
శ్రీగురుభ్యోనమః.

నిర్ణయకమలాకరనామధేయ నిర్ణయసింధు, శూద్రకమలాకర,
దానకమలాకర, వ్యవహారకమలాకర, ప్రముఖనిబంధనగ్రంథ నిర్మాణనిపుణ-
భాట్టతంత్రన్యాయ సాంఖ్యధర్మశాస్త్రాది సకలదర్శనపారీణ-
సుప్రసిద్ధ విద్వన్మండలీమండనాయమాన-
శ్రీకమలాకరభట్టప్రణీతః

శాంతికమలాకరనామకగ్రంథః.

శౌనకీయ బోధాయనీయాది నానాశాంతి విధాన
తత్ప్రయోగ విధానాది
సర్వశాంతి క్రమ నిర్ణయ విలసితః,
ప్రవరఖండ కచ్ఛపుటీతంత్ర ప్రముఖవిశేషవిషయ సంమిళితశ్చ

బ్రహ్మశ్రీ॥ సిద్ధాంతి. శివశంకరశాస్త్రి ప్రముఖైః పండితవర్యైః
సమ్యక్పరిష్కృతః.

బ్రహ్మశ్రీ॥ శివగంగ-సుబ్బరాయ శర్మణా
,, చావలి-రామస్వామి శాస్త్రి[illegible]
,, గరిమళ్ల-సుబ్బరాయశాస్త్రిణాచ

చన్నరాజధాన్యాం
"అల్బీనియన్" నామక ముద్రాక్షరశాలాయాం
ముద్రాయిత్వా [illegible]

నెం. 1135.   190[illegible]

వెల రూ 7—0—0   పోస్టేజి 0—12—0

Tittle page only Printed at the Chandra Press, Madras.

ఆవశ్యకోపయుక్త విశేష విషయ సహితా

శాంతికమలాకర విషయానుక్రమణికా.

ఇతి విశేషవిషయసహిత శాంతికమలాకరానుక్రమణికా సమాప్తా.

——:o:——

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శాంతికమలాకరే

* పూర్వపీఠికాయాం

అన్యత్రోద్ధృత సర్వశాంతి కర్మోపయోగి స్వస్తివాచనాదివిషయాః.

తత్రాదౌ దేవతాప్రార్థనాదికం.

శ్లో॥ వాగీశాద్యాస్సుమనసస్సర్వార్థానాముపక్రమే।
యంనత్వాకృత కృత్యాస్స్యుస్తం నమామిగజాననమ్"॥ ౧॥
చంద్రమా ఇవరాజంతం ద్విజరాజం కలానిధిం॥
వందే వాంఛితలాభాయ సుబ్రహ్మణ్యం మహాగురుమ్॥ ౨॥
"తత్త్వజ్ఞానఫలేగ్రహీ ఘనతరవ్యాప్తి [illegible]
నిశ్శేషవ్యసనోదరంభరి రఘుప్రాగ్భ [illegible]
లుంటాకోమదమత్సరాదివితతే స్త్రా [illegible]
పాదస్యాదమితంపచః కరుణయా భద్రంకరశ్శా [illegible]
"అచతుర్వదనోబ్రహ్మా ద్విబాహురపరోహరిః।
అఫాలలోచనశ్శంభు ర్భగవాన్ బాదరాయణః"॥ ౪॥
"కశ్యపోత్రిర్భ రద్వాజోవిశ్వామిత్రోథ గౌతమః।
జమదగ్నిర్వ సిష్ఠశ్చసప్తైతేతు మహర్షయః"॥ ౫॥
మన్వాద్యాః స్మృతికర్తారః కర్మబ్రహ్మప్రబోధకాః।
ఆపస్తంబాదిమునయ స్సర్వే ధర్మైకతత్పరాః॥ ౬॥
వందనీయాద్విజాతీనాం కృతజ్ఞా పూర్వకంసదా।
శ్రేయసే భూయసేస్మాభిః ప్రార్థితాహి దయాళవః॥ ౭॥

---

* శాంతికమలాకర గ్రంథమునలేని స్వస్తివాచనాది సర్వ కర్మోపయోగి విషయములు గ్రంథాదిని పూర్వపీఠికయను సంకేతముతో నిచ్చట చేర్చబడినవి.

శ్లో॥ ఏతత్పార్థివదేహః, ప్రాదురభూద్యేన భగవతాగురుణా।
సంతునమాంసి సహస్రం, తస్మైసర్వజ్ఞమూర్తయేపిత్రే॥౮॥
తనురిద మభివృద్ధిం సమ, వాప్యాస్తే సర్వదేవతాశక్త్యా।
దేవ్యాయయాఽవికలయా,మాత్రేతస్యైనమోస్తుభగవత్యై॥౯॥
ఏతన్ముద్రణకార్యే, * వైదికసద్విప్రబృందతోషార్థం।
తేషామాశీర్వాదై, స్సఫలోస్తు కృతప్రయత్నోయం॥ ౧౦॥
"గుణదోషౌబుధోగృహ్ణన్నిందుక్ష్వేళావివేశ్వరః।
శిరసాశ్లాఘతే పూర్వంపరంకంఠేనియచ్ఛతి"॥ ౧౧॥ ఇత్యుక్తేః,
విజ్ఞాప్యంతేహి విద్వాంసః పండితాగుణమండితాః।
సంగ్రహేస్మిన్గ్రంథజాతేదయాంకుర్వంతుసాదరం॥ ౧౨॥

---

* ఈ ప్రకాశ విఘ్నరాజ మను సద్గ్రంథముచే సమస్త వైదికమండలికిని సంతోషము కల్గజేసిన బ్రహ్మశ్రీలు॥ శివగంగ సుబ్బరాయశాస్త్రులవారును. చావలి రామస్వామిశాస్త్రులవారును పైనూరు గరిమెళ్ల సుబ్బరాయశాస్త్రులవారును చేరి, అనేక గ్రంథములలోని యావ్యావహారికవిషయ సముదాయంబును చేర్చి పండిత పరిశోధనము గావించి ప్రకటించిన శాంతికమలాకర ముద్రణకార్య ప్రయత్నంబు మహాత్ములగు వైదికబ్రాహ్మణుల యాశీర్వాదమువలన సఫలమగుగాక. మఱియును, పరమేశ్వరుఁడు సముద్రమథనకాలమున చంద్రుని దీసుకొని తలనునచి సర్వజనాహ్లాదకంబుగ చూపుచు,కాలకూటమును కంఠమందునచి లోకములననుగ్రహించుచుండునట్లు విద్వాంసులు పకృతిలోని గుణదోషములను గ్రహించెదరన్నట్లు,సుగుణమండితులగు పండితవర్యులు మాయొక్క యీ సద్గ్రంథ సంగ్రహ రచనయందు సాదరముతో కృపాళువులై గుణమును గ్రహించవలయునని ప్రార్థింపబడుచున్నారు.

ఈ గ్రంథమున శాంతికమలాకరోక్తముకానివి, సమస్త శాంతికర్మలకును ముఖ్యంబులయినవి, "స్వస్తివాచనము అగ్నిముఖము నవగ్రహమఖము నవగ్రహ పూజావిధానము" అనునివి మొదట చేర్పబడియున్నవి.ఇట్లే అచ్చటచ్చట యనేకవిషయంబులను, ఆవశ్యకమగుచోట సంగ్రహముగా సూచనలును అచ్చటచ్చట చేర్చియున్నారము. వాటి ప్రయోజనంబులను సముచితంబుగా సమయోచితంబుగా నెఱిగి సంతోషించవలయునని ప్రయోక్తలు ప్రార్థింపఁబడుచున్నారు. శివం.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శాంతికమలాకర పూర్వపీఠికాయాం స్వస్తివాచన ప్రయోగః.

హరిః- ఓం॥ శుక్లాంబరధరంవిష్ణుం శశివర్ణంచతుర్భుజం। ప్రసన్న
వదనంధ్యాయె త్సర్వవిఘ్నోపశాంతయె ॥౧॥ తదేవలగ్నంసుదినంతదేవ
తారాబలంచంద్రబలంతదేవ। విద్యాబలందైవబలంతదేవలక్ష్మీపతే తేం
ఘ్రియుగంస్మరామి ॥౨॥ సుముహూర్తమస్తు. సుప్రతిష్ఠితమస్తు॥ దేవీం
వాచమ జనయంతదేవాస్తాం విశ్వరూపాఃపశవోవదంతి। సానోమంద్రే
షమూర్జందుహానాధేనుర్వాగస్మానుపసుష్టుతైతు॥ సుముహూర్తమస్తు.
సుప్రతిష్ఠితమస్తు॥ కల్యాణాద్భుతగాత్రాయకామితార్థప్రదాయినే। శ్రీ
మద్వేంకటనాథాయ శ్రీనివాసాయమంగళం। యత్రయోగీశ్వరఃకృష్ణో
యత్రపార్థోధనుర్ధరః। తత్రశ్రీర్విజయ[illegible] వాణీతిర్మతిర్మమ
॥౪॥ స్మృతేసకలకల్యాణభాజనం యత్రజాయ[illegible] ఉద్దిశ్య[illegible]మజంనిత్యం
వ్రజామిశరణంహరిం ॥౫॥ సర్వదాసర్వకార్యేషునాస్తి తేషా[illegible]మమంగళం।
యేషాంహృదిస్థోభగవా న్మంగళాయతనంహరిః ॥ ౬ ॥ లాభస్తేషాం
జయస్తేషాం కుతస్తేషాం పరాభవః। యేషామిందీవరశ్యామో హృద
యస్థోజనార్దనః ॥౭॥ ఆపదామపహర్తారందాతారం సర్వసంపదాం। లో
కాభిరామం శ్రీరామం భూయోభూయోనమామ్యహం ॥౮॥ సర్వమం
గళమాంగల్యే శివేసర్వార్థసాధకే। శరణ్యేత్ర్యంబకేదేవినారాయణినమో
స్తుతే ॥౯॥ శ్రీలక్ష్మీనారాయణాభ్యాంనమః-ఉమామహేశ్వరాభ్యాంనమః-
వాణీహిరణ్యగర్భాభ్యాంనమః-శచీపురందరాభ్యాంనమః-అరుంధతీవసిష్ఠా
భ్యాంనమః-సీతారామాభ్యాంనమః-మాతృభ్యోనమః-పితృభ్యోనమః - ఆ
చార్యేభ్యోనమః-శ్రీగురుభ్యోనమః-సర్వేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యోమహాజనేభ్యో
నమః. ఉత్తిష్ఠంతు... సమారభే-ప్రాణానాయమ్య-ఏవంవిశిష్టేశుభేభ్యుద
యముహూర్తే-శ్రీమాన్ గోత్రః-నామధేయః-శ్రీమతః గోత్రస్య నామ
ధేయస్య - ఉపాత్తదురితక్షయద్వారా శ్రీపరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం ప్రారి
ప్సిత కర్మణఃకరిష్యమాణ స్తదంగత్వేన తదా[illegible]ద్ధ్యర్థం వృద్ధ్యర్థం

శాంత్యర్థమభ్యుదయార్థంచ మహాజనైస్సహస్వస్తిపుణ్యాహ వాచనంకరి ష్యే-ఆదానిర్విఘ్నేనపరిసమాప్త్యర్థం శ్రీమహాగణాధిపతి పూజాంకరి ష్యే-తదంగంకలశారాధనంకృత్వా- ఓంఅసునీతేపునరస్మాసు చక్షుఃపునః ప్రాణమిహనోధేహిభోగం - జ్యోక్పశ్యేమసూర్యముచ్చరంత మనుమతే మృడయానస్స్వస్తి - అమృతంవై ప్రాణా అమృతమాపః ప్రాణానేవయ థాస్థానముపహ్వయతే- సుస్థిరోభవ. వరదోభవ. సుముఖోభవ. సుప్రసన్నోభవ. స్థిరాసనంకురు. ఓంగణానాంత్వాగణపతిగ్ంహవామహే।కవింకవీనాముప మశ్రవస్తమం। జ్యేష్ఠరాజంబ్రహ్మణాం బ్రహ్మణస్పత ఆనశ్శృణ్వన్నూతిభిస్సీదసాదనం. శ్రీమహాగణపతయేనమః. ధ్యాయామి త్యాదికం......యథావిస్తరంయథావిభవం యథావకాశం షోడశోపచార పూజనంకృత్వా సుముఖశ్చైకదంతశ్చకపిలోగజకర్ణకః। లంబోదరశ్చ వికటో విఘ్నరాజో గణాధిపః। ధూమ్రకేతుర్గణాధ్యక్షో బాలచంద్రో గజాననః। వక్రతుండశ్శూర్పకర్ణో హేరంబస్స్కందపూర్వజః। షోడశైతానినామానియః పఠేచ్ఛృణుయాదపి। విద్యారంభేవివాహేచ ప్రవేశేనిర్గమేతథా। సంగ్రామేసర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్యనజాయతే। శ్రీమహాగణాధిపతయేనమః। సువర్ణమంత్రపుష్పంసమర్పయామి। ఆత్మప్రదక్షిణనమస్కారాన్సమర్పయామి। వక్రతుండమహాకాయ సూర్యకోటిసమప్రభ। అవిఘ్నంకురుమేదేవ సర్వకార్యేషుసర్వదా। మంత్రహీనంక్రియాహీనంభక్తిహీనంగణాధిప। యత్పూజితంమయాదేవ పరిపూర్ణంతదస్తుతే। అనయాధ్యానావాహనాది షోడశోపచారపూజయాభగవాన్ సర్వాత్మకశ్శ్రీ మహాగణాధిపతి స్సుప్రీతోవరదోభవతు॥ ఉత్తరేశుభకర్మణ్యవిఘ్నమస్తు॥ శ్రీమహాగణాధిపతి ప్రసాదంశిరసాధారయేత్। ఓంతత్సత్ - సమాప్తా శ్రీవిఘ్నేశ్వరపూజా॥

* స్వ స్తి పు ణ్యా హ వా చ న ం.

ఇమంమేవరుణశ్శృధీహవమద్యాచమృడయ।త్వామవస్యురాచకే తత్వాయామిబ్రహ్మణావందమాన స్తదా శా స్తేయజమానోహవిర్భిః।

హేడమానోవరుణేహబోధ్యురుశగ్ంసమానఆయుఃప్రమోషీః॥ ఓంభూః।
వరుణమావాహయామి। ఓంభువః-వరుణమావాహయామి। ఓంసువః-వ
రుణమావాహయామి।ఓం-భూర్భువస్సువః।వరుణమావాహయామి।వరు
ణాయనమః। ధ్యానాదిషోడశోపచార పూజాంసమర్పయామి॥ అనయా
పూజయావరుణఃప్రియతాం। ఓంసర్వేషుకాలేషుసమస్తదేశేష్వశేషకా
ర్యేషుతథేశ్వరేశ్వరః। సర్వస్వరూపీ భగవాననాదిర్మమాస్తు మాంగల్యవి
వృద్ధయేహరిః॥పవిత్రపాణిఃప్రాణానాయమ్యశుభతిథౌశోభనముహూర్తే
సర్వగుణవిశేషణవిశిష్టాయాంశుభతిథౌ అస్మాకంసకుటుంబానాం...ఐశ్వ
ర్యాభివృద్ధ్యర్థం సమస్తమంగళావాప్త్యర్థం........శాంతికర్మ కరి
ష్యమాణః. తస్మిన్ శాంతికర్మణి ఆదిత్యాదీనాంనవానాంగ్రహాణాం మ
ధ్యేయె యెగ్రహాఃశుభస్థానేషు స్థితాః తేషాంగ్రహాణా మత్యంతశుభ
ఫలావాప్త్యర్థం ఆదిత్యాదినవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్యనవగ్రహదేవతా
ప్రీత్యర్థంనవగ్రహ మఖాఖ్యం కర్మకరిష్యమాణః తదాదౌశుద్ధ్యర్థం
వృద్ధ్యర్థం అభ్యుదయార్థంచ మహాజనైః సహస్వస్తిపుణ్యాహవాచ
నంకరిష్యే॥ఓం- పుణ్యాహందీర్ఘమాయురస్తు। శివాఆపస్సంతు। సౌమ
నస్యమస్తు। అక్షతంచారిష్టంచాస్తు। అర్చతప్రార్చత ప్రియమేధాసో అ
ర్చతార్చంతు పుత్రకా ఉతపురంనధృష్ణ్వర్చత। గంధద్వారాందురాధ
ర్షాం నిత్యపుష్టాంకరీషిణీం। ఈశ్వరీగ్ంసర్వభూతానాం తామిహోపహ్వ
యేశ్రియం। గంధాఃపాంతు సౌమంగల్యమస్తు। ఆయనేతేపరాయ
ణే దూర్వారోహంతుపుష్పిణీః। హ్రదాశ్చపుండరీకాణి సముద్రస్యగృ
హాఇమే- అక్షతాఃపాంతు। ఆయుష్యమస్తు పుష్పాణిపాంతు। సుమంగ
ళ్యంచాస్తు। తాంబూలానిపాంతుఐశ్వర్యమస్తు।దక్షిణాఃపాంతు బహుదే
యంచాస్తు। స్వశ్రేయసమస్తు ప్రజాపతిఃప్రియతాం। శాంతిరస్తు।యంకృ
త్వాసర్వవేద యజ్ఞక్రియాకరణ కర్మారంభాశ్శుభాశ్శోభనాః ప్రవర్తంతే
-తమహమోంకారమాదింకృత్వాభవద్భిరనుజ్ఞాతఃపుణ్యంపుణ్యాహం
వాచయిష్యే-వాచ్యతాం-భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామదేవాః-భద్రంపశ్యే

మాతృభిర్యజత్రాః। స్థిరైరంగైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః। వ్యశేమదేవహి
తంయదాయుః। ద్రవిణోదాద్రవిణసస్తురస్య। ద్రవిణోదాస్సనరస్యప్రియం
గ్ంసత్। ద్రవిణోదావీరవ తీమిషంనోద్రవిణోదారాసతేదీర్ఘమా
యుః। సవితాపశ్చాత్తాత్సవితాపురస్తాత్సవితోత్తరాత్తాత్సవితాధరా
త్తాత్। సవితానస్సువతుసర్వతాతిగ్ంసవితానోరాసతాందీర్ఘమాయుః। ప్ర
నవోనవోభవతిజాయమానోహ్నాంకేతురుషసామేత్యగ్రే। భాగందేవే
భ్యోవిదధాత్యాయన్ప్రచంద్రమాస్తిరతిదీర్ఘమాయుః। ఆపఉందంతుజీవ
సేదీర్ఘాయుత్వాయవర్చసే। యస్త్వాహృదాకీరిణామన్యమానోమర్త్యం
మర్త్యోజోహవీమి। జాతవేదోయశో అస్మాసుధేహిప్రజాభిరగ్నే అమృ
తత్వమశ్యాం। యస్మైత్వగ్ంసుకృతేజాతవేదఉలోకమగ్నేకృణవస్స్యోనం
అశ్వినగ్ంసపుత్రిణంవీరవంతంగోమంతగ్ంరయిం నశతేస్వస్తి। సంత్వా
సించామియజుషాప్రజామాయుర్ధనంచ। దక్షిణకలశమాదాయ। ప్రా
క్కలశేకించిత్కించిదుదకంనినయతి। దీర్ఘమాయురస్తు-మనస్సమాధీయ
తాం॥ సమాహితమనసస్స్మః। ప్రసీదంతుభవంతః। ప్రసన్నాస్స్మః।
శాంతిరస్తు॥ పుష్టిరస్తు। తుష్టిరస్తు। వృద్ధిరస్తు। అవిఘ్నమస్తు। ఆయు
ష్యమస్తు। ఆరోగ్యమస్తు। స్వస్త్యస్తు। శివంకర్మాస్తు। కర్మసమృద్ధిర
స్తు। పుత్రసమృద్ధిరస్తు। వేదసమృద్ధిరస్తు। శాస్త్రసమృద్ధిరస్తు। ధన
ధాన్యసమృద్ధిరస్తు। ఇష్టసంపదస్తు। ఈశాన్యాం బహిర్దేశే అరిష్టని
సనమస్తు। కలశయోరీశాన్యదేశే ఉదకంసించేత్। యత్పాపంతత్ప్ర
తిహతమస్తు। యచ్ఛ్రేయస్తదస్తు। శుక్రాంగారక బుధబృహస్పతిశ
శ్చర రాహు కేతుసోమ సహితాదిత్య పురోగాస్సర్వేగ్రహాః ప్రియ
తాం। తిథికరణముహూర్తజన్మనక్షత్రతద్దిగ్దేవతాః ప్రియతాం। నై
తిదిశి। శామ్యంతుఘోరాణి। శామ్యంతుపాపాని। శామ్యంతుఈతయః
ప్రథమకలశే। శుభానివర్ధంతాం। శివాఋతవస్సంతు। శివాఓషధ
స్సంతు। శివావనస్పతయస్సంతు। అహోరాత్రేశివేస్యాతాం ము
శే శుభకర్మణ్యావిఘ్నమస్తు। ఉత్తరోత్తరమహాభివృద్ధిరస్తు। ఉ

త్రరాశ్శుభాఃక్రియా స్సంపద్యంతాం । అగ్నిపురోగావిశ్వే దేవాఃప్రి
యంతాం । మాహేశ్వరీపురోగామాతరఃప్రియంతాం । ఇంద్రపురోగా
మరుద్గణాఃప్రియంతాం । వసిష్ఠపురోగా ఋషిగణాఃప్రియంతాం । శ్రీవి
ష్ణుపురోగాస్సర్వేదేవాశ్చ ప్రియంతాం । ఆదిత్యపురోగాస్సర్వే గ్రహాః
ప్రియంతాం । ఋషయశ్ఛందాంస్యాచార్యవేదాయజ్ఞా దక్షిణాశ్చప్రి
యంతాం । బ్రహ్మచబ్రాహ్మణాశ్చప్రియంతాం । బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరా
శ్చప్రియంతాం । శ్రద్ధామేధేప్రియేతాం । ప్రియతాంభగవాన్నారాయ
ణః । ప్రియతాంభగవాన్పర్జన్యః । ప్రియతాంభగవాన్స్వామిమహా
సేనః । ప్రియతాంభగవాన్పితామహః । సత్యాపతాఆశిషస్సంతు ।
పుణ్యాహకాలావాచ్యంతాం । ఉద్గాతేవశకునేసామగాయసిబ్రహ్మపుత్ర
ఇవసవనేషుశగ్ంసతి । వృషేచవాజీశిశుమతీరపీచ్యా । సర్వతోనశ్శకునే
భద్రమావద । విశ్వతోనశ్శకునేపుణ్యమావద । యాజ్యయాయజతిప్రత్తి
గృహ్ణాతియాజ్యా । పుణ్యేవలక్ష్మీంపుణ్యామేవతల్లక్ష్మీం సంభావయతిపుణ్యాంల
క్ష్మీంసంస్కురుతే । యత్పుణ్యంనక్షత్రం । తద్బట్కుర్వీతోపవ్యుషం । య
దావై సూర్యఉదేతి । అథనక్షత్రంనైతి । యావతితత్రసూర్యోగచ్ఛేత్ ।
యత్రజఘన్యంపశ్యేత్ । తావతికుర్వీతయత్కారీస్యాత్ । తాని వా ఏతా
న్యమనక్షత్రాణి । యాన్యేవదేవనక్షత్రాణి । తేషుకుర్వీతయత్కారీ
స్యాత్ । పుణ్యాహఏవకురుతే । ఓంపుణ్యాహం భవంతోబ్రువంతు । ఓం
పుణ్యాహం ॥ ఏవంత్రిః । స్వస్తయేవాయుముప బ్రవామహేసోమం
స్వస్తిభువనస్యయస్పతిః । బృహస్పతిగ్ం సర్వగణంస్వస్తయేస్వస్తయ ఆ
దిత్యాసోభవంతునః । ఆదిత్యఉదయనీ యస్వస్త్యాప్రియంతేపథ్యం స్వ
స్తిమభ్యుద్యంతిస్వస్త్యైవేదః ప్రియంతేస్వస్త్యుద్యంతిస్వస్త్యుద్యంతి । స్వ
స్తినఇందోవృద్ధశ్రవాస్స్వస్తినఃపూషావిశ్వవేదాః । స్వస్తినస్తార్క్ష్యో అ
రిష్టనేమిస్స్వస్తినోబృహస్పతిర్దధాతు । అష్టౌదేవావసవస్సోమ్యాసః ।
చతస్రోదేవీరజరాశ్రవిష్ఠాః । తేయజ్ఞంపాంతురజసఃపరస్తాత్ ॥ సంవత్సరీ
ణమమృతగ్ స్వస్తి । యజ్ఞంసహస్రస్తుంబాయవృద్ధ్యభ్యుదయకర్మణో

మహాజనాన్నమ స్కుర్వాణాయాశీర్వచన మపేక్షమాణాయా యుష్మ
స్వస్తిభవంతోబ్రువంతు । ఆయుష్మతేస్వస్తి । ఏవంతిష్ఠః। ఓగ్ంస్వస్తిభ
వంతోబ్రువంతు । ఓగ్ంస్వస్తి । ఏవంతిష్ఠః । ఋధ్యామస్తోమగ్ం సన
మాయామవాచ మానోవంతరిగ్ం సరథేహాపయాతం । యశోనుప
క్వంమధుగోష్వంతరాభూతాంశోఅశ్వినోః కామమప్రాః । సర్వామృద్ధి
మధ్నుయామితితం వై తేజసై వపురస్తాత్పర్యభవచ్ఛందో భిర్మధ్యతోక్ష
రైరుపరిష్టాద్గాయతాస్సర్వతోద్వాదశాహంపరి భూయాత్సర్వామృద్ధి
మృద్ధోక్షస్సర్వామృద్ధిమృధ్నోతియఏవంవేద । ఋధ్యాస్మహవ్యైర్నమ
సోపసద్య । మిత్రందేవంమిత్రధేయంనోఅస్తు । అనూరాధాన్ హవిషా
వర్ధయంతః । శతంజీవేమశరదస్సవీరాః । త్రీణిత్రీణివై ...వ్యానా మ్
ద్ధాని । త్రీణిఛందాగ్ంసిత్రీణిసవనాని। త్రయఇమేలోకాః-ఋధ్యామె
తద్వీర్యఏషులోకేషు ప్రతితిష్ఠతి ।
కలశౌయుగపద్గృహీత్వా । వామదక్షిణహస్తాభ్యాం దక్షిణోత్త
పూర్ణమస్తు । గో... । స్వస్తిపుణ్యాహసమృద్ధిరస్తు। వర్షశతం
...తాభివృద్ధిరస్తు। శాంతిఃపుష్టిస్తుష్టిశ్చాస్తు। శుభగ్
శుభమస్తు । ...ప్రసరపిగోబ్రాహ్మణేభ్యశ్శుభంభవతు । సర్వసంపదస్తు । భ
గవాన్నాగ్నిః ...ప్రతిఃప్రియతామితిభవంతో బ్రువంతు । భగవాన్ వాస్తో
ష్పతిః ప్రీయతాం। శుచీవోహవ్యామరుతశ్శుచీనాగ్ం శుచిగ్ంహినోమ్య
ధ్వరగ్ంశుచిభ్యః । ఋతేనసత్యమృతసాపఆయన్ శుచిజన్మానశ్శుచయః
పావకాః। అగ్నిశ్శుచివ్రతతమశ్శుచిర్విప్రశ్శుచిఃకవిః - శుచీరోచతఆహు
తః-ఉదగ్నేశుచయస్తవశుక్రాభ్రాజంతఈరతే- తవజ్యోతిగ్ష్యర్చయః-
యతోన్వింద్రంస్తవామ - శుద్ధంశుద్ధేనసామ్నా-శుద్ధైరుక్థైర్వావృధ్వాం
సం- శుద్ధఆశీర్వాంమమత్తు - ఇంద్రశ్శుద్ధోనఆగహి - శుద్ధశ్శుద్ధాభిరూ
తిభిః - శుద్ధోరయింనిధారయ - శుద్ధోమమద్ధిసోమ్యః - ఇంద్రశ్శు
ద్ధోహినోరయిం । శుద్ధోరత్నానిదాశుషే - శుద్ధోవృత్రాణిజిఘ్నసే
శుద్ధోవాజిగ్ంశిషాససి - బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ంహితం - యేనదేవాః
విత్రేణఆత్మానంపునతేసదా - తేనసహస్రధారేణపావమాన్యఃపునంమా।

తుమా। ప్రాజాపత్యంపవిత్రం- శతోద్యామగ్ంహిరణ్మయం- తేనబ్రహ్మవి
దోవయం-పూతంబ్రహ్మపునీమహే- ఇంద్రస్సునీతీసహమాపునాతు-సోమ
స్స్వస్త్యావరుణస్సమీచ్యా-యమోరాజాప్రమృణాభిఃపునాతుమా- జాత
వేదామోర్జయంత్యాపునాతు-ప్రాచ్యాందిశి దేవాఋత్విజోమార్జయం
తాం।దక్షిణాయాందిశిమాసాఃపితరోమార్జయంతాం-ప్రతీచ్యాందిశిగృ
హాః పశవోమార్జయంతాం। ఉదీచ్యాందిశ్యాపఓషధయోవనస్పతయో
మార్జయంతాం- ఊర్ధ్వాయాందిశియజ్ఞస్సంవత్సరోయజ్ఞపతిర్మార్జ
యంతాం।ఏతేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యోనానాగోత్రేభ్యోనానానామభ్యశ్శ్రీలక్ష్మీ
నారాయణఉమామహేశ్వర త్యాది నవగ్రహస్వరూపేభ్య స్స్వస్తిపు
ణ్యాహవాచనమంత్రజపదక్షిణాంమనసోత్సాహపరిమితహిరణ్యంసంప్రద
దేనమమ। వాస్తోష్పతేప్రతిజానీహ్యస్మాత్స్వావేశోఅనమీవోభవానః।
యత్త్వేమహేప్రతితన్నోజుషస్వశంనఏధిద్విపదేశంచతుష్పదే।వాస్తోష్పతే
శగ్మయాసగ్ంసదాతేసక్షీమహిరణ్మయాగాతుమత్యా। అవః క్షేమ ఉత
యోగేవరంనోయూయంపాతస్వస్తిభిస్సదానః।అమీవహావాస్తోష్పతే
విశ్వారూపాణ్యావిశన్। సఖాసుశేవఏధినః। శుభగ్ంశుభం।స్వస్త్యయనం
తార్క్ష్యమరిష్టనేమిర్మహద్భూతంవాయసం దేవతానాం।అసురఘ్నమిం
ద్రసఖగ్ సమత్సుబృహద్యశోనావమివారుహేమ । అగ్ంహసోముచ
మాంగిరసంగయంత్యాస్స్వస్త్యాత్రేయంమనసాచతార్క్ష్యం । ప్రయతపా
ణిశ్శరణం ప్రపద్యేస్వస్తిసంబాధే ష్వభయంనోఅస్తు । శుభగ్ంశుభం।
హరిఃఓం తత్సత్॥ పుణ్యాహవాచనం సమాప్తం.

—*నవగ్రహమఖః.*—

పత్నీసహప్రాణానాయమ్య ఏవంగుణేత్యాదిశుభతిథౌ ప్రారి
ప్సితకర్మణః... శాంతిసమయే ఆదిత్యాదీనాంనవానాం గ్రహాణాంమధ్యే
యేయేగ్రహాః అరిష్ట స్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణా మనుకూలత్వ సిద్ధ్య
ర్థం. యేయేగ్రహాఃశుభస్థానేషుస్థితాః తేషాంగ్రహాణాం అత్యంత శు
భ ఫలావాప్త్యర్థం అపమృత్యు పరిహారద్వారా ఆయుష్యాభి వృద్ధ్య

ర్థం ఆదిత్యాదినవగ్రహదేవతా ఉద్దిశ్య నవగ్రహదేవతాప్రీత్యర్థం న
వగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థం నవగ్రహమఖాఖ్యంకర్మకరిష్యే ॥ తదంగస్థం
డిలోల్లేఖనాద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనంకరిష్యే... పరిస్తరణాంతంకృత్వా... తత్
శాన్యదిగ్భాగే గ్రహారాధనంకుర్యాత్ -మ్యధ్యేవర్తులమండలమాదిత్యా
య-ఆగ్నేయ్యాంచతురశ్రంసోమాయ । దక్షిణేత్రికోణమంగారకాయ।
శాన్యాంబాణాకారంబుధాయ । ఉత్తరేదీర్ఘచతురశ్రంబృహస్పతయే।
ప్రాక్పంచ కోణంశుక్రాయ । పశ్చిమేధనురాకారం శనైశ్చరాయ ।
నైరుత్యాంశూర్పాకారంరాహవే। వాయవ్యాంధ్వజాకారంకేతవే । అ
ర్క-సమిధమాదిత్యాయ । పాలాశంసోమాయ । ఖాదిరమంగారకా
య। అపామార్గంబుధాయ। అశ్వత్థంబృహస్పతయే। ఔదుంబరం
శుక్రాయ । శమీంశనైశ్చరాయ । రాహవేదూర్వాః । కేతవేకు
శాః ॥ ఆకృష్ణేనాగ్నిందూతం కదు... [illegible] ...ద్రాయేత్యాదిత్యాయ। ఆప్యాయస్వ
ఫ్సమే గౌరీమిమాయే,తిసో... [illegible] ...మాయ । అగ్నిర్మూర్ధాస్యేనాపృథివిక్షేత్రస్య
పతినావయమిత్యం... [illegible] ...గారకాయ । ఉద్బుధ్యస్వేదంవిష్ణుస్సహస్రశీర్షాపురు
షఇతిబుధాయ... [illegible] ...సర
తయే ... [illegible] ... బృహస్పతేబ్రహ్మజజ్ఞానమింద్రంవోవిశ్వతస్పరీతిబృహ
... శుక్రంతే అన్యదింద్రాణీంద్రమరుత్వశ్శుక్రాయ । శమగ్నిర
... [illegible] ... ప్రజాపతేనతిశనయే।కయానశ్చిత్రఆయుంగౌర్నమోఅస్తుసర్పే
భ్యఇతిరాహవే। కేతుంకృణ్వన్ సచిత్రచిత్రం బ్రహ్మదేవానామితికేతవే॥

సూర్యస్య ॥ (ఆకృష్ణేనహిరణ్యస్తూపస్సవితాత్రిష్టుప్) ఆకృష్ణేనే
త్యస్యమంత్రస్య । హిరణ్యస్తూపఋషిః । సూర్యగ్రహోదేవతా। త్రిష్టు
ప్ఛందః । సూర్యగ్రహదేవతాముద్దిశ్య...ప్రీత్యర్థం సూర్యగ్రహప్రసా
దసిద్ధ్యర్థే అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతాసహితసూర్యగ్రహారాధనే వినియో
గః ॥ ఆకృష్ణేన - అంగుష్ఠాభ్యాంనమః । రజసావర్తమానః । తర్జనీ
భ్యాంనమః। నివేశయన్ - మధ్యమాభ్యాంనమః । అమృతంమర్త్యంచ
అనామికాభ్యాంనమః । హిరణ్యయేనసవితారథేనకనిష్ఠికాభ్యాంనమః। ఆ
దేవో... [illegible] ...భ్యాంనమః ॥ ఏవంహృద

యాదిన్యాసః । భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః ॥ ధ్యానం ॥ వేదీమధ్యే
లలితకమలేకర్ణికాయాంరథస్థస్సప్తాశ్వోరోऽరుణ రుచివపుస్సప్తరజ్జుర్ద్వి
బాహుః । గోత్రేరమ్యేబహువిధగుణే కాశ్యపాఖ్యేప్రసూతః కాళింగా
ఖ్యేవిషయజనితఃప్రాఙ్ముఖఃపద్మహస్తః ॥ పద్మాసనఃపద్మకరోద్విబాహుః
పద్మద్యుతిస్సప్తతురంగవాహః । దివాకరోలోకగురుఃకిరీటీమయిప్రసా
దంవిదధాతుదేవః ॥ మంత్రః ॥ ఆకృష్ణేనరజసావర్తమానో నివేశయన్న
మృతం మర్త్యంచ । హిరణ్యయేన సవితారథే నాదేవోయాతిభువనాని
పశ్యన్ । ఓం భూర్భువస్సువః । సూర్యగ్రహేహాగచ్ఛ । సూర్యగ్రహం
రక్తవర్ణంరక్తగంధం రక్తపుష్పంరక్తమాల్యాంబరధరం రక్తచ్ఛత్రధ్వ
జరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథ సమారూఢం మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వా
ణం ప్రాఙ్ముఖంపద్మాసనస్థం ద్విభుజం సప్తాశ్వం సప్తరజ్జుంకళింగదేశా
ధిపతిం కాశ్యపసగోత్రం ప్రభవ సంవత్సరమాఘశుద్ధసప్తమ్యాం విశా
ఖానక్షత్రేజాతంసింహరాశ్యధిపతిం భానువారప్రయుక్తం కిరీటినంసు
ఖాసీనం పత్నీపుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండలే ప్రవిష్టస్యాస్మిన్నధికర
ణేమధ్యేవర్తులాకారమండలే గోధూమధాన్యస్యోపరి సూర్యగ్రహమా
వాహయామిస్థాపయామిపూజయామి । అగ్నిందూతంవృణీమహేహో
తారంవిశ్వవేదసం । అస్య యజ్ఞస్యసుక్రతుం । సూర్యగ్రహాధిదేవతాం
అగ్నింసాంగం సాయుధంసవాహనం శక్తిపత్నీ పుత్రపరివారసమేతం
సూర్యగ్రహస్యదక్షిణతః అగ్నిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయా
మి ॥ కద్రుద్రాయప్రచేతసే మీఢుష్టమాయతవ్యసే । వోచేమశంత
మగ్ంహృదే । సూర్యగ్రహప్రత్యధి దేవతాంరుద్రంసాంగం సాయుధం
సవాహనంశక్తిపత్నీ పుత్రపరివారసమేతంసూర్యగ్రహస్య ఉత్తరతః
రుద్రమావాహయామిస్థాపయామి పూజయామి॥ ౧॥

చంద్రస్య ॥ ఆప్యాయస్వ గౌతమస్సోమోగాయత్రీ ॥ ఆప్యాయ
స్వేత్యస్యమంత్రస్య । గౌతమఋషిః । సోమోదేవతా । గాయత్రీఛం
దః। అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతా సహితచంద్రగ్రహప్రసాద సిద్ధ్యర్థేచంద్ర

గ్రహారాధనేవినియోగః ॥ ఆప్యాయస్వ - అంగుష్ఠాభ్యాంనమః । సమే
తు తే - తర్జనీభ్యాంనమః । విశ్వతః - మధ్యమాభ్యాంనమః । సోమ
వృష్ణియం - అనామికాభ్యాంనమః । భవావాజస్య-కనిష్ఠికా। సంగథే-క
రతల ॥ ఏవంహృదయాదిన్యాసః । భూర్భువస్సువరోమితిదిగ్బంధః॥ ధ్యా
నం ॥ ఆగ్నేయభాగేపరిరథోదశాశ్వ శ్చా త్రేయజోయామునదేశజశ్చ।
త్యఙ్ముఖస్థశ్చతురశ్రపీఠె గదాధరాంగోహిమవత్స్వభావః । శ్వేతాడ
శ్శ్వేతవపుఃకిరీటీ శ్వేతద్యుతిర్దండధరోద్విబాహుః । చంద్రోమృతా
రదఃకిరీటీ శ్రేయాంసిమహ్యంవిదధాతుదేవః ॥ ఆప్యాయస్వ సమేతు
శ్వతస్సోమవృష్ణియం । భవావాజస్యసంగథే । ఓంభూర్భువస్సువః । చం
ద్రగ్రహేహాగచ్ఛ । చంద్రగ్రహం శ్వేతవర్ణం శ్వేతగంధం శ్వేత
పుష్పం శ్వేతమాల్యాంబరధరం శ్వేతచ్ఛత్రధ్వజరథ పతాకాదిశోభితం
దివ్యరథసమారూఢం మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణందశాశ్వరథవాహనం ప్ర
త్యఙ్ముఖం ద్విభుజం దండధరం యామునదేశాధిపతిం ఆత్రేయసగోత్రం
నందనసంవత్సర కార్తికశుద్ధ చతుర్దశ్యాంకృత్తికానక్షత్రేజాతం కర్క
టకరాశ్యధిపతిం ఇందువాసర ప్రయుక్తం కిరీటినంసుఖాసీనం పత్నీపుత్ర
పరివారసమేతం గ్రహమండలేప్రవిష్ట మస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యా
గ్నేయదిగ్భాగే సమచతురశ్రమండలే తండులధాన్యస్యోపరి భగవంతం
చంద్రగ్రహమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి ॥ అప్సుమేసో
మో అబ్రవీదంతర్విశ్వానిభేషజా । అగ్నించవిశ్వశంభువమాపశ్చ విశ్వభే
షజీః । చంద్రగ్రహాధిదేవతాః అపఃసాంగాస్సాయుధాస్సవాహనాశక్తి
పత్నీ పుత్రపరివారసమేతాః చంద్రగ్రహస్య దక్షిణతః అపఆవాహయా
మిస్థాపయామిపూజయామి ॥ గౌరీమిమాయసలిలానితక్షత్యేకపదీద్విపదీ
సాచతుష్పదీ। అష్టాపదీనవపదీబభూవుషీ సహస్రాక్షరాపరమేవ్యోమన్
చంద్రగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం గౌరీం సాంగాంసాయుధాంసవాహనాం
శక్తిపుత్రపరివారసమేతాంచంద్రగ్రహస్యోత్తరతః గౌరీమావాహయా
మిస్థాపయామి పూజయామి॥ ॥ అ

అంగారకస్య॥ అగ్నిర్మూర్ధావిరూపోంగారకో గాయత్రీ ॥ అగ్ని
ర్మూర్ధేత్యస్యమంత్రస్య । విరూపఋషిః। అంగారక గ్రహో దేవతా ।
గాయత్రీఛందః । అముకకర్మణ్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహితాంగా
రకగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థేఅంగారకగ్రహారాధనేవినియోగః। అగ్నిమూర్ధా
ర్ధా-అంగుష్ఠాభ్యాంనమః। దివఃకకుత్ - తర్జనీ। పతిఃపృథివ్యాః-మధ్య।
అయం-అనామికా।అపాగ్ంరేతాగ్ంసి-కనిష్ఠికా। జిన్వతి। కరతల। ఏవం
హృదయాది న్యాసః। భూర్భు... దిగ్బంధః । ధ్యానం। యామ్యేగదాశ
క్తిధరస్త్రీశూలీవరప్రదోయామ్యముఖోతిరక్తః । కుజస్త్వవంతీవిషయస్త్రి
కోణ స్తస్మిన్ భరద్వాజకులేప్రసూతః।రక్తాంబరోరక్తవపుఃకిరీటీ చతుర్భు
జో మేషగమో గదాభృత్ ।ధరాసుతశ్శక్తిధరశ్చశూలీ సదామమస్యా
ద్వరదఃప్రశాంతః॥ ఓం అగ్నిమూర్ధాదివఃకకుత్పతిఃపృథివ్యాఅయం। అ
పాగ్ంరేతాగ్ంసిజిన్వతి। ఓంభూర్భువస్సువః। అంగారకగ్రహేహాగచ్ఛ।
అంగారకగ్రహంరక్తవర్ణం రక్తగంధంరక్తపుష్పంరక్తమాల్యాంబరధరం
రక్తచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం దివ్యరథసమారూఢం మేరుంప్రదక్షి
ణీకుర్వాణం మేషవాహనందక్షిణాభిముఖంచతుర్భుజం గదాశూలశక్తిధ
రంఅవంతీదేశాధిపతింభారద్వాజసగోత్రంఅక్షయసంవత్సర భాద్రపదశుక్ల
ద్వితీయాయాం పూర్వఫల్గునీ నక్షత్రజాతం మేషవృశ్చికరాశ్యధిపతిం భౌ
మవాసరప్రయుక్తం కిరీటినంసుఖాసీనం పత్నీపుత్రపరివారసమేతం గ్ర
హమండలేప్రవిష్టమస్మి న్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యదక్షిణదిగ్భాగే త్రికో
ణాకారమండలే ఆఢక ధాన్యస్యోపరిభగవంతం అంగారకగ్రహమావా
హయామిస్థాపయామి పూజయామి । స్యోనాపృథివిభవానృక్షరానివేశనీ।
యచ్ఛానశ్శర్మసప్రథాః। అంగారకగ్రహాధిదేవతాంపృథివీం సాంగాంసా
యుధాంసవాహనాం శక్తిపుత్రపరివారసమేతామంగారకగ్రహస్యదక్షి
ణతఃపృథివీమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి।క్షేత్రస్యపతినావ
యంహితేనేవజయామసి।గామశ్వంపోషయిత్న్వాసనోమృడాతీదృశే।
అంగారకగ్రహప్రత్య[illegible]వాహ

నంశక్తి పత్నీపుత్ర పరివారసమేతం అంగారకగ్రహస్యోత్తరతః క్షే
త్రపాలకమావాహయామి స్థాపయామిపూజయామి॥ 31.

బుధస్య ॥ ఉద్బుధ్యస్వమధుచ్ఛందో బుధస్త్రిష్టుప్ ॥ ఉద్బుధ్య
స్వేత్యస్యమంత్రస్య। మధుశ్ఛందఋషిః। బుధగ్రహో దేవతా। త్రిష్టు
ప్ఛందః।యజమానస్యాధి దేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహితబుధగ్రహ ప్ర
సాదసిద్ధ్యర్థేబుధగ్రహారాధనే వినియోగః ఉద్బుధ్య స్వాగ్నే-అంగుష్ఠా
భ్యాంనమః।ప్రతిజాగృహ్యేనం-తర్జనీ। ఇష్టాపూర్తేసగ్ంసృజేథాం-మ
ధ్యమా।అయంచ- అనామికా! పునఃకృణ్వగ్‌స్త్వాపితరం యువానం-కని
ష్ఠికా। అన్వాతాగ్ంసీత్త్వయితంతుమేతం- కరతల। ఏవం హృదయాది
న్యాసః। భూర్భు...దిగ్బంధః॥ధ్యానం॥ ఉదఙ్ముఖోమాగధజోహరిస్థ శ్చా
త్రేయగోత్రశ్శరమండలస్థః।సఖడ్గచర్మోరుగదాధరోజ్ఞ స్త్వీశానభాగే వ
రదస్సుపీతః॥పీతాంబరఃపీతవపుఃకిరీటీ చతుర్భుజో దండధరశ్చసౌమ్యః।చ
మాసిధృక్సోమసుతస్సుమేరు స్సింహాధిరూఢో వరదోబుధశ్చ॥ఉద్బుధ
స్వాగ్నేప్రతిజాగృహ్యేనమిష్టాపూర్తేసగ్ంసృజేథామయంచ। పునఃకృణ్వ
గ్‌స్త్వాపితరంయువానమన్వాతాగ్ంసీత్త్వయితంతుమేతం।ఓంభూర్భువస్సు
వః।బుధగ్రహేహాగచ్ఛ।బుధగ్రహంపీతవర్ణం పీతగంధం పీతపుష్పంపీత
మాల్యాంబరధరం పీతచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితందివ్యరథసమారూ
ఢంమేరుం ప్రదక్షిణీకుర్వాణం సింహవాహనం ఉదఙ్ముఖం మగధదేశాధిప
తిం చతుర్భుజం ఖడ్గచర్మాంబరధరం ఆత్రేయసగోత్రం సౌమ్యసంవత్సరే
వైశాఖశుక్ల ఏకాదశ్యాం ఉత్తరఫల్గునీనక్షత్రజాతం।కన్యామిథునరాశ్య
ధిపతింసౌమ్యవారప్రయుక్తంకిరీటినంసుఖాసీనంపత్నీ పుత్రపరివారసమేతం
గ్రహమండలేప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యైశాన్యదిగ్భాగేష
ణాకారమండలే ముద్గధాన్యస్యో పరిభగవంతంబుధగ్రహమావాహయా
మిస్థాపయామిపూజయామి।ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమేత్రేధానిదధేపదం।సమూ
ఢమస్యపాగ్ంసురే।బుధగ్రహాధిదేవతాంవిష్ణుంసాంగంసాయుధం సవా
హనంశక్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం బుధగ్రహస్యదక్షిణతః విష్ణుమ

...వాహయామిస్థాపయామిపూజయామి। సహస్రశీర్షా...ద్దశాంగులం।
...ధగ్రహప్రత్యధిదేవతాం నారాయణంసాంగం సాయుధంసవాహనం
...క్తిపత్నీపుత్రపరివారసమేతం బుధగ్రహస్య ఉత్తరతః నారాయణ
...ావాహయామి.స్థాపయామి పూజయామి॥ ॥౪॥

బృహస్పతేః॥ (బృహస్పతేగృత్సమదో బృహస్పతిర్జగతీ.) బృహ
...తేఅతియదర్య ఇత్యస్యమంత్రస్య।గృత్సమదఋషిః।బృహస్పతిగ్రహో
...వతా-జగతీచ్ఛందః - యజమానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహిత
...హస్పతిగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే బృహస్పతిగ్రహారాధనే వినియోగః-
...హస్పతే అతియదర్యో అర్హాత్ -అంగుష్ఠాభ్యాంనమః। ద్యుమద్విభాతి-
...ర్జనీ। క్రతుమజ్జనేషు - మధ్యమా॥యద్దీదయచ్ఛవసా- అనామికా।ఋత
...జాతతదస్మాసు-కనిష్ఠికా।ద్రవిణంధేహిచిత్రం-కరతల।ఏవంహృదయాది
...్యాసః-భూర్భువ...దిగ్బంధః- ధ్యానం॥ సౌమ్యేసుదీర్ఘేచతురశ్రపీఠే
...భేజ్గిరాఃపూర్వముఖస్వభావః-దండాక్షమాలాజలపాత్రధారీ సింధ్వాఖ్య
...శేవరదస్సురేశః - కనకామ్బరఃకనకవపుఃకిరీటీచతుర్భుజోదేవగురుఃప్ర
...ంతః- తథాపిదండంచకమండులుంచతథాక్షసూత్రోవరదోస్తుమహ్యం॥

...హస్పతేఅతియదర్యోఅర్హా ద్యుమద్విభాతిక్రతుమజ్జనేషు-యద్దీదయ
...వసర్తప్రజాతతదస్మాసుద్రవిణంధేహిచిత్రం। ఓంభూర్భువః * వః-బృహ
...గ్రహేహాగచ్ఛ-బృహస్పతిగ్రహం కనకవర్ణం-కనకగంధం- కనకపు
...ం-కనకమాల్యాంబరధరం-కనకఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం- దివ్య
సమారూఢం-మేరుంప్రదక్షిణీకుర్వాణం-పూర్వాభిముఖం- పద్మాసన
చతుర్భుజం-దండాక్షమాలాధారిణం-సింధుద్వీపదేశాధిపతిం-ఆంగీరస
...్రం-సౌమ్యసంవత్సరద్వాదశ్యాంధనిష్ఠానక్షత్రజాతం-ధనుర్మీనరాశ్య
...ం గురువారప్రియుక్తం-కిరీటినంసుఖాసీనం-పత్నీపుత్రపరివార సమే
గ్రహమండలేప్రవిష్టమస్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్యోత్తరదిగ్భాగే
చతురశ్రమండలే చణకధాన్యస్యోపరిబృహస్పతి గ్రహామావాహ
...మిస్థాపయామి [illegible] సమేత

సృురుచోవేనఆవః - సబుధ్నియాఉపమా అస్యవిష్ఠాస్సతశ్చయోనిమ
తశ్చవివః - బృహస్పతిగ్రహాధిదేవతాంబ్రహ్మాణంసాంగం సాయుధంసవా
హనంశక్తి పత్నీపుత్రపరివారసమేతంబృహస్పతిగ్రహస్యదక్షిణతఃబ్రహ్మా
మావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి-ఇంద్రంవోవిశ్వతస్పరిహవా
హేజనేభ్యః-అస్మాకమస్తుకేవలః-బృహస్పతిగ్రహ ప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్ర
సాంగంసాయుధం సవాహనంశక్తి పత్నీపుత్రపరివారసమేతంబృహస్ప
గ్రహస్య ఉత్తరతః ఇంద్రమావాహయామిస్థాపయామిపూజయామి॥

శుక్రస్య॥ (శుక్రంతేభరద్వాజ శ్శుక్రస్త్రిష్టుప్.) శుక్రంతేఅన్య
త్యస్యమంత్రస్య భరద్వాజఋషిః-శుక్రగ్రహోదేవతా-త్రిష్టుప్ఛందః-
జమానస్యాధిదేవతాప్రత్యధిదేవతాసహిత శుక్రగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే
శుక్రగ్రహారాధనేవినియోగః॥ శుక్రంతేఅన్యత్ -అంగు। యజతంతేఅన
త్ -తర్జనీ।విషురూపేఅహనీ-మధ్యమా।ద్యౌరివాసి-అనామికా- విశ్వాహి
మాయాఅవసిస్వధావః- కనిష్ఠికా।భద్రాతేపూషన్నిహరాతిరస్తు- కర
ల-ఏవంహృదయాదిన్యాసఃభూర్భు...దిగ్బంధః-ధ్యానం॥ప్రాచ్యాంభృగో
ర్భోజకటప్రదేశ స్సభార్గవఃపూర్వముఖస్వభావః - సపంచకోణేశరథాధి
రూఢోదండాక్షమాలావరదోంబుపాత్రః॥ శ్వేతాంబరః శ్వేతవపుఃకిరీటీచ
తుర్భుజోదైత్యగురుఃప్రశాంతః ॥ తథాసిదండంచకమండలుంచతథాక్ష
సూత్రోవరదోస్తుమహ్యం॥శుక్రంతేఅన్యద్యజతంతేఅన్యద్విషురూపేఅహ
నీద్యౌరివాసి- విశ్వాహిమాయాఅవసిస్వధావోభద్రాతేపూషన్నిహ
తిరస్తు- ఓంభూర్భువస్సువః । శుక్రగ్రహేహాగచ్ఛ-శుక్రగ్రహం శ్వేత
ర్ణం - శ్వేతగంధం- శ్వేతపుష్పం- శ్వేతమాల్యాంబరధరం శ్వేతచ్ఛ
ధ్వజరథపతాకాదిశోభితం।దివ్యరథసమారూఢం। మేరుంప్రదక్షిణీకుర
ణం। పూర్వాభిముఖం। పద్మాసనస్థం। చతుర్భుజం । దండాక్షమాలాజట
వల్కలధారిణం। కాంభోజదేశాధిపతిం। భార్గవసగోత్రం। మన్మథసంవ
రదశమ్యాంపుష్యమీనక్షత్రజాతం।తులావృషభరాశ్యధిపతిం। భృగుస్వ
రప్రియు క్తకటిసూత్రోపసన్నపత్నీపుత్రపరివారసమేతం గ్రహమండ

ష్టమ స్మిన్నధికరణే సూర్యగ్రహస్య ప్రాగ్భాగే పంచకోణాకారమండ
రాజమాషధాన్యస్యోపరి శుక్రగ్రహమావాహయామి స్థాపయామి
జయామి॥ ఇంద్రాణీమాసు నారిషుసుపత్నీమహమశ్రవం-నహ్యస్యాఅ
చనజర సామర తేపతిః॥ శుక్రగ్రహాధిదేవతాం ఇంద్రాణీం సాంగాం
యుధాంసవాహనాం శక్తి పుత్ర పరివారసమేతాం శుక్రగ్రహస్య దక్షి
ః ఇంద్రాణీమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి॥ ఇంద్రమరుత్వ
పాహిసోమం యథా శార్యాతే అపిబస్సుతస్య। తవప్రణీతీ తవశూరశ
న్నావివా సంతికవయస్సుయజ్ఞాః-శుక్రగ్రహప్రత్యధిదేవతాం ఇంద్రమ
్వంతం సాంగం సాయుధం సవాహనం శక్తిపత్నీ పుత్రపరివారసమేతం
గ్రహస్య ఉత్తరతః ఇంద్రమరుత్వంత మావాహయామి స్థాపయా
ూజయామి   ॥౬॥

శనైశ్చరస్య॥ (శమగ్నిరిళింమిళిశ్శనిరుష్ణిక్.). శమగ్నిరగ్నిభిరిత్య
స్త్రస్య-ఇళింమిళిఋషిః-శనైశ్చరగ్రహో దేవతా-ఉష్ణిక్ఛందః। య
ానస్యాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహిత శనైశ్చరగ్రహప్రసాదసిద్ధ్యర్థే
శ్చర గ్రహారాధనే వినియోగః॥ శమగ్నిః-అంగు-అగ్నిభిస్కరత్-
-శంస్తపతుసూర్యః-మధ్యమా-శంవాతః - అనామికా - స్వాత్వర
-కనిష్ఠికా-అపస్రిధః- కరతల-పవం... న్యాసః - భూర్భు...దిగ్బంధః॥
నం॥ చాపాసనో గృధ్రరథస్సునీలః ప్రత్యఙ్ముఖః కాశ్యపతిః ప్రతీచ్యాం-
లచాపేషు వరప్రదశ్చ సౌరాష్ట్రదేశే ప్రభవశ్చ సౌరిః॥ నీలద్యుతిర్నీల
కిరీటీ గృధ్రస్థిత శ్చాపధరో ధనుష్మాన్-చతుర్భుజస్సూర్యసుతః ప్రశాం
చాస్తుమహ్యం వరమందగామీ॥ శమగ్నిరగ్నిభిస్కరచ్ఛన్నస్తపతు
ః। శంవాతో వాత్వరరపా అపస్రిధః-ఓంభూర్భువస్సువః-శనైశ్చరగ్ర
హాగచ్ఛ-శనైశ్చరగ్రహం నీలవర్ణం- నీలపుష్పం-నీలమాల్యాంబరధ
లచ్ఛత్రధ్వజరథపతాకాదిశోభితం- దివ్యరథసమారూఢం- మేరుంప్ర
కుర్వాణం- చాపాసనస్థం- ప్రత్యఙ్ముఖం- గృధ్రరథం- చతుర్భుజం-
యుధధరం సౌరాష్ట్రదేశాధిపతిం...

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శాంతికమలాకరే

రుద్రాధ్యాయాదిమంత్ర ప్రయోగవిధానం.

సమష్టిరుద్రాధ్యాయె కర్తవ్య జపహోమాదిక్రమః.

శ్లో॥ వృషాధిరూఢం దేవేశం సర్వలోకైక కారణం। ధ్యాయేద్బ్రహ్మాదిభిస్తుత్యంపార్వతీసహితంశివం ॥ అస్యరుద్రసముదాయస్య కేవలంజపమాత్రేణ సర్వసిద్ధిః । త్రిషవణస్నాయీజపిత్వా పంచమహాపాతకాత్పూతో భవతి । అథసర్వకామార్థః శౌనకోక్తః ప్రయోగః । "అథాపరం పూర్వోక్తవిధినామంత్రన్యాసాదికం కృత్వా ప్రస్థమాత్రపరిమాణపరిమితాన్ కలశానక్షత గంధపుష్పసహితోదకయుక్తాన్ కృత్వా పూర్వోక్తవిధినా దేవమభ్యర్చ్య దేవపార్శ్వేరుద్రప్రథమానువాకమంత్రైరాజ్యాహుతీర్హుత్వా రుద్రైరేకాదశినీంజపేత్ । జపాంతే 'అగ్నావిష్ణూ' ఇత్యేకాదశానామనువాకానామేకైకంజపేత్ । తతః పంచామృతైః స్నాపయేత్ । తతఃపంచగవ్యైః తతో 'నమస్తే—' ఇతి ప్రథమయోపచారాః । తతో యథాశక్తిబ్రాహ్మణాన్ రు[illegible] వేదినోభోజయేత్ ॥ సర్వేకామాః సంపద్యంతే । అథవారుద్రమహారుద్రాతిరుద్రేష్వన్యతమం జప్త్వోక్త సంఖ్యయాపాయసం జుహుయాత్ । సర్వకామాన వాప్నోతి। అథవైవమేవ యథా సా[illegible]ర్ఘ్యం క్షీరేణ ఘృతేనచస్నాపయేత్।రుద్రాధ్యాయేనాభిమన్త్ర్య। 'మానస్తోకే—' ఇత్యనేన ఘృతపాయసేనా యుతంజుహుయాత్ । అథచ[illegible]కేఽంతర్ధానాయకపట[illegible]గ్రహాదిషు మధ్యఏషఏవ విధిరుచ్చాటనే । ఫట్కారేణ సర్వకార్యాణిసమారభే[illegible]త్ । అథరాజ్యకామస్య పద్మసౌంగధికోత్పలానాం 'ప్రముంచధన్వన—' ఇతి మంత్రేణభగవతో మహేశ్వరస్యోభయచందనాక్తానాం శతసహస్రంమహేశ్వరస్య శిరస్యారోపయేత్।రాజాశ్రియం విందతి । 'నమోవఃకిరికేభ్య—' ఇత్యనేన తిలతండులానామాజ్యాక్తానాం శతసహస్రంజుహుయాత్ । రాజ్యంప్రాప్నోతి। అథాన్యో బోధాయనోక్తః । "రుద్రమహారుద్రాతిరుద్రాణామన్యతమంజప్త్వోక్తసంఖ్యయా స్త్రీకామో యవానాజ్యాక్తానయుతం జుహుయాత్ । అథశ్రీకామస్య ॥ రుద్రమహారుద్రాతి రుద్రాణామన్యతమం జప్త్వాపాయసేనా యుతం జుహుయాత్ । శ్రియంలభతే। విత్తకామస్య । 'ఇమాగ్ రుద్రాయ—' ఇత్యనేనతిలైర్ఘృతసహస్రంజుహుయాత్" । అథ కాళికాపురాణే సనత్కుమారః । "ఆదావంగానిసంయోజ్యస్నాత్వా గేహే స్వకేద్విజః । తతోవత్సమహాదేవం పూజయేద్విధిపూర్వకం ॥ ఏకంలింగం నదీతీరే హ్యపరాస్యంజలైస్సన్నపేత్ । పంచగవ్యేనభూయోపి శంభుంపలశతేనవ । [illegible] ఘృతేన[illegible]జగదీశ్వరం । (ఏకంలింగం

వృషభాది పరివారరహితం అపరాస్యం పశ్చిమాభిముఖం) తద్గోరోచనయాసార్ధం లే
పయేత్కృత్తికోహరం । శ్రీవృక్షోత్థైః తతః పత్రైః నిశ్ఛిద్రైః జంతువర్జితైః। నైవపర్యు
షితైస్స్నిగ్ధైః ప్రోక్షితైరర్చ యేచ్ఛివం।ఏకాదశదినాన్యేవ మర్చయేత్తం మహేశ్వరం।
విధినానేన దేవేశం భూయస్తం వైనిబోధమే । దినాన్యేకాదశైవాదౌ పూజాన్తే హో
మమాచరేత్ । సాజ్యైర్బిల్వదళైర్నిత్యం దక్షిణాం దిశమాస్థితః । ఏవం నీలోత్పలైః భూ
యః పద్మైశ్చైవ సుగన్ధిభిః । హోమమర్చాం ప్రకుర్వీత త్రిరేకాదశవాసరాన్ । సఘృ
తం గుగ్గులుం దగ్ధ్వా నిత్యమేవ హరప్రియం। పూజాంతే పరయాభక్త్యా తస్య వంధనసం
చయః। విత్తకామో యదాసోఽథస్యాదా లింగ్యవనస్పతీన్ । జపేద్రుద్రాన్ శివం
ధ్యాయేద్ధ్రువంతే హేమతాం యయుః । సపుష్పం వాతరుం బ్రాహ్మం బిల్వం వా లింగ్య
తాన్ జపేత్ । ఆవర్తయన్ బహూన్వారాన్ సవృక్షో హేమతాం వ్రజేత్ । తీర్థేకనఖ
లేగత్వా జప్త్వారుద్రాన్ బహూన్పునః । జపేన్మధ్యజలేకృష్ణ పాషాణా హేమతామి
యుః । మహాపర్వతమాశ్రిత్య అవష్టభ్యదినేదినే । జపేదేకాదశాహాన్తేనిధింప్రాప్నోతి
పుష్కలం । సమిధోవైతసీశ్చైతత్ త్రిమధ్వక్తా జుహోతియః । తదంతే జాయతేత
స్యద్రవిణం పుష్కలంబహు । మధుబిల్వాదయోవృక్షా ఆలింగ్య కాదశీదినే । జా
యంతే హేమతాంయాంతి తత్త్వంతత్రనసంశయః। అథవాలింగమాశ్రిత్య స్వయం
భ్వపరదిఙ్ముఖం । సంఖ్యాద్యైకాదశాహాని జపేదేతత్సుపంకజైః । పశూన్వాపుత్త్రితాం
శ్చైవనపశ్యేన్నచసంస్పృశేత్ । యంపశ్యేద్వ్యపయాతేతు హేమస్స్యాద్ద్వాదశేహ
ని॥ అథాన్యః। "కృష్ణాష్టమీంసమారభ్యయావత్కృష్ణ చతుర్దశీ । స్థండిలం చోపలిప్యా
ర్కప్రస్తరే వాజపేత్సుధీః। 'నమోఅస్తునీలగ్రీవాయ,' ఇత్యనేనసహస్రాభిమంత్రితం
ఘృతపాయసమీశ్వరాయనివేదయేత్। కార్షాపణానాంసహస్రముత్పద్యతే॥ అథాన్యః ప
ప్రముంచధన్వన, ఇత్యనేన యథాసిద్ధాన్నంమహానసేఽగ్నౌ [illegible] సహస్రం జుహుయా
త్ । ద్రవ్యమవ్యచ్ఛిన్న మక్షయంభవతి॥ అథాన్యః 'నమోవః కిరికేభ్య, ఇతి తిలాహు
తినామయుతంజుహుయాత్ । కార్షాపణానాం సహస్రముత్పద్యతే,, ఇతికాలికాపు
రాణే । అథాన్నకామస్యశౌనకః । 'అసౌయస్తామ్రో' ఇత్యనేనోభయేన అహ
రహరుదయాస్తమయయోః ఆదిత్యముపతిష్ఠేత । అన్నమన్న ముపతిష్ఠతే । అథబో
ధాయనః । ఉదుమ్బరసమిద్భిర్మధ్వక్షతైర్వా రుద్రమహారుద్రాతి రుద్రాణా మన్యత
మంజప్త్వాతంత్రోక్త సంఖ్యయాజుహుయాదన్నముత్పద్యతే,,।అథవృష్టి కామస్యశౌ
నకః।'అసౌయస్తామ్రో', । ఇత్యనేనోదకశాకయవాహారో వేతససమిధామయుతం జు
హుయాత్ ।సుదక్షీరాక్తానాంవాయుతం జుహుయాత్। భగవానాదిత్యో వృష్టింముం
చతి । అథాయుష్కామస్యసఏవాహ । "ఆయుష్కామః పూర్వోక్తవిధినా దేవమా

రాధ్య సర్వదిక్షురక్త పీతకృష్ణబలీన్ దత్వా రుద్రైకాదశినీ మేకాదశ కృత్వో జప్త్వా, అరాత్తే గోఘ్న, ఇతి షోడశోపచారాన్ కృత్వాతమేవమంత్రం సహస్రం జపేత్। వ్యాధితశ్చేద్రవర్ధినే బ్రాహ్మణాయదక్షిణాందత్వాసహస్రంజాపయేత్। వ్యాధిభ్యః ప్రముచ్యతే। శతాయుర్భవతి। అథపుత్రకామస్యశౌనకః। ‘పరిణోరుద్రస్య. ఇతి వటసమిధామయుతంజుహుయాత్। పుత్రఆయుష్మానుత్పద్యతే। అథగోకామస్య సఏవ। ‘నమోవఃకిరికేభ్య, ఇతి మంత్రేణవైకంకతోదుంబరసమిధాం దధ్యక్తానామయుతంజుహుయాత్। అనన్తగోస్వామీభవతి। నచగావః ప్రక్షీయంతే। అథవానేనైవ మంత్రేణ అర్కపర్ణశతంగోపయసైకాదశాహుతీర్జుహుయాత్। ఏకాదశగావ ఉత్పద్యన్తే। అథ వాక్కామస్యసఏవాహ। మహాచతుష్పథే వల్మీకమృదాలింగం ప్రతిష్ఠాప్యషండగవ్యేన స్నాపయేత్। ‘నమోవః కిరికేభ్య, ఇతిమంత్రేణచాభిమంత్ర్యమానస్తాః [illegible] ఘృతపాయసం దినద్వయం బిల్వముపహరేత్। దక్షిణామూర్తౌవచాఫల సమర్థ ఫలంసుసూక్ష్మం చూర్ణంకృత్వాతా మ్రభాజనేన్యసేత్। కపిలాఘృతేనా లోడ్య [illegible] శిన్యా నియుతాభిమంత్రితంకృత్వాపిబే దప్రతిహతవాక్యోభవతి। ,, పునస్సయేవ [illegible] పే అంధసస్పత ఇత్యాదినా శతసహస్రం జుహుయాత్। వాసాంస్యక్షరాణిభవ[illegible] అథ వశ్యకామస్య బోధాయనః। “రుద్రైకాదశినీరుద్ర మహారుద్రాతి రుద్రేష్ [illegible] తమంజప్త్వా। జుహుయాత్ శ్వేతపుష్పాణిస విశ్వంకురుతే వశం। అథకృ[illegible] త్కశ్చిద్వశీకర్తుంసమీహతే। నాభిమాత్ర జలస్థశ్చ జపేద్రుద్రాన్బహూంస్తథా। [illegible] త్వాచైవార్చనంశంభో రాదాయనియమంతతః। ఆదిత్యాభిముఖోభూత్వారుద్రా[illegible] వర్తయేత్సదా। తస్యావర్తయతోరుద్రాన్ జితాక్షస్యచధీమతః। [illegible] యాతి వరదోభక్తవత్సలః ॥ అథారోగ్యకామస్య శౌనకః। ‘మా[illegible]నోమహాంతం, [illegible]మంత్రేణ తిలాహుతీనామ[illegible]తం జుహుయాత్। బాలా[illegible] [illegible]ంపరిజనస్య చారోగ్య[illegible] [illegible]త సర్వభయే క్లేశవిమోక్షకామః పూర్వోక్తవిధినామన్త్ర[illegible] [illegible]న్యాసాదికం కృత్వా బలీంశ్చదత్వా। ‘మీఢుష్టమ, ఇతిపునః షోడశోపచారంకృ[illegible] [illegible] రుద్రైకాదశినీ మేకాదశకృత్వో జప్త్వా జాపయిత్వావా రుద్రవేదినం సర్వేభ్[illegible] [illegible]రోభ్యః ప్రముచ్యతేనాత్రసంశయః। ‘ఇమాగ్ రుద్రా, ఇతిమంత్రేణ దధిమధు[illegible] యసాహుతీనాం ప్రత్యేకమయుతం జుహుయాత్। సర్వభయాన్యుపశామ్య[illegible]। అథశాన్తికామః పూర్వోక్త విధినా మంత్రదేవన్యాసాదికం కృత్వా దేవమా[illegible]ధ్యరుద్రవేదినం బ్రాహ్మణమాచార్యం కృత్వా స్వయంభులింగమభిగమ్య తత్రాప్యనేనైవవిధినారాధనంకృత్వా పంచామృతైస్స్నపయిత్వా ప్రథమానువాకే నాజ్యాహు[illegible] మంకృత్వా దేవంసంపూజ్య ‘నమస్తేరుద్రమన్యవ, ఇత్యేకాదశానువాకానాం జపం కుర్యాత్। [illegible] ‘[illegible]విష్ణూసజోషస—, ఇత్యేక[illegible]

దశానువాకానా మేకమేకంజపేత్। పునః పంచామృతైః స్నాపయేత్తతో దేవం సమ
భ్యర్చ్య భక్ష్యభోజ్య యుతంనైవేద్యం దత్వాచతురః పూర్ణకలశాన్ పంచమృత్తికా
పంచపల్లవ పంచరత్నయుతాన్ అక్షతగంధధూ పాదిభిరర్చయిత్వాసిత వస్త్రవేష్టి
తాన్కృత్వా 'శంనోవాతః పవతాం, ఇతిశాంతింధ్యాయన్జప్త్వాభిషేకం కారయే
త్। శాంతిర్భవతి । తతః స్వస్థో భవతి । ఆచార్యాయసితవస్త్రయుగళం ధేనుం కాం
చనంచదద్యాత్-బ్రాహ్మణాంశ్చ భోజయేచ్ఛాంతిర్భవతి,, పునః శౌనకః । 'మానోమ
హాంతం, ఇతిమంత్రేణాశ్వత్థ సమిధామయుతంజుహుయాత్ । ప్రతిసంవత్సరం యా
త్రాయామయుతంజుహుయాత్ । ఏవంకృతే ఆత్మీయస్య బాలస్త్రీవృద్ధజాతస్య శాం
తిః। నమోభవాయ—, 'నమోజ్యేష్ఠాయ—,, ఇత్యేతాభ్యాం కుమారగ్రహాది గ్రస్తా
నాంభస్మాభిమంత్ర్య రక్షాంకారయేత్ । రాత్రౌ శిఖాంచబధ్నీయాత్ కుమారాదిగ్ర
హాభయంనభవతి । 'మీఢుష్టమశివతమ—, ఇతిమహాభయే చోరభయేఽగ్నిభయే
ప్రాణాత్యయేవామనసా జపేత్ క్షేమేణాగచ్ఛతి । ఇమాగ్ంరుద్రాయ—, ఇత్యనే
నసువర్ణదూర్వాంకురైః శతసహస్రంజుహుయాత్ । మహాజ్వరోపఘాతే గతాయురపి
దీర్ఘాయుర్భవతి, నమస్తేరుద్రమన్యవ—, ఇతి చతుర్భిః ప్రత్యృచం యవగోధూ
మగవీధుక జర్తిలానాందధిమధుఘృతాక్తానామయుతంజుహుయాత్ । ఏకాదశ ద్వాదశ
రాత్రేణవావాయుముపశమయతి। 'అధ్యవోచదధివక్తా—, ఇతిసర్వరక్షాకర్తవ్యా। ఆ
తురేభ్యః సర్షపాన్ సప్తాభిమంత్రితాన్ కృత్వాచతుర్దిశం ప్రక్షిపేద్దశదిక్షు రక్షాకృ
తాభవతి । పథిగచ్ఛతోఽసచ్ఛాంతిముపగచ్ఛతి । సర్షపేణబ్రహ్మరాక్షస భూతపి
శాచాదిభ్యో మోక్షయతి। 'యాతేరుద్ర శివాతనూ—' ఇతిఋగ్యాంతిమా తయాప్ర
తిపరంసహస్రాభి మంత్రితంకృత్వా ఏకాదశగ్రంథీన్ దత్వాబాలానాంగుర్విణీనాం
చహస్తేబధ్నీయాత్ । బాలాగుర్విణ్యశ్చ సుఖేనవర్ధంతే । యక్షరాక్ష సాద్యుత్పాద
నంచ। 'సహస్రాణి—'ఇతిరక్త వాససారక్తోష్ణీషరక్తమాల్యానులేపనైర్దేవం సమ
ర్చయేత్। శ్మశానే ఏకవృక్షే నదీపులినే చతుష్పథేవనేవా కార్పాసతండుల పరివే
ష్టితాం మహాతైలాక్తాం శ్మశానాగ్నౌ ప్రదీప్తేన యవపిష్టైనైకాదశాభి మంత్రితే
నయక్షరాక్షసాదేః శత్రోరపిప్రతికృతిం కృత్వోరసి కటుతైలేనప్రతిమాంకృత్వాస్థా
ప్యదక్షిణభూమిభాగే ఏకైకేనశరేణైకాదశప్రాణాయతనేషు విలోదయేత్ । సహ
సాగతం సకలలోకగతంవాశత్రుముత్సాదయతి। 'నమోరుద్రేభ్య—'ఇతిమధ్యాహ్నే
రుక్మకంటకైర్జుహుయాత్సర్షపై శ్చాహరహర్వా ప్రత్యాపత్తీరాష్ట్రేదేవయోనయః సపి
శాచాశ్చభ్రంశంతి ఖేచరీణాంస్త్రీణాంయాతుధానానాం వాభస్మీభవంతి । అథేమాః
శాంతయః । 'ఇమాగ్ంరుద్రాయ—' ఇతిమంత్రేణ గవాముపఘాతేగోష్ఠమధ్యేఽగ్ని
ముపసమాధాయ వైకంకతసమిధామయుతం జుహుయాత్ । గవాంశాంతిర్భవతి।

యావంతశ్చ తుష్టదాస్తావద్భ్య ఏవమేవశాంతివిధింకుర్యాత్ । "సమస్తైరుద్రమన్యవ
వ—,, ఇత్యనేనగవాముపఘాతే గోష్ఠమధ్యే గ్నిముపసమాధాయవైకంకతసమిధాజ్య
యుతంజుహుయాత్ । పశ్వాదీనాం శాంతిద్విగుణేనమహాశాంతిరితి । అథశత్రుమారణ
కామః పూర్వోక్తవిధినా మంత్రన్యాసాది కృత్వా దిక్పాలేభ్యోరక్తాదనబలీన్ద
త్వా, స్తుహిశ్రుతం,—ఇత్యనేన షోడశోపచారాన్ కృత్వా రుద్రైకాదశినీ మేకా
దశకృత్వాజపిత్వా పునః 'స్తుహిశ్రుతం—,ఇతి సహస్రంజపేత్ప్రత్యహం సప్తరా
త్రేణ శత్రువినాశోభవతి । అథ కృత్యా ముత్పాదయితుకామః రక్తవాససారక్తోష్ణీ
షరక్తమాల్యానులేపనైర్దేవ మర్చయేత్। శ్మశానాంగణే లోహితశలాకాః ప్రాదేశమా
త్రామహాతైలాక్తా లక్షంజుహుయాత్ । "ఉత్తిష్ఠ రక్తాంగిరక్తనేత్రేరక్తకేశి,, క
న్యాంతాంక్షిప్రమేవ రుధిరకుంభేన పూర్ణమాంసమాత్రేణతర్పయేత్ । అన్యథాకర్తా
రమేవహింసేత్ సాత్వోతాయుంత్రితావదతి । "కంధస్థయామివదవాఙ్ఞాయతేయది
త్రైలోక్యస్థితం అభ్యుత్సాదయిష్యామి,, ఇతి । తథాచైకైకస్యశరీరస్యగ్రామేనగరే
గృహేచప్రయోగః । శాకంయఃశస్యముపయోక్ష్యముపోష్యద్వాదశరాత్రాణి లఘు
భోజ్యలఘూని మహాంతీతి అన్నహీనాని తులాపురుషచాంద్రాయణానాం మధ్యమ ఏ
వవికల్పశ్రగ్రహణేత్వాచమ్యనిత్యాభివాద్యావలంబినాన్యథా పఠేత్ ఇతి । 'ప్రముంచ
ధన్వన—, ఇతిషడ్భిరాయుధమభిమంత్ర్య సంగ్రామోపనీతాః శత్రవఃపలాయంతే।
అభిముఖా నావతిష్ఠంతే । దర్భకంటకానా మయుతంజుహుయాత్ । ప్రభూతఃశ
త్రూయతేక్షత్రియాదిః । క్షత్రియో దివసత్రిభాగేన వైశ్యఃషడ్భాగేనచతుర్భాగేనశూ
ద్రః తథాచావ్యాహతం కర్మేత్యాచక్షతే । 'వికిరిదవిలోహిత'— ఇతియథాశక్తి
భిరనేకపర్యాయసుస్తశత్రుముఖేజుహుయాత్ । సర్వేవిభగ్నమనసోవిముఖాశ్శత్రవ
శ్చపలాయంతే। నమో హిరణ్యబాహవ—, ఇత్యనువాకైఃకటుతైలాక్తానాంరాజవృక్ష
శంకూనాం సర్షపాణాం జుహుయాత్ । చక్రముత్పాదయతి । ఫట్కారేణదేవపూర్వ
మాలామధోశిరామవలంబ్య సశిరసావస్త్రేణ రుధిరమాస్లావ్యత్రికటుకే నాభ్యజ్య
కరాంగులినారేఖా ముత్పాద్య శత్రోర్నామానుస్మరన్జపేత్ । సబలసముదాయం
శత్రుముచ్చాటయతి। ఏవంకృత్స్నం గ్రామముచ్చాటయతి ఏకాహ్నా । రాజానమ
హోరాత్రేణసంపూర్ణమర్ధదివసేన క్షత్రియంక్షపయతి । దివసత్రిభాగేనవైశ్యం చ
తుర్భాగేనశూద్రం । తథాచావ్యాహతంకర్మే త్యాచక్షతే । ఏతత్సర్వం శౌనకోక్తం
హేమాద్రౌ । అథ మేరుతంత్రోక్తం । రాద్రీంధారాంతతఃకుర్యా త్పోచ్యతేత
ద్విధానకం । 'నమస్తే, రుద్రాగ్నావిష్ణూ ఇత్యధ్యాయద్వయేనచ । ఆవర్తనమితిప్రో
క్తం. గంగాస్నాన ఫలప్రదం । ఆవర్తనాభిషేకంతు యః కుర్యాత్ప్రత్యహంనరః- త
స్యైవదినజంపాపం దేవజంనాశమాప్నుయాత్ । సంధ్యావందనతః క్షీణంతచ్చైతాప్

గ్జన్మజంభవేత్ । ఏకఃపాఠోనమస్తేఽస్యహ్యారువాకః పరస్యచ । ఏవంభవాయ నమస్తే,ఽస్య,అగ్నావిష్ణూ తథైకకం । ఇయంరుద్రీసమాఖ్యాతా రౌద్రపాపనికృంతనీ । అనయాప్రత్యహంయస్తు కుర్యాల్లింగాభిషేచనం । జన్మజన్మకృతంపాపంవర్షమధ్యేప్రణశ్యతి । రుద్రీభిరేకాదశభిర్లఘురుద్రఃప్రకీర్తితః। అనేనసిక్తంయైర్లింగంతేనపశ్యంతిభాస్కరిం। ఏకాదశభిరేతైస్తుమహారుద్రఃప్రకీర్తితః । నిర్ధనోధనమాప్నోతిమహాపాతకనాశనః । అనేనవిహితోహోమః సోమయాగఫలప్రదః । అనాధికారీదీక్షాయాం కరేపక్షస్త్వయంమతః । ఏకాదశమహారుద్రైరతిరుద్రఃప్రకీర్తితః । అతిపాపహరోయస్మాద్దృష్టేనాన్యాసైవనిష్కృతిః। ఇతిమేరుతంత్రోక్తం విధానం సమాప్తమాసీత్॥

నమకం.

అథ తత్తన్మంత్రప్రయోగవిధానసహిత మహారుద్రాధ్యాయః.

ప్రారభ్యతే—ఓంనమో భగవతే రుద్రాయ.

నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవేనమః
నమస్తే అస్తు ధన్వనే బాహుభ్యాముత తే నమః ॥౧॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణాదికం బ్రూమః । కృచ్ఛ్రంద్వాదశరాత్రం చరిత్వా ఏకాదశసహస్ర మభిహితదినాని నిరన్తరం జపన్ కృత పురశ్చరణోభవతి। తతోనేన ప్రదక్షిణం నమస్కారంచకుర్యాత్ । తతోదక్షిణామూర్తి సన్నిధావేకాదశసహస్రజ పాదశేషం పాపంనశ్యతి । తతోలక్షజపాత్ సప్తజన్మకృతంపాపంనశ్యతి। తస్మిన్నేవదక్షిణామూర్తిసన్నిధావగ్నిం నిధాయ ఘృతపాయసం శ్రపయిత్వా స్వాగ్నౌజుహుయాత్ । సాక్షాద్దేవంపశ్యతి । తస్మిన్నేవసర్వతోఽరత్నమాత్రమగ్నికుండం కృత్వా స్వాగ్నౌ కాపిలేనఘృతేన శతసహస్రం జుహుయాత్ । గాణపత్యం లభతే। అథైతేయర్వారాజ్ఞోవక్ష్యతే । రాజాపురశ్చరణ సిద్ధేన బ్రాహ్మణేన లింగేపూజాంకారయేత్ । తత్ప్రకారో వక్ష్యతే । లింగస్య దక్షిణతో అగ్నికుండం విధాయ మథిత్వాగ్నిం నిధాయ నిత్యవదాజ్యేన దూర్వాభిః శుద్ధేన తండులేన శమీసమిద్భిః ప్రత్యేకమష్ట సహస్రం జుహుయాత్ । దేవస్యసన్నిధౌజపేదష్టసహస్రం । దేవాలయమభితః ప్రదక్షిణమష్ట సహస్రం । తాండవందేవస్యసన్నిధౌ । ప్రణామ నమస్కారావప్యష్ట సహస్రౌ । ఏతైః కర్మభిర్భగవానతి సుప్రసన్నోభవతి ॥ ధ్యానం ॥ ఆకర్ణకృష్టధనుషిజ్వలంతీం దేవీమిషుం భాస్వతిసందధానం । ధ్యాయేన్మహేశం మహనీయవేషం దేవ్యాయుతం యోధతనుం యువానమ్ ॥౧॥

యాత ఇషు శ్శివతమా శివం బభూవతే ధనుః।
శివా శరవ్యా యా తవ తయానో రుద్రమృడయ ॥౨॥

ఏతన్మంత్రం ద్వాదశదినాని చరుభోజీజపిత్వా కృతపురశ్చరణో వినియోక్తుం యోగ్యోభవతి। అన్నార్థీతత స్తిలతండుల యావశా మలక కల్కమేకాదశ సహస్రింజుహుయా దన్న వానభిజాయతే, ఏతేనరాజాదుర్భిక్ష నివారణార్థం తిలగుడమిశ్రిత చరుణాస్వాగ్నౌశత సహస్రమాహుతీఃకారయేత్, తతఃసుభిక్షమభిజాయతేరాష్ట్రే ॥ధ్యానం॥ ధ్యాయేద్దేవంసుస్మితంసల్లసన్నస్థందేవ్యాసార్థం తేజసాదీప్యమానం, ఇష్విష్వాసాలంకృతా భ్యాంకరాభ్యాం ఘోరాకారం స్తూయమానం సురాద్యైః॥౨॥

యా తే రుద్ర శివా తనూ రఘోరా పాప కాశినీ।
తయా న స్తనువా శంత మయాగిరి శన్తాభిచాకశీహి ॥3॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణమ్ ॥ హవిష్యాశీత్రిరాత్రం జపన్కృతపురశ్చరణో భవతి। అత్రైతయాగోశాన్తిం కుర్యాత్ । గోష్ఠమధ్యే సర్వతో హస్తమాత్రమగ్నికుండం విధాయ మధితేఽగ్నౌ వైకంకతాపామార్గ సమిధాందధిమధుఘృతాక్తానామయుతంజుహుయాత్ అథానేనైవాపరాంగో శాన్తిం వక్ష్యామః - బ్రాహ్మణైర్ఘటజలమభి మన్త్రితం సర్వగన్ధాదివాసితం కృత్వాశతసహస్రం జపిత్వాగాః [illegible]షేత్। గవాంశాన్తిర్భవతి ॥ ధ్యానమ్ ॥ స్మేరాననం చంద్రకలావతంసం గంగా[illegible]ధరం శైల సుతా సహాయం - త్రిలోచనం భస్మభుజంగ భూషణం ధ్యాయే త్పశూ[illegible]నాం పతిమీశితారం ॥3॥

యామిషుంగిరిశంత హస్తేబిభర్ష్యస్తవే। శివాంగిరిత్రతాం [illegible]కురు మాహిగ్ంసీః పురుషంజగత్ ॥౪॥ శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛావ[illegible]దామసి। యథానస్సర్వ మిజ్జగద యక్ష్మగ్ సుమ నా అసత్ ॥౫॥

ఏతయోః పురశ్చరణమేక వింశతిదినాని - నిరంతరంజపః - తతఃకృత[illegible]పురశ్చరణ ఏతా భ్యామకాలమరణప్రతిఘాతం కుర్యాత్ - సిద్ధేన బ్రాహ్మణేనరాజా[illegible]రయేదకాలమరణం నభవతి రాష్ట్రే - అభ్యాంతిలవ్రీహిగోధూమ యవానాం ద[illegible]ధిమధు ఘృతాక్తానాం లక్షం జుహుయాదేకవింశతి దినాని - తస్మిన్రాష్ట్రే అకాలమరణభయం నభవతి - నవభిర్దినైరుప ద్రవా నశ్యన్తి - అష్టాదశభిర్దినై రఖిలం జగదకాలమరణముపశమయతి ॥ ధ్యానం ॥ సాంగ్రామికేణవపుషా ప్రవిరాజమానం దృప్యత్పురత్రియ తృణాశనిమందహాసం - దైత్యాన్దిధక్షుమచలేశ్వరచాపపాణింధ్యాయే త్పురారిమమరౌఘరథాధి రూఢం ॥౫॥

అధ్య వోచదధివక్తా ప్రథమో దైవ్యో భిషక్
అహీగ్ంశ్చ సర్వాఞ్జంభయన్సర్వాగ్ంశ్చ యాతుధాన్యః ॥౬॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణం। ఆర్ద్రకృచ్ఛ్రం చరిత్వా తతఃపరంపంచ దినాని శాకమూలయవచరుభోజీ దివా ऽऽ వశ్య కావిరోధేన తిష్ఠన్నిరంతరం జపన్కృతపురశ్చరణో భవతి । తతోనేన రాజా రక్షాంకారయేత్ । సర్వరక్షార్థం శ్వేతసిద్ధార్థ తండులదూర్వాయవైశ్చ సమైరాజ్యసిక్తైరాత్మనో గ్నౌ మథితేవా నిత్యవదష్టసహస్రహోమః । విశేషేణార్ద్రాయాం దశ సహస్రహోమః । తస్మిన్నేవతిలగుడయవపయో మిశ్రితచరుణాऽష్ట సహస్రహోమః । రాజాదీర్ఘాయుర్భవతి । సర్వత్రకాలేచదక్షిణాందద్యాత్ । దక్షిణాచత్రివిధా । ఉత్తమమధ్యమాధమ భేదేన । సువర్ణనిష్కాం దశసహస్రం దక్షిణోత్తమా । పంచసహస్రంమధ్యమా । త్రిసహస్రమధమా । అథవా । త్రిశతముత్తమా । ద్విశతం మధ్యమా । నిష్కశతమధమా । యస్మిన్కర్మణి కర్మాంగందక్షిణాతు విధీయతే । ప్రథమం దక్షిణాందద్యాత్ । పశ్చాత్ కర్మాంగదక్షిణాం । ఏవంసర్వత్రకాలేదక్షిణాందద్యాత్ । యద్వా । ఉత్తమాచతుష్షష్టిః । మధ్యమా ద్వాత్రింశత్ । చతుర్వింశతిరధమా । బహుకర్తృకేషు ప్రతిపురుషం ఉత్తమాదాతవ్యా ఏకకర్తృకే ఏకస్యైవ । అథాప్యుదాహరన్తే । “ అత్యల్పదక్షిణో యజ్ఞో యజమానం శమయతే ” ఇతి । రాజ్ఞాంతత్సదృశానాం చోత్తమాదక్షిణాదాతవ్యా । అన్యేషాం మధ్యమాదికా । “ విధవేసతి యోమోహా న్నకుర్యాద్విత్తవిస్తరం । నైవతత్ఫలమాప్నోతి ప్రలోభాక్రాన్తమానసః ” ఇతి । దశపురుషకర్తృకే సహస్రం దక్షిణాదేయా, పంచకర్తృకే చతుష్కర్తృకేవాపంచశతమ్, ఏకకర్తృకేత్రిశతమ్, ఆచార్యస్య ద్విగుణమ్ । ఆచార్యో భగవానేవేతిమన్తవ్యః । సర్వత్రైవంవిధాదక్షిణాదేయా । తత్రాగ్నౌమంత్రకలశం నిదధ్యాత్ । అగ్నేః పురో మంత్రకలశస్థాపనం । సౌవర్ణం రాజతంవా కలశం స్థాపయేత్ । తత్రాగ్నౌ దేవమావాహ్యతత్సన్నిధౌ హోమః కార్యః । హోమాంతే కలశోదకేన రాజానం ప్రోక్షేత్, గుహేరేవనిత్యం విశేషకారీ రాజాకృత రక్షోభవతి । అనేనైవా పరమసిపల్మీకపథంగచ్ఛఞ్కారాప్ససబీజలవణ సిద్ధార్థానేకాదశ కృత్వోऽభిమంత్ర్య యాందిశం గచ్ఛే త్తాందిశం వర్జయిత్వాऽన్యాసు దిక్షుప్రక్షిపేత్ । తతస్సిద్ధోజపకః గచ్ఛేత్ । వ్యాఘ్రతస్కరబ్రహ్మరాక్షస యక్షభూతాదిభ్యో ముచ్యతే । అనేనైవాపరంరోగనాశనం ప్రవక్ష్యతే । ఆసురః సర్షపాఞ్ సప్తాభిమంత్రితాఞ్ కృత్వా శిఖాయాంబధ్వా స్థాపయేదారోగ్యం స్యాత్ । శ్వేతసర్షపై రేవంకృతైః కుమారగ్రహాదిభ్యో ముచ్యతే । నాగరం పలమాత్ర మభిమంత్ర్య పయసిక్షిప్త్వా క్వాథయిత్వా ऽऽ త్మాగ్నౌ సప్త సహస్రంవాऽ ష్టో

తం హుత్వాశేషం పిబేత్ । గర్భరోగానశ్యన్తి ॥ ధ్యానం । చంద్రార్థమౌళింకాలా గిం వ్యాళ యజ్ఞోపవీతినం, జ్వలత్పావక సంకాశం ధ్యాయేద్దేవంత్రిలోచనమ్ ॥ ౬॥

అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత బభ్రుస్సుమంగలః। యేచే మాగ్ రుద్రా అభితో దిక్షు। శ్రితాస్సహస్రశోవై షాగ్ హేడ ఈమహే॥౭॥ అసౌ యోవ సర్పతి నీలగ్రీవో విలోహితః। ఉతైనంగోపా అదృశన్నదృశన్ను దహార్యః । ఉతైనం విశ్వా భూతాని సదృష్టో మృడయాతినః॥౮॥

అథైతయోః పురశ్చరణార్థంచ కృచ్ఛ్రమేకంచరిత్వా షోడశదినాని నిరంత రంజపేత్ । ఏతాభ్యామనావృష్ట్యాం సత్యాం వృష్ట్యర్థంకార్యం । ఆద్రాన్తం ఆద్రాదివా । బ్రాహ్మణాః పంచసిద్ధానాహూయ తైః కార్యం । తేషాముష్ణీష వసన కర్ణవేష్టన కణ్ఠాభరణ కరమణ్డనాది దద్యాత్ । సిద్ధంహోమద్రవ్యం తిలతణ్డుల యవానాం దధిమధు ఘృతాక్తానాం శతసహస్రం జుహుయాత్ । వేతస సమిధాం [illegible] రాక్తానాం తద్వత్తేషాం పంచానామేకో జపేచ్ఛత్వారో జుహుయురేకాదశ [illegible]నాని దీక్షిత్వాఽస్త్యదినేరక్తతామరసైః రక్తసహస్రైః ప్రత్యేకమారాధయేత్ । సర్వ[illegible] త్వాకర్మకాలేనవ్యావృతో శపస్వ శంశ్చపీత్యాసీతాఽన్యథాప్రాయశ్చిత్తీ భవే[illegible] మాప్తేరగ్నిరక్షాకర్తవ్యా । అవసానదినే భగవానాదిత్యో మహావృష్టిం ప్ర[illegible] చతి, వేతసపుష్పాణామయుతంజుహుయాత్, సవితా వరం దదాతి। ఉద్యన్తమ[illegible] యన్తమాదిత్యమేతాభ్యా ముపతిష్ఠేత । కణ్ఠదఘ్నేజలేస్థిత్వా ఏతాభ్యాముభయ[illegible] పూర్ణజల మాదిత్యం అభిజపన్ప్రక్షిపేత్ । ప్రతిదినమష్టసహస్రం కృత్వానవ[illegible] ని, తతస్సవితా మనఃకామమాసంవత్సరందదాతి। జపాపుష్పాణాంమధ్వక్తానా [illegible] వింశతి సహస్రంజుహుయాత్ । సవితుః ప్రసాదాజ్జాతిస్మరత్వంలభతే । చతుర్వే[illegible] శేజనిర్[illegible]ధ్యానం॥ మణ్డలాన్తరగతంహిరణ్మయంభ్రాజమానవపుషంశుచిస్మితం। చణ్డ[illegible] తి మఖణ్డవిగ్రహం చిన్తయేన్మునిసహస్రసేవితమ్ ॥౮॥

నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీఢుషే।
అథో యే అస్యసత్వానో హం తేభ్యోఽకరంనమః ॥౯॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణమ్ । పంచదశదినాని హవిష్యాశీనిరన్తరంజపేత్ । శివసమీపేపశ్చిమద్వారాలయేకణ్ఠమరత్నిమాత్రం సర్వతోపిధాయమథితాగ్నౌ వర్కపుష్పైః అమావాస్యాయామారభ్యదశ దినావధిప్రత్యహం సహస్రం హుత్వా ఘృతపాయసందేవాయనివేదయేత్ । సర్వార్థసిద్ధిః స్యాత్ । అనేనచపుత్రకామానాం క్రియావక్ష్యతే । పంచదినాని దీక్షిత్వాసమోన్గాలయేనదీక్షితేనోష్ణవా గృహ్ణీయాత్।

దేవాలయేచేద్దేవస్యోపరి అన్యత్రతుమేఖ్యఆవాహ్యతస్యపశ్చిమేభాగేగ్నింసంస్థాప్యశమీస
మిధాం శమీపత్రాణాం దధిమధుఘృతాక్తానాం ప్రత్యహమేకాదశ సహస్రం
జుహుయాద్దినత్రయం పంచదినానివా దీక్షిత్వా కార్యః ప్రతిదిన మష్టసహస్రం తద
ర్ధమష్టశతంవా । తావత్ రసపుష్పాణ్యుపరివిన్యసేత్ తదభావేపత్రంవా । ఏవంకృ
త్వాఽన్త్యదినే అష్టసహస్రం తదర్ధమష్టశతంవా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్ । ద్రవ్య
త్యాగం విశేషేణ కుర్యాత్ । ఏకాదశరుద్రరూపాన్సంభోజయిత్వాతేషాంకించిద్వస్తు
ప్రదాయదక్షిణతోదేవ సన్నిధౌ ఆచార్యమధికంభోజయిత్వా దక్షిణాందద్యాత్ ।
దక్షిణాప్యుక్తభీజాభూమిః ॥ మానమప్యుచ్యతే । నరారత్నిందండేనాష్టశతం । కుణ్డలా
యసువర్ణమపిప్రతిదినం పాదనిష్కం । తేనకుండలంనిర్మాయదాతవ్యం । కాంస్యపాత్ర
మేకాగ్నేరేవమేవహి । ఏవంపుత్రకామీకృత్వా శమ్భుప్రభావాత్పుత్రవాన్ భవతి ।
యావద్దక్షిణాభూమిస్తావద విచ్ఛిన్నా సన్తతిర్భవతి । ఆసంవత్సరాత్సిద్ధిర్భవతి । ఏ
తత్ఫలం సప్తజన్మనాంసంబధ్యతే । తస్మాదలుప్తం కుర్యాత్ । ధ్యానం । శరచ్చంద్ర
ప్రకాశేనవపుషాశీతలద్యుతిం । ధ్యాయేత్సింహాసనాసీనముమయాసహితంశివమ్ ॥ ౯ ॥

ప్రముఞ్చధన్వనస్త్వముభయోరార్త్నియోర్జ్యామ్। యాశ్చతే
హస్తఇషవః పరాతాభగవోవప ॥౧౦॥ అవ తత్యధనుస్త్వగ్ం సహస్రా
క్షశతేషుధే। నిశీర్యశల్యానాంముఖాశివోనస్సుమనాభవ॥౧౧॥ విజ్యంధనుః
కపర్దినోవిశల్యోబాణవాగ్ం ఉత। అనేశన్నస్యేషవఆభురస్యనిషఙ్గథిః॥౧౨॥

ఆసాంతిసృణామృచాం పురశ్చరణమ్ । కృచ్ఛ్రంచరిత్వాఽఽత్మానం సం
శోధ్యనవదినానిజపేత్ సిద్ధోభవతి ॥ ఏతాభిర్యుద్ధకాలే భూపతేరాయుధాన్యభి మం
త్ర్య కుశకంటకానాం సహస్రం జుహుయాత్ । యుద్ధోపసీతాంశత్రవోహియన్తే । ధ్యా
నం । ఉద్యద్భాస్కరకోటి ప్రకాశమాదీప్తదహనమూర్ధానం । భీషణభుజఙ్గభూషం
ధ్యాయేద్వివిధాయుధం రుద్ర మితి। ద్వితీయస్యధ్యానం । రుద్రం సురనియన్తారంశూల
ఖట్వాంగధారిణం । జ్వాలామాలావృతంధ్యాయే ద్భక్తానా మభయప్రదమితి॥ ౧౨॥

యా తే హేతిర్మీఢుష్టమ హస్తే బభూవ తేధనుః। తయాఽస్మాన్విశ్వ
తస్త్వమయక్ష్మయా పరిబ్భుజ॥ ౧౩॥ నమస్తే అస్త్వాయుధాయానాత
తాయధృష్ణవే। ఉభాభ్యాముత తేనమోబాహుభ్యాం తవ ధన్వనే॥ ౧౪॥
పరి తే ధన్వనోహేతిరస్మాన్ వృణక్తువిశ్వతః। అథోయఇషుధిస్తవా ఽఽరే
అస్మిన్నిధేహితమ్॥ ౧౫॥ ఇతి ప్రథమోనువాకః॥౧॥

అథైతాసామృచాం పురశ్చరణమ్ । పూర్వోక్తానాం తిసృణామివకుర్యాత్ । ఏ
తాభిరపి సం ... ప్రక్షిప్య త

త్రిణేవమావాహ్య లోకపాలైస్సహారాధ్యస్పృష్ట్వా తైలం సప్తదినాని ప్రతిదినమష్టసహస్రం జపేత్ । తేనసిద్ధతైలేన ప్రదీపానేకాదశసహస్రమారోప్య శత్రురాజ్యే ప్రత్యాసన్నే రాజానం వినా సేనానీః పురోగచ్ఛేత్ ।దృష్ట్వాదీపజ్వాలాం శత్రుసేనా నావతిష్ఠతే। ఏతత్ప్రభావాదేవ శత్రవోవినశ్యన్తి । అన్యదపి ఏతాభిరేవా రాతినగరే సిద్ధవేంధాణో బ్రాహ్మణాశ్శక్తాః మన్త్రసిద్ధాః శత్రోరభిచారంకుర్యుః।రాజాయదు పయుక్తైః వస్తుతదేతాభిః స్పృష్ట్వాదృష్ట్వాచస్పర్శన దర్శనాయోగ్యం తస్ముఖాచ్ఛృత్వాఅభిచారోఽస్తి ప్రతిజపేత్కుః । మంత్రాంతేఽశ్మదపిశంకుంనిధాయనగరచతుష్పథేదేవాలయేదేవారామే సాలఖాతయోరన్యతరస్మిన్నపినగరాంగభూతే సహస్రాభి మంత్రితం ఖనేయుః । తన్నగరంశంభుకోపాత్సంవత్సరత్రయాన్నశ్యతివ్యాధినా । ఏవంకారయితురాచార్యస్యరాజ్యసమందేయమితి । సర్వత్రమంత్రప్రభావాత్సిధ్యతి। ప్రమాణ బుద్ధ్యా కార్యమితి। ధ్యానం। ప్రణమదమరలోకమౌళిమాలా కుసుమరజోరుణ పాదపద్మయుగ్మమ్। అనవరత మనుస్మరేద్భవాన్యా సహజగతాం పితరంపినాకపాణిం ॥౧॥

నమోహిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దిశాంచపతయే నమో నమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యః పశూనాంపతయే నమో నమస్సస్పింజరాయ త్విషీమతే పథీనాంపతయే నమో నమోబభ్లుశాయ వివ్యాధినేఽన్నానాం పతయే నమో నమో హరికేశాయో పవీతినే పుష్టానాం పతయే నమో నమో భవస్య హేత్యైజగతాం పతయే నమో నమోరుద్రాయాఽఽతతావినే క్షేత్రాణాంపతయే నమో నమస్సూతాయాఽహంత్యాయ వనానాం పతయే నమో నమః॥౫॥ రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాంపతయే నమో నమో మంత్రిణే వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో నమో భువన్తయే వారివస్కృతా యౌషధీనాంపతయే నమో నమ ఉచ్చైర్ఘోషాయాక్రన్దయతే పత్తీనాంపతయే నమో నమః కృత్స్నవీతాయ ధావతే సత్వనాం పతయే నమః॥ ౬॥ ఇతి ద్వితీయోనువాకః॥౨॥

అథైతస్యానువాకస్య పురశ్చరణం- అర్ధకృచ్ఛ్రంచరిత్వా అష్టసహస్రం చరుభోజీజపేత్ । తావచ్ఛంభోరాలయ మేకాదశ ప్రదక్షిణాః ప్రతిసంధ్యంకురాత్ । జపసమాప్తౌ దేవమారాధ్య తత్సన్నిధౌ బ్రాహ్మణానేకాదశ భోజయిత్వా కృతపురశ్చరణోభవతి । తేనపూర్వంరాజ్ఞాం వక్ష్యతే । శత్రూణాం మారణకామోరక్తసర్షపాంస్తైలాక్తాననూతం జుహుయాద్యుతా వృతాతేన కర్మణాశత్రవోనశ్యన్తి । సర్షపపిష్టమాదాయ తేనమృత్తలిప్య శత్రునామ ... జపేదష్టసహస్రం । ఏకాదశ

రాత్రేణ శత్రూణాం రాజ్ఞాంమహా జ్వరోజాయతే తేనైవ తేనశ్యన్తి । యుద్ధేప్ర త్యాసన్నే దేవస్యో పరిమాంజిష్ఠం పటమారోప్యస్వయంశుద్ధో భూత్వా దక్షిణహస్తాం గుష్ఠేన ఏతద్గచ్ఛత్యనువాకాంతే వదన్నష్ట సహస్రం పంచదినానిజపేత్ । శత్రూ ణాంరాజాస్థానాద్గచ్ఛతి । అథ వశీకర్తుకామః పాలాశాశ్వత్థవైకంకతా పామాగ్ణా ణాం మధుష్ఫృతాక్తానామయుతం జుహుయాత్ క్రమశోవర్ణచతుష్టయం వశమాన యతి । రాజ్యకామో రాజాకుముద సౌగంధికోత్పలానాం మధుయుత మయుతం జు హుయాత్ రాజ్యశ్రియముపతిష్ఠతే । శ్రీకామశ్చే త్పంకజానామయుతం జుహుయా త్ । శ్రీమాన్భవతి । మేధాకామః పలాశపుష్పం కపిలాజ్యేనా క్తమయుతం జుహుయా త్ । మేధావీభవతి । శత్రూన్జేతుకామో జపమేకాదశసహస్రంకుర్యాత్ । శత్ర వోవిజితా భవన్తి । ప్రతిదినమష్టోత్తర శతమష్టావింశతింవా ప్రదక్షిణనమస్కా రాం శ్చయావజ్జీవం కుర్యాత్ । ఇహలోకే సుఖీభూత్వాఽన్తె కైలాసమాప్నోతి । ధ్యా నం । ముక్తాలంకృత సర్వాంగమిందు గంగా ధరంహరం । ధ్యాయేత్కల్పతరోర్మూలే సమాసీనం సహోమయా॥౧౬॥

నమస్సమానాయ నివ్యాధినఆవ్యాధినీనాంపతయెనమో నమః క కుభాయనిషంగిణే స్తేనానాం పతయేనమో నమోనిషంగిణ ఇషుధిమతే తస్కరాణాంపతయేనమో నమోవంచతేపరివంచతేస్తాయూనాంపతయే నమో నమోనిచేరవేపరిచరా యారణ్యానాం పతయేనమో నమోసిమ ద్భ్యోన క్తం చరద్భ్యః ప్రకృంతానాంపతయేనమో నమ ఉష్ణీషిణేగిరి చరాయకులుంచానాంపతయేనమోనమః॥౭॥ఇషుమద్భ్యోధన్వా విభ్య శ్చ వోనమో నమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతి దధానే భ్యశ్చవోనమో నమ ఆయచ్ఛద్భ్య విసృజ ద్భ్యశ్చవోనమో నమోఽస్యద్భ్య విధ్య ద్భ్య శ్చవో నమో నమ ఆసీనేభ్య శ్శయానే భ్యశ్చవో నమో నమః స్వప ద్భ్య జాగ్రద్భ్యశ్చవో నమో నమస్తిష్ఠద్భ్య ధావ ద్భ్యశ్చ వోన మో నమస్సభా భ్య స్సభాపతిభ్యశ్చవోనమో నమో ఽశ్వే భ్యోఽశ్వ పతి భ్యశ్చవోనమః॥౮॥ ఇతి తృతీయోనువాకః॥3॥

అథైతస్యానువాకస్య పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రించరిత్వా పంచసహస్ర జపా త్కృతపురశ్చరణోభవతి । జనపదవ్యాధిషు సత్సు రాజాశాంతింకారయేత్ । సిద్ధ ర్బ్రాహ్మణైరేకాదశభిరీశ్వరాలయేజపఃకార్యః । పంచభిర్జపః । పంచభిర్హోమః । ఏకో బ్రాహ్మణఃతిలాదనం [illegible] శతసహస్రంజపః । ఏవంకృతేజన

పదవ్యాధిర్నశ్యతి । వాహనానాం రోగే తిలపిష్టమిశ్రాపూపై రాహుతిమాత్రైరేకా
దశసహస్ర హోమాద్వాహనానాం సామాన్యవ్యాధిర్నశ్యతి । అన్యవ్యాధౌ వాహనా
నాసే అపామార్గతండులై రాజ్యమిశ్రై రష్టసహస్రం జుహుయాత్ । తేషాం వ్యాధి
ర్నశ్యతి । ప్రధానవ్యాధౌ శుద్ధతండులైరాజ్యసిక్తైః శంభోరాలయే శతసహస్రం జు
హుయాత్ । అమాత్యానాం రోగేఽపి దూర్వాపామార్గైః ప్రత్యేకమష్టసహస్రం జు
హుయాత్ । తేషాం వ్యాధిర్నశ్యతి । రాజవ్యాధావుచ్యతే । సిద్ధైర్బ్రాహ్మణైరేకవింశ
త్యా కార్యం । తేషామేకో బ్రహ్మా । రాజప్రమాణం సర్వతోఽగ్నికుండం కృత్వా । తత్ర
మథితాగ్ని మాధాయ ద్వంద్వం భూత్వా జుహుయుః । తండులతిలశ్యామాకనీవారాపా
మార్గదూర్వాకమలకింజల్కశుద్ధౌదనాజ్యాని హోమద్రవ్యాణి సర్వం చ గవ్యాజ్య
మిశ్రం చ భవతి । తస్మాదగ్నికుండాద్దక్షిణపశ్చిమతః కలశం జలపూర్ణం స్పృష్ట్వా బ్ర
హ్మా జపేత్ । ఆహుతిరపి సప్తవాడి కాన్తా నిరంతరం । ఏవమమావాస్యా ప్రభృత్యమా
వాస్యాంతం హోమః । అథ రాజరోగ ఉదీర్ణశ్చేదుదయాత్ప్రభృత్యస్తమయాద్ధోమః ।
నాడికా హోమస్య దక్షిణా ప్రతిదినం ప్రతిపురుషమర్ధనిష్కః । దివాహోమే తద్ద్వి
గుణం । ఆచార్యస్య తద్ద్విగుణం । కలశజలేన ప్రోక్షణం రాజోపభోగ్యద్రవ్యేషు కర్త
వ్యం । ఏవం కృతే రాజరోగో వినశ్యతి । అన్యదప్యుచ్యతే । రాజరోగవినాశార్థం నిత్యవద[illegible]నా
నువాకేన శుక్లతండులై రాజ్యతిలమిశ్రితైరష్టసహస్రమాహుతయో హోతవ్యాః । [illegible] అనే
న రాజా నిత్యం నీరోగో భవతి దీర్ఘాయుశ్చ భవతి । అన్యేషామపి రోగే సతి అనే[illegible]ను
వాకేన ప్రతినమస్కారం తిలవ్రీహియవై రాజ్యాక్తైర్ఘృతసిక్తై రష్టసహస్రం జు[illegible]హు
యాత్ తేషాం వ్యాధిర్నశ్యతి । అనేనానువాకేనాభిచారా ఉచ్యంతే । రాజా చ[illegible]న్య
తరస్య రాష్ట్రస్య రోగబాహుల్యమిచ్ఛన్ నామ్నైవ వారాహాదిభిర్మాంసైః లక్షం [illegible]హో
మః కార్యః । రిపురాష్ట్రం సముద్దిశ్యాభిచారం కరోమి ఫట్ స్వాహేతి । ఏవమ[illegible]ంస
హోమేన రిపురాష్ట్రం ప్రజాశ్చ శుష్యంతి । అథ వైకంకతసమిద్భి రక్త సూత్ర[illegible]వేష్టి
తాభిః శతసహస్రహోమః । అనేన శత్రోః మహాజ్వరో భవతి । పరరాష్ట్రజనై[illegible]రుప
భోగ్యం జలాదికం వస్తు స్పృష్ట్వా వీక్ష్య వా శతసహస్రం జపం కుర్యాత్ । యస్తద్వ[illegible]స్తూ
పయుంక్తే స సంవత్సరాన్నశ్యతి । శ్మశానాగ్నౌ వర్కసమిద్భిః శతసహస్రం జుహు
యాత్ । తేన శత్రురాజనగరం వ్యాధినా నశ్యతి । అర్కారణ్యం భవతి అనేనైవ
చాముండాలయే దక్షిణాభిముఖో భూత్వా మాషతిలైస్తైలాక్తైః ఏకాదశ సహస్రం జు
హుయాత్ । పరరాష్ట్రప్రజాశ్చ మసూరికాభిర్బాధ్యతే । అనేనైవాపరముచ్యతే । ప
శ్చిమద్వారే శంభోరాలయే దేవస్య పాదపీఠే అగ్నిమపస్మారిణం స్పృష్ట్వా సప్తసహస్రం
జపేత్ । శత్రురాజ్యం పుత్రాన్ మంత్రిణాం తే ప్రజాజ్వాలాపస్మారిణ్ణి భవదేత్ । ఏతే

నరాజశత్రురపస్మారీభవతి । అనేనైవసర్వంపదగం రాజానంస్మృత్వా శుద్ధతండులకృతపిష్టైరాహుతిమాత్రైః శతసహస్రహోమేన రాజయక్ష్మోత్పద్యతే । తేనైవనశ్యతి॥ అథధ్యానమ్ ॥ రూపవయౌవనసంపన్నా మూర్త్యా వపనదేవతా, పుష్పితాశోకపున్నాగ సహకారశిఖాసమః । పంచవింశతినక్షత్రో మాయూరకృతశేఖరః । అకలంకశరచ్చంద్రపూర్ణ బింబసమాననః । ప్రాంతేబద్ధ కపర్దాంతో వసాన శ్చర్మకోమలం । సవ్యాపసవ్యవిధృత కృతమాలావిభూషితః । ధారాకదంబపుంజేన నాభిదేశప్రలంబినా । ఆజంఘుపేశిక్షణీయేన పేశిక్షణీయోఽరిశత్రుభిః । భార్యాఽస్య చారుసర్వాంగీ వన్యాలంకారభూషితా । ఆదర్శమూర్తి శ్శోభానాం వన్యానామివనిర్మలా । తస్యాహస్తేధనుర్ధత్వా శరమేకంచనిర్మలం ॥ ద్వితీయమంసమాలంబ్యశిష్టంవామేన బాహునా । సుగంధి పుష్పస్తబక మాఘ్రాయాఘ్రాయపాణినా । వీజ్యమానోమన్దమందం నవపల్లవశాఖయా । సమావృతో బాలకైశ్చశ్వభిశ్చాపి మనోహరైః । గచ్ఛద్భిరగ్రతోదృప్తై ర్ధ్యాతవ్యో జగతాంగురుః । ఏవంభూతో మహాతేజాః కిరాతవపురీశ్వరః॥ ౩॥ ॥౧౭॥

నమఆవ్యాధినీభ్యోవివిధ్యం తీభ్యశ్చవోనమో నమ ఉగణాభ్యస్తృగ్ంహతీభ్యశ్చ వోనమో నమోగృత్సేభ్యో గృత్సపతిభ్యశ్చ వో నమో నమోవ్రాతేభ్యో వ్రాతపతిభ్యశ్చవోనమో నమో గణేభ్యోగణ పతి భ్యశ్చవోనమో నమో విరూపే భ్యోవిశ్వరూపే భ్యశ్చ వోనమో నమో మహద్భ్యః క్షుల్లకేభ్యశ్చవోనమో నమో రథిభ్యోఽరథేభ్యశ్చవోనమో నమోరథేభ్యః॥౯॥రథ పతిభ్యశ్చవోనమో నమస్సేనాభ్యస్సేనా నిభ్యశ్చ వోనమో నమః క్షత్తృభ్యస్సంగ్రహీతృభ్యశ్చ వోనమో నమ స్తక్ష భ్యోరథకారే భ్యశ్చవోనమో నమః కులాలేభ్యః కర్మారేభ్యశ్చ వోనమో నమః పుంజిష్టేభ్యోనిషాదే భ్యశ్చవోనమో నమఇషు కృ ద్భ్యోధన్వ కృద్భ్యశ్చవో నమో నమోమృగ యుభ్యశ్శ్వని భ్యశ్చవో నమో నమశ్శ్వభ్య శ్శ్వపతి భ్యశ్చవోనమః॥౧౦॥ అను॥౪॥

అథాస్యానువాకస్య పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రంద్వాదశరాత్రం తదర్ధంచ కృత్వానవసహస్రం జపేత్ । తతః శివాలయేఽష్టసహస్రం ప్రదక్షిణం కుర్యాద్యావత్ప్రదక్షిణ సమాప్తిస్తావన్నిరంతరం జపేత్ । తదాకృతపురశ్చరణోభవతి । అత్రదినాదయోనప్రేక్షితవ్యాః । యదారుచిస్తదాకర్తవ్యం । రాజయక్ష్మావృతోమర్త్యః సిద్ధం ద్విజం వృత్వాశాంతిం కుర్యాత్ । తతోవృతోవిప్రః కారయితురగ్నౌతద్గృహైకదేశే

కుండంబాహుమాత్రం విధాయతస్యపురోవేదిం కృత్వాతత్రనవంఘటం జలపూర్ణంతాం
తంతువేష్టితంనిధాయ దేవమనేనానువాకేనావాహ్య గంధాదిభిరభ్యర్చ్యగంధం క
ర్పూరం పుష్పం తామరసం ధూపం ఉశీరాది దశాంగం దీపంసర్పిషాసమర్ప్య ఏక
మారాధ్యాత్మానమపి తత్వమారాధ్యైకాదశదినాని దీక్షిత్వా కుర్యాత్ । ప్రారం
భదినే మంత్రపుష్పాంతం కృత్వా అనువాకైరే కాదశ కృత్వః ప్రతినమస్కారమా
జ్యేనహుత్వా తత్సన్నిధావేక వింశతి సహస్రంజపేత్ । తదాతత్ప్రభృతి యావదం
తమగ్నిః సంరక్ష్యః తతోఽపిపరశ్వః నిత్యకార్యంకృత్వా తిలలాజదూర్వావ్రీహియ
వైరాజ్య మధుసిక్తై రేకాదశకృత్వోఽనువాకేనహోమః । ఏవంత్రీణిదినానిప్రతి
దినం మధుసర్పిషా జుహుయాత్ । తతోద్వాదశేసప్త మాష్టమే అశ్వత్థాపామార్గ
హోమః పూర్వవత్ । తతఏకదినముదయాత్ప్రభృతి ఆస్తమయ మావశ్యకనిత్యా
విరోధేననిరంతరమనువాకం జపేత్ । తతోనవమేమధుసర్పిషాహోమః । దశమేఉ
దయాస్తమయంజపేత్ । తతః సమాప్తిదినే అనేనానువాకే నాష్టసహస్ర కమల[illegible]
ప్యైః ప్రతినమస్కారం దేవమారాధయేత్ । తతోగౌరీ మారాధ్యబ్రాహ్మణైర్వ్యా[illegible]
నిర్వాచన మస్త్వితివాచ్యం । దానకాలేఽష్ట సహస్రంతదర్ధం మష్టశతం వా[illegible]
ఇతరేషామష్టశతం తదర్ధం పంచవింశతిసిష్కంవా । ఏవమేక స్యపృథగ్దానం [illegible]
కర్మదక్షిణాదాతవ్యా । ప్రతిదినమేకనిష్కం । తతోఽపి సర్వదక్షిణాతిధేనుర్ద[illegible]
ఏవంసమాప్యదేవం విసర్జయేత్ । దేవాలయాది కర్తురేవం । తతోఘట జల[illegible]
స్నాపయేత్ ప్రోక్షయేద్వా । ఏతేనరాజయక్ష్మానశ్యతి । శంభుప్రసాదా దేవదీ[illegible]
యుర్భవతి । అనేనైవానుకేన మేహశాంతిరుచ్యతే । మేహవాన్ స్వాగ్నౌమ[illegible]
ర్పిషా ప్రతినమస్కారం నవసహస్ర మాహుతీర్జుహుయాత్ మేహోనశ్యతి [illegible]
న్యేషామపికుష్ఠాదీనాం శతసహస్రమనువాకంజపేత్ । వ్యాధయోనశ్యంతి । జ్వర[illegible]
న్నిపాతేశక్తో బ్రాహ్మణోనాభిమాత్రేజలేస్రోతసిస్థిత్వారక్తకమలమష్ట సహస్రంప్ర[illegible]
మస్కారంక్షిపేత్ । శేషేణ భృంగిరిటిపూజాకర్తవ్యా । ఏవంకృతే మహాజ్వరో[illegible]
శ్యతి । పూర్వమనేనరాజయక్ష్మణో నిర్హారణముక్తం । ఘోరత్వాద్బ్రాహ్మణో వి[illegible]
నేవగురుర్భవే దన్యథా కలహక్రియాభవతి । తస్మాదలోపఃకార్యః । తతో ధ్యా
నం । భస్మోద్ధూళిత సర్వాంగం జటామండలమండితం । ధ్యాయేత్త్ర్యక్షం వృష[illegible]
ఢం గణేశ్వరయుతంహరం॥౪॥

నమో భవాయచరుద్రాయచ నమశ్శర్వాయచ పశుపతయే
చ నమోనీలగ్రీవాయచ శితికంఠాయచ నమః కపర్దినే చవ్యుప్తకేశా
యచ నమస్సహస్రాక్షాయచశతధన్వనేచ నమోగిరిశాయచశిపివి
ష్టాయచ నమోమీఢుష్టమాయచేషుమతేచ నమోహ్రస్వాయచ వా

మనాయచ నమో బృహతే చవర్షీయసేచ నమోవృద్ధాయచ సంవృ
ధ్వనేచ॥౧౧॥నమోఅగ్రియాయచ ప్రథమాయచ నమ ఆశవే చాజిరా
యచ నమ శ్శీఘ్రియాయచ శీభ్యాయచ నమ ఊర్మ్యాయచావస్వన్యా
యచ నమఃస్రోతస్యాయచ ద్వీప్యాయచ॥౧౨॥౫॥నమో జ్యేష్ఠాయచకని
ష్ఠాయచ నమః పూర్వజాయచా పరజాయచ నమోమధ్యమాయ చా
పగల్భాయచ నమోజఘన్యాయచ బుధ్నియాయచ నమస్సోభ్యాయచప్ర
తిసర్యాయచ నమోయామ్యాయచక్షేమ్యాయచ నమఉర్వర్యాయచ
ఖల్యాయచ నమశ్శ్లోక్యాయచావసాన్యాయచ నమోవన్యాయచ కక్ష్యా
యచ నమశ్శ్రవాయచ ప్రతిశ్రవాయచ॥౧౩॥నమఆశుషేణాయచా శుర
థాయచ నమశ్శూరాయచావభిన్దతేచ నమోవర్మిణేచవరూథినేచ న
మోబిల్మినేచకవచినేచ నమశ్శ్రుతాయచ శ్రుతసేనాయచ॥౧౪॥౬॥

ఏతయోరనువాకయోః పురశ్చరణం। త్రిరాత్రంచరుభోజీస్యాజ్జపేదఖనిరంత
రమ్ । ఏకాదశదినాని కృతపురశ్చరణోభవతి । తతఃకర్మోచ్యతే । ఏతాభ్యాంశ్వేత
కమలైః ప్రతినమస్కారంమాసం లింగస్యోపరిక్షిపేదేకాదశకృత్వః । రాజ్యశ్రీర్వర్ధ
తే। బ్రాహ్మణానేకాదశభోజయేద్దేవస్య దక్షిణామూర్తేః సకాశే । రాజ్ఞోజన్మదినే
రాజాగ్నౌమథితేగ్నౌవాఅశ్వత్థసమిధాం ఘృతాక్తానామేకవింశతి సహస్రంజుహు
యాత్ । దూర్వాణామేకాదశసహస్రం । ఏవంకృతేరాజ్ఞోజయాయుషీవర్ధేతే । ఏ
తౌవిజయార్థం మాసిమాసి శతసహస్రంజపేత్ । ఏతాభ్యాంసంగ్రామే ప్రత్యాసన్నే
రాజ్ఞోమహానసపక్వాన్నేనసోపదంశేన భక్తేనదధిమధుఘృతాక్తేన ప్రతినమస్కార
మేకాదశ కృత్వోహుత్వాశేషంబలింభూమౌనిధాయాదాయ జలమిశ్రం ప్రతిసేనా
మభిప్రక్షిపేత్। సాసేనాఽచిరాన్నష్టాభవతి। ఏతాభ్యామేవ శుద్ధతండులైరాజ్యసిక్తై
రగ్నౌహుత్వాశేషం శత్రుమభిప్రక్షిపేత్ । సనష్టోభవతి । ఏతాభ్యామేవరాజ్ఞః స
ర్వాయుధాని స్పృష్ట్వా సహస్రమభిమంత్రయేత్ । తేషాంతేజోవర్ధతే।ఏతాభ్యామే
వపరసేనాం ప్రతిక్షిపేత్ । సాసేనాచిరం నష్టాభవతి। ఏతాభ్యామేవపరసేనాస్తంభ
ఉచ్యతే। అర్కసమిద్భిరాదిత్యం ప్రతినమస్కారం శతసహస్రంజుహుయాత్ । "ప
రసేనాస్తంభం కరోమిస్వాహా"। ఏవంకృతేశత్రుసేనాస్తంభితాభవతి। ఏతాభ్యామేవ
రాజ్ఞః సర్వాణిభోజ్యవస్తూన్యభిమంత్రయేత్। తాన్యమృతానిభవన్తి। ఏతాభ్యామేవ
పరసేనాశోషణమిచ్ఛన్నక్షనక్ష్యమాణం కుర్యాత్ । హరిణవరాహశశకపింజల కలవింక

మృగాణాం మాంసైర్నద్యం తరాలేశూద్రానీతాగ్నౌ ప్రతిద్రవ్యం శతసహస్రంజుహు యాత్। అపూపైరపి ఆహుతిమాత్రం లక్షంజుహుయాత్ । ప్రతినమస్కారం ‘‘పర రాష్ట్రప్రజాశోషణం కరోమిస్వాహేతి,, । ఏవంకృతే పరరాష్ట్రప్రజాఃశుష్యన్తి । తే షాందక్షిణాః సువర్ణరజతగోభూమి వస్త్రాదయ ఇతిరాజ్ఞామేవముక్తం । అన్యేషా ముచ్యతే। వన్ధ్యానామనపత్యానా మేతాభ్యాం స్వాగ్నౌ ప్రతినమస్కారం ఉదుంబర సమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానా మేకవింశతిసహస్రంజుహుయాత్। నమస్కారగణి తకలశైస్తంతుభిర్వేష్టితైః నవపటావృతైః జలపూర్ణైఃప్రతినమస్కారమభిషేకః । జ పేదష్టసహస్ర మేతాభ్యామేవ మహాదేవమభిషించేత్ । సప్తనాడికామాత్రమేతౌ జ పేత్పృదక్షిణమష్టసహస్రం కుర్యాత్ । ఏతాభ్యాంపిష్టపిండమభిమంత్ర్యప్రాశయేత్।ఏ తైః ప్రయోగైః శుద్ధానాం రుద్రసమానః పుత్రోభవతి । స్త్రీపుంసోరష్టత్రింశదష్టచ త్వారింశ ద్వర్షాదూర్ధ్వమపి ప్రయుంజానయోః పుత్రోజాయతే । యస్తుస్వవంశక రోభవతి। శివభక్తోజాయతే తస్యహస్తయోః శూలాంకోభవతి । ఏతాభ్యాం ఘృతపా యసంశ్రపయిత్వాఽష్ట సహస్రంజుహుయాత్ । తదాన్యజన్మనిబ్రాహ్మణోజాయతే। ఏతాభ్యాం సూత్రమభిమంత్ర్య గర్భిణీహస్తే బధ్నీయాత్ తదాగర్భనాశోనస్యాత్। ఏతాభ్యాం కుమారగ్రహాదిగ్రస్తానాం భస్మధూపరక్షాంకారయేత్ । రాత్రౌ [illegible] ధ్నీయాత్ । కుమారగ్రహభయం నభవతి ॥ ధ్యానం ॥ గౌరీకరాంబుజన్యస్తస్వర్ణ[illegible]రాననం। ఇషుహస్తంరథారూఢంనరనారీతనుంస్మరేత్॥౧౫॥

నమోదుందుభ్యాయచా హనన్యాయచ నమోధృష్ణవేచ ప్ర[illegible] శాయచ నమోదూతాయచ ప్రహితాయచ నమోనిషంగిణే చే[illegible]షుధి మతేచ నమస్తీక్ష్ణేషవేచాయుధినేచ నమఃస్వాయుధాయచ సు[illegible]ధన్వ నేచ నమస్స్రుత్యాయచ పథ్యాయచ నమఃకాట్యాయచ నీప్యాయ[illegible]చన మస్సూద్యాయచసరస్యాయచ నమోనాద్యాయచవైశంతాయచ॥౧[illegible]॥న మఃకూప్యాయచా వట్యాయచ నమోవర్ష్యాయచావర్ష్యాయచ న[illegible]మో మేఘ్యాయచవిద్యుత్యాయచ నమఈధ్రియాయచాతప్యాయచనమో[illegible]వా త్యాయచరేష్మియాయచ నమోవాస్తవ్యాయచవాస్తుపాయచ॥౧[illegible]॥

అస్యానువాకస్యపురశ్చరణం । ఏకోపవాసంకృత్వాఽష్ట శతంజపేత్। కృత పురశ్చరణోభవతి । అనేనచాతుర్వర్ణ్య వశ్యకామః అశ్వత్థోదుంబరవటప్లక్షసమిధో దధిమధుఘృతాక్తాః జుహుయాదయుతంతదావశ్యాఃస్యుః । మేధాకామఃకపిలాజ్యం పంచసహస్రంజుహుయాత్ । మేధావీజాయతే । పుష్టికామోఽపూపైఃనవ సహస్రం

జుహుయాత్ । ఆరోగ్యకామః ఖాదిరాణాంసమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానాం పంచ సహస్రంజుహుయాత్ । రూపకామోఽయుతం చూతపల్లవాన్ దధిమధు ఘృతాక్తాన్ జుహుయాత్ । శ్రీకామః కాన్తారేస్వాకారప్రమాణ మగ్నికుండం ఖనిత్వా తత్రమధి తాగ్నౌ శ్వేతకమలానాం దధ్యాద్యక్తానాం పంచసహస్రం జుహుయాత్ । సాక్షాచ్ఛ్రీరుపతిష్ఠతే । తస్యాః ప్రసాదేన తదన్వయో యావద్భూస్తావద్వర్ధతే । కార్పాసపటకామస్తు కార్పాసబీజైర్మధ్వక్తైః అయుతంజుహుయాత్ । అనేనకార్పాసపటా ఉపలభ్యన్తే । ధేనుకామో గవాంవ్రజే హ్యేతమనువాకంజపన్ప్రదక్షిణ మయుతంకుర్యాత్ । ధేనుమాప్నోతి। పుత్రకామః పలాశసమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానామయుతంజుహుయాత్ । వంశకరం పుత్రంలభతే । ఆయుష్కామోదూర్వాణాంఘృతాక్తానాం ప్రతివర్షమయుతం జుహుయాత్ । శతాయుర్భవతి । విద్యాకామోశ్వత్థ సమిధామాజ్యాక్తానాం శతసహస్రం జుహుయాత్సర్వవిద్యాపారగోభవతి । రాజ్యకామః సౌగంధికానాంమధ్వక్తానాం పంచలక్షంజుహుయాత్ సమ్రాడభిజాయతే । అథముక్త్యుపాయ ఉచ్యతే। తత్రాదౌచాంద్రాయణం చరిత్వా ఏతమనువాకమేకవింశతిసహస్రం జపిత్వా తతః పరం పంచసహస్రాన్త ప్రదక్షిణం.ప్రాణాయామంకృత్వాతతఃపశ్చాత్స్వాగ్నౌ శంభుసన్నిధౌ పలాశాశ్వత్థసమిధాం మధుఘృతాక్తానాం లక్షత్రయంజుహుయాత్ । తతఃశంభుప్రసాదాన్ముక్తోభవతి । అన్యేచతత్కులజాతాః రౌరవేపిపచ్యమానః శివపురేరమన్తే । యావదిన్ద్రాః పంచకమతీతం భవతితత్కులజాతా యావదియం పృథివీతావద్వర్ధతే ॥ ధ్యానం ॥ జటాభిర్లంబమానాభిఃనృత్యన్త మభయప్రదం। దేవంశుచిస్మితం ధ్యాయేద్వ్యాఘ్రచర్మపరిష్కృతం॥

నమస్సోమాయచరుద్రాయచ నమస్తామ్రాయచారుణాయచ నమశ్శఙ్గాయచపశుపతయేచ నమఉగ్రాయచభీమాయచ నమోఅగ్రేవధాయచదూరేవధాయచ నమోహన్త్రేచహనీయసేచ నమోవృక్షేభ్యోహరికేశేభ్యో నమస్తారాయ నమశ్శంభవేచ మయోభవేచ నమశ్శంకరాయచ మయస్కరాయచ నమశ్శివాయచ శివతరాయచ॥ ౧౭॥ నమస్తీర్థ్యాయచ కూల్యాయచ నమఃపార్యాయచావార్యాయచ నమఃప్రతరణాయచోత్తరణాయచ నమఆతార్యాయచాలాద్యాయచ నమశ్శష్ప్యాయచఫేన్యాయచనమస్సికత్యాయచప్రవాహ్యాయచ॥౧౮॥౮॥ నమఇరిణ్యాయచప్రపథ్యాయచ నమఃకిగ్ంశిలాయచక్షయణాయచనమః కపర్దినేచపులస్తయేచ నమ ఇరిణ్యాయచప్రపథ్యాయచ నమస్తల్పాయ

యచగేహ్యాయచ నమః కాట్యాయచగహ్వరేష్ఠాయచ నమోహ్రద
య్యాయచనివేష్ప్యాయచ నమః పాగ్ంసవ్యాయచరజస్యాయచ నమ
శ్శుష్క్యాయచహరిత్యాయచనమోలోప్యాయచోలప్యాయచ॥౯॥నమ
ఊర్వ్యాయచసూర్మ్యాయచ నమః పర్ణ్యాయచపర్ణశద్యాయచ నమో
పగురమాణాయచాభిఘ్నతేచ నమఆక్ఖిదతేచప్రక్ఖిదతేచ

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణాదికం బ్రూమః । కృచ్ఛ్రద్వయం చరిత్వాదో పంచశతంజపేత్కృత పురశ్చరణోభవతి । పూర్వంరాజ్ఞాముచ్యతే । రాజాయదాసా మ్రాజ్యమిచ్ఛతి తదావక్ష్యమాణం కుర్యాత్ । కాలోవసంతః దేశోగిరిః శర్వాలయః కాంతారంవా తత్రాలయేవా దేవస్యసన్నిధౌ బ్రాహ్మణైఃకార్యసిద్ధిం వాచయిత్వా తాన్ సంపూజ్యప్రారంభః । ఆర్ద్రాయామమావాస్యాయాంవాతయోరన్యతరస్యాం ప్రారంభః । బ్రాహ్మణాన్ మంత్రసిద్ధాన్ గృహ్ణీయాత్ । యద్వా ఆచార్యఃసద్యఃకర్మ సిద్ధింకుర్యాత్ । ఆచార్యఇతికల్పవిత్సిద్ధఉచ్యతే । సయథావదేత్ తథాసిద్ధిర్భవతి । త త్రసద్యస్సిద్ధిరుచ్యతే । బ్రాహ్మణాస్తస్మాదాచార్యాత్సంశుద్ధాన్మంత్ర మాదాయపంచ దశదినాని నిరంతరంజపేయుః । తతః కర్మయోగ్యాభవంతి । ఏవంసిద్ధైర్హోమఃకార్యః ప్రతినమస్కారమాహుతి ప్రక్షేపః । హోమద్రవ్యాణి । తిలవ్రీహియవాదయః పా బ్యాః । హోమకాలాఉచ్యంతే । ఉదయాత్ప్రభృత్యాస్తమయ మనవరత మేకా దశద్విజైస్త్రింశద్దినాని కారయేదేవం । హోమకర్తృభ్య ఉత్తరీయాదయోపాత్రే ణదాతవ్యాః । ఆచారస్యాపి కుండలాదయః । హోమాగ్నేరుపరిసర్పిః పాత్రంస దాస్రోతోభవేదణుధార మేవం కర్తవ్యాయావత్సమాప్యతేతావద్దేవస్యాపి ప్రతిదినమష్ట సహస్రం భోజనంకార్యం । బ్రాహ్మణానపి తావతః ప్రతిదినంభోజయే దంత్యదినేని త్యాద్ద్విగుణమ్ । ఆచార్యోభగవానేవేతి మంతవ్యం । ఆచార్యస్యసార భూతాభూ మిదాతవ్యా । ఋత్విజాంశతం శతం నిష్కాస్తదర్ధార్ధంవా దక్షిణాదాతవ్యా । తద్ద్విగుణ మాచార్యాయేతి । తత్రశివపూజాయాం గంధః కర్పూరమిశ్రితః । కమలాని పుష్పాణి । ధూపః కర్పూరమిశ్రితోగుగ్గులుః । దీపోగవ్యాజ్యఇతి । నైవేద్యంతూక్తం । ఏవంరుద్రారాధనం ప్రతిసంవత్సరంకార్యం । ఏవమారాధనాద్రాజా సమ్రాట్భ వేత్ । రాజానోయేసాగర మధ్యస్థాస్తే రుద్రరూపైర్గ్రస్యమానాభవంతి । ఇహస ర్వాంభువం భుక్త్వాంతే రుద్రరూపైరను గృహ్యమాణః శివపురంవ్రజేత్ । తత్రరుద్ర రూపీభూత్వా కల్పాయుతం శివపురే భోగాన్భుక్త్వా సప్తద్వీపాధిపతీ రాజా శివభ క్తోజాయతే । తస్యకరయోః పినాకాంకోభవతి । తేనాంకేన రుద్రారాధన కారీత్య వగంతవ్యం । అన్యస్యాపియస్య రాజ్ఞోహస్తయోరంకోభవతి సోపిరుద్రారాధన కారీత్యవగంతవ్యం । [illegible] ప్రతిసంవత్సరం రుద్రారాధన.క

తర్పణం । అత్రైవాపరముచ్యతే । రాజా శత్రునాశకామః అతిశక్తేన బ్రాహ్మణేన కా
రయేత్ । శత్రుంరాజానం మహాఖదిరరూపిణం కృత్వా కస్మింశ్చిద్వివిక్తేదేశే జలపూ
ర్ణకుంభేదేవతా మావాహ్య తత్సన్నిధావగ్నిమాధాయ శమీసమిద్భిః సకంటకాభిః
రుధిరాక్తాభిః శతసహస్రం జుహుయాత్ । రుధిరంచ బైడాలం ప్రశస్తంభవతి। తతస్త
ద్రూపం ప్రత్యంగం లోహశంకుభిః ప్రతినమస్కారం ఖానయిత్వా తదుపరిరాజాస్వ
పాదం విన్యసేత్ । విన్యాసకాలే గురుర్జపేత్ । తతోరాజాబ్రాహ్మణానాం శతంభో
జయేత్తతోదేవం విసర్జయేత్ । ఏవంకృతే పరరాజాసంవత్సరత్రయాన్నష్టోభవతి । అ
న్యచ్చతదేవరూపం సశృంఖలం కృత్వాపూర్వవద్ధోమః । తతోరాజాచిరాచ్ఛృంఖలీ
రాజవశ్యత్వం వ్రజేత్ । అన్యదపివక్ష్యతే । శత్రురాజనగరే కృత్రిమవేషధారిణోరా
జపురుషాః సబ్రాహ్మణాః సిద్ధాః ప్రవిశ్యచతుష్పథేషు చైత్యేషు దేవాలయేషు రాజస
భాసురాజద్వారేచ రోహశంకూనపి తాంశ్ఛతసహస్రాభిమంత్రితాన్కృత్వా గుప్తా
న్యసేయుః । తతోభస్మాభిమంత్రితం సర్వతోవికిరేయుః । జలమపివికిరేయుః । ఏవం
కృతేతత్పుర మాసంవత్సర త్రయాన్నష్టంభవతి । తత్రఖదిరబదర్యాదయో వనస్పత
యోరోహంతి । తతోవికృతవేషాః పరరాజ పురజలాశయేషు కంఠప్రమాణేజలే స్థితాః
కువర్ణాంతః సూర్యాభిముఖాః అష్టశతదినాని ప్రతిదిన మష్టశతగుణం జపేయుః। జప
కాలేభగవతో హాలాహల మేవకరాభ్యామభిమంత్రయేయుః । ఏవంకృతే తజ్జలపా
యినో వాహనాదయో విషదష్టా ఇవనశ్యంతి । ఏవంకుర్వంతో విద్వాంసో గుప్తమేవ
కుర్యుః । ప్రత్యక్షేణ రాజభయం సద్యోజాయతే । అతఏవ గుప్తమేవకార్యమితి । ఏ
వంకర్తౄణాం రాజ్యార్ధం సమాదక్షిణా స్యాదితి ॥ తతః ధ్యానం ॥ పినాకపాణింభూ
తేశముద్యత్సూర్యాయుతద్యుతిం । భూషితం భుజగైర్ధ్యాయేత్ కంఠే కాలం
కపర్దినం॥ ... ... ౧౪॥

నమోవఃకిరికేభ్యోదేవానాగ్ హృదయేభ్యో నమోవిక్షీణకేభ్యో
నమోవిచిన్వత్కేభ్యో నమఆనిర్హతేభ్యోనమఆమీవత్కేభ్యః॥౫౦॥౯॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణం । పయఃకంచరిత్వా చత్వారింశత్సహస్రంజపేత్।
కృతపురశ్చరణోభవతి । మంత్రశోధనార్థం గురుసన్నిధౌ అష్టసహస్రంజపేత్ । త
తస్సర్వయోగ్యోభవతి । అనేనమంత్రేణ దుస్స్వప్నంకించిన్న విద్యతే । మన్త్రప్రభా
వాత్సర్వంసంపద్యతే । అనేన కామ్యంకర్మోచ్యతే । దేవస్యదక్షిణామూర్తేస్సన్నిధౌ ఆ
త్మాగ్నౌ మథితాగ్నౌ వా లాజతిలానాం లక్షంజుహుయాత్ । సువర్ణముత్పద్యతే
అపామార్గవేణు బీజయవానాం దధిమధుఘృతాక్తానామయుతం జుహుయాత్ । స్వ
ర్ణసహస్రముత్పద్యతే । కన్యాకామోఽసుగ్గలేన స్వేష్టకన్యాసమాకృతిం కృత్వాతా
ముపలభ్యపంచసహస్రం [illegible] । సర్వాభరణ

భూషితాంఇష్టాంకన్యాంలభతే । పద్మోత్పలకుముదానాంలక్షం జుహుయాత్। తస్యరాజలక్ష్మీః ప్రత్యక్షాభవతి । పలాశాంకురాణాం పయోక్తానాంలక్షంజుహుయాత్ యక్షరాక్షస భూతప్రేత పిశాచాదయో దృశ్యానువశ్యాశ్చభవంతి । మహాకాన్తారభూతలేఽగ్నికుండం విధాయమథితాగ్నౌ బిల్వఫలానామయుతం జుహుయాత్ । పత్రాణాం ముష్టిమాత్రాణాం ఘృతాక్తానాం పంచసహస్రం జుహుయాత్ । బిల్వఫలాకారం సువర్ణముత్పద్యతే । స్పర్శవేదీపిణ్డోభవేత్ । సార్వభౌమసుతార్థీ దేవస్యోపరిసభాగికమలాని గవ్యాజ్యాక్తాని లక్షంజుహుయాత్ । సార్వభౌమగిపుత్ర ఉత్పద్యతే। శమీసమిధాగ్రం నలం కృత్వా రజత పాత్రేనిధాయ దధి మధుఘృతాక్తానామయుతంజుహుయాత్ । శివభక్తం పుత్రంలభతే । శ్వేతవచార్ధఫలచూర్ణం రౌప్యపాత్రే నిధాయకాపిలేన సర్పిషాలోడ్యాయుతాభిమంత్రితం కృత్వాసేవేత । స్వయంకవిర్భవతి । ఉదుంబర సమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానా మయుతం జుహుయాత్। మహాభోగ్యభిజాయతే । మనోజవమిచ్ఛన్ జాగరణం కుర్యాత్ । పురశ్చరణమపివిశేషేణ భవతి । సాంవత్సరికం కృచ్ఛ్రంచరిత్వాత్మానం సంశోధ్యతతోఽష్టాదశదినానిచరుశాకమూల ఫలాహారీ నిరన్తరంజపేత్ । అంతగాబుద్ధి పూర్వంస్వప్నో నస్యాద బుద్ధిపూర్వంతు స్వప్నేస్నాత్వాజపేత్ । తతస్తదంతే మన్త్రానువశార్థం గురవేస్వర్ణనిష్కపంచకం దద్యాత్ । పశ్చాత్పంచా శత్సహస్రం గురుసన్నిధౌ దేవసన్నిధౌ వాజపేత్ । తతస్సాక్షాదు మాపతీరుద్రః ప్రత్యక్షోభవతి । తత్ప్రసాదాత్స్వయంమనోజవీభవతి । యంయందేశ మభికామయతే తంతందేశం గురుంచ స్మృత్వామన్త్రమష్టశతమావర్తయేత్ । తద్దేశ గామీభవతి । ఏవంమనోజవప్రకారఉక్తః । తతోఽదృశ్యప్రకారఉచ్యతే । అత్రాపిపూర్వవత్పురశ్చరణమదృశ్యావశ్యకాలేలోహితంచందనంకపిలాపయసాసంక్లిద్య తత్క్షోదమశ్వత్థ పత్రేనిధాయ సంస్పృశ్యాష్టసహస్రంజపేత్ । తతస్తేనాత్మాన ముపలిప్యదేవం స్పృష్ట్వాస్మృత్వాప్రాణాయామంధారయేత్ ।తతఃకేనచిదదృశ్యోభవతి । రాజవశ్యకామోలోహిత చందనక్షోదమయుతాభిమంత్రితం కృత్వా తంతువేష్టితాంగులీకాం కృత్వానిత్యవ ద్రాజగృహ ప్రవేశేస్వలలాటే ధారయిత్వాప్రవిశేత్ । రాజారాజపురుషాశ్చ వశ్యాభవంతి । యంయంనాశయితు మిచ్ఛేత్తస్యతస్య నామగ్రహణ పూర్వకమయుత మేకపాదో భూత్వాదేవస్యసన్నిధౌజపేత్ । సంవత్సరాన్నశ్యతి । దేవస్యదక్షిణా మూర్తెస్సన్నిధౌనిత్యమష్టశతంజపేత్ । రాజపురుషేభ్యోభయం నవిద్యతే ॥ ధ్యానం ॥ విశ్వతః పాణిపాదాబ్జం విశ్వతోక్షిశిరోముఖం। జ్వలంతంవిశ్వమావృత్య తేజోరాశిం శివంస్మరేత్॥ ౯

ద్రాపేఅన్ధసస్పతేదరిద్రంనీలలోహిత । ఏషాంపురుషాణామేషాం
పశూనాంమాభేర్మాఽరోమోఏషాంకించనామమత్ ॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణం। ఏకాహముపవాసం కృత్వాయుతం జపేత్ । కృతపురశ్చరణోభవతి । కపిలాజ్యేనాదార్ణయామయుతమాహుతీ ర్జుహుయాత్ । కృతధనోభవతి । జ్వరేసస్నపాతైలస్య శిరస్తో దూర్వాగ్రాణాం పంచసహస్రం జుహుయాత్ । తస్మాజ్జ్వరాన్ముక్తోదీర్ఘాయుశ్చభవతి । అభిచారమోక్షకామోవై కంకతానామయుతం జుహుయాత్ । తస్యాభిచారేభ్యో భయంనవిద్యతే । మహాజన ద్రోహేతిలమాజ్యసిక్తమయుతంజుహుయాత్ । తతోభయంనవిద్యతే, ఉదుంబరతిలానామయుతం జుహుయాత్సర్వ భూతేభ్యోభయం నవిద్యతే । గ్రామనగరమధ్యేఽగ్నిముపసమాధాయ తత్రఘృతాక్తతిలపిష్టానా మయుతానిజుహుయాత్ అశ్వత్థదళేషుబలిముపహరేత్ । అదానష్యష్టసహస్రంజుహుయాత్ । తస్యరుద్రోభైరవరూపీభూత్వైస్సహస్వయందృశ్యోభవతి దృష్ట్వాయదిచలేదు న్మాదీభవతి । అచలస్యతస్యమహాసిద్ధిర్భవతి । అపది తద్రూపం స్మరేదాపద్భ్యశ్చముక్తిర్భవతి ॥ తతోధ్యానం ॥ ఆగుల్ఫాసితకంచుకోడమరుకాశ్లిష్టాల సత్కుంతలీ శూలీకుండలితశ్రవాః సతిలకోమందం క్వణన్నూపురః శ్రీమన్నిర్మల దంతపంక్తికిరణశ్శ్వేతాయమానాననో దేవోభైరవ వేషభూషిత వపుర్న్యాయో మృడానీపతిః॥ ... ... ॥౩॥

యా తేరుద్రశివాతనూశ్శివావిశ్వా హభేషజీ।

శివారుద్రస్యభేషజీ తయానో మృడజీవాసే॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణం। అష్టశతప్రాణాయామాన్ కృత్వాపంచసహస్రంజపేత్ । కృతపురశ్చరణోభవతి । అనేన కేవలంగర్భరక్షావిధాతవ్యా । నాన్యత్ । వ్యక్తేగర్భేతృతీయేమాసిరక్షాంకుర్యాత్ । రుద్రమంత్రసిద్ధేనబ్రాహ్మణేన తదభిపృష్టో స్వవిభవానుగుణమలంకృత్యశంభుమివ తంనమస్కుర్యాత్ । సాధుగర్భేఅసాధవోన పరీక్షితవ్యాః యదాపిరుచిర్భవతి తదైవకర్తవ్యం । రాజ్ఞోగృహాంతరాళే వివిక్తేఅర్వాక్ అర్వాగ్గామిద్వయం స్వీకృత్యధ్వజాద్యలంకారై రలంకృత్య మంత్రద్వయేన ప్రష్ఠ శుద్ధతండులైర్వికీర్య తస్మిన్నగ్నికుండం వేదికాంచకృత్వా వేదికాయాం సాధారణఘటస్యోపరి మహానేనమంత్రేణ స్వర్ణపుష్పేణశంభు మావాహ్య తస్మిన్నర్వాగ్గామి ద్వయేన కలశాన్ బిందుయుతాం స్తంతువేష్టితాన్ స్వర్ణగర్భాన్ శరావసహితాన్ సముద్రగామినదీజల పూర్ణాన్నవ పటచ్ఛన్నాన్నిధాయ తస్మిన్మధ్యే జలపూర్ణం ఘటమేకమాదార్ణాది దివసగణనే సువర్ణేనాన్యత్ర నవరత్నపూర్ణం కృత్వాత్రీణి నీరఘటే ప్రక్షిప్య మహార్ఘ్య వసనైః ప్రచ్ఛాద్యసుస్థిరాన్ కృత్వా దేవస్యారాధనం గంధలేపః । శ్రీకంఠం తామరసపుష్పం శీతారిధూపందీపంయావదంతం సర్పిషా సర్వత్రకర్పూరమిశ్రమేవమారాధ్యతత్ర సన్నిధా వుపస్థానమంత్రంజపిత్వాతతః పటసంస్కార మంత్రేణ ...మంకుర్యాత్ । మాషద్రవ్యంచతిలదూ

ర్వ్యాగ్రలాజతులస్య శీరదధి మధ్వాజ్యసంయుక్తం జుహుయాత్ । తతోహవిః పూ
జా। అర్వాక్ ప్రస్థతండులపక్వం హవిః తేనాగ్నౌహోమం కుర్యాత్ । తేనమంత్రే
ణహోతవ్యం తతోగంధ వాసం కర్పూరయుక్తం దద్యా దుద్దిశేతోవాన్యో భుంక్తే
తదె వసుర్వాఃసంభవన్ । ఏవం సాయంతద్యుగంచ స్వస్త్యాజపేదాచార్యః । తత్రని
త్యవద్వస్త్రపరివృత్తిః వసనోత్తరీయేచభవతః । ఏవమర్వాగ్ద్వయంపూజా । బ్రాహ్మణా
నపితావంతో భోజయేన్నిత్యం। ఏవంవిధా వస్య రాజ్ఞ ఏవశక్తిః । ఏవంకృతేసదప
త్యమాయుష్మద్భవేత్ । గర్భపాతోన విద్యతె । సర్వాంగంధాదస్యదుపదేశతః ప్రధా
నం । హోమదేశంస్త్రీ శూద్రాన ప్రవిశేయుః నపాఖండాదయోవైదికత్వాన్మఖ
స్య । అంత్యదినేస్నానం । తద్దండదానరూపేణ దద్యాద్గురవె । తతఃకుమారగ్రహార్థం
గణపూజాంకుర్యాత్ । తదపత్య మాయుష్మద్భవతి। యథేదంప్రసంగాదస్యదుచ్యతె।
కన్యార్థీలభతె కన్యాం హుత్వాలాజాన్ ఘృతాప్లుతాన్ । అపామార్గస మిద్భోమైరల
క్ష్మీంనాశయేద్బుధః । సర్వకల్మషనాశాయజుహుయాచ్చ తిలాహుతీః । బ్రాహ్మణో
దీక్షశేకుర్యాత్ హుత్వా ఖదిరసంభవాన్ । సితరక్తైర్నీలపీతైః సూత్రైః సంవేష్టి
తాన్ క్రమాత్ । లక్షంహుత్వా ఘృతంసర్వాన్ కామానాప్నోతిసాధకః । జుహు
యాద్వస్త్రకామస్తు కుసుమైః కుముదాదిభిః । యద్వర్ణంజుహు యాత్పుష్పంతద్వ
ర్ణంవస్త్రమాప్నుయాత్ । వృష్టికామః శుచౌదేశె గోమయేనోపలేపితే । రక్తద్రవ్యై
ణతస్త్రైవమండలం పరిలెఖయెత్ । మండలస్యపురస్తాత్తు నవకుంభం నిధాపయెత్ ।
సూత్రేణవెష్టితం సమ్యక్ పూరితంగంధవారిణా । ఆవాహయెత్తతః కుంభెసూర్య
మెకాగ్రమానసః । తత్రస్థమర్చయెద్దేవం పూర్వవత్సాధకోత్తమః । పయసాజుహు
యాత్తత్ర శత మష్టోత్తరం బుధః। ధ్యాయన్నేకాగ్రధీః సూర్యం జపే న్మంత్రసహస్ర
కం । ఏవంకుర్వీత సప్తాహం ద్వాదశాహ మథాపివా । తతఃప్రసన్నో భగవాన్మహావ
ర్షంప్రముంచతి । ఆహోరాత్రముపోష్యైవ పుత్రకామఃశుచివ్రతః । పాయసంజుహు
యాదగ్నౌ వష్టోత్తరశతాహుతీః । ఋతుస్నాతాంతతో భార్యాం శుచివస్త్రైరలంకృ
తాం । భోజయెద్హుతశేషంతు జపన్నష్టశతంబుధః। బ్రాహ్మణాన్ భోజయెచ్చైవ కా
రయేత్స్వస్తివాచనం । తతఃపుత్రమవాప్నోతి తెజస్వినమనామయం । అనిష్టవర్శనేచైవ
తథాదుఃస్వప్నదర్శనె । అభిచారకృతైర్దోషై రలక్ష్మ్యాచ సమావృతె । విగ్రహాద్యుప
సర్గైచ భయెచసముపస్థితె । తథాచగ్రహపీడాయాం భూతావెశకృతెషుచ । ఏవమా
దిషుచాన్యేషు దొషెషూ పహితెషుచ । పూర్వోక్తం మండలం కృత్వానవంకుంభంత
థైవచ । గంగోదకేన సంపూర్ణం సర్వమంగళసంయుతం । ఏలాలవంగకర్పూ రనింబ
జాతిఫలైర్యుతం । దెవమావాహ్యకలశె త్వర్చయెత్తత్రహోమయెత్ । మంత్రేణా
నేనతద్దేవ మష్టోత్తరసహస్రకం । అభిమంత్ర్య తతస్తేన హ్యాత్మనోవాపరస్యవా । అభి

షేకం ప్రకుర్వీత సర్వదోషై ర్విముచ్యతే । యస్తుమంత్రం జపేన్నిత్యం ప్రాతఃస్నాత్వాసహస్రకం । శ్రీరారోగ్యం చతేజశ్చ వర్ధతేతస్యసర్వదా । సంవత్సరం జపేద్యస్తు క్షీరాహారోజితేంద్రియః । అర్చనంచ యథాశక్తి కుర్వన్నయుత మన్వహం। సంసిద్ధిమతులాం గచ్ఛే దణిమాదిగుణైర్యుతాం । కింతస్యమానుషైర్భోగైః ప్రసన్నే వైజగత్పతౌ । బహునా కిమిహోక్తేన తచ్చిత్త స్తత్పరాయణః । తద్భావభావితో మంత్రం జపేన్ముక్తో భవేత్ మునిరితి ॥ ధ్యానం ॥ ద్రుతచామీకరప్రఖ్యం శక్తిపాణిం షడాననం । మయూరవాహనారూఢం స్కందరూపం శివం స్మరేత్॥

ఇమాగ్ంరుద్రాయ తవసేకపర్దినేక్షయద్వీరాయ ప్రభరామహే మతిం । యథానశ్శమసద్ద్విపదే చతుష్పదేవిశ్వంపుష్టంగ్రామేఅస్మిన్ననాతురం ॥ మృడానోరుద్రోతనోమయస్కృధిక్షయద్వీరాయ నమసావిధేమతే। యచ్ఛంచయోశ్చ మనురాయజేపితా తదశ్యామతవరుద్ర ప్రణీతౌ॥ ౪॥

అథానయోఃపురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రం చరిత్వానవసహస్రంజపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । అమావాస్యాయాం చతుష్పథేఽగ్ని ముపసమాధాయ దధిసారమయుతాహుతిమాత్రం జుహుయాత్, గవాదీనాం శాంతిర్భవతి । ఏతాభ్యామేవరాజవాహనానాం శాంతయేజలంస్పృష్ట్వా ప్రత్యర్ధ్రిమయుతం జపంకృత్వా జపజలేనవాహనశాలాంప్రోక్షయేత్ । వాహనానాం శాంతిర్భవతి । వాహనానాంకించిదుపయోజ్యాతేన జలేనమిశ్రితంకృత్వా ఉపయోజయేత్ । తిరశ్చాంశాంతయే తిలమాజ్యమిశ్రం జుహుయాదయుతం । అన్యేషాంశాంతయేదూర్వాణామయుతం జుహుయాత్ । తేషాం శాంతిర్భవతి ॥ ధ్యానం ॥ దివ్యసింహాసనా సీనంస్తూయమానం మహర్షిభిఃప్రసన్నవదనంధ్యాయే త్సోమంసోమార్ధధారిణం॥౪॥

మానోమహాంతముతమానో అర్భకంమాన ఉక్షంతముతమాన ఉక్షితం। మానోవధీఃపితరంమోతమాతరం ప్రియామాన స్తను వోరుద్రరీరిషః॥ ॥౫॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణం । ఉపవాసత్రయం కృత్వాపంచసహస్రంజపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । అనేనస్వజనరక్షాకర్తవ్యా । యవతిలానామాజ్యాక్తానా మయుతం జుహుయాత్ । అశ్వత్థసమిధామయుతం జుహుయాత్ । ఆజ్యేనాయుతం జుహుయాత్ । ప్రతిసంవత్సరమార్ద్రాయా మయుతంజుహుయాత్ । ఏవం కృతే ఆత్మీయస్త్రీబాలవృద్ధ జనస్యశాంతిర్భవతి। అన్యస్మిన్నపి శాంతికరణే జపమయు

తం కుర్యాత్ । విశేషేణ రాజా ప్రతిమాసం మంత్రేణానేన శాంత్యర్థమార్ద్రాయాం హోమం కారయేత్ । తేనరాజ్ఞోంతఃపు రాదయోఽపి వర్ధంతే ॥ ధ్యానం॥ బాలేందు ముకుటం దేవం తరుణా దిత్యవిగ్రహం । ధ్యాయే న్నందీశ్వరాకారం గణేశ్వరస మావృతం॥ ॥౫॥

మానస్తోకే తనయమెమాన ఆయుషి మానోగోషుమానో అశ్వే షురీరిషః। వీరాన్మానోరుద్రభామితోవధీర్హ్వవి ష్మన్తోనమసావిధేమ తే॥ ౬॥

అథాస్యమంత్రస్య పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రించరిత్వా ఉదుంబరపాత్రేణ కాపిలంసర్పి సహస్రాభి మంత్రితంకృత్వా తేనస్వాగ్నౌ మథితేనాష్ట సహస్రంహుత్వా మహావ్యాహృతి భిర్హుత్వాశతం శేషమశిత్వా త్రిరాత్రముపవసేత్ తతశ్చరుభోజీసం చాశత్సహస్రంజపేత్ । గురవే పంచనిష్కందద్యాత్ । తతః కృతపురశ్చరణోభవతి । అనేనరాజ్ఞామాయుష్కామానా ముచ్యతే । నిత్యవద్రాజా స్వాగ్నౌ మథితేఽపి వా కేవలమాజ్యసిక్తైస్తిలైరయుతం జుహుయాత్ । అష్టభిర్బ్రాహ్మణై రష్టాసుదిక్షు రాజానమభితో భస్మాష్టశతాభిమంత్రితమాదాయ రాజరక్షాంకుర్యాత్ । ఏతదపినిత్యవత్ కార్యం । అనేనైవా పరముచ్యతే। శ్వేతకమలైర్దధిమధు ఘృతాక్తైరయుతం జుహుయాత్ । ఏకాదశ రుద్రరూపైర్బ్రాహ్మణైర్మంత్రసిద్ధైస్సద్యస్సిద్ధిర్వా కార్యా॥ అథసద్య స్సిద్ధిరుచ్యతే । ఆచార్యాన్మంత్రం లబ్ధ్వాత్రిరాత్ర ముపోష్య త్రిరాత్రం నిరంతరంజపేత్ సద్యస్సిద్ధోభవతి । తత్తత్కర్మయోగ్యత్వై తావతా । ఏవంకృతేరాజ్ఞాం శ్రీర్వర్ధతే । అనేనదూర్వాణాం ఘృతాక్తానామయుతం నిత్యవదేవజుహుయాత్। రాజాచిరజీవీభవతి । అనేనకలశా నష్టసహస్ర మష్టశతంవాజలపూర్ణాన్ స్వర్ణరజతతామ్రమయాన్ వాభిమంత్ర్య గంధాదిభిరారాధ్య నవవస్త్రవేష్టితాన్ కృత్వాన్యాన్యపి మంగలానికృత్వా ఆచార్యో రాజజన్మదినే రాజానంస్నాపయేత్ యావంతోహి కలశాస్స్యుః । ఏవంకృతేరాజాదోషైః కాయికైః పాతకాదిభీరస్యలిప్తోభవతి । రాజ్ఞో వాపృథ్వర్థమనేన నిత్యవదేకేన బ్రాహ్మణే నాష్టసహస్రం జపంకారయేత్ । వాహనాయుధ శాలానురత్నాకరాదిషుచ మాసిమాసి సౌమ్యేనక్షత్రే శాంతింకుర్యాత్। అశ్వత్థాపా మార్గసమిధాం దధిమధుఘృతాక్తానామయుతం జుహుయాత్ । గతాయుషోఽప్యాయుర్వర్ధతే । ద్యూతేవ్యవహారేచ మంత్రమేతం జపేత్ నపరాజితోభవతి । త్రిరాత్రము పోష్యనిరంతరంజపేత్ । తతశ్చరుభోజీబిల్వఫలానాం మధ్వాక్తానామయుతంజుహుయాత్ । స్వర్ణసహస్రంలభతే । కుముదానాందధిమధు ఘృతాక్తానామయుతం జుహుయాత్ । కన్యాంలభతే । అనేనైవసంవత్సరం చరుభోజీసర్పిలాఘృతేనస్వాగ్నౌ నిత్యవదష్టసహస్రమష్టశతం వాహుతీర్జుహుయాత్ ।సర్వాన్కా

మహాపాతకాన్ముచ్యతే । అనేనమలయజక్షోద మభిమంత్ర్య లలాటేధారయేత్సర్వే వశ్యానిస్యుః । అపామార్గ సమిద్భిరష్టసహస్రం ప్రతిజన్మదినేజుహుయా దపమృత్యుంజయతి । వృష్టికామఃసూర్యం జపాపుష్పైరయుతైరారాధయేత్ రక్తోష్ణీషవసనానులేపనో భూత్వాఆదిత్యవారే । భగవానాదిత్యో మహావృష్టింముంచతి । దూరమార్గగామీ దశశర్కరాగృహీత్వా ష్టసహస్రాభిమంత్రితాః దిక్షుదశసు ప్రక్షిప్యగచ్ఛేత్ । సతుయావద్గమనం క్షేమీభవతి। కర్మణామవిఘ్నకామోమంత్రమయుతం జపిత్వా కర్మారభేత । అనాయాసేన కర్మణామంతంగచ్ఛేత్ । పుత్రకామోఽనేన లక్షమాజ్యేనజుహుయా ద్వంశకరం పుత్రంలభతే । యంయంజేతుమిచ్ఛే త్తంతంసికతాకారం విధాయతస్యశిరసిస్థిత్వా యుతంజపేత్ సర్వత్రవిజయీజాయతే । అన్యదపిసర్వమనేన సంభవతి । మంత్రప్రభావాద్దేవస్య సాక్షాత్సిద్ధానామేవఫలతి। అన్యేషాంవృథా ప్రయాసఇతి మంతవ్యం ॥ ధ్యానం॥ దధానమేకాదశ ధావిభక్త దేహంవిశుద్ధస్ఫటికప్రకాశం। తేజోనిధిం శూలినమిందుమౌళింవిచింతయే త్తత్రసదైవరుద్రం॥౬॥

ఆరాత్తే గోఘ్న ఉతపూరుషఘ్నే క్షయద్వీరాయ సుమ్నమస్మే తే
అస్తు। రక్షా చనోఅధిచదేవబ్రూ హ్యధాచనః శర్మయచ్ఛద్విబర్హాః॥ ౭॥

అథాస్యపురశ్చరణం । త్రిరాత్రముపోష్య త్రిరాత్రం నిరంతరంజపేత్ । కృతపురశ్చరణోభవతి । అనేనాయుష్కామానా మేవనాన్యేషా మిత్యాహుః । “శతాయుఃపురుషఉచ్యతే” ఇతిశ్రుతౌ । ఏవంసతిఇతిజన్మని జన్మాంతరేవా ఆయుషఃక్షయకారణైః కర్మభిర్బాలాదయోమ్రియంతె తేషామాయుర్వర్ధనాయ । మంత్రేణానేన ప్రయోగఉచ్యతె । నిత్యవదనేన స్వాగ్నౌసర్పిషాష్టసహస్ర మష్టశతంవాఆహుతీర్జుహుయాత్ । దూర్వాణా మష్టసహస్రం దధిమధుఘృతాక్తానాం జుహుయాత్ । స్వజన్మనక్షత్రే నిత్యమేవాష్టసహస్రం జపేత్ । ఆర్ద్రాయాం విశేషేణ । ప్రత్యబ్దం దూర్వాపామార్గ శమీతిలానాం దధిమధుఘృతాక్తానాం ప్రత్యేకమయుత మాహుతీర్జుహుయాత్ । రాత్రౌయావత్పంచ సహస్రంజపేత్ తావత్ప్రదక్షిణాః కుర్యాత్। రాజాజన్మదినేదూర్వా పామార్గాది ప్రత్యేకమయుతం జుహుయాత్ । రాజాదీర్ఘాయుర్భవతి । అశక్తానాంస్రోతసి హోమః । తతోఽత్యంతా శక్తానాంజపఏవ। శుద్ధతండులైర్మధ్వాజ్యాక్తై రయుతంజుహు యాత్తస్యాయుర్వర్ధతె । మంత్రేణానేనదేవస్యోపరి అర్కసుమనోభిరయుతమారాధయేత్ తస్యశ్రీర్వర్ధతే । పశ్చిమద్వారాలయేవా చరుభోజీ అధశ్శాయీ బ్రహ్మచర్యవా నక్షారలవణాశీ దేవమభితః సహస్రం జపేదేవంకృతేశతాయుః సప్త జన్మసుభవతి । అశక్తస్యభిక్షాహారఃప్రశస్తఇతి। అథధ్యానం ॥ కుర్వాణం సన్నిధౌ దేవ్యాదేవమానందతాండవం । హుతాశనధరం ధ్యాయేత్తప్తకాంచన సన్నిభం॥ ... ... ॥౭॥

స్తుహి। శ్రుతంగర్తసదంయువానం మృగంనభీమముపహత్నుము
గ్రం। మృడాజరిత్రేరుద్రస్తవానోఅన్యంతే అస్మన్నివపంతుసేనాః॥ ॥౮॥

అథాస్య పురశ్చరణం । ఏకరాత్రముపోష్య త్రిరాత్రం నిరంతరం జపేత్, కృతపురశ్చరణోభవతి । వైకంకతసమిధాం విషతైలాక్తానాం శ్మశానాగ్నౌ లక్షంజుహుయాత్ । శత్రవోనశ్యంతి । శత్రునామగ్రహణం కృత్వాదేవస్యసన్నిధౌ భస్మపాణిరయుతంజపేత్, తస్యశత్రోర్మహాజ్వరోభవతి। శ్వేతసిద్ధార్థైరయుతంజుహుయాత్ । శత్రోర్మసూరికాజాయంతే తాభిరేవమ్రియతే । శత్రోర్గృహక్షేత్రాదిషు మంత్రేణానేనా వటంఖానయిత్వా తత్రకల్పంరోమాస్థిశర్కరాదికం ఖాతయేత్, తస్యశీఘ్రంనాశోభవతి ॥ ధ్యానం॥ ఉద్యద్భాస్కర కోటి ప్రకాశ మాదీప్తదహనమూర్ధానం । అంబరనిలయం భీమం ధ్యాయేద భయంశివం సురౌఘనుతం॥ "శరభాకృతి దేవోధ్యాతవ్య" ఇతికేచిత్॥

పరిణోరుద్రస్యహేతిర్వృణక్తు పరిత్వేషస్యదుర్మతిరఘాయోః। అవస్థిరామఘవద్భ్యస్తనుష్వమీఢ్వస్తోకాయతనయాయమృడయ॥ ॥౯॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణం । కృచ్ఛ్రం చరిత్వానవదినాని ప్రతిదినమష్టసహస్రంజపేత్ । కృతపురశ్చరణోభవతి । అనేనపుత్రకామానామేవకర్తవ్యం, ఏతదపి గుప్తంకుర్యాత్ । దావానలరూఢస్య పలాశఖదిరాదేః సమిధాం దధి మధుఘృతాక్తానాం పశ్చిమద్వారే శివాలయేత్వయుతం జుహుయాత్ । శివసదృశం పుత్రంలభతే, దేవాలయేఽశ్వత్థచ్ఛాయాయా మాత్మగృహ గోష్ఠయోర్వా ఆర్ద్రాయామమావాస్యాయాంవా కృష్ణపక్షేఽష్టమ్యాంవా ప్రారంభః । పూర్వేద్యుశ్చరుభోజనౌ దంపతీభవతః । ప్రతిమంత్రాక్షరం కలశాంస్తంతు వేష్టితాన్ జలపూర్ణాన్ ప్రతిష్ఠాప్యతేషాం మధ్యేకుంభముచ్చైస్తరం నిధాయ తస్మిన్ దేవంసోమమావాహయేత్। ఆయాతుభగవాన్ కైలాసాత్ । ఇతి ఆవాహ్యగంధాదిభిరభ్యర్చ్య తతః పూర్వవస్మధ్యకలశమారభ్య ప్రతికలశంమంత్రాదిత ఏకమేకమక్షరంన్యసేత్ । తతోనవసహస్రంజపేత్ । తతఉద్దేశకాగ్నౌ శ్యామాకలాజానాం మధు ఘృతాక్తానామష్టసహస్రంహుత్వా తన్మాత్రమాజ్యేనచ హుత్వా తతఆదికలశమాదాయ తత్తదక్షర రూపిణం భగవంతం స్మరన్ స్నాపయేత్ । ఏకాసనమేతౌ ప్రతిష్ఠాప్యకుంభజలేనచ స్నాపయిత్వా బ్రాహ్మణానష్టసహస్ర మష్టశతంవా ఏకశతమంతే భోజయేత్ । తత్రకలశవస్త్రవ్రీహ్యాదీనా చార్యస్యదత్వాతంభోజయిత్వా దక్షిణాకాలే పంచనిష్కం త్రయంవాదద్యాదేవం రూపాయాదక్షిణాయాః కించిదపిన్యూనంన భవేదేవందత్వా దంపతీ భుంజీయా[illegible] తే । అథపూర్వోక్త

కర్మాశక్తావ పరముచ్యతే । అశక్తోమంత్రమిమంజపేత్ । పశ్చిమద్వారేదేవాలయే ఆహోరాత్రం ప్రదక్షిణంకుర్యాత్ । ఉదయాత్ప్రభృత్యాస్తమయాత్ అస్తమయాత్ప్రభృత్యోదయాత్తత్ర విఘ్నోయదివిద్యతే అశక్తానసంతిచేత్ । శక్తస్సన్నశక్తమాత్మానం మత్వాకుర్వన్నశ్యతి । తస్మాత్పురశ్చరణయుక్తో సురుర ప్రమత్తః కుర్యాదితి । అశక్తానాం ప్రజాకామానామగతీ నామనుగ్రహం వక్ష్యామః । అష్టశతమేకచత్వారింశ దేకవింశతింవా దినానిదీక్షిత్వా చరుభోజీ పశ్చిమద్వారాలయే ప్రతిదిన మష్టశతంజపేత్ । ప్రదక్షిణమష్టశతంకుర్యాత్ । నిత్యవదశ్వత్థస్యపూర్వోత్తరమూలాదారభ్య అష్టసహస్రం జపేత్ । అశ్వత్థచతుర్దిక్షు ప్రతిదినమష్టసహస్రంజపేత్ । ఏవంసమాప్య యావచ్ఛక్తి తావద్బ్రాహ్మణాన్దీక్షాయుక్తాన్ భోజయే దేవంకృతే వంశకరం పుత్రంలభతఇతి । ధ్యానం । గజచర్మావృతతనుం స్ఫురత్ప్రహరణోజ్జ్వలం। సర్వపాపహరంధ్యాయే ద్దేవంకుంజరభేదినం॥ఇతి॥ ॥౯॥

మీఢుష్టమ శివతమశివో నస్సుమనాభవ। పరమేవృక్షఆ
యుధంనిధాయకృత్తింవసానఆచరపినాకం। బిభ్రదాగహి॥ ॥౧౦॥

అథాస్య పురశ్చరణం । ఏకరాత్రం పంచద శసహస్రంజపేత్కృతపురశ్చరణోభవతి । అర్థనాశభయే ప్రాణసంశయె ఘోరార్తిభయేవాచోరాదిభయె కేవలాజ్యేన పంచసహస్రాహుతీ ర్జుహుయాత్, తేభ్యోముచ్యతే॥ ధ్యానం॥ మంగలాయతనం దేవం యువానమతిసుందరం । ధ్యాయెద్వనచరాకారమాగచ్ఛంతంపినాకినం॥ ॥౧౦॥

· వికిరిదవిలో హితనమస్తెఅస్తుభగవః। యాస్తెసహస్రగ్ం
హెతయో౽ న్యమస్మన్నివపంతుతాః॥ ॥౧౧॥

అథాస్య పురశ్చరణం । త్రిరాత్రం చరుభోజీదశసహస్రంజపేత్ । తదంతెదశసహస్రం ప్రదక్షిణాః కుర్వన్ జపేత్ । కృతపురశ్చరణో భవతి । అనేనమహాజనవిరోధేసకలసంఘాతం దధిమధుఘృతాక్తానాం సమిధామయుతంజుహుయాత్ । భయంనభవతి । సర్వాన్ జేతుకామో౽పామార్గసమిధాం కపిలాజ్యసిక్తానాంశతసహస్రమాహుతీర్జుహుయాత్ । ఏతేనైవవరాహాదయో వశ్యాభవంతి। తిరశ్చోజేతుకామోబిల్వ సమిధాం దధి మధుఘృతాక్తానాం శతసహస్రమాహుతీర్జుహుయాత్ । అపోజేతుకామో జలస్య మధ్యే అత్మాగ్నిమాధాయ కాపిలేనపయసా శతసహస్రమాహుతీర్జుహుయాత్ అద్భ్యోభయం నజాయతె, ఏవమన్యదపియద్యజ్జేతు కామోభవతి తత్తన్నామ గ్రహణం కృత్వాకాపి లాజ్యేనశత సహస్రంజుహుయాత్ । తత్తత్సర్వం జయతి । తతోధ్యానం। ప్రసన్నవదనం సౌమ్యం రచితోద్వాహమండనం। అంబయాసహితం ధ్యాయెత్సుర సంఘైరభిష్టుతం॥ ॥౧౧॥

సహస్రాణి సహస్రధా బాహువోస్తవ హేతయః। తాసా
మీశానో భగవః పరాచీనా ముఖా కృధి॥ ॥౧౨॥

అథాస్య మంత్రస్య పురశ్చరణముచ్యతే। కృచ్ఛ్రత్రయం చరిత్వా పంచదశ స
హస్రం జపేత్। కృతపురశ్చరణో భవతి। అనేనమంత్రేణ పురుషాణాం రాజోపద్రవ
శాంతిం కుర్యాత్। శాల్మలీవైకంకత సమిద్భిర్వ్రీహి యవతిలాని సర్పిః సిక్తాన్యయు
తం జుహుయాత్। ఉపద్రవా నశ్యంతి। భగవతో దక్షిణామూర్తేః సన్నిధౌ శతసహ
స్రం జపేత్। ప్రధానపురుషమారణే వల్మీకమృత్తికాలింగం కృత్వానేన మంత్రేణ
యావచ్ఛిన్నమభిషించేత్ తతస్తాం మృదమాదాయ నద్యాం ప్రక్షిప్య తత్తీరే స్వాగ్నౌ
శుద్ధతండులైః ఘృతాక్తై రయుతం జుహుయాత్. తస్య మరణముపశమయతి। మహా
కాంతారగామీ భస్మాష్టసహస్ర మభిమంత్ర్య సర్వాంతేన శరీరమవలిప్య గచ్ఛేత్। త
స్యకిమపి భయం న భవతి। కృష్ణచతుర్దశ్యాం రాత్రౌ శ్మశానే బిడాలమాంసేన సౌద
నేన బలిముపహరేత్। “రాక్షసేభ్యో బలిముపహరామి” ఇతి। తతస్తేభ్యో భయం న
విద్యతే। మహీశాస్తుః కోపోపహతానాం సువర్ణమహాశాస్తుః సన్నిధౌ అనేనాష్టస
హస్రమాజ్యేన జుహుయాత్। కుక్కుటమాంసేన బలిముపహరేత్। తత్రనవవస
నాని సువర్ణాష్టకంచ హోమస్య దక్షిణాం దద్యాత్। నిష్కత్రిమమేకం వారాష్ట్రే
శతభాగో వా దాతవ్య ఇతి। అన్యేషామపి దైవోపహతానామనేన మంత్రేణ స్వాహా అ
ష్టసహస్రం జుహుయాత్। దైవోపద్రవా నశ్యంతి॥ తతో ధ్యానం॥ సర్వపాపహరం
దేవం సర్వాభరణభూషితం। సర్వాయుధధరం ధ్యాయేత్సర్వలోకమహేశ్వరం।౧౩।

సహస్రాణి సహస్రశో యే రుద్రా అధిభూమ్యాం। తేషాగ్ంసహ
స్రయోజనేఽవ ధన్వాని తన్మసి। అస్మిన్ మహత్యర్ణవేఽంతరిక్షే భవా అధి।
నీలగ్రీవాశ్శితికంఠాః శర్వా అధః క్షమాచరాః। నీలగ్రీవాశ్శితికంఠా దివగ్ం
రుద్రా ఉపశ్రితాః॥ ॥౧౪॥

ఏషాం చతుర్ణాం మంత్రాణాం పురశ్చరణాదికం బ్రూమః। చాంద్రాయణం చరిత్వా
కాయశోధనార్థం పంచసహస్రం జపేత్। తతః కృతపురశ్చరణో భవతి। ఆభిచారికం కర్మ
మంత్రైరేతైః కుర్యాత్। రాజా బ్రాహ్మణైః స్వదేశజాతైర్హోమం కుర్యాత్। శాల్మలీ సాలవేత్ర
వేణుశరాణాం మర్కటతూలవేష్టితానాం శశరుధిరాక్తానాం శతసహస్రం జుహుయాత్।
అత్రపిష్టేన సన్నిద్ధేన సూక్ష్మేణ శత్రుప్రతికృతిం కృత్వా ప్రాణాన్సంస్థాప్య క్రమేణ ఛిత్వా
ఽష్టసహస్రం జుహుయాత్। తతః శశరుధిరేణాక్తాన్ కూర్చానష్టసహస్రం జుహుయా
త్। ఏతైః ప్రయోగైః శత్రవో నశ్యన్తి। ఏతైరేవ మన్త్రైరభిచారం ప్రతికుర్వాణో దూ
ర్వాణాం దధిమధుఘృతాక్తానాం పంచసహస్రం జుహుయాత్। రాజ్ఞస్తస్యాభిచా

దోపానశ్యంతి కారయితుః ॥ తతో ధ్యానం ॥ దంష్ట్రాకరాళవదనం జ్వలజ్జ్వాలసమూర్ధజం । బిభ్రాణంత్రిశిఖందీపం ధ్యాయేద్భుజగభూషణం॥ ౪॥

యేవృక్షేషు సస్పింజరా నీలగ్రీవావిలోహితాః। యెభూతానామధిపతయోవిశిఖాసః కపర్దినః। యేఅన్నేషువివిధ్యన్తి పాత్రేషుపిబతోజనాన్॥ ... ... ॥౭॥

ఏషాంత్రయాణాం పూర్వవత్పురశ్చరణాదికంసర్వం॥ ... ... ॥౭॥

యెపథాంపథిరక్షయ ఐలబృదాయవ్యుధః॥ ౮॥ యెతీర్థాని। ప్రచరంతి సృకావంతో నిషంగిణః॥ ॥౯॥

అనయోః పురశ్చరణం। కృచ్ఛ్రించరిత్వా పంచసహస్రంజపేత్। కృతపురశ్చరణోభవతి। ఏతాభ్యామృతుగమనదినే స్నాత్వా వష్టసహస్రం కాపిలేనపయసా సర్పిర్వి మిశ్రేణజుహుయాత్। తతః ఋతుగామీ భవేత్। తత్రవిద్వాన్ వంశకరః పుత్రోజాయతే। ఏతాభ్యామేవమహాతీర్థగమనె స్నాత్వాశుద్ధతండులైరాజ్యసిక్తైరయుతంజుహుయాత్। తీర్ణమనాలపన్ గచ్ఛేత్ స్నాత్వాగత్యస్వాగ్నిమారాధ్యవాచంవిసృజం స్తీర్థఫలం యథార్థ మశ్నుతే। ధ్యానాదికంపూర్వవత్॥ ॥౯॥

యఏతావంతశ్చభూయాగ్ంసశ్చదిశోరుద్రావితస్థిరే।
తేషాగ్ంసహస్రయోజనెవధన్వాని తన్మసి॥ ॥౧౦॥

పురశ్చరణాదికం సర్వం పూర్వవద్ద్రష్టవ్యం॥ ... ... ॥౧౦॥

నమోరుద్రేభ్యోయెపృథివ్యాంయెఽంతరిక్షేయెదివియేషామన్నంవాతో వర్ష మిషవస్తే భ్యోదశప్రాచీర్దశదక్షిణా దశప్రతీచీర్దశోదీచీర్దశోర్ధ్వా స్తేభ్యోనమస్తేనోమృడయంతు తెయంద్విష్మోయశ్చనోద్వేష్టితంవోజంభేదధామి॥ ... ... ౧౧॥

అథాస్యమంత్రస్యపురశ్చరణం। ఏకవింశతిదినాని దీక్షిత్వాపంచపంచ దినానినాన్యవస్తు భుంజీత ఆమమేవ సర్వంభవేత్। ప్రథమపంచకంపయః। ద్వితీయంఫలం। తృతీయందధి। చతుర్థమపిఫలం। ఏకఉపవాసః। ఏవంచరిత్వాఏకవింశతిదినాని హవిష్యాశీతిర్థక సదాజపేత్తతః పంచదినాని గలప్రమాణజలస్థోభవేత్। ఏకదినమఘమర్షణవిధానేనజపేత్; ఆచార్యస్యదశనిష్కం సువర్ణందద్యాత్। తత్సమాంచ శుశ్రూషాంకృత్వాకృతపురశ్చరణోభవతి। తతోనిత్యవత్స్వాగ్నౌ అనేనాష్టసహస్ర మష్టశతంవా ఆహుతీరాజ్యేన జుహుయాత్। యావజ్జీవమనన్యమనా జపేత్। తతో నైనకర్తవ్యం

కర్మోచ్యతే । ఏవంసిద్ధస్య వక్ష్యమాణమమావాస్యాయాంస్వాగ్నౌ కపిలాజ్యేనాష్టసహస్రమాహుతీర్జుహుయాత్। హుత్వాకేశానాలిప్యాష్టశతం జుహుయాత్ । అథర్వణశిరః ప్రత్యుక్తవిధానేన ఆరాధనం । తతఃకృత్వారక్తాంగీ రక్తమూర్ధజారక్తనయనోత్పద్యతే। పూర్వమేవాజారుధిరపూరితాం శ్చతురః కుమ్భాన్ స్థాపయిత్వాత్రైస్తాం తర్పయేత్। అన్యథాత్మానం నాశయేత్ । తయాసర్వాన్నాశయేత్తయా సర్వం చాభిమతం సాధయేత్ । అనేనాజ్యేనాయుతంజుహుయాత్ । కాలజ్ఞానముత్పద్యతే। ఆయుషః ప్రమాణంసర్వమేవోత్పద్యతే । కాపిలేనపయసాజుహుయాదయుతం । జాతిస్మరోజాయతె । ఉవాచచఫలం—"శ్రుతంరుద్రప్రసాదేన సర్వమేవయథాతథం। ఏకాదశైకాదశతో దానముక్తంతదానఘ ॥ పంచగోకర్ణికందానం శమ్భుదానంతథైవచ। సార్వభౌమకరంభూమేః కలశస్థాపనంతథా ॥ శిఖాస్ఫుటితసంస్కార ఖండనిర్వాణదానకం । రుద్రైకాదశపూజాచ సోమవాసుకిసంశ్రుతా ॥ జాతిస్మరక్రియాపుణ్యా కులదానంతథైవచ । రాజ్ఞామన్యచ్చయత్కల్ప్యం సర్వముక్తమశేషతః ॥ భూయోపిరుద్రమంత్రేణ పదస్వభవనాశనం । అపమృత్యుజయంకర్మ రాజ్ఞామేవవిశేషతః ॥ సమంత్రకంసోపదేశం కాలదేశంతథైవచ । సర్వమేతదనేనైవ సాధ్యముక్తంహిశంభునా" ఇతి

ఇతిమేరుతంత్రోక్తం రుద్రాదిమంత్రవిధానం సమాప్త మితిశివం॥

ఇతి శ్రీమద్భట్టభాస్కరాచార్యవిరచితే యజుర్వేదభాష్యే
అగ్నికాండే శ్రీరుద్రప్రశ్నసంజ్ఞితం నమకంసమంత్రకం సప్రయోగవిధానం సమాప్తం

॥ శివం ॥

అథ శ్రీరుద్రాభిషేకోపయోగి చమకమంత్రాః.

ఓం॥ అగ్నావిష్ణూసజోషసేమా వర్ధంతు వాంగిరః। ద్యుమ్నై ర్వాజే భిరాగతం। వాజశ్చమే ప్రసవశ్చమే ప్రయతిశ్చమే ప్రసితిశ్చమే ధీతిశ్చమే క్రతుశ్చమే స్వరశ్చమే శ్లోకశ్చమే శ్రావశ్చమె శ్రుతిశ్చమే జ్యోతిశ్చమే సువశ్చమే ప్రాణశ్చమేఽపానశ్చమేవ్యా నశ్చమే సుశ్చమె చిత్తంచమ ఆధీతంచమే వాక్చమే మనశ్చమేచక్షుశ్చమె శ్రోత్రంచమె దక్షశ్చమె బలంచమ ఓజశ్చమె సహశ్చమ ఆయుశ్చమే జరాచమ ఆత్మా చమే తనూశ్చమె శర్మచమెవర్మచమేఽంగాని చమెఽస్థానిచమె పరూగ్ంషిచమె శరీరాణిచమె ॥ అపాన స్తనూశ్చమేష్టాదశచ ॥ ౧ ॥ జ్యైష్ఠ్యం చమ ఆధిపత్యంచమే మన్యుశ్చమె భామశ్చమేఽమశ్చమేఽంభశ్చ మే జేమాచమే మహిమాచమె వరిమాచమెప్రథిమాచమే వర్ష్మాచమే ద్రాఘుయాచమేవృద్ధంచమెవృద్ధిశ్చమేసత్యంచమే శ్రద్ధాచమెజగచ్చమె ధనంచమె వశశ్చమెత్విషిశ్చమేక్రీడాచమెమోదశ్చమెజాతంచమెజనిష్య మాణంచమె సూక్తంచమెసుకృతంచమె విత్తంచమే వేద్యంచమెభూతం చమెభవిష్యచ్చమె సుగంచమె సుపథంచమ ఋద్ధంచమ ఋద్ధిశ్చమెక్లృప్తంచమె క్లృప్తిశ్చమె మతిశ్చమె సుమతిశ్చమె ॥ జగచ్చర్ధిచతుర్దశ ॥౨॥ శంచమేమయశ్చమే ప్రియంచమేఽనుకామశ్చమేకామశ్చమే సౌమన సశ్చమేభద్రంచమే శ్రేయశ్చమెవస్యశ్చమేయశశ్చమేభగశ్చమే ద్రవిణం చమేయంతాచమెధర్తాచమెక్షేమశ్చమేధృతిశ్చమే విశ్వంచమే మహశ్చ మె సంవిచ్చమె జ్ఞాత్రంచమే సూశ్చమే ప్రసూశ్చమే సీరం చమేలయ శ్చమఋతంచమేఽమృతంచమే యక్ష్మంచమే ఽనామయచ్చమే జీవాతు శ్చమే దీర్ఘాయుత్వంచమేఽ నమిత్రంచమె భయంచమే సుగంచమే శయ నంచమే సూషాచమే సుదినంచమే॥ఇతి॥ విశ్వంచశయనమష్టౌచ॥౩॥ ఊ ర్క్చమే సూనృతాచమే పయశ్చమే రసశ్చమే ఘృతంచమె మధుచమే గ్ధిశ్చమె సపీతిశ్చమే కృషిశ్చమె వృష్టిశ్చమె జైత్రంచమ ఔద్భిద్యం మే రయిశ్చమె రాయశ్చమే పుష్టంచమె పుష్టిశ్చమే విభుచమే ప్రభు మే బహుచమే భూయశ్చమె పూర్ణంచమె పూర్ణతరంచమెఽక్షితిశ్చ

మె కూయవాశ్చమేஉన్నంచమేஉ క్షుచ్చమె వ్రీహయశ్చమె యవాశ్చ
మె మాషాశ్చమె తిలాశ్చమే ముద్గాశ్చమే ఖల్వాశ్చమే గోధూమాశ్చ
మే మసురాశ్చమే ప్రియంగవశ్చమేஉణవశ్చమే శ్యామా కాశ్చమేనీవా
రాశ్చమే ॥ విభుచమసురాశ్చతుర్దశచ ॥౪॥ అశ్మాచమెమృత్తికాచమే గి
రయశ్చమె పర్వతాశ్చమెసికతాశ్చమెవనస్పతయశ్చమె హిరణ్యంచమేஉ
యశ్చమెసీసంచమెత్రపుశ్చమె శ్యామంచమెలోహంచమేஉగ్నిశ్చమ
ఆపశ్చమెవీరుధశ్చమఓషధయశ్చమె కృష్టపచ్యంచమేஉకృష్టపచ్యంచమె
గ్రామ్యాశ్చమె పశవఆరణ్యాశ్చ యజ్ఞేనకల్పంతాం విత్తంచమె విత్తిశ్చ
మె భూతంచమెభూతిశ్చమెవసుచమె వసతిశ్చమెకర్మచమె శక్తిశ్చమెஉర్థ
శ్చమఏమశ్చమ ఇతిశ్చమె గతిశ్చమె ॥ కృష్టపచ్యంచాష్టాచత్వారిగ్ంశ
చ్చ॥౫॥అగ్నిశ్చమ ఇంద్రశ్చమే సోమశ్చమ ఇంద్రశ్చమే సవితాచమ ఇంద్ర
శ్చమే సరస్వతీచమ ఇంద్రశ్చమే పూషాచమఇంద్రశ్చమే బృహస్పతిశ్చమ
ఇంద్రశ్చమే మిత్రశ్చమ ఇంద్రశ్చమేవరుణశ్చమ ఇంద్రశ్చమే త్వష్టాచమ
ఇంద్రశ్చమే ధాతాచమ ఇంద్రశ్చమే విష్ణుశ్చమ ఇంద్రశ్చమేஉశ్వినౌ
చమ ఇంద్రశ్చమే మరుతశ్చమ ఇంద్రశ్చమే విశ్వేచమే దేవా ఇంద్రశ్చ
మే. పృథివీచమ ఇంద్రశ్చమేஉంతరిక్షంచమ ఇంద్రశ్చమే ద్యౌశ్చమ ఇం
ద్రశ్చమే దిశశ్చమ ఇంద్రశ్చమే మూర్ధాచమఇంద్రశ్చ మేప్రజాపతిశ్చమ
ఇంద్రశ్చమే॥ త్వష్టాచద్యౌశ్చమ ఏకవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౬॥ అగ్ంశుశ్చమే
రశ్మిశ్చమేஉదాభ్యశ్చమేஉధి పతిశ్చమ ఉపాగ్ం శుశ్చమేஉన్తర్యామశ్చ
మ ఐంద్రవాయవశ్చమే మైత్రావరుణశ్చమ ఆశ్వినశ్చమే ప్రతిప్రస్థాన
శ్చమేశుక్రశ్చమే మంథీచమ ఆగ్రయణశ్చ మెవైశ్వదేవశ్చమే ధ్రువశ్చ
మె వైశ్వానరశ్చమఋతుగ్రహాశ్చమెஉతి గ్రాహ్యాశ్చమ ఐంద్రాగ్నశ్చ
మెవైశ్వదేవశ్చమె మరుత్వతీయాశ్చమె మాహేంద్రశ్చమ ఆదిత్యశ్చమె
సావిత్రశ్చమెసారస్వతశ్చమెపౌష్ణశ్చమెపాత్నీవతశ్చమెహారియోజనశ్చమె
॥ఇతి॥ఋతుగ్రహాశ్చ చతుస్త్రిగ్ంశచ్చ॥౭॥ ఇధ్మశ్చమె బర్హిశ్చమెవేదిశ్చమె
ధిష్ణియాశ్చమె స్రుచశ్చమెచమసాశ్చమె గ్రావాణశ్చమెస్వరవశ్చమఉపర

వాశ్చమేధిషవణేచమేద్రోణకలశశ్చమేవాయవ్యానిచమేపూతభృచ్చమ ఆధవనీయశ్చమ ఆగ్నీధ్రంచమే హవిర్ధా నంచమే గృహాశ్చమే సదశ్చ మే పురోడాశాశ్చమే పచతాశ్చమేఽ వభృథశ్చమే స్వగాకారశ్చమే ॥ఇతి॥ గృహాశ్చషోడశచ॥౮॥ అగ్నిశ్చమే ఘర్మశ్చమేఽర్కశ్చమే సూర్య శ్చమేప్రాణశ్చమేఽ శ్వమేధశ్చమే పృథివీచమేఽ దితిశ్చమే దితిశ్చమే ద్యౌశ్చమే శక్వరీరంగులయో దిశశ్చమే యజ్ఞేనకల్పంతామృక్చమే సా మచమే స్తోమశ్చమే యజుశ్చమే దీక్షాచమే తపశ్చమఋతుశ్చమే వ్రతం చమేఽ హోరాత్రయో ర్వృష్ట్యా బృహద్రథంతరేచమే యజ్ఞేనకల్పే తాం ॥ఇతి॥ దీక్షాష్టాదశచ ॥౯॥ గర్భాశ్చమే వత్సాశ్చమే త్ర్యవిశ్చమే త్ర్య వీచమే దిత్యవాట్చ చమేదిత్యౌహీచమే పంచావిశ్చమేపంచా వీచమే త్రివత్సశ్చమే త్రివత్సాచమే తుర్యవాట్చమే తుర్యౌహీచమే పష్ఠవాచ్చమే పష్ఠౌహీచమ ఉక్షాచమే వశాచమ ఋషభశ్చమే వేహచ్చ మేఽ నడ్వాంశ్చ మేధేనుశ్చమ ఆయుర్యజ్ఞేన కల్పతాం ప్రాణోయజ్ఞేన క ల్పతా మపానోయజ్ఞేన కల్పతాం వ్యానో యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్య జ్ఞేనకల్పతాగ్ం శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్పతాం మనోయజ్ఞేన కల్పతాంవా గ్యజ్ఞేనకల్పతామాత్మాయజ్ఞేనకల్పతాం యజ్ఞోయజ్ఞేన కల్పతాం॥ ఇతి ఋషభశ్చచత్వారిగ్ంశచ్చ॥ ఏకాచమేతి స్రశ్చమేపంచ చమేస ప్తచమేన వచమఏకాదశచమే త్రయోదశచమే పంచదశచమే స ప్తదశ్చచమే నవ దశచమఏకవిగ్ంశతిశ్చమే త్రయోవిగ్ం శతిశ్చమే పంచవిగ్ం శతిశ్చ మే స ప్తవిగ్ం శతిశ్చమే నవవిగ్ం శతిశ్చమ ఏకత్రిగ్ంశచ్చమే త్రయ స్త్రిగ్ంశచ్చమే చతస్రశ్చమేఽ ష్టాచమేద్వాదశచమేషోడశచమేవిగ్ంశతి శ్చమే చతుర్విగ్ంశతిశ్చమేఽ ష్టావిగ్ం శతిశ్చమే ద్వాత్రిగ్ం శచ్చమేష ట్త్రిగ్ం శచ్చమే చత్వారిగ్ంశచ్చమే చతుశ్చత్వారిగ్ం శచ్చమేఽష్టాచ త్వారిగ్ం శచ్చమేవాజశ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చక్రతుశ్చసువశ్చమూర్ధాచవ్య శ్నియశ్చాంత్యాయనశ్చాంత్యశ్చభౌవనశ్చభువనశ్చాధిపతిశ్చ॥ ఇతి॥ త్రయ స్త్రిగ్ంశచ్చవ్యశ్నియఏకాదశచ॥౧౧॥

ఇతి శ్రీరుద్రాభిషేకప్రయుక్త చమకమన్త్రాః.

శ్రీక్ష్మభూయాత్.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

శ్రీరస్తు॥ శ్రీమహాగణపతయేనమః.

శాంతికమలాకరః.

మంగళాచరణం.

శ్లో॥ నారాయణాత్మజశ్శ్రీమద్రామకృష్ణస్యసూనునా।
కమలాకరసంజ్ఞేన ప్రోచ్యంతే శాంతయఃక్రమాత్ ॥

పరిభాషా.

తత్ర—ఏవంవినాయకంపూజ్యగ్రహాంశ్చైవవిధానతః।కర్మణాం ఫలమాప్నోతి శ్రియంచాప్నోత్యనుత్తమాం- ఇతి యాజ్ఞవల్క్యేన సర్వకర్మాంగత్వోక్తేర్వినాయక శాంతిరుచ్యతే-తత్రాధికారిణమాహయాజ్ఞవల్క్యః-వినాయకఃకర్మవిఘ్నశాన్త్యర్థంవినియోజితః । గణానామాధిపత్యేచరుద్రేణ బ్రహ్మణాతథా । తేనోపసృష్టోయస్తస్య లక్షణానినిబోధమే । స్వప్నేవగాహతేత్యర్థం జలంముండాంశ్చపశ్యతి । కాషాయవాససశ్చైవక్రవ్యాదాం శ్చాధిరోహతి । అంత్యజైర్గర్దభైరుష్ట్రైస్సహైకత్రావతిష్ఠతే । వ్రజన్నపితథాత్మానం మన్యతేనుగతంపరైః॥ భవిష్యేపి-తైలార్ద్రగాత్రంవిధురం కరవీరవిభూషితం- ఏవంస్వప్నాన్యుక్త్వాప్రత్యక్షదర్శనాన్యాహయాజ్ఞవల్క్యః-విమనావిఫలారంభస్సంసీదత్యనిమిత్తతః । తేనోపసృష్టోలభతేనరాజ్యం రాజనందనః । కుమారీనచభర్తారమపత్యంగర్భమంగనా ॥ అంగనాగర్భంనలభతే గర్భిణీచాపత్యంనలభ

---

* ఇచ్చట గ్రంథకారులైనకమలాకరభట్టువారు గ్రంథాదిని ముఖ్యమని నిర్ణయించియుండు చొప్పున సందర్భకిని ఆవశ్యకంబగు పుణ్యాహవాచనవగ్రమఖము మొదలైనవాటిని పూర్వపీఠికయని మొదట ముద్రించియున్నారము. ఇట్లే అచ్చటచ్చట ననేకములావశ్యక విషయములు సూచింపబడును వాటిని నట్లే పూచికొనతగును........

తేనజీవతీత్యర్థః- ఆచార్యత్వంశ్రోత్రియశ్చ నశిష్యోధ్యయనంతథా । వణి
గ్లాభంనచాప్నోతి కృషించాపికృషీవలః । స్నాపనంతస్యకర్తవ్యం పుణ్యే
హ్నివిధిపూర్వకం- తస్యోపసృష్టస్య తేనో పసృష్టఏవాధికారీ సచశూద్రో
పీతితస్యాప్యధికారః- బ్రాహ్మణైఃక్షత్రియైర్వైశ్యైశ్శూద్రైశ్చసిద్ధికాము
కైః । కర్మనిర్విఘ్నసిద్ధ్యర్థం సుపూజ్యస్త్వంగజానన- ఇతిలైంగాత్ - అ
తఏవమహార్ణవే- యజమానస్తుశూద్రశ్చేద్ద్విజైస్తాంవినియోజయేదిత్యు
క్తం- ఏవంస్త్రీణామప్యధికారః- అతఏవబృహత్పరాశరేణ- తేనోపహ
తపుంసాంతు కర్మస్యాన్నిష్ఫలంకృతం । స్త్రీణామపితథాసర్వం క్రియమా
ణంతునిష్ఫలం-ఇత్యుపసృష్టత్వం స్త్రీణామధికారార్థముక్తం- అత్రాపి-కు
మారీనచభర్తారమిత్యాది- అత్రపుణ్యేహ్నీత్యుక్తేపి- హస్తపుష్యాశ్వయు
క్సౌమ్య వైష్ణవాన్యతమేశుభే । నక్షత్రేచముహూర్తేచ మైత్రేవాబ్రహ్మ
దైవతే- ఇతివిష్ణుధర్మేవినాయకశాంతౌ విశిష్యోక్తానినక్షత్రాణి- శుక్లప
క్షేచతుర్థ్యాంతు వారేచధిషణస్యచ । తిష్యేచవీరనక్షత్రే తస్యైవపురతో
నృప- ఇతిభవిష్యపురాణోక్తయోగవిశేషాశ్చజ్ఞేయాః-వివాహాదికర్మాం
గముపసర్గనాశార్థంచ- యత్రక్వచిద్దేవనక్షత్రే కృత్తికాదివిశాఖాంతేయ
త్పుణ్యంనక్షత్రమితిశ్రుత్యుక్తేకార్యం- పుణ్యాహఏవకురుతే- ఇత్యుక్తేః ।
బృహత్పరాశరోపి—చతుర్థ్యాంశుక్లపక్షేతు అయనేచోత్తరేతథా ।పు
ణ్యార్థంసర్వసిద్ధ్యర్థం కుర్యాచ్ఛాంతింవినాయకీం- వృద్ధ్యభావశ్ఛాందసః।
యాజ్ఞవల్క్యః—గౌరసర్షపకల్కేనసాజ్యేనోత్సాదితస్యచ । సర్వౌష
ధైస్సర్వగంధైర్విలిప్తశిరసస్తథా ।భద్రాసనోపవిష్టస్య స్వస్తివాచ్యా
ద్విజాశ్శుభాః । ఉత్సాదితస్యఉద్వర్తితస్యసర్వౌషధానిచ । మురామాం
సీవచాకుష్ఠం శైలేయంరజనీద్వయం । సటీచంపకముస్తాచసర్వౌషధిగణః
స్మృతః- ఇతిమహార్ణవోక్తాని । కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేద్వే మురాశైలేయ
చందనం । వచాచంపకముస్తేచ సర్వౌషధ్యోదశస్మృతాః- ఇతిఛందో
గపరిశిష్టానిచగ్రాహ్యాణి । తత్రైవరూఢిః- మురా=మహారాష్ట్రాణాం
మోహారీఇతిప్రసిద్ధా- శైలేజం=శిలాజం- సర్వగంధాఉక్తాః । హేమా

త్రౌ మదనరత్నే చ గారుడే—కర్పూరంచందనందర్పః కుంకుమంచసమాం
శకం । సర్వగంధమితిప్రోక్తం సమస్తసురవల్లభం- ఇతి। మదనరత్నే తు
చందనకుంకుమాగరు కర్పూరకస్తూరికాజాతీ ఫలానిసర్వగంధా ఉక్తాః -
తన్మూలంచింత్యం-అశ్వస్థానాద్గజస్థానాత్సంగమాద్ధ్రదగోకులాత్ । మృ
త్తికాంరోచనంగంధాన్ గుగ్గులంచాప్సునిక్షిపేత్। అంభోహృతాహ్యేక
వర్ణైశ్చతుర్భిఃకలశైర్హ్రదాత్- గంధాన్ సర్వగంధాన్- అత్రవిశేష
మాహ- పరార్కే-బైజవాపః- చతుఃప్రస్రవణేభ్యశ్చతురః కుంభానాహృ
త్యసర్వౌషధైస్సర్వగంధాన్ హిరణ్యంవ్రీహియవౌగుగ్గులం మృదమా
ఖూత్కరమితి- క్షిపేదితి శేషః- కించ- చర్మణ్యనుడుహేరక్తే స్థాప్యంభ
ద్రాసనం తతః- ఇదంచపూర్వంస్థాప్యం-పూర్వంవినియోక్తేః తత్రైకహ
స్తాద్విహస్తావాచతురంగులోచ్చా వేదీకార్యేతి కేచిత్- తచ్చింత్యం-వే
ద్యామానాభావాత్ - కరణేపిహస్తాయుక్తా- అత్రహోమోత్తరమభిషే
కః తతోఽత్తరతః పూర్వతోవాకార్యః- అత్రత్వభిషేకోత్తరంహోమః-
అతఃపూర్వతోహోమః పశ్చాచ్చభద్రాసనంకార్యం- ప్రాచ్యుదీచీవా
కర్మాణీతి కాత్యాయనోక్తేః- తేనోత్తరతః స్నానపీఠం తద్దక్షిణేహోమశ్చ
మూర్ఖాణాంహేయః- దక్షిణసంస్థాపత్తేః- అత్రమధ్యేస్వస్తికంకృత్వా-
అత్రరక్తమానడుహచర్మప్రాచీ నగ్రీవముత్తరలోమాస్తీర్య తత్రశ్రీపర్ణీ
పీఠంతదుపరి శ్వేతవస్త్రమితి భద్రాసనంకృత్వా తస్యపూర్వాదిచతుర్దిక్షు
చతుః కలశాన్ సంస్థాప్య తేషు వరుణం సంపూజ్యైశాన్యాం వేద్యాపీఠే
వారక్తవస్త్రే ప్రతిమయోర్గణేశాంబికే తద్గాయత్రీభ్యామావాహయేత్-
అపరార్కే-భవిష్యేత్వన్యా అపిదేవతా ఉక్తాః- వ్యోమకేశంతుసంపూజ్య
పార్వతీంభీమజంతథా । కృష్ణస్యపితరంతాత అర్క-మారంసితంతథా ।
ధిషణంక్లేదపుత్రంచ కోణంలక్ష్మచభారత । విధుంతుదంబాహులేయం
నందకస్యచధారిణం- వ్యోమకేశశ్శివః- భీమజోగణేశః- ఆరోభౌమః-సిత
శ్శుక్రః- ధిషణోగురుః- క్లేదపుత్రోబుధః- కోణశ్శనిః- లక్ష్మచంద్రః-
బాహులేయస్స్కందః- నందకధారీవిష్ణుః- సహస్రాక్షం శతాధారమ్మృ

షిభిః పావనంకృతం । తేధారిణంత్వామభిషించామిపావమాన్యఃపునం తుతే । భగంతేవరుణోరాజా భగంసూర్యోబృహస్పతిః । భగమింద్ర శ్చవాయుశ్చ భగంసప్తర్షయోవిదుః । యత్తేకేశేషుదౌర్భాగ్యం సీమంతేయచ్చమూర్ధని । లలాటేకర్ణయోరక్ష్ణో రాపస్తద్ఘ్నంతుసర్వ దా । ఏకైకేనచమంత్రేణకుంభత్రయంత్రిభిశ్చతుర్థఃకుంభమితి-సర్వైర్వర్మం త్రైశ్చతుర్థమితి చౌలాదర్శనాదితివిజ్ఞానేశ్వరః- త్రిభిరేకైకఃకుంభస్సత్యే పరార్కః - స్నాతస్యసార్షపంతైలం స్రువేణౌదుంబరేణతు । జుహు యాన్మూర్ధనికుశాన్సవ్యేనపరిగృహ్యాచ । మితశ్చసంమితశ్చైవ తథా శాలకటంకటా । కూశ్మాండోరాజపుత్రశ్చే త్యంతేస్వాహా సమన్వితైః। నామభిర్బలిమంత్రైశ్చ నమస్కారసమన్వితైః । యజమానమస్తకేమి తాదినామభిస్తైలం హుత్వాతైరేవచరుంవహ్నౌ హుత్వాతచ్ఛేషేణేం ద్రాదిదశదిక్పాలేభ్యో నామభిర్బలిందద్యాదితి విజ్ఞానేశ్వర మహార్ణవౌ- పూర్వోక్తనామభిస్తైలం హుత్వాతైరేవ కృతాదిబలిదానం నతుచరు హోమః నామాభావాదిత్యపరార్కః - బృహత్పరాశరోపి-నామభిశ్చ బలిందద్యాన్నమస్కారసమన్వితైః - ఇతిమితాదినామభిర్బలిమాహ-ద ద్యాచ్చతుష్పథేశూర్పే కుశానాస్తీర్యసర్వతః । కృతాకృతాంస్తండు లాంశ్చపలలౌదనమేవచ । మత్స్యాన్పక్వాంస్తథైవా మాంసమే తావదేవతు-కృతాకృతానవపృతాంశ్చ - పలలంతిలపిష్టం - మాంసమి త్యన్యే-తన్మిశ్రమోదనం ఏతావత్పక్వమామంవా- పుష్పంచిత్రంసుగం ధించ సురాంచత్రివిధామపి - త్రివిధాగౌడీమాధ్వీ పైష్టీచలచ్ఛాద్రవ రం-క్షత్రవైశ్యయోఃపైష్టీవిప్రేణతుసర్వాఅపివర్జ్యాః-మహార్ణవస్తత్రమా నాభావాత్ చతుర్వర్ణాధికారాచ్చ- నచనరాశ్వమేధౌ మద్యంచకలౌవ ర్జ్యందివ్జాతిభిరితి నిషేధస్తస్య సౌత్రామణ్యామపి సురాగ్రహణస్యచన సంగ్రహ ఇత్యనేనోపత్యంహారీతాత్ । హేమాద్రిస్తునిషేధస్య నివృత్తి మాత్రార్థత్వేన విశేషాన నేకవాక్యోపపత్తేః విశేషవిషేధస్తద్దోషా

ధిక్యార్థఇత్యాహ-అత స్తదభావే శూద్రైర్ద్విజైశ్చపయోగ్రాహ్యం సౌ
త్రామణ్యాంపయోగ్రహో వా స్యురిత్యాప స్తంబాభిధానాత్ - తచ్చసైం
ధవమిశ్రమితిమహార్ణవాదయశ్శిష్టాః - మూలకంపూరికాపూపాం స్తథై
వాండేరకస్రజః । దధ్యన్నంపాయసంచైవ గుడపిష్టంసమోదకం - ప్రసిద్ధ
మితిమహార్ణవః తదాకారః పిష్టవికారఇతి మదనరత్నవిజ్ఞానేశ్వరౌ - అ
పూపః స్నేహపక్వోగోధూమవికారః- గుడేరకస్రజస్స్యుద్రాపూపాఇత్య
పరార్కః- వర్తులైశ్చతురస్రైశ్చదీర్ఘైఃపిష్టవికారకైః । నిర్మితాస్స్రజఉ
చ్యంతే పౌండరీకసమాఖ్యయా- ఇతిమహార్ణవేమదనరత్నేచ గుడమిశ్రం
పిష్టమిత్యర్థః-మోదకాః పైష్టాఇత్యపరార్కః-లడ్డుకఇతిమదనరత్నేబృహ
త్పరాశరేణ - కుల్మాషాఃఫలానిచాధికాన్యుక్తాని బలిమంత్రాః ప్రయో
గేవక్ష్యంతే- ఏతాన్సర్వానుపాహృత్యభూమౌకృత్వాతతశ్శిరః-శూర్పేని
ధాయనివేద్యేత్యర్థః-వినాయకస్యజననీముపతిష్ఠేత్తతోంబికాం। దూర్వా
సర్షపపుష్పాణాందత్వార్ఘ్యంపూర్ణమంజలిం- సజలంవినాయకాయాంబి
కాయైచార్ఘ్యందత్వోపతిష్ఠేతేత్యర్థః-రూపందేహియశోదేహి భగంభ
గవతిదేహిమే । పుత్రాందేహిధనందేహి సర్వాన్కామాంశ్చదేహిమే।
వినాయకోపస్థానేభగవన్నిత్యూహః ఇతివిజ్ఞానేశ్వరః-సతు సమానవిధా
నత్వాత్ప్రకృతి విమానాభావేకథం స్యాదితిచింత్యం- అతఏవాంబికామి
త్యుక్తం- తతశ్శుక్లాంబరధర శ్శుక్లమాల్యానులేపనః । బ్రాహ్మణాన్భో
జయేద్దద్యా ద్వస్త్రయుగ్మంగురోరపి । ఏవంవినాయకంపూజ్య గ్రహాం
శ్చైవవిధానతః। కర్మణాంఫలమాప్నోతిశ్రియంప్రాప్నోత్యనుత్తమాం।
యజమానాభిషేకవస్త్రం చాచార్యాయదద్యాత్ । ఆత్మనోవాసఆచా
ర్యాయదదాతీతిమదనరత్నేబైజవాపోక్తేః।అథబోధాయనసూత్రేవిశేషః॥

వినాయక శాంతిః.

అథాతోవినాయకకల్పం వ్యాఖ్యాస్యామోమాసిమాసి చతు
ర్థ్యాం శుక్లపక్షస్య పంచమ్యాం వాభ్యుదయార్థా శుద్ధికామ బుద్ధికా
మః పశుకామోవావినాయకస్య బలింహరేత్పూర్వేద్యుఃకృతైకభక్తోప ఆ

చమ్యదేవ యజనోల్లేఖనాద్యగ్ని ముఖాన్కృత్వా దక్షిణాముఖం హస్తి
ముఖందైవత మావాహయతి–విఘ్నేశ్వరాగచ్ఛవిఘ్నే త్యేవనమస్కృ
త్యఅవిఘ్నాయథవాస్మాకం భవోద్భవేత్యథదూర్వాక్షతా సుమనోమిశ్ర
మర్ఘ్యందదాతీమా ఆపశ్శివతమాఃపూతాః పూతతమామేధ్యా మేధ్య
తమా అమృతా అమృతరసా ఆద్యా అర్ఘ్యా అర్హణీయా అభిషేచ
నీయా ఆచమనీయా మార్జనీయాశ్చ ప్రతిగృహ్యతాం భగవాన్వినా
యకోంబికా మిత్యథతూష్ణీం గంధపుష్పధూపదీపై రభ్యర్చ్యోపతిష్ఠతే
నమో భూతపతయేనమో భువనపతయేనమోభూతానాం పతయేనమ
ఇత్యథతిస్రస్తిస్రోవినాయకాహుతీర్జుహోతివినాయకాయభూతపతయేన
మోవినాయకాయ స్వాహా- జయప్రభృతిసిద్ధమాధేను వరప్రదానాద
పూపం కరంమోదకసక్తూన్ పాయసమిత్యథాస్మా ఉపకిరతివిఘ్నాయస్వా
హా-ఏవంవినాయకాయ-వీరాయ-శూరాయ-ఉగ్రాయ-భీమాయ-హస్తి
ముఖాయ-వరదాయ-విఘ్నపార్షదేభ్యస్స్వాహేత్యథభూతేభ్యో బలిము
పహరేద్యేభూతాః పరిచరంత్యథ పంచసూత్రింకంకణం హస్తేబధ్నాతి।
వినాయకమహాబాహో విఘ్నమేతత్తవాజ్ఞయా । కామయేసాధితా
స్సర్వేఇదంబధ్నామికంకణమితివ్యాహృత్యాబధ్వాథాగ్నింప్రదక్షిణంకృ
త్వా ప్రణమ్యాభివాద్య వినాయకంవిసర్జయతి - కృతంయది మయా
ప్రాప్తంమహాభోగంగణేశ్వర । ఉత్తిష్ఠసగణస్సాధోపాహిభద్ర ప్రసీద
మఇతిదధిమధుపయ ఆజ్యంవిసర్జనంకల్పయతి ॥ అథప్రయోగః—పూ
ర్వోక్తశుభేదినే కర్తా దేశకాలా స్మృత్వా వినాయకోపసర్గ శాం
త్యర్థమముకకర్మణినిర్విఘ్నతాసిద్ధ్యర్థ మముకఫలసిద్ధ్యర్థం ల
క్ష్మీప్రాప్త్యర్థం వావినాయకశాంతింకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య గణేశపూజన
పుణ్యాహవాచన వృద్ధిశ్రాద్ధానికృత్వాఆచార్యం వృత్వాచతురః పరాశ
రమతేష్టావా ఋత్విజోవృణుయాత్ ॥ తేషుచత్వారః స్వస్తివాచకా ఇతి
మదనరత్నే—అథాచార్యః పంచవర్ణైః శుక్లైర్వాపిష్టైర్మధ్యేస్వస్తికం

కృత్వాతదుపరిరక్త మానడుహంచర్మప్రాచీనగ్రీవ ముత్తరలోమాస్తీర్య
తత్రశ్రీపర్ణీకాష్ఠజంపీఠంసంస్థాప్యతత్ర శ్వేతం వస్త్రమాచ్ఛాద్యచతుర్ది
క్షు చత్వారిస్వస్తికాని కృత్వాతేషుప్రాగాదితః మహీద్యౌరిత్యాదినా
కాండానుసమయేన ఏకవర్ణాంశ్చతురః కుంభాన్ ధాన్యరాశౌనిధాయ
హ్రదోదకేన నదీసంగమోదకేనవాఽఽపూర్య॥ఉద్ధృతాసివరాహేణకృ
ష్ణేన శతబాహునా।మృత్తికే హనమేపాపంయన్మయాదుష్కృతం కృత
మితిమంత్రేణతేషుమృదః క్షిప్త్వాగంధద్వారామితి చందనాగరుకేసర
కస్తూరీకర్పూరాది గంధాన్గోరోచనం గుగ్గుళంనిక్షిప్యఅశ్వత్థేవఇతి పం
చపల్లవాన్నిక్షిప్య చందనమాలా విభూషితాన్కృత్వా యాఃఫలినీరితిఫ
లంసహిరత్నానీతి పంచరత్నాని హిరణ్యరూప ఇతిహేమంక్షిప్త్వాయు
వాసువాసా ఇతివస్త్రేణావేష్ట్య పూర్ణాదర్వీతిపూర్ణపాత్రం నిధాయై
వంచతుర్దిక్షు కృత్వాప్రతికలశం కలశస్యముఖేదేవాపదానంపఠేత్॥ త
తశ్చతుర్దిక్షుచత్వారఋత్విజః త్వన్నోఅగ్నేతివరుణమావాహ్య షోడశో
పచారైస్సం పూజ్యఆనోభద్రాః శన్నోవాతః పవతామిత్యాది స్వశా
ఖాస్థశాంతింపఠేయుః తతః ఆచార్యోభద్రాసనస్యపూర్వతోహోమా
ర్థం స్థండిలంకృత్వాతదీశాన్యాం హస్తమాత్రవేదికాయాం పీఠేవినా
యకం అంబికాంచప్రతిమయోర్వస్త్రాదిభిఃపూజయేత్ –తత్రమంత్రౌ-త
త్పురుషాయవిద్మహే వక్రతుండాయధీమహి।తన్నోదంతిఃప్రచోదయాత్
ఇతివినాయకం– సుభగాయై విద్మహేకామమాలిన్యై చధీమహి। తన్నో
గౌరీప్రచోదయాత్। ఇత్యంబికాంచహేమప్రతిమాయా మావాహయే
త్। తత్పరితో యథావకాశం ప్రతిమాస్వక్షతపుంజేషువా వ్యోమకేశం–
పార్వతీం– భీమజం– వసుదేవం– అర్కం– మంగళం– బృహస్పతిం– బు
ధం– శనైశ్చరం– చంద్రం– రాహుం–బాహులేయం– విష్ణుం. ఏతానిం
ద్రాదిలోకపాలాంశ్చ ఆవాహ్యాసనాది నైవేద్యాంతైరుపచారైః సం
పూజ్యభద్రాననస్యపూర్వతః స్థండిలేగృహ్యోక్త విధినాగ్నింప్రతిష్ఠా
ప్య అన్వాదధ్యాత్ = కేచిత్తుగ్రహమఖమేతచ్ఛ సమానతంత్రంకుర్వంతి

తత్ర వినాయకాద్యుత్తరే గ్రహావాహనంకుర్యాత్ తత్రాన్వాధానేచక్షు
ష్యంతముక్త్వా అత్రప్రధానం గ్రహాన్ సమిదాజ్యచరుభిః మితంసంమి
తం శాలంకటంకూశ్మాండం రాజపుత్రంచైకైకయా చర్వాహుత్యా
వ్యోమకేశాదీనేకైకయాచర్వా హుత్వా శేషేణ స్విష్టకృతమిత్యాదిచ
రుంశ్రపయిత్వా బర్హిష్యాసాద్య గవ్యాజ్యాలోలితేన గౌరసర్షపక
ల్కేనోద్వర్తితసర్వాంగం పూర్వోక్తైః సర్వౌషధైః సర్వగంధైశ్చవిలి
ప్తశిరసం యజమానమాచార్యోమంగళ వేదఘోషైర్భద్రాసనే ఉప
వేశయేదితి విజ్ఞానేశ్వరమహార్ణవాదయః=బృహత్పరాశరోప్యేవమా
హ- ఉపవేశ్యోద్వర్తయేదితి మదనరత్నే ఉక్తంతతో యజమానఃపూర్వ
వృతైశ్చతుర్భిర్బ్రాహ్మణైస్సహస్వస్తివాచనంకుర్యాత్. తతోజీవత్ప
తిపుత్రాభిః సువేషాభిర్నీరాజనంకార్యం-తాభ్యశ్చయజమానః వస్త్రాణి
కంచుకానిచదద్యాదిత్యాచారః- తతఃఆచార్యః పూర్వదేశస్థంకలశమా
దాయ-సహస్రాక్షంశతధారమృషిభిఃపావనంకృతం। తేనత్వామభిషించా
మిపావమాన్యః పునంతుతే ఇతిమంత్రేణ యజమానమభిషించేత్ - భ
గంతేవరుణోరాజా భగంసూర్యోబృహస్పతిః- భగమింద్రశ్చవాయుశ్చ
భగంసప్తర్షయోవిదురితి। దక్షిణకుంభేన. తతఃఉత్తరకలశమాదాయ
సహస్రాక్షమిత్యాద్యైః శ్రీభిర్మంత్రైరభిషించేత్ - అపరార్కమతేతు
త్రిభిరేకైకకుంభేన అభిషేకః తతశ్చతుర్భిర్మిలితైఃకుంభైః బృహత్ప
రాశరోక్తైరభిషించేత్ - ఏతద్వైపావనంస్నానం సహస్రాక్షమృషి
స్మృతం- తేనత్వాశతధారేణ పావమాన్యః పునంత్విమాః- శక్రాదిదశ
దిక్పాలాబ్రహ్మేశాః కేశవాదయః- ఆపస్తేఘ్నంతుదౌర్భాగ్యం శాం
తిందదతుసర్వదా - సుమిత్రానఆపఓషధయస్సంతు దుర్మిత్రాస్తస్మై
సంతు యోస్మాన్ద్వేష్టి యంచవయంద్విష్మః - సముద్రాగిరయోనద్యో
మునయశ్చపతివ్రతాః-దౌర్భాగ్యంఘ్నంతుతేసర్వే శాంతింయచ్ఛంతుస
ర్వదా- పాదగుల్ఫోరుజంఘాస్య నితంబోదరనాభిషు। స్తనోరుబాహుహ

స్తాగ్ర గ్రీవాఅంసాంగసంధిషు ॥ నాసాలలాటకర్ణభ్రూ కేశాంతేషుచ
యత్ స్థితం - తదాపోఘ్నంతుదౌర్భాగ్యం శాంతింయచ్ఛంతుసర్వదా-
తతఃఆచార్యఃప్రాఙ్ముఖో యజమానస్య - పశ్చాత్తిష్ఠన్ సవ్యపాణినాకు
శాన్ యజమానస్యమూర్ధనినిధాయతత్రసార్షప తైలమౌదుంబరే
ణస్రువేణాదాయ- ఓం మితాయస్వాహా - తామియేదమితి యజమా
నః- ఏవమగ్రేపిత్యాగః ఓంసంమితాయ - ఓంశాలాయ- ఓంకటంకటా
య- ఓంకూశ్మాండాయ- ఓంరాజపుత్రాయ- ఇతిషడాహుతీ ర్జుహు
యాత్ -అపరార్కమతేతు శాలకటంకటాభ్యామేకా కూశ్మాండరాజపు
త్రాయ చైకాహుతిరితిచతస్రః-అథర్వణకౌశిక గృహ్య పరిశిష్టమో
ప్యేవం-అథవహస్తా ఇధ్మాధానాదికృత్వా పూర్వోక్తైః షడ్భిర్మంత్రైర
గ్నౌచరుంహుత్వా వ్యోమకేశాదిభ్యాంచైకామాహుతింహుత్వా - స్వి
ష్టకృదాది ప్రాయశ్చిత్తహోమాంతే పూర్వాదిదిక్షు ఇంద్రాది దశ
లోకపాలేభ్యోనామ మంత్రైః చరుశేషేణబలిందత్వా శుద్ధోదకేనస్నా
తోధౌతాంబరధరో యజమానః సాచార్యోవినాయక మంబికాంచపూ
ర్వోక్త తద్గాయత్రీభ్యాం షోడశోపచారైః సంపూజ్య కృతాకృత తం
డుల తిలయుక్తోదనం పక్వాపక్వమత్స్యాస్త్రివిధసురాఃతదభావే సైంధ
వయుతం పాత్రత్రయేక్షీరం పక్వాపక్వం మాంసమూలకాపూప పూరి
కోండేరకస్రగ్దధ్యన్న పాయసగుడ మిశ్రపిష్ట మోదకలడ్డుకచిత్రసుగం
ధపుష్పకల్మాష ఫలానిచైకపాత్రే శూర్పేవాకృత్వా- పూర్వోక్త మం
త్రేణ వినాయకాయేమ ముపహారంనివేదయా మీత్యుపహారం వినాయ
కాయైవ మంబికాయైచ దత్వాకుసుమ గంధదూర్వాసర్షప సహితే
నోదకేనాం జలిమాపూర్యప్రత్యేకం పూర్వోక్తమంత్రాభ్యాం అర్ఘ్యం
దత్వా దూర్వాసర్షప పుష్పాంజలించ మంత్రాభ్యాం దత్వాభూమౌ
శిరఃకృత్వా॥ రూపందేహియశోదేహి భగవన్దేహిమేభగం । పుత్రాన్
దేహిధనందేహి సర్వకామాంశ్చదేహిమే - ఇతివినాయకం- రూపందే
హియశోదేహి భగందేవిదేహిమే- పుత్రాన్దేహి ధనందేహి సర్వా

న్కామాంశ్చ దేహిమే॥ ఇత్యంబికాంచోపతిష్ఠేత్ - బృహత్పరాశరోమం త్రాన్తరమాహ- సౌభాగ్యమంబికే దేహి రూపంభాగ్యం యశోపిచ- శ్రియంపుత్రాంశ్చ కామాంశ్చ తథాశౌర్యంచ దేహిమే - గణేశమాతరంబాలేయత్కించిన్మదభీప్సితం- ఏకనామ్నైవ తద్దేహి గౌరి దేహివరాన్మమేతి- అర్ఘ్యప్రదానముపస్థానంచ చతుష్పథే బల్యనంతరం కార్యమితిమదనరత్నే తతః ఆచార్యః శూర్పేకుశానాస్తీర్య కృతాకృతా ద్యుపహారం తత్రనిధాయ చతుష్పథేభువమభ్యుక్ష్యకుశానాస్తీర్య తత్రమంత్రోక్తా దేవతాః సంపూజ్య తత్ర-శూర్పంనిధాయ బలిందద్యాత్ -మంత్రాస్తు -బలింగృహ్ణాంత్విమం దేవా ఆదిత్యావసవస్తథా- మరుతోథాశ్వినౌరుద్రాః సుపర్ణాః పన్నగాగ్రహాః-అసురాయాతుధానాశ్చ పిశాచా మాతరోరగాః। శాకిన్యోయక్షవేతాళా యోగిన్యః పూతనాః శివాః - జృంభగాః సిద్ధగంధర్వా నానావిద్యాధరానగాః- దిక్పాలాలోకపాలాశ్చ యేచవిఘ్నవినాయకాః-జగతాంశాంతికర్తారో బ్రహ్మాద్యాశ్చమహర్షయః-మావిఘ్నం మాచమేపాపం మాసంతుపరిపంథినః-సౌమ్యాభవంతుతృప్తాశ్చ భూతప్రేతాఃసుఖావహాః- తతోయజమానోగృహమాగత్య ప్రక్షాళ్యాచమ్య పూర్ణాహుతింహుత్వా ఆచార్యం సంపూజ్యతస్మై వస్త్రయుగం హేమంచదక్షిణాం దత్వాఋత్విగ్భ్యో యథాశక్త్యన్యేభ్యశ్చభూయసీం దక్షిణాం దత్వా - వినాయకాంబికయోరుత్తర పూజాంకృత్వా విసృజ్యాచార్యాయదత్వాగ్నిం సంపూజ్యవిభూతిం ధృత్వాగ్నింవిసృజ్య బ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా కర్మేశ్వరార్పణం కుర్యాత్ ॥ ఇతినారాయణభట్టసూరిసూను రామకృష్ణభట్టసూను కమలాకరభట్టకృతే శాంతిరత్నే వినాయకశాంతిః॥

వారణదానవిధిః॥

హేమాద్రౌభవిష్యే - చతుర్థ్యాంవారణం హైమం పలాదూర్ధ్వంతుశోభనం - కారయిత్వాకుశయుతం తిలద్రోణోపరిన్యసేత్॥ వస్త్రైః పుష్పైః తతస్తు బ్రా

ష్ఠానే దద్యాద్గణేశః ప్రీయతామితి ॥ కార్యారంభేషు సర్వేషు తస్య విఘ్నం నజాయతే । తయావినాయక శాంత్యా వికల్పః - వారణాః సప్తజన్మ నిభవంతి మదవిహ్వలాః - ఇదంచైత్రే శ్రావణేకార్తికే వాకార్యమితి హేమాద్రిః॥

అథ గ్రహయజ్ఞ శాంతిః॥

అథసర్వశాంతి ప్రకృతత్వా ద్గ్రహయజ్ఞ ఉచ్యతే - స్కాంద యాజ్ఞవల్క్యౌ - శ్రీకామః శాంతికామో వాగ్రహయజ్ఞం సమాచరేత్ - వృష్ట్యాయుః పుష్టికామో వాతథైవాభి చరన్నపి । సచతుర్ధా । కేవలః అయుతహోమో లక్షహోమః కోటి హోమశ్చేతి - ఆద్యో యాజ్ఞవల్క్య ద్యైరుక్తః - త్రయోమా త్స్యే ఉక్తాః ॥ గ్రహయజ్ఞస్త్రిధాప్రోక్తః పురాణశ్రుతిచోదితః । ప్రథ మోయుతహోమస్స్యా ల్లక్షహోమస్తతఃపరం । తృతీయః కోటిహో మస్తు సర్వకామఫలప్రదః ॥ తద్వేధా- నైమిత్తికాః కామ్యాశ్చ- తద్దే శస్తత్రైవ ॥ గ్రహస్యోత్తర పూర్వేణ మండపం కారయేద్బుధః॥ రు ద్రాయతనభూమౌవా చతురశ్ర ముదక్ప్లవం ।. దశహస్త మథాష్టౌ వా హస్తాన్కుర్యా ద్విధానతః—తస్యద్వారాణి చత్వారి కర్తవ్యా ని విచక్షణైః ॥ మంత్రముక్తావళ్యాం ॥ చతురశ్రాశ్చతుర్ద్వారా అష్ట హస్తాదశాపివా। చతుర్వింశతిహస్తావా హీనమధ్యోత్తమాఃక్రమాత్। యద్వాద్వాదశహస్తా స్స్యుర్ద్విహస్తా వృద్ధితోపివా। అష్టావింశతిపర్యం తాః కైశ్చిదుక్తా మనీషిభిః ॥ అగ్నిపురాణేప్యేవం ॥ అయంతుమంటపః కామ్యేనైమిత్తికాఖ్యే । నిత్యంనైమిత్తికం హిత్వా సర్వమన్యత్రమంట పమితి శారదాతిలకాత్ ॥ కుండలమంటప ప్రకారోస్మత్పితృకృతప్రయో గదీపికాయాంమత్కృతేదాన కమలాకరేచజ్ఞేయః ॥ స్కాందే ॥ న వగ్రహ మఖేకుండం హస్తమాత్రసమంభవేత్ । చతురశ్రమథోహ స్తం యోనివక్త్రంసమేఖలం । చతురంగుళ విస్తారో మేఖలాతద్వదు చ్ఛ్రితా । మానహీనాధికంకుండ మనేకభయదం స్మృతం ॥ యోని

మాత్స్యే ॥ వితస్తిమాత్రాయోనిస్స్యాత్ షట్సప్తాంగుళివిస్తృతా । కూర్మపృష్ఠోన్నతామధ్యే పార్శ్వయోశ్చాంగుళోచ్ఛ్రితా । మేఖలోపరిసర్వత్ర అశ్వత్థదళసన్నిభా ॥ కుండాభావేస్థండిలంవా ॥ నిత్యంనైమిత్తికంహోమం స్థండిలేవాసమాచరేదితి శారదాతిలకాత్ ॥ కుండమేవంవిధంతత్స్యాత్ స్థండిలంవాసమాశ్రయేదితి ॥ స్కాందే ॥ తస్యచోత్తరపూర్వేణ స్థండిలం హస్తమాత్రకం । తస్యకుండస్యస్థండిలంవేదీ ॥ త్ర్యశ్రం చతురశ్రంచ వితస్త్యుచ్ఛ్రాయసంమితం । ద్వ్యంగుళోచ్ఛ్రితో వప్రః ప్రథమః సముదాహృతః । అంగుళోచ్ఛ్రాయసంయుక్తం వప్రద్వయమథోపరి । ద్వ్యంగుళస్తత్రవిస్తారః సర్వేషాంకథితోబుధైః । నవగ్రహమఖేకార్యా ఋత్విజశ్చతురః శుభాః । అథవాచైక మభ్యర్చ్య విధినాబ్రహ్మణాసహ ॥ మదనరత్నేస్కాందే ॥ నవగ్రహమఖే విప్రాశ్చత్వారోవేదవాదినః । అథవాఋత్విజౌశాంతౌ ద్వావేవశ్రుతిచోదితౌ । కార్యావాయుతహోమేతు నప్రసజ్జేతవిస్తరే॥ వేద్యసంభవేసర్వతోభద్రంకార్యం ॥ మండలంసర్వతోభద్రమేతత్సాధారణం స్మృతమితిశారదాతిలకాత్॥ మాత్స్యే॥ పుణ్యేహ్నివిప్రకథితేకృత్వా బ్రాహ్మణవాచనం । అగ్నిప్రణయనంకృత్వా వేద్యామావాహయేత్సురాన్। (దేవతానాంతుసంస్థాప్య వింశతిర్ద్వాదశాధికా) । ఆదిత్యాభిముఖాస్సర్వే సాధిప్రత్యధిదేవతాః ॥ ప్రతిమాఆహయాజ్ఞ్యవల్క్యః ॥ తామ్రకాత్స్ఫటికాద్రక్తచందనాత్స్వర్ణకాదుభౌ । రజతాదయసఃసీసాత్ కాంస్యాత్కార్యాగ్రహాఃక్రమాత్ । స్వవర్ణైర్వాపటేలేఖ్యా గంధైర్మండలకేషువా॥ మాత్స్యే॥ పద్మాసనఃపద్మకరః పద్మపత్రసమద్యుతిః। సప్తాశ్వః సప్తరజ్జుశ్చ ద్విభుజఃస్యాత్సదారవిః॥ శ్వేతఃశ్వేతాంబరధరోదశాశ్వః శ్వేతభూషణః । గదాపాణిర్ద్విబాహుశ్చకర్తవ్యో వరదః శశీ ॥ రక్తమాల్యాంబరధరః శక్తిశూలగదాధరః । చతుర్భుజోమేషగమో వరదస్స్యాద్ధరాసుతః ॥ పీతమాల్యాంబరధరః కర్ణికారసమద్యుతిః । ఖడ్గచర్మగదాపాణిః సింహస్థో వరదోబుధః ॥ దేవదైత్యగురూతద్వత్పీతశ్వేతౌచతు

ర్భుజౌ । దండినౌవరదాకార్యౌ సాక్షసూత్రకమండలూ ॥ ఇంద్రనీల
ద్యుతిః శూలీవరదోగృధ్రవాహనః । బాణబాణాసనధరః కర్తవ్యోర్క
సుతస్సదా ॥ కరాళవదనః ఖడ్గచర్మశూలీవరప్రదః । నీలఃసింహాసనస్థ
శ్చరాహురత్రప్రశస్యతే ॥ ధూమ్రాద్విబాహవఃసర్వే గదినోవికృతా
ననాః । గృధ్రాసనగతానిత్యం కేతవస్స్యుర్వరప్రదాః ॥ సర్వేకిరీటినః
కార్యా గ్రహాలోకహితావహాః। (అంగుళేనోచ్ఛ్రితాఃసర్వే శతమష్టోత్త
రంసదా)॥ స్కాందే॥ జన్మభూర్గోత్రమగ్నిశ్చ వర్ణస్థానముఖానిచ। మో
ఽజ్ఞాత్వాకురుతేశాంతిం గ్రహాస్తేనావమానితాః ॥ ఉత్పన్నోర్కఃకళిం
గేషు యమునాయాంచచంద్రమాః । అంగారకస్త్వవంత్యాంచ మగ
ధాయాంహిమాంశుజః। సింధుదేశేగురుర్జాతః శుక్రోభోజకటేతథా ।
శనైశ్చరస్తుసౌరాష్ట్రే రాహుర్వైరాటినాపురే । అంతర్వేద్యాంత
థాకేతురిత్యేతా గ్రహభూమయః ॥ ఆదిత్యఃకాశ్యపేగోత్రే ఆత్రేయ
శ్చంద్రమాభవేత్ । భారద్వాజోభవేద్భౌమ స్తథాత్రేయస్తుసోమజః।
గురుశ్చైవాంగిరోగోత్రే శుక్రోవైభార్గవస్తథా । శనిఃకాశ్యపఏవా
థ రాహుఃపైఠీనసిస్తథా । కేతవోజైమినీయాశ్చ గ్రహాగ్నిస్తదనంత
రం ॥ ఆదిత్యఃకపిలోనామ పిగళఃసోమఉచ్యతే । ధూమ్రకేతుస్తథాభౌ
మో జాతరాగ్నిర్బుధః స్మృతః । గురుశ్చైవశిఖీనామా శుక్రోభవతి
హాటకః । శనైశ్చరోమహాతేజాః రాహుః కేతోర్హుతాశనః ॥ భా
స్కరాంగారకౌరక్తౌ శుక్లౌశుక్రనిరాకరౌ । సోమపుత్రోగురుశ్చైవ
తావుభౌపీతకౌస్మృతౌ । కృష్ణంశనైశ్చరంవిద్యా ద్రాహుంచిత్రాశ్చకే
తవః ॥ గోభిలేనతు ॥ బ్రాహ్మణౌభార్గవాచార్యౌ క్షత్రియావర్కలో
హితౌ । వైశ్యౌసోమబుధౌజ్ఞేయౌ శేషాశ్శూద్రావినిర్దిశేదితి వ
ర్ణౌఉక్తాః- స్కాందే ॥ మధ్యేతుభాస్కరంవిద్యా చ్ఛశినంపూర్వదక్షి
ణే ॥ దక్షిణేలోహితంవిద్యాద్బుధం పూర్వోత్తరేణతు । ఉత్తరేతుగు
రుంవిద్యాత్పూర్వేణైవతుభార్గవం । పశ్చిమేతుశనింవిద్యా ద్రాహుం
దక్షిణపశ్చిమే । పశ్చిమోత్తరతఃకేతూన్ స్థాపయేద్వై శుక్లతండులైః॥

అథవా వర్ణకైః కార్యాః కార్యాః స్వర్ణాది ధాతుభిః । శుక్రార్కౌ
ప్రాఙ్ముఖౌ జ్ఞేయౌ గురుసౌమ్యా వుదఙ్ముఖౌ । ప్రత్యఙ్ముఖశ్శనిస్సోమః
శేషా దక్షిణతో ముఖాః । ప్రాఙ్ముఖా వూర్ధ్వదృష్టీచ వామదృష్టీ ఉద
ఙ్ముఖౌ । ప్రత్యఙ్ముఖావధోదృష్టీ ఆదిత్యాభి ముఖాః పరే ॥ ఇతి మ
త్స్యోక్తేః ॥ హేమాద్రౌ వికల్ప ఇత్యుక్తం । వర్ణరూప గుణైర్యు
క్తాన్ వ్యాహృత్యాఽఽవాహయేత్తు తాన్ ॥ గ్రహమండలాని స్కాందే ॥ భా
నుంతు మండలాకారం సోమంతు చతురశ్రకం । అంగారకం త్రికోణంతు
బుధంబాణాకృతింతథా । చతురశ్రంగురుంవిద్యాత్ పంచాశ్రం భార్గవం
తథా । ధనుస్తుల్యంశనింవిద్యా ద్రాహుంశూర్పాకృతింతథా । కేతవ
స్తుధ్వజాకారా గణేశంతత్స్వరూపిణం ॥ తత్తద్వర్ణమండలేషు తామ్రా
దిప్రతిమాసు తండులేస్థాపయేదిత్యర్థః ॥ మండలమూర్త్యోర్వికల్ప
ఇతి హేమాద్రిః । గ్రహమంత్రానాహ యాజ్ఞవల్క్యః ॥ ఆకృష్ణేనేమం
దేవా అగ్నిర్మూర్ధా దివఃకకుత్ । ఉద్బుధ్యస్వేతిచ ఋచో యథా
సంఖ్యంప్రకీర్తితాః । బృహస్పతే అతియదర్య స్తథైవాన్నాత్పరిస్రు
తః । శన్నోదేవీ స్తథా కాండాత్ కేతుంకృణ్వన్నిమా స్తథా ॥ స్కాందే
తు ॥ కయాన ఇతి రాహుశ్చేత్యుక్తం ॥ మాత్స్యే త్వన్యే ఉక్తాః ॥ అగ్నిందూతం
దినేశాయ సోమాయాప్స్వగ్న ఇత్యపి । స్యోనాపృథివీతి భౌమాయ ఇదం
విష్ణుర్బుధాయచ । ఇంద్రఆసాంసురేశాయ శుక్రంజ్యోతిఃసితాయచ । ప్ర
జాపతేతి సౌరాయ ఆయంగౌరితి రాహవే । కేతవే బ్రహ్మజజ్ఞానం స్వై
స్వైర్మంత్రైః ప్రతిష్ఠితాః ॥ అన్యథానామపిమంత్రాణాంవచనైకదేశా
ద్యథార్థమైంద్రీస్యాదితి న్యాయేనవినియోగః - హోమేప్యేతఏవ ॥ అ
ధిదేవతాః స్కాందే ॥ సూర్యస్యచోత్తరే శంభుముమాం సోమస్యదక్షిణే ।
స్కందమంగారకస్యైవ దక్షిణస్యాంనివేశయేత్ । సౌమ్యాత్పశ్చిమ
తో విష్ణుం బ్రహ్మాణంజీవపూర్వతః । ఇంద్రమైంద్ర్యాంసితాద్విద్ధి మంద
స్యాగ్నేయతో యమం ॥ రాహుపూర్వోత్తరే కాలం సర్వభూతభయా
వహం । కేతోర్నైరృతిదిగ్భాగే చిత్రగుప్తం నివేశయేత్ । ఈశ్వరం

|త్ర్యంబకంచేతి |శ్రీశ్చతేతిచపార్వతీం-యద|క్రందేతిచస్కందం విష్ణుంవిష్ణో
రరాటతః। ఆ|బ్రహ్మన్నితి|బ్రహ్మాణం సజోషాఇం|ద్రవాసవం। యమాయత్వే
తిచయమం కాలంకార్షిరసీతిచ ।చి|త్రావసోస్వమం|త్రేణ చి|త్రగుప్తంనిధా
పయేత్॥ అగ్నిరాపః క్షితిర్విష్ణు రిం|ద్రఐం|ద్రీ|ప్రజాపతిః। సర్పా|బ్రహ్మచని
ర్దిష్టాః స్థాప్యాః|ప్రత్యధిదేవతాః । అగ్నిందూతమితిహ్యాగ్నే ర్వరుణస్యఉ
దుత్తమం । స్యానాపృథివిమేదిన్యా ఇదంవిష్ణుస్తువిష్ణవే । ఇం|ద్రాదయో
దోఇతీం|ద్రస్యో త్రానపత్నీశచిస్మృతౌ । |ప్రజాపతే|ప్రజేశస్య ఏష|బ్రహ్మే
తివావిధేః। మం|త్రోనమోఅస్తుసర్పేభ్య స్సర్పాణాంస్థాపనేమతః॥ గో
లవసిష్ఠౌ ॥ |గ్రహదేవతయోర్మధ్యే అధిదేవాన్నివేశయేత్ ॥ మదనర
త్నే సం|గ్రహేతు ॥ అధిదేవాదక్షిణేతు వామే|ప్రత్యధిదేవతాః । స్థాపనీ
యాః|ప్రయత్నేన వ్యాహృతీభిఃపృథక్పృథక్॥ ఉత్పలపరిమళే॥ |గ్రహస్య
దక్షిణేపార్శ్వే స్థాపయేదధిదేవతాః।|గ్రహస్యోత్తరపార్శ్వేతు న్యసేత్ప్ర
త్యధిదేవతాః ॥ శౌనకః ॥ క్షే|త్రస్యపతినాక్షే|త్ర పాలంభూజోత్తరేన్య
సేత్ ॥ భూజోభౌమః ॥ |గ్రహదేవాదిదేవానాం నైవేద్యంకుసుమా
నిచ। |గ్రహవచ్చాసనందానం స్థాపనంభానుపూర్వతః॥ ఇత్యుక్తం-వాసి
ష్ఠే త్వన్యథోక్తం ॥ రు|ద్రం|త్ర్యంబకమం|త్రేణ రవేరుత్తరతోన్యసేత్ ।
సోమస్యాగ్నేయదిగ్భాగే |శ్రీశ్చతేమేనకాత్మజాం । యద|క్రందేతిభౌమ
స్య స్కందంయామ్యే|ప్రపూజయేత్ । విష్ణుంవిష్ణోరరాటేతి యజేత్సౌ
ర్వేబుధస్యచ । గురోరుత్తరతస్థాప్యో |బ్రహ్మా|బ్రహ్మేతిమం|త్రతః । సజో
షేం|ద్రేతిమం|త్రేణ |ప్రాచ్యాంశ|క్రంనిధాపయేత్। శనేఃపశ్చిమతఃస్థా
ప్యో యమాయత్వేత్యృచాయమః ॥ కార్షిరసీతిమం|త్రేణ రాహోః
కాలంతథోత్తరే। చి|త్రగుప్తంతుకేతూనాం చి|త్రావస్వితినైరృతే। |గ్ర
హదేవతయోర్మధ్యే అధిదేవాన్నివేశయేత్ ॥ మాత్స్యే ॥ వినాయకం
తథాదుర్గాం వాయుమాకాశమేవచ । ఆవాహయేద్వ్యాహృతీభిస్తథై
వాశ్వికుమారకౌ ॥ మదనరత్నేస్కందే ॥ ఉత్తరేశనిసూర్యాభ్యాం
గురోఃకేతోశ్చదక్షిణే । గణాధిపం|ప్రతిష్ఠాప్య సర్వదేవనమస్కృతం ।

తత్రైవసంగ్రహే ॥ రాహుమందదినేశానాం ఉత్తరస్యాంయథాక్రమం। గణేశదుర్గావాయూంశ్చ రాహుకేతోశ్చదక్షిణే । ఆకాశమశ్వినౌచేతి పంచైతాన్ స్థాపయేద్బుధః ॥ వసిష్ఠః॥ వినాయకంగణానాంత్వా దుర్గాం నైజాతవేదసే ॥ వాయోయేతేతథావాయుం ఘృతంపృతేతిచాంబరం। యావాంకశేతిసంపూజ్య ద్వావప్యేతౌతతోశ్వినా ॥ గోభిలీయే ॥ ద్వాత్రింశద్దైవతాస్థాప్యస్యా దిశాంపాలాశ్చదిగ్గజాః ॥ యాజ్ఞవల్క్యః ॥ యథావర్ణంప్రదేయాని వాసాంసికుసుమానిచ।గంధాశ్చబలయశ్చైవ ధూపోదేయశ్చగుగ్గులః।గుడోదనంపాయసంచహ విష్యంక్షీరషాష్టికం।దధ్యోదనంహవిశ్చూర్ణం మాంసంచిత్రాన్నమేవచ । దద్యాద్గ్రహక్రమాదేతద్ద్విజేభ్యోభోజనంబుధః । శక్తితోవాయథాలాభం సంస్కృత్యవిధిపూర్వకం ॥ హవిర్ఘృతౌదనం ॥ చూర్ణంతిలచూర్ణమిశ్రౌదనం ॥ స్కాందే ॥ దివాకరకుజాభ్యాంహి దాపయేద్రక్తచందనం ॥ చందనంభార్గవే చైవ సితవర్ణంప్రదాపయేత్ । కుంకుమేనతుసంయుక్తం చందనంజీవసౌమ్యయోః ॥ అగరుంచందనందద్యా ద్రాహుకేత్వర్కజేషుచ । గ్రహవర్ణానిపుష్పాణి గాయత్ర్యాధూపమాచరేత్ ॥ రవేఃకుందురుకంధూపం శశినస్తుఘృతాక్షతాః । భౌమేసర్జరసంచైవ అగరుంచబుధేస్మృతం । సిహ్లాకంగురవేదద్యా చ్ఛుక్రేబిల్వాగరుంతథా । గుగ్గులుంమందచారేతు లాక్షారాహోశ్చకేతవే। ఉద్దీప్యస్వేతిమంత్రేణ దీపందద్యాదతంద్రితః। గుడోదనంరవేర్దద్యా త్సోమాయఘృతపాయసం । లోహితాయ హవిష్యాన్నం బుధాయక్షీరషాష్టికం । దధ్యోదనంగురోర్దద్యా చ్ఛుక్రాయచఘృతోదనం । మిశ్రితంతిలమాషైశ్చ నైవేద్యంతుశనైశ్చరే। రాహోర్మాషోదనందద్యా త్కేతోశ్చిత్రోదనంతథా ॥ మాత్స్యేతు॥మసురాశ్చకుజేదద్యాదిత్యుక్తం ॥ నివేదయిత్వాహుతిభిర్హోమం కుర్యాదతంద్రితః ॥ అత్రవిశేషోమత్కృతేదాన కమలాకరేజ్ఞేయః ॥ మాత్స్యే ॥ ధూపామోదోత్రసురభి రుపరిష్టాద్వితానకం ॥ అధిదేవానాంతు ఉప్పల పరిమళే ॥ సర్వేషాంలోకపాలానాం చందనంచవిలేపనం । శతపత్రాణి

పుష్పాణి దద్యాద్గుగ్గులుధూపకం । దీపంగోఘృతసంయుక్తం నైవేద్యం చఘృతోదనం । మాత్స్యే– ప్రాగుత్తరేణతస్మాచ్చ దధ్యక్షతవిభూషితం । చూతపల్లవసంయుక్తం ఫలవస్త్రయుగాన్వితం॥

పంచరత్నసమాయుక్తం పంచపల్లవ సంయుతం । స్థాపయేదవ్రణంకుంభం వరుణంతత్రవిన్యసేత్ ॥ గంగాద్యాఃసరితఃసర్వాః సముద్రాశ్చసరాంసిచ । గజాశ్వరథ్యావల్మీక సంగమాహ్రదగోకులాత్॥ మృదమానీయవిప్రేంద్ర సర్వౌషధిసమన్వితం । స్నానార్థంవిన్యసేత్తత్ర యజమానస్యధర్మవిత్ ॥ యాజ్ఞవల్క్యః॥ కర్తవ్యామంత్రవద్భిశ్చ చరవః ప్రతిదైవతం । నానాదేవతాభ్యస్స హైవేతి గృహ్యసూత్రవచనాత్సహాపృథగ్వాశ్రపయేత్ ॥ మాత్స్యేతు ॥ హోమంసమారభేత్సర్పిర్యవవ్రీహితిలాదినా ॥ హేమాద్రౌ దేవీపురాణే ॥ గణాధిపతయేదేయా ప్రథమాచతురాహుతిః । అన్యథావిఫలంవిప్ర భవతీహనసంశయః॥యాజ్ఞవల్క్యః ॥ అర్కఃపలాశఃఖదిర శ్చాపామార్గోథపిప్పలః । ఔదుంబరశ్శమీదూర్వా కుశాశ్చసమిధఃక్రమాత్॥ ఏకైకస్యత్వష్టశత మష్టావింశతిరేవవా । హోతవ్యామధుసర్పిర్భ్యాం దధ్నాక్షీరేణవాయుతాః॥ ప్రాదేశమాత్రాస్సమిధః అశాఖాఅపలాశనీః । దేవానామపిసర్వేషాముపాంశుపరమార్థవిత్॥ స్వేనస్వేనైవమంత్రేణ హోతవ్యాస్సమిధః పృథక్ । హోతవ్యంచఘృతాద్యత్ర చరుభక్ష్యాదికంతతః॥ సాంగందే స్థాపనమంత్రాఏవ హోమమంత్రాఉక్తాః ॥ అధిదేవాదీనాంచైవం॥ వాసిష్ఠేపి॥ శేషాణాంస్థాపనంమంత్రై ర్హోమోవ్యాహృతిభిస్తిలైః॥మాత్స్యే త్వధిదేవాదీనాం మంత్రాఉక్తాః ॥ ఆపోరాజేతి రుద్రస్య బలింహోమంసమాచరేత్ । ఆపోహిష్ఠేత్యుమాయాశ్చ స్యోనేతిస్వామినస్తథా ॥ విష్ణోరిదంవిష్ణురితి తమీశేతిస్వయంభువః । (ఇంద్రమిద్దేవతాచేతి ఇంద్రాయజుహుయాత్పునః) ॥ తథాయమస్యచాయంగౌ రితి హోమఃప్రకీర్తితః । కాలస్యబ్రహ్మజజ్ఞాన మితిమంత్రఃప్రశస్యతే॥ చిత్రగుప్తస్యచాజ్ఞాత మితివేదవిదోవిదుః । అగ్నిందూతంవృణీమహే ఇతివ

హ్నైరుదాహృతః । ఉదుత్తమంవరుణమిత్యపాంమంత్రః ప్రకీర్తితః॥ భూ
మేఃపృథివ్యంతరిక్షమితిప్రోక్తంమహర్షిభిః । సహస్రశీర్షాపురుష ఇతివి
ష్ణోరుదాహృతః॥ఇంద్రాయేందోమరుత్వత ఇతిశక్రస్యశస్యతే।ఉత్తానపర్ణే
సుభగే ఇతిశచ్యాఃప్రశస్యతే ॥ ప్రజాపతేఃపునర్మామః ప్రజాపతఇతిస్మృ
తః । నమోఅస్తుసర్పేభ్యఇతి సర్పాణాంమంత్రఉచ్యతే ॥ ఏషబ్రహ్మాయ
ఋత్వియ ఇతిబ్రహ్మణ్యుదాహృతః । వినాయకస్యచాతూన ఇతిమంత్రో
ఋషైస్స్మృతః॥జాతవేదసేసునవామ దుర్గామంత్రోఽయముచ్యతే। స్కాం
దే ॥ నైవేద్యశేషంహుత్వాతు హోమమంత్రైరనంతరం । అథవ్యా
హృతిభిర్హుత్వా ఏకైకస్యయథాక్రమం॥ అష్టోత్తరంచసాహస్రంశతమష్టా
ధికంతథా। అష్టావింశతిరష్టౌవాప్యేకైకస్యతుహోమయేత్ ॥ నైవేద్య
శేషహోమః కేషాంచిస్సమ్మతం॥హేమాద్రౌ ॥ తతోఽవదానధర్మేణ స్రుచై
వజుహుయాచ్చరుం।ఘృతాక్తార్కసమిద్భిశ్చ విప్రేణాజ్యంచహావయేత్॥
ఆకృష్ణేనేతిమంత్రేణ తిలాన్వ్యాహృతిభిర్హునేత్ । చరుణాచసమిద్భి
శ్చ సర్పిషాచతిలైఃక్రమాత్ । తత్రమంత్రైశ్చహోతవ్యాః క్రమాత్త
దధిదేవతాః ॥ తేనచరోఃప్రత్యాహుత్య వదానధర్మః కేచిద్ధస్తేనహో
మమాహుస్తచ్చింత్యం ॥ మాత్స్యే ॥ హోతవ్యంచసమిత్సర్పిశ్చరుభ
క్ష్యాదికంపునః । మంత్రైర్దశాహుతీర్హుత్వా హోమంవ్యాహృతిభిస్త
తః ॥ ఉదఙ్ముఖాః ప్రాఙ్ముఖావా కుర్యుర్బ్రాహ్మణపుంగవాః । అత్రవ్యాహృ
తిభిరితిద్వంద్వాపవాదైకశేషావగత సాహిత్యబహుత్వయోః ఉపాదేయ
గతత్వాత్సర్వాంవ్యాహృతిభిరేకాహుతిరిత్యేవయుక్తం ॥ హేమాద్రౌభ
విష్యోత్తరేపి । హోమోవ్యాహృతిభిశ్చైవ సర్వస్తత్రవిధీయతే॥ భ
క్ష్యాదికంచనైవేద్య శేషంహుత్వాతత్తద్గ్రహమంత్రైరయుతహోమా
యతిలాదిద్రవ్యేణ ప్రత్యేకం దశాహుతీర్హుత్వా ప్రణవాది భూరాది
వ్యాహృతిభిః వ్యస్తాభిస్తిస్రఃసమస్తాభిశ్చైకేత్యేవ మావృత్యాయుత
లక్షహోమాదిసంఖ్యాపూరణేయేతి ॥ హేమాద్రౌ మదనరత్నేచోక్తం॥
ఏవంవిభాగేమూలంతున విద్మః-తత్వంతు తిసృభిర్వ్యాహృతిభిరేకాహు

తిరిత్యేవసర్వోహోమఇతిప్రతిభాతి ॥ తదుక్తంహేమాద్రౌభవిష్యే ॥ భూ
ర్భువఃస్వః స్తథాస్వాహా లక్షహోమవిధిస్మృతఇతి । హేమాద్రిస్తుపూ
ర్వాపరవిరోధాభ్యాం అవిరోధాద్భ్రాంతఏవ ॥ మాత్స్యే ॥ మంత్రవం
తశ్చకర్తవ్యా శ్చరవఃప్రతిదైవతం । హుత్వాచతాంశ్చరూన్సమ్యక్
తో హోమంసమాచరేత్ ॥ పూర్ణాహుతించమూర్ధానం దివఇత్యభిపా
తయేత్ । అథాభిషేకోమంత్రేణ వాద్యమంగళగీతకైః ॥ పూర్ణకుంభేన
తేనైవ హోమాంతేప్రాగుదఙ్ముఖైః । యజమానస్యకర్తవ్యం చతు
ర్భిఃస్నాపనంద్విజైః । తత్రసురాస్త్వేత్యాదయోమంత్రాః ప్రయోగే
వక్ష్యంతే ॥ అగ్నిపురాణే ॥ మూర్ధానందివమంత్రేణ సంస్రువేణచధా
రయా । దద్యాదుత్థాయపూర్ణాం వై నోపవిశ్యకదాచన ॥ మహార్ణవేతు ॥
మూర్ధానం పునస్త్వాదిత్యాః పూర్ణాదర్వీఃసప్తతే అగ్నిరితి పూర్ణాహు
తౌచత్వారోమంత్రాఉక్తాః ॥ భవిష్యోత్తరే ॥ నసంఖ్యానియమశ్చాత్ర
బ్రాహ్మణానాంనరోత్తమ । నకాలనియమశ్చైవ స్వేచ్ఛయాయజ్ఞఉచ్య
తే ॥ తతఃశుక్లాంబరధరః శుక్లమాల్యానులేపనః । సర్వౌషధైస్సర్వగం
ధైః స్నాపితోవిప్రపుంగవైః ॥ యజమానస్సపత్నీకఋత్విగ్భిశ్చసమాహి
తః । దక్షిణాభిఃప్రయత్నేన పూజయేద్గతవిస్మయః ॥ వాసిష్ఠే ॥ తతస్త
స్యాభిషిక్తస్య రక్షార్థంబలిముత్క్షిపేత్ । దిగ్విదిక్షువిచిత్రాన్నైర్దిక్
పైర్నీరాజయేత్తతః ॥ ప్రయోగపారిజాతేవామనః ॥ ఆచార్యప్రభృతి
భ్యశ్చ గ్రహార్చనఫలంతతః ॥ సమిదాజ్యచరూణాంచ తిలహోమఫలం
తథా । తేషాంజపఫలంచైత ద్గృహ్ణీయాజ్జలపూర్వకం ॥ తతస్తేభ్యోయ
థాశక్తి దాతవ్యాదక్షిణాఃపృథక్ । తాశ్చయాజ్ఞవల్క్యేనోక్తాః ॥ ధే
నుశ్శంఖస్తథానడ్వాన్ హేమవాసోహయఃక్రమాత్ । కృష్ణాగౌరాయ
సంభాగ ఏతావైదక్షిణాఃక్రమాత్ ॥ మాత్స్యే ॥ సువర్ణేనసమాఃకార్యా
యజమానేనసదక్షిణాః । సర్వేషామథగాందద్యా ద్గురుర్వాయేనతుష్యతి ।
స్వమంత్రేణ ప్రదాతవ్యా స్సర్వాఃసర్వత్రదక్షిణాః ॥ తేచమంత్రాఃమ
త్స్యేతేదానకమలాకరేజ్ఞేయాః । అత్రాపిప్రయోగోవక్ష్యతేమదనర

త్నే ఆశ్వలాయనః॥ ఏకమేకాహుతౌ విప్రం హోమేత్వన్నేన భోజయేత్।
అత్యర్థోర్మధ్యమశ్చాపి విప్రమేకం శతాహుతౌ॥ సహస్రస్యాహుతేశ్చైవ
కంజఘన్యోఽపిప్రభోజయేత్॥ అన్యథాదహతిక్షిప్రం తద్రాష్ట్రంనాత్రసంశ
యః॥ అతోదాతుమశక్తోయో దక్షిణాంచాన్నమేవవా॥ జప్యైః ప్రణా
మైఃస్తోత్రైశ్చ తోషయేత్తర్పయేద్గురూన్॥ స్కాందే॥ యథాగ్ర
హాద్విజ స్తద్వద్విధిజ్ఞో వేదపారగః॥ తోషయేన్మృదువస్త్రాద్యైస్తు
ష్టమేనంవిసర్జయేత్॥ యాజ్ఞవల్క్యః॥ గుడోదనంపాయసంచ హ
విష్యంక్షీరషాష్టికం॥ దధ్యోదనంహవిశ్చూర్ణం మాంసంచిత్రాన్న
మేవచ॥ దద్యాద్గ్రహక్రమాదేతద్ద్విజేభ్యో భోజనంబుధః॥ శక్తితోవా
యథాలాభం సత్కృత్య విధిపూర్వకం॥ హవిర్ఘృతోదనం॥
చూర్ణంతిల మిశ్రచూర్ణోదనం॥ వసిష్ఠః॥ ఐశాన్యామాహరే
ద్భస్మస్రుచావాథస్రువేణవా॥ రక్షాంతుకారయేత్తేన శిరఃకంఠాంసకే
షుచ॥ మాత్స్యే॥ ఏవంసమగ్రంనిష్పాద్య సర్వదేవాన్విసర్జయేత్॥
యాంతుదేవగణాఃసర్వే పూజామాదాయ పార్థివీం॥ ఇష్టకా
మ సమృద్ధ్యర్థం పునరాగమనాయచ॥ అనేనవిధినాయస్తు గ్రహపూ
జాంసమాచరేత్॥ సర్వాన్కామానవాప్నోతి ప్రేత్యస్వర్గేమహీ
యతే॥ యస్తుపీడాకరోత్యంత మల్పవిత్తస్యవాగ్రతః॥ సతుయత్నేన
సంపూజ్య శ్చైషానప్యర్చయేన్నరః॥ తథా॥ సదైవాయుతహోమో
ఽయం నవగ్రహమఖః స్మృతః॥ వివాహోత్సవయజ్ఞేషు ప్రతిష్ఠాదిషుక
ర్మసు॥ నిర్విఘ్నార్థం మునిశ్రేష్ఠ తథోద్వేగాద్భుతేషుచ॥ వశ్యక
ర్మాభిచారాదౌ తథైవోచ్చాటనాదికే॥ నవగ్రహమఖం కృత్వాతతః
కర్మసమారభేత్॥ అన్యథాఫలదంపుంసాం నకామంజాయతేక్వచిత్॥
అద్భుతంభూకంపాది॥ అన్యశ్చాత్రవిశేషో మత్కృతప్రయోగదీపికా
యాంజ్ఞేయః॥ యత్తుశిష్టాః॥ గ్రహమంత్రాణామయుతసహస్రాది సం
ఖ్యయాజపంకృత్వా తద్దశాంశేన తిలైర్హోమంకుర్వంతి॥ తత్కర్త్రా
పిజపానుక్తేః॥ కింమూలకమితినవిద్మః॥ ఇత్యయుతహోమవిధిః॥ అథప్ర

యోగః ॥ సచయద్యప్యస్మత్పితా మహకృతోస్త్యేవతథాపి సంక్షేపేణో
చ్యతే॥కర్తా దేశకాలౌ స్మృత్వా శ్రీకామః గ్రహపీడాయాముత్పాతేరోగే
వాతచ్ఛాంతికామః శత్రుపరాజయకామోవాయుతహోమాఖ్యనవ
గ్రహయజ్ఞేనయక్ష్యే ॥ కేవలేతుగ్రహయజ్ఞం కరిష్యఇతిసంకల్ప్య
గణేశపూజాంమాతృపూజాం వృద్ధిశ్రాద్ధంకృత్వా ఆచార్యంవృత్వా ॥
ప్రార్థయేత్ ॥ త్వన్నోగతిః పితామాతా త్వంగతిః త్వంపరాయణం ॥
త్వత్ప్రసాదేనవిప్రర్షే సర్వంమేస్యాన్మనోగతం ॥ ఆపద్విమోక్షాయచమే
కురుయజ్ఞమతంద్రితః ॥ కోటిహోమాఖ్యమతులంశాంత్యర్థం సర్వకా
మదమితిచతురఋత్విజోవృణుయాత్ ॥ యద్వాఽచార్యోబ్రహ్మాచేతిద్వౌ
తేషాం తచ్ఛాఖయామధుపర్కః॥ తదాహ హేమాద్రౌవిశ్వామిత్రః ॥
సంపూజ్యమధుపర్కేణ ఋత్విజఃకర్మకారయేత్ ॥అన్యథావిఫలంకర్మ భ
వేదిహనసంశయఇతి ॥ నచార్చ్యశాఖయాకార్యః ॥ అర్చ్యశాఖయా
మధుపర్క ఇతితత్త్రైవస్మృతేః ॥ తతోదశహస్తమష్టహస్తంవా మంట
పంకృత్వా ॥ తన్మధ్యేహస్తమాత్రం కుండంకుర్యాత్ ॥ ఐశానేకుండమి
తిహేమాద్రిః॥ తదీశాన్యాంవేదిహస్త విస్తృతా వితస్త్యుచ్ఛావప్ర
ద్వయయుతా చతురశ్రాకార్యా ఆద్యవప్రోద్వ్యంగులోచ్చః ॥ ద్వితీయ
స్త్ర్యంగులోచ్చః ॥ ద్వావపి ద్వ్యంగులవిస్తారావా॥తతః శుక్లాంబరధరః
శుక్లమాల్యానులేపనః ॥ సాచార్యత్విగ్యజమానో మంగళఘో
షేణ జలపూర్ణకలశహస్తః ॥ ఓంభద్రంకర్ణేభిః జనిత్వామితిమం
త్రైర్మంటపం ప్రదక్షిణీకృత్య పశ్చిమద్వారేణప్రవిశ్య ॥ యదత్ర
సంస్థితంభూతం స్థానమాశ్రిత్య సర్వదా ॥ స్థానంత్యక్త్వాతు తత్స
ర్వం యత్రస్థంతత్రగచ్ఛతు ॥ అపక్రామంతు భూతానిపిశాచాః సర్వ
తోదిశం ॥ సర్వేషామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మసమారభే ॥ ఇతిగౌరస
ర్షపాన్వికీర్య । శుచీవోహవ్యేత్యృచా పోహిష్ఠేత్యృచాచ భూమిం
ప్రోక్ష్యస్వస్త్య యనంతార్క్ష్య మితిమంత్రద్వయంజపేత్ తతో
మంటపపక్షేనైఋతే వాస్తువేదింకృత్వా వేదీశానాదికోణచతు

ష్క-విశంతుభూతలేనాగాలోకపాలాశ్చసర్వతః॥మంటపే స్మిన్నివతిష్ఠంతు ఆయుర్బలకరాస్సదేతి ॥ మంత్రేణచతురః శంకూన్ రోపయిత్వా ॥ తతః ఆగ్నేయాదిశంకుపార్శ్వేషు మాషభక్తబలీన్‌దద్యాత్ ॥ అగ్నిభ్యో పృథసర్వేభ్యో యేచాన్యేతత్రసంస్థితాః ॥ తేభ్యోబలింప్రయచ్ఛామి పుణ్యమోదనముత్తమమితి ఏవంమంత్రత్రయేణ నైరృతివాయ్వీశాన శంకుపార్శ్వేషు మాషభక్తబలీన్‌దత్వా॥ తేచమంత్రాః॥ నైఋత్యా ధిపతిశ్చైవనైఋత్యాం యేచరాక్షసాః । బలింతేభ్యఃప్రయచ్ఛామి సర్వేగృహ్ణంత్విమంబలిం ॥ నమోవాయుస్థరక్షేభ్యోయే చాన్యేతత్స మాశ్రితాః ॥ బలింతేభ్యః-ం-॥ రుద్రేభ్యశ్చైవసర్వేభ్యో యేచాన్యే తత్సమాశ్రితాః । బలింతేభ్యఃప్రయచ్ఛామి గృహ్ణంతుసతతోత్సుకాః ॥ తతోవేద్యుపరిపస్తే? సువర్ణాదిశలాకయా ॥ ఓంశాంతాయైనమః- యశోవత్యైనమః- కాంతాయైనమః- విశాలాయైనమః- ప్రాణవాహి న్యైనమః-సత్యైనమః-సుమనాయై-నందాయై-భద్రాయై- ఇతిపశ్చా దారభ్య। పాగంతా ఉదక్సంస్థానవరేఖాః కృత్వా- పునఃహిరణ్యాయై- సుప్రభాయై- లక్ష్మ్యై-విభూత్యై-విమలాయై- విద్యాయై- జయాయై- కాలాయై- విశోకాయై ఇతిదక్షిణారంభా ఉదగంతాః ప్రాక్సంస్థానవరే ఖాః కృత్వామధ్యకోష్ఠచతుష్టయమేకీకృత్యకోణేషురేఖాం దత్వాతేనా ర్ధపదానిసంపద్యంతే॥తతస్తత్ర బ్రహ్మాదీనావాహయేత్ ॥ వాస్తోశ్చతుర శ్రంశరీరందేవా ఆక్రమ్యస్థితాఇతి ॥ తత్తదేవపదేచ తత్తద్దేవానామావా హనం-తత్రమధ్యపదచతుష్కే- హృదయే బ్రహ్మణేనఇమతి-బ్రహ్మాణం ఆ వాహయామీత్యావాహ్య పూర్వపదద్వయే దక్షిణస్తనే అర్యమేనమః ఇత్యర్యమణం దక్షిణపదద్వయే జఠరదక్షిణేవివస్వతేనమః ఇతి వివస్వం తం పశ్చిమపదద్వయే జఠరవామేమిత్రాయనమఇతి మిత్రం - ఉదక్ పదద్వయే వామస్తనే పృథ్వీధరాయ నమఇతి పృథ్వీధరం తత్ర।బ్రహ్మ సమీపస్థానే ఆగ్నేయపదార్ధేయోర్దక్షిణహస్తే సావిత్రసవితారా ॥

తతఃపూర్వార్థేసావిత్ర్యాయనమః ఇతి సావిత్రంపశ్చిమార్థేసవిత్రే నమఇతి సవితారం॥ నైఋత్యపదార్థయోర్వృషణమేఢ్రయో ర్విబుధాధిపజయా॥ తత్రపూర్వార్థే విబుధాధిపాయ నమఇతి విబుధాధిపం తత్పశ్చిమార్థే జయాయనమఇతి జయం వాయవ్యపదార్థయో ర్వామహస్తే రాజయక్ష్మరుద్రా॥ తత్రపూర్వార్థే రాజయక్ష్మణే నమ ఇతి రాజయక్ష్మాణం - పశ్చిమార్థే రుద్రాయనమఇతి రుద్రం ఈశానపదార్థయోరూరామఖే పాపవత్సౌ ॥ తత్రపూర్వార్థే అద్భ్యో నమఇత్యపః—పశ్చిమార్థే ఆపవత్సాయనమఇత్యా పవత్సం ఈశానపదక్షిణార్థేవాస్తో శ్శిరసి శిఖినేనమఇతి శిఖినం తద్దక్షిణసార్థపదే దక్షిణనేత్రే పర్జన్యాయనమఇతి పర్జన్యం తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణశ్రోత్రే జయంతాయనమఇతి జయంతం తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణాంసే కులిశాయుధాయనమఇతి కులిశాయుధం - తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణబాహౌ సూర్యాయనమఇతి సూర్యం - తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణబాహౌసత్యాయనమఇతి సత్యం - తద్దక్షిణసార్థపదే దక్షిణకర్పరేభృశాయనమఇతి భృశం - తద్దక్షిణ ఆగ్నేయపదార్థే దక్షిణప్రబాహౌ ఆకాశాయనమఇత్యాకాశం—తత్పశ్చిమార్థే దక్షిణప్రబాహౌ—వాయవేనమఇతి వాయుం తత్పశ్చిమసార్థపదే దక్షిణమణిబంధే పూష్ణేనమ ఇతి పూషాణం తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణపార్శ్వే వితథాయనమఇతి వితథం తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణపార్శ్వే గృహక్షతాయనమఇతి గృహక్షతం తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణోరౌయమాయనమఇతియమం తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణజానౌ - గంధర్వాయ -౦- గంధర్వం తత్పశ్చిమసార్థపదేదక్షిణజంఘాయాం॥ భృంగరాజాయ -౦ - భృంగరాజం తత్పశ్చిమనైఋతపదార్థే దక్షిణస్ఫిచిమృగాయ-౦-మృగం తదుత్తరార్థేపాదయోః పితృభ్యోన-౦- పితౄన్ (అ) తదుత్తరసార్థపదే వామస్ఫిచిద్వారికాయ -౦- ద్వారికం తదుత్తరపదద్వయే వామజంఘాయాం సుగ్రీవాయ -౦-సుగ్రీవం తదుత్తరపదద్వయే వామజానౌపుష్ప

దంతాయ-౦-పుష్పదంతం తదుత్తరపదద్వయే వామోరౌవరుణాయ-౦-వరుణం తదుత్తరపదద్వయే పార్శ్వే అసురాయ-౦-అసురం తదుత్తరసార్థపదే వామపార్శ్వే శేషాయ-౦-శేషం తదుత్తరవాయవ్యపదార్థే వామమణిబంధే పాపాయ-౦-పాపం తత్ప్రాక్పదార్థపదే వామబాహౌ రోగాయ-౦- రోగంతత్ప్రాక్సార్థపదే వామబాహౌఅహయే-అహిం తత్ప్రాక్పదద్వయె వామకూర్పరేముఖ్యాయ-౦-ముఖ్యం-తత్ప్రాక్పదద్వయె వామబాహౌ భల్లాటాయ-భల్లాటం-తత్ప్రాక్పదద్వయె వామబాహౌ సోమాయ-౦-సోమం తత్ప్రాక్పదద్వయె వామాంసే సర్పేభ్యో-౦-సర్పాన్ (ఆ) తత్ప్రాక్సార్థపదే వామశ్రోత్రే అదితయె-౦-అదితిం తత్ప్రాగర్థ పదేవామనేత్రే దిత్యై-౦-దితిం- ఉత్తరేవాస్తోష్పతి వసిష్ఠో-వాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుప్ వాస్తోష్పత్యా వాహనేవినియోగః - ఓంవాస్తోష్పతే- ౦- సువర్ణమయ్యాం మూర్తౌ వాస్తోష్పతయె-౦-వాస్తోష్పతిం-ఆవాహయామి-తతః ఈశానాదివిదిక్షు ఈశాన్యేచరక్యై-౦-ఆగ్నేయెవిదార్యై-౦- విదారీం(ఆ)నైరృత్యాంపూతనాయై-౦-పూతనాంఉత్తరేపాపరాక్షస్యై-౦-పాపరాక్షసీం- ౦- మండలపూర్వాదిదిక్షు తతపూర్వేస్కందాయ-౦-స్కందం (ఆ)దక్షిణే అర్యమ్ణే-౦-అర్యమణం పశ్చిమే జృంభకాయ-౦-జృంభకం - ఉత్తరేపిలిపిచ్ఛాయ-౦-పిలిపిచ్ఛం (తదస్తుమిత్రా-౦-గృహావై -౦- ఇతిప్రతిష్ఠాప్య) ॥ తతఃసర్వాన్సంపూజ్య మండలాచ్చైశానే కుంభంసంస్థాప్య మండలాగ్రేపాయసబలీందద్యాత్॥ తద్యథా॥ ఓంబ్రహ్మణేనమః ఏషపాయసబలిర్న మమ- ఏవం సర్వత్ర-అర్యమ్ణేనమః ఏషపాయ-౦-వివస్వతే-మిత్రాయ పృథ్వీధరాయ-౦-సావిత్రాయ-౦-సవిత్రే-౦-విబుధాధిపాయ-౦- జయాయ-౦-రాజయక్ష్మణే-౦-రుద్రాయ-౦-అద్భ్యోనమః-౦- ఆపవత్సాయ-౦- శిఖినే-౦-పర్జన్యాయ-౦- జయంతాయ-౦- కులిశాయుధాయ-౦-సూర్యాయ-౦-సత్యాయ-౦- భృశాయ-౦- ఆకాశాయ-౦ - వాయవే-౦- పూష్ణే-౦ వితథాయ-౦-గృహక్షతాయ-౦- యమాయ-౦- గంధర్వాయ-౦-భృం

గరాజాయ-౦- మృగాయ-౦- పితృభ్యో-౦- ద్వారికాయ-౦ _ సుగ్రీవాయ-౦_ పుష్పదంతాయ-౦- వరుణాయ-౦-అసురాయ-౦- శోషాయ-పాపాయ-౦- రోగాయ-౦- అహయే-౦- ముఖ్యాయ-౦_ భల్లాటాయ-సోమాయ _౦- సర్పేభ్యో -౦- అదిత్యైదిత్యై _౦- ఏషపాయసబ_ ౦ తతశ్చరక్యాదిభ్యః మాషభక్తబలిర్దద్యాత్ - తద్యథా - చరక్యైఏష మాషభక్తబ - ౦ - ఏవమగ్రేపి - విదార్యై - ౦ - పూతనాయై - ౦ - పాపరాక్షస్యై-౦_ స్కందాయ_ ౦ - అర్యమ్ణే-౦-జృంభకాయ-౦- పిలిపిచ్ఛాయ- ౦-ఏషపాయసపలి-౦- ఇతిబలిందత్వా తతః పావమానేన రాక్షోఘ్నేనచసూక్తేన (త్రిసుత్యా?) మంటపంవేష్టయేత్ ॥ అథద్వారపూజా-తత్రపూర్వద్వారే॥ ఊర్ధ్వంశ్రియైనమః-అధఃదేహళ్యైనమః॥ వామదక్షిణస్తంభయోః గణేశాయ-౦- స్కందాయ-౦-తత్రకలశద్వయే- గంగాయై-౦-యమునాయై-౦- దక్షిణద్వారే ఊర్ధ్వంశ్రియైనమః-అధఃదేహళ్యైనమః-స్తంభయోఃపుష్పదంతాయ నమః-కపర్దినేనమః॥ కలశద్వయే గోదావర్యై- కృష్ణాయై-౦- పశ్చిమద్వారే ఊర్ధ్వేశ్రియైనమః అధఃదేహళ్యైనమః- స్తంభయోః నందినే-౦-చండాయ-౦-కలశద్వయే-రేవాయై-౦ - నర్మదాయై-౦- ఉత్తరద్వారే ఊర్ధ్వంశ్రియైనమః అధఃదేహళ్యైనమః- స్తంభయోః మహాకాలాయ-౦-భృంగిణే-౦- కలశద్వయే- వారుణ్యై-కృష్ణవేణ్యై-౦- ఇతి ద్వారపూజా॥ తతస్తోరణాది పూజాంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ॥ తత్రపూర్వస్యాందిశి మంటపాద్బహిర్హస్తమాత్రే అశ్వత్థంవటంవా సుదృఢంశోభననామకంవా శంఖచిహ్నితం తోరణంన్యస్య - ఓం అగ్నిమీళేపురోహితం-౦-సుదృఢతోరణాయనమః- సుదృఢతోరణం ఆవాహయామి-సుదృఢతోరణాయనమః గంధంసమర్పయామి- పుష్పం- ధూపం- దీపం-నైవేద్య తాంబూలదక్షిణాంతోపచారైః పూజయేత్ ॥ తత్రరాహవే నమః-రాహుం_౦-(ఆ) ౦-బృహస్పతయే-౦-బృహస్పతిం (ఆ)-౦-రాహుబృహస్పతిభ్యాంగంధాద్యుపచారాన్ సమర్పయేత్ - తత్రైకః కలశ

స్థాప్యః- తత్రమంత్రాః ॥ మహీద్యౌరితిభూమిం స్పృష్ట్వా॥ తత్రఓషధ
యః సంవదంత ఇతియవాన్॥ ఆకలశేష్వితికలశం స్థాపయిత్వా- ఇమం
మేగంగే ఇతిజలేనాపూర్య- గంధద్వారామితి గంధంక్షిప్త్వా- ఓషధీరితి
సర్వౌషధీఃక్షిపేత్॥ ఓషధయః సమితియవాన్- కాండాత్కాండాదితి
దూర్వాః-అశ్వత్థేవ ఇతిపంచపల్లవాన్ - స్యోనాపృథివీతి సప్తమృదః-
యాః ఫలినీరితిఫలం-సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని-హిరణ్యరూపఇతి హి
రణ్యం - యువాసువాసా ఇతివస్త్రేణ సూత్రేణవా ముఖేవేష్టయేత్ -
పూర్ణాదర్వీత్యు పరిధాన్యపూర్ణ పాత్రంన్యసేత్ - తస్మిన్కలశేధ్రు
వాయ-ం-ధ్రువం-ం-ధ్రువాయనమః- గంధాద్యుపచారాన్ సమర్ప
యామి- తతోదక్షిణేగత్వా ॥ ఔదుంబరం ప్లక్షంవా సుభద్రంవికటనా
మకంవా చక్రచిహ్నితంతోరణంన్యస్య-ఓం ఇషేత్వోర్జేత్వా వాయవ
స్థోపాయవస్థదేవోవః సవితాప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయకర్మణే-సుభ
ద్రతోరణాయ-ం- సుభద్రతోరణం- ఆవాహయామి- సుభద్రతోరణా
యనమః గంధాద్యుపచారాన్ సమర్పయేత్ -తత్రసూర్యాయనమః-సూ
ర్యం-ఆవా-ం- అంగారకాయనమః- అంగారకం-ఆ-ం- సూర్యాంగార
కాభ్యాంనమః గంధాద్యుపచారాన్ సమర్పయేత్ -తత్రఏకః కలశః స్థా
ప్యః-తస్మిన్కలశేధరాయైనమః ధరాం-ఆ-ం-ధరాయైనమః గంధాద్యు
పచారాన్ సమర్పయామి-తతఃపశ్చిమేగత్వా- ప్లక్షమౌదుంబరంవాసు
కర్మసుభీమనామకం వాగదాచిహ్నితం తోరణంన్యస్య- ఓం అగ్న ఆ
యా-ం-షి-ం-సుకర్మతోరణాయ-సుకర్మతోరణం ఆ-గంధాద్యుప
చారాన్-స-ం-తత్రశుక్రాయ - శుక్రం-ం-బుధాయ- బుధం-ం- శుక్ర
బుధాభ్యాంనమః - గంధాద్యుపచారాన్ స-ం- తత్రైకః కలశఃస్థాప్యః
తస్మిన్కలశేవాక్పతయేనమః వాక్పతిం-ం- వాక్పతయే-ం- గంధాద్యుప
చారాన్-ం-తతః ఉత్తరేగత్వా=వటమాశ్వత్థంవా పలాశంవాసుహో
త్రంసుప్రభంవా పద్మచిహ్నితంతోరణంన్యస్య ॥ ఓంశన్నోదేవీ-ం-నః-
సుహోత్రతోరణాయ-ం- సుహోత్రతోరణం-ఆ-ం - సుహోత్ర

తోరణాయనమః _ గంధాద్యుపచారాన్ సమ-౦ తత్రసోమాయనమః సోమ-౦- కేతవేనమః కేతుం-౦-శనైశ్చరాయ- ౦-శనైశ్చరం-౦- సోమకేతుశనైశ్చరేభ్యోన-౦-గంధాద్యుపచారాన్-౦-తత్రైకః కలశః స్థాప్యః తస్మిన్ కలశేవిఘ్నేశాయ-౦- విఘ్నేశం-ఆ-౦- విఘ్నేశాయ-౦- గంధాద్యుపచారాన్-౦- తతఃపూర్వేగత్వా పూర్వవన్మహీద్యౌరిత్యాదినాప్రతిద్వారశాఖం కలశద్వయంసంస్థాప్య ప్రతికలశం మంత్రావృత్తిః-అస్మిన్ కలశద్వయె ఐరావతాఖ్య దిగ్గజాయ-౦- ఐరావతాఖ్యదిగ్గజం-౦- ఐరావతాఖ్య దిగ్గజాయ-౦-గంధాద్యుపచారాన్-౦· తత్రఋగ్వేదినా వృత్విజా॥ ఋగ్వేదః పద్మపత్రాక్షోగాయత్ర్యః సోమదేవతః॥ అత్రిగోత్రస్త్వం విప్రేంద్ర ఋత్విక్త్వంమే మఖేభవేతిప్రత్యేకంవృత్వా ॥ ఓం అగ్నిమీళెఇతిమంత్రేణ ప్రత్యేకం గంధాద్యుపచారైః పూజయెత్ ॥ తతఃసహస్రాక్షమైరావత సంస్థితంపీతకిరీటినం-కుండలధరం దక్షిణవామకరస్థవజ్రోత్పలమింద్రం ధ్యాత్వా॥ఏహ్యేహిసర్వామరసిద్ధసాధ్యై రభిష్టుతోవజ్రధరామరేశ। సంవీజ్యమానోప్సరసాంగణేన రక్షాధ్వరంనోభగవన్నమస్తే॥ భోఇంద్ర- ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ- ఇంద్రంసాంగంసపరివారంసాయుధం సశక్తికంద్వారకలశే ఆవాహయామి- ఓం ఆశుః శిశానో-౦· మింద్రః- ఇతిమంత్రేణ పీతాంపతాకాం పీతధ్వజంచద్వయమపి దశహస్తదండం పంచహస్తదండం వోచ్ఛ్రయెత్ -ఓం త్రాతారమింద్రమ-౦-ద్రః ఇంద్రాయ-౦_ఇంద్ర-ఆ-౦_ ఇంద్రాయ-౦- గంధాద్యుప-౦-ఇంద్రః సురపతిః శ్రేష్ఠో వజ్రహస్తోమహాబలః। శతయజ్ఞాధిపోదేవ స్తస్మైనిత్యంనమోనమఇతినత్వా । ఇంద్రాయసాంగాయ సపరివారాయ సాయుధాయసశక్తి- ౦-ఏతంమాషభక్తబలింసమర్పయామీతిబలిం దత్వాచామేత్॥ తతః ఆగ్నేయ్యాంగత్వా తత్రపూర్వ వత్కలశంసంస్థాప్య ॥ తత్రపుండరీకాయ-పుండరీకం-ఆ ౦_ అమృతాయ-౦ - అమృతం- ఆ-౦-పుండరీకామృతాభ్యాం_౦-గంధాద్యుప-౦-అనంతరం ॥ ఛాగస్థంరక్తవర్ణాం దక్షిణవామకరద్వయె ధృతస్రుక్తమండలుం। యజ్ఞోపవీతినం అగ్నింధ్యాత్వా॥

ఏహ్యేహిసర్వామరహవ్యవాహ మునిప్రవరైర్యరభితోభిజుష్ట। తేజోవ
తాలోకగణేనసార్ధం మమాధ్వరంపాహినమోనమస్తే॥భోఅగ్నే ఇహాగ
చ్ఛ ఇహతిష్ఠఅగ్నింసాంగం సపరివారం సాయుధంసశక్తికం-అస్మిన్కలశే
ఆవాహ- ం - ఓంఅగ్నిందూతం-ం- తుం- ఇతిమంత్రేణరక్తాంపతాకాం
రక్తంధ్వజంచోచ్ఛ్రియేత్॥ తతః త్వన్నో అగ్నేవరుణ-ం- స్మత్ - అగ్న
యేనమః అగ్నిం ఆ-ం-అగ్నయేగంధాద్యుపచారాన్-ం-ఆగ్నేయఃపురు
షోరక్తః సర్వదేవమయోవ్యయః॥ధూమ్రకేతూరజోధ్యక్షస్తస్మై నిత్యం
నమోనమఇతినత్వా॥ అగ్నయేసాంగాయసపరివారాయ సాయుధా
యసశక్తికాయ ఏతంమాషభక్తబలిం సమర్పయామీతిబలిందత్వా
చామేత్॥ తతోదక్షిణేగత్వాప్రతిద్వారశాఖం కలశద్వయంసంస్థాప్యత
త్రకలశద్వయే వామనాఖ్యదిగ్గజాయ-ం- వామనాఖ్యదిగ్గజంఆ-ం-వామ
నాఖ్యదిగ్గజాయ-ం - గంధాద్యుపచారాన్-ం - తత్రయజుర్వేది నావృ
త్విజా అస్మిన్దక్షిణద్వారే శాంతిసూక్తజపార్థంత్వా మహంవృణే॥
కాతరాఖ్యోయజుర్వేదస్త్రైష్టుభోవిష్ణుదైవతః। కాశ్యపేయస్తువిప్రేం
ద్రబుత్విక్త్వంమే మఖేభవతి ప్రత్యేకంవృత్వా॥ ఓంఇషేత్వోర్జే
త్వా॥ం॥ పాహి॥ ఇతిప్రత్యేకంగంధాదిభిరభ్యర్చ్య॥ తతోమహి
షారూఢం ధృతదండపాశం దక్షిణవామ కరద్వయం కృష్ణాంజనచ
యోపమం అగ్నిసమలోచనం యమంధ్యాత్వా॥ ఓంఏహ్యేహివైవ
స్వతధర్మరాజ సర్వామరైరర్చితధర్మమూర్తే। శుభాశుభానం
దశుచామహీశ శివాయనః పాహిమఖంనమస్తే॥ భోయమ ఇహా
గచ్ఛ-ం- యమంసాంగం-ం - ద్వారకలశే- ఆవాహయామి - ఆయం
గౌః - త్సువః ఇతిమంత్రేణ కృష్ణాంపతాకాం కృష్ణంధ్వజంచోచ్ఛ్రియే
త్॥ తతోయమాయ- యమంఆ - యమాయగంధాద్యుప-ం- మహామ
హిషమారూఢం దండహస్తంమహాబలం ఆవాహయామి యజ్ఞేస్మిన్
పూజయేప్రతిగృహ్యతాం॥ యమాయనమః ఏతంమాషభక్తబలిం సమ

ర్పయామీతి బలిందత్వాచామేత్॥ తతో నైఋత్యాంగత్వా తత్రపూ
ర్వవత్కలశంసంస్థాప్య తత్రకుముదాయనమః కుముదం ఆ-ం- దుర్జ
యాయ-ం-దుర్జయం.ఆ-ం-కుముదదుర్జయాభ్యాంగంధాద్యుప-తతః-
నరారూఢంమహాకాయంఖడ్గహస్తంమహాబలం।రాక్షసైర్వేష్టితంనీలంపీ
తాభరణభూషితం॥ఇతి నిరృతింధ్యాత్వా॥ఏహ్యేహిరక్షోగణనాయకత్వం
విశాలభేతాళపిశాచసంఘైః । మమాధ్వరంపాహిపిశాచనాథ లోకేశ్వర
త్వం భగవన్నమస్తే॥ భోనిరృతే ఇహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠ నిరృతిం- ం - అ
స్మిన్కలశే ఆవాహయామి ఓంమోషుణః-ం-సహ ఇతిమంత్రేణనీలాం
పతాకాం నీల ధ్వజంచోచ్ఛ్రియెత్॥అసున్వంతమయజమానమిచ్ఛ-ం-స్తు-
నిఋతయె-ం- నిరృతిం. ఆ -ం- నిరృతయె గంధాద్యుప - ం - నిరృ
తిం ఖడ్గహస్తంచ సర్వలోకైకపావనం । ఆవాహయామి యజ్ఞేస్మిన్
పూజేయంప్రతిగృహ్యతాం ఇతినత్వా॥ నిరృతయె సాంగాయ-ం-ఎతం
మాషభక్తబలిం సమర్పయామీతి బలిందత్వాచామేత్॥ తతఃపశ్చి
మేగత్వా కలశద్వయంప్రతిద్వారశాఖం పూర్వవత్సంస్థాప్య అస్మిన్కల
శద్వయె అంజనాఖ్యదిగ్గజాయ-ం- గంధాద్యు-ం- తత్రసామవేదినావృత్వ
జె- అస్మిన్పశ్చిమద్వారే శాంతిసూక్తజపార్థంత్వాం వృణే॥ సామవే
దస్తుపింగాక్షోజాగ్రతః శక్రదైవతః। భారద్వాజస్తువిప్రేంద్ర ఋత్విక్త్వం
మే మఖేభవేతి ప్రత్యేకంవృత్వా॥ ఓం అగ్నఆయాహి-ం-షి- ఇతి మం
త్రేణప్రత్యేకం గంధాద్యుపచారైః పూజయెత్ ॥ తతో మకరస్థంపాశ
హస్తం శుక్లవర్ణం కిరీటధారిణం ధ్యాత్వా॥ ఏహ్యేహియాదోగణవా
రిధీనాం గణేనపర్జన్యసహాప్సరోభిః । విద్యాధరేంద్రా మరగీయమాన
పాహిత్వమస్మాన్భగవన్నమస్తే॥ భోవరుణ-ం- వరుణంసాంగం-ం- ద్వా
రకలశే ఆవాహయామి - ఇమంమేవరుణ-ం- రాచకే- ఇతిమంత్రేణశ్వే
తాం పతాకాంశ్వేతంధ్వజంచోచ్ఛ్రియెత్ - తత్వాయామి-ం- షీః॥ వరు
ణాయ- ం- గంధాద్యు-ం- పాశహస్తంచవరుణమర్ణసాంపతిమీశ్వ
రం॥ఆవాహయామి యజ్ఞేస్మిన్పూజేయంప్రతిగృహ్యతాం॥ఇతిధ్యాత్వా

వరుణాయసాంగాయ-౦- ఏతంమాష-౦-ఇతిబలిందత్వాచామేత్ ॥ వా
యవ్యాంగత్వా పూర్వవత్కలశం సంస్థాప్య - తత్రపుష్పదంతాయ-౦
పుష్పదంతం ఆ-౦- సిద్ధార్థాయన -౦- సిద్ధార్థం ఆవాహయామి -
పుష్పదంత సిద్ధార్థాభ్యాంన-౦- గంధాద్యుపచారాన్- తతోమృగాధి
రూఢం ధూమ్రవర్ణం చిత్రాంబరధరం యువానం వరధ్వజధరం దక్షి
ణవామహస్తద్వయం వాయుంధ్యాత్వా ॥ ఏహ్యేహి యజ్ఞేమమ రక్ష
ణాయ మృగాధిరూఢః సహసిద్ధసంఘైః ॥ ప్రాణాధిపఃకాలకవేః సహాయ
గృహాణపూజాంభగవన్నమస్తే ॥ భోవాయో-ఇ-౦- వాయుంసాంగం।
౦-కలశే ఆ-౦-వాయోశతం-౦-ప్రాజసా ఇతిమంత్రేణ ధూమ్రాం పతా
కాం ధూమ్రధ్వజం చోచ్ఛ్రియేత్ ॥ ఓం తవవాయ-౦-హేవాయవేన।
౦-గంధాద్య-౦- వాయుమాకాశగంచైవ పవనంవేగవద్గతిం । ఆవాహ
యామి యజ్ఞేస్మిన్ పూజేయం ప్రతిగృహ్యతాం ॥ అనాకారో మహా
జాశ్చ యశ్చాదృష్టగతిర్దివి ॥ తస్మైపూజ్యాయ జగతో వాయవేహం
నమామిచేతినత్వా ॥ వాయవే సాంగాయ-౦-ఏతంమాష-౦-మి-ఇతి బ
లిందత్వాచామేత్ ॥ తతః ఉత్తరద్వారే కలశద్వయం ప్రతిద్వారశాఖం
సంస్థాప్య- తత్రకలశద్వయే సార్వభౌమ దిగ్గజాయ-౦- సార్వభౌమదిగ్గ
జం-ఆ-౦- సార్వభౌమదిగ్గజాయ-౦-గంధాద్య-౦-తత్ర అధర్వవేదినా వృ
త్విజా ॥ అస్మిన్నుత్తరద్వారే శాంతిసూక్తజపార్థం త్వామహంవృణే॥
బృహన్నేత్రోథర్వవేదోనుష్టుభోరుద్రదైవతః । వైశంపాయనవిప్రేంద్ర
ఋత్విక్త్వంమే మఖేభవేతి ప్రత్యేకంవృత్వా ॥ శన్నోదేవీ-౦-నః ॥ ఇతి
మంత్రేణ ప్రత్యేకం గంధాద్యుపచారైః పూజయేత్ ॥ తతోనరయుత
విమానస్థం కుండలహారకేయూర రుచిరవరగదాధర దక్షిణవామ భుజ
ద్వయంమకుటినం మహోదరం మహాకాయం హరితవర్ణం కుబేరం
ధ్యాత్వా-ఓం - ఏహ్యేహి యజ్ఞేశ్వర యజ్ఞరక్షాం విధత్స్వ
నక్షత్రగణేనసార్ధం । సర్వౌషధీభిః పితృభిస్సహైవ గృహాణపూజాంభ

గవన్నమస్తే ॥ భోసోమ ఇహా-౦-ద్వారకలశద్వయే ఆవాహ-౦-ఓం ఆ
ప్యాయ-౦-ధే-ఇతిమంత్రేణహరితాం పతాకాంహరితం ధ్వజంచోచ్ఛ్రి
యేత్ - సోమోధేనుం-౦-దస్మై॥ సోమాయ-౦-సోమం-౦- సోమాయగం
ధాద్య-౦- సర్వనక్షత్రమధ్యేతు సోమోరాజావ్యవస్థితః । తస్మైసోమా
య దేవాయ నక్షత్రపతయేనమః ॥ ఇతినత్వాసోమాయ సాంగాయ-౦।
ఏతంమాష-౦- ఇతిబలిందత్వాచామేత్ ॥ తతఃఈశాన్యాంగత్వాత్రత
పూర్వవత్కలశం నిధాయ-తత్రసుప్రతీకాయ-౦-సుప్రతీకం-౦-మంగళా
య -౦- మంగళం=ఆ -౦- సుప్రతీకమంగళాభ్యాం -౦- గంధాద్య-౦।
తతోవృషారూఢం దక్షిణవామ హస్తయోర్వర త్రిశూలధరం- త్రినే
త్రం శుక్లవర్ణమీశానంధ్యాత్వా॥ఓం ఏహ్యేహివిశ్వేశ్వర సత్త్రిశూలక
పాలఖట్వాంగధరేణసార్ధం ॥ లోకేనయజ్ఞేశ్వర యజ్ఞసిద్ధై గృహాణ
పూజాంభగవన్నమస్తే ॥ భో-ఈశానఇహాగచ్ఛ-౦-కలశే ఆవాహ-౦- అ
భిత్వాదేవ-౦- మహే ॥ ఇతిమంత్రేణ శ్వేతాంపతాకాం శ్వేతంధ్వజం
చోచ్ఛ్రియేత్॥ (వత)స్తమీశానం-౦-స్వస్తయే ॥ ఈశానాయ-౦-గం
ధాద్య-౦-వృషస్కంధసమారూఢం శూలహస్తంత్రిలోచనం। ఆవాహ
యామి యజ్ఞేస్మిన్ పూజేయం ప్రతిగృహ్యతాం ॥ సర్వాధిపోమహాదేవ
ఈశానః శుక్ల ఈశ్వరః । శూలపాణి విరూపాక్షస్తస్మైనిత్యం నమోన
మః ఇతినత్వా ॥ ఈశానాయ-సా-౦-మి- ఇతిబలిందత్వాచామేత్॥ తతః
ఈశాన పూర్వయోర్మధ్యే అధః ఉద్దిశ్య- అనంతశయనాసీనం ఫణా
సప్తకమండితం । పద్మశంఖధరోధ్వాధో దక్షిణంచగరద్వయం॥ చక్ర
గదాధర దక్షిణవామకరద్వయం నీలవర్ణమనంతంధ్యాత్వా ॥ ఏహ్యే
హిపాతాళ ధరామరేంద్ర నాగాంగనాకిన్నరగీయమాన । యక్షోరగే
ద్రా సురలోకసంఘై రనంతరక్షాధ్వర మస్మదీయం ॥ భోఅనంత ఇహాగ
చ్ఛ-౦- అనంతంసాంగం-౦-ఆవాహ-౦- అయంగౌ-౦- తుపః- ఇతిమం
త్రేణ శ్వేతాం పతాకాం శ్వేతం ధ్వజంచోచ్ఛ్రియేత్ ॥ ఓంఆయంగౌ

ం-త్సువః అనంతాయ-ం-గంధాద్యు-ం_ యోసావనంతరూపేణ బ్రహ్మాం
డంసచరాచరం । పుష్పవద్ధారయన్ మూర్ధ్నితస్మై నిత్యం నమోనమ ఇ
తినత్వా ॥ అనంతాయసాంగాయ సపరివారాయ-ం-ఏతంమాష-ం-ఇతిబ
లిందత్వాచామేత్ ॥తతోనైఋత్యపశ్చిమ యోర్మధ్యే ఊర్ధ్వమద్దిశ్య॥
అక్షసూత్రకుశముష్టి ధరోర్ధ్వాధోదక్షికరం స్రువకమండలుధరోర్ధ్వా
ధోవామకరద్వయం చతుర్ముఖం శ్మశ్రుజటిలం లంబోదరం రక్తవర్ణం
బ్రహ్మాణంధ్యాత్వా- ఓం ఏహ్యేహి సర్వాధిపతేసురేంద్ర లోకేనసార్ధం
పితృదేవతాభిః। సర్వస్యధాతాహ్యమితప్రభావో విశాధ్వరంనః సతతంశి
వాయ ॥ భోబ్రహ్మన్నిహాగచ్ఛ ఇహతిష్ఠబ్రహ్మాణం సాంగంఆవా-ం_ ఓం
బ్రహ్మజజ్ఞానంప్ర-ం-విదః ॥ ఇతిమంత్రేణరక్తాం పతాకాం రక్తంధ్వజం
చోచ్ఛ్రియేత్ ॥ ఓంబ్రహ్మజజ్ఞానం-ం- వివః-బ్రహ్మణేన-ం- బ్రహ్మాణం-బ్ర
హ్మణే-ం-గంధాద్యు-ం-పద్మయో నిశ్చతుర్మూర్తిర్వేదావాసః పితా
మహః । యజ్ఞాధ్యక్షశ్చతుర్వక్త్రస్తస్మైనిత్యం నమోనమఇతినత్వా॥ బ్ర
హ్మణెసాంగాయ-ం- ఇతిబలిందత్వాచామెత్ ॥ తతోమంటపమధ్యేత్వు
చ్ఛదండో దశహస్తదీర్ఘస్త్రిహస్త విస్తృతోవిచిత్రవర్ణః । ఓంఇం
ద్రస్యవృష్ణోవ-ం- ముగ్ధ్యస్మత్ ॥ ఇతిమంత్రేణస్థాప్య ఓంబ్రహ్మజజ్ఞానం।
ం_వః॥బ్రహ్మణెన-ం-గంధాద్యు-ం_తతోమంటప షోడశ స్తంభేషుసర్వే
భ్యోదేవేభ్యోనమః॥ వంశేషుకిన్నరేభ్యోనమః॥పృష్ఠేపన్నగేభ్యోనమఇతి
పూజయేత్ ॥తతఃపూర్వస్యాందిశిమంటపాద్బహిః కించిద్భూమిముపలిప్య
తత్రోపవిశ్య॥ త్రైలోక్యేయానిభూతాని స్థావరాణిచరాణిచ॥బ్రహ్మవిష్ణు
శివైస్సార్థంరక్షాంకుర్వంతుతానిమే॥ దేవదానవ గంధర్వాయక్షరాక్షసప
న్నగాః॥ఋషయోమునయోగావో దేవమాతరఏవచ॥సర్వేమమాధ్వరేర
క్షాంప్రకుర్వంతుముదాన్వితాః॥బ్రహ్మావిష్ణుస్సద్రశ్చ క్షేత్రపాలోగణైః
సహ । రక్షంతుమంటపంసర్వే ఘ్నంతురక్షాంసిసర్వశః ॥ త్రైలోక్యస్థే
భ్యః స్థావరేభ్యోభూతేభ్యోనమః॥ త్రైలోక్యస్థాని స్థావరాణిభూతాన్యా

వా- ౦ - ఓంబ్రహ్మణేనమః ॥ బ్రహ్మాణం-౦-విష్ణవే - ౦ - విష్ణుం-౦-శివా
య-౦-శివం-౦-ఓందేవేభ్యోన-౦- దేవాన్ ఆ-౦- ఓందానవేభ్యోనమః
దానవాన్-౦-ఓంగంధర్వేభ్యోనమః- గంధర్వాన్-౦-ఓం యక్షేభ్యోన-౦
యక్షాన్-౦-ఓం రాక్షసేభ్యో- న-౦-రాక్షసాన్ ఆ-౦-ఓం పన్నగేభ్యో
నమః- పన్నగాన్ ఆ-౦-ఓం గోభ్యోన-౦-గాః ఆ-౦-ఓం ఋషిభ్యోన।౦।
ఋషీన్ ఆ-౦-ఓం-మనుష్యేభ్యో- మనుష్యాన్-౦-ఓం దేవమాతృభ్యో।౦।
దేవమాతౄః-౦-ఇత్యావాహ్య ప్రత్యేకంగంధాద్యుపచారైః సంపూజ్య
ప్రత్యేకం మాషభక్తబలీన్‌దద్యాత్ ॥ తతోయజమానః సాచార్యర్త్వి
క్ప్రక్షాళితపాణిపాద ఆచాంతః ప్రాగ్ద్వారేణమంటపం ప్రవేశయేత్ ।
యజమానోగ్న్యాయతనా ద్దక్షిణతఉపవిశేత్ ॥ అచార్యస్తుకుండపశ్చి
మతః ఉపవిశ్యాచమ్య ప్రాణానాయమ్య ముకకర్మణ్యగ్ని ప్రతిష్ఠాం
కరిష్యే ॥ తదంగతయాసంమార్జనమేఖలాయోనిదేవతా స్థాపనంపూ
జనంచకరిష్యే ॥ ఇతిసంకల్ప్యఅగ్న్యాయతనంసంమృజ్య ॥ కుశోదకేన
కుండంప్రోక్ష్య ఉపరిమేఖలాయాం శ్వేతవర్ణాలంకృతాయాం ఇదం
విష్ణురితివిష్ణుమావాహ్యసంపూజ్య ॥ మధ్యమమేఖలాయాం రక్తవర్ణా
లంకృతాయాం బ్రహ్మజజ్ఞానమితిబ్రహ్మాణం ॥ ఆధోమేఖలాయాంకృష్ణవ
ర్ణాలంకృతాయాం కద్రుద్రాయేతిరుద్రం ॥ యోన్యాంరక్తవర్ణా లంకృ
తాయాం గౌరీమిమాయేతిగౌరీమా వాహ్యసంపూజ్య ॥ తతఃస్వశాఖో
క్తమార్గేణాగ్నింప్రతిష్ఠాప్య గ్రహవేద్యాంపూర్వోక్త ప్రకారేణసర్వతో
భద్రమండలంకృత్వా తత్రదేవతాఆవాహయేత్ ॥ ప్రాణానాయమ్యదే
శకాలౌ స్మృత్వాసర్వతోభద్రే మండలెదేవతాస్థాపనమహం కరిష్యే
తిసంకల్ప్య ॥ బ్రహ్మజజ్ఞానంగౌతమో వామదేవోత్రిష్టుప్-బ్రహ్మావా।౦
ఓం బ్రహ్మజజ్ఞానం-వః మధ్యేబ్రహ్మణేనమః బ్రహ్మాణం ఆవాహయామి
ఆప్యాయస్వగౌతమః సోమోగాయత్రీ- ఓం ఆప్యాయస్వసమే-౦-తే-
త్ర ॥ అభిత్వాజీగర్తిః

నః శేప ఈశానోగాయత్రీ- ఓం అభిత్వాదేవం హే- ఈశాన్యాం - ఈ
శానాయ-౦-ఈశానంఆ-౦- ఇంద్రం వోమధుచ్ఛందా ఇంద్రోగాయత్రీ।
ఓం ఇంద్రంవోవి-౦-లః-పూర్వే ఇంద్రాయనమః ఇంద్రంఆ-౦-అగ్నిందూ
తంకణ్వోమేధాతిథిరగ్నిర్గాయత్రీ ఓంఅగ్నిందూతం-తుంఆగ్నేయ్యాం।
అగ్నయే- అగ్నింఆ-౦-యమాయసోమం యమోనుష్టుప్ - ఓం యమా
యసోమం-౦-తఃదక్షిణేయమాయ-౦-యమం-ఆ-౦-మోషూణో౽ఘోరః
కణ్వో నిఋతిర్గాయత్రీ- ఓం మోషూణః పరాపరా-౦-హే-నైఋ
త్యాం నిఋతయే-౦-నిఋతిం-ఆ।౦।తత్వాయామిరాశునః శేపోవరుణ
స్త్రిష్టుప్। ఓం తత్వాయామి।౦।షీః। పశ్చిమేవరుణాయ।౦।వరుణం।౦।తవ
వాయవ్యశ్వాం గిరసోవాయుర్గాయత్రీ। ఓం తవవాయవృత।౦। హేవాయ
వ్యాంవాయవేన।౦।వాయుం।౦।జ్యయాఅత్రిమైత్రావరుణౌవసవస్త్రిష్టుప్
ఓం జ్యయాఅత్ర।౦।స్య। వాయుసోమ మధ్యేఅష్టవసుభ్యో।౦। అష్టవసూ
నావాహయామి ॥ ఆరుద్రాసఃశ్యావాశ్వ ఏకాదశరుద్రాజగతీ। ఓం ఆ
రుద్రాసః।౦।వే। సోమేశానయోర్మధ్యే ఏకాదశరుద్రేభ్యో।౦।ఏకాదశ
రుద్రాన్ ।౦। త్యాన్నుసామవేదో మత్స్యోద్వాదశాదిత్యాగాయత్రీ
ఓం। త్యాన్నుక్షత్రియా।౦।మే। ఈశానేంద్రయోర్మధ్యే ద్వాదశాది
త్యేభ్యో।౦।ద్వాదశాదిత్యాన్। ఆ।౦।అశ్వినావర్తిరహూగణోశ్వి నావు
ష్ణిక్। ఓం అశ్వినావర్తిర।౦।తం। ఇంద్రాగ్నిమధ్యే అశ్విభ్యాంనమః। అ
శ్వినా। ఆ।౦।ఓమాసశ్చర్షణీ ధృతఇతి గృత్సమదోవిశ్వే దేవాగాయ
త్రీ ఓంఓమాసశ్చ।౦।తంఅగ్నియమమధ్యే విశ్వేభ్యోదేవేభ్యో।౦।విశ్వాన్
దేవాన్ ఆ। అభిత్యం వామదేవస్సప్తయక్షా అత్యష్టి। ఓంఅభిత్యందేవం।
స్వః।యమనిరృతిమధ్యే సప్తయక్షేభ్యో।౦।సప్తయక్షాన్ । ఆయంగౌఃసా
ర్పరాజ్ఞీసర్పాగాయత్రీ। ఓం ఆయంగౌః। త్స్వవః। నిరృతివరుణమధ్యేభూ
తనాగేభ్యః।౦।భూతనాగాన్। ఆ।౦।అప్సరసామైత సర్పశృంగో గంధ
ర్వాప్సరసోనుష్టుప్। ఓం అప్సరసాంగంధర్వాణాం। మః। వరుణవాయు
మధ్యే। గంధర్వాప్సరేభ్యో। గంధర్వాప్సరసః। ఆవా।౦।కుమారంమాతా

స్కందస్త్రిష్టుప్। ఓం। కుమారంమాతా।౦।తౌ। బ్రహ్మసోమమధ్యే।స్కం దాయ।౦।స్కందం ఆ।౦। ఋషభమృషభోవై రాజోనుష్టుప్। ఓం ఋష భంమా।౦।వాం। బ్రహ్మసోమమధ్యే ఋషభాయ।౦।ఋషభం। ఆ।౦। అది తిర్ద్యౌర్బృహస్పతిః శూలమహాకాలోనుష్టుప్ । ఓం అదితిర్ద్యౌ।౦। వః-బ్రహ్మేశానయోర్మధ్యే దక్షాదిసప్తగణేభ్యో।౦।దక్షాదిసప్తగణాన్- ఆ।౦। జాతవేదసేకశ్యపో దుర్గాత్రిష్టుప్-ఓం। జాతవేదసే।౦। గ్నిః।బ్ర హ్మేంద్రమధ్యే దుర్గాయైనమః - దుర్గాం।౦।ఆ। ఇదంవిష్ణుర్మేధాతిథి ర్విష్ణుర్గాయత్రీ- ఓం-ఇదంవిష్ణు।౦। రే। బ్రహ్మేంద్రమధ్యే విష్ణవే।౦। విష్ణుం। ఆ।౦। ఉదీరతాంశంఖః స్వధాత్రిష్టుప్- ఓం ఉదీరతా।౦।షు। బ్ర హ్మాగ్నిమధ్యే - స్వధాయై - ౦।స్వధాం ।ఆ। ౦। పరంమృత్యో సంకు సుకోమృత్యు రోగాస్త్రిష్టుప్ । ఓం । పరంమృత్యో । ౦ । రాన్ । బ్ర హ్మయమమధ్యే । మృత్యురోగేభ్యో । మృత్యురోగాన్ । ఆ ।౦ । గణా నాంత్వా గృత్సమదో గణపతిర్జగతీ । ఓం । గణానాంత్వా । ౦। బ్రంహనిరృతిమధ్యే । గణపతయే । ౦। గణపతిం । ఆ । ౦ । శన్నో దేవీరాంబరీషః సింధుద్వీపఆపోగాయత్రీ - ఓం - శన్నోదేవీ - ౦- నః। బ్రహ్మవరుణమధ్యే ఆద్భ్యోనమః- అపఃఆవా-౦-మరుతోయస్య రాహూ గణోమరుతోగాయత్రీ-ఓంమరుతోయస్య-౦-నః-బ్రహ్మవాయుమధ్యేమ రుద్భ్యో-౦-మరుతః-ఆ-౦-స్యోనామేధాతిథిభూమిర్గాయత్రీ-ఓంస్యోనా పృథివిభవా।౦॥థాః॥౦।బ్రహ్మణఃపాదమూలేకర్ణికాధః।పృథివ్యై।౦। పృ థివీం।౦। ఇమంమేగంగే ఇత్యస్యసింధు క్షిత్ప్రైయమేధో యమునాసర స్వత్యౌజగతీ। ఓంఇమంమే గంగేయ।౦। యా-తత్రైవగంగాది సర్వనదీ భ్యో।౦।గంగాదిసర్వనదీః । ఆ।౦।ధామ్నోధామ్నోగౌతమోవామదేవః సప్తసాగరానుష్టుప్॥ ఓం।ధామ్నోధామ్నోరాజ। చ। తత్రైవక్షారాది సప్తసాగరేభ్యో।౦।క్షారాదిసప్తసాగరాన్।ఆ।౦। తదుపరిమెరవేనమః। మె రుం—ఆ।౦ ।బాహ్యపరిధౌ సోమాదిసమీపే క్రమేణాయుధాని అష్టది క్షు। గదాయై।౦। గదాం। త్రిశూలాయ।౦। త్రిశూలం। వజ్రాయ।వజ్రం।

ఆ।౦।శక్తయేశక్తిం।ఆ।౦। దండాయ। దండం ।ఆ। ఖడ్గాయ। ఖడ్గం।ఆ।౦। పాశాయ।పాశం।ఆ। అంకుశాయ।అంకుశం।ఆ।౦। తద్బాహ్యే ఉత్తరాది క్రమేణ। గౌతమాయ గౌతమం ఆ।భరద్వాజాయ।భరధ్వాజం।ఆ। విశ్వామిత్రాయ। విశ్వామిత్రం।ఆ।౦। కశ్యపాయ।కశ్యపం।ఆ।౦। జమదగ్నయే నమః। జమదగ్నిం।ఆ। వసిష్ఠాయ। వసిష్ఠం।ఆ।౦। అత్రయే।అత్రిం।ఆ।౦। అరుంధత్యై। అరుంధతీం।ఆ। తద్బాహ్యేపూర్వాద్యష్టదిక్షు। ఐంద్రైన।౦। ఐంద్రీం।ఆ।౦।కౌమార్యై। కౌమారీం। ఆ-బ్రాహ్మ్యై।బ్రాహ్మీం।౦। వారాహ్యై। వారాహీం। ఆ।౦।చాముండాయై। చాముండాం ఆ।౦।వైష్ణవ్యై। వైష్ణవీం। ఆ।౦। మాహేశ్వర్యై।మాహేశ్వరీం।ఆ।౦।వైనాయక్యై। వైనాయకీం।ఆ।౦। తత్రమధ్యేసూర్యాయ- సూర్యంఆ।౦।బాహ్యేపూర్వాద్యష్టదిక్షు- సోమాయ సోమం।౦।భౌమాయ। భౌమం।ఆ।౦। బుధాయ। బుధంఆ।౦।బృహస్పతయే,। బృహస్పతిం।ఆ।౦।శుక్రాయ। శుక్రంఆ।౦।శనైశ్చరాయ-శనైశ్చరం।ఆ౦। రాహవె-రాహుం।౦। కేతవే। కేతుం। ఆవాహయామి ॥ ఏతాదెవతాః ప్రతిష్ఠాప్య సంపూజ్య పూర్వోక్తప్రకారేణాష్టగంధైః క్షౌమవస్త్రోపరిగ్రహయంత్రంవిలిఖ్య । తదుపరియథాక్రమేణసంస్థాప్య । తత్రకుంకుమాక్షతైః గ్రహాన్సాధిప్రత్యధిదేవతాన్ స్థాపయేత్॥ తద్యథా ॥ మండలే ఆదిత్యాదిదేవతా స్థాపకంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య॥ పద్మాసనః పద్మకరో పద్మగర్భ । ౦ । ఆకృష్ణేనహిరణ్యః స్తూపః సవితాత్రిష్టుప్ । సూర్యావాహనేవినియోగః।౦। ఓంభూర్భువః స్వఃకళింగదేశోద్భవకాశ్యప గోత్రసూర్యఇహాగచ్ఛేతి ॥ ఆప్యాయస్వగౌతమఃసోమోగాయత్రీ-ఓంభూర్భువఃస్వః యమునాతీరోద్భవ ఆత్రేయసగోత్రసోమ ఇహా-౦-అగ్నిమూర్ధా విరూపాంగారకోగాయత్రీ-ఓంభూ।౦।అవంతీసముద్భవ భారద్వాజ సగోత్రభౌమ ఇహాగచ్ఛ-౦-ఉద్బుధ్యస్వబుధః సౌమ్యోబుధస్త్రిష్టుప్ ఓంభూ।౦। మగధదేశోద్భవ ఆత్రేయ సగోత్రబుధ।౦।బృహస్పతే గృత్సమదో బృహస్పతిస్త్రిష్టుప్ ఓంభూ।౦। సింధుదేశోద్భవ ఆంగీరససగోత్రబృహస్పతేఇ।౦। శుక్రః పరాశరః ద్విపదావిరాట్.

ఒంభూ।ం। భోజకటదేశోద్భవ భార్గవసగోత్రశుక్ర ఇ। ం। శమగ్నిరితివి టఃశాశినరుష్ణిక్ ఒంభూ ।ం। సౌరాష్ట్రదేశోద్భవకాశ్యప సగోత్రశనైశ్చ రఇ–ం– కయానోవామదేవోరాహుర్గాయత్రీ ఓం ॥ భూ – ం – సిం హళదేశోద్భవ పైఠీనసగోత్రరాహుఇహాగచ్ఛ – ం – కేతుంమదు చ్ఛందాః కేతుర్గాయత్రీ ఓం భూః – ।ం అంతర్వేదీసముద్భవ జైమి నసగోత్రకేతో – ం – ॥ అథాధిదేవతాః॥ త్ర్యంబకోవసిష్ఠోరుద్రోను ష్టుప్ – గౌరీమి మాదీర్ఘతమా ఉమాజగతీ॥ యదక్రందో దీర్ఘత మాః స్కందస్త్రిష్టుప్॥ – ం – ॥ విష్ణోర్నుకం దీర్ఘతపా నారాయణ స్త్రిష్టుప్॥ బ్రహ్మజజ్ఞానం వామదేవో బ్రహ్మాత్రిష్టుప్॥ ఇంద్రంవో మదు చ్ఛందా ఇంద్రోగాయత్రీ– యమాయసోమంయమోయమో నుష్టుప్ మోషూణోఽఘోరః కణ్వఃకాలో గాయత్రీ॥ ఉషోవాజం ప్రస్కణ్వ చిత్రగుప్తోబృహతీ॥ అథప్రత్యధి దేవతాః॥ అగ్నింకణ్వోమేధా తిథి రగ్ని ర్గాయత్రీ। అప్సుమేమే ధాతిథిరాపోనుష్టుప్।ం। స్యోనామేధా తిథిర్భూమి ర్గాయత్రీ।ఇదంవిష్ణుర్మేధాతి థిర్విష్ణుర్గాయత్రీ।ఇంద్ర శ్రేష్ఠాని గృత్సమద ఇంద్రస్త్రిష్టుప్ – ఇంద్రాణీంవృషాకపి రింద్రాణీ పంక్తిః – ప్రజాపతే హిరణ్యగర్భః ప్రజాపతిస్త్రిష్టుప్ – ఆయంగౌః సార్పరాజ్ఞీ సర్పాగాయత్రీ– బ్రహ్మజజ్ఞానం గౌతమో వామదేవో బ్రహ్మాత్రిష్టుప్ – ॥ తతఃఉత్తరతః ॥ గణానాంత్వాగృత్సమదోగణపతి ర్జగతీ॥ జాతవేదసేకశ్య పోదుర్గాత్రిష్టుప్ ॥ తవవాయవ్యాంగిర సో వాయుర్గాయత్రీ ఆదిద్వత్స ఆకాశోగాయత్రీ – ఏషోఉషః ప్రస్క ణ్వోశ్వినౌగాయత్రీ– యద్వారాహాదారుత్తరే వినాయకం॥ శనేరుత్తరే॥ వాయుం– రాహోర్దక్షిణేఆకాశం – కేతోర్దక్షిణేశ్వినౌ– ఉత్తరేక్షే త్రస్యపతినా వామదేవః క్షేత్రాధిపతి రనుష్టుప్ – వాస్తోష్పతే వసిష్ఠో వాస్తోష్పతి స్త్రిష్టుప్॥ తతఃలక్షకోటి హోమామయోః॥ సామధ్వనిశరీర స్త్వంవాహనం పరమేష్ఠినః – విషపాపహారోనిత్యమతః శాంతింప్రయ చ్ఛమే॥ఇతిమంత్రేణ ఇంద్రగజముత్తరం వరుణాదిక్ వాహనమునుత్తమత్తరతః

ఆవాహ్యదిక్పాలానష్టదిక్షు తత్తన్మంత్రైరావాహ్య॥ తతఃరవేఃపూర్వేశే
షం॥ సోమస్యాగ్రేవాసుకిం॥ భౌమస్యాగ్రేతక్షకం॥ బుధోత్తరేకర్కోటి
కం॥ గురూత్తరేపద్మం॥ శుక్రోత్తరేమహాపద్మం॥ శనిపశ్చిమేశంఖపాలం॥
రాహోఃపురతఃకంబళం॥ కేతోఃపురతఃకులిశంచస్థాపయేత్॥ తతఃపూ
ర్వే అశ్విన్యాది సప్తనక్షత్రాణి॥ విష్కంభాదిసప్తయోగాన్॥ బవబాల
వకరణే॥ సప్తద్వీపాని॥ ఋగ్వేదంచ॥ దక్షిణేపుష్యాది సప్తనక్షత్రాణి॥
ధృత్యాదిసప్తయోగాన్ కౌలవతైతిలకరణే సప్తసాగరాన్॥ యజుర్వే
దంచ॥ పశ్చిమేస్వాత్యాది సప్తనక్షత్రాణి వజ్రాదిసప్తయోగాన్ గరజి
వణిక్కరణే సప్తపాతాళాని సామవేదంచ॥ ఉత్తరేఅభిజిదాది సప్తనక్ష
త్రాణిసాధ్యాదిషడ్యోగాన్ విష్టికరణం భూరాదీన్సప్తలోకాన్॥ అథ
ర్వవేదంచ॥ వాయవ్యేధ్రువం సప్తర్షీంశ్చ॥ తతోయథావకాశం గం
గాది సప్తసరితః సప్తకులాచలాన్॥ అష్టౌవసూన్ ద్వాదశాదిత్యాన్
ఏకాదశరుద్రాన్ ఏకోనపంచాశన్మరుతః షోడశమాతృః షట్ఋ
తూన్ ద్వాదశమాసాన్ద్వే అయనే పంచదశతిథీః షష్టిసంవత్సరాన్-
సుపర్ణాన్నాగాన్యక్షాన్ గంధర్వాన్ విద్యాధరానప్సరసః రక్షాంసి
భూతాని మనుష్యాన్ ఇతి॥ కోటిహోమేతువేద్యాః పూర్వేబ్రహ్మా -
మధ్యేజనార్దనః॥ పశ్చిమేరుద్రః ఉత్తరేస్కందః తతోధ్యాయేత్॥ తత
స్తుమిత్రావరు- ం - గృహోవై ఇత్యావాహ్య॥ పురుషసూక్తేన షోడ
శోపచారైః సంపూజ్యప్రార్థయేత్॥ ఆదిత్యావసవోరుద్రా మరుతోలో
కపాస్తథా। బ్రహ్మాజనార్దనశ్చైవ శూలపాణిర్భగాక్షహా॥ అత్రస
న్నిహితాస్సర్వే భవంతుమఖభాగినః। పూజాంగృహ్ణంతు సర్వత్ర
మయాభక్త్యోపపాదితాన్॥ కుర్వంతుచ శుభంసర్వే యజ్ఞకర్తుః
సమీహితానితి॥ తతోవేదీశాన్యాం కుంభంసంపూజ్య దేవదానవసం
వాదే ఇతిసంప్రార్థ్యాన్వాధానం కుర్యాత్॥ చక్షుషీ ఆజ్యేనాంతేము
క్త్వా॥ నవగ్రహాన్నష్టశతాష్టా వింశత్యష్టాన్యతమ సంఖ్యాభిః సమిచ్చ
ర్వాజ్యాహుతిభిః [illegible] త్రిభిర్వా

సమిచ్చర్వాజ్యాహుతిభిః నవగ్రహానయుత లక్షకోట్యాన్యతరసంఖ్యా
భిర్యవవ్రీహిఘృతతిలాన్యత రాహుతిభిః శేషేణస్విష్టకృత మిత్యాది
చర్వాజ్యాహుతిరేకైవసర్వే షామితిపక్షే తథోల్లేఖనాది॥ లక్షకోటి
హోమయోర్గరుత్మంత మష్టశతాదిసంఖ్యయా సమిదాదిభిః కోటి
హోమేబ్రహ్మాదీనాంగరుడవత్॥ చర్వేకాహుతిపక్షే॥ వత్సానాంపంచా
వదాన ధర్మశ్చ॥ లక్షహోమాదే బహుదినసాధ్యత్వే చరుస్వి
ష్టకృదాద్య దినఏవకార్యః॥ యావద్ధోమసమాప్తి ప్రతిదినం గ్రహపూ
జాకార్యా కోటిహోమేప్రతిసహస్రం పూర్ణాహుతిరపి హోమస
మాప్తావగ్నింసం పూజ్యస్విష్టకృదాది ప్రాయశ్చిత్త హోమాంతంకృ
త్వాగ్నేః సమంతాన్నవగ్రహేభ్యో వేదేరుత్తరతో వినాయకాది సప్త
భ్యో గరుత్మతేచ తత్తన్మంత్రైః మాషభక్తబలీన్ దత్వాక్షేత్ర పాల
బలిం బ్రాహ్మణేనశూద్రేణవా చతుష్పథెక్షేపయేత్ తతఃప్రక్షాళిత పా
దోద్వాదశ గృహీతేన చతుర్గృహీ తేనవాజ్యేనవస్త్ర నారికేళాది
యుతేన పూర్ణాహుతిం జుహుయాత్॥ తత్రమంత్రాః॥ సముద్రాదూ
ర్మిరిత్యస్య గౌతమో నామదేవోగ్ని స్త్రిష్టుప్॥ మూర్ధానందివో
బార్హస్పత్యో భారద్వాజో వైశ్వానరస్త్రిష్టుప్ పునస్త్వాగ్నిర్వసురు
ద్రాదిత్యాస్త్రిష్టుప్॥ పూర్ణాదర్వీ విశ్వేదేవాః శతక్రతురనుష్టుప్॥
సప్తతేఅగ్నే సప్తనవాగ్నిజగతీ॥ ధామంతే వామదేవో ఆపోజగతీ॥
ఏతైర్హుత్వా॥ ఇదమగ్నయే వైశ్వానరాయ వసురుద్రాదిత్యేభ్యః
శతక్రతవే సప్తవతేగ్నయే ద్భ్యశ్చనమ మేతిత్యాగః॥ అథవ సోర్ధా
రాం పాతయేత్॥ తత్రమంత్రాః॥అగ్నిమీళ ఇతినవానాం మధుచ్ఛందా
అగ్నిర్గాయత్రీ। విష్ణోర్నుకమితిషణ్ణాం దీర్ఘతపావిష్ణుస్త్రిష్టుప్॥ ఆతే
పితరితి పంచదశానాం గృత్సమదోరుద్రస్త్రిష్టుప్। స్వాధిష్ఠేతిదశానాః
మధుఛందాః పవమానసోమోగాయత్రీ। మహోవైశ్వానరజ్యేష్ఠసామ
నీచ పూర్ణపాత్రవిమోకాది కర్మశేషం సమాప్యసత్విక్ శ్రేయః
సంపాదనసంకల్పంకృత్వా [illegible] భద్రాసనే ఉపవిష్టంయ

జమానం గ్రహకలశోద కేనసముద్రజ్యేష్ఠేత్యాదిభిః సురాస్త్వేత్యాది భిశ్చాభిషించేత్॥ అత్రపత్నీవామే॥ తతోయజమానః సర్వౌషధీర భిర నులిప్యస్నాత్వా॥ పౌరాణైశ్చ॥ తేచ॥ సురాస్త్వామభిషించంతు బ్రహ్మావి ష్ణు మహేశ్వరాః। వాసుదేవో జగన్నాథ స్తథా సంకర్షణోవిభుః॥ ప్ర ద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధశ్చభవంతు విజయాయతే। ఆఖండలోగ్ని ర్భగవాన్ యమోవై నిర్ఋతి స్తథా॥ వరుణఃపవనశ్చైవ ధనాధ్యక్ష స్తథాశివః॥ బ్రహ్మణాసహితాః సర్వేదిక్పాలాః పాంతుమాంసదా॥ కీర్తి ర్లక్ష్మీ ర్ధృతిర్మేధాపుష్టిః శ్రద్ధాక్రియామతిః। బుద్ధిర్లజ్జా వపుఃశాంతిః కాం తి స్తుష్టిశ్చమాతరః॥ ఏతాస్త్వానుభిషిం చంతుదేవ పత్న్యస్సమాగతాః। ఆదిత్యశ్చంద్రమా భౌమోబుధజీవసితార్కజాః॥ గ్రహాస్త్వామభిషించం తు రాహుఃకే తుశ్చతర్పితాః। దేవదానవ గంధర్వయక్ష రాక్షసప న్నగాః॥ ఋషయోమున యోగావో దేవమాతరఏవచ। దేవపత్న్యో ద్రుమానాగా దైత్యాశ్చాప్సరసాంగణాః॥ అస్త్రాణి సర్వశస్త్రాణి రా జానో వాహనానిచ। ఔషధాని చరత్నాని కాలస్యావయవాశ్చయే॥ సరితఃసాగరాః శైలా స్తీర్థాని జలదానదాః। ఏతేత్వామభిషించంతు సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ఇతి॥ తతఃప్రాఙ్ముఖః కర్తాగ్నేః పశ్చాదా చార్యఋత్విజః ఉదఙ్ముఖాన్ సంపూజ్య॥ దేశకాలౌ సంకీర్త్య మయా కృతే అయుతహోమాఖ్యే గ్రహయజ్ఞప్రతిష్ఠాగభూతాం ఇమాంక పిలాంగాం రుద్రదైవత్యామముక గోత్రేభ్యోగుర్వాది సర్వర్త్విగ్భ్యో దక్షిణాసహితా మహంసంప్రదదే నమమేత్యుక్త్వా॥ కపిలేసర్వదేవా నాం పూజనీయ్యాసి రోహిణి। తీర్థదేవ మయీయస్మాదదః శాంతింప్ర యచ్ఛమే ॥ఇతిపఠేత్॥ ఏవమగ్రేక్షేయం॥ పుణ్యా స్త్వం శంఖపుణ్యానాం మంగళానాంచ మంగళం। విష్ణునావిధృతోనిత్యమదః శాంతిం –౦–ఇతి సోమాయశంఖం॥ ధర్మ స్త్వం వృషరూపేణ జగదానందకారక। అష్ట మూర్తేరధిష్ఠానః తస్మాచ్ఛాంతిం –౦– ॥ భౌమాయవృషం॥ హిరణ్య గర్భగర్భస్థం హేమబీజం విభావసోః। అనంతపుణ్యఫలదమదః శాం

తిం -౦- ఇతిబుధాయ హేమ॥ పీతవస్త్రయుగం యస్మాద్వాసుదేవస్య వల్లభం। ప్రదానాత్తస్యమేవిష్ణుః ప్రియతాంశాన్తిదో భవేత్॥ ఇతిగురవేపీతవస్త్రం॥ విష్ణోస్త్వమశ్వరూపేణ యస్మాదమృతసంభవః। చంద్రార్కవాహనం నిత్యమదః శాంతిం-౦॥ ఇతిశుక్రాయాశ్వం॥ యస్మాత్వం ప్రథితాకృష్ణాధేనో కేశాభ సన్నిభా। సర్వపాపహరానిత్య మదః శాంతిం -౦- ఇతిశనేఃకృష్ణాంగాం - యస్మాదాయస కర్మాణి త్వదధీనానిసర్వదా। లాంగలాన్యాయుధాదీని తస్మాచ్ఛాంతిం॥ ఇతిరాహవేలోహం॥ యస్మాత్త్వంఛాగయజ్ఞానామంగత్వేన వ్యవస్థితః। యానం విభావసోర్నిత్య మదః శాంతిం -౦-॥ ఇతికేతవేఛాగం॥ సర్వేషాంవా గావః॥ గవామంగేషు తిష్ఠంతి భువనానిచతుర్దశ। యస్మాత్తస్మాచ్ఛివం మేస్యాదిహలోకే పరత్ర చేతిదేయా॥ సర్వేభ్యస్సువర్ణం వాదద్యాత్। సర్వేషాంప్రీతయే శయ్యారత్నాని భూమిసదక్షిణాదేయా॥ తన్మంత్రాస్తు॥ యస్మాదశూన్యంశయనం కేశవస్యశివస్యచ। శయ్యాఽశూన్యామమేయంస్యాద్దత్తా జన్మనిజన్మని॥ యథారత్నేషు సర్వేషు సర్వేదేవాః ప్రతిష్ఠితాః। మమశాంతింప్రయచ్ఛంతు రత్నదానేనమేసురాః॥ యథా భూమిప్రదానస్య కలాంనార్హంతిషోడశీం। దానాన్యన్యాని మేశాంతిర్భూమిదా నాద్భవత్వితి॥ వస్త్రకాంచన రత్నాన్యపియథాశక్తిదద్యాత్॥ తతోగ్రహాణాముత్తర పూజాంకృత్వా॥ యాంతుదేవగణా ఇతి విసృజ్యాగ్నిం సంపూజ్యవిభూతిం ధృత్వాగచ్ఛగచ్ఛసురశ్రేష్ఠేతి విసృజ్యోక్తసంఖ్యయా విప్రాన్‌సంభోజ్య॥ కర్మేశ్వరార్పణం కుర్యాదితి॥

ఇతికమలాకర కృతావయుతహోమః॥

అథలక్షహోమవిధిఃమాత్స్యే॥ కథితోయుతహోమోయంలక్షహోమమతఃశృణు॥ సర్వకామాప్తయే యస్మాల్లక్షహోమం విదుర్బుధాః॥౧॥అస్మాద్దశగుణఃప్రోక్తోలక్షహోమఃస్వయంభువా।ఆహుతీభిః ప్రయత్నేనదక్షిణాభిస్తథైవచ ॥౨॥ అథఋత్విజోబృహత్పరాశరేణోక్తాః ఋగ్వేదస్తుఋత్విజః బ్రాహ్మణావేదపారగాః। నిత్యంజపపరాశ్చ

వనిమోజ్యాస్తేనతద్విజాః॥ కందమూలఫలాహారా దధిక్షీరాశినోపివా॥
మాత్స్యే॥ ద్విహస్తవిస్తృతంతద్వచ్చతుర్హస్తాయతంతథా॥ (చతుర్హ
స్తాయతమితి పక్షాంతరం విరదాహి యవాదివిషయం అన్యేతుక్షేత్రే
ఫలోక్తిరియం॥ ద్విహస్తకరణ్యాంహిచతుర్హస్తం క్షేత్రంభవతి॥ తేనై
కఏవపక్ష ఇత్యాహుః) ॥ లక్షహోమే భవేత్కుండం యోనివక్త్రం
త్రిమేఖలం। ద్విరంగుళోచ్ఛ్రితాకార్యా ప్రథమామేఖలాబుధైః॥ ద్వ
రంగుళోన్నతాతత్ర ద్వితీయాసముదాహృతా। ఉచ్ఛ్రాయవిస్తరాభ్యాం
చ తృతీయాచతురంగుళా॥ చతురంగుళవిస్తారః పూర్వయోరపిశస్యతే॥
తస్యచోత్తరపూర్వేణ వితస్తిత్రయసంమితాం। ప్రాగుదక్ప్రవణాంత
ద్వచ్చతురశ్రాం సమంతతః॥ విష్కంభార్థోచ్ఛ్రితంప్రోక్తం స్థండిలంవి
శ్వకర్మణా। సంస్థాపనాయదేవానాం వప్రద్వయసమాదృతం॥ ద్విరంగు
ళోచ్ఛ్రితోవప్రః ప్రథమఃసముదాహృతః। త్ర్యంగుళోచ్ఛ్రాయకంప్రో
క్తం వప్రద్వయమథోపరి॥ ద్వ్యంగుళస్తత్రవిస్తారః సర్వేషాంకథితోబు
ధైః। దశాంగుళోచ్ఛ్రితాభిత్తిః స్థండిలేస్యాత్తథోపరి॥ తస్మిన్నావాహ
యేద్దేవాన్ పూర్వవచ్ఛుక్లతండులే। గరుత్మానధికస్తత్ర సంస్థాప్యశ్శ్రీ
యమిచ్ఛతా॥ సచసర్వవేద్యన్తేపూర్వభాగేస్థాప్యః॥ అంతేతుబాదరాయ
ణఇతిన్యాయాత్॥ తదావాహనేమంత్రః॥ సామధ్వనిశరీరత్వంవాహ
నంపరమేష్ఠినః। విషపాపహరోనిత్యమతః శాంతింప్రయచ్ఛమే॥ విషాప
హరణఇతివాపాఠః॥ పూర్వవత్కుంభమాపంత్ర్యతద్వద్ధోమంసమా
చరేత్॥ సహస్రాణాంశతంహుత్వాసమిత్సంఖ్యాదికంపునః। పూర్వవత్స
మిదాజ్యచరూన్హుత్వాసుపర్ణోసి గరుత్మానితిగరుడదైవతాకం హో
మంహుత్వావ్యాహృతీభిర్లక్షహోమం కుర్యాదిత్యర్థః॥ ఘృతకుం
భాద్వసోర్ధారాం పాతయేదనలోపరి। ఔదుంబరీమయీమార్ద్రాంమృజ్వీం
కోటరవర్జితాం॥ బాహుమాత్రాంస్రువం కృత్వాతతస్తంభద్వయోర
పి। ఘృతధారాంతతః సమ్యగగ్నేరుపరిపాతయేత్॥ శ్రావయస్సూక్త
మాగ్నేయం [illegible] మచ్ఛ్రేష్ఠ

సామచపారయేత్ ॥ అగ్నిమీళేనవానాం మధుచ్ఛందాగ్నిర్గాయత్రీ ॥ విష్ణోర్నుకమితిషణ్ణాం దీర్ఘతమావిష్ణుస్త్రిష్టుప్ ॥ స్వాధిష్ఠాయాదశానాం మధుఛందఃసోమోగాయత్రీ ॥ మహావైశ్వానరసామ్నః వైశ్వానరఋషిర్దేవతా ॥ జగతీబృహతీచ్ఛందః ॥ మూర్ధానందివఇతిజ్యేష్ఠసామ్నోభరద్వాజోవైశ్వానరస్త్రిష్టుప్ ॥ స్నానంచయజమానస్యపూర్వవత్ స్వస్తివాచనం । దాతవ్యాయజమానేన పూర్వవద్దక్షిణాఃక్రమాత్ ॥ తద్వచ్చదశచాష్టౌవా లక్షహోమేపిఋత్విజః ॥ కర్తవ్యాఃశక్తితస్తద్వచ్చత్వారోవావిమత్సరాః ॥ నవగ్రహమఖాత్సర్వం లక్షహోమేదశోత్తరే ॥ దత్వాదద్యాన్మునిశ్రేష్ఠభూషణాన్యపిశక్తితః ॥ ఆసనానిసవస్త్రాణిహేమానికటకానిచ ॥ కుండలేచపవిత్రాణికంఠసూత్రాణిశక్తితః ॥ అత్రదానంయథాశక్త్యాదాతవ్యం భూతిమిచ్ఛతా । ఏకైకశతాహుతే సహస్రస్యైకోవిప్రఇత్యర్థః ॥ ఫలంతు ॥ పూజ్యతేశివలోకేచవస్వాదిత్యమరుద్గణైః ॥ తత్రకల్పశతాన్యష్టావథమోక్షమవాప్నుయాత్ ॥ సకామోయస్త్వేమంకుర్యాల్లక్షహోమంయథావిధి । సర్వాన్కామానవాప్నోతి పదంచానంత్యమశ్నుతే ॥ పుత్రార్థీలభతేపుత్రంధనార్థీలభతేధనం ॥ భార్యార్థీలభతేభార్యాం కుమారీచశుభంపతిం । భ్రష్టరాజ్యస్తథారాజ్యం శ్రీకామఃశ్రియమాప్నుయాత్ ॥ యంయంప్రార్థయతేకామం తంతంప్రాప్నోతిపుష్కలం । నిష్కామఃకురుతేయస్తుపరంబ్రహ్మాధిగచ్ఛతి ॥ ఇతిలక్షహోమః ॥

అథకోటిహోమః ॥ మాత్స్యే ॥ అస్మాచ్ఛతగుణఃప్రోక్తఃకోటిహోమః స్వయంభువా । ఆహుతీభిఃప్రయత్నేన దక్షిణాభిఃఫలేనచ ॥ పూర్వవద్గ్రహదేవానాం ఆవాహనవిసర్జనే ॥ హోమమంత్రాస్తుపూర్వోక్తాః స్నానేదానేతథైవచ । కుండమంటపవేదీనాం విశేషోయంనిబోధమే ॥ కోటిహోమేచతుర్హస్తంచతురశ్రంచయత్నతః । యోనివక్త్రద్వయోపేతం తదప్యాహుస్త్రిమేఖలం ॥ ఏకంయోనివక్త్రం పశ్చిమే అపరందక్షిణఇతి ॥ హేమాద్రావమదనరత్నేచోక్తం ॥ వేదిశ్చకోటిహోమేస్యాద్వితస్తీనాంచతుష్టయం । చతురశ్రాఃసమంతాచ్చత్రిభిర్వప్రైస్సమావృతా ॥

వప్రప్రమాణం పూర్వోక్తం వేదికాయాస్తథోచ్ఛ్రియః। తథాషోడశహస్తః స్యాన్మంటపశ్చచతుర్ముఖః ॥ పూర్వద్వారేచ సంస్థాప్యబహ్వృచం వేదపారగం । యామ్యేస్థాప్యో యజుర్వేదీపశ్చిమేసామవేదినం ॥ అథర్వవేదినంతద్వదుత్తరేస్థాపయేద్బుధః। అష్టౌహోమార్థమామంత్ర్యా వేదవేదాంగవేదినః ॥ ఆహత్య ద్వావతశాణ విప్రాణ వస్త్రమాల్యానులేపనైః । పూర్వవత్పూజయేద్భక్త్యాసర్వాభరణభూషణైః॥ రాత్రిసూక్తంచరౌద్రం చపావమానంసుమంగళం ।పూర్వద్వారేబహ్వృచాంశాంతిం పఠన్నాస్తఉదఙ్ముఖః ॥ శాక్రంసౌమ్యంచరౌద్రంచ కూశ్మాండంశాంతిమేవచ॥ పఠయేద్దక్షిణద్వారియజుర్వేదినముత్తమం॥ సౌపర్ణమథవైరాజన్నాగ్నేయం రుద్రసంహితం । జ్యేష్ఠసామతథాశాంతించందోగః పశ్చిమేపఠేత్ ॥ శాంతిసూక్తంచసౌరంచతథాశాకునికంశుభం । పౌష్టికంచతథారాజన్నుత్తరేథర్వవేదవిత్ ॥ అష్టభిర్బ్రాహ్మణైస్తత్ర హోమకార్యశ్చపూర్వవత్। స్నానేదానేచమంత్రాఃస్యుస్తఏవమునిసత్తమ ॥ వసోర్ధారావిధానంచ లక్షహోమవదిష్యతే ॥ అనేనవిధినాయస్తుకోటిహోమంసమాచరేత్॥ సర్వాన్కామానవాప్నోతితతోవిష్ణుపదంవ్రజేత్ ॥ అశ్వమేధసహస్రాణిదశచాష్టౌచధర్మవిత్ ॥ కృత్వాయత్ఫలమాప్నోతికోటిహోమాత్తదశ్నుతే। బ్రహ్మహత్యాసహస్రాణిభ్రూణహత్యార్బుదానిచ॥ నశ్యంతికోటిహోమేనయథావచ్ఛివభాషితం॥

ఇతిమాత్స్యేకోటిహోమవిధిః.

అథ నృసింహహోమవిధిః.

నృసింహహోమః ॥ నృసింహపురాణేనృసింహహోమవిశేషః॥ దుస్స్వప్నదర్శనే ఘోరే గ్రహపీడాసముద్భవే। హసంతీప్రతిమాచైవజ్వలంతీచవిశేషతః॥ప్రస్వేదయుక్తాంప్రతిమాందృష్ట్వాతునృపనందన।తథామహాజ్వరగ్రస్తోథారాదేవస్యమూర్ధని ॥ సంతతంనరసింహస్యకుర్యాద్ద్వారకారయేద్బుధః। అయుతంపిప్పలసమిచ్చంద్రసూర్యగ్రహేతథా॥ నరసింహం

సమారాధ్యలక్షహోమంచకారయేత్ । అనావృష్టిర్మహామారీజ్వ రేరోగభయేతథా ॥ నరసింహంసమారాధ్య బ్రాహ్మణైర్వేదపారగైః । కారయేల్లక్షహోమంతు గ్రామపశ్చాన్నరాధిపః ॥ దృష్ట్వోపసర్గంమరణంప్రజానామాత్మనశ్చహి । సమ్యగారాధ్యయత్నేన నరసింహస్యమందిరే ॥ శంకరాయతనేవాపికోటిహోమంసమాచరేత్ । ప్రమాణంబాహుమాత్రంతు సర్వతఃకుండలక్షణం ॥ బ్రహ్మచారీవ్రతైర్యుక్తస్త్రి రాత్రంతువిశేషతః । అహోరాత్రముపోష్యాథగాయత్రీమయుతంజపేత్ ॥ నిరాహారాశ్చశుచయస్తేసర్వేసంయతేంద్రియాః । ఆరభేయుస్తతోయజ్ఞంతతోహోమమతంద్రితాః ॥ యవధాన్యతిలైర్మిశ్రైర్గాయత్ర్యాప్రథమంహుతం । జుహుయాదేకచిత్తేన స్వాహాకారాన్వితంబుధః॥ తతోవ్యాహృతిభిఃపశ్చాజ్జుహుయాత్తుతిలాదికం । యావత్పూర్యతేసంఖ్యాలక్షంవాకోటిరేవవా ॥ తావద్దినేదినేకుర్యాదచ్యుతార్చనపూర్వకం। తావచ్చభోజనందద్యాద్యావద్ధోమంసమాచరేత్ ॥ సమాప్తేదక్షిణాందద్యాత్తతఃప్రోక్ష్యోదకేనచ । ఏవంకృతేతుగ్రామస్యరాజ్ఞో జనపదస్యచ ॥ సర్వబాధాప్రశమనీశాంతిర్భవతిసర్వదా॥

ఇతి నృసింహహోమవిధిః.

అథగాయత్ర్యయుతహోమః॥ హేమాద్రౌమదనరత్నే దేవీపురాణే॥ షడశ్రింలక్షణోపేతంవైకుర్యాంకారయేచ్ఛివం। హేమపీఠంసుశోభాఢ్యం చంద్రార్కేలతత్రమాతరః॥చర్చికాద్యాఃప్రకర్తవ్యాఃపూర్వాదిపరికల్పితా। తత్రగ్రహాణాంప్రాగ్వత్ పూజాకార్యా॥లక్షహోమఃప్రకర్తవ్యఃసర్వపీడానివారణః ॥ గాయత్ర్యాగ్రహమంత్రైశ్చకూశ్మాండైర్జాతవేదసైః ॥ ఐంద్రవారుణవాహ్నైర్వాయుయామ్యైః సవైకృతైః ॥ హోమఃశతసహస్రస్తుఅత్రోత్కృష్టోవిధీయతే ॥ అత్రమంత్రవిభాగస్తు బృహత్పరాశరోక్తంవక్ష్యామః ॥ సర్వపీడావినాశాయకోటిహోమఃశుభావహః ॥ యవవ్రీహితిలాజ్యాశ్చ ఘృతక్షీరతిలాఃకంగుప్రసారికాః ॥ పంకజోశీరబిల్వామ్రమదలా

హోమేప్రకీర్తితాః॥ తత్రైవ॥ బ్రహ్మోవాచ॥ లక్షహోమంప్రవక్ష్యామి
యథోక్తంతంత్రశంభునా । భూమికంపేదిశాందాహేగ్రహయుద్ధేనృపస్థి
తే ॥ కేతుసందర్శనేచైవఆదిత్యస్యచకంపనే । కృష్ణవర్ణేథవాసూర్యే
తథాఛిద్రసమన్వితే ॥ రక్తవృష్టిస్తథానద్యోవిపరీతాభవంతిచ । నిర్గతం
గగనాద్ధూమంవారిమధ్యేగ్నిసంస్థితిః ॥ ఉపసర్గాస్తథాలోకే నానోత్పా
తసముద్భవే । యస్యరాశౌగ్రహాఃపంచషట్సప్తచసురాధిప॥ గ్రహాణాం
చంద్రసూర్యస్యగ్రహైర్వాష్టమసంస్థితైః । సూర్యస్యాభ్యర్చనంకార్యం
శివస్యాశుభనాశనం ॥ లక్షహోమంమహాహోమంకోటిహోమంపు
రోదితం । గోభూహిరణ్యవస్త్రాశ్వతిలదానంశుభావహం ॥ పాయసందధి
క్షీరాజ్యందేయంనైవేద్యముత్తమం । ఏకలింగేప్రకర్తవ్యమథావిప్రగ్ర
హేషుచ ॥ వృషాదిరహితమేకలింగం ॥ బాహుమాత్రేతతఃకుండేజంఘా
మాత్రేథవాపునః । హోతవ్యంసురరాజేంద్ర నాన్యేషువిధిరీదృశః॥ అ
హంతేకథయిష్యామి లక్షహోమస్యయోవిధిః । చతుర్హస్తంతథాకుం
డం విస్తారంసురసత్తమ ॥ షోడశాంగుళవిస్తార ముచ్ఛ్రాయేషోడశాం
గుళం । చతురంగుళ మౌన్నత్యంచతుర్హస్తస్యకీర్తితం ॥ ద్వాదశాం
గుళవిస్తారో దైర్ఘ్యందిగుణముచ్యతే । యోనిఃకుండేప్రకర్తవ్యానా
ధికా శస్యతేక్వచిత్॥ యవవ్రీహిఘృతక్షీరం తిలకంగుదళానిచ । చూ
తస్యసురరాజేంద్ర పాలాశసమిధస్తథా ॥ దూర్వాంకురం శమీగ్రశే
ష్ఠం ఔదుంబర్యశ్శుభావహాః । గాయత్రీత్ర్యంబకశ్చాపి శంభవాయేచకీ
ర్తితాః ॥ జాతవేదసమంత్రేణ మంత్రేణేంద్రేణచైవహి ॥ సహస్రశీ
ర్షేణనమో హిరణ్యేనేత్యథాపిహి । రుద్రమంత్రైస్తథాసౌరైః పాంచ
రాత్రాగమోదితైః ॥ హోతవ్యంశతమష్టౌతు సహస్రమథసంఖ్యయా ।
పంకజోత్పలబిల్వాది హోమద్రవ్యంశుభావహం ॥ కంపనస్వేదనంగా
త్రే అశ్రుపాతార్థజల్పనం । దేవతానాంసురాధ్యక్ష ఉత్పాతాః క్ష
యకారకాః ॥ లక్షహోమంప్రకుర్వీత కోటిహోమమథాపివా । గో
సోహరుద్రభవనే [illegible] ॥ అన్యథా[illegible]ఘోరో

జాయతే రాజవిభ్రమః । యేదేవాస్తే గ్రహాః సర్వే యే గ్రహాస్తేతు జంగమాః ॥ తేషాం సంపూజనాన్నిత్యం దీర్ఘాయుః పురుషో భవేత్ ॥

ఇతి గాయత్ర్యాద్యయుత హోమః ॥

అత్ర లక్షహోమే కోటిహోమే చ బృహత్పరాశరోక్తో విశేషః యుగ్మాశ్చ ఋత్విజః కార్యా బ్రాహ్మణాస్తే విపశ్చితః । నియమవ్రతసంపన్నాః స్పహితాః పార్థివానను ॥ నిత్యం జపపరాశ్చైవ నియోజ్యాస్తే సదా ద్విజాః ॥ కందమూలఫలాహారా దధిక్షీరాశినోపి వా । అగ్నిం సోమం చ సూర్యం చ విష్ణుం చైవ ప్రజాపతిం । విశ్వేదేవాన్మహేంద్రం చ మిత్రస్విష్టకృతం తథా । దః మధుఘృతాక్తాశ్చ సమిధశ్చైవ యాజ్ఞియాః ॥ హోమయేచ్ఛతసాహస్రం మంత్రైశ్చైవ యథాక్రమం । చతుర్వింశతి గాయత్ర్యా మానస్తోకే తిషట్ తథా ॥ త్రిషట్ గ్రహాదిమంత్రైశ్చ చత్వారో విష్ణుదైవతైః ॥ కూశ్మాండైర్జుహుయాత్త్వం చకిరికే ఘృయేస్తు షోడశ । హునేద్దశసహస్రాణి జాతవేదస ఇత్యృచా । పంచైవ తు సహస్రాణి జుహుయాదింద్రదైవతైః ॥ తథా ॥ కోటిహోమే చతుర్హస్తం చతురశ్రాయతం పునః । యోనివక్త్రద్వయోపేతం తదష్టహస్త్రిమేఖలం ॥ వేదీ చ కోటిహోమే స్యాద్ధస్తానాం హి చతుష్టయం । చతురశ్రా సమా తద్వత్త్రిభిర్వప్రైః సమావృతా ॥ (వేదచతుష్టయస్థానే చతుర్ద్వారపాలానుక్తా) అష్టౌ తు హోమకాః కార్యా వేదవేదాంగవేదినః । పంచద్వాదశ తే పూజ్యా వస్త్రమాల్యానులేపనైః ॥ అన్యత్ప్రాగ్వత్ ॥ సంవర్త ఉవాచ ॥ భగవన్మహదుత్పాత సంభవే భూప్రకంపనే । నిర్ఘాతపాంసువర్షే చ గ్రహభంగే తథైవ చ ॥ జన్మనక్షత్రపీడాసు అనావృష్టిభయేషు చ । క్రూరాసు గ్రహపీడాసు దుర్భిక్షే దేశవిప్లవే ॥ వ్యాధీనాం సంభవే జాతే శరీరే చాతిపీడితే । క్లేశే మహతి చోత్పన్నే కింకర్తవ్యం నరోత్తమైః ॥ స్వర్గస్య సాధనం యచ్చ కీర్తిదం ధనదం తథా । ప్రబ్రూహి మే ద్విజశ్రేష్ఠ తథారోగ్యప్రదం నృణాం ॥ సనత్కుమార ఉవాచ ॥ శృణు రాజన్ప్రవక్ష్యామి శాంతికర్మ తదుత్తమం । కోటిహోమాఖ్యమత్యుగ్రం సర్వకామఫలప్రదం ॥ బ్రహ్మహత్యాదిపాపాని యేన నశ్యంతి తత్క్షణాత్

ఉత్పాతాః ప్రశమంయాంతి మహత్సంపద్యతేసుఖం। విధానంతస్యవక్ష్యా
మి శృణుష్వైకమనాభవ । దేవాగారేచభవనే తీర్థేవాశివసన్నిధౌ॥ప
ర్వతేవాప్రకుర్వీత యఇచ్ఛేత్ క్షేమమాత్మనః । శుభనక్షత్రయోగేచవా
రేసర్వగుణాన్వితే॥ యజమానస్యానుకూలే కోటిహోమంసమారభేత్।
పూజయిత్వాప్రయత్నేన బ్రాహ్మణంవేదపారగం॥ వస్త్రైశ్చభూషణై
శ్చైవ గంధమాల్యానులేపనైః । ప్రణమ్యవిధివత్తస్మై ఆత్మానంవినివేద
యేత్॥ త్వంనోగతిఃపితామాతా త్వంగతిస్త్వంపరాయణం। త్వత్ప్రసా
దేనవిప్రర్షే సర్వంమేస్యాన్మనోగతం॥ ఆపద్విమోక్షాయచమే కురు
యజ్ఞమనుత్తమం। కోటిహోమాఖ్యమతులం శాంత్యర్థంసర్వకామ
దం॥ పురోహితస్తథాప్రాజ్ఞః శుక్లాంబరధరశ్శుచిః। బ్రాహ్మణైస్సహితః
పుత్రైః సంయతైస్సుసమాహితైః॥ భూమిభాగేసమేశుద్ధే ప్రాగుదక్
ప్రవణేతథా। పుణ్యాహంవాచయేత్పుణ్యా కృతోవిప్రాన్సుపూజయేత్।
తతస్తుసహితోవిప్రైః సూత్రయేన్మంటపంశుభం॥ ఉత్తమంశతహస్తం
తు తదర్థేనతుమధ్యమం। జఘన్యంతుతదర్థేన శక్తికాలాద్యపేక్ష
యా॥ మధ్యేతుమంటపస్యాపి కుండంకుర్యాద్విచక్షణః। చతుర్హస్తప్ర
మాణేన ఆయామేనతథైవచ। మేఖలాత్రితయంతస్య ద్వాదశాంగుళ
విస్తృతం॥ తత్ప్రమాణాంతథాయోనిం కుర్వీతసుసమాహితైః। కుండ
స్యపూర్వభాగేతు వేదింకుర్యాద్విచక్షణః॥ చతుర్హస్తాంసమాంచైవ
హస్తమాత్రోచ్ఛ్రితాంనృప। స్థాపనంతత్రదేవానాంకుర్యాద్యత్నేనబు
ద్ధిమాన్॥ ఉపలిప్యతతోభూమిం మంటపస్యసమంతతః। విన్యసేత్కల
శాంస్తత్ర జలపూర్ణాంశ్చతుర్దిశం॥ అశ్వత్థప్లక్షచూతాద్యైః పల్లవైరు
పశోభితాన్। వితానముపరిష్టాచ్చ మంటపస్యప్రకల్పయేత్॥ స్థాపయేద్ది
క్షుసర్వాసు తోరణానివిచక్షణః।ఏవంసంభృతసంభారఃపురోధాఃసుసమా
హితః। పుణ్యాహజయఘోషేణ హోమకర్మసమారభేత్॥ స్థాపయి
త్వాసురాన్వేద్యాం వక్ష్యమాణానరిందమ॥ బ్రహ్మాణంపూర్వభాగేతుమ
ధ్యే దేవంజనార్దనం। పశ్చిమేచతథారుద్రం వసూనుత్తరతస్తథా॥ వా

యాం సౌమ్యాం తథైశానే లోకపాలాన్ క్రమేణతు ॥ ఏవంసంస్థాప్యవిబు
ధాన్ యథాస్థానంనృపోత్తమ। పూజయేద్విధివద్వస్త్ర గంధమాల్యాను
లేపనైః ॥ వేదోక్తమంత్రైస్తల్లింగైఃపురాణోక్తైఃపృథక్ పృథక్ । ఆది
త్యావసవోరుద్రామరుతోలోకపాస్తథా ॥ బ్రహ్మాజనార్దనశ్చైవశూల
పాణిర్భగోర్యమా । అత్రసన్నిహితాః – ఏవంసంపూజయిత్వాతాన్
దేవాన్యత్నేనశుద్ధధీః । నైవేద్యైర్వివిధైర్భక్ష్యైఃఫలైర్దీపైస్తథైవచ॥
తతస్తైర్ద్విజైఃసార్ధంకుండస్యవిధిపూర్వకం।కుర్యాత్సంస్కారకరణంయ
థోక్తంవేదచింతకైః॥తతఃప్రజ్వాలయేద్వహ్నింనామ్నాఖ్యాతంఘనార్చి
షం॥ నియోజయేద్ద్విజాంస్తత్రశతసంఖ్యాన్నృపోత్తమ। అలాభేతుబహూ
నాంచయథాలాభంనియోజయేత్ ॥ విద్యావృద్ధాన్ వయోవృద్ధాన్ గ్రహ
స్థాన్సంయతేంద్రియాన్ । చింతయేత్తత్రదేవేశంపంచాస్యంనృపపావ
కం॥ముఖానితస్యచత్వారి సప్తజిహ్వాశ్చపార్థివ। ఏవంజిహ్వామథైకంతు
తత్స్మృతం సార్వకామికం ॥ ఋగ్భిఃపూర్వముఖే హోమో యజు
ర్భిశ్చోత్తరెముఖే। సామభిఃపశ్చిమేకాయోర్యథర్వభిర్దక్షిణాముఖే।
ఋగ్భిఃఋగ్వేదిభిః। హోమోవ్యాహృతిభిశ్చైవసర్వత్రవిధీయతే।
ప్రణవాదిభిశ్చతల్లింగైః స్వాహాకారాంతయోజితైః। జుహుయాత్సర్వ
దేవానాంవేద్యాంయేచోపకల్పితాః॥ఏవంప్రకల్పయేద్యజ్ఞంకోటిహో
మాఖ్యముత్తమం । తిలాఃకృష్ణాఘృతాభ్యక్తాః కించిద్వ్రీహిసమన్వితాః॥
హోతవ్యాః కోటిహోమేతుసమిధస్తుపలాశజాః । పూర్ణేహోమ
సహస్రేతు దద్యాత్పూర్ణాహుతింశుభాం॥ పూర్ణాహుతిస్సమాఖ్యా
తా• కోటిహోమేనరాధిప। సహస్రాణినృపశ్రేష్ఠ దశశాస్త్రవిశారదైః॥
దక్షిణాచసహస్రంధేనవః సహస్రంశంఖఇత్యాది ॥ సర్వేషామథవాగా
వఇతిపక్షే నవశతగావః ॥ నవశతంసువర్ణాః ॥ అథకోటిహోమస్యశ
తముఖదశముఖ ద్విముఖైకముఖభేదాఉచ్యంతే॥ సంవరణఉవాచ॥బహు
త్వాత్కర్మణో బ్రహ్మన్కోటిహోమః సుదుష్కరః ॥ నియమాబ్రహ్మ
చర్యాద్యా దుష్కరా ఇతిమేమతిః ॥ నిరోధో బ్రాహ్మణానాంచ భూరి

య్యాదిసుదుష్కరః। కార్యేగురులఘీయస్త్వంపర్వకాలాద్యపేక్షయా।
కోటిహోమస్య సంక్షేపంవదమేబ్రహ్మసంభవ ॥ సనత్కుమారఉవాచ॥
శతాననోదశముఖో ద్విముఖైకముఖస్తథా । చతుర్విధోమహారాజ
కోటిహోమోవిధీయతే ॥ కార్యస్యగురుతాంజ్ఞాత్వా నైవేద్యమథప
ర్వణః॥ యథాసంక్షేపతఃకార్యః కోటిహోమస్తథాశ్రుణు ॥ కృత్వా
కుండశతందివ్యం యథోక్తంమానసంమితం । ఏకైకస్మింతథాకుం
డేదశవిప్రాన్నియోజయేత్ ॥ సద్యఃపక్షేతువిప్రాణాం సహస్రంపరికీర్తి
తం । ఏకస్థానప్రణీతేగ్నౌ సర్వతఃపరిభావితే ॥ హోమంకుర్యుర్ద్విజాః
సర్వేకుండేకుండే యథోదితం । యథాకుండబహుత్వేతు రాజసూయే
యథాక్రతౌ ॥ స్యాదేవాగ్నిబహుత్వంతు నచయజ్ఞోవిభిద్యతే । తథా
కుండశతేప్యత్రఘృతార్చిషినియోజితే ॥ ఏకఏవభవేద్యజ్ఞః కోటిహో
మోనసంశయః । ఏవంయఃకురుతేక్షిప్రంవ్యాసక్తైః కార్యగౌరవాత్ ॥
శతాననఃసవిజ్ఞేయః కోటిహోమోనసంశయః ॥ అత్రకుండానాంహస్త
మాత్రతా శీఘ్రదాహిఘృతాదిపరా ॥ తిలయవాదౌతులక్షేశతాంశే॥
లక్షార్థేత్రికరంకుండం లక్షహోమేచతుఃకరం । అయుతేత్వథహో
తవ్యేకుండంస్యాదర్ధహస్తమాత్రకం ॥ ద్విగుణంలక్షహోమేచ కోటిహో
మేచతుర్గుణమితి ॥ మంత్రాంతరోక్తంజ్ఞేయం ॥ అత్రఋత్విగాచార్య
సహితఆచార్యస్యవిశేషానుక్తేసహస్రసంఖ్యాఋత్విజఏవ॥ ఇతిశతముఖః॥

స్వల్పైరహోభిఃకార్యః స్యాద్వషాకాలాదికేయదా। తదాదశ
ముఖఃకార్యః కోటిహోమోమహామతే ॥ విప్రాణాంద్వేశతేతత్రవిభ
జ్యవినియోజయేత్ ॥ మంటపస్తుపంచాశత్కరః పంచవింశతికరోవా॥
ఇతిదశముఖః॥

యత్రకుండద్వయంకృత్వా విభజ్యచ విభావసుం । హోమం
కుర్యుఃద్విజాభూయః సంస్కృత్యవిధిపూర్వకం ॥ శతంతత్రవినియో
జ్యంచవిప్రాణాం ప్రవిభజ్యవై । మాసేథవార్ధమాసేవాకార్యాకాలే
హ్యుపస్థితే॥ తదాతుద్విముఖఃకార్యః కోటిహోమోవిచక్షణైః॥ యదా

తుస్వేచ్ఛయా యజ్ఞంయజమానః సమాపయేత్ ॥ కాలేనబహునారా
జంస్తదా చైకముఖోభవేత్ ॥ ఏకకుండస్థితోవహ్ని రేకచిత్తైస్సమా
హితైః॥ నసంఖ్యానియమశ్చాత్ర బ్రాహ్మణానాంనరోత్తమ॥ నకాలనియ
మశ్చైవస్వేచ్ఛయాయజ్ఞఉచ్యతే॥ ఆవృత్త్యాకర్తుఃకామస్య చాతుర్మా
స్యాదికర్మవత్॥ సదాప్రసక్తఃకర్తవ్యో యజ్ఞోయంసార్వకాలికః॥యో
యమేకముఖోరాజన్కాలేన బహునాభవేత్॥ యతోవిహిత మాయుశ్చ
విత్తంచైవస్థిరంసదా॥అతఃసంక్షేపతఃకార్యఃధర్మకార్యంప్రశస్యతే॥ తతః
సమాప్తే యజ్ఞే స్సత్కారయేత్తు పురోహితః॥ శంఖతూర్యనినాదేన బ్రహ్మ
ఘోషరవేణచ ॥ తతస్తుదాపయేద్విప్రానృత్విజః శ్రద్ధయాన్వితః॥ ని
ష్కైకకంకణైశ్చైవ కుండలైర్వివిధైర్నృప ॥ గోశతంచైవదాతవ్యమ
శ్వానాంచశతంతథా ॥ సహస్రంచసువర్ణానాం సర్వేషామపిదాపయే
త్॥ గ్రామైర్గజరథైరశ్వైః పూజయేచ్చపురోహితః ॥ తతశ్చావభృథే
స్నాయాత్తీర్థజైః పూర్వకల్పితైః ॥ లక్షహోమోక్తమంత్రేణ సదా
విజయకారిణా ॥ ఏవంసమాపయేద్యస్తు కోటిహోమ మఖంశుభం।
తస్యారోగ్యంప్రియాః పుత్రాఆయుర్వృద్ధిస్తథైవచ ॥ అనావృష్టిభయం
చైవ ఉత్పాతభయమేవచ । దుర్భిక్షంగ్రహపీడాచ ప్రశమంయాంతి
భూతలే॥ ఏతత్పుణ్యం పాపహరంసర్వకర్మఫలప్రదం । సనకాఖ్యేన
మునినాపార్థివాయనివేదితం॥ సర్వోపసర్గశమనం భవనేభవాయ
యేకారయంతిమనుజా నృపకోటిహోమం । భోగానవాప్యమనసోభిమ
తాన్ప్రకామం తేయాంతి శక్రసదనంశుచిశుద్ధసత్వాః॥

ఇతిభవిష్యోత్తరేకోటిహోమవిధిః॥

అథ ప్రసవశాంతిః ॥ తత్రబహుప్రసవేషు తచ్ఛాంతే రుక్తత్వా
దేకముఖప్రసవ ఉచ్యతే॥ గర్గః॥ ప్రణిపత్యరవిం వక్ష్యేప్రాయశ్చిత్తమ
నుస్మరన్। సర్వారిష్టవినాశాయ యదుక్తంజ్యోతిరర్ణవే ॥ పిత్రారిష్టే
సుతారిష్టే మాత్రరిష్టేతథైవచ ॥ యస్మాత్సుతోత్పత్త్యాయద్యరిష్టంత్రే

దం కుర్యాదిత్యర్థః ॥ ప్రాయశ్చిత్తంతదాకుర్యాత్తత్తద్దోషస్య శాంత
యే। పూషాశ్విన్యోర్గుర్వౌ సార్పమఖాచిత్రేంద్రమూలభే॥ ఏష్వేష్వృ
క్షేషుజాతస్యకుర్యాద్గోజననంతథా॥ తథాశబ్దఃసముచ్చయార్థః॥ తేనపి
త్రారిష్టాదౌతన్నక్షత్రాదిశాంతింకృత్వా॥ఏతచ్చకుర్యాదిత్యర్థః॥పిత్రారి
ష్టేత్యనేనైవమూలాదావపిప్రాప్తః। పునర్మూలాదిగ్రహణంయత్రమూ
లాదేశ్చతుర్థపాదాజ్జాతదభావస్తత్రాపిప్రాప్త్యర్థం॥ జన్మర్క్షేవా
త్రిజన్మర్క్షేశుభవారేశుభేదినే। కృత్వాభ్యంగాదికం సర్వంగృహాలం
కారపూర్వకం॥ గోమయేనోపలిప్యాథ గృహస్యైశానభాగకే। పంకజం
కర్ణికాయుక్తంరజోభిః శ్వేతవర్ణకైః॥ వ్రీహీంస్తత్రవినిక్షిప్య యథావి
త్తానుసారతః। నవశూర్పంచతన్మధ్యే రక్తవస్త్రంప్రసారయేత్ ॥ స్థాప
యిత్వాశిశుంతత్ర పునఃసూత్రేణవేష్టయేత్। ప్రాఙ్ముఖం తమవాక్పాదం
తిలదర్భగతంశిశుం ॥ గోముఖందర్శయిత్వాతు పునర్జాతంతుగోము
ఖాత్ ॥ విష్ణుర్యోనీతిసూక్తేన గవ్యేనస్నాపయేచ్ఛిశుం । గవామంగే
ష్వితిమంత్రేణ గవామంగానిసంస్పృశేత్॥ విష్ణోఃశ్రేష్ఠేతిమంత్రేణ గో
ప్రసూతంతు బాలకం । ఆచార్యస్తుసమాదాయ పశ్చాన్మాత్రేదదేత్త
థా ॥ మాతాజఘన్యభాగస్థాశిశుమానీయతన్ముఖాత్ । పిత్రేతదాప్రదా
తవ్యంతతోమాత్రేప్రదాపయేత్ ॥ పితావస్త్రంవ్యపోహ్యాథ పుత్రస్యము
ఖమీక్షయేత్ । గోమూత్రంగోమయంక్షీరం దధిసర్పిశ్చసంయుతం॥
ఆపోహిష్ఠాదిభిర్మంత్రైరభిషించేత్తతఃశిశుం। మూర్ధ్నిచాఘ్రాయతంపు
త్రం తన్మంత్రేణతదాపితా ॥ అంగాదంగాత్సంభవసి హృదయాదధిజా
యసే । ఆత్మావైపుత్రనామాసి సజీవశరదఃశతం ॥ మూర్ధనిత్రిరవ
ఘ్రాయ తంశిశుంస్థాపయేత్తతః । పుణ్యాహంవాచయేత్పశ్చాద్బ్రాహ్మ
ణైర్వేదపారగైః ॥ దరిద్రాయాథవిప్రాయతాం గామభ్యర్చ్యదాప
యేత్ । గోవస్త్రస్వర్ణధాన్యాని దద్యాదకారాదితఃక్రమాత్ ॥ యథా
శక్తిధనందద్యాద్బ్రాహ్మణేభ్యస్సథాపితా । తతోహోమంప్రకుర్వీత
స్వశాఖోక్తేనమార్గతః । ఉక్తై[illegible]కృత్వా [illegible]తమాః

-రేత్ । హోమస్యేశానదిగ్భాగే ధాన్యోపరిశుభంఘటం ॥ పంచగవ్యం ఘటేస్థాప్య తిలాం స్తత్రవినిక్షిపేత్ । క్షీరద్రుమకషాయాంశ్చ పంచరత్నానినిక్షిపేత్ ॥ కషాయోనియగ్రోధః ॥ వస్త్రయుగ్మేనసంఛాద్యగంధాద్యైరర్చయేత్తతః । విష్ణుంవరుణమభ్యర్చ్య ప్రతిమాయాంవిధానతః ॥ యతఇంద్రాది భిర్మంత్రైః కుంభం స్పృష్ట్వాభిమంత్రయేత్ । యతఇంద్రేతిమడృచః సూక్తశేషాః ॥ దధిమధ్వాజ్యయుక్తేన హోమం కుర్యాత్ప్రయత్నతః ॥ (యుక్తేనేతిభావోక్తః వేగేనేత్యర్థః) ఆపోహిష్ఠేతితిసృ భిరప్సుమేసోమఇత్యథ ॥ తద్విష్ణోః పరమంపదమక్షిభ్యాథమితి సూక్తతః ॥ ఋగ్భిరాభిః ప్రత్యృచంచ అష్టావింశతిసంఖ్యయా ॥ అశక్తావష్టసంఖ్యంవా దధిమధ్వాజ్యసంయుతం ॥ ఆదిత్యాదిగ్రహాణాంచ హోమంకుర్యాత్సమంత్రకం ॥ గ్రహాణాంచదధ్యయుతహోమంకుర్యాదిత్యేకే అన్యథాపునర్దధ్యాది గ్రహణస్యవైయర్థ్యాపత్తేః ॥

అథ ప్రయోగః.

కర్తాస్యబాలస్యాముకనక్షత్రోత్పత్తిసూచితారిష్టశాంత్యర్థంగోముఖప్రసవంకరిష్య ఇతిసంకల్ప్య ॥ గణేశంసంపూజ్యాచార్యం వృణుయాత్ ॥ఆచార్యః శ్వేతచూర్ణైః పద్మంకృత్వా వ్రీహిషుశూర్పంతత్రరక్తవస్త్రంతత్రతిలాన్వికీర్యశూర్పే ప్రాఙ్ముఖం శిశుంనిధాయసూత్రేణ శూర్పంవేష్టయిత్వాశిశుసమీపే గోముఖమానీయప్రసవంవిభావ్య ॥ విష్ణుర్యోనిమితిసూక్తేన పంచగవ్యేనశిశుంస్నాపయిత్వా గవామంగేష్వితి మంత్రేణగాంస్పృశేత్ ॥ మంత్రస్తు ॥ గవామంగేషుతిష్ఠంతి భువనాని చతుర్దశ। యస్మాత్తస్మాచ్ఛివంమేస్యాదదఃశాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ తతోవిష్ణోశ్రేష్ఠేనేతిశిశు మాదాయమాత్రేదద్యాత్ । మాతాపిత్రేతతఃపితా పునఃమాత్రే దత్వావస్త్రమపనీయముఖమీక్షతే। తతఃఆచార్యఃపంచగవ్యేనశిశుం ఆపోహిష్ఠేతితిసృభిరభిషించేత్। తతఃపితాఅంగాదంగాదితిశిశుం మూర్ధ్న్యవఘ్రాయాస్య గోముఖస్యప్రసవస్యపుణ్యాహంభవంతోబ్రువంతు । ఏవంవృద్ధిశ్రీఃకల్యాణమితి త్రిస్స్వాచయిత్వా ఆచా

గ్యాయతాంగాందత్వా గ్రహప్రీత్యర్థం...ర్వేవస్త్రస్వర్ణధాన్యానియథా శక్తి భూయసీందద్యాత్ । తతః ఆచార్యోగ్నింనవగ్రహాంశ్చప్రతి ష్ఠాప్యాన్వాధానంచక్షుషీఆజ్యే నేత్యంతముక్త్వా త్రప్రధానం। అపశ్చతుర్వారం దధిమధ్వాజ్యేనవిష్ణుంసకృత్ । యత్త్వాణంలక్షీభ్యామితి సూక్తేనప్రత్యృచమష్టావింశతి సంఖ్యయావాగ్రహాన్యైకైకయాహుత్వా శేషేణస్విష్టకృతమిత్యాద్యాజ్యభాగాంతే ఈశాన్యాంకుంభంసంస్థాప్య ॥ తత్రపంచగవ్యంతిలాన్ క్షీరద్రుమకషాయాంశ్చ క్షిప్త్వావస్త్రయుగ్మేనా వేష్ట్య పూర్ణపాత్రే తద్విష్ణోరితివిష్ణుం తత్వాయామీతివరుణం చావాహ్య సంపూజ్యకుంభంస్పృష్ట్వా యతఇంద్రేతిషణ్ణాంకణ్వ పుత్రప్రగాథఇంద్రోబార్హతంప్రగాథచ్ఛందః ॥ ఏతాన్జప్త్వాయజమానేనత్యాగేకృతేమిలితైర్దధిమధ్వాజ్యైః ప్రత్యృచమష్టావింశతిసంఖ్యయావాష్టసంఖ్యయావాజుహుయాత్॥ ఆపోహిష్ఠేతితిసృణాం సింధుద్వీపఆపోగాయత్రీ ॥ అప్సుమేధాతిథిరాపోనుష్టుప్ ॥ తద్విష్ణోర్మేధా తిథిర్విష్ణుగాయత్రీ ॥ అక్షీభ్యామితిషణ్ణాం వివృహాయక్ష్మహానుష్టుప్ ॥ ఏభిః ప్రతిమంత్రైః అష్టావింశతిరష్టౌవాహుత్వా గ్రహమంత్రైర్వైకైకాహుతింద ధిమధ్వాజ్యేనహుత్వా స్విష్టకృదాదిశేషంసమాప్య బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్ ॥ ఇతిగోముఖప్రసవప్రయోగః ॥

అథతిథినక్షత్ర లగ్నయోగకరణాదిగండాంతజానాంక్రమేణశాంతయః ఉచ్యంతే॥ తత్రనక్షత్రగండాంతజాతశాంతిరారభ్యతే॥సత్రివిధః॥తిథిలగ్ననక్షత్రభేదాత్॥ గండాంతోనామసంధిఘటికాః॥సచోక్తోజ్యోతిర్నిబంధే ॥ పూర్ణానందాఖ్యయో స్తిథ్యోః సంధిర్నాడీద్వయంతథా॥ గండాంతంమృత్యుదంజన్మ యాత్రోద్వాహవ్రతాదిషు ॥ కుళీరసింహయోః కీట చాపయోర్మీనమేషయోః ॥ గండాంతమంతరాళంస్యాత్ ఘటికార్ధంమృతిప్రదం ॥ సార్పేంద్రపౌష్ణభేష్వంత్య షోడశాంశాభసంభవః ॥ తదగ్రభేషుచతథాపాదం గండాంతసంజ్ఞితం ॥ రత్నమాలాయాం

తు సత్సుత్రేషుమతాస్త్రరమస్తుతే॥ పౌష్ణాశ్విన్యోః సార్పపిత్ర్యర్క్షయో
శ్చయచ్చ జ్యేష్ఠామూలయోరంతరాళం। తద్గండాంతం స్యాచ్చతుర్నాడి
కాహియాత్రా జన్మోద్వాహకాలేష్వనిష్టం ॥ అత్రదోషతారతమ్యం జ్ఞే
యంరత్నసంగ్రహే ॥ సర్వేషాంగండజాతానాం పరిత్యాగోవిధీయతే।
నర్జయేద్దర్శనంయావ ద్వర్షంషాణ్మాసికంతథా॥ తిథ్యర్క్షగండేపిత్ర
మాతృనాశో లగ్నేతుసంఘాతనయస్యనాశః । సర్వేషునోజీవతిహంతి
బంధూఞ్జీవన్పునస్స్యాద్బహువారణాశ్వః॥ ప్రయోగపారిజాతే గర్గ
బ్రహ్మా । అశ్వినీమఖమూలాద్యా త్రిపణ్ణవచనాడికాః । రేవతీసార్పశా
క్రాంతే మాసర్త్వయనసంధినః॥ అశ్వినీమఖమూలద్యా నాడికాద్వితయం
తథా । రేవతీసార్పశాక్రాంతే నాడికాద్వయమేవహి ॥ అశ్వినీమఘ
మూలానాం పూర్వార్ధేపితృపీడనం । పూసాహిశక్రపశ్చార్ధే జన
నీంబాధ్యతేశిశుం ॥ పితృఘ్నస్తుదివాజాతో రాత్రిజాతస్తుమాతృహా ।
దినస్థగండాంతజాత ఇత్యర్థః ॥ ఆత్మఘ్నస్సంధ్యయోర్జాతో నాస్తి
గండోనిరామయః । సర్వేషాంగండజాతానాం పరిత్యాగోవిధీయతే।
వర్జయేద్దర్శనంశ్రావం తచ్చషాణ్మాసికంభవేత్ ।తస్యశాంతింప్రవక్ష్యా
మి సోమమంత్రేణభక్తిమాన్॥ కాంస్యపాత్రంప్రకుర్వీత పలైఃషోడశభి
ర్నవా। అష్టాభిశ్చచతుర్భిర్వాద్వా భ్యాంవాశోభనంతథా ॥ తన్మధ్యే
పాయసంశంఖే నవనీతేనపూరితే । రాజతంచంద్రమమల మర్చయెత్సిత
పుష్పకైః ॥ ధవళైఃక్షౌమవాసాస్తు శుక్లమాల్యాంబరావృతః । సోమో
హమితిసంచింత్య పూజాంకుర్యాదతంద్రితః ॥ జపేత్సాహస్రకంమంత్రం
శ్రద్ధయాచసమాహితః । దద్యాద్దైవదక్షిణాంచాపి గండదోషప్రశాం
తయే ॥ శుక్లాంవాగీశ్వరీంచైవ తామ్రపాత్రసమన్వితాం । గండదోషో
పశాంత్యర్థం దద్యాద్వేదవిదేశుచిః ॥ జ్యోతిర్నిబంధే ఏకదంతేధికమ
ప్యుక్తం । కుంకుమంచందనంకుష్టం గోరోచనమథాపివా॥ ఘృతపూర్ణే
షుకుంభేషు చతుర్షుప్రక్షిపేత్క్రమాత్ ।సహస్రాక్షేతిమంత్రేణ బాల
కంస్థాపయేత్తతః ॥ పితృఘ్నంతుదివాజాతం మాతృఘ్నంతు రాత్రిజం।

స్నాపయేత్పితృమాతృభ్యాం సంధ్యయోరుభయోరపి ॥ కాంస్యపాత్రే ఘృతందద్యా ద్గండదోషోపశాంతయే । సక్షీరంమార్తికంశం ఖంశ్వేత వస్త్రయుగంశుభం ॥ యజుర్వేదవిదేదద్యా ద్గండదోషాపనుత్తయే। దద్యాద్ధేమంహిరణ్యంచ గ్రహాంశ్చాపిప్రపూజయేత్ ॥ ఆయుర్వృద్ధికరంజప్త్వా కుర్యాద్బ్రాహ్మణతర్పణం । అత్రగోముఖప్రసవె నవగ్రహ శాంతిశ్చకార్యః ॥ అన్యత్ స్పష్టమితిప్రయోగే నోచ్యతే॥

ఇతి గర్గోక్తనక్షత్రాది గండాంతజాతశాంతిః॥

అథతిథిలగ్నగండాంతజాతశాంతిః॥ఉత్తరగార్గ్యః॥ తిథిగండాన్త జాతస్య సుతస్యతుదినేతిథౌ। శాంతిఃశుభేహ్నివాకార్యఃతావత్పుత్రంనలోకయేత్ ॥ తిథిగండేత్వనడ్వాహం నక్షత్రేధేనుమెవచ । కాంచనంలగ్న గండేతు గండదోషావినశ్యతి॥ఆద్యభాగఃపితుర్గండం త్రయాణామభిషేచనం ॥ మాతాపితృశిశూ నామిత్యర్థః ॥ ఉత్తరాతిష్యచిత్రాసు పూర్వాషాఢోద్భవస్యచ। కుర్యాచ్ఛాంతింప్రయత్నేన నక్షత్రాకరజాంబుధః॥ తామేవాహ ॥ సువర్ణేనతదర్ధేన యథావిత్తానుసారతః । నక్షత్రాధిపతేరూపం కుర్యాద్వస్త్రద్వయాన్వితం ॥ వరుణస్యార్చనంకార్యం స్వస్తి వాచనపూర్వకం । కుంభేవరుణనక్షత్రాధిపతించ పూజయేదిత్యర్థః ॥ శ తౌషధానిరత్నాని మృత్తవక్పల్లవసంయుతాన్ । పూజాంతేసమిదన్నాజ్యై ర్హోమంతిలయవై స్తథా ॥ తతఃపూర్ణాహుతింహుత్వా వేదాధ్యాయికుటుంబినే । ఉత్తరాప్రథమేపాదే తిలపాత్రంతథైవచ ॥ తిష్యేతు గాంసవత్సాంచ సుశీలాంచపయస్వినీం। అజాంచిత్రాసువై దద్యాత్ పూర్వాషాఢేతుకాంచనం ॥ యవాంశ్చవ్రీహిమాషాంశ్చ తిలముద్గాన్ ప్రదాపయేత్ । తథావిత్తానుసారేణ కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం ॥ పితురాయుష్యవృధ్యర్థం శాంతిరత్రవిధీయతే । ఏవంయఃకురుతేసమ్యక్ శాంతి కర్మసమాహితః ॥ ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం సంప్రాప్నోతిదినేదినే॥

ఇతి తిథిలగ్నగండాంతజాతశాంతిః॥

అథదినక్షయాదిశాంతిః ॥ ఉత్తరగార్గ్యః॥ అథాతః సంప్రవక్ష్యామి జన్మకాలేవిశేషతః । గండాంతానాంచనామాని మహాదోషకరాణి చ॥ దినక్షయేవ్యతీపాతే వ్యాఘాతేవిష్టివైధృతౌ । శూలేగండేతిగండే చ పరిఘేయమకంటకే ॥ కాలగండేమృత్యుయోగే దగ్ధయోగేసుదారుణే । తస్మిన్గండదినేప్రాప్తే ప్రసూతిర్యదిజాయతే ॥ అతిదోషకరీప్రోక్తాతత్రపాపయుతేసతి।దినక్షయాదౌగండాంతశబ్దోయంపారిభాషికః॥ యజనందేవతానాంచ గ్రహాణాంచైవపూజనం। దీపంశివాలయేభక్త్యాఘృతేనపరిదాపయేత్ ॥ అభిషేకంశంకరాయఅశ్వత్థస్యప్రదక్షిణం । ఆయుర్వృద్ధికరంజాప్యం సర్వారిష్టవినాశనం॥ మృత్యుంజయమంత్రస్తు ఆశుశ్శిశానఇత్యాదిజపఇత్యర్థః।గురుదైవతవిప్రాణాం పూజనంగోత్రవర్ధనం॥సర్వారిష్టహరార్థాయగ్రహయజ్ఞంసమాచరేత్ ॥ శివాయవిధివద్భక్త్యాదీపదానంకరోతియః। అఖండంగోఘృతేనైవసవైమృత్యుంజయేన్నరః। విష్ణుమూర్తిం మహాపుణ్యమశ్వత్థంశ్రీకరంసదా । ప్రదక్షిణంనరోభక్త్యా యఃకరోతినరోత్తమః॥అకాలమృత్యుంనిర్జిత్య దీర్ఘాయుర్జాయతేధ్రువం॥గాణాపత్యంచపుంసూక్తం సౌరంమృత్యుంజయంశుభం। శాంతింజాప్యం రుద్రజాప్యంకృత్వామృత్యుజయీభవేత్ ॥మూలేవాసార్పగండేవా కుర్యాదేతానియత్నతః । ఆయుర్వృద్ధికరాయాథ గండదోషప్రశాంతయే ॥ ఏష మూలాదిశాంత్యాస్సముచ్చయః॥

ఇతి సర్వగండాంతశాంతిః॥

అథ విషఘటికాశాంతిః ॥ తదాహజ్యోతిర్నిబంధేవృద్ధగార్గ్యః ॥ తిథీషునాగాద్రిగిరీశవారిధిగజాద్రి దిక్పావకదిక్షుభాస్కరాః॥ ౧౫-౫-౮-౭-౭-౧౧-౪-౮-౭-౧౦-౩-౧౦-౧౨-౭-౮= మునీభసంఖ్యాః ప్రథమాదితఃక్రమాత్పరంవిషాఖ్యంఘటికాచతుష్టయం । వింశచ్చతుర్దశదిక్షుశైలాబాణాశ్చతత్త్వానియథాక్రమేణ ॥ ౨౦-౪-౧౨-౧౦-౭-౫-౨౫- సూర్యాదివారేషుభవంత్యనంతరం నాడ్యోవిషాఖ్యా

ఘటికాచతుష్టయం ॥ నక్షత్రేష్వాహనారదః ॥ ఖమార్గణాః-౫౦-వేద షట్కాః-౬౪-ఖరామా-౩౦-వ్యోమసాగరాః-౪౦- వార్ధిచంద్రా-౧౪ రూపదస్రా-౨౧- ఖరామా-౩౦ - వ్యోమబాహవః ॥౨౦॥ ద్విరామా-౩౨-ఖాగ్నయః-౩౦- శూన్యదస్రా-౨౦-కుంజరభూమయః-౧౮-రూప షట్కాః ౬౧- వ్యోమదస్రా-౨౦-వేదచంద్రాః-౧౪-చతుర్దశ-౧౪-శూ న్యచంద్రాః- ౧౦- వేదచంద్రాః- ౧౪- షడక్షాః- ౬- వేదబాహవః- ౨౪॥ శూన్యదస్రా-౨౦- శూన్యచంద్రా-౧౦- పూర్ణచంద్రా-౧౦-గ జేందవః- ౧౮- తర్కచంద్రా-౧౬- వేదషట్కాః-౬౪- ఖరామాశ్చా-౩౦-ఉక్షభాత్క్రమాత్ ॥ఆభ్యః పరాస్స్యుర్ఘటికాశ్చత స్రోవిషసంజ్ఞి తాః ॥ తత్రజాతస్యశాంతిమాహవృద్ధగర్గః ॥ విషనాడీషుసంజాతె స ర్వాభీష్ట భయప్రదం । పితరంమాతులాత్మానా ఘాతయేన్నాత్ర సంశ యః ॥ మాతుశ్చవిషశస్త్రాద్యైః క్రూరేలగ్నేంశగేపివా । తద్దోషపరిహా రాయశాంతికర్మనమాచరేత్ ॥ రుద్రోయమోగ్నిమృత్యుశ్చ దేవతాః పరికీర్తితాః। సువర్ణేనయథాశక్త్యా తత్తల్లక్షణలక్షితాః ॥ ప్రతిమాః కారయిత్వైవ మాఘకవ్రీహికస్థలే । స్థండిలంపరికల్ప్యాథ కుంభమౌష ధిసంయుతం ॥ జలైఃసంపూర్యసంస్థాప్య మృదాదిప్రక్షిపేత్తతః । వస్త్ర ద్వయేనసంవేష్ట్య పంచరత్నానినిక్షిపేత్ ॥ కుంభోపరితుసంస్థాప్య చత స్రఃప్రతిమాస్తథా। సంస్థాప్యతత్రమంత్రైశ్చ క్రమాదర్చేద్ధునేత్తథా॥ సమిచ్చరుఘృతద్రవ్యైః ప్రత్యేకంచయథాక్రమం । ఋత్విగ్భిశ్చసహా చార్యో హునేదష్టసహస్రకం ॥ అష్టోత్తరశతంవాథ అష్టావింశతిమేవ వా । తతస్తిలైర్హునేద్దేవాః తత్తన్మంత్రైశ్చకృత్యవిత్ ॥ తతోభిషి చయేద్దానం మంత్రైఃపౌరాణికైఃక్రమాత్ । ప్రీయంతాంభగవానీశః పినాకీసర్వతోముఖః ॥ తవమూర్తిప్రదానేన మమపాపంవినాశయ। దం ష్ట్రాకరాళవదనోనీలాంజనసమాకృతిః । రక్తాక్షోసిగదాపాణి మృత్యో మాంపాహిసర్వదా ॥ దానమేవంవిధైర్మంత్రై ర్యథావిధిసమా

హితః। గోభూహిరణ్యవస్త్రైశ్చ ఆచార్యంపూజయేత్సుధీః॥ ఏవంకుర్యా
ద్విధానేన విషదోషఃప్రశామ్యతి॥

ఇతి విషఘటికాశాంతిః॥

అథతిథిప్రసవశాంతిః॥ తత్రకృష్ణచతుర్దశీజాతశాంతిః॥ ప్రయో
గపారిజాతేగర్గః॥ కృష్ణపక్షేచతుర్దశ్యాం ప్రసూతేషడ్విధంఫలంచ
తుర్దశీంచషడ్భాగం కుర్యాదాదౌశుభంస్మృతం॥ ద్వితీయఃపితరంహం
తితృతీయోమాతరంతథా। చతుర్థోమాతులంహంతి పంచమేవంశనా
శనం॥ షష్ఠేచధనహానిస్స్యా దాత్మనోవాంశనాశనం। యస్మాత్సర్వప్ర
యత్నేన శాంతింకుర్యాద్విధానతః॥ ఆచార్యమృత్విజోవృత్వాస్వస్తివా
చనపూర్వకం। రుద్రాదిదేవతాంతస్మా త్కర్షమాత్రసువర్ణతః॥ త
దర్ధార్ధేనవాకుర్యా ద్విత్తశాఠ్యవివర్జితః। ప్రతిమాంకారయేచ్ఛం
భోః సర్వలక్షణసంయుతాం॥ వృషభేచసమాసీనం వరదాభయపాణినం।
శుద్ధస్ఫటికసంకాశం శ్వేతమాల్యాంబరాన్వితం। త్రియంబకాఖ్యమంత్రే
ణపూజాంకుర్యాద్విధానతః॥ స్థాపయేచ్చతురఃకుంభాన్ విదిక్షుచయథా
విధి। ఆగ్నేయీమారభ్యవిదిక్ష్విత్యర్థః॥ ఆగ్నేయకుంభమారభ్యేత్యగ్రే
దర్శనాత్॥ పుణ్యతీర్థజలోపేతాన్ ధాన్యస్యోపరివిన్యసేత్॥ తన్మధ్యేస్థా
పయేత్కుంభం శతచ్ఛిద్రసమన్వితం। పంచమృత్పంచరత్నాని పంచ
త్వక్పంచపల్లవాన్॥ పంచధాన్యంసువర్ణంచ తత్తన్మంత్రైర్వినిక్షిపేత్।
శతౌషధానినిక్షిప్య శ్వేతవస్త్రైశ్చవేష్టయేత్॥ సురభీణిచపుష్పాణి శ్వే
తానిపరివేషయేత్।సర్వేసముద్రాస్సరిత స్తీర్థానిజలదానదాః॥ ఆయాం
తుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః। ఆవాహ్యావారుణైర్మంత్రై ర
నేనచవిధానతః॥ ఇమంమేవరుణేత్యనయా తత్వాయామీతివాతథా। త్వ
న్నోఅగ్నేఇత్యనయా సత్వన్నఇతిమంత్రతః॥ ఆనోభద్రాఖ్యసూక్తంచ
భద్రాఅగ్నేశ్చసూక్తకం। జప్త్వాతుపురుషంసూక్తం కద్రుద్రంతుక్ర
మాజ్జపేత్॥ [illegible] కారయేత్। పూజా

కర్మణాసునిర్వర్త్య హోమంకుర్యాద్విధానతః ॥ గ్రహస్యైశానదిగ్భాగే కుండంకుర్యాద్విధానతః । విస్తారాయామఖాతంచాప్య రత్నిద్వయసంమితం ॥ కుండకంఠంపరిత్యజ్య సమంతాదంగుళంక్రమాత్ । మేఖలోచ్ఛ్రాయవిస్తారా చతుస్త్రిద్వ్యంగుళైఃక్రమాత్ ॥ పశ్చిమేమధ్యభాగేతు యోనింకుర్యాద్విధానతః ॥ యోనింషడంగుళాంతిర్య గ్ద్వాదశాంగుళదైర్ఘికాం । అశ్వత్థదళసంకాశాం కించిన్నిమ్నాయతాంశుభాం ॥ కుర్యాదాఘారపర్యంతం స్వగృహ్యోక్తవిధానతః । సమిదాజ్యంచరుంచైవ తిలమాషాంశ్చసర్షపైః ॥ సర్షపైఃసహితాతిలమాషాస్త్ర్యర్థకాః । అశ్వత్థప్లక్షపాలాశ సమిద్భిఃఖాదిరైఃశుభైః॥అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా । అష్టావింశతిరేతైశ్చ హోమంకుర్యాత్పృథక్పృథక్ ॥ త్ర్యంబకేనమంత్రేణ తిలాన్ వ్యాహృతిభిఃక్రమాత్ ॥ గ్రహానేవంచహోతవ్యా అస్మదుక్తవిధానతః । ఏవంక్రమేణహుత్వాథ హోమశేషంసమాపయేత్ ॥ సర్వాలంకారయుక్తానాం త్రయాణామభిషేచనం । త్రయోమాతాపితృబాలాః ॥ చతుర్భిఃకలశైరద్భిః బృహత్కుంభసమన్వితం। బృహత్కుంభంశతచ్ఛిద్రం ॥ ధాతాంబరాణిధృత్వాథ కుర్యాదాజ్యావలోకనం । పూర్ణాహుతించజుహుయా ద్యజమానసమన్వితః ॥ తత్సర్వంపరయాభక్త్యా ఈశ్వరాయనివేదయేత్ । సర్వాలంకారసంయుక్తాం సవత్సాంగాంపయస్వినీం ॥ ప్రతిమాంవస్త్రయుగ్మంచా ప్యాచార్యాయ నివేదయేత్ । ఈశ్వరప్రీతయేశక్త్యా కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం ॥ ఏవంయఃకురుతేశాంతిం సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే । సర్వాన్కామానవాప్నోతి స్థిరజీవీసుఖీభవేత్ ॥

ఇతి కృష్ణచతుర్దశీశాంతిః।

అథప్రయోగః ॥ కర్తాపిత్రాద్యరిష్టాదౌ గోముఖప్రసవంకృత్వా। దేశకాలౌసంకీర్త్య అస్యబాలకస్యకృష్ణచతుర్దశీజన్మసూచితారిష్టనిరసనద్వారాపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం సనవగ్రహమఖగర్భితాంకృష్ణచతుర్దశీజననశాంతింకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ॥ గణేశపూజనపుణ్యాహవాచననాందీ

శ్రాద్ధాచార్యత్విగ్వరణానికుర్యాత్ । తతఃఆచార్యః ఆగ్నేయాదివిది
క్షుచతురః కుంభాన్మధ్యేచ శతచ్ఛిద్రేపంచమృదః పంచపల్లవాన్ పంచర
త్నాని పంచత్వచః పంచధాన్యానిసువర్ణంశతౌషధీశ్చ నిక్షిప్యవస్త్రైర్మా
ల్యైశ్చవేష్టయిత్వా ॥ పూర్ణపాత్రేకర్షతదర్ధార్ధ కృతాంరుద్రప్ర
తిమాంత్ర్యంబకమితి మంత్రేణసంపూజ్య ఆగ్నేయాదికోణేషు కుంభాన్
సంస్థాప్య ॥ ఇమంమే-౦- తత్వాయామి-౦-త్వన్నోఅగ్నే-౦-సర్వేసము
ద్రాస్సరితస్తీర్థానిజలదానదాః । ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయ
కారకాః ॥ ఆగ్నేయాదికోణస్థ కలశప్రతిమాసు ఇమంమే ఇత్యాదిత్రిభి
ర్మంత్రైః సర్వేసముద్రాఇతివరుణంచ సంపూజ్యరుద్రం పంచశాంతిం
ఆనోభద్రాభద్రాఅగ్నేఃసహస్రశీర్షా-౦-౦-కద్రుద్రాయఆయుస్సూక్తా
నిజపేత్॥ తతోఽగ్నేగ్రహాణాంస్థాపనంచ కృత్వాసమిద్వయ మాదాయచ
క్షుష్యంతేత్రప్రధానంరుద్ర మశ్వత్థప్లక్షపలాశఖాదిర సమిదాజ్యచరుతిల
మాషసర్షపద్రవ్యైః ప్రత్యేకమష్టసహస్ర మష్టశతమష్టా వింశతివారం
వాత్ర్యంబకమంత్రేణ ప్రజాపతింవ్యస్తాభిస్సమస్తవ్యాహృతిభిః సహస్రాది
సంఖ్యయాతిలద్రవ్యేణ శేషేణస్విష్టకృతమిత్యాదిక్రమేణ నిర్వాపాదినా
చరుంకృత్వా సాచార్యర్త్విజో హోమాదిబలిదానాంతే శతచ్ఛిద్రేణ
చతుర్భిఃకుంభైః గ్రహకుంభైశ్చాభిషించేయుః॥ తతోయజమానోవిభూ
తింధృత్వాకాంస్యపాత్రే రూపంరూపమిత్యాజ్యం సకుటుంబోఽవలోక్యస
దక్షిణంసపాత్రం విప్రాయయాలక్ష్మీరితిదత్వా పూర్ణాహుత్యాది శేషం
సమాప్యఆచార్యాయగాం వస్త్రయుగమృత్విగ్భ్యశ్చ దక్షిణాంచదత్వా
విప్రాన్సంభోజ్య కర్మరుద్రార్పణంకృత్వా భుంజీతేతి॥

ఇతి శ్రీకమలాకరకృత కృష్ణచతుర్దశీశాంతిప్రయోగః॥

అథసినీవాలీ కుహూశాంతిః ॥ ప్రయోగపారిజాతే ఉత్తరగా
ర్గ్యః ॥ సినీవాల్యాంప్రసూతాస్యాద్దాసీభార్యాపశుస్తథా । గజాశ్వమ
హిషీచైవ శక్రస్యాపిశ్రియంహరేత్ ॥ కుహ్వాంప్రసూతిరత్యర్థం సర్వదో
షకరీస్మృతా । యస్యప్రసూతిరేతేషాం తస్యాయుర్ధననాశనం ॥ సర్వ

గండసమస్తత్ర దోషస్తుప్రబలోభవేత్ ॥ శాంతింవినావిశేషేణ పరిత్యా
గోనవిద్యతే । పరిత్యాగేతత్రశాంతిం కుర్యాద్ధీమాన్విచక్షణైః ॥ శాం
తౌకృతాయామపిత్యాగఃకార్యఏవ । శాంతింవినాతుసుతరాంత్యాగ ఇత్య
ర్థః॥(తత్కాలంతత్క్షణార్ధేన శిశోరేవానుపాలనే । శాంత్యభావేబా
లత్యాగేచేత్యర్థః) నత్యజేత్పండితోమోహాదథ్వాద జ్ఞానతోపివా । శాం
తింవినైవబాలంతు నత్యజేదిత్యాదివచనాదిత్యర్థః ॥ తద్యోగాన్నాశమే
తికాంచిత్స్వయంవానాశమశ్నుతే । బాలయోగాదిత్యర్థః ॥ కల్పోక్త
శాంతిఃకర్తవ్యాః శీఘ్రందోషాపనుత్తయే । రుద్రఃశక్రశ్చపితరః పూజ్యాః
స్యుర్దేవతాఃక్రమాత్ । కర్షమాత్రసువర్ణేన తదర్ధార్ధేనవాపునః॥
అథవాశక్తితఃకుర్యాద్విత్తశాఠ్యవివర్జితః । ప్రతిమాంకారయేచ్ఛంభో
శ్చతుర్భుజసమన్వితాం ॥ త్రిశూలఖడ్గవరదాభయహస్తాం యథాక్ర
మాత్ । శ్వేతవర్ణాం శ్వేతపుష్పాం శ్వేతాంబరవృషస్థితాం॥ త్ర్యంబకే
నతుమంత్రేణ పూజాంకుర్యాద్యథావిధి । ఇంద్రశ్చతుర్భుజోవజ్రాంకు
శచాపఃససాయకః ॥ రక్తవర్ణోగజారూఢో యతఇంద్రేతిమంత్రతః ।
పితరఃకృష్ణవర్ణాశ్చ చతుర్హస్తావిమానగాః ॥ యష్ట్యక్షసూత్రకమండ
ల్వభయస్యైవధారిణః । యేతేచేతిచమంత్రేణ పూజాంకుర్యాదనంత
రం॥ఆగ్నేయీందిశమారభ్య కుంభాన్ కోణేషువిన్యసేత్ । తన్మధ్యేస్థాప
యేత్కుంభంశతచ్ఛిద్రసమన్వితం॥ తేష్వేవపంచగవ్యాది తత్తన్మంత్రై
శ్చనిక్షిపేత్ । ఆదిశబ్దేనపంచమృత్పంచరత్నాని చతుర్దశీశాంత్యుక్తాని॥
కల్పోక్తశాంతిఃకర్తవ్యా కుర్యాచ్ఛీఘ్రంస్వశక్తితః । గోదానంవస్త్ర
దానంచ స్వర్ణంచోర్వీంవరాంశుభాం ॥ దశదానానిచోక్తాని క్షీరమా
జ్యంగుడస్తథా । గోదానాదిదశదానాంతర్గతేపిద్విరనుష్ఠానం॥ ఆజ్యా
వేక్షణమేతాని తత్తన్మంత్రైశ్చకారయేత్ । సమిచ్చర్వాజ్యహోమంచ
తిలమాషైశ్చసర్షపైః ॥ తిలమాషాణామేకద్రవ్యం ॥ అశ్వత్థప్లక్షపాలా
శసమిద్భిఃఖాదిరాదిభిః । అష్టోత్తరశతంముఖ్యం ప్రత్యేకంజుహుయా
ద్ద్విజః॥ త్ర్యంబకే [illegible] ః కల

శైర్యుక్తం బృహత్కుంభసమన్వితం । శాంతివత్సకలంకార్యం అభి షేకంచకారయేత్ ॥ చతుర్దశీశాంతివదిత్యర్థః ॥ పితృమాతృశిశూంస్త త్రాభ్యభిషించేత్తువారుణైః । శంకరస్యాభిషేకంచకుర్యాద్బ్రాహ్మణభో జనం ॥ అన్యేషాంచైవసర్వేషాం బ్రాహ్మణానాంచతర్పణం । యథాశక్త్య నుసారేణద్విజాశీర్వాదపూర్వకం॥

ఇతిసినీవాలీకుహూశాంతిః.

అథప్రయోగః ॥ కర్తాస్యబాలస్యసినీవాలీ కుహూజననసూచి తసకలారిష్ట శాంతిద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం సినీవాలీజననశాం తింకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ॥ గణేశపూజనపుణ్యాహవాచన నాందీశ్రాద్ధా చార్యత్విగ్వరణానికుర్యాత్ । తతఃఆచార్యఃసర్షపాన్ వికీర్యభూమిం ప్రోక్ష్యాగ్నేయీమారభ్య విదిక్షుమహీద్యౌరిత్యాదిచతురః కుంభాన్మ ధ్యేశతచ్ఛిద్రంసంస్థాప్య చతుర్షుపంచమృత్పంచపల్లవ పంచరత్నపంచ త్వక్ పంచధాన్య సువర్ణానినిక్షిప్య శతచ్ఛిద్రపూర్ణపాత్రోపరి కర్షతదర్ధార్ధకల్పితాం రుద్రప్రతిమాంసంపూజ్య తద్దక్షిణతోయ తఇంద్రేతిమంత్రేణైంద్రం ఉత్తరతశ్చ యేచేహ ఇతిమంత్రేణపితృమాతృ ప్రతిమాంసంపూజ్య ॥ చతుర్షుకుంభేషువరుణంసంపూజ్య ఆనోభద్రాః భద్రాఅగ్నే - సహస్రశీర్షా - కద్రుద్రాయేత్యాది స్వశాఖోక్తసూక్త శాంతి సూక్తానిపఠిత్వా అగ్నింప్రతిష్ఠాప్య ॥ గ్రహాణాంధాన్యాని హవి ద్యాత్ ॥ చక్షుషీఆజ్యేనేత్యంతేఅత్రప్రధానం రుద్రమశ్వత్థప్లక్షపలాశఖది రసమిదాజ్య చరుయవతిలమిశ్రమాషైః ప్రత్యేకమష్టోత్తరశత సంఖ్య యాప్రజాపతిమేభిర్ద్రవ్యైః వ్యాహృతీభిరష్టావింశతి సంఖ్యయాశేషే ణస్విష్టకృత మిత్యాదిత్యాగే కృతేహోమంకృత్వాబలిదానాంతే మూ ర్ధానమితిపూర్ణాహుతిం హుత్వాశతచ్ఛిద్రేణసర్వకుంభోదకైః తత్త్వా యామీత్యాదిమంత్రై రభిషిక్తోయజమాన ఆచార్యాదిభ్యోదశదానాని దద్యాత్ ॥ గవామంగేష్వతిగాం॥ శరణ్యాంసర్వలోకానాం లజ్జాయారక్షణః పరం। సువేషధారివస్త్రత్వం మమశాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతివస్త్రం॥ హి

రణ్యాగర్భేతిహిరణ్యం ॥ సర్వభూతాశ్రయాభూమి ర్వరాహేణసముద్ధృ
తా । అనంతసస్యఫలదా మదః శాంతింప్రయచ్ఛమే॥ ఇతిభూమిం॥క్షీరం
త్విదంశంఖవర్ణం క్షీరాదమృతసంభవం । క్షీరాత్క్షీరోదకీర్తిఃశ్చక్షీ. రేప్రా
ణస్యసంస్థితిః ॥ తస్మాత్ క్షీరప్రదానేన అదఃశాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతిక్షీ
రం ॥ కామధేనుసుసంభూతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం । దేవానామాజ్య
మాహార మదఃశాంతిం-ం-ఇత్యాజ్యం ॥ యథా దేవేషువిశ్వాత్మా ప్రవర
శ్చజనార్దనః । సామవేదస్తువేదానాం మహాదేవస్తుయోగినాం ॥ ప్రణ
వః సర్వమంత్రాణాం నారీణాంపార్వతీయథా । తథారసానాంప్రవరః సదై
వేక్షురసోఽమృతః ॥ త్వంమేతస్మాత్పరాంలక్ష్మీం దదస్వగుడసర్వదా॥ ఇతి
గుడం॥తతఃకాంస్యపాత్రేరూపంరూపమితిమంత్రేణసకుటుంబఃస్వప్రతిరూ
పంవీక్ష్య ॥ ఆజ్యంతేజస్సముద్దిష్ట మాజ్యంపాపహరంస్మృతం । ఆ
జ్యంసురాణామాహార మాజ్యేదేవాః ప్రతిష్ఠితాః ॥ ఇత్యాజ్యపాత్రం॥ త
తోదశదానాని ॥ తానిచ ॥ గోభూతిలహిరణ్యాజ్య వాసోధాన్యగుడాని
చ ॥ రౌప్యంలవణమిత్యాహు ర్దశదానానిపండితాఇతి ॥ తేషుషణ్ణాం
మంత్రాఉక్తాః ॥ మహర్షేర్గోత్రసంభూతాః కశ్యపస్యతిలాఃస్మృతాః।
తస్మాదేషాంప్రదానేన మమపాపంవ్యపోహతు ॥ ఇతితిలాః ॥ సర్వదేవ
మయంధాన్యం సర్వోత్పత్తికరంమహత్ । ప్రాణినాంజీవనోపాయ మ
దఃశాంతింప్రయచ్ఛమే - ఇతిధాన్యం ॥ ప్రీతిర్యతఃపితౄణాంచ విష్ణుశం
కరయోస్సదా । శివనేత్రోద్భవంరౌప్యమతఃశాంతి-ం-ఇతిరూప్యం॥ య
స్మాదన్నరసాఃసర్వే నోత్కృష్టాలవణంవినా । శంభోఃప్రీతికరంనిత్యమతః
శాంతిం-ఇతిలవణం ॥ ఏతానిదక్షిణాయుక్తానిదేయాని ॥ (అర్థక్రమేణ
పాఠక్రమస్యబోధాత్ ॥ అతఏవాంతేదక్షిణానుక్తిః) కేచిద్దక్షిణామపిపా
ఠక్రమాంమధ్యేకుర్వంతి । తతఃరుద్రప్రతిమాంత్ర్యంబక మిత్యభిషేకంకృ
త్వా ఉత్తరపూజాంకృత్వా విసృజ్యాచార్యహస్తేసత్వాగ్నింవిసృజ్యసం
పూర్ణాంతాంవాచయిత్వా ॥ విప్రాన్భోజయేత్ ॥ సినీవాలీకుహ్వ్యాద

శైర్యుక్తం బృహత్కుంభసమన్వితం । శాంతివత్సకలంకార్యం అభిషేకంచకారయేత్॥ చతుర్దశీశాంతివదిత్యర్థః ॥ పితృమాతృశిశూంస్త్రత్రాప్యభిషించేత్తువారుణైః । శంకరస్యాభిషేకంచకుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం ॥ అన్యేషాంచైవసర్వేషాంబ్రాహ్మణానాంచతర్పణం । యథాశక్త్యనుసారేణద్విజాశీర్వాదపూర్వకం॥

ఇతిసినీవాలీకుహూశాంతిః.

అథప్రయోగః ॥ కర్తాఽస్యబాలస్యసినీవాలీ కుహూజననసూచితసకలారిష్ట శాంతిద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం సినీవాలీజననశాంతింకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య ॥ గణేశపూజనపుణ్యాహవాచన నాందీశ్రాద్ధాచార్యర్త్విగ్వరణానికుర్యాత్ । తతఃఆచార్యఃసర్షపాన్వికీర్యభూమింప్రోక్ష్యాగ్నేయీమారభ్య విదిక్షుమహీద్యౌరిత్యాదిచతురః కుంభాన్మధ్యేశతచ్ఛిద్రంసంస్థాప్య చతుర్షుపంచమృత్పంచపల్లవ పంచరత్నపంచత్వక్ పంచధాన్య సువర్ణానినిక్షిప్య శతచ్ఛిద్రపూర్ణపాత్రోపరికర్షతదర్ధార్ధకల్పితాం రుద్రప్రతిమాంసంపూజ్య తద్దక్షిణతోయతఇంద్రేతిమంత్రేణైంద్రం ఉత్తరతశ్చయేచేహ ఇతిమంత్రేణపితృమాతృప్రతిమాంసంపూజ్య ॥ చతుర్షుకుంభేషువరుణంసంపూజ్య ఆనోభద్రాః భద్రాఅగ్నే - సహస్రశీర్షా - కద్రుద్రాయేత్యాది స్వశాఖోక్తస్వశాంతి సూక్తానిపఠిత్వా అగ్నింప్రతిష్ఠాప్య ॥ గ్రహాణాంధాన్యాని వాదద్యాత్ ॥ చక్షుషీఆజ్యేనేత్యంతేఅత్రప్రధానం రుద్రమశ్వత్థప్లక్షపలాశఖదిరసమిదాజ్య చరుయవతిలమిశ్రమాషైః ప్రత్యేకమష్టోత్తరశత సంఖ్యయాప్రజాపతిమేతైఃద్రవ్యైః వ్యాహృతిభిరష్టావింశతి సంఖ్యయాశేషేణస్విష్టకృత మిత్యాదిత్యాగే కృతేహోమంకృత్వాబలిదానాంతే మూర్ధానమితిపూర్ణాహుతిం హుత్వాశతచ్ఛిద్రేణసర్వకుంభోదకైః తత్వాయామీత్యాదిమంత్రై రభిషిక్తోయజమాన ఆచార్యాదిభ్యోదశదానాదద్యాత్ ॥గవామంగేష్వతిగాం॥శరణ్యాంసర్వలోకానాం లజ్జాయారక్షణపరం। సువేషధారివస్త్రత్వం మదః శాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతివస్త్రం॥

రణ్యగర్భేతిహిరణ్యం ॥ సర్వభూతాశ్రయాభూమి ర్వరాహేణసముద్ధృతా । అనంతసస్యఫలదా మదఃశాంతింప్రయచ్ఛమే॥ ఇతిభూమిం॥క్షీరం త్విదంశంఖవర్ణం క్షీరాదమృతసంభవం । క్షీరాత్క్షీరోదకీతిఃస్యాత్ తేప్రాణస్యసంస్థితిః ॥ తస్మాత్ క్షీరప్రదానేన అదఃశాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతిక్షీరం ॥ కామధేనుసుసంభూతం సర్వక్రతుషుసంస్థితం । దేవానామాజ్యమాహార మదఃశాంతిం-౦-ఇత్యాజ్యం ॥ యథాదేవేషువిశ్వాత్మా ప్రవరశ్చజనార్దనః । సామవేదస్తువేదానాం మహాదేవస్తుయోగినాం ॥ ప్రణవఃసర్వమంత్రాణాం నారీణాంపార్వతీయథా । తథారసానాంప్రవరః సదైవేక్షురసోఽమృతః ॥ త్వంమేతస్మాత్పరాంలక్ష్మీం దదస్వగుడసర్వదా॥ ఇతిగుడం॥తతఃకాంస్యపాత్రేరూపంరూపమితిమంత్రేణసకుటుంబఃస్వప్రతిరూపంవీక్ష్య ॥ ఆజ్యంతేజస్సముద్దిష్ట మాజ్యంపాపహరంస్మృతం । ఆజ్యంసురాణామాహార మాజ్యేదేవాఃప్రతిష్ఠితాః ॥ ఇత్యాజ్యపాత్రం॥ తతోదశదానాని ॥ తానిచ ॥ గోభూతిలహిరణ్యాజ్య వాసోధాన్యగుడానిచ ॥ రౌప్యంలవణమిత్యాహు ర్దశదానానిపండితాఇతి ॥ తేషుమణ్ణాం మంత్రాఉక్తాః ॥ మహర్షేర్గోత్రసంభూతాః కశ్యపస్యతిలాఃస్మృతాః। తస్మాదేషాంప్రదానేన మమపాపంవ్యపోహతు ॥ ఇతితిలాః ॥ సర్వదేవమయంధాన్యం సర్వోత్పత్తికరంమహత్ । ప్రాణినాంజీవనోపాయ మదఃశాంతింప్రయచ్ఛమే - ఇతిధాన్యం ॥ప్రీతిర్యతఃపితౄణాంచ విష్ణుశంకరయోస్సదా । శివనేత్రోద్భవంరౌప్యమతఃశాంతి-౦-ఇతిరూప్యం॥ యస్మాదన్నరసాఃసర్వే నోత్కృష్టాలవణంవినా । శంభోఃప్రీతికరంనిత్యమతఃశాంతిం-ఇతిలవణం ॥ ఏతానిదక్షిణాయుక్తానిదేయాని ॥ (అర్థక్రమేణపాఠక్రమస్యబోధాత్ ॥ అతఏవాంతేదక్షిణానుక్తిః) కేచిద్దక్షిణామపిపాఠక్రమాంమధ్యేకుర్వంతి । తతఃరుద్రప్రతిమాంత్ర్యంబక మిత్యభిషేకంకృత్వా ఉత్తరపూజాంకృత్వా విసృజ్యాచార్యహస్తేదత్వాగ్నింవిసృజ్యసంపూర్ణతాంవాచయిత్వా ॥ విప్రాన్భోజయేత్ ॥ సినీవాలీకుహ్వాద

ర్శశాంత్యాసముచ్చయః ॥ అవ్యభిచారాదితి కేచిత్ ॥ తస్మాత్సినీవాల్యా మేవేయంశాంతిర న్తర్భూతా ॥ కుహ్వాంతుదోషమాత్రముక్తం । దర్శః సూర్యేందు సంగమ ఇతికుహ్వా ఏవదర్శత్వాత్ తత్రదర్శశాంతిరేవే తి॥ (కేచిత్తు దర్శవ్యతీపాతేపథి కృద్వైశ్వానరీంకుహ్వాం ద్వయోస్సము చ్చయమాహుః) నాత్రగోముఖప్రసవః॥

ఇతి సినీవాలీకుహూశాంతి ప్రయోగః.

అథదర్శశాంతిః ॥ నారదః ॥ అథాతోదర్శజాతానాం మాతాః తోర్దరిద్రతా । తద్దోషపరిహారార్థం శాంతింవక్ష్యామి తేసదా। పు ణ్యాహంవాచయిత్వాచ క్రతుంసంకల్పపూర్వకం । కుండంవామండలం కుర్యాత్తద్దేశేస్థాపయేద్ఘటం ॥ ౨ ॥ మండలంసర్వతోభద్రం ॥ తత్కుం భేనిక్షిపేద్ద్రవ్యం దధిక్షీరఘృతాదికం । ఆదిశబ్దాద్గోమూత్రగోమయన్య గ్రోధాదుంబరాశ్వత్థచూతనింబకాస్తథా ॥ పంచరత్నానినిక్షిప్యవస్త్ర యుగ్మేనవేష్టయేత్ ॥౩ ॥ సర్వేసముద్రాస్సరితః తీర్థానిజలదానదాః।ఆ యాంతుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః ॥౪ ॥ ఆపోహిష్ఠేతృచాచైవ కయానశ్చిత్రఇత్యృచా । యత్కించేదమృచాచైవ సముద్రజ్యేష్ఠఇత్యృ చా ॥ ౫ ॥ అభిమంత్ర్యోదకంపశ్చా దగ్నేఃపూర్వప్రదేశకే । ఉదఙ్ముఖో భిమంత్ర్యైవ పశ్చాద్దర్శదేవతాఃస్థాపయేత్॥ ౬॥ ఇత్యన్వయః ॥ మండ లంకుర్యాదితియదుక్తంతదాహ ॥ హారిద్రంరక్తకంచైవ కృష్ణంశ్వేతంచ నీలకం । ఏతేషాంతండులైశ్చైవ సర్వతోభద్రముద్ధరేత్ ॥ దర్శాఖ్యాదే వతాయాశ్చసోమసూర్యస్వరూపిణీ ॥ ప్రతిమాస్వర్ణజాశ్రేష్ఠా రాజ తీతామ్రజాథవా ॥ ౭ ॥ దర్శదేవతారూపసోమసూర్యస్వరూపాంప్ర తిమాంస్థాపయేదిత్యభేదేనాన్వయః ॥ (కుహ్వాఅపితత్వాత్తత్రాపీదం) స ర్వతోభద్రమధ్యేచస్థాపయేద్దర్శదేవతాం।గ్రహావర్ణంవస్త్రయుగ్మంత ద్వర్ణం గంధపుష్పకం ॥ ౬ ॥ ఆప్యాయస్వేతిమంత్రేణ సవితాపశ్చా త్తథైవచ ॥ ఉపచారైఃసమారాధ్యతతోహోమంసమాచరేత్ ॥ ౧౦॥

కృత్వావహ్నింప్రతిష్ఠాప్యక్రతుసంకల్పమీదృశం । ఆయురారోగ్యసిద్ధ్య
ర్థంసర్వారిష్టప్రశాంతయె ॥౧౧॥ పుత్రస్యదర్శజననేదోషనిర్హరణా
యచ । మాతాపిత్రోః కుమారస్యసర్వారిష్టప్రశాంతయే ॥ తేషామా
యుః శ్రియంచైవశాంతిహోమంకరోమ్యహం । సమిధశ్చచరుద్ర
వ్యంక్రమేణజుహుయాద్గృహీ ॥ హునేత్పితృమంత్రేణ సోమోధేనుం
చమంత్రతః । ఎతైర్మంత్రైశ్చప్రత్యేకంహునేదష్టోత్తరంశతం ॥ ఎతై
రితిబహువచనాత్ పితృదైవత్యహోమోప్యష్టోత్తరంశతం। దర్శశ్చదేవ
వతాహోమ అష్టావింశతిసంఖ్యయా ॥ హోమమేవంతుకృత్వాథవి
దధ్యాచ్చాభిషేచనం । శ్రీసూక్తమాయుస్సూక్తంచసముద్రజ్యేష్ఠఇత్యృ
చా ॥ ఎతైర్మంత్రైరభిషేకం మాతాపిత్రోశ్శిశోస్తథా । తతఃస్విష్ట
కృదాదిస్యాద్ధోమశేషంసమాపయేత్ ॥ హిరణ్యంరజతంచైవ కృష్ణాం
ధేనుంసదక్షిణాం । అన్యేభ్యోపియథాశక్తిదాతవ్యాదక్షిణాతథా ॥ బ్రా
హ్మణాన్భోజయేత్తత్ర కారయేత్స్వస్తివాచనం॥

ఇతి నారదోక్త దర్శశాంతిః॥

అథప్రయోగః ॥ దేశకాలౌసంకీర్త్యాస్యబాలస్య దర్శజననసూ
చితారిష్టనిరసనద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం దర్శజననశాంతిం కరి
ష్య ఇతిసంకల్ప్య । గణేశపూజా పుణ్యాహవాచననాందీ శ్రాద్ధాచార్య
ర్త్విగ్వరణానికుర్యాత్ ॥ తత్రఆచార్యః కుండాత్ స్థండిలాద్వా పూర్వే
పంచవర్ణైః తండులైస్సర్వతోభద్రంవిరచ్య । తన్మధ్యేకుంభంసంస్థాప్య
తత్రపంచగవ్యం న్యగ్రోధోదుంబరాశ్వత్థచూతనింబ వృక్షమూలానాం
త్వక్పల్లవాంశ్చ పంచరత్నానినిక్షిప్య వస్త్రయుగ్మేనావేష్ట్య ॥ సర్వేసము
ద్రాః- ౦- ఇతిమంత్రేణ ఆపోహిష్ఠేత్యృచా ॥ కయానశ్చిత్రః-౦- య
త్కించేదం-సముద్రజ్యేష్ఠా ఇతిచాభిమంత్ర్య పూర్ణపాత్రే ఆప్యాయ
స్వేతిసోమం సవితాపశ్చాత్తాదితి సూర్యమావాహ్యగ్రహవర్ణైఃగంధ
పుష్పైశ్చపూజ[illegible] కేచిత్పితృమధ్యే[illegible]త్తరయోశ్చసోమసూ

ర్యాపూజయంతి ॥ తత్రమూలంచింత్యం ॥ తతోఽగ్నింగ్రహాంశ్చప్రతిష్ఠా
ప్యాన్వాదధ్యాత్ ॥ అత్రప్రధానం ॥ గ్రహాన్ సోమసూర్యంచాష్టోత్తర
శతాష్టావింశత్యన్యతమసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాహుతిభిః। శేషేణస్విష్టకృత
మిత్యాద్యాజ్యభాగాంతే ఆయురారోగ్యేతిమంత్రాభ్యాం హోమంకృ
త్వా ॥ హిరణ్యవర్ణామితిసూక్తేన ॥ ఆయుష్యంవర్చస్యమితిసూక్తేన స
ముద్రజ్యేష్ఠాఇత్యనయాచ మాతాపితృశిశూనభిషించ్య । స్విష్టకృదాదిబ
లిదానాంతే పూర్ణాహుతింహుత్వా హోమశేషం సమాప్యాచార్యా
య యథాశక్తిరజతంహిరణ్యం కృష్ణాంధేనుంచసదక్షిణాందత్వా ॥ ఋ
త్విగ్భ్యో యథాశక్తిదక్షిణాందత్వోత్తర పూజాంవిధాయ విసృజ్యాచా
ర్యాయ ప్రతిమాందద్యాదగ్నిం విసృజ్యబ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా॥శాం
తింపాఠయిత్వా స్వస్తివాచనంకుర్యాదితి॥ ఇతినారాయణభట్టసూను రా
మకృష్ణభట్టాత్మజ కమలాకరభట్టకృత దర్శశాంతి ప్రయోగః॥

ఇతి తిథిశాంతిః॥

అథనక్షత్రశాంతయః॥తత్రాదౌజ్యేష్ఠానక్షత్రశాంతిః॥ తదుత్పత్తౌ
ఫలంబ్రహ్మయామళే॥ జ్యేష్ఠాద్యేజననీమాతా ద్వితీయేజననీపితా। తృతీ
యేజననీభ్రాతా స్వయంమాతాచతుర్థకే ॥ ఆత్మానంపంచమేహంతి ష
ష్ఠేగోత్రక్షయోభవేత్ । సప్తమేచోభయకులంజ్యేష్ఠంభ్రాతరమష్టమే॥
నవమేశ్వశురంహంతి సర్వంహంతిదశాంశకః ॥ వసిష్ఠః ॥ సురేశతారాజని
తోథవాగ్రజం ద్విదైవతారాజనితస్తుదేవరం । పురందరర్క్షేజనితస్సు
తస్తథా స్వస్యాగ్రజంహంతినపుత్రికాయది ॥ విశేషోనిర్ణయసింధౌజ్ఞే
యః ॥ ప్రయోగపారిజాతేవృద్ధగార్గ్యః ॥ సుఖాసీనంమునిశ్రేష్ఠం గర్గం
మునిగణాన్వితం । కృతాంజలిపుటోభూత్వా పప్రచ్ఛప్రతిశౌనకం॥ జ్యే
ష్ఠానక్షత్రసంభూత గండదోషవినిర్ణయం । తస్యశాంతివిధానంచ య
థావత్కథయామ్యహం ॥ ఘటికైకాచమైత్రాంతే జ్యేష్ఠాదౌఘటికాద్వ
యం । తయోస్సంధిరితిజ్ఞేయం శిశుగండంసమీరితం॥ ప్రథమేచద్వితీయే

చ జ్యేష్ఠర్క్షేచతృతీయకే ॥ పాదత్రయేజాతనరో జ్యేష్ఠోప్యత్రప్రజాయ
తే । జ్యేష్ఠాంత్యపాదజాతస్తు పితుఃస్వస్యవినాశనః ॥ జాయతేనాత్రసం
దేహో దశాహాభ్యంతరేతథా । తృతీయేకన్యకాజాతా హంతిశీఘ్రంత
థాగ్రజం ॥ తచ్ఛాంతింతస్యవక్ష్యామి గండదోషప్రశాంతయే । సుదినే
శుభనక్షత్రే చంద్రతారాబలాన్వితే॥ సూతకాంతేయథాకుర్యా జ్జ్యేష్ఠా
శాంతింవిధానతః । వజ్రాంకుశధరందేవ మైరావతగజాన్వితం ॥ కుర్యా
చ్ఛచీపతింరమ్యం దేవేంద్రంసురనాయకం । కర్షమాత్రసువర్ణేనకర్షా
ర్ధేనాథపాదతః॥ తద్విధానంప్రకుర్వీత విత్తశాఠ్యంనకారయేత్ ।శాలితం
డులసంపూర్ణే కుంభస్యోపరిపూజయేత్ ॥ ఇంద్రాయేంద్రోమరుత్వాత
ఇతిమంత్రేణవాగ్యతః।గంధపుష్పైర్ధూపదీపై ర్నానాభక్ష్యనివేదనైః॥
పూజయేద్విధినావిప్రలోకపాలగణాన్వితం। రక్తవస్త్రద్వయోపేతంపూ
జయేత్సురనాయకం ॥ తత్రసంస్థాపయేత్కుంభాన్ చతుర్దిక్షువిశేషతః।
తన్మధ్యేస్థాపయేత్కుంభం శతచ్ఛిద్రసమన్వితం ॥ పుణ్యోదకసమాయు
క్తాన్ వస్త్రయుగ్మనివేష్టితాన్ । కుంభేషువిన్యసేద్ధీమాన్ పంచగవ్యం
సమంత్రకం ॥ పంచామృతంపంచరత్నం మృత్తికాఃపంచసంఖ్యకాః। పం
చవృక్షకషాయాంశ్చ పంచపల్లవకాంస్తథా ॥ సువర్ణాంకుశదూర్వాశ్చ
నిక్షిపేచ్ఛతౌషధీః । పూజయేద్వారుణైర్మంత్రై శ్చతుఃకుంభాన్ప్ర
యత్నతః । త్వన్నోఅగ్నేజపేదాదౌ సత్వన్నోపిద్వితీయకం ॥ సముద్ర
జ్యేష్ఠాఇతిచే మంమేగంగేచతుర్థకం । పూజయేద్వస్త్రయుగ్మాద్యైశ్చ
తురఃకలశానపి ॥ కలశస్థాన్వరుణానపీత్యర్థః ॥ జపంకుర్యుఃప్రయత్నేన
మంత్రైరేభిఃద్విజోత్తమాః । ఆనోభద్రాజపంకుర్యా ద్భద్రాఅగ్నేవి
శేషతః ॥ ఇంద్రసూక్తంరుద్రసూక్తం పజంమృత్యుంజయంతతః। ఇంద్రం
సంపూజ్యదేవేంద్రం వరుణంకుంభసంస్థితం ॥ సుసంకల్ప్యవిధానేనహో
మకర్మతతశ్చరేత్ । సమిద్భిఃబ్రహ్మవృక్షస్య శతమష్టోత్తరంయథా॥ స
ర్పిషాచరుణాచైవ మూలమంత్రేణవాగ్యతః । హునేజ్జప్యేనచైతేనయ
తఇంద్రభయేతిచ ॥ [illegible] పృథక్ ।

ఖార్యాశిశుసమోపేతం యజమానంవిశేషతః । అభిషేకంప్రకుర్వీతసూక్తైర్వారుణసంజ్ఞకైః॥సముద్రజ్యేష్ఠాభిర్మంత్రైరిమంమేవరుణస్యచ। పృథివీశాంత్యాదిభిర్మంత్రైరభిషేకంసమాచరేత్ ॥ అభిషేకనివృత్తౌతు యజమానస్సమాహితః । శుక్లాంబరాణిధృత్వాథ కుర్యాదాజ్యావలోకనం ॥ రూపంరూపేతిమంత్రేణ చిత్రంతచ్చక్షురేవవా । దేవతాఃపురతఃస్థిత్వా ధూపదీపనివేదనం ॥ దద్యాదాచమనంసమ్యక్తాంబూలాఘ్యర్ఘం తథైవచ । నమస్తేసురనాథాయ నమస్తుభ్యంశచీపతే॥ గృహాణార్ఘ్యం మయాదత్తం గండదోషప్రశాంతయే । కార్యంయత్పూజకాదీనాం శుభంలబ్ధ్వాసమర్పయేత్ ॥ ఆచార్యాయచగాందద్యా త్తుసుశీలాంచపయస్వినీం । రక్తవర్ణాంవత్సయుతాం సర్వాలంకారభూషితాం ॥ వస్త్రయుగ్మపిధానంచ యథావిభవసారతః । యక్షగంధర్వసిద్ధైశ్చ పూజితోసిశచీపతే ॥ దానేనానేనదేవేశ గండదోషంవినాశయ ॥ అష్టోత్తరశతంహుత్వా కుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం । తతోపిదక్షిణాందత్వా ప్రణిపత్యసమాపయేత్ ॥ జ్యేష్ఠాశాంతిమిమాంకృత్వా యథావిధ్యుక్తమార్గతః। గండదోషంవినిర్జిత్య ఆయుష్మాన్జాయతేనరః॥ ఇత్యుక్తంవృద్ధగార్గ్యేణశౌనకోత్రవిశేషతః । జ్యేష్ఠానక్షత్రసంభూత గండదోషప్రశాంతయే ॥ అజ్ఞానాద్వాథవాజ్ఞానా ద్వైకల్యాద్వాధనస్యచ ॥ యన్న్యూనమతిరిక్తం వా తత్సర్వంక్షంతుమర్హసి॥ఇతిజ్యేష్ఠానక్షత్రశాంతిః॥

అథప్రయోగః॥గోముఖప్రసవంకృత్వాదేశకాలౌస్మృత్వా అస్యశిశోఃజ్యేష్ఠానక్షత్ర సూచితసకలారిష్ట శాంత్యర్థంజ్యేష్ఠానక్షత్రశాంతింకరిష్యే॥ఇతిసంకల్ప్య॥గణేశపూజాపుణ్యాహవాచననాందీశ్రాద్ధాచార్యర్త్విగ్వరణానికుర్యాత్ తతఃఆచార్యఃమహీద్యౌరితిభూమింస్పృష్ట్వా॥ఓషధయస్సమితియవాన్నిక్షిప్య॥ ఆకలశేష్వితికలశంస్థాప్య॥ గంధద్వారాభ్యర్చ్యశాలితండులైఃకలశంపూరయిత్వా॥పూర్ణాదర్వీతిపూర్ణపాత్రంనిధాయ॥తదుపరికర్షాతదర్ధార్ధకృతామింద్రప్రతిమాం ఇంద్రాయేందోమరుత్వతఇతిఇంద్రందత్తత్వమంత్రైః।లోకపాలాంశ్చావాహ్యపూజయేత్ । తతఃపూర్వా

దిదిక్షుచతురఃకుంభాన్మధ్యేశతచ్ఛిద్రంసంస్థాప్య॥ దిక్కుంభేషుపంచగవ్య
పంచామృతపంచరత్నపంచమృత్తికాః పంచపల్లవసువర్ణ కుశదూర్వాః
శతౌషధీశ్చక్షిప్త్వా వస్త్రయుగ్మేనవేష్టయిత్వా వరుణమావాహ్య పూజ
యేత్ । తతః పూర్వాదికలశేషు త్వన్నోఅగ్నే-౦-సముద్రజ్యేష్ఠాఇమం
మేగంగే ఇత్యభిమంత్ర్య ఆనోభద్రాసూక్తం-౦ - రుద్రంత్ర్యంబకంచజ
ప్త్వాఇంద్రాయేందో-౦- యతఇంద్రభయామహే ఇతిచాష్టోత్తరశతమ
ష్టావింశత్యష్టౌవాజపేయుఃతతోగ్ని-౦- గ్రహాంశ్చప్రతిష్ఠాప్యఅన్వాదధ్యా
త్॥ అత్రప్రధానం॥ ఇంద్రంపలాశసమిదాజ్యచరుద్రవ్యైరష్టోత్తరశతసం
ఖ్యయా ఇంద్రాయేందోమరుత్వఇతి మంత్రేణప్రజాపతిం తిలద్రవ్యేణా
ష్టోత్తర శతంవ్యాహృతిభిః శేషేణస్విష్ట కృతమిత్యాదిబల్యంతే పూర్ణా
హుతిం పూర్ణపాత్రవిమోకంచ కృత్వానహితేక్షత్ర మిత్యాదివారుణసూ
క్తైఃసముద్రజ్యేష్ఠేతిచతుర్భిః ఇమంమేవరుణేత్యనయాద్యాః శాంతించాభి
షించేత్॥ తతోయజమానోరూపంరూపమితిమంత్రేణాజ్య మవలోక్యత
త్పాత్రంసదక్షిణం బ్రాహ్మణాయదత్వాఇంద్రంసంపూజ్య॥ నమస్తేసురనా
థాయనమస్తుభ్యంశచీపతే । గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం గండదోష
ప్రశాంతయే ॥ ఇత్యర్ఘ్యందత్వాచార్యాదిభ్యో హోమాదిజన్యంశ్రే
యోగృహీత్వా తమింద్రాయసమర్ప్య ఆచార్యాయ రక్తవర్ణాం
వస్త్రద్వయయుతాం సవత్సాంగాం ॥ యక్షగంధర్వసిద్ధైశ్చపూజితో
సిశచీపతే। దానేనానేనదేవేశ గండదోషంవినాశయేతి-మంత్రేణదద్యా
త్॥ తతఃఋత్విగ్భ్యోన్యే భ్యశ్చదక్షిణాందత్వా ఉత్తరపూజాంవిధాయ
విసృజ్య ॥ అజ్ఞానాద్వాథవాజ్ఞానాద్వైకల్యా ద్వా[illegible]నస్యచ॥ యన్న్యూ
నమతిరిక్తంవాతత్సర్వం క్షంతుమర్హసి ॥ ఇతిసంప్రార్థ్య చార్యా
యదత్వాగ్నిం సంపూజ్యవిభూతిం ధృత్వావిసృజ్యాష్టశతం విప్రాన్సదక్షి
ణంసంభోజ్య ఆశిషోగృహీత్వాభుంజీతేతి॥

ఇతిజ్యేష్ఠానక్షత్రశాంతిః॥

అథమూలానక్షత్రశాంతిః-తత్రాదౌతదుత్పత్తిదోషః॥అభుక్తమూలసంభవంపరిత్యజేత్తుబాలకం । సమాష్టకంపితాథవానతన్ముఖంవిలోకయేత్ ॥ తదాద్యపాదకేపితావిపద్యతేజనన్యథో । తృతీయకేధనక్షయశ్చతుర్థకేశుభావహః ॥ ప్రతీపమంత్యపాదతః ఫలంతదేవసార్పభే ॥ అభుక్తమూలమాహవృద్ధవసిష్ఠః । జ్యేష్ఠాంతేఘటికాచైకామూలాదౌఘటికాద్వయం । అభుక్తమూలమిత్యాహుర్జాతంతత్రవివర్జయేత్॥ బృహస్పతిస్తు ॥ జ్యేష్ఠాంతేఘటికార్ధంతు మూలాద్యాఘటికార్ధకం। తయోరంతర్గతానాడీ అభుక్తంమూలముచ్యతే ॥ బృహన్నారదస్తు॥ అభుక్తమూలగండాంతం ఘటికానాంచతుష్టయం । తత్రేంద్రాంత్యఘటీద్వంద్వం మూలాద్యద్వయమేవచేతి॥ కశ్యపసంహితాయాంత్వన్యథామూలముక్తం । మూలాద్యపాదజోహంతి పితరంతుద్వితీయజః ॥ మాతరంస్వం తృతీయేర్థంసుహృదంతుతురీయజః । ఫలంతదేవసార్పర్క్షే ప్రతీపంత్వంత్యపాదతః ॥ పరిశిష్టేకాత్యాయనోపి ॥ ప్రథమేపితునేష్టోద్వితీయేమాతుస్తృతీయే ధనధాన్యస్యచతుర్థే కులశోకాపహః స్వయమపుణ్యభాగీస్యాదితి ॥ వసిష్ఠః ॥ తౌరీయజః శుభకరఃఫలమేతదేవత్వైలోమతోభుజగధిష్ణ్యభవస్యసర్వం పిత్రాదేఃస్వస్యచశుభకరీఇతిజ్ఞేయం॥ జయార్ణవే॥ మూలంస్తంభంత్వచ-౮-శ్శాఖాపత్రం పుష్పంఫలంశిఖావేదా-౪-శ్చమునయ-౭-శ్శైవ దిశ-౧౦-శ్చవసవ-౮-స్తథా ॥ నవ-౯-బాణా-౫-రసా-౬- రుద్రా-౧౧-మూలాభేదాఃప్రకీర్తితాః ॥ మూలేమూలవినాశాయస్తంభేహానిర్ధనక్షయః ॥ త్వచిభ్రాతృవినాశాయశాఖామాతృవినాశకృత్ । పత్రేసపరివారస్య పుష్పేషునృపవల్లభః॥ ఫలేషులభతేరాజ్యం శిఖాయామల్పజీవితం॥ అన్యత్రతత్వన్యథోక్తం॥మూలేసప్త-౭-ఘటీషు మూలహననంస్తంభేష్ట-౮- సౌఖ్యక్షయం త-౧౦-ద్దిగ్బంధువినాశనీచ విటపేరుద్రై ౯-౧౧-ర్హతోమాతులః॥ పుత్రై ౯ కై ౯ః-౧౨-సుకృతీతుబాణ-౫-కుసుమే మంత్రీఫలేసాగరే-౪- రాజ్యంవహ్నౌ 3-శిఖాల్పమాయురితి సన్మూలాంఘ్రి౯షుస్యాత్ఫలం ॥ పత్రాదిఘటి

కానాముత్తమత్వేపిచరణదోషోస్త్యేవ। భూపాలవల్లభః॥ వృషాళిసింహే
ఘటే చమూలం దివిస్థితంయుగ్మతులాంగనాంత్యే। పాతాళగంమేషధ
నుఃకుళీరనక్రేషు మర్త్యేషువితిసంస్మరంతి॥ ఏతల్లగ్నఫలం॥ స్వర్గేమూ
లేథవేద్రాజ్యం పాతాళేచధనాగమః। మృత్యులోకేయదామూలంతదా
శూన్యంసమాదిశేత్॥ వసిష్ఠః॥ వ్యతీపాతేంగహానిస్స్యాత్పరిఘేమృత్యు
మాదిశేత్। వైధృతౌపితృహానిస్స్యాన్నష్టేదావంధతాంవ్రజేత్॥ మూ
లేసమూలనాశస్స్యాత్కులనాశోధృతౌభవేత్। వికృతాంగేచహీనేచ
సంధ్యయోరుభయోరపి॥ పర్వణ్యపిప్రసూతిశ్చసర్వారిష్టభయప్రదా।
తద్వత్సదంతజాతశ్చ పాదజాతస్తథైవచ॥ తస్మాచ్ఛాంతిం ప్రకుర్వీతగ్ర
హాణాంక్రూరచేతసామితి। వ్యతీపాతాద్యాశాంతిగ్రహమఖయోఃసముచ్చ
యః అత్రయత్తత్ప్రకారేణ గ్రహమఖవిధానం తదనారభ్యాధీతస్యసప్త
దశస్యమిత్రావిందా ప్రకరణస్థైనైవోపసంహారాదితరేషు శాంతికేషుగ్ర
హమఖానావశ్యకత్వార్థం॥

అథశాంతిః ॥ శౌనకః ॥ అథాతఃసంప్రవక్ష్యామిమూలజాతహి
తాయచ । మాతాపిత్రోర్ధనస్యాపి కులస్యస్వహితాయచ ॥ త్యా
గోవామూలజాతస్య స్యాదష్టాబ్దాత్ప్రదర్శనం । అభుక్తమూలజాతా
నాం పరిత్యాగోవిధీయతే ॥ అదర్శనాద్వాపిపితుః సతుతిష్ఠేత్సమాష్ట
కం। ఏవంచదుహితుర్జ్ఞేయంమూలజాతఫలంబుధైః ॥ ముఖ్యకాలంప్రవ
క్ష్యామి శాంతిహోమస్యయత్నతః। జాతస్యద్వాదశాహేతుజన్మర్క్షే
వానుభేదినే ॥ సమాప్తకేద్వాదశాహేమంటపంకారయేద్బుధః। పుణ్యాభి
ర్ణంతిస్తైస్తోత్రైః ప్రోక్షితాయాంక్షితౌతతః ॥ ఋత్విజస్తుకశ్యపేనోక్తాః
బ్రాహ్మణాః శ్రోత్రియాశ్చాష్టౌద్వాదశం త్వథషోడశేతి। తత్రోదకుంభం
సుశ్లక్ష్ణంరక్తం వ్రణవివర్జితం ॥ అకృష్టమూలనిర్ణిక్తం పూరయేన్ని
ర్మలాంభసా। నిర్ణిక్తంహిధౌతం॥ వస్త్రావకుంఠితం కుర్యాత్పూరయే
త్తీర్థవారిణా ॥ కుర్వన్హేమసమాయుక్తం చూతపల్లవసంయుతం॥
స్వస్తికోపరివిన్యస్యస క్షీరద్రుమపల్లవైః । ద్రోణవ్రీహీంశ్చనిక్షిప్య ఈశా

న్యాంచనిధాపయేత్॥ పంచరత్నానినిక్షిప్య సర్వౌషధిసమన్వితం। అర్చి
తంగంధపుష్పాద్యైః శ్రీరుద్రంచస్పృశంజపేత్ ॥ షడంగసహితంసమ్య
క్తంజపేద్రుద్రసంఖ్యయా। బహ్వృచోరుద్రసూక్తైర్వా ఛందోగోరు
ద్రసామగైః॥ ఏకాదశ్యాష్టత్రిద్వ్యేక సంఖ్యయాశక్తితోజపేత్ । ఇ
యంచసంఖ్యయాచైవ రుద్రసూక్తంచసామసు ॥ తత్రాప్రతిరథంసూ
క్తం శతరుద్రానువాకకం। శతరుద్రానువాకస్త్వ మగ్నేరుద్రఇతి॥రక్షో
మంత్రంతథాపుణ్యం రక్షోఘ్నంచస్పృశంజపేత్ ॥ ఏతేషామప్యేకాద
శాదిసంఖ్యయాజపః। త్ర్యంబకంతుజపేత్సమ్య గష్టోత్తరసహస్రకం॥ ఏక
వారంతథాచాపి పావమానీంస్పృశంజపేత్ । జపస్యపంచకుంభాఃస్యుః
ద్వయంవాతదలాభతః॥ రుద్రకుంభోనిరఋతికుంభశ్చభిన్నః। ఏవంసప్త
కుంభాః ॥ రుద్రకుంభోమధ్యే ఈశానాదికోణచతుష్కేచత్వారఇతిపంచ
వా। కశ్యపసంహితాయాంతు మధ్యేశతచ్ఛిద్రం కోణేషుచత్వారఃఏవం
పంచకుంభాః॥ ఈశానాదిచతుష్కోణేష్వవ్రణాన్ జలపూరితాన్।పూర్వో
క్తద్రవ్యసంయుక్తాన్ స్థాపయేద్రక్తవర్ణకాన్ ॥ శతచ్ఛిద్రంబృహత్కుం
భంస్థాపయేత్తండులోపరిఇతి। తత్రపూర్వోదిత సూక్త జపస్తేనైవోక్తః॥
రుద్రేణక్రమశోభద్రా భద్రాఅగ్నేసుభక్తితః॥ ఆనోభద్రాఅనేనైవపుం
సూక్తేనైవచార్చయేత్। మోచనీమూలజామిత్యష్టావాక్యాన్యేకకోజపే
త్॥ కుంభద్వయపక్షేచతుఃప్రస్రవణముక్తంకాత్యాయనేన। ద్వితీయోద
కుంభంకృత్వాచతుః ప్రస్రవణసంయుక్తం తత్రవరుణముపరిష్టాన్మాలాని
ధారయేద్వాంశపాత్రేకృత్వావస్త్రేబద్ధ్వేతి॥ పంచకుంభపక్షేపిమధ్యేశత
మూలాని। కుంభద్వయమాహ ॥ శ్రీరుద్రస్యైకకుంభశ్చసర్వసూక్తానిత
త్రతు। తథాపంచకుంభం పూర్వోక్తైర్లక్షణైర్యుక్తం ॥ చతుఃప్ర
స్రవణంకుర్యాత్పంచ వక్త్రింతథైవచ ॥ వస్త్రావకుంఠితం కుర్యాత్పూర
యేత్తీర్థవారిణా। పంచరత్నసమాయుక్తం ఆమ్రపల్లవసంయుతం॥ గ
జాశ్వరథ్యావల్మీకసంగమాద్ధ్రదగోకులాత్ ॥ రాజద్వారప్రవేశాచ్చమృ

డిమాసీయనిక్షిపేత్ – కుంభస్యనైరుతేదేశే హేమస్థానంప్రకల్పయేత్ గోమయాలెపితేదేశేకుర్యాత్ స్థండిలముత్తమం॥ కశ్యపేనతు॥ మంటపం చతురశ్రంచచతుర్హస్తప్రమాణతః – చతుర్ద్వారసమాయుక్తంతోరాణాద్యైర్యలంకృతం – పూర్వోక్తలక్షణోపేతం కుండమీశానతోబహిరిత్యుక్తం॥ కృత్వాగ్నిముఖపర్యంతం ఉల్లేఖాదిస్వశాఖతః। పూర్ణపాత్రనిధానాంతే కృత్వాపూజాంసమారభేత్ ॥ నక్షత్రదేవతారూపం సువర్ణేనప్రయత్నతః । నిష్కమానేనవార్ధేనపాదే నాథస్వశక్తితః। ప్రతిమాం లక్షణేనైకాంకారయిత్వావిచక్షణః॥ యద్వామూలవివర్ణస్యస్థాపయిత్వాప్రపూజయేత్ ।సంస్మరేన్నిర్ఋతింశ్యామం సుముఖంనరవాహనం॥ రక్షోధిపంఖడ్గహస్తం దివ్యాభరణభూషితం। జ్యోతిర్నిబంధేతు॥ మూలంరూపంవిధాతవ్యం శ్వేతంకుణపవాహనం। ఖడ్గఖేటధరంచోగ్రం ద్విభుజంచవృకాననమితి॥ ఉక్తంచ॥ ప్రతిమాపూజనార్థాయ వస్త్రయుగ్మంప్రకల్పయేత్। పంకజంకారయేద్భూమారక్తాభిర్వ్రీహితండులైః॥ చతుర్వింశద్దళోపేతం శుక్లైర్వాకర్ణికాన్వితం। తస్యోపరిన్యసేత్పాత్రం స్వర్ణంవారౌప్యమృణ్మయం॥ శుద్ధవస్త్రేణసంఛాద్య తత్రమూలానినిక్షిపేత్ ॥ మూలాని॥ శితమూలాని॥ విష్ణుక్రాంతాసహదేవీ తుళసీతుశతావరీ। మూలానిమానిగృహ్ణీయాచ్ఛతాలాభేవిశేషతః॥ స్థాపయేత్కర్ణికామధ్యే వస్త్రగంధాద్యలంకృతం। కూర్చహేమజలోపేతంకుంకుమౌషధిసంయుతం॥ కూర్చోదర్భస్తంభః॥ఏవంవిధకుంభంన్యసేదిత్యర్థః॥ కుంభోపరిన్యసేద్విద్వాన్మూలనక్షత్రదేవతాం॥ తథాప్రత్యధిపాధాంచ పూజయేద్దేవతాంశుభాం। ఉత్తరాషాఢఋక్షాద్యానమూరాధాంతమర్చయేత్॥ చతుర్వింశతిదళేషు ఉత్తరాషాఢాద్యానిచతుర్వింశతినక్షత్రాణి పూర్వాదితఃస్థాపనీయానీత్యర్థః। ఐంద్రాదీశానపర్యంతంపూజయేత్సు స్వనామతః ॥ స్వలింగోక్తైశ్చ తన్మంత్రైః ప్రదానాదీన్వపూజయేత్॥ కశ్యపేనతు॥ సువర్ణేనప్రమాణేన తదర్ధార్ధేనవాపు

నః । యథావిత్తానుసారేణ ప్రతిమాంనిర్మితేస్సుధీః ॥ ఉదుంబరవటా
శ్వత్థప్లక్షామ్రత్వచపల్లవం। శతౌషధీమూలశంఖ నవరత్నానిమృత్తికాః।
పంచామృతంతుసద్బీజంకుంకుమంరోచనంఫలం॥ కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేద్వే
మురాశైలేయచందనం । వచాచంపకముస్తాచసర్వౌషధ్యోదశస్మృతాః॥
గజాశ్వరథ్యావల్మీక సంగమస్థానసంభవః। హ్రదగోరాజనగరద్వారతశ్చా
ష్టమృత్తికాః॥ తిలమాషవ్రీహి యవగోధూమాశ్చప్రియంగవః। చణకై
స్సహితాశ్చాష్టౌ సద్బీజాఖ్యానిసర్వదా॥ దధిమధ్వక్షతౌకుంభార్ణవస్త్రై
స్తల్లింగమంత్రకైః। మోక్షణశ్చేతిమంత్రేణ నిర్మితించార్చయేత్త
తఇత్యుక్తం॥ పంచామృతేనసంస్నాప్య ఆవాహ్యాథసమర్చయేత్ । ఉప
చారైః షోడశభిః యద్వాపంచోపచారకైః ॥ రక్తచందనగంధాద్యైః పు
ష్పైఃకృష్ణసితాదిభిః। మేషశృంగాదిధూపైశ్చ ఘృతదీపైస్తథైవచ॥ సురా
పోళికమాంసాద్యైర్నైవేద్యైర్భోజనాదిభిః। మత్స్యమాంససురాదీని
బ్రాహ్మణానాంవివర్జయేత్ ॥ సురాస్థానేప్రదాతవ్యం క్షీరసైంధవమి
శ్రితం । పాయసంలవణోపేతం మాంసస్థానేప్రకల్పయేత్ ॥ ఉక్తద్రవ్యా
ద్యలాభేతు యథాలాభంసమర్పయేత్ । పుష్పాంతంతుసమభ్యర్చ్య
హోమంకుర్యాద్యథోదితం ॥ నిర్వాపప్రోక్షణాదీని చరోఃకుర్యాద్యథా
విధి। హవిర్గృహీత్వావిధివత్ నైరఋత్యే ఋత్వ్యచాహువేత్ ॥ పాయ
సంఘృతసంమిశ్రం హునేదష్టోత్తరంశతం । సమిదాజ్యచరూన్ స్పశ్చాచ్ఛ
క్తితస్సంఖ్యయాహునేత్॥ అధిదైవతయోశ్చైవంజుహుయాత్స్వస్వ
మంత్రతః । చతుర్థ్యంతనమోంతైశ్చ స్వాహాంతైఃస్వస్వమంత్రకైః॥
నక్షత్రదేవతాభ్యశ్చ పాయసేనతుహోమయేత్ । స్వమంత్రోనామ
మంత్రః॥ కృణుష్వేతిపంచదశభిర్జుహుయాత్కృసరంతతః। గాయత్ర్యా
జాతవేదసేత్ర్యంబకమిత్రిక్రమాత్॥ సీరాయుంజంతితామగ్నిం వాస్తోష్ప
త్యగ్నిమేవచ । తామగ్నివర్ణాం తపసాజ్వలంతీం వైరోచనీంకర్మఫలే
షుజుష్టాం॥ దుర్గాందేవీంశరణమహం ప్రపద్యేసుతరసితరసేనమః । (క్షే
త్రస్యపతినా-గృహాణాగ్నిం దూతంతథైవచ) (శ్రీసూక్తేనతథావిద్వాన్

మిదాజ్యచరూన్ క్రమాత్ ॥ అష్టోత్తరశతైర్వాపి అష్టావింశతిభిః క్రమా
త్। అష్టాష్టసంఖ్యయా వాపి జుహుయాచ్ఛక్తితో బుధః॥ త్వన్నః సోమేన
పాయసం జుహుయాత్తత్రయోదశ॥ చతుర్గృహీతమాజ్యం చ యాతేరు
ద్రేతిమంత్రతః। స్రువేణ జుహుయాదాజ్యం మహావ్యాహృతిభిః క్రమాత్
హుత్వా స్విష్టకృతం పశ్చాత్ప్రాయశ్చిత్తాహుతిం హువేత్। కశ్యపేన తు॥
దుర్గాం గ్రహాంశ్చ విఘ్నేశం లోకపాలాంశ్చ పూజయేత్॥ ప్రజాపతయె
స్వాహేతి ముఖాంతే జుహుయాద్ఘృతం। మూలాయ స్వాహా ప్రజాపత
యే స్వాహేత్యుపహోమా ॥ పలాశసమిదాజ్యే స త్వన్నేనాష్టసహస్ర
కం। అథవాష్టోత్తరశతం ప్రత్యేకం జుహుయాత్తతః॥ మూలం ప్రజామిత్య
ష్టాభిః వాక్యైర్మంత్రద్వయేన చ॥ సామిత్రసౌమ్యనిర్ఋత్యమంత్రై
రశ్వత్థసంభవైః॥ సమిద్భిశ్చ తిలైర్వ్రీహీన్ హుత్వా వ్యాహృతిభిస్తథా।
ఆచార్యో యజమానో వా అగ్నౌ పూర్ణాహుతిం హువేత్ । సముద్రా
దూర్మిరనూక్తేన ప్రాజాపత్యా ఋచా తథా ॥ పూర్ణాదర్వీనస్తతేతిమం
త్రైః పూర్ణాహుతిం హువేత్ ॥ హోమశేషం సమాప్యాథ వహ్ని
మారోపయేద్బుధః । గ్రహమఖవికృతిత్వాత్సైతాగ్నివహ్నిసమారో
పః॥ కుంభాభిమంత్రణం కుర్యాద్దక్షిణేనాభిమర్శయేత్ । మృత్యుప్రశమ
నార్థాయ జపేత్త్ర్యంబకం శతం ॥ రుద్రకుంభోక్తమార్గేణ రుద్రమం
త్రం స్పృశన్ జపేత్॥ రుద్రకుంభస్య దక్షిణతోభిమర్శనం కృత్వా యాజుష
బహ్వృచసామగాభిః పూర్వోక్తం జపం జపేదిత్యర్థః ॥ ఏకాదశాష్టత్రి
ద్వ్యేకసంఖ్యయా రుద్రసూక్తం సామం వా జపేదిత్యర్థః । ధూపం దీపం
చ నైవేద్యం కుంభయుగ్మే నివేదయేత్ ॥ రుద్రకుంభే నిర్ఋతికుంభే చేత్యర్థః
ప్రసాదయేత్తతో దేవమభిషేకార్థమాదరాత్ । నిర్ఋతిం చంద్రం ॥ త
స్మిన్ కాలే గ్రహాతిథ్యం కర్తవ్యం భూతిమిచ్ఛతా॥ పృథక్ప్రశస్తస్తేనైవ న
క్షత్రేష్ట్యా సహైవ వా । తేనైవ హేతునా గ్రహయజ్ఞః పృథక్ప్రశస్తః॥
మూలశాంత్యా సహైవేత్యర్థః। అభిషేకవిధిం వక్ష్యే సర్వాచార్యైరుదీ
రితం॥ భద్రాసనోపవిష్టస్య యజమానస్య ఋత్విజః। దారపుత్రసమేతస్య

కుర్యాఃసర్వైభిషేచనం॥ అక్షిభ్యామితిసూక్తేన పావమానీభిరేవచ । ఆపో హిష్ఠేతినవభిః యతఇంద్రదద్వయేనచ ॥ సహస్రాక్షేత్యృచాచాపి దేవస్య త్వేతిమంత్రకైః । శివసంకల్పమంత్రేణ వక్ష్యమాణైశ్చమంత్రకైః ॥ వక్ష్యమాణైః శ్లోకైస్తైచప్రయోగేవక్ష్యంతే॥ తచ్ఛంయోరభిషేకంతుసర్వదోషాపశాంతిదం। సర్వకామప్రదందివ్యం మంగళానాంచమంగళం॥ వస్త్రాంతరితకుంభాభ్యాం పశ్చాత్తుస్నాపయేద్బుధః । తతఃశుక్లాంబరధరః శుక్లమాల్యానులేపనః॥ యజమానోదక్షిణాభి స్తోషయేదృత్విగాదికాన్। ధేనుంపయస్వినీం దద్యాదాచార్యాయసవత్సకాం॥ నిర్బుతిప్రతిమాంవస్త్రకుంభం హేమంచదాపయేత్। గ్రహార్థవస్త్రప్రతిమాస్తత్తదుక్తాశ్చదక్షిణాః॥ శ్రీరుద్రజాపినేదేయః కృష్ణోనడ్వాన్ప్రయత్నతః। తత్కుంభవస్త్రప్రతిమాం తస్మైదద్యాత్ప్రయత్నతః॥ ఇతరేభ్యోపివిప్రేభ్యఃశక్త్యా దద్యాచ్చదక్షిణాం । ఉక్తాలాభేతతోదద్యా దాచార్యబ్రహ్మఋత్విజాం। తత్తన్మూల్యంప్రదాతవ్యం శక్త్యావాథప్రదాపయేత్। ఆచార్యాయచయద్దత్తం తదర్థంబ్రహ్మణేభవేత్ ॥ సదస్యాయబ్రహ్మణోర్ధం మృత్విగ్భ్యశ్చతదర్ధకం । జ్యోతిర్నిబంధేత్వత్రసర్వ మూలహోమోప్యుక్తః॥ ప్రచ్ఛాదనోర్ణవస్త్రాది దద్యాద్ధేనుంచకాంచనం । దానాంతేహోమయేద్విప్రస్సర్వమూలానితత్రవై॥ ఇతి ॥ దేవతాచమూలం। గృహ్ణీయాదాశిషంతేభ్యః ప్రణమ్యాథక్షమాపయేత్ ॥ దద్యాదన్నంపాయసాది బ్రాహ్మణాన్భోజయేచ్ఛతం। అలాభేనతిపంచాశద్దశకంతదలాభతః॥ సర్వాంతేశ్చపలనంబ్రాహ్మణైరాశిష స్తథా॥ గృహీత్వాక్షమాపయేద్విద్వాన్ నిర్బుతిఃప్రయతామితి॥విధానేచరితేస్మింస్తుతతఃశాంతిర్భవేద్ధ్రువం।గండాంతేప్యేవమేవస్యాత్పుష్యార్ధేతద్వదేవతు॥పుష్యాద్యర్ధేప్రసవేప్యేవంశాంతిఃకార్యేత్యర్థః। సమాప్తేద్వాదశాహే కుర్యాద్వాశాంతిమాదరాత్॥ ఇత్యుక్తంమనునాసమ్య ఙ్మూలజాతహితాయచ । మాతాపిత్రోర్ధనస్యాపిబంధుదోషాపశాంతయే॥

ఇతిమదనరత్నోక్తశౌనకోక్తమూలానక్షత్రశాంతిః॥

శతమూలాని ॥ శతమూలానిద్వై వక్ష్యే మనోహారేణపురాణసము చ్చయే॥ బర్హిశ్శిఖా-౧-హరిక్రాంతా- ౨-సహదేవీ-౩-పునర్నవా-౪- శారపుంఖా-౫- వరాహీంచ-౬-కాకజంఘా-౭-సులక్ష్మణా-౮-॥ తుంబి కాచైవ-౯- కర్కంధుః-౧౦- కచూర్ణీ-౧౧- కారవల్లికా- ౧౨- క ర్కోటకాచ-౧౩-చక్రాంతా-౧౪- శ్వేతార్కా-౧౫-వ్యాఘ్రపత్రికా- ౧౬- రుద స్త్రీ-౧౭-చాశ్వగంధాచ-౧౮- ముసలీ-౧౯-గిరికర్ణికా-౨౦ ఇందవారు- ౨౧- హ్యపామార్గ-౨౨- శంఖపుష్పీ-౨౩- కుమారికా- ౨౪-సల్లకీ-౨౫- ఛాఘగంధారీ-౨౬- నిర్గుండీ-౨౭-దేవరాళికా-౨౮- వటః-౨౯-శమీ-౩౦- తథాప్లక్ష-౩౧-పాలాశో-౩౨- శ్వత్థఏవచ-౩౩- చూత-౩౪- శ్చోదుంబరో-౩౫-జంబూ-౩౬- నదీవృక్షో-౩౭-ధవేతసః ౩౮-॥ పున్నాగో-౩౯-థార్జునః-౪౦- శోకో-౪౧-వకుళో-౪౨- శ్మంత క స్తథా-౪౩- సాల-౪౪-స్తాళ-౪౫- స్తమాలశ్చ-౪౬-పాటలా-౪౭-శత పత్రికా-౪౮- మధూకశ్చ-౪౯- శిరీషశ్చ-౫౦- ।శీవృక్షో-౫౧-బృహతీ ద్వయం-౫౨-॥ బలా-౫౩-చాతిబలా-౫౪- చైవపాఠా-౫౫- నాగబల స్తథా-౫౬-॥ జాతీచ-౫౭-వకుళశ్చైవ-౫౮- కేతకీ-౫౯- కదళీతథా- ౬౦- మాతులింగీ-౬౧- జయంతీచ-౬౨- యవాజీ-౬౩- ఫుంద్రకీతథా- ౬౪- ద్రోణపుష్పీ-౬౫- తథాకుంభీ-౬౬-శ్రీపర్ణీ-౬౭- దమన స్తథా- ౬౮-చంపకః-౬౯-పద్మకంచైవ-౭౦- తథాకాంచనపుష్పికా- ౭౧-సిద్ధే శ్వరీచ-౭౨-బదరీ-౭౩- రాజవృక్షో-౭౪-ధవ స్తథా-౭౫-॥కుందశ్చ-౭౬- ముచుకుందశ్చ-౭౭- గోజిహ్వా-౭౮-క్షీరకుందుకా-౭౯- దాడిమీ-౮౦ బీజపూరీచ-౮౧- బ్రాహ్మీచ-౮౨- మల్లికాతథా-౮౩- ॥ భృంగరాజ- ౮౪- అధోపుష్పీ-౮౫-మత్స్యాక్షీ-౮౬- చాటరూపకా-౮౭-॥ తరం గిణీ-౮౮- గుడూచీచ-౮౯- నిశాద్వే-౯౦-౯౧- శతమూలికా-౯౨- వాగుజీ-౯౩-కాకజంఘాచ-౯౪- బర్బరీ-౯౫-తుళసీతథా-౯౬- కుశ- ౯౭-కాశ-౯౮- శ్చేక్షుమూలం-౯౯-తథాసర్షపమూలకం॥౧౦౦॥అలా భేచోక్తవృక్షాణాం సద్వృక్షాణాంసమాహరేత్॥

మదనరత్నే గర్గ స్త్వన్యథాహ ॥ స్వయముత్పాటయేత్ప్రాజ్ఞో మూలానాంచశతంపితా ॥ లక్ష్మణాంశతమూలాంచ శిరీషోవేతిస స్తథా। సహాసా శ్వేతమూలాచ విష్ణుక్రాంతా థశంఖినీ ॥ సర్పాక్షీమీననేత్రా చ పుత్రపాణికృతాంజలీ। పలాశోబిల్వకశ్చైవరోచనం చందనద్వయం। కృష్ణమాంసీమురోసీరం బాలకంచతథామలా ॥ గోజిహ్వాకుళసీఇష్వా శతపుష్పాసలాంగలీ। బ్రహ్మదండీద్రోణపుష్పీ ప్రియంగుసితసర్షపః॥ పిప్పలీకాకజంఘాచ త్రాయమాణాసహదేవా స్తథా । జ్యోతిష్మతీచగాంధారీ తిగంధః పూర్ణకౌశికీ ॥ భగకుమాసుభద్రాచ గుడూచీఇంద్రవారుణీ। అలాబుకారుదంతీచ కదళీకేతకీతథా ॥ గోక్షురంశతపర్వీచ అరిష్టికాపరాజితా । ఛిన్నరుద్రాశతపత్రా నికుంభాచసువర్చలా ॥ అశ్వగంధా హ స్తి కర్ణీహరిద్రాద్వితయంతథా । ఉష్ట్రిరోమధుకారశ్చ అశ్వత్థోవకుళ స్తథా॥ బబ్బరాచాపమార్గంచ మందారశ్చాతిము క్తకః। మాలతీ స్వర్ణపుష్పాచ శ్రీపర్ణీశ్రీఫలంతథా॥ దర్భమూలంకరవీరం మదయంతీవికంకతః। పాటలాసురదారుశ్చ అర్ధసూదనిక స్తథా ॥ ఫలంమన్మథవృక్షస్య పలాశస్యచపల్లవః । రాస్నానదీవృక్షమూలం సురదారువిదారికా॥ శ్వేతవీర్యా శ్వేతపాకాతథా నీలోత్పలానిచ । నాగకేసరమిందీరీ కుమారీచైవనిక్షిపేత్॥ శతమూలాశతావరీ। సహాకాసహదేవీ॥ శ్వేతమూలాపునర్నవా। మీననేత్రామత్స్యాక్షీ॥పుత్రపాణాపుత్రజీవః। కృతాంజలిః-అంజలినిహతా-గూడాఇతిప్రసిద్ధా॥పలాశకటుమూలం।చందనద్వయంశ్వేతపీతంచ॥ఉశీరవీరణఆమలక్యాభూమ్యామలకీ। గోజిహ్వాగళకుంభీతిప్రసిద్ధా॥బ్రహ్మదండీఅధఃపుష్పీద్రోణపుష్పీచకంచుకః।కాకజంఘావికాంగీ॥ జ్యోతిష్మతీమాలకాంగుణీగాంధారీపూర్ణా। కౌశికాకోశాతకీ॥భగకుమాశిగ్రుః।సుభద్రాసారివా॥అలాంబుకాతుంబీ।శతపర్వావచాఅరిష్టికానాగవల్లీ॥ఛిన్నరుద్ధాపీడగుహూచీ।శతపత్రాకమలినీ॥నికుంభాదంతిభేదః।సువర్చలాసూర్యఫలా॥హస్తకర్ణీపరండః।ఉష్ట్రిపిటః॥సర్జరాబీజకః।అతిముక్తకః॥మాధవీజాతిస్వర్ణపుష్పాకుశలీ। దమయంతీయూధికా॥అర్ధసూ

దసీచపాలక్యా।మన్మథవృక్షఃఆమ్రః॥సురదారుఃదేవదారుః। విదారికాభూ
కూశ్మాండీ॥ శ్వేతవీర్యాగిరికర్ణీ। శ్వేతపాకాగుంజా॥స్పష్టమన్యత్। సర్వౌ
షధ్యస్తు॥ మురామాంసీవచాకుష్ఠం శైలేయంరజనీద్వయం । సటీచంపక
ముస్తాచ సర్వౌషధిగణస్స్మృతః ॥ మురాఏకాంగీ। జటామాంసీ ॥ శైలే
యంమనశ్శిలా।సటీకచోరా-స్పష్టమన్యత్। కాత్యాయనః॥మూలనక్షత్రే
మూలవిధానంకుర్యా త్సర్వౌషధ్యాసర్వగంధైశ్చ సంయుక్తం తత్రో
దకుంభంకృత్వాసవస్త్ర గంధపుష్పసహితం శ్వేతసిద్ధార్థకసుమసం
యుక్తం కుర్యాత్తస్మిన్రుద్రాన్ జపిత్వాఽప్రతిరథంరక్షోఘ్నంచ ద్వితీ
యోదకుంభంకృత్వాచతుః ప్రస్రవణసంయుక్తముపరిష్టాన్మూలాని ధార
యేద్వంశపాత్రేకృత్వావస్త్రేబద్ధ్వా తస్మిన్ప్రధానానిమూలాని వక్ష్యా
మ్యష్టాదశమాషహిరణ్మయంమూలం సప్తధాన్యాని కాష్మర్యాసహాదే
వ్యాపరాజితా బాలాపాఠాశంఖపుష్ప్యధోపుష్పీ మధుయష్టికాచక్రాం
గికామయూరశిఖా కాకజంఘాకుమారికాద్వయ జీవంత్యపామార్గభృం
గరాజ లక్ష్మణాజాతీవ్యాఘ్రపత్రం చక్రమర్దకీసిద్ధేశ్వరాశ్వత్థోదుంబరప
లాశప్లక్ష వటార్కదూర్వారోహితకశమీ శతావరీఇత్యాదిమూలశతం
పూరయిత్వా తస్మిన్నిషిద్ధానివక్ష్యామి బైల్వధవనింబకదంబరాజవృక్షో
చ్ఛశాలా ప్రియాసూదధికపిత్థకోవిదార శ్లేష్మాతకవిభీతక శాల్మలీసరళ
సర్వకంటకి వర్జ్యాం తత్రాభిషేకంకుర్యాత్పితుః శిశోర్జనన్యాదేవస్యత్వే
త్యౌదుంబర్యా సందీముదగగ్రామాస్తృణాతి తత్రాసీనాం సంపాతేనా
భిషించతిశిరసేత్యనులోమం శిరోమేశ్రీర్యశా ఇతియథాలింగమంగాని
సంస్పృశతి ॥ స్నానాదూర్ధ్వం నైఋత్యాంపాయసం శ్రపయిత్వాకా
ష్మర్యమయం సుక్సువంప్రతప్యసంమృజ్యచ ఆఘారావాజ్యభాగౌహు
త్వా అసున్వంతమితిచతస్రః స్థాలీపాకేనజుహుయా త్కృణుష్వపాజఇతి
పంచదశాజ్యాహుతీశ్చతుర్గృహీతేనజుహుయాన్మానస్తోక ఇతిద్వాభ్యాం
యాతేరుద్రశివాతనూరితి షడగ్నేరక్షాంసిసేధతి। శుక్రజ్యోతిరమర్త్యః
శుచిఃపావకఈడ్య ఇతిత్వన్నః సోమవిశ్వతోరక్షారాజన్నఘాయతః ॥ సరి

ష్యేత్యావతస్సఖేతిస్విష్టకృదాదిప్రాశనాం తేకృష్ణాగాః కృష్ణాశ్చతిలాహే
మమయమూలంసప్తధాన్యసంయుక్తంఆచార్యాయవరందద్యాత్ కృష్ణోన
డ్వాన్బ్రాహ్మణే నక్షత్రసూచకేభ్యోవాసోదద్యా దన్యేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యః
సువర్ణం దద్యాత్కృసరాన్నపాయసేనబ్రాహ్మణాన్ భోజయేత్ సార్వ
త్రైవ తేగండజాత ఏషఏవవిధిః కాత్యాయనేనోక్తః కృతేశాంతిర్భవతీతి॥

అష్టాదశమాషమితంసువర్ణంకృతంమూలం । కేచిత్తుఅష్టాదశ
మాషమితినపఠంతి ॥ మధుయష్టికా జ్యేష్ఠీమధు । చక్రాంకితాఅతిబలా॥
మూలనామానితు। కాష్మర్యా॥ వాలాఉశీరం। అధఃపుష్పీ॥కాకజంఘా।
చిద్రుచిరా॥ సులక్ష్మణాపుత్రశీసదృశీ। వ్యాఘ్రపత్రీ॥సిద్ధేశ్వరాజాతీ। రోహి
తకంసుగంధతృణం॥అన్యానిప్రసిద్ధానిచ। ఏతాదృశానిద్వాత్రింశదావశ్య
కాని॥అన్యానిశతమూలాంతర్గతానిగ్రాహ్యాణి।తదభావేకానిచిదప్రతిషి
ద్ధాని యానివిహితానినిషిద్ధానిచ తేషుభవికల్పః ॥

అథశౌనకోక్తమూలశాంతిప్రయోగః ।

ఉక్తకాలేగోముఖప్రసవంకృత్వాదేశకా -౦- శౌనకోక్తవిధినా
మూలానక్షత్రశాంతింకరిష్యే ॥ ఇతిసంకల్ప్య ॥ గణేశపూజనపుణ్యాహవా
చననాందీశ్రాద్ధానికృత్వాచార్యం బ్రహ్మాణం సదస్యమృత్విజశ్చాష్టౌచతు
రోవావృత్వామధుపర్కైః వస్త్రాలంకారాదిభి ర్యథావిభవమర్చ
యేత్ ॥ తతఃఆచార్యః ప్రాణానాయమ్యాస్మిన్కర్మణ్యాచా
ర్యకర్మకరిష్యేఇతిసం। యదత్రసంస్థితమితిసర్షపాన్వికీర్యాపోహి
ష్ఠాదిమంత్రైః కర్మభూమింప్రోక్ష్య సలక్షణమండపదేవతాపూజాదికు
ర్యాత్ ॥ తతస్తత్రైశానభాగేవర్ణైః స్వస్తికంవిలిఖ్యతత్రమహీద్యౌరితి
భూమింస్పృష్ట్వా । ఓషధయఃసమితిద్రోణప్రమాణాన్వ్రీహీన్ప్రక్షిప్య
తత్రఆకలశేష్వితి నవకుంభాన్నిధాయ యేమంమేగంగేఇతితీర్థవారిణాపూ
ర్య ॥ గంధద్వారామితిగంధం । యాఓషధీరితోష్యధీరోషధయః సమితి
యవాన్ ॥ కాండాత్కాండాదితిదూర్వాం । అశ్వత్థేవఇతిపంచపల్లవాం
శ్చ॥ స్యోనాపృథివీతిసప్తమృదః । యాఃఫలినీరితిఫలం॥ సహిరత్నానీతిపం

చరత్నాన్యాపోహిష్ఠేతిత్యృచా పంచగవ్యం హిరణ్యరూపమితిసువర్ణం
చప్రక్షిప్య యువాసువాసా ఇతివస్త్రేణకలశమావేష్ట్య పూర్ణాదర్వీతి
తామ్రవంశాదిమయం పూర్ణపాత్రంనిదధ్యాత్ ॥ కేచిత్త్వాపాతతో మూ
లవాక్యాలోచనేన వస్త్రవేష్టితవారిపూర్ణ పంచగవ్యసువర్ణపల్లవయు
తంకలశంవ్రీహిషునిధాయ ఫలరత్నౌషధ్యాదిప్రక్షేపం గంధపుష్పా
ర్చనాదిబాహుల్యం తదసాంప్రదాయికం। తతోరుద్రకలశాంశ్చతుర్దిక్షు
మహీద్యౌరితి భూమింస్పృష్ట్వాశక్త్యాయవాన్ ప్రక్షిప్యచతురఃకలశాన్
స్థాపయిత్వా పూర్ణపాత్రనిధానాంతంకుర్యాత్ ॥ తత్రప్రతికలశంమం
త్రావృత్తిః। తతఃపూర్ణపాత్రోపరివస్త్రే సౌవర్ణనిర్మితాంరుద్రప్రతి
మాంత్ర్యంబకమితిమంత్రేణావాహ్య తేనైవ షోడశోపచారైఃపూజయే
త్॥ అస్యవసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్। తతఃఏకఋత్విక్ కుంభంస్పృష్ట్వా రుద్రై
కాదశినీంజపేద్యదియాజుషః బహ్వృచస్తు చత్వారిరుద్రసూక్తాని॥ ఛందో
గస్తురుద్రసామాని అత్రోభయత్రశక్తిత ఏకాదశాష్టత్రిద్వ్యేక సం
ఖ్యాగ్రాహ్యాః। కేచిద్రుద్రస్సర్వసాధారణోబహ్వృచ ఛందోగయోస్తు
సుసామ్నారుద్రేణ సహవికల్పఇత్యాహుః॥ తత్రరుద్రన్యాసాదిఅస్మద్గురు
కృతరుద్రపద్ధతౌద్రష్టవ్యం। రుద్రసూక్తానితు॥ కద్రుద్రాయేతినవర్చానాం
ఘోరకణ్వోరుద్రో గాయత్రీరుద్రసూక్తజపేవినియోగః। ఇమారుద్రాయే
త్యాదిద్వాదశర్చానాంకుత్సఋషిః-రుద్రోదేవతా-ఆద్యానవజగత్యోంత్యేత్రి
ష్టుభౌజపేవినియోగః॥ఆతేపితరితిపంచదశర్చానాంగృత్సమదోరుద్రస్త్రిష్టుప్
జపేవి-ం-॥ ఇమారుద్రాయస్థిరధన్వనఇతిచతసృణాంవసిష్ఠోరుద్రోజగత్యోం
త్యానుష్టుప్॥జపేవి-ం-॥ ఆవోరాజానమిత్యేకాదశానామింద్రసామ్నాంవా
మదేవఋ-ం-రుద్రోదే-ం- ఆద్యస్యసామ్నస్త్రిష్టుప్॥తతశ్చతుర్ణాంగాయ
త్రీతతస్త్రయాణాంత్రిష్టుప్ తతస్త్రయాణాముత్కృతిఛందః॥జపేవి-ం-॥
తతఏకఋత్విక్ మధ్యకుంభేత్ర్యంబకమితిమంత్రమష్టోత్తరసహస్రంజపేత్॥
అన్యస్తుక్రమేణచత్వారి సూక్తానిజపేత్ । తానిచ ॥ ఆశుఃశిశానఇతిత్ర
యోదశర్చానాం ఇంద్రోప్రతిరథఋషిః- ఇంద్రోదే-ం-॥ చతుర్థ్యాబృహ.

స్పతిస్త్రిష్టుప్ ఛందః। అంత్యానుష్టుప్ ॥ జపేవి-౦-॥ త్వమగ్నేరుద్ర ఇత్య నువాకస్య హవ్యవాడృషిఃఅగ్న్యాత్మారుద్రోజగతీ ॥ జపేవి-౦- ॥ త్వమ గ్న ఇతిరక్షామంత్రస్య వామదేవోఽగ్నిస్త్రిష్టుప్ జపేవి-౦- ॥ రక్షోహణమితి పంచవింశత్యృచస్యాంగీ రసఃవాయురగ్నిస్త్రిష్టుప్ ॥ చతస్రోం త్యానుష్టుభః-జపేవి-౦-॥అత్రసంఖ్యాపూర్వోక్త్యా-యథాశక్త్యాగ్రాహ్య చతుర్థేతుపవమానమప్యేకవారంజపేత్ । యద్వాప తేషామపిరుద్ర కుంభఏవజపః॥ చతుర్షుశాంతిజపఇతికేచిత్ । ఏవంపంచకుంభాసంభవే కుంభద్వయంసంస్థాప్య॥అస్మిన్పక్షేరుద్రకుంభేపూర్వోక్తరుద్రాదిసర్వమం త్రజపః। అన్యకుంభేతుఃవరుణమావాహ్య శాంతిరుద్రజపంకుర్యాత్॥ అథ వాపంచకుంభస్థానేపక్కైక ఏవంచతుఃప్రస్రవణః ॥ తత్రమధ్యకుంభకా ర్యాణి మధ్యముఖే । కుంభచతుష్టయకార్యాణి చతుర్షుప్రస్రవణేష్వి తివివేకః॥తతఃపూర్వస్థాపిత కుంభోత్తరతశ్చతుర్వింశ దళంపంచవర్ణైః శుక్లతండులపిష్టైన వాకృత్వాతత్రకర్ణికాయాం ॥ మహీద్యౌరిత్యాది నాకుంభంసంస్థాప్య తత్రేమంమేగంగ ఇతిజలమాపూర్య ॥ గంధద్వా రామితిగంధంక్షిప్త్వా । తత్రశతమూలానినిక్షిపేత్ ॥ తదభావేవిష్ణు క్రాంతాసహదేవీ తుళసీశతావరీః ప్రక్షిప్యకుశాగ్రకుంకుమంచప్రక్షిప్య। యాఓషధీరిత్యాది పూర్ణపాత్రనిధానాంతం కృత్వాఉపరివస్త్రేష్టదళం కృత్వా కర్ణికాయాం మోషూణఇతినిష్కార్ధార్ధనిర్మితాం ని ఋ్రుతిప్రతిమాం పంచామృతేనస్నాపయిత్వా సంస్థాప్యతద్దక్షిణత ఇం ద్రంవోమధుఛందా ఇంద్రోగాయత్రీఅనేనేంద్రం ॥ తదుత్తరతశ్చాపున మేమేధాతిథిరాపోనుష్టుప్ ఇత్యపఃస్థాపయేత్। దేవతాశ్చవిశ్వేదేవాః వి ష్ణుః వసవః వరుణః అజైకపాత్ అహిర్బుధ్న్యః పూషా అశ్వినా య మః అగ్నిః ప్రజాపతిః సోమః రుద్రం అదితిః బృహస్పతిః సర్పాః పిత రః భగః అర్యమా సవితా త్వష్టా వాయుః ఇంద్రాగ్నీ మిత్ర ఇతి॥తతో లోకపాలకానావాహయేత్॥తతోనైఋతేగ్నిస్థాపనంకృత్వా తదీశాన్యే నవగ్రహాంస్తత్తన్మంత్రైరావాహ్య అన్వాధానంకుర్యాత్। తద్యథా॥ స

మిద్ధ్వయమాదాయ చక్షుష్యాజ్యే నేత్యంతముక్త్వా నవగ్రహానముకసం
ఖ్యాభిః సమిచ్చర్వాజ్యాహుతిభిః అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతా లోకపా
లాన్వినాయకాదీంశ్చ ప్రత్యేకమముకసంఖ్యాభిః సమిచ్చర్వాజ్యాహు
తిభిఃనిఋతింప్రతిద్రవ్యేణాష్టోత్తరశతసంఖ్యాకాభిః ఘృతసంమిశ్రపా
యసచరుసమిదాజ్యాహుతిభిః॥ ఇంద్రమపశ్చప్రతిద్రవ్య మష్టావింశతిసం
ఖ్యాభిః ఘృతసంమిశ్రపాయసాన్నసమిదాజ్యాహుతిభిః। విశ్వేదేవాద్యా
శ్చతుర్వింశతిదేవతాః ప్రతిదైవతమష్టసంఖ్యాభిః రక్షోహణంకృణు
ష్వేతిపంచదశగ్భిః ప్రత్యృచమష్టసంఖ్యాభిః కృసరాహుతిభిః సవితారం
దుర్గాత్ర్యంబకం ఋత్విక్సుతిం దుర్గాంవాస్తోష్పతిం అగ్నింక్షేత్రాధి
పతిం మిత్రావరుణావగ్నిం ఏతాఃఅష్టసంఖ్యాభిః కృసరాహుతిభిఃశ్రియం
హిరణ్యవర్ణామితిపంచదశగ్భిః ప్రతిమంత్రమష్టసంఖ్యాభిః సమిదాజ్యచ
ర్వాహుతిభిః సోమంత్రయోదశవారం పాయసాహుతిభిః ॥ రుద్రంచతు
గృహీతేనాజ్యేన అగ్నింవాయుంసూర్యం ప్రజాపతించాజ్యేన శేషేణ
స్విష్టకృతమిత్యాది పూర్ణపాత్రనిధానాన్తం కృత్వాస్వస్వమంత్రైః
నైఋత్యాది పూజాంకుర్యాత్॥ తత్రవస్త్రయుగ్మంరక్తచందనగంధ
కృష్ణసురభిపుష్పాణి ధూపోమేషశృంగస్య ఆజ్యస్యదీపః పురుషాహారా
యపోళికాః॥ బ్రాహ్మణస్యసురాస్థానే సైంధవమిశ్రితంక్షీరం మాంసస్థా
నేలవణయుక్తంపాయసం క్షత్రియాదీనాంసతిసంభవే ముఖ్యమేవ ఏతా
వన్నైవేద్యం ఆచమనాదిపుష్పాంజల్యంతాం పూజాంకృత్వాఅముష్మై
త్వేత్యాద్యన్వాధానక్రమేణ పాయసకృసరచరూన్ శ్రపయిత్వాజ్యభా
గాంతంకుర్యాత్॥ తతోయజమానోదక్షిణతః సర్వదేవతోద్దేశత్యాగం
కుర్యాత్। తతఃఋత్విక్సహితఆచార్యోజుహుయాత్ ॥ తద్యథా॥ నవగ్ర
హానధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతావినాయకాదీనాం తత్తన్మంత్రైఃసమిదా
జ్యచరూన్ పూర్వోక్తసంఖ్యయాహుత్వా॥ నిఋతేరింద్రస్యాపాచమం
త్రైః క్రమేణద్రవ్యచతుష్టయం ఋగ్భిర్జుహుయాత్। కృణుష్వేతిపంచ
దశసూక్తస్య గౌతమోవామదేవోరక్షోహాత్రిష్టుప్॥ కృసరహోమేవిని

యోగః॥ ప్రత్యృచమష్టసంఖ్య యాజుహుయాత్। గాయత్ర్యాష్టసంఖ్య యాసవిత్రేకృసరాహుతీర్హుత్వా॥ జాతవేదసేకశ్యపోదుర్గాత్రిష్టుప్। కృసరంత్ర్యంబకం వసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్ కృసర-౦-సీరాయుంజంత్యస్య బుధస్సౌమ్యఋషిః॥ఋత్విక్తుసతిదేవ-౦-గాయత్రీచ్ఛం-౦-కృసరః। తామగ్నివర్ణాం సౌభరీర్దుర్గాత్రిష్టుప్ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః వాస్తోష్పతేవసిష్ఠో వాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుప్ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః అగ్నింకాణ్వో మేధాతిథిరగ్నిర్గాయత్రీకృసరమష్టసంఖ్యాభిః। క్షేత్రస్యవామదేవఃక్షేత్రపాలోనుష్టుప్ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః గృణానాజమదగ్నిర్మిత్రావరుణౌ గాయత్రీ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః అగ్నిందూతమిత్యస్యాంగిరసో విరూపాంగారకో గాయత్రీ కృసరమష్టసంఖ్యాభిః హిరణ్యవర్ణామితి పంచదశసూక్తస్యఆనందః కర్దమశ్చిక్లీతేందిరాసుతాఋషయః శ్రీదేవతాద్యాస్తిస్రోనుష్టుభః చతుర్థీప్రస్తారపంక్తిః పంచమషష్ఠయోఃత్రిష్టుభౌ తతోష్టావనుష్టుభః అంత్యాప్రస్తారపంక్తిఃహోమేవి-౦-॥ ప్రత్యృచంసమిదాజ్యచరూనష్టావింశత్యష్టాన్యతమసంఖ్యయాజుహుయాత్। త్వన్నఃసోమవిశ్వతఇత్యస్యప్రగాథిః సోమస్త్రిష్టుప్ పాయసహోమేవినియోగః త్వన్నఃసోమవిశ్వతోగోపాఇతివామంత్రః॥త్వన్నఃసుక్రతురితివా। అనయోరింద్రోవిమదః సోమఃప్రస్తారఃపంక్తిః॥ తతశ్చతుర్గృహీతమాజ్యంగృహీత్వా। యాతేరుద్రేతికశ్యపోరుద్రః స్వరాడనుష్టుప్ ॥ అనేనజుహుయాత్॥ తతఃస్రువేణావ్యస్తసమస్తవ్యాహృతిభిరాజ్యం హుత్వాస్విష్టకృదాదిప్రాయశ్చిత్తహోమంకుర్యాత్॥ తతఃదిక్పాలేభ్యోనవగ్రహేభ్యో వినాయకాదిభ్యో నిఋతయేఇంద్రాయాదిభ్య రుద్రాయక్షేత్రపాలాయచ సదీపమాషభక్తబలీన్దద్యాత్। తతఃఆచార్యోయజమానోవా చతుర్గృహీతేనద్వాదశగృహీతేనవాస్రుచం పూరయిత్వాతత్రఫలాదికమవధాయ పూర్ణాహుతింజుహుయాత్॥ తత్రమంత్రాః॥ సముద్రాదూర్మిరిత్యేకాదశసూక్తస్య గౌతమోవామదేవోగ్నిస్త్రిష్టుప్ అంత్యాజగతీపూర్ణాహుతిహోమేవినియోగః ప్రజాపతేహిరణ్యగర్భః ప్రజాపతిస్త్రిష్టుప్ పూర్ణాద

ర్వివిశ్వేదేవాఃశతక్రతురనుష్టుప్ పూర్ణాహుతిహోమేవి -౦-సప్తతేఅ
గ్నేసప్తవానగ్నిర్జగతీపూర్ణాహుతిహోమేవి-౦-ఏవంపూర్ణాహుతిం
హుత్వా॥ ప్రణీతానినయనాదికర్మశేషంసమాప్యఅగ్నౌ శాంతికరణపక్షే
అస్మిన్నాలేసమారోప్య శాంత్యాసహనవగ్రహమఖకరణే ఇదానీంతస్మి
న్నేవాగ్నౌ పృథక్ నవగ్రహమఖఃకార్యః॥ తతశ్చతుఃకుంభం మధ్యవర్తిన
కుంభదక్షిణతః స్పృష్ట్వాత్ర్యంబకమితిమంత్రంశతవారంజపేత్। యాజుష
శ్చేద్యజమానస్తదా రుద్రైకాదశినీమపిజపేత్ ॥ బహ్వృచశ్చేద్రుద్ర
సూక్తాని। సామగశ్చేద్రుద్రసామాని ॥ అథర్వణశ్చేత్త్ర్యంబకమంత్రమా
త్రం । అథవాపకాదశాష్ట త్రిద్వ్యేకసంఖ్యయాసంపూజ్య ॥ త్ర్యంబకం
మోషూణాఇత్యుపస్థాయ। సర్వకలశోదకంపాత్రాంతరే గృహీత్వాసర్త్వి
గాచార్యోయజమానం సర్వౌషధీభిరనులిప్తాంగం ధృతనవవస్త్రంతద్వా
మతోధృతనవవస్త్రాం సంపుత్రాంపత్నీముపవేశ్య వక్ష్యమాణైర్మం
త్రైరభిషించేత్ ॥ పితామహేనకశ్యపేనచ । ధారయిత్వాబృహత్కుం
భంశతచ్ఛిద్రం సమాహితమిత్యుక్తం ॥ తేచఅక్షీభ్యామితిషణ్ణాం కశ్య
పోవివృహాయక్ష్మనాశనోనుష్టుప్। అభిషేకేవినియోగః॥ త్రిభిష్ట్వందేవేతి
సప్తానాంవసిష్ఠఋషిః । ఆద్యానాంత్రయాణామగ్నిర్దేవతా॥ తతశ్చతు
ర్ణాంవిశ్వేదేవాః ఆద్యాగాయత్రీ ద్వితీయానుష్టుప్ తతస్తిస్రోగాయ
త్ర్యోంత్యేద్వేఅనుష్టుభౌఅభిషేకే-౦-ఆపోహిష్ఠేతినవర్చానామంబరీష
సింధుద్వీపఆపోగాయత్రీ అంత్యేద్వేఅనుష్టుభౌ పంచమీవర్ధమానా
సప్తమీప్రతిష్ఠాఅభిషేకే ॥ ఆపఇద్వేతిద్వయస్య సప్తర్షయోవిశ్వేదే
వానుష్టుప్అభి-౦-॥ సహస్రాక్షేణేతిప్రాజాపత్యో యక్ష్మనాశోయక్ష్మహా
త్రిష్టుప్ అభి-౦-। దేవస్యత్వేత్యాపస్తంబ శాఖాగతైస్త్రిభిర్మంత్రైః య
క్షాగ్రతఇతిషణ్ణాం ప్రజాపతిమనుస్త్రుష్టుప్ అ-౦- తతఃయోసౌవజ్రధరో
దేవోమహేంద్రోగజవాహనః ॥ మూలజాతశిశోర్దోషం మాతాపి
త్రోర్వ్యపోహతు। యోసౌశక్తిధరోదేవో హుతభుఙ్మేషవాహనః॥ స
ప్తజిహ్వశ్చదేవోగ్ని మూలదోషంవ్యపోహతు । యోసౌదండధరో

దేవోధర్మో మహిషవాహనః ॥ మూలజాతశిశోర్దోషం వ్యపోహతు
యమోమమ॥ యోసౌఖడ్గధరోదేవో నిర్ఋతీరాక్షసాధిపః। ప్రశామ
యతుమూలోత్థం దోషంగండాంతసంభవం ॥ యోసౌపాశధరోదేవో
వరుణశ్చజలేశ్వరః। నక్రవాహఃప్రచేతానోమూలోత్థాఘంవ్యపోహతు॥
యోసౌదేవోజగత్ప్రాణో మారుతోమృగవాహనః । ప్రశామయతు
మూలోత్థందోషంబాలస్యశాంతిదః॥ యోసౌనిధిపతిర్దేవం ఖడ్గభృద్వా
జివాహనః । మాతాపిత్రోశ్శిశోశ్చైవ మూలదోషంవ్యపోహతు।
యోసౌపశుపతిర్దేవః పినాకీవృషవాహనః । ఆశ్లేషామూలగండాంత
దోషమాశువ్యపోహతు ॥ విఘ్నేశఃక్షేత్రపో దుర్గాలోకపాలానవగ్ర
హాః సర్వదోషప్రశమనం సర్వేకుర్వంతుశాంతిదాః ॥ తతఃసురాస్త్వ
త్వాదిభిరభిషించేత్॥ తచ్ఛంయోఃశంయుర్విశ్వేదేవాః శక్వరీఅభిషేకే-
ం- తతోరుద్రనిర్ఋతిశాంతి కలశోదకేనాన్యేనశతచ్ఛిద్ర మంతర్ధా
స్యాభిషిక్తోయజమానోధౌతే వాససీపరిధాయతిలకం కృత్వావిభూతిం
ధృత్వా సంకల్పపూర్వకమాచార్యాదీన్ పూజయిత్వాతేభ్యోదక్షిణాం
దద్యాత్॥ తత్రాచార్యాయసవత్సాం దోగ్ధ్రీంధేనుందక్షిణాంచదద్యా
త్। కశ్యపేనతు॥ ఆచార్యాయవృషం లోహపిండందద్యాత్సదక్షిణమిత్యు
క్తం । బ్రహ్మణేవృషం॥ రుద్రజాపినేకృష్ణ మనడ్వాహం । ఋత్విగ్భ్యశ్చ
యథాశక్తిదక్షిణాందత్వా భూయసీందత్వా నిర్ఋత్యాదీనాముత్తర
పూజాంవిధాయఉత్తిష్ఠ (అభ్యారమింద్ర-ం-) యాంతుదేవగణాఇతి వి
సృజ్యాచార్యహస్తే ప్రతిపద్యాక్షతానాశిషశ్చాగ్నిం సంపూజ్యగచ్ఛ
గచ్ఛేతివిసృజ్యశతంతదర్ధంవా దశవావిప్రాన్సంభోజ్య శాంతిసూక్తజ
పంకారయిత్వా యస్యస్మృత్యేతిజపిత్వా కర్మేశ్వరార్పణంకృత్వాభుం
జీత॥ ఇతికమలాకరభట్టకృతే శాంతిరత్నేమూలశాంతిప్రయోగః॥ *॥

అథాశ్లేషాశాంతిః॥

తత్రపాదఫలంప్రాగుక్తం॥ జయార్ణవే॥ మూర్ధాస్యనేత్రగళ
కర్ణయుగంచబాహూ హృజ్జానుగుహ్య పదమిత్యహిదేహభాగః ॥ బా

ణాద్రినేత్రహుతభుక్ శ్రుతినాగరుద్ర షణ్ణందపంచశిరసః క్రమశస్తునాడ్యః।
రాజ్యంపితృక్షయోమాతృనాశ కామక్రియారతిః। పితృభక్తోబలీస్వఘ్నస్త్యా
గీభోగీధనీక్రమాత్। విశేషస్తునిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః॥ శాంతిమాహశౌన
కః। ఆశ్లేషాయాంతుజాతానాం శాంతింవక్ష్యామ్యతఃపరం॥ జాతస్యద్వా
దశాహేచ శాంతిహోమంసమాచరేత్। అసంభవేతుజన్మర్క్షే అన్య
స్మిన్వాశుభేహని॥ స్నాతోభ్యంగాదిభిస్తస్మిన్వరయేత్తుద్విజోత్తమాన్।
విభవేపంచకుంభాస్తు ద్వయంవాతదలాభతః॥ దేవతాస్థాపనేచైకమే
కంరుద్రాభిమంత్రణే। మూలనక్షత్రప్రకారేణ కుంభేసంక్షిప్యపూజయే
త్॥ గోమయాలేపితేదేశే మంటపైఃపరిశోభితే। పంకజంకారయేత్తత్ర
చతుర్వింశద్దళాన్వితం॥ తండులైఃకారయేద్యద్వా రక్తపీతసితాసితైః।
కర్ణికాయాంన్యసేద్ధీమాన్ స్థాపయేత్తేషుకుంభకం॥ ఆకలశేష్విత్యన
యాకలశస్థాపనంస్మృతం। ఇమంమేగంగేతి మంత్రేణపూరయేత్తీర్థ
వారిణా॥ కుంభంచగంధవస్త్రాద్యైస్తత్తన్మంత్రైఃప్రపూజయేత్॥
యాఃఫలినీరిత్యనయా క్షిపేద్రత్నౌషధాదికాన్॥ కుంభోపరిస్థపాత్రేతు
ఆశ్లేషాప్రతిమాంయజేత్। నిష్కార్ధపాదపాదైర్వా కారయిత్వాస్వ
శక్తితః। తత్పూర్వోత్తరనక్షత్రే దక్షిణోత్తరయోర్యజేత్॥ ఐంద్రా
దీశానపర్యంత మితరర్క్షాణిపూజయేత్। మూలోక్తేనవిధానేన కుంభ
యోరభిమంత్రణం॥ రుద్రార్చారుద్రకుంభేతుపూర్వవచ్ఛేషమాచరేత్।న
మోఅస్తుసర్పేభ్యః పూజామంత్రఇతీరితః॥ సర్పోరక్తస్త్రినేత్రశ్చ ద్వి
భుజఃపీతవస్త్రకః। ఫలకాసిధరస్స్రగ్వీ దివ్యాభరణభూషితః॥ ఏవంధ్యా
త్వాతతోభ్యర్చ్య హోమకర్మసమారభేత్। కర్తుఃశాఖోక్తమా
ర్గేణ ఆచార్యస్త్వథవాచరేత్। ముఖాంతంకర్మనిర్మాయ యహవిరా
దాయశాస్త్రతః॥ ఇదంసర్పేభ్యోజుహుయాత్సాధిప్రత్యధిదేవతాః।
అష్టోత్తరశతంవాథ అష్టావింశతిమేవవా। మూలనక్షత్రవచ్ఛేషం హోమ
కర్మసమాచరేత్॥ పూర్ణాహుత్యంత కర్మాణికృత్వాసంపాత
కంతథా॥ (సంపాతశ్చాజ్యహోమేషు) కుంభేజలేషుప్రక్షిప్య అభిషేక

ముథాచరేత్। దారపుత్రసమేతస్య యజమానస్యపూర్వవత్ ॥ అభిషిం
చేత్తథాచార్య ఋత్విగ్భిస్సహిత స్తథా। అభిమంత్రితకుంభాద్భిరభిషిచ
నమాచరేత్॥ తథాపౌరాణమంత్రైశ్చ పల్లవైరభిషేచయేత్। ఆశ్లేషా
ఋక్షజాతస్య మాతాపిత్రోర్ధనస్యచ ॥ భ్రాతృజ్ఞాతికులస్థానాం దోషం
సర్వవ్యపోహతు। యోసౌవాగీశ్వరోనామ అదిదేవోబృహస్పతిః॥ మా
తాపిత్రోశ్శిశోశ్చైవ గండాంతంచవ్యపోహతు। పితరఃసర్వభూతానాం
రక్షంతుపితరస్సదా ॥ సార్పనక్షత్రజాతస్య విత్తంచజ్ఞాతిబాంధవాన్।
ఏవంకృతేభిషేకేతు సార్పశాంతిర్భవేద్ధ్రువం॥ తతఃశుక్లాంబరధరోయ
జమానస్సుభూషితః। దక్షిణాభి స్తతోవిప్రాన్మూలనచ్ఛప్రతోషయేత్।
ఇత్యుక్తేనవిధానేన సర్వారిష్టంవ్యపోహతు॥ సర్వేకామాశ్చసిద్ధ్యంతి వే
దోక్తాయుర్భవిష్యతి। అర్ఘ్యమంత్రమాహ॥ సర్పాధీశనమస్తుభ్యం నా
గానాంచగణాధిప। గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం సర్వారిష్టప్రశాంతయే॥
మూలనక్షత్రవత్కుర్యా త్సర్పగండేస్వనామతః। అభిషేకేఆశ్లేషామూల
గండాంతర్క్షజాత సర్వదోషశాంతిమిత్యూహఃకార్యః॥

ఇతిశౌనకీయే ఆశ్లేషాశాంతిః॥

అథమదనరత్నేపితామహ సంహితోక్తా మూలాశ్లేషాశాంతిః

మూలాద్యాచద్విఘటికా జ్యేష్ఠాంతేచతథైవచ।అభుక్తమూలంతద్
జ్ఞేయంతత్రజాతంశిశుంత్యజేత్॥ మూలస్యాద్యాపితుర్గండం మాతుర్గం
డంద్వితీయకం। తృతీయంధనధాన్యస్య అంత్యపాదఃశుభావహః॥ విపరీతం
ఫలంసర్వమాశ్లేషా స్వపిమూలవత్ । శూలోవ్యాఘాతవజ్రేచ వ్యతీపా
తశ్చవైధృతిః॥ పరిఘంపారదోషశ్చ విష్టిశ్చవిషనాడికా । అవయోగాది
కైర్యుక్తే మూలదోషోధికోభవేత్॥ అథాతఃసంప్రవక్ష్యామి శాంతికర్మ
విధింశుభం। నిష్కార్ధవాయవానష్టౌ సువర్ణేనచనైర్ఋతిం॥ సర్వఖే
యదిగండంచ కుర్యాత్సర్వాకృతింబుధః। కుండంకుర్యాద్ధస్తమాత్రం ఆ
యామేచతథైవచ॥ మేఖలాత్రయసంయుక్తం యోన్యాచైవసమన్వితం।
మండపంకారయేత్తత్ర యథావిభవసారతః॥ పుణ్యాహంవాచ యిత్వా

తుసుసంకల్ప్యయథావిధి। అలంకృతాంశ్చతుస్సంఖ్యానృత్విజోవరయేద్బు
ధః ॥ ఆచార్యంవరయేత్పశ్చా ద్వస్త్రాదిభిరలంకృతం । ఆనీయచతురఃకుం
భాన్ కృష్ణవర్ణాన్సుశోభితాన్ ॥ శతచ్ఛిద్రసమాయుక్తం బృహత్కుం
భంసుశోభితం । సూత్రేణవేష్టితంమధ్యే ధాన్యస్యోపరివిన్యసేత్ ॥ శత
మూల్యాదిపుష్పాణి రత్నానినవసంఖ్యయా । మృత్తికాదశసంఖ్యాకా
స్తథాపల్లవపంచకం॥ పంచవృక్షకషాయాణి పంచగవ్యంతథైవచ। పంచ
సౌగంధికంచైవ పణ్యంలోహత్రయంతథా ॥ ధాన్యానిసర్వాణి తథాకు
శాదూర్వా స్తథైవచ । తీర్థోదకానిసర్వాణి సర్వకుంభేషువిన్యసేత్ ॥
మూలానినామతోవక్ష్యే శతసంఖ్యానియానిచ । సహదేవీశిఖాపుంఖావి
ష్ణుక్రాంతాపునర్నవా ॥ చంద్రవృక్షాసితా గుంజాదుగ్ధికాచతథాబలా।
కాకబంధుర్వాయదూర్వా కాకమాచీశతావరీ॥ కర్కరంసురసంబ్రాహ్మీ
నిర్గుండీముసలీవచా। వర్షాభూఃశంఖినీ పాఠాసముంగాబృహతీద్వయం
అపామార్గఃకుశాభృంగ కాసఖండకరూపకాః । శ్రీవృక్షేంద్రయవఃప్ల
క్షో బ్రహ్మవృక్షోథచామ్రుకాః॥ జంబూబిల్వోమురామాంసీ ముస్తారిష్టా
నిశాద్వయం । కదలీకేతకీతాళః శ్రీపర్ణీసల్లకీతథా॥ పాటలాలోధ్రకో
శీరంకో శాతక్యగ్నిమంథకః । జీవంతీదాడిమీశాల స్తమాలంబీజపూర
కం॥ పున్నాగోవకుళః కుందోమధుకోముచుకుందకః । ముద్గమాషబలా
చైవ నంద్యావర్తఃకురంటకః॥ చంపకన్యుబ్జకాకుష్ఠం గుహచ్యామలకీత
థా। ఉశీరంబాలఖదిరంకరంజంచతథైవచ ॥ కందరోశ్వత్థవృక్షశ్చ కరా
హ్వోద్గంధపర్ణికా ॥ రశనాశంఖినీచైవ నాగాహ్వాపోతకీతథా । కమలం
కుముదంకోశో నీలోత్పలబృహద్వయం ॥ ఏతాన్యేతానిమూలాని సర్వారి
ష్టహరాణిచ। అభావేశతమూలానాం సర్వౌషధ్యోవినిక్షిపేత్ ॥ సర్వౌష
ధీనాంచాభావే దశౌషధ్యోవినిక్షిపేత్ । అభావేసర్వమూలానాం హే
మమాత్రంవినిక్షిపేత్॥ దేవదారుర్నిశాయుగ్మంపద్మంనీలోత్పలంతథా।
కుష్ఠంకాద్రంప్రియంగుశ్చ తగరంమూలమేవచ ॥ ధాత్రీఫలంవచాకర్ణి
సర్షపానాగరంతథా । మురామాంసీతథాచండీ ఉశీరంవాళకంతథా॥

శైలజాగృహశిపర్ణీచ శ్రీఖండంతాళకంతథా । సిద్ధివృద్ధిసమాయుక్తాఃస ర్వౌషధ్యఃప్రకీర్తితాః । కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేదేద్వే మురాశైలేయచందనం ॥ వచాకర్పూరముస్తాచ సర్వౌషధ్యాదశస్మృతాః । యాఓషధీతిమంత్రేణ ఔషధాదీనినిక్షిపేత్ ॥ సంహిరత్నానిమంత్రేణ సవరత్నానినిక్షిపేత్। ఉధృతాసీతిమంత్రేణ మృదమాదాయవిన్యసేత్ ॥ ప్రవోయజ్ఞేతిమంత్రేణ పల్లవాంశ్చవినిక్షిపేత్ । యాశ్చేదమితిమంత్రేణ త్వక్పంచకంవినిక్షిపేత్ ॥ గాయత్ర్యాద్యాఃపంచగవ్యం కాండాత్కాండాచ్చదూర్వకాః। మధువాతేతిచమధుస్వాదోః వవస్వేతిశర్కరాం ॥ కలశస్యముఖేబ్రహ్మా మధ్యేరుద్రోఅధోహరిః। సర్వేసముద్రాఃసరితస్తీర్థానిజలదానదాః ॥ ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః । ఇమంమేవరుణేత్యాద్యస్తతత్త్వాయామిద్వితీయకం॥ త్వన్నోఅగ్నేతృతీయంచ సత్వన్నోగ్నేతతఃపరం। ఆచార్యోమూలమంత్రేణ బృహత్కుంభంప్రపూజయేత్ మూలంప్రజామితిమూలం సవేదంసర్వఇత్యపి। శతచ్ఛిద్రస్యపురతోదేవంతత్రైవపూజయేత్ ॥ నిఋతింసర్వనాథంచ వస్త్రయుగ్మేనవేష్టయేత్। ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చ స్వేనమంత్రేణపూజయేత్॥ ఏవంపూజాంచనివర్త్యహోమకర్మతతశ్చరేత్ । సమిదాజ్యేనచరుణాతిలైస్సమ్యక్చహోమయేత్॥ అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా।మూలంప్రజామిత్యష్టౌచ హోమవాక్యంయథాక్రమం॥ అనుహోమంతతఃకుర్యాదాజ్యేనచరుణాసహ । ప్రజాపతయేస్వాహా ॥ సర్వేభ్యఃస్వాహేత్యాదితిలైర్వ్యాహృతిహోమంచకారయేత్సుసమాహితః । పూర్ణాహుతించజుహుయాదభిషేకంచకారయేత్॥ ఉత్క్షిప్యచశతచ్ఛిద్రంధారయేచ్ఛిరసోపరి। శతచ్ఛిద్రేక్షిపేయుస్తే మంత్రైర్వారుణసంభవైః॥ సముద్రజ్యేష్ఠాదిభిర్మంత్రైర్దేవస్యత్వేతథైవచ । శిరోమేశ్రీరితిమంత్రేణ ఆపోహిష్ఠాదిభిఃస్త్రిభిః ॥ పునంతుమాదేవజనా మంత్రైఃస్తారితారమేవచద్యాశ్శాంతేత్యాదిభిర్మంత్రైర్మాతోస్వైక్తైరపిమంత్రకైః॥ఆర్ద్రవాసాంసిసంత్యజ్య ఆచామ్యమునివేదయేత్ । ఆజ్యావలోకనంకృత్వా సద్వి

ప్రాయప్రదాపయేత్। ఆచార్యాయవృషందద్యా దయఃపిండంతథైవచ॥ సర్వాలంకారసంయుక్తాంగాం సవత్సాంసదక్షిణాం। తదర్ధంబ్రాహ్మణే దద్యా దృత్విగ్భ్యోపితదర్ధతః॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయే త్పశ్చాద్యథాశ క్త్యానుసారతః। అనేనవిధినాశాంతిం యఃకుర్యాత్ప్రీతిమాన్నరః॥ ఆయు రారోగ్యమైశ్వర్యంతస్య ఖ్యాతిర్భవేద్ధ్రువం। ఇతికమలాకరభట్టకృతౌ మూలాశ్లేషాశాంతిః॥

అథప్రయోగః॥ ఉక్తకాలేకర్తాగోముఖప్రసవంకృత్వాదేశకా -౦- మమాస్యకుమారస్య ఆశ్లేషానక్షత్రజననేనసూచిత పిత్రాద్యరిష్టాది శాంతిద్వారాశ్రీపర-౦- సనవగ్రహమఖంమాశ్లేషా నక్షత్రజననశాంతిం కరిష్యే। ఇతిసంకల్ప్య॥ గణేశపూజాపుణ్యాహవాచన మాతృకాపూజన నాందీశ్రాద్ధానికృత్వాచార్యమృ త్విజశ్చవృణుయాత్। తతఃఆచార్యో అస్మిన్కర్మణ్యా చార్యకర్మక-౦-॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ యదత్రసంస్థితమితి సర్షపాన్వికీర్య। ఆపోహిష్ఠేతిమంత్రైః కర్మభూమింప్రోక్ష్య ఈశా నదేశేపంచవర్ణైఃస్వస్తికంవిరచ్య తత్రమహీద్యౌరితి భూమింస్పృష్ట్వా॥ ఓషధయఃసమితిద్రోణ ప్రమాణాన్వ్రీహీన్క్షిప్త్వా తత్రాకలశేష్వితికుం భం నిధాయేమంమేగంగ ఇత్యాపూర్యగంధద్వారామితి గంధపుష్పై ర్యా ఓషధీరిత్యోషధీరోషధయః సమితియవాన్ కాండాత్కాండాదితి దూర్వా అశ్వత్థేవఇతిపంచపల్లవాన్ స్యోనేతిసప్తమృదఃయాః ఫలినీరితి ఫలం సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని ఆపోహిష్ఠేతితిసృభిఃపంచగవ్యం హిర ణ్యరూపఇతిహిరణ్యం ప్రక్షిప్యవస్త్రైర్యువాసువాసా ఇత్యావేష్ట్యపూ ర్ణాదర్వీతి పూర్ణపాత్రంనిదధ్యాత్॥ తతఃపూర్ణపాత్రోపరిస్థ వస్త్రే సౌవర్ణీరుద్ర ప్రతిమాయాంత్ర్యంబకమితిమంత్రేణ మృత్యుంజయమా వాహ్యపూజయేత్॥ అస్యవసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్॥ తతఃపకఋత్విక్కుంభం స్పృష్ట్వారుద్రైకాశనీఃజపేత్ – యదియాజుషోయజమానః బహ్వృచశ్చే చ్చత్వారి రుద్రసూక్తాని ఛందోగశ్చేద్రుద్రసామాని సూక్తసామ్నో రేకాదశావృత్తిర్ద్వైక సంఖ్యాగ్రాహ్యా॥ కేచిత్తుముద్రస్పృశ్యసాధారణో

బహ్వృచఛందోగయోస్తు సూక్తసామ్నోరుద్రేణ సహవికల్ప ఇత్యా
హుః। ఇత్థమేవశిష్టాఃకుర్వంతి ॥ తత్రరుద్రన్యాసాది శ్రీగురునిర్మితరుద్ర
పద్ధతౌద్రష్టవ్యం। రుద్రసూక్తానితు ॥ కద్రుద్రాయేతినవర్చానామ ఘోరః
కణ్వోరుద్రోగాయత్రీ। ఇమారుద్రాయేత్యేకాదశర్చస్య కుత్సోరుద్రఆద్యానవ
జగత్యోంత్యే ద్వేత్రిష్టుభౌ॥ ఆతేపితరితిపంచదశర్చస్యగృత్సమదోరుద్రస్త్రి
ష్టుప్॥ తముష్టుహిఋచో మాత్రీ రుద్రస్త్రిష్టుప్। భువనస్యపితరిఋజిజారుద్ర
స్త్రిష్టుప్॥ త్ర్యంబకంవసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్। రుద్రసామప్యాదిదితులాపు
రుషపద్ధతౌద్రష్టవ్యం॥ తతస్త్ర్యంబకమిత్యష్టోత్తర సహస్రంపావమా
నీశ్చమధ్యమకుంభేజపేత్। తతఃప్రాక్కుంభేఆశుఃశిశాన ఇతిత్రయోదశ
ర్చామింద్రోప్రతిరథఋషిః ఇంద్రోదేవతాత్రిష్టుప్ ఛందోంత్యానుష్టుప్॥
దక్షిణకుంభేత్వమగ్నేరుద్ర ఇత్యనువాకస్యహవ్యవాడృషిః॥ ఆగ్నేయస్త్వా
రుద్రోదే-౦-॥ జగతీ-౦-॥ పశ్చిమకుంభేరక్షోహణ ఇత్యస్యవామదేవోగ్ని
స్త్రిష్టుప్। ఉత్తరకుంభే॥ రక్షోహణమితిపంచవింశర్చానాం గిరసఃపా
యురగ్నిస్త్రిష్టుప్ అంత్యాశ్చతస్రోనుష్టుభః జపేవినియోగః॥ అత్రాపిపూ
ర్వోక్తాసంఖ్యాయథాశక్త్యగ్రాహ్యా। పంచకుంభాసంభవేచతుః ప్రస్రవ
ణంపంచవక్త్రంకుంభంస్థాపయిత్వా॥ సర్వంతత్రైవకుర్యాత్ ॥ తతఃకుం
భస్యోత్తరతశ్చతుర్వింశద్దళం పంకజంపంచవర్ణైఃకృత్వా కర్ణికాయాం
పూర్వపత్కలశేస్థాపయేత్। తత్రవ్రీహీంప్వనియమః॥ యాఃఫలినీరితిర
త్నౌషధీఃప్రక్షిపేత్। తతఃకుంభోపరిస్థపూర్ణపాత్రోపరిసర్పాఖ్యామా
శ్లేషాప్రతిమాంనమోస్తు సర్పేభ్యఇతిమంత్రేణావాహయేత్ ॥ తతఃస
ర్పోరక్తస్త్రినేత్రశ్చ ద్విభుజఃనీలవస్త్రకః। ఫలకాసిధర స్త్రీక్ష్ణాదివ్యాభరణ
భూషితఇతిసర్పంధ్యాత్వా తద్దక్షిణతోబృహస్పతే గృత్సమదోబృహ
స్పతిస్త్రిష్టుప్ ఇతిమంత్రేణప్రతిమాయాం బృహస్పతిమావాహ్య॥ ఉ
త్తరశ్చఉదీరతాంశంఖః పితరస్స్వధాత్రిష్టుప్। అనేనపితృప్రతిమాయాం
పితౄనావాహ్య॥ ప్రాగాదితశ్చతుర్వింశతి పంకజదళేషు పూర్వామార
భ్యపునర్వసుపర్యంతం నక్షత్రాణితద్దేవతాఆవాహయేత్ యథాఅశ్వ

మా-భగః- సవితా-త్వష్టా-వాయుః-ఇంద్రాగ్నీ- మిత్రః-ఇంద్రః-నిఋ
తిః-ఆపః- విశ్వేదేవాః- విష్ణుః- వసవః- అజైకపాత్ - అహిర్బుధ్న్యః-
పూషా-అశ్వినా-యమః- అగ్నిః-ప్రజాపతిః- సోమః- రుద్రః-అదితిరితి॥
తతోలోకపాలానావాహ్య (పదార్థానుసమయేన కాండానుసమయే
పూజయేత్) తతఃఆచార్యోగ్నింప్రతిమాం గ్రహాంశ్చప్రతిష్ఠాప్యాన్వాద
ధ్యాత్॥ నవగ్రహాన్ప్రత్యేక మముకసంఖ్యాభిః సమిచ్చర్వాజ్యాహుతిభిః
బృహస్పతిం పితౄంశ్చప్రతిద్రవ్యమష్టావింశతి సంఖ్యాభిర్ఘృతమిశ్రపా
యసాన్నసమిదాజ్యాహుతిభిః॥ భగాదిచతుర్వింశతిదేవతాః ప్రత్యేకమ
ష్టసంఖ్యాభిః పాయసాజ్యాహుతిభిః। రక్షోహణంకృణుష్వేతి పంచదశ
గ్భిఃప్రత్యృచమష్టసంఖ్యాభిః కృసరాహుతిభిః సవితారందుర్గాంత్ర్యం
బకం ఋత్విక్షేత్రపతిం వాస్తోష్పతిం అగ్నింక్షేత్రాధిపతిం మిత్రావరుణౌ
అగ్నింఏతాః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యాభిః కృసరాహుతిభిః శ్రియంహిరణ్యవ
ర్ణామితిపంచదశర్గ్భిః ప్రతిమంత్రమష్టసంఖ్యాభిః సమిదాజ్యచర్వాహు
తిభిః సోమంత్రయోదశసంఖ్యాభిః పాయసాహుతిభిః రుద్రంచతుర్గృ
హీతేనాజ్యేన అగ్నింవాయుంసూర్యంప్రజాపతించాజ్యేన శేషేణస్విష్ట
కృతమిత్యాది -౦- పూర్ణపాత్రనిధానాంతంకృత్వా పాయసకృసరచ
రూన్ శ్రపయిత్వాజ్యభాగాంతంకుర్యాత్ ॥ తతోయజమానోదక్షిణతః
సర్వదేవతోద్దేశత్యాగంకుర్యాత్। తతఋత్విక్సహిత ఆచార్యోహో
మంకుర్యాత్॥ తద్యథా॥ నవగ్రహానధిదేవతాప్రత్యధిదేవతావినాయకా
ద్యా లోకపాలాంశ్చతత్తన్మంత్రైర్హుత్వా సర్వేభ్యోనమోస్తుసర్వే
భ్య ఇతిమంత్రేణ బృహస్పతయేపితృభ్యశ్చ తత్తన్మంత్రైఃద్రవ్యచతు
ష్టయం తత్తత్సంఖ్యయాహుత్వా భగాదిచతుర్వింశతిదేవేభ్యో నామ
మంత్రేణాష్టసంఖ్యయాజుహుయాత్॥ తతఃకృణుష్వేతిపంచదశస్య గౌత
మోవామదేవోరక్షోహాత్రిష్టుప్ కృసరహోమేవినియోగః। గాయత్రీ
సవితారం జాతవేదసేకశ్యపోదుర్గాత్రిష్టుప్ కృసర-౦- ॥ త్ర్యంబకంవసి
ష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్ కృసర-౦-॥ సీరాయుంజంతీత్యస్య బుధఃసౌమ్యోబు-౦-

బుక్త్సనితి దేవ-౦-॥ గాయత్రీ-౦-కృసర హోమే వి-౦-॥ తామగ్నివర్ణాం
సౌభరిర్దుర్గా త్రిష్టుప్ కృసర-౦- వాస్తోష్పతే ర్వసిష్ఠో వాస్తోష్పతి స్త్రి
ష్టుప్ కృసర-౦-॥ అగ్నింకాణ్వో మేధాతిథిరగ్నిర్గాయత్రీ కృసర-౦-।
క్షేత్రస్య వామదేవః క్షేత్రపాలోఽనుష్టుప్ కృసర-౦-॥ గృణానాజమదగ్ని
ర్మిత్రావరుణౌ గాయత్రీ కృసర-౦-। అగ్నిందూతమిత్యస్యాంగిరసో
విరూపోఽగ్నిర్గాయత్రీ కృసర-౦-॥ హిరణ్యవర్ణామితి పంచదశర్చస్య
సూక్తస్య ఆనందః కర్దమశ్చిక్లీతోం దరాసుతా ఋషయః శ్రీర్దేవతా ఆ
ద్యాస్తిస్రోఽనుష్టుభ్ చతుర్థీ ప్రస్తారపంక్తిః పంచమీషష్ఠ్యౌ త్రిష్టుభౌ త
తోఽష్టావనుష్టుభః అంత్యా ప్రస్తారపంక్తిః హోమే వి-౦-॥ ప్రత్యృచం స
మిదాజ్యచరూనష్టశత్యష్టాన్యతమసంఖ్యయా జుహుయాత్। త్వన్నః సోమ
ఇత్యస్య ప్రగాథః సోమస్త్రిష్టుప్ పాయసహోమ-౦-॥ ౧౩॥ త్వన్నః సోమవి
శ్వతో గోపా ఇతి వా మంత్రః। త్వన్నః సోమసుక్రతురితి వా॥ అనయోరైం
ద్రో విమదః సోమః ప్రస్తారపంక్తిః। తతశ్చతుర్గృహీతమాజ్యంగృహీ
త్వా॥ యాతే రుద్రేతి కశ్యపో రుద్రః స్వరాడనుష్టుప్। అనేన జుహుయాత్॥
తతః స్రువేణ వ్యస్త సమస్త వ్యాహృతిభిరాజ్యం హుత్వా స్విష్టకృదాది ప్రా
యశ్చిత్తహోమాంతం కుర్యాత్। తతో దిక్పాలేభ్యో నవగ్రహేభ్యో వినా
యకాదిభ్యః నిర్ఋతయేంద్రాయ అద్భ్యో రుద్రాయ క్షేత్రపాలాయ
చ సదీపమాషభక్తబలీన్దద్యాత్॥ తతః ఆచార్యో యజమానో వా చతుర్గృ
హీతేన వా ద్వాదశగృహీతేన వా స్రుచం పూరయిత్వా। తత్ర ఫలాదికమ
వధాయ పూర్ణాహుతిం జుహుయాత్॥ తత్ర మంత్రాః॥ సముద్రాదూ
ర్మిరిత్యేకాదశసూక్తస్య గౌతమో వామదేవోఽగ్నిస్త్రిష్టుప్ అంత్యా జగ
తీ పూర్ణాహుతి హోమే వినియోగః॥ ప్రజాపతయే హిరణ్యగర్భః
ప్రజాపతిస్త్రిష్టుప్। పూర్ణాహుతి హోమే వి-౦-॥ ఏతైః పూర్ణాహు
తిం హుత్వా ప్రణీతానినయనాదికర్మశేషం సమాప్య। చతుఃకుంభమ
ధ్యే వర్తినం కుంభం దక్షిణతః స్పృష్ట్వా॥ త్ర్యంబకమితి యాజుషశ్చేద్య జ
మానస్తదా రుద్రైకాదశినీమపి జపేత్। బహ్వృచస్తు రుద్రసూక్తాని సామ

గశ్చేద్రుద్రసామాని॥ అథర్వణాశ్చేత్త్ర్యంబకమంత్రమాత్రం। అత్రా పైకాదశాష్టత్రిద్వ్యేక సంఖ్యయారుద్రజపః । శతంత్ర్యంబకజపఃసర్వే షాం ॥ తతోరుద్రసర్వాన్సంచోప చారైస్సంపూజ్య । త్ర్యంబకంనమో స్తు సర్వేభ్యఇత్యుపస్థాయ ॥ సర్వకలశోదకంపాత్రాంతరేగృహీత్వా స ర్వైర్గాచార్యో యజమానంసర్వౌషధిభిరనులిప్తాంగం ధృతనవవస్త్రాం సపుత్రాంపత్నీముపవేశ్య వక్ష్యమాణమంత్రైరభిషించేత్। అక్షిభ్యామి తిషణ్ణాం కశ్యపోవివృహాయక్ష్మనాశోనుష్టుప్ అభిషేకేవి-౦- ॥ త్రిభిష్ట్వం దేవేతిసప్తానాం వసిష్ఠఋషిః। ఆద్యానాంత్రయాణామగ్నిర్దేవతాతత శ్చతుర్ణాం విశ్వేదేవాఆద్యాగాయత్రీ ద్వితీయానుష్టుప్-తతస్తిస్రోగా యత్ర్యోంత్యేద్వేఅనుష్టుభౌ అభిషేకేవినియోగః॥ ఆపోహిష్ఠేతినవనాం బరీశఃసింధుద్వీపఋషిః ఆపోగాయత్ర్యోంత్యేద్వే అనుష్టుభౌ ॥ పంచమీ వర్ధమానాసప్తమీప్రతిష్ఠా అభిషేకేవి-౦- । ఆపఇద్వేతిద్వయో స్సప్త ర్షయోవిశ్వేదేవాఅనుష్టుప్॥ సహస్రాక్షేణేతిప్రజాపతే యక్ష్మనాశనో యక్ష్మహాత్రిష్టుప్॥ తతః॥ యోసౌవజ్రధరోదేవో మహేంద్రోగజవాహ నః। సార్పజాతంశిశోర్దోషం మాతాపిత్రోర్వ్యపోహతు॥ ౧॥ యోసౌ శక్తిధరోదేవో హుతభుఙ్మేషవాహనః । సప్తజిహ్వశ్చదేవోగ్నిః సార్ప దోషంవ్యపోహతు ॥ ౨ ॥ యోసౌదండధరోదేవో ధర్మోమహిషవా హనః। సార్పజాతశిశోర్దోషం వ్యపోహతుయమోమమ॥ ౩॥ యోసౌ ఖడ్గధరోదేవో నిఋతీరాక్షసాధిపః। ప్రశామయతుసర్పోత్థందోషంగం డాంతసంభవం॥ ౪॥ యోసౌపాశధరోదేవో వరుణశ్చజలేశ్వరః। నక్రవా హఃప్రచేతానస్సార్పోత్థాఘంవ్యపోహతు ॥ ౫ ॥ యోసౌదేవోజగత్ప్రా ణో మారుతోమృగవాహనః। ప్రశామయతుసార్పోత్థం దోషంబాలస్య శాంతిదః॥ ౬॥ యోసౌనిధిపతిర్దేవః ఖడ్గభృద్వాజివాహనః । మాతాపి త్రోశ్శిశోశ్చైవ సార్పదోషంవ్యపోహతు॥ ౭॥ యోసౌపశుపతిర్దేవః పినాకీవృషవాహనః। ఆశ్లేషామూలగండాంతం దోషమాశువ్యపోహతు॥ ౮ ॥ విఘ్నేశఃక్షేత్రపోదుర్గా లోకపాలానవగ్రహాః । సార్పదోషప్రశ

మనం సర్వేకుర్వంతుశాంతిదాః ॥ ౯ ॥ ఆశ్లేషాబుక్షుజాతస్య మాతాపి
త్రోర్ధనస్యచ । భాతృజ్ఞాతికులస్థానాం దోషంసర్వంవ్యపోహతు ॥ ౧౦॥
యోసౌవాగీశ్వరోనామాప్య ధిదేవోబృహస్పతిః । మాతాపిత్రోశ్శిశో
శ్చైవ గండాంతంసవ్యపోహతు॥ ౧౧॥ పితరస్సర్వభూతానాం రక్షంతు
పితరస్సదా। సర్వనక్షత్రజంబాలం విత్తంచజ్ఞాతిబాంధవాన్ ॥ ౧౨॥ సు
రాస్త్వేత్యాదిభిరభిషించ్య । తచ్ఛంయోఃశంయుర్విశ్వేదేవాః శక్వరీలభి
షేకేవి-౨- ॥ తతోరుద్రసర్వకలశోదకే నాన్యేనచశతచ్ఛిద్రధారయాభిషి
క్తోయజమాన ఆచార్యాయధేనుంబ్రాహ్మణౌవృషం రుద్రజాపినేకృష్ణమ
నడ్వాహం ప్రతిమాంచబుత్విగ్భ్యో యథాశక్తిదక్షిణాంచదత్వా॥ సర్పా
ణాముత్తరపూజాంవిధాయ తామ్రపాత్రేఫలపుష్పాది యుక్తమర్ఘ్యం
గృహీత్వా। సర్పాధీశనమస్తుభ్యం నాగానాంచగణాధిప॥ గృహాణార్ఘ్యం
మయాదత్తం సర్వారిష్టప్రశాంతయే॥ ఇత్యర్ఘ్యందత్వా ॥ ఉత్తిష్ఠేతివి
సృజ్యసంకల్పపూర్వకమాచార్య హస్తేప్రతిపాద్యాగ్నింసంపూజ్య ।గచ్ఛ
గచ్ఛేతివిసృజ్య యథాశక్తిబ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వా సుహృద్యుక్తోభుంజీ
యాత్ ॥ ఇతికమలాకరభట్టకృతే శాంతిరత్నే ఆశ్లేషాశాంతిప్రయోగః॥

అథనక్షత్రవిశేషఫలముక్తం.

నృసింహప్రసాదే ॥ చిత్రాద్యర్ధేపుష్యమధ్యే ద్విపాదేపూర్వా
షాఢాధిష్ణ్యపాదేతృతీయే । జాతఃపుత్రశ్చోత్తరార్ధేవిధత్తే మాతాపి
త్రోర్భ్రాతురాయువ్యనాశం॥ ద్విమాసంచోత్తరాదోషః పుష్యేచైవత్రి
మాసికః। పూర్వాషాఢేష్టమాసంచ చిత్రాషాణ్మాసికంఫలం॥ నవమాసం
తథాశ్లేషా మూలేచాష్టకవర్షకః । జ్యేష్ఠామాసాఃపంచదశ వర్జయే
త్పుత్రదర్శనం ॥ యత్రశాంతిర్నోక్తా తత్రగ్రహమఖఃకార్యః । తస్మా
చ్ఛాంతింప్రకుర్వీత గ్రహాణాంక్రూరచేతసాం॥ ఇతివసిష్ఠేనసర్వత్రోక్తేః॥
మాత్స్యే॥గర్గః।దివాప్రసూతాబడబాశ్రావణౌచవిశేషతః।మాఘమాసే
బుధేచైవ ప్రసూతామహిషీయది॥ సింహేగావఃప్రసూయంతేస్వామినో
మృత్యుదాయకాః। జంగమేస్థావరంజాతం స్థావరేవాథజంగమం ॥ తస్మి

న్యోనివిపర్యాసే పరచక్రాగమో భవేత్ । త్యాగో వివాసోత్థానంవా కృ
త్వాపాప్యశుభంలభేత్ ॥ బడబాహోష్ట్రసింహీగార్యా యదియుగ్మంప్రసూయతే
విజాతివికృతింవాపి షడ్భిర్మాసైర్మ్రియేత సః ॥ వియోనిషుకుర్వంతి
మైథునం । (అన్యత్ర వేసరోత్పత్తే నృణాంవాజాతిమైథునాత్) సర్వేమూ
షకమార్జారనకుల్యశ్వానవివర్జితాః ॥ జ్ఞేయాదుర్భిక్షకర్తారఃస్వ
జాతిపిశితాశనః । అకాలతో మదోద్రేకా చ్చతుష్పాన్మృగపక్షిణాం ॥ అ
న్యజాతిభయం తస్మాద్ధేనుఃశ్వానోవిశేషతః । అథానడ్వాననడ్వాహం ధే
నుర్ధేనుంపిబేద్యది ॥ శునీంవాయభతే ధేనుః శునీధేనుమథాపివా । తిర్య
గ్యోనౌ మానుషీ వా పరచక్రాగమో భవేత్ ॥ అమానుషా మానుషాణి
జల్పంతిప్రాణినో యది । వికృతంవాప్రసూయేత పరచక్రాగమో భవేత్ ॥
త్యాగోవిలాసోదానంవా తేషాంకార్యంవిజానతా । తర్పయేద్బ్రా
హ్మణాంశ్చైవజపహోమాంశ్చకారయేత్ । మృదంగవాద్యైః పటహైః
సశోభనైః పూజాచకార్యాత్రిదశేశ్వరాణాం । ధాతుస్తథేజ్యావిధినాచ
కార్యాదేయంతథాన్నంబహుచద్విజేభ్యః ॥

అథసింహోష్ట్రాగవాది ప్రసవశాంతిః ॥

అద్భుతసాగరేనారదః । భానౌసింహగతేచైవ యస్యగౌఃసంప్ర
సూయతే ॥మరణంతస్యనిర్దిష్టం షడ్భిర్మాసైర్నసంశయః । ప్రసూ
తాంతత్క్షణాదేవ తాంగాంవిప్రాయదాపయేత్ ॥ తతో హోమంప్రకు
ర్వీత ఘృతాక్తైరాజసర్షపైః । ఆహుతీనాంఘృతాక్తానా మయుతంజు
హుయాత్తతః । వ్యాహృతిభిశ్చాయంహోమః ॥ (మంత్రశ్చదేవతా
యాశ్చ ప్రజాపతిస్థితివచనాత్) । సోపవాసంప్రయత్నేన దద్యాద్విప్రా
యదక్షిణాం ॥ వస్త్రయుగ్మంయవాంశ్చైవ సువర్ణంచప్రదాపయేత్ ।
ఇష్టదైవతమంత్రేణతతః శాంతిర్భవిష్యతితథా ॥ సింహరాశౌగతేసూ
ర్యే గోప్రసూతిర్యదాభవేత్ । పౌషేచమాహిషీభూతే దినేవాశ్వతరీ
తథా ॥ తదానష్టంభవేత్కించిత్తచ్ఛాంతౌ శాంతికంచరేత్ । అస్యవామేతి
సూక్తేన తద్విష్ణోరితిమంత్రతః ॥ జుహుయాచ్చతిలాజ్యేన శతమష్టోత్తరా

ధికం। మృత్యుంజయవిధానేన జుహుయాచ్చ యథోదితం॥ శ్రీసూక్తేనతతః స్నాయాచ్ఛాంతిసూక్తేనవాపునః। మధ్యాహ్నే వానిశీథే వాయదాగాః క్రందితేసతి॥ గ్రామేవాస్వగృహేవాపి శాంతికంపూర్వవద్దిశేదితి। ఏవం శ్రావణేచబడబాప్రసవోఽతీవనిషిద్ధః॥ అథర్వణవేదనాంగాగ్యపరిశిష్టే। నూఘోబుధేచమహిషీ శ్రావణేబడబాదివా॥ సిమ్హేగావఃప్రసూయంతే స్వామినోమృత్యుదాయకాః। అత్రతదుక్తామృతాఖ్యాశాంతిఃకార్యా॥ విశేషోనిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః। ఇతిసింహాద్యాగవాది ప్రసవశాంతిః॥

నారదః॥ కృష్ణాంగాఃకపిలావాసః కపిలంకృష్ణఏవచ। తచ్ఛాంతయేతువిప్రాయ దాతవ్యాతక్షణాన్నరైః॥ తతోహోమంప్రకుర్వీత శాంత్యర్థంతుయథావిధి। నమస్తేరుద్రమంత్రేణ దక్షిణాంతుప్రదాపయేత్॥ యథావిత్తానుసారేణ తతశ్శాంతిర్భవిష్యతి। యేనమంత్రేణ హోతవ్యం తన్మంత్రంచతథాజపేత్॥ శతావర్తేతిమంత్రేణ జుహుయాచ్చైవమంత్రవిత్। శ్రీఫలస్థాశ్చసమిధః శివార్థంజుహుయాత్తతః॥ అష్టోత్తరశతంచాపి గాయత్ర్యాజపఉత్తమః। శాంతికంప్రజపేద్విప్రఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే॥ సహస్రశీర్షామంత్రేణ జపేత్పౌష్టికశాంతయే। ఆపస్తంబః॥ చతుష్పాదంపంచపాదంవా భవతితాన్యేతానిసర్వాణిసూర్యాదైవత్యాన్యద్భుతానిప్రాయశ్చిత్తాని భవంత్యుదుత్యంజాతవేదసమితి స్థాలీపాకాద్ధుత్వాపంచభిరాజ్యాహుతిభిరభిజుహోతి॥ సూర్యాయస్వాహా। గృహాధిపతయేస్వాహా॥ కిరణపాణయేస్వాహా। ఈశ్వరాయస్వాహా॥ సర్వపాపశమనాయస్వాహా। ఇతివ్యాహృతిభిర్హుత్వా రథంతరసామగాయతి॥ ఇతికమలాకరభట్టకృతేశాంతిరత్నే పితృపుత్రయోః ప్రసవశాంతిః॥

అథైకనక్షత్రశాంతిః.

ఏకస్మిన్నేవనక్షత్రే భ్రాత్రోర్వాపితృపుత్రయోః। ప్రసూతిశ్చేత్తయోర్మృత్యు ర్భవేదేకస్యనిశ్చయః। భ్రాత్రోఃభ్రాతృభగిన్యోరిత్యర్థః॥ పిత్రోర్నక్షత్రేపుత్రదుహిత్రోర్యదిప్రసూతిరిత్యర్థః। భ్రా

త్రోఃపుత్రయోరిత్యత్ర భ్రాతృపుత్రౌస్వసృదుహితృభ్యామిత్యేకశేషః॥ పి
త్రోరిత్యత్ర పితామాతేత్యేకశేషః । మధ్యమపదలోపీ అసమర్థశ్చస
మాసశ్ఛాందసః॥ జ్యోతిర్నిబంధే॥ సమానభేయదాదేవీ పితాపుత్రౌచసో
దరౌ। భగిన్యోర్వాస్వబంధూనాం తదాపూర్వస్యనాశనం ॥ తద్దోషనాశా
యయదాప్రశస్తా శాంతించకుర్యాదభిషేచనంచ । సంపూజ్యఋక్షప్రతి
మాంతదాగ్రేదానంచ కుర్యాద్విభవానురూపం॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి
సర్వాచార్యమతేనతు । శుభర్క్షేచశుభేవారే చంద్రతారాబలాన్వితే॥
రిక్తావిష్టీవివర్జ్యైవ ప్రారభేద్దివసేసుధీః । ఆచార్యంవరయేత్పూర్వం చ
తురశ్చద్విజోత్తమాన్॥ పుణ్యాహంవాచయిత్వాతు శాంతికర్మసమాచ
రేత్। ఆగ్నేరీశానభాగేతు నక్షత్రప్రతిమాంతతః॥ తత్తదృక్షోక్తమంత్రే
ణపూజయేత్కలశోపరి । నక్షత్రమంత్రాః ఆపస్తంబశాఖినాంతృతీయాష్ట
కేష్టపాకైర్యైః ప్రసిద్ధాః॥ విధానంతత్రకర్తవ్యం జన్మనక్షత్రపూజనం। నక్ష
త్రదేవతాపూజనే తదధిప్రత్యధిపూర్వకమితినిబంధోక్తేః ॥ రక్తవస్త్రేణ
సంబాధ్య వస్త్రయుగ్మేనవేష్టయేత్ । స్వశాఖోక్తేనమార్గేణ కుర్యాద
గ్నిముఖంతతః॥ అనేనైవతుమంత్రేణ హునేదష్టోత్తరంశతం । తత్తదృ
క్షోక్తేనేత్యర్థః ॥ ప్రత్యేకంసమిదన్నాజ్యైః ప్రాయశ్చిత్తాంతమేవచ।
అభిషేకంతతః కుర్యాదాచార్యఃపితృపుత్రయోః॥ వస్త్రాలంకారగోదానై
రాచార్యం పూజయేత్పునః। ఋత్విజాందక్షిణాం దద్యాన్మాషత్రయసువ
ర్ణకం॥ దేవతాప్రతిమాదానం ధాన్యవస్త్రాదిభిస్సహ । యానశయ్యాస
నాదీని దద్యాద్దోషాపనుత్తయే ॥ భోజయేద్బ్రాహ్మణాన్ సర్వాన్విత్తశా
ఠ్యవివర్జితః॥ అథప్రయోగః॥ మాతాపిత్రోర్భ్రాతృ నక్షత్రోత్పత్తౌ గో
ముఖం ప్రసవంకృత్వాదేశకాలౌసంకీర్త్యాస్యశిశోఃపిత్రాదినక్షత్రోత్పత్తి
సూచితసర్వారిష్టశాంత్యర్థంఏకనక్షత్రజననశాంతింకరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య॥
గణేశపూజాఋత్విగ్వరణాంతే ఆచార్యఃఐశాన్యాంకలశంస్థాప్య॥తత్రరక్త
వస్త్రేజన్మర్క్షప్రతిమాం తదృక్షమంత్రేణవస్త్రయుగ్మాద్యైఃపూజయేత్॥
తతోగ్నింగ్రహాంశ్చ ప్రతిష్ఠాప్యాత్రప్రధానం।అముకనక్షత్రంతద్దేవతావా

సమిచ్చర్వాజ్యైఃప్రత్యేకం అష్టసంఖ్యయా శేషేణ స్విష్టకృతమిత్యాదిబలి
దానాంతంకుర్యాత్॥ జ్యోతిర్నిబంధేతు॥ భక్త్యాహరిహరౌదేవౌ స్వర్ణ
రూప్యమయౌశుభౌ। ఇత్యుక్త్వాహరిహరౌసంపూజ్య॥ వివిధాకృతివిశ్వస్య
పితరౌవిశ్వతోముఖౌ। ప్రీయేతాంమూర్తిదానేనదేవౌహరిహరౌప్రభూ॥
ఇత్యాచార్యాయాన్యస్మైవా దక్షిణాందత్వాభిషేకంకుర్యాత్। దానహో
మవిధేః పశ్చాద్దానాదన్వభిషేచనమిత్యుక్తం॥ పూర్ణాహుతింప్రణీతా
విమోకాదిచ కృత్వాకలశజలేనఅభిషిచ్యాచార్యాయ వస్త్రాలంకారగాః
ఋత్విగ్భ్యశ్చమాషత్రయమితసువర్ణందత్వా ఉత్తరపూజాంకృత్వా వి
సృజ్యాచార్యహస్తేదత్వా యథాశక్తిధాన్యవస్త్రయానశయ్యాసనాన్యా
చార్యర్త్విగ్భ్యశ్చాన్యేభ్యోపిదత్వా విప్రాన్భోజయేత్॥ ఇతిశ్రీనారాయణ
భట్టసుత రామకృష్ణభట్టసుత కమలాకరభట్టకృతేశాంతిరత్నే ఏకనక్ష
త్రశాంతిప్రయోగః॥

అథవ్యతీపాతవైధృతి సంక్రమణప్రసవశాంతిః॥

శౌనకః॥అథాతఃసంప్రవక్ష్యామిశౌనకఃశాంతిముత్తమం।వైధృతౌ
చవ్యతీపాతేమహాదోషోభిజాయతే॥ కుమారజన్మకాలేతువ్యతీపాతశ్చవై
ధృతిః।సంక్రమశ్చరవేస్తత్రజాతోదారిద్ర్యకారకః॥దరిద్రాణాంమహాదుః
ఖం వ్యాధిపీడామహద్భయం। అప్రియంమృత్యుమాప్నోతినాత్రకార్యావి
చారణా॥స్త్రీణాంచశోకందుఃఖంచసర్వనాశకరోభవేత్।శాంతిర్వాపుష్క
లాకార్యా తత్రదోషోనకశ్చన॥ గోముఖప్రసవంకుర్యాచ్ఛాంతింకుర్యా
త్ప్రయత్నతః। జపాభిషేకదానానిశాంతి హోమంవిశేషతః॥ నవగ్రహ
మఖంకుర్యాత్తస్య దోషాపశాంతయే। ప్రథమంగోముఖాజ్జన్మతతః శాంతిం
సమాచరేత్॥ గృహస్యపూర్వదిగ్భాగే గోమయేనానులిప్యచ। అలంకృతే
సుదేశేతు వ్రీహిరాశింప్రకల్పయేత్॥ పంచద్రోణమితంధాన్యం తదర్ధం
తండులేనచ। తదర్ధంతుతిలైః కుర్యాదన్యోన్యోపరికల్పయేత్॥ ద్రవ్య
త్రితయరాశౌతు అష్టపత్రంలిఖేద్బుధః। పుణ్యాహంవాచయిత్వాతుఆచా
ర్యంవృణుయాత్పురా॥ పంచాంగంభూషణందద్యాత్పట్టవస్త్రాంగుళీ

యకం। రాశౌప్రతిష్ఠితంకుంభ మవ్రణంసుమనోహరం॥ తీర్థోదకేనసం
గృహ్య సమృద్ధౌషధిపల్లవం। సగవ్యంగంధరత్నంచ వస్త్రయుగ్మేనవేష్ట
యేత్ ॥ తస్యోపరిన్యసేత్పాత్రం పూర్ణ్ణం వస్త్రేణసంయుతం। ప్రతిమాం
స్థాపయేద్ధీమాన్ సాధిపత్యధిదైవతాం॥ చంద్రాదిత్యౌవ్యతీపాతే పార్శ్వే మ
ధ్యేవైధృతిమర్చయేత్। వైధృతింతద్దేవతాంరుద్రం॥ ఏవమేవవ్యతీపా
తే శాంతౌసంక్రమణస్యచ। భానోరుత్తరతోరుద్ర మగ్నిందక్షిణతోయ
జేత్॥ వైధృతౌమధ్యేరుద్రః॥ దక్షిణోత్తరయోః సూర్యచంద్రౌ। సంక్ర
మపాతయోర్మధ్యేసూర్యః దక్షిణోత్తరయోరగ్ని రుద్రావిత్యర్థః-
నిష్కమాత్రేణ వా ర్ధేన పాదేనాపిస్వశక్తితః। ప్రతిమాంకారయేద్ధీ
మాన్ తత్తల్లక్షణలక్షితాం॥ తచ్చదానపరిభాషాయాంమయోక్తం। ప్ర
తిమాపూజనార్థాయ వస్త్రయుగ్మంనివేదయేత్॥ అధిదైవంభవేత్సూ
ర్యః చంద్రఃప్రత్యధిదైవతం। తత్తద్వ్యాహృతిపూర్వేణ తత్తన్మంత్రేణ
పూజయేత్॥ త్ర్యంబకేనమంత్రేణ ప్రధానప్రతిమాంయజేత్ (ఉత్సూర్య
ఇతిమంత్రేణ సూర్యపూజాంసమాచరేత్॥ ఆప్యాయస్వేతిమంత్రేణసో
మపూజాంసమాచరేత్। ఉపచారైఃషోడశభిర్యద్వా పంచోపచారకైః॥
అర్చితంగంధపుష్పాద్యైః ఫలనైవేద్యమర్పయేత్। మృత్యుంజయేన
మంత్రేణ ప్రధానప్రతిమాంస్పృశేత్॥ అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తర
శతంతువా॥ అష్టావింశతివావాథ ప్రజప్యాత్స్వస్యశక్తితః। సర్వంసౌరం
ప్రజప్యాథ సోమార్థంసోమమంత్రతః॥ ఆనోభద్రేతిసూక్తంచ భద్రా
అగ్నేశ్చసూక్తకం। జపేచ్చపౌరుషంసూక్తం త్ర్యంబకమతఃపరం॥ కుం
భంస్పృష్ట్వాచతుర్దిక్షు జపంకుర్యుస్తథర్త్విజః। కుంభస్యపశ్చిమేదేశే
స్థండిలెగ్నింప్రకల్పయేత్॥ స్వగృహ్యోక్తవిధానేన కారయేత్సుసంస్కృ
తానలం। త్ర్యంబకేనమంత్రేణ సమిదాజ్యచరూన్హునేత్॥ అష్టోత్తరస
హస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా। అష్టావింశతివాకుర్యాత్ స్వస్యశక్త్య
నుసారతః॥ మృత్యుంజయేనమంత్రేణ తిలహోమంసమాచరేత్। తతః
స్విష్టకృతంహుత్వా క్తేన ఆ-

యోహిష్ఠేత్యృచేనచ। అక్షీభ్యామితిసూక్తేన పావమానీభిరేవచ॥ త్ర్యంబకేనతత్సూర్యా ఆప్యాయస్వేతిమంత్రతః। సురాస్త్వామితిమంత్రేణ అభిషేకంసమాచరేత్॥ ఆచార్యంపూజయేత్పశ్చాద్వస్త్రహేమాంగులీయకైః। గోదానంవస్త్రదానంచ హేమదానంవిశేషతః॥ తద్దోషశమనార్థాయ ఆచార్యాయప్రదాపయేత్। ప్రచ్ఛాదనపటందద్యాత్తతః శాంతిర్భవిష్యతి॥ జాపకేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యో దక్షిణాభిశ్చతోషణం। దీనాంధకృపణేభ్యశ్చప్రదద్యాద్భూరిదక్షిణాం॥ బ్రాహ్మణాంశ్చశతసంఖ్యాకాన్ మృష్టాన్నైర్భోజయేచ్ఛతాన్। బంధుభిస్సహభుంజీత యథావిభవసారతః॥ ఏవంయఃకురుతేమర్త్యో నైవదుఃఖమవాప్నుయాత్। ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం మాతాపిత్రోఃశిశోరపి॥ సర్వదుఃఖనివృత్తిశ్చ పుత్రపౌత్రప్రవర్ధనం। సర్వాన్కామానవాప్నోతి సుఖీభూత్వాచిరంవసేత్॥

ఇతిశౌనకీయే వ్యతీపాతాదిశాంతిః॥

అథప్రయోగః॥ గోముఖప్రసవంకృత్వా దేశకాలౌసంకీర్త్య అస్యశిశోర్వైధృతిజననసూచిత సర్వారిష్టశాంతిద్వారా శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం వైధృతిజననశాంతింకరిష్యే॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ ఏవంవ్యతీపాతసంక్రాంత్యోః ఏకదినేతత్సత్త్వేతు తంత్రేణైకైవశాంతిః। అన్యత్పూర్వవత్సంక్రాంతౌ దినేవైధృతిసత్త్వే దేవతాభేదాచ్ఛాంతిద్వయం పృథక్కార్యం॥ తతోగణేశపూజాపుణ్యాహవాచన నాందీశ్రాద్ధాచార్యర్త్విగ్వరణానికుర్యాత్। తతఃఆచార్యోయదత్రేతి సర్షపాన్వికీర్యభూమిం ప్రోక్ష్య॥ పూర్వస్యాంమహీద్యౌరితి భూమింస్పృష్ట్వా। తతఃఓషధయస్సమితిపంచద్రోణమితం వ్రీహిరాశింతదుపరిసార్ధద్రోణ ద్వయపరిమిత తండుల రాశింతదుపరిసపాదద్రోణమిత తిలరాశింకృత్వా ఉపరిసమంకృత్వా తత్రపంచవర్ణైరష్టదళంకృత్వా తత్రాకలశేష్వితికుంభంప్రతిష్ఠాప్య ఇమంమేగంగేఇతి తీర్థజలేనాపూర్యతత్ర సప్తమృత్తికాఃసర్వౌషధీః పంచపల్లవపంచగవ్యాష్ట గంధపంచరత్నానిచనిక్షిప్య॥ వస్త్రయుగ్మేనావేష్ట్య పూర్ణపాత్రం[illegible] తత్రైవ[illegible]పూర్వంత్ర్యం

బకం–వసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్॥ ఇతిమధ్యేరుద్రం॥ తద్దక్షిణేఉదుత్యసూర్య ఇతిసూర్యం–తదుత్తరతః ఆప్యాయస్వేతిసోమమావాహయేత్॥ తతఃపంచపోడశోపచారైః సంపూజ్యరుద్రప్రతిమాంస్పృశన్। మృత్యుంజయమంత్రమష్ట సహస్రమష్టావింశతివారంజపేత్॥ తతఃసూర్యప్రతిమాంస్పృశన్॥ సర్వసౌరాంజపేత్ ॥ యథా ॥ ఉదుత్యమితిత్రయోదశసూక్తస్య కణ్వపుత్రః ప్రస్కణ్వోనవాద్యాగాయత్ర్యోంత్యాశ్చతస్రోనుష్టుభః। చిత్రందేవానామితిషణ్ణామాంగిరసఃకుత్సస్త్రిష్టుప్ ॥ ఇంద్రమిత్రద్వయోఃశాంధఘ్న్యో దీర్ఘతపాస్త్రిష్టుప్। హంసఃశుచిషదిత్యస్య గౌతమపుత్రోవామదేవో జగతీ॥ యత్వాసూర్యేత్యస్యత్రిష్టుప్। యదద్యసూర్యేత్యేకస్య ఉత్సూర్య ఇతితిస్యాణాం॥ఉద్వయంతాని సార్ధచతస్యాణాం।ఉదుత్యాదశంతామితి తిస్యాణాంమైత్రావరుణస్త్రిష్టుప్ అంత్యాబృహతీశీర్ష్ణః॥శీర్ష్ణఃబృహతీసతోబృహతీ। తచ్చక్షురితిపురఉత్కృత్ ॥ బణ్మహాంఅసీతిద్వయోర్జమదగ్నిఃపూర్వాబృహతీ ఉత్తరాసతోబృహతీ । నమోమిత్రస్యేతి ద్వాదశసూక్తస్య సూర్యోభితపాఃసూర్యోజగతీ॥ సూర్యోదివఇతిపంచసూక్తస్య సూర్యపుత్రశ్చక్షుర్గాయత్రీ। విభ్రాట్బృహదితిచతస్యాణాం సూర్యపుత్రశ్చక్షుర్విభ్రాట్జగతీ॥ విభ్రాజమిత్యస్య ప్రస్తారపంక్తిః । ఆయంగౌరిత్యస్య సార్పరాజ్ఞీగాయత్రీ ॥ సర్వేషాంసూర్యోదేవతా । తతఃసోమప్రతిమాంస్పృశన్ఆప్యాయస్వేతిజపేత్॥ వ్యతీపాతసంక్రమణశాంతౌ పూర్వంసౌరజపస్తతోమృత్యుంజయజపః తతశ్చతుర్దిక్షుఋత్విజః కుంభంస్పృష్ట్వా ఆనోభద్రాఇతిసూక్తం॥ భద్రాఅగ్నేరితిసూక్తం పురుషసూక్తంత్ర్యంబకమంత్రంచజపేయుః । తతఃఆచార్యోగ్నింగ్రహాంశ్చ ప్రతిష్ఠాప్యాన్వాదధ్యాత్॥ అత్రప్రధానం॥ రుద్రంఅష్టసహస్రాష్టశతాన్యతరసంఖ్యయాసమిదాజ్యచరుద్రవ్యేణత్ర్యంబకమంత్రేణసూర్యం సోమంచఅష్టావింశతిసంఖ్యయాసమిదాజ్యచరుద్రవ్యేణ వ్యతీపాతసంక్రమణయోస్తు సూర్యం రుద్రసంఖ్యయాగ్నిం రుద్రాంచాష్టావింశతిసంఖ్యయా మృత్యుంజయం త్ర్యంబకమంత్రేణ తిలద్రవ్యేణ అష్టసహస్రాష్టశతాష్టావింశతిసంఖ్యయా

వా శేషేణస్విష్టకృతమిత్యాది తత ఉక్తహోమం కృత్వా సర్వశాంతిషు లి
ఙ్గే మృత్యుంజయహోమం కృత్వా బలిదానాంతే పూర్ణాహుతిం కృ
త్వా సముద్రజ్యేష్ఠా ఇతి సూక్తేన ఆపోహిష్ఠేతి చాక్షిభ్యామితి సూక్తేన పావ
మానీభిః రుద్రసూర్యాగ్నిమంత్రైః సురాస్త్వేత్యాది పౌరాణమంత్రై
శ్చాభిషించేయుః॥ తతో యజమానో రూపమిత్యాజ్య మవేక్ష్య తత్పాత్రం
సదక్షిణం బ్రాహ్మణాయ దత్వాచార్యాయ వస్త్రద్వయం గాం హేమాం
గులీయకాది సువర్ణప్రచ్ఛాదనపటం దత్వా ఋత్విగ్భ్యశ్చ దక్షిణాం దద
త్వోత్తరపూజాం కృత్వా విసృజ్యాచార్యహస్తే ప్రతిపాద్యాగ్నిం విసృజ్యా
త్రబ్రాహ్మణానృత్విజశ్చ భోజయేదితి॥

ఇతి శ్రీనారాయణభట్టకృష్ణభట్టాత్మజకమలాకరభట్టకృతౌ
వ్యతీపాతాదిశాంతిప్రయోగః॥

అథ గ్రహణశాంతిః॥

శౌనకః॥ గ్రహణే చంద్రసూర్యస్య ప్రసూతిర్యది జాయతే। వ్యాధి
పీడా తదా స్త్రీణాం మాసాత్తు ఋతుదర్శనాత్ ॥ ఇత్థం సంజాయతే యస్య
తస్య మృత్యుర్న సంశయః। వ్యాధిపీడా చ దారిద్ర్యం శోకశ్చ కలహో భవే
త్॥ శాంతిం తేషాం ప్రవక్ష్యామి నరాణాం హితకామ్యయా । యస్మిన్నృక్షే
విశేషేణ గ్రహణం సంప్రజాయతే॥ తదృక్షాధిపతేరూపం సువర్ణేన చక
ల్పయేత్ । సూర్యగ్రహే సూర్యరూపం హిరణ్యేన స్వశక్తితః ॥ చంద్రం
చంద్రగ్రహే ధీమాన్ రజతేన విశేషతః । రాహురూపం ప్రకుర్వీత నాగే
నైవ విచక్షణః॥ నాగః సీసః॥ శుచౌ దేశే ప్రయత్నేన గోమయేన ప్రలేపయే
త్ । తస్యోపరి న్యసేద్ధీమాన్ నవవస్త్రం సుశోభనం ॥ త్రయాణాం చైవ దే
వానాం స్థాపనం తత్ర కారయేత్ । శ్వేతవస్త్రం శ్వేతమాల్యం శ్వేతగంధా
నులేపనం॥ సూర్యం సంపూజయేద్ధీమానాకృష్ణేనేతి మంత్రతః॥ చంద్రగ్ర
హే తథా సమ్యగాప్యాయస్వేతి మంత్రతః । స్వర్భానోరితి మంత్రేణ రా
హుం ప్రయత్నేన పూజయేత్ ॥ ఏవం సంపూజనాద్ధీమాన్ సమిద్భిశ్చార్కసం
భవైః। చం[illegible]రః॥ దూర్వాభి

జుహుయాద్ధీమాన్ రాహోః సంప్రీణనాయచ। సమిద్భిఃబ్రహ్మవృక్షస్య శేషాయజుహుయాద్బుధః ॥ ఆజ్యేనచరుణాచైవ తిలైశ్చజుహుయాత్తతః। ఇదంసర్వేభ్యః॥ పంచగవ్యైఃపంచరత్నైఃపంచత్వక్పంచపల్లవైః॥ జలైరోషధికల్కైశ్చ సహితైఃకలశోదకైః। అభిషేకంప్రకుర్వీత యజమానస్యయత్నతః। మంత్రైర్వారుణసంభూతై రాపోహిష్ఠాదిభిస్త్రిభిః॥ ఇమంమేగంగేతిపరస్తత్వా యామీతిమంత్రతః । అభిషేకేనివృత్తేతు యజమానఃసమాహితః॥ఆచార్యంపూజయేత్పశ్చాత్సశాంతోవిజితేంద్రియః । తస్మాద్దద్యాత్ప్రయత్నేన భక్త్యాప్రతికృతిత్రయం ॥ గాంచైవదక్షిణాం దద్యాద్యజమానఃసమాహితః। అనేనవిధినాశాంతిం కృత్వాసమ్యగ్విశేషతః॥ అకాలమృత్యుంశోకంచ వ్యాధిపీడాంనచాప్నుయాత్। సౌఖ్యం సౌమనసం నిత్యంసౌభాగ్యంలభతేనరః॥ ఇత్థంగ్రహణజాతానాం సర్వారిష్టవినాశనం। కథితంభార్గవేణేదం శౌనకాయమహాత్మనే॥

ఇతిగ్రహణప్రసవశాంతిః॥

భారతేవృద్ధగర్గః ॥ స్త్రియాగోర్బడబాయాశ్చ యమళంచైవ జాయతే। జానీయాద్యమతోభాతి మారుతీంశాంతిమాచరేత్ ॥ కారయేల్లక్షహోమంచ బహుదానంచకారయేత్ । భోజనంబ్రాహ్మణానాంచ దద్యాద్గాంచైవదక్షిణాం ॥ మహిషీయమళోత్పత్తావన్యా సాంచైవజన్మని। దద్యాచ్చైనతుతామైంద్రీం దేశాద్వావిప్రవాసయేత్ ॥ కాత్యాయనః॥ అథాతోయమళజననేప్రాయశ్చిత్తం వ్యాఖ్యాస్యామః- ప్రాయశ్చిత్తం భవేత్తస్య భార్యాగౌర్దాసీమహిషీబడబావా వికృతింప్రసవేత్పూర్వోదశాహేచతుర్ణాం క్షీరవృక్షాణాం కాషాయముపసంహరేత్ప్లక్షవటోదుంబరాశ్వత్థశమీదేవదారు గౌరసర్షపాస్తేషా మహోహిరణ్యాం దూర్వాంకురైః సపల్లవైరష్టౌకలశాన్ప్రపూర్య సర్వౌషధీభిర్దంపతీ స్నాపయిత్వా అపోహిష్ఠేతితిసృభిః కయానశ్చిత్రఇతిద్వాభ్యాం పంచద్రోణపంచవారుణేనేదమాపః ప్రవహతేత్యాపాదద్య మితిస్నాపయిత్వా లంకృత్య శైర్దర్భేర్హూపవిశ్య ... స్థాలీపాకంశ్రపయిత్వా ఆజ్య

భాగావిష్ట్వాజ్యాహుతీర్జుహోతి పూర్వోక్తైఃస్నపనమంత్రైః స్థాలీపాక
స జుహోత్యగ్నయేస్వాహా॥ సోమాయస్వాహా । పవమానాయస్వాహా॥
పావకాయస్వాహా । మరుతేస్వాహా ॥ మారుతాయస్వాహా । మరు
ద్భ్యఃస్వాహా॥ యమాయస్వాహా। అంతకాయస్వాహా॥మృత్యవేస్వాహా-
బ్రహ్మణేస్వాహా ॥ అగ్నయేస్విష్టకృతేస్వాహేం త్యేతదేవగృహోహూత్వాతే
షూలూకోగృధ్రః కపోతోగృహం విశేత్శ్యేనోవా స్తంభః ప్రరోహేద్వ
ల్మీకం మధుజాలంవాథ వేదుదకుంభః ప్రజ్వలతేఽసన శయనయానభం
గేగృహాంగోధికాకూర్మ కృకలాసశరీరసర్పైః ప్రవిష్టైఃఛత్రధ్వజవినాశే
సార్పేణసైర్యుతే గండయోగేష్వన్యేష్వుత్పాతేషు భూకంపోల్కాపా
తాదిష్వేవమేవ గృహశాంతించోక్త విధినాకృత్వాచార్యాయ వరంద
త్వాబ్రాహ్మణాన్ భోజయిత్వాస్వస్తివాచనాశిషః ప్రతిగృహ్ణీయాదితి॥
తావద్బహ్వృచకారికాయాం । అథయస్యవధూర్గర్భ వా ప్రసవేద్యమ
లౌతథా॥ సమరుత్స్యశ్చరుంకుర్యాత్ పూర్ణాహుతిమథాపిచేతి। బ్రహ్మ
ణేసోమాయాగ్నయే మరుత్వతేత్రయోదశకపాలం పురోడాశంనిర్వపే
దాహుతీర్వాజుహుయాదిత్యుక్తం ॥ అత్రాహితాగ్నేః శ్రౌతేనమారు
తంత్రయోదశకపాలేన సముచ్చయతే॥

ఇతియమళజననశాంతిః.

అథత్రికప్రసవశాంతిః॥

శాంతిసర్వస్వే ॥ త్రిసుతావాసుతా స్త్రిసః జాతాయదిస్య
ణాంతదా। మాతాపిత్రోఃకులస్యాపి తదనిష్టంమహద్భవేత్॥ జాతస్యై
కాదశాహేవా ద్వాదశాహేశుభేదినే । ఆచార్యమృత్విజోవృత్వా గ్రహ
యజ్ఞపురస్సరం ॥ బ్రహ్మవిష్ణుమహేశేంద్రప్రతిమాః స్వర్ణతఃక్రమాత్।
పూజయేద్ధాన్యరాశిస్థ కలశోపరిశక్తితః॥ పంచమేకలశేరుద్రం పూజయే
న్మంత్రసంఖ్యయా। రుద్రసూక్తానిచత్వారి శాంతిసూక్తానిసర్వశః॥ ఆచా
ర్యోజుహుయాత్తత్ర సమిదాజ్యతిలాంశ్చరుం। అష్టోత్తరసహస్రంవా అ
ష్టోత్తరశతంతువా॥ బ్రహ్మాదిభ్యోదేవతాభ్యః దిక్షుగ్రహపురస్సరం। బ్ర

ష్టాదిమంత్రైరింద్రస్య యతఇంద్రభయామహే ॥ తతఃస్విష్టకృతంహుత్వా బలింపూర్ణాహుతింతతః । అభిషేకంకుటుంబస్య కృత్వాచార్యం పరిపూజయేత్ ॥ హిరణ్యంధేనురేకాచ ఋత్విజాందక్షిణాంతతః । ఆజ్యస్యావేక్షణంకృత్వా శాంతిపాఠంచకారయేత్ ॥.

ఇతిత్రికప్రసవశాంతిః॥

అథసదంతజననశాంతిః॥

పాద్మేవిష్ణుధర్మోత్తరేచపుష్కరః॥ సదంతజన్మబాలానాంలక్షణంతన్నిబోధమే । ఉపరిప్రథమంయస్య జాయంతేచశిశోర్ద్విజః ॥ దంతైర్వాసహయస్యస్యా జన్మభార్గవసత్తమ। ద్వితీయేచతృతీయేచచతుర్థేపంచమేతథా ॥ యదాదంతాశ్చజాయంతే మాసేచైవమహద్భయం। మాతరంపితరంవాథ స్వదేహాత్మానమేవవా ॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి తాంమేనిగదతఃశృణు। గజపృష్ఠగతంబాలం నౌస్థంవాస్నాపయేద్ద్విజైః॥ తదభావేతుధర్మజ్ఞ కాంచనేతువరాసనే । సర్వౌషధైఃసర్వగంధైర్బీజైఃపుష్పఫలైస్తథా॥ పంచగవ్యేనరత్నైశ్చ మృత్తికాభిశ్చభార్గవ। స్నాపయేదిత్యన్వయః ॥ స్థాలీపాకేనధాతారం పూజయేత్తదనంతరం। సప్తాహంచాత్రకర్తవ్యం తథాబ్రాహ్మణభోజనం ॥ అష్టమేహనివిప్రాణాం తథాదేయాత్రదక్షిణా । కాంచనంరజతంగాశ్చ భువంవాధనమేవచ॥ అద్భుతసాగరేతు॥ సదంతోత్పత్తౌపంచదశీ శాంతిరుక్తాపాద్మే । దంతజన్మనిసామాన్యే శృణుస్నానమతఃపరం ॥ భద్రాసనేనివేశ్యైవం మూర్ధ్నిమూలఫలేతథా। సర్వౌషధైఃసర్వబీజైః సర్వగంధైస్తథైవచ॥ స్నాపయేత్పూజయేచ్చాత్ర వహ్నౌహోమంసమాచరణం । పర్వతాంశ్చతథాఖ్యాతం దేవదేవంచకేశవం ॥ ఏతేషామేవజుహుయాద్ధుతమగ్నౌయథావిధి। బ్రాహ్మణానాంచదాతవ్యా యథాశక్త్యాచదక్షిణేతి॥ అద్భుతసాగరేబృహస్పతిః॥ బాలానామష్టమేమాసి షష్ఠేమాసితతఃపునః॥ దంతాయస్యచజాయంతే మాతావామ్రియతేపితా। బాలకంపీడయేత్తత్ర స్వయమేవమ్రియేతవా॥ దక్షిణాదిష్వథాశానా మర్ధత్రయమిత్యాంతతః। హునే

దష్టశతం ప్రోక్షస్స మంత్రేణతు మంత్రవిత్ ॥ ధేనుంచ దక్షిణాం దద్యాదత
సంపశ్యతే శ్శుభం ॥ జ్యోతిర్నిబంధేతు అష్టమమాసాదిషు శుభ ఇత్యుక్తం
అష్టమాదిషు మాసేషు దంతోత్థానం శుభావహమితి॥

ఇతి సదన్తజాతశాంతిః॥

అథ ప్రసవవైకృతశాంతయః॥

విష్ణుధర్మోత్తరే మాత్స్యే చ ॥ అకాలప్రసవా నార్యాః కాలా
తీతప్రజాస్తథా। వికృతప్రసవాశ్చైవ యుగ్మప్రసవనం తథా॥ అమాను
షా అముండాశ్చ అజాతవ్యంజనాస్తథా। హీనాంగా అధికాంగాశ్చ జాయం
తే యది వా స్త్రియః॥ పశవః పక్షిణశ్చైవ తథైవ చ సరీసృపాః। వినాశం తస్య
దేశస్య కులస్య చ వినిర్దిశేత్ ॥ నివాసయేత్తాన్ నృపతిః స్వరాష్ట్రాత్ స్త్రియ
శ్చ పూజ్యాశ్చ తతో ద్విజేంద్రైః । చికిత్సకైః బ్రాహ్మణతర్పణైశ్చ తతోఽస్య
శాంతిం సముపైతి పాపం ॥ ఉశనాః॥ మానుషీ జనయేద్యత్ర ద్విత్రిశీర్షాం
తథా పశూన్। షణ్మాసాభ్యంతరే భయం తీవ్రం జాయతే నాత్ర సంశయః॥ వా
రాహేపి॥ అమానుషాన్మానుషీ చ తథా చైవాప్యమానుషీ । ప్రసూయం
తే ప్రజానీ యాత్పరచక్రాగమో భవేత్ ॥ నారీ ఖరవృషోష్ట్రాంశ్చ శునః
సూకరగర్దభాన్ । రాక్షసాంశ్చ పిశాచాంశ్చ యదాప్యేకం ప్రసూయతే॥
చతుర్విధం భయం ఘోరం క్షిప్రమేవ ప్రవర్తతే॥ భారత మయూర చిత్ర
వృద్ధగర్గాః॥ యత్ర గర్భవిపర్యాసో మానుషాణాం గవామపి ॥ అద్భు
తాని ప్రసూయంతే తస్య దేశస్య విప్లవః । అత్రాపి శాంతిః సహసా కార్యా
పంచదశైర్బుధైః॥ మానుషామానుషాణాంచ గోజాశ్వమృగపక్షిణాం।
జాయంతే జాతిభేదాశ్చ సదంతా వికృతాస్తథా॥ బహుశీర్షా అశీర్షా వా
బహుకర్ణా అకర్ణకాః। ఏకశృంగా ద్విత్రిశృంగాస్తథైవ షట్ త్రిచతుర్భుజాః।
దీర్ఘకర్ణా మహాకర్ణా గజకర్ణాశ్చ మానవాః। మానవాశ్శ్వాపదా వ్యా
ఘ్రా మార్జారాస్తనుధారిణః ॥ జాయంతే పరుషా యత్ర తత్ర సంగ్రా
మమాదిశేత్ । రాజశ్రియాస్తతో నాశో ధనస్య చ కులస్య చ ॥ యమళా
యత్ర జాయంతే నారీణాం గజవాజినాం । బ్రహ్మశాంతిం తతః కుర్యాద్య

స్మాత్ బ్రహ్మోప్రశాంతిదః॥ అష్టోత్తరసహస్రాణి చరుంవై జుహుయాద్ఘృతం॥ సమిధస్తు పలాశానాం తత్సంఖ్యే తూర్వ్యవద్ద్విజాః । దాసీదాససమాయుక్తో గోధాన్యఫలసంయుతం ॥ కాంచనంవృషభంవస్త్రంపద్యాద్విప్రాయదక్షిణాం॥ అశిరాజాయతేజ తుస్తథా ద్వితీశిరాస్తథా। సూర్యాద్భుతంవిజానీయా త్పూజయిత్వా దివాకరం ॥ దధ్యాజ్యమధుసంయుక్తాః స్సమిధస్త్వర్కసంభవాః। (యద్వాజనః పరిస్రుతిభిర్జుహుయా ద్ఘృతమేవచ॥) ధేనుంసువర్ణంవస్త్రంచ దద్యాద్ధోమేచ్ఛదక్షిణాం । సర్వదోషావినశ్యంతి తతః సంపద్య తేశుభం ॥ మృగేజనయతే సర్పం మంహాకాంశ్చాథమానుషాన్। బృహస్పత్యద్భుతమిదం తద్వారేతంప్రపూజయేత్॥ ఔదుంబరస్యసమిధో దధిసర్పిసమన్వితాః। దోషోపశమనార్థాయ జుహుయాన్నియమేస్థితః ॥ వస్త్రంసువర్ణంధేనుంచ దద్యాద్విప్రాయదక్షిణాం । స్త్రీగర్భపాతో యదజ్ఞా ప్రసూయంతే ధవా స్త్రియః। సదంతాశ్చైవజాయంతే జాతమాత్రాహసంతివా । బుధాద్భుతంవిజానీయా త్తద్వారేతంప్రపూజయేత్॥ వస్త్రంగాంచసువర్ణంచ దద్యాద్విప్రాయదక్షిణాం॥ ఇత్యద్భుతశాంతయః॥

అథసుఖప్రసవోపాయః ॥ మదనరత్నే నారాయణభట్టికాయాం॥ (కరకీభూతగోమూత్రార్థా సూతికాభవన్నేయది)। తత్కాలే నిహితో వాయుః సుఖప్రసవకారకః ॥ అస్థిమాత్రావశిష్ట గోమస్తక ఇత్యర్థః॥ ఉపోదక్యాస్తుమూలాని తైలయుక్తానికారయేత్ ॥ యోనౌప్రలేపోదాతవ్యః సుఖంనారీప్రసూయతే ।వంశనింబయో స్త్వక్తు శసీమూలంకపిత్థపత్రంచ॥ కరవీరబీజమేతత్ పిష్ట్వాక్షీరేణమాహిషేణైవ । సమతైలితంసతైలం యోనిర్లిప్త్వాచ తేనాపి॥ మృతగర్భమని స్సారయతికిమత్రచిత్రం సుఖప్రసవే। ఇతిసుఖప్రసవోపాయః॥

అథబాలరక్షా॥ ప్రథమేహనిగృహ్ణాతి బాలకంగంధినీగృహీ। ద్రాత్రౌ ద్వేగో నిరాహారో లాలాగ్రీవావివర్తనం॥ నిశీథే ధాతకీలోధ్రౌ ఘృతాక్తా స్థాతాళచందనైః [illegible] బలి

స్తథైవ॥ మత్స్యమాంససురాభక్ష్య గంధాస్రగ్ధూపదీపకైః । మంత్ర
స్తు ప్రయోగసారే। ఓంనమశ్చాముండే భగవతివిద్యుజ్జిహ్వేస్వాహా॥౧॥
అపసర॥ ఓందుష్టగ్రహాహుం తద్యథాగచ్ఛంతుయతోఽన్యతః స్థానేరుద్రఆ
జ్ఞాపయతిస్వాహా ॥ విద్యుజ్జిహ్వే హాం హీం హుం హుం ముంచ ముంచ
స్వాహా। బాలగ్రహాణాంవిధేయం శస్త్రాబలినివేదనే॥ నారాయణీయేస్య
మంత్రః॥ (చాముండే యవశ్చకండియే॥) ఓంభగవతి– హి–౨–హు–౨–
రక్షాంకరు–౨–బలంగృహాణ–౨–ఫట్ రేతి॥ బాలగృహేషుసర్వత్రబలి
మంత్ర స్త్వయంస్మృతః । ప్రయోగసారే ॥ కదంబశ్చకరంజశ్చ విభీతో
నింబఏవచ । అశ్వత్థోదుంబరశ్చైవ శ్లేష్మాతకవటా స్తథా ॥ మాతృవృ
క్షాః క్రమేణోక్తాః పూర్వాదీశాంతదిగ్గతాః। ప్రతిస్థలంప్రత్యుదకం ప్రతి
వృక్షమథాపివా ॥ యత్రవారేచయేతత్ర మాతౄణాంబలిమాహరేత్॥
కృత్వానీరాజనాంతం బలిమితివిధివత్ బాలమాప్లావయత్ర సంస్పృ
శ్యాద్భిస్సమంత్రం శిరసిసకుసుమైరక్షతైర్భామయిత్వా॥ క్షిప్త్వాగ్రేదే
వతాయావిధివదు పహితైస్తత్రగీతైస్సుమంత్రైః కుర్యాద్రక్షాంసమ
క్షేక్షణమివవిలయం యాతిదుష్టగ్రహార్తిః॥ నీరాజనమంత్రస్తు ॥ బ్రహ్మావి
ష్ణుశ్చరుద్రశ్చ స్కందోవైశ్రవణ స్తథా । రక్షంతుత్వరితంబాలం ముంచ
ముంచకుమారకం ॥ స్తుత్వేతిరక్షావిధాపాదాంతం శిరసఃస్పృశేదమునా
మంత్రేణదేహంశిశోః । మదనరత్నే రావణ సూనుకృతేకౌమారతంత్రే।
సంభేదకూలద్వయమృత్తికాభ్యాం మూర్తింవిధాయైకకరప్రమాణాం।త్రి
లోచనాంశూలకపాలపాణిం జటాధరాంరుద్రతనుందధానాం॥ భుజంగ
భూషాంభసితోజ్జ్వలాం గీమంగీకృతాశేషలలామలీలాం ॥ అత్రమూ
ర్తౌసమావాహ్య రుద్రంసర్వగ్రహాధిపం॥ స్కందాదిపూతనాయుక్తం
పూజయేచ్చందనాదిభిః।విరచ్యతండులైశ్శూర్పే చతురస్రాంతరద్వయం।
యత్రసంస్థాప్యపూర్వాస్యాం తాంతరచార్విధించరేత్ । తత్తన్మంత్రై
ర్విచిత్రైశ్చ నానోపకరణాత్తతః ॥ సోపస్కరాంతతస్తాంతు నిక్షిపేచ్చ
చతుష్పథే । [illegible] బృహతీనింబాగ్రసపిండీతకం కు

ల్యంవిట్ఛశజంవచాం భుజగత్వక్కేశహినిర్మోకకైః॥ నాగేంద్రద్విజపింగుభృంగమరిచైస్తులైశ్చధూపైః కృతఃస్కందోస్మాంస్తుపిశాచ రాక్షసనురశ్వాసజ్వరఘ్నుఃస్మృతః ॥ తత్రైవ ॥ ద్వితీయేదివసేమాసి హాయనే వాసునందనే। గృహ్ణాతిపూతనాబాలం యోగినీస్వస్తనాపివా ॥ తతోభవేజ్జ్వరఃపూర్వం సంకోచోహస్తపాదయోః। దంతాగ్రప్రఖాదత్యనిశం విమీలయతిచక్షుషీ॥ ఆహారంచనగృహ్ణాతి దివారాత్రంచరోటతి। అక్షిరోగశ్ఛర్దనంచ భవేద్భ్రలిఃపునఃపునః॥ కృశత్వంచప్రజాయేత ఇత్యేతచ్ఛిశులక్షణం। తండులప్రస్థపిష్టేన విసిమార్యాథపుత్రికాం ॥ త్రయోదశధ్వజాదీపాః స్వస్తికాద్యైబలోదనః। ప్రస్థప్రమాణపిష్టేన సిద్ధాపూజాశ్చమత్స్యకాః॥మాంసంచేత్యేతదఖిలం పశ్చిమాయాందిశిక్షిపేత్।పశ్చిమాయాంచసంధ్యాయాం ఏతద్దద్యాద్దినత్రయం॥ తృతీయేదివసేమాసే వర్షేవాపూతనాభిధా। గృహ్ణీయాద్యోగినీబాలం తస్యపూర్వంజ్వరోభవేత్ ॥ ప్రస్థప్రమాణపిష్టేన పుత్రికాంకారయేత్తతః। రక్తోదనంధ్వజోరక్తః స్వస్తికోరక్తపవచ॥ రక్తపుష్పంరక్తగంధ స్తథారక్తానులేపనః। పశ్చిమాయాంతుసంధ్యాయాం ఉదీచ్యాంనిక్షిపేద్బలిం ॥ చతుర్థేహనిమాసేతు వర్షేగృహ్ణాతిబాలకం। తుషమండనికానామ పూతనావాథయోగినీ ॥ భీషణాఖ్యాతతస్తస్య జాయతేప్రథమంజ్వరః। గాత్రభంగశ్చరుఙ్మూర్ధోర్ధ్వైవర్ణ్యాశ్చాక్షిమీలనం॥ వైకథ్యంశ్యామతాశ్వాసః కంపోరుచిరితీంగితం। తిలపిష్టమయీంకృత్వా పుత్రికాంబిల్వకంటకైః ॥ అష్టాంగంరచయేత్పుష్పం శుక్లంశుక్లధ్వజోర్జనః ॥ స్వస్తికోధ్వజంప్రస్థసిద్ధభక్తంతావదపూపకాః। త్రిసంధ్యంపశ్చిమాశాయాం బలిందద్యాత్ప్రయత్నతః॥ గోశృంగంసర్పనిర్మోకం శౌలశునంనింబపత్రకం । మనుష్యకేశమార్జారలోమాన్యాజంఘృతంతథా ॥ ఏతైశ్చధూపయేచ్చేక నిశిసంధ్యాత్రయేపిచ। పంచమేదివసేమాసే వర్షేవాపూతనాశిశుం ॥ బిడాలికాఖ్యాగృహ్ణీయా త్ప్రథమంజాయతేజ్వరః। హిక్కాశ్వాసశ్చమూలంచ గాత్రభంగో [illegible] పుత్రికాం

శుక్లోదనంధ్వజాఃపంచస్వ స్తికాః పంచచోజ్జ్వలాః ॥ పంచదీపాశ్చశుక్లాని
కుసుమానిచచందనం।అపరాహ్ణేవృక్షమూలే పశ్చిమాయాందిశిక్షిపేత్॥
పంచమాదిషుచతుర్థ దినోక్తోధూపోపీతిషుదనరత్నే॥ షష్ఠేహానితథా
మాసే హాయనేవాపిబాలకే । పూతనాశకునికానామ గృహ్ణీయాత్తద
నంతరం॥ జ్వరఉద్వేజనంగాత్రే శోషఃశ్వాసారుచీతథా । కాసశ్చహ స్త
పాదాక్షి సంకోచశ్చేతిలక్షణం ॥ తండులప్రస్థపిష్టేన వినిర్మాయాథపు
త్రికాం। కృష్ణోదనంధ్వజాః పంచకృష్ణస్వస్తికపంచకం ॥ కృష్ణమేవాథమ
త్స్యశ్చ పాయసంమగ్ధమేవచ । మాషంచాపూపకా స్త్వర్ధ ప్రస్థపిష్టని
ర్మితాః ॥ అపరాహ్ణేపశ్చిమాయాం నిక్షిపేత్పుత్రికాబలిం। పుత్రికాం
పూర్వవత్కృత్వా పలలంశూలపాచితం ॥ మత్స్యాఃపర్పటికాశ్చైవ
రక్తంచప్రస్థసంమితం ॥ ఉదీచ్యాంపూర్వసంధ్యాయాం బలిర్దేయఃప్ర
శాంతయే॥ స ప్తమేదివసేమాసే వర్షేవాశుష్కరేవతీ। గృహ్ణాతిపూత
నాబాలం తతఃస్యాత్తీవ్రమంజ్వరః ॥ గాత్రభంగోథవిద్వేష ఆహారేకంప
రోదనే। ప్రస్థసంమితపిష్టేనసమ్యక్కృత్వాథపుత్రికాం॥స ప్తధ్వజాస్స ప్తదీ
పాః స్వస్తికాఃస ప్తవైశ్వేతాః। పుష్పాణిమత్స్యంమాంసంచభక్తంచేత్యుద
గాహరేత్॥ అష్టమేదివసేవర్షే మాసేవాచక్రమేతశిశుం। బిడాలికా
నామధేయా పూతనాస్యాత్తతోజ్వరః ॥ గాత్రభేదోరుచిశ్చైవ రోదనం
నేత్రమీలనం।జిహ్వాశోషశిరస్స్ఫోటనాహారేద్వేషఏవచ ॥ తండులప్రస్థపి
ష్టేనపుత్తలీంకారయేత్తతః।పాయసంమధుసర్పిశ్చక్షీరంలాజాశ్చశష్కు
లీః॥ గుగ్గుళంమేషమాంసంచ తథాపర్పటికాఅపి । ధ్వజాదీపాశ్చచత్వా
రోగంధానానావిధాఅపి ॥ సుమనాంసిచరక్తానిత్యేవమత్రోదితోబలిః।
అముంసమాహరేత్పూర్వసంధ్యాయాందక్షిణాదిశి ॥ కృష్ణాష్టమ్యాం
వక్ష్యమాణ మంత్రేణానేనసంయుతః । నవమేదివసేమాసే హాయనేవాపి
బాలకం ॥ గృహ్ణాతినందనానామ్నీ పూతనాతదనంతరం । జ్వరశ్ఛర్ది
ర్ఘూర్ణనాజ్ఞానం శ్వాసశ్శ్వాసశ్చతృష్ణతా ॥ గాత్రభంగశ్చశూలంచ చి
హ్నాన్యేతాన్యబాలకే। ప్రసమాత్రేణపిష్టేన వినిర్మాయచపుత్రికాం॥ఓ

దనంమత్స్యమాంసంచపర్పటీచేక్షుమూలకం । నిక్షిపేత్పూర్వసంధ్యా
యాముత్తరస్యాంబలిందిశి॥ తత్రమంత్రః ॥ ఓంనమోభగవతే వాసుదే
వాయ హుంఫట్ స్వాహా । దశమేదివసేమాసే హాయనేవాథబా
లకం ॥ పూతనారేవతీనామ్నీ గృహ్ణీయాద్బాలకంతతః । జ్వరశ్ఛర్దిః
శ్వాసకాసౌ శూలంచేత్యేతదీరితం ॥ ప్రస్థప్రమాణపిష్టేన పుత్రికాంతత్
ప్రకల్పయేత్। అష్టాంగంఖలయేత్తత్ర బిల్వవృక్షస్యకంటకైః॥ గుడౌద
నంచసర్పిశ్చ ధ్వజానాంపంచవింశతిః। స్వస్తికానాంప్రదీపానాం పంచవిం
శతిరేవచ॥ చత్వారిరక్తపుష్పాణీ త్యేతద్దక్షిణదిగ్గతః । సంధ్యాత్రయేవ
క్ష్యమాణ మంత్రేణానేననిక్షిపేత్ ॥ ఓంనమోభగవతేవాసుదేవాయ
హనహనహుంఫట్ స్వాహా। ఏకాదశేదినేమాసే హాయనేపూతనాచ్చి-
కా॥ గృహ్ణాతిబాలకంపశ్చాజ్జ్వరస్తస్యప్రజాయతే। అన్నద్వేషోముఖేశో
షో గాత్రభంగశ్చరోదనం ॥ ఊర్ధ్వదృష్టిరపీత్యేతల్లక్షణం తద్గ్రహోచ్చి
శోః॥ పుత్రికామాషపిష్టేన రచితాశుక్లమోదనం । పుష్పాణ్యపిచశుక్లా
ని ధ్వజానాంపంచవింశతిః॥ స్వస్తికానాంప్రదీపానాం పంచవింశతిరేవచ।
ఏతత్సర్వంయథాశాయాం సంధ్యాయాంప్రాతరాహరేత్॥ ఓంనమో
భగవతేవజ్రహస్తాయ ఓంఫట్ స్వాహా॥ ద్వాదశేదివసేమాసే వర్షే-
వాపూతనాశిశుం । రోదనంసర్వదా దంతఖాదనంరక్తనేత్రతా ॥ రో
మాంచస్నావశిత్యేతద ఖిలంతస్యలక్షణం। తండులప్రస్థపిష్టేన కృత్వాత
త్రాథపుత్రికాం ॥ త్రయోదశస్వస్తికాశ్చ ధ్వజదీపాస్త్రయోదశ । అ
పూపా మత్స్యమాంసంచ తథాపర్పటికాఅపి । ఏతత్సర్వందక్షిణ
స్యాం దిశిమంత్రేణనిక్షిపేత్ ॥ ఓంనమోనారాయణాయ హనదుష్టస
త్త్వాన్ హుంఫట్ స్వాహా ॥ మదనరత్నేప్రయోగసారే । వర్షేత్ర
యోదశేబాల గ్రహీగృహ్ణాతియక్షిణీ ॥ తచ్చేష్టాకిలజాస్తేవాంద్రాక్షీంవహ్ని
చ్ఛాల జ్వరరోదనహాసనం। శాల్యోదనసురామాంస మత్స్యకల్మాషపా
యసైః॥ దద్యాత్పక్వసరంపూగ్రేమధ్యాహ్నేత్రిదినంబలిం । పిబేత్పిష్టా
స్తతో ముంచతి [illegible] స్వచ్ఛందానామతో

గృహీ। గృహ్ణాతిచేష్టాతత్రస్యా చ్ఛోణితస్రవణంతథా ॥ శూలంచనాభిదే
శేస్యాత్తస్యనాస్తిప్రతిక్రియా। దుష్టగ్రహాశాన్తానస్య పూర్వోక్తమేవవి
ధానమిత్యుక్తం॥ వర్షేపంచదశేబాలంగ్రహీ గృహ్ణాతివారుణీ। తత్రేదం
చేష్టితంతంద్రా జ్వరోనిద్రావిహీనతా ॥ కుల్మాషకృసరాపూప పోలి
కాపాయసాసవైః॥సపూగకైర్బలిందద్యాత్త్రిరాత్రంచాపిధూపయేత్।
చందనేనాజ్యసంయుక్తం తతోముంచతిసాగ్రహీ॥ షోడశేవత్సరేబాలం
గ్రహీ గృహ్ణాతిదుర్జయా। తచ్చేష్టాహాసనంకోపో యాస్యామీతివచో
ముహుః। కుల్మాషకృసరా పూపతిలపిష్టాన్నపల్లుకైః। దధ్నాసహబలిందద
ద్యాత్ప్రాచ్యాందిశిదినత్రయం॥ వర్షేసప్తదశేబాలంగ్రహీగృహ్ణాతిబాల
కం। కాసశ్వాసౌచవిజ్ఞేయా నాస్తితత్రప్రతిక్రియా ॥ సంవత్సరగ్రహోద్యో
తే కుమారీపదపూర్వకాః। అత్రాపవిశిష్టంసమానం ॥ ఇతిశ్రీకమలాకరభ
ట్టకృతే శాంతిరత్నేమదనరత్నోక్తా బాలగ్రహశాంతిః॥

అథపూజనావిధానం ॥ తత్రలుబ్ధజాతకేస్కందే। సూర్యంప్రతి
స్కందఉవాచ ॥ యేనకర్మవిపాకేన శిశూనాంజాయతేగ్రహః। తత్స
ర్వంకథయిష్యామి పృచ్ఛతస్తేదివాకర ॥ లంకాయాంరావణోనామ
పౌలస్త్యోరాక్షసేశ్వరః। స్వసారస్తస్యవీరస్య ద్వాదశాసన్మహాభయాః।
తాభిఃకృతంతపోఘోరం సర్వలోకభయప్రదం। పీడితంతాభిరఖిలం జగ
త్తీవ్రతపోబలాత్ ॥ రుద్రశ్చారాధితస్తాభిస్తపసాతీవ్రతేజసా। ప్రసన్నో
భూత్తదాదేవస్తాభ్యఏవంవరందదౌ॥రుద్రఉవాచ ॥ వరదోహంవరార్హా
భ్యో యుష్మభ్యంరజనీచరాః। తాభిర్వృతంతదాభక్ష్యం బాలానాందే
హసంభవం ॥ వసాసృఙ్మాంసమేదోస్థి మజ్జాశుక్రాత్మకంరవే। దేహిదేహ
స్య సర్వంభోజీవతోనావశంకరః ॥ తచ్ఛ్రుత్వావచనం తాసాంచకోపప
రమేశ్వరః ॥ బ్రహ్మావంశసముద్భూతా స్తపోవృత్తిపరాయణాః। తత్క
థం బాలఘాతేవ శ్చేతసః పరివర్తనం ॥ సర్వలోక మతందేయం
ప్రార్థితంతుమనీషిభిః । రాక్షస్యఊచుః ॥ యదిప్రసన్నోభగవన్ద
దాస్యస్మత్ప్రియంశివ। సర్వేషామేవబాలానాం మేదసాతృప్తిరేవనః।రుద్ర

ఉవాచ॥ యాం స్త్రీ నిశాముఖే శ్నాతి బాలంస్పృశతి భుంజతి। ప్రసూతిసమ
యే॰భ్యంగం నకరోతిప్రమాదతః॥ నగ్నానిద్రాతిరాత్రౌ వానిష్పన్నసుర
తాసతీ। తస్యబాలందినేమాసే వర్షేపిచవిశేషతః॥ ఆద్యేతుదివసేమా
సే వర్షేచాపివిమోచనీ। గృహ్ణాతుమత్ప్రసాదేన జ్వరాద్యైర్వేదనో
చ్ఛ్రయైః॥ ద్వితీయేమోహినీనామ సునందాతుతృతీయకే। చతుర్థేపూత
నానామ పంచమేహ్యసుకీతథా ॥ షష్ఠేతురేవతీదేవీ బాలంగృహ్ణాతుస
త్వరం । సప్తమేశకునిర్నామ తథాష్టమేతుపిశాచికా ॥ నవమేపాశినీదేవీ శి
శుంగృహ్ణాతుసత్వరం। మహామారీతుదశమే కాళికాతుతతఃపరం ॥ ద్వాద
శేభాగినీదేవీ పీడాకరణతత్పరా। యూయమేవకురుధ్వంభోః పీడాంబాలక
విగ్రహే ॥ ఆత్మనోదివసేమాసే వర్షేచాపిపృథక్పృథక్ । నిమిత్తేసతి
రాక్షస్య శ్శిశావేవకదాచన॥ యుష్మభ్యంబలిదానం యోవిదధత్యఖిలం
పరం । గృహీతమపిబాలంతం సంతుష్టాఃపరిముంచత ॥ ఇతిలబ్ధవరాస్సు
రాః పీడయంతిశిశూన్హితాః । దినమాసాబ్దమానేన నాత్రకార్యావి
చారణా॥ ప్రథమేదివసేమాసే వర్షేదేవీవిమోచనీ। తస్యాస్తుజాయతే
పీడాశిశూనాంతీవ్రవేదనా । జ్వరస్తుప్రథమస్తాపం నేత్రరోగస్తతఃపరం॥
నగృహ్ణాతిస్తనండింభోవాంతి రాత్యంతికీభవేత్ । ముష్టింబధ్నాతివేగేన
దంతాన్దంతైర్దశత్యలం ॥ ఇత్థంప్రజాయతే పీడావిమోచిన్యాదివాకరః॥
తస్యాఃపూజాంప్రవక్ష్యామి బాలానాంశాంతికారిణీం । కరవీరంరక్తపు
ష్పం చందనంరక్తవస్త్రకం ॥ ధూపస్తుశివనిర్మాల్యం సాజ్యంబిల్వద
ళంస్మృతం। దీపాస్తుపంచవిజ్ఞేయా స్తథాపంచైవపోళికాః॥ముష్టికాపంచ
విజ్ఞేయాః ధ్వజాఃపంచసుపీతకాః । తాంబూలంవటకాః పంచపూగీఫల
సమన్వితాః ॥ రక్తతండులభక్తస్తు ప్రోక్తస్సాజ్యగుడస్తథా । శరావే
నూతనేప్రాజ్ఞవిధేయంసర్వమేవతత్॥ తతస్తుపుత్తళీంకుర్యాన్నద్యా ఉభ
యతోమృదా॥ నిదధ్యాత్తత్రవైధీమాన్ పీతవస్త్రసమావృతాం। పీత
సూత్రోపవీతాంతాం పూజయేద్భక్తిమాన్నరః ॥ పూర్వోక్తైరేవసంభా
రైః గంధపుష్పాదిభిర్బుధః। వక్ష్యమాణేనమంత్రేణ ప్రార్థయేత్తాం

సమాహితః ॥ తత్ర మంత్రః ॥ ఓం నమో భక్తవత్సలే విమోచని స్వాహా ।
ఏవం మంత్రం సముచ్చార్య సర్వాం పూజాం ప్రకల్పయేత్ ॥ ఏకస్మిన్ శరావే
పుత్తలీం నిధాయ గంధాది తాంబూలాంతోపచారాన్విధాయ పంచపల్ల
వానేకీకృత్య బాలకాంగేభ్యః సముత్తార్య సోదకాన్ ॥ తతః పునర్నీరాజ
నం విధాయ తత్సర్వం రాత్రౌ మంత్రముచ్చారయన్నయేత్ । తే చ పల్లవాః
జంబ్వామ్రోదుంబరాశ్వత్థ వటానాం పల్లవాస్తథా ॥ సర్వాంగేభ్యః స
ముత్తీర్య పీడా బాలస్య సంవ్రజేత్ । ఇదం నద్యాం చ తుష్పథే వా నిక్షిపేదితి
శిష్టాః ॥ ఇత్థం రాత్రిత్రయే కుర్యాద్విధానం సుసమాహితః । గ్రామాదుత్త
రతో నిత్యం పూర్వరాత్రే విచక్షణః ॥ తస్మిన్ స్థానే జపేన్మంత్రం బాలానాం
శాంతిహేతవే । ఏవం ప్రశాంతిమాయాతి శిశుపీడా న సంశయ ఇతి ॥ లబ్ధ
జాతకే స్కాందోక్తం ప్రథమదివసమాసాబ్దే పీడాశమనవిధానం । స్కం
ద ఉవాచ ॥ ద్వితీయే దివసే మాసే వర్షే చైవ దివాకర । మోహినీ నామ దే
వ్యత్ర కురుతే పీడనం శిశోః ॥ జ్వరం నేత్రరుజం కాసం శ్వాసం చైవ విశేషతః ।
ఛర్దనం స్తన్యవిద్వేషం జనయత్యనిశం శిశోః ॥ తత్ర శాంతిం విధానం చ ప్రవ
క్ష్యామి సమాసతః ॥ మాలతీకుసుమైః పూజాం చందనం మలయోద్భవం । కుం
కుమం కేసరం దివ్యం కర్పూరం సవిలేపనం ॥ దివ్యాభక్తిస్సదాచారః దశాం
గం ధూపకం తథా । నైవేద్యం పూర్వవద్దేయం తథా స్యాత్పూర్వవత్క్రి
యా ॥ పూర్వవత్పుత్తలీం కృత్వా శరావే సన్నివేశయేత్ । వక్ష్యమాణేన
మంత్రేణ కుర్యాత్సర్వమతంద్రితః ॥ తత్ర మంత్రః ॥ సర్వేశ్వరీ సర్వజనప్రి
యంకరి త్రాహి త్రాహి జగత్సర్వం ఓం నమో భగవతి స్వాహా । ఇత్యనేనై
వ మంత్రేణ సర్వం కృత్వా విధానకం ॥ రాత్రిత్రయే విధాతవ్యం పశ్చిమే
గ్రామతో బహిః । ప్రథమే యామినీయామే కృతం భవతి సౌఖ్యదం ॥ ఇతి
ద్వితీయదివస పీడాశమనవిధానం ॥ స్కంద ఉవాచ ॥ తృతీయే దివసే మాసే
వర్షే శ్రుణు విధిం రవే ॥ సునందా నామ దేవ్యత్ర బాలానాం భయదా భ
వేత్ । అవస్థాం కురుతే ఘోరాం సునందా చైవ భామినీ ॥ హృద్రోగ ఛర్దనే
శ్వాసో జ్వరో[illegible]తే । [illegible] శిశూనాం దత్యాహ

నీశం॥ ఇత్థంసంజాయతే పీడా సునందాకోపసంభవా । తస్యాఃశాంతివి
ధానంచ ప్రవక్ష్యామిసమాసతః ॥ శతపత్రాణిపుష్పాణి చందనస్యానులే
పనం। హరిద్రాకుంకుమంనాగకేసరం రోచనాన్వితం ॥ గంధద్రవ్యైశ్చ
ధూపం చదద్యాద్గుగ్గులుసంయుతం । ఘృతాక్తఖాదిరాంగారైః సం
ప్రతాప్యవిరోచనం॥ పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా శరావేసన్నివేశయేత్।
ప్రసృతత్రయశాలీనా మోదనంసర్పిషాన్వితం ॥ దీపకాఃపోళికాఃపంచ
తావత్యోముష్టికాస్స్మృతాః।ధ్వజాఃపంచైవవిజ్ఞేయాస్సహితాఃపంచవల్ల
వైః॥వక్ష్యమాణేనమంత్రేణబలింసర్వంసమాహరేత్। తత్రమంత్రః॥ఓం
నమఃసునందాయై హుంఫట్ స్వాహా।ఇత్యనేనైవమంత్రేణగ్రామాత్పూ
ర్వేవినిక్షిపేత్॥ త్రిరాత్రంరజనీపూర్వ యామేబాలోపశాంతయే।ఏవం
కృతేవిధానేతు సర్వవ్యాధిర్వినశ్యతి ॥ వర్ధతే దేవవద్బాలః శుక్లపక్షా
బ్జవత్సుఖం। అబ్జశ్చంద్రః॥ ఇతితృతీయదిన పీడాశమనవిధానం । స్కంద
ఉవాచ॥ చతుర్థేదివసేమాసే వర్షేచైవవిభాకర। పూతనానామదేవ్య
త్ర పీడాంప్రకురుతేశిశోః ॥ సంతాపోజాయతే పూర్వమతిసారఃతతః
పరం। ముష్టింబధ్నాతికంపశ్చ వారంవారంప్రజాయతే ॥తస్యాఃశాంతిం
ప్రవక్ష్యామి పీడాయాఉష్ణదీధితే । పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా శరావేస
న్నివేశయేత్॥ వేష్టయేద్రక్తసూత్రేణ కుంకుమేనానులేపయేత్। పూజా
దుత్తూరపుష్పైశ్చ బర్బరీపత్రసంయుతైః ॥ మత్స్యంమాంసంచధూపో
గ్రగవ్యేనాజ్యేనసంయుతః। త్రమోదీపాస్త్రికోణాస్తు సాజ్యవర్తిసమన్వి
తాః॥తిస్రస్తుపోళికాజ్ఞేయా ముష్టయస్తుత్రయస్స్మృతాః।ధ్వజాస్త్రయ
స్సమాఖ్యాతా నాత్రకార్యావిచారణా ॥ ప్రసృతిత్రయముద్దిష్టం తండు
లానాంప్రభాకర। తద్భక్తంసర్పిషాయుక్తం శరావేసన్నివేశయేత్ ॥ ర
క్తవస్త్రేణసంవీతాం నమస్కృత్వాథపుత్తళీం । దధ్యక్షతాదిసంరోప్య
విదధ్యాత్తుసమాహితః ॥ పల్లవైఃపంచభిర్బాలం సర్వాంగేషుప్రమా
ర్జయేత్। మంత్రః॥ ఓంనమఃపూతనేమాతర్బలిం సంగృహ్యశోభనం।
బాలకంముంచవేగేన బలిదానేనహర్షితా ॥ ఇతిమంత్రంసముచ్చార్య

సర్వంబలిముపాహరేత్ । ప్రదోషేక్షణనిర్వర్తే తస్మై సప్తవిధింశృణు॥ దక్షిణాందిశమాశ్రిత్య నిక్షిపేద్గ్రామతోబహిః॥ ఏవంకృతేబలౌసమ్యక్ బాలకఃసుఖమాప్నుయాత్ । ఇతిచతుర్థదినమాసాది పీడాశాంతివిధానం॥ స్కందఉవాచ॥ పంచమేదివసేమాసే వర్షేచైవప్రభాకర । ఆసురీనామదేవ్యత్ర బాలకంబాధతేభృశం॥ తత్రచిహ్నంప్రవక్ష్యామి బాలాంగేయత్ప్రజాయతే। జ్వరస్తుప్రథమంపశ్చాద్ధృద్రోగో గృహ్ణీతతః॥ ముష్టిబంధఃప్రలాపస్స్యాదుద్వేగోఽనశనంతథా । శిరోరుగ్జాయతేత్యంతమేతత్స్యాల్లక్షణంరవే॥ పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వాపీతసూత్రేణవేష్టయేత్। పీతవాసోవసానాంతాం శరావేసన్నివేశయేత్॥ కృతాధ్యంగోద్వర్తనేచ హారిద్రాలేపనేకృతే। తతఃపూజాంప్రకుర్వీత కుసుమైఃకరవీరకైః॥ జపాపుష్పైర్బంధుజీవైః పుత్తళ్యాశ్చతథానఘ ॥ చందనేనానులిప్తాంతాం దివ్యగంధోపశోభితాం। రాజకాసర్షపైర్ధూపో ఘృతాక్తోత్రప్రశస్యతే॥ దీపకాస్సప్తవిజ్ఞేయా ధ్వజాస్తావంతఏవచ। ముష్టికాఃపోళికాఃసప్తసాజ్యాస్త్రపటకాస్తథా ॥ నైవేద్యార్థంసముద్దిష్ట మోదనంసఘృతం బలిః। పల్లవైస్తుయథాపూర్వం కారయేన్మార్జనంశిశోః ॥ మంత్రమేతం సముచ్చార్య త్రివారంతత్రపూజనం । మంత్రః॥ సుకలేసుభగేదేవీ సర్వశత్రునివారిణి। కురుశాంతింశిశోశ్చాస్య బలిదానేనరాక్షసి ॥ ఇత్యుచ్చార్యతుక్షిపేత్పూర్వం మధ్యరాత్రేత్రివాసరం। పశ్చిమాందిశమాశ్రిత్య యామార్ధానంతరంరవే॥ ఇతిపంచమదివసాదిషు ఆసురీపీడాశాంతివిధానం॥ స్కందఉవాచ ॥ అథషష్ఠదినేమాసే వర్షేచాపిదివాకర । రేవతీనామ దేవ్యత్ర శిశుంగృహ్ణాత్యసంశయం ॥ తస్యాద్జాయతేపీడా వ్రణానిశిశుమూర్ధని। జ్వరస్తుముఖశోషోపి తృష్ణాసమభిజాయతే ॥ ప్రకంపతిచగాత్రాణి రుదత్యపిపునఃపునః । తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి శ్రుణుసూర్యసమాహితః॥ పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా శరావేసన్నివేశయేత్ । గంగాతోయేనసంస్నాప్య శుక్లవస్త్రేణవేష్టయేత్ ॥ శుక్లవస్త్రేణసంవీతాం శుక్లమాల్యానులేపితాం। శుక్లధూపోత్రనిర్దిష్టో బిల్వపత్రైస్సహానఘ॥

ఆజ్యేనాక్తాశ్చవిజ్ఞాత్మన్ దీపాః పంచప్రకీర్తితాః । తావంత్యోముష్టికా
జ్ఞేయాః పోళికాభిఃసమన్వితాః॥ ప్రసృతిత్రయమాత్రాణాం వ్రీహీణామో
దనంస్మృతం॥ దధ్నాసహగుడేనాక్తం తాంబూలంసుమనోహరం । ద్వి
జైశ్చపంచభిర్యుక్తం బలిమేతంసమర్పయేత్ ॥ వక్ష్యమాణేనమంత్రే
ణ ప్రక్షిపేచ్చసమాహితః । తత్రమంత్రః ॥ బలింగృహాణసకలం బాలం
ముంచశుభాననే। క్షేమంకురుజగత్యస్మిన్ శోభనాభవరేవతి॥ ఇతిమంత్రే
ణసంమంత్ర్య ప్రదోషేబలిమాహరేత్। సస్నాప్యబాలకంపంచపల్లవైః
సుసమాహితః ॥ నగరాదుత్తరేదేశే రేవత్త్యైబలిమాహరేత్ । ఏవం
ప్రశాంతిమాయాతి బాలపీడాప్రభాకర ॥ ఇతిషష్ఠదినాదిపీడాశాంతివిధానం।
స్కందఉవాచ॥ సప్తమేదివసేమాసే వర్షేచైవదివాకర। శకునిర్నామ
దేవ్యత్ర బాలంగృహ్ణాతిదారుణా ॥ జ్వరస్తుప్రథమంతావ చ్ఛిరోరోగస్త
తఃపరం ॥ ప్రలాపస్త్వతిసారశ్చ వాంతిరాత్యంతికీభవేత్ । అక్షోర్ని
మీలనంచాపి గాత్రకంపోభిజాయతే॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి సప్తాశ్వ
ప్రీతివర్ధనాం। రక్తచందనలిప్తాంగీంపూర్వవత్పుత్తలీంకృతాం ॥ యథా
కాలోద్భవైఃపుష్పైః పూజయేద్యత్నతఃసుధీః । ధూపస్తుగుగ్గులోశ్రే
యాన్ దీపాఃపంచప్రకీర్తితాః॥ పోళికాముష్టికాశ్చైవ పంచపంచసుశో
భనాః। నైవేద్యమోదనం సర్పిఃసహితంప్రసృత్తైర్మితం॥తండులానాం
సురశ్రేష్ఠ మంత్రపూతంప్రకల్పయేత్। మంత్రః॥ పద్మపత్రవిశాలాక్షి వి
శాలవదనేశివే । సంగృహ్యబలిమేతంత్వం బాలకంముంచశోభనే॥ ఇత్యు
చ్చార్యతతోధీమాన్ బలింనిశిసమాహరేత్। దక్షిణాందిశమాశ్రిత్య విద
ధ్యాచ్ఛాంతిదాంక్రియాం ॥ ఏవంకృతేవిధానేతు త్రిరాత్రంసురసత్త
మ।వ్యాధిముక్తోభవేద్బాలో నాత్రకార్యావిచారణా॥ ఇతిసప్తమదివసాది
పీడాశమనవిధానం। అష్టమేదివసేమాసే వర్షేదేవీపిశాచికా ॥ పీడయ
త్యేవబాలాన్వై జ్వరఛర్దిః శిరోరుజః । నేత్రపీడాంగసంకోచో
హృద్రోగశ్చాభిజాయతే ॥ శృణుతస్యప్రతీకారం యేనతుష్యేత్పిశాచి
కా। ప్రకుర్యాచ్చత్రిరాత్రేణ శాంతింబాలార్తిహారిణీం ॥ పూర్వవత్సు

త్తలీంకృత్వా శరావేసన్నివేశయేత్ ॥ పంచామృతైస్తుసంస్నాప్యదేవీం తాంశిశునాసహ ॥ చందనేనానులిప్తాంగీం శ్వేతపుష్పైఃప్రపూజయేత్ ॥ ధ్వజాఃసప్తసమాఖ్యాతా స్తావన్త్యఃపోళికాస్మృతాః ॥ ముష్టికాశ్చాపివిజ్ఞేయా హరిద్రాక్తాశ్శుభాస్మృతాః॥ పీతవర్ణేనవస్త్రేణ సూత్రేణాపిసుసంస్కృతాః ॥ విజయాచూర్ణధూపోత్ర ఘృతాక్తఃసంప్రకీర్తితః ॥ దీపాఃసప్తఘృతేనైవ పూరయిత్వావియోజయేత్ । ప్రసృతిత్రయభక్తస్య ఘృతాక్తస్యవిశేషతః॥ నైవేద్యంకల్పయేద్ధీమాన్ దేవ్యై భక్త్యాసుసంయతః॥ తాంబూలంచసకర్పూరం భక్త్యాభ్యాశేవిధీయతే॥శక్త్యాచదక్షిణాతత్ర దేవతాప్రీతయేరవే।వక్ష్యమాణేనమంత్రేణసర్వమేనవిధీయతే॥ మంత్రః॥ ఓంనమస్సర్వభూతేశి శోభనేత్వంపిశాచికే । బలించేమంగృహీత్వాత్వం త్వరితంముంచబాలకం ॥ యథాపూర్వంతథాకార్యా పంచపల్లవసత్క్రియా ॥ త్రిరాత్రంరజనీవక్త్రే గ్రామాత్పూర్వంబలింక్షిపేత్ ॥ ఏవంకృతేవిధానేతు రోగశాంతిఃప్రజాయతే । ఇతిశ్రీబ్రహ్మయామళోక్తం అష్టమదివసాదిబాధాశమనం॥ స్కందఉవాచ॥ నవమేదివసేమాసే వర్షేచైవప్రభాకర। దేవతాపాశినీనామ బాలార్తింకురుతేభృశం॥ తత్రచిహ్నంప్రవక్ష్యామి సమాసేనదివాకర। జ్వరఛర్దిగదెపీడా సంకోచోనేత్రయోస్తథా ॥ తర్జనీమధ్యయోర్యోగ మగ్రాభ్యాంకురుతే భృశం। అన్నత్యాగోనసంతోషో ముఖేగంధోభిజాయతే॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి పాశినీప్రీతయేరవే। పూర్వవత్పుత్తలీంకృత్వా శరావేసన్నివేశయేత్ ॥ శుక్లసూత్రేణసంవీతాం శుక్లవస్త్రేణవేష్టితాం ॥ పూజయేచ్ఛుక్లపుష్పైస్తు మందారాద్యైఃసుగంధిభిః ॥ గంధార్థేఘనసారేణ యుక్తంచందనమర్పయేత్। నవనాసప్తవాపూపాన్ పోళీకాన్నపచోత్తమాన్॥ తావన్తోముష్టికాదద్యాద్ధ్వజాంశ్చైవతథైవచ। నవప్రసృతిమానేన తండులోదనముత్తమం॥ దధ్నాక్షీరేణచాభ్యక్త్యనైవేద్యంపరికల్పయేత్ । మధ్యరాత్రేత్రయేగ్రామాత్పశ్చిమేప్రక్షిపేద్బలిం॥ మన్త్రేణానేనపాశిన్యై మంత్రోచ్చారణపూర్వకం । మంత్రః ॥ ఓంనమఃపాశ

హస్తాయై రుద్రదత్తపరశుభే । గ్రహాణేమంబలిందత్తం బాలకంముంచ రోగతః॥ ఏతావతావిధానేన రోగముక్తోభవేచ్ఛిశుః। పంచానాంపల్లవానాంతు పూర్వవత్క్రియతేక్రియా ॥ ఇతిబ్రహ్మయామళోక్తం నవమదినాదిశాంతివిధానం। శ్రీస్కందఉవాచ॥దశమేదివసేమాసేవర్షేచైవదివాకర। శక్తిరత్రమహామారీ రాక్షసీఘోరరూపిణీ॥ మృతకల్పంజ్వరంశూలం విదధాతిదివానిశం। విష్టంభంకురుతేత్యర్థం హిక్కాకాసంమతిక్షయం॥ తస్యశాంతింప్రవక్ష్యామి బాలానాంహితకామ్యయా। పూర్వవత్పుత్తలీం కృత్వా శరావేసంనివేశయేత్ ॥ స్నాపయేత్సరితాం వార్భిశ్చందనేనానులేపయేత్। పీతవస్త్రేణసంవీతాం పుష్పమాలోపశోభితాం॥దశాంగం ధూపయేద్ధూపం మహామాయ్యైప్రకల్పయేత్ । దీపాస్తుపంచవిజ్ఞేయాః తావంత్యఃపిష్టముష్టికాః॥ముష్టికాఃపంచవై శస్తాధ్వజాఃపంచసుశోభనాఃసంస్కృతంసర్పిషాభక్తం తండులానాంచపుష్కలం॥నైవేద్యార్థేన్యసేత్తత్ర శరావేసుమనోహరం॥ తాంబూలసహితంభానోదక్షిణాసహితంతథా। దక్షిణార్థేనవంవస్త్రం రజతంశక్తితోపివా ॥ పల్లవైఃపంచభిర్యుక్తం బలింసర్వంసమర్పయేత్ । మధ్యరాత్రాదధస్తాత్తు బలింకుర్యాద్దినత్రయం ॥ దక్షిణాందిశమాశ్రిత్య పశ్చిమేనగరాద్బహిః । మంత్రః॥ ఓంనమోరక్తవర్ణాక్షి రక్తపద్మనిభాననే। రక్తోష్ఠేరక్తదశనే మహామారిమహాభయే ॥ మహాబలేమహాకాయే మహాభయనివారణే।అనేనబలిదానేన తుష్టాభవసుశోభనే ॥ వ్యాధినాపీడితంబాలం రక్షత్వంపరమేశ్వరి । ఇమంమంత్రంసముచ్చార్య సర్వంబలిముపాహరేత్ ॥ క్షేమాయబాలకానాం హినాత్రకార్యావిచారణా। ఇతిబ్రహ్మయామళోక్త దశమదినపీడాశాంతివిధానం॥ ఏకాదశదినేమాసే వర్షేచాపిదివాకర। కాళికానామదేవ్యత్ర తత్పీడాజాయతేశిశోః॥ జ్వరస్తుప్రథమంతావత్ వ్యాద్రోగస్తదనంతరం । ముఖశోషోమహాగ్లానిస్తతస్సాభ్యచ్ఛిత్తవిభ్రమః॥ తుదంతిసర్వగాత్రాణి వేపంతిచపునఃపునః । అవస్థామృత్యుకల్పాస్యాత్కాళికాకోపసంభవా ॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి బాలానాంహితకా

మ్యయా। పూర్వవత్పుత్తళీంకృత్వా శరావేసంనివేశయేత్ ॥ గంగాతో
యేనసంస్నాప్య చందనేనానులేపయేత్ । కరవీరస్యపుష్పైస్తు పూజయే
ద్బర్బరీదళైః॥ ధూపయేన్నరకేశైశ్చ సర్పనిర్మోకసర్షపైః।వచాల
శునఫేనైశ్చ ఘృతయుక్తైస్సర్జకైః ॥ దీపైస్తుపంచభిఃసూర్యకళైః ప
నీరాజయేత్తుతాం। నైవేద్యంపాయసంక్షీరంషాష్టికాస్తిలమోదకాః॥
అపూపాముష్టికాఃపోళీః పంచపంచప్రకల్పయేత్। ధ్వజాశ్చపంచవిజ్ఞేయా
శ్శరావేసర్వమేవతత్॥ నివేశ్యసకలందేవ్యై కాళికాయైనివేదయేత్।
మంత్రేణానేనసప్తాశ్వ వక్ష్యమాణేనతేమయా ॥ ఓంనమోఘోరరూపా
యై ఘోరాయైఘోరదర్శనే। త్రాహిసర్వంజగద్ధాత్రి బాలంముంచాబ
లంప్రియే॥ ఏవంవిధంవిధింకుర్యాత్పూర్వవత్పల్లవక్రియాం। ఏవంకృతేవి
ధానేతు రోగముక్తిర్భవేచ్ఛిశోః ॥ బలిఃప్రదోషసమయే గ్రామాద్దక్షి
ణతోబహిః। నిధాయమంత్రముచ్చార్య రక్షాకార్యావిభూతినా ॥ ఇతిబ్ర
హ్మయామళోక్తైకాదశదిన మాసాబ్దపీడాశమనం॥ స్కందఉవాచ॥ ద్వా
దశేదివసేమాసే వర్షేచైవదివాకర। భామినీనామదేవ్యత్ర పీడయత్య
నిశంశిశుం॥ ఆదౌజ్వరంప్రకుర్యాచ్చ హృద్రోగంతదనంతరం। కాసంశ్వా
సంత్వతీసారం ప్రలాపంజృంభణంతథా॥ కంపంతిసర్వగాత్రాణి తథాజా
డ్యంచనేత్రయోః। ఇత్థంనానాప్రకారైశ్చ శిశూనాంజాయతేగదః॥ తత్ర
శాంతింప్రవక్ష్యామి బాలానాంహితకారిణీం। పూర్వవత్పుత్తళీంకృత్వా
శరావేసంనివేశయేత్॥ గంధపుష్పాక్షతా ధూపాదీపాశ్చవివిధామతాః।
నైవేద్యంవివిధంచాత్ర భామిన్యైపరికల్పయేత్॥ వస్త్రంసూత్రంధ్వజం
ఛత్రమోదనంపాయసాన్వితం। అపూపైఃపాయసైః క్షీరషాష్టికాభిశ్చ
సంయుతం॥ నైవేద్యంకల్పయేద్భక్త్యా సంధ్యాకాలేనిశాముఖే। గ్రామా
దుత్తరతోదేశే బలిందద్యాన్నసంశయః॥ ఇత్థంపంచదినేష్వేవ కర్తవ్యం
రోగముక్తయే। మంత్రేణానేనసప్తాశ్వ మంత్రయేత్సర్వతోబలిం ॥ బలిం
గ్రహాణబాలస్య వ్యాధిసంహారసంహర। పంచవక్త్రప్రసాదేన ప్రసన్నా
భవభామిని॥ ఏవంకృతేవిధానేతు బాలకఃక్షేమమాప్నుయాత్ । ఇత్థం

తేకథితంసూర్య శాంతికంలుబ్ధజాతకే ॥ ఇతిద్వాదశదినమాసాబ్దేషు స్కాందోక్తంపీడాశమనవిధానం। ఇతిపూతనావిధానంసమాప్తం॥

అథ జ్వరోత్పత్త్యానక్షత్రశాంతయః.

తత్రమదనరత్నే॥ ఆత్రేయఉవాచ ॥ అథనక్షత్రపరిజ్ఞానంవక్ష్యే॥ అశ్వినీత్రితారా- స్త్రీ-అశ్వముఖీ- తిర్యఙ్ముఖీ-పీతవర్ణా- కాంచివృక్షః- కనకపక్షీ- లఘుః-అశ్వినాదేవతే- దేవగణః- యోనిర్వాజీ- అక్షరేల కారఆకారా - ఋతుగమనచౌళశ్రాద్ధ వస్త్రధారణాన్నప్రాశనభైషజ్య బీజావాపననాళికేర క్షుస్థాపనవస్తుసంగ్రహణాదికుర్యాత్। పంచాశన్నా డికాంతే చతస్రోవిషనాడ్యః- మకరమాసేశూన్యం - బుధవారేమృత్యు యోగః- అర్కవారేఆనందయోగః- కేచిత్కలహమిచ్ఛంతి- భౌమవా రేసిద్ధయోగః- ముద్గాన్నభోజనంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్ - ఆయుధ సంగ్రహంచకుర్యాత్ - తస్మిన్మధ్యాహ్నేరక్తమేఘోత్పత్తిశ్చేత్వం చదినేష్టదినేవావృష్టిస్స్యాత్- తద్దినేకుజవారేవిఘ్నం జ్వరోత్పత్తిశ్చేద్ద శదినానిపీడా- నీలోత్పలపుష్పైఃపూజా- గుగ్గులుధూపః- క్షీరలడ్డుక నైవేద్యం - దేవస్యత్వేతిపూజామంత్రవిధిః - క్షీరవృక్షసమిత్ప్రధానద్ర వ్యం- గాయత్ర్యాష్టశతంహుత్వా దధ్యోదనంబలిందద్యాత్ - ఏకాదశ దినాదారభ్యపంచవింశతిదినాంతేసుఖస్స్యాత్ - సంక్రమేమధ్యమోఘః- అతకర్తా దేశకాలౌస్మృత్వా మమాముకనక్షత్రే జ్వరోత్పత్తిసూచిత సర్వారిష్టశాంతిద్వారా క్షిప్రారోగ్యసిద్ధ్యర్థం మమముకనక్షత్ర శాంతిం కరిష్యే- ఇతిసంకల్ప్య-గణేశంసంపూజ్యాచార్యంవృణుయాత్ - ఆచా ర్యస్తుమహీమదేశాదీశాన్యే నహీద్యౌరితిభూమింస్పృష్ట్వా - ఓషధ యఃసమితియవాన్నిక్షిప్యఆకలశేష్వితికుంభంనిధాయేమం మేగంగేత్యప ఆపూర్య- గంధద్వారామితిగంధం - యాఓషధీరితిసర్వౌషధీః- కాండా త్కాండాదితిదూర్వాః- అశ్వత్థేవఇతిపంచపల్లవాన్ - స్యోనాపృథివీతిస ప్తమృదః- యాఃఫలినీరితిఫలం। సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని - హిరణ్య స్తూపఇతిహిరణ్యంచక్షిప్త్వా - యువాసువాసాఇతివాససావేష్ట్య - పూ

ణా-పర్వతిపూర్ణ-పాత్రే వస్త్రోపరిద్వాదశదళంపద్మంకృత్వా- నక్షత్రదే
వతాంప్రతిమాయాంతన్మంత్రేణావాహ్య పరితోద్వాదశదళేషు సంక
ర్షణవాసుదేవాది ద్వాదశదేవతాఆవాహ్యాదిక్పాలాంశ్చావాహ్య తత్ర
తత్రోక్తగంధపుష్పధూపదీపనైవేద్యైఃసంపూజ్యాగ్నింప్రతిష్ఠాప్యతదు
క్తద్రవ్యైర్యథాయత్ర్యాష్టోత్తరశతంనక్షత్రదేవతాయై సంకర్షణాది
భ్యోష్టౌచతత్ర ఏకాంవాఆహుతింహుత్వా స్విష్టకృదాదిపరిణీతా విసర్జ
నాంతేదరివైర్యబలిందత్వాఽచార్యాయదక్షిణాందత్వా కుంభోదకేనా
భిషేకంకృత్వా విసృజ్యప్రతిమాదికమాచార్యాయ దత్వాఅగ్నింవిసృజ్య
బ్రాహ్మణాన్భోజయేదితిప్రయోగసంక్షేపః॥ ఏవమగ్రేపిజ్ఞేయం॥

భరణీతితారా- త్రికోణాకృతిః- స్త్రీ- అధోముఖీ- యమోదేవ
తా- ఉగ్రా- మనుష్యగణః- గజయోనిః-ఆమలకోవృక్షః- పక్షీకుక్కు
టః- అక్షరేఇకారఈకారే- మధ్యాహ్నేరక్తమేఘోత్పత్తిశ్చేత్ షోడ
శదినేవృష్టిఃస్యాత్ - కుజవారేవిఘ్నం - ద్రవ్యసంగ్రహం బృహతీకార
వల్లికాస్థాపనంచకుర్యాత్ - చతుర్వింశతినాడ్యంతే విషనాడ్యః- ఫాల్గు
నేమాసిశూన్యం॥ బుధసప్తమీభ్యాంసహయోగేవిషయోగః- బుధవా
రేనాశయోగః - అర్కవారేయమకంటకః - అన్త్యాంశేదినమృత్యుః-
కర్కటచాపలగ్నే కుజాంశేధాన్యసంగ్రహణం - తస్మిన్లగ్నేచకృషింకు
ర్యాత్- జ్వరోత్పత్తౌమృత్యుః- సందేహోవా- గుడాపూపంనైవేద్యం
కృష్ణసురభిపుష్పం - మహిషాక్షోధూపః - త్ర్యంబకమితిపూజామంత్రః-
ఘృతమధుతిలాహోమద్రవ్యం - పంచదినాంతేగాయత్ర్యాష్టోత్తరశ
తంజుహుయాత్ - ఏకవింశతిదినాంతేసుఖస్యాత్ - నశాంతిశ్చేన్మృ
త్యుః- వృషభవృశ్చికకన్యాసుభద్రా నవమ్యావినాసోమాంగారకబుధా
నాంనాగేషూదయే భూమిదర్శనం - సంక్రమేఅల్పోఘ్నః ॥ ౨॥
కృత్తికాషట్తారా- క్షురాకృతిః- స్త్రీ- అధోముఖీ - అగ్నిర్దేవతా-
మిశ్రా- రాక్షసగణః- పీతవర్ణః- అజయోనిః- ఉదుంబరవృక్షః- పక్షి
ణ్యౌక్రౌంచకాకౌ- అక్షరేఉకారఊకారే-దధిప్రాశ్యయాత్రాంగచ్ఛేత్-

ముద్గాన్నంశ్యామాకంచదద్యాత్ - భూషణందద్యాత్ - త్రింశన్నాడి
కాంతేవిషనాడికా- కార్తికమాసేశూన్యం-బుధవారేమృత్యుయోగః-
నారికేళక్రముకైలాలవంగ స్థాపనంకుర్యాత్ - జ్వరశ్చేన్నవదినానిపీడా
ఘృతోదనంనైవేద్యం- మల్లికాపుష్పపూజా- సర్జధూపః- ఘనంతు
మాదేవజనా ఇతిపూజామంత్రః - సావిత్ర్యాష్టోత్తర శతందధ్యోదనం
జుహుయాత్ - సక్రమేల్పోఘః॥౩॥

రోహిణీపంచతారా- త్రికోణాకృతిః- స్త్రీ- ఊర్ధ్వముఖీ- ప్ర
జాపతిర్దేవతా- ధ్రువా- పీతవర్ణా.- మనుష్యగణః - సర్పయోనిః-
జంబూవృక్షః- పక్షిణౌమయూరకుక్కుటౌ- అక్షరేబుకారబూకారౌ-
ఋతుగమనసీమంత నామకరణాన్నప్రాశన చౌలోపనయనవిద్యా రంభ
స్థాపనవివాహయజ్ఞ వాహనవస్త్రాభరణాభిషేక దేవతాస్థాపనసాధుక
ర్మాణికుర్యాత్ - చైత్రమాసేశూన్యం- చత్వారింశన్నాడ్యంతేవిష
ఘటికా-రిక్తాపూర్ణిమయోర్విషయోగః-తృతీయమాస్యుగ్రయోగః-
గురువారేవిషయోగః -శుక్రవారేమృత్యుయోగః-మందవారేసిద్ధయో
గః-స్థిరరాశ్యాంవిలగ్నేస్థైర్యేధాన్యసంగ్రహంకుర్యాత్ - జ్వరశ్చేద్దినా
నిత్రీణినవవాపీడా - క్షీరాన్నంనైవేద్యం - కమలపుష్పపూజా- సరళో
ధూపః - నమోబ్రహ్మణ ఇతిపూజామంత్రః - ఘృతంసర్వధాన్యానిచ
హోమద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తర శతంహుత్వాక్షీరాన్నేన ప్రజా
పతయేబలిందద్యాత్ - ద్వితీయాదినాదారభ్య నవదినాంతేసుఖీస్యాత్ -
సంక్రమేఅర్ఘవృద్ధిః॥౪॥

మృగశిరస్త్రితారా- మృగశిరాకృతిః-నపుంసకః- సోమోదేవతా
మృదుః- దేవగణః - యోనిస్సర్పః - ఖదిరోవృక్షః - మయూరఃపక్షీ-
ఇకారోక్షరం- తిర్యఙ్ముఖం - మృగమాంసభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగ
చ్ఛేత్ -ఇంద్రచాపేదృష్టేష్టదినేవృష్టిఃస్యాత్ -ఋతుగమనసీమంతనామకర
ణాన్నప్రాశనవేదోపక్రమ యాగవిద్యారంభకర్ణవేధన స్నానవివాహ
బీజావాపనాభిషేకవాస్తు కర్మగోసంగ్రహణాని శ్రాద్ధంచకుర్యాత్ - చ

తుర్దశనాడికాం తేవిషఘటికా- కార్తీకమాసేశూన్యం- గురువారేమ రణయోగః- మృతిశ్చ-షష్ఠ్యాసహోగ్రయోగః- రవివారేఆనందయో గః-చంద్రేసిద్ధియోగః- చంద్రవారేచంద్రోదయేవృషలగ్నేమధ్యేస్థాపన కార్యంకుర్యాత్ - ఫలవృద్ధిఃస్యాత్ -అస్మిన్లగ్నేవివాహభూమ్యాదిమృత్సం గ్రహణంకుర్యాత్ - ఆత్మసాధ్యభవతి- సస్యస్థాపనంకుర్యాత్ -జ్వరశ్చేత్స్వం చదినపీడా- పాయసంనైవేద్యం- కుముదోత్పలపుష్పపూజా- దశాంగో ధూపః- నవోనవఇతిపూజామంత్రః- ముద్గతిలపంచగవ్యానిహోమద్ర వ్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా ముద్గతిలైశ్చంద్రాయబలిందద్యాత్ - పంచదినాదారభ్య నవదినాం తేసుఖస్యాత్ - సంక్రమేమధ్య మోఘః॥౪॥

ఆర్ద్రాఏకతారా - స్త్రీ- రుద్రదేవతా - తీక్ష్ణా - పీతవర్ణా - ఊర్ధ్వముఖీ- మనుష్యగణః - శ్వయోనిః- కృష్ణఖదిరోవృక్షః- పక్షీపిం గళః- ఏకారైకారోక్షరం - ఏకవింశతిఘటికాం తేవిషనాడికా- అమృతం పీత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - ఇంద్రచాపశ్చేద్వృష్టిర్నాస్తి - మేషలగ్నే మేఘపరివారశ్చే త్పంచదినేసప్తదినేవావృష్టిఃస్యాత్ - తత్కాలెకుజో ౽ యేవృషలగ్నేద్రవ్యసంగ్రహణంవిద్యారంభకర్ణవేధసంశ్రాద్ధంచకు ర్యాత్ -గురువారేమృత్యుయోగః-సనందార్కేమరణయోగః-ద్వితీయాం శేదినమృత్యుః మందవారేమందోదయేసేతుబంధః - అర్కకుజవారేక ర్కటలగ్నేఔషధసేవాంకుర్యాత్ - అస్మిన్లగ్నేవిద్యారంభశ్చకార్యః- జ్వరశ్చేన్మృత్యుః-దినాన్యేకత్రింశత్పీడా- (గుడఘృతంవాసోహాలకంనైవే ద్యం)- దుత్తూరపుష్పపూజా - నరకరంజివృక్షః - అగురుధూపః - న మః ౦భవేతిపూజామంత్రః - మధ్వాజ్యంహోమద్రవ్యం - సావిత్ర్యా ష్టోత్తరశతంహుత్వా పాయసాన్నేనరుద్రాయబలిందద్యాత్ - పంచదినా దారభ్యదశదినాం తేసుఖస్యాత్ -అథవామృతిః-సంక్రమేసమోఘః॥౬॥

పునర్వసుఃషట్తారా- నావాకృతిః- అదితిర్దేవతా- చరా-దేవ గణః- మార్జారయోనిః- వేణువృక్షః - వాయసఃపక్షీ - అక్షరేఓకా

రాకారా- పుమాన్- తిర్యఙ్ముఖీ- ఋతుసంగమసీమంత నామకరణాన్న ప్రాశన చౌలోపనయనవిద్యారంభ సూతికాభైషజ్య వాస్తుకర్మదేవ ప్రతిష్ఠావస్త్రాభరణధారణాభిషేక బీజావాపనయాత్రాదికుర్యాత్ - త్రింశన్నాడికాంతేవిషనాడికా - మిథునమాసిశూన్యం - గురువారేఅమృత యోగః- అర్కవారేఅర్ధసాధనయోగః- సిద్ధయోగశ్చకేచిత్- జ్వర శ్చేత్సప్తదినానిపీడా- గుడోదనంనైవేద్యం- మల్లికాపుష్పపూజా - మల యజోధూపః - అదితిర్ద్యౌరితిపూజామంత్రః - ఘృతతండులద్రవ్యై ర్గాయత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా - అదితయేగంధమాల్యోదనైర్బ లిందద్యాత్ - సప్తదినాదారభ్య సప్తవింశతిదినాంతేసుఖీస్యాత్ - సం క్రమేర్ఘవృద్ధిః॥౭॥

పుష్యఃఅష్టతారా- శరాకృతిః- పుమాన్- తిర్యఙ్ముఖీ- ఊర్ధ్వ ముఖీచ- బృహస్పతిర్దేవతా- లఘుః- దేవగణః అజయోనిః - అశ్వత్థ వృక్షః- జీవంజీవఃపక్షీ- అకారంకకారః - ఘృతపానంకృత్వాయాత్రాంగ చ్ఛేత్- వింశతినాడ్యంతేవిషనాడీ - ఋతుసంగమనసీమంత నామకరణా న్నప్రాశనచౌలోపన యనకర్ణవేధన విద్యారంభస్నానాభిషేక బీజా వాపన వాస్తుకర్మవస్త్రాభరణధారణగోదేవతాస్థాపన శ్రాద్ధాని కుర్యాత్- కార్తీకమాసేశూన్యం- దశమ్యాసహామృగయోగః- సో మార్కయోర్యమకంటకః - అర్కేగురౌసిద్ధియోగః - అస్మిన్దినేగృ హంకృత్వా ప్రవేశనంచిత్రలేఖనంచకుర్యాత్ - ప్రసూతిశ్చేన్మరణం- తృతీయాంశేసర్వశ్రేయః- చతుర్థాంశేబంధుమరణం- జ్వరశ్చేత్సప్తది నానిపీడా-ఖండముండకనైవేద్యం- మల్లికాపుష్పంసరోరుహంచపూజా- గుగ్గులుధూపః- బృహస్పతేఅతీతిపూజామంత్రః-ఘృతపాయసద్రవ్యైఃసా విత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా- గంధమాల్యోదనైః బృహస్పతయేబలింద ద్యాత్ - దినత్రయాదారభ్య సప్తదినాంతేసుఖీస్యాత్ - సంక్ర మేఘృవృద్ధిః॥౮॥

అథాశ్లేషాచతుస్తారా - లాంగలాకారా సర్పదేవతా-తీక్ష్ణా-స్త్రీ- అధోముఖీ-రాక్షసగణః- మార్జారయోనిః- నాగవృక్షః-శ్యేనకాకీ పక్షీ- అక్షరేఖకారగకారౌ- పాయసం ప్రాశ్యయాత్రాంగచ్ఛేత్ - త్రింశన్నాడికాంతే విషఘటికా-తృతీయాం శేదినమృత్యుః- శత్రుజయశ్చ-అసితవారే మరణయోగః- కుజబుధయోఃయమకంటకః కేచిత్కుజవారేనాశమిచ్ఛంతి - కుజవారేణసహా మృత్యుయోగః - కృష్ణరక్తమే ఘుమూర్హోదయే అస్యార్ధఘటికాంతరే కామ్యకోదయేస ప్తదినాద్వృష్టిః - (సర్వముహూర్తంసులగ్నే అవాఙ్ముఖోభూత్వావివాహనక్షత్రే శయితోమృగ్ధిహాణతత్ఫలంవాగృహ్ణీయాత్)- అత్మసాద్భవతి బృహస్పత్యుదయే అస్యాంశకేసర్వకర్మారంభం సర్వమచిరాత్సిధ్యతి-ద్రవ్యసంగ్రహాణంచ- అస్మిన్నక్షత్రేతైలాదివారేఇక్షుస్థాపన కృష్ణికర్మప్రసారణంవాబ్రీహివృద్ధిః స్యాత్ -కూపాదిఖననంచకుర్యాత్ -జ్వరశ్చేన్నవదినానిపీడా-పాయసంనైవేద్యంఅతసీపుష్పపూజా- ఘృతముండకనైవేద్యం-గుగ్గులుధూపః-మధువాతాఇతిపూజామంత్రః-దధిఘృతాక్తంకృసరాన్నద్రవ్యంగాయత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వాకృసరాన్నేననాగబలిందద్యాత్ -నశాంతిశ్చేదష్టదినేమరణం-సంక్రమేలోప్యేవం॥౯॥

మఘాచతుస్తారా- యుగాకృతిః- పితరోదేవతా - ఉగ్రః - రాక్షసగణః- మూషకయోనిః- పనసో వృక్షః- అక్షరేఖాజ్ఞా- స్త్రీ-అధోముఖీ-తిత్తిరీమాంసభక్షణం కృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - త్రింశన్నాడికాంతేవిషఘటీ - కృషిబీజావాపనధాన్య సంగ్రహాణవివాహగ్రయణం కృత్వా సహస్రగుణంధాన్యంభవేత్ - వ్యయంనకుర్యాత్ - కార్తికమాసేశూన్యం- శుక్రవారేమరణయోగః- అర్కేమృత్యుయోగః-సూర్యసోమయోర్యమకంటకః-పంచమ్యాసహమరణయోగః-చంద్రోదయేసమస్తారంభః అస్మిన్లగ్నేవివాహభూమావృద్ధిహాణంచకుర్యాత్ -జ్వరశ్చేన్మృత్యుఃఏకవింశతిదినానిపీడావా - ఘృతగుడపూరకనైవేద్యం - చంపకపుష్పపూజా-గుగ్గులుధూపః-పితుంనస్తోషమితిమంత్రః- ఘృతమధుమిశ్రతిలాక్షతవ

టపత్రాణిద్రవ్యం-సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వాక్షతతిలైః పితృభ్యోబలిందద్యాత్ ॥నశాంతిశ్చేద్దశదినాంతేమృత్యుః-సంక్రమేమధ్యోఘ్నః॥౧౦॥

పూర్వఫల్గునీద్వితారా - స్త్రీ - అధోముఖీ - భగోదేవతా-ఉగ్రా- మనుష్యగణః- మూషకయోనిః- పలాశోవృక్షః- కాకఃపక్షీ - అక్షరంచకాగః- శ్యామాకాన్నభోజనంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ -జయోభవేత్- ఋణందద్యాత్ - ఆషాఢమాసేశూన్యం- శుక్రవారేమృత్యుయోగః- స్వర్ణసంగ్రహవిద్యారంభ గృహచ్ఛాదనంచకుర్యాత్ - అస్మిన్మాసేతంనక్షత్రేపరివేష ఇంద్రచాపోవాదృష్ట శ్చేద్దశదినేవృష్టిఃస్యాత్ - వింశతినాడికాంతేవిషఘటికా- జ్వరశ్చేద్దినానిపంచవాసప్తవాపీడా-బిల్వఫలధూపః- అర్యమణందేవ ఇతిపూజామంత్రః - ఘృతప్రియంగుద్రవ్యం సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా గంధపుష్పైణసూర్యాయబలిందద్యాత్ - షష్ఠనాదారభ్య అష్టమదినేసుఖస్యాత్ - నశాంతిశ్చేన్మృతిః- సంక్రమేమధ్యమోఘ్నః॥౧౧॥

ఉత్తరఫల్గునీద్వితారా- స్త్రీ- ఊర్ధ్వముఖీ - అర్యమాదేవతా ధ్రువా- మనుష్యగణః- వృషయోనిః - క్రౌంచపక్షీ - అక్షరేఛజా- పయఃపీత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ -అష్టాదశఘటికాంతేవిషఘటికా- ఋతుసంగమనసీమంతోన్నయననామకరణాన్న ప్రాశనచౌలోపనయనవిద్యారంభవివాహస్నానవస్త్రాభరణధారణ గ్రామాదిప్రవేశవాస్తు బీజావాపనాభిషేకగోసంగ్రహణాని ,పౌష్టికంచకుర్యాత్ - మార్గశీర్షేశూన్యం- వస్త్రాభరణధారణౌమహాసిద్ధిః- అర్కవారేసిద్ధియోగః- శూన్యంచేతికేచిత్- చతుర్థ్యాసహమృత్యుయోగః- శుక్రవారేకలహయోగః- పరివేషేంద్రచాపౌదృష్టౌచేత్పంచ దినేసప్తదినేవావృష్టిః - జ్వరశ్చేదేకవింశతిదినానిపీడా- కృసరనైవేద్యం- శ్వేతకరవీరపూజాబిల్వఫలధూపః-ఆసత్యేనేతిపూజామంత్రః- తిలమాషసర్షపవ్రీహియవద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరసతంహుత్వా- త్రైరేవార్యమ్ణైబలిందద్యాత్ - అష్టాదశదినాదారభ్య ఏకవింశతిదినా[illegible]తే జ్వర[illegible]సంక్రమే[illegible]సిద్ధిః॥౧౨॥

హస్తఃపంచతారా- కేచిచ్చతస్రః- పుమాన్- తిర్యఙ్ముఖః-సవితా దేవతా- లఘుః- ప్రియంగుసమప్రభః- అక్షరేఘుణ్ఠా - దేవగణః- అతి ష్ఠోవృక్షః- ఘంటకీపక్షీ - పయోమిశ్రమసూరికం భుక్త్వాయాత్రాంగ చ్ఛేత్ - ద్వాత్రింశన్నాడికాంతేవిషఘటికా- ఋతుసంగమాదిశుభకర్మ పూర్వవత్ - మకరమాసేశూన్యం- మందవారేమరణయోగః-విషయో గఇత్యపరే- అర్కవారేసిద్ధియోగః- వస్త్రాభరణాదిధారణేమహాసిద్ధిః- స ప్తమ్యాసహమరణయోగః - (అర్కసితవారేణాతివృద్ధిః) -చతుర్థ్యాస హమృత్యుయోగః- గురువారేణకలహయోగః - బుధవారేఆనందయో గః- శ్రాద్ధదేవతాస్థాపనసేనాపత్యాదికుర్యాత్ - ద్రవ్యందద్యాత్సంగృ హ్ణీయాదేవగోసంగ్రహణంచ- ఆద్యాంశేదినమృత్యుః - ఇంద్రచాపేదృ ష్టేఏకవింశతిదినేవృష్టిఃస్యాత్ - జ్వరశ్చేన్మృత్యుః - సందేహేవా- దినానిపంచదశపీడా-అపూపనైవేద్యం-రక్తకరవీరపుష్పపూజా.దశాంగో ధూపః- ఉదుత్యమితిమంత్రః- దధిఘృతద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతం హుత్వా గంధపుష్పేణబలిందద్యాత్- పంచదశదినాదారభ్యఏకవింశతి దినాంతేసుఖీస్యాత్- సంక్రమేమధ్యమోర్ఘః॥౧౩॥

చిత్రాఏకతారా- తిర్యఙ్ముఖీ- త్వష్టాదేవతా- మృదుః- వ్యాఘ్రీ యోనిః- రాక్షసగణః- బిల్వోవృక్షః- హంసఃపక్షీ- అక్షరేటతా- చిత్రా న్నభోజనంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - ఏకవింశతినాడ్యంతేవిషనాడికా- అన్నప్రాశనకర్ణవేధనచౌలోపనయనవస్త్రాభరణధారణాభిషేక శ్రాద్ధ కర్మకృషిబీజావాపనానికుర్యాత్- వైశాఖమాసేశూన్యం - కుజవారే నాశయోగః- సనందార్క-కుజేషుచరయోగః -ఇందువారేద్వితీయ్యాయా సహవిషయోగః- త్రయోదశ్యాంమరణయోగః- బుధవారేయమకంట కః- మందవారేనాశయోగః- మాఘమాసేపూర్వాహ్ణే ఇంద్రచాపే దృష్టేదశమదినేవృష్టిః- చైత్రమాసేసాయాహ్నే విశేషమేఘఉత్పన్నేవృ ష్టిః- జ్వరశ్చేద్దినానిపంచపీడా - మోదకనైవేద్యం - జపాపుష్పపూజా దశాంగోధూపః - చిత్రందేవానామితిపూజామంత్రః - జలమిశ్రఘృతచి

త్రోదనంద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టొత్తరశతంహుత్వాత్వష్ట్రే ఘృతమిశ్రము ద్గైబలిందద్యాత్ - సప్తదినాదారభ్య వింశతిదినాం తేసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేమధ్యమోక్షణః॥౧౪॥

స్వాతీఏకతారా- రక్తవర్ణా- స్త్రీ- వాయుర్దేవతా-చరాతిర్య ఙ్ముఖీ- దేవగణః- మహిషయోనిః- ఉన్మత్తవృక్షః-మయూరపక్షీ- ఆమలకభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్- చతుర్దశనాడ్యం తేవిషనాడికా- ఋతుగమనాదిశుభకర్మపూర్వవత్ - వైశాఖమాసేశూన్యం- చంద్రవారేసిద్ధియోగః-మందవారేఅమృతయోగః-రవివారేసిద్ధియోగః-శుక్రవారేయమకంటకః - త్రయోదశ్యా సహమరణయోగః - సనందాకుజయోర్వరయోగః- ద్రవ్యంనదద్యాత్- పూర్వపక్షపంచమ్యాంవిజయః- మందవారేవృషోదయే సేతుబంధనంకుర్యాత్ - డకారోక్షరశ్చ- జ్వరశ్చేత్ షష్టిదినానిపీడా- దధ్యోదనంనైవేద్యం- దమనకపుష్పపూజా - శ్వేతాగరుధూపం- సనఃపితేతిపూజామంత్రః- ఘృతాక్తయావకంద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా గంధపుష్పేణవాయవేబలిందద్యాత్ - దశదినాదారభ్యచత్వారింశద్దినాం తేసుఖీస్యాత్ -సంక్రమేమధ్యమోక్షణః॥౧౫॥

విశాఖాచతుస్తారా-స్త్రీ- శూర్పాకారా-అధోముఖీ -ఇంద్రాగ్నీ దేవతే- మిశ్రావ్యాఘ్రీయోనిః- వైకంకతోవృక్షః- పింగళఃపక్షీ - అక్షరేఢణౌ- పిష్టాంబుభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - చతుర్దశనాడ్యం తేవిషనాడీ - శుభకర్మాణిపూర్వవత్ - బీజావాపనంవస్త్రాభరణగ్రహణంచకుర్యాత్ - ద్రవ్యంనదద్యాత్- గృహ్ణీయాదేవ- మార్గశీర్షేశూన్యం - అర్కేనాశయోగః - కేచిద్విషయోగమిచ్ఛంతి - బుధగురువారయోర్యమకంటకః- ద్వితీయాంశేదినమృత్యుః- శుక్రవారేశుక్రోదయే కృష్యారంభంకుర్యాత్ - శత్రోర్దర్శనంచేచ్ఛుభంభవతి - మందవారేస్మిల్లగ్నే కర్కాళిచాపలగ్నే కుజాంశేధాన్యసంగ్రహణంకుర్యాత్ - తత్కాలేభూమివివాదశ్చేజ్జయోభవతి- ఇంద్రచాపేదృష్టేఅష్టదినేవృష్టిః- జ్వరశ్చేద్వింశతిదినానిపీడా-గుడంనైవేద్యం- బంధూకపుష్పపూజా- దేవ

దారుధూపః - శన్న ఇంద్రాగ్నీ ఇతిపూజామంత్రః - దుగ్ధౌదనఘృతం హోమద్రవ్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా పయోమిశ్రాన్నైర్గంధమాల్యైరింద్రాగ్నిభ్యాంబలిందద్యాత్ -దశదినాదారభ్యవింశతిదినాంతేసుఖస్యాత్ - సంక్రమేల్పోఘః॥౧౬॥

అనూరాధాపట్తారా- చక్రమాలాకృతిః- పుమాన్- తిర్యఙ్ముఖీ- మిత్రోదేవతా- దేవగణః- మృగయోనిః వకుళోవృక్షః- పక్షిణౌపరపుష్టకాకౌ- అక్షరాణితకారథకారదకారాః- ద్వాదశనాడ్యంతేవిషఘటీ- కుళుత్థభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - ఋతుసంగమనసీమంతోన్నయననామకరణాన్నప్రాశనోపనయన విద్యారంభ శ్రాద్ధబీజావాపనాదీని కుర్యాత్- మార్గశీర్షమాసిశూన్యం- అర్కవారేమరణయోగః- కేచిన్మృత్యుయోగమిచ్ఛంతి- బుధవారేమృతసిద్ధియోగః - శుక్రవారేఆనందయోగః-మందవారేమృత్యుయోగః- దశమ్యాముగ్రయోగఃతృతీయాంశేదినమృత్యుః - తత్కాలేచాపలగ్నే కుజాంశేధాన్యసంగ్రహణం - తత్కాలేవ్యవహారేజయోభవతి - వివాహభూమౌమృద్గ్రహణంకుర్యాత్ - కరవీరపుష్పసదృశోమేఘోదృశ్యతేచేత్తృతీయదినేవృష్టిర్భవతి -జ్వరశ్చేత్తద్దినాత్పంచవింశతి దినానిపీడాదశదినానివా - మిత్రస్యచర్షణీతి పూజామంత్రః- కుంకుమగంధఃపద్మపుష్పం- సాజ్యంపాయసంనైవేద్యం చందనధూపః- సూరణకందో హోమప్రధానద్రవ్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతం సూరణకందంహుత్వా మిత్రాయసాజ్యపాయసముద్గమాషబలిందద్యాత్- అష్టదినాదారభ్యపంచదశదినాంతేసుఖస్యాత్ - సంక్రమే మధ్యమోఘః॥౧౭॥

జ్యేష్ఠాత్రితారా- స్త్రీ-కుంచులాకృతిః- తిర్యఙ్ముఖీ - ఇంద్రోదేవతా- తీక్ష్ణః- మృగయోనిః- విషవృక్షః-పక్షీకుక్కుటః- ధకారోక్షరం- తిలభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - చతుర్దశనాడికాంతేవిషఘటీ- కేచిత్సేనాపత్యంశ్రాద్ధం శాలివాపనంచాహుః - ఫాల్గునేమాసిశూన్యం- అర్కవారేనాశయోగః- గురుప్రతిపదివిషయోగః- ఇందువారేభౌమలగ్నే

కూపాదిఖననంకుర్యాత్ - కరవీరపుష్పసహమేఘోద్భృష్టశ్చేద్దశమేదినేవృష్టిః- జ్వరశ్చేన్మృత్యుః- సందేహోవా- పంచదినానిపీడా- చిత్రోదనంనైవేద్యం- పటోలీపుష్పపూజా - కర్పూరాగరుధూపః - ఇంద్రంవఇతిమంత్రః- సఘృతసూరణకందమూలంహోమద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా గంధపుష్పైరింద్రాయబలిందద్యాత్ - నశాంతిశ్చేన్మృత్యుః- (అన్యతరాంగతింగచ్ఛత్యాశ్వలాయనః - మాండవ్యశ్చ) - సంక్రమేల్పోఘః॥౧౭॥

మూలంనవతారా- పశ్వాకృతిః- హంసవర్ణః- అధోముఖం-నపుంసకం- నిఋఋతిర్దేవతా- తీక్ష్ణా- రాక్షసగణః - శ్వానయోనిః- సర్జరోవృక్షః- జీవంజీవకఃపక్షీ - శ్యామాకభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - తిలభక్షణంకేచిత్ - వింశతినాడ్యంతేవిషఘటీ - అన్త్యంశేదినమృత్యుః- ఋతుసంగమననామకరణాన్నప్రాశనాగ్రయణవివాహబీజావాపనగోసంగ్రహణానికుర్యాత్ - ఉగ్రకర్మాణిచకుర్యాత్ - ద్రవ్యంనదద్యాత్ - గృష్టింకుయాదేవ- మాఘేశూన్యం- అర్కవారేమృత్యుయోగః- నందార్కకుజయోర్వర్ధరయోగః- కార్ముకోదయేనగరస్థాపనంచ- రక్తమేఘదృష్టేష్టమదినేవృష్టిః- జ్వరశ్చేన్మృత్యుః- సందేహోవా-దినానిదశపీడా- మత్స్యమాంససురాపోళికానైవేద్యం - రక్తాశోకపుష్పపూజా - కృష్ణశేవంతికాపుష్పమితిహేమాద్రా - మేషశృంగోధూపః- మోషుణఃపరాపరాఇతిమంత్రః- బ్రాహ్మణాఃసంవిదానఇతిహేమాద్రా-సఘృతంకందమూలంద్రవ్యం-సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వానిఋతయేపాయసాన్నేనబలిందద్యాత్ - సంక్రమేఘవృద్ధిః॥౧౮॥

పూర్వాషాఢాద్వితారా- స్త్రీ- అధోముఖీ- ఆపోదేవతా- ఉగ్రా- మనుష్యగణః- కపియోనిః- వానరోవృక్షః- శుకఃపక్షీ- అక్షరాణినకారాదివాంతాని- కృసరభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్ - చతుర్వింశతి నాడ్యంతేవిషఘటీ - గోసంగ్రహణంశాలివాపనంచకుర్యాత్ - కూపాదిఖననవిద్యారంభవ్రతప్రవేశోదకాలయబంధనాని కర్మాణిచకు

ర్యాత్ - ద్రవ్యంనదద్యాత్ - గృహ్ణీయాదేవ - శ్రావణమాసిశూన్యం-
చంద్రవారేవిషయోగః - కుజవారేయమోదయే ప్రాకారారంభంచకు
ర్యాత్ - (బద్ధమాలాపరరక్షాకర్మాణిచ) అస్మిన్నగ్నేకూపాదిఖననం- ఆర
్తేమేఘేదృష్టేపంచదినేవృష్టిః-జ్వరశ్చేత్పంచవింశతిదినానిపీడా- మణ్డక
నైవేద్యం - కల్హారపుష్పపూజా- మనశ్శిలాధూపః- ఆపోహిష్ఠేతిపూజా
మంత్రః- రక్తశాలీద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వావరుణాయ
పాయసాజ్యబలిందద్యాత్ - చతుర్దశదినాదారభ్య వింశతిదినాంతేసుఖీ
స్యాత్ - సంక్రమేలోప్యర్ఘః॥ ౨౦॥

ఉత్తరాషాఢా - ద్వితారా- స్త్రీ- ఊర్ధ్వముఖీ - విశ్వేదేవాదే
వతా- ధ్రువా- మనుష్యగణః - గోయోనిః- పనసోవృక్షః - పింగళః
పక్షీ- అక్షరోభకారః- గజవిక్రయణం గజారోహణంచకుర్యాత్ -(శంకు
స్థాపనంశక్రవంతంచకుర్యాత్) - తిలభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్
వింశతినాడ్యంతేవిషఘటీ - ఋతుసంగమనాది శుభకర్మాణికుర్యాత్-
వైశాఖమాసేశూన్యం- చంద్రవారేమరణయోగః-అర్కవారేసిద్ధియో
గః - కుజవారె కలహయోగః - మందవారె మృత్యుయోగః - శుక్ర
వారెఆనందయోగః- తృతీయయాసహమరణయోగః - రక్తమేఘేదృ
ష్టేపకాదశదినేవృష్టిః - జ్వరశ్చేద్వింశతిదినానిపీడా-పంచభక్ష్యాన్నైవే
ద్యం- పంచవర్ణపుష్పైఃపూజా- లాక్షాధూపః- విశ్వేదేవాసఆగతితే
తిపూజామంత్రః - ఘృతసల్లకీఖండానిద్రవ్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతం
హుత్వా విశ్వేభ్యోదేవేభ్యః పాయసాన్నేనబలిందద్యాత్ - ఏకాదశది
నాదారభ్యవింశతి దినాంతెసుఖీస్యాత్ సంక్రమేఘర్ఘవృద్ధిః॥౨౧॥

శ్రోణాత్రితారా - దణ్డాకృతిః- పుమాన్ -ఊర్ధ్వముఖీ - విష్ణు
ర్దేవతా-చరా- దేవగణః- వానరయోనిః- న్యగ్రోధోవృక్షః- మయూ
రఃపక్షీ - అక్షరోమకారః- దశనాడ్యంతెవిషఘటికా - జలంపీత్వాయా
త్రాంగచ్ఛేత్ - ఋతుసంగమనసీమంత నామకరణాన్నప్రాశనచౌలోప
నయనాభిషేకా భరణకృషిబీజావాపన కర్ణవేధనాదీనికుర్యాత్ -వివా

హస్త్రాద్ధయజ్ఞాదీనిచకుర్యాత్ - మార్గశీర్షేశూన్యం- అర్కవారేసిద్ధ యోగః-చాంద్రవారేమృత్యుయోగః-మందవారేయమకంటకః-శుక్రవారేపష్ట్యాసహోగ్రయోగః - పంచమ్యాంసిహ్మాకర్కాలిచాపలగ్నే చంద్రాంశకేధాన్యసంగ్రహణంకుర్యాత్ -వ్యవహారారంభేజయోభవతి-సోమవారేసూర్యోదయేద్వితీయాంశేగృహారంభంకృత్వాప్రవేశనంకుర్యాత్ - మేఘేదృష్టేవృష్టిర్భవతి - జ్వరశ్చేన్మాసద్వయంపీడా- సందేహోవా- క్షీర శర్కరాఘృతమండకంనైవేద్యం - జాతీపుష్పపూజా - దశాంగోధూపః- అతో దేవాఇతిపూజామంత్రః -రక్తతండులంహోమద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టోత్తర శతంహుత్వా - గంధపుష్పేణ విష్ణవేబలిందద్యాత్ - మాసాంతేసంవత్సరాంతేవాసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేఘర్మవృద్ధిః॥౨౨॥

ధనిష్ఠాపంచతారా- వ్యక్తాకారా—మృదంగాకారా-స్త్రీ- ఊర్ధ్వముఖీ- వసవోదేవతా- చరా- రాక్షసగణః- సిహ్మయోనిః- శమీవృక్షః- అక్షరోమకారః- సక్తుభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్ - దశనాడ్యాంతేవిషనాడీ- ఋతుసంగమనాదిశుభకర్మణిపూర్వవత్ - ఆషాఢమాసేశూన్యం- కుజవారేవిషయోగః- కేచిన్నాశయోగః- మందవారేమందోదయేఆరామభూమిచయంకుర్యాత్ -అస్మిన్లగ్నేయుద్ధంచకుర్యాత్ - కుజోదయేవ్యాపారం- ద్రవ్యసంగ్రహణంయుద్ధంచకుర్యాత్ – ఆద్యాంశేనమృత్యుః - రక్తమేఘేదృష్టేవింశతిదినేవృష్టిః-జ్వరశ్చేత్పంచదినానిపీడా పాయసంనైవేద్యం- శతపత్రపుష్పపూజా- గుగ్గులుధూపః-త్రాయంతామిహదేవాఇతిమంత్రః- బిల్వోదుంబరాశ్వత్థసమిధోద్రవ్యం-, సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా- ఘృతమిశ్రముద్గైర్వసుభ్యోబలిందద్యాత్ - దశదినాదారభ్య పంచదశదినాంతేసుఖీస్యాత్ - త్రయోదశమాసాంతేవా- సంక్రమేమధ్యమోఘర్మః॥ -౨౩॥

శతభిషక్- శతతారా- పుష్పపుంజనిభాకృతిః - నపుంసకం - ఊర్ధ్వముఖం-వరుణోదేవతా- చరా- రాక్షసగణః-తురంగయోనిః- కదంబోవృక్షః- కంటకీపక్షీ- అక్షరేరేఫలకారె - అన్నప్రాశనచౌలపుంసవన

కర్ణవేధనాగ్నిసంధాన ధాన్యావాపనశ్రాద్ధ శస్త్రారంభాంశ్చకుర్యాత్-ప్రోష్ఠపదమాసిశూన్యం- కుజవారేమరణయోగః- కేచిన్మృత్యుయోగః మందవారేయమకంటకః- సనందార్క కుజయోర్మరణయోగః - గురువారేమృత్యుయోగః - అర్కకుజవారేకుళీరలగ్నే త్వావధ్యాపయోగం కుర్యాత్ - అస్మిన్లగ్నేకృషిలవనంకుర్యాత్ - అపూపభక్షణంకృత్వా యాత్రాంగచ్ఛేత్ - అష్టాదశనాడ్యంతేవిషఘటీ- జ్వరశ్చేద్దశదినానిపీడా- ఘృతమండకంనైవేద్యం - సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంవరుణాయహుత్వా పాయసాన్నేనబలిందద్యాత్ -షష్ఠదినాదారభ్యద్వాదశదినాంతేసుఖస్యాత్-సంక్రమేలోష్ఠ్వర్ణః॥౨౮॥

పూర్వాభాద్రపదాద్వితారా- స్త్రీ- అధోముఖ- అజైకపాద్దేవతా- ఉగ్రా- మనుష్యగణః- సిమ్హయోనిః-ఆమ్రోవృక్షః- అక్షరావశౌ-కపోతఃపక్షీ- గుడభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - షోడశనాడ్యంతేవిషనాడికా- ఆశ్వయుజిశూన్యం- గోసంగ్రహణం విద్యారంభంచకుర్యాత్-ద్రవ్యంనదద్యాత్- గృహ్ణీయాదేవ- కుజవారేనాశయోగః- అంత్యాంశే నాగవల్ల్యాదిస్థాపనం ద్వితీయాంశేశుక్రోదయేకూపాదిఖననం - రక్తమేఘేదృష్టైష్టదినేవృష్టిః- జ్వరశ్చేన్మృత్యుః- సందేహోవా- ద్వావింశతిదినానిపీడా- దధిఘృతనైవేద్యం- అర్కపుష్పపూజా-సర్వౌషధిధూపః-శన్నోఅజఏకపాదితిమంత్రః- ఘృతకూశ్మాండఖండంద్రవ్యం- సావిత్ర్యాష్టాతశతంహుత్వా గంధమాల్యోదనైరజైకపదేబలిందద్యాత్-ఇంద్రాదీనాంచ-నశాంతిశ్చేన్మృత్యుర్భవతి- సంక్రమేమధ్యమోర్ఘః॥౨౯॥

ఉత్తరాభాద్రపదా- ద్వితారా- పుమాన్- ఊర్ధ్వముఖ- అహిర్బుధ్న్యదేవతా- మనుష్యగణః- ధ్రువః - గోయోనిః - నింబోవృక్షః- చక్రవాకఃపక్షీ- అక్షరాదుసౌ- మాంసభక్షణంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ - చతుర్వింశతినాడ్యంతేవిషఘటీ- ఋతుసంగమనసీమంతనామకరణాన్నప్రాశన చౌలోపనయనస్నానవివాహవాస్తు బీజావాపనవస్త్రాభరణాభిషేక గోసంగ్రహణానికుర్యాత్ - రోగీస్నాతశ్చేత్సుఖస్యాత్-

శ్రావణమార్గశీర్షయోశ్శూన్యం - తృతీయయానహాపురణయోగః- కుజవారేమృత్యుయోగః- అర్కవారేసిద్ధియోగః- తృతీయపాదేదినమృత్యుః- రక్తమేఘాద్దృష్టశ్చేదేకాదశదినేవృష్టిః- జ్వరశ్చేద్దశదినానిపీడా- గుడసహితౌదనంనైవేద్యం- కరంజపత్రాణిపుష్పం- ఘృతధూపః- విష్ణుర్యోనిమితిపూజామంత్రః- ఘృతప్లుతమాషముద్గానిద్రవ్యం-సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా - గంధపుష్పేణాహిర్బుధ్న్యేబలిందద్యాత్ - సంక్రమేఘృవృద్ధిః॥ ౨౭॥

రేవతీ- ద్వాత్రింశత్తారా- పుమాన్- పీతాకృతిః- తిర్యఙ్ముఖీ-పూషాదేవతా- మృదుః- దేవగణః- గజయోనిః-మధూకోవృక్షః- పింగళః పక్షీ- అక్షరోహాకారః- క్షీరపానంకృత్వాయాత్రాంగచ్ఛేత్ -త్రింశన్నాడ్యంతేవిషఘటీ - ప్రోష్ఠపదమాసేశూన్యం – ఋతుసంగమాదిఉత్తరాభాద్రపదోక్తాని కర్మాణికుర్యాత్ - అర్కవారేసిద్ధియోగః- బుధేసోమేచ విషయోగః- మందేనాశయోగః- అష్టమ్యానహావిషయోగః- శుక్రవారేసిద్ధియోగః- సప్తమ్యానహోగ్రయోగః-జ్వరశ్చేద్ద్వాదశదినానిపీడా- తిలతండులపిష్టనైవేద్యం- మందారపుష్పపూజా-గుగ్గులుధూపః-పూగ్ంసః శుచిషదితిమంత్రః – ఘృతామ్రఫలసహితకదళీఫలానిద్రవ్యం-సావిత్ర్యాష్టోత్తరశతంహుత్వా గంధపుష్పాదిభిఃపూష్ణేబలిందద్యాత్ - పంచదినాదారభ్యవింశతిదినాంతేసుఖీస్యాత్ - సంక్రమేమధ్యమోఘః – అఘవృద్ధిరితిగార్గ్యమాండవ్యాదయః॥ ౨౮॥

ఇతిశాంతిరత్నేమదనరత్నోక్తం నక్షత్రపరిజ్ఞానంసమాప్తం.

వసిష్ఠసంహితాయాం॥ రోగశాంతింప్రవక్ష్యామి రోగార్తానాం శరీరిణాం। బలిపూజాంగహోమైశ్చ జపబ్రాహ్మణభోజనైః । యస్మిన్ధిష్ణ్యేయదాన్పృణాం రోగఃసంజాయతేతదా । తద్ధిష్ణ్యపూజాకర్తవ్యాతదీశ్వరసుతుష్టయే॥ సువర్ణేనపలార్ధేన తదర్ధార్ధేనవాపునః । ధిష్ణ్యేశప్రతిమాంకల్ప్య యథావిత్తానుసారతః- ఈశాన్యామథవాప్రాచ్యాముదీచ్యాందిశిసంలిఖేత్ । తండులైష్టదళంపద్మంకృతగోమయమండలే॥

పంచామృతైశ్చసలిలైస్తత్తన్మంత్రైః పృథక్ పృథక్ । స్నాప్యకల్పోక్త
మంత్రేణ ప్రతిమాం స్థాపయేత్తతః - కర్ణికాయాం సుసంస్థాప్య ధ్యాత్వా
దేవం సమర్చయేత్ । తద్వర్ణవస్త్రగంధాద్యైః పుష్పధూపోపహారకైః ।
ఆరక్తవర్ణం కుంభం చ పంచభిః పల్లవైర్యుతం । శుక్లవస్త్రస్వర్ణరత్న
శతౌషధిసమన్వితం - మృత్పంచగవ్యసద్బీజ ఫలద్రవ్యకుశాన్వితం । దేవం
తు పూర్వతః స్థాప్య తత్తన్మంత్రైః సమర్చయేత్ - తత్ర ప్రాచ్యాం స్థండిలే వ
హ్నిం విధివత్ స్థాపయేత్తతః । ముఖాంతే జుహుయాదుక్తద్రవ్యేణాష్టస
హస్రకం । ఉక్తద్రవ్యేణ తత్తన్నక్షత్ర శాంతౌ వక్ష్యమాణేన । తిలహో
మం వ్యాహృతీభిః అష్టోత్తరసహస్రకం । పూర్ణాహుతిం చ జుహుయాత్స
మ్యక్చ జపపూర్వకం । తతః శుద్ధోపవిష్టస్య రోగిణః ప్రాఙ్ముఖస్య చ । మంత్ర
పూతైః కుంభజలైరబ్లింగైర్వారిమంత్రకైః । మార్జనం కారయేత్తస్య
సమ్యక్సంకల్పపూర్వకం । నీరాజనం చ శుద్ధాత్మా పూజాస్థానం సమాగతః ।
దేవం హుతాశనం భక్త్యా ప్రణమ్య ప్రార్థయేదితి - అమృతోద్భవ ధిష్ణ్యేశ
యజ్ఞేశస్త్వం పరాత్మకః - రోగాదస్మాచ్చ మాం రక్ష తవ వశ్యాశ్చ ధిష్య
పాః ॥ ఇతి ప్రార్థ్య తతో దద్యాత్ ప్రతిమాం వస్త్రసంయుతాం । దక్షిణాస
హితాం భక్త్యా ఆచార్యాయ కుటుంబినే - బ్రహ్మాణేచ యథా శక్త్యా బ్రా
హ్మణాన్ భోజయేత్తతః । కృత్వా నక్షత్రపూజాం చ తిథివాసరయోరపి ॥ స
ర్వాన్ కామానవాప్నోతి రోగీ రోగాత్ప్రముచ్యతే । పూర్వోక్తవిధిం కృ
త్వా తిథివారయోః శాంతిం కుర్యాదిత్యర్థః ॥ అశ్విన్యాముత్థితో వ్యాధిః స
ప్తరాత్రేణ ముంచతి । దేవస్యత్వేతి మంత్రస్య గాయత్రీ కాశ్యపోఽశ్వినౌ
శ్వేతవర్ణౌ సుధాపూర్ణౌ కుంభాంభోజధరౌ పృథక్ । చందనోత్పలపు
ష్పాజ్యం గుగ్గులుశ్చ గుడప్రియా - క్షీరలడ్డుకభోక్తారా సమిధః క్షీరవృక్ష
జాః ॥ ఆజ్యం గుగ్గులుశ్చ ధూపః సమిద్భిర్హోమః పవమగ్రేపి । గుడోదనం
బలిం గద్యాద్దీపైః సాధకం నిశాముఖే ॥ ౧ ॥ భరణ్యాముత్థితో వ్యాధిరచిరాన్ని
ధనప్రదః । మాసేన ముంచత్యథవా దైవస్య కుటిలా గతిః ॥ త్ర్యంబకస్య తు మం
త్రస్య చోక్తాశ్ఛందఋషిదేవతాః । గంధోఽగరుః కరవీరపుష్పం ధూపశ్చ గు

గ్గులుః॥ ఆజ్యదీపంచసర్వేషాం నైవేద్యంచగుడోదనం । పాశధండధరో రక్తస్త్వాజ్యం మధ్వక్షతాహవిః - మహిషీనాయకారూఢః కృసరాన్నం బలింహరేత్। వక్ష్యమాణేనమంత్రేణ బలింసమ్యక్ప్రదాపయేత్ ॥౨॥కృత్తికాసూత్థితోవ్యాధి దశరాత్రేణముంచతి। స్రుక్స్రువాభయవరదః స్వవర్గేమేషవాహనః ॥ మేధాతిథిజగత్యగ్నిః పునంతుమామిత్యస్యచ। చందనంయూథికాపుష్పం ఘృతధూపఃసుగుగ్గులుః ॥ నైవేద్యంతిలమాషాన్నం వటకాజ్యేనసంయుతం । గుడోదనంహవిస్తత్ర పాయసేనబలింహరేత్॥ ౩॥ రోహిణ్యాముత్థితోవ్యాధి దశరాత్రేణముంచతి । నమోబ్రహ్మణమంత్రస్య గాయత్రీవిధిరీశ్వరః॥ శుక్లఃకమండలుస్స్వక్షసూత్రాభయవరప్రదః। చందనంకమలంపుష్పం సదశాంగశ్చగుగ్గులుః ॥ నైవేద్యం పాయసంసాజ్యం సర్వదాన్నంహవిర్భవేత్ ॥ ౪॥ చంద్రభేచోత్థితో వ్యాధిః పంచరాత్రేణముంచతి । గదావరదపాణిశ్చ శ్వేతోసారథవాహనః॥ నవోనవోభవత్యస్య గాయత్రీగౌతమఃశశీ। చందనంకుముదంపుష్పం దశాంగంపాయసోదనం॥ నైవేద్యంమండకాపూపంఘృతక్షౌద్రసమన్వితం। శర్కరాదధిమిశ్రేణ శుక్లాన్నేనబలింహరేత్॥ ౫ ॥ ఆర్ద్రాయాముత్థితో వ్యాధిరచిరాన్నిధనప్రదః । మాసేనముంచత్యథవా దైవస్యకుటిలాగతిః॥ శుద్ధస్ఫటికసంకాశః శూలఖడ్గాభయేష్టదః। నమఃశంకరాయేత్యస్య బృహతీశోవిధిబ్ఋషిః॥ చందనంసౌరభంపుష్పం దశాంగంపాయసోదనం । సమధ్వాజ్యంహవిస్తత్ర దధ్యోదనబలింహరేత్ ॥ ౬॥ పునర్వసౌభవోవ్యాధిః సప్తరాత్రేణముంచతి। కమండల్వక్షసూత్రేధ్మ దర్భస్రుక్స్రువభృత్సదా॥ అదితిర్ద్యౌశ్చమంత్రస్య త్రిష్టుభోద్రుహిణోదితిః। హరిద్రాకుంకుమంగంధః పుష్పంశామంతికాదయః ॥ ధూపోమలయజఃపిష్టం ఘృతాన్నంపీతవర్ణకం। ఘృతాక్తంతండులం హవిఃపీతాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౭॥ పుష్యేసముత్థితోవ్యాధిః సప్తరాత్రేణముంచతి । పీతోదండకమండల్వక్షసూత్రాభయదోద్యతః ॥ బృహస్పతేఅతీత్యస్య త్రిష్టుబ్జీవాంగిరాఋషిః। కుంకుమంవారిజంపుష్పం నైవేద్యంఘృతపాయసం ॥ మండకాగుడసం

యుక్తమేతదేవహవిర్భవేత్ । సమండకఘృతాన్నేన బలింతత్రప్రదాప
యేత్ ॥ ౮ ॥ ఆశ్లేషాసూత్థితో వ్యాధిః క్లేశాన్మాసేనముంచతి। నమోఅస్త్వ
తిమంత్రస్య హవ్యవాడథసర్పరాట్ ॥ మధువర్ణోఽభోగయుక్తః ఖడ్గచ
ర్మధరశ్శుభః। సకుంకుమాగరుగంధః పుష్పంచాగస్త్యసంభవం। ఘృ
తగుగ్గులుధూపోఽత్ర నైవేద్యంక్షీరసర్పిషీ ॥ హవిస్సాజ్యంసుదధ్యన్నంద
ధ్యోదనబలింహరేత్ ॥ ౯ ॥ పిత్ర్యభేచోత్థితో వ్యాధి రచిరాన్నిధనప్రదః।
శాన్తిర్మాసార్ధమాసేన ధూమ్రమోదండపవిత్రధృక్ ॥ ఆయంతునః స్త్వ్ర
చౌస్సాన్యస్తు జగతీపితరోఽబ్జజః । చందనంచంపకంపుష్పం ధూపఃసఘృత
గుగ్గులుః। నైవేద్యంఘృతపిష్టాన్నంతి లాన్నంసఘృతంహవిః । సతిలాజ్యం
చముద్గాన్నం బలించపితృతృప్తయే ॥ ౧౦ ॥ పూర్వాఫాల్గునజో వ్యాధిర
ర్ధమాసేనముంచతి। భగఏవభగవానిత్యస్య త్రిష్టుబ్భగోఽవిధిః॥ పద్మాభ
యకరఃపద్మవర్ణః సింహాసనేస్థితః। చందనంమాలతీపుష్పం బిల్వధూపో
ఘృతోదనం॥ నైవేద్యంశర్కరాపూపలడ్డుకాభిశ్చసంయుతం । ఘృతోద
నంహవిస్తత్ర పాయసాన్నంబలింహరేత్ ॥ ౧౧ ॥ అర్యమర్క్షేభవోవ్యా
ధి రర్ధమాసేనముంచతి । పద్మవర్ణఃపద్మసంస్థః పద్మగర్భసమద్యుతిః॥
అర్యమాయేతిమంత్రస్యఅర్యమాత్రిష్టుబబ్జజః। కర్పూరంకుంకుమంగంధం
పుష్పంవకుళసంజ్ఞకం ॥ ఘృగుగ్గులుధూపోఽత్ర నైవేద్యంఘృతపాయసం।
హైమాన్నద్రవ్యంఘృతాన్నంచ శాల్యన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౧౨ ॥ హస్తేసము
త్థితో వ్యాధి ర్నవరాత్రేణముంచతి। (ఉదుత్యమితిహిరణ్యస్తూపోగాయత్రీ
అదితిర్జగతీ॥) రక్తగంధంకుంకుమంచ పుష్పంరాజీవసంజ్ఞకం । గంధగు
గ్గులుధూపోఽత్ర నైవేద్యంఘృతపాయసం॥ మధుపుష్పతిలాజ్యాన్నం దూ
ర్వాభిస్సహితంహవిః। గుడశర్కరమధ్వాజ్యంపిష్టాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౧౩ ॥
చిత్రాయాముత్థితో వ్యాధి ర్దశరాత్రేణముంచతి। చిత్రందేవానామిత్యస్య
త్వష్టాత్రిష్టుప్పితామహః ॥ అక్షసూత్రాభయకరః శ్చిత్రవర్ణశ్శివేరతః।
సకుంకుమాగరుగంధః కుసుమంచిత్రవర్ణకం॥ నైవేద్యంమోదకాజ్యా
న్నం చిత్రాన్నంసఘృతంహవిః । తదన్నేనబలిందద్యా త్సర్వరోగాపను

త్తనే॥ ౧౪॥ స్వాత్యృక్షేచోత్థితోవ్యాధిః సర్వథానిధనప్రదః। ఏకద్వి
త్రిచతుఃపంచమాసైర్వాపివిముంచతి॥ సనఃపితేతిమంత్రస్య గాయత్రీమ
రుదంగిరాః। ఖడ్గచర్మధరఃకృష్ణో గంధంకృష్ణాగురుర్భృగుః॥పుష్పందమన
కంధూపశ్చందనాగరుగుగ్గులుః। నైవేద్యంపాయసంసాజ్యంహవిస్తైనబలిం
హరేత్॥౧౫॥ద్విదైవభేభవేద్వ్యాధిర్మాసేనైకేనముంచతి।ఇంద్రాగ్నీఆ
గతమితి గాయత్రీవాస్యచైవహి॥ మధుచ్ఛందఋషీంద్రాగ్నీ తయో
ర్ధ్యానంచపూర్వవత్ । శ్రీఖండంకుంకుమంగంధంతయోఃపుష్పంసరోరు
హం॥ దేవదారుస్తయోర్ధూపో నైవేద్యంఘృతపాయసం। తదేవాన్నం
హవిస్తత్ర చిత్రాన్నేనబలింహరేత్॥ ౧౬॥ మిత్రభేచోత్థితోవ్యాధి ర్దశ
రాత్రేణముంచతి। మిత్రస్యచర్షణీతిగాయత్ర్యోవాస్యచైవహి।ఋషిర్హి
రణ్యస్తూపాఖ్య స్తత్రమిత్రోధిదేవతా । ద్విభుజఃపద్మగర్భాభః పద్మభృ
త్పద్మసంస్థితః॥ కుంకుమంపుండరీకాఖ్యం పుష్పంధూపంచచందనం। నైవే
ద్యంపాయసంసాజ్యం హవిఃకందశ్చసూరణః॥ బలిస్తత్రప్రదాతవ్యో మ
ధుశర్కరపాయసైః॥ఘృతపూరకమామాన్నంముద్గగర్భైశ్చసంయుతం॥౧౭॥
జ్యేష్ఠాయాముత్థితోవ్యాధి ర్మృత్యురేవనసంశయః । అథవామాస
మేకంవా ముంచత్యేవనసంశయః॥ ఇంద్రంవఇతిమంత్రస్య గాయత్రీం
త్రోంగిరాఋషిః॥ ఇంద్రస్తుపూర్వవద్గంథం చందనంకుసుమంశుభం। క
ర్పూరధూపోనైవేద్యంచిత్రాన్నంసుమనోహరం॥ హవిస్తుసూరణఃకందః
మధుకందఃసుపాయసం। విచిత్రపుష్పగంధేన దధ్యన్నేనబలింహరేత్॥
౧౮॥ మూలభేచోత్థితోవ్యాధిర్మా సార్ధేనవిముంచతి। ఖడ్గచర్మధ
రఃకృష్ణః కరాళవదనఃప్రభుః॥ మోషూణోస్యచగాయత్రీ ఘోరఃకణ్వోథ
నిరృతిః। గంధంకృష్ణాగరుఃపుష్పంపద్మంనీలోత్పలంశుభం॥ధూపఃకృష్ణా
గరుర్మాష మిశ్రాన్నమువహారకం।తదేవాన్నంహవిస్తత్రమాషాన్నేన
బలింహరేత్॥ ౧౯॥ నారిభేచోత్థితోవ్యాధీ రోగిణోనిధనప్రదః । విముం
చత్యథవా మాసైర్ద్విత్రిషట్పంచసప్తభిః॥ ఆప్యాయస్వేతిమంత్రస్య
గాయత్రీపద్మజో[illegible]నందనం॥

పద్మం శైలేయధూపోఽత్ర నైవేద్యంఘృతపాయసం। హవిర్మాసూరపిష్టాన్నం తదన్నేనబలింహరేత్॥ ౨౦ ॥ విశ్వభేచోత్థితోవ్యాధిః సార్ధమాసేనముంచతి। విశ్వేదేవాసఇత్యస్య గాయత్రీవిశ్వేదేవతా॥ కమండల్వభయాం భోజవరదశ్చకుశాసనః। చందనంకమలం పుష్పంధూపఃసఘృతగుగ్గులుః॥ నైవేద్యంపాయసాజ్యాన్నం హవిరప్యేతదేవహి। సమిద్భిర్నీచుళైస్సార్ధం తదన్నేనబలింహరేత్॥ ౨౧॥ శ్రవణేచోత్థితోవ్యాధి ర్దశరాత్రేణముంచతి। అతోదేవాఇతిమంత్రస్య గాయత్రీప్రపజోహరిః॥ పీతాంబరఃకృష్ణవర్ణః శంఖచక్రగదాధరః। చందనంమాలతీపుష్పం ధూపఃకర్పూరగుగ్గులుః॥ శాల్యన్నంషడ్రసోపేతం భక్ష్యభోజ్యాదిభిస్సహ। నైవేద్యంహవిరప్యే తత్పాయసేనబలింహరేత్॥ ౨౨ ॥ వసుభేచోత్థితోవ్యాధి ర్దశరాత్రేణముంచతి। త్రాయంతామిహమంత్రస్యా నుష్టుబ్వావసో వసుస్తతః॥ చాపబాణధరఃశుక్లగంధః కర్పూరచందనం। వారిజంగుగ్గులుధూపో నైవేద్యంఘృతపాయసం॥ హవిశ్చోదుంబరసమిద్గుడ పాయససంయుతం। లడ్డుకాపూపమధ్వాజ్య తిలపిష్టబలింహరేత్॥ ౨౩॥ వారుణేచోత్థితోవ్యాధి రష్టరాత్రేణముంచతి। ఇమంమేవరుణేత్యస్య గాయత్రీకణ్వవారిపః॥ నాగపాశధరః శ్రీమాన్నవరత్నవిభూషితః। మలయస్థాగరుగంధః పుష్పంచకమలోత్పలం। కర్పూరంచందనంధూపో నైవేద్యంఘృతపోళికా। హవిరశ్వత్థసమిధశ్చ త్రాన్నేనబలింహరేత్॥ ౨౪॥ అజైకపాద్భవోవ్యాధిః సర్వధానిధనప్రదః। అథవాబహుభిర్మాసై ర్దినైస్సైర్వావిముంచతి॥ వామపాదకరేభూమ్యాంహస్తకాశేత్వపరద్వయం। ప్రసార్యప్రాంజలిః సాక్షాదీశ్వరంచింతయన్స్థితః॥ శమగ్నిత్యస్యాజైకపాద్గాయత్రీచతురాననః। కుంకుమంచందనంగంధం పుష్పంశ్వేతార్కసంభవం॥ ధూపఃశతౌషధీమిశ్రో నైవేద్యందధిపాయసం। హవిఃకూష్మాండఖండస్యాద్దధ్యన్నేనబలింహరేత్॥ ౨౫॥అహిర్బుధ్న్యభవోవ్యాధిః సార్ధమాసేనముంచతి। నమస్తేరుద్రఇత్యస్య సర్వాంతశ్శివసంస్థితం॥ గంధంచందనకర్పూరైః పుష్పంపద్మోత్పలంశుభం। సబిల్వగుగ్గులుర్ధూపో నైవేద్యం

ఘృతపాయసం॥ ముద్గమాషతిలాన్నాజ్య యవవ్రీహిభవంహవిః॥ హవి స్తదేవసజలం దద్యాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౨౬ ॥ రేవత్యాముత్థితోవ్యాధి రష్టరాత్రేణముంచతి । పూషాత్వేతిమంత్రస్య జగతీగౌతమోబుధః॥ పూషాచదేవతాంభోజ వర్ణో-భోజధరఃశుభః । రక్తచందనగంధోత్ర పుష్పంమందారసంజ్ఞకం ॥ ధూపస్తుగుగ్గులుస్సాజ్యం నై వేద్యంఘృతపాయసం। హవి స్తదేవసజలం దద్యాన్నేనబలింహరేత్ ॥ భూతేశానుసృతో యస్మా ద్రోగనాథోపహార్ణజ్వరః। రోగాదస్మాచ్చమాంత్రాహిసర్వాన్నం చోత్తమంబలిం॥ కృత్వానక్షత్రపూజాంచతిథివాసరయోరపి। ఏవంరాశ్యాదిషడ్వర్గ బలిందద్యాత్తదీశ్వరాన్ ॥ మోబలింకురుతేసమ్యక్ రోగీరోగాత్ప్రముచ్యతే। ఇతినక్షత్రోత్పన్నరోగశాంతయః॥

అథతిథ్యాదిదోషశాంతయః.

ప్రతిపద్యుత్థితోవ్యాధి ద్వాదశాహేనముంచతి।అగ్నిస్తుదేవతాతత్ర కృసరాన్నంబలింహరేత్ ॥ ౧ ॥ ద్వితీయాయాంభవేద్వ్యాధిః పంచరాత్రేణముంచతి । బ్రహ్మాతుదేవతాతత్ర పాయసేనబలింహరేత్ ॥ ౨॥ తృతీయాయాంభవేద్వ్యాధిః సప్తరాత్రేణముంచతి । గిరిజాదేవతాతత్ర ఘృతాన్నేనబలింహరేత్ ॥ 3 ॥ చతుర్థ్యాముత్థితోవ్యాధిః దశరాత్రేణముంచతి । గణేశోదేవతాతత్ర మోదకాన్నబలింహరేత్ ॥ ౪॥ పంచమ్యాముత్థితోవ్యాధి నవరాత్రేణముంచతి। సర్పేశోదేవతాతత్రదుగ్ధాన్నేనబలింహరేత్ ॥౫॥ షష్ఠ్యాంసముత్థితోవ్యాధిశ్చతూరాత్రేణముంచతి। స్కందస్తుదేవతాత్ర ముద్గాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౬ ॥ సప్తమ్యాముత్థితోవ్యాధి రష్టరాత్రేణముంచతి। అర్యమాదేవతాతత్ర గుడాన్నేనబలింహరేత్॥ ౭ ॥ అష్టమ్యాముత్థితోవ్యాధి ర్దశరాత్రేణముంచతి । గిరీశోదేవతాతత్ర పాయసాన్నబలింహరేత్ ॥ ౮ ॥ నవమ్యాముత్థితో వ్యాధి ర్మరణంనిశ్చితంభవేత్ । వసవోదేవతాతత్ర తిలాన్నేనబలింహరేత్॥ ౯॥ దశమ్యాముత్థితోవ్యాధిః పంచరాత్రేణముంచతి । నాగస్తుదేవతాతత్ర ఘృతాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౧౦॥ ఏకాదశ్యుత్థితోవ్యాధి స్త్రీ

రాత్రేణవిముంచతి । ధర్మస్తుదేవతాతత్రమాషాన్నేన బలింహరేత్॥ ౧౧॥ ద్వాదశ్యాముత్థితోవ్యాధి మరణంనిశ్చితంభవేత్ । రోగస్యనవిని ముక్తి ర్యమలోకంసగచ్ఛతి ॥ ౧౨ ॥ త్రయోదశ్యాంభవో వ్యాధిః సప్తరాత్రేణముంచతి । కామస్తుదేవతాతత్ర లడ్డుకాన్నబలింహరేత్ ౧౩॥ చతుర్దశ్యాంభవేద్వ్యాధిః మృత్యుదస్సావృద్ధిర్మాసతః॥ ముంచత్య రిష్టంసర్వంచ పిష్టాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౧౪ ॥ పౌర్ణమాయాంభవే ద్వ్యాధి స్త్రిరాత్రేణవిముంచతి। చంద్రస్తుదేవతాతత్ర దధ్యోదనబలింహ రేత్॥ ౧౫॥ అమావాస్యాభవో వ్యాధి ర్మాసేనైకేనముంచతి।అథవా మండలైకేన జ్వరదాహనిపీడితం ॥ మహామృత్యుర్భవేద్వాపి యమ లోకంసగచ్ఛతి॥ ౧౬॥

తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి సర్వదోషోపశాంతయే । పిత్ర్యాణాంప్రతి మాకార్యా సౌవర్ణైఃకర్షసంమితా॥ యేచేహపితరశ్చేతిపూజామంత్ర ఉదీరితః। కృష్ణాగరుశ్చందనంచ కృష్ణపుష్పైస్తుపూజయేత్॥ సమిదాజ్యతి లైర్మాష చర్వాజ్యేనచహోమయేత్ । అష్టోత్తరశతంవాపి అష్టా వింశతిరేవవా। కృష్ణాగాశ్చప్రదాతవ్యా ఆచార్యాయసదక్షిణా। బ్రాహ్మ ణాన్భోజయేత్పశ్చా ద్దేకాదశస్వశక్తితః ॥ సర్వారిష్టప్రశాంత్యర్థం దీ ర్ఘాయుశ్చసుఖీభవేత్॥

అథవారశాంతయః.

రవివారేభవేద్వ్యాధి ర్జ్వరదాహేనపీడితః। సవితాదేవతాతత్ర పాయసాన్నబలింహరేత్॥ ౧ ॥ ఇందువారేభవేద్వ్యాధిః సప్తరాత్రేణ ముంచతి। సోమస్తుదేవతాతత్ర ఘృతాన్నేనబలింహరేత్॥ ౨॥ భౌమవా రేభవేద్వ్యాధిః క్లేశాయమరణాయచ।కుజస్తుదేవతాతత్ర రక్తాన్నేనబలిం హరేత్॥ ౩॥ బుధవారేభవేద్వ్యాధిః క్లేశాయమరణాయచ। బుధస్తుదే వతాతత్ర ముద్గాన్నేనబలింహరేత్॥ ౪ ॥ గురువారేభవేద్వ్యాధిః పంచ రాత్రేణముంచతి । గురుస్తుదేవతాతత్ర హరిద్రాన్నబలింహరేత్ ॥ ౫॥ భృగువారేభవేద్వ్యాధిః సప్తరాత్రేణముంచతి । భృగుస్తుదేవతాతత్ర

హరిద్రాన్నబలిం హరేత్ ॥ ౬॥ శనిచారభవేద్వ్యాధిర్మాసార్ధేనవిముంచతి। శనిస్తుదేవతాతత్ర మాషాన్నేనబలింహరేత్ ॥ ౭ ॥ రాహ్వాదిషడ్వర్గేభ్యోబలిం దద్యాత్సుఖాప్తయే । యోబలింకురుతేసమ్యగ్రోగీ రోగాత్ప్రముచ్యతే। అథాస్యనిధనప్రత్యగ్జన్మాహ్వయవిపత్కరే॥ నక్షత్రేజనితో వ్యాధిః క్లేశాయమరణాయచ। ఆశ్లేషార్ద్రాత్రిపూర్వా యమవరుణమరుచ్ఛక్రతారానలాఖ్యాః ద్వాదశ్యాంసంధరిక్తాతిథిషుచరవిజార్కశౌరివారేషుతేషాం॥ రోగఃసంజాయతేచేద్వ్యసు పురిమచిరాత్ప్రాప్నువంత్యేవచంద్రే జన్మస్యషష్ఠాష్టబంధువ్యయభవనగతే మృత్యులగ్నేచరాశౌ॥

ఇతికమలాకరభట్టకృతౌ శాంతిరత్నేజ్వరాదిరోగోత్పత్తి

నక్షత్రాదిశాంతయః.

అథరవ్యాదిగ్రహవ్రతశాంతిః॥

మదనరత్నేభవిష్యే ॥ అతఃపరంప్రవక్ష్యామి రహస్యంహ్యేతదుత్తమం। యేనలక్ష్మీర్ధృతిస్తుష్టిః పుష్టిఃకాంతిశ్చజాయతే ॥ సాదిత్యవారే హస్తేతు పూర్వంగృహ్యావిచక్షణః । మంత్రోక్తవిధినాసర్వం కుర్యాత్పూజాదికంరవేః॥ ప్రత్యర్కంసప్తనక్తాని కృత్వాభక్తిపరోనరః। తతస్తుసప్తమేప్రాప్తేకుర్యాద్బ్రాహ్మణభోజనం ॥ భాస్కరంశుద్ధసౌవర్ణం కృత్వాయత్నేనమానవః।తామ్రపాత్రేస్నాపయిత్వారక్తపుష్పైస్సుపూజయేత్॥ రక్తవస్త్రయుగచ్ఛన్నం ఛత్రోపానద్యుగాన్వితం।ఘృతేనస్నాపయిత్వాచ లడ్డుకాన్వినివేదయేత్ ॥ హోమంఘృతతిలైః కుర్యాద్రవినామ్నాచమంత్రవిత్। సమిధోష్టోత్తరశతమష్టావింశతిరేవవా॥ హోతవ్యామధుసర్పిర్భ్యాం దధ్నాచైవఘృతేనచ । సమిధోర్కసమిధః॥ మంత్రేణానేనవిధునే. బ్రాహ్మణాయప్రదాపయేత్ ॥ ఆదిదేవనమస్తుభ్యం సప్తసప్తేదివాకర । త్వంరవేతారయస్వాస్మా నస్మాత్సంసారసాగరాత్ ॥వ్రతేనానేనరాజేంద్ర భవేదారోగ్యముత్తమం। ద్రవ్యసంపత్సుతప్రాప్తిరితిపౌరాణికావిదుః॥ అపిసంపత్కరీచేయం శాంతిఃపుష్టికరీనృణాం। సూర్యపీడాసుఘోరాసు కృతాశాంతిరియం... అథచం

ద్రశాంతిః॥తత్రైవ॥ శ్వచ్ఛ్రతాసుసంగృహ్య సోమవారం విచక్షణః। అనే
నైవోక్తవిధినా కుర్యాత్పూజాదికం విధోః ॥ సప్తమేతు తతః ప్రాప్తే కుర్యా
ద్బ్రాహ్మణభోజనం। సప్తమే నక్తే॥ కాంస్యపాత్రేథ సంస్థాప్య సోమం రజత
నిర్మితం। శ్వేతవస్త్రయుగచ్ఛన్నం శ్వేతపుష్పైః ప్రపూజితం ॥ పాదుకో
పానహచ్ఛత్ర నైవేద్యాసనసంయుతం । హోమం ఘృతతిలైః కుర్యా
త్సోమనామ్నా చ మంత్రవిత్ ॥ సమిధోష్టోత్తరశతమష్టావింశతిరేవ వా।
హోతవ్యా మధుసర్పిర్భ్యాం దధ్నా చైవ ఘృతేన చ॥ సమిధః పాలాశజాః॥
దధ్యన్నం శశినే హుత్వా బ్రాహ్మణాయ నివేదయేత్ । మంత్రేణానేన రా
జేంద్ర సమ్యగ్భక్త్యా సమన్వితః॥ మహాదేవప్రియోసి త్వం పుష్పం గోక్షీర
పాండురం। సోమ సౌమ్యో భవాస్మాకం సర్వదా తేనమో నమః ॥ ఏవంకృ
తే మహాచ్ఛాంతిః సోమః స్వస్తికరో భవేత్। ఇతి చంద్రశాంతిః ॥ * ॥ అథ
భౌమశాంతిః ॥ స్వాత్యామంగారకం గృహ్య ఉపాయాం నక్తభోజనీ।
సప్తమేత్వథ సంప్రాప్తే హైమం తామ్రం నివేశయేత్ । రక్తవస్త్రయు
గచ్ఛన్నం కుంకుమేనానులేపితం ॥ నివేద్య భక్త్యా కృసరం పుష్పధూ
పాక్షతాదిభిః । హోమం ఘృతతిలైః కుర్యాత్కుజనామ్నా చ మం
త్రవిత్ ॥ సమిధోష్టోత్తరశతమష్టావింశతిరేవ వా । హోతవ్యా మ
ధుసర్పిర్భ్యాం దధ్నా చైవ ఘృతేన చ॥ సమిధః ఖాదిరాః॥ మంత్రేణానేన తం
దద్యాద్బ్రాహ్మణాయ కుటుంబినే। కుజకుప్రభవోపి త్వం మంగళః పఠిపఠ్య
సే॥ అమంగళం నిహత్యాశు మంగళం యచ్ఛ మంగళ॥ ఏవంకృతే భౌమకృ
తం దుష్కృతం శాంతిమాప్నుయాత్। కర్తవ్యం భౌమపీడాసు తస్మాత్ప్ర
యతమానసైః॥ ఇత్యంగారకశాంతిః॥ * ॥ అథ బుధశాంతిః॥ తత్రైవ॥ విశాఖా
సు బుధం గృహ్య సప్తనక్తాన్యథాచరేత్ । బుధం హేమమయం కృత్వా
స్థాపితం కాంస్యభాజనే॥ శుక్లవస్త్రయుగచ్ఛన్నం శుక్లమాల్యానులేపితం।
గుడోదనోపహారం చ బ్రాహ్మణాయ నివేదయేత్ ॥ బుధ త్వం బుద్ధిజనకో
బోధవాన్సర్వదా నృణాం । తత్త్వావబోధం కురు మే సోమపుత్ర నమో న
మః ॥ పూర్వవద్ఘృతతిలైః అపామార్గసమిద్భిః బుధనామ్నా హో

మంకుర్యాత్। బుధశాంతిరియంప్రోక్తా బుధవైకృతనాశినీ ॥ బుధదోషే
తుకర్తవ్యా తథాశాంతిరభీష్టదా॥ ఇతిబుధశాంతిః ॥*॥ అథగురుశాంతిః॥ గు
రుంచైవానురాధాసు పూజయేద్భక్తితోనరః। పూర్వోక్తవిధియోగేన
సప్తనక్తాన్యథాచరేత్॥ హైమం హేమమయేపాత్రేస్థాపయిత్వాబృహ
స్పతిం।పీతాంబరయుగచ్ఛన్నంపీతయజ్ఞోపవీతినం॥ పాదుకోపానహచ్ఛత్ర
కమండలువిభూషితం। పూజయేత్పీతకుసుమైః కుంకుమేనవిలేపితం॥ ధూప
దీపాదిభిర్దద్యైః ఫలైశ్చందనతండులైః। ఖండఖాద్యోపహారైశ్చ గు
రోరగ్రేనివేదయేత్॥ ధర్మశాస్త్రార్థతత్త్వజ్ఞ జ్ఞానవిజ్ఞానపారగ। విబు
ధార్తిహరాచింత్య దేవాచార్యనమోస్తుతే॥ హోమస్తుపూర్వవత్॥
ఘృతతిలైరశ్వత్థసమిద్భిఃగురునామ్నా॥ విషమస్థేగురౌకార్యామహాశాంతి
రియంనృభిః॥ఇతిగురుశాంతిః॥ అథశుక్రశాంతిః॥*॥శుక్రంజ్యేష్ఠాసుసంగృహ్య
కుమారీయాంనక్తభోజనీ। గురూక్తక్రమమార్గేణ ద్విజసంతర్పణేనచ॥
సప్తమేత్వథసంప్రాప్తేరాప్యంశుక్రంతుకారయేత్।వంశపాత్రేచసంస్థాప్య
పూజయేత్సితపంకజైః॥ తదభావేసితైః పుష్పైర్వస్త్రాంబూలైశ్చందనేనచ
అగ్రేతస్యప్రదాతవ్యం పాయసంఘృతసంయుతం ॥ భార్గవోభృగుజశ్శు
క్రః శ్రుతిస్మృతివిశారదః। హృత్వాగ్రహకృతాన్ దోషానాయురారో
గ్యదోస్తునః॥ అనేనమంత్రేణదద్యాత్॥ హోమస్తుపూర్వవత్ ॥ ఘృ
తతిలైఃఉదుంబరసమిద్భిః శుక్రనామ్నాకుర్యాత్।ఇతిశుక్రశాంతిః॥*॥అథ
శనైశ్చరాదిశాంతిః॥ శనైశ్చరంరాహుకేతూ లోహపాత్రేషువిన్యసేత్।
కృష్ణాగరుస్మృతో ధూపోదక్షిణాచస్వశక్తితః॥ యథాక్రమంశమీదూ
ర్వా కుశానాంసమిధఃస్మృతః। సప్తమేత్వథసంప్రాప్తే సౌవర్ణానథకా
రయేత్॥ కృష్ణవస్త్రయుగచ్ఛన్నమేకైకంకారయేత్పృథః। మృగనాభ్యా
సమాలభ్యకృసరాన్నంనివేద్యచ ॥ హోమావసానేతత్సర్వం బ్రాహ్మ
ణాయనివేదయేత్॥హోమస్తూక్తసమిద్భిశ్చ తేషాంనామ్నైచకారయేత్।
శనైశ్చరనమస్తేస్తు నమస్తేరాహవేతథా ॥ కేతవేచనమస్తుభ్యం సర్వ
శాంతింప్రయచ్ఛమే॥ అనేనమంత్రేణదద్యాత్॥ ఇతిశనైశ్చరాదిశాంతిః॥

అథనవగ్రహదానాదీని॥ జాతకాభరణసారావళ్యాంచ । యేషాం
చరాగోచరతోష్టవర్గాదం శాక్రమాద్వాప్యశుభాభవంతి । దానాదినా
తేసుతరాంప్రసన్నాస్తే నాథునాదానవిధింప్రవక్ష్యే॥ మాణిక్యగోధూమస
వత్సధేనుః కౌసుంభవాసోగుడహేమతామ్రం । ఆరక్తకంచందనకంబు
జంచ వదంతిదానంహివిరోచనాయ॥ ౧॥ సద్వంశపాత్రస్థితతండులాశ్చ క
ర్పూరముక్తాఫలశుభ్రవస్త్రం। యుగోపయుక్తంవృషభంచరౌప్యం చం
ద్రాయదద్యాద్ఘృతపూర్ణకుంభం॥ ౨॥ ప్రవాళగోధూమమసూరికాశ్చ
వృషోరుణశ్చాపిగుడఃసువర్ణం । ఆరక్తవస్త్రంకరవీరపుష్పం తామ్రంచ
భౌమాయవదంతిదానం॥ ౩ ॥ చేలంచనీలంకలధౌతకాంస్యం ముద్గాజ్య
గారుత్మతసర్వపుష్పం। దాసీచదంతోద్విరదశ్చనూనం వదంతిదానంవిధు
నందనాయ॥ ౪॥ శర్కరాచరజనీతురంగమః పీతధాన్యమపిపీతమంబరం।
పుష్పరాగలవణంసకాంచనం ప్రీతయేసురగురోఃప్రదీయతే॥ ౫॥ చిత్రాం
బరంశుభ్రతరస్తురంగో ధేనుశ్చవజ్రంరజతంసువర్ణం। సుతండులాజ్యో
త్తమగంధయుక్తం వదంతిదానంభృగునందనాయ ॥ ౬॥ మాషాశ్చతై
లంవిమలేంద్రనీలం తిలాఃకులుత్థామహిషీచలోహః । కృష్ణాంచధేనుంప్ర
వదంతినూనం దుష్టాయదానంరవినందనాయ॥ ౭॥ గోమేధరత్నంచతురం
తయానం సునీలచేలామలకంబళాజాః। తిలాశ్చతైలంఖలులోహమిశ్రం
స్వర్భానవేదానమిదంవదంతి॥ ౮॥ వైడూర్యరత్నంసతిలంచతైలం సకంబళ
శ్చాపిమదోమృగస్య।శస్త్రంచకేతోఃపరితోషహేతోః ఛాగేథదానంకథి
తంమునీంద్రైః॥ ౯॥ ఏషాందానమంత్రవిధిశ్చ మత్కృతేదానకమలాక
రేజ్ఞేయః॥ అథరత్నధారణం॥ తత్రైవ॥ మాణిక్యంతరణేస్సుజాతమమలం
ముక్తాఫలం శీతగోర్మాహేయస్యచ విద్రుమంమరకతంసౌమ్యస్యగారు
త్మతం। దేవేజ్యస్యతుపుష్పరాగమసురామాత్యస్య వజ్రంశనేర్నీలంనిర్మ
లమన్యయోశ్చగదితే గోమేధవైడూర్యకే॥ అథగ్రహస్నానాని ॥ విష్ణుధ
ర్మోత్తరే॥ మంజిష్ఠామత్తమాతంగం కుంకుమంరక్తచందనం । పూ
ర్ణకుంభేకృతంతామ్రే సూర్యస్నానంవిధీయతే॥ ౧॥మత్తమాతంగంగజ

మదః। ఉశీరంచశిరీషంచ కుంకుమంర_క్తచందనం॥ శంఖస్య_స్తమిదంస్నా
నం చంద్రదోషవినాశనం। ౨॥ ఖదిరంగేవదారుంచతిలాన్యామలకానిచ।
పూర్ణకుంభేక్ృతేరావ్యే భౌమపీడావినాశనం॥౩॥నదీసంగమతోయాని
తన్మృదాసహితానిచ। న్యస్తానికుంభేమాహేయ బుధపీడావినాశనం॥౪॥
ఔదుంబరంతథాబిల్వం వటమామలకంతథా। న్య_స్తంతుకుంభేసౌవర్ణే
జీవపీడావినాశనం॥ ౫॥ గోరోచనంనాగమదః శతపుష్పాశతావరీ। విన్య
స్తారాజతేకుంభేశుక్రపీడావినాశనం॥౬॥తిలాన్మాషాణ్ప్రియంగుంచగంధ
పుష్పైతథైవచ।న్య_స్తంకార్ష్ణాయసేకుంభే సౌరిపీడావినాశనం॥౭॥ గుగ్గు
లుంహింగులంతాలం శుభాంచైవమనశ్శిలాం। శృంగేచమాహిషేన్యస్తే
రాహుపీడావినాశనం॥౮॥ తాలం-హరితాలం। వరాహవిహితాంరాజన్వ
ర్ణతాగ్రన్మృదంతథా।ఛాగక్షీరంఖడ్గపాత్రే కేతుపీడావినాశనం॥౯॥గ్ర
హస్నానమిదంప్రో_క్తం సర్వపీడావినాశనం॥ ఇతిగ్రహస్నానాని॥

అథగురుశాంతిః.

మదనరత్నే॥ పిప్పలాదఉవాచ॥ గురుపూజాంప్రవక్ష్యామి యథో
_క్తంబ్రహ్మణాపురా। లోకానాముపకారాయసర్వో పద్రవశాంతయే॥క
న్యావివాహకాలేతు శుద్ధిర్యస్యనవిద్యతే। బ్రాహ్మణస్యోపనయనే య
స్యసాద్దుస్థితోగురుః ॥ ఏభిఃపూజాగురోఃకార్యా విధివద్భ_క్తిభావితైః।
మదంతీకామపుష్పాణి పత్రంపాశానసర్షపా ॥ మదంతీ- యూథికా॥
కామోదమనం॥ గుడూచీనాన్యపామార్గం విడంగంశంఖినీవచా। సహదే
వీవిష్ణుక్రాంతా సర్వౌషధ్యశ్శతావరీ॥ కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేద్వే మురా
శైలేయచందనం। వచాకచోరముస్తాచ సర్వౌషధ్యఃప్రకీర్తితాః॥ తథై
వాశ్వత్థభంగాశ్చ పంచగవ్యంజలంతథా। నూతనంసోదకుంభంచ పీతవ
స్త్రసమన్వితం॥ పంచరత్నైస్సమాయు_క్త మీశాన్యాంస్థాపితేనలాత్।
యాఓషధీరితిమంత్రేణ సర్వాణ్యప్స్మిన్వినిక్షిపేత్ ॥ కుంభస్యోపరిభాగే
తు స్థాపయిత్వాబృహస్పతిం। సువర్ణపాత్రేసౌవర్ణీం ప్రతిమాంతు
యుధిష్ఠిర ॥ కారయేత్తుయథాశక్త్యా విత్తశాఠ్యవివర్జితః। పీతవస్త్ర

యుగచ్ఛన్నాం పీతయజ్ఞోపవీతినీం ॥ పూజయేద్గంధపుష్పాద్యై స్తతో
హోమంసమాచరేత్ । సమిధోశ్వత్థవృక్షస్యహోత వ్యాష్టోత్తరంశతం।
తిలైర్వ్రీహియవై ర్మిశ్రం హోతవ్యంచయథాక్రమం। బృహస్పతేతిమం
త్రేణ ఋషిచ్ఛందస్సమన్వితం॥ మంత్రేణానేనజుహుయాద్ధాన్యపూర్వకం
చయత్నతః। తతోహోమావసానేతు పూజయేచ్చబృహస్పతిం ॥ పీతగం
ధైస్తథాపుష్పై ర్ధూపైర్దీపైశ్చభక్తితః। దధ్యోదనంచనైవేద్యం ఫ
లతాంబూలసంయుతం ॥ మంత్రేణానేనకౌంతేయ సమిద్ధన్యంపునఃపు
నః। నమస్తేగిరిజానాథ వాక్పతేథబృహస్పతే ॥ క్రూరగ్రహైఃపీడితానా
మమృతాయసమోనమః । పూజయిత్వాసురాచార్యం పశ్చాదర్ఘ్యంని
వేదయేత్॥ గంభీరదృఢరూపాంగ దేవేజ్యసుమతేప్రభో ॥ నమస్తేవాక్ప
తేశాంత గ్రహాణార్ఘ్యంబృహస్పతే।ఇత్యర్ఘ్యమంత్రః॥అర్ఘ్యందత్వా
సురేజ్యస్య జపహోమంసమాపయేత్ । భక్త్యాయస్తేసురాచార్య
హోమపూజాదిసత్కృతిం॥కృతాంగ్రహాణశాంత్యర్థం వాక్పతేతేనమో
నమః। సంకల్పమంత్రః॥ మంత్రేణానేనసంకల్ప్య పశ్చాత్సంప్రార్థయే
న్నృప। జీవోబృహస్పతిస్సూరి రాచార్యోగురురంగిరాః॥ వాచస్పతిర్దేవ
మంత్రీశుభం కుర్యాత్సదామమ।ఇతిప్రార్థనామంత్రః॥ ఏవంసంప్రార్థ
యేద్దేవ మాచార్యంచప్రపూజయేత్ । సర్వోపచారసంయుక్తం ప్రతి
మాంతాంయుధిష్ఠిర॥ప్రణమ్యచగవాయుక్తామాచార్యాయనివేదయేత్।
అథాచార్యస్తునియతో వేదవేదాంగపారగః॥యజమానంసపత్నీకం శాం
తచిత్తంజితేంద్రియం । కుంభోదకంగృహీత్వాతు మంత్రైరేతైఃప్రసించ
యేత్ ॥ ఇదమాపోథమంత్రేణ తామగ్నిమిత్యృచాతథా । యాఓ
షధీరశ్వావతీః కూశ్మాండైశ్చాభిషేచయేత్ ॥ పశ్చాత్సంభోజయేద్వి
ప్రాన్ యథాశక్త్యాయుధిష్ఠిర। ఏవంకృత్వాగురోఃపూజాం సర్వాన్కా
మానవాప్నుయాత్॥ సంక్రాంతావపికౌంతేయతథాస్వాభ్యుదయేషుచ।
కుర్వన్బృహస్పతేఃపూజా మభీష్టఫలమాప్నుయాత్॥ సంక్రాంతౌగుః
సంక్రాంతౌ ।

అథప్రతిశుక్రాదివిధిః॥ వృద్ధవసిష్ఠః ॥ శుక్రశ్చాస్తంగతేయాత్రా చంద్రేచాస్తముపాగతే। తథాబాల్యేచవార్ధకేచ సాయాత్రాభయరోగదా॥ ప్రతిశుక్రంప్రతిబుధం ప్రతిభౌమంచగర్హితం, తీర్థయాత్రావిధౌతేషాం ప్రతిశుక్రోనవిద్యతే॥ కశ్యపేషువసిష్ఠేషు భృగుష్వాంగిరసేషు చ। భరద్వాజేషువత్సేషు ప్రతిశుక్రోనవిద్యతే ॥ అన్యేషాంసమ్ముఖేదోషః ప్రతిశుక్రస్తుసర్వదా। కృత్వాశాంతింప్రయత్నేన పశ్చాత్సర్వంసమాచరేత్ ॥ ఉపోష్యభృగువారేచ యావచ్ఛుక్రోదయంవ్రతీ। రజతేనచశుద్ధేన కారయేత్ప్రతిమాంభృగోః ॥ లిఖేదష్టదళంపద్మం కాంస్యపాత్రేచతండులైః। శుక్లపుష్పాక్షతైర్గంధైః ప్రతిమాంతత్రపూజయేత్ । ఉపచారాన్నివేద్యాథ శుక్రం తేఅన్యదిత్యృచా॥ తన్మంత్రేణజపం కుర్యాత్సమ్యగష్టోత్తరంశతం।క్షీరగంధాక్షతైఃపుష్పైర్భక్త్యాచార్ఘ్యంప్రదాపయేత్॥ దైత్యమంత్రీదివ్యదర్శీచో శనాభార్గవఃకవిః॥ శ్వేతోథమండలఃకావ్యో విధిస్తేభృగవేనమః। దత్వేత్యర్ఘ్యంప్రయత్నేన ప్రార్థయేచ్చైవభక్తితః॥ త్వత్పూజయానయాశుక్ర సమ్ముఖోభవశోభన । దోషంవినాశయక్షిప్రం రక్షమాంతేజసాంనిధే ॥ దైవజ్ఞాయతతోదద్యా త్ప్రతిమాంశ్వేతగోయుతాం । ఏవంకృతేనదోషస్స్యా ద్విజయీచార్థవాన్భవేత్॥ మాత్స్యేపివిశేషః।అథాతఃశ్రుణుభూపాలప్రతిశుక్రప్రశాంతయే॥యాత్రారంభేచప్రస్థానే తథాశుక్రోదయేసతి। శుక్రపూజాప్రకర్తవ్యాతాంనిశామయభారత॥ రజతేవాథసౌవర్ణే కాంస్యపాత్రేథవాపునః।శుక్లపుష్పాంబరయుతే శ్వేతతండులపూరితే॥ నిధాయరాజతంశుక్రం శుచింముక్తాఫలాన్వితం। మహాశ్వేతగవాయుక్తం సామగాయనివేదయేత్॥ నమస్తేసర్వలోకేశ నమస్తేభృగునందన । కవేసర్వార్థసిద్ధ్యర్థం గృహాణార్ఘ్యంనమోస్తుతే॥ దత్వైవమర్ఘ్యంకౌంతేయ ప్రణిపత్యవిసర్జయేత్। యావచ్ఛుక్రస్యనకృతా పూజాసర్వోపహారకైః ॥ వటకైఃపోళికాభిశ్చ గోధూమైశ్చణకైరపి। తావత్ఫలంకథంలభ్యం స్త్రీభిఃకామార్థసిద్ధయే॥ యేచశుక్రోదయే[illegible] [illegible]త్రాదిషుచభారత । ప్ర[illegible]గ్రా[illegible]గమేచై

వ అభీష్టం స తదాప్నుయాత్॥ తద్వద్వాచస్పతేః పూజాం ప్రవక్ష్యామి యుధిష్ఠిర। సౌవర్ణపాత్రే సౌవర్ణం మనురేశపురోహితం॥ పీతపుష్పాంబరధరం కృత్వా స్నాత్వాథ సర్షపైః। పలాశాశ్వత్థభంగేన పంచగవ్యతిలేన తం॥ భంగః పల్లవః। పీతాంగరాగవసనో ఘృతహోమం తు కారయేత్॥ ప్రణమ్య చ గవా సార్థం బ్రాహ్మణాయ నివేదయేత్। నమస్తేంగిరసాం నాథ వాక్పతే థ బృహస్పతే॥ క్రూరగ్రహైః పీడితానామమృతాయ నమో నమః। అర్ఘ్యమంత్రః॥ సంక్రాంతావపి కౌంతేయ యాత్రాస్వభ్యుదయేషు చ॥ కుర్వన్బృహస్పతేః పూజాం సర్వాన్కామాన్సమశ్నుతే। సంక్రాంతౌ గురోః॥ అథ వా మార్త్తికాన్యేవ సువృత్తాని బృహంతి చ। భార్గవాంగిరసౌ చింత్య తాన్యేవ ప్రతిపాదయేత్॥ భక్త్యా మార్త్తికదానేన త్వనేన కురునందన। కురూపతా దశా పుంసాం న కదాచిత్ప్రజాయతే॥ యే భార్గవోదయమవాప్య సవస్త్రపుష్పం కుర్వంత్యనన్యమనసోంగిరసశ్చ పూజాం। తేషాం గృహే పరివసతాం పరితోషకారి జాతో విఘ్నో న సంభవతి భారత పుణ్యభాజాం॥ ఇతి గురుశుక్రపూజా॥ అథ శనిశాంతయః। మదనరత్నే భవిష్యే॥ తతో మందస్య దివసే స్నానమభ్యంగపూర్వకం। కార్యం దేయం చ విప్రాయ తైలమభ్యంగహేతవే॥ యస్తు సంవత్సరం యావత్ప్రాప్తే శనిదినే నరః॥ తైలం పదాతి విప్రేభ్యః స్వశక్త్యా పూజితోపి వా॥ తతః సంవత్సరస్యాంతే ప్రాప్తే తస్య దినే పునః॥ లోహపట్టోపరి తం సౌరిం తైలకుంభే వినిక్షిపేత్। లోహం వా మృణ్మయం వాథ కృష్ణవస్త్రయుగాన్వితం॥ కృష్ణాగోదక్షిణాయుక్తం నీలకంబలశాయినం॥ స్వయమభ్యంజితస్నాత్వా కృష్ణపుష్పైః సమర్చయేత్। సుగంధగంధపుష్పైశ్చ కృసరాన్నైస్తిలోదనైః॥ పూజయిత్వా సూర్యపుత్రం క్షమస్వేతి పునః పునః। కృష్ణాయ ద్విజముఖ్యాయ తదభావేతరాయ చ। దేవశ్శనైశ్చరో భక్త్యా మంత్రేణానేన వై ద్విజ॥ క్రూరావలోకనవశాద్భువనం నాప్నోతి యో గ్రహక్రౌర్యాత్॥ తుష్టో ధనకనకసుఖం దదాతి సోస్మాకం స శనైశ్చరః పాతు। యః పునర్నష్టరాజ్యాయ నలాయ పరితోషితః

స్వప్నేదద్యానిజంరాజ్యం సమేసౌరీ ప్రసీదతు ॥ కోణంనీలాంజనప్రఖ్యం
మందచేష్టాప్రసారిణం । ఛాయామార్తాండసంభూతం నమస్యామిశనై
శ్చరం॥ నమోర్కపుత్త్రాయశనైశ్చరాయ నీహారవర్ణాంజన మేచకాయ।
శ్రుత్వారహస్యంభవకామదస్త్వం ఫలప్రదోమేభవసూర్యపుత్త్ర॥నమో
స్తుప్రేతరాజాయ కృశదేహాయవైనమః। శనైశ్చరాయక్రూరాయ శు
ద్ధబుద్ధిప్రదాయినే ॥ యఏభిర్నామభిస్స్తౌతి తస్యతుష్టిందదాత్యసౌ । తదీ
యంతుభయంతస్య స్వప్నేపినభవిష్యతి॥ ఇత్యనేనవిధానేన శనింసత్త్వావి
సర్జయేత్। ఏవమేతద్వ్రతంనిత్యం యేచరిష్యంతిమానవాః॥ వాసరేవా
సరేప్రాప్తే వత్సరంయావదేవతం। తేషాంశనైశ్చరీపీడా దేశేపినభవిష్య
తి॥ కృష్ణాయసేనఘటితాంయమరాజమూర్తిం లోహేనిధాయఘుటకే
తిలతైలపూర్ణే । యోబ్రాహ్మణాయరవిజంప్రదదాతి భక్త్యాపీడాశనై
శ్చరకృతానహిబాధతేతం॥ స్కాందే॥ ద్వాదశాష్టమ జన్మస్థే శనౌస
ర్వగ్రహేశ్వరే । కింకర్తవ్యంనరైః కింవావిధాస్యం క్లేశశాంతయే॥
స్కందఉవాచ॥ శ్రావణేమాసిసంజాతే శోభనేశనివాసరే। లోహరూపం
శనింకృత్వా స్నాప్యపంచామృతేనవై ॥పుష్పైరష్టవిధైర్ధూపైః ఫలై
శ్చైవవిశేషతః। నామభిఃపూజయేదేతైః క్రమేణగ్రహసత్తమం ॥ కోణ
స్థఃపింగళోబభ్రుః కృష్ణోరుద్రోయమోంతకః । సౌరిశనైశ్చరోమందః పిప్ప
లాదేనసంస్తుతః ॥ శన్నోదేవీతిసర్వత్ర వైదికేనచపూజయేత్ । పూజ
యిత్వాచనైవేద్యం తతఃకుర్యాత్క్రమేణతు ॥ సమాషభక్తంప్రథమం
ద్వితీయంపాయసంశుభం। తృతీయేత్వంబలీకార్యా చతుర్థేపూరికాశు
భా॥ అంబలీతక్రతండులపిష్ట కృతాయవాగూః। ప్రథమాదిశబ్దోవాసరప
రః॥ ఇతిశనైశ్చరశాంతిః॥

అథశనైశ్చరాదస్తోత్రం స్కాందేనాగరఖండే ॥ నారదః॥ గ్రహా
గావోనరేంద్రాశ్చ బ్రాహ్మణాశ్చవిశేషతః । పూజితాఃపూజయంత్యేతే
నిర్దహంత్యవమానితాః॥ తస్మాత్కురుస్తుతించాస్య స్వశక్త్యాభాస్కరేః
ప్రభోః । [illegible]

హుః। నమస్తేకోణసంస్థాయ పింగళాయనమోస్తుతే ॥ నమస్తేబభ్రురూ
పాయ కృష్ణాయచనమోస్తుతే।నమస్తేరౌద్రదేహాయ నమస్తేచాంతకా
యచ ॥ నమస్తేయమసంజ్ఞాయ నమస్తేసౌరయేవిభో । నమస్తేమందసం
జ్ఞాయ శనైశ్చరనమోస్తుతే॥ ప్రసాదంకురుదేవేశ దీనస్యప్రణతస్యమే।
శనైశ్చరఉవాచ॥ పరితుష్టోస్మితేవత్స స్తోత్రేణానేనసాంప్రతం। వరంవర
యభోవత్సతవ యచ్ఛామివాంఛితం॥ పిప్పలాదఉవాచ ॥ అద్యప్రభృతి
నోపీడా బాలానాంరవినందన। త్వయాకార్యామహాభాగ నస్వకీయాక
థంచన॥ యావద్వర్షాష్టకంజాతం మమవాక్యేనసూర్యజ । స్తోత్రేణా
నేనయోన్యస్త్వాం స్తోష్యేత్ప్రాతరుపస్థితః॥తస్యపీడానకర్తవ్యా త్వయా
భాస్కరనందన। తస్యపీడానకర్తవ్యా దేయోలాభోమహాభుజ॥ అర్ధా
ష్టమికయారోగే తావకేసంస్థితేనరః। సార్ధసప్తవర్ష ఏవఅర్ధాష్ట
మికా॥ తవవారేతుసంప్రాప్తే యస్తిలాన్లోహసంయుతాన్। శక్త్యాదదా
తినోతస్య పీడాకార్యాత్వయావిభో॥ కృష్ణాంగాయతు విప్రాయతవో
ద్దేశేనయచ్ఛతి। అర్ధాష్టమికయాపీడా తస్యకార్యాత్వయానచ॥ శమీ
సమిద్భిర్యోర్హోమం తవోద్దేశేననిర్వపేత్। తథాకృష్ణతిలైశ్చైవ
కృష్ణపుష్పానులేపనైః॥ పూజాంకరోతియస్తుభ్యం ధూపంవైగుగ్గులుంద
దేత్। కృష్ణవస్త్రేణసంవేష్ట్యత్యాజితస్య త్వయావ్యథా। సూతఉవాచ॥
ఏవముక్తఃశనిస్తేన బాఢమిత్యేవజల్ప్యచ। నారదంసమనుజ్ఞాయ జగామ
నిజసంశ్రయం॥ మదనరత్నేప్రభాసఖండే। యఃపునఃశ్రద్ధయాయుక్తః శు
చిఃప్రాతస్సమాహితః॥ శమీపత్రైఃసమభ్యర్చ్య ప్రతిమాంలోహజాం
మమ। మాషోదనంతిలైర్మిశ్రం దద్యాల్లోహంచదక్షిణాం॥కృష్ణాంగాం
వృషభం వాపియోమేదద్యాద్ద్విజాయవై। తస్యపీడాంనచైవాహం కరి
ష్యామికదాచన। ఇతిశనిస్తుతిః॥ అథరాహుశాంతిః॥ జ్యోతిషే॥ జన్మాంత్య
పంచచతురష్ట నవద్విసప్తేరాహుర్గ్రహోయదితు చారవశేనగచ్ఛేత్।
ఆలోడనంనృపభయం క్షయమర్థనాశం రోగప్రవాసమరణాగ్ని భ
యంకరోతి॥

అథగ్రహణశాంతిః.

మాత్స్యే ॥ హోరారాయాంగ్రగ్రస్తేయస్య నక్షత్రేవానిశాకరం। ప్రాణసందేహమాప్నోతి మరణంవానసంశ్చతి ॥ యస్యాత్రజన్మనక్షత్రే గ్రస్యేతేశశిభాస్కరౌ। తజ్జాతానాంభవేత్పీడాయేజనాఃశాంతివర్జితాః। యస్యరాజన్ సమాసాద్యభవేత్ గ్రహణసంభవః । తస్యస్నానంప్రవక్ష్యామి మంత్రౌషధిసమన్వితం ॥ చంద్రోపరాగంసంప్రాప్య కృత్వాబ్రాహ్మణవాచనం। సంపూజ్యచతురోవిప్రాన్ శుక్లమాల్యానులేపనైః॥ పూర్వమేవోపరాగస్య సమానీయౌషధాదికం । స్థాపయేచ్చతురఃకుంభాన్ అగ్రతస్సాగరాదిషు॥ గజాశ్వరథ్యావల్మీక సంగమాహ్రదగోకులాత్ ।రాజద్వారప్రవేశాచ్చ మృదమానీయనిక్షిపేత్॥ పంచగవ్యంపంచరత్నం పంచత్వక్పంచపల్లవం।రోచనంపద్మకంశంఖం కుంకుమంరక్తచందనం॥ ముక్తాస్ఫటికతీర్థాంబు సితసర్షపగుగ్గులూన్ । మధుకందేవదారుంచ విష్ణుక్రాంతాంశతావరీం॥ బలాంచసహదేవీంచ నిశాద్వితయమేవచ । ఏతత్సర్వంవినిక్షిప్య కుంభేష్వావాహయేత్సురాన్ ॥ సర్వేసముద్రాస్సరితస్తీర్థానిజలదానదాః।ఆయాంతుయజమానస్య దురితక్షయకారకాః॥గంగేచయమునే-౦-కురు ॥ యోసావజ్రధరోదేవఆదిత్యానాంప్రభుర్మతః।సహస్రనయనశ్చంద్ర గ్రహపీడాంవ్యపోహతు॥ ముఖంయస్సర్వదేవానాం సప్తార్చిరమితద్యుతిః । చంద్రోపరాగసంభూతా మగ్నిఃపీడాంవ్యపోహతు॥ యఃకర్మసాక్షీలోకానాం ధర్మోమహిషవాహనః। మమచంద్రోపరాగోత్థాం గ్రహపీడాంవ్యపోహతు ॥ రక్షోగణాధిపస్సాక్షాన్నీలాంజనసమప్రభఃఖడ్గహస్తోతిభీమశ్చ గ్రహపీడాంవ్యపోహతు । నాగపాశధరోదేవః సదామకరవాహనః॥ చంద్రోపరాగకలుషం వరుణోమేవ్యపోహతు। ప్రాణరూపోహిలోకానాం సదాకృష్ణమృగప్రియః ॥ వాయుశ్చంద్రోపరాగోత్థాం గ్రహపీడాంవ్యపోహతు। యోసానిధిపతిః ఖడ్గశూలచక్రగదాధరః। చంద్రోపరాగదురితం ధనదోమేవ్యపోహతు । యోసావిందుధరోదేవః పినాకీవృషవాహనః ॥ చంద్రోపరాగపాపాని సనాశయతుశంకరః। త్రై

లోక్యేయానిభూతాని స్థావరాణిచరాణిచ॥ బ్రహ్మావిష్ణ్వర్క రుద్రాశ్చద
హంతుమమపాతకం। ఏవమావాహ్యయేద్దేవాన్ మంత్రైరేభిశ్చవారుణైః॥
ఏతానేవతథామంత్రాన్ స్వర్ణపట్టేవిలేఖయేత్। తామ్రపట్టేథవాలిఖ్య
నవవస్త్రేతథైవచ॥ మస్తకేయజమానస్య నిదధ్యుస్తేద్విజోత్తమాః। కల
శాన్ద్రవ్యసంయుక్తాన్ నానాతీర్థసమన్వితాన్॥ గృహీత్వాస్థాపయేద్గ్రా
థం భద్రపీఠోపరిస్థితం। పూర్వోక్తైరేవమంత్రైశ్చ యజమానంద్విజోత్త
మాః॥ అభిషేకంతతః కుర్యాన్మంత్రైర్వారుణసూక్తజైః। తతఃశుక్లాం
బరధరః శుక్లమాల్యానులేపనః॥ ఆచార్యంపూజయేత్పశ్చా త్స్వర్ణపట్టంని
వేదయేత్। ఆచార్యేదక్షిణాం దద్యాద్గోదానంచస్వశక్తితః॥ గంధమా
ల్యైర్ధూపదీపైః పూజయేద్దేవతుష్టయే। హోమశ్చాపిప్రకర్తవ్యః తిలై
ర్వ్యాహృతిభిస్తథా॥ సమాప్యహోమంవిధివద్బ్రాహ్మణేభ్యోవిశేషతః॥దా
నంచశక్తితోదద్యాద్యదీచ్ఛేదాత్మనోహితం। సూర్యగ్రహేసూర్యనామ
యుక్తాన్మంత్రాంశ్చకీర్తయేత్॥ అనేనవిధినాయస్తు గ్రహణేస్నానమా
చరేత్। నతస్యగ్రహణేదోషః కదాచిదపిజాయతే॥ఇతిమాత్స్యోక్తగ్ర
హణశాంతిః। మదనరత్నే గ్రంథాంతరే॥దూర్వాంకురోశీరశమీశిలజిచ్చర
త్నసర్వార్థసర్వౌషధిపంచమృద్భిః।స్నానంవిదధ్యాద్గ్రహణే రవీంద్వోఃపీడా
భవంశాంతిముపైతిదోషం ॥ జ్యోతిషే॥ త్రిషట్దశాయోపగతం న
రాణాంశుభప్రదంస్యాద్గ్రహణం రవీందోః॥ ద్విసప్తసందేషుచమధ్యమం
స్యాచ్ఛేషేష్వనిష్టం కథితంమునీంద్రైః ॥౧॥ ఆయఃఏకాదశ । నందనవ॥
ఇషవఃపంచ॥ మదనరత్నే గర్గః ॥ జన్మసప్తాష్టరిప్ఫాంకదశమస్థేనిశాకరే॥
దృష్టోరిష్టప్రదోరాహుః జన్మర్క్షేనిధనేపిచ॥ రిఫ్ఫంద్వాదశం॥ అంకానవ
నిధనంసప్తమతారా। పృథ్వీచంద్రోదయే విష్ణుధర్మే॥ యంనక్షత్రంగతో
రాహుర్గ్రసతేశశిభాస్కరౌ ॥ తజ్జాతానాం భవేత్పీడాయేనరాః శాం
తివర్జితాః॥ తథైవపురాణాంతరే॥ సూర్యస్యసంక్రమేవాపి గ్రహణేచంద్ర
సూర్యయోః। యస్యత్రిజన్మనక్షత్రే తస్యరోగోథవామృతిః॥ తస్యదానం
చహోమంచ దేవార్చనజపస్తథా॥ఉపరాగాభిషేకంచ కుర్యాచ్ఛాంతి

భవిష్యతి । స్వర్ణేనవాథపిష్టేన కృత్వాసర్పస్యచాకృతిం ॥ బ్రాహ్మణా
యదదేత్తస్య నరోగాదిశ్చతత్ కృతః । జన్మదశమైకోన వింశతితారాః॥
త్రిజన్మతారాః। సర్వస్తత్తదాకారస్యరాహోః॥ అద్భుతసాగరేభార్గవః॥
యస్యరాజ్యస్యనక్షత్రే స్వర్భానురుపజాయతే । రాజ్యభంగంసుహృన్నా
శం మరణంచాత్రనిర్దిశేత్॥ రాజ్యస్యరాజ్యాభిషేక నక్షత్రస్యేత్యర్థః॥
భార్గవాచార్యః నదీపికాయాం ॥ జ్యోతిస్సాగరే ॥ సౌవర్ణంకారయెన్నా
గంపలేనాథపలార్ధతః । తదర్ధేనతదర్ధేన ఫణాయాంమౌక్తికంన్య
సేత్ ॥ తామ్రపాత్రేనిధాయాథ ఘృతపూర్ణేవిశేషతః । కాంస్యేవా
కాంతిలోహేవాన్యస్యదద్యాత్సదక్షిణం । చంద్రగ్రహేతుయస్యస్య బిం
బందద్యాత్సదక్షిణం ॥ నాగంరుక్మమయంసూర్య గ్రహేబింబంచహేమ
జం । తురంగరథగోభూమి తిలసర్పిశ్చకాంచనం ॥ కాలవివేకే ॥ సువర్ణ
నిర్మితంనాగం సతిలంకాంస్యభాజనం । సదక్షిణంసవస్త్రంచ బ్రాహ్మ
ణాయనివేదయేత్ ॥ సౌవర్ణంరాజితంవాపి బింబంకృత్వాస్వశక్తితః।ఉ
పరాగభవక్లేశ చ్ఛిదేవిప్రాయకల్పయేత్ ॥ మంత్రస్తు ॥ నమోయుమమ
హాభీమ సోమసూర్యవిమర్దన। హేమతారాప్రదానేన మమశాంతిప్రదో
భవ ॥ విధుంతుదనమస్తుభ్యం సింహికానందనాచ్యుత । దానేనానేననా
గస్య రక్షమాంవేధజాద్భయాదితి ॥ విశేషస్తుమత్కృతనిర్ణయసింధౌ
జ్ఞేయః॥ జ్యోతిషే ॥ జన్మాంత్యపంచచతురష్టనవద్విసప్త రాహుర్గ్రహో
యదితుచారవశేనగచ్ఛేత్ । ఆలోడనంన్నృపభయంభయ మర్థనాశం
రోగప్రవాసమరణాగ్నిభయంకరోతి ॥ అపర్వణిగ్రహణేత్వద్భుతసాగరె
మయూరచిత్రే । అపర్వణిశశాంకార్కౌ త్విష్టోనామమహాగ్రహః ॥ ఆ
వృణోతితమఃశ్యామః సర్వలోకవిపత్తయే । ఔదుంబరసహస్రాణిఅష్టౌ
చజుహుయాద్బుధః॥ మధ్వక్తానిచతాన్యత్ర జాతవేదసఇత్యృచా। విప్రా
యదక్షిణాందద్యా ద్ధేనుంచవృషభంతథా ॥ ఇతిరాహుశాంతిః॥

అథ కేతుశాంతిః ॥ తత్ఫలమాహ జ్యోతిర్వశిష్ఠసంహితాయాం। కేతోరుదయాస్తమయం జ్ఞాతుం గణితాన్న శక్యతేయస్మాత్ ॥ దివ్యాంతరిక్షభౌమాస్త్రివిధాః కేతవో జగతి ॥ ౧ ॥ ఏకోత్తరశతభేదాద్దృశ్యంతే వా సహస్రభేదాస్తే। ఔత్పాతికరూపత్వాద్భవంతి బహవస్తథైకో వా ॥ ౨ ॥ దివి బుధగ్రహజాస్తే దివ్యాఖ్యాః కేతవో మహీం ఫలదాః। పరివేషణేంద్రధనురుల్కాగంధర్వనగరవిఖ్యాతాః ॥ 3 ॥ గగనవికారజమేతన్మధ్యమఫలదం తథాంతరిక్షంచ । భూమిభవా భౌమాస్స్యుశ్చరాస్థిరావస్తుసంభవాయేచ ॥ ౪ ॥ తేధమఫలదాస్తేషాం కథయామి ఫలాని రూపాణి। వర్షేణమాసేపక్షే క్రమశః పరిపాకముపయాంతి ॥ ౫ ॥ స్నిగ్ధః ప్రసన్నరూపః శుక్లనిభో హ్రస్వ ఋజుదండవత్సౌమ్యః। ఉదయాస్తమయే త్వేవం సుభిక్షసౌఖ్యావహః కేతుః ॥ ౬ ॥ ధూమనిభో ధూమాఖ్యః కేతుర్దోషప్రదో భవతి। ఇంద్రశరాసనరూపః స్థూలనిభో వర్షభీతిదః సమ్యక్ ॥ ౭ ॥ బహుభిశ్శిఖాభిరతులా విస్యన్మణిహారహేమనిభాః। అపరేంద్రదిశో దృశ్యా మహాహవంతద్దిగీశానాం ॥ ౮ ॥ శుకముఖబంధూకనిభా వహ్నిసుతాః క్షతజసన్నిభారూపాః ॥ దృశ్యంతే నలదిశి యది తావంతస్తేపి విశిఖినోభయదాః ॥ ౯ ॥ మృత్యుసుతా వక్రశిఖాః కృష్ణారూపాః ప్రహర్షకరాః। దృశ్యంతే యామ్యాం యే జనమారకభయప్రదాస్తేపి ॥ ౧౦ ॥ క్షితితనయస్సద్వాత్రింశద్దర్పణసదృశాస్సురశ్మయో విశిఖాః। క్షుద్భయదాః సశిరస్కా యమతనయా మృత్యుదాశ్చశైలనిభాః ॥ ౧౧ ॥ శశితనయాః కుసుమనిభాః కుందేందుక్షీరరజతనిభాః। ఉత్తరభాగే శిఖినో జంతూనాం తే సుభిక్షకరాః ॥ ౧౨ ॥ త్రిశిఖస్త్రివర్ణయుక్తో బ్రహ్మసుతో బ్రహ్మదండనిభః। అనియతదిక్సంభవో సౌ శాంతికరో బ్రహ్మదండాఖ్యః ॥ ౧౩ ॥ శనితనయాస్తారాఖ్యాః శుక్లాఋజవశ్చషట్సంఖ్యాః। దృశ్యంతే ద్విత్రిదినైశ్శుభదా మాసైర్మహాభయదాః ॥ ౧౪ ॥ జీవసుతా వికచాఖ్యాశ్శుక్లాస్తారాః శ్రితాః స్నిగ్ధాః। యామ్యాయాం దిశి సంస్థా బహవస్తే తాపదాస్సతతం ॥ ౧౫ ॥ బుధతనయాశ్చౌరాఖ్యాః శుక్లా [illegible] ॥ అశుభయదాస్సతతం జం

తూనాంపంచపంచాశత్ ॥ ౧౬ ॥ కుజతనయాః కై కేయాః క్షతజానలసం
నిభాస్త్రిశూలధరాః । యామ్యాయాందిశిసంస్థాఃక్షుద్భయదాష్షష్టిసం
ఖ్యాకాః ॥ ౧౭ ॥ తామసకాలకసంజ్ఞారాహుసుతా స్సూర్యమండలేదృ
ష్టాః । తేషాంతన్నిఖిలఫలంసమ్యక్కథితంచసూర్యవారేపి ॥ ౧౮ ॥ అ
గ్నిసుతాస్త్వాగ్నేయ్యాం వింశత్యధికాశ్చశతసంఖ్యాః । ప్రళయానలస
దృశాఃస్వర్భానవఆనహ్నిభీప్రదాస్తేపి॥౧౯॥ అరుణాభ్యాఃశ్యామనిభాఃశు
క్రసుతావివిధరూపసంకీర్ణాః॥శస్త్రక్షుద్భయదా స్తేసప్తోత్తరస ప్తతిశ్చసం
ఖ్యాకాః ॥ ౨౦ ॥ దండకసంజ్ఞాశ్చాష్టౌ తారాసదృశాఃప్రజాపతేస్తనయాః।
ద్వాచత్వారింశోత్తరశతాధికాః పాపదావిధాతృసుతాః ॥ ౨౧ ॥ వరుణ
భావాఃకంకాఖ్యా ద్వాత్రింశద్వంశగుల్మయష్టినిభాః । శశివత్ప్రభాసమే
తారాజన్యత్వంప్రకుర్వంతి ॥ ౨౨॥ కాలభవాష్షణ్ణవతికసంఖ్యా స్తేషాంక
బంధనిభాః । తన్నామానఃశిఖినఃపాండ్రామయభీతిదాజగతః ॥ ౨౩ ॥ వి
మలాస్తారాకారాదశదిక్షు సముద్భవాఃశ్శిఖినః । ఏవంసహస్రభేదాః పా
పాశ్చైషాంవిశేషమభిధాస్యే ॥ ౨౪ ॥ పశ్చిమదిశిసంభూతశ్శ్వేతోత్తర న
క్షత్రశ్చసౌమ్యకేతుయుతః । కురుతేసుభిక్షమతులంసితవర్ణో సామహా
స్నిగ్ధః ॥ ౨౫ ॥ దక్షిణనక్షత్రఃప్రాచ్యాంతథావిధోయామ్యకేతుశ్చ । రూ
క్షఃక్షుద్భయకారీ నరకభయంవాకరోత్యేవ ॥ ౨౬ ॥ ధూమనిభోయా
మ్యాయాంకపాలకేతుబృహత్తనుఃస్నిగ్ధః । దిక్షువిదిక్షుప్రభవఃక్షుద్భ
యదోదృష్టిరోగకరః॥౨౭॥ ప్రాచ్యాందిశిసంభూతఃప్రదక్షిణంభ్రమతిచక్ర
వద్రూక్షః। తచ్చక్రకేతురనిశంకపాలకేతోశ్చతుల్యఫలః॥ ౨౮॥ పశ్చిమ
తస్సంభూతోయామ్యదిశంభ్రమతిచప్రదక్షిణ్యాం । ధూమనిభోవిష
మాఖ్యఃకేతుర్భూభార మపినయతి ॥ ౨౯ ॥ కతిపయదివసంగత్వాగమ
నని వృత్తింకరోతిధూమనిభః॥ నరపతికలహజ్జగతః కరోతివిలయం సచ
క్రాఖ్యః ॥ ౩౦ ॥ గగనత్రిభాగదీర్ఘః శ్యామనిభోసామహాభయకరశ్చ
ఋజువక్రగతింకరుతే క్రమశోజగతస్త్రిభాగహరః ॥౩౧ ॥ ఉపకరణేషుచ
రాజ్ఞాం సురగృహతరుపర్వతేషు సదనేషు । దర్శనమభ్యేతి పతితంవి

నాశినామేవనియమేన॥ ౩౩॥ కుముదనిభఃకుముదాఖ్యోదివసైఃషడ్భిర్విప
పశ్చిమేదృష్టః। ప్రాగుత్తరదిశిమెశుభదో సౌక్షీరధారేవ॥ ౩౪॥ తారో
పరిమణికేతుర్యామ్యాయాం దిశిసకృద్దృష్టః ॥ ఉదయాస్తమానసమ
యే శుభదౌసౌక్షీరధారేవ॥ ౩౫ ॥జలధారేవహిఋజ్వీ నతయాశిఖయా
పశ్చేణదృష్టస్సః। జలకేతుర్జలసదృశః సుభిక్షకరఃసర్వజంతూనాం॥ ౩౬॥
హరిలాంగూలనిభభవః కేతుస్త్రక్రకచసన్నిభోవాపి॥ బహురోగభయంకు
రుతే సర్పాకారస్తు సర్వదాభవతి॥ ౩౭॥అపరోపి పద్మకేతుః పద్మనిభః ప
ద్మగర్భసంకాశః॥ క్షేమకరోనృపతీనాంసుభిక్షదస్సర్వజంతూనాం॥ ౩౮॥ఆ
వర్తకేతు రపరఃప్రాదక్షిణ్యేనదీప్తిమాఞ్శుక్లః॥ శుభదోవ్యత్యయకేతు
స్త్వశుభామయభీతిరీతికరః॥ ౩౯॥ఆక్రామ్యగగనమఖిలం సంవర్తాఖ్యా
సధూమనిభా।శూలప్రస్త్వతరోవా సకేతురసకృద్భయప్రదోజగతః॥ ౪౦॥
శుభదాశుక్లనిభాయే కృష్ణాస్త్వశుభప్రదాజగతః॥ కేతూనాంఫలముక్త్వావ
క్ష్యేయద్వక్రభేషుజాతానాం ॥ అశ్విన్యాంయదికేతుర్జాత స్తదశ్వజీవినం
హన్యాత్॥ యామ్యేమ్లేచ్ఛాధిపతింశిఖతారాయాంకళింగకాధిపతిం॥ ౨॥
రోహిణ్యామతులబలం నిహంతికేతుశ్చశూరసేనేశం॥ ఔశీనరముఖ్యపతిం
సౌమ్యేరౌద్రేచ జలజంతూన్॥ ౩॥అశ్మకదేశాధిపతింత్వాదిత్యే పుష్యభేచ
మగధపతిం॥ ఆర్యాధిపతింసర్పే పాండ్యాధిపతించ పితృధిష్ణ్యే॥ ౪॥భాగ్య
ర్క్షేతు ఋషీణాంచోత్తరభేఽండనాయకాం స్త్వఖిలాన్।హస్తర్క్షేధనిక
వరాంచిత్రాయాంకురుభవాంస్త్వఖిలాన్॥ ౫॥ కాంభోజనృపతిముఖ్యం ప్ర
భంజనేజాతకేతురపి ॥ ఇక్ష్వాకువంశనాశం ద్విదైవభే మిత్రభేచగౌడేశం॥
౬ ॥ జ్యేష్ఠాయాంయదిజాత స్సహన్యాతే సర్వమంగళాధీశం । మూలే
భద్రాధిపతిం జలపతిదైవేకళింగదేశపతిం॥ ౭॥ ఘూర్ఘరికాదేశస్థాన్
హన్యాద్వైశ్వేధిష్ణ్యేజనోస్సపి । కేకయనాథంహన్యాచ్ఛ్రవణర్క్షేవసు
భవోఖిలాన్ద్రవిడాన్ ॥ ౮॥ నైమిశనృపతింహన్యాచ్ఛతభిషజస్త్వజాం
ఘ్రిజశ్చపాంచాలాన్ । అహిర్బుధ్న్యర్క్షభవఃసంకరికాన్కిరాతకోం
భవాన్॥ ౯॥ పౌష్ణర్క్షభవఃకేతు ద్విజజనసజ్జనధర్మమార్గస్థాన్

అభిజిన్నక్షత్రభవః కోంకణదేశేనిశాచరాంశ్చాపి ॥ ౧౦ ॥ యేకేతవశ్చా శ్వీముఖర్క్షే జాతాస్తారాగ్రగహర్క్షాదిష్వపిసంభవాశ్చ । కుర్వంతితేతీక్ష్ణ ఫలం జనానామన్యేపి సామాన్యఫలప్రదాస్స్యుః ॥ ౧౧ ॥ ఆదిశబ్దోద్ధృ వసప్తర్షాదిషు । అన్యేపిచలకేతు గదకేత్వాదయోద్భుతసాగరేఉ క్తాః ॥ ప్రశ్నవేలవే॥ భూకంపనిర్ఘాతరజో నిపాతాదాసప్తరాత్రాద్గ్ర హాణాం రవీందోః । ఉల్కానిపాతాఃపరివేషచాపాః స్యుర్యత్రతత్ద్దేశన్య పస్యనాశః॥౧౨॥ యస్యాశ్శిఖాస్యాశిఖ ధూమకేతోఃప్రయాతియామ్యా ముదితోథకేతుః।రౌద్రస్యశేషానిచయానియాని తేషాం సదేశేన్నృపతింని హన్యాత్॥౧౩॥ జ్యేష్ఠాస్థితార్కేణకుజేన యుక్తోరాహుశ్శనిర్వాప్యుదిత శ్చకేతుః । తదాతదానీంభువిసార్వభౌమో రోగాద్రణాద్వాలభతేప్ర ణాశం॥ ౧౪॥ అత్రప్రాగుక్తకోటిహోమోవాకార్యః॥ ఇతికేతుశాంతిః॥

అథోల్కాదిలక్షణం.

నారదః॥ స్వర్గచ్యుతానాంరూపాణి యాన్యుల్కాస్తానివై భువి। ధిష్ణ్యోల్కావిద్యుదశనితారాః పంచవిధాఃస్మృతాః॥ ౧॥ పీడాచోష్ట్రాహి గోమాయుఖరగోగజదంష్ట్రికాః । కపిగోధాధూమనిభావివిధాః పాపదా నృణాం ॥ ౨ ॥ ఉదయాస్తమయేర్కేందోః పతితోల్కాశుభప్రదా। సితారక్తాపీతసితాసోల్కా హంతిద్విజాతినః॥ ౩॥ రాజరాష్ట్రవినాశాయ ప్రపాదప్రతిమాసుచ। గృహేషుస్వామినాం పీడానృపాణాంపర్వతేషుచ॥ ౪॥ దిక్షుతత్తద్దిగీశానాం కర్షకాణాంఖలేషుచ।గోష్ఠేగోస్వామినాంపీడా శిల్పకానాంజలేషుచ॥ ౫ ॥ వర్తులోల్కాపురంహంతి ఛత్రాకారాపురో హితం। వంశగుల్మలతాకారా రాష్ట్రవిద్రావిణీతథా॥ ౬॥ అత్రప్రాగుక్తా గర్గోక్తతారాధికారశాంతిఃకార్యా॥

అథ ప్రతిసూర్యః॥ మయూరచిత్రోక్తిః॥ఉదీయమానస్సూర్యోవై దృశ్యతేప్రతిరూపకః । త్రీణ్యబ్దానిభవేన్నాశో మాసార్ధేననసంశయః॥

అథ పరివేషః॥ కిరణావాయునిహతా ఉచ్ఛ్రితోమండలీకృతః। నా నావర్ణాకృతీభూత్వా పరివేషశ్శశినయోః ॥ ముహుర్ముహుః[illegible]యంతే

సచపూర్ణఫలప్రదాః । అనేకవృత్తవర్ణశ్చ పరివేషోనృపాంతకృత్॥ ద్విమండలశ్చమూనాథం నృపఘ్నోథత్రిమండలః । గ్రహాగ్రహాపరివేషస్థాఃక్షితీశకలహప్రదా ॥ కుర్వంతికలహానర్థం పరివేషగతాస్త్రయః॥ చత్వారఃపరివేషస్థా నృపస్యమరణప్రదాః॥ పరివేషగతాఃపంచ జగత్పీడాయదాగ్రహాః। నృపహానిఃకుజాదీనాం పరివేషఃపృథక్పృథక్॥ప్రావృడ్రుతౌచశరది పరివేషాజలప్రదః। ప్రాయేణాన్యేషుబుతు షుతదుక్తఫలదాయినః ॥ అన్యత్రాపి ॥ రవిశశిపరివేషే ఘ్రావర్ణయామేచపీడా రవిశశిపరివేషే మధ్యమేచాతివృష్టిః । రవిశశిపరివేషే ధాన్యనాశస్తృతీయే॥ రవిశశిపరివేషే రాజ్యనాశశ్చతుర్థే॥

అథగ్రహయుద్ధం॥ అద్భుతసాగరేగర్గః॥ ఛాదనంరోధనంచైవ రశ్మిరోధంతథైవచ । అపసవ్యంగ్రహాణాంచ చతుర్ధాయుద్ధముచ్యతే ఏతన్నేందుసూర్యయోః। కింత్వన్యేషాం॥ తారాగ్రహాణాంపంచానాం యుద్ధాన్యుక్తానియోగత ఇత్యుక్తేః॥ తథా ॥ గ్రహోగ్రహంసమాగమ్య శ్యామోభవతియోభృశం । హానింప్రాప్నోతిచవ్యక్తం స్యందతేచ ముహుర్ముహుః ॥ తత్ఫలంవిస్తరభయాన్నోచ్యతే॥

అథేంద్రధనుః॥

నారదః ॥ నానావర్ణాంశవోభాసో· సాభ్రేవాయువిఘట్టితః। తద్వ్యోమ్నిచైవసంస్థానమింద్రచాపంప్రదృశ్యతే ॥ అథవాశేషనాగేంద్రదీర్ఘనిశ్వాససంభవం। విదిక్షుజందిక్షుజంచ తద్దిక్స్వాభపతినాశనం॥ అవృష్టావృష్టిదంత్వైంద్ర్యాందిశివృష్ట్యామవృష్టిదం । అవనీగాఢమచ్ఛిన్నంప్రతికూలంధనుర్ద్వయం॥ నృపాంతకృద్యదిభవేదానుకూల్యేతుతచ్ఛుభం। అత్రశాంత్యనుక్తౌ గర్గోక్తశాంతిర్వక్ష్యతే॥

అథషడ్గ్రహాదియోగ తత్ఫలశాంతిః॥ మదనరత్నేబ్రహ్మయామళే॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి గ్రహయోగస్యశాంతికం॥ అమావాస్యాదితిథిషు గ్రహయోగోభవేద్యది । ఏకర్క్షేభిన్నరాశౌవా ప్యేకరాశ్యర్క్షభేదనే శశిసూర్యసమాయుక్తై [illegible] సమన్వితే । దుర్భిక్షాదభయంచైవ

చతుర్గ్రహసమన్వితే॥ మహారోగభయంరాష్ట్రేషుమో వృష్టివినాశనం। పంచగ్రహసమాయోగే దుర్భిక్షుంసంకిరాదికం ॥ నృపవైరంగర్భనాశో జాయతేజననాశనం। గ్రహషట్కసమాయోగే మంత్రిణాంమరణం భవేత్॥ పశ్వశ్వాదిభయంసర్వం సంకరాదిజనక్షయః। పట్టరాజ్ఞోవినాశోవా మహాభయమథాపివా ॥ సప్తగ్రహసమాయోగే క్షితీశమరణం ధ్రువం। జగత్ప్రళయమేవాపి తదానిమానుషంజగత్ ॥ అతఊర్ధ్వం మహోత్పాతోనానాదుఃఖమనాకులం। సూర్యస్తద్వ్యతిరిక్తశ్చేత్తదా యోగోమహాద్భుతం॥ వినాచంద్రేణయోగోపి జగత్ప్రళయకారణం। తద్దృష్టజాతజంతూనాం మహారోగోమహాభయం ॥ అర్థనాశఃస్థాననాశో మానహానిర్నృపీడనం । వాతపిత్తాదిసంభూత మహాపీడామహాభయం॥ సమాయోగోగ్రహాణ్ణాందోషాన్కుర్వంతిసర్వదా॥ మాణ్మాసాభ్యంతరేవాపి ఆయుర్హానిఃశ్రియస్తథా। జన్మాష్టద్వాదశేరాశౌ చతుర్థేపంచమేపివా॥ పూర్వోక్తఫలమేవాత్రతస్యా శ్శాంతింప్రయత్నతః। కుర్యాద్దోషానుసారేణ విత్తశాఠ్యంనకారయేత్॥ తత్తద్గ్రహాకృతింకృత్వా సౌవర్ణేనప్రయత్నతః। పలైకేనతదర్థేన పాదేనాపికనీయసా॥విత్తశాఠ్యం నకర్తవ్యం కర్తవ్యంశక్తితోనరైః। పూర్వోక్తలక్షణంనైవ గృహీమూర్తించకారయేత్॥గ్రహస్యైకైకకలశం గ్రహయోగప్రమాణతః। కారయేత్కుంభమేకంవా నిర్వ్రణంసుదృఢంనవం॥గ్రహస్యేశానదిగ్భాగే శుద్ధదేశేసమస్థళే । కుండేవాస్థండిలేవాపి హోమంకుర్యాద్విధానతః॥ తస్యపూర్వోత్తరేదేశే పూజాస్థానంప్రకల్పయేత్। చతురశ్రంహస్తమాత్రం స్థండిలంతండులైనతు॥ లిఖేద్గ్రహాకృతిం తత్రస్థాపయేత్ప్రతిమాం తతః। అధిప్రత్యధిదేవాంచ దక్షిణోత్తరతఃక్షిపేత్॥ ఉక్తగంధైస్తథాపుష్పైస్తత్తన్నంత్రైఃప్రకల్పయేత్। తత్తద్గ్రహోక్తమంత్రేణ పూర్వోక్తైనైవపూజయేత్ ॥ స్వస్తివాచనపూర్వేణ ఆచార్యాదృత్విజైస్సహ। గ్రహపూజాదికంకృత్వా నైవేద్యంతుసమర్పయేత్॥తతోహోమంప్రకుర్వీత స్వగృహ్యోక్తవిధానతః। చతుర్యాంతంప్రకుర్వీత కల

శస్థాపనంతతః॥ పూర్వోక్తేనవిధానేన శుద్ధతోయెనపూరయేత్। పంచామృతంపంచగవ్యం పంచత్వక్పంచపల్లవాన్॥ తత్తన్మంత్రేణవిన్యస్య ఔషధానివినిక్షిపేత్ । తత్తద్గ్రహోక్తవిధినామూలాన్యాదాయనిక్షిపేత్॥ అబ్లింగైర్వారుణైర్వాపి కలశంపూరయేద్గురుః। తత్తద్గ్రహోక్తవిధినా తత్తన్మంత్రైర్హునేదథ।చర్వాజ్యైర్జుహుయాత్పశ్చాత్తిలాహుతిమథాచరేత్। అథస్విష్టకృతంహుత్వా హోమశేషంసమాపయేత్॥ భద్రాసనోపవిష్టస్య యజమానస్యఋత్విజః। కలశస్థోదకైనైవ మభిషేకంసమాచరేత్॥ యోగగ్రహోక్తమంత్రైశ్చ అధిప్రత్యధిమంత్రితః। నవగ్రహోక్తమంత్రైశ్చ జాతవేదాదిపంచకైః ॥ త్ర్యంబకేనేతిమంత్రేణ క్షేత్రస్యపతినస్తథా ।యతఇంద్రభయెనైవ లోకపాలాష్టకైరపి ॥ సురాస్త్వామితిమంత్రేణ యెనదేవాదయఃక్రమాత్ । అన్యైశ్చ పుణ్యసూక్తైశ్చ అభిషేకంసమాచరేత్॥ అభిషేకప్లుతంవస్త్రమాచార్యాయనివేదయెత్। తతశ్శుక్లాంబరధరః కుర్యాదాజ్యావలోకనం। ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందద్యాద్ధేనుశంఖాదికానపి। తదభావెయథాశక్తి హిరణ్యమపిదాపయెత్॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయెత్పశ్చాద్యథావిభవసారతః। ఏవంయఃకురుతెభక్త్యా గ్రహదోషవివర్జితః। పూర్వోక్తసర్వదోషైశ్చ విముక్తఃపుత్రవాన్సుఖీ। ఆయురైశ్వర్యసంపన్నో జీవేద్వర్షశతంనరః। ఇహలోకెసుఖీభూత్వా పశ్చాచ్ఛివపురంవ్రజేత్। ఇతిమదనరత్నే షడ్గ్రహయోగశాంతిః॥

అథభూమికంపఫల–తచ్ఛాన్తిశ్చ.

భూభారఖిన్ననాగేంద్ర శేషవిశ్రామసంభవః। భూకంపస్సోపిజగతా మశుభాయభవేత్సదా॥ నారదః॥ యామక్రమేణభూకంపో ద్విజాతీనామనిష్టదః । రాత్రౌవిశాంక్షితీశానాం శూద్రాణాంసంధ్యయోరపి। అర్యమాద్యానిచత్వారి దస్రేంద్వదితిభానిచ। వాయవ్యమండలంత్వేతదస్మిన్కంపోభవేద్యది। నృపస్యవణిజశ్చైవ శిల్పివృష్టివినాశదః । పుష్యద్వ్యదైవభరణీ పిత్ర్యభాగ్యాజపాద్భకం । ఆగ్నేయంమండలంత్వేతదస్మి

న్కంపోభ వేద్యది। రాజనాశాయరోగాయ హంతిమార్జారడుందురాన్॥ మూలాహిర్బుధ్న్యవరుణ పౌష్ణేంద్రాణ్యాహిభానితు ॥ వారుణంమండలం త్వేత దస్మిన్కంపోభ వేద్యది । రాజనాశకరాహంతి పౌండ్రచీనపులిందకాన్॥ నృపవృష్ట్యర్థనాశాయ హంతిస్రావకసంకరాన్। అభిజిద్ధాతృవైశ్వేంద్ర వసువైష్ణవమిత్రభం ॥ వాసవంమండలంత్వేతదస్మిన్కంపోభ వేద్యది। ప్రాయేణనిఖిలోత్పాతాత్ క్షితీశానామనిష్టదః॥ షడ్భిర్మాసైశ్చభూకంపో ద్వాభ్యాందాహఫలప్రదః। అనుక్తాః పంచభిర్మాసైస్తదానీంఫలదంరజః॥నిదానంమామకశ్లోకం॥ కేచిద్దిక్కరికుంభచాలనభవం వాతాభిఘాతోద్భవం కేచిన్నీరధివీచిదోలనభవంతన్మీనజాతంపరే।భూకంపంబుధావ తేవయంహరిగుణశ్రేణీ సమాకర్షణప్రోద్యద్వర్షఫణీంద్రకంపితశిరశ్శ్రేణీభవంబ్రూమహే॥మూలంతువారాహ్యాంజ్ఞేయం।తత్రైవ।ప్రథితనరేశ్వరమరణం వ్యసనాన్యాగ్నేయవాయుమండలయోః। క్షుద్భయకరకావృష్టిభిరుపతప్యం తేజనాశ్చైవ ॥ వారుణపౌరందర్యోస్సుభిక్ష శివవృష్టిహార్దయోలోకే। గావోతిభూరిపయసో నివృత్తవైరాశ్చభూపాలాః॥ పక్షైశ్చతుర్భిరనిల స్త్రిభిరగ్నిర్దేవరాట్చసప్తాహాత్। సద్యఃఫలతిచవరుణో యేషునకాలోద్భూతేషూక్తః ॥ త్రిచతుర్థేస ప్తదినేమాసే పక్షే తథాత్రిపక్షేవా। యదిభవతిచభూకంపః ప్రధాననృపనాశకోభవతి॥అత్ర పూర్వోక్తలక్ష హోమఃకోటిహోమోవాకార్యః॥ ఇతిభూకంపః॥

అథరజః॥ నారదః ॥ సితేనరజసాచ్ఛన్నాది గ్రామవనపర్వతాః। యదాతదాభవంత్యేతేనిధనం యాంతిభూమిపాః ॥ భూమ్యోద్భవస్తుయస్యాం నైతస్యాందిశివినాశనం । ఋతావన్యత్రశిశిరాత్సం పూర్ణఫలదంరజః॥ ఇతిరజః॥

అథదిగ్దాహః॥ బృహస్పతిః॥ యదాస్తమితఆదిత్యేవహ్నిజ్వాలా ప్రదృశ్యతే। దిశాందాహంతుతంవిద్యాదితిభార్గవభాషితం ॥ అద్భుతసాగరేనారదః । దిగ్దాహః పీతవర్ణశ్చే క్షితీశానాంభయప్రదః ॥ అద్భుతసాగరేమయూరచిత్రే । తిలైర్దూర్వాదిభిశ్చైవ ఔదుంబరయ

నైస్తథా ॥ ధాన్యైరౌదుంబరీభిశ్చ శ్రీఫలైర్వాహుతిక్రియా । సమాప్తౌ భోజనంకృత్వా నరఃప్రేక్షణమాదిశేత్ ॥ వ్యోమమధ్యగతంపశ్యే ద్యది సూర్యభయంనరః । దధిక్షీరఘృతాక్తానాం జుహుయాదయుతంశుచిః॥ ఉపోష్యార్కసమిద్ధోమం ధేనుందద్యాద్ద్విజాతయే॥

అథాద్భుతఫలకాలఃఅద్భుతసాగరేపరాశరః॥ తత్రోత్పాతఫలం దివ్యం పూర్ణేవర్షేవిపచ్యతే । అంతరిక్షంతథాభౌమంమాసైష్షడ్భిశ్చతన్నృభిః ॥ నిర్ఘాతస్తుత్రిభిర్మాసైః గంధర్వనగరాణిచ । అగ్నిశ్చసప్తరాత్రేణ మాసేనోల్కావిపచ్యతే॥ పురచైత్యాదిభంగేషుపురసంక్రమణేషుచ। పురధ్వజాదిభంగేషు ఫలంమాసాద్విపచ్యతే॥ అరిష్టంపచ్యతేషట్సు మాసేషుఫలహేతుషు।అతిహర్షాతిశోకశ్చసద్యఏవవిపచ్యతే॥ కీటమూషకసర్పాణాంమాక్షికాదిషుయత్ఫలం। పచ్యతేతద్ద్విమాసేనమధుసప్తసుపచ్యతే॥ హయానాంహస్తినాంచైవశకునంచశునస్తథా।సద్యస్త్యౌహిద్వాని యతములూకస్యతథైవచ॥ విదేహవాక్సంశ్రవణందర్శనంయక్షరక్షసాం। పశూనాంవైకృతం యచ్చషణ్మాసివిపచ్యతే॥ మాంసంతైలవికారేషు దేహాంగస్యందనేషుచ।వస్త్రజాతివికారేషుఫలంస్యాత్సప్తమేహని॥చిత్రకర్మణిమాసాభ్యాం శయనేషణ్మాసికం।వల్మీకేషట్సు మాసేషుక్షయవృద్ధౌతథాత్రిషు॥ జయోచ్ఛ్రాయేషుభగ్నేషుయజ్ఞకర్మణి వైకృతే।సోమధ్వజవికారేచ వికారస్సప్తమాసికః॥తంతుబీజవికారేషురాజ్ఞఃశస్త్రేషుజృంభణే। పద్మోత్పలఫలాదీనాంఫలంషాణ్మాసికంభవేత్॥వినాశేవిఫలంతేషాం పాకకాలేనివర్తతే। గర్గః॥పక్షాద్విపాకసూర్యస్యపాకస్సోమస్యమాసికః॥ మాసద్వయేస్మృతోరాహోః త్రిభిర్మాసైస్తుకైతవః। సంవత్సరవిపాకౌతు జ్ఞేయౌబుధబృహస్పతీ॥షాణ్మాసికశ్చౌశనసస్సూర్యజస్యతుపంచభిః। త్రిభిర్మాసైస్తుభౌమస్య ఉల్కాపాతస్తుమాసికః। అష్టభిర్భూమికంపస్తు నిర్ఘాతఃపచ్యతేత్రిభిః। అనార్తవంపుష్పఫలం షడ్భిర్మాసైర్విపచ్యతే ॥ పక్షికీటపతంగానాం దశాహాత్ఫలమాదిశేత్ । ఘృతతైలవసావర్షేసద్యః ఫలముదాహృతం ॥ రాత్రావింద్రధను

ర్దృష్ట్వా రాజ్ఞశ్శీలవిపర్యయః । వానరాణాంనరాణాంచ తథైవగజవా
జినాం॥ నానావాదిత్రశబ్దానాం ఫలంమాసాద్విపచ్యతే । గృధ్రగోమా
యుసింహానాం ఫలంమాసాద్విపచ్యతే ॥ బిడాలనకులానాంచ వరాహ
వ్యాఘ్రయోస్తథా। శ్రుత్వాంతరిక్షే శబ్దంతు ఫలంమాసాద్విపచ్యతే॥ అ
ద్భుతసాగరే పరాశరః॥ రాజ్ఞశ్శరీరేలోకేచ పురదారపురోహితే । పాక
మాయాతితంత్రేషు తథాకోశేచవాహనే॥ మాత్స్యే॥ అద్భుతేతుసముత్ప
న్నే యదివృష్టిశ్శినాభవేత్ । సప్తాహాభ్యంతరేజ్ఞేయ మద్భుతంనిష్ఫలం
తుతత్ ॥ తత్రసామాన్యేనశాంతి రుక్తావసిష్ఠసంహితాయాం । భౌమం
శాంత్యాశమంయాతి మార్దవంత్వంతరిక్షజం ॥ దివ్యంహేమాన్నగో
భూమి దానైస్తతోకోటిహోమతః । మహోపహారాద్రుద్రస్య గో
దోహాత్తత్పురస్సరం॥అలంకృతేక్షితితలేయావత్క్షీరప్లవంభవేత్ ।అపిదివ్యం
శమంయాతికింపునస్స్వితరద్వయం ॥ తత్రైవ ॥ హస్తైష్షోడశభిఃకార్యశ్చ
తురశ్రస్సమంతతః । మంటపోయాజ్ఞికైర్వృక్షైః రథవాహనదారుభిః॥ హ
స్తైశ్చతుర్భిస్తన్మధ్యే కుండంకార్యంసమంతతః । ఖాతంహస్తైశ్చతుర్భి
శ్చ వప్రత్రయసమన్వితం ॥ షడంగులోన్నతస్త్వాద్యో ద్వాదశాంగులవి
స్తృతః॥ఆద్యాదథోమేఖలా॥అంగులంచయథాశ్రుతమేవ నతుకుండం। ద
శాంగులానతో మధ్యే అష్టాంగులసువిస్తృతః ॥ చతుర్దశాంగులోత్సే
ధశ్చతురంగులవిస్తృతః । తృతీయవప్రఃకర్తవ్యోనిమ్నోవక్రాతుపశ్చి
మే॥ చతుర్దశాంగులైర్దీర్ఘా చోన్నతాషోడశాంగులైః । హీనాధి
కానకర్తవ్యా విస్తారష్షడ్భిరంగులైః ॥ కుండస్యలక్షణంత్వేవం కోటిహో
మేతుసర్వదా। ఈశాన్యాంవేదికాకార్యా సార్ధహస్తప్రమాణతః॥ స
ర్వదేవమయత్వాద్ధి శివపూజాపురస్సరం । గ్రహాంస్తానర్చయేత్తత్రపూ
ర్వోక్తవిధినాతతః । పలాశసమిదాజ్యాన్నైర్ముఖాంతేష్టశతంపృథ
క్ ॥ అఘోరమంత్రేణజుహుయాత్ గ్రహహోమంచకారయేత్ ।
తిలహోమంవ్యాహృతిభిః ఘృతాక్తైర్జుహుయాత్తతః ॥ దార్వేషుజాప

కైః స్వస్వవేదపారాయణంక్రమాత్। చమకంనమకంసూక్తం పౌరుషం
చాంగజాపకైః॥ హోమోనవభిరాచార్యైఃకార్యస్తుబ్రాహ్మణైస్స
హ। నైవేద్యంచతతః పశ్చాచ్ఛాంతివాచనపూర్వకం ॥ బ్రాహ్మణా
న్భోజయేత్పశ్చాత్స్వయంభుంజీతబంధుభిః। శివవిష్ణ్వోఃకథాలాపైర్దిన
శేషంనయేత్తతః॥ ఏవంయావత్కోటిహోమస్తావత్కార్యమతంద్రి
తః। తదర్ధంవాతదర్ధంవా లక్షహోమమథాపివా ॥ కార్యందో
షానుసారేణ విత్తశాఠ్యవివర్జితః। హోమాంతేదక్షిణాందద్యాచ్చ
తుర్వింశతిఋత్విజః॥ ప్రతిద్విజమలంకారం సార్ధనిష్కశతద్వయం। త
దర్ధంవాతదర్ధంవా దోషవిత్తానుసారతః। ఉక్తాసాధారణాశాంతి రు
త్పాతానామతఃపరం॥ ఉత్పాతాశ్చైవతచ్ఛాంతి ర్వక్ష్యతేత్రపృథక్పృ
థక్।అద్భుతసాగరేగర్గః॥సావిత్ర్యాలక్షహోమంతు కుర్యాచ్ఛాం
తివిశారదః। గాంభూమించహిరణ్యంచ ధాన్యంవస్త్రంతథైవచ॥ దద్యా
చ్చగురవేగ్రామం ధేనుంవాసోయుగంతథా। అనేనవిధినాభౌమముత్పా
తంశమయేద్బుధః॥ ఇతిభౌమోత్పాతశాంతిః॥

అథాంతరిక్షశాంతిః॥ ఏషఏవవిధిర్జ్ఞేయఅంతరిక్షాద్భుతేషుచ। వి
శేషోత్రతుసావిత్ర్యాదశలక్షంతుహోమయేత్।హోమంసమాహిత
మనాః కుర్యాచ్చఘృతకంబళం॥ఘృతకంబళ్లోగ్రేవక్ష్యతే ॥ ధేనూనాం
ద్వాదశందేయంశతనిష్కసమాయుతం । గురవేదీయమానేతుశమమే
దంబరాద్భుతం॥ ఇత్యంతరిక్షశాంతిః॥

అథదివ్యాద్భుతశాంతిః॥ దివ్యాద్భుతేషుకర్తవ్యఃకోటిహోమ
స్సమాహితైః।గోసహస్రంచదాతవ్యంగురవేదక్షిణావిధా॥ఏషప్రోక్తోవిధి
స్సమ్యగ్దివ్యారిష్టనివృత్తయే।ఇతిదివ్యాద్భుతశాంతిః॥అశక్తానఏవ॥ప్రయత
స్తేషుసర్వేషు దివ్యాద్యద్భుతకేష్వపి। మహాశాంతింబుధఃకుర్యాదమృ
తాంవిశ్వభేషజాం ॥ అమృతాథర్వవేదేషుప్రసిద్ధా। కేచిత్తుభవిష్యోక్తాం
మహాశాంతిమాహుః॥ సావక్ష్యతే॥అథర్వణ్మూర్తిశ్చవిష్ణుధర్మే।అద్భు
తేష్వపిసర్వేషు త్రివిధేషునసంశయః॥ దివ్యాంతరిక్షభౌమేషు అమృతా

సంస్కృతాబుధైః। విష్ణుధర్మే॥ సర్వోత్పాతప్రశమనే అమృతాఖ్యాఽభయాస్మృతా । నారదసంహితాయాం ॥ దేవాలయేస్వగృహే ఈశాన్యాంపూర్వతోపివా । కుండంలక్షణసంయుక్తం కల్పయేన్మేఖలాయుతం ॥ గృహ్యోక్తవిధినాతత్ర స్థాపయేచ్చహుతాశనం । జుహుయాదాజ్యభాగాంతే పృథగష్టోత్తరంశతం॥ యతఇంద్రభయామహే స్వస్తిదాఽఘోరమంత్రకైః । సమిదాజ్యచరువ్రీహి తిలైర్వ్యాహృతిభిస్తథా॥ కోటిహోమంతదర్ధంవా లక్షహోమమథాపివా। అథవిత్తానుసారేణ తన్న్యూనాదికమల్పతా॥ ఏకవింశతిరాత్రం వాపక్షంపక్షార్ధమేవచ। పంచరాత్రంత్రిరాత్రం వాహోమకర్మసమాచరేత్ ॥ దక్షిణాంచతతోదద్యా దాచార్యాయకుటుంబినే । గణేశక్షేత్రపాలార్క దుర్గాక్షోణ్యాశ్చదేవతాః ॥ తాసాంప్రీత్యైజపఃకార్యః శేషంపూర్వవదాచరేత్। ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందద్యాత్షోడశభ్యఃస్వశక్తితః॥ ఇతికమలాకరభట్టకృతే ప్రయోగరత్నేఅద్భుతేసామాన్యశాంతిః॥

అథనానోత్పాతశాంతయః॥ వరాహమిహిరః॥యానత్రేరుత్పాతాన్గర్గః ప్రోవాచతానహంవక్ష్యే ॥ తేషాంసంక్షేపోయంప్రకృతేరన్యత్వముత్పాతః। అపచారేణనరాణా ముపసర్గః పాపసంచయాద్భవతి॥ సంసూచయంతిదివ్యాంతరిక్షభౌమా స్తదుత్పాతాః॥ ౨॥ మనుజానామపచారాదపరక్తాదేవతాఃసృజంత్యేతాన్।తత్ప్రతిఘాతాయనృపః శాంతింరాష్ట్రే ప్రయుంజీత॥౩॥దివ్యంగ్రహర్క్షవైకృత ముల్కానిర్ఘాతపవనపరివేషాః॥ గంధర్వపురపురందరచాపాదియదాంతరిక్షంతత్ ॥౪॥ భౌమంచరస్థిరభవం తచ్ఛాంతిభిరాహతంశమముపైతి। నాభసముపైతిమృదుతాంశామ్యతినోదివ్యమిత్యేకే॥ ౫॥ దివ్యమపిశమముపైతి ప్రభూతకనకాన్నగోమహీదానైః॥రుద్రాయతనేభూమౌ గోదోహాత్కోటిహోమాచ్చ॥౬॥ఆత్మసుతకోశవాహనపురదారపురోహితేషులోకేషు। పాకముపయాతిదైవం పరికల్పితమష్టధానృపతేః ॥ ౭ ॥ అనిమిత్తభంగచలనస్వేదాశ్రునిపాతజల్పనాద్యాని। లింగార్చాయతనానాం నాశాయనరేశదేశానాం॥ ౮॥ దైవత

యాత్రాశకటాక్ష చక్రయుగకేతుభంగపతనాని। సంపర్యాసనసాదన సంగశ్చన దేశనృపశుభదాః॥ ౯॥ ఋషిధర్మపితృబ్రహ్మ ప్రోద్భూతం వైకృతం ద్విజాతీనాం। యద్రుద్రలోకపాలోద్భవం పశూనామనిష్టం తత్॥ ౧౦॥ గురుసితశనైశ్చరోత్థం పురోధసాం విష్ణుజం చ లోకానాం। స్కందవిశాఖసముత్థం మాండలికానాం నరేంద్రాణాం॥ ౧౧॥ వేదవ్యాసే మంత్రిణి వినాయకే వైకృతం చమూనాథే। ధాతరి సవిశ్వకర్మణి లోకాభావాయ నిర్దిష్టం॥ ౧౨॥ దేవకుమారకుమారీవనితా ప్రేష్యేషు వైకృతం యత్స్యాత్। తన్నరపతేః కుమారక కుమారికాస్త్రీపరిజనానాం॥ ౧౩॥ రక్షః పిశాచగుహ్యక నాగానామేతదేవ నిర్దేశ్యం। మాసైశ్చాప్యష్టాభిస్సర్వేషామేవ ఫలపాకః॥ ౧౪॥ బుద్ధ్వా దేవవికారం శుచిః పురోధాస్త్ర్యహోషితస్స్నాతః। స్నానకుసుమానులెపనవస్త్రై రభ్యర్చయేత్ప్రతిమాం॥ ౧౫॥ మధుపర్కేణ పురోధా భక్ష్యైః బలిభిశ్చ విధివదుపతిష్ఠేత్। స్థాలీపాకం జుహుయాద్విధివన్మంత్రైశ్చ తల్లింగైః॥ ౧౬॥ ఇతి విబుధవికారే శాంతయస్సప్తరాత్రం ద్విజవిబుధగణార్చా గీతనృత్యోత్సవాశ్చ। విధివదవనిపాలైర్యైః ప్రయుక్తా న తేషాం భవతి దురితపాకో దక్షిణాభిశ్చ రుద్ధః॥ ౧౭॥ ఇతి లింగాది వైకృతం॥

రాష్ట్రే యస్యానగ్నిః ప్రదీప్యతే దీప్యతే చ నేంధనవాన్। మనుజేశ్వరస్య పీడా తస్య స రాష్ట్రస్య విజ్ఞేయా॥ ౧౮॥ జలమాంసార్ద్రజ్వలనే నృపతివధః ప్రహరణే రణో రౌద్రః। సైన్యే గ్రామపురేషు చ నాశో వహ్నిర్భయం కురుతే॥ ౧౯॥ ప్రాసాదభవనతోరణకేత్వాదిష్వనలేన దగ్ధేషు। తటితా వా షణ్మాసాత్పరచక్రస్యాగమో నియమాత్॥ ౨౦॥ ధూమోఽనగ్నిసముత్థో రజస్తమశ్చాహ్నిజం మహాభయదం। వ్యభ్రే నిశ్యుడునాశో దర్శనమపి చాహ్ని దోషకరం॥ ౨౧॥ నగరచతుష్పాదాండజమనుజానాం భయకరం జ్వలనమాహుః। ధూమాగ్నివిస్ఫులింగైః శయ్యాంబరకోశగైర్మృత్యుః॥ ౨౨॥ ఆయుధజ్వలనసర్పణస్వనాః కోశనిర్గమనవేపనాని వా। వైకృతాని యది వాయుధేపరాణ్యాశు రౌద్రరణసంకులం వదేత్॥

౨౩॥ మంత్రైర్వాహ్నైర్యాః క్షీరవృక్షాత్సమిద్భిర్హోతవ్యోగ్నిః సర్షపైస్సర్పిషా చ॥ అగ్న్యాదీనాం వైకృతే శాంతిరేవం దేయం చాస్మిన్కాంచనం బ్రాహ్మణేభ్యః॥ ౨౪॥ ఇత్యగ్నివైకృతం॥

శాఖాభంగే కస్మాద్వృక్షాణాం నిర్దిశేద్రణోద్యోగం । హసనే దేశభ్రంశం రుదితే చ వ్యాధిబాహుల్యం ॥ ౨౫ ॥ రాష్ట్రవిభేదస్త్వనృతౌ బాలవధోఽతీవకుసుమితే బాలే । వృక్షాత్క్షీరస్రావే సర్వద్రవ్యక్షయో భవతి॥ ౨౬ ॥ మద్యే వాహననాశః సంగ్రామః శోణితే మధుని రోగః । స్నేహే దుర్భిక్షభయం మహద్భయం నిస్సృతే సలిలే ॥ ౨౭ ॥ శుష్కవిరోహే వీర్యాన్నసంక్షయః శోషణే చ విరుజానాం । పతితానాముత్థానే స్వయం భయం దైవజనితం చ ॥ ౨౮ ॥ పూజితవృక్షే హ్యనృతౌ కుసుమఫలం నృపవధాయ నిర్దిష్టం । ధూమస్తస్మిన్జ్వాలాథవా భవేన్నృపవధాయైవ॥ ౨౯॥ సర్పత్సు తరుషు జల్పత్సు వాపి జనసంక్షయో వినిర్దిష్టః। వృక్షాణాం వైకృత్యే దశభిర్మాసైః ఫలవిపాకః॥ ౩౦॥ స్రగ్గంధధూపాంబరపూజితస్య ఛత్రం నిధాయోపరి పాదపస్య । కృత్వా శివం రుద్రజపోఽత్ర కార్యో రుద్రేభ్య ఇత్యత్ర షడంగహోమః॥౩౧॥ పాయసేన మధునా జపి భోజయేద్బ్రాహ్మణాన్ ఘృతయుతేన భూపతిః। మేదినీ నిగదితాత్ర దక్షిణా వైకృతే తరుకృతే హితార్థిభిః॥ ౩౨॥ ఇతి వృక్షవైకృతం॥

నాలేబ్జయవాదీనామేకస్మిన్ద్విత్రిసంభవో మరణం । కథయతి తదధిపతీనాం యమలం జాతం చ కుసుమఫలం॥౩౩॥ అతివృద్ధిస్సస్యానాం నానాఫలకుసుమసంభవో వృక్షే । భవతి హి యద్యేకస్మిన్పరచక్రస్యాగమో నియమాత్॥ ౩౪॥ అర్ధేన యదా తైలం భవతి తిలానామతైలతా వా స్యాత్। అన్నస్య చ వైరస్యం తదా తు విన్ద్యాద్భయం సుమహత్ ॥౩౫॥ వికృతకుసుమం ఫలం వా గ్రామాదథవా పురాద్బహిః కార్యం। సౌమ్యోత్ర చరుః కార్యో నిర్వాప్యో వా పశుః శాంత్యై॥౩౬॥ సస్యే చ దృష్ట్వా వికృతిం ప్రదేయం తత్క్షేత్రమేవ ప్రథమం ద్విజేభ్యః । తస్యైవ మధ్యే చరుమత్ర భౌమం కృత్వా వదోషం సముపైతి తజ్జం॥ ౩౭ ॥ ఇతి సస్యవైకృతం॥

దుర్భిక్షమనావృష్ట్యా హ్యతివృష్ట్యా క్షుద్భయం పరభయం । రో
గోహ్యనృతుభవాయాం నృపతివధోనభోజాతాయాం॥ ౩౭ ॥ శీతోష్ణ
విపర్యాసోనోసమ్య గృహుచసంప్రవృత్తేషు । షాణ్మాసాద్రాష్ట్రభయం
లోకభయం దైవజనితంచ ॥ ౩౮ ॥ అన్యత్తౌసప్తాహం ప్రబంధవర్షే
ప్రధాననృపమరణం । రక్తైశస్త్రాద్యోగోమాం సాస్థివసాదిభిర్మరకః॥ ౪౦॥
ధాన్యహిరణ్యత్వక్ఫలకుసుమాద్యై ర్వర్షితైర్భయంవింద్యాత్ । అం
గారపాంసువర్షేవినాశ మాయాతితన్నగరమ్॥ ౪౧ ॥ ఉపలావినా
జలధరైర్వి కృతావాప్రాణినోయదావృష్టాః । ఛిద్రంవాప్యతివృష్టౌ స
స్యానాంభీతిసంజననం॥ ౪౨॥ క్షీరఘృతక్షౌద్రాణాం దధ్నోరుధిరోష్ణవా
రిణాంవర్షే । దేశవినాశోజ్ఞేయో౽స్ర గ్వర్షేచాపినృపయుద్ధం॥౪౩॥
యద్యమలేర్కేచ్ఛాయానదృశ్యతే దృశ్యతేప్రతీపావా । దేవస్యతదా
సుమహద్భయ మాయాతంవినిర్దేశ్యం॥ ౪౪ ॥ వ్యభ్రేనభసీంద్రధను
ర్దివావాయదా దృశ్యతేథవారాత్రౌ। ప్రాచ్యామపరస్యాంవాతదాభవేత్
క్షుద్భయంసుమహత్॥ ౪౫॥ సూర్యేందుపర్జన్యసమీరణానాంయోగః
స్మృతోవృష్టివికారకాలే । ధాన్యాన్నగోకాంచన దక్షిణాశ్చదెయాస్త
తశ్శాంతి ముపైతిపాపం॥ ౪౬॥ ఇతివృష్టిః॥

అపసర్పణంనదీనాం నగరాదచిరేణశూన్యతాంకురుతే। శోషశ్చా
శోష్యాణామన్యేషాంవాప్రహ్రదాదీనాం॥ ౪౭॥స్నేహాసృఙ్మాంసవహాస్సంకుల
కలుషాఃప్రతీపగాశ్చాపి । పరచక్రస్యాగమనంనద్యః కథయంతిషాణ్మా
సాత్॥ ౪౮ ॥ జ్వాలాధూమక్వాథారుదితో త్కృష్టానిచైవకూపానాం।
గీతప్రజల్పితానిచజన మరకాయప్రదిష్టాని ॥ ౪౯ ॥ తోయోత్పత్తిరఖా
తేగంధరస విపర్యయేచతోయానాం। సలిలాశయవికృతౌవా మహద్భ
యంతత్రశాంతిరియం॥ ౫౦॥ సలిలవికారేకుర్యాత్పూజాం వరుణస్యవారు
ణైర్మంత్రైః । తైరేవచజపహోమం శమమేవంపాపముపయాతి॥ ౫౧॥
ఇతిజలవైకృతమ్॥

ప్రసవవికారేస్త్రీణాంద్విత్రిచతుః ప్రభృతిసంప్రసూతౌవా।హీనాతిరిక్తకాలేచ దేశకులసంభవోభవతి॥ ౫౭॥ బడబోష్ట్రీమహిషగోహస్తినీషు యమలోద్భవేమరణమేషాం । షణ్మాసాత్పూర్తిఫలంశాంతౌ శ్లోకౌచగర్గోక్తౌ॥ ౫౩ ॥ నార్యఃపరస్యవిషయేత్యక్తవ్యాస్తాహితార్థినా। తర్పయేచ్చద్విజాన్కామైః శాంతించైవాత్రకారయేత్ ॥౫౪ ॥ చతుష్పదాఃస్వయూథేభ్య స్త్యక్తవ్యాఃపరభూమిషు ! నగరంస్వామినంయూథమన్యథాహివినాశయేత్ ॥౫౫॥ ఇతిప్రసవవైకృతమ్॥

పరయోనావభిగమనంభవతితిరశ్చామసాధుధేనూనాం । ఉక్ష్ణోవాన్యోన్యంపిబతిశ్వావాసురభిపుత్రం॥౫౬॥మాసత్రయేణవింద్యాత్తస్మిన్నిస్సంశయంపరాగమనం। తత్ప్రతిఘాతాయైతౌశ్లోకౌగర్గేణనిర్దిష్టౌ॥ ౫౭ ॥ త్యాగోవివాసనందానంతత్తస్యాశుశుభంభవేత్ । తర్పయేద్బ్రాహ్మణాంశ్చాత్ర జపహోమాంశ్చకారయేత్॥ ౫౮॥ స్థాలీపాకేనధాతారం పశునాచపురోహితః । ప్రాజాపత్యేనమంత్రేణ యజేద్బహ్వన్నదక్షిణం॥ ౫౯॥ ఇతిచతుష్పదవైకృతం॥

యానంవాహవియుక్తంయదిగచ్ఛేన్నవ్రజేచ్చవాహయుతం । రాష్ట్రభయంభవతితదా చక్రాణాంసాదభంగేచ॥౬౦॥ అనభిహతతూర్యనాదశ్శబ్దోవాతాడితేషుయదినస్యాత్ । వ్యత్యస్తౌవాతేషాంపరాగమోనృపతిమరణంవా॥౬౧॥గీతరవతూర్యశబ్దా నభసియదావాచరస్థిరాన్యత్వం। మృత్యుస్తదాగదావావిస్వరతూర్యేపరాభిభవః॥౬౨॥ గోలాంగలయోస్సంగేదర్వీశూర్పాద్యుపస్కరవికారే । క్రోష్టుకనాదేచతథాశస్త్రభయంమునివచశ్చేదం॥౬౩॥ వాయవ్యేష్వేషునృపతిర్వాయుం సక్తుభిరర్చయేత్। ఆవాయోరితిపంచర్చో జప్తవ్యాఃప్రయతైర్ద్విజైః॥ ౬౪॥ బ్రాహ్మణాన్ పరమాన్నేన దక్షిణాభిశ్చతర్పయేత్ । బహ్వన్నదక్షిణాహోమాః కర్తవ్యాశ్చప్రయత్నతః॥ ౬౫॥ఇతివాయువైకృతం॥

పురపక్షిణోవనచరావన్యావానిర్భయంవిశంతిపురం। నక్తంవాదివసచరాఃక్షపాచరావాచరంత్యహని॥౬౬॥సంధ్యాద్వయేపిమండలమాబ

ఘ్నంతో మృగావిహంగావా। దీప్తాయాందిశ్యథ వాక్రోశంతః సంహతాభయదాః॥ ౬౭॥ శ్వానః ప్రరుదంత ఇవ ద్వారే క్రోశంతి జంబుకా దీప్తాః। ప్రవిశేన్న రేంద్ర భవనే కపోతకః కౌశికో యదివా॥ ౬౮॥ కుక్కుటరుతం ప్రదోషే హేమంతాద్యౌచకోకిలాలాపాః। ప్రతిలోమమండలచరాః శ్యేనాద్యాశ్చాంబరే భయదాః॥ ౬౯॥ గృహచైత్యతోరణేషు ద్వారేషు చ పక్షిసంఘసంపాతః। మధువల్మీకాంభోరుహసముద్భవశ్చాపి నాశాయ॥ ౭౦॥ శ్వభిరస్థిశవావయవప్రవేశనం మందిరేషు మరణాయ। పశుశస్త్రవ్యాహారే నృపమృత్యుర్మునివచశ్చేదం॥ ౭౧॥ మృగపక్షివికారేషు కుర్యాద్ధోమాన్సదక్షిణాన్। దేవాః కపోత ఇతి చ జప్తవ్యాః పంచభిర్ద్విజైః॥ ౭౨ ॥ సుదేవా ఇతి చైకేన దేయా గావశ్చ దక్షిణాః। జపేచ్ఛాకునసూక్తం వామనో వేదశిరాంసి చ ॥౭౩॥ ఇతిమృగపక్షివైకృతం॥

శక్రధ్వజేంద్రకీలస్తంభ ద్వారప్రపాతభంగేషు। తద్వత్కవాటతోరణకేతూనాం నరపతేర్మరణం ॥ ౭౪ ॥ సంధ్యాద్వయస్యదీప్తిర్ధూమోత్పత్తిశ్చ కాననే నగ్నే। ఛిద్రాభావే భూమేర్దరణం కంపశ్చ భయకారీ ॥ ౭౫ ॥ పాషండానాంనాస్తికానాంచ భక్తస్సాధ్వాచారప్రోజ్ఝితః క్రోధశీలః। ఈర్ష్యుః క్రూరో విగ్రహాసక్తచేతా యస్మిన్రాజా తస్య దేశస్య నాశః॥ ౭౬॥ ప్రహరహరచ్ఛింధిభింధీత్యాయుధకాష్ఠాశ్మపాణయో బాలాః। నిగదంతః ప్రహరంతస్తత్రాపి భయం భవత్యాశు ॥ ౭౭ ॥ అంగారగైరికాద్యైర్వికృతప్రేతాభిలేఖనం యస్మిన్। నాయకచిత్రితమథవా క్షయం యాతి నచిరేణ॥౭౮॥ లూతాపటాంగశబలం న సంధ్యయోః పూజితం కలహయుక్తం। నిత్యోచ్ఛిష్టస్త్రీకం చ యద్గృహం తత్ క్షయం యాతి॥ ౭౯॥ దృష్టేషు యాతుధానేషు నిర్దిశేన్మరకమాశు సంప్రాప్తం। ప్రతిఘాతాయైతేషాం గర్గశ్శాంతిం చకార వైమహతీం॥౮౦॥ మహాశాంత్యోథ బలమోజ్యాని సుమహాంతి చ। కారయేత్తుమహేంద్రం చ మాహేంద్రీం చ సమర్చయేత్॥ ౮౧॥ ఇతిశక్రధ్వజేంద్ర కీలకాదివైకృతం॥

నరపతిదేశవినాశే కేతోరుదయేథవా గ్రహే౽ర్కేందోః। ఉత్పాతా
నాం ప్రభవః స్వర్తుభవశ్చాప్యదోషాయ॥౨౨॥ యే చ నదోషాన్ జనయంత్యు
త్పాతాస్తానృతుస్వభావకృతాన్। ఋషిపుత్రకృతైః శ్లోకైర్విద్యాదేతైః
సమాసోక్తైః॥౨౩॥ వజ్రాశనిమహీకంపసంధ్యానిర్ఘాతనిఃస్వనాః। పరివే
షరజోధూమరక్తార్కాస్తమయోదయాః॥ ౨౪॥ ద్రుమేభ్యోఽన్నరసస్నే
హబహుపుష్పఫలోద్గమాః। గోపక్షిమదవృద్ధిశ్చ శివాయ మధుమాధవే॥
౨౫॥ తారోల్కాపాతకలుషం కపిలార్కేందుమండలం। అనగ్నిజ్వలన
స్ఫోటధూమరేణ్వనిలాహతం॥౨౬॥ రక్తంపద్మారుణంసంధ్యా నభఃక్షుబ్ధా
ర్ణవోపమం। సరితాంచాంబుసంశోషం దృష్ట్వా గ్రీష్మే శుభంవదేత్॥౨౭॥
శక్రాయుధపరీవేషా విద్యుచ్ఛుష్కవిరోహణం। కంపోద్వర్తనవైకృ
త్యం రసనం దరణం క్షితేః॥౨౮॥ సరోనద్యుదపానానాం వృద్ధ్యూర్ధ్వతరణప్ల
వాః। సరణంచాద్రిగేహానాం వర్షాసు న భయావహం॥ ౨౯॥ దివ్యస్త్రీ
భూతగంధర్వ విమానాద్భుతదర్శనం। గ్రహనక్షత్రతారాణాం దర్శ
నంచ దివాంబరే॥ ౩౦॥ గీతవాదిత్రనిర్ఘోషా వనపర్వతసానుషు। సస్య
వృద్ధిరపాంహాని రపాపాః శరది స్మృతాః ॥ ౩౧ ॥ శీతానిలతుషారత్వం
నర్దనం మృగపక్షిణాం। రక్షోయక్షాదిసత్త్వానాం దర్శనం వాగమానుషీ॥
౩౨॥ దిశో ధూమాంధకారాశ్చ సనభోవనపర్వతాః। ఉచ్చైః సూర్యోద
యాస్తౌ చ హేమంతే శోభనాః స్మృతాః ॥౩౩॥ హిమవాతానిలోత్పా
తా విరూపాద్భుతదర్శనం। కృష్ణాంజనాభమాకాశం తారోల్కాపాత
పింజరం॥ ౩౪॥ చిత్రగర్భోద్భవాః స్త్రీషు గోజాశ్వమృగపక్షిషు। పత్రాం
కురలతానాం చ వికారాః శిశిరే శుభాః ॥ ౩౫ ॥ ఋతుస్వభావజా హ్యేతే
దృష్టాః స్వర్తౌ శుభప్రదాః। ఋతోరన్యత్ర చోత్పాతా దృష్టాస్తే చాతిదా
రుణాః॥ ౩౬॥ ఉన్మత్తానాం చ యా గాథాః శిశూనాం భాషితం చ యత్। స్త్రీ
యో యచ్చ ప్రభాషంతే తస్య నాస్తి వ్యతిక్రమః ॥౩౭॥ పూర్వం చరతి దేవే
షు పశ్చాద్గచ్ఛతి మానుషాన్। నాచోదితా వాగ్వదతి సత్యా హ్యేషా సర
స్వతీ॥ ౩౮॥ [illegible] భవతి న చిరం

ద్రసల్లభశ్చ। ఏతత్తన్మునివచనంరహస్యముక్తం యత్ జ్ఞాత్వాభవతినర
స్త్రికాలదర్శీ॥ ౯౯॥ ఇతివారాహ్యానోత్పాతశాంతయః॥

అథమాత్స్యోక్తాద్భుతశాంతయః॥ మదనరత్నే గర్గః ఉవాచ॥ పురు
షాపచారాన్నియతమపరజ్యంతి దేవతాః। అపరాగాచ్చ దేవానాముపసర్గః
ప్రవర్తతే। దివ్యాంతరిక్షభౌమంచ త్రివిధంపరికీర్తితం॥ గ్రహర్క్షవైకృతం
దివ్యమాంతరిక్షేనిబోధమే। ఉల్కాపాతోదిశాందాహః పరివేషస్తథైవచ॥
గంధర్వనగరంచైవవృష్టిశ్చవికృతాచయా। ఏవమాదీనులోకేస్మిన్నాంత
రిక్షంవినిర్దిశేత్॥ చరస్థిరభవంభౌమం భూకంపాశ్చైవభూమిజం। జలా
శయానాంవైకృత్యంచభౌమంచపరికీర్తితం॥ భౌమేబహుఫలంజ్ఞేయం చి
రేణచవిపచ్యతే। అభ్రజంమధ్యఫలదంమధ్యకాలఫలప్రదం॥ అభ్రజమాం
తరిక్షం॥ అద్భుతేతుసముత్పన్నే యది వృష్టిర్నవాభవేత్। సప్తాహాభ్యంత
రేజ్ఞేయ మద్భుతంనిష్ఫలంహితత్॥ అద్భుతశ్చవిపాకశ్చ వినాశాద్యా
నదృశ్యతే। త్రిభిర్వర్షైస్తథాజ్ఞేయం సుమహద్భయకారకం॥ రాజ్ఞాం
శరీరేలోకేచ పురదారగృహేతథా। పాకమాయాతిపుత్రేషుతథా వై
కోశవాహనే॥ ఋతుస్వభావారాజేంద్రభవం త్యద్భుతసంజ్ఞితాః। శుభావ
హాస్తేనిబోధయాస్తాంశ్చమేవదతః శృణు। వజ్రాశనిమహీకంపసంధ్యానిర్ఘా
తనిస్వనాః॥ పరివేషారజోధూమ రక్తార్కాస్తమనాదయః। ద్రుమేభిన్నర
సస్నేహోబహుసస్యఫలోద్గమః॥ గోపక్షిమదవృద్ధిశ్చ శుభానిమ
ధుమాధవే। తారోల్కాపాతకలుషం కపిలార్కేందుమండలం॥ అనగ్ని
జ్వలనాస్ఫోట ధూమపేవానిలాహతః। రక్తపద్మారుణంసాంధ్యంనభఃక్షు
బ్ధార్ణవోపమం॥ సరితామంబుసంశోషం దృష్ట్వాగ్రీష్మేశుభంవదేత్।
శక్రాయుధంపరీవేషో గురుశుక్రవిరోహణం। కంపోద్వర్తనవైకృత్యం
హాసనందరణంక్షితేః॥ నవోదపానసరసాం వృద్ధ్యాధ్వర్తరణప్లవః। శీ
ర్ణానిచావిరోహిణాం వర్షాసుశుభమిష్యతే। శీతానలేతుషారత్వం న
ర్తనం మృగపక్షిణాం। రక్షోయక్షపిశాచానాం దర్శనంవాగమానుషీ॥
దిశోధూమాంధకారశ్చ సనభోవనపర్వతః। ఉచ్చైఃసూర్యోదయా

స్తాచ హేమంతె శోభనాఃస్మృతాః॥దివ్యస్త్రీరూపగంధర్వ విమానాద్భుతద
ర్శనం। గ్రహనక్షత్రతారాణాం దర్శనంవాగమానుషీ ॥ గీతవాదిత్రని
ర్ఘోషా వనపర్వతసానుషు। సస్యవృద్ధిరసోత్పాతేశరత్కాలెరసాస్మృ
తాః॥హిమోత్పాతానిలోత్పాతా విరూపాద్భుతదర్శనం।కృష్ణాంజనాభ
మాకాశం తారోల్కాపాతపింజరే॥ చిత్రగర్భోద్భవఃస్త్రీషుగోజాశ్వమృ
గపక్షిషు। పత్రాంకురలతానాం చవికారాశ్శిశిరెశుభాః ॥ ఋతుస్వభావె
నవినాద్భుతస్య జాతస్యదుష్టస్యతుశీఘ్రమేవ। శ్రుత్వాగమంశాంతిరనంత
రంతుకార్యా యథోక్తావసుధాధిపెన॥ గర్గఉవాచ ॥ దేవతార్చాఃప్ర
నృత్యంతి వేపంతెప్రజ్వలంతివా। ఆరోహంతిచరోహంతి ప్రస్విదంతిహసం
తిచ ॥ ఉత్తిష్ఠంతినిషీదంతి ప్రధావంతివమంతిచ । భజంతివికృతాశ్చేష్టా
మానుషాణాంభయావహాః॥ అవాఙ్ముఖావాతిష్ఠంతిస్థానాత్స్థానంభ్రమం
తిచ। వమంత్యగ్నింతథాధూమం స్నేహంరక్తంతథావసాం॥ ఏవమాదీ
నిదృశ్యంతె వికారాస్సహజోత్థితః। లింగాయతనచిత్రెషు తత్రవాసంనరో
చయేత్॥ రాజ్ఞోవావ్యసనంతత్ర సచదేశోవినశ్యతి । దేవయాత్రాసుచో
త్పాతాన్ దృష్ట్వావశ్యంభయంవదేత్॥ యాత్రాసంబంధినః శకటాక్షధ్వ
జభంగాదయఇత్యర్థః । పశూనాంరుద్రదజంజ్ఞేయం నృపాణాంలోకపాల
జం। రుద్రజంతత్ప్రతిమాభంగోపశు భయదమిత్యర్థః ॥ ఏవంసర్వత్రజ్ఞే
యం॥ సేనాపతీనాంనాశంస్యాత్స్కందజంచవిశాఖజం। లోకానాంవిష్ణువ
స్వేంద్ర విశ్వకర్మసముద్భవం॥ వినాయకోద్భవంజ్ఞెయం గణానాంసేవకా
యవా। దేవదూతేచయాఃప్రేష్యా దేవాఃస్త్రీషునృపస్త్రియః॥ వాస్తుదేవె
షువిజ్ఞెయం గృహాణామెవనాన్యథా। దేవతార్చావికారేషు శుచిస్నాతః
పురోహితః॥దేవతార్చాంతుఃగత్వా వైస్నాతామాచ్ఛాద్యపూజయేత్।
మధుపర్కేణవిధివదు పతిష్ఠెదనంతరం ॥ తల్లింగేనచమంత్రేణ స్థాలీపా
కంయథావిధి । పురోధాజుహుయాద్వహ్నౌ సప్తరాత్రమతంద్రితః॥ వి
ప్రాశ్చపూజ్యామధురాన్నపానైః సదక్షిణైః సప్తదినంనరేంద్రైః। ప్రా

ప్రైష్టమేహ్నిక్షితిగోప్రదానైః స్వకాంచనైః శాంతిముపైతిపాపం॥ ఇతిదేవప్రతిమావైకృతశాంతిః॥

అథాగ్నివైకృతశాంతిః॥

గర్గఉవాచ ॥ అగ్నిః ప్రదీప్యతేయత్ర రాష్ట్రేభృశమనింధనః। నదీప్యతేచేంధనవాం స్తద్రాష్ట్రంపీడ్యతేనృప ॥ జ్వలేదార్ద్రశ్చవహ్నిర్వాతథా ద్రానంమృదాసువా । ప్రాసాదంతోరణంద్వారం నృపవేశ్మసురాలయం॥ ఏతానియత్రదహ్యంతే తత్రరాజభయంవదేత్।విద్యుతావాప్రదహ్యంతే తత్రాపినృపతేర్భయం ॥ అనైశానితమాంస్యర్చివినాపాంసురజాంసిచ । ధూమశ్చాగ్నిజోయత్రతత్ర విద్యాన్మహాభయం॥ తటిద్వినాభ్రంగగనేభయం స్యాద్వృష్టివర్జితే । దేవాసతారగగనే తద్దైవభయమాదిశేత్॥ లోహాయుధవికారస్స్యాత్తత్రసంగ్రామమాదశేత్ । త్రిరాత్రోపోషిత స్తత్ర పురోధాస్సుసమాహితః ॥ సమిద్భిఃక్షీరవృక్షాణాం సర్షపైశ్చఘృతేనచ। హోమంకుర్యాదగ్నిమంత్రైర్బ్రాహ్మణాంశ్చైవభోజయేత్ ॥ దద్యాత్సువర్ణంచతథాద్విజేభ్యో గాంశ్చైవవస్త్రాణితథాభసంతి । ఏవంకృతేతత్సముపైతినాశం యదగ్నివైకృత్యభవంన్వజేంద్ర॥ ఇత్యగ్నివైకృతశాంతిః.

అథవృక్షోత్పాతశాంతిః.

గర్గఉవాచ॥ పురేషుయేచదృశ్యంతే పాదపాదైవచోదితాః। రుదంతోవాహసంతోవా వమంతోవారసాభువి ॥ రుదంతోవ్యాధిరభ్యేతిహసంతోదేశవిభ్రమః। శాఖాభ్రపతనేకుర్యాత్ సంగ్రామేయోధపాతనం॥ బాలానాంమరణం కుర్యాద్బాలానాంఫలపుష్పతః । స్వరాష్ట్రభేదంకురుతే ఫలంపుష్పమనార్తవం ॥ క్షీరంసర్వత్రగంభీరం స్నేహందుర్భిక్షలక్షణం। వాహనాపచయంమద్యే రక్తోసంగ్రామమావిశేత్॥ మధుస్రావేభవేద్వ్యాధి జలస్రావేచవర్షతి। అరోగశోషణంజ్ఞేయం బ్రహ్మాదుర్భిక్షలక్షణం ॥ శుష్కేషుసంప్రరోహాత్సు వీర్యమన్నంచహీయతే । ఉత్థానపతితానాంచ భయంభేదకరంభవేత్॥స్థానాత్థాసనేషుగమనే దేశభంగంత

థాదిశేత్। జల్పత్స్వపిచవృక్షేషు స్వనత్స్వపిధనక్షయః॥ ఏతత్పూజితవృక్షేషు సర్వరాజ్ఞోవిపద్యతే। పుష్పైఃఫలైర్వావికృతె రాజ్ఞాంమృత్యుం తథాదిశేత్॥ అన్యేష్వచైవవృక్షేషు వృక్షోత్పాతేష్వతంద్రితః। ఆచ్ఛాదయిత్వాతంవృక్షం గంధమాల్యైర్విభూషయేత్ ॥ వృక్షోపరితథాఛత్రం కుర్యాత్పాపప్రశాంతయే । కేచిత్తువృక్షోత్పాతే వృక్షచ్ఛేదనమాహుస్తద్దేశద్విరోధాచ్చింత్యం॥ శివమభ్యర్చయేద్దేవంపశుంచాస్మైనివేదయేత్। ఏభ్యఇతిరుద్రేభ్యఃహుత్వా రుద్రంజపేత్తతః ॥ మధ్వాజ్యయుక్తైనతుపాయసేన సంపూజ్యవిప్రాంశ్చభవంచదద్యాత్ । గీతేనన్నృత్యేనతథార్చయేత్తం దేవంహరంపాపవినాశహేతోః॥ ఇతివృక్షవైకృతశాంతిః॥

అథ కదలీదుష్టప్రసవశాంతిః॥

ఉమోవాచ॥ ప్రథమప్రసవోదేవ రంభాయాదృశ్యతేయదా।దక్షిణాభిముఖోవిద్వాన్ వివిధానిఫలంనహి॥ భూపాలేకపకెచాపి ఫలంకస్మింస్తుజాయతే। శ్రీమహాదేవఉవాచ॥యదాయామ్యముఖాదేవీ కదలీతు ప్రసూయతే। తదాగ్రామపతేర్నాశం విదధాతినసంశయః॥ ఏవంవిప్రసముత్పన్నేవిధానం తత్రకారయేత్ ॥ సూతకీచోపసర్పాసా కదలీహీనమిచ్ఛత।దర్శేతుజాగరంకృత్వాహోమఃకార్య స్తతఃపరం॥బుఝ్మంత్రైర్హవనంకార్యం వైష్ణవైస్సముదాహృతైః। సహస్రంజపతోవాగ్మీజపం శాంతిరనేకశః॥విష్ణుస్తుదేవతాతత్ర తల్లింగోమంత్రఉచ్యతే। విప్రేభ్యస్సప్తధాన్యాని దేయానివివిధానిచ ॥ దద్యాత్తాంకదలీంరాజా విప్రవర్యాయధీమతే॥ తత్రమంత్రః ॥ అసురాణాంకులోత్పన్నాం రంభాంబహుఫలాన్వితాం। అతస్తవప్రదానేన సంతతిర్మేభివర్ధతాం ॥ ఏవంకృతేవిధానేచ విప్రశాంతిస్తుజాయతే। పూజితేవిప్రవర్యేచ కర్తాసుఖమవాప్నుయాత్॥ ఇతివృక్షోత్పత్తిశాంతిః॥

అథవృష్టివైకృతశాంతిః.

గర్గఉవాచ ॥ అతివృష్టిరనావృష్టి దుర్భిక్షభయంతతః। అనృతౌతుదివానంతా వృష్టిర్వ్యాధిభయాయతు॥ అనభ్రవైకృతాస్సైచ

వ విజ్ఞేయారాజహింసకాః ॥ వైకృతాగర్జితాదయః ॥ శీతోష్ణానాంవిప
ర్యాసె ఋతూనాంరిపుజంభయం ॥ శోణితంవర్షతెయత్ర తత్రశస్త్ర
భయంభవేత్। ఫలంపుష్పంతథాధాన్యం పరిణాతిభయాయతు। పాం
సుజంతుఫలానాంచ వర్షణెరోగజంభయం ॥ ఛిద్రంవాన్నప్రవర్షేణ
సస్యానామతివర్ధనం । విరజస్కరవైవ్యభ్రే యదాచ్ఛాయానదృశ్య
తే ॥ దృశ్యతేతుప్రతీపావా తత్రదేశభయంభవేత్ । ప్రతీపాప్రతికూ
లచ్ఛాయా వివరీతచ్ఛాయెత్యర్థః ॥ సతతంవర్షతేయత్ర తత్రశత్రుభ
యంభవేత్ । నిరభ్రేవాతథారాత్రౌ శ్వేతంయామ్యోత్తరేణతు ॥ ఇం
ద్రాయుధంతథా దృష్ట్వాఉల్కాత్పాతంతథైవచ । దిగ్దాహపరివేషౌచ
గంధర్వనగరంతథా॥ పరచక్రభయంవింద్యా ద్దేశోపద్రవమేవచ । సూ
ర్యేందుపర్జన్యసమీరణానాం యాగస్తుకార్యోవిధివద్ద్విజేంద్ర॥ ధాన్యా
నిగోకాంచనదక్షిణాశ్చ దెయాద్ద్విజానామఘనాశహెతోః॥ ఇతివృష్ట్యా
దివైకృతశాంతిః॥

అథజలాశయవైకృతశాంతిః॥ గర్గఉవాచ॥నగరాదపసర్పంతెస
మీపఉపయాంతిచ।నద్యోనదప్రస్రవణానిరస్రావై భవంతివా॥వివర్ణంక
లుషంతప్తం ఫెనావర్తాతిసంకులం । క్షీరస్నేహసురారక్తం వహంతి
వ్యాకులోదకం॥ షాణ్మాసాభ్యంతరెతత్ర పరచక్రభయంవిదుః।జలాశయా
నితేనైవ ప్రజ్వలంతికథంచన ॥విముంచతితథాబ్రహ్మన్ జ్వాలాధూమంర
జాంసిచ । అఖాతేవాజలోత్పత్తి స్సత్వావాజలాశయాః ॥ సంగీతశబ్దా
దృశ్యంతే జనమృత్యుభయంవిదుః। దివ్యంమహాభయం విద్ధిమధుమాత్రా
వసెచనం। జప్తవ్యావారుణామంత్రాస్తైశ్చహోమోజలెభవేత్ । మ
ధ్వాజ్యయుక్తంపరమాన్నమత్ర దేయంద్విజానామథభోజనార్థం । గా
వశ్చదెయాసితవస్త్రయుక్తాస్తథోదకుంభాః సకలాఘశాంత్యై । ఇతిజ
లాశయవైకృతశాంతిః॥

అథయానాద్యుపస్కరవైకృతశాంతిః॥గర్గఉవాచ॥ యాంతియా
నాన్యయుక్తాని యుక్తాన్యంవిసయాతిచేత్। చోద్యమానానితత్రస్యాన్మ

హద్భయముపస్థితం ॥ వాద్యమానానవాద్యంతే వాద్యంతేవాప్యనాహ
తాః। అచలాశ్చలంతేవాచ లాశ్చైవచలంతిన। ఆకాశేతూర్యనాదశ్చ
గీతగంధర్వనిస్వనః । కాష్ఠదర్వీకుఠారాది వికారంకురుతేయది ॥ లాంగ
లంశూలసంఘాశ్చ స్త్రియఃస్త్రీవాపిఘాతయేత్ । ఉపస్కరాదివికృతో
ఘోరంశస్త్రింభయంభవేత్ । హామోశ్చపూజాంద్విజ సక్తుభిశ్చకృ
త్వానియుక్తాంశ్చజపేచ్చమంత్రాన్॥ దద్యాత్ప్రభూతం పరమాన్నమత్ర
సదక్షిణంతే నశమోస్యభూయాత్॥ ఇతిఉపస్కరవైకృతశాంతిః॥

అథమృగపక్షివైకృతశాంతిః॥ గర్గఉవాచ ॥ ప్రవిశంతియదా
గ్రామా నారణ్యామృగపక్షిణః । అరణ్యంయాంతివాగ్రామ్యాః స్థలం
యాంతిజలోద్భవాః॥ స్థలజావాజలంయాంతిఘోరావాసంతినిర్భయాః।
రాజద్వారేపురద్వారే శివాశ్చాప్యశివప్రదాః॥ దివారాత్రించరావాపిరా
త్రౌవాసిదివాచరాః। గ్రామ్యాస్త్యజంతిగ్రామం వాశూన్యతాంతస్యని
ర్దిశేత్॥ దీప్తంవాసంతిసంధ్యాసు మండలానిచకుర్వతే। వాద్యంతేని
స్వరం యత్రతదాప్యేతత్ఫలంలభేత్ । ప్రదోషేకుక్కుటోవాసే హే
మంతేవాపికోకిలః। అర్కోదయేర్కాభిముఖీ శివారౌతిభయందిశేత్॥ గ్ర
హేకపోతఃప్రవిశేత్క్రవ్యాదోమూర్ధ్నిచాపతేత్। మధువామక్షికా
కుర్యాత్ మృత్యుర్గేహపతేర్భవేత్ ॥ ప్రాకారద్వారగేహేషుతో ర
ణాపణవీథిషు । కేచిచ్ఛత్రాయుధాద్యేషు క్రవ్యాదస్సంశ్రయేద్యది॥ జా
యతేనాథవల్మీకో మధువాస్యందతేయది। సదేశోనాశమాయాతి రాజా
చమ్రియతేతదా॥ మూషకాశ్శలభాః దృష్ట్వాప్రభూతంక్షుద్భయంభ
వేత్। కాష్ఠోల్మకాస్థిశృంగాద్యాః శ్వానమర్కటవేదనాః ॥ దుర్భిక్షవేద
నాజ్ఞేయాః కాకాధాన్యముఖాయది। జనానభిభవంతశ్చ నిర్భయారణ్య
వేదినః॥ కాకోమైథునయుక్తశ్చ శ్వేతస్తుపరిదృశ్యతే। రాజావామ్రియతే
తత్ర సదేశోవావినశ్యతి॥ఉలూకోవాస్యతేయత్రనృపద్వారేతథాగృహే।
క్షేమోగృహపతేర్మృత్యుః ధననాశస్తథైవచ । మృగపక్షివికారేషుకు
ర్యాద్ధోమంసదక్షిణం॥ దేవాఃకపోతఇతిచ జప్తవ్యాఃపంచభిర్ద్విజైః। సు

దేవశతిచైత్యేకేనదే యాగావశ్చదక్షిణాః ॥ జపేచ్ఛకుంతసూక్తంచ నమో వేదశిరాంసిచ। మంత్రాబుగ్వేదేప్రసిద్ధాః-నమోనమోబ్రహ్మణఇతి॥ వేద శిరాంసిఉపనిషదః । గావశ్చ దేయావిధివద్ద్విజానాం సకాంచనావస్త్ర యుతోత్తరీయాః॥ ఏవంకృతే శాంతిముపైతిపాపం మృగైర్ద్విజైర్వా పినివేదితంయత్। ఇతిమృగపక్షివైకృతశాంతిః॥

అథమాత్స్యోక్తాద్భుతశాంతిః.

గర్గఉవాచ॥ప్రాసాదతోరణద్వారద్వారప్రాకారవేశ్మసు।అనిమి త్తకంతుపతనందృఢానాంరాజమృత్యవే॥రాజసావాథధూమోనదిశోయత్ర సమాకులః।ఆదిత్యశ్చంద్రతారాశ్చవివర్ణాభయవృద్ధయే॥రాక్షసాయత్ర దృశ్యంతేబ్రాహ్మణాశ్చవిధర్మిణః।ఋతవశ్చవిపర్యస్తాఅపూజ్యాఃపూజ్యతేజ సైః॥ నక్షత్రాణివియోగీని తన్మహద్భయలక్షణం। కేతూదయోపరాగౌచ ఛిద్రంవాశశిసూర్యయోః॥గ్రహర్క్షవికృతిర్యత్ర తత్రాపిభయమాది శేత్।స్త్రియశ్చకలహాయంతేబాలానిఘ్నంతిబాలకాః॥క్రియాణాముచితా నాంచవిచ్ఛిత్తిర్యత్రదృశ్యతే।హూయమానస్తుయత్రాగ్నిర్దీప్యతేనచ శాంతిషు॥క్రవ్యాదావాయసాయత్రయాంతిచోత్తరతస్తథా।పూర్ణకుం భాఃస్రవంతేవాహ వివాహవిప్రలుప్యతే ॥ మాంగల్యధ్వనయోయత్ర నశ్రూయంతేసమంతతః । క్షుద్బాధ్యతేవాథ ప్రోత్సాహేసతినర్దనాః॥ నచదేవేషువర్తేత యథావాబ్రాహ్మణేషుచ । వేదఘోషాణినాద్యాని వాద్యంతేవిస్తరాణినా ॥ గురుమిత్రద్విషోయత్ర శత్రుపూజారతాసదా। బ్రాహ్మణశ్చసుహృన్మాన్యో జనోయత్రావమన్యతే ॥ శాంతిమంగళహో మేషు నాస్తిక్యంయత్రమన్యతే । రాజావాభ్రియతేతత్రా ఽథవాదేశో వినశ్యతి॥ రాజ్ఞైవినాశేసంప్రాప్తే నిమిత్తానినిబోధమే । బ్రాహ్మణాన్ప్రథ మోద్వేష్టి బ్రాహ్మణాంశ్చవినిందతి ॥ బ్రాహ్మణస్వానిచాదత్తే బ్రాహ్మ ణాంశ్చజిఘాంసతి। నైతాన్స్మరతికృత్యేషు యాచితశ్చప్రకుప్యతి॥ రమతే నిందయాతేషాం ప్రశంసానాభినందతి। అపూర్వందుపకరంలోభంతథా పాతయతిద్విజః ॥ ఏతేష్వభ్యర్చయేత్సభ్యాం త్సపత్నీకాన్ద్విజోత్త

మాః। భోజ్యానిచైవకార్యాణి సురాణాంబలయ స్తథా॥ గావశ్చదేయా ద్విజపుంగవేభ్యో భువంతథాకాంచనమంబరాణి। హోమశ్చకార్యోద్వి జయజ్ఞ మేతదేవంకృతే శాంతిముపైతిపాపం ॥ అద్భుతేతుసముత్పన్నే యదివృష్టిశ్శివాభవత్। సప్తాహాభ్యంతరేజ్ఞేయ మద్భుతంనిష్ఫలంహితత్॥ ఇతిమత్స్యోక్తాద్భుతశాంతిః॥

అథనానోత్పాతశాంతిః.

మదనరత్నేగర్గః ॥ ఔత్పాతికాంమహాశాంతిం తత్వతశ్శృణు మేధునా। యత్రవ్యాధిరనావృష్టిః పరచక్రముపస్థితం ॥ దుర్భిక్షంజనమృ త్యు ర్వారాజ్ఞోమరణమేవచ ॥ తత్రశాంతిక్రమః ప్రోక్తోమహాక్రతుమి హారభేత్ । పునర్హోమశ్చకర్తవ్యో బృహస్పతిమతంయథా॥ గావ స్తథైవదాతవ్యా స్తథైవా యుర్వివర్ధినీ । రాజ్ఞోభిషేకంకుర్వీత త థైవచసబుత్విజః॥ త్రిరాత్రంస ప్తరాత్రంవాఉపోష్యచపురోహితః।ఔదుం బరీణాంవిధివత్స మిధాంచశతందహేత్॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయే త్తత్ర హు తాంతే రిదక్షిణా। యవానాంహోమయేద్ద్రోణాన్ ఘృతాక్తానాం తథైవచ॥ ద్విజైఃఘృతాదృఢందద్యాద్వ్యావచ్ఛాంతిర్భవిష్యతి।రాజ్ఞఃకులే ప్రధానేవా ఘృతద్రోణాంవిధీయతే ॥ వృషభై కాదశాగాశ్చ విప్రేభ్యః ప్రతిపాదయేత్ । కులేయస్యనరోహంతి పుత్రాదుహితర స్తథా॥ సర్వజీ వోపసర్గశ్చ తత్రకర్మప్రయోజయేత్ । సావిత్ర్యాకారయేత్కర్మ తతఃపాపంప్రశామ్యతి॥ అత్యుష్ణమతిశీతంచ అతివర్షమనూదకం। అనా ర్తవంపుష్ప ఫలమతిమాత్రంచమారుతః ॥ వాహనానాంమృతిశ్చైవ అతిమాత్రంచమూషకః । అరణ్యేమృగసంఘాత మథవాయురనుత్తమః॥ ధృతిశ్చైవాతిమాత్రంచ। యద్వాప్యత్యతికంకించిచ్ఛన్నపక్షాశ్చవాయ సాః॥ భైరవంచాతిమాత్రంచరుదంతిమృగపక్షిణః। విద్యుత్స్తనితనిర్ఘోష మనభేవాతివర్షణం॥ సింహవ్యాఘ్రతరక్షూణాం దర్శనంచచతుష్పథే। ఈదృశైర్లక్షణోత్పాతై ర్వినాశమభిలక్షయేత్। అన్యత్రజాయతేరా జాతథా చాన్యఃపురోహితః ॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి పాపప్రశమనీం

శుభాం। ఔదుంబరాణాంసమిధాం శతమష్టోత్తరంహరేత్॥ సహక్షీరఘృ
తాక్తానాంమహామన్త్రగణైశ్శుభైః। హుత్వాశతసహస్రంతుపరాంశాన్తి
మవాప్నుయాత్॥ యంత్రంతుముసలంవావిస్ఫుటతేవాప్యులూఖలం। భూ
తానిచైవబిభ్యన్తి గృహేదేవకులేతథా॥ అకస్మాత్స్ఫురతేయత్ర కంపతే
వావసుంధరా । తథాయుక్తమయుక్తం వాయానయుక్తంప్రధావతి॥
అచలంచలతేయత్ర వివాదశ్చైవమంత్రిణాం । అయుక్తంబ్రాహ్మణై
స్సార్థంవివదంతితథాభృశం॥ ఈదృశేషునిమిత్తేషు మహాభయముదా
హరేత్। శ్రేష్ఠీనాంసార్థవాహానా మమాత్యానాంభయంవదేత్॥ మ
హాజనవివాదాంశ్చ మంత్రిణాంచవినిర్దిశేత్। తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి
ప్రాజాపత్యేతిపిశ్రుతః ॥ అశ్వత్థసమిధోహుత్వా ఘృతాక్తామధుసంయు
తాః। సావిత్ర్యాష్టసహస్రేణ ప్రాజాపత్యాంస్తుమంత్రయేత్ ॥ పాయ
సైర్భోజయేద్విప్రాన్ భుక్త్యంతేభూరిదక్షిణాం । తతఃప్రశామ్యతేపా
సంప్రజాపతిమతంయథా॥ యమలానిచజాయంతేఽ శుభానినిజవాహనే।
ముండవక్త్రముఖాశ్చైవ క్రూరాశ్చకుణపాస్తథా॥ అమానుషామాను
షానాం గజానాంమృగపక్షిణాం । జాయతేఽపరిదంతా అశ్వాశ్చవికృ
తాననాః॥ బహుశీర్షమశీర్షంవా బహువర్ణాఅవర్ణకాః। ఏకశృం
గమశృంగంవా చతుర్భుజమథాభుజం॥ దీర్ఘకర్ణమకర్ణంవా అజక
ర్ణముఖంతథా। వ్యాళవ్యాఘ్రముఖాకారం బిడాలముఖమున్నతం॥ ఈ
దృశానివిరూపాణి దృశ్యంతేయత్రగాతమ। తత్రసంగ్రామతోబ్రూయా
ద్భయం క్షయకరంమహత్॥ జనక్షయంచపౌరాణాం రాజ్ఞాంశ్రేణీవధం
తథా। తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి సర్వపాపప్రణాశనం॥ఖాదిరాశ్వత్థసమిధ
స్సహస్రాష్టోత్తరందహేత్। విరూపాక్షేణమంత్రేణ విధివత్సుసమాహితః॥
విరూపాక్షౌఅగ్నిమూర్ధేత్యాది। తత్రవిరూపాక్షఋషిః ॥ దద్యాచ్చకపి
లాంధేనుం హైమాంతేశాంతిమిచ్ఛతా।తతస్తచ్ఛామ్యతేపాపంజాతవె
దోవచోయథా ॥ యథాకార్యాణిజాయంతె అదండ్యందండయేన్నృపః।
అపూజ్యాశ్చైవపూజ్యంతె మాన్యాశ్చైవావమన్యతే॥ అనడ్వాంశ్చపిబె

ద్ధైనం ధేనుశ్చానడ్వాహంపిబేత్ । విఘునోఽచగౌర్వత్సం ప్రజాతంనా
భినందతి॥ ప్రజాతంవత్సగౌరీతి శేషః మైథునంవిపరీతంచ అకాలేమృగపక్షి
ణాం। బ్రాహ్మణాభిన్నమర్యాదానతిష్ఠంతిస్వకర్మసు ॥ ఈదృశైర్లక్షణో
త్పాతైర్విద్యాద్దేశస్యవిభ్రమం। కలహంజాయతేఘోరం దుర్భిక్షంజన
మారకం॥ రాజామాత్యవినాశంచ పౌరాణాంచమహద్భయం।తత్రశాంతిం
ప్రవక్ష్యామి సర్వపాపప్రణాశనీం॥ ప్రజ్వాల్యాశ్వత్థసమిధాఃకృత్వాసంస్తర
ణం మహత్ । ఔదుంబరాణాంసమిధాసహస్రాష్టోత్తరంబుధః॥జుహుయాద్వి
ధివద్వహ్నౌ పరాంశాంతిమవాప్నుయాత్। దాసీదాససమాయుక్తంగృ.
హందద్యాద్ద్విజాతయే॥ తతఃప్రశామ్యతేపాపంగౌతమస్యవచోయథా।కృ
ష్ణాపిపీలికాయత్ర గ్రామేషునగరేషుచ॥దృశ్యంతేహ్యతిమాత్రంచేదూర్ధ్వం
వంశకృతాలయాః । శాంతిగృహే దేవగృహే తథాచనృపతేర్గృహే॥
ఉపర్యుపరిమాత్రంచ దృశ్యంతేఽశ్మనస్తదా। మక్షికామశికాదంశా అతి
మాత్రంభయావహాః ॥ ఈదృశైర్లక్షణోత్పాతైర్మహాచ్చోరభయం
భవేత్। ద్రవ్యాణాంహరణంబ్రూయాత్పరచక్రస్యచాగమం ॥ తత్రశాం
తింప్రవక్ష్యామి విశ్వామిత్రోపదర్శితాం। అశ్వత్థసమిధాంచైవహుత్వా
చాష్టోత్తరంశతం ॥పూర్ణపాత్రాణివైదద్యాద్ధోమాంతేభూరిదక్షిణాం।
సర్వోపస్కరసంయుక్తం గృహందద్యాద్ద్విజాతయే॥ తిలపాత్రంప్రదాత
వ్యం తిలాన్ జుహ్వతిసంపదః। అనగ్నిర్జ్వలతేయత్ర అధూమోధూమద
ర్శనం॥ బాలైస్సహకుమారాశ్చ కలహంయత్రకుర్వతే। గవాద్యానాం
భవేన్నిత్యం తథాఘోషనివాసినాం ॥ చలతాంసార్థవాహానాం కల
హోయత్రజాయతే। రాజామాత్యవినాశంచపౌరాణాంచమహద్భయం
తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి పితామహవచోయథా। పాలాశసమిధామగ్నౌ
సహస్రాష్టోత్తరంహువేత్ ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తత్ర పరమాన్నం
ఘృతప్లుతం। తతస్తుశమయేత్పాపం పితామహవచోయథా ॥ ప్రాకారే
నగరేరమ్యే గోపురాట్టాలకేషువా। రథ్యాంచతుష్పథేచైవదేవతాయత
నేషుచ ॥ నివాసంయత్రకుర్వంతి బకాఃకాకాశ్చకౌశికాః । గృధ్రాఃపర

భృతశ్చైవ అరణ్యామృగపక్షిణః॥ నిరూహేతక-లహంఘూరం సిద్ధానాం వచనంతథా। నిరూహేతకర్తయేత్ ॥ తత్ర శాంతింప్రవక్ష్యామినారదెనోప లక్షితాం। అశ్వత్థసమిధానాంతు ఘృతాక్తానాంవిభావసోః॥ వాయవ్యేనె హామంత్రేణ నివేద్యంచసుశోణితం । తతస్తుశామ్య తెపాపం నారదస్య వచోయథా॥ మృతఃశ్మశానంయోనీతః పునర్జీవతిమానవః। గృహెయ స్యప్రవిష్టో స్యాత్తైద్యదికదాచన ॥ అచిరాన్మృత్యుతాం యాతిహృత దారపరిగ్రహః। తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి ధర్మరాజమతంయథా ॥ సక్షీ రాణాంఘృతాక్తానా మగ్నేహుత్వాముఖేబుధః । ఔదుంబరీణాంవిధి వత్తతః శాంతిఃకృతాభవేత్॥ సావిత్ర్యాష్టసహస్రేణ క్షీరశాంతింతుకార యేత్।క్షీరశాంతిశ్చరక్తానామెకవర్ణానామిత్యాదీనాంవక్ష్యమాణానాం॥ కపిలాతిలకాంస్యాని హెమామాంతేభూరిదక్షిణాం ।తత స్తచ్ఛామ్యతె పాపం ధర్మరాజమతంయథా॥

శ్వాసృగాలోథవాగృధ్రైః కాకోవాయదిమానుషః।శ్మశానాస్థిం సమాదాయ పురమధ్యేప్రవేశయేత్॥ నగరంపట్టణంవాపిగ్రామంవాయ దివాగృహం। అచిరెణైవకాలేన శ్మశానంతద్భవిష్యతి॥ చోరమండలసం ప్రాప్తిః పరచక్రస్యచాగమః। అనారోగ్యమనావృష్టి దుర్భిక్షంజనమా రకం॥ సంగ్రామంశస్త్రసంఘూతం క్షిప్రమేవవినిర్దిశేత్ । తత్రశాంతిం ప్రవక్ష్యామి తస్యపాపస్యశాంతిదాం॥ అశ్వత్థసమిధోగృహ్య తిలాంశ్చమ ధుసంయుతాన్। విరూపాక్షేణమంత్రేణ విరూపాక్షాంసుశోణితాం॥ తిల పాత్రోపహారంచ క్షీరశాంతించకారయేత్ ॥తత స్తచ్ఛామ్యతెపాపం ప్రజా పతిమతంయథా॥సౌత్రామణిఃపాకయజ్ఞఃపశుబంధ స్తథైవచ।క్రతవశ్చప్ర వర్తంతెఅనధీత్యకృతోదయః॥ యస్మిం స్తథాప్రవర్తంతె క్రోధలోభభ యాదపి।అదత్వాదక్షిణాంసమ్యక్ జ్మహదుత్పాతలక్షణం॥ అనారోగ్యమనా వృష్టి దుర్భిక్షంజనమారకం। జ్వరఃకాస స్తథాశ్వాసఃకుష్ఠదద్రువిషూచి కాః ॥ శిరోరోగాశ్శిరోగాశ్చ పాండురోగోగళగ్రహః । అథయశ్చప్రవ ర్తంతె దుర్దృష్టెస్వప్నలక్షణైః ॥ తత్రశాంతింప్రవక్ష్యామి బృహస్పతి

మతంయథా। త్రిరాత్రోపోషితోభూత్వాహ విష్యాశీపురోహితః॥ సక్షీ
రాణాంఘృతాక్తానాం సమిధాంశ్చశతందహేత్ । వజ్రమింద్రాశనిర్వా
పి జ్వలనై ్యనిపతేద్యది ॥ పురోజనపదేవాపి తత్రవిద్యాన్మహద్భయం।
సంవత్సరతతోఘోరే విద్యాద్బహుజనక్షయం॥ రాజామాత్యవినాశంచ
నిర్దిశేన్నాత్రసంశయః । తత్ర శాంతింప్రవక్ష్యామి ఇంద్రాగ్నివచనంయ
థా॥ అపామార్గస్యసమిధాం సహస్రాష్టోత్తరందహేత్। పాయసంభోజ
యేద్విప్రాన్ క్షీరశాంతించకారయేత్॥ రక్తానాంమేఘవర్ణానాం గవాం
క్షీరంసమాదిశేత్ । హుత్వాహుతిశతం విప్రమాహేంద్రదైవమంత్ర
విత్ ॥ సువర్ణమణిసంఘూతాం హోమాంతేభూరిదక్షిణాం। తతస్త
చ్ఛామ్యతేపాప మింద్రాగ్నివచనంతథా॥ ప్రతిస్రోతోమహానద్యః ప్రవ
హంతిజలాశయాః। ఉన్మార్గపథగామీని జలాన్యుపహరంతిచ॥ఉద్గిరంతి
జలంభూమౌ పుష్కరిణ్యోజలాశయాః । కుముదోత్పలపుష్పాణాం నద్యా
స్స్రోతసిసంభవః॥ దర్శనంసప్తఋషీణాం నాగానాంజలశాయినాం। చై
త్యవృక్షామహాలాకాశ్చ ప్రస్రవంతిఫలంతిచ॥ పూయశోణితగంధా
శ్చ కృపాపాణాంసుగంధితా । క్రిమిశోణితవర్షంచ భిన్నాభిన్నఃపురో
హితః॥ ఈదృశానినిమిత్తాని సంతియత్రైవగౌతమ । పరచక్రాగమంవిం
ద్యాత్సర్వలోకభయావహం ॥ రాజామాత్యభయంబ్రూయాత్పౌరా
ణాంచమహద్భయం।ఔదుంబరీణాంవిధివత్సమిధాంవైసమాహితః॥ సహ
స్రాష్టోత్తరంహుత్వా త్వింద్రాగ్నైయెనమంత్రవిత్ । రుద్రజాపశ్చకర్త
వ్యో వాయవ్యశ్చసమంతతః॥ దేవాలయేషుసర్వేషు నానావాదిత్రనిస్వ
నైః। మోదకాక్షతపత్రైశ్చ బ్రాహ్మణాన్స్వస్తివాచయేత్॥ ద్విజాతీనాం
గోసహస్రం హోమాంతేభూరిదక్షిణా।ఉత్పాతాదినిమిత్తాస్తు యేకేచి
ద్భయదారుణాః॥ గోప్రదానేనశామ్యంతి ప్రజాపతిమతంయథా। వ్రతో
పవాసైర్నియమైర్హోమైర్బ్రాహ్మణతర్పణైః॥దివ్యోత్పాతేసముత్ప
న్నే మాహేంద్రంసాధయేచ్చరుం। వారుణంచాంతరిక్షేచ ఆగ్నేయంపా
ర్థివేతథా॥ తథాసంగ్రామకాలేపి ప్రహారాణాంనివృత్తయే। ఏవమిత్యా

దికంలోకేది వ్యభౌమాంతరిక్షజం॥నియమైర్వ్రతోపవాసైశ్చ శాంతిభిశ్చ
ప్రశామ్యతి । దేవతాయత్రపూజ్యంతే సాంవత్సరపురోహితాః॥ గురవో
గ్రహనక్షత్రం తదాహుఃశుభలక్షణం। ఇతిమదనరత్నేగర్గోక్తా నానో
త్పాతశాంతయః॥

తత్రైవ దేవీపురాణే ॥ అపచారేణలోకానా మపకారాద్దురాత్మ
నాం। అపరక్తవినాశాయ సృజంతేదేవతామునే। ఉత్పాతాన్వివిధాకా
రాన్దివ్యభౌమాంతరిక్షజాన్ । సప్రాచీందిశమన్వావర్తతే భయదాస్య
మణికుంభా స్థాలీదరణయానచ్ఛత్రశయ్యాసనా వసథధ్వజపతాకాగ్ర
హైకదేశపరిభంజనేషు గజవాజిముఖ్యాఃప్రమీయంత ఇత్యేవమాదీని
తానిసర్వాణీంద్రదేవత్యా న్యద్భుతానిప్రాయశ్చిత్తాని భవంతీంద్రంవో
విశ్వతస్పరీతి స్థాలీపాకాదష్టశతం హుత్వాపంచభిరాజ్యా హుతిభిర్జు
హుయాదింద్రాయస్వాహా శచీపతయేస్వాహా వజ్రపాణయేస్వాహేశ్వ
రాయ స్వాహాసర్వపాపప్రశమనాయ స్వాహేతివ్యాహృతిభిశ్చ పృథగ్జు
హుయాత్॥దక్షిణాందిశమన్వా వర్తతేభయదస్య ప్రజాయాంపశుషుశరీరే
వారిష్టాని ప్రాదుర్భవంతివ్యా ధయోహ్యానేకవిధా అతిస్వప్నదుస్వప్న
మతిభోజనమాలస్యా జీర్ణానిగృహద్వారేణ వాయసోగచ్ఛతి కపోతః
ప్రవిశతి శరీరేవారోహతికృష్ణా స్త్రీఅదర్శనమాదర్శే ఇత్యేవమాదీని
తాని సర్వాణియమదైవత్యా న్యద్భుతానిభవంతి నాకేసుపర్ణమితిస్థా
లీపాకా అష్టశతంహుత్వా పంచభిరాజ్యాహుతిభి ర్జుహుయాతియమా
యస్వాహా ప్రేతాధిపతయేస్వాహా దండపాణయేస్వాహేశ్వరాయస్వా
హా సర్వపాపప్రశమనాయ స్వాహేతివ్యాహృతిభిశ్చపృథగ్జుహుయాత్॥స
ప్రతీచీందిశమన్వావర్తతేయస్య క్షేత్రగృహాసంస్థేషు ధాన్యేష్వద్భుతాః
ప్రాదుర్భవంత్యుపద్రవా అనేకవిధాఅఖుపతంగ పిపీలికామధ్వకభామ
కశుకశరభక సాత్మకమిత్యేవమాదీని తానిసర్వాణి వరుణదైవత్యాని
భవంతి॥ ఘృతవతీతివరుణస్యాత్తంభన మసీతిస్థాలీపాకాదష్టశతం హు
త్వాపంచభిరాజ్యా హుతీర్జుహుయాతివరుణాయస్వాహాఽపాంపతయేస్వా

హా పాశపాణయేస్వాహే శ్వరాయస్వాహా సర్వపాపశమనాయ స్వాహేతివ్యా హృతిభిశ్చపృథగ్జుహోతి॥ సడుదీచీందిశమన్వావర్తతే థయదాస్యకనకరజత వజ్రవైడూర్యముక్తామణి వియోగోభవత్యారం భోవావిపద్యంతే మిత్రాణివేవవిరజ్యంతే వేశ్మనిమధూన్యలాబూని వాజా యంతే వల్మీకాశ్చోచ్ఛ్రియంతే శుష్కవృక్షాఃపరోహంతితైలంస్రాయ ఉతిరాత్రావిందధనుర్దృష్ట్వాదివాశ్వేతవాయసంశ్మశానాగ్నిధూమో జాయతే శ్వేతరీగర్భంగృహ్ణాతి ఏవమాదీనివైశ్రవణ దైవత్యాన్యద్భు తానిభవంతి । అభిత్యందేవమితిస్థాలీపాకాదష్టశతం హుత్వాపంచభిరా జ్యాహుతీర్జుహోతి॥ వైశ్రవణాయస్వాహా యక్షాధిపతయేస్వాహా హి రణ్యపాణయేస్వాహాఈశ్వరాయస్వాహా సర్వపాపశమనాయ స్వాహేతి వ్యాహృతిభిశ్చ పృథగ్జుహోతి। సపృథివీమన్వావర్తతే థయదస్యపృథి వీస్ఫుటతిస్ఖలతికంపతి జ్వలతిరుదతి ధూమాయత్యకస్మాత్సలి లముద్గిరతిప్ల వతిమజ్జతినిమగ్నము పప్లవత్యకాలేపుష్పఫలానీత్యేవ మాదీనాగ్నిదైవ త్యాద్భుతాని భవంత్యగ్నిందూతమితిస్థాలీపాకా ద్ధుత్వాపంచభిరాజ్యా హుతీర్జుహోత్యగ్నయే స్వాహార్చిష్మతేస్వాహా శక్తిపాణయే స్వా హేశ్వరాయస్వాహా సర్వపాపశమనాయ స్వాహేతివ్యాహృతీభిశ్చపృథ గ్జుహోతి । సోంతరిక్షమన్వావర్తతే సయదాస్యవివాతావాతా వా యంతేభ్రేషుచాపరూపాణి దృశ్యతేఖరకరంభగృధ్రకంకకపోతోలూకశ్యే నమావాసయంగోమాంసం యూణ్ణాన్యుపరిపశుమాంసపశ్వస్థి రుధిరవ షాణిప్రవర్తంతే కాకమైథునానిదృశ్యంతే రాత్రౌమణధనుఃపశ్యేచ్ఛశ కాగ్రామేవిశంతివృక్షా స్రవంతిరుధిరాణ్యాకాశేనగరస్య సతీత్యేవమా దీనివాయుదైవత్యాన్యద్భుతానిభవంతి ॥ వాతఆవాత్వితి స్థాలీపాకాద్ధు త్వాష్టోత్తరశతం పంచభిరాజ్యాహుతీర్జుహోతివాయవేస్వాహా మ హాభూతాధిపతయేస్వాహా శీఘ్రపాణయేస్వాహేశ్వరాయస్వాహా సర్వ పాపహరాయస్వాహే తివ్యాహృతీభిర్హుత్వాథ సామగాయేత్॥ సదివ మన్వావర్తతేథ యదాస్యగ్రహనక్షత్రాణి ... ధూమాయంతి

దిశోదహ్యంతికేతవశ్చోత్తిష్ఠంతి గవాంశృంగేషుధూమోజాయతే గవాం
స్తనేషురుధిరంప్రసవత్యత్యర్థంహిమంనిపతత్యేవమాదీని సోమదైవత్యా
న్యద్భుతాని భవంతిసోమంరాజానమితి స్థాలీపాకాదష్టోత్తరశతంహు
త్వా పంచభిరాజ్యాహుతీర్జుహోతిసోమాయస్వాహా నక్షత్రపతయే
స్వాహా శీతపాణయేస్వాహేశ్వరాయస్వాహేతి సర్వపాపహరాయ
స్వాహేతిచవ్యాహృతీభిశ్చపృథగ్జుహోతి॥ సపరాందిశమన్వావర్తతే దేవా
యతనానికంపంతే దేవతాప్రతిమాహసంతినృత్యంతి గాయంతిస్ఫుటంతి
ఖిద్యంత్యున్మీలంతి నిమీలంతిప్రతియాంతినద్యః ॥ కబంధమాదిత్యేదృ
శ్యంతే జలంచపరితప్యతే కేతూపతాకాచ్ఛత్రవజ్రవిషాణాని ప్రజ్వలం
త్యశ్వావాధిష్వం గారాన్క్షరంత్యహతాని కర్మాణిక్రందంత్యేవమా
దీని విష్ణుదైవత్యాద్భుతాని భవంతీదంవిష్ణురితిస్థాలీ పాకాద్ధుత్వాపంచా
జ్యాహుతీర్జుహోతి విష్ణవేస్వాహా సర్వభూతాధిపతయేస్వాహా చక్రపా
ణయేస్వాహేశ్వరాయస్వాహా సర్వపాపహరాయస్వాహేతివ్యాహృతి
భిర్హుత్వాథసామగాయేత్। ఖననదహనాభిమర్శనాగ్దోభిరాక్రమణా
చ్చచతుర్భిశ్శుధ్యతేభూమిః- పంచమశ్చోపలేపనాత్। సంభారాన్సంప్రదక్షిణ
మానీయబ్రాహ్మణైః స్వస్తివాచయిత్వాసంభారైర్య దుపసృష్టంతద
భ్యుక్షేచ్ఛామ్యతీహబ్రాహ్మణాన్భోజయేత్। హిరణ్యగాశ్వాసాశ్వాది
దక్షిణాందద్యాత్॥ సాథస్తాద్దిశమన్వావర్తతేథ యదాస్యమనుష్యగోమ
హిష్యజాష్ట్రాః ప్రసూయంతే హీనాంగాన్యతిరిక్తాంగాని కృతరూపాణి
వాజాయన్తే అచలానిచలన్త్యేవమాదీని రుద్రదైవత్యాన్యద్భుతానిభ
వంతి॥ ఆవోరాజానమితిస్థాలీపాకా దష్టోత్తరశతంహుత్వా పంచాజ్యా
హుతీర్జుహోతిరుద్రాయ పశుపతయేశూలపాణయే ఈశ్వరాయసర్వ
పాపహరాయచే తివ్యాహృతీభిర్హుత్వా సామగాయేత్॥ ఊర్ధ్వాదిశమ
న్వావర్తతే థయదాస్యమానుషాణామతి దుఃఖంపర్వతాస్ఫుటంతి నిపతం
త్యాకాశాద్భూమిఃకంపతే మహాద్రుమాశ్శుష్యంత్యశ్మానః ప్లవంతేచతు
ష్పాదంపంచపాదంభవం త్యేవమాదిసూర్యదైవత్యాన్యద్భుతానిభవంత్యు

దుత్యాయితిస్థాలీపాకాదష్టోత్తరశతంహుత్వా పంచభిరాజ్యాహుతీర్జుహో
తిసూర్యాయ సర్వగ్రహాధిపతయె కిరణపాణయె ఈశ్వరాయ సర్వపాప
హరాయె తివ్యాహృతీభిర్హుత్వాథసామగాయేత్ ॥ ససర్వాదిశోఽ
న్వావర్తతె యదాస్యస్త్రియోయమలానిప్రసూయంతె శ్వేతకాకఃకా
కమైథునంచదృశ్యతె సర్వదిశాందాహశ్చజాయంతె పిశాచరాక్షసగో
జావృష్టిష్వగ్నిశ్చోద్భవతి పశుషుమానుషాభవంతి మానుషేషుసర్వా
ణిసత్వానిజాయంతె వాఙ్మనఃకర్మభీరుద్రం ద్వేష్టిస్త్రీపుంసయోః పౌం
శ్చల్యభావః సర్వపాపేషుబుద్ధిఃప్రవర్తత ఇత్యేవమాదీనిరుద్రదైవత్యా
ద్భుతానిభవంతి విశ్వతశ్చక్షురితిస్థాలీపాకంహుత్వా పంచభిరాజ్యాహు
తిం॥ రుద్రాయఉమాపతయె శూలపాణయె ఈశ్వరాయ సర్వపాపప్రశ
మనాయెతి వ్యాహృతీభిశ్చజుహోతి॥ భూమికంపోదిశాందాహోగ్రహ
యుద్ధంచజాయతే॥ గగనేదృశ్యతెకేతురాదిత్యశ్చైవకంపతె। ఆదిత్యేదృ
శ్యతేఛిద్రం కృష్ణవర్ణోఽభిజాయతె ॥ విపరీతానదీచైవ రుధిరంచప్రవా
హయేత్। గగనాచ్ఛ్రూయతెగీతం నిర్ఘాతశ్చైవజాయతె॥ ఏవమా
దీనిసర్వాణ్యద్భుతాని భవన్తితేషాంప్రాయశ్చిత్తానిభవంతి। గృహే
గృహేభవేచ్ఛాంతిఃబ్రాతృణాంయజనంబలిః॥ దానంరుద్రజపంనిత్యంపశు
భాస్కరపూజనం। లక్షహోమంకోటిహోమం దూర్వాహోమం
పురోహితః॥ గోభూహిరణ్యవస్త్రాన్నతిలదానంశుభావహం। పాయసంద
ధిక్షీరాజ్యందేయం విప్రేషుభోజనే ॥ అథపూర్ణాహుతింహుత్వా దూ
ర్వాదర్భశమీవీరణాందీ థసర్పిస్సర్షపాన్ఫలినీరసామార్గ తిల
యవవ్రీహాయః సమిధఃశ్చైతాన్యాహరేత్సన్నతః స్థండిలముపలిప్యతం
త్రేణోదనం కృసరంయవాన్నక్తుపాయసం దధిమధుఘృతాక్తాః పృథ
క్చరవః సర్వేషాంపాయసమగ్నిం సమిధాయజుహుయాదింద్రం విశ్వా
అపీవృధన్। నాకేసుపర్ణంవరుణస్యోత్తంభనమసి ॥ అభిత్యందేవగ్ంసవి
తారం। అగ్నిందూతంవృణీమహే॥ ఇదంవిష్ణుః॥విశ్వతశ్చక్షుః।గౌరీమిమాయ
యం॥ కాండాత్కాండాత్ ॥ [illegible] సాతినయజ్ఞా

యంతే। ఇహైవ స్తంమావ్యోష్టం॥ పునఃపత్నీమగ్నిరదా దాయుషాసహ వర్చసా। దీర్ఘాయురస్యాయః పతిర్జీవాతుశరదఃశతమితి॥ ఇతిమదన రత్నే దేవీపురాణోక్తాద్భుతశాంతయః॥

అథప్రాసాదకలశలింగార్చాభంగశాంతిః.

అద్భుతసాగరేనారదః॥ యత్రదేవకులేవజ్రంపతేద్గృధ్రోథవా పునః। కంకస్యపతనేచైవ చూడాయామగ్నిదర్శనం॥ లింగంవాభిద్యతే యత్ర కంపతేచానిమిత్తతః। చూడాభంగోథవేద్యత్ర ప్రతిమాభిద్యతే తథా ॥ గ్రామోత్పాదోభవేత్తత్ర స్వామినోమరణందిశేత్ । తత్ర శాంతింప్రవక్ష్యామి యేనసంపద్యతేశుభం। కుండంకృత్వావిధానేన తతో హోమంసమాచరేత్। చరుంచయమదైవత్యం సాధయిత్వావిధానతః॥ నసుపర్ణేనహస్తేన తతఃకర్మసమారభేత్ । అష్టోత్తరశతంహుత్వా ఘృతాంక్తసమిధస్తతః ॥ మాషైర్ముద్గైస్తిలైశ్చైవ ఘృతేనమధునా సహ। ఏభిఃపంచసహస్రాణి శక్తిబీజేనహోమయేత్ ॥ హోమాంతేతర్ప యేద్విప్రాన్ దక్షిణాభోజనాదిభిః । భూమింధేనుమనడ్వాహం స్వర్ణంధా న్యంసదక్షిణం॥ పంచగవ్యంతతఃకృత్వా స్నాయాద్దేవాలయేద్విజః । బలిం దత్వావిధానేన కృసరైఃపాయసైస్తథా॥ ఈశానంస్థాపయేత్తత్ర బలిందత్వావిధానతః । ఏవంకృత్వావిధానంతు కృతకృత్యోభవేన్నరః॥ మంట పస్యతథాభిత్తిశ్చూడాదేవకులస్యచ। పూజాయాంపార్థివస్యాపి ప్రతిమాయాంతథైవచ ॥ అకస్మాన్నిపతేద్యత్ర కంపతేవాఽనిమిత్తతః । దధిక్షౌద్రఘృతాక్తానా మశ్వత్థసమిధాంతతః॥ జుహుయాదష్టశతకమి మారుద్రేతిమంత్రవిత్ । ధేనుంచదక్షిణాం దద్యాత్తిలపాత్రంసకాంచనం॥ ఇతి శాంతిరత్నే లింగార్చాదిభంగశాంతిః॥

మదనరత్నేపరిశిష్టే—గృహమధ్యేస్థూణావిరోహతి కపోతోవాగారమధ్యే నిపతేద్వాయసోవాగృహం ప్రవిశేద్గౌర్వాగృహమారోహే ద్వల్మీకంవోపజాయంతే॥ గారాత్మానంప్రతినయె దనడ్వాన్ దివంతూల్లి ఖేదనగ్నౌవాధూమ్రంజాయతే ఛత్రాంకంనిర్యాసంవోపజాయతే మం

దూర్వోర్ధృష్ట్వావా వాసేనస్వప్నేస్థిదంత పతనేవాగృహపతిర్జాయయూ సహైవాపరతింవిందేత్ । అన్యేషువాగృహేవాత్వాతేషు దేవయజనోల్లే ఖనప్రభృత్యగ్నిముఖాంతంకృత్వాస్థాలీపాకాజ్జుహోతి॥ యతఇంద్రభయామహేఇతి పురోనువాక్యామనూచ్యస్వస్తిదావిశస్పతిరితియాజ్యయాజుహోత్యథాజ్యాహుతీరుపజుహోతి వాస్తోష్పతేశంనఇంద్రాగ్నీ కయానశ్చిత్రఆభువత్ కోఅద్యాభవతంనస్సుమనసావితి స్విష్టకృత్ప్రభృతి సిద్ధమాధేనువరప్రదానాదథాగ్రేణ శమీపర్ణేషుహుతశేషం నిదధాతిశనోదేవీరభిష్టయ ఇతిస్థాలీపాకంస్కంత్వాళనమాజ్య శేషముదకశేషంచపాత్ర్యాం సమానీయనినయేత్రోష్వేషయె ద్వాతచ్ఛంయోరావృణీమహఇత్యన్నంసంస్కృత్య బ్రాహ్మణాన్సంపూజ్యాశిషోవాచయిత్వాశివంభవేదిత్యద్భుతోవ్యాఖ్యాతః॥

అథజనమారమహామార్యాదిశాంతిః.

హేమాద్రౌగర్గః ॥ జనమారసముత్పత్తింప్రవక్ష్యామిసశాంతికం। యదాలోభసమావిష్టాః పీడ్యంతేపార్థివాః ప్రజాః॥ రమత్యాభిర్దుతతరోనచ ధర్మేణాతిష్ఠతి । వచస్తస్యానువర్తంతే ప్రజామంధరిహాయతః॥ క్రోధలోభసమావిష్టాః సాధ్వాచారవివర్జితాః। పూజయంతిచనాభిక్షుం దేవాన్విప్రాంస్తథాసుహృత్ ॥ తాస్వధర్మాభిభూతాసు తతో రుద్రఃప్రకుప్యతే। అంతకోప్యేషభగవాన్భూతానాంప్రీతఏవచ॥ కురుతేసావికారాంశ్చహేతుభూతాన్పృథగ్విధాన్। తారాగ్రహానక్షత్రదండాన్రాహువీరకకారకాన్ ॥ ససూర్యసంధ్యావికృతి ఘోరాన్వామృగపక్షిణః। భూకంపోల్కానిపాతశ్చ సీతోష్ణానిలవిక్రియః ॥ అతివర్షమవర్షంతు తథైవర్తువిపర్యయః । ఓషధ్యోరసహీనాశ్చ భవేదృతువిపర్యయే॥ రసవీర్యవిహీనాస్తా రోగానుత్పాదయంత్యథ । దివ్యభౌమాంతరిక్షాస్స్యురుత్పాతాదోషసూచకాః॥ సంభవంతితదారోగా దారుణాజనమారకాః రుద్రప్రకోపజంత స్మాజ్జనమారంప్రచక్షతే॥ తేనాభిభూతాస్సర్వేపిచ లంతేబుద్ధివైకృతాత్ ॥ సత్వంబలంచవికృతిం యాంతిప్రాయేణజంతుషు।

బ్రహ్మస్వహరణాచ్చాపి గురుద్రోహాత్సతాంవధాత్ ॥ లక్ష్యతేజనమారో యం సముత్పన్న ఇతిశ్రుతిః। తద్రుద్రకోపజంతస్మా జ్జనమారప్రశాంతయే॥ తస్మాత్ప్రసాదయేద్యత్నా ద్దేవదేవంమహేశ్వరం। దైవజ్ఞానాప్రతిష్ఠేసవిధినాసుసమాహితః॥ గాణాపత్యేనవిధినా అథర్వశిరస స్తథా। యామలేన విధానేన కుర్యాద్దేవప్రసాదనం॥ శివసూ క్తముమాసూ క్తం జపేచ్చశత రుద్రియం। బల్యుపహారాన్వివిధాం శ్చైత్యరేషునివేదయేత్॥ ఆవాహయి త్వాసగణం రుద్రంవాశివమేవవా। బ్రాహ్మణాన్భక్ష్యభోజ్యైశ్చ దక్షిణా భిశ్చతోషయేత్॥ ప్రసాదితేతతోరుద్రే జనమారోనివర్తతే। నహ్యేష నానాదైవత్యై ర్విచిత్రై శ్చాన్యకర్మభిః॥ బలాచ్ఛమయితుం శక్యోరుద్ర కోపసముత్థితః। తస్మాత్ప్రసాదయేద్యత్నై ర్భవంతుజగతోహితం॥ శివం ప్రజానాంభవతి యదాసంప్రీయతేశివః। ధర్మమంగలశీలశ్చ దేవబ్రా హ్మణపూజితః॥ శివార్చనరతస్సర్వై రుపసర్గైర్విముచ్యతే। జపోప వాసనిరతోనృపతి స్సంయతేంద్రియః॥ యుక్తోహోమంప్రకుర్వీత నియ మేనయథావిధి॥ ఏవంయు క్తస్యనృపతేః కర్మసిద్ధిఃప్రజాయతే। కర్మ ణ స్తస్యమూలంహిశ్రద్దధానోనృపఃస్మృతః॥ ఉపోషితోనరఃస్నాతఃశుక్ల వస్త్రసమావృతః। ఆత్మరక్షాంస్స్వయంకృత్వాతతః శాంతింప్రయోజయే త్॥ ధర్మాత్మాధర్మవిదుషాం రాజారాజపురోహితః। రాజ్ఞావైసగుణో యేషాం కుశలంతత్రవర్ధతే॥ విష్ణుధర్మోత్తరే॥ రుద్రాణాంచతథాజా ప్యం సర్వాఘవినిషూదనం।సర్వకామకరోహోమ స్తథా సర్వత్రశాంతి దః॥ అజావికానామశ్వానాం కుంజరాణాంతథాగవాం। మనుష్యాణాంన రేంద్రాణాం బాలానాంయోషితామపి॥ గ్రామాణాంనగరాణాంచ దో షాణామపిభార్గవ। ఉద్ధూతానాంచధర్మజ్ఞ వ్యాధీతానాంతథైవచ॥ మ రణేసమనుప్రాప్తే రిపుజేచతథాభయే। రుద్రహోమఃపరాశాంతిః పా యసేనఘృతేనచ॥ మార్కండేయపురాణే॥ ఉపసర్గేనరాణాంతు మహా మారీసముద్భవం। తథాత్రివిధముత్పాతం మాహాత్మ్యంశేషమన్మమ॥ అత్రప్రాగుక్తనృసింహగాయత్ర్యా లక్షహోమకోటిహోమౌచజ్ఞేయౌ॥ ఇతిమహామార్యాదిశాంతిః॥

అథకాకమైథునశాంతిః.

అద్భుతసాగరగర్గః ॥ కాకస్యమైథునంపశ్యే త్కాకశ్శిరసిచె ద్విశేత్ । శిరస్యురసివాకుర్యాత్ తృష్టఘాతుంనఖైస్తథా॥ విదారణంచ కురుతేశయానంచస్పృశేద్యది।తదావదేత్తుమరణం మహారిష్టమథాపివా। శాంతింతత్రప్రకుర్వీత విధానేనయథోదితు । ఉద్దిశ్యారిష్టశమనంకుర్యా త్సంకల్పపూర్వకం॥ శుచౌదేశేరత్నిమాత్రె స్థండిలేగ్నినిధాయచ । తదీ శానేచాష్టదళే కుంభస్యోపరిశక్తితః॥ హిరణ్యనిర్మితం త్వింద్రంలోకపా లసమన్వితం। పూజయిత్వాస్వశాఖోక్త విధినాశ్రేపయెచ్చరుం ॥ కృత్వా జ్యభాగపర్యంతం జుహుయాత్కామశోహవిః। పాలాశసమిధోవ్రీహి చ ర్వాజ్యానియథాక్రమం ॥ అష్టోత్తరసహస్రం వాశతమష్టోత్తరంతువా। యతఇంద్రేతిమంత్రేణ లోకపాలెభ్యఏవచ ॥ శక్త్యాహుత్వాస్వశాఖోక్త ప్రాయశ్చిత్తాహుతీహూనేత్ ।లోకపాలబలిందద్యాదింద్రాగ్న్యాదెశ్చశే షతః॥ వాయసేభ్యోబలిందద్యా దైంద్రవారుణమంత్రతః । ఐంద్రవారుణ వాయవ్యా సౌమ్యాయామ్యాశ్చనైఋతాః ॥ తెకాకాఃప్రతిగృష్ణంత్తు భూమాపన్నంమయార్పితం ॥ పూర్ణాహుతింతతోదత్వా ఆచార్యంపూ జయెత్తతః। కుంభోదకేనాభిషేకోయజమానస్యవిస్తరాత్ ॥ ఆచార్యా యెంద్రప్రతిమాం దద్యాత్సోపస్కరాంతతః । శక్త్యాచభూయసీందద్యా ద్విజానాంభోజనందిశేత్ ॥ శతంతదర్ధమర్ధం వాశక్త్యాభావేదశాపివా। కారోమైథునయుక్తశ్చేచ్ఛ్వేతస్సయదిదృశ్యతే ॥ ఇతిహేమాద్రౌగర్గః॥ కేచిత్తుశ్వేతకాకమైథునదర్శనే విశిష్టోదోషఃనకేవలఇత్యాహుః। తేచేద్య దిపదాభ్యాందృశ్యతేయదావృత్యా చనిమిత్తభేదాత్ జ్ఞానాన్మృతాఇ త్యపేక్షః॥ఇతికాకమైథునశాంతిః॥

అథవాయసశాంతిః.

మానవసంహితాయాం—అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి వాయసఃప్ర విశేద్గృహం। ప్రవిశేద్వారతోగచ్ఛే న్మాసమేకంవివర్జయేత్॥ ద్వారాంత రేయదాగచ్ఛేత్ షణ్మాసాంస్తువివర్జయేత్। దేవాలయేనృపాణాంతు । గా

మనాశోభవిష్యతి ॥ గృహంప్రవేశనేకాకో గృహాశేషక్షయంకరః। శ్వాన మార్జారతోగచ్ఛే ద్వాయసఃప్రవి శేద్గృహం॥ గృహస్థమరణంవిన్ద్యాత్స ర్వనాశోగృహేభవేత్ । ఏతేషాందోషజాతానాం శాంతింవక్ష్యేసమాస తః॥ ప్రవేశస్థానదేశేషు దక్షిణేవాగృహాత్తతః। ఆచార్యంవరయేదాజ్ఞా బ్రాహ్మణంవేదపారగం ॥ వ్రీహిద్రోణేసుశ్లక్ష్ణం॥ స్థాపయేద్వ్రణంఘటం। పంచపల్లవసంయుక్తం పంచగవ్యసమన్వితం ॥ పంచరత్నసమాయుక్తం పూరయేత్తీర్థవారిణా। తస్యోపరిన్యసేత్పాత్రే కాకరూపంశచీపతిం॥ కర్ష మాత్రసువర్ణేన పాదేనాథస్వశక్తితః । యతఇంద్రేతిమంత్రేణ అర్చయి త్వాతుదైవవిత్ ॥ ఇంద్రాదీశానపర్యంత మర్చయేల్లోకపాన్క్రమాత్। కుంభాభిమంత్రణంకుర్యాచ్ఛ్రీరుద్రంచస్పృశంజపేత్ ॥ స్వగృహ్యోక్తేన విధినాహోమ కర్మసమాచరేత్।యతఇంద్రేతిమంత్రాభ్యాంసమిదాజ్యచ రూన్జుహునేత్ ॥అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టాత్తరశతంతువా।త్ర్యంబకేణ మంత్రేణ తిలానష్టశతంహునేత్ ॥ఇదంవిష్ణుస్తుమంత్రేణ లాజహోమంస మాచరేత్।వుపహోమంతతఃకృత్వామహావ్యాహృతిభిర్హునేత్॥ ఇం ద్రాయస్వాహా వాయసోత్పాతశమనాయ స్వాహాశాంతాయస్వాహేతి। తతఃస్విష్టకృతంహుత్వా హోమశేషంసమాపయేత్॥ సంపాతైరభిషిక్త స్తు గోయుగ్మందక్షిణాందిశేత్। ఆజ్యావలోకనంకృత్వా మహాశాంతింపఠే త్తతః॥ ఇతివాయసశాంతిః ॥ నారదః ॥ శ్రీధాన్యబన్ధునాశశ్చ విత్తహాని స్త థాఽయశః। బన్ధుక్లేశంపుత్రహానిః స్త్రీచిన్తాచమద్గదః॥ పూర్వాహనిఫలా న్యేషా మింద్రలుప్తేచమస్తకే । పంచత్వక్పల్లవస్వర్ణ పంచామృతఫలో దకైః॥ అభ్యజ్యమంత్రితైర్మంత్రై స్స్నానాద్దోషంవిముంచతి ॥ ఏవమె వాగ్నిదాహేపి మస్తకేమధ్యమాపితె। దంతచ్ఛేదేకాకహంతా సరటీప తనేపిచ॥ లాభదఃకుడ్యగోధాత్ర శుభదోవ్యత్యయేవ్యయః। దక్షిణేస్ఫురణే లాభం వామేస్ఫురణమన్యథా॥ స్త్రీణాంవిపరీతం॥ సీతాహారీంద్రదక్షిణదాచ రాణాంవా మానినేత్రాణిసములసంతీతిరామాయణోక్తేః॥

అథకాకమైథునమదనరత్నోక్తాశాంతిః.

మదనరత్నే నారదః ॥ దివా వా యది వా రాత్రౌ యః పశ్యేత్కాకమైథునం। సనరో మృత్యుమాప్నోతి యది వా స్థాననాశనం ॥ కాకఘాతవ్రతం యద్వా విదధీతాథవత్సరం। పితృవద్దేవద్విజాగ్ర్యభక్త్యా ప్రత్యహం చాభివాదయేత్ ॥ జితేంద్రియో జితక్రోధః సత్యధర్మపరాయణః । తద్దోషశమనాయాథ శాంతికర్మ సమాచరేత్ ॥ గృహస్యైశానభాగే తు హోమస్థానం ప్రకల్పయేత్ । స్వగృహ్యోక్తవిధానేన తత్ర స్థాప్య హుతాశనం ॥ ముఖాంతే సమిదన్నాజ్యైర్హుర్నెదష్టోత్తరంశతం । ప్రతిమంత్రం త్ర్యంబకేన అపమృత్యుద్వయేన చ ॥ అపమృత్యుమపత్విధమితి మంత్రద్వయం తైత్తిరీయే ప్రసిద్ధం। వ్యాహృతీభిర్విహితి లైర్జయాద్యంతం ప్రకల్పయేత్ ॥ పూర్ణాహుతిం చ జుహుయాత్ కర్తా శుచిరలంకృతః । స్వర్ణశృంగీం రౌప్యఖురాం కృష్ణాం ధేనుం పయస్వినీం ॥ వస్త్రాలంకారసహితాం నిష్కద్వాదశసంయుతాం । తదర్ధేన తదర్ధేన తదర్ధేనాథ తత్వాయుతాం॥ యథావిత్తానుసారేణ తన్న్యూనాధికకల్పనా। ఆచార్యాయ శ్రోత్రియాయ తాం గాం దద్యాత్కుటుంబినే ॥ యస్మాత్త్వం పృథివీ సద్యో వైశ్లతాదగ్నిసన్నిభాత్ ।సర్వమృత్యుంహరేన్నిత్య మతః శాంతిం ప్రయచ్ఛమే॥ బ్రాహ్మణేభ్యో విశిష్టేభ్యో యథాశక్త్యా చ దక్షిణాం । బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాత్ స్వస్తివాచనపూర్వకం ॥ ఏవం యః కురుతే సమ్యక్ స తు దోషాత్ప్రముచ్యతే॥

అథపల్లీసరటశాంతిః.

మదనరత్నే వృద్ధగార్గ్యః—మూర్ధ్ని రాజ్యశ్రియో శాప్తి నేత్రయోర్బంధుదర్శనం । నాసికాయాంతు సౌభాగ్యం వక్త్రేమృష్టాన్నభోజనం॥ కంఠే నిత్యం ప్రియాశ్లేషః స్కంధయోర్విజయం ధ్రువం। ధనలాభో బాహుయుగ్మే కరయోరర్థసంచయః ॥ వక్షఃస్థలే చ సౌభాగ్యం పుత్రప్రీతివివర్ధనం। పుత్రలాభస్తుకుక్షౌ స్యా న్నాభౌ కీర్తివివర్ధనం॥ అర్థలాభస్తుపృష్ఠే స్యాత్ భుజాభ్యాం తు వాహనం । జంఘయోశ్చ నిరుద్యో

గః పాదయోర్భ్రమణంభవేత్॥ పాదతశ్చోర్ధ్వగమనం కుర్యాదా
మస్తకోపరి । గాత్రప్రదక్షిణంవాపి రాజ్యలాభోభవేత్తదా ॥ మస్తకా
త్పాదపర్యంతం యదిగచ్ఛేదధోపివా। గాత్రాప్రదక్షిణంవాపిహానిశోకా
సమాదిశేత్॥ సరటీపతనేహానిః సర్వాంగేషుచసర్వదా । ఊర్ధ్వంగ
చ్ఛేదధోవాపి కుటుంబకలహప్రదః॥ ఇతిపల్యాఃప్రపాతస్య ఫలంజ్ఞేయంవి
చక్షణైః । ఏతదేవఫలంవింద్యాత్సరటస్యప్రరోహణే॥ పల్యాఃప్రపాతనే
చైవ సరటస్యప్రరోహణె। పంచరాత్రాద్భవేత్తస్య వ్యాధిపీడావిశేషతః॥
పతనానంతరంతస్యా రోహణంయదిజాయతె । పతనేఫలముత్కృష్టం
రోహణేవిఫలంభవేత్॥ ఆరోహణంచోర్ధ్వవక్త్రేఅధోవక్త్రేనిపాతనం।
భవేద్యదిసహస్రేణ తత్ఫలంజాయతేధ్రువం॥ మృత్యుయోగేదగ్ధదినే పా
తేచయమకంటకె। చంద్రాష్టమేచనిధనె జన్మర్క్షేవిషనాడికె ॥ అష్టమె
శేక్రూరయుతె విష్టౌవైధృతిసంయుతే। దుర్నామిత్రైతథోత్పాతే నిధ
నంజాయతేధ్రువం॥ తయోస్స్పర్శనమాత్రేణ సచైలస్నానమాచరేత్॥
గవ్యంపంచవిధంప్రాశ్య కుర్యాదాజ్యావలోకనం ॥ శస్త్రేవాప్యథవాజ్ఞస్య
యదిచ్ఛేదాత్మనశ్శుభం। పుణ్యాహంవాచయిత్వాతు శాంతికర్మతతశ్చ
రేత్॥ ప్రతిరూపంతయోఃకుర్యాత్సువర్ణేనస్వశక్తితః । రక్తవస్త్రేణ
సంవేష్ట్య గంధపుష్పైఃప్రపూజయేత్ ॥ అగ్నిసంస్థానంకృత్వాహో
మం కుర్యాద్విధానతః । మృత్యుంజయేనమంత్రేణ సమిద్భిఃఖాదిరైశ్శు
భైః॥ తిలైఃవ్యాహృతిహోమంచ అష్టోత్తరసహస్రకం। అష్టోత్తరశతం
వాపి కుర్యాద్విత్తానుసారతః॥ మహావ్యాహృతిహోమంచ సర్పిఃక్షీరే
ణకారయేత్। అభిషేకంతతఃకుర్యాద్యజమానస్యమూర్ధని॥ పుణ్యై
వారుణసూక్తైశ్చద్యాః శాంత్యాదికమంత్రతః। ధేనుంవస్త్రయుతంద
ద్యాద్యః కుర్యాచ్ఛాంతిముత్తమాం ॥ తస్యాయుర్విజయో లక్ష్మీఃకీర్తిః
పుష్టిశ్చజాయతె। పల్లీసరటయోఃశాంతి విధానంశౌనకోదితం ॥ కీర్తితం
తుఫలోపేతం వృద్ధగార్గ్యేణధీమతా। ఇతిపల్లీసరటయోఃశాంతిః॥

అథనారదోక్తపల్లీసరటశ్శాంతిః.

నారదః॥ పల్ల్యాఃప్రపతనేచైవ సరటస్యప్రరోహణే। శుభాశుభం విజానీయాత్తత్తత్స్థానవిశేషతః॥ పల్ల్యాఃప్రపతనేచైవ ఫలముక్తంశుభాశుభం। శీర్షేరాజ్యశ్రియోవా పిఫాలేత్వైశ్వర్యవర్ధనం॥ సవ్యభుజే జయఃప్రోక్తః అపసవ్యేమహద్భయం। కుక్షౌదక్షిణభాగేతు ధనలాభస్తథైవచ॥ వామకుక్షౌతునిధనం కథితంపూర్వసూరిభిః। సవ్యహస్తేమిత్రలాభో వామహస్తేతునిస్వనః॥ఉదరేదక్షిణేభాగేసు పుత్రావాప్తిరుచ్యతే। వామభాగేమహారోగః కట్యాసవ్యేమహద్యశః॥ వామకట్యాంతు హానిస్స్యాన్మునిభిస్తత్త్వదర్శిభిః। జాన్వోరేవంవిజానీయాత్సవ్యపాదేశుభావహం॥ వామపాదేతుగమన మితిప్రాహుర్మహర్షయః। స్త్రీణాం చసరటెచైవ వ్యత్యస్తంతుఫలంవదేత్॥పల్లీప్రారోహణంచైవ సరటస్య ప్రపతనే। సర్వాంగేష్వశుభం విద్యాచ్ఛాంతింకుర్యాత్స్వశక్తితః॥శుభస్థానేశుభావాప్తి రశుభందుఃస్థలెయది। తత్స్వరూపంసువర్ణేన రుద్రరూపంతథైవచ॥ మృత్యుంజయేనమంత్రేణ వస్త్రాదిభిరథార్చయేత్।అగ్నింతత్రప్రతిష్ఠాప్య జుహుయాత్తిలపాయసైః॥ ఆచార్యోవారుణైః సూక్తైః కుర్యాత్తత్రాభిషేచనం। గణేశక్షేత్రపాలార్కదుర్గాక్షోణ్యంగదేవతాః॥ తాసాంప్రీత్యైజపః కార్యశ్శేషంపూర్వవదాచరేత్। ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాం దద్యాద్విత్తశాఠ్యంనకారయేత్॥ఇతిపల్లీసరటశాంతిః॥

అథకపోతపింగలాదిశాంతిః.

మదనరత్నేనారదః—ఆరోహేత్తుగృహంయస్య కపోతోవాప్రవేశయేత్। స్థానహానిర్భవేత్తస్య యద్వానర్థపరంపరా॥ దోషాయనిధనాయైవ దరిద్రాయాశివాయచ। తచ్ఛాంతిశ్చప్రకర్తవ్యా జపహోహామవిధానతః॥ బ్రాహ్మణాన్వరయేత్తత్ర స్వస్తివాచనపూర్వకం। షోడశద్వాదశాష్టౌవా శ్రౌతస్మార్తక్రియాపరః॥ దేవాఃకపోతఇత్యాదిఋచః పంచజపేత్సుధీః। కుండంకృత్వాప్రయత్నేన స్వగృహ్యోక్తవిధానతః॥

ఈశాన్యాంస్థాపయేద్వహ్నిం ముఖాంతేష్టోత్తరంశతం। ప్రత్యేకంసమిధా
జ్యాన్నైః ప్రతిప్రణవపూర్వకైః ॥ యతఇంద్రభయామహేస్వస్తిదేతి
త్రియంబకైః। త్రిభిర్మంత్రైశ్చ జుహుయాత్తిలైఃవ్యాహృతిభిఃసహ॥ జ
యాదీంశ్చతతోభక్త్యా కర్తాపూర్ణాహుతింస్వయం। విప్రేభ్యోదక్షి
ణాం దద్యాద్దోషశాంతిస్తతోభవేత్ ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చా
త్స్వయంభుంజీతబంధుభిః । ఏవంయఃకురుతేభక్త్యా తస్మాద్దోషాత్ప్రము
చ్యతే॥ పింగలస్యస్వరస్యైవం మధువల్మీకయోరపి । సంపూర్ణమందిరే
హానిః శూన్యసద్మనిమంగళం ॥ ప్రాకారేషుపురద్వారే ప్రాసాదాద్యేషు
వీథిషు। తత్ఫలంగ్రామనాథస్య సీమ్నిసీమాధిపస్యచ శాంతికర్మాఖిలం
కార్యంపూర్వోక్తైనక్రమేణతు। ఇతికపోతపింగలాదిశాంతిః॥

అథతురగశాంతిః.

అథాశ్వినశుక్లప్రతిపది రేవంతపూజా । తత్రమంత్రఃశాలిహో
త్రేణనిర్దిష్టః ॥ నమోదేవాధిదేవాయ తురంగబలచారిణే । సూర్యపు
త్రాయదేవాయ తురంగాణాంహితాయచ ॥ తురంగపరిషద్యస్యన్నృగ
జోపరిధావతి । సాశ్వమశ్వాపరంక్షేత్ర శరణంత్వాంవ్రజామ్యహం॥ రూ
పనారాయణీయేచ ఆచారప్రాప్తమంత్రాంతరంయథా—సూర్యపుత్ర
మహాబాహో ఛాయాహృదయనందన ॥ శాంతింకురుతురంగాణాం రే
వంతాయనమోస్తుతే। తత్రైవబ్రాహ్మే॥ ఆశ్వీజశుక్లపక్షేతు స్వాతీయో
గేశుభేదినే । పూర్వముచ్చైశ్రవానామ ప్రథమంసూర్యమావహత్॥
తస్మాత్సాశ్వైర్వనర్వైస్తత్ర పూజ్యోసౌశ్రద్ధయాతథా । పూజనీయా
స్తురంగాశ్చ నవమీయావదేవహి॥ శాంతిఃస్వస్త్యయనే కార్యాతదాతే
షాందినేదినే। ధాన్యంభల్లాతకం కుష్ఠంవచాసిద్ధార్థకాస్తథా॥ పంచరం
గేణసూత్రేణ తదాతేషాంతుబంధయేత్ । వాయవ్యైర్వారుణైస్సౌ
రైః శాక్తైర్మంత్రైస్సవైష్ణవైః ॥ వైశ్వదేవైస్తథాయజ్ఞై హోమ
కార్యోదినేదినే। తురగా[illegible] పురుషైఃశ్వ(స్వ)పాణిభిః ॥ నైవతా

డ్యాఃక్వచిత్తత్ర నచబాధ్యాఃకథంచన । ఆశ్వినశుక్లపక్షేయస్యాంతి థౌ
ప్రాతఃస్వాతీయోగ స్తదాది నవమీపర్యంతంప్రతిమాయాం రేవంతపూ
జాపూర్వకముచ్చైః శ్రవసంసంపూజ్యాన్యాశ్వాన్ పూజయేదిత్యర్థః॥
శాలిహోత్రే॥ నీరాజతేతురంగేకృతే లోహాభిసారికేయజ్ఞే । అభిషిక్తే
రాజాశ్వే తతోన్యానాంభవేద్యత్ర ॥ ఆశ్వీజశుక్లపక్షతిథౌ ద్వితీయాదిస
ప్తరాత్రంతు। బడబాహూపెనైకాస్వాతిః సూర్యస్యవహతిరథం ॥ సాభా
రేణాక్రాంతా క్రుద్ధాయాన్యాన్నిరక్షతేతీక్ష్ణా। తేషాంతేజస్తత్వం బలంచ
కృత్స్నంనిగృహ్ణాతి॥ తస్మాత్స్వాత్యుపపాతేతురంగపీడాభవేన్మహతీ।ఏవం
చసప్తరాత్రంచ సంపాతఏవనిర్దిష్టః॥ తత్రదివాకరకిరణై రస్పృష్టావా
జినొరక్ష్యాః। శాలాంతదోపలిప్తాంమనో రమాంవర్జితాంచరవికిరణైః॥
నానాకారైఃపుష్పైరలంకృంతాంధూపితాంచతంకుర్యాత్।తస్యాంస్నా
తాస్తురగాః సుపూజితాశ్చార్చితాద్వితీయాంయాం ॥ పురుషైఃసశ
స్త్రహస్తై స్సప్తాహంరక్షితవ్యాస్తు। గుగ్గులుహింగుయవస్థాం సత్వచాపా
మార్గతండులంలోహం॥సిద్ధార్థాచ్చైలస్థాత్వ వధార్యావాజినాంకంఠే।
యవస్థాఆమలకీ। తండులంబీజం॥ వేదీంచకల్పయిత్వామధ్యేవిధానేనపావ
కంజుహుయాత్।శాలిహోత్రేగదితేన మంత్రేణానేనహోమయేత్త
త్ర॥రోహితాశ్వమహాభాగ హవ్యవాడమరోత్తమ।ధూమధ్వజక్రతూద్ధా
రస్వర్గస్యప్రథితఃపథి॥ఉత్తిష్ఠహోమంసంగృహ్యశాంతింకురుహయేషు
చ। స్వాహేతితత్రమంత్రేణ పాతయేత్ప్రథమాహుతిం ॥ తతఃప్రాజాప
తీంద్రాభ్యాం సోమాయవరుణాయచ । వివస్వతేకుబేరాయ సుషేణా
యాహిశాయినే॥ ఆదిత్యేభ్యస్తథాశ్విభ్యాం రుద్రేభ్యోవసుభిఃసహ । వి
ష్ణోశ్చవిశ్వేదేవానాం సాధ్యానాంమరుతాసహ ॥ స్వాహాకారేణజుహు
యాత్ప్రథమంహవ్యవాహనే। ప్రాజాపత్యాదిసమస్తేభ్య ఏకాహుతింరు
ద్రాంతేభ్యః॥ ఇతిరూపనారాయణః॥ విద్యాధరయక్షగంధర్వ నక్షత్రో
డుగణగృహాణాం వాసుకిప్రభృతినాగానాం పౌర్ణమాసీదేవతానదీ
నాంసాగరవనస్పతీనాంస్వాహాకారేణజుహుయాత్॥ అన్యేభ్యోదేవేభ్య

స్వాహాఇతితిస్రః। వాదిత్రంవాహనాగారేగానం నిత్యంప్రయోజయేత్॥ అతిక్రమ్యచసప్తాహ మష్టమ్యాంస్నాపయేద్ధయాన్ ॥ వరుణాయబలిందత్త్వా పశ్చాత్తోయేవగాహయేత్ । అష్టమ్యాంద్వితీయాద్యష్ట తిథౌనవమ్యామిత్యర్థః॥ తతఃశుక్లనవమ్యాంతు నిష్క్రమ్యనగరాద్బహిః । నవమ్యామతీతాయాం దశమ్యామిత్యర్థః॥ తథాచభోజరాజః॥ ఉత్సవవిధిశ్చవితతః నీరాజనంచబలవృద్ధ్యై । ఆశ్వయుజేష్వష్టమ్యాదిషు కుర్వీత యథాక్రమంనృపతిః॥ దిశిపూర్వోత్తరాయాంతు దేశేప్రాక్ప్రవణేశుచౌ। తత్రతోరణముత్థాప్య దశహస్తసముచ్ఛ్రితం ॥ విస్తారేష్టౌసమాఖ్యాతం ధ్వజతోరణభూషితం।శుద్ధస్నాతాస్తతోవాహాస్నాన్నాహికపురస్సరం। పుణ్యాహబ్రహ్మఘోషైశ్చ గీతవాదిత్రనిస్వనైః ॥ సూతమాగధగంధర్వైస్తూయమానాస్స్వలంకృతాః। శక్తిహస్తైశ్చపురుషైః తథైవాశ్వోపజీవిభిః॥ తైరేవరక్ష్యమానాశ్చ తత్రతోరణసన్నిధౌ। దక్షిణేస్తంభనికటేహుత్వాచాగ్నింపురోహితం॥అష్టౌమనుష్యాఅవ్యంగాఉల్కాహస్తద్విధాన్వితాః। తేనాగ్నివ్యతిహారేణ కుర్యురుల్కాప్రదీపనం॥ హవిశ్శేషేణరాజాశ్వం ప్రోక్షయిత్వాతుతర్పయేత్। తర్పయేత్ – చరుశేషేణపిండం వాజినేదద్యాదిత్యర్థః॥ అశ్వరాజపురోధాస్తు విష్ణుస్తేపురతఃస్థితః। వరుణపాశహస్తంస్త్వాం పృష్ఠతఃపరిరక్షతు॥ వైవస్వతకుబేరౌచ పార్శ్వయోరభిరక్షతాం। చంద్రాదిత్యౌపృష్ఠవంశేఉదరేపృథివీధరః॥రక్షస్త్వత్తుపక్తిగంధర్వా బలమింద్రోదదాతుతే। హవిశ్శేషబలింపాశ్య విజయార్థంమహీపతేః॥తణేస్తుప్రాశితంచాపి పూరజద్విషజాంబరః। కణజాయమిదంచాస్య క్షిదభిశ్రవణేన్యసేత్॥ కులాభిజననంజాస్త్వా లక్షణవ్యంజనోత్థితం। భర్తారమ॥ తరక్షత్వం శివస్తవభవిష్యతి॥ అర్కదండమనిష్టంత్వం క్షమస్వతురగోత్తమ । ఏవమామంత్రితోవాజీ బ్రహ్మఘోషనినాదితః ॥ సిచ్యమానఃకుశోత్సృష్టైర్వారిభిర్మంత్రసంస్కృతైః । తతస్తోరణమధ్యేతు మంత్రిభిఃసహపార్థివః॥ నిర్గచ్ఛేజ్జయముద్ఘోష్య శేషైరనుగతోహయైః । కుర్యా

దాశ్వయుజం కర్మసర్వమేతద్విశేషతః ॥ ఇతిరూపనారాయణకృత శాలిహోత్రోక్తాశ్వశాంతిః॥ అథమదనరత్నేశ్వశాంతిః॥ ఉత్పాతేషునిమిత్తేషు వాజినామాగతేషుచ । హయశాలోత్తరేభాగే స్థండిలంతత్రకల్పయేత్ ॥ త్రిరాత్రోపోషితస్తత్ర శాంతింకుర్యాత్పురోహితః । నవవాసోభిరాస్తీర్ణంస్థండిలంతుచతుర్దిశం॥ ఉదకుంభాశ్చచత్వారః స్థాపనీయాశ్చతుర్దిశం। రసపాత్రాణిదేయాని పూర్ణకుంభేషునేష్వథ ॥ రసాఃఘృతదుగ్ధ దధిమధురూపాః। శిరస్వలంకృతోష్ణీషో యథావత్కృతమంగళః॥ ఆహుతింజుహుయాద్వహ్నౌ ఘృతేనతుసమాహితః । పితామహాయరుద్రాయ స్కందాయవరుణాయచ॥ అశ్విభ్యాంచైవశర్వాయ శక్రాయచతథాగ్నయె। వాయవేచాథహరయె శ్రియైదేవ్యైతథైవచ ॥ గంధర్వేభ్యశ్చసోమాయ ఉచ్చైఃశ్రవసఏవచ । దేవతాయాభవేత్తత్ర ఉత్పాతస్యతుకారిణీ॥ మండలేతాంవిదిత్వాచ బలించాథప్రపూజయేత్ । శతమష్టాదికంహుత్వా ప్రతిదేవంపురోహితః ॥ తతస్తుపూజనంకుర్యాద్దైవతానాంవిశేషతః। పాయసఃపోలికాదీపా ధూపమాల్యానులేపనైః ॥ మధుపాయససంమిశ్రం విప్రాభోజ్యాస్సదక్షిణాః ।ఏకైకందేవముద్దిశ్య దశసప్తాదిపంచవా ॥ సువర్ణంచందనం వాసోగాంచకాంస్యంచదక్షిణాం । నిష్కృత్యర్థంతదాదేయం త్రిరాత్రంతుమహీభుజః॥ వాహాశ్చపూజయేత్సర్వాన్ స్వస్తివాచ్యోద్విజోత్తమైః । ఏతద్ధిశాంతిదంకార్యం సర్వోత్పాతవినాశనం ॥ రాజ్ఞోవిజయదంపుణ్యం ధనధాన్యవివర్ధనం । ఇతశ్వశాంతిః॥

అథాశ్వగజశాంతిః.

మదనరత్నేగారుడే—అథరాజాప్రకుర్వీతచతుర్థ్యాంగజవాజినాం। శాంతింమయాయతస్తానాంతదుత్పన్నోదమెనతి॥కంబళానిచనాదత్తెయ దాత్వస్రూణిముంచతి । తతోవ్యాధిసముత్థాభిః పీడాభిఃపీడ్యతెయదా॥ తదాశాంతింప్రకుర్వీత గజానాంవాజినాంతథా । శాంత్యర్థంగజవాజీనాం మంటపంచతురశ్రకం ॥ ద్వాదశారత్నిమానేన వితతఃకారయే

త్సనీః। కుండంత్రిమేఖలంకుర్యా ద్వృత్తంవాచతురశ్రకం॥ తత్పురస్తాద్ద
క్షిణతః పశ్చిమేచో త్తరేతథా। చతురశ్రంతతః కుర్యాత్కుండంహస్తప్ర
మాణతః॥ కోణేషుచతథాకుర్యా ద్వృత్తంచార్ధచంద్రత్రికోణకం। అర్కైఃఖ
దిరపాలాశ బిల్వాశ్వత్థైర్వటైరపి ॥ ఔదుంబరాఽపామార్గాః స్సమిధ
స్తత్రఉత్తమాః। మధ్యేసర్వసమిద్భిర్వా పాలాశైర్వాజ్యబిల్వకైః ॥ తిల
తండులలాజాభిః సక్తుసిద్ధార్థశాలిభిః । యవైరపిత్రిమధ్వక్తైర్మధ్యే స
ర్వమితిస్థితిః॥ దధ్నాచపయసాచైవ ఘృతేనమధునాపిచ। కోణేషుచతథా
జ్యేన మధ్యేతుకలశోపరి ॥ స్థాపయేచ్ఛతతఃకుంభా నష్టావష్టాసుదిక్షుచ।
వస్త్రయుగ్మేనసంఛన్నా స్సర్వౌషధిసమన్వితాన్॥ సర్వరత్నయుతాన్
యుక్తాన్గంధపుష్పోదకైరపి।చతురఃకలశాం స్తత్రచతుర్దిక్షుసమంతతః॥
కోణేషుచన్యసేత్కుంభాన్ జలవస్త్రాదికైర్యుతాన్ । స్మరేత్ప్రధా
నకుంభేతు నరసింహాకృతింహరిం ॥ శంఖచక్రగదాపద్మ చర్మాసిశరశక్త
యః। పూర్వాదిక్రమయోగేన ధ్యాతవ్యాఃకలశేష్వపి ॥ బహిఃశక్రాది
దిక్పాలా స్తత్రతత్రచపూజయేత్ । ప్రధానకుంభాత్పురతః కుర్యాచ్చ
క్రారమండలం॥ తత్రసంపూజ్య దేవేశం పశ్చాద్ధోమాదసాధయేత్। మం
డలాగ్రేతథాకుండం కుంభాగ్రేకుండమేవచ॥ సర్వత్రానలసంస్కారః స్వ
గృహ్యోక్తేనకర్మణా । జుహుయాదగ్నిసిద్ధ్యర్థం సాజ్యాహుతిసహస్ర
కం॥ అనుష్టుభేనమంత్రేణ గురుర్వాస్యపురోహితః । అనుష్టుభోనృసింహ
మంత్రః॥ సమిదాజ్యచరూపేతం హుత్వామంత్రీసమాహితః। సంపాతా
జ్యాహుతినాంచ సహస్రంవాయుతంచరేత్॥ తతఃస్విష్టకృదాదీని సమా
ప్యవిధివత్తతః। సంస్పృశన్నుదకుంభంచ జపేద్దశసహస్రకం ॥ పూర్వాది
కలశాంస్పృష్ట్వా జపేత్తత్రసహస్రకం। అనంతశేషుకుంభేషు గాయత్ర్యా
ప్రణవేనవా॥ ఋత్విక్భిర్యుగపత్కార్యం హోమంతత్రతుపూర్వవత్
ప్రతికుంభంసహస్రంచ జపేత్తానప్యుపస్పృశన్ ॥ పూజయేల్లోకపాలా
దీన్ గంధాదిభిరతంద్రితః। అథరాజానమనుకుర్యాత్ నృసింహాదీన్యథా
క్రమం॥ కుంభో[illegible] [illegible]త్ । పరితఃకలశై

శ్చాపి నృపయానగజాదినా ॥ అవశిష్టైనతోయేన స్నాపనంకారయెద్బుధః। అన్యవాహాంర్ద్విపాంశ్చైవ సర్వానెవసమాహితః ॥బాహ్యకుంభోదకైనైవ స్నాపయెత్తత్రసౌకధః । రాజ్ఞోనీరాజనంకుర్యా ద్వాహనేషుచమంత్రవిత్॥ దక్షిణామప్యలందత్వా బుత్విగ్భ్యోగురవేనృపః । వస్త్రవాహనభూమ్యాదీ నాచార్యాయనివేదయెత్ ॥ ఆచార్యోరాజభవనేనృపం సంవేశయెత్స్వయం। పూర్వస్నాతావశిష్టైన కుంభతోయెనమంత్రవిత్ ॥గజశాలాంచసంప్రోక్ష్య వాజిశాలాంతథైవచ । సిద్ధార్థతండులతిలైః పుష్పైశ్చాప్యవకీర్యచ ॥ శాలామధ్యంప్రవిశ్యాథ నృసింహంచసుదర్శనం। దత్వాచార్యాయగురవె ధేనుందత్వాప్రపూజయెత్॥ గ్రామదానైశ్చరత్నైశ్చ విప్రేంద్రాన్భోజయెత్సుధీః । సర్వాభరణసంయుక్తం రాజవాహోపరిస్థితం॥ రాజానంగంధపుష్పాద్యైః కృత్వాలంకారసంయుతం। సక్తుభిఃకృసరాన్నేన కుర్యాద్భూతబలింబహిః॥ తతఃశాలాసుసర్వాసు బ్రాహ్మణాంర్భోజయెద్బహూన్।తతస్సంవేశనేకుర్యా దాచార్యోగజవాజినాం॥ ఎవంశాంతౌకృతాయాంతు సర్వబాధావివర్జితః। సుపుత్రోగజయుక్తస్తు నృపతిస్సమహీయతె॥ ఇతిమదనరత్నె గారుడె గజాశ్వాదిశాంతిః ॥

అథపశుమారశాంతిః.

పశుమారప్రతాపె బ్రహ్మాండె॥ యదాపశూనాంపురదేశ మధ్యెదుష్టవ్రణాఃక్రిమియుతాఃప్రభవన్త్యకాలె। జ్వరాతురంచాపిల దేవవిందాన్మనాక్సముద్రేకముపాగమేత్సః ॥ తత్రమాత్స్యేజ్వరంమూత్రశకృద్ధ్వంథప్రమెహంవావిరేచనం । ఏతేషుదృశ్యమానేషుకాద్రశాంతిస్తదేష్యతే

అథ గోశాంతిః॥

గర్గః ॥ వ్యాధయశ్చరకేప్రోక్తా గవాంనష్ట్యా మితాంశుబు। ఉద్వేగో హృదయగ్రాహీ తపనం మోహతాతథా ॥ గాలింగః పూతనాచైవ దారుణోఘాటకస్తథా । కర్మలంబశ్చగోఘ్నశ్చ దశైతేవ్యాధయస్మృతాః॥ తేషాంరూపసముత్థానాం శాంతించాపిబ్రవీమి

తే । రాత్రౌ గోష్ఠేషు యా గావో విచరంతి యత స్తతః ॥ అశ్రుప్రమోక్షం
కుర్వంతి పురీషం మూత్రమేవ చ ॥ హుంకారం చైవ కుర్వంతి రోమంథోపి
న జాయతే । ప్రతిష్ఠాప్య తతో దేవాన్ వేదిం కుర్యాత్ప్రమాణతః ॥ పూ
ర్ణకుంభాన్ కుశాన్ మాల్యం లాజాంశ్చైవాథ పోలికాః । మత్స్యం మాం
సం సుపక్వంచ తథైవ తిలపిండకాన్ ॥ ఘృతసర్షపతైలాన్న సర్షపా
నక్షతాంస్తథా ॥ శుక్లప్రతిసరానర్క సమిధశ్చ సమాహరేత్ । ఔదుం
బరం పలాశం చ ఖదిరం బిల్వమేవ చ ॥ అశ్వత్థం చైవ దూర్వాంచ సమిధ స్త
త్ర కారయేత్ । తతో రుద్రం సంపూజ్య స్తుతిః ॥ యథా ॥ బ్రాహ్మణా బ్ర
హ్మశబ్దేన స్తువంతే సతతం తు యం । స శివః శాశ్వతో దేవో గోషు రోగాన్న
యచ్ఛతు ॥ పూజ్యతే సతతం భక్త్యా విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా । శివాయ శ్రీమ
తే తస్మై దేవదేవాయ యోగినే ॥ రుద్రాయ స్థాణవే నిత్యం హరాయో
మాధవాయ చ । పరేశ్వరాయ సిద్ధాయ మంత్రసిద్ధిప్రదాయినే । త్ర్యం
బకాయ మహేశాయ అనంతాయ నమోనమః ॥ అభిమంత్ర్య శివం తోయ
మేతైర్మంత్రైర్యథాక్రమం । ప్రోక్షయేత్తు గవాం దేహం తతః శాం
తిర్భవేద్ధ్రువం ॥ ఇదం యః పఠతే గోషు రోగార్తాసు విశేషతః ॥ గోశాం
తికృత్సదా కాలం గోషు శాంతిర్భవేద్ధ్రువం ॥ ఇతి గోశాంతిః ॥

అథ అశ్వశాంతిః ॥

పశుమారప్రతాపేస్కందే - దేశమన్యం నయేత్క్షిప్రవాహనా
దీని మారతః । రేవతం పూజయేత్తత్ర మహాకాలం హరిం హరం ॥ స
హస్రకలశస్నానం కారయేద్భయనాశనం ॥ అశ్వానాం వ్యాధయో యత్ర
శక్త్యా బ్రాహ్మణభోజనం । దద్యాదేవం కృతే క్షిప్రం వ్యాధిః శామ్యతి వాజి
నాం ॥ ఈశ్వరస్య కుబేరస్య యమస్య వరుణస్య చ ॥ బృహస్పతేరుశనసో
మర్హేంద్రస్య వివస్వతః । పూజాం కుర్యాన్నరో నిత్యం హోమంచాపి వి
చక్షణః ॥ తత్ర మాహేశ్వరాస్సప్త మహాదేవాద్వినిర్గతాః ॥ చత్వారో
రాజసాస్తేషు మునిభిః పరికీర్తితాః ॥ త్రయస్తత్రాసురా జ్ఞేయా యే చై
వ ఘ్నంతి వాజినః । [illegible] నః ॥ త్రిది

సంచైవసప్తాహం నవాహంపక్షమేవచ ॥ తావత్కాలంకర్మకుర్యా త్పూజయేత్తావదేవహి। తావదేవచహోతవ్యం గ్రహయజ్ఞపురస్సరం॥ దేవతానాంప్రసాదేన రోగాన్ముంచంతివాజినః ॥ శాలిహోత్రే ॥ స్నానా దికర్మకృత్వాథ శివపూజావిధీయతే । ఉచ్చైశ్రవాహయఃపూజ్యో నక్షత్రేశంచజన్మనః॥ వినాయకోయస్తుసైవ పూజ్యోగణపతిర్భవేత్ । హ యమారేసముత్పన్నే హయమారఉపద్రవే । ఇమాంశాంతింప్రవక్ష్యా మి తన్మేనిగదతఃశ్రుణు ॥ అహోరాత్రోషితోభూత్వా శాంతింకుర్యా త్పురోహితః । చత్వారోబ్రాహ్మణాస్తత్ర సహాయాస్తుజితేంద్రియాః॥ ఋగ్వేదపారకశ్చైకో ద్వితీయోయాజుషాంవరః । తృతీయస్సామవిన్ము ఖ్య శ్చతుర్థశ్చాప్యథర్వవిత్ ॥ మధ్యేకుండంప్రకుర్వీత మంటపంతు సమంతతః । విదిక్షువిన్యసేత్కుంభా న్పూర్ణానౌషధిసంయుతాన్ ॥ పూ ర్ణపాత్రంన్యసేత్తేషు ఈశానాదిక్రమేణతు । సర్పిషాపయసాదధ్నా మ ధునాచయథాక్రమం ॥ పూర్వకుంభేప్రకుర్వీత ఉమాందేవేశ్వరంవిభుం। దక్షిణేతుయమంకుర్యా త్పశ్చిమేనవరుణంతథా ॥ ఉత్తరేతుయథాభాగే యజేద్వైశ్రవణంవిభుం। దేవాశ్చపూజ్యావిధివ దాజ్యహోమస్తతోభ వేత్ ॥ తతఃపూర్వాదిక్రమేణ దేవతామంత్రజపశ్చాభిషేకశ్చ । ఇతిశా లిహోత్రోక్తాశ్వశాంతిః॥

అథ ఖరశాంతిః॥

పశుమారప్రతాపేస్వాంగేగారుడే ॥ అష్టోత్తరాయుతంకుర్యా దగ్నిసూక్తేనవై ద్విజః । జపంహోమంచరుఘృతైః ఖరాణాంశాంతికార ణం ॥ అగ్నింనరోతమితిసూక్తేన॥ ఇతిఖరశాంతిః॥

అథ భవిష్యోక్తమహాశాంతిః॥

కృష్ణఉవాచ ॥ మహాశాంతింప్రవక్ష్యామిమహాదేవేనభాషితాం। పా ర్థివానాంహితార్థాయ మహాదుస్తరతారిణీ॥నృపాభిషేకేసాకార్యాయా త్రాకాలేనృపస్యతు।దుస్స్వప్నేదుర్నిమిత్తేచరోగవైగుణ్యసంభవే।విద్యు దుల్కానిపాతేచజన్మర్క్షగ్రహపీడనే ॥ కేతూదయేచనిర్ఘాతేక్షితికంపస్య

సంభవే। ప్రసూతోమూలభేజాతో యమళస్యచసంభవే॥ ఛత్రాణాంచధ్వ
జానాంచస్వస్థానాత్పతనేభువి। కాకోలూకకపోతానాంప్రవేశేవేశ్మనస్త
థా॥ క్రూరగ్రహాణాంచక్రేషుజన్మాదిషువిశేషితః। జన్మనిద్వాదశేచైవచతు
ర్థేనాష్టమేతథా॥ యదాస్యుర్గురుమందారాస్సూర్యశ్చైవవిశేషతః॥ ఆ
రోభావః॥ యుద్ధేగ్రహాణాంసర్వేషాం సూర్యశీతాంశుకీలకే। వస్త్ర
దాహేధ్వదుర్వార్తేమస్తకేశయనాసనే॥ యద్యగ్నిఃపరిదృశ్యేత రాత్రా
వింద్రధనుస్తథా॥ వేశ్మనశ్చతులాభంగేగర్భేపశ్వశ్వతరీషుచ। రవిబింబ
ద్వయేదృష్టే మహాశాంతిఃప్రశస్యతే॥ సర్వాణిదుర్నిమిత్తాని ప్రశమం
యాంతిసర్వథా॥ తాంకుర్యుర్బ్రాహ్మణాఃపంచ కులశీలసమన్వితాః। చ
తుర్వేదాస్త్రివేదాశ్చ ద్వివేదాశ్చాపిపాండవ॥ అథర్వణవిశేషజ్ఞాబహ్వృ
చాశ్చసుసంయతాః। శుచయశ్శ్రుతిసంపన్నాజపహోమపరాయణాః॥
కృచ్ఛ్రోపవాసనక్తాద్యైః కృతకాయవిశోధనాః। పూర్వమారాధ్యమం
త్రైస్తు ప్రారభేయురతఃక్రియాః॥ దశద్వాదశహస్తంవా మంటపంకా
రయేచ్ఛుభం। తన్మధ్యేవేదికాంకుర్యాచ్చతుర్హస్తప్రమాణతః॥ ఆ
గ్నేయ్యాంకారయేత్కుండం హస్తమాత్రంసుశోభనం। మేఖలాత్రయ
సంయుక్తం యోన్యాచాపిసమన్వితం॥ రవీందోర్వోరుపరాగేషు మహో
ల్కాపతనేషుచ। ఉత్పాతేషుతథాన్యేషు నిమిత్తేషుచసర్వశః॥ సర్వారి
ష్టోపశమనీమహాశాంతిఃప్రశస్యతే। చారుచందనమాలేచతోరణాలం
కృతేతథా॥ గోమయేనోపలిప్తేచ మంటపేతేద్విజాయతః॥ శుక్లాం
బరధరాస్స్నాతాః శుక్లమాల్యానులేపనాః॥ కర్మకుర్యురితిశేషః॥ త
తశ్చపంచకలశాం స్తస్యాంవేద్యాంనివేశయేత్। ఆగ్నేయాదిషుకోణే
షు పంచమంమధ్యమంతథా॥ అష్టపత్రకృతేపద్మే చూతపల్లవధారిణా॥
బ్రహ్మకూర్చవిధానేన పంచగవ్యంతుకారయేత్॥ గోమూత్రంతామ్ర
వర్ణాయాః శ్వేతాయాశ్చాపిగోమయం। పయఃకాంచనవర్ణాయా
నీలాయాశ్చతథాదధి॥ ఘృతంతుకృష్ణవర్ణాయాః సర్వంకపిలమే
నచ॥ అలాభేసర్వవర్ణానాం పంచగవ్యేష్వయంవిధిః। గోమూత్రం

మాషకాస్త్వష్టౌ గోమయస్యతుషోడశ ॥ క్షీరస్యద్వాదశప్రోక్తం దధ్నస్తుదశకీర్తితాః । గోమూత్రవద్ఘృతస్యాష్టౌ తదర్ధంతుకుశోదకం ॥ పంచగవ్యంతుపంచభిః మంత్రైఃకృత్వేత్యర్థః । ఔషధీఃపంచరత్నాని రోచనంచందనంతథా ॥ సిద్ధార్థకాశ్శమీదూర్వాః కుశాన్వ్రీహియవాంస్తథా । అపామార్గశ్చఫలవాన్యగ్రోధోదుంబరస్తథా ॥ ప్లక్షాశ్వత్థకపిత్థాశ్చ ప్రియంగుంచూతపల్లవం । హస్తిదంతమృదంచైవ కోణకుంభేషువిన్యసేత్ ॥ ఫలవతీగంధప్రియంగుః ॥ పుణ్యతీర్థోదకోపేతాః పంచగవ్యంచమధ్యమే । ఋచంప్రాచీమితీదంహి వహ్నికుంభాభిమంత్రణం ॥ ఆశుశ్శిశానోనైఋత్యే యద్దేవావాయుగోచరే । ఈశావాస్యంచతుర్థస్య కుంభస్యత్వభిమంత్రణం। మధ్యమేత్వథజప్తవ్యా రుద్రాఃకుంభేయజుర్భవాః ॥ గంధపుష్పాక్షతైర్మంత్రైర్నైవేద్యైర్ఘృతపాయసైః । ఫలైశ్చనారికేళాద్యైః దీపకైఃకుంభపూజనం॥స్వస్తివాచనకంచైవ కారయేత్తదనంతరం। క్రమేణానేనశన్కైరగ్నికార్యే ప్రయోజయేత్॥అగ్నిందూతమిత్యగ్నించపూర్వవత్తువిధాపయేత్॥ పూర్వవత్తుకలశస్థాపనాన్ హిరణ్యగర్భమితిబ్రహ్మ సత్రనియోజనే॥ కయానశ్చిత్రమితిచ మంత్రేణవినివేశయేత్॥ కృత్వాచాస్తరణంవహ్నే రాజ్యసంస్కారమేవచ॥ అథవాసాధయేత్యత్ర ద్రవ్యంయస్యప్రయోజనం। తతఃపురుషసూక్తేనపాయసస్యార్పణంభవేత్॥ అభిఘార్యాథసంసిద్ధంపాయసంస్థాపయేద్భువి। అష్టాదశప్రమాణేన దద్యాదథశమీమయాన్। పాలాశాన్సమిధఃసప్తసప్తతేఇతిదాపయేత్ । ఆఘారావాజ్యభాగౌతుహుత్వా పూర్వక్రమేణతు ॥ జుహుయాదాహుతీస్సప్త జాతవేదసఇత్యృచా। స్థాలీపాకేనజుహుయాత్ త్వన్నైర్జాతవేదసే। తరత్సమందసూక్తేన చతస్రోజుహుయాత్తతః ॥ ఇదంవిష్ణుస్తతఃసప్తజుహుయాదాహుతింనృపః । నక్షత్రేభ్యస్తతోహుత్వా సప్తవింశతిరాహుతీః ॥ నక్షత్రాహుతయశ్చ కృత్తికాదిభ్యః । స్వాహేత్యాదిభిర్మంత్రైఃకార్యాః ॥ తత్రరోహిణీద్వయపుష్యహస్తాద్విత్రయానూరాధా ద్విత్రయాభిజద్ద్వయశతభిషగ్రేవతీష్వేకవ

చనం। పునర్వసూఫల్గునీద్వయ విశాఖాశ్వినీషుద్వివచనం॥ శేషేషుబహు వచనం। త్రియంబకేనజుహుయాత్తతః స్విష్టకృతంపునః॥ గృహహోమ స్తతః కార్య స్తిలై రాజ్యపరిప్లుతైః। ప్రాయశ్చిత్తంతతోహుత్వా హో మకర్మసమాపయేత్॥ తతస్తూర్యవినిర్ఘోషైః కాహలాశంఖనిస్వనైః। యజమానస్యకర్తవ్యో హ్యభిషేకంద్విజోత్తమైః॥ కాష్మర్యవృక్షసం భూతేసమేభద్రాసనేస్థితం । కాష్మర్యః శ్రీపర్ణీ॥ వేదీమధ్యగతంకృత్వాదు ర్నిమిత్తప్రశాంతయే। పంచభిఃకలశైఃపూర్ణైర్మంత్రైరేతైర్యథాక్రమం॥ సహస్రాక్షేణప్రథమంతతశ్చైవశతాయుషా। సజోషాఇంద్రఇతిచ విశ్వా నివరుణేతిచ॥ ద్రుపదాదివేతిచతతస్స్నాపయేయుఃసమాహితాః। తతోది శాంబలిందద్యాద్విచిత్రాన్నసమన్వితం ॥ నమోఅస్త్వితిసర్వత్ర మం త్రమేతముదాహరేత్ । స్నాతస్యబ్రాహ్మణాస్సర్వే పఠేయుఃశాంతిముత్త మాం॥ శాంతితోయేనధారాంచ పాతయిత్వాసమంతతః । పుణ్యాహవా చనంకృత్వా శాంతికర్మసమాపయేత్ ॥ తీర్థేదేవాలయేవాపి గోదో హంకారయేద్బుధః । క్షితింహిరణ్యంవాసాంసి శయనాన్యాసనానిచ॥ విప్రేభ్యోదక్షిణాందద్యా ద్యథాశక్త్యావిమత్సరః । దీనానాథవిశిష్టేభ్యో దద్యాచ్చైవంయుధిష్ఠిర ॥ భోజనంచానిశందద్యాత్తతస్సర్వంప్రసిద్ధ్యతి। ఆయుశ్చలభతేదీర్ఘంశత్రూంన్విజయతేక్షణాత్ ॥ దుర్గాణిచాస్యసిధ్యం తి పుత్రాంశ్చలభతేశుభాన్। యథాశస్త్రప్రహారాణాం కవచంవారణం భవేత్ ॥తథాదైవోపఘాతానాంశాంతిర్భవతివారణా। అహింసకస్యదాం తస్య ధర్మార్జితధనస్యచ । దయాదాక్షిణ్యయుక్తస్య సర్వేస్యానుగ్ర హాగ్రహాః॥ అర్థాన్సమర్థయంతివర్ధయంతే చధర్మం కామంప్రసాధ యతి తస్యపినష్టిపాపం॥ యఃకారయేత్స కలదోషహరీంమహార్థాం శాం తింప్రశాంతహృదయః పురుషస్సదైవ॥ ఇతిమహాశాంతిః॥*॥

---

* ఈమహాశాంతిని దేశాధీశులు మండలాధిపతులు జహాగీరుధారులు మొదల యిన ప్రభువర్యులు తమతమప్రదేశములలో గల్గునట్టి క్షామడామర విషరోగాదీతి బాధలను తొలగించుటకును తమకుగల్గునట్టి యాపదలను తప్పించుటకును ప్రజాసౌ ఖ్యముకొఱకును అవశ్యముగా వేదవేదాంగ విత్తులయిన సద్బ్రాహ్మణవర్యులచే నవశ్య ముగా చేయించి దేశక్షేమముగల్గి తమయనిష్టములను పరిహరించికొని సుఖింపనగును. దీనివిధానము [illegible]

అథబంధమోక్షశాంతిః.

తత్రమహాభారతస్థకృష్ణసహస్రనామస్తోత్రమంత్రస్యాయుతంసహస్రంవాజపఃకార్యః। తదుక్తంభారతే॥ రోగార్తోముచ్యతేరోగాద్బద్ధోముచ్యేతబంధనాదితి। తథా-భీష్మపర్వస్థార్జునకృతదుర్గాస్తోత్రంవాపూర్వసంఖ్యయాజపేత్ ।తదుక్తంతత్రైవ॥ వివాదేజయమాప్నోతిబద్ధోముచ్యేతబంధనాదితి ॥ ఉభయత్రతద్దశాంశేన పాయసేనతిలైర్వాహోమః ॥ తథాహరివంశస్థం అనిరుద్ధకృతమార్యాస్తోత్రం కృష్ణావతారస్థంచార్యాస్తోత్రం బలికృతంవామనస్తోత్రం వాజపేత్ ॥ ఋగ్విధానేపి ॥ బద్ధోవాప్యవరుద్ధోవా వాగ్యతఃప్రయుతంజపేత్ । యాంస్త్వాదిత్యాదైవత్యాత్సద్యోముచ్యేతబంధనాత్ ॥ తథాధ్రువాసిత్వాజపేన్మంత్రం త్ర్యయుతంశృంఖలాదినా। బంధనాన్ముచ్యతేసత్యం నారీవాపురుషోపివా॥ తద్దినంనక్తముదుత్తమ మితిద్వయోహోమజపఃకార్యః । వరుణస్యతార్క్ష్యస్యవాపలేనతదర్ధేనవాకృతాంసువర్ణప్రతిమాందద్యాత్॥అన్యేపివటుకభైరవస్తోత్రస్య కార్తవీర్యస్తోత్రస్య జపాదయోజ్ఞేయాః । యద్వామంత్రకోశే-తారోహిలీ యుగంబందీదేవీజ్ఞేయానమోంతకా॥ ఏకాదశాక్షరోమంత్రో భైరవస్త్రిష్టుభఃపునః। బందీముచ్యాదిభిః ప్రోక్తాఏకేనద్వ్యంశకంగకం॥ విధాయసంస్మరేద్బందీ రత్నసింహాసనస్థితాం । సత్తోయపాథోదసమానకాంతి సంభోజయామాషకరీరహస్తాం ॥ సురాంగనారాధితపాదపద్మాం భజామిబందీభవబంధముక్త్యై। లక్షయుగ్మంజపేన్మంత్రంపాయసాన్నైర్దశాంశతః॥హుత్వాపూర్వోదితేపీఠే పూజయేద్బంధముక్తయే।అష్టదళపద్మగంధే చతురస్రేఇత్యర్థః ॥ అంగపూజాకేసరేషు శక్తయఃపత్రమధ్యగాః। పీఠపూజాంకృత్వా షడంగానిపూజయేత్ ॥ కామదామానదాసక్తా మధురామధురాననా। నర్మదాభోగదానందాప్రాణపీఠేస్వశక్తయః। మనోహతబందీయోగపీఠే మమఇతిపీఠపూజాంకృత్వా శక్తింపూజయేదిత్యర్థః॥ కాళీతారాభగవతీ కుబ్జాసాశీతలాపిచ। త్రిపురామాత్యాకాలక్ష్మీ దిగ్గీశాలయయుద్ధానిచ॥ ఏవమూరాధితాబందీప్రయచ్ఛేదీప్సితంనృ

ణాం। ఏకవింశత్యహోరాత్రం త్వయుతంప్రత్యహంజపేత్ ॥ వాగ్బీజం భువనేశానీ రమాబందీచకేశవః। అముష్యబంధతో మోక్షం కురుయుగ్మం జడద్వయం॥ వసుచంద్రార్ణమంత్రోఽయం క్షిప్రంబందీవిమోక్షదః । ఐం హ్రీం శ్రీం భవఅముష్యం బంధమోక్షంకురుకురుస్వాహాస్వాహా ॥ ఇతిమంత్రః॥ తస్మిన్నపూపెసంపూజ్య బందీమావరణాన్వితాం। రాకానికేతనస్థాయ మిత్రాయప్రత్యహంసుహృత్॥ సశుద్ధోవాగ్యతోభూత్వా భక్షయేత్తమపూపకం । తస్మిన్ సంభక్షితేబంధోముచ్యతెబంధనాద్ధ్రుతం॥ ఏవంవైకథితాబందీస్మరణాద్బద్ధముక్తిదా।ఇతిశాంతిరత్నేబంధమోక్షః॥*

అథాతః శ్రుణురాజేంద్రశక్రోత్థ సంమహోత్సవం । యంకృత్వా నృపతిర్యాతి నకదాచిత్పరాభవం॥తథా॥ అర్జునశ్చాశ్వకర్ణశ్చ క్షి... క్రోధనఎవచ। ఉదుంబరశ్చపంచైతే కేత్వర్థేసత్వచస... ...త్ర న్యే చదే దావార్ణదిశాలాద్యాస్తరవస్తథా।నచవృక్షంర... ...జేంద్రాతౌ పృష్ట్వామంత్రి దేవాల... ...షుభూతాని దంపకేత్॥రుజెద్భేదయేత్॥అత్రాయంక్రమః। యా... ...సనాని... ...వధ్వ భ్యఃస్వస్తినమోనమః ॥ ఉపహారంగృహీత్వేమం క్రియతెవాసేభ్యో వనస్పతెప్రార్థయేత్వాం స్వస్తినోస్తునగోత్తమ ॥ ధ్వజార్థందేవరా... స్య ఛిత్వాచచతురంగుళం । తతోనీత్వాపురద్వారంకేతుం నిమార్జ... తతీవై। శుక్లాష్టమ్యాంభాద్రపదే కేతుంవేదింప్రవేశయేత్ ॥ ద్వా... త్రింశహస్తమానంతు అధమఃకేతురుచ్యతె ॥ ద్వాత్రింశస్తుతతోజ్యా... యాంశ్చతుస్త్రింశత్తతోవరః। కుమార్యఃపంచకర్తవ్యాః శక్రస్యనృపసత్తమ॥ తాలమప్యస్తుతాఃసర్వాః అపరాచక్రమాతృకాః। కేతోఃపాద

* ఈబంధమోక్షశాంతి సద్యఃఫలదంబు. ఇందులో చెప్పఁబడునట్లు ఏదైనస్తోత్ర విధానమున శాంతిజేయించిన తప్పక బంధమోక్షము కాగలదు. సామాన్యముగా నే శాంతినైనను విప్రుఁడు శక్తుఁడైన తానేచేయవచ్చును. తానశక్తుండైనను బ్రాహ్మణేతరులగు నితరవర్ణమువారైనను పురోహిత బ్రాహ్మణమూలకముగా చేయించదగును. ఇందులో చెప్పఁబడినస్తుతులు సుప్రసిద్ధంబులు. వాటిలో విష్ణుసహస్రనామములో నైకవిదితము (౧)భారతభీష్మపర్వాంతర్గత దుర్గాస్తోత్రము. (౨) హరివంశగతంబగు ననిరుద్ధకృతమా...స్తోత్ర... (౩) ...ము ...గ్రంథాంతో స్తరపీఠికలో చూచికొనుఁడు.

ప్రమాణేన కార్యాఃశక్రకుమారికాః ॥ మాతృకార్ధప్రమాణంతు యత్ర హస్తద్వయంతథా । ఏవంకృత్వాకుమారీశ్చ మాతృకాం చేతుఏవచ॥ ఏకాదశ్యాంసితేపక్షే యష్టినామధివాసనం। అధివాస్యతతోయష్టిం గతం శక్రంతుపూజయేత్ ॥ శక్రస్యప్రతిమాంకుర్యాత్ కాంచనీందారవీం తథా। అన్యైస్తైజసభూషావా సర్వాభావేచమృణ్మయీ॥ తాంమండలస్య మధ్యేతుపూజయిత్వావిశేషతః। తతఃశుభేముహూర్తేతు కేతుముత్థాపయేన్నృపః॥ వజ్రిహస్తసురారిఘ్న బహునేత్రపురందర। క్షేమార్థం సర్వలోకానాం పూజేయంప్రతిగృహ్యతాం ॥ ఏహ్యేహిసర్వామరసిద్ధ సంఘైరభిష్టుతో వజ్రధరామరేశ । సముత్థితస్త్వంశ్రవణాంఘ్రిపాదే గృహాణపూజాంభగవన్నమస్తే ॥ ఇంద్రమంత్రేణతంతేన నానానైవేద్యచందనైః। ఘటేషుదశదిక్పాలాన్ గృహాన్స్థాప్యప్రపూజయేత్॥ సాధ్యాదీన్సకలాన్దేవాన్ మాతౄస్సర్వాశ్చపూజయేత్ । తతఃశుభేముహూర్తేచ జనివర్ధకసంయుతః ॥ కేతుస్థాపనభూమించయజ్ఞవేద్యాశ్చపశ్చిమే । శిష్టైఃపురోహితైస్సార్ధం గచ్ఛేద్రాజాసుమంగలైః ॥ కుమారీభిశ్చసంయుక్తో దిక్పాలానాంచపల్లవైః । యథావర్ణోయథాదేశో యోజితైర్వర్ణవేష్టితం॥చిత్రమాల్యాంబరశ్చాపి చారుభిశ్చాపితోరణైః। ఉత్పాతయేన్మహాకేతుం రాజామాత్యైశ్శనైశ్శనైః॥ తామ్రవప్రతిమయాయుక్తే కేతౌ శక్రంవిచింతయేత్ । పూజయేత్పూర్వవత్తత్ర దశచీంమాతలిమేవచ ॥ జయంతంతనయంతస్య చేంద్రమైరావతంతథా। గృహాంశ్చాప్యథదిక్పాలాన్ సర్వాశ్చగణదేవతాః ॥ పూజితానాంచదేవానాం హోమంచాపిసమాచరేత్ । హోమాంతేతుబలిందద్యాద్వాసవాయమహాత్మనే॥ తిలంఘృతంచాక్షతంచ పుష్పందూర్వాస్తథైవచ। ఏతైరేతాన్స్వస్వమంత్రైః జుహుయాన్నరోత్తమః ॥ తతోహోమావసానేతు బ్రాహ్మణానపిపూజయేత్। ఏవంప్రపూజయేన్నిత్యం సప్తరాత్రందినేదినే॥ త్రాతారమితిమంత్రో యంవాసవస్యప్రియంసదా। ఏవంకృత్వాతుభావేన శక్రోత్థాపనమాచరేత్ ॥ శ్ర... యాంతు

ద్వాదశ్యాంపార్థివస్స్వయం। అంత్యపాదేభరణ్యాంతు నిశిశక్రంవివర్జ-
యేత్ । సుప్తేషుసర్వలోకేషు యథారాజానపశ్యతి। సార్ధంసురాసుర
గణైః పురందరశతక్రతో ॥ ఉపహారంగృహీత్వేమం మాహేంద్రధ్వజ
నోత్తమ। ఉత్పాతేనసప్తరాత్రాణి తథోపప్లవదర్శనే॥ వ్యతీత్యశనిభామా
చ అన్యత్రైషవివర్జితే । యథారక్షోనృపః కేతుం నృపతేశకునిస్తథా॥
శనైఃపాతుమహోత్సాత్పాత్రేస్త థోత్థాపనమాదితః।విసృజ్యసర్వకేతుం
చ సాలంకారంతథానిశి ॥ క్షిపేదనేనమంత్రేణ అగాధేసలిలేనృపః । తి
ష్ఠకేతోమహాభాగ యావత్సంవత్సరంజలే॥ భగవన్సర్వలోకానా మం
తరాయంవినాశయ। ఉత్థాపయేతనృపస్తైః సర్వలోకస్యవైపునః ॥ ఏవం
యఃకురుతేపూజాం వాసవస్యమహాత్మనః । నతస్యరాజ్యేదుర్భిక్షం నైత
యోధర్మవర్జితాః॥ ఇతికాలికాపురాణే శక్రధ్వజోచ్ఛ్రియః॥*॥

అథ, ఆయుష్యహోమః.

మదనరత్నే శౌనకః—ఆయుష్యహోమంవక్ష్యామి శౌనకోఽహం
ద్విజన్మనాం। కుర్యాత్తుజన్మనక్షత్రే విషువేసంక్రమేతథా ॥ పౌర్ణమా
స్యామమావాస్యాంవా గ్రహణేచంద్రసూర్యయోః । అలంకృత్వాస్వ
వాచ్య మన్నందద్యాద్ద్విజాతయే॥అథాజ్యభాగపర్యంతం అవదానస
పదా। ఆనోభద్రాఃక్రతవ ఇత్యృచాందశకేనతు॥ ఇమంస్తోమమహ
ఇత్యృచాంషోడశకేనచ।జాతవేదసేత్యష్ట్యృచా హుత్వాస్విష్టకృతంత
హోమశేషంసమాప్యాథ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తతః। స్వస్తివాచ్యద్వి
జానన్నైర్ధేనుందద్యాచ్చదక్షిణాం ॥ ఇత్యాయుష్యహోమః॥*॥

[ఆయుస్సూక్తం—యోబ్రహ్మాబ్రహ్మణఉజ్జహారప్రాణైశ్శిరఃకృత్తి
వాసాఃపినాకీ। ఈశానోదేవస్సనఆయుర్దధాతు తస్మైజుహోమి హవి

* ఆయుష్కామియైనవాఁడు తన జన్మనక్షత్రమందును జన్మతారయందును జ
న్మతిథియందును క్రూరకాలంబులలోను ఈయాయుష్యహోమమును చేయుచు వచ్చిన
వానికి ఆయుర్వృద్ధిగల్గి వర్ధిల్లెదరు. తుదకు సంవత్సరమున కొకతూరియైనను తనపుట్టిన
దినమునాఁడు చేయుట మిక్కిలి మంచిది.

షాఘృతేనస్వాహా-ఈశానాయేదం॥౧॥విభ్రాజమానస్సరిరస్యమధ్యాద్రో
చమానోఘర్మరుచిర్యఆగాత్। సమృత్యుపాశాదపనుద్యఘోరాది
హాయుషేణోఘృతమత్తుదేవః - ఘర్మరుచయఇదం ॥౨॥ బృహజ్జ్యోతి
బ్రహ్మాపత్నీషుగర్భం యమాదధాత్పురురూపంజయంతం। సువర్ణ
రంభగ్రహమర్కమర్చంతమాయుషేవర్ధయామోఘృతేన—బ్రహ్మణో
జ్యోతిషఇదం ॥ ౩ ॥ శ్రియంలక్ష్మీమౌపలామంబికాంగాం షష్ఠీంజయా
మింద్రసేనేత్యుదాహుః । తాంవిద్యాంబ్రహ్మయోనింసరూపామిహాయు
షేతర్పయామోఘృతేన-బ్రహ్మయోనయఇదం ॥౪॥ దాక్షాయణ్యస్సర్వ
యోన్యస్సయోన్యస్సహస్రశోవిశ్వరూపావిరూపాః । ససూనవస్సపతయ
స్సయూథ్యఆయుషేణోఘృతమిదంజుషంతాం-దాక్షాయణీభ్యఇదం॥ ది
వ్యాగణాబహురూపాఃపురాణా ఆయుచ్ఛిదోనప్రబుధ్నంతువీరాః । తే
భ్యోజుహోమిబహుధాఘృతేన మానఃప్రజాంరీరిషోమోతవీరాన్-దా
క్షాయణీభ్యఇదం ॥ ౬ ॥ ఏకఃపురస్తాద్యఇదంబభూవ యతోబభూవభు
వనస్యగోపాః । యమప్యేతిభువనంసాంపరాయే సనోహవిర్ఘృతమిహా
యుషేత్తుదేవః-ఈశానాయబ్రహ్మణఇదం ॥౭॥ వసూన్రుద్రానాదిత్యాన్మ
రుతోథసాధ్యానృభూన్యక్షాన్గంధర్వాంశ్చపితౄంశ్చవిశ్వాన్ । భృ
గూన్సర్పాంశ్చాంగిరసోథసర్వాన్ ఘృతంహుత్వా స్వాయుష్యంమహా
యామశశ్వత్-వస్వాదిభ్యఇదం॥౮॥ విష్ణోత్వన్నో అంతమశ్శర్మయచ్ఛ
సహన్త్య। ప్రతేధారామధుశ్చుత ఉత్సందుహ్రతేఅక్షితం-విష్ణవఇదం
॥౯॥ ఇత్యేకాహుతిరంతే॥

॥*॥ఆయుష్య హోమప్రయోగః॥*॥

మాసిమాసి ప్రత్యబ్దంవా జన్మర్క్షే కుహూ శనివార సంక్ర
మణ చంద్రసూర్య గ్రహణాదిషు జన్మనక్షత్రయోగే జ్వరాదిమహా
వ్యాధిపీడాయాంవా అపమృత్యు పరిహారార్థం ఆయుష్యహోమం కు
ర్యాత్॥ విఘ్నేశ్వరపూజాపురస్సరం మమాముకదోషనివృత్త్యర్థ మాయు
ష్యహోమంకరిష్య ఇతిసంకల్పః॥ ఆచార్యపక్షేన మాముకపీడాపరిహా
ర్థం ఆయుష్య[illegible]వృణీమహే

త్వాచార్యంవృత్వా। ఆచార్యఃఅముకనక్షత్రేరాశౌ జాతస్యాముకశర్మణః అముకదోషనివృత్త్యర్థమాయుష్య హోమాఖ్యంకర్మకరిష్యఇతిసంకల్ప్య దేవయజనోల్లేఖనాద్యగ్నింప్రతిష్ఠాప్యప్రణీతాప్రణయనాన్తం కృత్వాగ్నే రీశాన్యభాగేతండులైశ్చతురశ్రంస్థండిలం కృత్వాష్టదళంపద్మంవిలిఖ్యతదు పరికస్తూరీకుంకుమాదివాసితపుణ్యతీర్థపూరితంపంచత్వక్పంచపల్లవాదిశో భితంనారికేళవస్త్రయుగ్మసహితంకుంభంనిధాయతస్మిన్కర్షమాత్రసు వర్ణనిర్మితాం మృత్యుంజయదేవతాప్రతిమాం పంచగవ్యాదినాసంశుద్ధాం నిధాయత్ర్యంబకమితిమంత్రేణమృత్యుం జయదేవతామావాహ్యసర్వోప చారైస్సంపూజ్యప్రాణచరుమాయుష్మచ్చరుంచప్రత్యేకంనిర్వాపణధర్మేణ శ్రపయిత్వాభిఘార్యప్రాచీనముదీచనంవోద్వాస్యప్రతిష్ఠితమభిఘార్యబంహి జ్యసంస్కారాద్యగ్నిముఖాన్తంకృత్వాఆయుష్మచ్చరోరవదానధర్మేణావదా యాయుష్టేవిశ్వతోదధదితిపురోను వాక్యామనూచ్యాయుర్దాఅగ్న ఇతియాజ్యయాహుత్వా స్విష్టకృతమవదాయాన్తః పరిధిసాదయిత్వా ష్టౌ షట్చతురోవాబ్రాహ్మణాన్వృత్వా త్రైర్యాబ్రహ్మైత్యాద్యష్టభిర్ఘృత సూక్తైర్వావదష్టోత్తరసహస్రమాజ్యాహుతీరుపజుహోత్యంతిమెపర్యా యె విష్ణోత్వన్నోఅన్తమ ఇతిచహుత్వాప్రతిస్వాహాకారం హుతశేష మాజ్యం ప్రాణచరౌసంపాతంవినయె దముకస్యాపమృత్యునాశ్యత్వా యుర్వర్ధతామితివ్యస్తాభి స్సమస్తాభిర్వ్యాహృతిభిః ప్రతిమంత్రంజుహు యా దధస్విష్టకృతంహవ్యవాహమితిహుత్వాజయాదితంత్రశేషంసమా ప్య కుంభేపునఃపూజాంకృత్వా దేవముద్వాస్యవారుణైరబ్లింగైర్మార్జయి త్వా హుతశేషాన్ననాగ్నేః పురస్తాద్బహిఃపరిస్తరాద్దూర్వా స్వతశుతో దకంనిసీయ నమోఅస్తునీలగ్రీవాయెతిరుద్రాయ బలిందత్వాతదుపరిపూ ర్వవదక్షతోదకంనిసీయ సంపాతితప్రాణచరోరవదాయా యురసీతిసకు టుంబః ప్రాశ్యాచమ్యయతఇన్ద్రస్వస్తిదేతిద్వాభ్యాం జఠరమభిమృశ్యా చార్యాయ కలశవస్త్రప్రతిమాదిదత్వా దక్షిణామృత్విగ్భ్యోదత్వా దో షతారతమ్యానుసార మపమృత్యునాశార్థం తిలకాశ్యాణ్యాయః పిణ

కృష్ణకంబళాదిదానంకృత్వా భూరిదానంకృత్వా బ్రాహ్మణాన్ భోజయేదిత్యాహ భగవాన్ బోధాయనః—కేచిదాయుష్మచ్చరోః ప్రధానాహుతిం హుత్వా యోబ్రహ్మేత్యాద్యుపహోమం తదన్నసమిదాజ్యైః కుర్వన్తి శేషంసమానం॥*॥]

§ అపమృత్యు నివారకశాంతి విధానం.

అథాప మృత్యు నివారణం—— మదనరత్నే బోధాయనః ॥ అథ మృత్యుంజయకల్పం వ్యాఖ్యాస్యామోజన్మనక్షత్రే పుణ్యనక్షత్రేత్రిజన్మ నివాబ్రాహ్మణానన్నేన పరితుష్యపుణ్యాహంస్వస్తి బుద్ధిరితివాచయిత్వా దేవయజనోల్లేఖనాద్యగ్నిముఖాంతం కృత్వాసావిత్ర్యాయవాన్ పక్వాన్ జుహోతిప్రాదేశమాత్రా స్త్రిస్రో దూర్వాసమిధోష్టసహస్ర మష్టశతం వాదధి మధుఘృతపయాంసిసంమేళ్యాభ్యజ్యాదధాతి ॥ అపైతు పరంమృత్యోర్మానోమహాంతం మానస్తోకేత్రియంబకం ॥ ఏతెసహస్రమిత్యథాజ్యాహుతీరుపజుహోతి। మృత్యునశ్యత్వా యువర్ధతాంభూస్వాహా॥ మృత్యునశ్యత్వాయువర్ధతాంభువస్స్వాహా । మృత్యునశ్యత్వా యువర్ధతాంస్వఃస్వాహా । మృత్యునశ్యత్వాయుర్వర్ధతాం భూర్భువస్స్వస్స్వాహా॥ ఇతిస్విష్టకృత్ప్రభృతిసిద్ధమాధేను వరప్రదానాదథాగ్రేణాగ్నిం దూర్వాస్తంబేహుతశేషం బలింనిదధాతితచ్ఛంయోరావృణీ మహఇత్యథదక్షిణాందదాతి ధేనుంవృషభమనడ్వాహం హయంహిరణ్యంకాంస్యంవాసోవేత్యాహబోధాయనః॥అథక్రమః—కర్తాష్టౌచతురోవావిప్రాన్ సంపూజ్యపుణ్యాహంవాచయిత్వా సంకల్ప్యాగ్నింప్రతిష్ఠాప్యనిర్వాపణాదిన సావిత్ర్యాచరుంశ్రపయిత్వాజ్యభాగాంతే చరుమవదాయసావిత్రీమనూచ్య [illegible]దైవహుత్వాతిస్త్రిస్రోదూర్వాగవ్యందధ్యాద్యక్తా అపైతుమృత్యురితి [illegible]భిః షడ్గృహీతాజ్యానిహుత్వా మృత్యునశ్యత్వితి

---

§ ఈమృత్యుంజయవిధానంబు అపమృత్యు ప్రాప్తమైనప్పుడును రోగోపద్రవములచే బహుకాలము పీడింపంబడుచుండునప్పుడును అల్యావశ్యకముగా చేయుట శ్రేయస్సాధకము.

చత్వార్యుపహోమాన్కృత్వా యదస్యేతిస్విష్టకృతంహుత్వా బ్రహ్మవి
సర్జనాంతేగ్నే రగ్రేణదూర్వాస్తంభేఽక్షతోదకంనినీయహుతశేషేణ
తచ్ఛంయోరితి బలిందత్వాక్షతోదకం నినీయాగ్నింసంపూజ్యసూర్యంనమ
స్కృత్య విప్రాన్భోజయేత్ ॥ ఏవంస్వకర్తృత్వే॥ ఆచార్యపక్షే గ్రహ
యజ్ఞం దినత్రయంరోగిణాంకార్యః। ప్రబలరోగోయావద్రోగ నివృత్తిస్తా
వత్ ప్రత్యహంకార్యః॥

అథ మహామృత్యుంజయ దూర్వాగుడూచీహోమః.

అథమహామృత్యుంజయహోమంవ్యాఖ్యాస్యామః—కుర్యాద్రో
గేభిచారేదీర్ఘరోగే గ్రహపీడాయాంమృత్యుంప్రాప్తౌ మహావ్యాధౌమ
హాపది చంద్రసూర్యగ్రహణదోషే జన్మనక్షత్రేవిషనాడ్యాం కుహూ
యోగేవాన్యేషు మహాభయేషుపరిహారార్థం మాసిమాసిజన్మనక్షత్రే
ప్రోక్తే ప్రోక్తేకాలేవత్సరేవా ఆచార్యేణవాస్వయంవా ఆయుష్కా
మఃకుర్యాత్ । స్నాత్వాపుణ్యాహంవాచయిత్వా ప్రాణానాయమ్యా
ముకశర్మణ ఆయుష్కామో మహామృత్యుంజయహోమంకరి
ష్యఇతి సంకల్ప్యాగ్నేరుపసమాధానాదిపాత్ర ప్రయోగకాలేదూర్వా
త్రికస్య షట్త్రింశదధికంశతపత్ర మాసాదయేత్ ॥ గుడూచీఖండానిచతు
రంగులప్రమాణాని బ్రాహ్మణందక్షిణతోదర్భేషునిషాద్య వ్రీహితండులా
న్నిర్వాపామీతి తూష్ణీమవహతాన్ కృత్వా ప్రణీతాభ్యాజ్యం సంస్కృ
త్యచరుణాసహపర్యగ్నికరణంకృత్వా స్రువస్రుచమార్జనం కృత్వాప
క్వాజ్జుహోతి॥ దర్వ్యాముపస్తీర్య మధ్యాద్ద్విరవదాయ త్రిఃపంచావత్తి
నోభిఘార్య॥ అపైతుమృత్యుంశచీపతిరిత్యన్తంపురోనువాక్యామనూచ్య
పరంమృత్యో అనుపరేహిపంథా నిత్యన్తయాజ్యయాజుహోతి- మృత్య
వఇదమితిత్యాగః॥ పూర్వవదుపస్తీర్యావదాయ హరిగ్ంహరన్తం - విక్ర
మస్వేతిపురోనువాక్యామనూచ్యమాఛిదోమృ- విధేమేతియాజ్యయా
జుహోతి స్వాహాకారేణోభయోర్హోమః పూర్వవదుద్దేశః। ఆ
జ్యేనమహావ్యాహృతిభిశ్చజుహోతి॥ భూరగ్నయేచపృథివ్యైచమహతే

చస్వాహేత్యాదై ర్దశభిః పంచభిః పంచాహుతీర్హుత్వా॥ అథమావాత్రికం గుడూచీఖండానిపయసాజుహోతి॥ షట్త్రింశదధికశతత్రయం ప్రత్యేకంఅ పైతుమృత్యురమృతన్న ఆగాత్। పరంమృత్యోఅను పరేహి పంథాంపీరాత్ స్వాహా॥ వాతం ప్రాణంజరామశీమహిస్వాహా। అముత్రభూయాదథయ ద్య– శచీభిస్స్వాహా॥ శతైర్-రగ్ని-మ్యహాగ్స్వాహా॥ హారిగ్ హరంతవిక్ర మస్వ స్వాహా॥ దేవేభ్యఇదం॥ మాఛిదోమృత్యో మావధీఃవిధేమస్వా హా॥ మానోమహాంతం–రీరిష స్స్వాహా।మానస్తోకేతనయే–విధేమతేస్వా హా॥ రుద్రాయేదం॥ ప్రజాపతేనత్వ–రయీణాంస్వాహా। యతఇంద్రభ యామహే – జహిస్వా॥ స్వస్తిదా – అభయంకరః స్వాహా॥ త్రియం బకం-మామరీతాత్ స్వాహా॥అపమృత్యు – సహస్రిణగ్స్వాహా। అముక స్యమృత్యున్నశ్యత్వా యుర్వర్ధతాంభూస్స్వాహా॥ అము-భువఃస్వాహా॥ అము-సువస్స్వాహా॥ అము-భూర్భువస్సువస్స్వాహా।ఇత్యేతైరేకవింశతి మంత్రైఃషోడశపర్యాయంజుహుయాత్॥షట్త్రింశదధికశతత్రయాహుతి ర్భవతి॥ అథాజ్యేనాష్టపర్యాయం ఏకవింశతిమంత్రైః ప్రతిమంత్రంజు హుయాత్। అష్టాధికషష్టిశతాహుతిర్భవతి॥ పునరనేనగుడూచ్యాషో డశపర్యాయ మేకవింశతిమంత్రైర్జుహోతి। షట్త్రింశదధికశతత్ర యాహుతిర్భవతి॥ పునరనేనచాష్టపర్యాయేణ ఏకవింశతిమంత్రైః ప్ర త్యేకంగుడూచ్యాజుహుయాత్॥ అష్టాధికషష్టిశతాహుతిర్భవతి। ఏవం కృతేక్రమేణాష్టాధిక సహస్రసంఖ్యాభవతి॥ పునరాజ్యేనమృత్యవేస్వాహే త్యష్టవారంజుహుయాత్॥పునర్మహావ్యాహృతిభిర్హుత్వాతతఃస్విష్టకృ తమవదాయహవ్యవాహమభిమాతిషాహం – హువేమోంస్విష్టమగ్నె ఆయుస్స్వాహేతిస్విష్టకృద్ధోమంజుహోతి॥ తతోజయాదీన్హుత్వాఅ నంతరం పరిధ్యంజనంకృత్వాజపాదిపరిషేచనాంతంకృత్వాగ్రేణాగ్నిందూ ర్వా స్తంబేషుహుతశేషంనిదధాతి॥సర్వోవైరుద్రస్తస్మైరుద్రాయనమోఅ స్తు॥విశ్వంభూతం–అస్తు ఇతిద్వాభ్యాంనివేదయత్॥ ఆయుర్దాఅగ్నే॥రక్షు తామిమంస్వాహా॥ ఇత్యగ్నౌసమిధమాదధాతి॥ జాతవేదాయదివా–

వవృత్స్వ ఇత్యుపస్థాయహుత శేషంహవిర్హవిరాజ్య శేషంచాగ్నిరాయు
ష్మానితిపంచభిర్నివేదయేత్ ॥ అగ్నిరాయుష్మానితిపంచభిఃపునరేకవింశతి
ఋగ్భిశ్చతుర్వారమభిమంత్ర్యాయురసి విశ్వాయురసి–గెషమితిసర్వచ
రుశేషం ప్రాశ్యాచమ్యజఠరమభిమృశతి ॥ యత ఇంద్రస్వ స్తిదా ఇత్యేతా
భ్యాంగురవేవరందత్వా ఆజ్యేరూపగ్ రూపమితిఅవేక్ష్యాజ్యందత్వా॥ ఋ
త్విగ్భ్యోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చ దక్షిణాందత్వాబ్రాహ్మణాన్భోజయేత్ ॥ అపూ
పైఘృతపాయసైః ఏవంకృత్వాఆయుష్మాన్భవతి । అయుతహోమా
ద్దీర్ఘాయుర్భవతి ॥ లక్షహోమా త్సహస్రాయుర్భవతి ॥ ఇతిబో
ధాయనోక్తమృత్యుంజయశాంతిః ॥ అస్మిన్నన్వాహితేగ్నౌ జాతవేదస
మిత్యాది చక్షుషీఆజ్యేనేత్యంతే అత్రప్రధానంమృత్యుందివారం చరు
ద్రవ్యేణఅగ్నింపృథివీమహతః॥ వాయ్వంతరిక్షేమహతః । ఆదిత్యద్యుమ
హతః॥ చంద్రమాద్యున్నక్షత్రాద్యుమహతః దేవాఃపితృభూరాదయః ఆ
జ్యేనపునరత్రప్రధానం ॥ వైవస్వతంశచీపతిం ॥ అశ్వినాఅగ్నింహరింమృ
త్యుంరుద్రందివారంప్రజాపతిం । ఇంద్రమఘవంతం । ఇంద్రమభయంక
రం॥ త్ర్యంబకంఅగ్నింమృత్యుం ॥ జాతవేదసమగ్నిం జాతవేదసపానకవై
శ్వానరవైద్యుతం అగ్నింవాయుంసూర్యంప్రజాపతింప్రత్యృచం షోడశప
ర్యాయైః దూర్వాత్రికయుక్తగుడూచీఖండైః॥ పునస్త్వాపవంప్రత్యృచమ
ష్టపర్యాయమాజ్యేన పునస్త్వాంపునస్త్వావివప్రత్యృచంషోడశపర్యాయంగు
డూచీఖండైః పునస్త్వాదివేత్యృచమష్టపర్యాయ మాజ్యేనపునరత్రప్రధా
నం అగ్నింపృథివీమహతః ॥ వాయ్వంతరిక్షేమహతః ॥ ఆదిత్యద్యుమహ
తః । చంద్రమానక్షత్రాద్యుమహతః దేవాఃపితృభూరాదయః ఆజ్యేన
శేషేణస్విష్టకృతమిధ్మసన్నహనేనచ రుద్రంజయాదీంశ్చ॥ఇత్యాయుష్య
హోమేగుడూచీశాంతిః॥

ఋగ్విధానే—వ్యాధినాయోభిభూతస్స్యాద్ఘోరేణప్రాణహారి
ణా। చతుర్దశీముపోష్యైకాం కృష్ణస్యజుహుయాచ్చరుం॥ ఆతేసూక్తేన
రౌద్రేణప్రత్యృచంవాగ్యతఃశుచిః । పూర్వమాజ్యాహుతీర్హుత్వా

తథోపస్థాప్యశంకరం । హవిశ్శేషేణవర్త్తేతసప్తకాంతమతంద్రితః । పూర్ణైమాసేజపేన్మృత్యుం రోగేభ్యశ్చప్రముచ్యతే ॥ తత్రైవ—ఉపతిష్ఠేతరాజానం యమంసూక్తేనవైద్విజః । స్థాలీపాకంచకుర్వీతపక్షయోర్యమదైవతం॥ అష్టమ్యాంచచతుర్దశ్యాం యజేతహవిషాయమం । పరేయువాంసంప్రసమితిసూక్తమంత్రం ప్రయోజయేత్ ॥

సులభోపాయే నాయుష్యాభివృద్ధిః.

పురాయుషిభయంతస్యనజానామిప్రతిక్రియాం।తథాపిశాస్త్రమాలోద్యవక్ష్మిశాంతింసుఖావహాం। ధర్మరాజప్రియస్తోత్ర మన్త్రైర్నేజుహుయాద్దవిః। వైశాఖ్యాంపౌర్ణమాయాంతు కర్మనిత్యంప్రయోజయేత్॥ తత్రైవ ॥ మృత్యుమేవప్రపద్యేత పరంమృత్యోర్యజపన్ద్విజః । నక్తభోజీమితాహారస్సం శ్రయన్సంస్తరంసదా॥నైతంపురాయుషోమృత్యుర్నయతేససుతప్రజం । ఫలాహారోజపేన్మృత్యుం త్రిభిర్వర్షైర్మితాశనః॥ యద్వాతత్రైవ ॥ క్షీణాయురితిమన్యేత కంచిద్యస్సుహృదంప్రియం। యత్తేయమితిసుస్నాతః తస్యమూర్థ్నానమాలభేత్ ॥ సహస్రకృత్వఃపంచాహం జపేదాయుర్లభేతసః ॥ ఘృతేనసింధుద్వీపస్య సూక్తేనైనంచలేపయేత్। సంవిశేచ్ఛయనేనిత్య మేతన్మంత్రంజపేతవై॥ జీవామిత్రప్రయుంజీత నిత్యమేతాంగృహేవసన్। స్రోతాంధస్యభ్యజ్యగాత్రాణిసుఖీభవతి విజ్వరః ॥ అన్యేచలక్షపార్థివ పూజాదయోమత్కృతే పూర్వకమలాకరేజ్ఞేయాః ॥తథా ॥ రుద్రేణతిలతైలేనరుద్రాభిషేకోప్యప మృత్యుపరిహారః । రుద్రవిధానంచవక్ష్యామః॥ ఇతి అపమృత్యునివారణం॥

అనావృష్టి పరిహారః.

అథానావృష్టిశాంతిః॥ ఋగ్విధానే॥ అథావహేతిసూక్తంతు వృష్టికామఃప్రయోజయేత్ । నిరాహారఃక్లిన్నవాసా అచిరేణప్రవర్షతి॥ హుత్వాయుతంవైతసీనాం క్షీరాక్తానాంహుతాశనే । మహద్వర్షమవాప్నోతి సూక్తేనాభైవతేనహి ॥ తత్రైవ—నాభిదఘ్నంవిగాహ్యాంభః

ప్రాఙ్ముఖః ప్రయతశ్శుచిః। సూక్తాభ్యాం త్రివృదేతాభ్యాముపతిష్ఠేద్దివాకరం॥
తిస్రోవాచః పర్జన్య ఏహీత్యాదయ ఇత్యర్థః ॥ అనశ్నతా తు జప్తవ్యం
వృష్టికామేనయత్నతః । పంచరాత్రేన్యతీతేతు మహద్వర్ష మవాప్ను
యాత్ ॥ యద్వాతత్రైవ ॥ వృష్టికామోయతాహారః ప్రపద్యేతబృహ
స్పతిం । పాయసేనోపహారేణ హోమేనచసమన్వితః ॥ బృహస్పతేఅ
తీత్యేత ద్వృష్టికామః ప్రయోజయేత్ । పర్జన్యంచనమస్కృత్య వృ
ష్టింవిందతిశోభనాం ॥ ఇత్యనావృష్టిః ॥ వైభాయనః ॥ అథాతఃప
ర్జన్య వృష్టింవ్యాఖ్యాస్యామో బ్రాహ్మణాన్వేదపారగాన్ పూర్వమభ్య
ర్చ్య వరుణప్రతిమాం పూజయిత్వోదకస్థిత్వా వరుణం ధ్యాత్వా తత్సవితు
రితిపచ్ఛోర్ధర్చశోఽనవానం వేదాదీన్ జపతీమం మేవరుణేతిపంచర్చము
దుత్తమమితిషడృచం యదంతియచ్చేతి ఉదాయుషా మహాగ్ం ఇంద్రో
యఓజసావాచ మింద్రియేణయోవైన స్తదశమైత్రావరుణీ మనీషా
రీంవరుణం ప్రజాపతిం వరుణాయ వామేతా ద్వేహిరణ్యవర్ణాః ॥ పవమా
నోవృషాసోఽగ్ంశుః సింథేయోసౌ యోపామాదిసర్వానువాకాననువ
ర్ణంసహస్రశీర్షాద్భ్యశ్చ ఆదిత్యోవైపృథివీ నమదిత్యనువాకాన్ పఠి
త్వాజలాద్బహిర్గత్వా ప్రత్యఙ్ముఖోభూత్వా పీవోన్నామిత్యనువాకమే
కాదశవారంజపిత్వా ప్రసర్మారుతమసీతిచతురోనువాకాన్ జపిత్వా-ఏహి
పర్జన్య-ఏహివరుణ-ఏహ్యాసాంపతే-పురోవాతంజనయజనయ-పశ్చా
ద్వాతంశమయశమయ - సద్యస్సువృష్టింధేహిపర్జన్యో మిత్యుచ్చైస్త్రిం
వారంజపేత్॥ విభణ్డకసుత శ్రీమాన్- ఋశ్యశృంగాయ- యస్యకేశేషు-
మైత్రావరుణీంద్విరూపామాలిఖేత- మారుతమసీతిచతురోనువాకాన్-
పర్జన్యాయప్రగాయతేతి- వర్షప్రదం- ఆపోహిష్ఠేతి- హిరణ్యశృంగ
మితిజపిత్వాశుక్లవస్త్రాణిధారయన్తతః పర్జన్యహోమంకరిష్యే ఇతిసం
కల్ప్యవిధివదగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యాగ్నిముఖాన్తే క్షీరాజ్యవైతససమిచ్చరుభిః
ప్రత్యేకమష్టశతమష్టావింశతివారా పురోవాతోవర్షన్నితి జుహుయా
ద్వర్షాయ [illegible] ॥ తతోజయాదీన్ పూర్ణా

హుతింహుత్వా శాంతి పాఠంకుర్యాదాచార్యాయ వరుణప్రతిమామృత్వి
గ్భ్యోదక్షిణామితి సామాన్యపర్జన్యవిధిః॥ ఇతిపర్జన్యశాంతిః॥

అథఋగ్విధానేవినియుక్త మంత్రాణాంసామాన్యవిధిః ॥ తత్రై
వ ॥ పునశ్చరణమామ్నాతుకర్మణాం సిద్ధికారకం। స్వాధ్యాయాభ్యస
నస్యాదౌ ప్రాజాపత్యంచరేద్ద్విజః ॥ కేశశ్మశ్రులోమన ఖాన్వాపయి
త్వాప్లుతశ్శుచిః। త్రిషవహనిరాత్రౌతు శుచిరాశీతవాగ్యతః। సత్యవాదీప
విత్రాణి జపేచ్చవ్యాహృతీస్తథా॥ఓంకారాద్యాస్తుతీర్జప్త్వాసావిత్రీం
చతదిత్యృచం। ఆపోహిష్ఠేతిసూక్తంతు శుద్ధవత్యోఘమర్షణీః॥శంవత్యః
స్వస్తిమంత్యశ్చ పావమాన్యస్తథైవచ । సర్వత్రైతత్ప్రయోక్తవ్యమా
దావంతేచకర్మణాం ॥ ఆసహస్రాదాశతాద్వాతద్దశాంశమథోజపేత్।
ఓంకారవ్యాహృతిభిః స్త్రిస్రస్సావిత్రీమథవాయుతం।తర్పయేదద్భిస్తథా
చార్య ఋషీశ్ఛందాంసిదైవతాన్ । ప్రపద్యేతివిరూపాక్షరౌద్ర మంత్ర
గణంజపేత్॥ అనాద్యైర్నచభాషేత నశూద్రైర్నాపిగర్హితైః। నర
జస్వలయానార్యాపతితైర్నాంత్యజైర్నృభిః ॥ మంగళాచార్యయుక్త
స్యాత్త్రిరహ్నోభ్యుపయన్నపః।అంతేద్వాదశరాత్రస్యాత్స్థాలీపాకంప్ర
కల్పయేత్॥ అగ్నయేచాథసోమాయ తృతీయాంచతథాస్వహా।వైశ్వదేవీ
చరౌద్రీచ జుహుయాదుత్తరేతథా ॥ అవసానస్యపతయే తథానుమత
యేపిచ। ధన్వంతరాయఇత్యన్యా గంధర్వాప్సరసామపి॥ (దశమీంబ్రా
హణస్పత్యా పరాతుబ్రహ్మణేస్మృతా। సరస్వతీత్యేష్టారాంత్యాసాపిష్టకృ
త్తథా॥) ఆజ్యాహుతయపాదౌ స్థాలీపాకేహుతేపునః। హుత్వాగ్నిం
తర్పయేద్విప్రాన్ పితృభ్యశ్చప్రకల్పయేత్ ॥ హుతశేషంవిధానేన శు
చిర్భుంజీతవాగ్యతః । తథాప్రాజాపత్యకృచ్ఛ్రం కృత్వాచాంద్రాయణా
ద్యపి ॥ ఏభిర్వ్రతైర్విపూతాత్మా కుర్యాత్కర్మాణ్యతంద్రితః । ఇష్టా
న్కామాంస్తతః సర్వానవాప్నోతినసంశయః ॥ కణపిణ్యాకతక్రాణామే
కైకంశోధనంభవేత్ । ఏవంశుద్ధస్యకర్మాణి మంత్రైర్యుర్వీర్యవంతితత
ద్యథా। త్రిరాత్రమపోషణవాదిత్యపర్వకర్మణాం । త్రీణినక్తానివాను

ర్యాత్తతః కర్మసమారభేత్ ॥తథా॥ సర్వత్రదక్షిణాందద్యా ద్దానంవాసి
ద్ధికామదం। నత్వేవాదక్షిణంకర్మ కించిదస్తీతిశౌనకః॥ శక్త్యాథపూర్ణ
పాత్రేణ సంమితాయతతోభవేత్ । వృషభైకాదశదద్యాద్యేన వాతు
ష్యతేగురుః॥ ఇతిఋగ్విధానోక్త మంత్రసాధనం॥

అథశ్రీసూక్తవిధిః॥

ఋగ్విధానే ॥ యఇచ్ఛేద్వరదాం దేవీం శ్రియం నిత్యం కులే
స్థితాం । సశుచిఃప్రయతోభూత్వా జుహుయాదాజ్యమన్వహం । శ్రియః
పంచదశర్చంచ శ్రీకామస్సతతంజపేత్ । ఆవాహయెఛ్ఛ్రియంపద్మేపంచ
భిఃకనకెపివా ॥ ఉపహారానుపహరచ్ఛుక్లాన్ భక్ష్యాన్పయోదధి । స్థాలీ
పాకంచశాలీనాం పయసాసంప్రకల్పయేత్ ॥ చాంద్రాయణవిపాకస్స్య
త్ప్రిపద్యేత్ప్రయతఃశ్రియం । సర్వౌషధీభిఃసారాభిస్స్నాత్వాద్భిఃపావ
నైరపి॥ ఉపైతుమాందేవసఖఇతి రాజ్ఞోభిషేచనం । మనసఃకామమిత్యే
వ పశుకామాభిషేచనం॥ కర్దమేనేతియఃస్నాయాత్ ప్రజాకామఃశుచి
వ్రతః। అశ్వపూర్వామితిస్నాయా ద్రాజ్యకామశ్చక్రవర్తీ॥ రోహితేచ
ర్మణిస్నాయాత్ బ్రాహ్మణస్తుయథావిధి। రాజాచర్మణివైయాఘ్రే క్ష
త్రియస్త్వథరౌరవే ॥ బస్తచర్మణివైశ్యస్తుహోమఃకార్యస్త్వనంతరం।
చంద్రామితితుపద్మాని జుహుయాత్సర్పిషాద్విజః ॥ ఆదిత్యవర్ణఇత్యన
యాబిల్వైర్హోమోవిధీయతే। బిల్వస్థఏవవాగ్నిస్స్యాత్ స్థాలీపాకంహునే
ద్ద్విజః॥ దశసాహస్రికోహోమః శ్రీకామఃప్రథమోవిధిః। హుత్వాతు
ప్రయుతంసమ్యగనంతాంవిందతేశ్రియం॥ అయుతంశతకృత్వస్తు జప్త్వాశ్రి
యముపాశ్నుతే। అనంతామవ్యవచ్ఛిన్నాం శాశ్వతీంవిందతేశ్రియం॥ అ
శక్తౌజపఏవైకోదశ సాహస్రికోపరః । జప్త్వాతుప్రయుతం సమ్యగనం
తాంవిందతేశ్రియం ॥ అయుతంశతకృత్వస్తు జప్త్వాశ్రియముపాశ్నుతే।
అప్స్వేవజుహుయాన్నిత్యం పద్మాన్యయుతశోనిశి ॥ దృష్ట్వాశ్రియంతూప
రమేత్రికాలాసత్వాద్ద్విజస్తువై । బిల్వాశీబిల్వనిలయః శుద్ధబిల్వానిసర్పి
షా॥ ఏకవింశతిరాత్రేణ పరాంసిద్ధింసవిన్దతి। పద్మాన్యథాపిబిల్వాని సత్య

కామస్సమృచ్ఛతి ॥ అత్రవిష్ణుధర్మేషు పుష్కరఉవాచ।హిరణ్యవర్ణాం
హరిణీం మృచఃపంచదశద్విజ । శ్రీసూక్తంకథితంపుణ్యం ఋగ్వేదేపుష్టివ
ర్ధనం॥ రథేఅశ్వేషువాజేషుచతస్రశ్చతథాఋచః। సూక్తమేతద్యజుర్వే
దే కథితంపుష్టివర్ధనం ॥ శ్రియంతియంతథాసామసామవేదేప్రకీర్తితం।
శ్రియందీదాతుమయిదేహిప్రోక్తమాథర్వణేతథా ॥ శ్రీసూక్తంయోజ
పేత్ భక్త్యాతస్యాఽలక్ష్మీర్వినశ్యతి। జుహుయాద్యశ్చధర్మజ్ఞోహవిష్యేణ
విశేషతః ॥ శ్రీసూక్తేనతుపద్మానాం ఘృతాక్తానాంభృగూత్తమ । అయు
తంహోమయేద్యస్తు వహ్నౌభక్తియుతోనరః ॥ పద్మహస్తద్వయాలక్ష్మీ
ర్భజంతముపతిష్ఠతి। దశాయుతంతుపద్మానాం జుహుయాద్యస్తథాజలే॥
నాప్యైతితత్కులాల్లక్ష్మీ ర్విష్ణోర్వక్షగతాయథా । ఘృతాక్తానాంతుబి
ల్వానాం హుత్వాశామాయుతంతథా। బహువిత్తమవాప్నోతి సయావ
న్మనేచ్ఛతి॥ బిల్వానాంలక్షహోమేన కులలక్ష్మీముపాశ్నుతే । పద్మానా
మథబిల్వానాం కోటిహోమంసమాచరేత్ ॥ సత్యలోకమవాప్నోతి
దేవేంద్రత్వమపిధ్రువం। సంపూజ్యదేవీంవరదాం యథావత్పద్మైఃసితైర్వా
కుసుమైస్తథాన్యైః॥ క్షీరేణధూపైఃపరమాన్నభక్ష్యైర్లక్ష్మీమవాప్నోతి
విధానతశ్చ॥ ఇతి విష్ణుధర్మోత్తరేశ్రీసూక్తవిధిః॥

అథనీరాజనం॥ తత్రైవపుష్కరఉవాచ ॥ పూర్వోత్తరేచదిగ్భా
గే నగరాత్సుమనోహరే । విస్తీర్ణంకారయేద్రాజాసుమనోహారమం
టపం ॥ కమైర్గుప్తంకుశాస్తీర్ణం పతాకాధ్వజశోభితం । తోరణత్రి
తయంశస్త్రం ప్రాఙ్ముఖంకారయేచ్ఛుభం ॥ కార్యంషోడశకస్తంతు తత్ర
కార్యంభృగూత్తమ । తోరణాద్దక్షిణేభాగే తత్రకార్యంయథాశ్రయం॥
దేవతాచార్భవేత్తత్ర తథాగ్నిహవనక్రియా । పంచరంగకసూత్రేణ
శతగ్రంథిమనోరమాం ॥ మధ్యమేతోరణేకుర్యాచ్ఛతపాశితుమధ్యమాం।
ఛాదయిత్వాకుశైస్తాంతుముదాసంఛాదయేత్పునః ॥ తస్యాశ్చలంఘనం
వర్జ్యంప్రయత్నాత్సర్వజంతుభిః । నలంఘితాసాయావత్స్యాత్పార్థివమం
రాజహస్తినాం ॥ చిత్రాంత్యక్త్వాయదాస్వాతింసవితాప్రతిపద్యతే। తతః

ప్రభృతికర్తవ్యాయానత్స్వతోరవిస్థితః॥ మంటపేప్రత్యహందేవాఃపూ
జనీయాద్విజోత్తమ। బ్రహ్మావిష్ణుశ్చశంభుశ్చ శక్రశ్చైవానిలానలౌ॥ వి
నాయకఃకుమారశ్చ వరుణోథనదోయమః। విశ్వాన్దేవాన్మహాభాగ
ఉచ్చైశ్శ్రవసమేవచ॥ అష్టౌమహాగజాఃపూజ్యాస్తేషాంనామానిమేశృ
ణు। కుముదైరావతౌపద్మః పుష్పదంతోథవామనః॥ సుప్రతీకోం
జనోనీల ఏతేష్టౌదేవయోనయః। పూజాకార్యాగృహక్షాణాంతథై
వచపురోధసా॥ తతశ్చజుహుయాద్వహ్నౌపురోధాస్సుసమాహితః॥ య
థావిమత్తదేవానాం మన్త్రైస్తల్లింగసంజ్ఞకైః॥ తథాచమంత్రహీనానాం
ప్రణవేనమహాభుజ। సమిధఃక్షీరవృక్షాణాం తథాసిద్ధార్థకానిచ॥ ఘృ
తంతిలానిధర్మజ్ఞ తథాచైవాక్షతానిచ। హుత్వాచకలశాన్కుర్యా
త్సోదకాన్ధాన్యసంయుతాన్॥ భల్లాటకలిసిద్ధార్థ వచాకుష్ఠప్రియం
గుకః। తోరణాత్పశ్చిమేభాగే కలశైఃపూర్వకల్పితైః॥ తతఃస్సంస్నాప
నీయాస్తు మంత్రపూతైర్గజోత్తమాః। తురంగాంశ్చమహాభాగానలం
కృత్యతతఃస్తుతాన్॥ తతోభిషిక్తనాగస్య తథాతత్తురగస్యచ। పిండా
న్నంతుతతోదేయ మభిమన్త్ర్యపురోధసా। తస్యాభినందనేరాజ్ఞోవిజయః
పరికీర్తితః॥ ప్రాగేవతస్యవిజ్ఞేయం మహద్భయముపస్థితం। నిష్కాస
యేత్తోరణాథ స్తతోహిప్రథమంగజాన్॥ తత్రాపిప్రథమంరామం అ
భిషేకంగజోత్తమం। తస్యాగ్రేగజలసేష్యా నరఃపంచనఖాపివా॥ లం
ఘన్త్యాలంఘయేత్తాంతు రాజ్ఞోమరణమాదిశేత్। లంఘయేద్వామపా
దేన యదితాన్నృపకుంజరః॥ రాజ్ఞీపురోహితామాత్య రాజపుత్రాహి
తంభవేత్। రాజ్ఞస్తుమరణంబ్రూయా దాక్రమేత్తుయదాతదా॥ రా
జ్ఞోవిజయమాచష్టే లంఘయేద్దక్షిణేనతాం। నిష్క్రామేయుస్తతస్సర్వే
ప్రాఙ్ముఖాస్తోరణైర్గజాః॥ తతోశ్వాస్తుమహాభాగ తతస్తునరసత్తమః।
తతశ్ఛత్రంధ్వజశ్చైవ రాజలింగానియానిచ॥ మంటపేతానిసంస్థాప్య
పూజయేదాయుధానిచ। పంచరంగకసూత్రేణ యాస్తాఃప్రతిసరాఃకృ
తాః॥ ధూపాస్యాధూరసిమంత్రేణ నిబధ్నీయాత్పురోహితః। సర్వేషాం

నృపనాగానాంతురంగాణాంచభార్గవ ॥ స్వగృహేషుతతోనేయాః కుం
జరాస్తురగైస్సహ । స్వాతిస్థస్సవితాయావత్తావచ్ఛయాసుసంస్థితాః॥
పూజయేత్సతతంరామ నాక్రోశేన్నచతాడయేత్। రాజచిహ్నానిసర్వాణి
పూజయేన్మంటపేసదా ॥ వరుణోజ్యాచభూతేజ్యా రాత్రౌబలిభిరుత్తమైః।
వసేత్తామాశ్రమేనిత్యం సాంవత్సరపురోహితౌ ॥ అశ్వవైద్యప్రధానశ్చత
థానాగభిషగ్వరః । దీక్షితైస్తైస్తథాభావ్యం బ్రహ్మచారిభిరేవచ ॥ స్వా
తింత్యక్త్వాయదాసూర్యో విశాఖాంప్రతిపద్యతే । అలంకుర్యాద్వనేతస్మి
న్వాహనాంస్త్వవిశేషతః ॥ హస్తీనాంతురగంఛత్రం ఖడ్గంయాసంచదుం
దుభిః । ధ్వజంపతాకాంధర్మజ్ఞ కాలజ్ఞస్త్వభిమంత్రయేత్ ॥ అత్రచఛ
త్రాదిమంత్రాజ్ఞేయాః॥ అభిమంత్ర్యతతఃసర్వాన్కుర్యాత్ కుంజరధూర్త
గః।ఉల్కానాంతునిచయ మాదీపితమనంతరం॥రాజాప్రదక్షిణంకుర్యాత్త్రి
వారంసుసమాహితః । చతురంగబలోపేతః సర్వసైన్యసమన్వితః॥ ఏకం
గత్వాగృహంగచ్ఛేద్రాజాసైన్యపురస్సరః । జనాన్సంపూజ్యచతతః
సర్వమేవవిసర్జయేత్ ॥ శాంతిర్నీరాజనాఖ్యేయం క్షేమవృద్ధికరీతథా॥

ఇతినీరాజనం॥

అథఘృతకంబళః॥

విష్ణుధర్మోత్తరే । రాజోవాచ । శాంతిమాచక్ష్వమేదేవ ఘృత
కంబళ సంజ్ఞికాం ॥ పుష్కర ఉవాచ ॥ పూర్వోత్తరేతుదిగ్భాగే
శాంత్యగారంతు కారయేత్। అభిషేచనికామంత్రా యేమయాభిహి
తాఃపురా ॥ దేవాదయస్తుయే,తేషాం స్థానంతత్ర ప్రకల్పయేత్ । ఆవా
హనంతతఃకుర్యా త్తాన్సనంతత్ర ఉపోషితః ॥ ఆవాహితానాంసర్వేషాం
గంధమాల్యాదిసంపదా । దేవవత్పూజనంకుర్యా త్తథామంత్రిపురోహి
తౌ ॥ ఏవంసంపూజనంకృత్వా సోపవాసాస్తుతేత్రయః । కుర్యాత్త్రిభాగ
శేషాయాం రాత్రావుత్థాయశాంతికం ॥ కృత్వాదశగుణాంస్తత్ర స్నా
పయేత్తంనరాధిపం । పూర్వమేవతథాస్నానం సిద్ధార్థైస్సహితంతథా॥

పూర్ణేనఘృతకుంభేన మంత్రేణానేనకాలవిత్। ఆజ్యంతేజస్సముద్దిష్టం సర్వపాపహరంపరం ॥ ఆజ్యంసురాణామాహార మాజ్యేలోకాః ప్రతిష్ఠితాః। భౌమాన్తరిక్షందివ్యంవా యత్తేకిల్బిషమాగతం ॥ సర్వంతదాజ్యసంస్పర్శాత్ప్రణాశముపగచ్ఛతు । తతోవిరూక్షితంతంచా ప్యగ్రాన్వేదింనరాధిప । గచ్ఛేత్తాంతుపురస్కృత్య సాంవత్సరపురోహితౌ ॥ స్నానవేదిస్తుకర్తవ్యారా జ్ఞాకుసుమమండితా । చతుర్భిఃపూర్ణకుంభైశ్చ విదిక్షుచసుశోభితాం ॥ చత్వారితస్యచర్మాణి ప్రాగ్రీవాణిసమాన్యసేత్ । వృషస్యద్వీపినశ్చైవ సింహశార్దూలయోస్తథా ॥ భద్రాసనంన్యసేద్రామ తేషాముపరిచార్జిణాం। స్వాస్తీర్ణేనృపతింతత్ర వస్త్రైరాచ్ఛాదయేన్నవైః । కార్పాసకైస్తతఃపశ్చా దావికైఃక్రిమిజైస్తతః॥ తతస్తుసర్త్విజఃకుంభైః పూర్ణైస్తమభిషేచయేత్ । కుంభాష్టకంతుకర్తవ్య మష్టావింశతిరేవచ ॥ అథవాష్టశతంరామ వృద్ధిరేషాంగుణోత్తరా। తతోపనీయవస్త్రాణి తస్యాంవేద్యాంపురోహితః ॥ శూలేనమృణ్మయంభింద్యాచ్ఛత్రంక్రోధసమన్వితః। రాజ్ఞస్తుకలశందద్యాత్స్వయంసాంవత్సరస్తతః । రాజాభిషేకమంత్రేణస్వర్చితంకల్పితంద్రుఢం ॥ జ్యోతిష్మతీంత్రాయమాణాం అభయామపరాజితాం।జీవాంవిశ్వేశ్వరీంపాఠాం నమంగామభయాంతతః ॥ సహాంచసహదేవీంచ పూర్ణకోశీంవశతావరీం । అరిష్టకాంశివాంభద్రాం కలశేతత్రవిన్యసేత్॥ బ్రాహ్మీంక్షేమాంవచాంచైవ సర్వబీజానికాంచనం । మంగల్యాశ్చయథాలాభం సర్వౌషధ్యోరసాంస్తథా । రత్నానిసర్వగంధాంశ్చ బిల్వంచసవికంకతం ॥ ఏవంస్నాతోఘృతేదృష్ట్వా వదనందర్పణేతథా । మంగళాలంభనంకృత్వా ధౌతవాసాఃసమాహితః॥ అభ్యర్చనంతతఃకృత్వా దేవాదీనాంపృథక్పృథక్। తేషామేవతతోవహ్నౌచతుర్థ్యంతైస్తునామభిః ॥ ఓంకారపూర్వంజుహుయాత్ ఘృతంహితపురోహితః। ఆయుధాభ్యర్చనంకార్యం వాహనాభ్యర్చనంతతః ॥ రాజచిహ్నార్చనంకృత్వా అలంకృత్యస్వకాంతనుం।అనులేపనపుష్పస్రగ్వస్త్రాభరణభూషితం॥ శ్రియంధాతుమయీందే

హి మంత్రస్సుమనసాంభవేత్ । రాయస్పోషేతిచతథా మంత్రోలంక రణేస్మృతః॥ కేశవాభ్యర్చనంకృత్వా వహ్నిస్థానంతతోవ్రజేత్ । వహ్నే రుత్తరభాగేతు ప్రాగ్రీవెప్రోక్తచర్మణి ॥ సింహాసనంన్యసేత్పృష్ఠే పరార్థ్యాస్తరణాన్వితం। వృషస్యచర్మచాస్తీర్యకరేణోశ్చతథోపధి॥ తయోరుపరిసింహస్యవ్యాఘ్రస్యచతతఃపరం॥ఏషాంతురామచర్మాణిప్రాగ్రీవాణితువిన్యసేత్ । ధ్రువాద్యారితిమంత్రేణ నృపంతత్రప్రవేశయేత్ ॥ తతఃపురోధాజుహుయాద్బహిష్మ మంత్రైర్ఘృతంశుచిః । రౌద్రవైష్ణవవాయవ్య శాక్తైస్సామ్యైస్సవారుణైః ॥ బార్హస్పత్యైస్తతః కుర్యాత్తంత్రముత్తరసంజ్ఞితం। దైవజ్ఞఃప్రయతః కుర్యాద్దేవతానాంవిసర్జనం। అన్నైనబ్రాహ్మణాన్భోజ్యతతోదద్యాచ్చదక్షిణాం॥ ఇతివిష్ణుధర్మోత్తర ధృతకంబళవిధిః॥

అథాగ్నిపురాణె సర్వార్థసాధనశాంతిః.

సర్వార్థసాధనంస్నానం వక్ష్యేశాంతికరంశ్రుణు । స్నాపయెచ్చసరిత్తీర గృహావిష్టంవిచక్షణః॥ దేవాలయెజ్వరార్తాన్వై వినాయకగృహార్దితే । విద్యాతీర్థేహ్యదేగేహే జపకామస్యతీర్థకె॥ పద్మిన్యాస్నాపయెత్స్త్రీరైగర్భేయస్యాథవేత్వథ । అశోకసన్నిధాప్రాప్య జాతోయస్యవినశ్యతి॥ పుణ్యతీర్థాశ్చపుణ్యాదై్యః పుత్రిణాంచైవసాగరే। గెహెసౌభాగ్యకామాయాం సర్వేషాంవిష్ణుసన్నిధా॥ విష్ణ్వృక్షేరేవతీపుష్యె సర్వేషాంస్నానముత్తమం । స్నానకామస్యసప్తాహం పూర్వమప్యాదనంశృణు॥ పునర్నవారోచనాచ శతాహ్వమురుణాంత్వచం । మధూకంరజనీద్వేచ తగరంనాగకేసరం॥ అసురాచైవమంజిష్ఠా మాంసీయవసమర్దకైః॥ ప్రియంగుసర్షపాపుణ్యాం వచాబ్రాహ్మీచకుంకుమం ॥ పంచగవ్యం సక్తుమిశ్రం ఉద్వర్త్యస్నానమాచరేత్ ॥ మండలెకర్ణికాయాంచ విష్ణుంబ్రహ్మాణమర్చయేత్ । మధ్యెకామహరంపూర్వం మంత్రైఃపూర్వాదిదిక్స్థిమాత్ ॥ లిఖెదింద్రాదికాన్దేవాన్ సాయుధాన్ సవాహనాన్। స్నానమండలకాన్దిక్షుకుర్యాచ్చైవవిదిక్షుచ॥ విష్ణుబ్రహ్మేశశక్రాది

సహస్రాణ్యపిహోమయేత్ ॥ ఏకైకస్యత్వష్టశతం సమిధస్తుతిలైస్సహ ॥ భ
ద్రఃసుభద్రఃసిద్ధార్థఃకలహోపుష్టివర్ధనః ॥ ఆమోదాశ్చిత్రభానుశ్చపర్జ
న్యోథసుదర్శనః । స్థాపయేత్తుఘటానేతాన్నాశ్వి భ్యాంచమరుద్గణాన్ ॥ వి
శ్వేదేవా స్తథాదిత్యా వసవోమునయ స్తథా । శ్రాద్ధదేశాఃసంతుసుప్రీతా
స్తథాన్యాఅపిదేవతాః ॥ ఔషధీఃప్రక్షిపేత్కుంభే జయంతీంవిజయాంజ
యాం । శతావరీంశంఖపుష్పాం విష్ణుక్రాంతాంపరాజితాం ॥ జ్యోతిష్మ
తీంబలాంచైవ చందనోశీరకేసరం । కస్తూరికాంచకర్పూరం వాలుకం
పత్రకైత్వచం ॥ జాతీఫలంసుగంధంచ మృత్తికాఃపంచగవ్యకం । భద్రపీఠస్థి
తెమధ్యేస్థాపయేయుర్ద్విజోత్తమాః ॥ రాజాభిషేకమంత్రోక్త దేవానాం
హవనంపృథక్ । పూర్ణాహుతింతతోదత్వా గురవేదక్షిణాందదేత్ ॥ ఇం
ద్రోభిషిక్తోగురుణా పురాదైత్యాన్జఘానహ । దిక్పాలాస్స్నానతఃప్రాప్తా
స్సంగ్రామేవిజితారిపూన్ ॥ ఇతిఅగ్నిపురాణే సర్వార్థసాధనశాంతిః.

అథైకవస్త్రస్నానం ॥ వీరసింహావలోకే రుద్రయామళే । శుక్రేణ
ప్రార్థితఃశంభుః ప్రణిపత్యజగద్గురుం ॥ ఏకవాసోవిధింబ్రూహిస్వామిన్వి
స్తరతోమమ ॥ శృణుభార్గవయత్నేన దుఃఖవైధవ్యనాశనం । వంధ్యా
త్వంవిలయంయాతి యస్మిన్వస్త్రవిధౌకృతే ॥ శివోనామేతిమంత్రేణ భా
నావనుదితేసతి । అష్టపత్రంలిఖేత్పద్మం క్రమతఃశుక్లతండులైః ॥ వేదోక్తవిధి
నా[illegible]ంతైర్విసూక్తైర్వేదవిధానతః । పంచవక్త్రందశభుజంత్రినేత్రంపార్వతీప
తిం ॥ పద్మమధ్యేన్యసేద్దేవంశివోనామేతిమంత్రతః । ఇంద్రంవిశ్వేతిమంత్రేణ
ఇంద్రమాగ్నేయకోణకె ॥ మెచెహేతిచమంత్రేణదక్షిణేయమపూజనం । మె
దేవాఇతిమంత్రేణనైఋత్యేసనకాదయః । తత్వాయామీతిమంత్రేణప
శ్చిమెవరుణంన్యసేత్ ॥ గణానాంత్వేతిమంత్రేణవాయవ్యేచగణేశ్వరం । అభి
గోత్రేణమంత్రేణఉత్తరేగర్భమాతరః ॥ ఈశాన్యాంచగ్రహాన్సర్వాన్స్థాప
యేత్స్వస్వమంత్రతః । ఋతవస్థఋతాన్మంత్రాన్ పూర్వస్యాంవిన్యసేత్మన
రం ॥ తన్మధ్యేవిన్యసేత్కుంభంపూరయేత్తీర్థవారిణా । పూర్ణపాత్రయుతంమ
ధ్యేసర్వౌషధిసమన్వితం ॥ సహిరణ్యంసవస్త్రంచనారికేళసంయుతం । ప్రతి

ష్ఠాంచవిధాయాథ మంత్రైఃపూజనమాచరేత్ ॥ శ్రీరుద్రంచజపేత్తత్ర
షడంగంవిధిపూర్వకం । స్త్రీపుంసాభ్యాంవిధాతవ్యం పూజనంవిధివత్తతః॥
అభ్యర్చ్యవిధినాసమ్యక్కృత్వాస్నానంవిధానతః॥ నాందీముఖాభిధంశ్రా
ద్ధం విధేయంవిధివత్పునః। ప్రాశ్నీయాన్మధ్యమంపిండంగర్భోఽసీతిచమంత్ర
తః॥జలప్రార్థనా॥ ప్రత్యగాశాపతేరాజన్జలానామధిపప్రభో। నష్టగర్భ
ప్రసృష్టాత్వం గర్భంధేహిమమేప్సితం ॥ నదీనదతటాకాని తథైవాన్యజ
లాశయాః। త్వాంవినానైవశోభంతే గర్భంధేహిజలేశ్వర ॥ పూర్వజ
న్మనియత్పాపం కుసంసర్గాత్స్వయంకృతం। ఇహాపిసలిలస్థిత్వా గర్భం
ధేహిప్రసీదమే ॥ షట్షష్టికోటితీర్థానాం నద్యాదీనాంప్రభుర్భవాన్
సప్తానామపిసింధూనామీశగర్భందదస్వమే ॥ త్వమేవపాశపాణిస్త్వ
మేవహ్యంభసాంపతిః। ఆపస్తుప్రాణినాంజీవా గర్భంధేహిప్రసీదమే॥ త
వహస్తేజలంవామే దక్షిణేజీవజీవనం । మస్తకేచజటాపింగా గర్భంధే
హిదయాపర । భూతప్రేతాదిదోషాణాం రోగాణామితరస్యచ ॥ అంత
రాయంప్రభోఛిత్వా గర్భంధేహిదయాంకురు। ఇతిజలప్రార్థనా॥ అ
థౌషధిప్రార్థనా॥ సర్వేషాంజగతోర్థానాం గ్రహాణాంనిధిపస్సదా। తవ
స్వామిన్నహందాసో దేహిగర్భమహౌషధే॥ ఔదుంబరీఫలవతీ శాఖా
యాసర్వమంత్రవిత్ । ఓషధయఃసోమరాజ్ఞీతి కామిన్యామపర్యామేద్బు
ధః ॥ శాఖయాలంబనంకార్యం, హృదిచేతసినిర్మలః । సమాలంబ్యాకరే
దూర్వా నారికేళాక్షతానపి । వరుణోపాసనంకుర్యాత్సూక్తపారపరా
యణః॥ బ్రహ్మావిష్ణుశ్చసోమశ్చ కందర్పోవృషవాహనః। పార్వతీసుభగా
భద్రా సావిత్రీవాస్తుదేవతా ॥ ఏతేహివాససీశ్శుభ్రే అవ్యంగేగురుదైవ
తే। సర్వభూషణరమ్యేచ బంధనేనశివంభవేత్ ॥ ముద్గతండులగోధూమ
యవకంగుసుశాలిభిః। రాజమాషాదిభిర్విద్వాన్వంశపాత్రంప్రపూజయే
త్॥ విన్యస్యదీపకంతత్ర ఫలానాంసప్తకంతథా। ధానావంతేతిమంత్రేణ
ధాన్యస్నానంతుకారయేత్ ॥నారికేళంచనారంగం దాడిమంబీజపూరకం।
ఉచత్థ్యంచైవ [illegible] ప్రష్ఠం

క్షీరనీరప్రపూరితం। త్రిణేత్రంశంభుదైవత్యం నారికేళంసుతప్రదం॥ వృత్తం కనకవర్ణాభం సుబీజంసుమనోహరం। సుహినేనసమంశీతం నారంగంగర్భదంమమ॥ చంద్రబింబసమానంతు బహుబీజసుపూరితం। సుగంధం సోమదైవత్యం గర్భదంబీజపూరకం॥ ఉద్యదర్కసమంపుష్పం ఫలంసిందూరసన్నిభం। బీజపూరోదరాయస్మా ద్గర్భదండాడిమంమమ॥ ఫలంతచ్ఛుక్రదైవత్యం సూత్రంవైసదృశోపమం। జ్ఞానయోనిప్రపూర్ణాం తుదేహిత్వంగర్భముత్తమం॥ పూగస్తుసూర్యదైవత్యో లాక్షారససమప్రభః। ఆర్ద్రః ఫలానాంప్రవరో గర్భందద్యాత్సదామమ॥ ఉత్సవేషుచసర్వేషు శుభదంసర్వదైవతం। గోరోచనసమాభాసం గర్భదంమదనంఫలం॥ ఇతి ఫలైశ్శుభం॥ అథౌషధిస్నానం॥ వర్ధావరశ్చరాస్నాచ ఏకాకీవచకీతథా। ధాన్యానిశాబహుబాలాచ సర్వౌషధ్యఇమాస్స్మృతాః॥ యాఓషధయఇతిమంత్రేణసర్వౌషధ్యభిషేచనం। కరేణమూర్ధ్ని విన్యస్యవంశపాత్రంతుభార్గవ॥ ఋగ్వేదోక్తాన్ సర్వమంత్రాన్ తత్త్వాయామీతిపూర్వికాన్। ధీమాన్ ప్రత్యేకముచ్చార్యదంపతీస్నాపయేత్తతః॥ వారుణీః పావితామంత్రా వరుణోత్తంభనంతతః। ఏతేశతమిమంచైవ ఇదమాపః పునంతుమాం॥ ఇమాన్వైయాజుషాన్మంత్రాన్ శిరోమేత్యనిరుక్తయా। ఘృతవతీభువనానామాపావమానీః పునఃపునః॥ సామ్నోవరుణసామ్నాథపావకానస్సరస్వతీ॥ శంనోదేవ్యాథాథర్వమంత్రైః స్నానముదాహృతం॥ తతోరుద్రజపస్నానంకర్తవ్యం సుతమిచ్ఛతా॥ అథభార్గవసంస్థాప్యస్థండిలేపావకంశుభే॥ గృహ్యోక్తేనవిధానేనపాయసం శ్రపయెచ్చరుం॥ ఆఘారావాజ్యభాగౌచదేయాత్రఘృతాహుతీః॥ అపాంపృష్ఠం నిహుతాచ పునస్త్వేతితథాసమిత్॥ వాజఃపురస్తాదగ్నేత్వమాదిత్యం గర్భమేవచ॥ తతఃసరస్వతీయోన్యాం తంపత్నీభిరతఃపరం॥ ఆదిత్యై రాస్నాసీతి మంత్రంయేనసర్వయోపిచ॥ గర్భోఅస్యోషధీనాం చమంత్రాంతాహుతయఃక్రమాత్॥ ఏభిర్మంత్రైశ్చరుంహుత్వాతతఃస్విష్టకృతంహుతేత్॥ ఋషభంబ్రహ్మణేదద్యా దాచార్యేసురభింతథా। ఇతరే

భ్యోపవిత్రెభ్యో రక్షణెస్వేచ్ఛయాపునః॥ అభిషేకంతతఃకుర్యా త్పవిత్రైః
కుంభవారిభిః॥ సురాస్త్వామితిమంత్రాద్యైః పవిత్రైర్బ్రాహ్మణైస్సహ॥
ఆశాస్యకామదైర్మంత్రైర్గృహ్ణీయాత్ ఫలసప్తకం॥ సదీపంవంశపా
త్రంచ నీత్వాయాయాచ్ఛివాలయం ॥ శివస్యపురతో న్యస్య వంశపాత్రం
ప్రణమ్యచ॥ దేవదేవజగన్నాథ గౌరీనాథమహేశ్వర॥ భవశానమహాదే
వ నమోస్తుసుతదోభవ॥ అష్టాదోషాశ్చమెస్త్రీణాంనవమఃపురుషస్యచ॥
తత్తద్దోషవినాశాయ సస్త్రీకఃస్నానమాచరేత్॥ వికృతంయచ్ఛమెదేహె
సంతానపరిపీడనం॥ తత్సర్వంభస్మతాంయాతు నిర్దోషాస్యాంసుపుత్రిణీ॥
వరుణత్వంచభూతానాం పాపశుద్ధికరఃప్రభుః॥ తవతీర్థప్రభావేన సంతా
నందెహిమెబహు ॥ తతశ్చరుపురోడాశ మాధత్తైత్యాదినాశయెత్॥
హిగర్భంధేహీతిమంత్రేణ ఆయంతునఃపితర స్తథా ॥ బ్రాహ్మణాన్
భోజయిత్వాచ వరందత్వావిసర్జయెత్ ॥ ఇదంనిర్మాల్యమపిగుర్జ రెషు
ప్రచారాదుక్తం॥ ఇతివీరసింహావలో కేరుద్రయామళోక్తమెకవస్త్రస్నా
నం॥ అరుణఉవాచ ॥ యత్త్వయాకథితంస్వామి న్నేకవస్త్రాభిషేచనం॥
దంపత్యోరనపత్యాది దౌర్భాగ్యశమనంపరం॥ విధింతస్యాఖిలంబ్రూహి
యథాశ్రుతినిరూపితం॥ దేవతాకాత్రకెమంత్రా విధిఃకావాఫలంతతః॥
కీదృగ్వస్త్రంకథంధార్య ముభాభ్యామెవతత్పునః ॥ కథంతస్మిన్కృతెఽప
త్యసిద్ధిస్స్యాన్నరయోషితోః॥ శ్రీసూర్యఉవాచ ॥ పురాకల్పావసానెతు
కల్పస్యాస్యసముద్భవె ॥ ఆరిరిప్సుర్యదాసృష్టింశ్రుతిస్మృతివిధిర్విధిః॥
సస్మారతనయాన్సప్త మానసాన్సప్రజాపతిః॥ తెయదాతపసాక్లిశ్యన్న శేకు
స్సృష్టిసాధనె॥ శివమారాధ్యతపసా ప్రసన్నంసమయాచిరే॥ ప్రజామె
వప్రజాకామాః ప్రజాపతిసుతాస్తుతె॥ భగవంస్తపసాఖిన్నాః ప్రజాహె
తోఃప్రజాపతేః ॥ అకర్మపచనాన్మోహాద్వారానిష్ఫలలక్షణాత్॥ తతో
హీనప్రజాసిద్ధిరస్మాకంశివజాయతే ॥ ప్రజార్థంత్వాంప్రపన్నాస్మన్బ్రూ
హితత్సిద్ధికృద్విధిం॥ ప్రార్థితస్తుతదాశంభుఃక్షణంధ్యాత్వాబ్రవీచ్ఛతాన్।
శృణుధ్వంమునయస్సర్వె ప్రజా[illegible] ॥ [illegible] మునయః

స్సర్వేయద్దృష్టంజ్ఞానచక్షుషా।అనపత్యకరంకర్మచక్రేయత్పూర్వసంప్ల
వే॥కాలేసుక్తావశేషేయత్ దౌర్భాగ్యంతద్ధ్రువంతనౌ॥ విలుప్తమనుమం
త్రాది భేదభిన్నంద్వయోరపి॥ వాసస్సైకేనతద్దేహ యుగలంపరిధాయచ॥
కురుధ్వంవిధివత్స్నానం తథాదౌర్భాగ్యనాశనం॥ ఆనఖాగ్రాచ్చకేశాం
తం యావదంగంవిశుక్రవత్॥ ఏవమాయతిదౌర్భాగ్యంపంచధాయత్ప్ర
కీర్తితం॥ తస్యశయ్యాసనవిధిఃసహప్రత్యైకవాససా॥ స్నాత్వాసమ్యక్
విధేఃపుత్రాః సంతతేశ్రేయఆప్స్యథ ॥ ఇత్యుక్త్వాన్తర్హితేశంభౌ వసు
వర్స్మనయశ్చహ ॥ యథైకవసనస్నాన మాదితఃసుమహద్విధిం॥యథా
శ్రుతంయథాదృష్టం శ్రుతిభ్యోజ్ఞానచక్షుషా ॥ శుభమాసేసితేపక్షేసా
నుకూలేగ్రహేదినే ॥ నదనద్యోఃసమాయోగ మహానద్యోర్ద్వయోరపి॥
ప్రత్యూహేసిద్ధిమాస్థాయ శరీరస్యయథావిధి ॥ విధింవివిధమాస్థాయ
పత్న్యాసహమమార్హణాం ॥ విధాయశ్రద్ధయాయుక్తో మంత్రమేత
ముదీరయేత్॥ కర్మసాక్షీజగన్నాథయన్మయాపూర్వజన్మని॥పంచధా
పత్యదుఃఖాఖ్యః దౌర్భాగ్యమతులంభవేత్॥ ప్రాప్తస్తస్యవినాశాయ విధి
కల్పమనుత్తమం ॥ సహపత్న్యాదివానాథ తత్రసిద్ధింప్రయచ్ఛమే॥ ఏవ
ముచ్చార్యతద్వస్త్రం మహాతంద్విదశాత్మకం ॥ సాధహస్తద్వయాయా
మం పంచవింశకరోన్నతం॥వితతంతంతుభిఃశ్లక్ష్ణైస్తన్మధ్యేస్యూతమద్భుతం।
యువాసువాసామంత్రేణ మంత్రితందైవవేదిసా ॥ సమ్యగ్ధృతంత
దాదాయ పరిదధ్యాత్సవస్త్రకం॥దృఢానీవిరభిన్నాచ దేహేత్రిహిగుణీకృ
తం॥తచ్ఛేషాద్దక్షిణాంగస్థా సపత్నీకంసుపుత్రికా ॥ పరిదధ్యాత్ప్రియత్నేన
సంవృత్తసమమస్తకా ॥ కుశాన్సంమృజ్యసంగో ప్యయాతిపృష్ఠానుగామి
నీ॥ ఉపవిశ్యజలస్థానే తావుభావపిదంపతీ ॥ ప్రక్షాళ్యపాణీపాదౌచ స్వా
చాంతౌ మమసన్ముఖౌ॥వైదికాల్లౌకికాంశ్చాపిసావధానౌజితేంద్రియౌ॥
తీర్థత్వమసిసర్వేషాం దేవానామగ్రణీఃప్రభుః॥ జీవనంసర్వజంతూనాం గ
ర్భంఛేహిమమప్రభో॥ యానియానీహపాపానిఅనపత్యకరాణినౌ। హ
త్వాతాన్ [illegible] ంమహాత్వాం

పురాజన్మనిదుఃఖితః॥కృతంతస్మైవినిర్ధూయగర్భంధేహిమమప్రభో॥ త్వ యైవాధిష్ఠితాస్సర్వేనదీనదజలాశ్రయాః॥పునంతిపాపినఃసర్వాన్గర్భం ధేహిమమ ప్రభో॥ఆశాస్మహేమహాభాగసంతతింలోకపావనీం॥ ప్రసన్నా ద్భవతఃస్వామిన్గర్భంధేహిమమప్రభో॥భూతప్రేతపిశాచాద్యా యేనా సంతతివిఘ్నదాః॥ పాశేనాహృత్యతాన్సర్వాన్ గర్భంధేహిమమప్ర భో॥ ఏవంసంప్రార్థ్యతాఆపః దంపతీతౌజలాద్బహిః॥ సుస్నాయప్రాఙ్ము ఖస్తిష్ఠేస్మంత్రంసుశ్రావయేదితి॥ (ఇమామంగిరసఆదిత్యేభ్యోద్వయమి మంశుభం॥ శ్రావయన్భువివిన్యపాత్రంతత్పాణిమేచ్చమాం॥ తతోన్యేవా ససీశుభ్రే శుచినీపరిధాయతౌ ॥ ఉపవిశ్యాసనేశుభ్రే పుణ్యాస్రక్చందనా చితౌ ॥ తతస్సకనకంసర్పి స్పృశేతసురభీంద్విజాన్ ॥ ప్రణిపత్యతతః శే షం కర్మసర్వం సమాపయేత్ ॥ ఆచార్యస్తువిధానేన దైవజ్ఞైనాను మోదితః॥ హస్తమాత్రేతతస్తత్ర స్థండిలేకలశంన్యసేత్ । అవ్రణంపయ సాపూర్ణం స్వర్ణపుష్పాక్షతైర్యుతం॥ పూర్ణపాత్రంన్యసేత్తత్రపూ ర్ణంపుష్పఫలాక్షతైః । స్వస్వమంత్రైఃప్రతిష్ఠాప్య మహేశముమయాస హ॥తస్యాగ్రేప్రజపేయుస్తేబ్రాహ్మణామంత్రకోవిదః ॥ పంచాంగాన్విధివ న్మంత్రాన్ రుద్రస్తూక్తైశ్చయాజుషైః॥ఉద్వాస్యాథచరుంసమ్యగాచార్యః స్వవిధానతః ॥ ఆఘారావాజ్యభాగౌచ హుత్వావాహ్యవిభావసుం॥ దిక్ప తీన్పరితఃపూజ్య స్వస్వమంత్రైస్సమాహితః ॥ ప్రజావతేతథాగ్నేయాం గర్భంధేహీతిచాపరాం అపాంపృష్ఠాంతథాహుతా ఇమంమేసప్త వారుణం॥ తతఃస్విష్టకృతంహుత్వా కర్మశేషంసమాచరేత్ ॥ హో మాంతేశివమభ్యర్చ్య సశివంవిధిపూర్వకం॥ జపంహోమంనివేద్యాస్మై విధివద్ద్విజకోవిదః । తతోవిప్రాయవిదుషే సుశాంతాయపయస్వినీం। సవస్త్రదక్షిణోపేతాం సవత్సాంధేనుముత్తమాం॥ తథాలంకృతసర్వా గం వృషభంశుభలక్షణం ॥ దత్వాదౌదంపతీపశ్చా ద్దైవజ్ఞైనానుమోది తౌ॥ మంత్రముచ్చారయేత్తత్ర విధివద్విజసత్తమైః । శైవదేవజగ

న్నాథ సర్వపాపౌఘనాశన ॥ కర్మణానేనదానేన తథాగోయుగళస్య
తు॥ సంతుష్టఃసతతంభూత్వా సంతతిందేహిమేప్రభో॥ తతస్తువైణవంపా
త్రంశి వస్యాగ్రేనివేదయేత్ ॥ ఆచార్యాయప్రదేయాని దానానినిజశ
క్తితః॥ గురవేవాసనీదత్త్వాకర్మశేషంసమాపయేత్ ॥ ప్రణమ్యదేవతా
భ్యశ్చ విసృజ్యచవిధానతః ॥ తతఃకుంభాంభసావిప్రా అభ్యషించేయురా
దృతాః॥మంత్రైశ్చవారుణైః స్సారైఃశాంతిస్వస్త్యయనాదిభిః॥పౌరాణైరా
గమోక్తైస్తు నానాఫలవిధాయినః ॥ నాందీముఖేనవిధినా తతఃశ్రాద్ధంస
మాచరేత్॥ నమోవఇతిమంత్రేణ నమస్కారముదీరయేత్॥ సప్తైతేతాం
త్రికామంత్రాఃఛాందసాఃపంచవారుణాః॥త్వంనఃప్రభృతయోమన్త్రావారు
ణౌచాపరావపి॥ త్వన్నోఅగ్నే సత్వన్నోఅగ్నేద్వే ఇమేవారుణీశ్రు
తీ।పునస్తైరేవమన్త్రైస్తు అర్ఘ్యందత్త్వాసమంతుతైః । ఇమంమేతత్త్వా
యామిచేత్యాద్యైర్వారుణసూక్తకైః ॥ ఏవంతజ్జలమామంత్ర్యస్తుత్వా
మంత్రైఃప్రణవ్యచ ॥ నిమజ్యోన్మజ్యచపున స్తంత్రిస్నానంసమాచరే
త్ ॥ ప్రయోగంవిధివత్కృత్వా పుత్రకామసమృద్ధయే। స్నాస్యామ
హేసభగవాన్ ప్రచేతానాప్రసీదతు॥ స్నాయీయాతాంతతఃస్నానంద్ర
వ్యైర్మంత్రాభిమంత్రితైః॥ మృత్స్నాగోమయగోమూత్రైర్ద్రర్వైర్ద
ధిపయోఘృతైః॥ తిలామలకపిష్టైశ్చ సర్వౌషధికుశోదకైః॥ నివృత్యవిధి
వత్స్నానం దంపతీతావుభావపి॥ స్నాపితైవతతఃపత్నీ ఏకైకద్రవ్యసంచ
యైః ॥ ఔదుంబరంబహుఫలం బిభ్రతీనిజమూర్ధని ॥ మంత్రపూర్వం
స్వపతి నాదత్తాంశాఖాంప్రజాన్వితాం। సప్తౌషధిసుసంపూర్ణైః కలశైర
థసప్తభిః॥ మంత్రపూతైఃసదైవజ్ఞః స్నాపయేత్తాంవిధానతః। వర్ధాకర
శ్చరాస్నాచ సహదేవీశతావరీ ॥ పంచైలాలక్ష్మణాచేతి సప్తౌషధ్యోభిషి
చనే । యాజాతాఅనువాకస్తు సప్తౌషధ్యభిషేచనే ॥ తతస్తువైణవం
పాత్రం సప్తధాన్యోపసంభృతం । ముద్గతండులగోధూమ యవశాలిస
మన్వితైః॥ సకంగుసమమాషైశ్చ ధాన్యైరితిచసప్తభిః। ఫలానివిన్యసే

త్త్రత యాఃఫలినీరితిమంత్రతః॥ నారికేళంచనారంగందాడి మంబీజపూరకం ॥ ఉత్త్తధీమధపూగంచ జంబీరంచాత్రసప్తమం। లాకికైస్తుతమంత్రైశ్చపూర్వోక్తైరేవసప్తభిః॥ శిరోమెత్యనువాకేన స్నానంద్దాభాగ్యనాశనం॥ సమాప్యవిధివత్పశ్చా న్మంత్రమెతముదీరమెత్॥ శిశుమృత్యుకరంయస్మె ద్దాభాగ్యంప్రాగుపస్థితం॥ పాదాంగుష్ఠాదానఖాగ్రాదాకెశాంతంసముత్సృజెత్ ॥ స్నానెనానేనమేదేవ తాంత్సర్వానపసారయ॥ ఇతివిజ్ఞాప్యవరుణం మాంచకర్మాదిసాక్షిణం॥ ఎకచిత్తస్మనరెద్దెవ ముమయాసహితంశివం॥ తతస్త్వెతానవదేవాన్ మనుష్యాన్సహపూర్వజైః॥ నాందీముఖేనవిధినా సంతర్ప్యపితృదేవతాః।విభ్రాడిత్యనువాకేన ఫలపుష్పాక్షతాంజలిః। ఉపస్థాయతతఃపశ్చా త్కర్మశేషం సమాపయేత్। తతస్తద్వైష్ణవంపాత్రం శిరస్యాధాయయోషితః। కుశాగ్రేణసమాలభ్య పఠేన్మంత్రాన్సుశాంతికాన్। తతఃస్వస్త్యయనాద్యెవ శాంతయేచముహుర్ముహుః। మధ్యమంపిండమశ్నాతి పత్నీదైవజ్ఞచోదితా। అధత్తపితరోగర్భమితిమంత్రేణమంత్రితం। ఆచమ్యవిధివత్పశ్చా త్కర్మశేషంసమాపయేత్ । శతంచభోజయేదన్యాన్ ద్విజాన్సంతోష్యశక్తితః। కృతకృత్యౌచతౌస్యాతాం పుత్రపౌత్రసుఖాన్వితౌ । ఇతిసూర్యారుణసంవాదే ఏకవస్త్రస్నానవిధిః॥*॥

అథాకాలేగజమదేశాంతిః.

అద్భుతసాగరే ధర్మశాస్త్రనిబంధనే గర్గః—ఊర్ధ్వంవింశతివర్షాత్తు మదోభవతివారణే। తదర్వాగ్యదిమాద్యేత స్వామినోమరణందిశేత్ । కారయేత్తత్రశాంతించ బ్రాహ్మణాంశ్చాపితర్పయేత్। ఏకరాత్రోషితస్స్నాత్వా పిియఃప్రయతమానసః। అష్టోత్తరసహస్రంతు

* ఈ యేకవస్త్రస్నానవిధి యనుశాంతికర్మ సంతానము లేక వంశమునిలిచి పోయినవారలు భక్తిశ్రద్ధలతో దీని నాచరించినవారలైతే [illegible] సంతానము గల్గి వంశాభివృద్ధిగానుందురు. దీనివిధానము కొంచము కష్ట[illegible]నను [illegible]ష్టిఫలీ యనునట్లు దానికి తగినంత సుఫలముగలదని యెఱుంగనగును.

మంత్రంచాపిజపేచ్ఛుచిః । తతఃప్రజప్యమంత్రైస్తు సలిలంచాభిమంత్ర
యేత్ । గజానాంగజతత్త్వజ్ఞః సర్వదోషహరంశుభం । గజస్నానంప్ర
కుర్వీత తద్దినేతూర్యనిస్వనైః । పూర్వాహ్ణేచాగ్నికార్యంచ కృత్వా
కుంభశతేనహి । తతోహోమంప్రకుర్వీత విధిదృష్టేనహోమవిత్ ॥
అగ్నయేస్వాహా రుద్రాయస్వాహా గణపతయేస్వాహా వరుణాయ స్వా
హా బృహస్పతయేస్వాహా శుక్రాయస్వాహా॥ స్నానంకుంభశతేనేహ స
ర్వోపద్రవనాశనం । ద్విజపూజనపూర్వంస్యాత్సలిలంగుడమిశ్రితం।
యవయావకసంయుక్తంపిండం మధునాథధూపయేద్బహుశః। కృతపూ
జాసంస్కారం గణాధిపంవందయేత్తూర్ణం । ఈశ్వరస్యమహాసంపదు
మాలలాటసంభవ । ఇదంకృత్వోపనీతంతుం నైవేద్యంభక్షయస్వనః।
ఇతినైవేద్యమంత్రః॥ ఇత్యకాలేగజమదశాంతిః.

అథ గోకరిణీమదశాంతిః॥

మదంయదాతుసురభి ర్విసృజేత్సూతిమేవచ । పురేరాష్ట్రేవనే
హాపి గృహేనాహస్తినీయదా । మత్తామూత్రపురీషాణి యదాసంప్రహా
యతిష్ఠతి। మత్తయాభుజ్యతేయుద్ధే హస్తిన్యాయదివారణః । మహద్భ
యంతత్రభవేద్దేశస్యనగరస్యచ । ఉపోష్యబాంధవైస్తత్ర సామాత్యస్స
పురోహితః । హస్తివత్కల్పితాంధేనుం విషాణాభ్యాంచయోజితాం। అ
థైనాంహస్తినీంసీత్వా శత్రురాష్ట్రేవిమోక్షయేత్ ।ఇత్యేవమేతత్కుర్వీ
త రాత్రౌవననివాసినీ। అథవాపూర్వవత్కృత్వా శాంతింకృత్వావనేద్వ
యం। సువర్ణేనసుతప్తేన వనమేవవిదారయేదితి గోకరిణాంమదశాంతిః॥

అథ ధనిష్ఠాత్రిపుష్కరాదిశాంతిః॥

మదనరత్నే గారుడే—ఇష్ణాకృత్వాధనిష్ఠర్ధమేతన్నక్షత్రపంచ
కం। రేవత్యంతంసదాదూష్యమశుభందాహకర్మణి।శవస్యతుసమీపేతు
క్షేప్తవ్యాఃపుత్తలాస్తదా।దర్భైః కృతాస్తుచత్వారోఋక్షమంత్రాభిమం
త్రితాః। తతోదాహశ్చకర్తవ్యస్తైశ్చపుత్తలకైస్సహ। సూతకాంతేతతః
పత్రైః కార్యాశాంతిశ్చపౌష్టికీ। పంచకేషుమృతోయోవై నగతింలభతే

నరః। తిలాశ్చైవహిరణ్యంచ తముద్దిశ్యఘృతందదేత్॥క్రియానిబంధే—
భాజనోపానహచ్ఛత్రం హేమముద్రాంచవాససీ। విప్రేభ్యోదక్షిణాదే
యా సర్వపాతకమోచినీ॥ మదనరత్నేగార్గ్యః— యదిభద్రాతిథీనాం
స్యాద్భానుభౌమశనైశ్చరైః। త్రిపాదృక్షైశ్చసంయోగోద్వయోర్యో
గోద్విపుష్కరః। ద్విత్రిపుష్కరస్యయోగేతు మృతిర్మృత్యంతరావహం
దహనేమరణేచైవ త్రిగుణంస్యాత్త్రిపుష్కరే। ఖననేప్యేవమేవస్యా దే
తద్దోషోపశాంతయే। తిలపిష్టైర్యవైర్వాపి శరీరంకారయేత్తతః। కూ
ర్చేనిధాయాలంకృత్యదాహయేత్తైస్తృణోపరి॥ బోధాయనః॥ అస్మాత్త్వ
మితిమంత్రేణ తిలపిష్టంప్రవాహయేత్। ద్విత్రిపుష్కరయోర్యోగం
త్రిభిః కృచ్ఛ్రైఃవ్యపోహతి। వాసవేమరణంచేత్స్యాద్గృహేవాపి పున
ర్మృతిః। సువర్ణందక్షిణాందద్యాత్కృష్ణవస్త్రమథాపివా॥ వాసవంధ
నిష్ఠా। బ్రాహ్మే। కుంభమీనస్థితేచంద్రే మరణంయస్యజాయతే। నత
స్యోర్ధ్వగతిఃదృష్టా సంతతౌచాశుభంభవేత్। నతస్యదాహఃకర్తవ్యో
వినాశాత్స్వేషుజంతుషు। అథవాతద్దినేకార్యో దాహస్తువిధిపూర్వకం
ధనిష్ఠాపంచకేజీవో మృతోయదికథంచన- త్రిపుష్కరేయామ్యభేవాకు
లజాన్మారయేద్ధ్రువం। తత్రానిష్టవినాశార్థం విధానంసముదీర్యతే। ద
ర్భాణాంప్రతిమాఃకార్యాః పంచోర్ణాసూత్రవేష్టితాః। యవపిష్టేనా
నులిప్తా స్తాభిస్సహశవందహేత్। ప్రేతవాహఃప్రేతసఖః ప్రేతపఃప్రేత
భూమిపః। ప్రేతహర్తాపంచమస్తు పంచనామాన్యనుక్రమాత్। అత్ర
ప్రతిమాఃసంపూజ్య శిరోనేత్రవామకుక్షీనాభిపాదేషు క్రమేణన్యస్యత
న్నామభిర్ఘృతంహుత్వాయ మాయసోమంత్ర్యంబకమితిమంత్రాభ్యాం
ప్రత్యేకంతాస్వాజ్యం హునేదితిభట్టాః॥ సూతకాంతేతతః పుత్రఃకుర్యా
చ్ఛాంతించపౌష్టికీం। కాంస్యపాత్రస్థితంతైలం వీక్ష్యదద్యాద్ద్విజన్మనే।
బ్రహ్మావిష్ణుమహేశేంద్ర వరుణప్రీతయేతతః। మాషముద్గయవవ్రీహి
ప్రియంగుప్రతిపాదనం। స్వర్ణదానంరుద్రజాప్యం లక్షహోమోద్వి
జార్చనం। గోదానంధనదంతేన కుర్యాద్దోషప్రశాంతయే। అపరా

ర్కే స్మృత్యంతరే ॥ ధనిష్ఠాపంచకమృతేపంచరత్నానితన్ముఖే । ప్రాస్యా
హుతిత్రయంతత్ర హునేద్వహావపామితి । తతోనిర్హరణంకుర్యాదేష
సాగ్నేర్విధిస్మృతః । ఇతరంనిఖనేదేవ జలేవాప్రతిపాదయేత్ । త్రి
పాదృక్షేమృతేతద్వద్ధిరణ్యశకలంముఖే । తస్యపిష్టమయంకుర్యాత్పురుష
త్రితయంతతః । హోమంప్రతిముఖంకుర్యాత్ఖావహావపామితి । కా
ర్ష్ణాయసంచకార్పాసం కుసుమంప్రతిపాద్య చ । నిర్యాత్యసాగ్నింసం
స్కుర్యాద్భువ్యగ్నావాన్యముత్సృజేత్ ॥ తత్రైవ—కనకంహీరకంనీలంపు
ష్పరాగంచమౌక్తికం । పంచరత్నమిదందేయమృషిభిఃపరికీర్తితం। రత్నా
నాంచాప్యభావేతుస్వర్ణంకర్షార్ధమేవవా।సువర్ణస్యాప్యభావేతుఆ
జ్యంజ్ఞేయంవిచక్షణైః॥ మదనరత్నేప్యేవం॥ తథా॥ ఏకాశీతిపలంకాంశ్యం
తదర్ధంవాతదర్ధకం । నవషట్త్రిపలంవాపి దద్యాద్విప్రాయశక్తితః ॥
అన్యత్రాపి॥ స్వగృహ్యోక్తవిధానేనకృత్వాగ్నేఃస్థాపనంతతః । అన్వా
ధానంనిర్వాపణందేవ తానాంతథాహుతిః । యమాయధర్మరాజాయ
మృత్యవేచాంతకాయచ । వైవస్వతాయకాలాయ సర్వభూతక్షయా
యచ । ఔదుంబరాయదధ్నాయ నీలాయపరమేష్ఠినే । వృకోదరాయ
చిత్రాయ చిత్రగుప్తాయవైక్రమాత్ । విధినాశ్రపణంకృత్వా ఏకైకా
మాహుతింహునేత్ । కృష్ణాంగంకృష్ణవస్త్రంచ హేమనిష్కసమన్వి
తం । దద్యాద్విప్రాయశాంతాయ ప్రీతోభవతుమేయమః ॥ త్రిపాదృ
క్షేప్యేవమేవ ॥ అపరార్కే ॥ పునర్వసూత్తరాషాఢా కృత్తికోత్తరఫ
ల్గునీ । పూర్వాభాద్రావిశాఖాచ జ్ఞేయమేతత్త్రిపాదభం । బ్రహ్మచా
రిమరణేకుష్ఠీ మరణేగర్భిణీరజస్వలా సూతికామరణేపిదానాస్యన్య శ్చవి
శేషోమత్కృతేనిర్ణయ సింధౌజ్ఞేయః॥ ఇతి ధనిష్ఠాపంచకత్రిపుష్కరా
దిమృతౌశాంతిః ॥*॥

---

* ఈశాంతికర్మ అత్యంతావశ్యకంబు. సాంసారికులకు ఇండ్లలో ధనిష్ఠాపంచకాదిమృత ప్రక్రియ గల్గినప్పుడు పిల్లలు స్త్రీలు వీర్లకు భయాదులులేక గృహరక్షణ ముఖ్యముకావున దీనిని అందఱును యాజకులమూలముగా నెఱింగియుండదగినది.

అథ వసిష్ఠకల్పోక్తం మృత్యుంజయవిధానం.

వసిష్ఠకల్పోక్తం సంగృహ్యోచ్యతే మృత్యుంజయవిధానంతద్యథా—త్ర్యంబకస్యవిధానంతు కీర్తయిష్యేమునీశ్వరాః ॥ యథోక్తవిధినాయుక్తం సంస్మృతంబ్రహ్మణాపురా । మృత్యుంజయస్త్రిధాప్రోక్త ఆద్యోమృత్యుంజయస్స్మృతః । మృతసంజీవనీచైవ మహామృత్యుంజయస్తతః । మృత్యుంజయేకేవలే స్యాద్ఘటితోవ్యాహృతిత్రయైః ॥ తారత్రిబీజవ్యాహృత్యా ఘటితోమృతజీవనీ । తారత్రిబీజవ్యాహృత్యా ఘటితస్త్రియంబకః । మహామృత్యుంజయఃప్రోక్త స్సర్వమంత్రవిశారదైః । మృతసంజీవనీతారం ప్రణవవ్యాహృతిఃపురా । తతస్త్రియంబకోమంత్రః పునరంతేతథోచ్చరేత్ । మృత్యుంజయోయమోవాత్ర కథితోమంత్రవిత్తమైః । మాయాతారాదికాచైవ వ్యాహృతిత్రితయంతతః । ఘటతస్త్ర్యంబకమను మృతసంజీవనీమతా । సబీజోయస్తుమంత్రోవై మహామృత్యుంజయః స్మృతః । ప్రణవోవ్యాహృతీశ్చైవ ప్రణవాద్యాఃపరేత్పురా । తత స్త్రియంబకమనురంతేవ్యాహృతయస్తథా । త్రిబీజప్రణవాంతేచ వహ్నిజాయామథోచ్చరేత్ । ప్రణవాంతేప్రసాదశ్చ మృతిహారకఏవచ । భూరాదివ్యాహృతయశ్చ త్ర్యంబకేతిచబుక్తతః । విపర్యేణత్రిబీజం తద్వక్తవ్యంవ్యాహృతిత్రయం । స్వాహాంతేమనురేషోత్రశక్రేణారాధితఃపురా । మహామృత్యుంజయఇతి విశ్రుతోభువనత్రయే। ఓంకారాద్యైఃసహితఃషడ్భిః చతుర్దశభిరేవచ । మృత్యుంజయంతంవిధివదుపాస్యేప్సితమాప్నుయాత్ ॥ తథావిభక్తమంత్రవర్ణైర్వా షడంగానాం ప్రకల్పనా । హృదయంత్రిభిరాఖ్యాతం చతుర్భిఃశిరఉచ్యతే । శిఖాష్టభిఃసముద్దిష్టానవభిః కవచంమతం । పంచభిర్నేత్ర మాఖ్యాత మస్త్రంత్రిభిరుదాహృతం । పూర్వపశ్చిమయోర్మ్యేందు వక్త్రేష్వుతదనంతరం । పూర్ణమంత్రంన్యసేదూర్ధ్వ ముఖేత్ర్యంబకసంజ్ఞకం । శిరోగళాస్యాక్షియుగ నాభిహృత్పృష్ఠకుక్షిషు । లింగపాయూరుమూలాంతజానుయుగ్మేతత్పరం । తద్వృత్తయుగ్మేతత్స్తనయోః పార్శ్వయోః

పాదయోఃపునః । ప్రాణోర్నాసికయోశ్శిష్టే మంత్రవర్ణాన్యసే త్క్రమాత్ । పదాన్యేకాదశన్యస్య శిరోభ్రూయుగళాక్షిషు । వక్త్రే గండయుగేభూయో హృదయేజఠరేపునః । గుహ్యోరుజానుపాదేషు న్యాసమేవంసమాచరేత్ ॥ ఏతత్ప్రయోగేవ్యక్తి ర్భవిష్యతి ॥ ఆదా ప్రాసాదబీజంతదను మృతిహరంతారకంవ్యాహృతీశ్చ ప్రోచ్చార్యత్ర్యంబకంయోజపతిమృతిహరం భూయఏవైతదాద్యం॥కృత్వాన్యాసంషడంగం స్రవదమృతకరంమండలాంతఃప్రవిష్టం। ధ్యాత్వాయోగీశరుద్రం సజయతిమరణం శుక్రవిద్యాప్రసాదాత్ ॥ వేదాదిభూరాదిపదత్రయంచ మధ్యేజపేన్మృత్యుహరంత్రియంబకం। జపేత్ఫలార్థీవిధివత్ప్రయుక్తంప్రాసాదమృత్యుంజయసంపుటేన ॥ ఓంకారత్రితయాద్యశ్చ ఓంకారత్రితయాంతకః । వ్యాహృతిత్రితయంచైవ ప్రాసాదత్రితయంతథా। ఓజ్కారైర్మనుసంఖ్యాకై ర్జానీయాత్సర్వసిద్ధయే ॥ మహామృత్యుంజయశ్చైవ మృత్యుంజయస్త్రియంబకః । త్ర్యంబకమనుర్యుక్తః పూర్వేచాంతేద్వయేనచ।మహామృత్యుంజయో లోకేశుక్రస్యారాధనాద్ధ్రువం। బీజంవినాచశుద్ధస్తు మృత్యుంజయసమాఖ్యకః ॥ అన్యేమహామృత్యుంజయఇతి విద్యాత్రిధాహ్యముంమనుంవదన్తి ॥ తథాఅన్యత్ర ॥ చతుర్దశస్వరైర్యుక్తో మాకారేణచబిందునా । ప్రాసాదాఖ్యంభవేద్బీజం సుప్రసన్నకరంమహత్ । షష్ఠఃస్వరశ్చసంయుక్తో జకారేణచబిందునా । మృత్యుంజయంసమాఖ్యాతం బీజంమృత్యుహరంపరం। సవిసర్గస్సకారశ్చ తారకంపరికీర్తితం। సారంస్థిరంసకర్ణేందు భృగుసర్గసమన్వితం। అక్షరాత్మానిగదితో మంత్రో మృత్యుంజయాత్మకః । ఇతిమృత్యుంజయవిధిః । వసిష్ఠప్రోక్తే । కుండస్యపూర్వదిగ్భాగే కాళీజిహ్వాప్రకీర్తితా అగ్నేయాంతుకరాళీస్యా ద్దక్షిణేతుసులోహితా। మనోజయాతునైఋత్యాం ధూమ్రవర్ణాచవారుణీ ॥ విస్ఫులింగీతువాయవ్యాం సౌమ్యేవిశ్వరుచిస్తథా । కాళ్యాంకరాళ్యాంవాకుర్యా చ్ఛాంతికంపౌష్టికంతథా। భూతప్రేతపిశాచాది శాంతౌలోహితజిహ్వకా । మనోజయాయాం

జిహ్వా యామభిచారోవిధీయతే । జుహుయాద్ధూమ్రవర్ణాయాం వృష్టికామోయదాభవేత్ । స్ఫులింగినీతుయాజిహ్వా తస్యాముచ్చాటనంవిదుః । యాతువిశ్వరుచిర్జిహ్వా కుండస్యోత్తరభాగతః । సర్వార్థసాధకాసేతి ప్రోచ్యతేమంత్రవిత్తమైః । అపరేవసుధారేతి జిహ్వాంపూర్వోత్తరేవిదుః । కుండస్యమధ్యమం భాగమగ్నేరాస్యంప్రచక్షతే । తస్మిన్సర్వాణికార్యాణి కారయేన్మారణంవినా । ఔపాసనాగ్నిమానీయ తస్మిన్కుండేవినిక్షిపేత్ । అథవాశ్రోత్రియాగారాన్మథితంవాసమానయేత్ । అర్చయేల్లోకపాలాంశ్చ ప్రాగారభ్యప్రదక్షిణం। కుండేకృత్వాజ్యభాగాంతం సర్వముల్లేఖనాదికం । స్వగృహ్యోక్తవిధానేన పాయసేనైవహోమయేత్ । ఆయుఃకామోఘృతేనాగ్నౌ జుహుయాల్లక్షసంఖ్యయా ॥ అయుతంవాసహస్రంవా శతమష్టోత్తరంతువా। దూర్వాత్రికైర్వాజుహుయాన్మధురత్రయసంయుతైః ॥ గుడూచీఖణ్డకైర్వాపి చతురంగుళమాయతైః । అథవాజుహుయాద్విద్వాన్ మిశ్రితైస్తిలతండులైః । ప్రక్షాళితైస్తిలైర్వా పిజుహుయాద్గోఘృతప్లుతైః । పలాశసమిద్ధోమాత్వా సర్వమాయురవాప్నుయాత్ । అథవాతర్పయేద్దేవముదకేనసమాహితః । ఆరోగ్యకామోజుహుయాదర్కకాష్ఠైఘృతప్లుతైః । పయసావాపిజుహుయాద్దివ్యేనాజ్యేనవాపునః । పలాశసమిధోవాపి సర్వరోగప్రశాంతయే । అచ్ఛిద్రైరామ్రపర్ణైస్తుపయోక్తైర్జుహుయాజ్జ్వరే । గుడూచీఖణ్డకైర్వాపిఖాదిరైర్వాఘృతప్లుతైః । ప్రమేహేమధునాహోమః పయసావాఘృతేనవా । ఔదుంబరసమిద్భిర్వా హోమఆమలకేనవా। గుల్మేశాల్మలిహోమస్యాత్తిలైః కృష్ణైఘృతేనవా । వర్ధమానసమిద్ధోమః సద్యఃశూలహరోభవేత్ । కరంజసమిధోవాపి నిర్గుండీసమిధోపివా । తైలేనాభ్యజ్యజుహుయాద్వాతరోగప్రశాంతయే । శమీసమిద్భిర్జుహుయాదతిసారప్రశాంతయే। శాంత్యర్థమక్షిరోగస్య పలాశసమిధఃస్మృతాః । ఉన్మత్తసమిధాహుత్వా అపస్మారాత్ప్రముచ్యతే । కుబేరాక్షీన్ద్రవల్లీభ్యాం నేత్రశూలేషు

హోమయేత్। తైలేనాభ్యజ్యజుహుయా ద్వజ్రఖడ్గేస్తు వచ। మాతులింగగుడూచీనాం హోమః కామలనాశనః। మధురత్రయహోమేన శాంతిః స్యాద్రాజయక్ష్మణాం। హోమాచ్చ ఫలమూలానాం గర్భరోగః ప్రశామ్యతి। కుష్ఠేమసూరికై హోమో మధుత్రితయసంయుతైః। ఛిన్నోద్భవైస్తుజుహుయా త్పలాశైర్వా ఘృతప్లుతైః। అథవా తైలసంయుక్తైర్జుహుయాద్గౌరసర్షపైః। యేచాన్యేముఖరోగాస్స్యుః శిరోరోగాస్తథైవచ। తేసర్వే ప్రశమంయాంతి తిలైర్హోమ ఘృతప్లుతైః। ఔదరాణాంతురోగాణాం సర్వేషాంశాంతిమిచ్ఛతా। బిల్వవృక్షసమిద్ధోమః కర్తవ్యోద్విజసత్తమ। అథస్రావేతుజుహుయాత్పద్మపత్రైర్ఘృతప్లుతైః। దూర్వాభిర్వాపయోక్తాభిర్జుహుయాచ్చందనేనవా। అశ్వత్థస్యసమిద్భిశ్చ రక్తస్రావేతుహోమయేత్। అథవాగోఘృతేనైవ రక్తాతిసారశాంతయే అన్యరోగేషుసర్వేషు కర్ణరోగేమహోదరే। త్రిభిఃఫలైస్తుజుహుయాన్మధుక్షీరఘృతప్లుతైః। మధురత్రయహోమస్తు సర్వరోగప్రశాంతయే। ఆయుర్వేదేషుయత్ప్రోక్తం యస్యరోగస్యభేషజం। తస్యరోగస్యశాంత్యర్థం తేనతేనచహోమయేత్। అథవాతేనమంత్రేణ పావమానీభిరేవవా। తీర్థతోయేన దేవేశీ మభిషించేత్సమాహితః। భూతజ్వరేగ్రహాదీనాం సర్వేషామపి శాంతయే। అథవాతర్పణంకుర్యా న్మంత్రైః పూర్వోక్తసంఖ్యయా। అథవానియతాహారో జపేన్మంత్రంసమాహితః। ఏవంహోమంజపం కుర్యాత్తర్పణంజపమేవవా॥ ఆయురారోగ్య సిద్ధ్యర్థమాత్మనోవాపరస్యచ। ఏకాహంవాత్ర్యహంవాపి దశాహంద్వాదశాహకం। పక్షం మాసంద్విమాసంవా మాసత్రయమథాపివా। అథవాచతుర్మాసాం షణ్మాసానేకహాయనం। భయేమహతిసంజాతే దీర్ఘకాలంసమాహితః। అల్పేల్పకాలంకుర్వీత జపహోమాదికంత్రయం। రోగకాలోపయుక్తం యద్దివ్యశయ్యాసనాదికం। రోగముక్తస్తుతత్సర్వం

నోపయుంజ్యాత్కదాచన । అపమృత్యుజయోపాయ మహంవక్ష్యా మ్యతఃపరం । మధురత్రయయుక్తాభిః దూర్వాభిర్జుహుయాద్బుధః । సహస్రమయుతంవాపి శతమష్టోత్తరంతువా । శ్వేతార్కకుసుమైర్వాపిజుహుయాద్గోఘృతేనవా ॥ అపామార్గసమిద్భిశ్చ తిలైఃకృష్ణైర్యవైర పి । అథవాగోఘృతేనైవ పయసావాపిహోమయెత్ । కపిలాగోఘృతం క్షీరం ప్రశంసంతిమనీషిణః । శనైశ్చరదినేశ్వత్థం స్పృశన్మంత్రమిమం జపేత్ । సాక్షాన్మృతోద్విజఃకుర్యా త్కింపునఃస్వయముత్సృజేత్ । అథవాపయసా దేవ మభిషిచ్యఘృతేనవా । పలాశఖదిరాశ్వత్థసమిద్భి ర్జుహుయాత్తువా। బిల్వవృక్షోద్భవైర్వాపి సోపిమృత్యోర్విముచ్యతే। అథవాశ్రపయిత్వాతు చరుంకాద్రంద్విజోత్తమ । అష్టోత్తరశతంహుత్వా మృత్యుంజయతిమానవః । అథోపాయాంతరంవక్ష్యే సాక్షాన్మృత్యునివర్తనం । హస్తమాత్రప్రమాణేన వేదింకుర్యాద్విచక్షణః । తన్మధ్యేస్థాపయేత్కుంభం పీతసూత్రేణవేష్టితం । తండులైర్వ్రీహిభిశ్చైవ చతురస్రంసమంతతః । వాసోయుగ్మేనసంవేష్ట్య తీర్థతోయేనపూరితం । పల్లవాన్క్షీరవృక్షాణా మథవాచూతపల్లవాన్ । ప్రక్షిప్యతత్రాలంకృత్య గంధమాల్యాక్షతాదిభిః ॥ తత్రావాహ్యమహాదేవం దేవం త్ర్యంబకమీశ్వరం । పూజయేద్గంధపుష్పాద్యైః త్ర్యంబకేత్యనయాబుచా ॥ తతోభిమంత్రయేత్కుంభం మంత్రేణానేనమంత్రవిత్ । అష్టోత్తరసహస్రంతు అభిషించేత్తతోనరం ॥ ప్రోక్షయేద్వాథకూర్చేన రాజానంతువిశేషతః । నాపమృత్యుభయంతస్య నచవ్యాధికృతంభయం ॥ పరార్థేధనలోభేన మోహాదజ్ఞానతోపివా । మృత్యుంజయజపంకుర్యాత్స్వయంమృత్యుమవాప్నుయాత్ ॥ మాతరంపితరంపుత్రం రాజాచార్యావినాసదా॥*॥

---

* ఈ మృత్యుంజయవిధానంబు తత్తత్సమయోచితంబుగా సంభవించునట్టి యపమృత్యువులను నివారించుటకై చెప్పంబడినదియని స్పష్టమైయున్నది. బుద్ధిశాలురైన ఆస్తికశిఖామణులు తత్త్వవిచారపరులై యాజ్ఞికులతో నాలోచించి హోమాదికంబులను జరుపవలసియుండును. అపమృత్యుప్రయుక్తంబులగు రోగంబులలో నాయారోగ నివారకోపాయంబులు [illegible]

మహామృత్యుంజయవిధానే రక్షావిధిః.

అథరక్షావిధింవక్ష్యే సర్వభూతభయాపహం । ఔపాసనాగ్ని
హోత్రోత్థం గృహీత్వాభస్మవైసితం ॥ మృత్యుంజయేనాయుతంవా
సహస్రమపివాశతం। తతోఽభిమంత్ర్యతద్భస్మ తేనాంగానిచసంస్పృశేత్॥
అథాపరంప్రవక్ష్యామి రోగమృత్యుభయాపహం । గ్రహప్రేతోరగాది
భ్యో భయంచైవనజాయతే ॥ యథేష్టేనసువర్ణేన కారయేదంగులీయ
కం । పంచలోహేనవాకుర్యాత్ త్రిలోహేనైవవాపునః ॥ తతఃసంపూ
జ్యదేవేశంగంధపుష్పాక్షతాదిభిః। త్రియంబకేతిమంత్రేణ మనసైవసమా
హితః ॥ కుండేవాస్థండిలేనాపి విధివన్మంత్రకోవిదః । గోఘృతేనైవజు
హుయాద్ధ్యాత్వాదేవంజనార్దనం ॥ శతంసహస్రమయుతం నియుతం
వాపితత్త్వతః । హోతుశ్చదక్షిణేపార్శ్వే హైమేవారాజతేపివా॥ కాం
స్యేవామృణ్మయేవాపి పాత్రేన్యస్యాంగులీయకం। సర్వాహుతిషుసంపా
తం తస్మిన్నర్పయతేబుధః ॥ అంగులీయంస్పృశన్మంత్రం శతమష్టోత్తరం
జపేత్ । అంగుళ్యాంసర్వరక్షార్థం ధారయేదంగులీయకం ॥ అనేనైవ
విధానేన సర్వాణ్యాభరణానిచ । నవానిధారయేన్నిత్యం జీవేద్వర్ష
శతంసుఖీ ॥

ఉత్పాత దుస్స్వప్నాదిశాన్తిః-తత్రైవ మహామృత్యుంజయే.

అథశాంతింప్రవక్ష్యామి సర్వోపద్రవనాశినీం । అద్భుతేషుచస
ర్వేషు దుస్స్వప్నేషుద్విజోత్తమ ॥ దివ్యాంతరిక్షభౌమానా మద్భుతా
నాంచదర్శనే । ప్రత్యక్షంప్రతిభాతేషు నానారూపేషుసర్వశః ॥ భూత
ప్రేతపిశాచానా మావేశేశంకితేతథా । గ్రహమధ్యేగ్నిమాధాయ శ్ర
పయేత్పాయసంచరుం । తేనైవజుహుయాదగ్నౌ మంత్రేణానేనసంయ
తః । తిలోదనంవాజుహుయా చ్ఛుద్ధోదనమథాపివా॥ అష్టోత్తరశతం
మంత్రై ర్జుహుయాద్గోఘృతేనవా । పలాశఖదిరాశ్వత్థ బిల్వన్యగ్రో
ధసంభవైః ॥ అపామార్గసమిద్భిర్వా జుహుయాదథవాతిలైః । అథ
వానేనమంత్రేణ కోటిహోమంతుకారయేత్॥ గవ్యేనసర్పిషావిద్వా

యవవ్రీహితిలైస్తువా । అగ్నిమాధాయజుహుయా త్సమిచ్చరుఘృతాది
కం ॥ భూతప్రేతపిశాచాశ్చ యెచాప్యన్యేగ్రహాదయః । తేసర్వేహోహా
మగంధేన ధూపసంస్పర్శనేనచ । మంత్రస్యాస్యప్రభావేన నిర్గచ్ఛంతి
గృహాత్తతః ॥ అథవానేనమంత్రేణ పూర్ణకుంభంసమాహితః । అభి
మంత్ర్యగృహంసర్వం ప్రోక్షయేత్తేనవారిణా ॥ అథన్యాసవిధింవక్ష్యే మం
త్రస్యాస్యమహామునే । అక్షరాణిత్రయస్త్రింశ దస్మిన్మంత్రేతుదేవ
తాః ॥ ఆదావష్టౌవసూన్విద్యాత్ రుద్రానేకాదశోత్తరే ॥ తతశ్చద్వా
దశాదిత్యాః ప్రజాపతిరనంతరం । వషట్కారస్తుభూతేతు సర్వరక్షాకర
శ్శివః ॥ ఏవమేతానిరూపాణి దేవానాంకథితానివై । అక్షరాణిన్యసేన్మం
త్రీ సర్వాంగేషుసమాహితః ॥ మూర్ధాదిపంచస్థానేషు ప్రథమంపంచ
కంన్యసేత్ । దక్షిణస్యకరస్యాపి సంధిస్థానేషుపంచసు ॥ తతఃపరాణిపం
చైవ వామహస్తేన్యసేత్తతః । తతస్తుదక్షిణేపాదే సంధిస్థానేషుపంచసు॥
పరాణిపంచవిన్యస్య వామపాదేతథాన్యసేత్ ॥ తతశ్చదక్షిణేపార్శ్వే
వామపార్శ్వేన్యసేత్క్రమాత్ । పృష్ఠేనాభౌచగుహ్యేచ కుక్షౌచత్రిత
యంన్యసేత్ ॥ భూమిమధ్యేశిరసిగళే హృదయేమాతృకాంన్యసేత్ । ఏవం
విన్యస్యసర్వాణి తతోఓంత్రేప్రణవంజపేత్ ॥ స్వస్యాంగేషున్యసేద్దేవ దేవ
మంత్రంసమాహితః । ఏవంకర్తుమశక్తస్తు కుర్యాద్రక్షాంద్విజోత్తమః॥

అథకామ్యకర్మాణి.

అథకామ్యానికర్మాణి ప్రవక్ష్యామిసమాసతః । శ్రీకామోబి
ల్వవృక్షస్య సమిద్భిరథవాఫలైః ॥ పత్రైర్వాప్యస్యజుహుయా న్మహ
తీంశ్రియమాప్నుయాత్ । గోకామఃపయసాహోమా ల్లభతేగాంప
యస్వినీం ॥ విద్యార్థీజుహుయాద్యస్తు రుద్రాక్షైర్గోఘృతప్లుతైః । వి
ద్యాంచాయుస్తతోవిత్తం లభతేనాత్రసంశయః ॥ అన్నాద్యకామోజు
హుయా దన్నమేవంఘృతప్లుతం । పలాశసమిధోహుత్వా బ్రహ్మవర్చ
సమాప్నుయాత్ ॥ వృష్టికామస్తుసంపూజ్య దేవదేవంత్రియంబకం । అ
ర్ఘ్యపాద్యాదిభిర్దేవ మభిషేచయేత్ ॥ ఆపోహిష్ఠేతిసూ

భిఃహిరణ్యవర్ణాదిభి స్తథా । పవమానానువాకేన త్ర్యంబకేత్యనయా ఋచా ॥ వైతసీభిఃసమిద్భిస్తు జుహుయాత్పయసాప్లుతైః । అయుతంవా సహస్రంవా జుహుయాత్పయసాపివా ॥ పుణ్యాహంవాచయెచ్చైవబ్రాహ్మణాన్భోజయె త్తతః। దశాహాభ్యంతరేవృష్టి ర్భవత్యేవనసంశయః॥ వృష్టికామశ్చార్ద్రవాసా వటవృక్షసముద్భవైః । సమిద్భిర్జుహుయాన్మంత్రా న్సద్యోవృష్టిమవాప్నుయాత్ ॥ నాభిమాత్రేజలేస్థిత్వా ధ్యాయన్నే వపుష్టిమాప్నుయాత్ । జపే త్త్రియంబకంమంత్రం మహతీంపుష్టిమాప్నుయాత్ ॥ అగ్నిహోత్రాత్సమాదాయ సితంభసితము త్తమం। అనయాతుఋచాహుత్వా జలేవృష్టింనివారయెత్ ॥ జలేదత్వేత్యర్థః॥ పుత్రకామస్తుజుహుయా త్పాయసంఘృతసంయుతం । చరుశేషంస్వయంభుక్త్వా పుత్రమాప్నోతిమానవః॥ పౌర్ణమాస్యాంతిలాన్హుత్వాఘృతాక్తాన్విందతేసుఖం । గోచర్మమాత్రమాలిప్య గోమయెనాథభూతలే ॥ ధాన్యరాశింవినిక్షిప్య తన్మధ్యేస్థాపయెద్బుధః । వింశతిఃకలశాం స్తత్ర సితసూత్రేణవేష్టితాన్ ॥ తీర్థతోయెనసంపూర్ణాన్భూషితాన్పల్లవాదిభిః । త్ర్యంబకేతిచమంత్రేణ కలశాన్పూజయెత్సుధీః ॥ కలశానభిమంత్ర్యాథ సూక్తాని ప్రజపేద్బుధః । అథవంధ్యా స్త్రియంబైస్తు అక్షిభ్యామాదిమంత్రకాన్ ॥ త్ర్యంబకంచజపిత్వాథ తీర్థైఃప్రత్యంగమార్జనం । కృత్వాథాంప్రాఙ్ముఖీంకృత్వా కలశై రభిషించయెత్ । అచిరాల్లభతేపుత్ర మాయుష్మంతంయశస్వినం ॥ వస్త్రకామస్తుజుహుయా త్కుసుమైఃకాలసంభవైః॥ యద్వర్ణంజుహుయాత్పుష్పం తద్వర్ణంవస్త్రమాప్నుయాత్ । ధాన్యంతిలాజ్యసంయుక్తం హుత్వాకన్యామవాప్నుయాత్ ॥ దేవతావశ్యకామస్తుకృసరంఘృతసంయుతం । అష్టోత్తరసహస్రంతుజుహుయాత్పాయసేనవా ॥ హవిశ్శేషంస్వయంభుక్త్వాజపేన్మంత్రమిమంపునః। దేవతాంయాంసముద్దిశ్యకరోత్యేవమతంద్రియః॥ ప్రత్యక్షభూతాసా దేవీవరమిష్టంప్రయచ్ఛతి। ఇత్థంలోకంవశేకుర్యాన్నక్షత్రేరుద్రదైవతే॥ కరవీరసమిద్భిస్తుతైలేనాక్తైఃఘృతేనవా । అష్టోత్తరసహస్రం

తుహుయాత్ వహోచ్చాటయేద్రిపూన్। నిర్గుండికాసమిద్భిశ్చ శ్వేతార్కక్షీర సంమిశ్రైః ॥ కారయేత్తత్ర హోమంతు కుర్వతో౽భ్రమతేరిపుః । ఉన్మత్తసమిధో హోమాత్పర స్యోచ్చాటనంభవేత్ ॥ అథాన్యదపియత్క్రూరం కల్పోక్తంమారణాదికం । తత్సర్వంనైవకర్తవ్యం బ్రాహ్మణేనన్నృపేణవా॥ లైంగేఉత్తరార్ధే త్రిపంచాశదధ్యాయే – సూతఉవాచ ॥ త్ర్యంబకేనతుమంత్రేణ దేవదేవంత్రియంబకం। పూజయేద్బాణలింగేవా స్వయంభూతేపివాపునః ॥ ఋషితీర్థే దేవతీర్థే యథావదనుపూర్వశః । అష్టోత్తరసహస్రేణ పుండరీకేణశంకరం ॥ రక్తోత్పలసహస్రేణ తథానీలోత్పలేనచ । సంపూజ్యపాయసందత్వా ఘృతమోదనికం పునః ॥ ముద్గాన్నంమధుసంయుక్తం భక్ష్యాణిసురభీణిచ । అగ్నౌహోమశ్చవిపులో యథావదనుపూర్వశః ॥ పూర్వోక్తైరపిపుష్పైశ్చ చరుణాచవిశేషతః । జపేద్వైనియుతంసమ్య క్కాలమృత్యూపశాంతయే ॥ జాతీపుష్పేణవశ్యార్థీ జుహుయాదయుతత్రయం । ఘృతేనకరవీరేణ కుర్యాదాకర్షణంద్విజః ॥ విద్వేషణంవిషేణైవ కుర్యాద్ధాలాహలస్యచ। తైలేనోచ్చాటనం ప్రోక్తం స్తంభనంమధునా స్మృతం॥ తిలేనమోహనం ప్రోక్తం తాడనంరుధిరేణచ। ఖరస్యచగజస్యాథఉష్ట్రస్యచ యథాక్రమం। స్తంభనంసర్షపైశ్చాపిపాటనంలశునేనచ॥ మారణోచ్చాటనంచైవద్రోహబీజేనసువ్రతాః । బంధనంస్నుహిపత్రేణ సేనాస్తంభో యతఃపరం। ఘృతేనసర్వసిద్ధిః స్యాత్పాయసాద్వృద్ధిరుచ్యతే । తిలేనరోగనాశశ్చ కమలేనధనంభవేత్ ॥ కాంతింమధూకపుష్పేణ సావిత్ర్యాచాయుతత్రయం । జపాదిప్రభృతింకుర్యాత్ స్విష్టాంతంపూర్వవత్స్మృతం॥ రుద్రాధ్యాయేప్యేవం । ఇతివసిష్ఠకల్పః ॥

దానహేమాద్రౌశౌనకః । త్రియంబకం యజామహ ఇతిశిఖాయాం న్యసేత్ ॥ సుగంధిం పుష్టివర్ధన మితిహృదయే । ఉర్వారుకమివబంధనాదితి బాహ్వోః ॥ మృత్యోర్ముక్షీయ ఇతి గుహ్యే ముక్షీయమామృతాదితిపాదయోః । ఏవంన్యాసంకృత్వా ధ్యానంకుర్యాత్ త్ర్యంబకమోః ॥

నాభౌకుక్షి ద్వయేపార్శ్వే కక్షయోః కుచయోః హృది । స్కంధేచ కుక్షికాయాంచ కూర్పరే మణిబంధకే ॥ కనిష్ఠానామికామధ్యా త ర్జన్యాంగుష్ఠపాణిషు । కంఠేచచుబుకేవక్త్రే నాసికాకర్ణచక్షుషీ ॥ ల లాటేమూర్ధ్నిచూడా యాంవర్ణాన్మంత్రస్యవిన్యసేత్ ॥ దేవీపురా ణే।ఓం-జూం-సః-ఇతిమంత్రోఽయం ఖ్యాతోమృత్యుంజయఃపురః ॥ మృ త్యుంజయస్తుదే వోఽయంచతుర్బాహుస్త్రినేత్రకః। అక్షమాలాధరోదే వోదక్షిణేనతుపాణినా ॥ వామేనామృతకుండంచ ధారయేదమృతాన్వి తాం।వరదాభయపాణిశ్చ దివ్యాభరణభూషితః॥ శుక్లఃసునీలవాసాశ్చ పద్మస్యోపరిసంస్థితః। తారంతస్యశిరోజ్ఞేయం హాంజుంసశ్చశివార్చనే ॥ అష్టౌతుశక్తయఃపూజ్యాః పంచాక్షరసమన్వితాః।జయాచవిజయాచైవఅ జితాచాపరాజితా॥ఓంజూంసఇతిమంత్రేణపూజ్యోమృత్యుంజయఃశివఇతి॥

అథప్రయోగః — కర్తాదేశ కాలౌస్మృత్వా మమజీవ చ్ఛరీరావిరోధేనాముకరోగస్యసమూలనాశేనాపమృత్యునివారణద్వా రా క్షిప్రారోగ్యార్థమముక సంఖ్యయామహామృత్యుం జయజపమ హంకరిష్యే । విప్రద్వారాకారయిష్యే ఇతివాసంకల్ప్య ॥ గణేశపూజా పుణ్యాహవాచన మాతృకాపూర్వకవృద్ధి శ్రాద్ధానికృత్వాచార్యంవస్త్రా ద్యైః వృణుయాత్ । అథఆచార్యః, ఆచమ్యప్రాణానాయమ్య దేశకా లౌస్మృత్వాఅముకస్య క్షిప్రారోగ్యార్థమముకాజ్ఞ యాత్ర్యంబకపూ జన జపాదికంకరిష్యే ॥ ఇత్యుక్త్వా॥ ప్రథ్వీతిమంత్రేణాసనంకృత్వా పస ర్పన్త్వితిభూతాన్యుత్సార్య ॥ తాళత్రయంకృత్వా మూలేనలమితి ద్వా దశావృత్త్యా ౧౨- వామనాసామాపూర్య । మూలంయమితి షోడశా వృత్త్యా ౧౬- కుంభంకృత్వా ॥ మూలేనరమితిద్వాత్రింశదావృత్త్యా ౩౨- రేచయేత్ । యమితిద్వాదశావృత్త్యా ౧౨- దేహంసంశోష్యర మిత్యగ్నిబీజేన దగ్ధ్వా వమిత్యమృతబీజేన ఆప్లావ్యాత్మన ఆకాశఃఅకాశా ద్వాయుః వాయోరగ్నిరగ్నేరాపః అద్భ్యఃప్రథివీతి తస్యదేహంత్ప త్తింవి భావ్య వమిత్యమృతంస్రావయిత్వా ప్రాణప్రతిష్ఠాంకృత్వా శివోహమితి

విభావ్యేష్ట దేవంనత్వావామే గురుపరమగురుపరాపర గురుపరమేష్ఠిగు
ర్వీ స్వబీజనామభిర్నత్వా మూలేనప్రాణానాయమ్య ॥ అస్యశ్రీమృ
త్యుంజయ మహామంత్రస్యవసిష్ఠఋషిః। అనుష్టుప్ ఛందః॥ మృత్యుంజయ
రుద్రోదేవతాహాంబీజం- జుంశక్తిః-ఓంకీలకం మృత్యుంజయమంత్ర జ
పేవినియోగః ॥ శుద్ధత్ర్యంబకేత్ర్యంబీజం । అంశక్తిః। వంకీలకమితిమంత్ర
కోశే అక్షిశిరోముఖహృదయగుహ్యపాదేషుఋష్యాదీన్విన్యస్య మూ
లేనకరశుద్ధింకృత్వా ప్రణవంకరతలయోర్న్యసేత్ । ఓంఅగ్నయేహృద
యాయనమః ॥ త్ర్యంబకాయశిరసేస్వాహా । త్రినేత్రాయశిఖాయై॥ వ
సిష్ఠాయకవచాయహుం । అనుష్టుప్ ఛందసే నేత్రత్రయాయ వౌషట్
రుద్రోదేవతా అస్త్రాయఫట్ । అథషడంగః ॥ త్ర్యంబకంహృదయా
య । యజామహేశిరసే । సుగంధింపుష్టివర్ధనం శిఖాయై । ఉర్వా
రుకమివ బంధనాత్కవచాయహుం॥ మృత్యోర్ముక్షీయ నేత్రత్రయా
యవౌషట్ । మామృతాదస్త్రాయఫట్ ॥ అథపాదన్యాసః ఓంత్ర్యం
బకంయజామహే పూర్వవక్త్రాయనమః । ఓంసుగంధింపుష్టివర్ధనం
పశ్చిమవక్త్రాయనమః ॥ ఓంఉర్వారుకమివబంధనాత్ దక్షిణవక్త్రాయ
నమః॥ ఓంమృత్యోర్ముక్షీయ మామృతా దిత్యుత్తరవక్త్రాయనమః॥
ఓమితిసర్వాం ఊర్ధ్వవక్త్రాయనమః । అథాక్షరన్యాసః ॥ నవర్ణత్ర
ప్రణవాదినమోంతత్వం।త్ర్యందక్షిణపాదమూలే। బందక్షిణజానుని। కం
దక్షిణగుల్ఫే। యందక్షిణపాదాంగుళి మూలేషు॥ జాంతదగ్రేషు । మం
వామపాదమూలే ॥ హేంవామజానుని। సుంవామగుల్ఫే॥ గంవామపా
దాంగుళిమూలేషు। ధింతదగ్రేషు పుంగుహ్యే। ష్టింఆధారే।వంఉదరే
ర్ధంహృదయేనంకంఠే॥ ఉర్వారుకమిత్యేతాని దక్షిణబాహుసంధిషు।వ
బంధనాన్మృంవామబాహుసంధిషు॥ త్యోం-ముఖే-ముంక్షిం। దక్షిణవా
మనాసయోః॥యం-నేత్రయోః। మాంకర్ణయోః॥మృంభ్రువోర్మధ్యే।
తాత్ శిరసి॥ అథపదన్యాసః। త్ర్యంబకంశిరసే॥ యజామహేభ్రువోర్మ
ధ్యాయ సుగంధింనేత్రాభ్యాం॥ పుష్టివర్ధనంముఖాయ॥ ఉర్వారుకం

గండాభ్యాం। ఇవహృదయాయ॥ బంధనాత్ ఉదరాయ। మృత్యోర్గుల్ఫా
య॥ముక్షీయమూరుభ్యాం। అమృతాత్పాదాభ్యాం॥ అథాక్షరాదిన్యాసః
ఓంత్రిం-అధ్వరాయశిరసేనమః-యంధురివాయనేత్రాభ్యాం- బంసోమా
యకర్ణాభ్యాం - కం-అదోఫ్యనాసాపుటాయ।యం- అనిలాయముఖే
జాం-అనలాయదక్షిణబాహుమూలాయ।మం-ప్రత్యూషాయకూర్పరా
య హెం ప్రభాసాయదక్షిణమణిబంధాయ - సుంవీరభద్రాయదక్షాంగుళి
మూలేభ్యో।గంశంభవేతదగ్రాయ - ధింగిరిశాయవామబాహుమూలా
య।పుంఅజైకపాదాయవామకూర్పరాయ- ష్టిం-అహిర్బుధ్న్యాయ-
వామమణిబంధాయ - వంపినాకినేవామాంగుళిమూలేభ్యోనమః-ధ్రం
అపరాజితాయతదగ్రాయ-నం-భువనాధీశ్వరాయ దక్షిణపాదమూలా
య-ఉంకపాలినే దక్షజానవేనమః-వాంస్థాణవేదక్షగుల్ఫాయ-రుంభ
గాయ దక్షపాదాంగుళీమూలేభ్యో- కంధాత్రేతదగ్రేభ్యోనమః మిం-
అర్యమ్ణేవామోరుమూలాయ-వంమిత్రాయవామజానవేనమః-బం-వరు
ణాయవామగుల్ఫాయ - ధంధర్మాయవామపాదాయ నాత్ భగాయతది
రేషు-మృంఇంద్రాయ దక్షపార్శ్వాయ-త్యోం యమాయవామపా
ర్శ్వే- ముం-పృష్ఠేపృషావ్- క్షీంపర్జన్యాయభుర్వోర్మధ్యాయ - యం
త్వష్ట్రెలలాటాయ- మాం విష్ణవేశిరసేనమః- మృంప్రజాపతయె కంఠా
య - తాద్వషట్కారాయ హృదయాయప్రణవంజపేత్ ॥ అథాపరః-
త్ర్యంబకంయం - పతాన్ముఖస్యపూర్వపశ్చిమ దక్షిణోత్తరేషున్యసేత్ -
జాండురసి-మంగళే-హెంముఖే-సుంగం-నేత్రయోః-ధింనాభౌ-పుంహృ
దయె-ష్టింపృష్ఠె-ర్ధంకుక్ష్యోః-నం-లింగే- ఉంపాయౌ-ర్వాంఊర్వోః-రు
ధంకంజాన్వోః -మింవం-జంఘయోః-బంధం- స్తనయోః-నాంన్మృంపా
ర్శ్వయోః- త్యోంముం-పాదయోః- క్షీంయంపాణ్యోః- మాంమృం
నాసికయోః- తాత్ శిరసి- అథ హేమాద్రౌశౌనకోక్తన్యాసః- త్ర్యంబ
కంయజామహెశిఖాయాం- సుగంధింపుష్టివర్ధనం- హృదయె-ఉర్వారు
కమివబంధనాద్బాహ్వోః- మృత్యోర్ముక్షీయమామృతాత్ -నాభౌ-

త్ర్యంపాదయోః- బంగుల్ఫయోః-కం-జంఘయోః - యంఊర్వోః-జాం-
జఘనే - మంకటౌ - హేం మేఢ్రే-సుంనాభౌ- గంకుక్షౌః- ధిం-పార్శ్వ
యోః। పుంవక్షసి-ష్టిం స్తనయోః॥వం-హృది-ర్ధం-స్కంధయోః।నంకం
ఠే-ఉంకూర్పరయోః- వాం మణిబంధయోః-రుం- కనిష్ఠయోః -కంఅ
నామికాయోః - మింమధ్యమయోః - వంతర్జన్యోః-బంఅంగుష్ఠయోః-
ధంపాణ్యోః- నాంకపోలయోః- మృంచుబుకే- త్యోంముఖే-ముంనాస
యోః-క్షీంకర్ణయోః-యం నేత్రయోః-మాంలలాటే-మృం మూర్ధ
ని- తాత్ శిఖాయాం - ఏతే కేవలమృత్యుంజయన్యాసాః - మహామృ
త్యుంజయే ప్యేతదేవ - కింతుప్రత్యక్షరంవ్యాహృతిత్రయం ప్రణవ పూ
ర్వంవదేత్ - ఓంభూః-ఓంభువః- ఓంసువః- ఓంత్ర్యం దక్షిణపాదమూ
లే-హౌం- ఓం-జుం ఓం సః ఇతివాప్రతివర్ణం ప్రతిపదమాద్వా వదేత్ -
అథనామషడంగః - ఓంహౌం ఓంజుం- ఓంసః - ఓంనమోభగవతే రు
ద్రాయ శూలపాణయే స్వాహాహృదయాయనమః - ఒంహౌం ఒంజుం
ఓంసః ఒంనమోభగ - అమృతమూర్తయే మాంజీవయశిరసే - ఓం
హౌం ఓంజుం ఓంసః ఓంనమోభగ- చంద్రశిరసే జటినేశిఖాయై-ఓం
హౌం ఓంజుం-ఓంసః ఓంనమోభగ-త్రిపురాంతకాయ హ్రీం-హ్రీంక
వచాయ- ఓంహౌం- ఓంజుం ఒంసః - ఓంనమోభగ- త్రిలోచనాయ
ఋగ్యజుసామ మంత్రాయస్వాహానేత్రత్రయాయవౌషట్ -ఓంహౌం-
ఓంజూం-ఓంసః ఓంనమోభగ- ప్రళయాగ్ని రుద్రాయనేత్ర త్రయాయ
జ్వలజ్వలమాంరక్షరక్ష అఘోరమూర్తయేఅస్త్రాయఫట్ -అథతృతీయష
డంగః-ఓంహౌం-ఓంజూం- ఓంసః- ఓంనమోభ- త్ర్యంబకాయత్రిణేత్రా
య,త్రిపురాంతకాయ త్ర్యంబకంహృదయాయ-ఓంహౌం ఓంజూం-ఓం
సః-ఒంనమోభ-నీలగ్రీవాయ శశాంకధృతశేఖరాయా మృతవర్షిణే
యజామహేశిరసే - ఓంహౌం ఓంజూం-ఒంసః - ఓంనమోభగ- వ్యా
ఘ్రచర్మ పరిధానాయ కపర్దినేసుగంధిం పుష్టివర్ధనం శిఖాయై -
ఓంహౌం- ఓజూం - ఓంసః- ఓంనమోభగవతేపినాక ధారిణేనాగాభర

ణాయదండమాలాధరాయ ఉర్వారుకమివబంధ నాత్క-వచాయమహాం।
ఓంహాం ఓంజూం - ఓంసః ఓంసమోభగ- ఋగ్యజుస్సామమంత్రాయ
జ్యోతీరూపాయ జ్ఞానాత్మనేమృత్యోర్ముక్షీయన్నేత్రత్రయాయ - ఓం
హాం- ఓంజూం-ఓంసః ఓంనమోభగ - అగ్నిబీజాయ దుష్టగ్రహనివా
రణాయ ధూర్జటినే అఘోరమూర్తయే జ్వలజ్వలరుద్రశక్తి త్రిశూల
ధరమాంరక్షరక్షసర్వతో౽భయందిశఅఘోరాయమామృతాదస్త్రాయ
ఫట్ - తతఃపీఠాద్ధామధ్యేవృత్తం - తద్బహిశ్చతురస్రం - తద్బహిఃషడ
స్రం - తద్బహిరష్టదళద్వయం - తతశ్చతుష్కోణమితి యంత్రంవిలిఖ్య-
ధర్మాయ- జ్ఞానాయ- వైరాగ్యాయ- ఐశ్వర్యాయ- అధర్మాయ-
అజ్ఞానాయ- అవైరాగ్యాయ- అనైశ్వర్యాయ-కృతాయ- త్రేతాయ-
ద్వాపరాయ-కలయే- సత్వాయ- రజసే-తమసే- సూర్యమండలాయ-
సోమమండలాయ- వహ్నిమండలాయ - వహ్నయే - ఇతిసంపూజ్య॥
మృత్యుంజయస్తుదేవో౽యం చతుర్బాహుస్త్రీణేత్రకః । అక్షమాలాధ
రోదేవో దక్షిణేనతుపాణినా । వామేనఘృతకుండీంచధారయన్నమృతా
న్వితం ॥ వరదాభయపాణించ దివ్యాభరణభూషితం—శుక్లఃసునీలవా
సాశ్చ పద్మస్యోపరిసంస్థితః ॥ ఇతిహేమాద్రౌ—అచ్ఛస్వచ్ఛారవిందస్థితి
రుభయకరాంకస్థితౌ పూర్ణకుంభౌద్వాభ్యాం వేదాక్షమాలేనిజకరకమ
లాభ్యాం ఘటౌనిత్యపూర్ణౌ ॥ తాభ్యామిత్థంస్రవంతం శిరసిశశిక
లాబంధురేప్లావయంతః సోఽయందేవోదధానః ప్రవిశతువిశదాకల్పజాల
శ్రియంనః ॥ ఇతిప్రపంచసారమంత్రకోశరీత్యా—బద్ధపింగజటాజూటం
నాగభూషణభూషితం । ద్వాదశాక్షంపంచవక్త్రమష్టాదశభుజంవిభుమి
తివా ॥ హస్తాభ్యాంకలశద్వయామృతరసైరాప్లావయంతంశిరోద్వా
భ్యాంతౌదధతం మృగాక్షవలయం ద్వాభ్యాంవహంతంపరం। అంకన్యస్త
కరద్వయామృతఘటం కైలాససంస్థంశివం స్వచ్ఛాంభోజగతంనవేందుమ
కుటం దేవంత్రినేత్రంభజే—ఇతిద్యాత్వామూలేనన్యాసాగ్రమార్గేణ
మధ్యేదేవతామావాహ్య । స్థాపనీసన్నిధాపనీసన్నిరోధనీ । ముద్రాఃప్ర

దర్శ్య । మూలేనాసనపాద్యార్ఘ్యాచమనమధుపర్కస్నానవస్త్రయజ్ఞోపవీతగంధపుష్పాణిసమర్ప్య ॥ ఆవరణపూజాంకుర్యాత్ ॥ మధ్యేఈశానం- పూర్వపత్రేతత్పురుషం- దక్షిణేవామదేవం- పశ్చిమేఅఘోరం ఉత్తరేవత్రేసద్యోజాతం - తతఃషట్కోణేషు - హ్రాం హృదయాయ- హ్రీంశిరసే- హ్రూంశిఖాయై- హైంకవచా- హ్రౌంనేత్రత్రయాయ- హ్రః అస్త్రాయఫట్- పురతః - నైఋతేప్రతిష్ఠాయై - విద్యాయైశాంత్యై- ఇతి చతుష్కోణే- గం- గణపతయేనమః । మృం మృత్యవే-దుం దుర్గాయై- క్షం క్షేత్రపాలాయ । ఇతిచతుఃపత్రే। అష్టదళేబ్రాహ్మ్యై- మాహేశ్వర్యై-కౌమార్యై- వైష్ణవ్యై- వారాహ్యై। ఇంద్రాణ్యై- చాముండాయై । తద్బహిశ్చండభైరవాయ। క్రోధభైరవాయ । ఉన్మత్తభైరవాయ । కపాలభైరవాయ । సంహారభైరవాయ । ఆపదుద్ధారభైరవాయ । కాలభైరవాయ । గౌరభైరవాయ—తద్బహిః। జయాయై । విజయాయై । అజితాయై। అపరాజితాయై । భద్రకాళ్యై। క్షేమ్యాయై । మృత్యుపరాజితాయై । తద్బహిః । లం । ఇంద్రాయ। రం- అగ్నయే । యం యమాయ । నం నిఋతయే । వం వరుణాయ।వాం వాయవే। సం సోమాయ । ఈం ఈశానాయ । ఈశానేంద్రమధ్యే ఆం బ్రహ్మణేనమః । నైఋతిపశ్చిమయోర్మధ్యే హ్రీంవిష్ణవేనమః ఇతిసంపూజ్య ధూపదీపనైవేద్యతాంబూలదక్షిణానీరాజనప్రదక్షిణనమస్కారాన్కృత్వా । మృత్యుంజయమహారుద్ర త్రాహిమాంశరణాగతం । జన్మమృత్యుజరారోగైః పీడితంకర్మబంధనైః। తావకస్త్వద్గతప్రాణస్త్వచ్చిత్తోహంసదామృడ- ఇతివిజ్ఞాప్యదేవేశంజపేన్మృత్యుంజయంపరం । తతోజపంకృత్వాపునఃషడంగంకృత్వా ॥ జపంనివేదయత్ । అయుతంపురశ్చరణం। తతఃప్రయోగః। అథమంత్రోద్ధారః। ఓంభూః। ఓంభువః।ఓంసువః ఓంత్ర్యంబకంయజామహే ఋక్ । ఓంసువః ఓంభువః।ఓంభూః- ఓం। ఇతిమృత్యుంజయః। కవలయాఋచా । జుజాలసః ఇతిపూర్వా- ఓంహ్రాం జూంసః ఓంభూర్భువస్స్వః-ఇతిపూగాన్వా - అంతేప్రతిలోమం

సర్వత్ర ఇతివామహామృత్యుంజయస్తుయథా । ఓంహౌంజూంసః ॥ ఓం భూః ఓంభువః। ఓంస్వః ఓంత్ర్యంబకంయజామహే - ఓంస్వః। ఓంభువః ఓంభూః। ఓం-సః। ఓంజూం। ఓంహౌం । ఓంస్వాహా । చతుర్దశప్రణవః । ఋగ్విధానే । త్రిరాత్రంనియతోఽనశ్నన్ శ్రపయేత్పాయసంచరుం - తేనాహుతిశతంపూర్ణాం జహుయాత్సర్పిషాద్విజః।సముద్దిశ్యమహాదేవం త్ర్యంబకంత్ర్యంబకేత్యృచా—ఏతత్పర్వశతంకృత్వా జీవేద్వర్షశతం సుఖీ ॥ ఇతిమృత్యుంజయవిధిః ॥

అథపురుషసూక్తపునశ్చరణం.

అథపురుషసూక్తవిధిః విష్ణుధర్మోత్తరే ॥ పుష్కరఉవాచ । ప్రతిదేవంమహాభాగ యత్సూక్తంపౌరుషంస్మృతం॥ సర్వకామకరం జ్ఞేయం పవిత్రమఘసూదనం । ఏకైకయాఋచారామ స్నాతోదత్వా జలాంజలీన్ ॥ పౌరుషేణతుసూక్తేన ముచ్యతేసర్వకిల్బిషైః । అంతర్జలగతోజప్త్వా సూక్తమేతత్తుపౌరుషం ॥ సర్వకల్మషనిర్ముక్తో యథేష్టాంలభతేగతిం । ఏకైకయాఋచాస్నాతః పుంసేపుణ్యాంనివేదయేత్ ॥ పురుషార్ఘాంజలేరామ సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే । ఏకైకయాఋచాస్నాతో దత్వారామఫలంలభేత్ । సర్వకామానవాప్నోతి యాన్కాంశ్చిన్మనసేచ్ఛతి ॥ పౌరుషేణతుసూక్తేన ప్రాణాయామోమహాఫలః । జపహోమౌతథారామ సర్వకల్మషనాశనౌ ॥ సురాపోబ్రహ్మహానేన తథైవగురుతల్పగః । పాపేభ్యోవిప్రముచ్యేత జప్త్వాసూక్తంతుపౌరుషం ॥ కృచ్ఛ్రైర్విశోధితఃపూర్వం మధ్యాహ్నేసలిలంగతః । స్నానస్తుపౌరుషంసూక్తం జపేన్నిత్యమతంద్రితః ॥ సంవత్సరేణదేవేశ వాసుదేవంప్రపశ్యతి । స్వయంచైవమహాభాగ శాకమూలఫలాశనః ॥ తంతుకామమవాప్నోతి యంరామమనసేచ్ఛతి । శ్రియమగ్ర్యాం తథారూపంజీవితం దీర్ఘమేవచ । అణిమాంలఘిమాంప్రాప్తిం మహిమాంచభృగూత్తమ ॥ దుఃఖాపగమమన్యద్వా యత్కించిన్మనసేచ్ఛతి।

అకామః పౌరుషంజప్త్వా యాతివిష్ణోః పరంపదం॥ మాంగళ్యమేతత్పరమం పవిత్రం సంసారదుఃఖౌఘవినాశకారి । సుఖప్రదంధర్మవిదాంనరాణాం మనోరథావాప్తికరంప్రదిష్టం॥ మహార్ణవేఋగ్విధానే॥ వక్ష్యేపురుషసూక్తస్య విధానంత్వర్చనంప్రతి । అగ్నికార్యంజపవిధిం స్తోత్రంచైవ తదాత్మకం ॥ స్నాత్వాయథోక్తవిధినా ప్రాఙ్ముఖఃశుద్ధమానసః । ప్రథమాంవిన్యసేద్వామే ద్వితీయాందక్షిణేకరే ॥ తృతీయాంవామపాదేతు చతుర్థీందక్షిణేన్యసేత్ । పంచమీంవామజానౌతు షష్ఠీంవైదక్షిణేతథా॥ సప్తమీంవామకట్యాంతు అష్టమీందక్షిణేతథా । నవమీంనాభిమధ్యేతు దశమీంహృదయేతథా ॥ ఏకాదశీంకంఠదేశేద్వాదశీంవామబాహుకే । త్రయోదశీందక్షిణేచ ఆస్యదేశేచతుర్దశీం ॥ అక్ష్ణోఃపంచదశీంచైవ షోడశీంమూర్ధ్నివిన్యసేత్। ఏవంన్యాసవిధింకృత్వా పంచాంగానిసమాచరేత్ । బ్రాహ్మణోస్యేత్యాదికాభిః ఋగ్భిఃపంచాంగకల్పనా॥ హృదయంశిరఃశిఖాకవచ మస్త్రంచేతిపంచాంగాని । యథాదేహే తథాదేవే న్యాసంకృత్వావిధానతః ॥ తదాద్వాసంకల్పంకృత్వా న్యాసద్వయంకుర్యాత్ । అస్యసూక్తస్య నారాయణఋషిః ॥ పురుషోదేవతా-అనుష్టుప్ ఛందోంత్యాత్రిష్టుప్- జపేవినియోగః – తత్రజపహోమేచఋఙ్మన్త్రి మేవనియతమితితదేవాహ – ఆద్యయావాహయేద్దేవమృచాతుపురుషోత్తమం। ద్వితీయయాసనందద్యాత్పాద్యంచైవతృతీయయా॥ చతుర్థ్యార్ఘ్యంప్రదాతవ్యం పంచమ్యాచమనంతథా । షష్ఠ్యాస్నానంప్రకుర్వీత సప్తమ్యావస్త్రమేవచ ॥ యజ్ఞోపవీతమష్టమ్యానవమ్యాభరణంతథా। దశమ్యాగంధదానం స్యాదేకాదశ్యాచమాల్యకం ॥ ద్వాదశ్యాధూపనందద్యాత్త్రయోదశ్యాతుదీపకం । చతుర్దశ్యాతు నైవేద్యం పంచదశ్యానమస్క్రియా । ఉద్వాసనంతుషోడశ్యా ఉపచారాస్తుషోడశ । స్నానేవస్త్రేచనైవేద్యే దద్యాదాచమనీయకం ॥ దద్యాత్పురుషసూక్తేన యఃపుష్పాణ్యప ఏవచ । అర్చితంస్యాజ్జగదిదం తేనసర్వం త్రైలోక్యంసచరాచరం। దక్షిణాంతుయథాశక్త్యా షోడశచాత్రప్రదాపయే

త్ ॥ తతః ప్రదక్షిణంకృత్వా జపంకుర్యాత్సమాహితః । యథాశక్తిజపి త్వాతుసూక్తం చాస్మైనివేదయేత్ ॥ దేవస్యదక్షిణేపార్శ్వే కుండంస్థండిలమేవవా । కారయేత్ప్రథమచార్చా తుప్రోక్షణంతుద్వితీయయా॥ తృతీయయాగ్నిమాదధ్యాచ్చతుర్థ్యాత్తుసమింధనం । పంచమ్యాత్వాజ్యసంస్కారశ్చరోశ్చ శ్రపణంతథా ॥ షష్ఠ్యానలస్యమధ్యేతు కల్పయేత్పద్మాసనం । చింతయేత్తత్రదేవేశం కాలానలసమప్రభం ॥ వివృత్తాస్యంవాహశీర్షం రక్తాస్యంరక్తలోచనం। తతోగంధంచపుష్పంచ ధూపందీపంనివేదయేత్ ॥ పంచభిశ్చతతఃకుర్యా త్సప్తమ్యాదియథాక్రమం । వహ్నౌపూజయేదిత్యర్థః ॥ సమిద్భిఃప్రత్యృచంపూర్వం జుహుయాదభిఘారిభిః। తతోఘృతేనజుహుయా చ్చరుణాచతతఃపునః, ఏవంహుత్వాతతశ్శైవ అనుజ్ఞాప్యయథాక్రమం। అగ్నేర్భగవతస్తస్య సమీపేస్తోత్రముచ్చరేత్ । జితంతేపుండరీకాక్ష నమస్తేవిశ్వభావన । నమస్తేస్తుహృషీకేశ మహాపురుషపూర్వజ ॥ నమోహిరణ్యగర్భాయ ప్రధానావ్యక్తరూపిణే । ఓంనమోవాసుదేవాయ శుద్ధజ్ఞానస్వరూపిణే ॥ దేవానాందానవానాంచ సామాన్యమధిదైవతం । సర్వదాచరణద్వంద్వం వ్రజామిశరణంతవ ॥ ఏకస్త్వమసిలోకస్య సృష్టిసంహారకారకః । అధ్యక్షశ్చానుమంతాచ గుణమాయాసమావృతః ॥ సంసారసాగరంఘోరం అనన్తంక్లేశసాధనం । త్వామేవశరణం ప్రాప్యనిస్తరన్తిమనీషిణః ॥ నతేరూపంనచాకారో నాయుధానినచాస్పందం । తథాపిపురుషాకారో భక్తానాంత్వంప్రకాశసే ॥ నైవకించిత్పరోక్షంవా ప్రత్యక్షంవానకస్యచిత్। నైవకించిదపిద్వైతే నచసిద్ధోసికస్యచిత్ ॥ కార్యాణాంకారణం పూర్వంవచసాంవాక్యముత్తమం । యోగినాంపరమంసిద్ధం త్వాంవదన్తిమనీషిణః ॥ అహంభీతోస్మిదేవేశ సంసారేస్మిన్భయావహే। పాహిమాంపుండరీకాక్ష నజానేశరణంపరం ॥ కాలేష్వపిచసర్వేషు దిక్షుసర్వాసుచాచ్యుత। శరీరేచగతేవాపి వర్తతేమేమహద్భయం ॥ త్వత్పాదకమలాదన్యన్నాస్తిజన్మాంతరేష్వపి । నిమిత్తంకుశలస్యాసి యేనగచ్ఛామి

సద్గతిం ॥ విజ్ఞానంయదిదంప్రాప్తం యదిదంజ్ఞానవర్జితం । జన్మాంతరే
పిమేదేవ మాభూదస్యపరిక్షయః ॥ దుర్గతావపిజాతస్య త్వంగతిస్త్వం
మతిర్మమ । యదినాథంచవిందేయం తావతాస్మికృతీసదా ॥ అముం
కలుషితంచిత్తం మమతేపాదయోఃస్థితం । కామయెద్వైష్ణవంతత్వాం
సర్వజన్మసుకేవలం ॥ ఇత్యేవమనయాస్తుత్యాస్తుత్వాదేవందినేదినే ।
కింకరోస్మీతి చాత్మానందేవాయైవనివేదయేత్ ॥ పురుషస్యహరేఃసూ
క్తం స్వర్గ్యంధన్యంయశస్కరం । ఫలాహారోజపేన్నిత్యం పశ్యన్నా
త్మానమాత్మని ॥ ఫలానిభుక్త్వోపవసేన్నా సమద్భిశ్చవర్తయేత్ । అర
ణ్యేనివసేన్నిత్యం జపన్నిమమృషింమునిః ॥ ఋషింమంత్రం-ఋగ్భిస్త్రి
షవణంకాలే స్నాయాదప్సుసమాహితః । స్నానేపతాభిర్మార్జన మ
ఘమర్షణంచేత్యర్థః ॥ ఆదిత్యముపతిష్ఠేత సూక్తేనానేననిత్యశః । ఆ
జ్యాహుతీరనేనైవ హుత్వైవంచింతయేదృషిం॥ ఋషిఃసూక్త ద్రష్టో
నారాయణః । ఊర్ధ్వంమాసాత్ఫలాహార స్త్రిభిర్వర్షైర్జపేదిదం॥ త
ద్భక్తస్తన్మనోయుక్తో దశవర్షాణ్యనన్యభాక్ । సాక్షాత్పశ్యతితంచే
వం నారాయణమనామయం ॥ అనాసాదయమానోపి భక్తంనపరిహాప
యేత్ । భక్తానుకంపీభగవాన్ జాయతేపురుషోత్తమః ॥ యేనయేనచ
కామేన జపేత్ప్రయతస్సదా । ప్రాప్తకామసమృద్ధ స్యాచ్ఛ్రద్దధానస్య
కుర్వతః ॥ హోమంవాప్యథవాజప్య ముపహారమథోచరుం । కుర్వీ
తయేనకామేన తత్సిద్ధిముపధారయేత్ ॥ జ్ఞాతిశ్రైష్ఠ్యంమహద్విత్తం య
శోలోకేపరాంగతిం। పాపేనవిప్రమోక్షశ్చ భవేత్సర్వంనసంశయః॥

అథాభిధీయతేకర్మ పుత్రకామస్యవైష్ణవం। శుక్లపక్షేశుక్రవారే
సునక్షత్రేసుగోచరే॥ద్వాదశ్యాంపుత్రకామస్తుచరుంకుర్వీతవైష్ణవం।దం
పత్యోరుపవాసస్స్యా దేకాదశ్యాంసురాలయే,॥ ఋగ్భిఃషోడశభిః సమ్య
గర్చయిత్వాజనార్దనం। చరుంపురుషసూక్తేన శ్రపయేత్పుత్రకామనః।
ప్రాప్నుయాద్వైష్ణవంపుత్రమ [illegible] ॥ ద్వాదశే ద్వాదశీ
స్సహ్య క్షపయసానిర్వపేచ్చరుం। యఃకరోతిసహస్రంతుయాతి విష్ణోఃపరం

పదం। హుత్వాగ్నింవిధివత్సమ్యక్ ఋగ్భిష్షోడశభిర్బుధః। కృతాంజలిపు టోభూత్వా స్తవం తాభిఃప్రయోజయేత్ ॥ కేశవంమార్గశీర్షేతు పౌ షేనారాయణంవిదుః। మాధవంమాఘమాసేతు గోవిందంఫాల్గునేతథా॥ చైత్రేచైవతథావిష్ణుం వైశాఖేమధుసూదనం। జ్యేష్ఠేత్రివిక్రమంవిద్యా దాషాఢేవామనంవిదుః ॥ శ్రావణేశ్రీధరంవింద్యాద్ధృషీకేశమతఃపరం। ఆశ్వినేపద్మనాభంచదామోదరమతఃపరం। ద్వాదశైతానినామాని ప్రతి మాసంతుహావయేత్ ॥ స్వగృహ్యోక్తవిధానేన పయసిచరుః కార్యః శ్రపణసమయేసూక్తమావర్తయేత్ - సకలసూక్తేన ఏకాహుతిరేవంస హస్రహోమః — సచఅయుతజపోత్తరంకార్యః । కృష్ణైకాదశ్యా ముపక్రమ్య అయుతంజప్త్వాశుక్లైకాదశ్యాం దంపతీఉపోష్యద్వాదశ్యాం చరుంసహస్రం జుహుయాదితిమహార్ణవః। అథాపరఃప్రకారోయ మే కాదశ్యామభోజనం ॥ దంపత్యోఃపౌరుషంసూక్తం నిత్యకర్మావిరోధి చ। కాలేజపేదిదంసూక్త మేకాదశ్యాంనిరంతరం ॥ ద్వాదశ్యాంప్రయ తోభూత్వా పయసానిర్వపేచ్చరుం। ద్వాదశద్వాదశీష్వేవం పయసా నిర్వపేచ్చరుం ॥ ఏవమేకాదశ్యుపవా సాదినాహుత్వాజ్యంవిధి వచ్చా త్రఋగ్భిఃషోడశభిర్బుధః । కృతాంజలిపుటోభూత్వా స్తువీతాభిఃప్ర యోజయేత్ ॥ సమిధోశ్వత్థవృక్షస్య హుత్వాజ్యంజుహుయాత్పునః— ఉపస్థానంహుతాశస్యధ్యాత్వాతుమధుసూదనం—అగ్నేనయమంత్రైరు పస్థానమితిమహార్ణవః । యుక్తంతుపురుషసూక్తైనైవ ॥ హవిషోర్ధ మంతతఃకుర్యాత్ప్రత్యృచంవాగ్యతఃశుచిః॥ సూక్తైనజుహుయాదాజ్యమా దావంతేచపూర్వవత్ ॥ హవిశ్శేషంనమస్కృత్య నారీనారాయణం పతిం। భక్షయిత్వాహవిశ్శేషం లఘ్వాశీసం విశేత్ క్షణం। ఆహారాం తరత్యాగేన హవిశ్శేషంభుక్త్వావా మశాయీస్యాదిత్యర్థః । తతఃకృ త్వాత్విదంకర్మకర్తవ్యంద్విజతర్పణం। ద్వితీయాంస్త్రీయం నివర్తే తయావద్గర్భ... లాంవిహాయా న్యామృతా వపినోపేయాత్ । సవాఽభి స్సహవ్రతాచరణేతునదోషః।

ఋతావప్యన్యస్త్రియాఅగమనేఅతిక్రమదోషోనాస్త్యేవ-కింత్వల్పః-తత్రై
కః శక్తౌప్రాజాపత్యః - అశక్తౌత్రిరాత్రద్విరాత్రాది - అపుత్రాయామృత
పుత్రాచ యాచకన్యాం ప్రసూయతే । శ్రీప్రంసాజనయేత్పుత్ర
మృష్యశృంగోయథాబ్రవీత్ ॥ బృహత్పరాశరోప్యేవం విధిముక్త
వాన్ । హేమామాంతేదక్షిణాందద్యాద్ధేనుంవాసస్తథాతిలాన్ ॥ భూ
మింహిరణ్యంభక్ష్యాణి యథాసంభవమేవచ । ఇతిపురుషసూక్తవిధిః—

అథదీపస్థాపనం.

సర్వైశ్చ జపాదౌదీప స్థాపనం కార్యంతద్యథా ॥ యుగ్మం స్వ
రాణాంవిలిఖేచ్చపూర్వం కాదీంశ్చవర్గాన్ క్రమశోవిలిఖ్య । స్థానా
ధిపాద్యక్షరమస్తియంత్రంతం దీపదేశంమునయోవదంతి ॥ ఇదమేవకూ
ర్మచక్రం-యస్యతుభేదోయద్గ్రామనామాద్యవర్ణేన కూర్మముఖమి
తి-తదుక్తంశివచంద్రికాయాం॥అకారాదిస్వరద్వంద్వం పూర్వాదిష్వష్ట
సున్యసేత్ -ఉదగాదీన్ సదావర్ణాన్న్యసేచ్ఛిద్రదశాంవినా। గ్రామస్యా
న్త్యాద్యవర్ణస్తు యస్యాందిశ్యవతిష్ఠతి । తత్రకూర్మముఖంజ్ఞేయ ను
న్యాంగానాంపరత్రచ । మన్త్రసిద్ధింముఖేవింద్యా త్కరయోరల్పకంఫ
లం ॥ నిష్ఫలంపాదయోర్మధ్యే ఔదాసీన్యంచపాదయోః । వధబంధ
ననిస్వాని పుచ్ఛదేశేభవంతిహి ॥ ఏవంరుద్రపాదావ పీతికేచిత్ - అన్యే
త్వస్యాతాంత్రికజపపరత్వాద్వైదికజపేననియమఇత్యాహుః । అస్యాప
వాదస్తత్రైవ - కురుక్షేత్రేప్రయాగేచ గంగాసాగరసంగమే। మహా
దయాదౌకాశ్యాంచ దీపస్థానంనచింతయేత్॥ ఇతిదీపస్థానం॥

రుద్రపురశ్చరణ విధిః.

సచరావణ భాష్య భట్ట భాస్కర విద్యారణ్య భాష్య హేమా
ద్రిమహార్ణవాద్యాలోచనేనోచ్యతే । తత్రరుద్రస్య జపేహోమేభి
షేకేచ శ్రుతిస్మృత్యాదౌ వినియోగోదృశ్యతే ॥ తత్రజాబాలి శ్రుతిః-
కింజప్యేనామృతత్వన్నో బ్రూహి । శతరుద్రీయేనేత్యేతానిహవా అమృ
తానామధేయాన్యేతైర్హవా అమృతో భవతీతి = కైవల్యో

పనిషదియః శతరుద్రీయమధీతేసోఽగ్నిపూతోఽభవతి – స్వర్ణస్తేయా
త్పూతోఽభవతి బ్రహ్మహత్యాయాః పూతోఽభవతి కృత్యాకృత్యాత్పూ
తోఽభవతి । అనేనజ్ఞానమాప్నోతి సంసారార్ణవతారకం ॥ తస్మాదేవం
విదిత్వైవ కైవల్యఫలమశ్నుతఇతి ॥ హేమాద్రౌ ॥ బౌధాయనః । అ
థపంచాంగరుద్రాణాం జపహోమార్చనవిధింవ్యాఖ్యాస్యామః ॥ విధి
శబ్దస్యజపాదిషుప్రత్యేకమన్వయః । అర్చనమభిషేకఇతిమహార్ణవః-ప
రాశరః॥మద్యంపీత్వాగురుదారాంశ్చగత్వాస్తేయంకృత్వాబ్రహ్మహత్యాం
చకృత్వా । భస్మచ్ఛన్నోభస్మశయ్యాయాం శయానోరుద్రాధ్యాయీ
ముచ్యతేసర్వపాతకైః ॥ ఇదమహరహఃకృతేమాసమాత్రంజ్ఞేయం॥ రు
ద్రాధ్యాయీభవేద్భక్త్యా మాసమేకమతంద్రితః । ప్రాయశ్చిత్తంభవేదే
తద్రహస్యస్యనసంశయఇతిపరాశరపురాణాత్ ॥ పాద్మేశివగీతాసు॥ య
స్తురుద్రంజపేన్నిత్యం ధ్యాయమానోమమాకృతిం ॥ షడక్షరంవాప్రణ
వం నిష్కామోవిజితేంద్రియః । అథాథర్వశిరోమంత్రం కైవల్యంవా
రఘూత్తమ ॥ సతేనైవచదేహేన శివస్సంజాయతేధ్రువం ॥ వాయవీ
యే ॥ సర్వేషుగ్రహదోషేషు దుస్వప్నాద్భుతదర్శనే । జపన్రుద్రాన్
సకృద్విప్రఃసర్వదోషైఃప్రముచ్యతే॥యమః-పంచబృంహంవాలఖిల్యాన్
నివిత్ప్రైషార్షవృషాకపిం= హోమాహ్యాన్రుద్రాన్సకృజ్జప్త్వాముచ్యతేసర్వ
పాతకైః । శుక్రియారణ్యకజపో గాయత్ర్యాశ్చవిశేషతః ॥ సర్వపాపహ
రాహ్యేతే రుద్రైకాదశినీతథా ॥ హేమాద్రౌకాశికబౌధాయనౌ ॥ రు
ద్రైకాదశినీత్యేషా సర్వకామఫలప్రదా ॥ సర్వపాపక్షయకరీ సర్వ
శాంతిప్రదాయినీ ॥ విష్ణుధర్మోత్తరేపి ॥ రుద్రాణాంచతథాజాప్యం
సర్వాఘవినిషూదనం । సర్వకామకరోహోమ స్తథాసర్వత్రశాంతి
దః ॥ అజావికానామశ్వానాం కుంజరాణాంతథాగవాం । మనుష్యాణాం
నరేంద్రాణాం బాలానాంయోషితామపి ॥ గ్రామాణాంనగరాణాంచ దే
శానాంచాపిభార్గవ । ఉపద్రవాణాంధర్మజ్ఞ వ్యాధితానాంతథైవచ॥
మారకేసమనుప్రాప్తే రిపుజేచతథాభయే । రుద్రహోమఃపరాశాంతిః

పాయసేనఘృతేన వా ॥ హేమాద్రౌ కాలికాపురాణే॥ యఃపునస్సతతంభ
క్త్యా అభ్యర్చ్య శశిశేఖరం ॥ జపేద్ధ్యాయేత్సదారుద్రాన్సోపి యాతిప
రంపదం ॥ అథైహికే ఫలంకించిదైహికంపుష్కలంతథా । తానేవహి
జపేద్రుద్రాన్ శుచిర్భూత్వాసమాహితః । అథవేదంజగత్సర్వం వశీక
ర్తుంసమీహతే ॥ తదారుద్రంజపేద్భూమౌ ధ్యాయమానోమహేశ్వ
రం । తేనజపరుద్రోహోమరుద్రో భిషేకరుద్రశ్చేతిత్రిధారుద్రఉక్తః॥ఆ
ద్యోద్విధాకేవలజపాత్మకాహోమాంగశ్చ॥ తత్రాత్ర్యంగిరసౌ॥ఏకాద
శగుణాన్వాపి రుద్రానావర్త్యధర్మవిత్ । మహాపాపైరపిస్పృష్టోము
చ్యతేనాత్రసంశయః ॥ సర్వపాపానినశ్యంతి రుద్రైరేకాదశినీతథేతి । కా
లికాపురాణాదౌజపమాత్రోక్తేః ॥ జపాద్దశాంశతోహోమస్తథాహో
మాత్తుతర్పణం । తర్పణస్యదశాంశేన మార్జనంకథితంకిల ॥ మార్జ
నస్యదశాంశేన బ్రాహ్మణానపిభోజయేత్ । జపోర్చాపూర్వకోహో
మస్తర్పణంచాభిషేచనం ॥ భూదేవపూజనంపంచ ప్రకారోక్తాపురస్క్రి
యా । హోమాశక్తోజపంకుర్యాద్ధోమసంఖ్యాచతుర్గుణం ॥ ఏవంకృ
తేతుమంత్రస్య జాయతేసిద్ధిరుత్తమేతి । పురశ్చరణచంద్రికాద్యాజపమా
త్రేతద్దశాంశహోమోక్తేః॥ తేనతర్పణాద్యపిసిద్ధం। హోమరుద్రేతుత
ర్పణాద్యనావశ్యకమేవ॥ జపమాత్రేతదుక్తేఃఅన్యేతుపురశ్చరణ ఏవాయం
విధిః। తతఏవహేమాద్రిమహార్ణవాద్యౌతర్పణాద్యనుక్తిః॥ తేనతదుక్త
హోమోజపోవిప్రభోజనంచేత్యేతత్త్రియంకార్యమిత్యాహుర్వృద్ధాః।
వృద్ధయాజ్ఞవల్క్యః ॥ సురాపఃస్వర్ణహారీచ రుద్రజాపీజలేస్థితః । సహ
స్రశీర్షజాపీచ ముచ్యతేసర్వకిల్బిషైః ॥ సర్వపాపహరాహ్యేతే రు
ద్రైకాదశినీతథా । వేదమేకగుణంజప్త్వా తతోహ్నైవవిశుధ్యతి ॥ హే
మాద్రౌకాళికాపురాణే ॥ యదాముష్మికమీహేత ఫలంలోకేష్వనల్ప
కం । తదారుద్రంజపేన్నిత్యం ధ్యాయమానోమహేశ్వరం ॥ యశ్చసా
గరపర్యన్తాం దద్యాద్భూమింసకాంచనాం ॥ తస్మాదప్యధికంతస్య సకృ
ద్రుద్రజపాద్భవేత్ । వాయుపురాణేప్యేవం ॥ నమకంచమకం

చైవ పుంషసూక్తంచతథైవచ । నిత్యంత్రయంప్రయుంజానో బ్రహ్మ
లోకేమహీయతే ॥ చమకంనమకాదర్వాక్పుంసూక్తమపియోజపేత్
ప్రవిశేత్సమహాదేవం గృహంగ్రహపతిర్యథా ॥ రోగవాన్పాపవాం
శ్చైవ రుద్రంజప్త్వాజితేంద్రియః ॥ రోగాత్పాపాద్విముక్తో సావతు
లంసుఖమశ్నుతే । లింగేఉత్తరార్ధేత్రిపంచాశదధ్యాయే ॥ మృ
త్యుంజయవిధింవక్ష్యే బహునాకింద్విజోత్తమ । రుద్రాధ్యాయేనవి
ధినా ఘృతేననియతఃక్రమాత్ ॥ సఘృతేనతిలేనైవ కమలేనైవయత్న
తః । దూర్వయాఘృతగోక్షీర మిశ్రయామధునాతథా ॥ చరుణాసఘృ
తేనైవ కేవలంపయసాపివా । జుహుయాత్కాలమృత్యోస్తు ప్రతీకారః
ప్రకీర్తితః ॥ సూతసంహితాయాం॥ యఃశ్రద్ధయాయుతోనిత్యంశతరు
ద్రీయమభ్యసేత్ । స్వర్ణస్తేయాత్సురాపానాద్దుష్కృతాచరణాత్త
థా ॥ ముచ్యతేబ్రహ్మహత్యాయా ఇతికైవల్యశాఖినః । వాయుపురా
ణే॥ తపస్తపతియోత్యర్థం సహస్రాబ్దానిసంయమీ ॥ గవాంకోటిప్ర
దానంయః కరోతివిధివద్గురౌ । నసతత్ఫలమవాప్నోతియస్స్యాద్రుద్రజా
పకః ॥ రుద్రేభ్యస్తుపరంనాస్తి జపోధ్యానంహుతంతపః । తథా॥ అనప
త్యాదిదోషేషు శాకిన్యాదిగ్రహేషుచ ॥ సర్వజ్వరవినాశాయ రుద్ర
జాపోవినిశ్చితః । ఆపస్తంబః— తస్యరుద్రః ప్రజాంపశూనభిమన్యతే॥ య
జ్ఞాదిషూక్తః కల్పఇత్యాదిరావణభాష్యే జ్ఞేయం॥ తత్రాన్యద్వ్రతముక్తం
హేమాద్రౌకాలికాపురాణే । కృచ్ఛ్రమాదౌస్వయంచీర్త్వా పరాకంచ
తథాపునః ॥ కృత్వాధ్యాయన్మహాదేవ మేవంభూయఃసమాచరేత్ ।
స్నాత్వాఘేశంసమభ్యర్చ్య ఉషిత్వాసప్తశర్వరీః । జపేద్రుద్రాంస్తథా
జస్రం తదన్నంప్రాశయేద్ధుతం॥అపరేహనిసంజాతే సమాప్యైవంవ్రతం
పుసః । భాస్కరాభిముఖోభూత్వా తస్మిన్న్యస్తేక్షణోజపేత్ । భూయ
శ్చాహ్నిపరేరుద్రం సంపూజ్యవిధివత్కృతం। ఘృతాక్తైర్బిల్వపత్రైశ్చ
రుద్రహోమంప్రకల్పయేత్॥ ఏవంసమ్యక్కృతేనూనం కర్తాసోజాయ
తేద్విజః । సాక్షాద్రుద్రోమహాతేజా స్తతఃకామాంశ్చసాధయేత్ ॥

శాంతి హేమాద్రౌ కౌశికః । బౌధాయనోక్తమేవాహం ప్రవక్ష్యేశౌన
కోద్విజః ॥ కామినాంసర్వకామార్థం అకామానాంచముక్తయే । అ
కామఃసర్వకామోవా జపేద్యఃశతరుద్రియం॥ లింగాభ్యాశేథవాతీర్థే
స్నానంకృత్వాయథావిధి । రక్షార్థంతుశిఖాగ్రంధి మూర్ధ్నికేశేతిమం
త్రతః ॥ భూతానిప్రార్థయేత్తద్వదుత్తిష్ఠంత్వితిమంత్రతః। ఉపవిశ్యశు
చౌదేశే ప్రాణానాయమ్యవాగ్యతః॥ సంకల్ప్యజపహోమౌతు యద
ర్థాయతదుచ్యతే। రుద్రప్రశ్నస్యఛందోత్ర స్యాదనుష్టుబృషిస్తథా॥ అ
ఘోరఃసర్వపాపఘ్న ఆదిత్యోదేవతాపరః। న్యాసంభవాదిభిఃకృత్వాన
మోంతైఃప్రణవాన్వితైః॥మంత్రైరష్టాభిరీశానంబలాద్యైస్తైఃశుభప్రదైః।
భవంచపాదయోర్న్యస్యశర్వంన్యస్యోరుమధ్యతః॥ ఈశానంగుహ్యదేశే
తు నాభౌపశుపతింన్యసేత్ ।విన్యస్యహృదయేరుద్రముగ్రంవిన్యస్యవై ము
ఖే।భీమంలలాటదేశేతు మహాంతంశీర్షివిన్యసేత్ ॥మహాంస్తుకవచేకార్య
మేకైకేనాస్త్రముత్తమం। తథైవాన్యానువాకస్య మంత్రైర్ద్వాదశభిః
శుచిః॥న్యాసంకృత్వానులోమ్యేన వర్జయిత్వావిచారకం। ఆద్యంతుపాద
యోస్న్యస్య ద్వితీయంజానుదేశకే ॥ ఊర్వోస్తృతీయం విన్యస్యచతు
ర్థంగుదదేశతః। పంచమంనాభిదేశేతు షష్ఠంతుహృదయేన్యసేత్ ॥సప్త
మంకంఠదేశేతు ముఖేచాష్టమముత్తమం। నవమంనాసికాయాంతు దశ
మంనేత్రయోర్ద్వయోః॥ ఏకాదశంలలాటేతుద్వాదశంశీర్షివిన్యసేత్।
త్రయోదశంతుకవచేహుం కృత్వాస్త్రేతుఫట్ తతః ॥ ఏవంన్యాసవిధిం
కృత్వా తతోముద్రాంప్రదర్శయేత్ । ఏషతేరుద్రభాగస్త మితిము
ద్రాప్రదర్శనం ॥ శ్రీకామఃశీర్షికుర్వీతతేజస్కామస్తునేత్రయోః ।
ముఖేత్వన్నాద్యకామస్తు గ్రీవాయాంరోగనాశనే ॥ హృదయేసర్వకా
మస్తు నాభౌజ్ఞానీప్రదర్శయేత్ । ప్రజాకామస్తుగుహ్యేవై పశుకామ
స్తుజంఘయోః ॥ జాన్వోస్తుగ్రామకామస్తు రాష్ట్రకామస్తుపాదయోః।
వశీకరణకామస్తు వామహస్తేప్రదర్శయేత్ ॥ పాపక్షయేభిచారే వా
వ్యాధేగపగ [illegible] ॥ ఏ

సంప్రదర్శయిత్వాతు తతో ధ్యానంసమాచరేత్ । త్రిలోచనంచతుర్బాహుం సర్వాభరణభూషితం ॥ నాగచర్మపరీధానం వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయకం । వృషస్కంధసమారూఢముమాదేహార్ధధారిణం॥ అమృతేనాప్లుతంశాంతం చంద్రార్ధకృతశేఖరం। శుద్ధస్ఫటికసంకాశం జటామకుటమండితం ॥ వరదాభయహస్తంచ సర్వకామఫలప్రదం। ఏవంధ్యాత్వాద్విజస్సమ్యగనంగాంగహరంహరం ॥ అంగానాంయజనం కుర్యాత్సమ్యగ్భక్తిపరాయణః। హృదయేహృదయంజప్త్వా మూర్ధ్ని సూక్తంచపౌరుషం ॥ శిఖాయాముత్తరంచైవ నారాయణమనుత్తమం। కవచేచాప్రతిరథం జప్త్వైవ్ధంశతరుద్రియం ॥ జప్త్వాంగానిజపేచ్ఛాంతిం త్రిఃశాంతి రితిచోచ్చరేత్ । శాన్తిం శన్నోవాతోనమో వాచం సత్రివిధోఽపి రుద్రఃప్రత్యేకం పంచధా ॥ రుద్రం రుద్రీ రుద్రో మహారుద్రోఽతిరుద్రశ్చేతి । తత్రనమకచమక మాత్రముభయంరూపం ॥ అన్యే శాతాతపేనోక్తాః– షడంగైకాదశినీరుద్రో రుద్రైకాదశరుద్రకః । ఏకాదశభిరేతాభిర్మహారుద్రశ్చకథ్యతే ॥ ఏకాదశమహారుద్రైరతిరుద్రఇతీరితః । అస్యార్థమాహమహార్ణవః ॥ పూర్వన్యాసాంతే ఏకాదశనమకాన్పఠిత్వా ఆద్యంచమకానువాకంపఠేత్ । పునస్తాన్పఠిత్వాద్వితీయంచమకానువాకమిత్యే కాదశావృత్త్యారుద్రఇత్యుచ్యతే ॥ ఏకాదశిన్యారుద్రఇతిపర్యాయః। తదాహబోధాయనః॥నమస్తేరుద్రమన్యవఇత్యేకాదశానువాకానా మగ్నావిష్ణూసజోషసఇత్యేకైకమనువాకంజపేదితి । సర్వాన్నమకాన్పఠిత్వా ఏకైకంచమకానువాకం పఠేదిత్యర్థః॥ తేనైకరూపేసర్వచమక జపోనతువిభాగః । తైరేకాదశరుద్రైః రుద్రీత్యుచ్యతే ॥ సైవలఘురుద్రః రుద్రైకాదశినీతిచోచ్యతే ॥ తాభిరేకాదశభిర్మహారుద్రః । తైరేకాదశావృత్తిరతిరుద్రఇతి ॥ ఏతదేవాహతుర్హేమాద్రి కాశికబోధాయనౌ । సద్యాదిపంచవక్త్రాంశ్చ రుద్రానైకాదశైవచ ॥ జపిత్వాసర్వరుద్రాంశ్చ చమకాద్యంతతోజపేత్। పునరేతజ్జపేత్సర్వం ద్వితీయంచమకంతథా ॥ రుద్రైకాదశనీత్యేషా స

ర్వకామఫలప్రదా । సర్వపాపక్షయకరీ సర్వశాంతిప్రదాయినీ ॥ ఏ
కాదశగుణాస్తైవరుద్ర ఇత్యభిధీయతే । మహానేకాదశగుణ స్త్వతిరుద్ర
ఇహోచ్యతే ॥ రుద్రంమహారుద్రంచ జపేత్కార్యస్యగౌరవాత్ । అ
యంరుద్రైకాదశినీరీత్యా మహారుద్రాదిప్రకారః ॥ సర్వశాఖినాంజపస
మయేభిషేకేచసమానః । కాణ్వకాత్యాయనీయానాం త్వేకాదశధాచమ
కవిభాగంవక్ష్యామః ॥ తథా ॥ తతోహోమంప్రకుర్వీతనమఃశంభవమంత్ర
తః । రుద్రైకాదశజాప్యేవ త్రయస్త్రింశదథాహుతీః ॥ లఘురుద్రేశతం
ప్రోక్తంషష్ట్యాత్ర్యధికయాతతః । చత్వారశ్చతథారుద్రే సహస్రాఃసప్త
వర్జితాః । చత్వారింశత్సహస్రాశ్చహోతవ్యాశ్చతురోత్తరాః ॥ ఊనాశ్చై
వాష్టసప్తత్యా త్వతిరుద్రేవినిశ్చయః । పాపక్షయేభిచారే చతథావ్యాధి
విమోచనే ॥ పాలాశాస్సమిధఃకార్యా నాన్యత్రోత్పాతదర్శనాత్ । ఔ
దుంబర్యాశ్చసమిధో మధ్వక్తాశ్చతథాక్షతాః ॥ గ్రామ్యాశ్చాన్నాద్యకా
మేన శ్రియైశాంత్యైచపాయసం । సర్వకామేనవాగ్రామ్యా మాయు
ర్వృద్ధ్యైతిలాఃస్మృతాః ॥ ఘృతాక్తాఅథవాదూర్వా స్తేజస్కామేన
వైఘృతం । వ్రీహయఃపశుకామేన రాష్ట్రకామేనవైయవాః ॥ ఉపవిశ్య
శుచౌదేశేదూర్వాస్తంబేజపేద్యది । జుహుయాచ్ఛ్వేతపుష్పైర్వా సర్వ
శ్యంకురుతేవశం ॥ స్పృష్ట్వాశ్వత్థంజపేద్యస్తు రుద్రైకాదశినీంనరః । రో
గార్తజ్వరాతిసారాదీన్ నాశయేదుల్బణానపి ॥ హోమేపలాశసమిధః
కర్తవ్యామధుసంయుతాః । ఏకాదశమహారుద్రాన్ పరచక్రాగమేపునః ॥
జపేదేకాదశగుణాన్ హోమస్తువిధివత్స్మృతః । తిలైరాజ్యేనసంసిక్తై
ర్విధివత్తంవివర్తయేత్ ॥ రుద్రైకాదశినీజాప్యే శతమేకోనమిష్యతే ।
సహస్రాశ్చతథారుద్రేన వత్యేకోనయాయుతః ॥ ఏవంత్రిగుణితాకార్యా
మహారుద్రాతిరుద్రయోః । వృష్టికామేనవాయోజ్యా హస్త్యశ్వామయ
శాంతయే ॥ ఉద్భవేత్యద్భుతానాంచ గ్రహాణాంతువిపర్యయే । గ్రహ
గ్రామాదిశాంత్యైచ తిలాశ్చాజ్యేనసంయుతాః ॥ హోమాన్తేసర్వకా
మానాం కూ[illegible] హోవ్యా

హృతిభిస్తథా ॥ పరిషిచ్యతతోఽవహ్నిం తత్త్వాయామీతిచార్చ్యచ। అభిషేకంతతఃకుర్యాన్మంత్రైస్త్ర్యబ్లింగకైఃశుచిః ॥ ఆదావన్తేచసంపూజ్య పార్వతీసహితంశివం । లోకపాలాంశ్చ సంపూజ్యవిధివచ్ఛివసన్నిధౌ ॥ గంగాందుర్గాంచ మంత్రేణవిధివద్ద్వారదాననం । స్నపనోక్తవిధానేన త్వాంతేనసమన్వృతః ॥ తర్పయేద్ద్విజశ్రేష్ఠైరన్నైః పయసాపాయసేనవా – ప్రియతాంశంభురిత్యుక్త్వా భూమిదేవాన్ శుచిః శుచీన్। దత్త్వాతుదక్షిణాం తేభ్యః ప్రణిపత్యవిసర్జయేత్ । ఏవంకృతేసభగవాన్ ప్రీతఃకామాన్ప్రయచ్ఛతి ॥ అకామస్యఫలంముక్తిర్నాత్రకార్యావిచారణా । బోధాయనోక్తమంత్రోఽయం సర్వకామసమృద్ధయే॥ ఇతిహోమాఢ్యరుద్రవిధిః ॥ అయంరుద్రైకాదశినీ ప్రకారఆపస్తంబశాఖీయరుద్రపరః । మాధ్యందినకణ్వశాఖినాంతు చమకేఏకాదశానువాకాభావాచ్చమకానైకాదశధావిభజ్యైకైకభాగంనమకేషు యోజ్యైకాదశినీంకుర్యాత్।హోమేప్యేవం॥అత్రషడంగన్యాసోవైకల్పికః ॥ పంచాంగరుద్రాణామిత్యుక్తేరితికేచిత్ । అభిషేకేతదుక్తేష్షట్ అన్యేఃపంచేతిమహార్ణవః ॥ బోధాయనోక్తేస్తైత్తిరీయ శాఖీయరుద్రైఃపంచాంగన్యాసః షడంగేతివాజసనేయాదిపరం। బృహత్పరాశరేణ తథోక్తేరిత్యన్యే । అభిషేకరుద్రపరేత్యపరే। యత్తు ఛందోగానాంసామవిధానేబ్రాహ్మణే॥ అహోరాజాతద్వ్వేవర్గ ఆజ్యదోహానిదేవవ్రతానిచైషా రౌద్రీనామసంహితైతాం ప్రయుంజన్ రుద్రంప్రీణాతీత్యుక్తం । అహోరాజేత్యేకం సామతద్వ్వేవర్గఃచత్వారి ॥ ఆజ్యదోహానిత్రీణి దేవవ్రతానిత్రీణి । ఏతత్ఫలాంతరార్థప్రయోగాంతరం ॥ నత్వేవైతేమహారుద్రాదికరణే ప్రమాణమస్తి। తేనయద్ధూర్జటానాంద్వాదశసామభిర్మహారుద్రాద్యాచరణం। యచ్చఋగ్వేదినాంరుద్రసూక్తైస్తన్నిర్మూలం ॥ శాంతికృత్తమాభిమానమాత్రమిత్యుపేక్ష్యంమంత్రస్య । ప్రతినిధిభావాచ్చ॥ అతఏవబృహత్పరాశరేణ కుర్యాద్విధానంరుద్రాణాం యజుర్వేదేనసంమితమిత్యుక్తం। అథబృహత్ప [illegible] త్వాదిషుమం

త్రేషు ఖంబ్రహ్మం తేషుదశప్రణవసహితేషుయాః క్రియాః॥ మంత్రాదౌప్ర ణవః కార్యోమంత్రాంతే ప్రణవః పునః । తతో వ్యాహృతిసంయుక్తస్తేవతే చప్రణవాదశేత్యేకః పక్షః॥అన్యస్తు॥ ఆదౌప్రణవముచ్చార్యసర్వావ్యాహృ తయస్తతః। మంత్రాదౌప్రణవః కార్యో మంత్రాంతే ప్రణవః పునరితి॥తథా। మనోజ్యోతిరబోధ్యగ్ని రగ్నిర్మూర్ధా మూర్ధానం మమర్మాణి తేజాతవె దాఇతి।మానస్తోకఇతిగుహ్యే తత్పాదమంపంచకంస్మరేత్॥ తతోయాతే రుద్రేత్యాద్యైరాద్యంన్యాసం దశాక్షరస్యవర్ణైః ద్వితీయం। త్రాతార మిత్యాద్యైఃసంపుటంబోధాయనవదుక్త్వాహ॥ సుత్రామాదిదిశాపా లాన్ప్రాచ్యాదిషుస్మరేదథ। రౌద్రీకరణమేతద్ధి కృత్వాపాపాత్ప్రము చ్యతే॥ ఇత్యాద్యుక్తత్వాత్॥ పంచాస్యంసోమమాత్మానం సర్వాభరణ భూషితం। మృగలాంఛనమూర్ధానం శుద్ధస్ఫటికసన్నిభం॥ ఫణౌస హస్రవిస్ఫూర్జ దురగేంద్రోపవీతినం । సప్తార్చిర్జ్వలనజ్వాలజటా జూటకిరీటినం॥ సహస్రకరవిభ్రాజత్ ఖట్వాంగాదివిభూషితం। దేదీప్య మానంచంద్రార్క జ్వలదగ్నిత్రినేత్రిణం। జగద్వ్యాధియర్కకృన్నాద చం చడ్డమరుధారిణం॥ కేయూరబద్ధనాగేంద్ర మూర్ధన్యరత్నవిరాజితం। మే ఖలాకింకిణీమాలా ముక్తారావవిరాజితం॥ ఘర్ఘరావ్యక్తనిర్గచ్ఛద్గం భీరారావనూపురం। సహేమపట్టనీలాభం వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయ కం॥ దిగ్దేవతాసమాయుక్తం సురాసురనమస్కృతం। ధ్యాత్వైవ వమాత్మానం సమ్యగ్రుద్రస్వరూపిణం॥ సంప్రపద్యస్తాంతరాయస్స్వే త తోయజనమారభేత్। అనులిప్తేసుగుప్తేచ దేశేగోచర్మమాత్రకేస్థం డిలేంబుజమాలిఖ్య మంత్రమాలిఖ్యతంపునః॥ దశాక్షరమిత్యర్థః॥తత్ర పూజాదికంకుర్యాన్నమశ్శంభవేతిచ॥యత్తుతేనైకాదశకలశస్థాపనము క్త్వాతత్రరుద్రపూజనంరుద్రైశ్చాభిమంత్రణముక్తం। తత్కామ్యప్ర యోగాంతరం॥ తంతురుద్రాంతతశ్చవక్ష్యామః॥ మానోమహాంతమి తిచ సిద్ధంమంత్రంస్మరేద్ద్విజః। న్యాసమంత్రైశ్చసోంకారైర్ మానస్తో కేతిగుహ్యేపి॥ శంభవాయేతిమంత్రేణ దద్యాద్గంధోదకాదికం। ధూప

నైవేద్యదీపాదీ౯ యథాలాభంనివేద్యచ । దశాక్షరేణతేనైవ నవసుకు-
ర్యాత్పునర్ద్విజః । శిఖాతస్యతురుద్రస్యోత్తరనారాయణంస్మృతా॥ శి
రఃపురుషసూక్తంచ శివసంకల్పకంచహృత్ । కవచంచాప్రతిరథం నేత్రే
విభ్రాడ్బృహత్స్మృతం ॥ శతరుద్రీయమస్త్రంచ దేవస్యాస్త్రంప్రకల్ప
యేత్ । శతరుద్రియం-రుద్రాధ్యాయం - అథాతఃశతరుద్రీయంజుహో
తీతితస్యైవశతరుద్రీయశబ్దేనాప్యభిధానాత్ ॥ ఏవంతైత్తిరీయాణామపి॥
మహాణ౯వస్తుత్వమగ్నేరుద్రఇతిశతరుద్రియంవద౯ భాంతిఏవ ॥ పంచాం
గానిస్మరేదష్ట ప్రణపంచజపేద్ద్విజః ॥ పంచాంగానిసద్యోజాతాదీని॥ హే
మాద్రాచైవం ॥ ఉద్ధృత్యప్రణవేనైశం వికిరేణవిసర్జయేత్ । ఏవం
పూజాంకృత్వాజపంకుర్యాత్॥ తత్రైకాదశిన్యాంచమకంవినైవ రుద్రా
ధ్యాయమాత్రస్యఏకాదశావృత్తిః । ఏకాదశపూరణాత్ ॥ రుద్రా౯జపి
త్వారుద్రతాంవ్రజేదితిబృహత్పరాశరాద్యైఃరుద్రమాత్రజపోక్తేః - చమ
కానాంచరుద్రశబ్దవాచ్యత్వాభావాదితికేచిత్ - తన్న అస్యప్రయోగాంత
రత్వాదత్రరుద్రైకాదశినీమహారుద్రాదిప్రకారానుక్తేః జపమాత్రోక్త్యా
హోమేతదప్రసంగాత్కాణ్వానాం కాత్యాయనానాం చాష్టౌచమకా
నువాకానేకాదశధాకృత్వా ప్రత్యావృత్త్యైకైకభాగం యోజయేదిత్యే
వసాధుః॥ ఏవంహోమేపి ॥ చమకవిభాగస్తు॥ ఆదౌచత్వారోనువాకాః॥
వాజశ్చమేఇతిచతస్రః ॥ సత్యంచమఇతిచతస్రః ॥ ఊర్క్చమఇతిచతస్రః-
అశ్మాచమఇతిచతస్రః॥ ౧॥ అగ్నిశ్చమఇంద్రశ్చమఇతితిస్రః॥ ౨॥ అగ్ంశు
శ్చమఇతితిస్రః ॥౩॥ అగ్నిశ్చమేఘమ౯శ్చమఇతిద్వే ॥౪॥ ఏకాచమేతిస్ర
శ్చమేఇత్యేకా॥ ౫॥ మేచతస్రశ్చమేష్టౌచమేఇత్యేకా॥౬॥ త్ర్యవిశ్చమేత్ర్య
వీచమేఇతిద్వే॥ ౭॥ వాజయస్వాహేత్యష్టమః॥ ౮ ॥ ఆయుర్యజ్ఞేనమితిద్వే
ఇయంతమేరాట్॥ ౯॥ త్ర్యా॥ ౧౦॥ స్తోమశ్చయజుశ్చేతి ॥ ౧౧॥ అత్ర
మూలంతు- అథార్ధేంద్రాణిజుహోతి అథగ్రహా౯జుహోతి- అథై
తాంయజ్ఞక్రతూంజుహోతి - అథాహేయంతేరాట్ - అథకల్పాంజు

హోతి- అథస్తోమశ్చయజుశ్చేత్యేతయా శ్రుతింమో యజాగ్రతీతి

దిక్- అయంహి శ్రుతావేకాదశధావిభాగవేతద్విషయపవవిషయాంతరా భావాత్- తత్వంతు-భాగేష్వనువాకత్వా భావాదనువాకైకైకంమోజ యేదితిభోధాయన సూత్రహేమాద్ర్యాదావను వాకానుషంగేన భాగ హారయోగః- అంత్యస్యైవచమకానువాకస్య త్రిరభ్యాసోయుక్తః- అ ష్టాకపాలమంత్రస్యైం ద్రాగ్నే ఇవసామిథేనియాని వృద్ధాస్తోమవృద్ధౌచ ఏకవింశతిమను బూ్రియాదితివదన్యత్ర చమకానువాకాప్రసిద్ధ్యాగమబా ధేప్రయాజైకాదశ త్వాదభ్యాసస్యైవ ప్రాప్తేరంతాల్లోపో వివృద్ధిర్వే త్యాపస్తంబోక్తేశ్చ॥యత్తుకాత్యాయనాః కాణ్వాశ్చపరశురామీయంప ఠంతి-సాంగమాద్యంజపేద్రుద్రం కేవలంతునవాంతరే।సాంగంసశీర్షకం చాన్త్యంనిరంగమితికేచనేతి——అంత్యంరూపంపఠిత్వాంగానీతికేచిత్. అ న్యేతుసంపుటేమనాభావాత్ - ప్రథమావృత్తివదంగాని తతోరుద్రఇ త్యాహుః——వయగ్ంసోమేత్యష్టావృచఃశీర్షం ఉగ్రశ్చేత్యాదిసప్త రుద్రజ పశ్చేత్యాహుః - తద్వచనాభావాన్నిమూలమంధ పరంపరామాత్రఇ త్యుపేక్ష్యం - తథాశివసంకల్పస్తు హృదయంసూక్తఃస్యాత్పౌరుషంశిరః- పాహినార్ణారాయణీయంచ శిఖాంతస్యోత్తరాభిధాం। అద్భ్యస్సంభూ తఇత్యుత్తరనారాయణమిత్యర్థః॥ ఆశుఃశిశానఃకవచంనేత్రం విభ్రాడ్ బృహత్స్మృతం। శతరుద్రీయమస్త్రంస్యాత్ షడంగక్రమఈరితః॥ హృ చ్ఛిరస్తు శిఖావర్మ నేత్రమస్త్రంమహామతే। ప్రాహుర్విధిజ్ఞారుద్ర స్య షడంగానిస్వశాస్త్రతః॥ అత్రమూలంబృహత్పరాశరోక్తం- ఏషా మృషిదేవతాఛందాంసితేనైవోక్తాని॥ బృహత్పరాశరః॥ అక్షతాంశ్చ తిలాన్వాపి యవాన్వాసమిధోపివా। శంభవాయేతిజుహుయాత్పూ ర్వంస్నానాజ్యసిక్తకాన్॥ పంచపంచాథషడ్వాద్యా అష్టావష్టాదశాపి వా। దశదశైకాదశవాజుహుయాత్సాధకోద్విజః॥ జపతర్పణహో మాద్యారతోమోవత్సరంజపేత్। అథప్రయోగాంతరాణ్యాహ॥ అథా తఃసిద్ధికామస్సన్ కందమూలఫలాశనః। గోమూత్రయావకక్షీరదధిశా కాజ్యభోజనః॥ హవిష్యభోజనోవాసౌ విప్రాన్నస్యత్రభోజనః। జపహో

మాదికుర్వాణో యథోక్తఫలభాగ్భవేత్ ॥ శిరసాసహరుద్రాణాం సప్తైకాదశినీధ్రువం । సర్వేమంత్రాభవంత్యస్య బ్రాహ్మణస్యోక్తకారిణః ॥ ఏకాదశశుభాన్కుంభాన్ నాహృత్యవిధివచ్ఛృతాన్ । సహిరణ్యాన్సవస్త్రాంశ్చ ఫలపుష్పోపశోభితాన్॥ గంధోదకాక్షతైర్యుక్తాన్ పూజయేద్రుద్రభక్తితః । అక్షైకాదశభీరుద్రైరేకైకమభిమంత్రయేత్॥ ఏవం సంపూజ్యతాన్కుంభాన్నమస్కృత్యాభిమంత్ర్యచ । ఏకాదశమహాత్మానఏకంవాహితకారిణః ॥ వినాయకోపసృష్టంవా స్నాపయేత్కాకపద్ధతిం। మృతవత్సాంకాకవంధ్యాం స్నాపయెదశ్నియాచ్చరుం । అనడ్వాహంచ వస్త్రంచ దద్యాద్ధేనుంసదక్షిణాం ॥ సమాప్తేకర్మణితదా విప్రాన్ద్వాదశ భోజయేత్ । నమోగణేభ్యఇత్యస్య మంత్రస్యబ్రాహ్మణోయుతం ॥ జప్త్వాచశ్రీఫలైర్హుత్వా సర్వకార్యేషుసిద్ధిభాక్ । నమోఅస్తునీలగ్రీవాయేత్యేతన్మంత్రేణసప్తచ । ఆవర్త్యోదకమామంత్ర్య విషార్తంశ్రవణేన్యసేత్ ॥ విషేణముచ్యతేసద్యః కాలదష్టోపిజీవతి। గ్రహాగ్రస్తాస్తథా ప్రేత రక్షఃశాకినిమాషితం ॥ ప్రముంచధన్వనఇతి భస్మనాసర్షపైస్తథా । తాడయేన్ముంచముంచేతి శీఘ్రమేవవిముంచతి ॥ నమశ్శంభవఇత్యస్య మంత్రస్యాప్యయుతంద్విజః । జప్త్వాఖాదిరకాష్ఠైస్తు హుత్వావిప్రఃసహస్రకం ॥ కుటతైలప్లుతాన్సమ్యక్ మన్త్రాంతేచాముకంహన । ఘట్కారేణైవజుహుయాత్ క్షయరోగీసుఖీభవేత్ ॥ జలమధ్యేశతావృత్త్యా సద్యోవృష్టిర్నిగద్యతే॥ నాభిమాత్రజలేవిప్రః ప్రవిశ్యజుహుయాజ్జలం। కుర్యాదేకార్ణవాంపృథ్వీం మంత్రమాహాత్మ్యతోభృశం ॥ ఇత్యాదిజ్ఞేయం ॥ అథప్రయోగః ॥ కర్తాదేశకాలౌస్మృత్వాఽముకకామనయాముకరుద్రజపహోమామభిషేకంవాస్వయం బ్రాహ్మణద్వారావా కరిష్య ఇతిసంకల్ప్యగణేశపూజన పుణ్యాహవాచన మాతృకాపూజన నాందీశ్రాద్ధానికృత్వాచార్యం బ్రాహ్మణమృత్విజశ్చవృణుయాత్ । తతఋత్విజోదేశకాలౌస్మృత్వాముకస్యాముకకామనార్థంరుద్రజపంకరిష్యే॥ ఇత్యుక్త్వాన్యాసాన్కుర్యుః॥తత్రబోధాయనోక్తాఃపంచన్యాసాఃసర్వేషాం

సమానాః। కాత్యాయనపరిశిష్టేత్వన్యేన్యాసా ఉక్తాః॥ బ్రహ్మయజ్ఞారంభేయ
థావిధిస్నాత్వాఛందః పురుషం శరీరేన్యసేత్। ఇత్యుక్త్వా వతిర్యగ్బిలశ్చమస
ఊర్ధ్వబుధ్న స్తస్యచక్షుషీ గౌతమభరద్వాజౌ ॥ శ్రోత్రే విశ్వామిత్రజమ
దగ్నీ నాసికే వసిష్ఠకశ్యపౌ। వాగత్రిర్గాయత్రీఛందోగ్నిర్దేవతాశిరసి।
విన్యసేదుష్ణిహం సవితారం గ్రీవాసు చుబుకే బృహతీం బృహస్పతిం॥ బాహ్వో
ర్బృహద్రథంతరం ద్యావాపృథివీం। మధ్యే త్రిష్టుభ మింద్రం॥ శ్రోణ్యో
ర్జగతీమాదిత్యం మేఢ్రేతిఛంద సంప్రజాపతిం। అణ్డయోరగ్నిం
యజ్ఞాయజ్ఞియం॥ వైశ్వానరమూర్వో రనుష్టుభం విశ్వాన్ దేవానష్ఠీ
వతః పఙ్క్తిం మరుతః। పాదయోః ద్విపదాం విష్ణుం। ప్రాణేషు విఛందసం
వాయుం॥ న్యూనాతిరిక్తేష్వంగేషు న్యూనాక్షరం ఛందః అపో దేవతే త్యే
వం సర్వాంగేషు యోజయిత్వా వేదమయః సంపద్యతే శాపానుగ్రహస
మర్థో భవతి। బ్రాహ్మం తేజః ప్రవర్తతే - నకుతశ్చిద్భయం విందతే
ఋఙ్మయో యజుర్మయస్సామమయో థర్వమయస్తేజోమయో మృత
మయః సంభూయ బ్రహ్మైవాప్యేతి తస్మాదేతన్నాబ్రహ్మచారిణే నాతపస్వి
నే నాసంవత్సరోషితాయ నాప్రవక్త్రేను బ్రూయాదిత్యాది తదేతద్బ్ర
హ్మయజ్ఞే సర్వజపేషు చోక్తానుక్రమణ్యేవ। అస్యరుద్రజపమాత్రాంగ
త్వే కిం మానమితి న విద్మః॥ తథా- జాతవేదసేతి పురశ్చరణం - చతుస్సక్తి
రిత్యాసనం- మనోజ్యోతిరితి హృదయం- అబోధ్యగ్నిరితి శిరసి- మూర్ధా
నందివ ఇతి శిఖాయాం - మర్మాణీతి కవచం - విశ్వతశ్చక్షు రితి నేత్రం-
మానస్తోక ఇత్యస్త్రం - అథన్యాసః - తత్రపంచాంగన్యాసేషు శిఖాద్య
స్త్రాంతమేకత్రింశదంగన్యాసః ప్రథమః- మూర్ధాదిపాదాంత దశాంగ
న్యాసో ద్వితీయః - పాదాదిమూర్ధాన్తం పంచాంగన్యాసస్తృతీయః-
గుహ్యాదిమస్తకాంతం పంచాంగన్యాసశ్చతుర్థః-హృదయాద్యస్త్రాంతం
పంచాంగః పంచమః - షడంగన్యాసపక్షే ప్రజననాదిషోడశాంగన్యాసః ష
ష్ఠః॥ హేమాద్రా[illegible]వేచ బోధాయనః॥ అథాతః పంచాంగరుద్రా

ణాం న్యాసపూర్వకం జపహోమార్చనాభిషేకవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామ-

యా తే రుద్రేతి శిఖాయాం । అస్మిన్మహత్యర్ణవ ఇతి శిరసి - సహస్రాణీతి లలాటే-హగ్ంసశ్శుచిషదితి భ్రువోర్మధ్యే-త్ర్యంబకమితి నేత్రయోః అత్ర కాత్యాయనానామగ్నిర్జ్యోతిరితి నేత్రం – నమఃస్రుత్యాయేతి కర్ణయోః మానస్తోకేతి నాసికాయాం – అవతత్యేతి ముఖే - నీలగ్రీవా ద్వా కంఠే – నమస్తే అస్త్వాయుధాయేతి బాహ్వోః - యా తే హేతిరిత్యుప బాహ్వోః- యే తీర్థానీతి హస్తయోః - సద్యోజాతమితి పంచానువాకాః పంచస్వంగుళీషు – నమో వః కిరికేభ్య ఇతి హృదయే - యేషు పృష్ఠే త్యుదరే–నమః శంభవ ఇతి కుక్షౌ నమో గణేభ్య ఇతి పృష్ఠే- నమో హిరణ్య బాహవ ఇతి పార్శ్వయోః–విజ్యంధనురితి జఠరే–హిరణ్యగర్భ ఇతి నాభౌ। నమో మీఢుష్టమాయేతి కట్యాం- యే భూతానామధిపతయ ఇతి గుహ్యే- స శిరా జాతవేదా ఇత్యపానే- మానో మహాంతమిత్యూర్వోః - ఏష తేతి జాన్వోః- సగ్ంసృష్టజిదితి జంఘయోః– విశ్వంభూతమితి గుల్ఫయోః–యే పథామితి పాదయోః - అధ్యవోచదితి కవచం – నమో బిల్మిన ఇత్యుపకవచం- నమో అస్తు నీలగ్రీవాయేతి తృతీయనేత్రం - ప్రముంచధన్వన ఇత్యస్త్రం- య ఏతావంతశ్చేతి దిగ్బంధః –ఇతి ప్రథమో న్యాసః- ఓం నమో భగవతే రుద్రాయేతి నమస్కారం న్యసేత్ –ఓంకారం మూర్ధ్ని విన్యస్య నకారం నాసికాగ్రతః – మోకారం తు లలాటే వై భకారం ముఖమధ్యతః- గకారం కంఠదేశే తు వకారం హృది విన్యసేత్ । తేకారం దక్షిణే హస్తే రుకారం వామతో న్యసేత్ ॥ ద్రాకారం నాభిదేశే తు యకారం పాదయోర్న్యసేత్ । ఇతి ద్వితీయః॥ అత్ర కాత్యాయనాస్తృతీయన్యాసాంతరమాహుః-యథా – శీర్షే తు విన్యసేద్రుద్రం లలాటే చంద్రశేఖరం । నేత్రే త్రిలోచనం దేవం భైరవం శ్రోత్రయోర్న్యసేత్ ॥ ఘ్రాణే తు శంకరం దేవం ముఖే పశుపతిం న్యసేత్ । నీలకంఠం కంఠదేశే హృదయే వ్యాపకం న్యసేత్ ॥ కరే గంగాధరం దేవం శివం నాభౌ తు విన్యసేత్ ॥ మహాదేవం తథా గుహ్యే జంఘయోస్త్ర్యంబకం న్యసేత్ । సర్వజ్ఞం విన్యసేత్పాదే శివం సర్వత్ర విన్యసేత్ ॥ ఇతి తృతీయః॥ అథ చతుర్థః–సద్యం చ పాదయో

న్యర్నస్య వామంన్యస్యోరుమధ్యతః । అఘోరంహృదివిన్యస్య ముఖేతత్పు
రుషంన్యసేత్ ॥ ఈశానంమూర్ధ్నివిన్యస్య హంసోనామసదాశివః। హం
సహంసేతిమోబ్రాయా ద్ధంసోనామసదాశివః ॥ ఏవంన్యాసవిధింకృత్వా
తతస్సంపుటమారభేత్ ॥ ఇతితృతీయః॥ త్రాతారమింద్రంత్వన్నో అగ్నేసు
గంనః పంథామసున్వంతం తత్వాయామ్యానో నియుద్బిర్వయగ్ంసోమ
తమీశానమస్మే రుద్రాసోౖనాపృథివీత్యేతత్సంపుట మింద్రాదిర్దిక్షువి
న్యస్యైనమెవాత్మని రౌద్రీకరణంకృత్వా॥ త్వగస్థిగతైస్సర్వపాపైః ప్ర
ముచ్యతే సర్వభూతేష్వపరాజితోభవతి తతోయక్షగంధర్వభూతవేతి
తపిశాచ బ్రహ్మరాక్షసయమదూతశాకినీడాకినీసర్పశ్వాపదతస్కరాద్యు
పద్రవాద్యుపఘాతాః సర్వేజ్వలంతంపశ్యంతు మాంరక్షంతు- మనోజ్యో
తిరబోధ్యగ్నిరగ్నిర్మూర్ధామూర్ధానం మర్మాణితేజాతనేదా ఇతి
గుహ్యోదరహృదయముఖశిరోనాభిష్వభిమంత్ర్య బ్రహ్మాత్మన్వవసృజితే
త్యాత్మరక్షాకర్తవ్యా ॥ ఇతిచతుర్థః॥ శివసంకల్పంహృదయం పురుష
సూక్తంశిరఃఉత్తర నారాయణంశిఖా ఆశుశ్శిశానేత్య ప్రతిరథంకవచం శత
రుద్రీయమస్త్రం పంచాంగం నకృజ్జపేత్ అష్టాంగం ప్రణమ్య। హిరణ్య
గర్భోయః ప్రాణతో బ్రహ్మ జజ్ఞానం మహీద్యౌ రుపశ్వాసయాగ్నే
నయయాతె అగ్నఇమంయమ ప్రస్తరమిత్యృచోజపేద థాత్మానం రు
ద్రరూపంధ్యాయేత్ - అత్రకశ్చిదర్థఉచ్యతే - సర్వత్రైతత్తైత్తిరీయ
పాఠః- ఉపబాహుఃప్రకోష్ఠః సద్యోజాతాదిపంచస్వం గుళీష్వం గుష్ఠత
ర్జన్యాదిషు - నమోవఃకిరికేభ్య ఇత్యాదా దేవానాగ్ంహృదయేభ్య
ఇత్యస్యోత్తరేష్వనుషంగః - నమోహిరణ్యేత్యాదానమోంతయజుః సరి
రాజాతవేదాఇత్యపానఇతి అస్యార్థః - జాతవేదసే సునవామేత్యస్యా
ఋచఅగ్నేత్వన్నః- తామగ్నివర్ణాంఅగ్నేత్వం పారయవిశ్వా నినోదు
ర్గహాపృతనాజితగ్ంసహమానముగ్రమితిఋక్ చతుష్టయంశిర ఇత్యుచ్య
తే తేనజాతవేదస ఇత్యాద్యాః పంచర్చః అపానేన్యసేదితి తృతీయన్యా

సే ఓంనమ ఇతినమస్కృత్య ఓంమూర్ధ్నేనమః- నంనాసికాయై-మోం

లలాటాయనమ ఇత్యాదిన్యసేత్ - తృతీయే సద్యోజాతం ప్రపద్యామీతి
త్యాదిపంచమంత్రాన్ పంచస్థానేషువిన్యసేత్ । తత్ర ఈశానః సర్వవి
ద్యానామిత్యంతే సదాశివోఽహంనఇతిమూర్ధ్నివిన్యసేత్ -అత్రకాత్యా
యనహేమాద్ర్యుక్తేః- సద్యోజాతాదిపంచభిః పంచశక్తిన్యాసే- ప్రా
లేయామల మిందుకుందధవళ మిత్యాదిపంచశ్లోకైస్తద్ధ్యానం బుధ్యాద్య
ష్టత్రింశత్కలాన్యా సంచాహుస్తత్ప్రతిష్ఠాయాముక్తం - అత్రతుయజ
మానప్రతారణమాత్రంనిర్మూలంచేత్యుపేక్ష్యం-చతుర్థేత్రాతారమిం
ద్రమిత్యాదిదశమంత్రైరింద్రాయనమ ఇత్యాద్యైశ్చపూర్వాదిదిక్ష్విం
ద్రాదిభ్యోంజలింకుర్యాత్ - సంపుటోంజలిః పత్రైస్సంపుటంకృత్వాపునరే
తైరావృత్యనమస్కుర్యాదితిమహార్ణవః-మనోజ్యోతిర్జుషతాం అబో
ధ్యగ్నిరితినాభిఃఅగ్నిర్మూర్ధాఉదరంమూర్ధానందివఃహృదయం - మర్మా
ణితేఇతిముఖం-జాతవేదాయదివాపావకో-దక్ష్యావప్రత్నేత్వశిరసి- ఇద
మేవాత్మరక్షేత్యుచ్యతే - పంచమన్యాసేతు యజ్జాగ్రతఇతి షడృచఃప
ఠిత్వాశిరసేస్వాహేతిశిరసి - తతోతథాలోకాగ్ం అకల్పయన్నిత్యంతే-
వేదాహమేతంపురుషం మహాంతంధాతా పురస్తాద్యముదాజహారేతి ఋ
గ్ద్వయముపాంత్యమధికం - అతో - అద్భ్యః సంభూతః పృథివ్యైర
సాచ్చేత్యాది సర్వం మన్నిషాణేత్యంత ముత్తర నారాయణం పఠి
త్వాశిఖాయైవషట్- ఆశుఃశిశానఇతిపంచదశర్చం విశ్వాహాశర్మయ
చ్ఛత్విత్యంతం- కాత్యాయనాస్తు సప్తదశర్చంసూక్తముక్త్వాకవచా
యహుం - ఇతికవచంకాత్యాయనాస్తు విభ్రాడితిసప్తదశర్గ్భిర్నేత్రమ
త్రాహుః - తతఃత్వమగ్నేరుద్ర ఇత్యనువాకేన శతరుద్రియేణాతి భూ
ర్భువః స్వస్స్వాహేత్యంతే నాస్త్రాయఫట్- ఇత్యస్త్రమితిమహార్ణవః-
తన్న- చయనేశతరుద్రీయం జుహోతీత్యాదౌ శతరుద్రీయశబ్దేన రుద్ర
స్యైవోక్తేః యత్తుసావిత్రచయనేశ్రుతౌ త్వమగ్నేరుద్రఇతి శతరుద్రీ
యస్యరూపమిత్యుక్తం- తద్రూపమిత్యుక్తేర్గౌణం- నచాత్రగౌణగ్రహణే
మానమస్తి- తేనరుద్రాభ్యాసస్యైవాస్త్రత్వముక్తం మహార్ణవస్తు

భాన్తపవ - అత్రన్యాసాంగమాత్రాణా మృషిదైవతఛందాంసిపాఠభేద
శ్చమహార్ణవేజ్ఞేయః—విస్తరాన్నోచ్యతే॥ కాత్యాయనాస్తు ॥ నమస్తేరు
ద్రేతిషోడశర్చః శతరుద్రీయమాహుః। తతోహిరణ్యగర్భ ఇత్యాద్యై
రష్టాంగం ప్రణమ్య। ధ్యానంయథా—శుద్ధస్ఫటికసంకాశం త్రిణేత్రం
పంచవక్త్రకం॥ గంగాధరందశభుజం సర్వాభరణభూషితం। నీలగ్రీవంశ
శాంకాంకం నాగయజ్ఞోపవీతినం॥ వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయంచవరేణ్యమభ
యప్రదం। కమండల్వక్షసూత్రాభ్యా మన్వితంశూలపాణినం। జ్వలంతం
పింగళజటాశిఖాముద్యోతకారిణం। అమృతేనాప్లుతంహృష్టముమాదేహా
ర్ధధారిణం। దివ్యసింహాసనాసీనందివ్యభోగసమన్వితం। దిగ్దేవతాసమా
యుక్తంసురాసురనమస్కృతం। నిత్యంచశాశ్వతంశుద్ధంధ్రువమక్షరమవ్య
యం। సర్వవ్యాపినమీశానంరుద్రంవైవిశ్వరూపిణం। ఏవంధ్యాత్వాద్వి
జఃసమ్యక్ తతోయజనమారభేత్। ఇతిపంచాంగన్యాసః॥ శాతాతపమతే
షడంగన్యాసాః తత్రపంచోక్తాః—షష్ఠస్తు ॥ ప్రజననేబ్రహ్మాతిష్ఠతు। తిష్ఠే
తాంతిష్ఠంతుయథార్థే సర్వత్రపఠేత్—పాదయోర్విష్ణుః—హస్తయో
ర్హరః—జఠరేఅగ్నిః—హృదయేశివః—కంఠేవసవః—వక్త్రేసరస్వతీ—నాసికయో
ర్వాయుః। నయనయోస్సూర్యాచన్ద్రమసౌ—కర్ణయోరశ్వినౌ—లలాటే
రుద్రః—మూర్ధ్న్యాదిత్యాః—శిరసిశివః—పృష్ఠేపినాకీ— పురతఃశూలీ—పా
ర్శ్వయోశ్శివశంకరౌ—సర్వత్రవాయుః— బహిస్సర్వతోగ్నిజ్వాలామా
లాపరివృతస్తిష్ఠతు—సర్వేష్వంగేషుసర్వాదేవతాయథాస్థానంతిష్ఠంతు—
మాంరక్షంతు — అగ్నిర్మేవాచిశ్రిత ఇత్యాద్యైర్యథాలింగమంగానిసం
స్పృశేత్—యథా అగ్నిర్మేవాచిశ్రితః— వాగ్ఘృదయే— హృదయం
మయి— అహమమృతే — అమృతంబ్రహ్మణి ॥ ఇతిజిహ్వాం— వాయుర్మే
ప్రాణేశ్రితః॥ప్రాణోహృదయే— ఇతినాసమ్— సూర్యోమేచక్షుషిశ్రితః—చ
క్షుర్హృదయే ఇత్యాది చక్షుషి— చంద్రమామేమనసిశ్రితః— మనోహృ
దయే ఇతివక్షః—దిశోమేశ్రోత్రేశ్రితాః—శ్రోత్రగ్ంహృదయే—ఇతిశ్రోత్రే।
ఆపోమేరేతసిశ్రితాః— రేతోహృదయే— ఇతిగుహ్యం— పృథివీమేశరీరేశ్రి

తా-శరీరగ్ంహృదయేఇతిశరీరం। ఓషధివనస్పతయోమేలోమసుశ్రితాః।
లోమానిహృదయే-ఇతిలోమాని-ఇంద్రోమేబలేశ్రితః-బలగ్ంహృదయే
ఇతిబాహ్వోః -పర్జన్యోమేమూర్ధ్నిశ్రితః మూర్ధాహృదయే-ఇతి
మూర్ధ్ని-ఈశానోమేమన్యౌశ్రితః - ఇతిమనసి ఆత్మామ ఆత్మనిశ్రితః
ఆత్మాహృదయే-తదేవ-పునర్మఆత్మాపునరాయురాగాత్ - పునఃప్రాణః
పునరాకూతమాగాత్ వైశ్వానరోరశ్మిభిర్వావృధానః-అంతస్తిష్ఠత్వమృ
తస్యగోపాః-ఇతిసర్వాంగంఇతిషడంగః॥ హేమాద్రౌకౌశికస్తు-సంకల్పజప
హోమానిత్యుక్త్వాన్యాసద్వయమాహ- తద్యథా-న్యాసంభవాదిభిఃకు
ర్యాన్మంత్రైఃప్రణవాన్వితైః॥ధ్రువంచపాదయోర్న్యస్యశివంన్యస్యోరు
మధ్యతః-ఈశానంగుహ్యదేశేతునాభౌపశుపతింన్యసేత్ —రుద్రంచహృ
దయేన్యస్యముఖేచోగ్రంచవిన్యసేత్ - భీమంలలాటపట్టేచ మహాంతం
శీర్ష్ణివిన్యసేత్- తథైవాన్యానువాకస్యమంత్రైర్ద్వాదశభిఃశుచిః। న్యా
సంకృత్వానులోమ్యేనవర్జయిత్వాభిచారకం- ఆద్యంతుపాదయోర్న్యస్య
ద్వితీయంజానుదేశతః ॥ ఊర్వోస్తృతీయంవిన్యస్య చతుర్థంగుహ్యదే
శతః। పంచమంనాభిదేశేతుషష్ఠంచహృదయేన్యసేత్। సప్తమంకంఠదేశే
తుముఖేచాష్టమముత్తమం । నవమంనాసికాయాంతు దశమంనేత్రయో
ర్ద్వయోః। ఏకాదశంలలాటేచద్వాదశంశీర్ష్ణివిన్యసేత్। త్రయోదశం
తుకవచంకృత్వాస్త్రేణఫడిత్యతఇతి - అథసామాన్యతోరుద్రస్యఋష్యా
ది- తత్రసర్వేషామగ్నిర్భగవానృషిః - రుద్రశ్శంభుర్దేవతా- మహా
విరాట్ఛందః—చమకానువాకానామగ్నిఃకాండఋషిః॥ ఆద్యాగాయ
త్ర్యగ్నిర్వైష్ణవీ శిష్టంయజుః। వాజాదయోన్నాదివిశేషాదేవతాః। జపే
వినియోగః। అథవిశేషతః- యథా-ఆద్యాయాఃకశ్యపస్తత ఆత్రేయస్త
తఃకశ్యపఃతతోద్వయోర్గౌతమోధూమ్రస్తతఃకణ్వస్తతోద్వయోఃకశ్య
పోమరుత్వాంస్తతోభగవాంస్తతస్తిసృణాంభగవాన్। ద్వితీయానువా
కేమంహకస్తృతీయే భగవాంశ్చతుర్ణాందుర్వాసాఃపంచమషష్ఠ్యోర్భ
గవాన్సప్తమానువాకే హేమకోశోష్టమేనవమేచనమోవః కిరికాంతంభ

గవాన్వసిష్ఠశ్చాగ్ని ర్దశమానువాకే ద్రాపఇతి పులహఇమారుద్రాయే
తిద్వయోర్మార్కండేయః - తతో దేవరాట్ మానస్తోకఇతి భగవాన్నారదఇ
త్యత్రిస్తుహిశ్రుతమితివైయాఘ్రః పరిణోరుద్రస్యేతిభగవాన్ తతో వైరా
జస్తతః పులహస్తతో నారదః తతశ్చతుర్ణాం దుర్వాసాః - తత ఆసమా
ప్తేర్దేవల ఇత్యృషయః- అథ దేవతాః - అసౌయస్తామ్రఇతిద్వయోరా
దిత్యాత్మా ॥ యా తేరుద్రేతిస్కందాత్మా ॥ మానోమహాంతమితినందీశ్వ
రాత్మా-యాత ఇషురధ్యవోచన్నమో అస్తునీలగ్రీవాయేత్యాసాంచతుర్ణా
పంచమషష్ఠానువాకానా మారాత్తేమీఢుష్టమేతి ద్వయోశ్చశంభుర్యా
తే హేతిరితి త్రిస్రోరష్టమానువాకేనవమేచ నమోనః కిరికాంతంమానస్తో
కేపరిణోరుద్రస్యేత్యేషాంచభగవాన్వసిష్ఠోనారదోరుద్రఇతిదేవతాః-అథ
ఛందాంస్యసౌయస్తామ్రఅవతత్యేత్యనయోరాస్తారపఙ్క్తిరసౌయోవసర్ప
తీతిషట్పదాజగతీ. ఇమారుద్రాయేతిచతస్రోజగత్యఆరాత్తఇతితిస్రస్త్రి
ష్టుభంమీఢుష్టమేతిపంచపదాత్రిష్టుప్ శిష్టాఅనుష్టుభః- యా తేరుద్రేతిస్వ
రాడనుష్టుప్-అధ్యవోచదిత్యనుష్టుప్-ద్వితీయానువాకే మహాగాయత్రీ
తృతీయేబృహతీచతుర్థ్యుష్ణిక్ - పంచమషష్ఠయోర్మహావిరాట్ సప్తమే
మహాపఙ్క్తిరష్టమనవమయోర్మహాత్రిష్టుప్ శిష్టానియజూంషిఛందాం
సిజపేవినియోగః । అథాభిషేకేపంచాంగరుద్రాణాం జపః- హోమా
ర్చనవిధిమితిబోధాయనోక్తేః - ప్రాగుక్తాఃపంచాంగన్యాసాభవంత్యేవ-
అథాతోరుద్రస్నానార్చనవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామ ఇతి తేనైవోక్తా ప్రజన
నే బ్రహ్మాతిష్ఠత్విత్యాది షష్ఠన్యాసోక్తేః షష్ఠేపిభవతి తతశ్చసముచ్చయః-
తేనాగ్నిర్మేవాచిఇత్యాద్యైర్యథాలింగమంగాని సంస్పృశ్యేత్యంతం
ప్రాగుక్తన్యాసపటలంకృత్వా - ఆరాధితోమనుష్యైస్త్వంసిద్ధైర్దేవా
సురాదిభిః- ఆరాధయామిభక్త్యాత్వాం మాంగృహాణమహేశ్వరేతిమన
సావాహ్యగంధాద్యైః పంచోపచారైస్సంపూజ్య - త్ర్యంబకంయజామ
హేఇత్యృశైనమారాధయేత్ - అవాహనాభిన్నార్ణ పంచపద్యాత్ర్యంబ
కంయజామహఇత్యావాహ్యైనమారాధయేత్ । ఆవాహనహీనాన్సం

చషడ్వా త్ర్యంబకమిత్యనేనావాహనంకుర్యాదిత్యర్థః - ఆత్వావహంతు
హరయఃసచేతసః శ్వేతైరశ్వైస్సహకేతుమద్భిః। వాతాజిరైర్బలవద్భి
ర్మనోజవైరాయాహిశీఘ్రం మమహవ్యాయశర్వోమితి దక్షిణనాసా
యాంపుష్పేణపీఠస్థలింగేసంయోజ్యావాహ్యసద్యోజాతం ప్రపద్యామీ
త్యావాహనందద్యాదితి-త్ర్యంబకంసద్యోజాతాయవైనమోనమఇత్యా
సనం।త్ర్యంబకంభవేభవేనాతిభవేభవస్వమామితిపాద్యం।త్ర్యంబకంభవో
ద్భవాయనమఇత్యబ్లింగాభిశ్చస్నానం॥ ఆపోహిష్ఠేత్యాదిభిః। అథాద్భిస్తర్ప
యతి॥ భవందేవంతర్పయామి। శర్వందేవంత। ఈశానందేవంతర్ప।
పశుపతిందేవం।రుద్రందేవంతర్ప।ఉగ్రందేవంతర్ప।భీమందేవంతర్ప। మ
హాంతందేవంతర్ప।త్ర్యంబకంజ్యేష్ఠాయనమఇత్యాచమనీయం। త్ర్యంబకం
శ్రేష్ఠాయనమఇతిమధుపర్కం।త్ర్యంబకంరుద్రాయనమఇతిగంధం।త్ర్యంబ
కంకాలాయనమఇతిపుష్పం।కలవికరణాయనమఇతిధూపం। బలవికరణా
యనమఇతిదీపం। బలాయనమఇతినైవేద్యం॥ బలప్రమథనాయనమఇతి
తాంబూలం।సర్వభూతదమనాయనమఇతినీరాజనం।మనోన్మనాయనమ
ఇతిమంత్రపుష్పం ।అఘోరేభ్యఇత్యృచానమస్కారః॥ సర్వత్రత్ర్యంబ
కస్యానువృత్తిః। అథాష్టౌపుష్పాణి। భవాయదేవాయనమఃశర్వాయదే
వాయ। ఈశానాయదేవాయ। పశుపతయేదే।రుద్రాయదే॥ ఉగ్రాయదే
భీమాయదే।మహతేదేవాయనమఇతి। అథాస్యాఘోరేభ్యఇతిత్రిభిఃసదా
శివోమిత్యేతైరఘోరతనురుపతిష్ఠతే — అథైతస్యహిరణ్మయేన మూ
ర్ధ్నికలశేన సంతతధారాంనిషించేత్ మధునాసర్పిషాపయసాచేక్షుర
సేననాళికేరేణాంబురసేనవాతదలాభే ఉదకేనవా—సమస్తైరుద్రమన్యవ
ఇత్యేకాదశానామను వాకానామగ్నావిష్ణూసజోష సఇత్యేకైకమను
వాకంజపేత్సర్వేషాం వారవారెపునరారాధయె దుత్తమారాధనం।
పాపక్షయార్థీవ్యాధివిమోచనార్థీశ్రీకామశ్శాంతికామః పుత్రకామః
పుష్టికామో మోక్షార్థీచకుర్యాదేవం కుర్వన్సిద్ధిమవాప్నోత్యాచా
ర్యాయదక్షిణాందదాతి దశగావఃసవత్సాః సువర్ణభూమితావృషవేకాద
శ తద్దలాభేఏకాంగాం దద్యాదిత్యాహభగవాన్ బోధాయనః॥

అథమహాస్నానం॥ హేమాద్రౌలైంగే।స్నానంపలశతంజ్ఞేయమభ్యంగః పంచవింశతిః। పలానాంద్విసహస్రంతుమహాస్నానంప్రకీర్తితం॥ స్నాప్య లింగంచమధునాగవ్యేనైవఘృతేనచ। విశోధ్యసర్వద్రవ్యైస్తుపరార్ధ్యైర భిషిచ్యచ। మహాస్నానేప్రసక్తేతు స్నానమష్టగుణంస్మృతం। జలేనకేవ లేనైవగంధతోయేనశక్తితః। ఆలేపనంచతత్సర్వం పంచవింశత్పలేన వై। శమీపత్రంచవిధినా బిల్వపత్రంచపంకజం। దశద్రోణైస్తునైవేద్య మష్టద్రోణమథాపివా। దశద్రోణసమంపుణ్యమాఢకేతువిధీయతే। విత్త హీనస్య భక్తస్యనాత్రకార్యా విచారణా—జాగరంకారయేత్తత్ర ప్రా ర్థయేత్తుయథాక్రమం। నృత్యైఃప్రదక్షిణైస్సార్థం ప్రార్థ్యలింగమ హేశ్వరం। ద్రవ్యహీనైర్మంత్రహీనైశ్శ్రద్ధాహీనైస్సురేశ్వరి। కృతం చాన్య కృతంచాపిక్షంతుమర్హసిశంకర। అత్రవిశేషోవ్రతకమలాకరేజ్ఞే యం- ఇతి మహాన్యాసస్నానం.

అథ రుద్ర హోమః.

అథరుద్రహోమః—సద్వేధా— సమగ్రహోమఃప్రధానభూ తోజపాంగభూతశ్చేతి – తత్రాద్యేమూలం॥ జపహోమార్చనవిధిం వ్యాఖ్యాస్యామః। రుద్రహోమః॥పరాశాంతిఃపాయసేనఘృతేనవేత్యా దిబోధాయనవిష్ణుధర్మాదివచనం ప్రాగుక్తం। అంగభూతస్తుదశాంశ హోమశ్శతాంశశ్చ। సచతిలాద్యైఃకార్యఇతిమహార్ణవః। అత్రయ ద్యపితేన మూలంనోక్తంతథాపి అన్యమంత్రజపసామాన్యతోక్తం। ఆ జ్యం ద్రవ్యమనాదేశే హోమేతుప్రవిధీయతే ఇతిసామాన్యవచనాదా జ్యంనస్యాత్। తత్తుతిలద్రవ్యకే మానమస్తి అతఏవహేమాద్రిణారుద్రజ పాంగహోమోవాచకక ఏవోక్తోనతుదశాంశాదియథావా॥తత్రైవబోధా యనః॥తతోహోమంప్రకుర్వీతనమశ్శంభవమంత్రతః। రుద్రైరేకాదశనిప్రో క్తాస్త్రయస్త్రింశదథాహుతీః। లఘురుద్రేచ చత్వారః।చత్వారశ్చమహా రుద్రేసహస్రాస్సప్తవర్జితాః। చత్వారింశత్సహస్రాశ్చకీర్తితాశ్చత థోత్తరాః। ఊనాశ్చసప్తసప్తత్యాహ్యతిరుద్రేవినిశ్చయః। సచహో

మోనమశ్నంథవేతి మంత్రేణకార్యమితి హేమాద్రిః । సచపూర్వోక్తవి
ష్ణుధర్మోక్తేః॥ పాయసేనఘృతేనవాకార్యమితియుక్తంప్రతిభాతి। తేన
హేమాద్రిమతేమంత్రవిభాగ ఏవనాస్తి । అయంచజపాంగహోమ ఏవ॥
జప్యే ఇతిసప్తమ్యామితి మంత్రప్రాయణీయామితి వదరీత్యావగతేః।ప్ర
ధానభూత సమగ్రహోమేతు అస్యాసంభవాత్ । మహార్ణవోక్తః
ప్రతిసూక్తంకల్పసూత్రాదిషు చయనప్రకరణోక్త ఏవమంత్రవిభాగోగ్రా
హ్యః॥మహార్ణవేనతుప్రధానేసమగ్రహోమే మంత్రవిభాగస్యావశ్యకత్వా
జ్జపాంగేఽయమేవగ్రాహ్యః ॥ క్లృప్తత్వాదపేక్షితత్వాచ్చోక్తం । శిష్టై
శ్చాయమేవాదృతః సఇదానీముచ్యతే॥ తత్రమంత్రవిభాగః । పంచధాత్రే
ధాషోడశధా అష్టచత్వారింశత్పక్షః। ఏకోనసప్తత్యుత్తరశతపక్షశ్చేతి॥ఆ
ద్యఃప్రతిమంత్రపక్ష ఇత్యుచ్యతే । తత్రాద్యశ్చర మాయామిష్టికాయాంజు
హోతిత్రయ ఇమేలోకా ఇతిశ్రుత్యోక్తః । బోధాయనోపి ॥ నమస్తేరు
ద్రమన్యవ ఇత్యేతాననువాకాంస్త్రిధావిభజ్యేతి అత్రద్వౌపక్షౌ । ఆద్యా
నువాకచతుష్కమేకోభాగః। అపరంచతుష్కంద్వితీయోభాగః। అంత్యా
నువాకత్రయంతృతీయోభాగ ఇత్యయమేకఃపక్షః। యద్వా। నమస్తేరుద్రే
త్యారభ్యసభాపతిభ్యశ్చవోనమ ఇత్యంతఏకోభాగః । నమోఅశ్వేభ్య ఇ
త్యాదివార్యాయచేత్యంతో ద్వితీయః । నమః ప్రతరణాయేత్యాదిరాస
మాప్తేస్తృతీయః। షోఢావిభాగస్తుత్రిస్రఉత్తరా ఆహుతీర్జుహోతిషట్
సంపద్యంతేషడ్వాఋతవ ఇతిశ్రుత్యోక్తః । సచాశీత్యాంచస్వాహాకారే
త్యాదినాషోఢావిభాగఉక్తః।యథాఅపివాప్రథమాదుపక్రమ్యనమస్తక్ష
భ్య ఇతిజానుదఘ్నే జలెస్థిత్వాజుహోతీతి। రథకారేభ్యశ్చవఇత్యుపక్ర
మ్యనమఃస్వాయుధాయేతినాభిదఘ్నే ॥ శేషేణప్రాగవతారితాద్భ్యశ్చ
ఆస్యదఘ్నేహుత్వా । సహస్రాణిసహస్రశ ఇతి దశానుషంగవర్తాన్హు
త్వాన్వారోహాన్జుహోతి । నమోరుద్రేభ్యోయే పృథివ్యాంయేషామ
న్నమితిజానుదఘ్నంధారయమాణో నమోరుద్రేభ్యోయేఽన్తరిక్షయేషాం
వాత ఇతినాభిదఘ్నే నమోరుద్రేభ్యోయేదివియేషాంవర్షమిత్యాస్యదఘ్నే

జుహోతీత్యేతేత్రయఃపక్షాఃప్రచరంతి।అథఅష్టచత్వారింశత్పక్షః। అత్రా ద్యానువాకేపంచదశమంత్రాః । తతోష్టావనువాక అష్టాయజూంషీతిక్ర తో . క్తైనవనూంతంత్రయోవింశతిః। దశమేద్వాదశేతి పంచత్రింశత్। ఏకా - శేదశ ప - ఃత్రీణియజూంషీతి త్రయోదసేత్యష్టాచత్వారింశత్। తద యంసంగ్రహః।ఆద్యేపంచదశప్రోక్తాదశమేద్వాదశస్మృతాః।ఏకాదశేగ్ని భూమ్యస్యురష్టశిష్టయజూంషిచ। ప్రతిమంత్రపక్షేత్వేకోనసప్తత్యుత్తర శతమంత్రాః । తత్రప్రథమానువాకే పంచదశమంత్రాః । ద్వితీయేత్ర యోదశ తృతియచతుర్థయోః ప్రత్యేకంసప్తదశఏతేద్వితీయాదిచతు ర్థ్యంతముభయతో నమస్కారమంత్రాః । పంచమషష్ఠయోఃప్రత్యేకం పంచదశమంత్రాః । సప్తమేషోడశ। అష్టమేసప్తదశ । నవమఏకోనవింశ తిః। ఏషుపంచమాదినవమాంతేషుపురస్తాన్నమస్కారమంత్రాః। తత్రదే వానాగ్ హృదయేభ్యఇత్యస్యోత్తరమంత్రచతుష్టయేనుషంగః। అయంచ హోమాదావేవఏవం విభజ్యప్రయోగః । జపాభిషేకాద్యాతువిభాగా భావాదృశాధ్యయనంపాఠః । ఏవమన్యత్రాప్యనుషంగోజ్ఞెయః । దశమే ద్వాదశమంత్రాః ॥ ఏకాదశేత్రయోదశేతి । యత్తుశాకపూర్ణిఃద్వితీ యాదినవమాంతానువాకేషు నమస్కారాది నమస్కారాంతం యజురి త్యాహ। తత్రోభయతోనమస్కారేషుస్పష్టోవిభాగః। మంత్రైకోనమశ్శ బ్దః-యథా-నమోభవాయచరుద్రాయచనమః శర్వాయేత్యాద్యా।తత్ర ద్వితీయేనమఃశబ్దః పూర్వస్యాంతత్వేనద్వితీయస్యాదిత్వేనచ కాకాక్షివ దుభయత్ర సంబధ్యతే—యద్వాద్వితీయ తృతీయ చతుర్థానువాకప రం। యచ్చయాస్కః నమస్కారాద్యేకంయజురితి । తత్పంచమాదినవ మాంతపరమితిమహార్ణవః॥తదయంసంగ్రహః। బాణేందవో ౧౫ వహ్ని భువో ౧౩ శ్వభూమ్యో ౧౭ నగేందవః ౧౭ పంచదశే ౧౫ షుభూమ యః । ౧౭ ॥ నృపాశ్వభూమ్యోం ౧౯ కభువోథభాస్కరా ౧౨ విశ్వే। ౧౩సమస్తాగ్రహభూమయః౧౯స్స్మృతాః। ఏతేవిభాగానామంకేష్వే వచమకేషుత్వాహబోధాయనః॥ అగ్నావిష్ణూసజోషస ఇతిచతుర్గృహీ

తంహుత్వా వాజశ్చ మే ప్రసవశ్చ మ ఇతిసంతతాం వసోర్ధారాం జుహు-
యాత్ మంత్రసమాపనాదితి। మంత్రాః సర్వే చకాః ఆద్యానువాకో వా। తేనా-
ద్యర్చా హుత్వా సర్వైశ్చమకైః రేకాహుతిః ప్రత్యనువాకాంతమేకాద-
శాహుతయో వా। తేన ద్వే ఆహుతీ ద్వాదశ వా ఇదం వసోర్ధారోత్తమ-
స్యాపేక్షితత్వాద్ధోమేపి జ్ఞేయం। యద్వాప్యేకాదశానామనువాకానామేక-
మేకం జపేదితి బౌధాయనోక్తేర్యథా జపేప్యేకైకస్య చమకస్యావృత్తిః
తథాపి హోమేపి తే నాద్యచమకేన సర్వేణ హుత్వాన్యైః ప్రత్యేకమిత్యే-
కాదశాహుతయ ఇతి పక్షత్రయం మహార్ణవే ఉక్తం। అత్ర త్రేధా విభాగాది-
నా శతాంశేన చ హోమస్యాచారాభావాద్దశాంశహోమే సమగ్రహోమే
చాష్టాచత్వారింశత్పక్షే ప్రతిమంత్రహోమపక్షే చాహుతిసంఖ్యోచ్యతే
తత్ర త్రైకరూప్యో దశాంశహోమో నాశంక్య ఏవ విభాగాభావాదేకాదశిన్యా-
త్వేకేన రూపేణ హోమః। శిష్టైకరూపే విభాగాయోగాన్న దశాంశహో-
మ ఏవ మహారుద్రాదావపీతి మహార్ణవః। అస్మద్గురవస్త్వష్టాచత్వారింశత్ప-
క్షే పంచాహుతయః। ప్రోతమిత్రపక్షే చ సప్తదశాహుతయః। ఆర్ద్రైర్మం-
త్రైః కార్యాః। అన్నాల్లోపావివృద్ధిర్వేత్యాపస్తంబోక్తేరిత్యాహుః। యత్తు
యత్ర త్రికపాలో నవకపాల ఇతి సంఖ్యా శ్రుతా తత్రైవ। అత్ర తదభావాన్న
తద్యుక్తం। అత ఏవ సమవిభాగాభావాత్ స్థూలాభావాచ్చ హేమాద్ర్యుక్తా
వాచనిక ఏవ నమశ్శంభవేతి మూలమంత్రేణ హోమో న తు దశాంశే-
నేత్యస్మాభిర్మహార్ణవమంగీకృత్యోచ్యతే। తత్ర మాకాః శ్లోకాః॥ రుద్రే
దశాంశేష్టాచత్వారింశత్పక్షే ఖవేదకాః। సమగ్రహోమే తత్రైవ ఖవేదశ-
రసంఖ్యయా-౫౪౦-ప్రతిమంత్రైర్దశాంశే తు ఖాద్రిచంద్రాహుతీర్హు-
నేత్-౧౭౦-ప్రతిమంత్రే సర్వహోమే శరాద్రివసుచంద్రమాః-౧౮౭౫-
ఇతి రుద్రైకాదశిన్యాం సంఖ్యా। లఘురుద్రే దశాంశే తు ఖాంకబాణాహుతీ-
ర్హునేత్-౫౯౦-సమగ్రహోమే తత్రైవ ఖాగ్న్యంకఖశరాః స్మృ-
తాః-౫౦౯౩౦-ప్రతిమంత్రం దశాంశే తు లఘురుద్రే ప్రకీర్తితాః-చం-
ద్రవేదఖఖాయుగ్మం-౨౦౦౪౧-సర్వహోమే వదామ్యహం-చంద్రా

త్రిశరఖాయుగ్మా- ౨౦౫౭౧ - లఘురుద్రేత్విదంస్మృతం-ఇతి॥లఘురుద్రే మహారుద్రేదశాంశేత్వాహుతీర్హునేత్ -షట్సహస్రశరశతీశ్చత్వారింశ ద్దశాంశకే। ౬౫౪౦-త్త్రైవసర్వహోమేతు ఖవేదాగ్నిశరర్తవః- ౬౫౩౪౦- ప్రతిమంత్రేమహారుద్రేదశాంశేత్వాహుతీర్హునేత్। ద్వా వింశతిసహస్రాణి షట్ శతానిదశైవచ॥ ౨౨౬౦౦- ప్రతిమంత్రంమహా రుద్రేసర్వహోమేదదామ్యహం। లక్షద్వయం సహస్రాణిషడ్వింశతిర థాపిచ। ద్వేశతేసప్తతిశ్చైకాధికాసంఖ్యేయమీరితా - ౨౨౬౨౭౧- ఇతిమహారుద్రే హోమసంఖ్యా।అథాతిరుద్రేష్టాచత్వారింశత్పక్షేదశాం శకే। ఏకసప్తతిసాహస్రాణ్యశీత్యంతాష్టశత్యపి-౭౧౮౮౦- ప్రతిమంత్రం దశాంశేతుసార్ధలక్షద్వయంస్మృతం॥ సహస్రోనంసర్వహోమేత్వతిరు ద్రేవదామ్యహం। అష్టాచత్వారింశద్భాగే సప్తలక్షాణిచైవహి।సహస్రా ణితథాసప్తదశసార్ధచతుశ్శతీ। ప్రతిమంత్రంసర్వహోమేపంచవింశతి లక్షకాః। ఏకాదశసహస్రోనాస్త్వతిరుద్రేసమీరితాః॥ క్వచిదల్పాంతరం తత్రనగణ్యంసూరిభిర్మమ। ఇదంతైత్తిరీయశాఖోక్తం। వాజసనేయ కాణ్వాదిశాఖినాంతుప్రతిమంత్రపక్షేషష్ట్యుత్తరశతవిభాగాఽన్యూనసం ఖ్యానమశ్నంభవేతి వాసహోమేజ్ఞేయః। ఇయంవసోర్ధారాసహితాహు తిసంఖ్యా। ఘృతకుంభైర్వసోర్ధారాంపాతయేదనలోపరి। ఔదుంబరీమ థార్ద్రాంచ ఋజ్వీంకోటరవర్జితాం। బాహుమాత్రాంస్రుచంకృత్వా తతస్తంభద్వయోపరి। ఘృతధారాంతయాప్యాజ్యమగ్నేరుపరిపాతయేత్। శ్రావయేత్సూక్తమాగ్నేయం వైష్ణవంరౌద్రమైందవం। మహావైశ్వా నరంసామజ్యేష్ఠసామంచపాఠయేదితిమాత్స్యోక్తేః॥ ఆగ్నేయసూక్తాని ప్రాగుక్తబోధాయనోక్తె స్సర్వచమకాంతేజ్ఞేయం॥ వసోర్ధారాయ ద్యపిమాత్స్యేలక్షహోమఏవోక్తా। తథాపిచయనేదృష్టత్వాత్ఫలహేతు త్వాచ్చరుద్రేకార్యేతిమహార్ణవః। సచపూర్ణాహుత్యనంతరంకార్యః॥ శౌనకోపి॥ అయాశ్చేత్యాదిభిర్హుత్వా సముద్రాదూర్మిసూక్తతః। సంతతామాజ్యధారాంతాం పూర్ణాహుతిమథాచరేత్—అత్రపూ

ర్ణాహుతేరుపర్యాజ్యధారా తూష్ణీం దేయేతి కేచిత్ । వసోర్ధారావ
మితి తు యుక్తం। అతఏవ హేమాద్రిమదనరత్నే చ శాంతికాండే వి
రాణే చ వసోర్ధారోత్పత్తిముక్త్వా సర్వత్ర సోక్తా। అత్ర హోమసంఖ్యావశా
త్కుండం కార్యం। తదుక్తం భవిష్యే— రత్నిమాత్రం శతార్ధే తు శతే చ
రత్నిమాత్రకం ॥ సహస్రే త్వథ హోతవ్యే కుర్యాత్కుండం కరాత్మకం। ద్వి
హస్తమయుతే తద్వల్లక్షహోమే చతుష్కరం। దశలక్షమితే హోమే ష
ట్కరం సంప్రచక్షతే। యత్తు మాత్స్యే-ద్విహస్తవిస్తృతం తద్వచ్చతుర్హ
స్తాయతం పునః । లక్షహోమే భవేత్కుండం యోనివక్త్రం త్రిమేఖలం
తత్ర శీఘ్రిదాహి ఘృతాదాద్విహస్తం లక్షహోమే జ్ఞేయం॥ యవచర్వా
ద్యా చతుర్హస్తం। సిద్ధాంతశేఖరే— లక్షార్ధే త్రికరం కుండం లక్షహో
మే చతుష్కరం। కుండం పంచకరం ప్రోక్తం దశలక్షాహుతౌ క్రమాత్ । షడ్ఢ
స్తం లక్షవింశత్యా కోట్యర్ధే హస్తసప్తకమితి। అత్ర। న్యూనసంఖ్యోదితే
కుండే ఽధికో హోమో విధీయతే-ఇతి కుండరత్నాకరోక్తేః। అంతరాళి
కో హోమో న్యూనసంఖ్యోక్తే కుండే కార్యః- తచ్చ- కుండమైశాన్యాం
మంటపమధ్యే చ వేదిః । తత్రైశికా వెదికా కార్యా యజ్ఞమంటపమధ్యతః।
మధ్యస్తంభాంతరం యావత్తావన్మానా కరోచ్ఛ్రయేతి। పరశురామోక్తేరి
తి కేచిత్। ప్రాగుత్తరం సమాసాద్య ప్రదేశం మంటపస్య తు । శోభనం కార
యేత్కుండం యథావల్లక్షణాన్వితమిత్యయుతహోమే మాత్స్యో
క్తే హేమాద్ర్యాదిలెఖనాచ్చైవ భాతి । అస్మద్గురవస్తు। పరశురామోక్తే
ర్నిర్మూలత్వాత్ । మధ్యే తు మంటపస్యాపి కుండం కుర్యాద్విచక్షణః।
ఇతి వృద్ధవసిష్ఠోక్తేః । మాత్స్యే చ ప్రాక్పూర్వం మంటపస్యోత్తరముత్కృ
ష్టం మధ్యమప్రదేశం ప్రాప్యేత్యర్థాన్మధ్యే కుండం। అన్యథా- గర్తస్యో
త్తరపూర్వేణ వితస్త్యుచ్ఛ్రాయసంమితా। పూర్వోత్తరే హస్తమితాహి
వేదిర్గ్రహాదిదేవేశ్వరపూజనాయేతి మాత్స్యబాధాపత్తేశ్చ లక్షహో
మే తన్మధ్యే కుండం తద్వికృతిత్వాదిత్యాహుః । మధ్యే వేదీశ్చ దిక్షు తులా
దావేవ। నాత్ర ఉపయోగాభావాత్। రుద్రవెదిశ్చైశాన్యే గ్రహవేదేర్భ

స్నాచారప్రాప్తాశాంత్రికీవాస్తు । రుద్రస్యకామ్యత్వేపి గ్రహమఖవికృతి త్వేభవతి । యత్తుపరశురామః॥ మంటపోష్టగుణాత్కుండంకుండంహోమానుసారత ఇతి ।సచతుర్హస్తేకుండేద్వాత్రింశద్ధస్తస్యమంటపస్యకాప్యనుక్తేర్నిర్మూలోమూర్ఖాచారిశ్చేత్యపేక్ష్యఃఅత్రకేచిద్వేధారుద్రమాహుః। యథోక్తంస్కాందే। ప్రణమ్యజగతామీశముమాదేహార్ధధారిణం । యంత్రోద్ధారమహంవక్ష్యే రుద్రకల్పానుసారతః । మధ్యేవృత్తంసమాలిఖ్యతన్మధ్యేచదశాక్షరం । బహిరష్టదళంపద్మంతతఃషోడశపత్రకం। చతుర్వింశతిపత్రంతద్ద్వాత్రింశత్పత్రకంతథా। చత్వారింశత్పత్రకంతు వృత్తంసూర్యసమప్రభం । పంచపద్మాత్మకంవృత్తం చతురస్రంతు భూగృహం। సత్వంరజస్తమశ్చేతి త్రిగుణైఃపరితోవృతం॥ చతుర్ద్వారంద్వారదేశేబహిర్నాగసమావృతం । చత్వారింశచ్ఛతంచైకం దేవతానాంతువిన్యసేత్ । సోయందశాక్షరోమంత్రః సర్వకామార్థసిద్ధిదః । ప్రణవాదినమోంతాని పంచాస్యానితతఃపరం । సద్యోజాతంవామదేవమఘోరంతదనంతరం । తతస్తత్పురుషంప్రోక్తమీశానంపంచమంక్రమాత్। దళేష్వష్టసునంద్యాదీన్ పూర్వాదిక్రమతోన్యసేత్। పూజ్యపూజకయోర్మధ్యే ప్రాచీస్యాద్యంత్రలేఖనే। ఆద్యానందీం మహాకాలంగణేశం వృషభంక్రమాత్ ।అనంతరంభృంగిరిటంస్కందోమాచండసంజ్ఞకాన్ ।షోడశారేతతఃపద్మే ద్వితీయావరణంయజేత్ ।అనంతంచతథాసూక్ష్మం శివంచైకపదంతథా।ఏకరుద్రంత్రిమూర్తించ శ్రీకంఠంవామదేవకం। జ్యేష్ఠంశ్రేష్ఠం తథారుద్రంకాలంకలవికరణం।బలంబలవికరణంబలప్రమథనంతథా। తృతీయావరణేపద్మే చతుర్వింశద్దళేతథా। అణిమామహిమాచేతిలఘిమాగరిమాతథా । ప్రాప్తిఃప్రాకామ్యమీశత్వంవశిత్వంచాష్టసిద్ధయః। తతఃపరం క్రమేణైవన్యసేద్బ్రాహ్మ్యాదిదేవతాః । బ్రాహ్మీమాహేశ్వరీచైవకౌమారీ వైష్ణవీతథా। వారాహీంద్రీచచాముండాచండికాచేతితాఃక్రమాత్ । అసితాంగోరురుశ్చండఃక్రోధఉన్మత్తభైరవః । కాలభీషణసంహారభైరవాష్టౌ ప్రకీర్తితాః । ద్వాత్రింశత్పత్రికేపూర్వంభవాష్టకముదాహృతం । భవ

శ్చ వేఽశాన పశుపతిరుద్రోఽగ్రభీమకాః।మహాంశ్చ వేతివిఖ్యాతాభవాద్య ష్టౌప్రకీర్తితాః । తతోఽనంతో వాసుకిశ్చతక్షకశ్చ కులీరకః । కార్కోటక శ్శంఖపాలః కంబలోఽశ్వతర స్తథా। తతోఽష్టసున్యసేద్దేవ్యాం పృథుహ్యైఽ హాయనుజ్జనం । శాకంతలేయంభరతంనళంగామమితిక్రమాత్ । తతః కులాచలానష్టాదళేష్వష్టసువిన్యసేత్ । హిమవాన్నిషధోవింధ్యో మాల్య వాఽపారియాత్రకః।మలయో హేమకూటశ్చగంధమాదనసంజ్ఞకః। చతు ర్థాఽవరణేష్వేవ పంచమావరణేతతః । చత్వారింశద్దళేష్వష్టపంచమా వరణేన్యసేత్ । ఇంద్రాద్యష్టౌలోకపాలా నష్టసుక్రమ శోలిఖేత్ - ఇంద్రమగ్నిం యమంచైవ నిఋఽతిం వరుణంతథా । వాయుంకుబేర మీశానం దళేష్వష్ట సువిన్యసేత్ ॥ ఇంద్రాదిలోకపాలానా మష్ట శక్త్య స్తతోన్యసేత్ । శచీస్వాహాచవారాహీ ఖడ్గినీవారుణీతథా ॥ మృ గారూఢాచకౌబేరీ శూలినీచతథాష్టమీ । తతోఽష్టానామాయుధాని వ జ్రాదీన్యష్టసున్యసేత్ ॥ వజ్రంశక్తిర్దండఖడ్గా పాశాంకుశగదాఅపి। త్రి శూలంలోకపాలానా మాయుధానిక్రమాల్లిఖేత్ ॥ తతోఽష్టావాహనాన్యే షా మష్టసుక్రమశోలిఖేత్ । ఐరావతంతథామేషం మహిషంప్రేతసంజ్ఞ కం ॥ మకరంచమృగంచైవ నరంచవృషభంతథా । ఐరావతాదయోఽష్య ష్టౌ దిగ్గజాస్తదనంతరం ॥ ఐరావతఃపుండరీకో వామనఃకుముదోంజనః। పుష్పదంతస్సార్వభౌమః సుప్రతీకశ్చదిగ్గజాః ॥ ఇంద్రాదయోఽష్టౌదిక్పా లాః పంచపద్మాత్మకాద్బహిః ॥ విరూపాక్షుంతువిన్యస్యేదాగ్నేయ్యామగ్ని యోగతః । నైఋత్యాంనైఋతేయోగే విశ్వరూపంచవిన్యసేత్॥ వా యవ్యాంవాయుయోగేచ లిఖేత్పశుపతింతథా । ఊర్ధ్వఽలింగం తథైశా న్యాం న్యసేదీశానయోగతః ॥ ప్రాగాదిక్రమతోఽలేఖ్యాః శేషాద్యాభూ గృహాద్బహిః । శేషంవిన్యస్యపూర్వఽస్యాం సహస్రఫణిమండితం ॥ ఆ గ్నేయాంతక్షకంచైవ యుతంపంచశతైఃఫణైః। సహస్రఫణిసంయుక్తమ నంతందక్షిణేయజేత్।నైఋత్యాంవాసుకింనాగంయుతంసప్తశతైఃఫణైః। ంఖంపాలంచవారుణ్యాంయుతంసప్తశతైఃఫణైః । మహాపద్మంచవాయ

వ్యాం యుతంపంచశతైః ఫణైః ॥ కంబళంచైవకౌబేర్యాం సప్తత్రింశత్ఫణైర్యుతం। కార్కోటకంతథేశాన్యాం శ్వేతంత్రింశత్ఫణాన్వితం॥ రుద్రపీఠమిదంసర్వం రుద్రకృత్యేషుచస్మృతం ॥ శంభునాస్వయమాఖ్యాతం భక్తానుగ్రహకామ్యయా ।కుంకుమాగరుకర్పూరభూర్జపత్రేఽథవాపటే॥ లిఖితంపూజితంభక్త్యా సర్వకామార్థసిద్ధిదం । ఏతాదేవతాశ్చతుర్థ్యంతనమోంతైస్తన్నామమంత్రైరావాహ్యపూజయేత్॥ అత్రమూలంచింత్యం॥ తదైశాన్యాంరుద్రకలశంసంస్థాప్య తత్రవరుణంసంపూజ్య రుద్రైరేకాదశనీజపార్థంవిప్రంవృణుయాదిత్యాహుర్వృద్ధాః। తతోఽయజమానేన త్యాగేకృతేగృహేభ్యః సాంగేభ్యోగ్రహయజ్ఞవద్ధుత్వారుద్రహోమేహుతే రుద్రపీఠదేవతాభ్యఆజ్యంహుత్వాస్విష్టకృదాదిప్రాయశ్చిత్తహోమాంతే దిక్పాలేభ్యోనవగ్రహాదిభ్యశ్చ మాషభక్తబలీందత్వా సముద్రాదూర్మిరిత్రిచేన మూర్ధానంపునస్త్వాదిత్యా పూర్ణాదర్వీసప్తతేధామంతే ఇతిపూర్ణాహుతింహుత్వాపూర్వంచ మకేనఅగ్నిమీళేతి నవభిర్విష్ణోర్నుకమితిషడ్భిరాతేపితః పంచభిఃస్వాధిష్ఠయేతిదశభిః మహోవైశ్వానరజ్యేష్ఠ సామభ్యాంచ వసోర్ధారాం కృత్వా పూర్ణపాత్రవిమోకాదిశేషంసమాప్యఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందద్యాత్ –అత్రరుద్ర మహన్యాసె బోధాయనోక్తా దక్షిణాసువర్ణోపధానం వాదద్యాత్ ఋషభోరుద్రస్యదక్షిణా । ఏకాదశగాందద్యాదితిశాలికః । ఉపధానంహైమతంతుకృతరూప్యోపబర్హణం- సౌవర్ణంశతంశతచ్ఛిద్రంరుద్రోలఘురుద్రః ప్రకారాన్తరేణదక్షిణా మాహమహార్ణవః । తత్రసౌవర్ణనిష్కాణాం దశసాహస్రికోత్తమా ॥ తదర్థంమధ్యమాప్రోక్తా త్రితీయాత్రిసహస్రికా । ఉత్తమాత్రిశతావాస్యా ద్విశతీమధ్యమామతా॥ శతమాత్రాధమాజ్ఞేయా ప్రకారఃకీర్త్యతేపరః । ఉత్తమాతుచతుష్షష్టిస్తదర్థంమధ్యమామతా ॥ చతుర్వింశతిరన్యస్యా దక్షాన్యోవిధిరుచ్యతే । సహస్రందక్షిణాదేయా దశపూరుషకర్తృకే ॥ శతానిపంచదేయాని ఋత్విక్పంచకకర్తృకే। అష్టైకకర్తృకేదేయం శతత్రయమితిస్థితిః॥ త

తో గ్రహాదికలశోదకే నాభిషిక్తోయజమానో గృహాదీనాముత్తర పూ
జాంకృత్వావిసృజ్య॥ శ్రీరుద్రప్రతిమాంస్వర్ణమయీం వస్త్రయుగాన్వి
తాం । శ్రీరుద్రప్రీతయేచాపి ప్రాప్తానిష్టనివృత్తయే । ప్రార్థితాభీష్ట
సంసిద్ధ్యై తుభ్యంశ్రీరుద్రరూపిణే । సంప్రదద్యాంవిధానేన యథోక్తఫ
లమస్తుమే ॥ ఇతిరుద్రప్రతిమామాచార్యాయ దత్వాగ్నింసంపూజ్యవిసృ
జ్యవిప్రాన్ రుద్రైకాదశిన్యాంత్రీనేకంచేతిసంభోజ్యకర్మేశ్వరార్పణంకు
ర్యాదితి-పుత్రార్థమహారుద్రేవిశేషంత్వేన పత్యుత్వహరకర్మ విపాకేవ
క్ష్యామః - ఇతరమంత్రప్రయోగాభాష్యోక్తా భట్టభాస్కరోక్తాశ్చమహా
ర్ణవేజ్ఞేయాః। ప్రచారాభావాన్నోచ్యంతే -

ఇతి శ్రీమన్నారాయణభట్టసూను రామకృష్ణభట్టాత్మజ కమలాకర
భట్టకృతే శాంతిరత్నే రుద్రవిధానం సమాప్తం॥

వేదపారాయణమ్.

అథవేదపారాయణం—తత్రాచ్ఛాకల శస్థాపనాద్యుక్తం మహా
ర్ణవే । తీర్థేదేవాలయేగేహే ప్రశస్తేసుపరిష్కృతే ॥ కలశంసుదృ
ఢంతత్ర సునిర్ణిక్తం సుభూషితం । పుష్పపల్లవమాలాభిశ్చందనైః
కుంకుమాదిభిః । మృత్తికాయవసంమిశ్రం వేదిమధ్యేన్యసేత్తతః॥ పంచా
శద్భిఃకుశైః కార్యో బ్రహ్మోపశ్చాన్ముఖఃస్థితః । స్నాపితఃస్థాపితఃకుంభే చతు
ర్బాహుశ్చతుర్ముఖః।వత్సజాన్వాకృతిర్వేద ముత్తమాగ్రైఃకుశైఃకృ
తం ॥ బ్రహ్మోపధానేదత్వాచ తతఃస్వస్త్యయనంపఠేత్ । ప్రతిష్ఠాం
కారయేత్పశ్చాత్పూజాద్రవ్యమథోచ్యతే ॥ యజ్ఞోపవీతనైవేద్య వస్త్ర
చందనకుంకుమైః । స్రగ్ధూపదీపతాంబూలై రత్నైశ్చపితామహం ॥ బ్ర
హ్మజజ్ఞానమితివా గాయత్ర్యావాప్రపూజయేత్ । ఉపాధ్యాయస్తుసంపూ
జ్య యథాపాఠంపఠేత్తతః ॥ తతోవక్ష్యమాణహోమాదికృత్వాపఠేదిత్య
ర్థః-తత్రైవబోధాయనః- స్థండిలంకల్పయిత్వాగ్నిముపసమాధాయపరి
స్తీర్యాజ్యేనైతాభ్యోజుహోత్యగ్నయేసోమాయ విశ్వేభ్యోదేవేభ్యోబ్ర
హ్మణేఋషిభ్యఋగ్భ్యోయజుర్భ్యస్సామభ్యఃశ్రద్ధాయైమేధాయైధారణా

మైత్రియై హ్రియై సావిత్ర్యై సవిత్రే ప్రజాపతయే కాండఋషయే సోమాయ
కాణ్డఋషయే అగ్నయే కాండఋషయే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాణ్డఋషిభ్య
శ్చానుమత్యై స్విష్టకృతే చ పృథక్ స్వాహాకారేణ హుత్వా వ్యాహృతీభిశ్చ
హుత్వా పునః పరిషించతి । సమాప్తే చైతాన్ యజుషా తర్పయతి। ఏవమృ
గ్వేదస్య కాండఋష్యాదివర్జమాస్విష్టకృత స్తేషాం స్థానే శతర్చిభ్యో
మాధ్యమేభ్యో గృత్సమదాయ విశ్వామిత్రాయ వామదేవాయాత్రయే భర
ద్వాజాయ జామదగ్న్యాయ గౌతమాయ వసిష్ఠాయ ప్రగాథేభ్యః పావమా
నేభ్యః క్షుద్రసూక్తేభ్యో మహానామ్నీభ్య ఇతి తతో వేదాదిమారభ్య సం
తతమధీయీతేత్యాహ భగవాన్ బోధాయనః– అథానశ్నన్పారాయణ వి
ధిం వ్యాఖ్యాస్యామ ఆసమాప్తేర్నాశ్నీయాద్యథాశక్తి వా పయః ఫలా
న్యోదనం వా హవిష్యమాత్రమన్నం భుక్త్వా తద్రాత్రౌ శేషమధీయీత గ్రా
మాత్ప్రాచీముదీచీం వా దిశముపనిష్క్రమ్య అగ్నిముపసమాధాయ పరిస్తీ
ర్యేధ్మప్రదానాద్యగ్నిముఖాన్తే జ్యేనై తాభ్యో దేవతాభ్యో జుహోత్య
గ్నయే సోమాయేన్ద్రాయ ప్రజాపతయే బృహస్పతయే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో
బ్రహ్మణే ఋషిభ్యో ఋగ్భ్యో యజుర్భ్యః శ్రద్ధాయై ప్రజ్ఞాయై ధారణాయై మే
ధాయై సదసస్పతయేనుమతయే శ్రియై హ్రియై సావిత్ర్యై సవిత్రే ప్ర
జాపతయే సోమాయాగ్నయే కాండఋషయే విశ్వేభ్యో దేవేభ్యః కాండఋ
షిభ్యః సాంహితీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యో యాజ్ఞికీభ్యో దేవతాభ్య
ఉపనిషద్భ్యో వారుణీభ్యో దేవతాభ్య ఉపనిషద్భ్యో హవ్యవాహాయ వి
శ్వేభ్యో దేవేభ్యో నుమత్యై స్విష్టకృతే చ పృథక్స్వాహాకారేణ హు
త్వా వ్యాహృతీభిశ్చ పునః పరిషించతి సమాప్తే చైతా యజుషా తర్పయతి
అన్తే ఏవాగ్నీషోమాద్యా యజుషా యజుర్వేదేన సహ తర్పయేత్॥ య
ద్వాభూ దేవాన్ తర్పయామీత్యాది యజుషా తర్పయిత్వాగ్న్యాదీం
స్తర్పయేదిత్యాహ మహార్ణవే॥ ఏవమృగ్వేదినాం కాండఋష్యాదివర్జ
మాస్విష్టకృత స్తేషాం స్థానే శతర్చిభ్య ఇత్యాది మహానామ్నీభ్య ఇత్యం
తం ప్రాగ్వత్ । తతో వేదాదిమారభ్య సంతతమధీయీత నాస్యాంతరాన

ధ్యాయో నాస్యాంతరాజననమరణే అశుచిః ఆశౌచహేత్వర్థః - నాంత
రవ్యవహారేద్యత్ర విరమేద్యావదస్తమధీయీత । యావత్పర్యంతం పరేత్తా
వన్మధ్యేన విరమేన్నాన్యచ్చ వదేదిత్యర్థః । యదన్తరావిరమేత్త్రీన్ప్రా
ణానాయమ్య ప్రణవం వా వదన్విప్రేణవదేత యావత్కాలమధీయీత । తతః
సర్వా నిశాం నిశాంతరం సంగ్రామారణ్యసలిలం లోప్య పరిదధ్యాత్ । నిశా
న్తరం సంధ్యానిశాదీన్ లోప్య విహాయ సమాపయేదిత్యర్థః । ఆదావన్తే చ
బ్రాహ్మణభోజనం దక్షిణాం చ దద్యాత్ । య ఏతేన విధినా వేదమధీయతే స
తతః పూతో వేదో భవతి మనశ్శుద్ధిశ్చ భవతి । వేదరూపో భవతీత్యర్థః ।
ద్వాభ్యాం పారాయణాభ్యాం మృగ్భిశ్చ భోజన ఇహాన్నృతేభ్యః ప్రముచ్య
తే — త్రిభిః పతనీయేభ్యః శూద్ర్యాం రేతస్సిక్త్వా గంగాప్సు నిమజ్య పూతో
భవతి చతుర్భిః పారాయణైః । శూద్రాన్నభోజనాత్తత్స్త్రీసేవనాచ్చ పంచ
భిరయాజ్యయాజనాదగ్రాహ్యగ్రహణాత్ । షడ్భిః బ్రాహ్మణస్వహరణాత్
స్త్రీలోహితకరణాత్ పశుహననాత్సువర్ణస్తేయాత్పతితసంయోగాచ్చ
సప్తభిః ప్రాజాపత్యస్యహీనాచరణాద్యజ్ఞోపబంధనాచ్చాష్టభిశ్చాంద్రాయ
ణస్య గురుతల్పగమనాద్రజస్వలాగమనాచ్చ నవభిః సురాపానాద్దశభిరసోమ
పానాదేకాదశభి బ్రహ్మహననాద్ద్వాదశభిః పూర్వజన్మేహజన్మని చకృ
తైస్సర్వైః పాపైః ప్రముచ్యతే స్వర్గలోకం గచ్ఛత్యగ్నిష్టోమాదిక్రతుభి
రిష్టం భవతి । వేదాధ్యాయీ సదైవ స్యాదపాస్తా సత్యవాక్ శుచిః । యంయం
కామయతే కామం తంతం వేదేన సాధయేత్ । అసాధ్యం నాస్తి యత్కించి
ద్బ్రాహ్మణో హి ఫలం మహదితి ॥ ఋగ్విధానే । ఆదావేవ తు సావిత్ర్యా కర్మ
కుర్వీత శాంతయే । తుష్టయే పశులాభాయ ధనలాభాయ భూపతే । ఏషా
హి సంహితా దేవైః సర్వబ్రహ్మమయీ త్రివృత్ । ఉగ్రేణ తపసా దృష్టా విశ్వా
మిత్రేణ ధీమతా । హోమాంశ్చ జపయజ్ఞాంశ్చ నిత్యం కుర్వీత వై తథా ।
సర్వకామసమృద్ధ్యర్థం పరం బ్రహ్మేదముచ్యతే । ఏషైవ ప్రతిలోమోక్తా
పచ్ఛః శత్రువినాశినీ । అక్షరప్రతిలోమే చ త్వభిచారేషు శస్యతే । సర్వసం
హితయా ప్రత్యృచం హోమః । ఆజ్యేన తిలైర్వా ॥ ఆజ్యం ద్రవ్యమనాదే

శేహోమేషుతువిహియతే॥ఇతిబ్రహ్మోక్తేః॥సర్వపాపహరోహోమ
స్తిలైస్సర్వత్రశస్యతఇతి విష్ణుధర్మోత్తరేచ। శాతాతపః। కృతోస్య
రుద్రత్రయంచైవవేదపారాయణంలిఖా। తిలహోమసహస్రంచ నమమేత
చ్చతుష్టయం । ఇతి కమలాకరభట్టకృతే వేదపారాయణం॥

జాతవెదస విధానం.

శౌనకః - జాతవేదసఇత్యేత త్సూక్తంసర్వార్థసాధనం । ఆయు
రారోగ్యసుఖదంభూతిదంశత్రునాశనం॥యద్యద్వాంఛతివామర్త్యస్త
త్తదాప్నోత్యసంశయం । సూక్తేనానేనజుహుయా ద్ఛుక్లాంబరధరఃశు
చిః ॥ జపేద్వానియతోమంత్రం హవిష్యాశీజితేంద్రియః । పశుపుత్రధ
నార్థీచ ప్రత్యేకంలక్షమభ్యసేత్ ॥ కుండేవాస్థండిలేవాపి హోమంకు
ర్యాదతంద్రితః । చతురశ్రంభవేత్కుండం మేఖలాద్వయసంయుతం॥ స్థం
డిలాద్యాజ్యభాగాంతం యజ్ఞతంత్రంప్రకల్పయేత్ । దుర్గామావాహ
యేత్కుంభే సాయుధాష్టమహాభుజాం ॥ నీలోత్పలదళశ్యామాం కిరీటా
ద్యైర్విభూషితాం । తతశ్చారాధ్యతాందేవీం తస్మిన్తీర్థోదకాన్వి
తే ॥ ఆవాహ్యానేనహవిషాస మిద్భిశ్చపృథక్ పృథక్ । మంత్రేణానేనజు
హుయా దష్టోత్తరశతాహుతీః ॥ తతఃస్విష్టకృతంహుత్వా హోమశే
షంసమాపయేత్ । ఉద్వాయాథజపేన్మంత్ర మేతంశ్రద్ధాసమన్వితః॥ ఋ
గ్విధానే - జాతవేదసఇత్యాది సదాస్వస్త్యయనంపఠేత్ । దుర్గేపథి
ప్రయాతస్య నాస్యారిభ్యోభయంభవేత్ ॥ రాజకార్యేద్విషద్వ్యాధే అ
భిశస్తేప్యనేకధా। అశక్తోబ్రాహ్మణైఃకార్యో భయేప్రాణాంతికేపివా ॥ జా
తవేదసఇత్యేతాం జపంస్తేభ్యఃప్రముచ్యతే । సిసాధయిషురర్థంచ ప్రస్థి
తోమనసాజపేత్ ॥ సిద్ధ్యర్థంస్వస్తిమానేత చ్చోరైర్బాధ్యేతనాధ్వ
ని । కృతార్థఃస్వగృహేతిష్ఠ న్నేతామేవసదాభ్యసేత్ ॥ ఉదితేసవిత
ర్యేతాం జపేదస్తంగతేతథా॥ అహ్నస్వస్త్యయనంశస్తం రాత్రౌదు
స్స్వప్నదర్శనే। వ్యుష్టాయాంచజపన్నిత్య మేతాందుస్స్వప్ననాశనీం। ఇ
తిజాతవేదసకల్పః॥

త్వరిత రుద్రకల్పః.

అథ త్వరితరుద్రః - శివపూజాంవిధాయసంకల్ప్య మూలేనప్రాణానాయమ్య-అస్యశ్రీత్వరితరుద్రమంత్రస్య అథర్వణఋషిః- అనుష్టుప్ ఛందః త్వరితరుద్రోదేవతానమఇతిబీజం । అస్తివ్వితిశక్తిః త్వరితరుద్రప్రీత్యర్థేజపేవినియోగః । అథమూలేనకరశుద్ధిం కృత్వాప్రణవం కరతలయోర్విన్యస్యషడంగంకుర్యాత్ ॥తద్యథా॥ఓంయోరుద్రఃఅంగుష్ఠాభ్యాం నమః । ఓంఅగ్నౌతర్జనీభ్యాం ఓంయోఅప్సుమధ్యమాభ్యాం - ఓం యఓషధీషు అనామికాభ్యాం - ఓంయోరుద్రోవిశ్వాభువనావివేశకనిష్ఠికాభ్యాం - ఓంతస్మైరుద్రాయనమో అస్తుకరతలకరపృష్ఠాభ్యాం - ఏవంహృదయాదిన్యాసః— ఓంయోరుద్రోహృదయాయ - ఓంయోఅగ్నౌశిరసేస్వాహా-ఓంయోఅప్సుశిఖాయైవషట్-ఓంయఓషధీషుకవచాయహుం- ఓంయోరుద్రోవిశ్వాభువనావివేశ నేత్రత్రయాయవౌషట్- ఓంతస్మైరుద్రాయనమో అస్తు అస్త్రాయఫట్ ఇత్యస్త్రేణదిగ్బంధః- అథ పాదన్యాసః - ఓంయఃపాదాభ్యాంనమః- ఓంరుద్రః జంఘాభ్యాం- ఓం- అగ్నౌజానుభ్యాం - ఓంయః ఊరుభ్యాం - ఓంఅప్సుగుల్ఫాభ్యాం - ఓం యః మేఢ్రాయ-ఓంఓషధీషునాభ్యై- ఓంయః ఉదరాయ - ఓంరుద్రః హృదయాయ-ఓంవిశ్వాకంఠాయ- ఓంభువనాముఖాయ - ఓంవివేశనాసికాయై- ఓంతస్మైనేత్రత్రయాయ-ఓంరుద్రాయభ్రూమధ్యాయనమః- ఓంనమః లలాటాయ-ఓంఅస్తుశిరసేనమః - అథధ్యానం- రుద్రంచతుర్భుజందేవం త్రినేత్రంవరదాభయం । దధానమూర్ధ్వహస్తాభ్యాంశూలండమరుమేవచ ॥ అంకసంస్థాముమాంపద్మే దధానాంచకరద్వయే । అథఃకరద్వయేకుంభం మాతులింగంచబిభ్రతీం— ఏవంధ్యాత్వా - ఏవం మూలమంత్రేణా వాహనాదిషోడశోపచారైరభ్యర్చ్య నిత్యమష్టోత్తరశతంజపేత్ । ఏషతేరుద్రభాగఇతిముద్రా- అథహోమవిధిః - లింగాభిముఖఉపవిశ్యఘృతావాలుతీర్జుహుయాత్ - ఏవంకృతేపురశ్చరణంభవ

తి- ఘృతాక్షతైర్ముక్తికామః- దూర్వాభిరాయుష్కామః - కన్యాకామోలాజైః- అపామార్గైరర్థకామః-మధుపుష్పైర్వశ్యకామః-శ్రీఫలైఃశ్రీకామః- సిద్ధార్థైః సిద్ధికామః - ఖాదిరైస్తేజస్కామః-ఔదుంబరైఃపుత్రకామః-సాజ్యసిద్ధార్థైఃపుష్టికామః- గుడూచీఖండైర్జ్వరనివృత్తిర్భవతి-ఉత్పలైర్దధిమధుఘృతైరష్ట సహస్రంజుహుయాత్ - యథేష్టాశ్రీర్భవతి-బిల్వపత్రైర్దధి మధుఘృతాక్తైస్సహస్రహోమో జ్వరంనాశయతి- శాల్మలీసమిద్భిశ్శరుధిరాక్తైః సహస్రంజుహుయాత్ - శత్రూణాంసద్యోమరణంభవతి - అక్లిన్నవాసాఅర్కాభిముఖః సహస్రం మాసైకమాత్రంజప్త్వా యక్షరాక్షస గంధర్వాదీన్వశంనయతి- మాస ద్వయేనేంద్రాదీన్వశంనయతి - మాసేనబ్రహ్మాది దేవాః సమాగచ్ఛంతి సనరో విరూపాక్షోభూతగణైః పరివృతోమహాదేవోభవతీత్యాహ భగవాన్బోధాయనః- హేమాద్రౌశాంతికాండే భీష్మఉవాచ- అథత్వరితరుద్రస్య న్యాసముద్రాఃక్రమేణతం । జపహోమాదికంసర్వం కథ్యతేసర్వసిద్ధయే ॥ యస్యకుక్షౌజగత్సర్వం స్థావరంజంగమంచయత్ । దుఃఖచ్ఛిదేనమస్తస్మై బ్రహ్మావిష్ణుశివాత్మనే ॥ ఛందోనుష్టుబథర్వాచ ఋషిస్త్వరితసంజ్ఞకే । దేవతాత్వరితోరుద్రో బీజంశక్తిర్నమోస్త్వితి॥ దేవాగారేనదీతీరే శుచౌదేశేపివాగ్యతః । ఉపవిశ్యనియమ్యాస్త్రం సంకల్ప్యవిధివద్బుధః ॥ కరయోరుభయోశ్చైవ మూలమంత్రేణ విన్యసేత్ । క్రమేణతుషడంగానాం న్యాసస్స్యాద్ధృదయాదిభిః ॥ న్యాసంమంత్రపదైఃకుర్యాత్పంచభిర్హృదయాదికం । యోరుద్రోఅగ్నౌహృదిన్యస్య శీర్షేయోఅప్స్వితివిన్యసేత్ ॥ యఓషధీషుశిఖాయాం యోరుద్రః కవచేన్యసేత్ । విశ్వాభువనావివేశేతి నేత్రంవై సముదాహృతం ॥ శేషేణకవచంన్యస్య వ్యాహృత్యాబంధయేద్దిశః । అంగుళ్యగ్రాణిమూలేన కృత్వాంగుష్ఠేనపీడయేత్ ॥ సాముద్రాసుభగాప్రోక్తా తతోధ్యానంసమాచరేత్ । ఏషతేరుద్రభాగేతి అంగముద్రాప్రదర్శనం ॥ శ్రీకామఃశీర్షే

కుర్వీత తేజస్కామస్తు నేత్రయోః । ముఖే త్వన్నాద్యకామస్తు గ్రీవాయాం
రోగనాశనం ॥ హృదయే సుఖకామస్తు నాభౌ జ్ఞానప్రదం భవేత్ । ప్రజా
కామస్తు గుహ్యే వై పశుకామః స్తు జంఘయోః ॥ జాన్వోస్తు గ్రామకామ
స్తు సర్వకామస్తు గుహ్యకే । వశీకరణకామస్తు వామబాహౌ ప్రద
ర్శయేత్ ॥ పాపక్షయేభిచారే వా వ్యాధేరపగమే తథా । బహిఃశరీరా
త్కుర్వీత శివస్యాగ్రే తు సంస్మరేత్ ॥ చతుర్భుజం త్రినేత్రం చ శుద్ధస్ఫ
టికసన్నిభం । అమృతేన వపూర్ణౌ ద్వౌ కలశౌ హస్తయోర్ద్వయోః ॥
హస్తద్వయేన యోగస్య కృతముద్రం స్థిరాననం । సర్వకామప్రదం శాం
తం శంకరం కరుణాకరం ॥ ఉగ్రకర్మణి చైవోగ్ర మూర్తిం ధ్యాయేదు
మాపతిం । ద్విభుజం నాగపాశం చ శూలపాణిం జటాధరం ॥ ఏవం ధ్యా
త్వా మహాదేవం సమభ్యర్చ్య సుభక్తితః । అధశ్శాయీ జితక్రోధో బ్ర
హ్మచారీ హవిష్యభుక్ ॥ అయుతే ద్వే జపేత్పూర్వం ప్రత్యహం పూజయే
చ్ఛివం । జుహుయాత్తు దశాంశేన తదర్ధాంశేన తర్పణం ॥ మార్జనం
తద్దశాంశేన తతో బ్రాహ్మణభోజనం । పురశ్చరణమేవం చ కృత్వా సంపూ
జ్య శంకరం । జపేత్త్వరితరుద్రం తు సర్వకామఫలప్రదం ॥ శ్రీకామః
శాంతికామో వా జపేల్లక్షమతంద్రితః । బైల్వైస్సుమిద్భిః శ్రీకామః శాంతి
కామః శమీమయైః ॥ జుహుయాదాజ్యసంమిశ్రైః తర్పణం మార్జనం
తథా । ఏవం సర్వేషు కామేషు హోమాంతే జుహుయాత్స్రువైః ॥ జప్త్వా
లక్షం తు పుత్రార్థీ పాయసం జుహుయాత్తతః ॥ విత్తార్థం శ్రీఫలైర్హోమ
మ ఆయుర్వృద్ధ్యై చ దూర్వయా । తిలైరప్యాజ్యసంమిశ్రైః స్తేజస్కా
మో ఘృతేన వై ॥ వ్రీహిభిః పశుకామస్తు రాష్ట్రీవేమస్తు వై యవైః । పా
యసైస్సర్వకామేషు హోతవ్యం శర్కరాన్వితం ॥ మధ్వక్తాన్యామ్రప
ర్ణాని తీవ్రజ్వరవినాశనే । మహాభూతాభిచారే వై గుడూచీభిర్హునే
ద్ఘృతం ॥ సర్వరోగవినాశాయ సూర్యస్యాభిముఖో జపేత్ । అయుతే
ద్వే జపేద్ధోమః కార్యోర్కశకలైశ్శుభైః ॥ ఔదుంబరైరన్నకామ స్తేజ
స్కామస్తు ఖాదిరైః । అపామార్గసమిద్ధోమా ద్భూతబాధా వినశ్యతి॥

గృహబాధావినాశాయ జపేదశ్వత్థసన్నిధౌ । లవణైశ్శితతీక్ష్ణాగ్ర సమి
ధోశ్వత్థసంభవాః ॥ దధ్యక్తాస్సమిధశ్శుష్కాః స్వాహాంతంమంత్రముచ్చ
రేత్ । దశపంచాహుతీర్హుత్వా గచ్ఛగచ్ఛేత్యుదీరయేత్ ॥ యావ
ద్ధోమంబలిర్దేయః పురుషాహారసంమితః । ఏవంకృతే విముచ్యేత పు
మాన్ స్త్రీవా మహాగ్రహాత్ ॥ యంజేతుమిచ్ఛేత్పురుష స్తత్స్థానాభిముఖో
జపేత్ । జుహుయాచ్ఛతపత్రాణి సదుష్టః క్షయమాప్నుయాత్ ॥ లాజ
హోమేనకన్యార్థీ కన్యాంప్రాప్నోతిరూపిణీం । లాజాశ్చమధుసంయు
క్తాః శ్వేతపుష్పాణివాపునః। హుయాయంతేహరిత్రైరన్నై స్తస్యవిశ్వంవశం
భవేత్ – వామాంగమున్నతంకృత్వా స్త్రీవశీతువిచక్షణః–హస్త్యశ్వమాం
ద్యశాంత్యర్థం తిలైశ్చాజ్యేనసంయుతైః । హోమస్థానేతుసంస్థాప్య
కుంభమేకంజలాన్వితం । సంమంత్రయిత్వాష్టసాహస్రం చూతశాఖాంతు
నిక్షిపేత్ । అభిషేకశ్చతైస్తేషాంశాఖాగ్రప్రోక్తైః ప్రదక్షిణం ॥ గ్రహాగ్రా
మాదిశాంతిశ్చ సర్వైః కార్యాతుపూర్వవత్ । వాస్తుపూజాచకర్త
వ్యా ఏకాశీతిపదైశ్శుభైః ॥ ఈశానాయబలిఃకార్యోభూతానాం పతయే
తథా । ఏవంకృతేపశూనాంచ ప్రజానాంశాంతిమాప్నుయాత్ ॥ అద్భు
తేషుచసర్వేషునిశాయాంగ్రామబాహ్యతః। ఉపవిశ్యజపేద్రుద్రంత్వరితం
బలిభిస్సహ ॥ హోమఃపాలాశకాష్ఠైశ్చ కర్తవ్యోఘృతసంయుతైః।
ఈశానాయబలిఃకార్యో యస్యాందిశితదద్భుతం ॥ తదాశాపతయేచైవ
పశూనాంపతయేతథా ॥ వృద్ధికామోజపేల్లక్షం తిలైర్హోమంఘృ
తాన్వితైః । బలిపూజాప్రకర్తవ్యా శివస్యవరుణస్యచ । సర్వకామేషు
చైవాథత్వరితస్యజపోభవేత్ ॥ అయుతద్వయమల్పేతు యావల్లక్షం
తునోధికే । ఏవంకృతేతుసిద్ధిస్స్యాన్నిష్కామః ప్రాప్నుయాచ్ఛివం॥
ఐహికాముష్మికాన్భోగాన్ భుక్త్వాసాయుజ్యమాప్నుయాత్ । ఇతిహే
మాద్రౌశాంతికాండే గాంకేయప్రోక్తత్వరితరుద్రవిధిః.

స్వప్న ఫలాని.

అథస్వప్నాః – తత్రదైవజ్ఞాదీన్దేవంచసంపూజ్యేత్యుక్త్వా అద్భు
తసాగరే పరాశరః – ఆభ్యర్చ్యమంత్రైస్తుపురోహితస్తు సంయమ్యత

స్వ్యాంభువిసంయుతాయాం – బ్రహ్మేశపూర్వాపరభాగపుష్పం కృత్వో
పథానం శిరసిక్షితీశః – తథైకభుగ్దక్షిణపార్శ్వశాయీ స్వప్నంపరీక్షేత
యథోపదేశం । నమఃశంభో త్రినేత్రాయవరదాభయపాణయె ॥ వామ
నాయవిరూపాయ స్వప్నాధిపతయేనమః । భగవన్ దేవదేవేశ శూల
భృద్వృషవాహన —ఇష్టానిష్టంమమాచక్ష్వ స్వప్నే సుప్తస్య శాశ్వతం-
ఏకవస్త్రః కుశాస్తీర్ణే సుప్తః ప్రయతమానసః । నిశాంతే పశ్యతే స్వప్నం
శుభంవాయదివాశుభం ॥ శుభస్వప్నానాహ బృహద్యాత్రాయాంవరా
హః । శైలప్రాసాదభాగాశ్చ వృషభారోహణంహితం ॥ చంద్రతారా
గ్రహాణాంచపరిమార్గణమేవచ ॥ భూమ్యంబుధీనాంగ్రసనంశత్రూణాం
చవధక్రియా। జయోవివాదోద్యూతేషు సంగ్రామేచతథాజయః॥ భక్ష
ణంచైవమాంసానాంమత్స్యానాంపయసాంతథా । దర్శనంరుధిరస్యాపి
స్నానంవారుధిరేణచ ॥ సురారుధిరమాంసానాం పానంక్షీరస్యచైవహి।
అంత్రేణవేష్టితంభూమౌ నిర్మలంగగనంతథా ॥ సుఖేనదోహనంశస్తం
మహిషీణాంతథాగవాం । సింహానాంహస్తినాంచైవ బడబానాంతథైవచ।
ప్రసాదోదేవవిప్రేభ్యో గురుభ్యశ్చతథాశుభం । అంభసాంత్వభిషేకశ్చ
క్షేమంరాజ్యప్రదంహితత్ ॥ రాజ్యాభిషేకశ్చతథాఛేదనంశిరసోపిచ।
మరణంవహ్నిలాభశ్చ వహ్నిదాహోగ్రహాదిషు ॥ తథోదకానాంతర
ణంతథావిషమలంఘనం । హస్తినీబడబానాంచ గవాంచప్రసవోగృహే॥
ఆరోహణంగజేంద్రాణాం రోదనంచతథాశుభం । పరస్త్రీణాంతథాలా
భస్తథాలింగనమేవచ । నిగళైర్బంధనంధాన్యం తథావిష్ఠానులేపనం।
బీజానాంభూమిపాలానాం సుహృదామపిదర్శనం॥శుభాన్యేతాని ప్రోక్తా
నిరాజ్యలాభకరాణిచ। అద్భుతసాగరేపరాశరః॥ బద్ధోవానిగళైర్గ్రసే
చ్ఛదహనంచాసీస్థితోబాహునాఛత్రం వాద్వీరదాద్రిరోహణవిధిర్వ్యో
పివాబ్రాహ్మణః ॥ దినకరశశితారాభక్షణం స్పర్శనంవావిశరణమపిమూ
ర్ధ్నః సప్తపంచత్రిధా వా–వృషభగ్రహనరేంద్ర శ్వేతసింహాధిరోహగ్రసన
ముదధిభూమ్యో భూమిరాజ్యప్రదాని । విపులరణవిమర్దద్యూతవా

దైర్జయశ్చపశుమృగమనుజానాం లబ్ధిరర్థ్యాసనంచ । విడశనపరిలే
పోఽగమ్యనారీగమోవా స్వమరణశిఖిలాభస్సస్యసందర్శనంచ ॥ సిత
సురభిమనోజ్ఞాలేపమాల్యాంబరాణాం ద్విజసురగురురాజ్ఞాందర్శనాన్యా
శిషశ్చ । మణిరజతసువర్ణం భోజ్యపాత్రేషుభుక్తే ఘృతదధిపరమా
న్నం సర్వమేతచ్ఛుభంచ ॥ బృహస్పతిసంహితాయాం॥ యస్తుశ్వేతేనస
ర్పేణదంశితోదక్షిణేభుజే । సహస్రలాభస్తస్యస్యాత్పూర్ణేతుదశమె
దినే । ఉరగోవృశ్చికోవాపి జంబుకోదంశతేయది ॥ విజయంచార్థసి
ద్ధించ పుత్రంతస్యవినిర్దిశేత్ । బలాకాంకుక్కుటీంక్రౌంచీం లబ్ధ్వా
యఃప్రతిబుధ్యతే ॥ క్రోశాంతాంలభతేభూమిం భార్యాంవాప్రియవా
దినీం । రుధిరంపిబతేస్వప్నే సురాంవాపిబతిక్వచిత్ । బ్రాహ్మణోలభ
తేవిద్యామితరస్తుధనంలభేత్ ॥ క్షీరంపిబతియఃస్వప్నే సఫేనందోహనే
కృతే । సోమపానంభవేత్తస్యధనంవాబహుచాదిశేత్ ॥ దధిలాభేధనం
తస్యఘృతలాభేధ్రువంయశః ॥ ఘృతప్రాశేమహాక్లేశోయశస్తుదధిభక్షణె।
గోధూమైర్వాయవైర్వాపి లాభంసిద్ధార్థమేవచ ॥ పుష్పేప్రాప్తే
ధనంవిద్యాత్ఫలేవృద్ధిరనుత్తమా ॥ ఆసనేశయనేయానే శరీరేవాహనే
గృహే ॥ జ్వలమానేవిబుధ్యేత తస్యశ్రీఃసర్వతోముఖీ॥ వరాహః॥ వృశ్చి
కాదిదశనం మణిరత్నకాంచనం కలశదీపకిశోరాః । వత్సహంసశశకాద
యోభర్శలాభదః పశుగజాదిలాభదః॥ విష్ణుధర్మే॥ ఏకస్యాంయదివా
రాత్రౌశుభంవాయదివాశుభం । పశ్చాద్దృశ్యేత్తదాతత్రతస్యపాకంవిని
ర్దిశేత్॥ అథదుస్స్వప్నాః॥ అద్భుతసాగరేదేవలః॥ రక్తగంధాంబరస్రగ్వీగ
చ్ఛేద్వాదక్షిణాముఖః । ఖరోష్ట్రమహిషారోహేత్రిమాసాన్నాధిజీవతి॥
శ్వభిర్యోనిపతేత్స్వప్నే ద్వారంవాస్యాపిధాయతే॥ నచోత్తిష్ఠతియస్త
స్మాత్తదంతంతస్యజీవితం ॥ మార్కండేయః॥ వాంత్యాంమూత్రంపురీషం
తుసువర్ణంరజతంతథా ॥ ప్రత్యక్షమద్యవాస్వప్నే జీవేత్దశమాసికం।
కేశాంగారంతథాభస్మ ఉరగంనిర్జలాంనదీం ॥ దృష్ట్వాస్వప్నేదశాహం
తుమృత్యురేకాదశేదినే । కరాళైర్వికటైఃకృష్ణైః పురుషైరుద్యతాయు

షైః। పాషాణైస్తాడితస్స్వప్నే సద్యోమృత్యుర్భవేద్ధ్రువం ॥ రక్తకృష్ణాంబరధరా గాయంతీచతథాహసేత్।దక్షిణాశాంనయేన్నారీస్వప్నేసోపినజీవతి॥ వరాహః॥ హరిణారోహేభ్రమణం మృత్యుర్నరేణ సూకరారోహే।ఉష్ట్రారోహేవావృద్ధిస్స్యాత్కుంజరారోహే॥ వాత్స్యేవిష్ణుధర్మేచ॥ మలినాంబరధారిత్వం అభ్యంగఃపంకదిగ్ధతా। ఉచ్చాత్ప్రపతనంచైవడోలారోహణమేవచ ॥ శక్రధ్వజస్యపతనం పతనంశశిసూర్యయోః। దేవద్విజాదిభూపానాం ప్రజానాంక్రోధఏవచ ॥ ఆలింగనంకుమారీణాం విధవానాంచమైథునం । హానిశ్చైవస్వగోత్రాణాం వీరఃకంఠేమనఃప్రియా। దక్షిణాశాభిగమనం వ్యాధినాభిభవస్తథా ॥ ఫలోపహారశ్చతథా శాడ్వలానాంవిశోధనం । గ్రహాణాంచైవభంగశ్చ గృహసంమార్జనంతథా॥క్రీడాపిశాచక్రవ్యాదవానరాశ్వేతరైరపి। కాషాయవస్త్రచారిత్వం తద్వత్స్త్రీక్రీడనకంతథా ॥ తైలపానశ్ఛాగరోహశ్శవమాల్యానులేపనం। ఏవమాదీనిచాన్యానిదుస్స్వప్నానివినిర్దిశేత్॥ పరాశరః॥ కాయస్యాలేపనంవాకలుషజలనిపీతిస్స్నేహపక్వానిజగ్ధిజిహ్వాదంతప్రబాహుప్రపతనమథవానర్థశోకప్రదాయి ॥ లైంగే॥ ముక్తకేశోహసంశ్చైవ గాయంతంనృత్యతేనరః ॥ యామ్యాందిశమితోగచ్ఛేత్తదంతంతస్యజీవితం ॥ అన్యేప్యుద్యోగభీష్మద్రోణకర్ణపర్వయుద్ధకాండాద్యా భారతరామాయణాద్యాజ్ఞేయాః॥ మాత్స్యేవిష్ణుధర్మోత్తరేచ॥ స్వప్నేతు ప్రథమేయామే। వత్సరాన్తేఫలంలభేత్ ॥ షడ్భిర్మాసైర్ద్వితీయేచ త్రిభిర్మాసైస్త్రియామకైః । చతుర్థేమాసమాత్రేణ ఫలంభవతినాన్యథా॥ పరాశరః॥ పాదద్విపాదోత్తరపాదవృద్ధ్యా వర్షార్ధమాస త్రయమాసకాలాః। నిశావిభాగేనచతుర్షుదృష్టాఃస్వప్నా అనిష్టేష్టఫలప్రదాస్స్యుః ॥ వరాహః॥ ఆద్యేవర్షేవత్సరార్ధే ద్వితీయేపాకోవర్షార్ధార్ధభాగే తృతీయే।మాసాత్పాకశ్శర్వరీపశ్చిమాంతేస్వప్నేపాకస్సూరిభిస్సంప్రదిష్టం॥

దుస్స్వప్నశాన్తిః॥

పురుషంకరాళదంతం పశ్యతిసఏనం హంతివరాహ ఏనంహంతి మర్కటఏనమాస్కందయత్యాశువాయురేనంప్రవహతి – సువర్ణాంఖ

దయిత్వాపగిరతి భక్షయత్యేకంపుండరీకంకరాళైః ఖరైర్వరాహైర్మహి
త్త్రైర్యాన్తైర్యాతికృష్ణాంధేనుం కృష్ణవత్సాంవాపశ్యతి నళదమాలీదక్షి
ణాముఖొవ్రజతి యోయద్యేతేషాంకించిత్పశ్యేదు పోష్యసపాయసంస్థాలీ
పాకంశ్రపయిత్వారాత్రిసూక్తై నప్రత్యృచంహుత్వాన్నే నామేనవావి
ప్రాన్భోజయిత్వా చరుంస్వయంప్రాశ్నీయాదితిఅత్రలక్షహోమఃకా
ర్యః-దుస్వప్నాద్భుతదర్శనఇతిపూర్వముక్తేః। తథాచండీపాఠోపి—శాం
తికర్మణిసర్వత్ర తథాదుఃస్వప్నదర్శనే । గ్రహపీడాసుచోగ్రాసుమా
హాత్మ్యంశృణుయాన్మమ॥దుస్స్వప్నంచనృభిర్దృష్టం సుస్వప్నముపజా
యతే । ఇత్యాదిమార్కండేయ పురాణాత్॥పరాశరః॥ దేవద్విజాదిప్ర
తిపూజనానిమంత్రోపవాసాదిచవిప్రసేవా। తిలాన్నగోభూమిహిరణ్యదా
నం దుస్వప్నహంత్యాణిపయశ్చగాంగః । తిలానామయుతంతత్ర జుహు
యాత్తుసమాహితః ॥ తిలోసీతిచమంత్రేణధేనుందద్యాచ్చదక్షిణాం। బ్రా
హ్మణార్తర్పణవేత్తత్ర దక్షిణాభోజనాదినా ॥ దానంచవివిధందేయ
మశుభానాంనివృత్తయే। షడ్భిర్మాసైస్తుసంపూర్ణై రన్యథామరణం
భవేత్॥మాత్స్యే॥స్తుతించవాసుదేవస్య తథాతస్యచపూజనం । గజేంద్ర
మోక్షశ్రవణం జ్ఞేయందుస్వప్ననాశనం ॥ విష్ణుసహస్రనామజపః –
పుణ్యోదుస్వప్ననాశనఇత్యుక్తేః ॥ ప్రయోగపారిజాతేశౌనకః ॥ స్వప్నా
త్పాతేషుచైతేషు కాళికాత్రాధిదేవతా । పూజావిధానంపూర్వో
క్తం కుర్యాదత్రాపియత్నతః॥ స్వప్నాదినాశమంత్రేణ హునేదష్టోత్తరం
శతం । హోమంకుర్యాత్ప్రయత్నేన రాత్రావేవద్విజోత్తమః ॥ ప్ర
త్యృచంపాయసంహుత్వా రాత్రివ్యఖ్యదితిక్రమాత్ ॥ అష్టోత్తరశతం
హుత్వా మంత్రేణానేనయత్నతః। కాలరాత్రిమంత్రేణేత్యర్థః॥ గురవే
దక్షిణాందద్యా ద్వస్త్రంహేమపశూనపి। యద్యుక్తదక్షిణాదానే హ్య
శక్తోహోమకర్మణి ॥ హిరణ్యందక్షిణాందద్యా త్తదానీమేవవాబుధః।
వస్త్రకుంభాదిసకలం తద్ధోత్రేప్రతిపాదయేత్ ॥ సఏవ ॥ యద్యనిష్టఫలం

స్వప్నే పశ్యేత్తస్యోచ్యతేవిధిః । అద్యానోదేవసవితరి త్ర్యృచాపూర్వ
మేకయా ॥ తతఃపరంపరంయచ్ఛ దుస్వప్నస్వప్నపంచభిః । ఋగ్భిఃపరం
తతోహోమే రాజన్యుజ్జ్యఇతిత్ర్యృచా ॥ ఋగ్భిస్సర్వాభిరేతాభి రుపతి
ష్ఠేతభాస్కరం ॥ ఏవంకృతేతుదుఃస్వప్న దర్శనంనిష్ఫలంభవేత్ । అథ
స్వప్నస్యేతిజపఃప్రాతఃప్రాతర్దినేదినే ॥ దుస్వప్నంతువదేత్కృత్స్నం
నతస్మాద్విందతేభయం । అత్రశ్రాద్ధమపికార్యం। శ్రాద్ధార్హద్రవ్యసం
పత్తౌ తథాదుస్వప్నదర్శనే ॥ జన్మర్క్షగ్రహపీడాసు శ్రాద్ధంకుర్వీతవై
చ్ఛయేతి పృథ్వీచంద్రోదయేమార్కండేయ పురాణవచనాత్ । ఏతదస్మా
భిర్నిర్ణయసిధావుక్తం ॥ ఇతి కమలాకరభట్టకృతే శాంతిరత్నే దు
స్స్వప్నశాంతిః ॥

వాస్తుశాంతిః

అథవాస్తుశాంతిః—తత్కాలోస్మాభిర్నిర్ణయసింధావుక్తఃకశ్చి
దుచ్యతే ॥ నారదః ॥ సౌమ్యఫాల్గునవైశాఖ మాఘశ్రావణకార్తికాః।
మాసాఃస్యుర్గృహనిర్మాణే పుత్రారోగ్యధనప్రదాః ॥ బాదరాయ
ణః ॥ వైశాఖేఫాల్గునేపౌషే శ్రావణేమార్గశీర్షకే । గృహారంభశ్శి
లాన్యాసః స్తంభారంభఃప్రశస్యతే ॥ దైవజ్ఞవల్లభః ॥ శోకంధాన్యంపం
చతాని పశుత్వంస్వాప్తింనిస్వంసంగరంభృత్యనాశనం । స్వశ్రీప్రాప్తిం
వహ్నిభీతిం చలక్ష్మీంకుర్యాచ్చైత్రాద్యాగృహారంభకాలే ॥ మా
త్స్యేతు ॥ ఆషాఢేభృత్యరత్నాది పశువర్గవినాశనం । మార్గశీ
ర్షేతథాధాన్యం పౌషేతస్కరతోభయమిత్యాషాఢో శుభఃపౌషశ్చా
శుభదఉక్తః—రత్నమాలాయాం ॥ కర్కినక్రహరికుంభగతేర్కేపూర్వ
పశ్చిమముఖానిగృహాణి । తౌలిమేషవృషవృశ్చికయాతే దక్షిణోత్తరము
ఖానివదంతి—గర్గః- త్ర్యుత్తరామృగరోహిణ్యాం పుష్యమైత్రేకరత్ర
యే । ధనిష్ఠాద్వితయేపౌష్ణే గృహారంభఃప్రశస్యతే ॥ మాత్స్యే ॥ ఆది
త్యభౌమవర్జంతు సర్వేవారాఃశుభావహాః। చంద్రాదిత్యబలంలబ్ధ్వా ల
గ్నేశుభనిరీక్షితే ॥ స్తంభోచ్ఛ్రాయాదికర్తవ్య మన్యత్తుపరివర్జయేత్॥

ప్రాసాదే ష్వేవమేవస్యాత్కూపవాపీషుచైవహి ॥ భూపరీక్షోక్తాతత్రైవ ॥ అరత్నిమాత్రగర్తేవై స్వనులిప్తేతుసర్వతః । ఘృతమానశరావస్థం కృత్వావర్తిచతుష్టయం । జ్వాలయేద్భూపరీక్షార్థం పూర్ణాంతత్సర్వతోదిశం ॥ దీప్తౌపూర్వాదిగృహ్ణీయాద్వర్ణానామానుపూర్వశః। అరత్నిమాత్రంగర్తంతు కృత్వాతత్ఖాతపూరణే ॥ అధికేశ్రియమాప్నోతి న్యూనేహానింసమేసమం । ఫలోత్కృష్టేథతద్దేశే సర్వబీజానివాపయేత్ ॥ త్రిపంచసప్తరాత్రేణ యత్రరోహంతితాన్యసి । జ్యేష్ఠోత్తరాకనిష్ఠాభూవర్జనీయేతరామతా ॥ వరాహః ॥ దక్షిణపూర్వకోణేపూజాం కృత్వాశిలాంన్యసేత్ప్రథమాం । శేషాఃప్రదక్షిణేనస్తం భాశ్చైవసముద్ధార్యాః ॥ లల్లః ॥ స్థానంచపాకశయనంచభోజ్యం గజాలయంవాజిగృహంధనస్య । దేవస్యపూర్వాదిదిశాంక్రమేణనుద్యేసమాభూపనివేశనాయ ॥ ఆశ్వలాయనసూత్రే ॥ యత్రాపఃసర్వతోమధ్యే సమేత్యప్రదక్షిణంశయనీయంపరిత్యజ్యప్రాచ్యఃస్యందేరన్నప్రవహాత్యత్రసర్వంసమృద్ధం॥ వసిష్ఠః ॥ స్వగృహాత్పశ్చిమేభాగే పితృవ్యాగ్రజమందిరం॥ గర్గః ॥ పరకోణపరద్వారైః పరస్తంభైఃపరద్రుమైః । కూపవృక్షాదిభిశ్చైవ కృతంగేహంనిరర్థకం ॥ నారదః ॥ ప్రవేశోమధ్యమోజ్ఞేయః సౌమ్యకార్తికమాసయోః । మాఘఫాల్గునవైశాఖ జ్యేష్ఠమాసేషుశోభనః ॥ రత్నకోశే॥ పుష్యేధనిష్ఠామృగవారుణేయ స్వాయంభువత్ర్యేత్రిషుచోత్తరాసు। అక్షీణచంద్రఃశుభదోన్నృపశ్చ తిథావరిక్తేచగృహప్రవేశః ॥ వసిష్ఠః ॥ కృత్వాశుక్రంపృష్ఠతోవా మతోర్కంవిప్రాన్పూజ్యాప్యగ్రతః పూర్ణకుంభం । రమ్యంహర్మ్యంతోరణస్రగ్వితానైః స్త్రీభిస్సద్భిర్గీతవాద్యైర్విశేచ్చ ॥ లగ్నాత్పాగాదికాదితు ద్వాద్వారాశిగనివేశయేత్। ఏకమేకంన్యసేత్కోణే వామేశుక్రంవిచింతయేత్ ॥ నారదః ॥ అకవాటమనాచ్ఛన్నమదత్తబలిభోజనం । గృహంనప్రవిశేద్ధీమా నాపదామాకరోహితత్ ॥ మృత్పేటికాస్వర్ణరత్న ధాన్యైశ్చైవాలసంయుతాం । గృహమధ్యేహస్తమాత్ర గర్తేవాస్తుంచవిన్యసేత్ ॥ హేమాద్రావిమాత్స్యే ॥ ప

శాశీతిపదంకృత్వా రుజుభిఃకనకేనతు । పశ్చాత్పిష్టేనానులిప్తే సూత్రే ణాలోడ్యసర్వతః॥ దశపూర్వాయతారేఖా దశచైవోత్తరాయతాః। సర్వవాస్తువిభాగేచ విజ్ఞేయానవకానవ ॥ పదస్థాన్పూజయేద్దేవాన్ చత్వారింశచ్చపంచచ। ద్వాత్రింశద్బాహ్యదేశేషు పూజ్యాశ్చాంతేత్రయోదశ ॥ మధ్యేనవపదేబ్రహ్మా చత్వారస్త్రిపదాఃస్మృతాః । వింశతిర్ద్వ్యేకపదకా స్తావంతోద్విపదస్మృతాః ॥ నామతస్తాన్ప్రవక్ష్యామి స్థానానిచనిబోధత । ఈశానకోణాదిసురాన్పూజయేత్కృమశోనవ ॥ శిఖీచైవతుపర్జన్యో జయంతఃకులిశాయుధః। సూర్యసత్యౌభృశశ్చైవ ఆకాశోవాయురేవచ। పూషాచవితథాచైవ గృహతక్షయమావుభౌ ॥ గంధర్వోభృంగరాజశ్చ మృగఃపితృగణస్తథా । దౌవారికోథసుగ్రీవః పుష్పదంతోజలాధిపః ॥ అసురఃశోషపాపశ్చ రోగోహిర్బుధ్న ఏవచ । భల్లాటఃసోమసర్పౌచ అదితిశ్చదితిస్తథా॥ బహిర్ద్వాత్రింశదేతేతు తదంతశ్చతురఃశృణు । ఈశానాదిచతుష్కోణ సంస్థితాన్పూజయేద్బుధః ॥ ఆపశ్చైవాథసావిత్రో జయోరుద్రస్తథైవచ । మధ్యేనవపదేబ్రహ్మా తస్యాష్టౌచసమీపగాః ॥ అర్యమాస్సవితాచైవ వివస్వాన్విబుధాధిపః । మిత్రోథరాజయక్ష్మాచ తథాపృథ్వీధరఃస్మృతః ॥ అష్టమశ్చాపవత్సశ్చ పరితోబ్రహ్మణఃస్మృతాః । ఆపశ్చైవాపసత్సశ్చ పర్జన్యోహ్యదితిస్తథా॥ (యదీశానాంతువర్గోయ మేవంకోణష్వశేషతః)తన్మధ్యేతుబహిర్వింశ ద్విపదాస్తేతుసర్వతః । అర్యమాచవివస్వాంశ్చ మిత్రఃపృథ్వీధరస్తథా॥ బ్రహ్మణఃపరితోదిక్షు త్రిపదాస్తేతుసర్వతః । మూర్ధన్యగ్నిః సమావిష్టో ముఖేఆపఃసమాశ్రితాః ॥ పృథ్వీధరోర్యమాచైవ తనుస్థానమధిష్ఠితౌ । వక్షఃస్థలేచాపవత్సః పూజనీయఃసదాబుధైః ॥ నేత్రయోర్దితిపర్జన్యౌ శ్రోత్రేదితిజయంతకౌ । సర్పేంద్రశ్చాపవత్సశ్చపూజనీయౌప్రయత్నతః ॥ సత్యసోమాదయస్తద్వ ద్బాహ్వోఃపంచపంచచ । రుద్రశ్చరాజయక్ష్మాచ వామహస్తేసమాస్థితౌ । సావిత్రఃసవితాతద్వ ద్ధస్తందక్షిణమాశ్రితౌ । వివస్వానథమిత్రశ్చ జఠరేసంవ్యసంస్థితౌ ॥ పూ

షాచపాపయక్ష్మాచ హస్తయోర్మణిబంధనే। తథైవాసురశోషౌచ వామపార్శ్వేసమాస్థితౌ॥ పార్శ్వేతుదక్షిణేతద్వద్వితథస్సంగ్రహాక్షతః॥ ఊర్వోర్యమాంబుపౌక్షేయా జాన్వోర్గంధర్వపుష్పకౌ॥ జంఘయోర్భృంగసుగ్రీవౌస్ఫిక్థోస్సేదౌవారికోమృగః। జయశక్రౌతథామేఢ్రేపాదయోఃపితరస్తథా। మధ్యేనవపదేబ్రహ్మాహృదయేసతుపూజ్యతే। చతుష్షష్టిపదోవాస్తుః ప్రాసాదేబ్రహ్మణాస్మృతః॥ బ్రహ్మాచతుష్పదేతత్రకోణేష్వేకపదస్తథా। బహిఃకోష్ఠేషుచాష్టౌతుసార్థాశ్చోభయసంస్థితాః॥ వింశతిద్విపదాశ్చైవ చతుష్షష్టిపదేస్మృతాః॥ పూజామాహనారదః॥ వాస్తుమంత్రేణవాస్తుజ్ఞోదూర్వాదధ్యక్షతాదిభిః॥ వసిష్ఠః॥ ప్రణవేనార్చయేద్వాపి అథవాస్వస్వనామభిః॥ హోమస్త్రిమేఖలేకార్యఃకుండేహస్తప్రమాణకే। యవైరపితిలైశ్చైవసమిద్భిఃక్షీరవృక్షజైః॥ పాలాశైఃఖాదిరైశ్చాపామార్గోదుంబరసంభవైః॥ కుశదూర్వాభవైర్వాపి మధుసర్పిస్సమన్వితైః। కార్యస్తుపంచభిర్బిల్వైర్బిల్వబీజైస్తథాపివా॥ హోమాంతేభక్ష్యభోజ్యైస్తువాస్తుదేశేబలింహరేత్। ఈశకోణేఘృతాక్తాన్నంశిఖినేవినివేదయేత్॥ ఓదనంసోత్పలందద్యాత్పర్జన్యాయఘృతాన్వితం। జయంతాయధ్వజంపీతంపైష్టంకూర్మాయసన్యజేత్॥ ఇంద్రాయపంచరత్నాని పైష్టంచకులిశంతథా। వితానకంచసూర్యాయ ధూపంసక్తుంతథైవచ॥ సత్యాయఘృతగోధూమం మత్స్యందద్యాద్భృశాయచ। శష్కులిశ్చాంతరిక్షాయ దద్యాత్సక్తుంచవాయవే॥ లాజాఃపూష్ణేచదాతవ్యాః వితథేచణకోదనం॥ గృహక్షతాయమధ్వన్నం యమాయపిశితోదనం। గంధోదనంచగంధర్వే భృంగేమేషస్యజిహ్వికాం॥ మృగాయయావకందద్యాత్పితృభిఃకృసరంతథా॥ ద్వావారికేదంతకాష్ఠంగృహక్షతబలింతథా॥ సుగ్రీవేపూపకాన్దద్యాత్పుష్పదంతాయపాయసం। కుశస్తంబేనసంయుక్తంతథాపద్మంచవారుణే॥ పైష్టంహిరణ్మయందద్యాదసురాయసురాంతథా। ఘృతౌదనంశోషపాయగోధాంవైపాపయక్ష్మణే॥ ఘృతలడ్డుస్తురోగాయాహిర్బుధ్న్యాయసుమఫలం। భక్ష్యంముఖ్యాయదాతవ్యంముద్గోదనమలః

శాశీతిపదంకృత్వా రజ్జుభిఃకనకేనతు । పశ్చాత్పిష్టేనానులిప్తే సూత్రే
ణాలోడ్యసర్వతః॥ దశపూర్వాయతారేఖా దశచైవోత్తరాయతాః। స
ర్వవాస్తువిభాగేచ విజ్ఞేయానవకానవ ॥ పదస్థాన్పూజయేద్దేవాం చ
త్వారింశచ్చపంచచ। ద్వాత్రింశద్బాహ్యదేశేషు పూజ్యాశ్చాంతేత్రయో
దశ ॥ మధ్యేనవపదేబ్రహ్మా చత్వారస్త్రిపదాస్స్మృతాః । వింశతిర్ద్వేకపద
కా స్తావంతోద్విపదస్స్మృతాః ॥ నామతస్తాన్ప్రవక్ష్యామి స్థానానిచనిబో
ధత । ఈశానకోణాదిసురాన్పూజయేత్క్రమశోనవ ॥ శిఖీచైవతుపర్జ
న్యో జయంతఃకులిశాయుధః। సూర్యసత్యౌభృశశ్చైవ ఆకాశోవాయు
రేవచ। పూషాచవితథాచైవ గృహతక్షయమావుభౌ ॥ గంధర్వోభృం
గరాజశ్చ మృగఃపితృగణ స్తథా । దౌవారికోథసుగ్రీవః పుష్పదంతోజ
లాధిపః ॥ అసురఃశోష పాపశ్చ రోగోహిర్బుధ్న్య ఏవచ । భల్లాటఃసో
మ సర్పాచ అదితిశ్చదితి స్తథా॥ బహిర్ద్వాత్రింశ దేతేతు తదంతశ్చతు
రశ్శృణు । ఈశానాదిచతుష్కోణ సంస్థితాన్పూజయేద్బుధః ॥ ఆప
శ్చైవాథసావిత్రో జయోరుద్ర స్తథైవచ । మధ్యేనవపదేబ్రహ్మా తస్యా
ష్టౌచసమీపగాః ॥ అర్యమాసవితాచైవ వివస్వాన్విబుధాధిపః । మి
త్రోథ రాజయక్ష్మాచ తథాపృథ్వీధరఃస్మృతః ॥ అష్టమశ్చాపవత్సశ్చ పరి
తోబ్రహ్మణఃస్మృతాః । ఆపశ్చైవాపసత్సశ్చ పర్జన్యోహ్యదితి స్తథా॥
(యదికానాంతువర్గోయ మేవంకోణష్వశేషతః) తన్మధ్యేతుబహిర్వింశ
ద్విపదాస్తేతుసర్వతః । అర్యమాచవివస్వాంశ్చ మిత్రఃపృథ్వీధర స్తథా॥
బ్రహ్మణఃపరితోదిక్షు త్రిపదాస్తేతుసర్వతః । మూర్ధన్యగ్నిః సమావి
ష్టో ముఖేఆపఃసమాశ్రితాః ॥ పృథ్వీధరోర్యమాచైవ తనుస్థానమధిష్ఠి
తౌ । వక్షస్థలేచాపవత్సః పూజనీయఃసదాబుధైః ॥ నేత్రయోర్దితిప
ర్జన్యౌ శ్రోత్రేదితిజయంతకౌ । సర్పేంద్రశ్చాపవత్సశ్చపూజనీయౌ
ప్రయత్నతః ॥ సత్యసోమాదయ స్తద్వ ద్బాహ్వోఃపంచపంచచ । రు
ద్రశ్చ రాజయక్ష్మాచ వామహస్తేసమాస్థితౌ । సావిత్రఃసవితాతద్వ ద్ధ
స్తందక్షిణమాశ్రితౌ । వివస్వానథమిత్రశ్చ జఠరేసంవ్యసంస్థితౌ ॥ పూ

పాచపాపయక్ష్మాచ హస్తయోర్మణిబంధనే। తథైవాసురశోషాచ వా
మపార్శ్వసమాస్థితౌ॥ పార్శ్వే తుదక్షిణేతద్వ ద్వితథస్సంగ్రహాఃక్షతః।ఊ
రోర్యమాంబుపౌ క్షేయా జాన్వోర్గంధర్వపుష్పకౌ॥ జంఘయోర్భృంగసు
గ్రీవౌ స్ఫిక్ష్ణోస్సదౌవారికో మృగః। జయశక్రౌతథా మేఢ్రే పాదయోః పితర
స్తథా। మధ్యేనవపదే బ్రహ్మా హృదయే సతుపూజ్యతే। చతుష్షష్టిపదో వాస్తుః
ప్రాసాదే బ్రహ్మణా స్మృతః॥ బ్రహ్మా చతుష్పదే తత్ర కోణేష్వేకపదస్తథా। బ
హిః కోష్ఠేషుచాష్టౌ తుసార్ధాశ్చోభయసంస్థితాః॥ వింశతిద్విపదాశ్చైవ
చతుష్షష్టిపదే స్మృతాః॥ పూజామాహ నారదః॥ వాస్తుమంత్రేణ వాస్తుజ్ఞో దూ
ర్వాదధ్యక్షతాదిభిః॥ వసిష్ఠః॥ ప్రణవేనార్చయేద్వాపి అథ వాస్వస్వనామ
భిః॥ హోమస్త్రిమేఖలే కార్యః కుండే హస్తప్రమాణకే। యవైరపి తిలైశ్చ
వసమిద్భిః క్షీరవృక్షజైః॥ పాలాశైః ఖాదిరైశ్చాపామార్గోదుంబరసం
భవైః॥ కుశదూర్వాభవైర్వాపి మధుసర్పిస్సమన్వితైః। కార్యస్తుపంచ
భిర్బిల్వైర్బిల్వబీజైస్తథాపివా॥ హోమాంతే భక్ష్యభోజ్యైస్తు వాస్తు
దేశే బలింహరేత్। ఈశకోణే ఘృతాక్తాన్నం శిఖినే వినివేదయేత్॥ ఓద
నం సోత్పలం దద్యాత్పర్జన్యాయ ఘృతాన్వితం। జయంతాయ ధ్వజంపీతం
పైష్టం కూర్మాయ సన్యజేత్॥ ఇంద్రాయ పంచరత్నాని పైష్టంచ కులిశం
తథా। వితానకంచ సూర్యాయ ధూపం సక్తుం తథైవచ॥ సత్యాయ
ఘృతగోధూమం మత్స్యం దద్యాద్భృశాయచ। శష్కులీశ్చాంతరి
క్షాయ దద్యాత్సక్తుంచ వాయవే॥ లాజాః పూష్ణేచ దాతవ్యాః వితథేచ
ణకౌదనం॥ గృహక్షతాయ మధ్వన్నం యమాయ పిశితౌదనం। గంధో
దనంచ గంధర్వే భృంగే మేషస్యజిహ్వికాం॥ మృగాయ యావకం దద్యా
త్పితృభిః కృసరం తథా॥ దౌవారికే దంతకాష్ఠం గృహక్షతబలింతథా॥ సుగ్రీ
వే పూపకాన్దద్యాత్పుష్పదంతాయ పాయసం। కుశస్తంబేన సంయుక్తం
తథా పద్మంచ వారుణే॥ పైష్టం హిరణ్మయం దద్యాదసురాయ సురామతా।
ఘృతౌదనం శోషపాయ గోధూమం వై పాపయక్ష్మణే॥ ఘృతలడ్డుస్తురోగాయా
హిర్బుధ్న్యాయ సుమఙ్గలం। భక్ష్యం ముఖ్యాయ దాతవ్యం ముద్గౌదనమతః

పరం ॥ భల్లాటస్థానకేదద్యాత్సోమాయమధుపాయసం । నాగాయశాలి
జంపిష్టమదిత్యై పోళికాస్తథా ॥ దితేస్తుపరికాందద్యా దిత్యేవంబాహ్య
తో బలిః ॥ క్షీరమాపాయదాతవ్యమాపవత్సాయవై దధి । సవిత్రేలడ్డు
కందద్యాత్సమరీచంకుశోదనం ॥ సావిత్రేగుడపూపాంశ్చ జయాయఘృ
తచందనం । వివస్వతేపునర్దద్యాద్రక్తచందనపాయసం ॥ హరిద్రౌ
దనందద్యా దింద్రాయ ఘృత సంయుతం । గుడౌదనంతు మిత్రాయ
రుద్రాయఘృతపాయసం । ఆమంపక్వంతథామాంసం దేయంస్యాద్రా
జయక్ష్మణే॥ పృథ్వీధరాయమాంసాని కూశ్మాండానిచదాపయేత్ । శర్క
రాపాయసందద్యా దర్యమ్ణేపానమేవచ ॥ పంచగవ్యంయవాన్బ్రాహ్మే
తిలాక్షతహవిశ్చరుం । భక్ష్యంభోజ్యంచవివిధం బ్రహ్మణేవినివేదయేత్ ॥
ఏవంసంపూజితాదేవాః శాంతింకుర్వంతుమేసదా । సర్వేషాంకాంచ
నందద్యాద్బ్రాహ్మణేగాంపయస్వినే ॥ రాక్షసానాంబలిర్దేయో మాంసౌ
దనసమన్వితః । మాంసోదనంఘృతంపద్మం కేసరంహవిషాన్వితం ॥ ఈశా
నభాగమాశ్రిత్య చరక్యైవినివేదయేత్ । మాంసోదనంసరుధిరం హరి
ద్రోదనమేవచ ॥ ఆగ్నేయీందిశమాశ్రిత్య విదార్యైవినివేదయేత్ ।
దధ్యోదనంచరుధిరం మత్స్యఖండైశ్చసంయుతం ॥ పీతరక్తంబలిందద్యా
త్పూతనాయైతుమానవః । వాయవ్యేపాపరాక్షస్యై మత్స్యమాంసం
సురాసవం ॥ పాయసంవాపిదాతవ్యం స్వనామ్నాసర్వతఃక్రమాత్ ।
నమస్కారాను యుక్తేన ప్రణవాద్యే నసర్వతః ॥ తతఃసర్వౌష
ధస్నానం యజమానస్యకారయేత్ ॥ ద్విజాంస్తుపూజయేద్భక్త్యాయేచా
న్యేగ్రహమాగతాః। ఏతద్వాస్తూపశమనం కృత్వాకర్మసమాచరేత్ ॥
ప్రాసాదభవనోద్యానప్రారంభేపరివర్తనే । జీర్ణోద్ధారే తథోద్యానే
తథాగృహనివేశనే ॥ ద్వారాదిస్థాపనేతద్వత్ప్రాసాదసంవర్తనే। పురవే
శ్మప్రవేశేచ సర్వదోషోపశాంతయే వాస్తూపశమనంకృత్వాతతఃసూ
త్రేణవేష్టయేత్ ।రాక్షోఘ్న్యాపావమానేనసూక్తేనభవనాదికం॥ నృత్యం
మంగళవాద్యంచ కుర్యాద్బ్రాహ్మణవాచనం। అనేనవిధినాయస్తుప్రతిసం

వత్సరంబుధః। గృహేవాయతనేకుర్యాన్నసదుఃఖమవాప్నుయాత్॥ గృహ్యోక్తహోమవిధినా బలిక్రమంకుర్యాత్॥ ప్రాసాదవాస్తుశమనే విధిర్యఉక్తః। అత్రపౌరాణవాస్తుశాంతేః స్వగృహ్యోక్తవాస్తుశాంత్యాసముచ్చయోవిధీయతే॥సంతర్పయేద్ద్విజవరానథభక్ష్యభోజ్యైశ్శుక్లాంబరశ్చభవనంప్రవిశేత్సరూపం। కృత్వాపురోద్విజవరాననుపూర్ణకుంభదధ్యక్షతైర్మృదుళపుష్పఫలోపశోభనం। దత్వాహిరణ్యవసనాని తథాద్విజేభ్యో మాంగళ్యశాంతినిలయంస్వగృహంవిశేచ్చ ॥ ఆశ్వలాయనః ॥ బీజవతోగ్రహాన్ప్రపద్యేత్ ॥ వసిష్ఠసంహితాయామప్యేవం శాంతిరుక్తా – కించిద్విశేషఉక్తాతత్రైవ – వాస్తుపూజామకృత్వాయః ప్రవిశేన్నవమందిరం। రోగాన్నానావిధాన్క్లేశానశ్నుతేసర్వసంకరాన్॥ ఇతి వాస్తుశాంతిః॥

అథ పరమశాయి వాస్తుశాన్తిప్రయోగః.

అథాస్మత్పితృకృతోవాస్తుశాంతిప్రయోగః – ఉక్తగ్రహప్రవేశదినాత్పూర్వే శుభేపూర్వాహ్నేన స్త్రీకఃశుచిః ప్రాణానాయమ్యదేశకాలౌస్మృత్వాగృహారంభాదౌ అస్యవాస్తోఃశుభతాసిద్ధ్యర్థంస నవగ్రహంవాస్తుశాంతింకరిష్యే। ఇతిసంకల్ప్యతదంగత్వేన గణపతిపూజనపుణ్యాహవాచన మాతృకాపూజననాందీశ్రాద్ధాచార్యాదివరణాని కరిష్యే ఇతిసంకల్ప్యతానికృత్వాచార్యాదీన్వృత్వాలంకారవస్త్రాదిభిఃపూజయేత్ తత్రఋత్విజశ్చత్వారః। తతఃఆచార్యఃకర్మకరిష్యఇతిసంకల్ప్యగౌరసర్షపాన్ వికిరేదేభిర్మంత్రైః॥ యదత్రసంస్థితంభూతంస్థానమాశ్రిత్యసర్వదా। స్థానంత్యక్త్వాతుతత్సర్వం యత్రస్థంతత్రగచ్ఛతు। అపక్రామంతుభూతాని పిశాచాస్సర్వతోదిశం॥ సర్వేషామవిరోధేన శాంతికర్మసమారభే। భూతప్రేతపిశాచాద్యా అపక్రామంతురాక్షసాః। స్థానాదస్మాద్వ్రజంత్వన్యం స్వీకరోమిభువంత్విమామితి ॥ తతోగాయత్ర్యాగోమూత్రంగంధద్వారేతిగోమయం । ఆప్యాయస్వేతిక్షీరందధిక్రావ్ణఇతిదధి ఘృతంమిమిక్షిరఇతిఘృతం। ఆపోహిష్ఠేతికుశోదకంచైక

త్రసమాహాయప్రణవే నాలోడ్యకుశైః శుచీవోహవ్యేతితృచేన సర్వాన్
గృహాదీన్ప్రోక్షయేత్ ॥ తతోగ్రహాద్బాయజమానస్యైకహస్తప్రమాణ
గర్తంచతురస్రంసయోనిం త్రిమేఖలంకుండం చతురంగుళోచ్ఛ్రియంస్థ
లంవావిధాయతత్పూర్వన్ తశ్చతురంగుళోచ్ఛ్రితం హస్తమితంవేదిద్వ
యంమృదావిధాయ । ఉత్తరవేద్యామీశాన్యాదికోణచతుష్కే చతురః
శంకూనారోపయేత్ ॥ ఓంవిశంతుభూతలేనాగా లోకపాలాశ్చసర్వతః।
అస్మిన్గృహేవతిష్ఠంతు ఆయుర్బలకరాస్సదేతి మంత్రేణారోపయేత్ ॥
ప్రతిరోపణస్యమంత్రావృత్తిరేవమగ్రేపి। ప్రాసాదాద్యాతుగ్రహపదేతత్ర
న్నామాన్యప్యూహనీయాని । ఏవంప్రాసాదేపీతిసర్వాంతేఽతిదేశాత్।
తతోరోపణక్రమేణశంకుపార్శ్వేమాషభక్తబలీన్దద్యాత్ । అగ్నిభ్యో
పృథసర్వేభ్యోయేచాన్యేత్రసమాశ్రితాః । తేభ్యోబలింప్రయచ్ఛామి
పుణ్యమోదనముత్తమ మితితద్యాత్ । తతోవేద్యుపరినూతనవస్త్రేకుం
కుమాదినాసువర్ణరజతాదిశలాకయా । శాంతాంయశోవతీంకాంతాం
విశాలాంప్రాణవాహినీం । సతీంసుమతీంసునందాం సుభద్రాంసురథాం
దశ। ఇత్యోంకారాదినమోంతైర్నామభిః పశ్చాదారబ్ధాఃప్రాగంతాః
ఉదక్సంస్థాఃసమాః అంగుళద్వయాంతరాదశరేఖాఃకృత్వా । పునః హి
రణ్యాంసువ్రతాంలక్ష్మీంవిభూతింవిమలాంప్రియాం । జయాంబలాంవిశో
కాంచ ఈడామితిదశక్రమాత్ । ఇతినామభిస్తత్రైవ దక్షిణారంభాః ఉద
గంతాఃప్రాక్సంస్థాః । ప్రాగ్వద్దశరేఖాఃకృత్వా కుండేస్థండిలేవాస్తుంసం
స్కృత్యాగ్నింప్రతిష్ఠాప్యదక్షిణవేద్యాంవస్త్రే నవగ్రహమండలంవిలిఖ్య
తత్రగ్రహాదీన్ సంస్థాప్యషోడశోపచారైః సంపూజ్యతదీశాన్యాంకల
శం సంస్థాప్యవాస్తుమండలంగత్వా తత్ర ఈశానకోణ పదమారభ్యప్రతి
మాసు అక్షతపుంజేషువాశిఖ్యాదిదేవతాః ప్రణవాదినమోంతైర్నామ
మంత్రైరావాహయేత్ । తత్ర ఈశానకోణపదేవాస్తోః శిరసి శిఖినే
నమః । శిఖినమావాహయామితిస్థాపయేత్ । ఏవమగ్రేపి–తద్దక్షిణైక
పదేదక్షిణనేత్రేపర్జన్యంతద్దక్షిణపదేతతోపి పశ్చిమదేశ ఇతిద్విపదేదక్షి

వాస్తుయంత్రం

శిఖిన	పర్జన్య	జయంత ౧౬	౧౨ కులిశాయుధ	౧౪ సూర్య	౧౫ సత్య	౧౦ భృశ	ఆకాశ ౨౧	వాయు ౨౨
దితి	ఆపః						సావిత్ర ౧౧	పూష ౨౩
అదితి	ఆపవత్స	అర్యమ్ణ			సవిత్ర	వితథం		
సర్పాః	పృథ్వీధర	హృదయం విష్ణు పృథ్వీ బ్రహ్మణాం లక్ష్మీ సరస్వతీ			వివస్వ	గృహక్షతం		
సోమం						యమం		
భల్లాటం						గంధర్వం		
ముఖ్యం	రాజయక్ష్మ	మిత్రం			విబుధాధిపం	భృంగరాజం		
అహి	రుద్ర	శోషం	అసురం	వరుణం	పుష్పదంతం	సుగ్రీవం	దౌవారి	మృగం
రోగ	పాప						దౌవారిక	పితృ

చతుష్షష్టియోగినీయంత్రం.

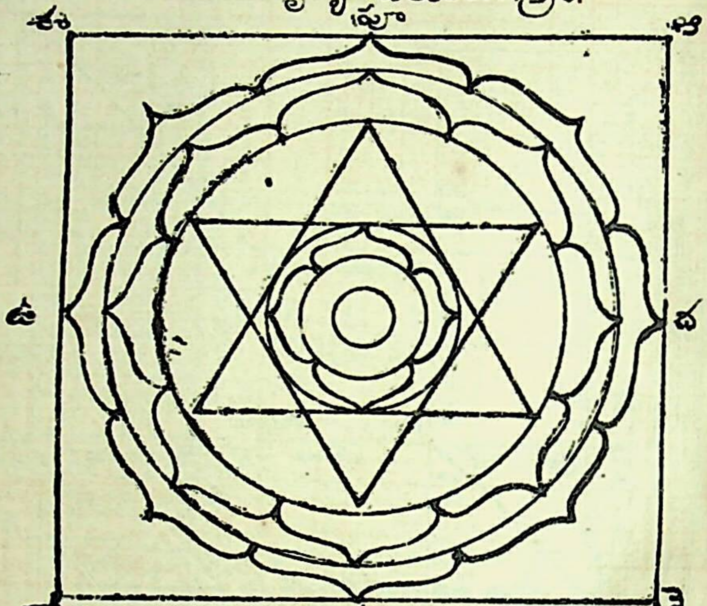
ఈ — ఆ — ద — ఉ — వా — నై

— : శ్రీ : —

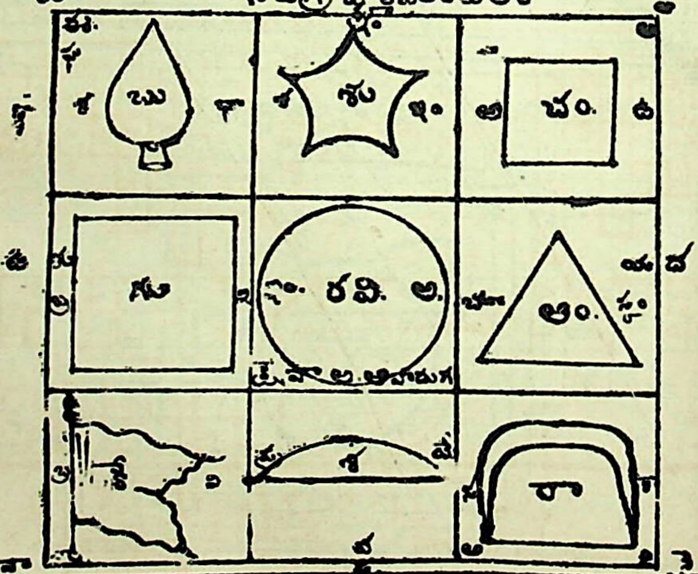
నవరేఖాత్మకం ప్రాణప్రతిష్ఠయన్త్రం.

దుర్గాయన్త్రం

మృత్యుంజయయన్త్రం.

నవగ్రహమండలం

ఉగ్రాంధ్రశాంతి మండలం (౧):—

వారుణ

ఈశాన

మృత్యుంజయ

ద్వాదశాదిత్యాః

శతభిద్ఘటం

ఆకాశ

ఇంద్ర

జన్మాధిషష్టివత్సర

దేవతా

పక్షదేవతా

శుక్ల

కృష్ణ

వారదేవతా

అష్టవసవః

నక్షత్రదేవతా

యోగదేవతా

మధ్యే ప్రధాన దేవతా

కరణాదేవతా

మీ	కుం	మ	ధ	వృ	తు	క	సిం	క	మి	వృ	మే

వాస్తు

అభయ

క్షేత్రపాల

గణపతి

రుద్ర

విష్ణు

బ్రహ్మ

నవదుర్గాః

వాయు

వారుణ

వరుణా

నిరృతి

శాంతిపీఠ

స్థాపిత దిశా

రుద్ర యన్త్రం

ఓం
నమోభగవతే
రుద్రాయ

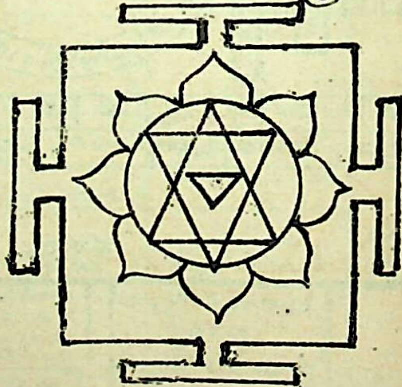
బంది మోక్షయన్త్రం

వి. హ్రాం శ్రీం

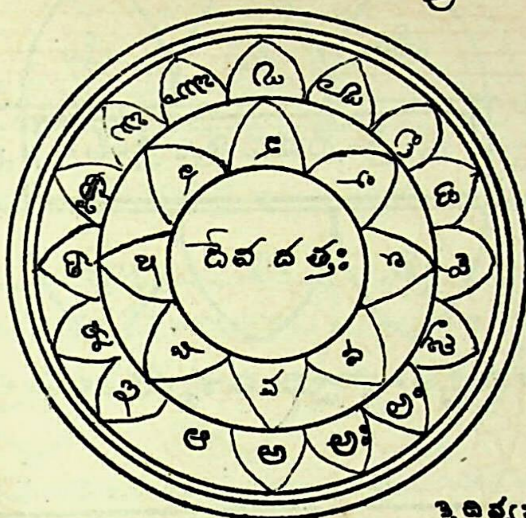
దేవదత్త
స్య

మోక్షం కురు కురు

బంది మోక్షయన్త్రం.

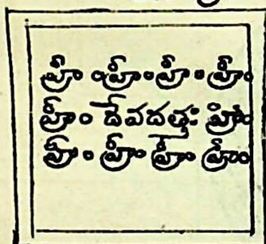

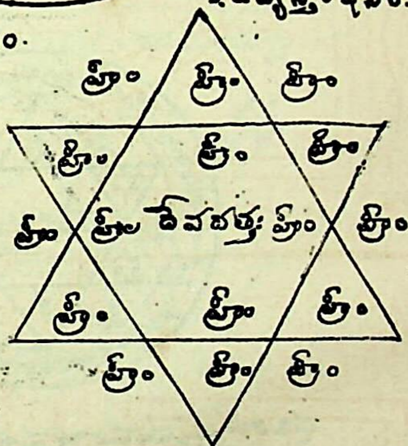
౧ మహా మోహనయన్త్రం.

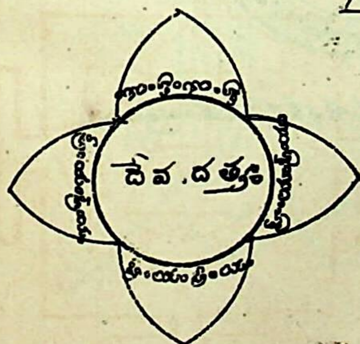

౩ దివ్యస్తంభనం.

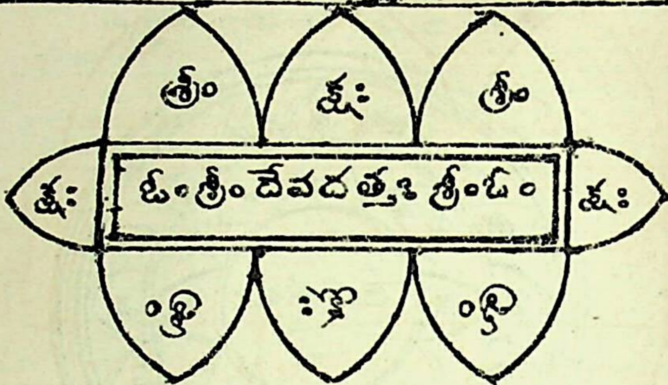
౨ కోపశమన బీజసంపుటం.
యన్త్రం

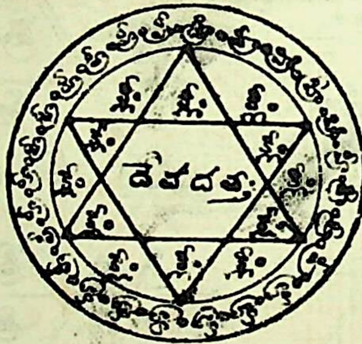

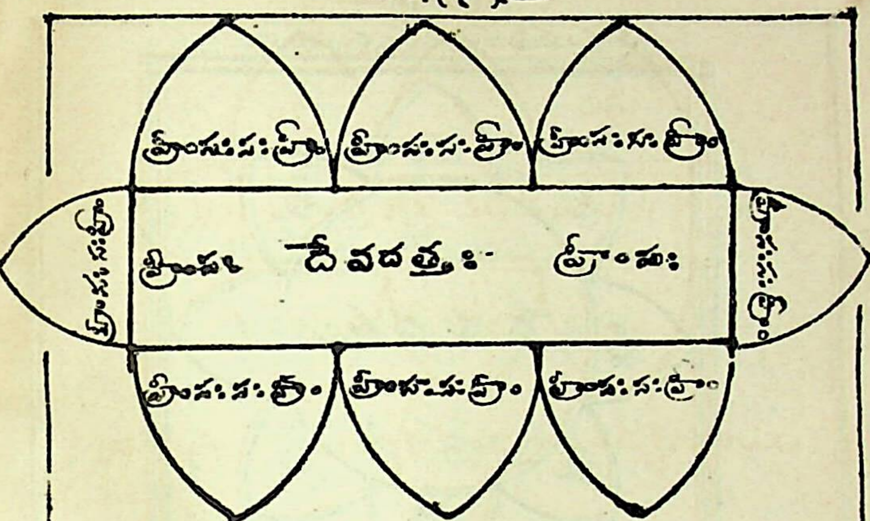
౪ వివాద విజయం యన్త్రం.

యావజ్జీవం స్వామి వశ్యకరం యంత్రం. ౫

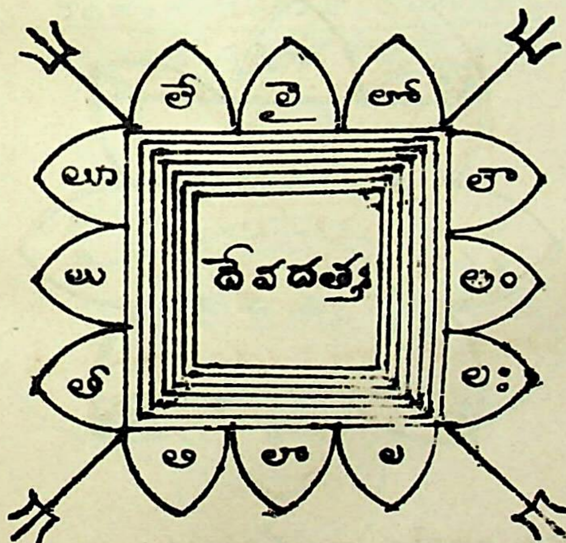

భవిశోత్రమవర్గ వశ్యకరం యంత్రం ౬

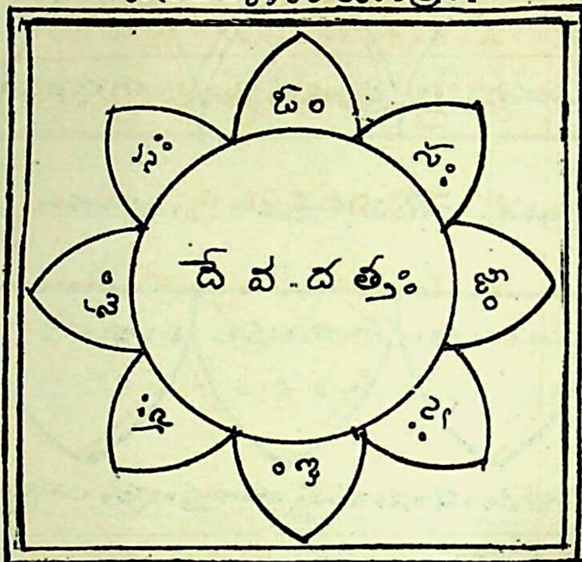

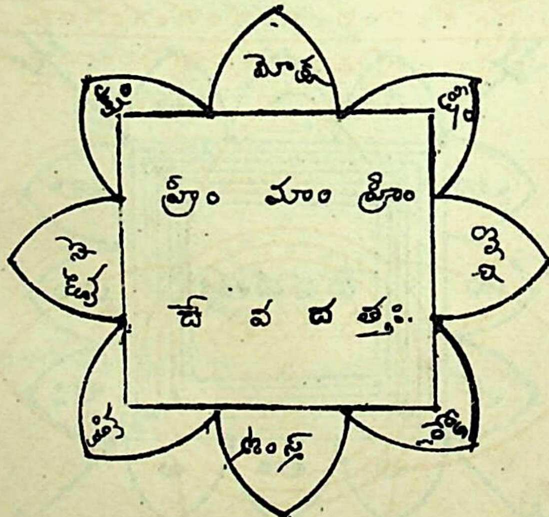
రాజవెలాషానం దుష్టమృగస్తంభనం యన్త్రం ౭

దుష్టవశ్యకరం మహామృత్యుంజయయన్త్రం ౮

పిశునవశ్యకరం యంత్రం౯.

వ్యవహారే వివాదేచ జయదం యన్త్రం ౧౦

యావజ్జీవవశ్యకరం గణాపతి యంత్రం ౧౧

గం గం గం గం గం గం గం గం గం గం

ప్రాం ప్రాం ప్రాం ప్రాం ప్రాం ప్రాం ప్రాం

క్రోం ప్రాం క్లీం గం దేవదత్తః గం

క్లీం ప్రాం క్రోం ప్రాం క్లీం క్రోం ప్రాం

ప్రాం ప్రాం ప్రాం ప్రాం

గం గం గం గం గం గం గం గం గం గం

గం గం గం గం గం గం గం గం గం గం

యావజ్జీవం జనవశ్యకరం యన్త్రం॥౧౨॥

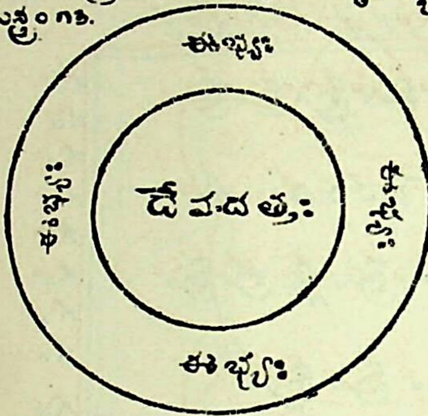
ఓం నమో

దేవదత్తః

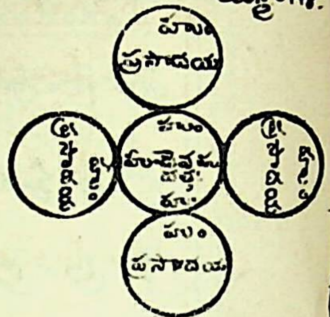
ఈశ

ఓం నమో

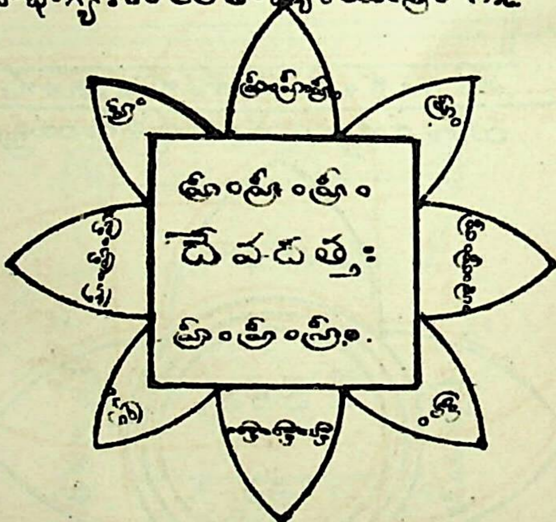
మహాశత్రుసానుకూల్యకరం కర్ణాకాఖ్యం యన్త్రం ౧౩.

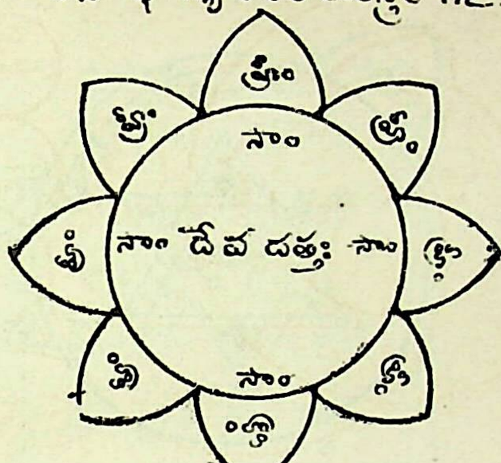
క్రోధశమనం జామదగ్న్యయన్త్రం ౧౪.

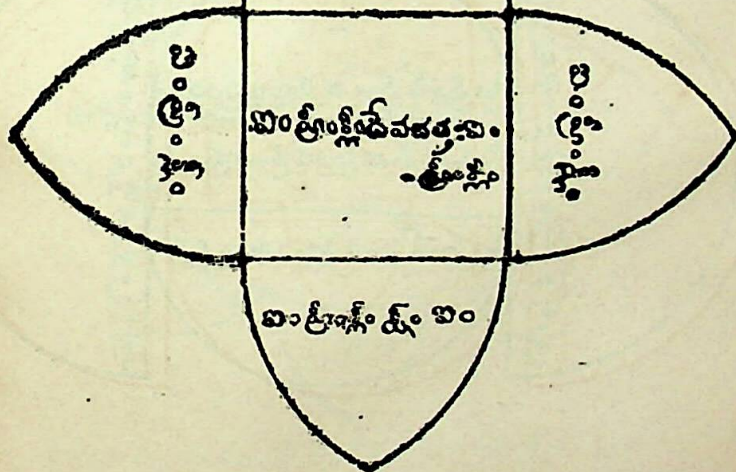
స్త్రీణాం సౌభాగ్యకరం లలితాఖ్యం యన్త్రం ౧౫.

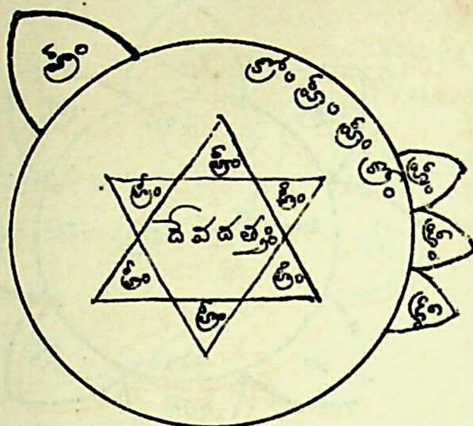
స్త్రీణాం సౌభాగ్యకరం యన్త్రం ౧౬.

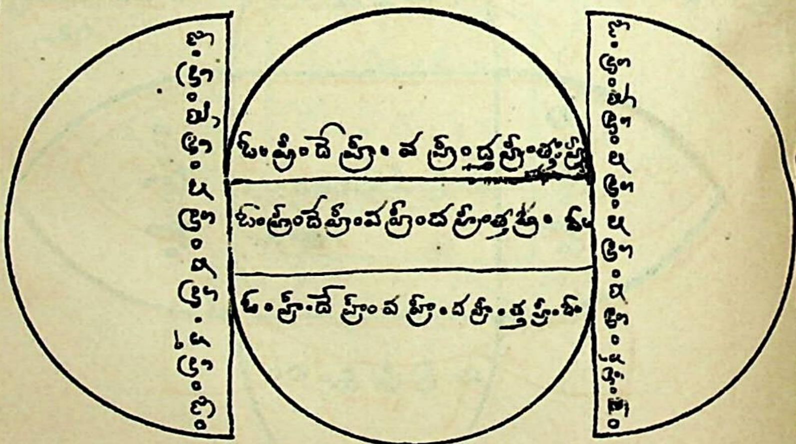
స్త్రీవశ్యకరం కామాకర్షణయన్త్రం ౧౭

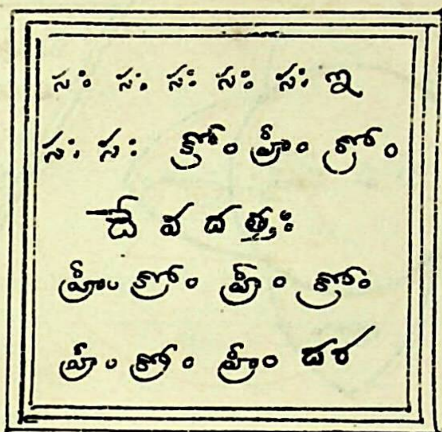
కామాక్షీ నామయంత్రం. రాజస్త్రీ వశ్యకరం. ౧౫

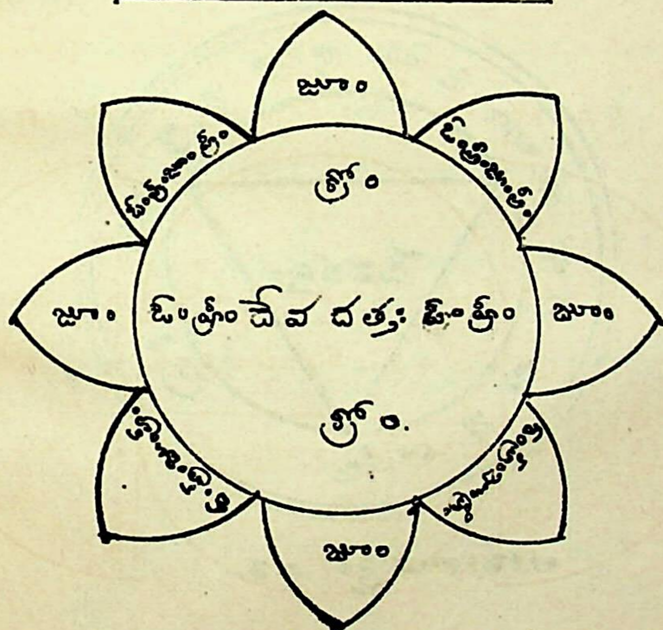

స్త్రీ వశీకరణాం మా......మదన నంనామ యంత్రం ౧౬.

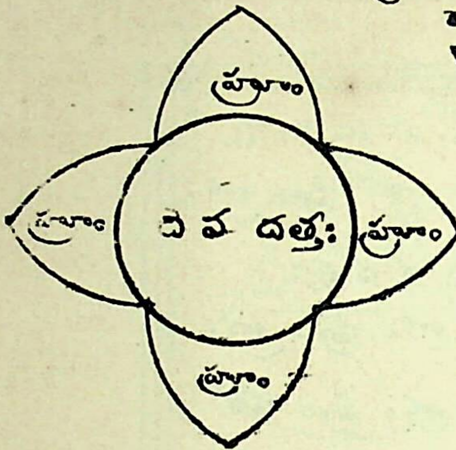
పంణో భద్రం నాం మహా కర్షణా యన్త్రం ౨౦

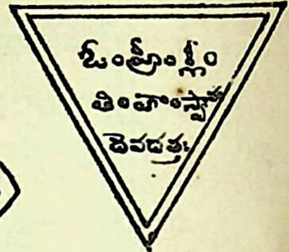

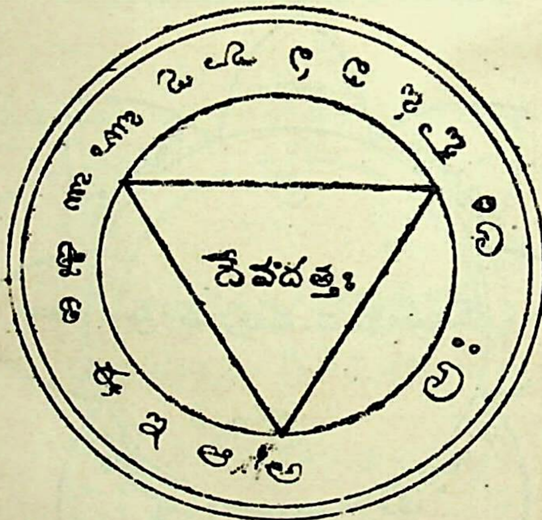
సౌభాగ్య జననం కమలాఖ్యం యన్త్రం ౨౧.

మిత్రదర్శనంచేయుయన్త్రం—౧

కామరాజయన్త్రం—౨

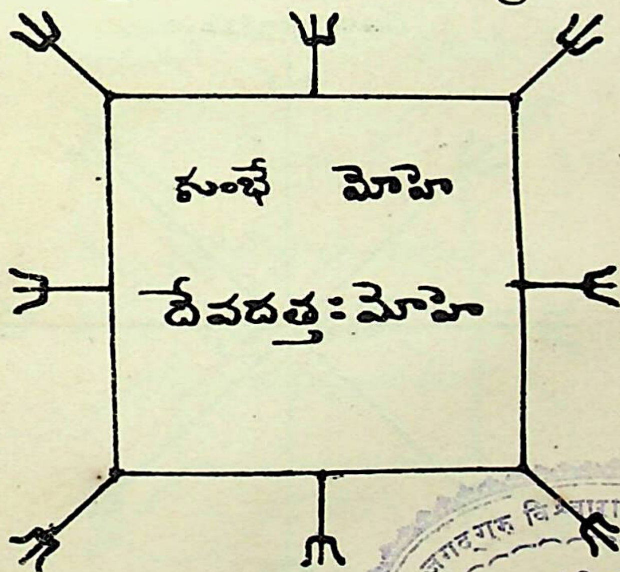

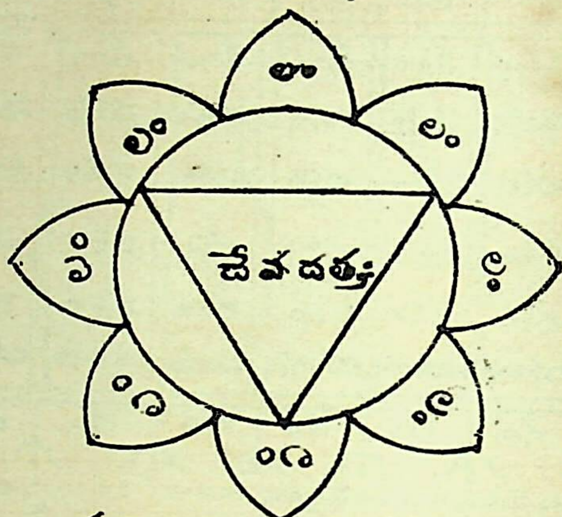
ఆకర్షణాయన్త్రం —౩.

	శం	శం	శం	శం	శం	శం	
	ప్రాం	హ్రీం	హ్రూం	హ్రైం	హ్రౌం	హ్రః	
ఠం	మగ్నం	మగ్నం	మగ్నం	మగ్నం	మగ్నం	మగ్నం	ఠం
	లగ్నం	లగ్నం	లగ్నం	లగ్నం	లగ్నం	లగ్నం	
ఠం	వగ్నం	వగ్నం	వగ్నం	వగ్నం	వగ్నం	వగ్నం	ఠం
	రగ్నం	రగ్నం	రగ్నం	రగ్నం	రగ్నం	రగ్నం	ఠం
ఠం	యూగ్నం	యూగ్నం	యూగ్నం	యూగ్నం	యూగ్నం	యూగ్నం	
	శం	శం	శం	శం	శం	శం	

శత్రు ముఖగతి మతిస్తంభనం నామకం యంత్రం ॥ ౨౪.

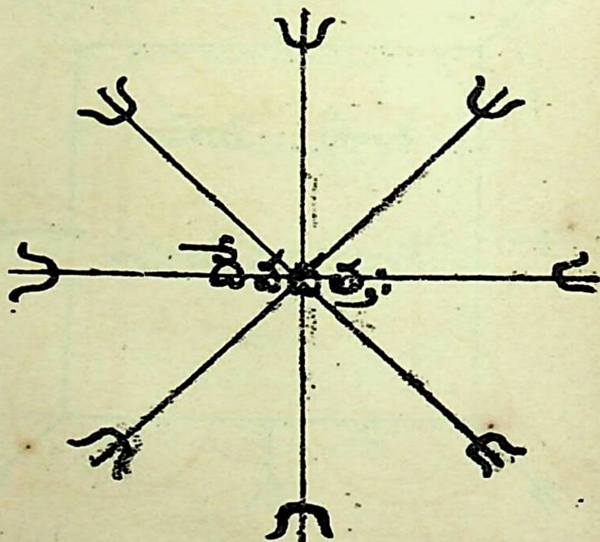
యాత్రాస్తంభనం నామకం యంత్రం ౨౫

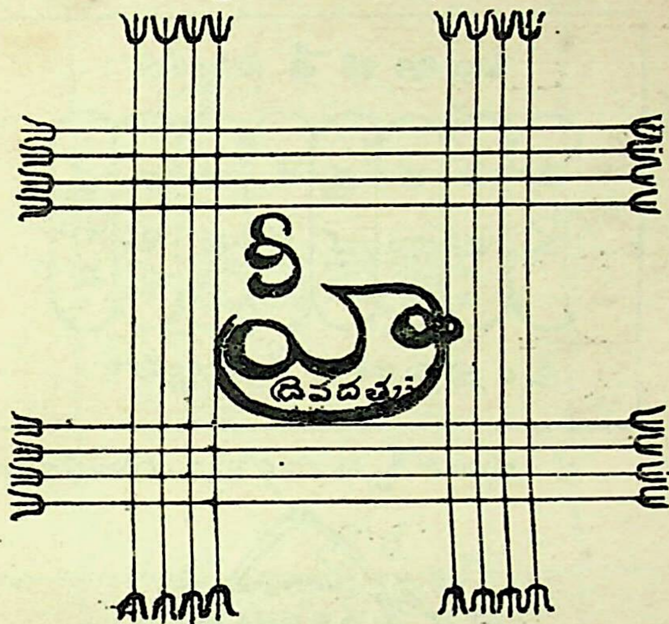

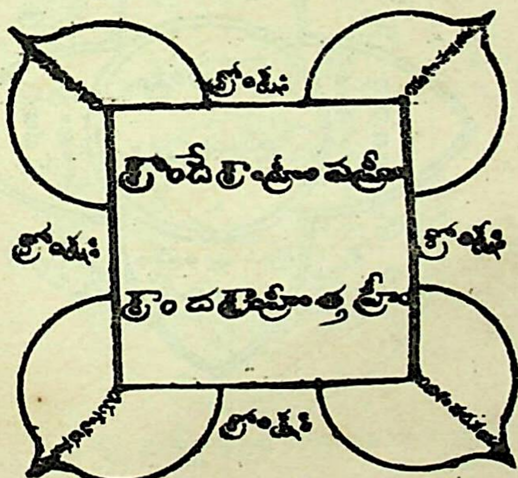
ప్రతివాది ముఖస్తంభనం. ౨౧.

ముఖస్తంభనం. ౨౨.

శత్రుముఖస్తంభనం ౨౮.

పిశున ముద్రణాం నామయన్త్రం ౨౯.

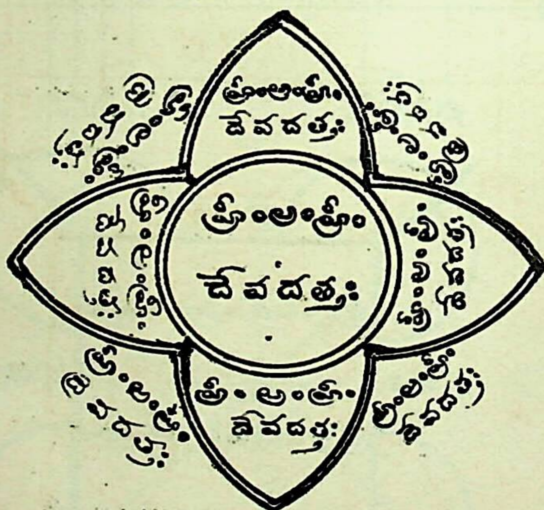
నరనారీ విద్వేషణం నామ యన్త్రం ౩౦.

ఓం అజితే స్వాహా

దే దు	వ భ్ర్గ	ద గా	త్ర భ	దే వ	వ ద	ద భ్ర్గ భ	త్ర గా వ

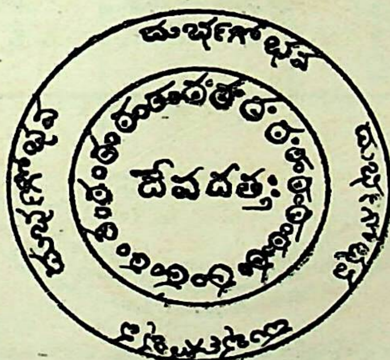
ఓం అపరాజితే స్వాహా

శత్రు విద్వేషణం నామ యంత్రం ౩౧.

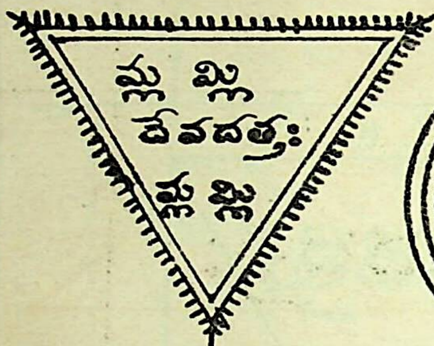
బంధువిద్వేషణాం నామయన్త్రం ౩౬

దేవదత్తః

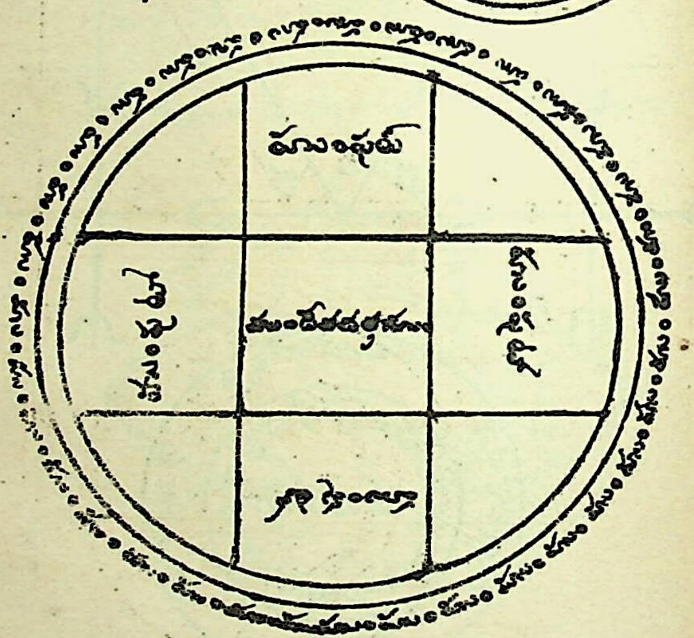
విశ్వ విద్వేషణాంనాము యన్త్రం

శత్రుమారణయంత్రం ౩౪.

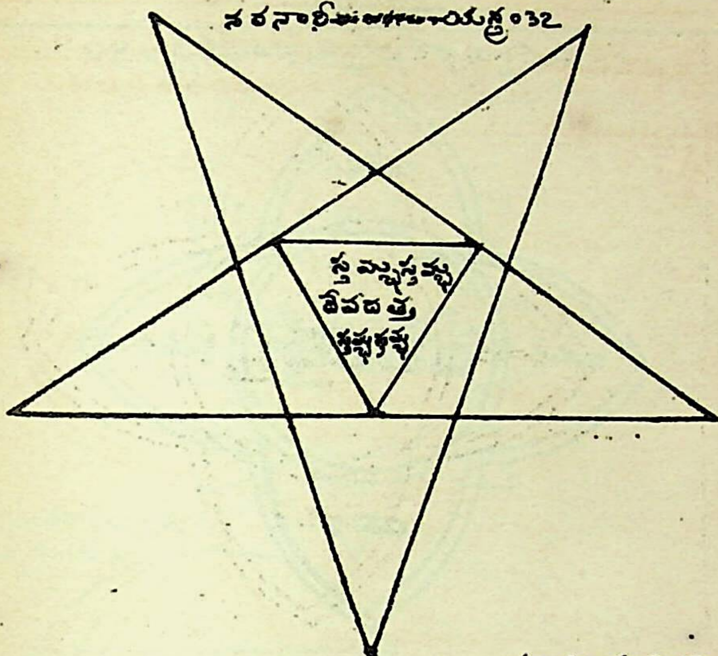

శత్రుమారణయంత్రం ౩౫.

దేశాన్తరస్థశత్రుమారణయంత్రం. ౩౬.

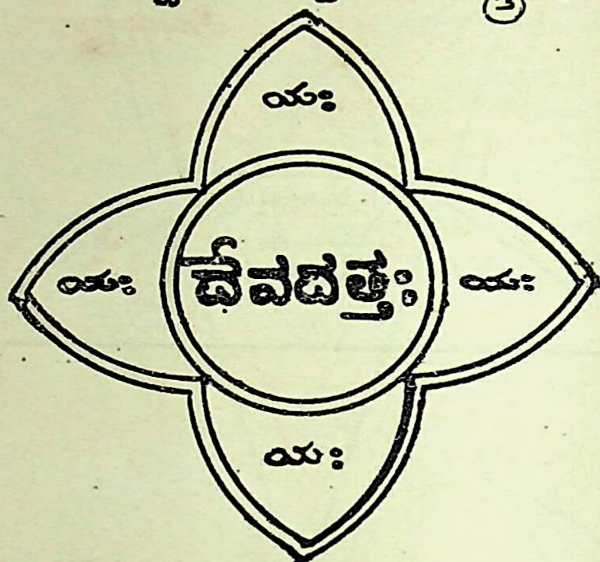
శత్రుబుద్ధినంగామయంత్రం ౩౪

ఓం గం దేవదత్తస్తంభనం
హుం గం దేవదత్తః
హుం గం ఘః స్తంభం గహా

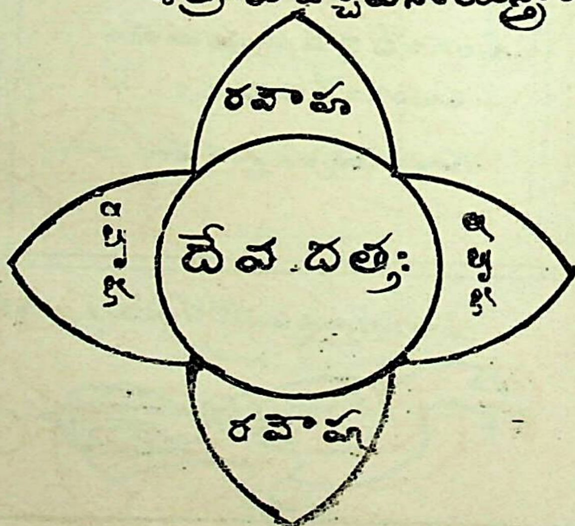
శత్రుబుద్ధి నశరం యన్త్రం ౩౫.

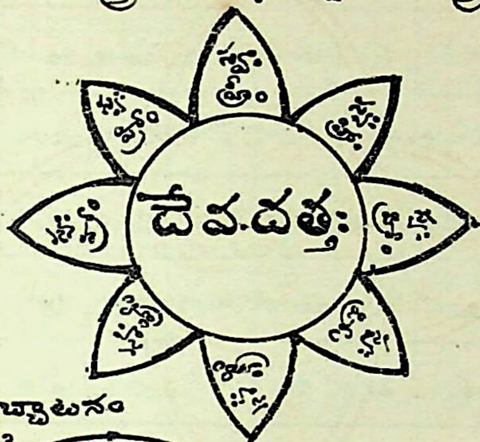
సర్వజనోచ్చాటనయంత్రం ౪౦

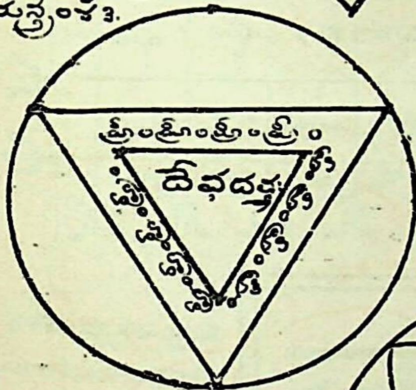
శత్రూరుచ్చాటనయంత్రం ౪౧

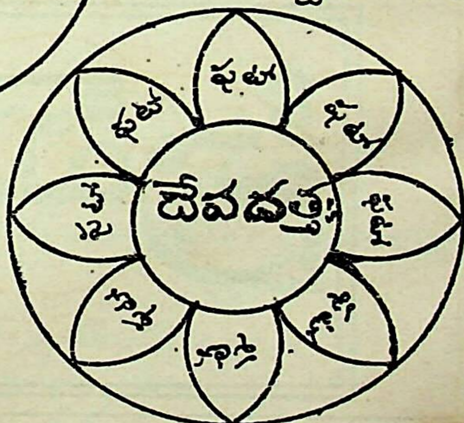
శ్రీఘ్రాంసద్య ఉచ్చాటనం యన్త్రం ౨

త్రైలోక్యోచ్చాటనం
యన్త్రం ౪ 3.

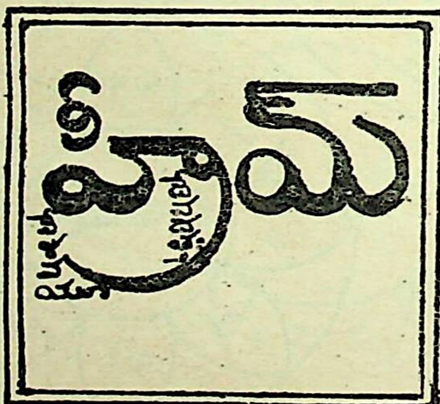

పరమోచ్చాటనం. ౧౪.

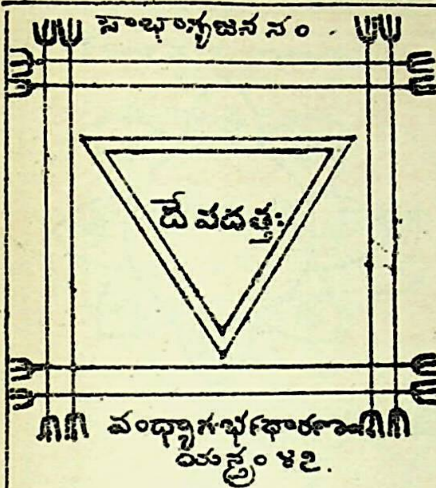

శాంతికం పౌష్టికం నామయన్త్రం ౪౫

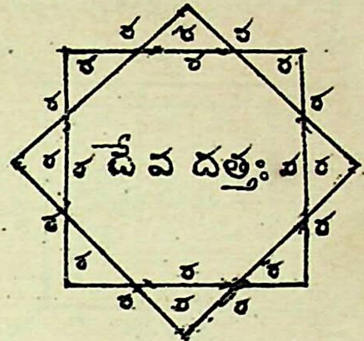
క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం
అం	ఆం	ఇం	ఈం	ఉం	ఊం	ఋం
జం	ఝం	ఞం	టం	ఠం	డం	ౠం
ఛం	భం	మం	యం	రం	ఢం	ఌం
చం	బం	సం	హం	ళం	ణం	ౡం
ఙం	ఫం	షం	శం	వం	తం	ఏం
ఘం	టం	నం	ధం	దం	థం	ఐం
గం	ఖం	కం	అః	అం	ఔం	ఓం
క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం	క్రోం

సర్వవ్యాధిజ్వర
క్షయనాశనం నా
మయన్త్రం ౪౬.

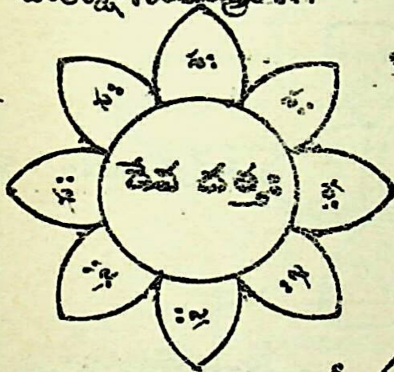

సౌభాగ్యజననం. వంధ్యాగర్భధారణ యంత్రం ౪౭.

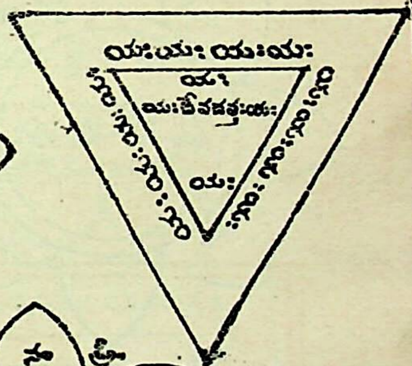

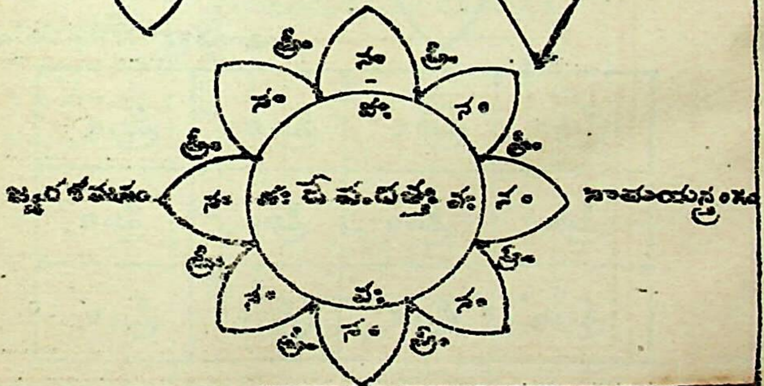
జ్వరనాశనం యన్త్రం ౪౮

బాలరక్షాకరంబు యంత్రం ౪౯.

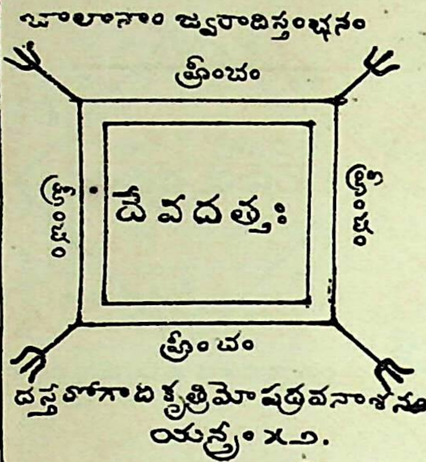
ద్వితీయ జ్వరనాశనంయంత్రం ౫౦

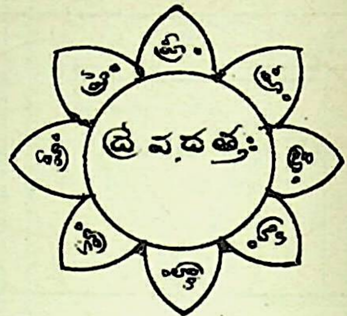

జ్వరశేషహరం నాశనయంత్రం ౫౧

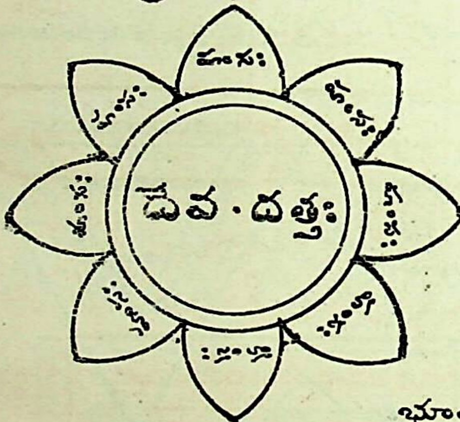
బాలానాం జ్వరాదిస్తంభనం

బాలానాం దోషనాశనం ౫౩

దుష్టరోగాది కృత్రిమోపద్రవనాశన యన్త్రం ౫౨.

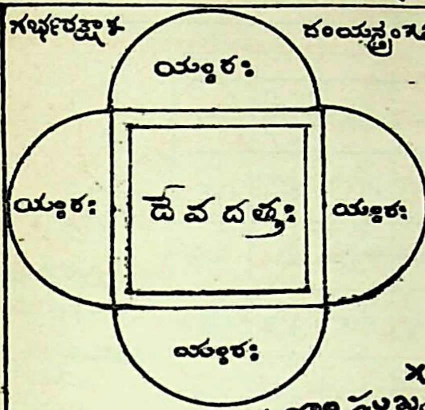

సర్వస్తంభనం ౫౪

భూతత్రాసనం యంత్రం ౫౫

హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం
హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం
హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం	హ్రీం

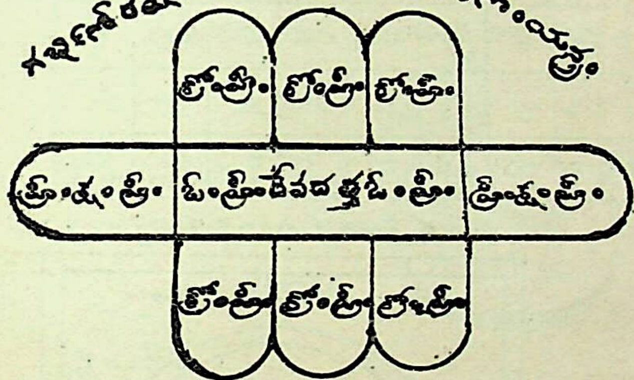
గర్భరక్షాకర యంత్రం ౪౨.

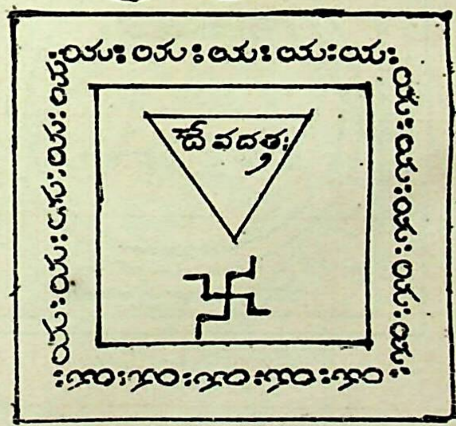
౪౮
సర్వసౌభాగ్యవర్ధనం

అ	ఆ	ఇ	ఈ
ఉ	ఊ	ఋ	ౠ
ఌ	ౡ	ఏ	ఐ
ఓ	ఔ	అం	అః

౪౯
గర్భిణీ స్త్రీణాం సుఖప్రసూతి కరం యంత్రం

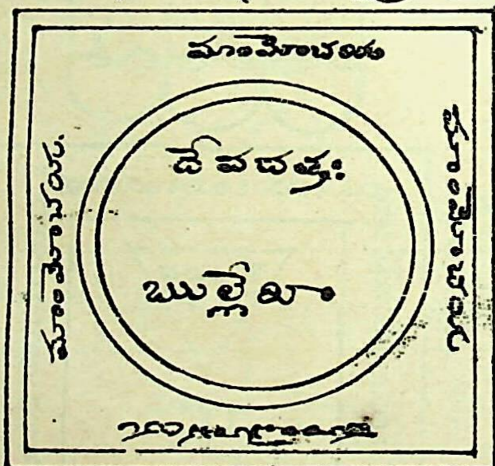
౫౦
భూత ప్రేత
య జ్వరనా
శనం నామ
యంత్రం.

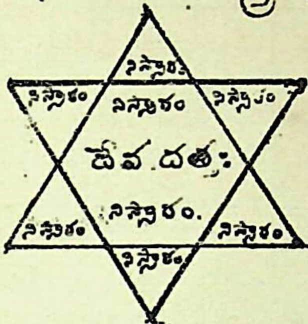
క్షై	జ్ఞై	ర	క్ష్రం	ద	యే	రూ	పా
శ	జ	బ	శం	ద	సీ	బ	నః
భ	దా	వీం	య	మం	త్రాం	తే	ష
ష్ఠా	త్రి	వా	మో	క్షి	ణా	పా	త్రం
త్రం	పా	ణా	క్షి	మో	వా	ష్ఠి	హా
ష	తె	త్రం	మం	య	వీం	దా	భ
నః	బ	సీ	ద	శం	బ	జ	శ
పా	రు	యె	ద	క్ష్రం	ర	జ్ఞై	క్షై

౬౧ ద్యూతవిజయకరం యంత్రం.

బంధమోక్షణాం యంత్రం. ౬౨.

భవమోచనంయన్త్రం:౬౩

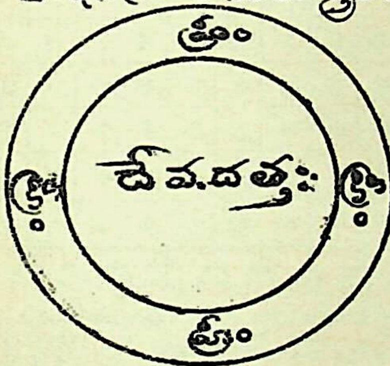

దుశ్స్వప్నశాన్తిప్రమో

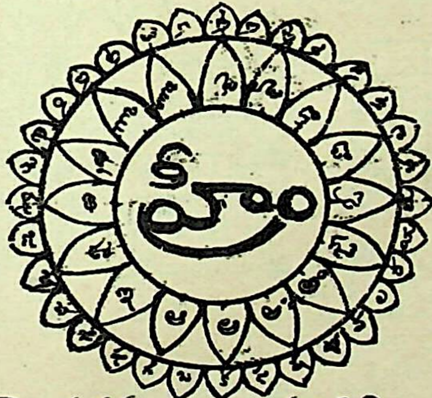
చనంయన్త్రం.౬౪.

బంధనమోచనంయన్త్రం ౬౫

౬౬
బంధమోక్షకరంయన్త్ర

నిగడబంధమోక్షకరం యంత్రం ౬౭

	ఓ		
ష	ఓ	౧	ఘ
బ	ఓ		ం
ప	య		ల
ట	త్రి	శ్రీ	

ఈ యంత్రమును గంధ పుష్పములతో పూజించి చితకే స్తంభమునకు కట్టితే వెన్న వచ్చును (మంత్రము) ఘరిణి ఔదనాధి సకృత స్వాహా)

ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ
ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ
ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ
ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ
ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ	ద	ఠ	ఠ	ఠ	ఠ

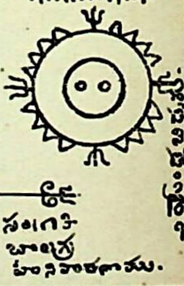
ఈ యంత్రముచే సర్వగ్రహబాధలు నయమగును. - శలానన్య ముడి ఉగును.
తమలపాకున వ్రాసి కట్టిన శీతజ్వరం.

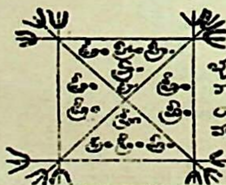
౮	౧౩	౧	౨
౯	౩	౧౧	౧౦
౧౪	౨	౧	౬
౪	౫	౧౩	౧౩

గర్భము నిలుచును.

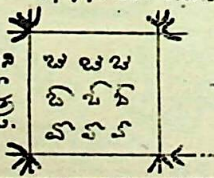
శ్రీం	హ్రీం	శ్రీం	క్రీం	శ్రీం
త్రైం	హ్రాం	ప్రీం	హ్రూం	హ్రః
త్రీం	త్రాం	త్రాం	త్రైం	త్రాం
ద	వ	వ	త్ర	స్వ

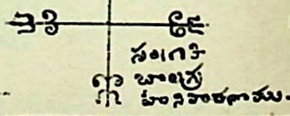
బాలగ్రహములకు

భయము నివారణ యంత్రము.

ణశ్రోత్రేజయంతం । తద్దక్షిణపదద్వయేదక్షిణాం సేకులిశాయుధం। తద్ద
క్షిణపదద్వయే దక్షిణబాహౌసూర్యం । తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణబా
హ వేవసత్యం । తద్దక్షిణపదద్వయే దక్షిణకూర్పరేభృశం । తద్దక్షిణో
పరిస్థితైకపదేదక్షిణప్రబాహావాకాశం । తద్దక్షిణకోణపదే దక్షిణప్రబా
హౌవాయుం ॥ తత్పశ్చిమైకపదే దక్షిణమణిబంధేపూషణం । తత్పశ్చి
మపదేతదుత్తరపదేచదక్షిణపార్శ్వేవితథం । తత్పశ్చిమపదద్వయేదక్షిణ
పార్శ్వేవగృహక్షతం । తత్పశ్చిమపదద్వయేదక్షిణోరౌయమం । తత్ప
శ్చిమపదద్వయేదక్షిణజానౌగంధర్వం । తత్పశ్చిమపదద్వయే దక్షిణజం
ఘాయాం భృంగరాజం । తప్పశ్చిమోపరిస్థితైక పదేదక్షిణస్ఫిచిమృగం।
తత్పశ్చిమ నైఋత్య కోణపదే పాదయోఃపితౄన్ । తదుత్తరైకప
దేవామస్ఫిచిద్వారికం । తదుత్తరపదేతత్ప్రాక్పదేచ వామజంఘా
యాంసుగ్రీవం । తదుత్తరపదద్వయేవామజానౌపుష్పదంతం । తదుత్త
రపదద్వయేవామోరౌవరుణం । తదుత్తరపదద్వయేవామపార్శ్వేఅసు
రం । తదుత్తరపదద్వయేవామపార్శ్వేశోషం । తదుత్తరోపరిస్థితైకప
దేవామమణిబంధేపాపం । తదుత్తరవాయవ్యకోణపదే వామప్రబాహౌ
రోగం । తత్ప్రాగేకపదేవామప్రబాహౌవాహం । తత్ప్రాక్పదేదక్షిణ
పదేచవామకూర్పరేముఖ్యం । తత్ప్రాక్పదద్వయేవామబాహౌ భ
ల్లాటం। తత్ప్రాక్పదద్వయేవామబాహౌవెవసోమం । తత్ప్రాక్పదద్వయే
వామాంసేనర్గం । తత్ప్రాక్పదద్వయే వామశ్రోత్రేఅదితిం । తత్ప్రా
క్పదస్థైకపదేవామనేత్రేదితిం - తద్దక్షిణేశిఖపదాదధః కోణపదేముఖేఆ
పం। ఆగ్నేయేవాయుపదాదధఃకోణపదేదక్షిణహస్తేసావిత్రం। నైఋ
త్యేపితృపదాదధః కోణపదేమేఢ్రేజయం । వాయవ్యేరోగపదాదధః కో
ణపదేవామహస్తేరుద్రం । మధ్యపదేష్వీశానకోణపదాద్దక్షిణపదత్రయే
దక్షిణస్తనేఽర్యమ్ణం । తద్దక్షిణకోణపదే దక్షిణహస్తేనవితారం । తత్ప
శ్చిమపదత్రయేజఠరే దక్షిణభాగేవివస్వంతం । తత్పశ్చిమనైఋత్యకోణ
పదే వృషణయోర్విబుధాధిపం । తదుత్తరపదత్రయే జఠరేవామభాగే

మిత్రం । తదుత్తరవాయవ్యకోణపదే వామహస్తేరాజయక్ష్మాణం । త
త్పార్శ్వపదత్రయేవామహస్తే పృథ్వీధరం । తత్పార్శ్వగీశానకోణపదే ఉరసి
ఆపవత్సం । మధ్యేనవపదేషు హృన్నాభ్యాంబ్రహ్మాణం । తదుత్తరేవృష
వాస్తుం - వాస్తోష్పతేవసిష్ఠోవాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుప్ । వాస్తోష్పత్యావాహ
నేవినియోగః । ఓంవాస్తోష్పతేప్రతిజానీహ్యస్మానితిమంత్రేణస్థాపయేత్।
సచస్వర్ణస్యరూప్యస్యవా। తతోమండలస్యబహిరీశానాగ్నేయనైరృ
త్యవాయవ్యకోణేషు క్రమేణచరకీవిదారీ పూతనాపాపరాక్షసీ పూర్వద
క్షిణపశ్చిమోత్తరదిక్షుక్రమేణ । స్కందమర్యమణంజృంభకంపిలిపిచ్ఛం
చప్రాగ్వన్నామమంత్రైఃసంస్థాప్య । ప్రాగాద్యష్టదిక్షు । ఇంద్రం॥అగ్నిం॥
యమం ॥ నిరృతిం । వరుణం । వాయుం । కుబేరం । ఈశానం। తత్త
న్మంత్రైర్నామభిర్వా స్థాప్యావాహ్యాసనాద్యుపచారైః ప్రత్యేకమేకత్ర
వాపదార్థానుపమయేనకాండానుసమయేనవాభ్యర్చ్య మండలాదీశా
న్యామకాలకమవ్రణంకలశం సంస్థాప్యతత్రగంధౌషధియవదూర్వా
పంచపల్లవసప్తమృత్తికా పంచరత్నానిప్రక్షిప్య । వస్త్రేణాభివేష్ట్యయ
వపూర్ణపూర్ణపాత్రం నిధాయవరుణమావాహ్య తత్రతీర్థాన్యావా
హయేత్ । తతఆచార్యోన్వాధానంకుర్యాత్ । తత్రచక్షుషీఆజ్యేనేత్యం
తముక్త్వానవగ్రహానముకసంఖ్యాభిః సమిద్భిస్తిలాజ్యాహుతిభిశ్చ అధిదే
తాప్రత్యధిదేవతాః వినాయకాదీనముకసంఖ్యాభిః సమిత్తిలాజ్యాహు
తిభిః శిఖ్యాదిపంచచత్వారింశద్దేవతా అముకసంఖ్యకాభిః సమిత్తిలపా
యసాజ్యాహుతిభిర్వాస్తోష్పతేతిచతసృభిఃఋగ్భిఃక్రమేణాముకసంఖ్యాభి
ర్బిల్వసద్బీజైర్వా చరక్యాదీనముకసంఖ్యయాసమిదాది చతురాహుతిభి
రితి ప్రధానదేవతాః సంకీర్త్యశేషేణ స్విష్టకృతమిత్యాద్యుక్త్వానమిదా
దీన్జుహుయాత్ ।తతఃప్రణీతాప్రణయనాంతంకృత్వాశిఖ్యాదిదేవతాభ్యః
ప్రత్యేకమముష్మైంత్వేతిపాయసం నిరూప్యార్చనాంతంకుర్యాత్ । తతో
యజమానోగ్నేర్దక్షిణత ఉపవిష్టఃసర్వదేవతాద్రవ్యాణిచసంకీర్త్యత్యాగం
భ్యపతాప్తుత్తుష్ణేత్ । వమమేదిసపత్నత్యాగంకుర్యాత్ ।బహ్వృచత్వేక

ర్తృకే హోమే ప్రత్యాహుతిస్వత్వత్యాగస్య కర్తుమశక్యత్వాత్ తత ఆచార్య ఇధ్మాధానాదికృత్వాప్రధానహోమం సర్త్విక్కుర్యాత్ ॥ తత్ర ద్రవ్యాణి తత్తత్సంఖ్యాచోచ్యతే । నవగ్రహేభ్యః క్రమేణఅర్కపాలాశ ఖాదిరాపామార్గపిప్పలోదుంబర శమీదూర్వాకుశాఖ్యాః సమిధః ప్రత్యేకమష్టోత్తర శతమష్టావింశత్యష్టౌవా ప్రాదేశమాత్రా స్తత్సంఖ్యాశ్చతిలాహుతీర్జుహుయాత్ । యదా తేభ్యశ్చరురపితదాప్యాహుతి సంఖ్యా సైవ కేచిత్త్వేకైకాచర్వాహుతిరిత్యాహుః । తతోఽధిదేవతాప్రత్యధిదేవతా వినాయకాదిభ్యశ్చ న్యూనసంఖ్యయాతథైవ తద్గ్రహాధిదేవతాదిభ్యస్తత్తద్గ్రహసమిధః పలాశోవాగ్రహాణామష్టపక్షే ఏతాభ్యశ్చ తస్ర ఇతిశిష్టాః ॥ అత్రతిసృభిర్దూర్వాభి రేకాహుతిరితిసంఖ్యాకార్యా కుశే త్రిపత్రైస్త్రైకేతి । తతఃశిఖ్యాదిభ్యః ప్రాగుక్తప్రణవాది స్వాహాంతనామభిః ప్రత్యేకమష్టసహస్రమష్టశతమష్టావింశతి రష్టౌవాహుతిభిః సమిత్తిల పాయసాజ్యంజుహుయాత్ । అత్రసమిధ ఉదుంబరస్య ముఖ్యాస్తదలాభే అశ్వత్థాదీనామపి। సర్వాఃసమిధోమధుఘృతదధిక్షీరైర్వాభ్యక్తాహోతవ్యాః । తిలాఃకృష్ణాఏవ యవాగౌరఏవ కేచిత్తిలేషుయవానాహుః। వాస్తోష్పతఇతిచతసృభిఃక్రమేణసమిత్తిల పాయసాజ్యం ప్రత్యేకమష్టోత్తర శతం। తతోవాస్తవేవాస్తోష్పతేధ్రువేతిచ ప్రత్యృచంపంచపంచపక్వైకం వాఘృతాక్తం బిల్వంజుహుయాత్ । వాస్తోష్పతఇతి చతసృణాం వసిష్ఠోవాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుప్ అంత్యాగాయత్రీహోమేవినియోగః । వాస్తోష్పతేధ్రువేవాస్థూణామితి బహిర్వాస్తోష్పతిర్బృహతీహోమే వినియోగః । తతశ్చరక్యాదిభ్యోముఖ్యం న్యూనసంఖ్యయాచత్వారి ద్రవ్యాణిజుహుయాత్ । ముఖ్యోఽష్టసంఖ్యాయాం అన్యత్రచతుస్సంఖ్యయా మితిశిష్టాః । ఏతానిసర్వాణిద్రవ్యాణి హస్తేనైవహోతవ్యాని । తతఃస్విష్టకృదాది ప్రాయశ్చిత్త హోమాంతంకృత్వా । ఇంద్రాదిదిక్పాలేభ్యశ్చ సదీపమాషభక్తబలిందత్వా । స్రుచ్యాజ్యంద్వాదశగ్రహీతం చతుఃగృహీతంవాకృత్వానాళికేరాదిఫలం తత్రసంస్థాప్యమూర్ధాన మితిపూ

ర్ణాహుతింజుహుయాత్ । మూర్ధానందివోభారద్వాజో వైశ్వానర
స్త్రిష్టుప్ హోమేవినియోగః । తతఃప్రణీతావినయనాదికర్మశే
షంసమాప్య। వాస్తుమండలపశ్చిమదేశేశిఖినే ఏషతేపాయస బలిర్నమ
మేత్యేవంశిఖ్యాదిభ్యోబలిందద్యాత్ । తార్విప్రైఃఘృతయుతపాయసేన
క్షత్రియాద్యావక్ష్యమాణైఃపక్వైస్తదభావేపాయసేనేతి। తతశ్చరక్యాది
భ్యస్తథైవమాషభక్తబలిందద్యాత్ ॥ తతఆచార్యాదయస్సముద్రజ్యేష్ఠా
ఇత్యాదివైదికైః సురాస్త్వేత్యాదిపౌరాణైశ్చమంత్రైర్యజమానం
సపత్నీకం శాంతికలశోదకేనాభిషిచ్యసర్వౌషధీభిరనులిప్యస్నాపయేయుః॥
తతఃఆచార్యోబ్రహ్మస్థానేసురూపాంసుభూషితాం స్త్రీరూపాంపృథ్వీం
ధ్యాత్వా । ఓంధరాయైనమఇతిమంత్రేణపూజయేత్ సర్వదేవమయం
వాస్తు వాస్తుదేవమయంపరమితి ॥ తతోగృహంప్రాగాదిత్రిసూత్ర్యా
పావమానేనసూక్తేన రక్షోఘ్నేనచత్రిసూత్రేణవేష్టయేత్ । ఛిన్నేసూ
త్రేశుభం- తతోదుగ్ధపూర్ణయాచస్తనకుంభ్యాజలపూర్ణయాచస్తన
కుంభ్యాతథైవసూక్తద్వయేనధారాద్వయమవిచ్ఛిన్నాంకుర్యాత్ ॥ తతో
యజమానోగృహస్యాగ్నేయే ఆకాశపదేజానుదఘ్నమవటంఖాత్వాతం
గోమయేనోపలిప్యశుక్లచందనపుష్పాక్షతాదిభిరలంకృత్య శాల్యాదిసప్త
బీజానిదధ్యోదనంచప్రక్షిప్యనవకుంభ జలపూర్ణం శుక్లైక పుష్పయుతం
గంధాదిభిరర్చితం హస్తద్వయేనాదాయజానుభ్యామవనీంగత్వా । ఓంన
మోవరుణాయేతితజ్జలేనగర్తంపూరయేత్ ॥ తత్రావర్తేప్రదక్షిణేపు
ష్పేచోర్ధ్వముఖేశుభం । తతోమృన్నిర్మితపేటికాయాం సప్తబీజద
ధ్యోదనశైవాలఫలపుష్పాణి ప్రక్షిప్యపూర్వస్థాపితంవృషవాస్తుంతూర్య
మంగళఘోషేణానీయతస్యాంసంస్థాప్యగంధాదిభిః సంపూజ్యప్రార్థయే
ద్వాభ్యాం ॥ పూజితోసిమయావాస్తో హోమాద్యైరర్చనైశ్శుభైః ।
ప్రసీదపాహివిశ్వేశ దేహిమేగృహజంసుఖం ॥ వాస్తుపురుషనమస్తేస్తు
భూశయ్యానిరతప్రభో। మద్గృహేధనధాన్యాది సమృద్ధింకురుసర్వదేతి।
తతఃపేటి [illegible] నేవ ॥ సశైలసా

గరాంపృథ్వీంయథావహసిమూర్ధని ॥ తథామాంవహకల్యాణి పత్నీ
పుత్రాదిభిస్సహేతి । గర్తేచతస్మైవమృదాపూరితే మృదాధికే ఉత్త
మంసామ్యే మధ్యమంన్యూనత్వేత్వధమం ఫలంవిదధ్యాత్ - గర్తోఽ
పరిభూమింగోమయేనో పలిప్యశుక్లపుష్పగంధాక్షతై ర్భూషయేత్ ।
తతోఽగ్నేః పశ్చిమత ఆచార్యం సంపూజ్యాలంకృతాంసవత్సాంగాం వాసో
యుగంచదక్షిణాం దత్వాబ్రహ్మాద్యృత్విగ్భ్యో యథాశక్తి దక్షిణాందత్వా
గ్రహాణాం శిఖ్యాదివాస్తుదేవతానాంచపూజాంకృత్వాక్షమాప్య। ఉత్తిష్ఠ
యాంతుదేవేతివిసృజ్య ఆచార్యహస్తేప్రతిపాద్యాగ్నిం సంపూజ్యగచ్ఛ
గచ్ఛేతివిసృజ్యబ్రాహ్మణైః సహశాంతింపాఠయిత్వాగ్రహాదీనాం శిఖ్యాదీ
నాంచప్రీతయే ప్రత్యేకం స్త్రీనైకైకంయథాశక్తి వాబ్రాహ్మణాన్ సంభో
జ్యాశిషోగృహీత్వా సుహృద్యుతోభుంజీతఏవం ప్రథమేహ్నివాస్తుశాం
తింవిధాయద్వితీయేహ్నిగృహప్రవేశంకుర్యాత్ ॥ తచ్చేత్థం-నవంజలపూ
ర్ణంపల్లవోపేతం దూర్వాయుతం । సుధాలిప్తవస్త్రవేష్టితం సపూ
ర్ణపాత్రం సఫలంకలశమంజలినాగృహీత్వా యజమానోబ్రాహ్మణా
న్వితః సదారపుత్రస్తూర్యఘోషేణగృహంప్రవిశ్య ప్రధానగృహమధ్యే
ధాన్యోపరితం కలశంస్థాపయేత్ తతోగృహేస్థైర్యార్థంపుణ్యాహం
వాచయిత్వా బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వా శిషోగృహీత్వా సుహృద్యుతో
భుంజీత । ఇతివాస్తుశాంతిప్రయోగః- కేచిత్వేకాశీతిపదపవమండలస్థాపన
పూజనహోమబలిదానేషుబ్రహ్మాదిపూర్వత్వమిచ్ఛంతి । తథా-మధ్యే
నవపదేషువాస్తో హృన్నాభ్యాబ్రహ్మేతత్ప్రాక్ । సంలగ్నపదత్రయే దక్షి
ణహస్తేఅర్యమ్ణం। బ్రహ్మపదసంలగ్నదక్షిణపదత్రయే జఠరేదక్షిణభాగే
వివస్వాన్। బ్రహ్మపదపశ్చిమసంలగ్నపదత్రయే జఠరేవామభాగేమిత్రం।
తస్యైవోదక్సంలగ్నపదత్రయేనామస్తనే పృథ్వీధరః । బ్రహ్మపదసంలగ్న
ఈశానపదేఉరస్యాపవత్సః ॥ ఆగ్నేయపదేదక్షిణహస్తేసవితా । నైఋ
త్యపదేవృషణయోర్విబుధాధిపః । వాయవ్యపదేవామహస్తేరాజయక్ష్మా
అపవత్సపదసంలగ్నేశానపదేముఖేఆపః ॥ సవిత్రుపదసంలగ్నాగ్నేయపదే

दक्षिणहस्ते सावित्र्यः॥ विबुधाधिपपदसंलग्ने नैऋत्यपदे मेढ्रे जयः।
राजयक्ष्मपदसंलग्न वायव्यपदे वामहस्ते रुद्रः। मण्डलेशानको
णपदात् शिख्यादीन् दित्यन्तान् प्राग्वत् संस्थाप्य चरक्यादीन् प्राग्व
दावाह्य तेनैव क्रमेण पूजन होमादि कुर्यात् इतरत्पूर्व
वदिति। इति गृह्योक्तवास्तुशान्तिः. *

अथ मण्डूकवास्तुशान्तिः.

प्रासादारामादौ तु चतुष्षष्टिपदमण्डलं कुर्यात्। तत्र
लक्ष्मीयशोवती कान्ता सुप्रिया विमला शिवा - सुभगा सुमतीडा
एतैर्नवभिर्नामभिः प्रागग्रा नव रेखा उदक्संस्थाः कृत्वाथ
धान्यां - प्राणां - विशालां - स्थिरां - भद्रां - जयां - निशां -
विरजां - विभवां - एतैर्नवभिर्नामभिरुदगग्राः प्राक्सं
स्थानव रेखाः कृत्वा मध्यमपद चतुष्टयमेकीकृत्य ततोऽकोणचतुष्ट
याद्बहिः कोणचतुष्टयं च गत रेखाभिः पदान्यर्धीकृत्य शिख्यादीन् स्थाप
येत् तत्र ईशानपददक्षिणार्धे शिरसि शिखिनम्। तद्दक्षिणसार्धपदे द
क्षिणनेत्रे पर्जन्यम्। तद्दक्षिणपदद्वये दक्षिणनेत्रे जयन्तम्। तद्दक्षिण
पदद्वये दक्षिणांसे कुलिशायुधम्। तद्दक्षिणपदद्वये दक्षिण बाहौ
सूर्यम्। तद्दक्षिणपदद्वये दक्षिणबाहौ एव सत्यम् तद्दक्षिणसार्धपदे
दक्षिणकूर्परे भृशम्। तद्दक्षिणाग्नेयपदार्धे दक्षिणप्रबाहौ
आकाशम्॥ तत्पश्चिमार्धे दक्षिणबाहावेव वायुम्। तत्पश्चिमसार्ध
पदे दक्षिणमणिबन्धे पूषणम्। तत्पश्चिमपदद्वये दक्षिणपार्श्वे वित
थम्। तत्पश्चिमपदद्वये दक्षिणपार्श्वे एव ग्रहक्षतम्। तत्पश्चिमपदद्व
ये दक्षिणोरौ यमम्। तत्पश्चिमपदद्वये दक्षिणजानौ गन्धर्वम्।
तत्पश्चिमसार्धपदे दक्षिणजङ्घायां भृङ्गराजम्। तत्पश्चिमनैऋ
त्यसार्धपदे दक्षिणस्फिचि मृगम्। तदुत्तरपदार्धे पादयोः पितॄन्।
तदुत्तरपदार्धपदे वामस्फिचि दौवारिकम्। तदुत्तरपदद्वये वा
मजङ्घायां सुग्रीवम्। तदुत्तरपदद्वये वामजानौ पुष्पदन्तम्।

తదుత్తరపదద్వయేవామోరౌవరుణం। తదుత్తరపదద్వయేవామపార్శ్వే ఆసురం । తదుత్తరసార్ధపదేవామపార్శ్వేఏవశోషం । తదుత్తరవాయవ్యపదార్ధేవామమణిబంధేపాపం।తత్ప్రాక్పదార్ధే వామప్రబాహౌ రోగం । తత్ప్రాక్సార్ధపదేవామప్రబాహౌవేవాహిం । తత్ప్రాక్పదద్వయేవామకూర్పరేముఖ్యం । తత్ప్రాక్పదద్వయేవామబాహౌభల్లాటం। తత్ప్రాక్పదద్వయేవామబాహౌవేవసోమం । తత్ప్రాక్పదద్వయేవామాంసేసర్పం । తత్ప్రాక్సార్ధపదేవామశ్రోత్రేఅదితిం। తత్ప్రాగర్ధపదేవామనేత్రేదితిం। మధ్యపదేషుఈశానపదోత్తరార్ధే ముఖేఆపం। ఆగ్నేయపదోత్తరార్ధేదక్షిణహస్తేసావిత్రం । నైఋత్యపదోత్తరార్ధేమేఢ్రేజయం॥ వాయవ్యపదోత్తరార్ధేవామహస్తేరుద్రంమధ్యాత్ప్రాక్పదద్వయేదక్షిణస్తనేఽర్యమణం। ఆగ్నేయపదదక్షిణార్ధే దక్షిణహస్తేసవితారం। తత్పశ్చిమపదద్వయే జఠరేదక్షిణేవివస్వంతం । నైఋత్యపదపూర్వార్ధే వృషణయోర్విబుధాధిపం। తదుత్తరపదద్వయే జఠరేవామేమిత్రం।వాయవ్యపదపశ్చిమార్ధేవామహస్తేయక్ష్మాణం। తత్ప్రాక్పదద్వయేవామస్తనేపృథ్వీధరం । ఈశానపదదక్షిణార్ధేఉత్తరస్యామాపవత్సం।మధ్యమపద చతుష్టయేహృన్నాభౌబ్రహ్మాణం॥ తతఉత్తరేవాస్తోష్పతఇతికలశేవాస్తుం। చరక్యాదిస్థాపనంపూర్వవత్ । తత్రతత్రగ్రహపదేప్రాసాదాదిపద్యమూహ్యం। అపరేహ్నిప్రవేశశ్చాత్రనాస్తి । అన్యత్సర్వమవిశేషం । ఇతిశ్రీవిద్వద్బృందవంద్య పాదపద్మ శ్రీనారాయణభట్ట సూరిసూను రామకృష్ణభట్టరచితః పౌరాణవాస్తుశాంతి ప్రయోగః—

ఇదానీంసూత్రోక్తవాస్తుశాంతి రభిధీయతే సాచద్విజానాంపూర్వోక్తయాసముచ్చీయతే । పూర్వోక్తాయామశక్తౌస్వసూత్రోక్తైవకర్తవ్యా తథాపిసిద్ధేః । యేషాంతుసూత్రేనాస్తితేషాం శూద్రాణాంచపూర్వోక్తైవ తస్యాఃసర్వసాధారణ్యేనవిధానాత్ । అతశ్చనశూద్రమాత్రవిషయత్వం తస్మాత్సూత్రోక్తాపూర్వయాసముచ్చీయతే । తత్రాశ్వలాయనీయ సూత్రోక్తాయాః ప్రయోగః। కాష్ఠాదినిర్మితం సంపన్నం

గ్రహంవ్రీహ్యాది బీజసంయుతంశోభనే ముహూర్తే బ్రాహ్మణైస్సహ
తూర్యఘోష పురస్సరంప్రవిశ్య శుచిదేశేచతస్రః శిలాఃసంస్థాప్యతాసు
దూర్వాన్నిధాయతత్రమణికసంజ్ఞం మృదాభాండంస్థాపయేదనేన। పృథి
వ్యాఅధిసంభవేతి అరంగరోవవాదీతి త్రేధాబద్ధోవరత్రయా। ఇరాము
హప్రశంసత్యనిరామయబాధతామితివా । తతోమణికేజలమాసించేద
నేన! మెనరాజావరుణోరేవతీభిరాస్మిన్స్థానేతిష్ఠతు మోదమానాః। ఇరాం
వహంతోఘృతముక్షమాణా మిత్రేణసాకంసహసంవిశంత్వితి । తతస్త
జ్జలంపాత్రాంతరే ఆదాయతత్రగంధదూర్వాః శమీశాఖాముదుంబర
శాఖాంవ్రీహీన్పల్లవాన్ఫలంహిరణ్యంచక్షిప్త్వాదూర్వాభిః శాఖాభ్యాం
చసర్వంగృహంప్రాగాదితః ప్రదక్షిణంవ్రజన్త్రిఃప్రోక్షేదనేనసూక్తేన-
శన్నఇంద్రాగ్నీఇతిపంచదశర్చస్యవసిష్ఠోవిశ్వేదేవాస్త్రిష్టుప్ప్రోక్షణేవి
నియోగః। సకృతసూక్తపాఠః। తతఃప్రాగాదితస్త్రిరవిచ్ఛిన్నాముదకధా
రాందద్యాదనేన తృచేన ఆపోహిష్ఠేతితృచస్యాంబరీషః సింధుద్వీప ఆపో
గాయత్రీధారాయాంవినియోగః అత్రాపిత్రిసకృత్పాఠః। తతోమధ్యేగృ
హ్యమగ్నింప్రతిష్ఠాప్యవాస్తోష్పతిం చతుర్వారమితిప్రధానంసంకీర్త్యఆ
న్వాధాయ పూర్ణపాత్రనిధానాంతంకృత్వా వాస్తోష్పతమెచతురుంకృ
త్వాతూష్ణీంనిరూప్యతథైవప్రోక్ష్యాజ్యభాగాంతంకృత్వావదాన ధర్మేణా
వదాయవాస్తోష్పతఇతిచతుర్భిర్మంత్రైః స్వాహాంతైర్జుహుయాత్-
వాస్తోష్పతఇతిచతసృణాం వాస్తోష్పతిస్త్రిష్టుభోంత్యాగాయత్రీ హో
మేవినియోగః । వాస్తోష్పతఇదంనమమేతి సర్వత్రత్యాగః ॥ తతఃస్వి
ష్టకృతాది హోమశేషం సమాప్యశిష్టేనచరుణాన్యేన చాన్నేనశతం
తదర్ధం సామాన్య పరిభాషయాబహువచనాద శక్తస్త్రీన్వా బ్రాహ్మ
ణాన్భోజయేత్ । చరోఃపూర్వంతత్రాన్యః పాకోనకార్యః ॥ తతఃశివం
వాస్తుశివం వాస్త్వితిభవంతోబ్రువంత్వితి బ్రాహ్మణాన్బ్రూయాత్-
తైఃశివంవాస్తుశివం వాస్త్విత్యుక్తః । సుహృద్యుతోభుంజేతేతి । విశీర్ణ
గృహసజ్జీకరణేప్యేతదిష్యతే । సాధారణశాంతివత్ । ఇతిశ్రీరామకృష్ణ

రచితాశ్వలాయన గృహ్యోక్తవాస్తు శాంతిప్రయోగః ప్రాసాద వాస్తుశాంతి ప్రతిష్ఠారాజాభిషేకాదికంతు మత్కృతేపూర్వ కమలాకరేజ్ఞేయం। బోధాయనసూత్రే॥ అథాతోగృహవృద్ధిమిచ్ఛన్మాసిమాస్యావృతౌ సంవత్సరేవాఽఽపూర్యమాణపక్షే పుణ్యేనక్షత్రే గృహశాంతి మారభేతాపామార్గపలాశ శమీశిరీషోదుంబరసదాభద్రముస్తా తృణైరింద్రవల్యాచ గృహంసమార్జ్యమానో మహాస్తంమానస్తోక ఇతిపంచగవ్యేన దర్భముష్టినావాసంప్రోక్ష్య యతఇంద్రభయామహే స్వస్తిదావిశస్పతి రితిద్వాభ్యాం కృణుష్వపాజఇత్యేతే నానువాకేన సిద్ధార్థాన్సంప్రకీర్య వాస్తుమధ్యేగ్నిం ముఖాత్కృత్వా పక్వాజ్జుహోతి వాస్తోష్పతే వాస్తోష్పత ఇతిద్వాభ్యామథాజ్యాహుతీరుపజుహోతి వాస్తోష్పతే ధ్రువాస్థూణామితి షడ్భిరనుచ్ఛందసంసావిత్ర్యా సహస్రంజుహుయాత్ స్విష్టకృత్ప్రభృతిసిద్ధమాధేను వరప్రదానాద్బ్రాహ్మణా నన్నేన పరితుష్యపుణ్యాహంస్వస్తి ఋద్ధిమితివాచయేత్ ఏవంప్రయుంజానోమహాంతం పోషంపుష్యంతిబహవఃపుత్రాభవంతి నైవబాలాః ప్రమీయంతే నైవగ్రహోవ్యాధయోగృహ్ణంతి నదంష్ట్రిణోపఘాతయే ద్యున్నతస్కరసర్ప రాక్షసపిశాచాబాధంతే యదిగావః ప్రతప్యేరన్ గవాంమధ్యే ఆహుతిసహస్రంజుహుయాద్గవాం శాంతిరిత్యాచక్షతే ద్విపశ్చతుష్పదాంచైతదేవవ్యాచక్షతే వాసోనత్విశిత్యాహ భగవాన్బోధాయనః ఇతిబోధాయనోక్తగృహాదిశాంతిః॥

అథ దుష్టరజోదర్శనశాంతిః.

తత్ఫలమాహ॥ అమారిక్తాష్టమీషష్ఠీ ద్వాదశీప్రతిపత్స్వపి। పరిఘస్యాపిపూర్వార్ధే వ్యతీపాతేచవైధృతౌ॥ సంధ్యాసూపప్లవేవిష్టావశుభంప్రథమార్తవే। ఉపప్లవోగ్రహణం॥ రోగీపతిర్వ్రతాదుఃఖి పుత్రిణీభోగభాగినీ। పతివ్రతాక్లేశభాగీ సూర్యవారాదిషుక్రమాత్॥ వైధవ్యంసుతలాభశ్చ మైత్రంశత్రువినాశనం। మిత్రలాభఃశత్రుహానిః కుమతిర్బంధునాశనం॥ మరణంవంశవృద్ధిశ్చ నిరాహారఃకులక్షయః। తేజ

శ్చసుతనాశశ్చ కులహాని స్తిథిక్రమాత్ ॥ గర్గః ॥ సుభగా చైవ సుశీలా వంధ్యాపుత్రసమన్వితా । ధర్మయుక్తా వ్రతఘ్నీ చ పరసన్తానమోదినీ ॥ సుపుత్రా చైవ దుష్పుత్రా పితృవేశ్మరతా సదా । దీనా ప్రజావతీ చైవ పుత్రాఢ్యా చిత్రకారిణీ ॥ సాధ్వీ పతిప్రియా నిత్యం సుపుత్రా కష్టచారిణీ । స్వకర్మనిరతా హింస్రా పుణ్యపుత్రాదిసంయుతా ॥ నిత్యం ధనచయాసక్తా పుత్రధాన్యసమన్వితా । మూర్ఖా వజ్ఞా పుణ్యవతీ దస్రాద్యృక్షక్రమాత్ఫలం ॥ నారదః ॥ కులీరవృషచాపాంత్య నృయుక్కన్యాతులాఘటాః । రాశయశ్శుభదా జ్ఞేయా నారీణాం ప్రథమార్తవే ॥ గర్గః ॥ సుభగా శ్వేతవస్త్రా స్యా ద్దృఢవస్త్రా పతివ్రతా । క్షౌమవస్త్రా క్షితీశా స్యా న్నవవస్త్రా సుఖాన్వితా ॥ దుర్భగా జీర్ణవస్త్రా స్యాద్రోగిణీ రక్తవాససా ॥ నీలాంబరధరా నారీ పుష్పితా విధవా తతః । వస్త్రే స్యుర్విషమా రక్త బిందవః పుత్రమాప్నుయాత్ ॥ సమాశ్చేత్కన్యకా చేతి ఫలం స్యాత్ప్రథమార్తవే । స్త్రీసంగవర్జనమాహ వసిష్ఠః ॥ ప్రభాతదోషే యది దృశ్యతే తత్పుష్పం తదా శాంతికకర్మ కార్యం । విసర్జయే ద్దేవత యైకశయ్యాం యావద్రజో దర్శనముత్తమే హ్ని ॥ జ్యోతిర్నిబంధే వసిష్ఠః ॥ ఆద్యర్తౌ పౌషశుక్రోర్జమధుశుచినభస్యశ్శుభాః పాపవారారిక్తాపర్వాష్టషష్ఠ్యః పరగృహకుపదే రాత్రిసంధ్యాఽపరాహ్ణః ॥ మిశ్రోగ్రామూలతీక్ష్ణా వివరమనరుణోల్పాధికాస్రంగ రాష్టో త్పాతా పాపస్య లగ్నం నసదరుణజరన్నీలచిత్రాంబరంచ ॥ ఆద్యర్తౌ దుర్భగా నారీ విష్కంభే చేద్రజస్వలా ॥ వంధ్యా చైవాతిగండే చ శూలే శూలవతీ భవేత్ । గండేషు పుంశ్చలీ నారీ వ్యాఘాతే చాత్మఘాతినీ ॥ వజ్రే చ స్వైరిణీ ప్రోక్తా పాతే చ పతినాశినీ । పరిఘే మృతవంధ్యా చ వైధృతౌ పతిమారిణీ ॥ శేషాశ్శుభావహా యోగా యథానామఫలప్రదాః ॥ శాంతౌ కృతాయామపీత్యర్థః ॥ శాంతిమాహ ప్రయోగపారిజాతే శౌనకః ॥ సర్తవానాన్తు నారీణాం శాంతిం వక్ష్యామి శౌనకః । పంచమే హ్ని చతుర్థే వా గ్రహాతిథ్యపురస్సరం ॥ ద్రోణప్రమాణధాన్యేన వ్రీహిరాశిత్రయం యతః । కుంభత్రయం న్యసేద్రాశౌ తన్తువస్త్రాదివే

ష్టితం । పూరయేత్తీర్థసలిలైః ప్రతికుంభంపృథక్పృథక్ ॥ సూక్తేనా
ధనవర్చేన ప్రసువఆపఇత్యథ । ఋచాయాప్రవత స్తద్వద్గాయత్ర్యా
చతతఃక్రమాత్ ॥మధ్యకుంభేక్షిపేద్ధాన్యమౌషధానిచహేమచ। ఉదుంబ
రంకుశాదూర్వారాజీవవటబిల్వకాం॥ విష్ణుక్రాంతాంచతులసీంబర్హి
షంశంఖపుష్పిణీం । శతాంవర్యశ్వగంధాంచనిర్గుండీంసర్షపద్వయం। అ
పామార్గంపలాశంచపనసంజీవకంతథా॥ ప్రియంగవంచగోధూమాన్వ్రీ
హీనశ్వత్థమేనచ । క్షీరందధిచసర్పిశ్చ పద్మపత్రంతథోత్పలం ॥ కురం
టకత్రయంగుంజా వచాభద్రకముస్తకాః। ద్వాత్రింశదౌషధానీహాయ
థాసంభవమాహరేత్ ॥ మృత్తికాశ్చౌషధానీహతన్మంత్రేణక్షిపేత్క్ర
మాత్ । కుంభోపరిన్యసేత్పాత్రం కాంస్యమృద్వేణుతామ్రజం ॥ భువనే
శ్వరీంన్యసేత్తత్ర ఇంద్రాణీంచపురందరం । ఆచార్యఃపూజయేద్వాన్యా
గాయత్ర్యామంత్రసారయా ॥ ఇంద్రాణీంపూజయేద్దేవీ మింద్రాణీమా
సునారిషు ॥ ఇంద్రత్వావృషభంత్వింద్రం ఉపచారైఃప్రపూజయేత్। మ
ధ్యేతునంస్పృశేత్కుంభం మంత్రేణభువనేశ్వరీం ॥ జపేద్గాయత్రీమా
హామాచ్ఛీరిసూక్తంచజపేత్తతః। స్పృశన్నైవదక్షిణంకుంభమృత్విగేవో
జపేత్తథా ॥ చత్వారిరుద్రసూక్తానిచతుర్మంత్రోత్తరాణిచ । సంస్పృ
శన్నుత్తరంకుంభం శ్రీరుద్రంరుద్రసంఖ్యయా ॥ శన్నఇంద్రాగ్నిసూక్తంచ
తత్రవైసంస్పృశన్జపేత్ । కుంభస్యపశ్చిమేదేశే శాంతిహోమంస
మాచరేత్ ॥ దూర్వాభిస్తిలగోధూమైః పాయసేనఘృతేనచ । తిసృభి
శ్చైవదూర్వాభిరేకైకాచాహుతిర్భవేత్ ॥ అష్టోత్తరసహస్రంవా
శతమష్టోత్తరంతువా । గాయత్ర్యైవతుహోతవ్యం హవిరత్రచతుష్ట
యం ॥ తతఃస్విష్టకృతంహుత్వా సముద్రాదూర్మిసూక్తతః । సంతతా
మాజ్యధారాంతాం పూర్ణామాహుతిమాచరేత్ ॥ అథాభిషేకంకుర్వీ
త ప్రతికుంభస్థితోదకైః । ఆపోహిష్ఠేతినవభిః సూక్తేనచతతఃపరం॥ ఇం
దోఽఅంగత్వచేనైవపావమానైఃక్రమేణతు। ఉభయంశృణవచ్చన్నఃస్వస్తి
దావిశఏకయా ॥ త్ర్యంబకేనమంత్రేణ జాతవేదసఏకయా । సము

ద్రజ్యేష్ఠాఇత్యాది తాభిర్యంత్వాచత్రిభిఃక్రమాత్ ॥ ఇమాఆపఃతృచేనైవ
దేవస్యత్వేతిమంత్రతః । మంత్రేణాథతమీశానం త్వమగ్నేరుద్రఇత్యథ॥
తముష్టుహీతిమంత్రేణ భువనస్యపితరేతథా । యాతేరుద్రేతిమంత్రేణ శి
వసంకల్పమంత్రతః ॥ ఇంద్రత్వావృషభంపంచ మంత్రైశ్చైవాభిషేచ
యేత్ । ధేనుంపయస్వినీందద్యా దాచార్యాయచభూషణైః ॥ సద
క్షిణమనడ్వాహం ప్రదద్యాద్రుద్రజాపినే । మహాశాంతింప్రజప్యాథబ్రా
హ్మణాన్భోజయేత్తతః ॥ అథాస్మత్పితృకృతప్రయోగః ॥ కర్తామనుప
త్న్యాః ప్రథమరజోదర్శనే దుష్టమాసాదిసూచిత సర్వారిష్టశాంత్య
ర్థం సగ్రహమఖాంరజోదర్శనశాంతింకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్యగణేశపూజా
పుణ్యాహవాచనమాతృకాపూజననాందీ శ్రాద్ధానికృత్వాచార్యమృత్వి
జశ్చవృణుయాత్ । ఆచార్యఐశానేమధ్యే దక్షిణోత్తరయోశ్చ మహీ
ద్యౌరితిభూమిం స్పృష్ట్వౌషధయః సమితిద్రోణప్రమాణ వ్రీహిరాశిత్ర
యే ఆకలశేష్వితికుంభత్రయం మంత్రావృత్త్యాసంస్థాప్య ప్రసువఆపఇతి
నవానాం ప్రతిమేథానద్యోజగతీ । యాఃప్రతోవసిష్ఠోనద్యఃశక్వరీ । ఆ
భ్యాంజలేనాపూర్యగంధద్వారామితి గంధంయా ఓషధీరితిసర్వౌషధీః
ఓషధయస్సమితి యవాంశ్చత్రిషుక్షిప్త్వా — ఔదుంబరకుశదూర్వా
రక్తోత్పలచంపకబిల్వవిష్ణుక్రాంతాతులసీబర్హిష శ్శంఖపుష్పీశతావర్య
శ్వగంధానిర్గుండీ రక్తపీతసర్షపా మార్గపలాశపనస బంధూక
ప్రియంగు గోధూమవ్రీహ్యాశ్వత్థ దధిదుగ్ధఘృతపద్మపత్రనీలోత్పలసిత
రక్తపీతకురంటక గుంజావచాభద్ర ముస్తకాఖ్యాని ద్వాత్రింశదౌ
షధానియథాసంభవంవాక్షిపేత్ ॥ తతస్త్రిషుకలశేషుకాండాత్కాం
డాదితిదూర్వా అశ్వత్థేవఇతిపంచపల్లవాన్ స్యోనేతిసప్తమృదః యాఃఫలి
నీరితిఫలం । సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని హిరణ్యరూపఇతిహిరణ్యంచక్షి
ప్త్వా ॥ యువాసువాసా ఇతివస్త్రేణావేష్ట్యపూర్ణాదర్వీతియవాదిపూ
ర్ణంపూర్ణపాత్రాణిసపస్త్రీణినిధాయ ॥ తత్రాష్టదళానికృత్వామ
ధ్యేగాయత్ర్యా [illegible] ॥ [illegible] ద్రాణీంవృషాక

పిరిద్రాణీప జ్క్తి-రితీంద్రాణీమావాహ్య। ఉత్తరకుంభేఇంద్రత్వావిశ్వామి త్రఇంద్రోగాయత్రీ ॥ ఇతీంద్రమావాహ్య - తత్తన్మంత్రైః షోడశోపచారైఃపూజయేత్ । తతోమధ్యకుంభంస్పృష్ట్వాగాయత్రీమష్ట సహస్రం అష్టశతంవాజపేత్ ॥ తతఃహిరణ్యవర్ణా మితిపంచదశానాం కర్దమానందశ్చిక్లీత ఇందిరాసుతాఋషయః శ్రీర్దేవతా ఆద్యాస్తి్రస్రోనుష్టుభః ఏకాప్రస్తారపఙ్క్తి-ర్ద్వేత్రిష్టుభోంత్యా ప్రస్తారపఙ్క్తిః జపేవినియోగః। తతఏకఋత్విక్ దక్షిణకుంభే ॥ కద్రుద్రాయేతినవానామఘోరః కణ్వోరుద్రోగాయత్రీ । ఇమారుద్రాఇత్యేకాదశానాంకుత్సోరుద్రోజగత్యోంత్యేత్రిష్టుభౌ ॥ ఆతేపితరితిపంచదశానాం గృత్సమదోరుద్రస్త్రిష్టుప్। ఇమారుద్రాయస్థిరధన్వనే ఇతిచతసృణాంరుద్రస్త్రిష్టుప్ । త్ర్యంబకంవసిష్ఠోరుద్రోనుష్టుప్ జపేవినియోగః ॥ అథాన్యఋత్విజఃఉత్తరకుంభేరుద్రైకాదశినీంజపేయుః । శన్నఇంద్రాగ్నీతిపంచదశానాంవసిష్ఠోవిశ్వేదేవాస్త్రిష్టుప్ ఇతిజపేత్ ॥ అథాగ్నింప్రతిష్ఠాప్యైశాన్యాం గృహాన్ రుద్రోమాస్కందవిష్ణుబ్రహ్మేంద్ర యమకాలచిత్రగుప్తానధిదేవతాన్ అగ్నిరాపోభూమిర్విష్ణు రింద్రేంద్రాణీప్రజాపతిసర్పబ్రహ్మాణః ప్రత్యధిదేవతాన్ వినాయకాదీన్ పంచలోకపాలకాంశ్చావాహ్యసంపూజ్యైశాన్యాం కుంభేవరుణం సంపూజ్యాన్వాదధ్యాత్ । చక్షుష్యంతేనవగ్రహాన్ అముకసంఖ్యాభిస్సమిచ్చర్వాజ్యాహుతిభిః సమిత్తిలాజ్యైర్వాధిదేవాదీన్ ఏకైకయాహుత్యా భువనేశ్వరీంప్రత్యేకం దూర్వాతిలమిశ్రగోధూమపాయసాజ్యానా మష్టోత్తరశతాష్టావింశత్యన్యత రాహుతిభిరింద్రాణీమింద్రంచ ప్రత్యేకముక్తద్రవ్యైరష్టావింశత్యష్టాన్యత రాహుతిభిః శేషేణస్విష్టకృతమిత్యాది ఉక్తదేవేభ్యోముష్మైత్వేన మనసాతూష్ణీం నిరూప్యతూష్ణీం చరుంకృత్వాజ్యభాగాంతే యజమానేనత్యాగేకృతే ఉక్తసంఖ్యయాహోమాః । తత్రతిసృభిర్మాహాభిః దధిమధ్వాజ్యాక్తాభి శేకాహుతిః ॥ ఏవంసమిధ్యోధ్వకాః-తతః-స్విష్టకృదాదిప్రాయశ్చిత్తహోమాంతే

దిక్పాలేభ్యోనవగ్రహేభ్యో భువనేశ్వరీంద్రాణీంద్రేభ్యశ్చ సదీపమాష
భక్తబలీన్దత్వాసముద్రాదూర్మిరితి తృచస్యవామదేవోఽగ్నిస్త్రిష్టుప్।
ఇతిపూర్ణాహుతిం హుత్వాప్రణీతావిమోకాది కర్మశేషం సమాప్య
వధూవరౌవధూంవాభిషించేత్॥ ఆపోహిష్ఠేతినవభిః-యవక ఇద్విదయతే
గౌతమఇంద్రస్త్రిష్టుప్। త్రిభిష్ట్వం దేవేతిసప్తానాంవసిష్ఠస్త్రయాణాంఅగ్ని
స్తతోవిశ్వేదేవాఆద్యాగాయత్రీ .తతోఽనుష్టుప్॥ తిస్రోగాయత్ర్యోంత్యే
నుష్టుభౌ। ఉభయంశ్రుణువచ్చనఇతిగర్భఇంద్రోబృహతీ॥ స్వస్తిదావి
శోయమ ఇంద్రోఽనుష్టుప్। త్ర్యంబకంజాతఉదసేకశ్యపోదుర్గాత్రిష్టుప్
సముద్రజ్యేష్ఠాఇతిచతసృణాం వసిష్ఠఆపస్త్రిష్టుప్॥ త్రాయంతామిమా
ఆపఇతిచతసృణాంసప్తర్షయఆపోఽనుష్టుప్। దేవస్యత్వేత్యాపస్తంబ
శాఖీయస్త్రిభిః- తమీశానం గౌతమఈశానోజగతీ॥ త్వమగ్నేరు
ద్రస్తముష్టుహీత్యంగిరసస్తిరశ్చారుద్రస్త్రిష్టుప్ భువస్యపితరం త్ర్యంబ
కంయాతే రుద్రకశ్యపోరుద్రస్వరాడనుష్టుప్॥ యజ్జాగ్రతఇతిషణ్ణాంప్ర
జాపతిర్మనస్త్రుష్టుప్। ఇంద్రత్వావృషభంపంచానాం విశ్వామిత్ర
ఇంద్రోగాయత్రీ - తతస్సురాస్త్వేత్యాద్యైరభిషిక్తోఽగ్నింసంపూజ్యాచా
ర్యాయధేనుంరుద్రజాపినే అనడ్వాహంసదక్షిణమన్యేభ్యశ్చ దక్షిణాంచద
త్వా। దేవతానాముత్తరపూజాంకృత్వా। విసృజ్యాచార్యహస్తేదత్వా
గ్నింసంపూజ్య గచ్ఛగచ్ఛేతివిసృజ్య మహాశాంతింపఠిత్వావిప్రాన్ సంభో
జ్యస్వయంభుంజీత * ఇతికమలాకరభట్టకృతేశాంతిరత్నేరజోదర్శనశాం
తిః॥ మదనరత్నే ఋషిపుత్రసంహితాయాంత్వన్యథోక్తం। ప్రథమార్తవ
వదోషాణాంశాంతింకుర్యాదనంతరం॥ తిథినక్షత్రవారాదిదేవానాంపూ
జనం పృథక్। స్థండిలంకారయేత్తత్రచతురాఢకశాలిభిః - ఆఢకంతండు
లాంశ్చైవ ఆఢకౌతిలయావకౌ। ఆఢకఃకుడవఃప్రస్థఃఆఢకోద్రోణప
వచ। ధాన్యమానేషుబోద్ధవ్యాః క్రమశోఽతిచతుర్గుణా ఇత్యుక్తఃఉప
ర్యుపరసంస్తీర్ణం తన్మధ్యేనళినంలిఖేత్॥ దర్భైరాచ్ఛాద్యతన్మధ్యేక
ర్ణికాయాంన్యసేద్ఘటం। పుణ్యోదకేనసంపూర్ణమౌషధాదిసమన్వి

తం । సహదేవ్యైకపత్రాచవిష్ణుక్రాంతాసభద్రికా ॥ బిల్వపత్రంసంహితానిచూర్ణయిత్వాన్యసేత్ఘటే । కుష్ఠంమాంసీహరిద్రేద్వే మురాశైలేయచందనం॥ వచాకచ్చోరముస్తాఖ్యా స్సర్వౌషధ్యోదశస్మృతాః। గజాశ్వరథ్యావల్మీకసంగమా హ్రదగోకులాత్ । రాజద్వారప్రదేశాచ్చ మృదమానీయనిక్షిపేత్ ॥ పంచగవ్యంచకుముదం తథాముక్తాఫలానిచ॥ వజ్రవైడూర్యమాణిక్యవిద్రుమానివినిక్షిపేత్ । ఏవంకుంభంసమాసాద్య అర్చేద్గన్ధాదిభిస్శుభైః ॥ సావిత్రీంచజపేత్కుంభం స్పృశన్దశశతంద్విజః। ఏవంప్రదోషకాలేతు పత్నీస్తాస్నాపయేత్తతః । స్వగృహ్యోక్తవిధానేనహోమంకుర్యాత్ప్రయత్నతః ॥ దూర్వాజ్యేనతిలైర్హుత్వా గాయత్ర్యాచైవమంత్రతః । అష్టోత్తరసహస్రంవాశతమష్టాధికంతథా॥ తత్సంఖ్యయాత్రిధాహుత్వాదూర్వాజ్యేనతిలైస్సమం । బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వాతుదేవంసంపూజయేత్తతః॥ ఏవంసమాసతఃప్రోక్తంనారీణాంప్రథమార్తవఇతి॥ తత్రైవనారదః॥ తత్రశాంతింప్రకుర్వీత ఘృతదూర్వాతిలాక్షతైః । ప్రత్యేకాష్టశతంచైవగాయత్ర్యాజుహుయాత్తతః॥ స్వర్ణభూగోతిలాన్దద్యాత్సర్వదోషాపనుత్తయే । ఇతిశిష్టైశ్చప్రయోగపారిజాతాద్యైశ్చశౌనకేనాప్యాదృతా ॥ ఇతికమలాకరభట్టకృతౌ రజోదర్శనశాంతిః.

అథనాగబలిః.

శౌనకః॥ అథవక్ష్యామిసర్పస్య సంస్కారవిధిముత్తమం । సినీవాల్యాంపౌర్ణమాస్యాం పంచమ్యాంవాపికారయేత్ ॥ కృతసర్పవధోవిప్రః పూర్వజన్మనివాయది। వధంప్రఖ్యాపయేత్పాపీచరేత్కృచ్ఛ్రాంశ్చతుర్దశ । విప్రాయలోహదణ్డంచతస్మాల్యంవాపిదాపయేత్ ॥ యాజ్ఞవల్క్యప్యాహఉరగహత్యామాయసోదెయఇతి। మూల్యమాహ-నిష్కత్రయంద్వినిష్కంవానిష్కమేకంకనీయసం॥అనుమత్యాదికల్పానాంనిష్కమర్ధంతదర్ధకం॥ ఇదంస్వర్ణరౌప్యయోఃశక్త్యాజ్ఞేయం।తథాప్రియంగువ్రీహిగోధూమతిలపిష్టేనవాపునః ॥ కృత్వాసర్పాకృతింపూర్వే

నిధాయప్రార్థయేదహిం । ఏహిపూర్వంసర్పమృతఃఅస్మిన్పిష్టేసమా
విశ । సంస్కారార్థమహంభక్త్యాప్రార్థయామిసమాసతః ॥ వస్త్రోప
వీతగంధాద్యైః సంపూజ్యచహారేద్బహిః । కుర్యాత్సంస్కారసంకల్పం
ప్రాణాయామపురస్సరం । యజ్ఞోపవీతినాకార్యం సర్పసంస్కారక
ర్మణి॥ లౌకికాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యసమిదాధానమాచరేత్ ॥తతోఽగ్నేరగ్ని
దిగ్భాగేభూమింసంప్రోక్ష్యవారిభిః ॥ చితింకృత్వాథసంస్తీర్య కుశైరా
గ్నేయకాగ్రకైః । పర్యుక్ష్యాగ్నింపరిస్తీర్య పరిషిచ్యసమర్చయేత్॥ కృ
త్వేధ్మాధానమాఘారౌచక్షుషీచయథావిధి ॥ సర్పంగృహీత్వాయత్నేన
చితిమారోపయేత్సుధీః। స్రువేణజుహుయాదాజ్యమగ్నౌవ్యాహృతిభిస్త్రి
భిః॥ సర్పస్యైజుహుయాదాజ్యం వ్యాహృత్యాచసమగ్రయా । ఆజ్యశే
షంస్రువేణైవసర్పదేహేనిషేచయేత్ ॥ చమసస్థైర్జలైస్సర్పంవ్యా
హృత్యాభ్యుక్ష్యపాణినా । అగ్నేరక్షాణఇత్యనయాసర్పాయాగ్నింప్రదా
పయేత్ ।జ్ఞానతోఽజ్ఞానతోవాపికృతస్సర్పవధోమయా॥ పూర్వజన్మనివా
సర్పతత్సర్వంక్షంతుమర్హసి। క్షీరాజ్యేనతతశ్చాగ్నింప్రోక్ష్యవ్యాహృ
తిభిర్జలైః॥ నాస్థిసంచయనంకుర్యాత్స్నాత్వాచమ్యగృహంవ్రజేత్॥బ్రహ్మ
చర్యాదికంకార్యంత్రిరాత్రాశౌచమిష్యతే । సచేలంతుచతుర్థేహ్నిస్నా
త్వావిప్రాన్సమర్చయేత్ ॥ సర్పోఽనన్తస్తథాశేషః కపిలోనాగఏవచ।
కాలికఃశంఖపాలశ్చ భూధరశ్చేతినామభిః । గంధపుష్పాక్షతైర్ధూపై
ర్దీపాద్యైరర్చయేద్ద్విజాన్ । ఘృతపాయసభక్ష్యైశ్చ ద్విజానష్టౌతు
భోజయేత్ ॥ ఏవంకృతేవిధానేన సర్పసంస్కారకర్మణి ॥ సర్పహిం
సాకృతాత్పాపాన్ముచ్యతేనాత్రసంశయః ఇతినాగబలిః.

అథ కన్యావైధవ్యయోగశాన్తిః.

తత్రమార్కండేయః। బాలవైధవ్యయోగేతుకుంభేందుప్రతిమాదిభిః।
కృత్వాశాన్తింతతఃపశ్చాత్కన్యోద్వాహ్యేతిచాపరే॥ తత్రపునర్భూత్వా
భావడుక్తోవిధానఖండేస్వర్ణాంబుపిప్పలానాంతుప్రతిమాంవిష్ణురూపిణీం॥

తయాసహవివాహేతుపునర్భూత్వంనజాయతే॥ సూర్యారుణసంవాదే॥ వివాహాత్పూర్వకాలేచచంద్రతారాబలాన్వితే । వివాహోక్తేనమంత్రేణకుంభేనసహావోద్వహేత్ । సూత్రేణావేష్టయేత్పశ్చాద్దశతంతువిధానతః॥ కుంకుమాలంకృతందేహం తయోశ్శాంతమందిరే । తతఃకుంభంచనిస్సార్యప్రభజ్యసలిలాశయే తతోభిషేచనంకుర్యాత్పంచపల్లవవారిభిః॥ కుంభప్రార్థనాతత్రైవ ॥ వరుణాంగస్వరూపాయ జీవనానాంసమాశ్రయ। పతింజీవయకన్యాయాశ్చిరంపుత్రసుఖంకురు॥ దేహివిష్ణోవరందేవ కన్యాంపాలయదుఃఖతః। తతోలఙ్కారవస్త్రాద్యైర్ధ్యాంవరాయప్రతిపాదయేత్॥ మూర్తిదానమపితత్రైవోక్తం॥ బ్రాహ్మణంసాధుమామంత్ర్య సంపూజ్యవివిధార్హణైః। తస్మైదద్యాద్విధానేన విష్ణోర్మూర్తించతుర్భుజాం॥ శుద్ధవర్ణసువర్ణేన విత్తశక్త్యాథవాపునః। నిర్మితాంరుచిరాం శంఖగదాచక్రాబ్జసంయుతాం॥దధానాంవాససీపీతే కుముదోత్పలమాలినీం । సదక్షిణాంచతాందద్యాన్మంత్రమేనముదీరయన్ ॥ యన్మయాప్రాచిజనుషిహత్వాపత్యస్సమాగతం । విషోపవిషశస్త్రాద్యైర్హతోవాతివిరక్తయా । ప్రాప్యమానంమహాఘోరం యశఃసౌఖ్యధనాపహం॥ వైధవ్యాద్యతిదుఃఖౌఘు నాశాయసుఖలబ్ధయే । బహుసౌభాగ్యసిధ్యర్థం మహావిష్ణోరిమాంతనుం ॥ సౌవర్ణనిర్మితాంశక్త్యా తుభ్యంసంప్రదదేద్విజ । అనఘాద్యాహమస్మీతి త్రివారంప్రజపేదితి ॥ ఏవమస్త్వితితస్యోక్తిం గృహీతాస్వగృహంవిశేత్। తతోవైవాహికంకుర్యాద్విధిం దాతామృగీదృశః॥ ఇత్యాదినిర్ణయసింధౌజ్ఞేయం॥ ఇతివైధవ్యయోగశాంతిః॥

అథ అర్క వివాహః.

అథతృతీయమానుషీ వివాహనిషేధాత్తదర్థమర్కవివాహఉచ్యతే ॥ ప్రయోగపారిజాతేమాత్స్యే । ఉద్వహేద్రతిసిధ్యర్థం తృతీయాంనకదాచన॥ మోహాదజ్ఞానతోవాపి యదిగచ్ఛేత్తుమానుషీం। నశ్యత్యేవనసందేహో గర్గస్యవచనంయదా॥సంగ్రహే॥ చతుర్థాదివివాహార్థం తృతీయేర్కంసముద్వహేత్ । ఆదిత్యదివసేవాపి హస్తర్క్షే

వాశనైశ్చరే॥ శుభేదినేచపూర్వాహ్ణే కుర్యాదర్కవివాహకం ॥ బ్రాహ్మే॥గ్రామాత్ప్రాచ్యా ముదీచ్యాంవాసపుష్పఫలసంయుతం ॥ కృత్వార్కంపురతస్తిష్ఠ న్ప్రార్థయేత్తుద్విజోత్తమః॥త్రిలోకవాసిన్సప్తాశ్వఛాయయాసహితోరవే। తృతీయోద్వాహజందోషం నివారయసుఖంకురు। తత్రార్ఘ్యార్ప్యదేవేశం ఛాయయాసహితంరవిం॥ వస్త్రైర్మాల్యైస్తథా గంధైస్తన్మంత్రేణైవపూజయేత్ । చతుర్థదివసాతీతే పూర్వవత్తాంప్రపూజ్యచ॥ విసృజ్యహోమమగ్నించ ఉద్వహేన్మానుషీంపరాం। వ్యాసః॥ సుపుష్పఫలశాఖైక మర్కగుల్మంసమాశ్రయేత్। అర్కకన్యాప్రదానార్థ మాచార్యంకల్పయేత్పురా ॥ అర్కసన్నిధిమాగత్య తత్రస్వస్త్యాదివాచయేత్। నాందీశ్రాద్ధంసువర్ణేన అష్టవర్గాన్ప్రపూజయేత్॥ పూజయేన్మధుపర్కేణ వరంవిప్రస్యహస్తతః । యజ్ఞోపవీతవస్త్రాది వరాయాస్మైప్రదాపయేత్॥ అర్కంప్రదక్షిణంకుర్వన్ జపేన్మంత్రమిమం బుధః । మమప్రీతికరాయేయం మయాసృష్టాపురాతనీ ॥ అర్కజాబ్రహ్మణాసృష్టా అస్మాకంప్రతిరక్షతు। పునఃప్రదక్షిణీకుర్యా న్మంత్రేణానేనమంత్రవిత్॥ నమస్తేమంగళేదేవి నమఃసవితురాత్మజే। త్రాహిమాంకృపయాదేవి పత్నీత్వంమేఇహాగతా ॥ అర్కత్వంబ్రహ్మణాసృష్టః సర్వప్రాణిహితాయచ। వృక్షాణామాదిభూతస్త్వం దేవానాంప్రీతివర్ధనః॥ తృతీయోద్వాహజందోషం మృత్యుంచాశువినాశయ। తతశ్చకన్యావరణం త్రిపూరుషంకులముచ్చరేత్ ॥ ముహూర్తైర్కంనిరక్ష్యేత స్వస్తిసూక్తముదీరయన్॥అర్కకన్యామిమాం విప్రయథాశక్తివిభూషితాం । గోత్రాయశర్మణేతుభ్యం దత్తాంవిప్రసమాశ్రయ ॥ అంజల్యక్షతపూర్వాణి కృత్వా కంకణపూర్వకం । యావత్పంచావృతంసూత్రం తావదర్కంప్రవేష్టయేత్ ॥ స్వశాఖోక్తేనమంత్రేణ గాయత్రీమథవాజపేత్ । పంచీకృత్యపునః సూత్రం స్కంధేబధ్నాతిమంత్రతః ॥ అర్కస్యపురతఃపశ్చాద్దక్షిణోత్తరతస్తథా। కుంభాంశ్చనిక్షిపేత్పశ్చా దాగ్నేయ్యాదిచతుష్టయే॥ప్రతికుంభం

మహావిష్ణుం సంపూజ్యపరమేశ్వరం । పునఃప్రదక్షిణీకృత్వా మంత్రమేత ముదీరయేత్॥ మయాకృతమిదం కర్మస్థావరేషుజరాయుణా । అర్కాపత్యానినోదేహితత్సర్వం క్షంతుమర్హసి॥ ఇత్యుక్త్వా శాంతిసూక్తాని జప్త్వాతాంవిసృజేత్పునః । గోయుగ్మందక్షిణాందద్యాదంతే పుణ్యాహమాచరేత్ ॥ శౌనకః॥ తృతీయేస్త్రీవివాహేతు సంప్రాప్తేపురుషస్యతు। నాందీశ్రాద్ధంప్రకుర్వీత స్థండిలంచప్రకల్పయేత్ । అర్కమభ్యర్చ్యసౌర్యాచ గంధపుష్పాక్షతాదిభిః॥ సౌర్యాసూర్యదేవతయాఋచా ఆకృష్ణేనేతి॥ అర్కస్యోత్తరదేశేతు సమన్వారబ్ధపతయా । ఉల్లేఖనాదికంకుర్యాదాఘారాంతమతఃపరం ॥ ఆజ్యాహుతించజుహుయాత్సంగోభిరనమైకయా। యస్మైత్వాకామకామాయే త్యేతయచాతతఃపరం॥ వ్యస్తాభిశ్చ సమస్తాభిః తతశ్చస్విష్టకృద్భవేత్ ॥ పరిషేచనపర్యంతమయాశ్చేత్యాదికంక్రమాత్ । అత్రప్రయోగోత్కృతే నిర్ణయసిన్ధౌజ్ఞేయః ॥ ఇతి రామకృష్ణభట్టాత్మజ కమలాకరభట్టకృతే శాంతిరత్నేఽర్కవివాహః॥

రుద్రస్నాన ప్రయోగః.

అథాస్మత్పితృకృతో రుద్రస్నానప్రయోగోలిఖ్యతే॥ ఉదగయనాదా గురుశుక్రాస్తాదిరహితే శుద్దేమాసిశుక్లపక్షే ఋతౌవిశేషేణచతుర్థేహ్ని అష్టమ్యాంచతుర్దశ్యాంవా రవివాసరేవా శుభనక్షత్రే చంద్రతారాద్యానుకూల్యే తత్కర్తవ్యం। ఇదంచచతుర్విధవంధ్యత్వే విశేషతోమృతాపత్యత్వేభవతి। ఏతన్మహానద్యోర్నదోర్వాశోష్యసంగమే నంగమమాత్రేవాకార్యం। ఇదంచఉదగయనాసంభవే సర్వమాసేషు దక్షిణాయనేచకార్యం॥ సర్వేష్వపిహిమాసేషు బ్రాహ్మణానుమతేషుచ। తస్మాదవశ్యంకర్తవ్యం పుత్రస్త్రీసుఖమిచ్ఛతా॥ ఇతి హేమాద్రౌ భవిష్యోత్తరోక్తేః॥ తత్రపూర్వంకర్తా సభార్యోదీర్ఘాయుఃసుపుత్రాద్యుత్పత్తిప్రతిబంధక దురితనిరాసార్థంయథాశక్తి ప్రాయశ్చిత్తమనుతాపయుక్తఃకుర్యాత్॥ తచ్చఫలంతారతమ్యా వగతదురితతారతమ్యేన షడబ్దత్ర్యబ్దసార్ధాబ్దరూపంచాంద్రాయణకృచ్ఛ్రాతి కృచ్ఛ్రరూపం

వాజపహోమతీర్థయాత్రా బ్రాహ్మణభోజనాదిప్రత్యామ్నాయైః కా
ర్యంసభ్యోపదిష్టం॥ తతః శ్రీరుద్రప్రీత్యర్థం కృష్ణామేకాం ధేనుం శక్త్యోప
స్కారసంయుతాం దద్యాత్॥ తత్రాశక్తో లక్షతదర్ధం తదర్ధం అయుతం
వా గాయత్రీజపం తద్దశాంశేన తిలహోమంచకుర్యాత్। ఏవంకృతేరు
ద్రస్నానాధికారీభవతి॥ తతః ప్రాగుక్తేకాలేదేశేచ కర్తాసభార్యః కృత
స్నానః శుద్ధశ్శుద్ధేవాససీపరిధాయ ఆసనోపవిష్టఆచాంతః భూమిశుద్ధి
పూర్వకం ప్రాణానాయమ్య దేశకాలౌస్మృత్వా॥ మమసభార్యస్య దీ
ర్ఘాయుః పుత్రాదిసన్తతిప్రతిబంధకేన ఇహజన్మన్యన్యజన్మనివాకృతే
నాష్టకాపర్వాదిపైతృక నిమిత్తాకారణేనవాపరద్వేషేణవా అన్యేనవా
మృగశాబభక్షణేనవా॥ బాలఘాతేనవా రత్నాపహరణేనవా వత్సవి
యోజనేనవా పితృమాతృద్వేషేణవా॥ అన్యేనవాకర్మణోత్పన్న చతు
ర్విధవంధ్యత్వాన్యతర వంధ్యాత్వదోషనిరాసద్వారా తథాస్త్రీయాః కు
క్షిదోషజ్ఞాతాజ్ఞాతరజోదుష్టస్త్రీచెలాంచలస్పర్శదోషత దేకాశనశయన
శయ్యాదిదోషజనితదోషాది సర్వసంతతిప్రతిబంధనిరాసద్వారా ఉమా
సహితశ్రీరుద్రప్రీత్యర్థం దీర్ఘాయుష్యసుపుత్రాదిసంతత్యవాప్త్యర్థం
భోధాయనోక్తవిధినారుద్ర కలశస్నానకర్మకరిష్యే ఇతి సంకల్ప్యగణే
శపూజనపుణ్యాహవాచనమాతృకాపూజననాందీ శ్రాద్ధానిచసంకల్పపూ
ర్వకంకుర్యాత్। తానికృత్వాప్రధాన సంకల్పంకుర్యాత్॥ తతఆచార్య
బ్రహ్మోఋత్విగ్వరణంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్యవరణంకర్తుం బ్రాహ్మణాన్
ప్రార్థయేత్ ॥ బ్రాహ్మణాస్సంతుమేశాంతాః పాపాత్పాంతుసమాహి
తాః। దేవానాంచైవదాతార స్త్రాతారః సర్వదేహినాం॥ జపైర్యజ్ఞై స్త
థాహోమై ర్దానైశ్చవివిధైః పునః। దేవానాంచపితౄణాంచ తృప్త్య
ర్థంయాజకాస్మృతాః॥ యేషాందేహేస్థితావేదాః పావయంతిజగత్ర
యం। తేమాంరక్షన్తుసతతం జపయజ్ఞైర్వ్యవస్థితాః॥తతః॥ ఆహితాగ్నిం
ద్విజంశాన్తం ధర్మజ్ఞంసత్యవాదినం। స్నానార్థంప్రార్థయేద్దేవం

నిపుణంరుద్రకర్మణి॥ ఇతిలక్షణయుత మాచార్యంవృణుయాత్। తతో

బ్రాహ్మణమృత్విజశ్చైకాదశవృణుయాత్ ॥ తతఃసర్వాన్మధుపర్క వ
స్త్రాలంకారాదిభిఃపూజయేద్యథాశక్తి । తతఃఆచార్యాది సహితోమణ్ట
పంప్రవిశేత్ ॥ తతఃసర్త్విగాచార్యః సంకల్పపూర్వకం సలక్షణేమ
ణ్టపే ఈశాన్యాం సర్వతోభద్రలింగతోభద్ర మష్టదళంవాప్రత్యేకం
కృత్వా ॥ తత్సమీపేపరితః సప్తధాన్యాని మణ్డలార్థంనిధాయరక్షో
హణమిత్యాద్యైః యదత్రసంస్థితంభూతం స్థానమాశ్రిత్యసర్వదా –
స్థానంత్యక్త్వాతుతత్సర్వం యత్రస్థంతత్రగచ్ఛతు॥ అపక్రామన్తుభూతా
ని పిశాచాఃసర్వతోదిశం । సర్వేషామవిరోధేన బ్రహ్మకర్మసమా
రభే ఇతిచసర్షపాన్వికీర్య పఞ్చగవ్యేనశుచీవోహవ్యే తృచాభ్యుక్ష్యమం
టప పూజాంవిధాయాసనే ఉపవిశ్యభూతశుధ్యాదిక మాత్మరక్షాంచ
కృత్వా శ్రీరుద్రంధ్యాత్వా ఆరాధితోమనుష్యైస్త్వం సిద్ధైర్దేవాసు
రాదిభిః ॥ ఆరాధయామిభక్త్యాత్వాం మాంగృహాణమహేశ్వరేతి ప్రా
ర్థయేత్ తతః ప్రత్యేకమింద్రాది దిక్పాలాన్ ప్రణవాదినమోంతై
స్తత్తన్నామమన్త్రైర్నత్వా మహీద్యౌరితిభూమింస్పృష్ట్వా ఓషధయ
స్సమితియవాన్ । యాఓషధీరితిసర్వౌషధీః కాణ్డాత్కాండాదితి దూ
ర్వాఃయాఃఫలినీరితిఫలంస్యోనాపృథివీతిసప్తమృదః॥ అశ్వత్థేవఇతిపఞ్చ
పల్లవాన్ సహిరత్నానీతిపంచరత్నాని హిరణ్యరూపమితి హిరణ్యంక్షి
ప్త్వా- యువంవస్త్రాణీతి వస్త్రేణరక్తసూత్రేణ వేష్టయిత్వాపూర్ణాద
ర్వీతి వంశపాత్రాణినిధాయ ॥ కలశస్యముఖేవిష్ణురిత్యాదినా కలశేషు
దేవతీర్థాన్యావాహ్య । దేవదానవసంవాదే ఇత్యాదినాకలశంసంప్రా
ర్థ్యత్ర్యంబకమితిరుద్రమావాహయేత్ ॥ తతస్సముద్రాదూర్మిరితి స
ముద్రమావాహయేత్ ॥ కలశమూలేబ్రహ్మజజ్ఞానమితిబ్రహ్మాణం । మ
ధ్యేఇదంవిష్ణురితివిష్ణుం ॥ కంఠేనమశ్శమ్భవేచేతిరుద్రం । ముఖేఇన్ద్రా
గ్నీ ఆగతమితీంద్రాగ్నీ యమేనదత్తమితి యమంచసర్వత ఇషేత్వేతి
దేవాన్ ఆదిత్ప్రత్నస్యేతిసూర్యం ॥ విశ్వతశ్చక్షురితిపరమేష్ఠినం। పా
ర్శ్వయోర్నమోఅస్తు సర్పేభ్యఇతిసర్పాన్ ॥ పూర్వేఅగ్నిమీళేఇ

తృ్యగ్వేదం । దక్షిణేఇషేత్వేతి యజుర్వేదం ॥ పశ్చిమేఅగ్న ఆయా
హీతిసామవేదం । ఉత్తరేశన్నోదేవీ రిత్యథర్వణవేదం ॥ మధ్యేతత్స
వితురితి గాయత్రీంన్యసేత్। పూర్వాద్యష్టదిక్షు తత్తన్మంత్రైర్నామభి
ర్వా ఇంద్రాదీనష్టౌన్యస్య ॥ కాండాత్కాణ్డాదితిదూర్వాః । శిరసినిక్షి
పేత్ ॥ తతోవంశపాత్రే ష్వష్టదళయుతాని వస్త్రాణిసంస్థాప్య । తత్ర
నిష్కతదర్థ సువర్ణనిర్మితాం అశక్తౌవల్లానరసువర్ణ నిర్మితాం
శ్రీరుద్రప్రతిమాం పఞ్చామృతాభిషేక పూర్వకంసంస్థాప్య ॥ తాస్త్వా
త్వావహన్త్వితి ఉమాసహితరుద్ర మావాహయేత్ । ఏవమావాహ్య
సద్యోజాతం ప్రపద్యామీత్యాసనం ॥ సద్యోజాతాయవైనమ ఇతిపా
ద్యం । భవేభవేనాతిభవే భవస్వమామిత్యర్ఘ్యం ॥ భవోద్భవాయ
నమ ఇత్యాచమనీయం । వామదేవాయనమ ఇతిఆపోహిష్ఠాద్యైశ్చ
స్నానందత్వాచమనంచ దత్వాష్టభిస్తర్పయేత్॥ భవందేవంతర్పయా
మి ॥ శర్వందేవంతర్ప-ఈశానందేవంతర్ప । పశుపతిందేవంతర్ప॥
రుద్రందేవంతర్ప॥ ఉగ్రందేవంతర్ప । భీమందేవంతర్ప ॥ మహాన్తం
దేవంతర్ప । వామదెవాయనమఇతిస్నానం తతోజ్యేష్ఠాయనమ ఇతివ
స్త్రం ॥ తూష్ణీమాచమనం । శ్రేష్ఠాయనమఇత్యుపవీతం రుద్రాయనమ
ఇత్యలఙ్కారం ॥ కాలాయనమ ఇతిగంధం । కలవికరణాయనమఇతిపు
ష్పం ॥ బలవికరణాయనమ ఇతిధూపం । బలాయనమ ఇతినైవేద్యం ॥
తూష్ణీమాచమనం । బలప్రమథనాయనమ ఇతితాంబూలం ॥ సర్వభూ
తదమనాయనమ ఇతినీరాజనం । మనోన్మనాయనమ ఇతిదక్షిణాందద్యా
త్ ॥ తత్పురుషాయెతినమస్కారం । అథాష్టౌపుష్పాంజలీర్దద్యాత్॥
ఓంభవాయదేవాయనమః। ఓంశర్వాయదేవాయనమః॥ ఓంఈశానా
యదేవాయనమః।ఓంపశుపతయేదేవాయ॥ ఓంరుద్రాయదేవాయనమః।
ఓంఉగ్రాయదేవాయనమః॥ఓంభీమాయదేవాయనమః । ఓంమహతేదే
వాయనమః॥అథాస్యాఘోరతసూ రఘోరేభ్యఇత్యుపతిష్ఠేత్ । తతోనమ
స్కారః ॥ విశ్వేశ్వరపరా... పశ్వీ... శరణంభవభూతే

శకరుణాకరశంకర ॥ హరశంభోమహాదేవ విశ్వేశామరవల్లభ ! శివశం
కరసర్వాత్మన్నీల కణ్ఠనమోస్తు తే॥ మృత్యుంజయాయరుద్రాయనీలకణ్ఠా
యశంభవే । అమృతేశాయశర్వాయ మహాదేవాయతేనమఇతి ॥ త
తః ప్రార్థనా– రాజసేనస్త్వయంబ్రహ్మా సాత్త్వికేనస్వయంహరిః ॥ తామ
సేనస్వయంరుద్ర స్త్రితయంత్వయిసంస్థితం । నమామిత్వాం విరూపాక్ష
నీలగ్రీవనమోస్తుతే ॥ త్రినేత్రాయనమస్తుభ్య ముమాదేహార్ధధారిణే।
త్రిశూలధారిణేతుభ్యం భూతానాంపతయేనమః ॥ పినాకినేనమస్తుభ్య
మగ్రియాయాయచ తేనమః । నమామిత్వాంమహాదేవ పతయేతేనమామ్య
హం ॥ భోక్తాభోజ్యస్త్వమేవేశ భక్తానాంశర్మదఃస్వయం । సూర్య
రూపంసమాసాద్య దేహినాం దేహధారకః ॥ మునీనాంముక్తిదా
తాచ భక్తానాంభుక్తిదఃస్వయం। యదృచ్ఛయాసర్వమిదం త్వామప్యేతి
చయాతిచ । నాన్యస్యవిజయందాతుం శక్తిరస్తిత్వయావినేతి ॥ తతః–ఆ
రాధితోమనుష్యైస్త్వం సిద్ధైర్దేవాసురాదిభిః ॥ ఆరాధయామిభక్త్యా
త్వాం మాంగృహాణమహేశ్వరే త్యాత్మానంనివేదయేత్ । తతఃపూ
ర్వాద్యష్టకమలదళేషు ఇంద్రాద్యష్టదిక్పాలాన్ సంపూజ్యాన్నాదిబలి
ముపహృత్యప్రార్థయేత్। ఇంద్రాద్యాశ్చసురాస్సర్వేలోకపాలాస్తథై
వచ ॥ ఆదిత్యావసవోదేవా విశ్వేదేవాశ్చరుద్గణాః । తేసర్వేపూజితాః
శాన్తిం ప్రయచ్ఛన్తుయథేప్సితమితి॥ తతస్సర్వేప్రాణానాయ మ్యదేశకా
లౌస్మృత్వాయజమానస్యాయుష్మత్పుత్రాది।సన్తత్యవాప్త్యర్థంరుద్రై
కాదశినీజపసఙ్కల్ప సాధారణన్యాసాన్తే విశేషన్యాసంకరిష్యామ ఇతి
సంకల్ప్య ॥ సద్యోజాతమిత్యాదిపంచభిః ప్రణవవ్యాహృతిపూర్వకైః
వ్యాహృతిప్రణవాన్తై ర్వ్యస్తైస్సమస్తై హృదయశిర శ్శిఖాకవచనే
త్రాస్త్రాణిస్వస్మిన్విన్యస్యైవమేవ కలశేషున్యసేదితి।తతోరాజసేనస్త్వయం
బ్రహ్మేతి స్తుతిపూర్వకం స్వస్వకలశాన్స్పృష్ట్వా యజమానస్యశుభం
ధ్యాయన్తః ప్రత్యేకం రుద్రైకాదశినీజపంకృత్వా రాజసేనస్త్వయంబ్ర

హ్మేతిస్తుత్వా సమాపయేయుః హీనో విభక్తివర్ణైశ్చ వ్యంజనైశ్చ స్వరై
స్తథా। జపో మే క్షమ్యతాం దేవ ప్రసాదం కురు శంకర। మహారుద్రజపో యో
మే న్యూనశ్చైవాధికశ్చ యః॥ సర్వః సంపూర్ణతాం యాతు త్వత్ప్రసాదాత్స
దాశివ॥ యదక్షరం పరిభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్। తత్సర్వం క్ష
మ్యతాం దేవ ప్రసీద పరమేశ్వరేతి॥ తతః ఆచార్యః కుండే స్థండిలే వా స్వశా
ఖోక్తవిధినాగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్య॥ తూష్ణీం నిర్వాపాదినా చరుం పక్త్వాజ్యభా
గాంతం కృత్వా। సమిత్తిలచర్వాజ్యైః ప్రతిద్రవ్యం జపదశాంశేన హో
మం కుర్యాదృత్విగ్భిస్సహ॥ అత్ర సర్వేషాం రుద్రైకాదశినీ జపరూపాణి శత
ద్వాత్రింశచ్చ తద్దశాంశః త్రయోదశరూపాణి త ఏవాహుతయోऽష్టాచత్వా
రింశత్ప్రత్యేకం షట్ శతాని చతుర్వింశతిశ్చ శిష్టరూపద్వయే దశాంశ ఆహు
తయో దశ చమకాహుతయశ్చతుర్దశ సర్వా ద్వయన్యూనసార్ధషట్
శతాని ఏతాః ప్రతిద్రవ్యం హోమః॥ అశక్తౌ షోడశధాది పక్షేణ హో
మః కార్యః। తతః ఏకాదశశతసంఖ్యైః అర్కపత్రైర్మూలమంత్రేణ హో
మః కార్యః॥ సర్వాపి వా మూలమంత్రేణైవ హోమః కార్యః॥ మూల
మంత్రస్య పరమేష్ఠి ఋషిః। రుద్రో దేవతా పఙ్క్తిశ్ఛందః॥ హోమార్థే
వినియోగః అథ న్యాసః। పరమేష్ఠినే ఋషయే నమః శిరసి॥ పంక్తిశ్ఛందసే న
మః ముఖే। రుద్రో దేవతాయై నమః హృదయే॥ నమ ఇతి శిఖాయాం। శమ్భ
వ ఇతి శిరసి చేతి లలాటే మయ ఇతి నేత్రయోః॥ భవ ఇతి శ్రోత్రయోః చేతి
నాసికాయాం। నమ ఇతి ముఖే శంకరాయేతి గ్రీవాయాం॥ మేతి హృదయే
మయ ఇతి జఠరే స్కరాయేతి నాభౌ। చేతి శ్రోణ్యోః నమ ఇతి కట్యాం॥ శి
వాయేత్యూర్వోః చేతి జంఘయోః శివతరాయేతి జాన్వోః। చేతి పాద
యోః నమశ్శంభవేతి హృదయే మయోభవే చేతి శిరసి॥ నమశ్శంకరా
య చేతి శిఖాయాం॥ మయస్కరాయ చేతి కవచాయ హుం। నమశ్శివాయ
చేతి నేత్రత్రయాయ వౌషట్॥ శివతరాయ చేత్యస్త్రాయ ఫట్॥ ఏవం
హోమం కృత్వా స్విష్టకృదాది పూర్ణాహుతిం ప్రాక్తనం హోమశే
షం సమాప్యాచార్యాదయో గంధాద్యుపచారైః పూజ్యాన్యై రుద్రస్యో

త్త్రరపూజాం కృత్వాఽభిషేకార్థం రుద్రంప్రసాద్య అగ్నేరుత్తరతశ్చ
తురశ్రం స్వస్తికోపేతంమణ్డలంకృత్వా తత్రోదుంబరకాష్ఠపీఠద్వయే ప
రివీతశుద్ధశ్వేత వస్త్రాదిదమ్పతీప్రాఙ్ముఖావుపవేశ్య ॥ స్వయముదఙ్ముఖా
శ్చతురధిక నప్తశతసంజ్ఞాభవంతి। తేనైకేనమంత్రేణైకైకేనఅర్కపత్రే
ణరుద్రైకాదశిన్యామూల మన్త్రైర్వాభిషించేయుః॥అత్రమాధ్యన్దినశా
ఖాయాం రుద్రాధ్యాయగతానాం చతుష్షష్టిమన్త్రాణాం ఏకాదశిన్యాచ
చతురధికసప్తశతసంజ్ఞా భవతితేనైకైకేన మన్త్రేణైకైకేనార్కపత్రే
ణాభిషిచ్య పత్రాణిత్యజేత్ ॥ అన్యేషాంతుశాఖానాం మూలమన్త్రేణైవ
తావద్వారావృత్తేనతద్ధైవాభిషేక ఇతి బోధాయనసంప్రదాయః ॥ తతః
పల్లవైరాశుఃశిశానఇతి సూక్తేనాప్యాయస్వేతిసోమసూక్తేన ఆపోహి
ష్ఠేత్యాతిభిః సముద్రజ్యేష్ఠాఇత్యాదిభిః సహస్రశీర్షేతిసూక్తేన సురా
స్త్వామిత్యాది పౌరాణైశ్చాభిషిచ్య శివంశివమితివదేయుః। ఇహవా
నార్ఘ్యాన్యన్యర్క పత్రాణిగృహ్ణీయురిత్యేకే ॥ ఋత్విజఏవార్కపత్రైరే
కాదశిన్యా ఆచార్యస్తుపఞ్చపల్లవైః సూక్తైరభిషించేదిత్యుక్తైః । తతఃస
ర్వౌషధీభిః సప్తమృద్భిఃనద్యా ఉభయకూలమృదాచ సర్వాంగేఅనులి
ప్తాదమ్పతీవిశేషతః కుక్షిదేశేనులిప్తాంస్త్రియంశిష్టేనోద్ధృతేనసర్వకలశో
దకేన క్షాళితాంగౌశుద్ధోదకేనస్నాపయేయుః। తతస్తయోః॥ శరీరస్థాశ్చ
యేదోషాయేదోషాగర్భబీజయోః। తేసర్వేనాశమాయాంతుఃకర్మణా
నేనభోద్విజా ఇతిమన్త్రముచ్చార్యాభిషేకవాసనీత్యక్త్వా॥ శుద్ధేవాసనీపరి
ధాయ శుక్లచన్దనమాలాద్యలఙ్కృతౌభవేతాం। తతఆచార్యోయజమా
నాభ్యామన్వారబ్ధః సముద్రాదూర్మిరిత్యాదిమంత్రైః పూర్ణాహుతిం
హుత్వా వసోర్ధారాంజుహుయాత్ ॥ తతః॥ శ్రావయేత్సూక్తమాగ్నే
యం వైష్ణవంరౌద్రమైందవం। మహావైశ్వానరంసామం జ్యేష్ఠసామంచ
పాఠయేత్ ॥ తతోయజమానః సపత్నీకః కృతత్ర్యాయుషకరణః పూజా
పూర్వకమాచార్యాయ పయస్వినీంధేనుం సువర్ణంచయథాశక్తిదక్షి
ణాంచదత్వా॥ బ్రహ్మణేవృషమృత్విగ్భ్యో యథాశక్తిదత్వాఽఽషమాప్య శ్రీరు

ద్రాద్యావాహిత దేవతావిసృజ్య శ్రీరుద్రప్రీత్యర్థం శతంతదర్థంవా బ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వా జీవత్పతిపుత్రిణీభిః సువాసినీభిఃకృతాపదానగానమంగళోబ్రాహ్మణా శిషోగృహ్ణీయాత్॥ అనేనవిధినాకార్యోరుద్రః కలశసంజ్ఞకః। భుక్తైవసకలాన్భోగాన్ప్రసాదాచ్ఛంకరస్యచెత్యాహభగవాన్బోధాయనః॥ భట్టరామేశ్వరసుతోభట్ట నారాయణాత్మజః॥ రామకృష్ణస్త్విమాంచక్రే శ్రీరుద్రస్నానపద్ధతిం । ఇతిశ్రీమన్నారాయణ భట్టసూరిసూను రామకృష్ణ భట్టకృతోరుద్రస్నానవిధిః॥

వన్ధ్యాత్వనివారణ రుద్రస్నాన విధిః॥

అథ హేమాద్రౌభవిష్యోక్తం రుద్రస్నానం । యుధిష్ఠిరఉవాచ॥ దేవసేనాపతింస్కందం రుద్రపుత్రంషడాననం॥ అగస్త్యోమునిశార్దూలస్సుఖాసీనమువాచహ॥ సర్వజ్ఞోహికుమారత్వం ప్రసాదాచ్ఛంకరస్యవై। స్నానంరుద్రవిధానేన స్త్రీణాంబ్రూహికథంభవేత్॥ స్కందఉవాచ। మృతవత్సాతుయానారీ దుర్భగాఋతువర్జితా॥యాసూతేకన్యకాంవన్ధ్యా స్నానమాసాంవిధీయతే। అష్టమ్యాంవాచతుర్దశ్యా ముపవాసపరాయణా॥ ఋతౌశుద్ధేచతుర్థేఽహ్ని ప్రాప్తేసూర్యదినేథవా। నద్యోస్తుసంగమేకుర్యా న్మహానద్యోర్విశేషతః॥ శివాలయేథవాగోష్ఠే వివిక్తేవాగ్రహాంగణే। ఆహితాగ్నింద్విజంశాన్తం ధర్మజ్ఞంసత్యవాదినం॥ స్నానార్థం ప్రార్థయేదేనం నిపుణంరుద్రకర్మణి । తతస్తుమణ్టపంకుర్యా చ్చతురస్రముదక్ప్లవం॥బద్ధచన్దనమాలంచ గోమయేనానులేపితం। తన్మధ్యేశ్వేతరజసా సంపూర్ణాంపద్మమాలిఖేత్॥ తస్యమధ్యేమహాదేవం స్థాపయేత్కర్ణికోపరి। దద్యాద్దళేషునన్ద్యాదీన్ చతుష్షువిధిపూర్వకం॥ ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చ దళేష్వష్టసువిన్యసేత్। దేవీంవినాయకంచైవ స్థాపయేత్తత్రపార్థివ । దత్వార్ఘ్యంగంధధూపంచ పుష్పందీపంగుడోదనం॥ భక్ష్యాన్నానావిధాన్దద్యా త్ఫలానివివిధానిచ । చతుఃకోణేషుభృంగారమశ్వత్థదళపూరితం॥పఞ్చకంవిన్యసేద్బ్రహ్మన్ సర్వౌషధిసమన్వితం। మంటపస్యచ[illegible]యాంగుళైర్వైదిశికర్తవ్యం

మణ్డపస్యసమీపతః। అగ్నికార్యంశుభేకుండే పత్రపుష్పైరలంకృతే॥ లవ
ణంపయసాయుక్తం ఘృతేనమధునాసహ। మానస్తోకేనజుహుయాత్కృ
తేహోమేనవగ్రహే॥ ద్వితీయస్యాగ్నికార్యస్య కర్తాచబ్రాహ్మణోభ
వేత్। రుద్రజప్యేతథాచార్యఃసితచన్దనచర్చితః॥ సితవస్త్రపరీధానం సి
తమాల్యవిభూషితం। శోభయేత్కఙ్కణై రుక్మైఃకర్ణవేష్టాంగుళీయకైః॥
పూర్వమణ్డలవత్కార్యం ద్వితీయంమణ్డలంశుభం। తస్యమధ్యేతుసా
నారీ శ్వేతపుష్పైరలంకృతే॥ శ్వేతవస్త్రపరీధానం శ్వేతగంధానులేపనం।
సుఖాసనోపవిష్టస్యా దాచార్యోరుద్రజాపకః॥ అభిషించేత్తతశ్చైనాం
అర్కపత్రపుటాంబునా। చతుష్షష్టిబుచంచైవ రుద్రేణైకాదశేనతు॥ శ
తానిసప్తపర్ణానాం చతుర్భిరధికానితు।పర్ణానామితిబుచాంతాసాం
చతుష్షష్టిసంఖ్యానాం ఏకాదశకృత్వః పఠితానామియంసంఖ్యా॥ అచ్ఛిద్రే
ణతిమంత్రేణ స్నానార్థంవినివేశయేత్। అశ్వస్థానాద్గజస్థానా ద్వల్మీకా
త్సంగమాద్ధ్రదాత్ ॥ వైశ్యాంగణాద్రాజ గృహాద్గోష్ఠాదానీయవైమృ
దం। సర్వౌషధీరోచనంచ నదీతీర్థోదకానిచ ॥ ఏతత్సంక్షిప్యకలశే కు
శలాకాచిదంగనా। రుద్రాభిజప్తైనతతః స్నాపయేత్కలశేనతాం॥ తోయ
పూర్ణోదకలశైరశ్వత్థదళపూరితైః। సర్వదిక్సంస్థితౌ పశ్చాత్స్థాప
యేత్కలశాష్టకైః ॥ ఏవంస్నాతాస్నాపకాయ దద్యాద్గాంకాంచనంత
థా।హోతురేవాత్రనిర్దిష్టా దక్షిణాగాఃపయస్వినీ॥ బ్రాహ్మణానామ
థాన్యేషాం స్వశక్త్యామునిపుంగవ। స్రగ్వస్త్రకాంచనాదీని దత్వాస
ర్వాన్క్షమాపయేత్॥ కృతేనానేనవిప్రేంద్ర రుద్రస్నానేనభామినీ। సు
భగాకాంతిసంయుక్తా బహుపుత్రాప్రజాయతే॥ సర్వేష్వపిహిమాసేషు
బ్రాహ్మణానుమతేషుచ। తస్మాదవశ్యంకుర్వీత స్త్రీపుత్రంసుఖమృచ్ఛతీ॥
యత్స్నానమాచరతి రుద్రమితిప్రసిద్ధం। శ్రద్ధాన్వితాద్విజ వరానుమతే
నతాంగీ॥దోషాన్నిహత్యసకలాంశ్చ శరీరభాజోభర్తుః ప్రియాభవతిభా
రతజీవవత్సా। ఇతిహేమాద్రౌభవిష్యోత్తరోక్తం వంధ్యాత్వహరంరుద్ర
స్నానం॥

అథ హేమాద్రావన్యథాస్నానం॥ పార్వత్యువాచ॥ మృతప్రజాఽప్రజావాపిస్త్రీప్రజావానిజాయతే। గ్రహరోగాన్వితావాపిత్యక్తాత్యజతివా పతిం॥ వదదేవకథంతస్యాఃసర్వమేతద్వినశ్యతి॥ జాయతేచతథాభీష్టమతః పృచ్ఛామిశంకర॥ ఈశ్వరఉవాచ॥ శృణుయేనప్రణశ్యన్తి దోషాఃస్త్రీణాం త్వయోదితాః। జాయతేచతథాభీష్టం యథావత్కథయామితే॥ గోమూత్రగోమయాంభ్యాంచ భూశుద్ధింపరికల్పయేత్ । అవృతేవితతేదేశే యత్రనాన్యఃప్రపశ్యతి ॥ కుంభాన్సమానయేత్తద్వద్దశైకంచతథాద్విజాన్। ఆహూయప్రార్థయేత్సర్వాన్ నచర్ఘతిశకృన్మృదా ॥ ప్రతిష్ఠాప్యస్థాపయేత్కుంభాన్ పూరయేత్తీర్థవారిణా।కృత్వాత్మరక్షాంవిధివత్స్వస్తికంచతథాసనం॥ యజేన్మాంసర్వకామేశం ప్రాణానాయమ్యవాగ్యతః। సంకల్ప్యచాద్యకుంభేషుమామేవాఽత్రావహంత్వితి॥ఆసనాదిసమస్తంతు తత్రైవపరికల్పయేత్ । కుంభస్యబాహ్యదేశేతు లోకపాలాన్ప్రపూజయేత్। బౌధాయనోక్తవిధినా గతామీశానసన్నిధౌ॥ త్వరితంచతతో నత్వా ఇంద్రాదీన్మూలమంత్రతః । ప్రణవశ్చాదితఃకార్యో నమశ్చాంతేతథైవచ॥ దేవతాపదమధ్యస్తు మూలమంత్రఃప్రకీర్తితః । రుద్రైకాదశినీమేకాం స్పృష్ట్వాకుంభోదకంజపేత్॥పునఃసంపూజ్యవిధివన్మామింద్రాదీంస్తథైవచ।ఏవంసర్వేషుకుంభేషు సర్వైఃకార్యోద్విజోత్తమైః॥ తతః కుంభాన్సమాదాయ క్రమాన్మూర్ధ్నివిసర్జయేత్ । ఏతదేకాదశగుణం కర్తవ్యంద్విజసత్తమైః ॥ ఏకాదశేహ్నివిధివత్కర్తవ్యంద్విజతర్పణం । దత్వాచదక్షిణాంతేభ్యోన మస్కృత్యవిసర్జయేత్ ॥ ఏవందోషాఃప్రణశ్యంతి జాయతేతుయథేప్సితం । పురుషస్యాపికర్తవ్యం గ్రహరోగాన్వితస్యచ। పుష్ట్యాయుర్బలకామస్య క్షత్రియస్యజయార్థినః॥ ప్రతిసంవత్సరంయస్తు చైత్రశుక్లేశుభేదినే । కరోతిశ్రద్ధయాయుక్త అనేకాపద్విముక్తయే॥ ఇతిరుద్రస్నానం॥

చండీకల్పః.

అథశతచండీ సహస్రచండీచ॥ చండీపాఠేఫలందేవి శృణుష్వగదతోమమ। సంకల్ప్యపూర్వంసంపూజ్యన్యాసాంగేషుక్రమాత్॥ పఠ

నాద్బలిదానాద్వా సిద్ధిమాప్నోతిసాధకః। ఉపసర్గోపశాన్త్యర్థం త్రి రావృత్త్యాసదాపఠేత్॥ గ్రహోపశాంతౌకర్తవ్యా పంచావృత్తిర్వరానసే। మహాభయేసముత్పన్నేసప్తావృత్త్యాసమున్నయేత్॥ నవావృత్త్యాభవేచ్ఛాంతి వాజపేయఫలంలభేత్। రాజవశ్యాయభూత్యైచ రుద్రావృత్త్యాప్యుదీరయేత్॥అర్కావృత్త్యాకామసిద్ధిర్వైరి హానిశ్చజాయతే॥మన్వావృత్త్యావైరినాశస్తథాస్వవశ్యతామియాత్। సౌఖ్యంపంచదశావృత్త్యాశ్రియమాప్నోతిమానవః॥కలావృత్త్యాపుత్రపౌత్ర ధనధాన్యాగమంవిదుః। రాజభీతివిమోక్షాయ వైరస్యోచ్చాటనాయచ॥ కుర్యాత్సప్తదశావృత్త్యా తథాష్టాదశకంప్రియె। మహావ్రణవిమోక్షాయవింశావృత్త్యాపఠేత్సుధీః॥ ఆవృత్త్యాపంచవింశత్యా భవేద్బంధవిమోక్షణమ్। సంకటెసముప్రాప్తె దుశ్చికిత్స్యమయెతథా॥జాతిధ్వంసేకులచ్ఛేదేఆయుషొనాశఆగతె। వైరివృద్ధౌవ్యాధివృద్ధౌ ధననాశేతథాక్షయె॥ తథైవత్రివిధోత్పాతే తథాచైవాతిపాతకే। కుర్యాద్యత్నాచ్ఛతావృత్త్యాతతః సంపద్యతేశుభం। శ్రేయోవృద్ధిః శతావృత్త్యారాజ్యవృద్ధిస్తథాపరా। మనసాచింతితందేవీ సిద్ధ్యత్యష్టోత్తరాచ్ఛతాత్। సహస్రావర్తనాల్లక్ష్మీ రావృణోతిస్వయంస్థిరా॥ భుక్త్వాపమనోరథాన్‌కామాన్ నరోమోక్షమవాప్నుయాత్। చండ్యాంశతావృత్తిపాఠాత్ సర్వాస్సిధ్యంతిసిద్ధయః॥ శతసాహస్రికావృత్త్యా దిక్చక్రాధిపతిర్భవేత్। తతః ఓం నారాయణాయనమః-నరాయనమః- నరోత్తమాయ-దేవ్యైనమః- సరస్వత్యైనమః-వ్యాసాయనమః - ఇతినత్వాపఠేత్ - విధివాక్యపాఠస్త్వమూలోభాన్తానాం॥ అధ్యాయంప్రాప్యవిరమె న్నతుమధ్యేకదాచన। కృతేవిరామేమధ్యేతు అధ్యాయాదిపఠేన్నరః॥ తథా॥ దేవార్చామగ్రతః కృత్వాబ్రాహ్మణానాంవిశేషతః॥ గ్రన్థింవాశిథిలంకుర్యా ద్వాచకఃకురునందన॥ అథశతచండీసహస్రచండీప్రయోగః॥ నత్వాగణేశ్వరందేవీంపితరౌరాఘవంశివం—రామకృష్ణతనూజేనకమలాకరశర్మణా। డామరంయామళంచైవయోగినీతంత్రమేవచ॥ వారాహీతంత్రమన్యాంశ్చ గ్రంథానాలోచ్యయత్నతః

సహస్రచండికాయాశ్చ శతచండ్యాస్తథైవచ ॥ నవార్ణన్యాసవిధినా ప్రయోగఃసముదీరితః । తత్రయజమానః ॥ శుభేదేశేమంటపంచికీర్షుర్గణేశకర్మశేష వసుధానాంపూజనంకృత్వా శతచండ్యాఃషోడశహస్తం । సహస్రచండ్యావింశతి హస్తంమంటపం ప్రసాధ్యతదాగ్నేయస్తంభావటేవా॥ పూర్వోక్తదేవానాం పూజాంకృత్వా తామ్రపాత్రేఘర్ష్యమాదాయజానుభ్యామ వనీంగత్వా ఆగచ్ఛసర్వకల్యాణీ వసుధేలోకధారిణీ । ఉద్ధృతాసివరాహేణ సశైలవనకాననా ॥ మంటపంకారయామ్యద్య త్వమార్ఘ్యంశుభలక్షణం । గృహాణార్ఘ్యంమయాదత్తం ప్రసన్నాశుభదాభవేతి భూమ్యైఅర్ఘ్యందత్వా - మంటపంవిధాయతన్మధ్యే ఈశాన్యాంహస్తమాత్రాంగుళ వప్రాంగ్రహావేదిం కృత్వాపశ్చిమేశతచణ్డ్యా ద్విహస్తంసహస్రచండ్యా శ్చతుర్హస్తం షడ్హస్తంవాచతురస్రం పద్మంపద్మకుండంవాకుర్యాత్। తత్రాష్టచత్వారింశదంగుళానిచతుర్హస్తేకరణీయా॥ అష్టపంచాశదంగుళానిసప్తయవాయుకాద్వయంచషడ్ఢస్తేకరణీయా।ఏవంకుండంకృత్వామంటపమధ్యేష్టకోణాంవేదింకుర్యాత్ - తద్యథా - మధ్యస్తంభచతుష్కమధ్యే సమచతురస్రంకృత్వాషోడశహస్తమణ్టపేష్టాదశాంగుళైర్వింశత్యంగుళాధికహస్తేనకోణేషూభయతోఙ్కమధికృత్యాష్టసూత్రదానాదష్టాస్రమితిరాఘవభట్టోక్తప్రకారః॥ అథవాషోడశాంగుళాధిక హస్తమాత్రంమధ్యే చతురస్రంకృత్వాతత్సంలగ్నాని చతుర్దిక్షుతన్మానానిచత్వారి చతురస్రాణికృత్వాబాహ్యచతురస్రాణాం కోణేత్వష్టయాష్ట సూత్రాణిదత్వాదిక్షు చతురస్రశ్చతుర్థాంశాస్త్యజేదిత్యష్టాస్రం ఏవమష్టకోణాం హస్తోచ్చాంవేదింకృత్వా- తదుపరివారుణమణ్డలం సర్వతోభద్రంవా కృత్వోపరివితానం కిఙ్కిణీచామరాదియుతంబధ్వా శతచండ్యాంపలేన తదర్ధేనతదర్ధేనవా సహస్రచణ్డ్యాంతుపలపంచకేన తదర్ధేనవాదేవీమూర్తిమష్టాదశభుజాంకుర్యాత్ - అథప్రయోగః॥ శుభేహ్నికర్తాసపత్నీకఃతిలతైలేనకృతాభ్యంగో భూషితసంపూర్ణ కలశహస్తోభద్రం కర్ణేభిరితిమ

ణ్డపంప్రదక్షిణీకృత్య పశ్చిమద్వారేణప్రవిశ్యోప విశ్యదేశకాలౌస్మృత్వా మమేహ జన్మనిదుర్గా ప్రీతిద్వారా సర్వాపచ్ఛాంతిపూర్వక దీర్ఘా యుర్విపులధన పుత్రపౌత్రాద్యనవచ్ఛిన్న సన్తతివృద్ధిస్థిరలక్ష్మీ కీర్తిలా భ శత్రుపరాజయసదభీష్టసిధ్యర్థం - మమాముకకార్యసిధ్యర్థం వా సనవగ్రహ మఖాంశతచండీం సహస్రచండీంవాస్వయంబ్రాహ్మణద్వారా వాకరిష్యే - తదంగతయాగణేశపూజన పుణ్యాహవాచన మాతృకా పూజననాన్దీశ్రాద్ధానిచకృత్వాఽచార్యం వృత్వాప్రార్థయేత్॥ ఆచార్య స్తుయథాస్వర్గే శక్రాదీనాంబృహస్పతిః-తథాత్వంమమయజ్ఞేస్మిన్నాచా ర్యోభవసువ్రతేతి॥ తతోబ్రహ్మాణంవృణుయాత్॥యథాచతుర్ముఖో బ్ర హ్మాస్వర్గేలోకపితామహః— తథాత్వంమమయజ్ఞేస్మిన్ బ్రహ్మాణంత్వామ హంవృణె॥ఇతిప్రార్థయేత్ —తతఃసదస్యంగాణాపత్యజపార్థంచ వృత్వా స్మిన్కర్మణి ఋత్విక్త్వేనత్వామహంవృణే ఇతిశతచండ్యాం నవఋత్వి జోవృణుయాత్ — సహస్రచండ్యాంశతం తతోష్టౌద్వారపాలాన్వృత్వా సంభవే సర్వేషాంమధుపర్కపూజాంకృత్వా ॥ అంగుళీయ కర్ణభూ షణవస్త్రద్వయ జలపాత్రాసనార్ఘ్యపాత్రాణిదద్యాత్ — ద్విగుణమా చార్యాయ అథాచార్యో యదత్రసంస్థితంభూతమితి సర్షపాన్వికీ ర్యపంచగవ్యేనకుశైః శుచీవోహవ్యేతితృచేన ఆపోహిష్ఠేతితృచేనచ మం పంప్రోక్ష్యస్వస్త్యయనం తార్క్ష్యమితి మంత్రద్వయంపఠేత్ — తతో మత్కృతతులాపద్ధతి మార్గేణమంటపపూజాం ప్రాగగ్నిస్థాపనాత్కు ర్యాత్ -తతఃపూర్వే॥కాదంబరిగజారూఢె వజ్రహస్తేఏహ్యేహి ఆగచ్ఛ ఆగచ్ఛ- గంధపుష్పసహితమిమం క్షీరాక్తాన్నబలింగృహాణ—౨— మమేప్సి తంకురు కురుస్వాహేతిబలిందత్వా- ద్వారశాఖయోర్బ్రాహ్మీ మాహే శ్వరీచిచ్ఛక్త్యైమాయాశక్త్యైధాత్రే విధాత్రేశంఖనిధయే పద్మనిధ యే ద్వారశ్రియైనమ ఇతిసంపూజ్యాథః వాస్తుపురుషమసితాంగభైరవం చపూజయేత్ — తతఆగ్నేయే ఉల్కే- అజారూఢే-శక్తిహస్తే ఏహ్యేహీ త్యాదిరురుభైరవశ్చ— దక్షిణేకరాళిమహిషారూఢే- దండహస్తే ఏహ్యే

హీత్యాది - ద్వారశాఖయోః కౌమారీంవైష్ణవీంపూర్వవచ్ఛక్త్యాదీన్
సంపూజ్య చండభైరవంపూజయేత్ - తతోనైఋత్యాం రక్తాక్షిప్రేతా
రూఢే ఖడ్గహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది - క్రోధభైరవశ్చ - తతఃపశ్చిమేకౌ
బేరీ అశ్వారూఢాపాశహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది- ద్వారశాఖయోర్వారా
హీ మింద్రాణీంచచ్ఛక్త్యాదీంశ్చ సంపూజ్య ఉన్మత్తభైరవంపూజయేత్ -
తతోవాయవ్యేమృగవాహనేంకుశహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది-కపాలభైరవ
శ్చ-తత ఉత్తరేయక్షిణీసింహవాహినీగదాహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది- ద్వా
రశాఖయోః చాముండాంమహాలక్ష్మీంచ చిచ్ఛక్త్యాదీన్సంపూజ్య భీషణ
భైరవంపూజయేత్ - ఈశాన్యాంకాళీవృషారూఢా శూలహస్తేఏహ్యేహీ
త్యాది-సంహారభైరవశ్చ - ఈశానపూర్వమధ్యే సర్వరాజ్యేఅహివా
హనేచక్రహస్తే ఏహ్యేహీత్యాది - భూమిపూజాచ పశ్చిమనిర్ఋతిమ
ధ్యేసురశ్రేష్ఠేహయవాహనే - అక్షసూత్రకమండలుహస్తే ఏహ్యేహీ
త్యాది- అంతరిక్షపూజాచ - తతోవేద్యామాగ్నేయేవిష్ణవే-పూర్వే రు
ద్రాయ-ఈశాన్యాంబ్రహ్మణే- పశ్చిమే గణేశాయ- మధ్యేమహాకాళ్యై
మహాలక్ష్మ్యై మహాసరస్వత్యై- ధ్వజపతాకోచ్ఛ్రయణం కృత్వా పూజ
యేత్॥ తతఆచార్యోగ్రహవేద్యాం- గ్రహాన్సంస్థాప్యసంపూజ్యమ
ధ్యవెద్యాంపీఠేఉపవిశ్య- గుం-గురవేనమః-గంగణపతయేనమః - ద్వాం
ద్వారశ్రియైనమః- దుం- దుర్గాయైనమః - క్షం క్షేత్రపాలాయనమః-
హ్రాః అస్త్రాయఫడితివాస్తు పురుషాయ మహాలక్ష్మ్యైనమఇతినత్వా- పృ
థ్వీత్యాసనంకృత్వా అనన్తాసనాయ - విమలాసనాయ - పద్మాసనాయన
మఇతినత్వా - అపక్రామన్తుభూతాని - అపసర్పంతుయేభూతా ఇతి
ద్వాభ్యాంవామ పాదఘాతత్రయంకృత్వా-హ్రాః అస్త్రాయఫడితితాళత్ర
యంకృత్వా - గణపతిసరస్వతీ క్షేత్రపాలాన్నత్వారః ఫడిత్యగ్నిప్రాకా
రంవిచింత్యనమన్త్రాత్ జలధారాందత్వా మూలేనాచమ్య ప్రాణానాయమ్య
దేశకాలౌస్మృత్వాఅస్మిన్ శతచండీయేకర్మణి శ్రీమహాలక్ష్మ్యావర్ణ
విధానేనన్యాసపూజాదికరిష్యే ఇతిసంకల్ప్య భూతశుద్ధింకుర్యాత్ ॥ స్వజీ

షంహంసస్సోహమితిశిరస్థితపరమాత్మనిసంయోజ్యపాదాదిజానుపర్యంతం లం పృథివీమప్సు (ఉపసంహరామి) ఇతిసర్వత్రానుషంగః॥ జాన్వాద్యా నాభిపర్యంతం- వం - అపస్తేజసి ఉపసంహరామి-నాభేరాకణ్ఠం- రం- తేజోవాయావుపసంహరామి । కంఠాత్ భ్రూమధ్యపర్యన్తం - యం- వాయుమాకాశేఉపసంహరామి । భ్రూమధ్యాద్బ్రహ్మరంధ్రపర్యన్తం- అం- ఆకాశమహఙ్కారే ఉపసంహరామి। అహఙ్కారంమహతి-మహత్ప్రకృతౌ-ప్రకృతింపురుషే- పురుషంపరమాత్మని మహాలక్ష్మీసంజ్ఞేబ్రహ్మణి ఉపసంహరామీత్యనుషంగేణ భూతానిసంహృత్య। వామకుక్షౌవంగుష్ఠమాత్రం పాపపురుషంయమితిపూరకేణషోడశావృత్త్యా (౧౬) సంశోష్య - రమిత్యగ్నిబీజేనకుంభకేన చతుష్షష్ట్యావృత్త్యా- (౬౪) దగ్ధ్వా- వమితిరేచకేణ ద్వాత్రింశదావృత్త్యా (౩౨) నిస్సార్య-వామిత్యమృతబీజేనాప్లావ్య । లమితిసమ్మేళ్యగ్లామితి ఘనీకృత్యహమితివ్యోమబీజేన దేహావయవాన్ధ్యాత్వాజీవంహంసస్సోహంహంస ఇతితత్రసంయోజ్య॥ బ్రహ్మణఃప్రకృతిః। ప్రకృతేర్మహత్ - మహతోఽహంకారః- అహఙ్కారాదాకాశః-ఆకాశాద్వాయుః-వాయోరగ్నిః- అగ్నేరాపః- అద్భ్యఃప్రథివీ-పృథివ్యాఓషధయః - ఓషధీభ్యోఽన్నం- అన్నాద్రేతః-రేతసః పురుష ఇతిదేహోత్పత్తింవిభావ్యప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్॥ అస్యశ్రీఅముకచండీప్రాణప్రతిష్ఠామహామంత్రస్యబ్రహ్మవిష్ణురుద్రాఋషయః॥ ఋగ్యజస్సామానిఛందాంసి - చైతన్యరూపిణీజగత్సృష్టికర్త్రీ ప్రాణశక్తిర్దేవతా=ఆంబీజం- హ్రీం శక్తిః- క్రోం కీలకం - అస్యాశ్చండ్యాః ప్రాణప్రతిష్ఠాయాం వినియోగః- ఓం-అం-హ్రీం-క్రోం- అం-కం- ఖం-గం-ఘం-ఙం- పృథివ్యప్తేజోవాయ్వాకాశాత్మనే ఆం అంగుష్ఠాభ్యాంనమః- ఓం-ఇం-చం-ఛం-జం-ఝం- ఞం- శబ్దస్పర్శరూప రసగంధాత్మనే ఈం- తర్జనీభ్యాం= ఓం-ఉం - టం-ఠం- డం-ఢం-ణం - శ్రోత్రత్వక్చక్షు ర్జిహ్వాఘ్రాణాత్మనేఊంమధ్యమాభ్యాం- ఓం-ఏం-తం-థం-దం-ధం-నం-వాక్పాణిపాదపాయూపస్థాత్మనేఐం-అనామికాభ్యాం- ఓం-ఓం-పం-ఫం-బం-భం- మం-

వచనాదానవిహారోత్సర్గానందాత్మనే ఔం-కనిష్ఠికాభ్యాం – ఓం-అం-
యం-రం-లం-వం-శం-షం-సం-హం-క్షం-మనోబుధ్యహంకారచిత్తవిజ్ఞా
నాత్మనే అః కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః॥ ఏవంహృదయాదిషడంగన్యాసః
ఓం-ఆం-హ్రీం-క్రోం- యం-రం-లం - వం-శం-షం-సం– హంసఃసోహం
క్రోం-హ్రీం-ఆం - అముకచణ్డ్యాఃప్రాణాఇహప్రాణాః- పునరేవమమజీవ
ఇహస్థితః పునరేవవాఙ్మనశ్చక్షుః శ్రోత్రజిహ్వాఘ్రాణప్రాణాఃపాణి పాద
పాయూపస్థా ఇహైవాగత్యసుఖంచిరం తిష్ఠన్తుస్వస్తయేస్వాహేతి శిర
సిహృదివాకరందత్వాత్రిఃసకృద్వాజప్త్వా పంచదశవారంప్రణవంజపేత్స
సంస్కారాన్భావయేత్ ॥ అథమాతృకాన్యాసః॥ అస్యశ్రీమాతృకామ
న్త్రస్య బ్రహ్మాఋషిః - గాయత్రీఛందః- మాతృకాసరస్వతీదేవతా-హ
లాబీజాని- స్వరాః శక్తయఃక్షంకీలకం మాతృకాన్యాసేవినియోగః-ఓం-
అం- కం- ౫- ఆం- అంగుష్ఠాభ్యాం - ఓం- ఇం-చం- ౫- ఈం తర్జనీ
భ్యాం– ఓం- ఉం-టం-౫- ఊం-మధ్యమాభ్యాం- ఓం- ఏం- తం-౫-ఐం
అనామికాభ్యాం- ఓంఓం-పం-ఫం-౫-ఔం- కనిష్ఠికాభ్యాం- ఓం-అం-
యం-రం-౯ అః- కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః- ఏవంహృదయాదిషడంగ
న్యాసః- తతఃకంఠస్థషోడశదళపద్మే అకారాదిషోడశస్వరాన్న్యసేత్ అం
నమః- ఆంనమః ఇంఇత్యాది- హృదయస్థద్వాదశదళేకాదిఠాన్తాన్- నా
భౌదశదళేడాదిఫాన్తాన్- తదధః షడ్దళేబాదిలాంతాన్ ఆధారేచతుర్ద
ళేవాదిసాన్తాన్- లలాటేద్విదళే- హం-క్షం- ఇత్యంతర్మాతృకాః-అథ
బహిర్మాతృకాన్యాసః - ఋష్యాదిషడంగఃపూర్వవత్ అంనమఃశిరసి-
ఆం- ముఖే- ఇం- దక్షిణనేత్రే- ఈం-నమః-వామనేత్రే- ఉం- దక్షిణక
ర్ణే- ఊంనమః- వామకర్ణే- ఋంనమః- దక్షిణనాసాపుటే- ౠం
నమః- వామనాసాయాం- ఌంనమః- దక్షిణకపోలే- ౡంనమః- వామ
కపోలే- ఏంనమః- ఊర్ధ్వోష్ఠే- ఐంనమఃఅధరోష్ఠే- ఓంనమఃఊర్ధ్వ
దన్తపంక్తౌ- ఔంనమఃఅధోదన్తపంక్తౌ- అంనమఃజిహ్వాయాం-అఃనమః
కంఠే- కంనమః దక్షిణబాహుమూలే - ఖంనమఃదక్షిణకూర్పరే- గం

మఃదక్షిణమణిబంధే- ఘంనమఃదక్షిణాంగుళిమూలే - జంనమఃదక్షిణాం
గుళ్యగ్రే- చంనమఃవామబాహుమూలే- ఛంనమఃవామకూర్పరే - జం
నమః- వామమణిబంధే- ఝంనమఃవామాంగుళిమూలే- ఞంనమః వా
మాంగుళ్యగ్రే- టంనమఃదక్షిణపాదమూలే- ఠంనమఃదక్షిణజానుని-డం
నమః దక్షిణగుల్ఫే- ఢంనమఃదక్షిణపాదాంగుళిమూలే- ణంనమః దక్షపా
దాంగుళ్యగ్రే- తంనమఃవామపాదమూలే- థంనమఃవామజానుని- దంన
మః వామగుల్ఫే- ధంనమఃవామపాదాంగుళిమూలే- నంనమఃవామపా
దాంగుళ్యగ్రే- పంనమః- దక్షిణపార్శ్వే- ఫంనమఃవామపార్శ్వే- బం-
పృష్ఠే- భం- నాభౌ- మం-ఉదరే- యం-నమః- హృదయే- రం-నమః-
దోర్మూలే- లం-కకుది- వం-స్కంధయోః- శం-హృదయాదిదక్షకరే-
షం-హృదయాదివామకరే- సంనమఃహృదయాదిదక్షపాదే- హంనమః
హృదయాదివామపాదే- ళం-మూర్ధాదిపాదాన్తం- క్షంనమః పాదాది
మూర్ధాంతం- అథనివృత్త్యాదికళాన్యాసః- అంనివృత్త్యైనమః- శిరసి-
ఆంప్రతిష్ఠాయైనమః-ముఖే - ఇంవిద్యాయై- లలాటే-ఈంశాన్త్యై-దక్షవా
మక్రమేణనేత్రయోః-ఉంఈంధికాయై-ఊందీపికాయైదక్షవామక్రమేణక
ర్ణయోః-ఋం- రేచకాయై- ౠం మోచికాయై-నాసయోః- ఌం-పరా
యై-ౡంసూక్ష్మాయై- కపోలయోః- ఏం-సూక్ష్మామృతాయై-ఐం-జ్ఞానామృ
తాయైదన్తయోః-ఓం-సాపిన్యై- ఔం- వ్యాపిన్యై-ఓష్ఠయోః-అం-
సురూపాయై- జిహ్వాయాం- అః-అనన్తాయై-కంఠే- అథదక్షకరే-కం-సృ
ష్ట్యై- ఖం-బుద్ధ్యైనమః- గం-స్మృత్యైనమః- ఘం- మేధాయైనమః-
ఙం - కాన్త్యైనమః - ఇతి దక్షిణకరమూల కూర్పరమణిబంధాంగుళి
మూలాంగుళ్యగ్రేషున్యసేత్ -చం-లక్ష్మ్యై- ఛం-ద్యుత్యై- జం-స్థిరాయై-
ఝం-స్థిత్యై-ఞం-సిద్ధ్యై-ఇతివామకరేపూర్వవన్న్యసేత్ -టం-జరాయై-
ఠం-పాలిన్యై-డం-శాన్త్యై- ఢం-ఈశ్వర్యై- ణం-రత్యై- ఇతి దక్షపా
దమూలజానుగుల్ఫాంగుళిమూలాంగుళ్యగ్రేషున్యసేత్ - తం- కామికా
యై-థం-వరదాయై- దం-హ్లాదిన్యై-ధం-ప్రీత్యై-నం-దీర్ఘాయై-ఇతివా

మపాదమూలజాన్వాదిక్రమేణ- పం-తీక్ష్ణాయై- ఫం-రౌద్ర్యై- కుక్షౌద
క్షవామక్రమేణ - బం-ఆభాయై- పృష్ఠే- భం- నిద్రాయై-నాభౌ-మం
తంద్ర్యై-ఉదరే-యం-క్షుధాయైనమః- హృది- రం-క్రోధిన్యై- కంఠే-
లం-కృపాయై-కకుది- వం- ఉల్కాయైనమః- స్కంధయోః- శం-మృత్య
వేనమః- హృదయాదిదక్షకరే-షం- పీతాయై - హృదయాదివామకరే-
సం శ్వేతాయై- హృదయాదిదక్షపాదే - హం- అరుణాయై- హృదయా
దివామపాదే- ళం-అసితాయై- మూర్ధాదిపాదాన్తం- క్షం- అనన్తా
యైనమః పాదాదిమూర్ధాన్తం - ఇతికలాన్యాసః ॥ తతోమూలేనత్రిః
ప్రాణానాయమ్య - అస్యశ్రీనవార్ణమంత్రస్య బ్రహ్మావిష్ణురుద్రా ఋష
యః-మహాకాళీమహాలక్ష్మీమహాసరస్వత్యోదేవతా। గాయత్ర్యుష్ణిగను
ష్టుప్ ఛందాంసి- నందాశాకంభరీ భీమాశ్శక్తయః- రక్తదన్తికాదుర్గా
భ్రామర్యోబీజాని- అగ్నివాయుసూర్యాస్తత్వాని- జపపూజాద్యావి
నియోగః- అథైకాదశన్యాసః- హ్రీం - బీజయుక్తాన్ అకారాదిక్షకా
రాంతాన్ వర్ణాన్ బహిర్మాతృకాస్థానేషున్యసేత్ - హ్రీం- అంనమః
శిరసిఇత్యాది- ఇతిప్రథమః- ఓం!ఐం-హ్రీం-క్లీం-బీజాని- కరద్వయేకనిష్ఠి
కాంగుష్ఠాంతం కరతలకరపృష్ఠమణిబంధేషున్యసేత్ - ఓం- ఐం-హ్రీం-
క్లీంనమః- కనిష్ఠికాభ్యాంనమఇత్యాది- ఏవంహృదయాదిషడంగః- ఏవం
దశదిక్షుచ॥ ఇతిద్వితీయః ॥ ఓం-హ్రీం-ఐం- బ్రాహ్మీపూర్వతోమాంపా
తు- ఓం-హ్రీం- హ్రాం- మాహేశ్వరీ ఆగ్నేయాం మాంపాతు- ఓం-
హ్రీం-క్లీం- కౌమారీదక్షిణేమాంపాతు-ఓం-హ్రీం- శ్రీం- వైష్ణవీనైరృ
త్యాంమాంపాతు- ఓం-హ్రీం-హ్రూం - వారాహ్యైనమః- పశ్చిమా
యాంమాంపాతు- ఓం-హ్రీం-గ్లాం- ఇంద్రాణ్యై-వాయవ్యేమాం-ఓం-
హ్రీం- క్షాం- నారసిమ్హ్యైనమః-ఉత్తరేమాంపాతు-ఓం-హ్రీం- భ్యాం-
చాముండాయై-ఈశాన్యాం-మాం-ఓం- హ్రీం-వ్యోమేశ్వర్యైఊర్ధ్వా
యాం-ఓం-హ్రీం- సప్తద్వీపేశ్వర్యైభువిమాం - ఓం- హ్రీం- నాగేశ్వ
ర్యై-పాతాళే-మాం ॥ ఇతితృతీయః ॥ సర్వత్రాదౌ ప్రణవః-ఓం-ఆసం

దజాయై-పూర్వాంగే-మాం- క్సోం- రక్తదంతికాయై- దక్షిణాంగేమాం క్సోం- శాకంభర్యై-పశ్చిమాంగేమాం - క్సోం- దుర్గాయై- వామభాగే- మాం- భ్రమరాం-పాత్రకరాయై-శిరసిమాం- మాతంగకన్యాయైమస్తకాదిపాదాన్తం-మాం- శ్రీంచిత్రకాన్తిక్రూభ్యామర్ద్యైనమః- పాదాదిశిరోన్తంమాం॥ఇతిచతుర్థః॥ ఓం హ్రీం బ్రహ్మణేనమః। పాదాదినాభిపర్యన్తంమాం-ఓం-హ్రీం-వైష్ణవ్యైనమఃనాభేర్విశుద్ధిపర్యంతం-మాం-ఓం-హ్రీం-రుద్రాయ-విశుద్ధేఃబ్రహ్మరంధ్రాంతంమాం-ఓంహ్రీం-హంహంసాయై-పదద్వయేమాం-ఓం-హ్రీం-వైనతేయాయ -కరద్వయేమాం-ఓం-హ్రీం-వృషభాయనమఃచక్షుషోః-మాం-ఓం-హ్రీం-గజాననాయ-సర్వాంగేమాం-ఓం-హ్రీం- పరాయ - పూర్వాపరదేహభాగయోఃఆనందమయహారెసర్వాంగే- మాం॥ఇతిపంచమః॥ఓం-హ్రీం-మహాలక్ష్మ్యైమధ్యదేహేమాం-ఓం-ఐం-సరస్వత్యైఊర్ధ్వదేహేమాం-ఓం-క్లీం- మహాకాల్యై-అధోదేహేమాం- ఓం-హ్రీం-క్ష్వ్రోం-సిహ్మాయ- హస్తయోః-మాం-ఓం-హ్రీం హంసాయ- నేత్రయోః- మాం-ఓం-హ్రీం- మహిషప్రేతాభ్యాం నమః పాదయోః-మాం-ఓంనమశ్చండికాయైసర్వాంగేమాం॥ఇతిషష్ఠః॥ ఓం-ఐం-నమః- మూర్ధ్ని॥ ఓం-హ్రీంనమః దక్షిణనేత్రే- ఓం-క్లీంనమః వామనేత్రే-ఓంచాంనమఃదక్షిణకర్ణే-మాం-ముంనమఃవామకర్ణే-మాం-డాంనమః దక్షిణనాసికాయాం-యైంనమఃవామనాసాయాం- ఓంనమోనమః- నాసాముఖేమాం-చై- నమఃపాయామాం- ఇతి సప్తమః॥ చేంపాయాం-విం- ముఖే- యైం-ం-వామనాసాయాం- డాందక్షిణనాసికాయాం-మాం-ముం-వామకర్ణే-మాం- చాందక్షిణకర్ణే -మాం-క్లీంవామనేత్రే మాం-హ్రీందక్షిణనేత్రే- మాం-ఐంమూర్ధ్నిమాం ॥ ఇత్యష్టమః ॥ ఐం హ్రీం క్లీం - చాముండాయై విచ్చేస్వాహేతిమూలమన్త్రేణప్రత్యక్షరంప్రణవపూర్వంనమోన్తంమామగ్రేదక్షిణపశ్చిమవామాంగేషుఆరోహావరోహాభ్యాంశిరస్తః పాదాంతంపాదాదిశిరోన్తంన్యసేత్॥ ఇతినవమః॥ పూర్వోక్తసమగ్రమూలమంత్రేణ- హృదయాదిషడంగః॥ ఇతిదశమః॥ తతః

ఖడ్గినీశూలినీఘోరేత్యేకం శ్లోకముక్త్వా నీలవర్ణాంధ్యాత్వాహృదయా
యనమః॥శూలేనపాహినోదేవీతిశ్లోకచతుష్టయముక్త్వారక్తవర్ణాంధ్యా
త్వాశిరసేస్వాహా - సర్వస్వరూపే సర్వేశేతిశ్లోకపంచకం పఠిత్వా శ్వేతవ
ర్ణాంధ్యాత్వా శిఖాయైవషట్॥ఇత్యేకాదశః॥తతో యోనిముద్రాం ప్రద
ర్శయేత్ -సాచైవం-దక్షిణకరస్యతర్జన్యా వామస్యానామికాం వామత
ర్జన్యాదక్షిణస్యానామికాయాంచధృత్వాగ్రే మధ్యమాంగుళిద్వయతద
గ్రేకనిష్ఠికాద్వయంతదగ్రేంగుష్ఠద్వయమితి॥ అథధ్యానం- శ్వేతాననానీల
భుజాసుశ్వేతస్తనమండలా। రక్తమధ్యారక్తపాదానీలేజంఘోరురున్మదా॥
సుచిత్రజఘనాచిత్రమాల్యాంబరవిభూషణా। చిత్రానులేపనాకాన్తిరూప
సౌభాగ్యశాలినీ॥అష్టాదశభుజాపూజ్యాసాసహస్రభుజాసతీ।ఆయుధాన్యత్ర
వక్ష్యన్తే దక్షిణాధఃకరక్రమాత్॥అక్షమాలాంచకమలం బాణాసిఃకులిశం
గదాం।చక్రంత్రిశూలంపరశుం శంఖంఘంటాంచపాశకం॥శక్తిందండంచ
ర్మచాపేపానపాత్రంకమండలుమితి। తతోవేద్యాంసర్వతోభద్రంకృ
త్వాతత్రదేవతాఃస్థాపయేత్ ॥ మధ్యేబ్రహ్మాణం। ఉత్తరాదిసోమాదీన్॥
వాయుసోమమధ్యాదిషుక్రమేణ జన్మయాఅత్రేతివసూన్॥ ఆరుద్రానఇతి
రుద్రాన్। త్యాన్నుక్షత్రియానితి ద్వాదశాదిత్యాన్॥అశ్వినావర్త్యేత్యశ్వి
నా। అభిత్యందేవమితి సప్తయక్షాన్॥ ఆయంగౌరితిసర్పాన్।అప్సరసాం
గన్ధర్వాణామితిగంధర్వాప్సరసః॥ బ్రహ్మాసోమమధ్యే కుమారమ్మాతేతి
కుమారం। ఋషభమ్మేత్యృషభం॥ అదితిర్హ్యజనిష్ఠేతిదక్షంచ॥ బ్రహ్మేం
ద్రమధ్యేతామగ్నివర్ణామితిదుర్గాం। ఇదంవిష్ణురితివిష్ణుంచ॥బ్రహ్మాగ్ని
మధ్యే ఉదీరతామితిస్వధాం। బ్రహ్మయమమధ్యేపరంమృత్యో ఇతిమృ
త్యురోగాన్॥ బ్రహ్మనిర్ఋతిమధ్యే గణానాన్త్వేతిగణపతిం। బ్రహ్మవరుణ
మధ్యే శన్నోదేవీరిత్యాపః। బ్రహ్మవాయుమధ్యే మరుతోయస్యేతిమరు
తః॥ బ్రహ్మణఃపాదమూలే స్యోనేతిభూమిం। తత్రైవఇమంమేగంగే ఇతి
గంగాదినద్యః॥ ధామ్నోధామ్న ఇతిసప్తసాగరాంశ్చ। బహిస్సోమాదిస
న్నిధౌక్రమేణగదాంత్రిశూలం వజ్రంశక్తిందండం ఖడ్గంపాశమంకుశంచ।

పునరుత్తరాది ॥ గౌతమంభరద్వాజంవిశ్వామిత్రంకశ్యపంజమదగ్నింవసి
ష్ఠమత్రిమరుంధతీంచ। పూర్వాదిఐంద్రీకౌమారీబ్రాహ్మీవారాహీచాముం
డావైష్ణవీమాహేశ్వరీవైనాయకీ ॥ తతస్త్రిదన్తుఇత్యావాహ్యసంపూజ్య
బలిందత్వా। తన్మధ్యేమహీద్యౌరితిభూమింస్పృష్ట్వా॥ ఓషధయస్సమితిస
ప్తధాన్యానిక్షిప్త్వాఆకలశేష్వితిహేమంరాజతంతామ్రమయంవాకలశం
స్థాప్య। ఇమంమేగంగేఇత్యుదకేనాపూర్య॥ గంధద్వారామితిగంధం।యా
ఓషధీరితిసర్వౌషధీః॥ కాండాత్కాండాదితిదూర్వాః। అశ్వత్థేవఇతిపం
చపల్లవాన్॥ స్యోనేతిసప్తమృదః। యాఃఫలినీరితిఫలం పూర్ణాదర్వీతి
పూర్ణపాత్రంచనిధాయతత్రవస్త్రేయన్త్రంలిఖేత్ । యథా॥చతుర్ద్వా
రంచతురస్రత్రయంకృత్వా తన్మధ్యేత్రికోణంకృత్వా తత్పశ్చిమార్ధేద
క్షిణకోణంకృత్వా పూర్వస్థపశ్చిమరేఖాసంలగ్నకోణమన్యత్రికోణం
కుర్యాత్ ॥ తేనబహిఃష్ఠకోణమధ్యేచషట్కోణాఃసంపద్యన్తే। తన్మధ్యే
వాన్యత్త్రికోణంకృత్వా తత్సంలగ్నమన్యత్రకోణమితి ॥ ఉద్ధారోయథా।
యద్వామధ్యేత్రికోణంతద్బహిఃషట్కోణంతద్బాహ్యేవృత్తంతద్బాహ్యే
ష్టాదళాని। తద్బాహ్యేచతుర్ద్వారం చతురస్రత్రయమితి । ఏవంయ
న్త్రంవిలిఖ్య తత్రశతచండ్యాఃపలేనహేమ్నాతదర్ధేనవాకృతాంసహస్ర
చండ్యాస్తువింశతి దశపంచాన్యతమసువర్ణప్రతిమాంకృత్వా॥ ధ్యానో
క్తామష్టాదశభుజాంరహస్యోక్తామష్టభుజాంవా మహిషాసురహంత్రీంసిహ్మా
స్థాందేవీమూర్తిం రక్తపట్టదుకూలయుగచ్ఛన్నాంసంస్థాప్యపూజయేత్॥
తద్యథా। స్వవామేస్త్రాయఫడితిక్షాళితం మూలేనజలపూరితంకుంభంని
ధాయ పుష్పాక్షతగంధాదిభిర్మూలేన తత్పాత్రాణ్యాపూర్యదేవదక్షిణే
న్యసేత్॥ తతోమత్స్యముద్రయాత్రికోణం తద్బహిఃషట్కోణంతద్బహి
శ్చతురస్రం తద్బాహ్యేవృత్తంగోమయేన జలేనవావిలిఖ్య శంఖముద్ర
యావష్టభ్య వహ్నేర్దశకలాత్మనే- ధూమ్రార్చ్యై- ఊష్మాయై- జ్వాలి
న్యై- విస్ఫులింగిన్యై- శుచ్యై- సురూపాయై - కపిలాయై - హవ్యవా
హాయై- కవ్యవాహాయైనమః- ఇత్యభ్యర్చ్యషట్కోణేఅగ్నినిర్ఋతివా

यकोणेषु हृदयायनमः-शिरसेस्वाहा-शिखायैवषट् - कवचायहुमिति अग्रेनेत्रत्रयायवौषट्- सर्वतःअस्त्रायफडिति अष्टै संपूज्य-अस्त्रक्षालितंशंखंसंस्थाप्य-हंसूंसूर्यमंडलाय द्वादशकलात्मनेनमः - तपिन्यै-तापिन्यै - धूम्रायै- मरीच्यै- ज्वालिन्यै- रुच्यै - सुषुम्नायै - भोगदायै- विश्वायै- बोधिन्यै - धारिण्यै - क्षमायै - इतिशंखमध्ये संपूज्य तत्रगंधपुष्पाणिहृदयमंत्रेणक्षिप्त्वा- क्षंनमः- शंनमः- हंनमइत्यादि विलोममातृकाभिः शिरोमंत्रेणजलेनापूर्य ॐ सोममंडलायषोडशकलात्मने अमृतायैनमः-मानदायै- पूषायैनमः-तुष्ट्यै- पुष्ट्यैनमः-रत्यै- शशिन्यैनमः-चंद्रिकायै-कान्त्यै-ज्योत्स्नायै- श्रियैनमः-प्रीत्यै - अंगदायैनमः - पूर्णायै- पूर्णामृतायैनमः - कामदायिन्यैनम इत्यभिमंत्र्यांकुशमुद्रया सूर्यमंडलात्तीर्थमाकृष्यावाहिन्यादिमुद्रांप्रदर्श्य - शिखामन्त्रेणधेनुमुद्रांगालिनीमुद्रांगरुडमुद्रांचप्रदर्श्य-करद्वयांगुष्ठतर्जन्यग्रसंयोगेगालिनीमुद्रा-करद्वयस्यपृष्ठंसंयोज्य कनिष्ठिकानामिकावष्टभ्य अधोंगुष्ठंपुरतस्तर्जन्यौसंयोज्यमध्यमानामिकयोर्मुक्तयोःपक्षतुल्यत्वेगरुडमुद्रांचप्रदर्शयेत् - नेत्रमंत्रेणसंवीक्ष्य कवचमंत्रेणसज्जीकृत्य तत्रषडंगानिविन्यस्यास्त्रमंत्रेण रक्षांकृत्वा मूलेनगंधपुष्पैरभ्यर्च्य हस्तेनाच्छाद्यमूलेन सप्तवारमभिमन्त्र्य-चक्रमुद्रयासंरक्ष्य तज्जलंकिंचित्कुंभेक्षिप्त्वा-अस्त्रमंत्रेणात्मानंसंपूज्य द्रव्याणिचसंप्रोक्ष्य मूलेनषडंगंकृत्वात्मानंगंधपुष्पैरभ्यर्च्य मूलेनत्रिःस्वशिरसि पुष्पांजलिंदत्वा-धूपदीपनैवेद्यादिमनसानिवेद्य देवरूपः सन्मूलंजप्त्वा - देवायजपंनिवेद्यपुष्पमाघ्राय कुंभोदरायनम इतिवामेक्षिप्त्वा हस्तंप्रकाश्यपीठंपूजयेत्- यथा देपीदक्षिणेगुं- गुरुभ्योनमः-

పం-పరమగురుభ్యోనమఇతిసంపూజ్య-వామే-గంగణపతయే-దుందుర్గా
యై - క్షంక్షేత్రపాలాయ - మధ్యేఆధారశక్త్యై - మూలప్రకృత్యై -
కాలాగ్నిరుద్రాయ- మహామంటపాయ- కూర్మాయ - వరాహాయ- అన
న్తాయ- భూమ్యై - అమృతార్ణవాయ- రత్నద్వీపాయ - హేమగిర
యే - నందనోద్యానాయ - మణిభూమ్యై - రత్నమంటపాయ - కల్ప
తరవే-రత్నవేదికాయై- శ్వేతఛత్రాయ-రత్నసిహ్మాసనాయనమఇతిసంపూ
జ్య-ఆగ్నేయాదికోణేషు ధర్మాయ-జ్ఞానాయ-వైరాగ్యాయ-ఐశ్వర్యా
య-పూర్వాదిదిక్షు- అధర్మాయ-అజ్ఞానాయ- అవైరాగ్యాయ-అనై
శ్వర్యాయ-ఊర్ధ్వంబ్రహ్మణే-అధఃఅనన్తాయ-మధ్యేవాస్తుపురుషాయేతి
సంపూజ్యమధ్యే-సంసత్వాయ-రంరజసే-తంతమసే-మాం- మాయాయై-
విం-విద్యాయై-పీఠాత్తుపూర్వాద్యష్టదిక్షు - ఓంఓంకారగిరిపీఠేశ్వరీసహి
తాంఓంకారగిరిపీఠేశ్వర్యంబాపాదుకాంపూజయామి-ఓంఒడ్యాణపీఠేశ్వరీ
సహితాంఒడ్యాణపీఠేశ్వర్యంబాపాదుకాంపూజయామి-ఓంమాం-మా
తృకాపీఠేశ్వరీసహితాం మాతృకాపీఠేశ్వర్యంబాపాదుకాంపూ-ఓంజాం
జాలంధరపీఠేశ్వరసహితాంజాలంధరపీఠేశ్వర్యంబాపా-ఓంకోంకోల్హాగిరి
పీఠే-కోల్హాగిరి పీఠేశ్వర్యంబాపాదుకాంపూ-ఓం పూం పూర్ణగిరి పీఠేశ్వ
రీసహితాంపూర్ణగిరిపీఠేశ్వర్యంబాపా-ఓం సం-సంహారగిరిపీఠేశ్వరీసహి
తాంసంహారగిరి పీఠేశ్వర్యంబాపా-ఓంకాం-కామరూపపీఠేశ్వరీసహితాం
కామరూపపీఠేశ్వర్యంబాపా-పునఃపూర్వాదిచతుర్దిక్షుస్వబీజైర్నామాన్తై
స్సర్వత్ర॥గంగణేశా- క్షంక్షేత్రపాలాయ - పాంపాదుకేభ్యః-వంవటుకే
భ్యః-ఆగ్నేయాదికోణేషు-జంజయాయై-విం- విజయాయై -జం-జయిన్త్యై-
అం-అపరాజితాయై- తత్రైవ-అగ్నిముఖభేతాళాయనమః-ప్రేతవాహన
భేతాళాయనమః-జ్వాలాముఖభేతాళాయనమః - ధూమ్రాక్షభేతాళా
య - కం కందాయ- నాంనాళాయ- దండళేభ్యోనమః - కేం- కేసరే
భ్యః - కంకర్ణికాయై - అంసూర్యమండలాయనమః - ఉం - సోమ

మండలాయనమః - మం-వహ్నిమండలాయ - అం ఆత్మనే- అం అన్త
రాత్మనే- పంపరమాత్మనే - జ్ఞం -జ్ఞానాత్మనేనమః- తతఃపూర్వే- విం
విష్ణవే_మాంమాయాయై_చెం-చేతనాయై-బుం-బుధ్యై - నిం నిద్రాయై -
క్షుంక్షుధాయై-ఇతిపూర్వే-ఛా-ఛాయాయైనమః-శం శక్త్యై- తృం తృష్ణా
యై - క్షాం-క్షాన్త్యై - జాం-జాత్యై-లం-లజ్జాయై-ఇతి దక్షిణే- శాం-శా
న్త్యై - శ్రం శ్రద్ధాయై - కాం కాన్త్యై - లంలక్ష్మ్యై - ధృం ధృత్యై -
వృంవృత్త్యై-ఇతిపశ్చిమే ॥ స్మృం స్మృత్యై - దందయాయై- తుం తు
ష్ట్యై-పుంపుష్ట్యై - మాంమాతృకాయై - భ్రాంభ్రాన్త్యై - ఇత్యుత్తరే-
ఓం హ్రీంసర్వశక్తి కమలాసనాయ సర్వాత్మసంయోగయోగపీఠా
త్మనేనమః-ఇతిపీఠపూజా॥ తతోహృదిస్థితాంజ్యోతిర్మయీం సపరివా
రాంమహాలక్ష్మీంధ్యాత్వా॥ ఆగచ్ఛవరదేదేవి దైత్యదర్పనిషూదని। పూ
జాంగ్రహాణసుముఖినమస్తే శఙ్కరప్రియే॥ దుర్గేదేవిసమాగచ్ఛ సాన్ని
ధ్యమిహకల్పయ॥ బలింపూజాంగృహాణత్వమష్టభిశ్శక్తిభిస్సహేతిమంత్రం
పఠిత్వా- దక్షిణనాసారంధ్రేణ పుష్పాంజలావానీయ మూలేన మూర్తి
మావాహ్యాఽఽవాహనాదిముద్రాఃప్రదర్శయేత్ - యోనిముద్రాంచప్ర
దర్శ్య-మూలైఃషడంగంకృత్వా- మూలేనజయన్తీ మంగళాకాళీత్యనే
నాసనపాద్యార్ఘ్యాచ మనమధుపర్కాన్నివేదయేత్ - తత్రపాత్రచతు
ష్టయంమన్త్రేణ ప్రక్షాళ్యగంధాదినిక్షిపేత్ - తత్రపాద్యేదూర్వా విష్ణు
క్రాంతాశ్యామాకపద్మాని - అర్ఘ్యేగంధపుష్పాక్షత కుశాగ్రసర్షపయవ
దూర్వాః- ఆచమనీయే జాతీఫలకంకోలలవంగాని - మధుపర్కేదధిమ
ధుచ- తతఃసుగంధతైలం పంచామృతోష్ణోదక తీర్థోదకైః- శ్రీసూక్త
దేవీసూక్తసరస్వతీసూక్తైరభిషిచ్యపునరాచమనందత్వాపట్టదుకూలయుగ
ళకంచుకాభరణాష్టగంధబిల్వపత్రనానాపుష్పహరిద్రాకుంకుమసిందూరా
లక్తక పరిమళద్రవ్యాణి సమర్ప్య పంచవింశతిద్వాదశత్రీణి సహస్రాణి
ఏకంవా సహస్రపుష్పాణి సమర్పయేత్ ॥ అథావరణపూజా॥ దక్షిణే

ఐం మహాకాళ్యైవిచ్చేనమః-వామే-క్లీం మహాసరస్వత్యైవిచ్చేనమః-వామేహుం సుహిషాయనమః-దక్షిణే- క్షౌంసిప్మాయ-పురతఃగంగణపతయే-హుం కాలాయ-పశ్చాత్-హుంమృత్యవే-షట్ దళేషు-హ్రీంరుద్రాయ-హ్రీంగౌర్యై- శ్రీం విష్ణవే - శ్రీంలక్ష్మ్యై- ఐంబ్రహ్మణే - ఐంసరస్వత్యై - తత్రైవ-హ్రాం హృదయాయనమః- హ్రీంశిరసేస్వాహా-హ్రూంశిఖాయైవషట్ - హ్రైంకవచాయహుం-హ్రౌంనేత్రత్రయాయవౌషట్ - హ్రః అస్త్రాయఫట్- తత్రైవ-గుంగురుభ్యో-పంపరమగురుభ్యో-పం- పరమేష్ఠిగురుభ్యో-హంహారయే-హంహరాయ-గంగణేశాయ-౹క్షు- నంనందజాయై-౧-రంరక్తదన్తికాయై-౨-శాంశాకంభర్యై-౩-దుందుర్గాయైనమః-౪-భీంభీమాయై-౫- భ్రాంభ్రామర్యై-౬- త్రికోణేతాంఇంద్రాణ్యై క్షౌంనారసింహ్యై- ప్రేంచాముండాయై- దిక్షు- అంఅసితాంగభైరవాయ-రుంరురుభైరవాయ - చంచండభైరవాయ- క్రోంక్రోధనభైరవాయ-ఉం-ఉన్మత్తభైరవాయ-కంకపాలభైరవాయ- భీంభీషణభైరవాయ- సంసంహారభైరవాయ-పూర్వాది-లం-ఇంద్రాయ- రంఅగ్నయే=యంయమాయ-క్షంనిర్ఋతయే- వంవరుణాయ - యంవాయవే-సంసోమాయ - హంఈశానాయ=బహిఃతత్తదాద్యక్షరబీజయుక్తం-వజ్రాయ-శక్తయె-దండాయ ఖడ్గాయ- పాశాయ-అంకుశాయై-గదాయై- త్రిశూలాయ-తతోమూలేన ధూప దీపౌదత్వానైవేద్యమస్తేణాభిమంత్ర్యమూలేనప్రోక్ష్యకవచేనావకుంఠ్యపుష్పందత్వాధేను ముద్రయామృతీకృత్యమూలేననివేద్యగ్రాసముద్రాంప్రదర్శ్యమధ్యేమధ్యేపానీయముత్తరాపోశనంచదత్వాకరోద్వర్తనఫలతాంబూలదక్షిణానీరాజనఛత్రచామర దర్పణగీతవాద్యాదిని వేద్య॥ అస్మత్కృతసవరాత్ర నిర్ణయోక్తవిధినామాషభక్తకూశ్మాండాదిబలిం దత్వాపూజాంసమర్పయేత్ ॥

అథచతుష్షష్టియోగినీపూజా.

తత్రదేవ్యాగ్రేరక్తవస్త్రేష్టాత్ర్యస్రాణిత్యేకాపఙ్క్తిః - ఏవమష్టాత్ర్యస్రపఙ్క్తిఃకృత్వా జ్యాపాయసబ

ర్ణీం దద్యాత్ - శుక్లవర్ణా శూలడమరుపాశాసిధరే సర్వాలంకార
భూషితే ససైన్యేజయేఏహ్యేహ్యాగచ్ఛాగచ్ఛేమం పాయసబలింగృహాణ-
మమేప్సితంకురుకురుస్వాహా౧=ఏవంశుక్లవర్ణే+ససైన్యేవిజయేఏహ్యే-౨
జయన్తే-౩-అపరాజితే-౪-దివ్యయోగిని-౫-మహాయోగిని౬-సిద్ధయో
గిని౭-గణేశ్వరి-౮-తతః గౌరవర్ణాక్షమాలాంకుశపుస్తకహస్తాధరే ప్రేతా
శనేఏహ్యేహీత్యాదిప్రాగ్వత్-డాకిని-౨-కాలా-౩-కాళరాత్రి-౪-నిశా
చరి-౫-టంకారిణి-౬-రుద్రభేతాళి-౭-హుంకారిణి-౮-రక్తవర్ణే జ్వాలా
శక్త్యభయవరదకరే ఊర్ధ్వకేశి ఏహ్యేహీత్యాది-౧। విరూపాక్షి-౨-శు
ష్కాం-౩- నరభోజని-౪-ఫట్కారిణి-౫-వీరభద్రే-౬ - ధూమ్రాం
గి-౭-కలహప్రియే-౮ - తతో విద్యుత్సన్నిభే ధ్వజబాణధనుః పాశయుతే
రాక్షసిఏహ్యేహీత్యాది-౧-ఏవం రక్తాక్షి-౨-విశ్వరూపే-౩-భయంకరి-
౪- వీరకౌమారి- ౫-చండికే-౬-వారాహి-౭ - ముండధారిణి-౮=తత
ఆదిత్యవర్ణా కమలాక్షమాలా భయవరదకరే భైరవి ఏహ్యేహీత్యాది-
౧-ఏవంధ్వాంక్షిణి-౨ ధూమ్రాంగి-౩-ప్రేతవాహనే-౪ - ఖడ్గిని-౫-దీ
ర్ఘలంబోష్ఠి-౬-మాలిని-౭- మన్త్రయోగిని-౮ - తతః సునీలే శంఖచక్ర
గదాభయవరదకరే కాళిని ఏహ్యేహీత్యాది- ౧-ఏవంచక్రిణి-౨-కంకాళి-
౩-భువనేశ్వరి- ౪=త్రోటకి-౫- మహామారి-౬-యమదూతి - ౭-కరా
ళి-౮-తతః పుంజనిభే ఖడ్గఖేటపట్టసపరశుహస్తే కేశిని ఏ- ౧- ఏవంమర్దిని-
రోమజంఘే-నిం-వారిణి- విశాలి-కార్ముకి- లోలి-అధోముఖి-తతః ధూ
మ్రవర్ణే కున్తఖేట భిండిపాలమాలాకరే ముండాగ్రధారిణి ఏహ్యేహీ
త్యాది- ఏవం వ్యాఘ్రి-కాంక్షిణి-ప్రేతరూపిణి- ధూర్జటిని-ఘోరి-కరా
ళి-విషలంబిని- ౮- ఇతి యోగినీపూజా- తతో - ౫౦గణపతే - వంవటుః
కపింగళ భాసురనేత్రబలింగృహా - రక్ష - కదనహ్రాం హ్రీం హ్రూం స్వా
హేతి వటుకాయక్షేత్రపాలాయ బలిందత్త్వాప్రభూత బలిందద్యాత్।
తత్రమంత్రః ॥ సర్వపీఠోపపీఠాని ద్వారోపస్తరణేపిచ । క్షేత్రంక్షేత్రజ్ఞ
సందేహాసర్వ దిగ్భాగసంస్థితాః ॥ యోగినీయోగపీఠేంద్రా స్సర్వేయ

త్రసమాగతాః । నగరేవాతథాగ్రామే అటవ్యాంసరితస్తటే ॥ వాపీ
కూపేషువృక్షేచ శ్మశానేషుచతుష్పథే । నానారూపధరాయేచ బహు
రూపధరాశ్చయే ॥ తేసర్వేచైవసన్తుష్టా బలింగృహ్ణన్తుమేసదా । గతో
స్మిశరణంయుష్మాన్ సర్వేచమమసువ్రతాః ॥ బలిదానేనసన్తుష్టాః ప్ర
యచ్ఛన్తుమమేప్సితం । సర్వకార్యాణికుర్వన్తు దోషాంశ్చఘ్నన్తుసర్వదేతి ॥

అథకుమారీపూజా ॥

తాశ్చప్రత్యహంశతం నవవాపూజ్యాః ॥ బ్రాహ్మణీసర్వకార్యే
షు జయార్థేనృపవంశజా । లాభార్థేవైశ్యవంశోత్థా సుతార్థేశూ
ద్రవంశజా ॥ దారుణేవాన్త్యజా తాసాంపూజయేద్విధినానరః । ఇత్యుక్త్వా
సురూపాః శుభాస్యాభావ్యాః ॥ తథా – నవభిర్లభతేభూమి మైశ్వర్యం
ద్విగుణేనతు । ఏకవృద్ధ్యాలభేత్ క్షేత్రమేకైకేనశ్రియంలభేత్ ॥ ఏకవర్ష
తుయాకన్యా పూజార్థేతాంవివర్జయేత్ । గ్రంథిస్ఫుటితశీర్ణాంగీంరక్త
పూయవ్రణాంకితాం ॥ జాత్యంధాంకేకరాంకాణీం కురూపాంతనురోమ
శాం । వర్జయేత్సర్వకార్యేషు దాసీగర్భసముద్భవామితి ॥ విశేషస్తు
మత్కృతేనిర్ణయసింధౌజ్ఞేయః ॥ తత్ర – సుగంధతైలేనాభ్యంగం కార
యిత్వాలంకృతాం పీఠఉపవేశ్యదేశకాలౌస్మృత్వా అముకఫలసిద్ధ్య
ర్థం అముకకర్మణికుమారీపూజనంకరిష్యే ఇతిసంకల్ప్యమూలేన ష
డంగంకృత్వా మూలమంత్రముచ్చార్య ॥ మంత్రాక్షరమయీంలక్ష్మీం మా
తృకారూపధారిణీం । నవదుర్గాత్మకాంసాక్షాత్కన్యామావాహయామ్య
హం ॥ ఇత్యావాహ్యాసనంపాద్యం చోష్ణోదకేనపాదప్రక్షాళ్యార్ఘ్యంచ
మనస్నానపట్టదుకూలవస్త్రకంచుకాలంకారాదీన్దత్వాసుగంధేనానులి
ప్యహరిద్రాకుంకుమసిందూరాలక్తకాంజన పుష్పమాలాభిరభ్యర్చ్యధూ
పదీపౌదత్వా పాయసాన్నభక్ష్యైర్భోజయేత్ ॥ భోజనకాలేచమూలమం
త్రంనష్టశతంవాపఠేత్ । తతోనానాఫలతాంబూలదక్షిణానీరాజనపుష్పాం
జలీన్దద్యాత్ ॥ ౧ ॥ ఏవమన్యాఃపూజయేత్ ॥ ఆవాహనేతుమంత్రభేదాః ।
మ న్త్రాక్షరమయీమితిసర్వత్రప్రథమమావాహ్య ॥ జగత్పూజ్యేజగద్వంద్యే

సర్వశక్తిస్వరూపిణి। పూజాంగృహాణకౌమారిజగన్మాతర్నమోస్తుతే॥ ఇతి ద్వితీయాం॥ త్రిపురాంత్రిగుణాంధారాం జ్ఞానమార్గస్వరూపిణీం। త్రైలోక్యవందితాందేవీంత్రిపురాంపూజయామ్యహమితిద్వితీయాం॥ కాళికాంతు కళాతీతాంకారుణ్యైకపరాంశివాం। కల్యాణజననీంనిత్యాంకల్యాణీంపూజయామ్యహం॥ ఇతితృతీయా॥ (అణిమాదిగుణోదారాం,)–ఇతచపాఠః। కపిలాంతుకళాతీతాం అకారాద్యక్షరాత్మికాం॥ అనన్తశక్తిసహితాంకామాక్షీంపూజయామ్యహమితిచతుర్థీం। కామచారీంకాళరాత్రింకాలదండస్వరూపిణీం ॥ కామదాంకరుణోదారాం కాళీమావాహయామ్యహమితిపంచమీం। చండవీర్యాంచండమాయాం చండముండప్రభంజనీం॥ బ్రహ్మేశవిష్ణునమితాంచండికాంపూజయామ్యహమితిషష్ఠీం! సుఖానందకరీంశాంతాం సర్వదేవనమస్కృతాం॥ సర్వభూతాత్మికాందేవీంశాంభవీం పూజయామ్యహమితిసప్తమీం। సుందరీంస్వర్ణవర్ణాంగీం సుఖసౌభాగ్యదాయినీం ॥ సంతోషజననీందేవీంసుభద్రాం పూజయామ్యహం ఇత్యష్టమీం। దుర్గమేదుస్తరేకార్యే భయశోకవినాశినీ ॥ పూజయామిసదా భక్త్యా దుర్గాందుర్గాతిహారిణీం। ఇతినవమీం॥ తతోబ్రాహ్మణసువాసినీపూజా । ఏవందేవీకుమార్యాదిపూజా నవరాత్రేపిప్రత్యహంకార్యం॥ ఇయంశతచండ్యాదినచతుష్టయం ద్విగుణాదివృద్ధ్యాసహస్రచండ్యాదశోత్తరావృద్ధిః । తతఃపూజాందేవ్యైసమర్ప్య సర్వేవిప్రాః కృతాంగన్యాసాః॥ శతంనవార్ణవంమంత్రం జప్త్వాకవచార్గళాకీలకాని సకృజ్జప్త్వా సప్తశతీంజప్త్వాన్తే రహస్యంనవార్ణవంశతంజపేయుః॥ కవచాదీనాంప్రత్యావృత్త్యైనావృత్తిః । ప్రత్యేకంప్రథమేహ్యేకం ద్వితీయేద్వేతృతీయేత్రీణి చతుర్థేచత్వారిరూపాణీత్యేవం జపంకుర్యుః॥ ఋత్విజాంకర్తుశ్చప్రత్యహం క్షీరమాత్రాశనం అశక్తౌహవిష్యాన్నంవా ప్రత్యహం సహస్రంశతం వాబ్రాహ్మణాన్భోజయేత్ । పంచమేహ్ని హోమః – నవరాత్రౌతునవమ్యాంసర్వహోమః– అథహోమః– తత్రస్వగృహ్యోక్తస్య ఆగమోక్తత్వంతస్య చ సముచ్చయః॥ గృహ్యోక్తంకృత్వా ఆగమోక్తంకు

ర్యాత్ ॥యథా॥ దేశకాలౌ స్మృత్వా బ్రాహ్మణద్వారాకృతస్య నవచండీశ
తచండీసహస్రచండీనామన్య తమజపస్యసంపూర్ణతాసిద్ధ్యర్థం దశాం
శేనతిలమిశ్రపాయసద్రవ్యేణ హోమంకరిష్యే॥ తదంగంకుండసంస్కా-
రాగ్నిస్థాపనాదికరిష్యే ॥ ఇతిసంకల్ప్య॥ మూలేనకుండంవీక్ష్యాస్త్రేణ సం
ప్రోక్ష్య తేనైవదర్భైఃసన్తాడ్యకవచేనాభ్యుక్ష్యాశ్వత్థసమిధామూలేనప్రా
గగ్రానుదగగ్రాంశ్చ తిస్రోరేఖాఃకృత్వా॥ ప్రాగగ్రాసువిష్ణుఈశశక్రాను
దగగ్రాసు బ్రహ్మాయమచంద్రానభ్యర్చ్య మధ్యేత్ర్యస్రషట్కోణాష్టద
ళంచతురస్రం కృత్వామూలేనాభిమన్త్ర్య ధేనుయోని ముద్రాంప్ర
దర్శ్య అస్త్రేణసంరక్ష్యకవచేనావకుణ్ఠ్య॥ గంధాద్యైఃసంపూజ్య మూలే
నప్రతిష్ఠాప్య- ఓం చిత్పింగళహన ౨ పచ ౨ దహ ౨ సర్వజ్ఞాజ్ఞాపయ
స్వాహా ఇతి జ్వాలినీముద్రాం ప్రదర్శ్యేంధనైఃసమిధ్యాస్త్రేణ దర్వ్యాం
కంకణంబద్ధ్వాగ్నేర్గర్భాధానాదిసంస్కారాన్కుర్యాత్ ప్రతిసంస్కారం
మూలేనాజ్యేనత్రిర్జుహుయాత్ ॥నామకరణకర్మణిశతమంగళనామాసిత్వం
హుతాశనేతినామకృత్వాజుహుయాత్ ॥ అథస్వదేహేన్యాసః - ఓంసర
యూం పద్మరాగాయై-అగ్నిజిహ్వాయైనమః- లింగే - ఓంషరయూంసువ
ర్ణాయై- హృదయే- ఓంశరయూం భద్రలోహితాయై- శిరసి- ఓంవర
యూం లోహితాయై- ముఖే- ఓంలరయూం శ్వేతాయై- ఘ్రాణే- ఓం
రగయూం ధమన్యై-నేత్రయోః- ఓంయరయూం కరాళ్యై- సర్వాం
గే- సహస్రార్చిషే హృదయాయ- స్వస్తిపూర్ణాయశిరసే - ఉత్తిష్ఠ
పురుషాయశిఖాయై-ధూమ్రవ్యాపినేకవచాయహుం- సప్తజిహ్వాయనేత్ర
త్రయాయ- ధనుర్ధరాయఅస్త్రాయఫట్ - అగ్నయేజాతవేదసేనమః-
మూర్ధ్ని - అగ్నయేసప్తజిహ్వాయ - దక్షకరే -అగ్నయేహవ్యవాహ
నాయ- దక్షకట్యాం- అగ్నయేవిశ్వోదరాయలింగే- అగ్నయేవైశ్వాన
రాయవామకట్యాం - అగ్నయేకౌమారతేజసేవామపార్శ్వే - అగ్న
యేవిశ్వముఖాయదక్షపార్శ్వే -అగ్నయేదేవముఖాయశిఖాయాం - త
తోగ్నింధ్యాత్వా పరిసమూహ్యపరిస్తీర్య పరిధీన్నిక్షిప్యాపరిమేఖలాక్ర

మేణ బ్రహ్మవిష్ణురుద్రాన్ యోన్యాంగౌరీంచసంపూజ్య- వహ్న్యాయంత్రంవి చింత్యషడ్దళేషు ఆగ్నేయాదికోణేషు పురతఃపశ్చాత్ మధ్యేచస్యాం పద్మ రాగాభాయైఇత్యాది పూర్వోక్తసప్తజిహ్వాఃసంపూజ్య ఆగ్నేయాదికోణేషు పురతఃపశ్చాచ్చ సహస్రార్చిషేఇత్యాది షడంగానిసంపూజ్య అష్టదళే షుపూర్వాదిదిక్షు అగ్నయేజాతవేదసే ఇత్యాద్యష్టౌమూర్తీఃసంపూజ్య చతురస్రేఇంద్రాదీన్సాయుధాన్ సంపూజ్యకుండంనవసూత్ర్యా సంవేష్ట్య పాత్రసాదనాదిస్వగృహ్యోక్తంకృత్వా నివాపాదినాప్రభూత పాయ సం శ్రపయిత్వాజ్యంచరుం వం హ్రీం ఇత్యభిమంత్ర్య ధేను ముద్రాంప్రద ర్శ్య ఆజ్యభాగాన్తంస్వగృహ్యోక్తంకృత్వా తతస్తిష్ఠన్ మౌనీవహ్నౌతి స్రః సమిధోభ్యాధాయ వామదక్షిణయోరిడా పింగళమధ్యేసుషుమ్నాంచ ధ్యాత్వా-చతుష్పీహుత్వాఅగ్నీషోమాభ్యాంమధ్యేగ్నయేప్రధావదేవతా భ్యశ్చ-ఉత్తరపూర్వార్ధేస్విష్టకృతేచహుత్వాపూర్వోక్తసప్తజిహ్వాదిమూ ర్తిభ్యస్తత్తన్మంత్రైరేకైకామాజ్యాహుతిం హుత్వామత్యేభ్యః పిత్ర భ్యోగంధర్వేభ్యోనాగేభ్యోయక్షేభ్య ఇతిహుత్వా జుహ్వాంచతుర్గృహీ త్వావైశ్వానరజాతవేదః ఇహావహలోహితాక్ష సర్వకర్మాణిసాధయ సాధయస్వాహా వౌషడితిహుత్వాగణేశమంత్రేణజుహుయాత్ తతఃపూ ర్వోక్త సర్వన్యాసాన్కృత్వా వహ్నౌపీఠపూజాంకృత్వా దేవీమావా హ్య ఆవాహనాదిముద్రాంప్రదర్శ్య షడంగంకృత్వా షోడశోపచారైః సంపూజ్య మూలేనశతమేకాదశాధికాఆజ్యాహుతీర్హుత్వా నవగ్రహే భ్యోలోకపాలేభ్యశ్చ తత్తన్మంత్రైఃసమిదాజ్యచరూన్హుత్వాపాయసతి లపలాశపుష్పసర్షపపూగీఫలఇక్షుదండఖర్జూరకదళీఫలలాజదూర్వాం కురయవ బిల్వఫలదాడిమరక్తచందనగుగ్గులు గుడబిల్వదాడిమీపుష్ప పద్మజాతీవకుళ పాటలీపుష్పాణి ద్రవ్యాణితిలమిశ్రపాయ సమేవవాకవ చార్గళాకీలకరహస్యైః ప్రతిశ్లోకంహుత్వా కృతస్యజపస్యతద్దశాంశే నప్రతిశ్లోకంసప్తశతీ మంత్రేణోక్తద్రవ్యాణి తిలమిశ్రపాయసంవాజుహు యాత్ ॥ ప్రతిశ్లోకంచజుహుయాత్పాయసం సర్పిషాసహేతివచనాత్ ॥

త్ । అధ్యాయసమాప్తౌఉవాచస్థలేచ పత్రపుష్పఫలైర్హోమః । యద్యానమోదవ్యాఇత్యన్తేన నవార్ణవేనవాజపదశాంశ హోమః। ఏవం ప్రధానహోమంకృత్వానామభిః స్రువేణాజ్యంపాయసంచ జుహుయాత్। యథాసర్వత్రకాదంబర్యైంస్వాహా- ఉల్కాయై- కరాళ్యై- రక్తాక్ష్యై- శ్వేతకాబేర్యై- హారితాయై- యక్షిణ్యై- కంకాళ్యై- సురశ్రేష్ఠాయై సర్పరాజ్ఞ్యై- బ్రాహ్మ్యై-మాహేశ్వర్యై - కౌమార్యై- వైష్ణవ్యై- వారాహ్యై- ఐంద్ర్యై- నారసిమ్హ్యై - చాముండాయై - ధాత్రే- విధాత్రే- శంఖనిధయే- పద్మనిధయే- ద్వారశ్రియై- వాస్తుపురుషాయ- ఐరావతాయ- పుండరీకాయ - వామనాయ- కుముదాయ- అంజనాయ- పుష్పదన్తాయ- సార్వభౌమాయ- సుప్రతీకాయ- దామనాయ- గుగ్గులాయ- కురంటకాయ- పుండరీకాయ-ఋగ్వేదాయ యజుర్వేదాయ- సామవేదాయ - అథర్వణవేదాయ - నవగ్రహాణాం దిక్పాలానాంచనామభిః- అసితాంగభైరవాయ- రురుభైరవాయ- చండభైరవాయ-క్రోధభైరవాయ- ఉన్మత్తభైరవాయ- కపాలభైరవాయ - భీషణభైరవాయ - సంహారభైరవాయ - తతఃపూర్వోక్తాధారశక్త్యాది పీఠదేవతాభ్యః ఆవరణదేవతాభ్యశ్చ హుత్వాస్విష్టకృతంహుత్వా - ఓంబ్రాహ్మీ మాహేశ్వరీ వైష్ణవీ వారాహీ నారసింహీ ఐంద్రీ చాముండాయైవిచ్చే స్విష్టకృతేస్వాహేతి స్విష్టకృతంహుత్వాజ్యంజుహుయాత్ - ఓంహ్రీం నందజాయైవిచ్చే- ఓంహ్రీం రక్తదన్తికాయైవిచ్చే - ఓంహ్రీం శాకంభర్యైవిచ్చే-ఓంహ్రీం దుర్గాయై- ఓంహ్రీం భీమాయైవిచ్చే ఓంహ్రీం భ్రామర్యైవిచ్చే- ఓంహ్రీం కాళికాయైవిచ్చే- ఓంహ్రీం శివదూత్యైవిచ్చే- ఓంహ్రీం ప్రజాపతయేస్వాహేతిహుత్వా - ప్రాయశ్చిత్తహోమాన్తే దిక్పాలనవగ్రహవినాయకాది క్షేత్రపాలాదిభ్యో మాషభక్తబలీందత్వా ద్వాదశగృహీతేన సముద్రాదూర్మిరితిఋచేన మూర్ధానందివః పునస్త్వాదిత్యాః- పూర్ణాదర్వి - సప్తతే-ధామన్తే- ఇత్యన్తేన

మూలేనచ పూర్ణాహుతింహుత్వా- ఇదమగ్నయే వైశ్వానరాయ వసు
రుద్రాదిత్యేభ్యః శతక్రతవే సప్తవతే అగ్నయే అద్భ్యశ్చ మహాలక్ష్మ్యై స
మమేతిత్యజేత్- తతో వసోర్ధారాంహుత్వా సంస్రవాన్ప్రాశ్య ప్రణీ
తావిమోకాదికర్మశేషం సమాప్యమూలమంత్రేణ హోమదశాంశే
న దుగ్ధేనజలేనవాతర్పయిత్వా - తద్దశాంశేనమార్జయేత్ ॥ తతశ్శ్రే
యస్సంపాద్యాచార్యాదీన్ వస్త్రాద్యైః సంపూజ్యాచార్యాయ శతంత
దర్ధంతదర్ధం అష్టౌవాగోమిథునాని సువర్ణచతుష్టయందత్వా- బ్ర
హ్మణేనిష్కద్వయం గోద్వయంచ - ఋత్విగ్భ్యః ప్రత్యేకం నిష్కత్రయం
గోమిథునంచ॥ ఇదంసహస్రచండ్యాం తదర్ధంశతచండ్యాం- తదర్ధంన
వచండ్యాం- తదర్ధం అశక్తౌసర్వేభ్యః సువర్ణం ॥ తతోదానాన్యాచా
ర్యాదిభ్యో న్యేభ్యోవాపాఠకాయదద్యాత్ । యథావిప్రంసంపూజ్య కపి
లాంగాంస్వర్ణశృంగీం రౌప్యఖురాంతామ్రపృష్ఠాం॥ కాంస్యదోహనాం
సవత్సాంసంపూజ్య । కపిలేసర్వభూతానాం పూజనీయాసిరోమణి ॥ తీ
ర్థదేవమయీయస్మా దతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతిమన్త్రేణదద్యాత్॥
యథారత్నేషుసర్వేషు సర్వదేవావ్యవస్థితాః। తథాశాంతింప్రయచ్ఛం
తు రత్నదానేనమేసురాః॥ ఇతినీలమణిం- అథశ్వేతాశ్వదానం - విప్రం
సంపూజ్య - అశ్వం హేమపల్యయణంరౌప్యకటకవగజదన్త వజ్రనేత్రతా
మ్రమయఖురక్షౌమచ్ఛత్ర స్వర్ణలలాటపట్ట సుకక్ష్యాస్వాయుధ గ్రైవె
యవస్త్రయుతం ధాన్యరత్నోపరిస్థంకృత్వా॥ మార్తండాయుతవేగాయ
శాశ్వసాయత్రిమూర్తయే।జగద్దీపాయసూర్యాయ త్రివేదాయనమో
నమ ఇత్యుక్త్వాముకశర్మణే ముకశాఖాధ్యాయినే సూర్యలోకనివాసకా
మనయాదేవీప్రీతికామనయావా ఇమం శ్వేతాశ్వంతుభ్యమహం సంప్రద
దేనమమేత్యుక్త్వా కర్ణంవిప్రహస్తేదత్వా।మంత్రంపఠేత్ ॥సుధార్ణవేస
ముత్పన్న ఉచ్చైశ్శ్రవసపుత్రక।మయాత్వంవిప్రముఖ్యాయదత్తోహయసు
ఖీభవ॥ఇమంవిప్రవనమస్తుభ్య మశ్వం తేప్రతిపాదితం।ప్రతిగృహ్ణీష్వవిప్రేం
ద్ర మయాదత్తంసుశోభనమితి॥ తతఃసువర్ణదక్షిణాందద్యాత్ ।తతఃఇహ

ముత్రాతపత్రాణంకురుకేశవమేప్రభో॥ఛత్రంత్వత్ప్రీతయే:దత్తంబ్రాహ్మణా
యము యాసహేతిఛత్రం। శశాంకకరసంకాశ హిమడిండీరపాండుర॥ ప్రో
త్సారయాశుదురితం చామరామరవల్లభేతిచామరం। సర్వసస్యాశ్రయా
భూమి వరాహేణసముద్ధృతా ॥ అనన్తసస్యఫలదా అతః శాంతింప్ర
యచ్ఛతు॥ ఇతిభూమిం ॥ యథానకృష్ణశయనం శూన్యంసాగరజాతయా।
శయ్యామమాప్యశూన్యాస్తు తథాజన్మనిజన్మని॥ఇతి-శయ్యాం- తృప్తింక
రోతి భూతానామిహలోకేపరత్రచ ॥ తస్మాత్ప్రదీయతే ధాన్యమతశ్శాం
తింప్రయచ్ఛమే। ఇతిసప్తధాన్యాని॥ తతోద్వారజాపకేభ్యోన్యే భ్యశ్చదక్షి
ణాందద్యాత్। తతఃసర్వకలశోదకేన సామాత్యంయజమానం సముద్ర
జ్యేష్ఠాఇత్యాద్యైః సురాస్త్వేత్యాది పౌరాణైశ్చాభిషించేయుః॥ తతో
యజమానోనవగ్రహాణా ముత్తరపూజాంకృత్వా విసృజ్యాచార్యహస్తే
దత్వాదేవీంసంపూజ్య బలిందద్యాత్॥ తత్రక్షత్రియాదినాచ మేషఛాగ
మహిషాణామన్యతరందేయం। విప్రేణకూశ్మాండం బిల్వమిక్షుశ్చదేయాః
యథా- దేవీంద్రోణపుష్ప బిల్వామ్రదళజాతిచంపకైః సంపూజ్యఉదఙ్ము
ఖః కర్తా పూర్వముఖం దేవీ ముఖంవాబలింగంధాదినాభ్యర్చ్య॥ పశు
స్త్వంబలిరూపేణ మమభాగ్యాదుపస్థితః। ప్రణమామితతస్సర్వ రూపి
ణంబలిరూపిణం ॥ చండికాప్రీతిదానేనదాతురాపద్వినాశనం । చాముండా
బలిరూపాయ బలేతుభ్యంనమోస్తుతే॥ యజ్ఞార్థేబలయఃసృష్టాస్స్వయ
మేవస్వయంభువా। అతస్త్వాంఘాతయామ్యద్యతస్మాద్యజ్ఞేవధోఽవధ ఇతిఅ
భిమంత్ర్య ॥ ఐంహ్రీంశ్రీమితితత్రపుష్పంక్షిప్త్వా । రసనాత్వంచండికా
యాఃసురలోకప్రసాధకః॥హ్రాం-హ్రీం-ఖడ్గ ఆం-ప్రహారాంఫడితి ఖడ్గమన్య
ద్వాశస్త్రంసంపూజ్య ఓంకాళికలియజ్ఞేశ్వరి లోహదండాయైనమ ఇతిఛే
దయిత్వా॥ ఓం హ్రీం ఐం హ్రీంకా శికిరుధిరేణాప్యాయతా మితిదేవ్యై
నివేద్య శేషంగృహీత్వా పూతనాయైచరక్యైవిదార్యైపాపరాక్షస్యై
నివేద్యమాషపిష్ట మయంశత్రుంకృత్వా ఖడ్గేనఛేదయిత్వాస్కందాయ
విశాఖాయచదత్వాబలిశేషంరక్షోభ్యోహరేత్॥ మన్త్రాస్తు-హ్రీం స్ఫుర-

౨-కుంభ-౨- సును-౨-గులు-౨- ధను-౨- మారయ-౨-విద్రావయ-
౨-కంపయ-౨- పాతయ-౨- కృంతయ-౨- పూరయ-౨- ఓం క్రీం-
ఓం హ్రాం ఫట్-౨-హుంమర్దయ-౨- హుంఇతి॥ తతః శేషేణబహి
ర్దద్యాత్।తత్రమన్త్రః-బలింగృహ్ణన్త్విమేదేవా ఆదిత్యావసవస్తథా॥
మరుతోథాశ్వినౌరుద్రాః సుపర్ణాఃపన్నగాగ్రహాః। అసురాయాతుధా
నాశ్చ పిశాచోరగరాక్షసాః॥ డాకిన్యోయక్షభేతాళా యోగిన్యఃపూత
నాఃశివాః। జృంభకాస్సిద్ధగంధర్వాః మాలావిద్యాధరానగాః। దిక్పాలా
లోకపాలాశ్చ యేచవిఘ్నవినాయకాః॥ జగతాంశాన్తికర్తారో బ్ర
హ్మాద్యాశ్చమహర్షయః। మావిఘ్నంమాచమేపాపం మాసన్తుపరిపన్థినః।
సౌమ్యాభవన్తుతృప్తాశ్చ భూతప్రేతసుఖావహాఇతి॥ తతఃస్నాత్వాతిలకం
ధృత్వా। ఖడ్గినీశూలినీత్యేకేనశూలేనపాహినోదేవీతిచతుష్టయేన నమో
దేవ్యాఇతిపంచకేన ప్రార్థయేత్।రూపందేహియశోదేహి భగంభగవ
తిదేహిమే। పుత్రాన్దేహిధనందేహి సర్వాన్కామాంశ్చదేహిమే॥ మ
హిషఘ్నిమహామాయే చాముండేముండమాలిని। ఆయురారోగ్యమైశ్వ
ర్యం దేహిదేవినమోస్తుతే॥ తతః-గుహ్యాతిగుహ్యగోప్త్రీత్వంగృహా
ణాస్మత్కృతంజపం। సిద్ధిర్భవతుమేదేవి ప్రసాదాత్తవసుందరి॥ ఇతిదే
వ్యైనివేద్యమూలేనపుష్పేణ దేవీముద్వాస్యనాసయా హృదిప్రతిష్ఠాంవి
భావ్య సుప్రీతావరదాభవేతి షడంగంకృత్వా॥ నవరాత్రేవిశేషః- దశ
మ్యాందేవీంవిసర్జయేత్। మంత్రస్తు- ఉత్తిష్ఠదేవిచండేశి శుభాంపూజాం
ప్రగృహ్యచ॥ కురుష్వమమకల్యాణ మష్టభిశ్శక్తిభిస్సహేతిఉత్థాప్య। గ
చ్ఛగచ్ఛపరంస్థానం స్వస్థానందేవిచండికే॥ వ్రజస్రోతేజలంవృద్ధ్యై స్థీయ
తాంచజలేత్విహ। దుర్గే దేవిజగన్మాతఃస్వస్థానంగచ్ఛపూజితా॥ సంవత్స
రేవ్యతీతేతుపునరాగమనాయవై। ఇమాంపూజాంమయాదేవి యథాశ
క్త్యుపపాదితాం॥రక్షార్థంత్వంసమాదాయవ్రజస్వస్థానముత్తమమితిజలేప్ర
వాహయేత్॥ తతోగ్నింసంపూజ్య - విభూతింధృత్వా గచ్ఛగచ్ఛేతివిసృ
జ్యసహస్రచండ్యాంసహస్రమన్యత్ర శతంయథాశక్తివా విప్రాన్సంభోజ్య

యస్యస్మృత్యేతిసమర్పయేత్। ప్రమాదాత్కుర్వతామితిజపిత్వా పూర్ణ
తాంవాచయిత్వా కర్మేశ్వరార్పణంకృత్వా సుహృద్యుక్తోభుంజీత॥ ఇద
మేవపూజాహోమబల్యాదివిధానంనవరాత్రేపిజ్ఞేయం॥*॥ఇతిశ్రీమత్పదవా
క్యప్రమాణపారీణ రామేశ్వరభట్టసూను నారాయణభట్టసుత రామకృ
ష్ణాత్మజకమలాకరకృతేశాన్తిరత్నంసమాప్తిమగమత్॥ * * ॥

అథకదళీదుష్టప్రసవశాన్తిః॥

యేనైవస్థాపితోవృక్షః సతస్యఫలమశ్నుతే। ప్రసూతాపూర్వది
గ్భాగే రంభాసౌఖ్యవివర్ధనీ॥దక్షిణేచార్థనాశాయ శోకసంతాపకార
కం-పశ్చిమేస్యాద్ధిసంగ్రామం కౌబేర్యాంతుశుభావహా- ఆగ్నేయాదివి
దిక్ష్వత్ర మధ్యమంఫలముచ్యతే । తస్యదోషస్యశాన్త్యర్థం కుర్యా
చ్ఛాన్తికముత్తమం॥దుష్టప్రసూతాంరంభాంచ పీతవస్త్రేణవేష్టయేత్ ।కం
చుకంకంఠసూత్రంచ వివిధాభరణంతథా ॥ నివేద్యకదళీమూలే తతస్తాం
పరిపూజయేత్। తిలైశ్చాజ్యేనదూర్వాభి హుర్నేదష్టోత్తరంశతం । అ
తోదేవీతిసూక్తేన సూక్తావృత్తిస్తథేష్యతే । దశదానానిదద్యాచ్చ ఆ
చార్యాయకుటుంబినే ॥ సర్వారిష్టప్రశాన్త్యర్థం విత్తశాఠ్యవివర్జి
తః। తతస్సాకదళీదేయా విప్రవర్యాయధీమతే ॥ దానమంత్రస్తు- అసు
రాణాంకులోత్పన్నా రంభాబహుఫలాన్వితా । అతస్తవప్రదానేన సన్త
తిర్మేభివర్ధతాం॥ ఆజ్యసంపూరితేకాంస్యేతిలతైలప్రపూరితే। విలోక్య
ప్రతిబింబంతు దద్యాద్రజతసంయుతం ॥ విప్రానన్యాంశ్చసన్తోష్య దక్షి
ణాదిభిరాదరాత్ । ఏవంకృతేవిధానేన విఘ్నశాన్తిశ్చజాయతే ॥ పు
త్రాన్పౌత్రాన్ప్రియంచైవ లభతేనాత్రసంశయః। ఇతివిధానమాలా
యాం కదళీదుష్టప్రసవశాంతివిధానంసమాప్తం॥

శ్రీమన్నారాయణాఖ్యస్సుమజనివిబుధో రామకృష్ణాభిధానః।
తత్సూను స్సర్వవిద్యాంబుధి నిజచుళకీకారితః కుంభజన్మా॥
దృష్ట్వానానానిబంధాన్వ్యరచయదతులంగ్రంథమబ్జాకరాఖ్యః।
పిత్రోఃపాదాబ్జభృంగోరఘుపతిపదయోః స్వాశ్రమంప్రాపయచ్చ ॥౧॥

యోభాట్టతన్త్రగహనార్ణవకర్ణధారః
శాస్త్రాన్తరేషునిఖిలేష్వపిమర్మభేత్తా॥
యోత్రశ్రమోస్తివిహితఃకమలాకరేణ
ప్రీతోఽమునాస్తు సుకృతీబుధరామకృష్ణః॥౧॥

ఇతి శ్రీమత్పదవాక్యప్రమాణ పారీణరామేశ్వర భట్టసూరి
సూనునారాయణభట్టసుత మీమాంసకరామకృష్ణ
భట్టాత్మజకమలాకర భట్టకృతంశాన్తిరత్నం-
సమాప్తం॥

శ్రీమృత్యుంజయాయనమః.

శాంతికమలాకరగ్రంథస్య

ఉత్తర పీఠికాయాం.

అథ శౌనకోక్తోగ్రరథశాంతిర్లిఖ్యతే.

అథోగ్రరథశాన్తించ శౌనకోహంద్విజన్మనామ్ । ప్రవక్ష్యామిస మాసేన సర్వారిష్టనివృత్తయే ॥ జన్మతష్షష్టిమేవర్షేమృత్యురుగ్రరథో నృణామ్ । దశభిస్త్వధికేతస్మిన్ మృత్యుర్భీమరథోనృణామ్ ॥ విజయాఖ్యరథోమృత్యు రష్టసప్తతిమేభవేత్ । షాణ్మాసాన్మృత్యుమాప్నోతి ధనహానిశ్చజాయతే ॥ పుత్రనాశోదారనాశో ధననాశస్తథైవచ । తద్దోషశమనార్థాయ శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః ॥ జన్మాబ్దేజన్మమాసేచ స్వజన్మదివసేతథా । జన్మర్క్షేచైవకర్తవ్యా శాంతిరుగ్రరథాహ్వయా ॥ దేవాలయేనదీతీరే స్వగృహేవాశుభస్థలే । గృహస్యేశానదిగ్భాగే మంటపంకారయేచ్ఛుభం ॥ వ్రీహిరాశింపినిక్షిప్య తదర్ధంతండులంన్యసేత్ ।తదర్ధంతులిలాన్న్యస్య పద్మమష్టదళంలిఖేత్ ॥ మధ్యేలిఖిత్వాహ్రీంకారంకుమ్భంసంస్థాపయేద్బుధః । ఉగ్రంమృత్యుంజయందేవం సువర్ణేనప్రకల్పయేత్ ॥ ప్రజాపతియమౌచైవహ్యధిప్రత్యధిదేవతే । నవగ్రహాంశ్చదిక్పాలాన్ నదీశ్చచిరజీవినః ॥ దుర్గాగణేశవరుణాన్ విష్ణుంచపరిపూజయేత్ । ఆచార్యంవరయేత్పూర్వ మృత్విజశ్చతతఃపరం ॥ ఆవాహ్యాపూయేద్దేవం స్తుహిశ్రుతమితిత్రచా । తత్తన్మన్త్రైస్తథాదేవా నన్యానావాహయేత్తతః ॥ స్వసూత్రోక్తేనమార్గేణ శాంతిహోమంసమాచరేత్ । చర్వాజ్యైః పాయసైరర్కసమిద్భిశ్చతిలైస్తథా ॥ అష్టోత్తరశతంహుత్వా హ్యస్యైషాందశపంచవా । పశ్చాద్గ్రహమఖంకృత్వా చాభిషేకంసమాచరేత్ ॥ గ్రహమన్త్రైర్లోకపాలైర్వైదికైశ్చపురాణకైః । ఆయు

సూన్య క్తైర్మృత్యుసూక్తైః శ్రీసూక్తాదిభిరేవచ ॥ అక్షీభ్యామితిసూక్తాద్యైః పుంసూక్తైరభిషేచయేత్ । అభిషేకాప్లుతంవస్త్ర మాజార్యాయనివేదయేత్॥ ఆచార్యంపూజయేద్భక్త్యా వస్త్రాలంకారభూషణైః । ప్రతిమాం దక్షిణోపేతాంవస్త్రకుమ్భసమన్వితామ్ ॥ దద్యాద్విత్తానుసారేణ గాం చదద్యాత్పయస్వినీమ్ । ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాందద్యా ద్దీనానాథాంశ్చతోషయేత్ ॥ వస్త్రమాజ్యావేక్షణంచ కంబళంగాంతథైవచ । కార్పాసమాయసంచైవ దశదానంస్వశక్తితః ॥ నవగ్రహాణాంధాన్యాని దద్యాద్విత్తానుసారతః ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేద్భక్త్యాదక్షిణాభిశ్చతోషయేత్ ।హరిమేవస్మరేన్నిత్యం కర్మణఃపూర్వేపరత్రచ ॥ ఏవంయఃకురుతేశాంతిం శ్రద్ధాభక్తిసమన్వితః । ససర్వారిష్టనిర్ముక్తో జీవేద్వర్షశతంసుఖీ ॥ పుత్రపౌత్రాదిసంయుక్త స్సర్వాన్కామానవాప్నుయాత్ ॥ * ఇతిశ్రీశౌనకోక్తోగ్రరథశాంతికల్పః సమాప్తః॥

అథ బోధాయనోక్తోగ్రరథశాంతికల్పః.

అథాతఉగ్రరథశాంతివిధింవ్యాఖ్యాస్యామో బ్రాహ్మణరాజన్యవైశ్యానాంజన్మదినాదా రభ్యషష్టితమవత్సరే జన్మమాసే జన్మనక్షత్రేగోమయేన గోచర్మమాత్రం చతురశ్రంకృత్వా తస్యాగ్నేయదిగ్భాగే ధాన్యానాముపరికలశం ప్రతిష్ఠాప్య నిష్కద్వయేన మృత్యుప్రతిమాం కృత్వాకలశోపరి సంస్థాప్యషోడశోపచారైస్సంపూజ్య-అస్మైతుమృత్యురమృతం । పరంమృత్యో । మానోమహాంతం । మానస్తోకే । త్ర్యంబకమిత్యష్టోత్తరశతవారం జపిత్వాథదేవయజనోల్లేఖన ప్రభృత్యాగ్నిముఖాత్కృత్వా పక్వాజ్జుహోతి ద్విరవదానం మానోమహాంతమితి పురోనువాక్యా మనూచ్యమానస్తోకఇతి యాజ్యయాజుహోతి ఘృతసూక్తేనప్రత్యృచంహుత్వా స్విష్టకృత్ప్రభృత్యాధేను వరప్రదానాదథాగ్రేణాగ్నిం దూర్వాస్తంబేషు హుతశేషం నిదధాత్యపరేణాగ్నిం ప్రాఙ్ముఖ ఉపవిశ్య మృత్యుసూక్తాయుష్యసూక్త పురాణమంత్రైరభిషేకం కుర్యాదథ

సవస్త్రప్రతిమకుంభమాచార్యాయ దద్యాద్ఋత్విగ్భ్యః యథాశక్తిదక్షి
ణాందత్వాబ్రాహ్మణాన్ భోజయేదిత్యాహ భగవాన్బోధాయనః॥ * ॥
ఇతి బోధాయనోక్తోగ్రరథశాన్తిస్సమాప్తా॥ * ॥

అథశైవాగమోక్తా ఉగ్రరథశాంతిః.

శ్లో॥ కైలాసశిఖరేరమ్యే సర్వదేవనమస్కృతమ్ । ప్రణమ్యశఙ్క
రందేవం గుహఃపప్రచ్ఛసాదరం ॥ ౧ ॥ స్వామిన్నుగ్రరథోనామ సర్వప్రా
ణిభయంకరః । పుత్రపౌత్రక్షయకరో ధనధాన్యవినాశనః ॥ ౨ ॥ రాజ్య
భ్రంశకరోరాజ్ఞామిత్యేవం బహుశశ్శ్రుతం । కోయంనజ్ఞాయతేసమ్యగే
షకః పరికీర్త్యతాం ॥ ఈశ్వరఉవాచ—సాధుతేకథయిష్యామి తముగ్ర
రథమాదరాత్ ॥మహామృత్యుసమఃప్రోక్తః ప్రాణినాంసర్వనాశనః। మహా
కాయో మహాదంష్ట్రోఘోరరూపీ భయానకః । ఆవిర్భావేయస్యపుత్ర
ధనధాన్యాదినాశనమ్ ॥ భవేత్పీడాచమహతీ రాజ్ఞాంరాజ్యవినాశనమ్।
అనావృష్టిశ్చమహతీ శత్రుపీడాతథైవచ॥ గజాశ్వరథనాశశ్చ స్వరాజ్యా
ద్భ్రంశనంతథా । ప్రాదుర్భావేభవన్త్యేతేదోషాఉగ్రరథస్యవై॥ ఉత్ప
త్త్యబ్దాదుగ్రరథష్షష్టిమేబ్దేప్రకీర్తితః । యస్యావిర్భావమాత్రేణ సంసా
రీభయమాప్నుయాత్ ॥ గుహః—కథంభవేత్తన్నిస్తారః ప్రాణినాంవద
శంకర ॥ శంకరః— గుహోగ్రరథశాన్తింతే కథయిష్యామ్యహంశృ
ణు। యదాచరణమాత్రేణసంసారీముచ్యతేభయాత్॥ పుత్రాన్పౌత్రా
న్పౌత్రాంశ్చధనధాన్యాదికంతథా। రాజారాజ్యంగజానశ్వాన్కోశవృ
ద్ధింరిపుక్షయమ్॥ లభతేమహతీంభక్తింవిష్ణుపాదేఽధిగచ్ఛతి। తస్మాచ్ఛాం
తిఃప్రయత్నేన కర్తవ్యానుషణ్ముఖ॥ గుహః—కీదృగ్విధాశాంతిరేషా
దేవతాకాత్రకీర్తితా । కోవిధిఃకీదృశోమంత్రః కింఫలంపరికీర్తయ॥
కస్మిన్దేశేథకాలేవా కస్మిన్ కేనవిధీయతే । ఏతత్సర్వంప్రభోబ్రూహిత
త్త్వతఃపృచ్ఛతోమమ॥ఈశ్వరః—శైవాగమేప్రసిద్ధేయం మునిభిఃపరికీర్తి
తా। గుహోగ్రరథశాంతింతాం సావధానమనాశ్శృణు ॥ వర్షేవ

ష్టితమేవాహిస్తే బ్రాహ్మణస్స్వయమాచరేత్ । క్షత్రియోపిచవైశ్యోవా శూద్రోవాన్యోథవాపునః ॥ బ్రాహ్మణైఃకారయేత్సాధు శాంతిమేతాం ప్రయత్నతః । జన్మర్క్షేవానుకూలర్క్షే శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః ॥ ప్రధానదేవతాతత్ర సాక్షాన్మృత్యుఃప్రకీర్తితా । ఉగ్రోగ్నిదేవతాపోక్తా జయః ప్రత్యధిదేవతా ॥ విష్ణ్వగారేశివాగారేనదీతీరేథవాపునః ! గోష్ఠేవా వహ్న్యగారేవా స్వాత్పత్తిగ్రామఏవవా ॥ శాంతిమేతాంప్రకుర్వీతవిప్రైరనుగతశ్శుచిః॥ స్థండిలంపరికల్ప్యాథగోమయేనానులిప్యచ॥ ప్రసాధ్యరంగవల్ల్యాద్యైః పుణ్యాహంనాందిపూర్వకం । వ్రీహిభారం వినిక్షిప్య తదర్ధంతండులంతథా ॥ తదర్ధం తిలమాస్తీర్యవ్యష్టపత్రాంమ్బుజంలిఖేత్ । విలిఖ్యతత్రహ్రీంకారం నిక్షిపేత్కలశాంస్తతః ॥ తస్యోపరిష్టాత్సౌవర్ణం రాజతంతామ్రమేవవా । అథవామృన్మయంకుర్యాద్యథావిత్తానుసారతః॥ తంతుభిఃపరివేష్ట్యాథ వస్త్రైరాచ్ఛాద్యమంత్రతః । శతమూలానిపుణ్యాని రత్నానినవసంఖ్యయా ॥ మృత్తికాదశసంఖ్యాశ్చ తథాపల్లవపంచకం పంచవృక్షకషాయాణి పఞ్చగవ్యంతథైవచ ॥ పంచసౌగంధికంచైవ పుణ్యంలోహత్రయంతథా । ధాన్యానిచైవసర్వాణికుశదూర్వాస్తథైవచ। తీర్థోదకానిసర్వాణి సర్వకుమ్భేషువిన్యసేత్ । వాపీకూపతటాకేషు నదీప్రస్రవణేషుచ ॥ సర్వతీర్థానిసర్వాణి జలాన్యాదాయయత్నతః । తైఃపూర్ణాన్మన్త్రపూర్వం కుమ్భాంత్సర్వాన్యథాక్రమమ్ ॥ సౌవర్ణీంప్రతిమాం కృత్వా పలాష్టకసమన్వితాం । తదర్ధార్ధేనవాకుర్యా ద్యథావిత్తానుసారతః ॥ అధిప్రత్యధిదేవౌచ తదర్ధపలసమ్మితౌ । అన్యాస్తదర్ధపలకాః ప్రతిమాఃపరికల్పయేత్ ॥ తత్తత్స్థానాదిరూఢేషు కుమ్భేష్వేతాఃప్రవిన్యసేత్ । ఆచార్యంవరయేత్పూర్వం శీలవంతంకుటుమ్బినమ్ ॥ సుగార్చకం సుశాంతంచ వేదశాస్త్రార్థపారగమ్ । శాంతికర్మవిధానజ్ఞం మన్త్రతన్త్రవిశారదమ్ ॥ దుకూలాద్యైరలంకృత్య గంధపుష్పాక్షతాదిభిః । బ్రహ్మాదీనృత్విజోవృత్వా యథాశక్తిస్వలంకృతాన్ ॥ ప్రతిమాఃపూజయేరంస్తేమన్త్రైజపపూర్వకమ్ । తత్రదైవాన్యవక్ష్యామిస పద్యాచిరజీవినః॥ తతో

వత్సరదేవాంశ్చ తతోఽద్వయనదేవతే। తత స్త్వృతూ న్తతోమాసాం స్తతఃపక్షౌతత స్తిథీ న్॥ తతోవారాం స్తతస్తారా స్తతోయోగాన్యథావిధి। కరణానితతోరాశీ న్ పంచబ్రహ్మతతఃపరమ్॥ సప్తానిలానష్టవసూన్నవదు ర్గాదిశోదశ। రుద్రానేకాదశాదిత్యా న్ ద్వాదశైవయథావిధి॥ బ్రహ్మాణం విష్ణురుద్రాంచవిఘ్నేశక్షేత్రపాలకౌ। పూజయేత్ప్రియతోదేవానభయం కరవాస్తుపే॥ వరుణాంశ్చతురఃపశ్చాన్మృత్యుంజయమథోగ్రహా న్। బృహ త్కుమ్భంతతఃకుర్యాచ్ఛతచ్ఛిద్రసమన్వితమ్॥ ప్రత్యేకంపూజయేదేతా న్ త త్తన్మన్త్రైర్విధానతః। అబ్దాద్యనేకమేకంవాయథాశక్త్యర్థవైభవాత్॥ పరంమృత్యో ఇతిమంత్రేణ ప్రధానజపమాచరేత్॥ స్తుహిశ్రుతమితిమం త్రేణచాధిదేవంసమర్చయేత్॥ త్రియమ్బకమితిమంత్రేణప్రత్యధీశం శమ ర్చయేత్॥ తతశ్చతుర్వేదజపంతతోద్రావిడజపంతథా। భానో స్తతోనమ స్కారాన్వృక్షరాజప్రదక్షిణమ్॥ మతిమాన్యత్నతఃకుర్యా త్తతోరుద్రాభి షేచనమ్। శ్రీసూక్తంభూమిసూక్తంచ నమకంచమకంతథా॥ ఆపోహి ష్ఠాదిచాబ్లింగంముంచామిత్వేతిసూక్తకమ్॥ యేవాపిత్రఇతిప్రోక్తంపావ మాన్య స్తథైవచ। శంవతీచస్వస్తిమతీచాయుస్సూక్తంతథైవచ॥ ఇంద్రా దిదిగధీశానసూక్తాన్యేతానికీర్తయేత్। మంటపాత్పశ్చిమేభాగే కుండంకు ర్యాద్యథావిధి॥ స్వస్వసూత్రప్రకారేణ ప్రతిష్ఠాప్యహుతాశనమ్। ముఖా న్తంవిధివత్కృత్వా తతఃకర్మసమాచరేత్॥ అథప్రధానంజుహుయాత్స మిచ్చరుతిలాజ్యకైః। దూర్వాంకురైశ్చమధునాసంసిక్తైఃపృషదాజ్యకైః॥ ప్రధానమన్త్రైఃపూర్వోక్తైరష్టోత్తరసహస్రకమ్॥ అష్టోత్తరశతంవాపిహ్యా చార్యోజుహుయాత్తతః। తిలహోమాయుతంకార్య మవశ్యంభూతిమి చ్ఛతా॥ అష్టోత్తరసహస్రంవాశతమష్టోత్తరంతువా। పశ్చాద్దుర్గాదికా హోమం యథాసమ్భవమాచరేత్॥ ఇతరేషాంతుదేవానాం సమిద్భి శ్చరుణాఘృతైః। తత్తన్నామ్నైవజుహుయా దృషాణాంసోపహోమ కమ్॥ గృహ్యయజ్ఞవిధానేన,గ్రహహోమంసమాచరేత్। జయస్విష్టకృ

తౌహుత్వా హోమశేషం సమాపయేత్ ॥ శతచ్ఛిద్రఘటస్థేన మంత్రపూ
తేన వారిణా । స్నపయేద్యజమానం వా ఆచార్యో బ్రాహ్మణైస్సహ । మా
ర్జయిత్వా పుణ్యసూక్తైశ్చతుర్దిక్షు బలిం న్యసేత్ ॥ యజమానస్స్వలంకృత్య
చాజ్యావేక్షణమాచరేత్ । బ్రాహ్మణేభ్యస్తతో దద్యాద్దయః పిండాదిపం
చకం ॥ అథాలంకృత్య చాచార్యం వస్త్రాలంకారభూషణైః । సవస్త్రాం ప్ర
తిమాం దద్యాదాచార్యాయ హిరణ్మయీమ్ ॥ ప్రతిమాసమసంఖ్యా వా
తదర్ధం వాత్ర దక్షిణా । ప్రతిమాయాస్తృతీయాంశః స్సర్వేషాం దక్షిణా
స్మృతా ॥ దశదానం తతః కుర్యాద్భూదానం తు విశేషతః । హస్త్యశ్వరథ
దానాని ధాన్యం రత్నాని సద్మ చ ॥ వాసః కన్యాది దానాని బ్రహ్మస్థాపనమ
ధ్వరం । ఏతాని దద్యాద్విప్రేభ్యో యథావిభవసమ్భవమ్ ॥ దీనేభ్యోఽథ విశి
ష్టేభ్యో భూరిదానం ప్రకల్పయేత్ ॥ అయుతం భోజయేద్విప్రాన్ సహస్రం
వా శతం తు వా । సర్వాన్కామానవాప్నోతి య ఏతాం శాంతిమాచరేత్ ॥
పుత్రాన్పౌత్రాన్ప్రపౌత్రాంశ్చ దీర్ఘమాయుశ్చ వైభవం ॥ హస్త్యశ్వర
థవృద్ధిం చ కోశవృద్ధిం చ పుష్కలామ్ । విష్ణుభక్తిమవాప్నోతి శివభక్తిం త
థైవ చ ॥ య ఏతామాచరేదుగ్రరథశాంతిం షడానన । శత్రవోఽస్య విన
శ్యంతి సర్వదా సుఖమేధతే ॥ * ॥ ॥ ఇతి శ్రీశైవాగమే పరమేశ్వరషణ్ముఖ
సంవాదే ఉగ్రరథశాంతికల్పః సమాప్తః.

అథ శైవాగమోక్తోగ్రరథశాంతిప్రయోగః.

శ్లో॥ శైవాగమానుసారేణ ప్రయోగోఽత్ర విధీయతే । సర్వలోకహితార్థాయ సుల
భగకథ్యతే క్రమః ॥ రచనాప్రకారః ॥ జన్మాదిషష్టితమవర్షప్రవేశే జన్మనక్షత్రేఽనుకూ
లనక్షత్రే వా శుభదివసే కర్తా పత్న్యా సహ మఙ్గళస్నానం కృత్వా వస్త్రాభరణాదిభిర
లంకృత్య దేవాలయే నదీతీరే పుణ్యదేశే స్వగృహే వా ఐశానదిగ్భాగే రమ్భాస్తమ్భాది
శోభితం విచిత్రవస్త్రవితానితం దివ్యకుసుమాలంకృతం మంటపం కృత్వా గోమయేనా
నులిప్య రఙ్గవల్ల్యాదిభిరలంకృత్య స్వస్తివాచనైర్నానావిధదివ్య వాదిత్రఘోషైశ్చ మం
టపం ప్రవిశ్య విప్రైః పుణ్యాహం వాచయిత్వా నాందీం కృత్వా మహాసంకల్పం కుర్యా
త్ ॥ అస్యశ్రీమదాది—ఏవంగుణవిశేషణవిశిష్టాయామస్యాం శుభతిథౌ మమ జననా
దిషష్టితమవర్షప్రవేశేన [illegible] యక్ష్యమాణ[illegible]తద్దేవతా

ప్రసాదేన సర్వారిష్టపరిహారద్వారా సర్వాభీష్టసిద్ధ్యర్థం జన్మనక్షత్రజన్మరాశివశా
న్నామనక్షత్ర నామరాశివశాజ్జన్మానుజన్మత్రిజన్మ నక్షత్రవశాదంగగ్రహవశాద్గో చర
గ్రహవశాద్వామదక్షిణ వేధవశాత్షణ్ణక్షత్రిగ్రహవశాదుపగ్రహ వశాద్భావగ్రహవ
శాల్లత్తోపగ్రహవశాత్ సర్వతోభద్రవశాజ్జన్మలగ్నాదిషడ్వర్గవశాన్మహాదశాంతర్దశాం
తరాన్తర్దశాసూక్ష్మదశాప్రాణదశావశాత్ కాలచక్రవశాచ్చ ప్రాప్తసకలారిష్ట పరిహా
రార్థంఆదిత్యాదినవగ్రహేషు యేయేగ్రహాఅరిష్టస్థానేషుస్థి తాస్తైస్తైర్గ్రహైః క్రియమా
ణకరిష్యమాణసూచితాగామిదుష్టారిష్ట పరిహారద్వారాశుభస్థానఫలావాప్త్యర్థంఆ
ధ్యాత్మికాధిదైవికాధి భౌతికభౌమాన్తరిక్షదివ్య మహోత్పాతదుస్స్వప్నాపశకునాద్యు
ద్భూతాగామి దుష్టారిష్టపరిహారద్వారాఽఽయురభివృద్ధ్యర్థం పరమన్త్రిపరయన్త్రిపరత
న్త్రివిచ్ఛేదనపూర్వక శత్రుపలాయనార్థం సమ్ముఖోన్ముఖలత్తోపగ్రహ రాశినక్షత్రితిథి
వారకూర్మస్వరకూర్మ గ్రహవేధవశాదష్టకవర్గ భావబలవశాన్మాసబలవశాత్పక్ష బలవ
శాత్సఙ్క్రాంతిగ్రహణోల్కాపాతవశాన్నిత్యగ్రహ బలవశాత్తాత్కాలిక గ్రహబలవ
శాన్నానాచక్ర బలవశాన్నానావక్రభావబలవశాచ్చ ప్రాప్తసకలదోషనివృత్త్యర్థం సక
లజనవశ్యతాసమ్పత్సమృద్ధ్యర్థం ఆదిత్యాదినవగ్రహముఖపురస్సరం శైవాగమోక్తప్ర
కారేణోగ్రరథశాంతికర్మ కరిష్యఇతి సంకల్ప్య॥

ఆచార్యాదిఋత్విగ్వరణంకుర్యాత్ ॥ శాన్త్యాద్యుగ్రరథాఖ్యాయాం సర్వకర్మ
సు కోవిదం। ఆచార్యంఫలదాతారం వృణేత్వాం ద్విజసత్తమ- అస్మిన్నుగ్రరథశాంతి
కర్మణ్యాచార్యంత్వాంవృణే ॥ ఇత్యాచార్యవరణం ॥ సోపి వృతోస్మికరిష్యామీతిప్రతి
వదేత్ ॥ యథాచతుర్ముఖోబ్రహ్మా శక్రాదీనాంప్రజాపతిః । తథాత్వంమమయజ్ఞేస్మిన్
బ్రహ్మాద్విజపతేభవ ॥ అస్మిన్నుగ్రరథశాంతికర్మణి బ్రహ్మాణంత్వాంవృణే ॥ ఇతిబ్రహ్మవర
ణమ్ ॥ సోపివృతోస్మికరిష్యామీతిప్రతివదేత్ । శాన్త్యావుగ్రరథాఖ్యాయాం భవంతో
భ్యర్థితామయా। సుప్రసన్నాగ్రప్రకుర్వంతు ప్రయోగం విధిపూర్వకం ॥ అస్మిన్నుగ్రర
థశాంతికర్మణి మన్త్రిజపే పూజావిధౌ హోమవిధౌచఋత్విజోవోవృణే । తేపివృతా
స్మఃకరిష్యామఇతిప్రతివదేయుః । తతఆచార్యః స్యోనాపృథివీతిమంత్రేణ పృథివీప్రా
ర్థనంకృత్వా యెనతోకాయెతిమంత్రేణదశ భారపరిమితంభారపంచక పరిమితంవాయ
థాశక్తివా ధాన్యరాశిం వినిక్షిప్య చతురశ్రంకృత్వా తదుపరి తదర్ధంతండుల రాశింవి
నిక్షిప్యతదుపరి తదర్ధంతిలరాశింవినిక్షిప్య తదుపర్యష్టదళపద్మంవిలిఖ్య తన్మధ్యేహ్రీంకా
రంవిన్యస్య తదుపరి ఆకలశేష్వితిమంత్రేణకలశాంస్తత్స్థానేషు స్థాపయిత్వా త
న్తుంతన్వన్నితిమంత్రేణ తంతుభిఃపరివేష్ట్య శతౌషధానిసంస్పృజ్యయథాకలశసంఖ్యాంవి
భజ్య యాఓషధిరితి తేష్వోషధీర్నిక్షిప్య ఓషధయస్సంవదంతఇతి పంచత్వచః పంచపల్ల
వానిచ నిక్షిప్య ధాన్యమసీతియవ గోధూమమాషముద్గ ప్రియంగుచణకరాజమాషతిల
కుళుత్థశ్యామాకాన్నిక్షిప్య ఉద్ధృతాసీతి గజాశ్వరథవల్మీకహ్రదగోకులరాజద్వార చ

తుష్పఫాశ్వత్థతులసీమృదో నిక్షిప్య రువతిభీనుఇత్యోనుమ్బ రవటాశ్వత్థప్లక్షామ్రిత్వచో
వినిక్షిప్య ప్రవోయజ్ఞేష్వితి తత్పల్లవాన్నిక్షిప్య సహిరత్నానీతి నవరత్నాని హిరణ్య
రూపఇతి స్వర్ణరజతతామ్రశకలాన్నిధాయ॥*“ఉచ్యతే౽లశన్యాసక్రమశ్శైవాగమో
దితః। సర్వేషాంగపవర్గాణాం వ్యుదగ్దిగపవర్గకాః॥ మధ్యే ప్రధానదేవ స్తద్దక్షిణేత్వధి
దేవతా। ప్రధానోత్తరదేశేతు స్మృతా ప్రత్యధిదేవతా॥ విష్వగేషాం చిరంజీవిదేవతావిని
వేశయేత్। తత్ప్రాచ్యాం పంచవీథీభిర్ద్వాదశ ద్వాదశక్రమాత్॥జన్మాదివత్సరాష్టష్టిన్యే
స్యాగ్రప్రాగపవర్గకాః। ప్రధానదక్షిణేన్యస్యాదక్షిణాయనదేవతా॥ తద్దక్షిణేస్యు
ర్వర్షాది ఋతుత్రితయదేవతాః। దద్దక్షిణేతుకటక ముఖషణ్మాసదేవతాః॥ ప్రధాన
స్యోత్తరేభాగే తూత్తరాయణదేవతాః। తదుత్తరేతుశిశిర వసంతగ్రీష్మదేవతాః॥ తదు
త్తరేతుమకరముఖ షణ్మాసదేవతాః। ప్రధానాగ్నేయదిగ్భాగే విన్యసేత్తిథిదేవతాః॥
తిథ్యుత్తరేన్యసేత్పక్షౌ వారాంస్తత్పక్షపశ్చిమే। వసూన్వారాత్పశ్చిమతో రుద్రాం
శ్చ వసుదక్షిణే॥ రుద్రపశ్చిమతస్తారా యోగాన్నక్షత్రపశ్చిమే। యోగేభ్యోపిపశ్చి
మేధీమాన్న్యసేత్కరణదేవతాః॥ ప్రధాననైరృతదిశినవదుర్గాః ప్రపూజయేత్। బ్ర
హ్మాణంవిష్ణురుద్రౌ చవిఘ్నేశక్షేత్రపాలకౌ॥ ప్రధానపశ్చిమేన్యస్యేదభయంకరవా
స్తునీ। సప్తభ్యోగ్రప్రాగాలిశదేవాను దగ్దిగపవర్గకాన్॥ ప్రధానవాయవ్యదిశి విన్యసేత్స
ప్తమారుతాన్। మరుద్భ్యోగిపార్శ్వన్యసేత్పంచ సద్యోజాతాదిదేవతాః॥ ప్రధానో
త్తరదిగ్భాగే సాధిదేవాన్నవగ్రహాన్। ప్రధానైశానదిగ్భాగే ద్వాదశాదిత్యదేవతాః॥
మృత్యుంజయంన్యసేద్ధీమాన్ ద్వాదశాదిత్యపూర్వతః। ప్రాచ్యాద్యష్టదిశాస్వింద్రప్ర
ముఖాన్ దిక్పతీన్ క్రమాత్॥ ఇంద్రాత్పురస్తాదాకాశం వరుణాత్పశ్చిమే మహీమ్।
చతుష్కోణేషుచైతేషాం చతురోవరుణాన్న్యసేత్॥ శతచ్ఛిద్రం బృహత్కుమ్భం స
ర్వేషాంపురతోన్యసేత్। మంటపాత్పశ్చిమేభాగే కుండత్రితయమాచరేత్॥ దక్షిణే
గ్రహహోమార్థం కుండమేకకరంభవేత్। మధ్యమేశాంతిహోమార్థం కుండమేకకరం
స్మృతమ్॥ ద్విహస్తకుండమయుతతిలహోమార్థముత్తరే। తంత్రైక్యైకత్రసర్వేషాం
హవనేత్వేకకుండకమ్॥ యజమానోపవేశార్థం తత్పశ్చాద్వేదికాంశుభామ్। కుర్యాదు
దీచ్యామైశాన్యాం వాభిషేకార్థమంటపమ్॥ ఏవంన్యాసక్రమగపతేః సమ్ముద్యాస్య
త్రిదర్శితః(ధర్మాధికారిశ్రీ) చక్రవర్త్యయ్యజ్ఞార్యధీమతా॥”*॥ఆప్యాయస్వేత్యాది తత్త
న్మన్త్రైః పంచామృతానినిక్షిప్య గాయత్ర్యాదితత్తన్మన్త్రైః పంచగవ్యానినిక్షిప్య దేవ
స్యత్వేతి కుశోదకంనిక్షిప్య కాండాత్కాండాదితి దూర్వాఙ్కురాణినిక్షిప్య పునంతు
మాందేవజనాఇతి కుశగ్రంథింనిధాయ॥ ఇమంమేగంగే। ఋతంచసత్యంచ। ఆపోహి

---

* ఈ కారికలు లోకోపకారకంబైయుండుటచే నిచ్చట శాంతిక్రమమున సుదాహరింపంబడియున్నవి.

ఇదం । యాగప్రవతఇతిచ సర్వేకలశేష్వవగపూరయిత్వా యాగఫలీకరితి ఫలపుష్పా ణివిన్యస్యయువంవస్త్రాణీతి వస్త్రైరాచ్ఛాద్య కలశాన్ గంధాక్షతాదిభిరలంకృత్యకల శస్యముఖవిష్ణురితి కలశానభిమన్త్ర్య అగ్నిస్సప్తిమితిసూక్తేన తాపశుద్ధింకృత్వా పం చామృతపంచగవ్యశుద్ధోదకైస్తత్తన్మన్త్రైః ప్రతిమాస్స్నపయిత్వా బృహస్పతేప్రతిమే ఇతి మంత్రేణ తాఃప్రతిమాః కలశస్థవస్త్రోపరినిధాయ అసునీతేఇతిప్రాణప్రతిష్ఠాప నంకృత్వా ఆవాహనాదిషోడశోపచారపూజాం కుర్యాత్—

పూజాక్రమమాహ॥ హ్రీంకారమధ్యోపనివేశితప్రధానకలశే పరిష్ఠాపితమృత్యు ప్రతిమాంధ్యాయేత్॥శ్లో॥యమందండోజ్వలకరంమహిషోపరిసుస్థితమ్, సర్వభీతికరంధ్యా యేన్మృత్యుంజగదధీశ్వరం॥ పాశఖడ్గాంకుశగదా భాసమానకరాంబుజమ్। గీర్వాణగణ వంద్యాంఘ్రింమృత్యుంమహిషవాహనం ॥ ఓంభూః మృత్యుమావాహయామి, ఓంభువః మృత్యుమావాహయామి । ఓంసువఃమృత్యుమావాహయామి । ఓంభూర్భువస్సువఃమృత్యు మావాహయామి । పరంమృత్యోఇతిమంత్రేణషోడశోపచారపూజాం జపంచకుర్యాత్॥ అష్టోత్తరసహస్రమష్టోత్తరశతంవా మూలమన్త్రంజపేత్ ॥ తద్దక్షిణపార్శ్వేనివేశితకల శోపరిస్థితామధిదేవతాముగ్రంధ్యాయేత్ ॥ కరాళాస్యంవిరూపాక్షముగ్రం వ్యాఘ్రోపరి స్థితం। శూలంచడమరుంపాణ్యోర్బిభ్రాణం హృదిభావయేత్ ॥ ఓంభూఃమృత్యోరధిదేవ తాముగ్రమావాహయామి ॥ ఓంభువఇత్యాది—॥ స్తుహిశ్రుతమితిమన్త్రేణ పూజాంజ పంచ కుర్యాత్ ॥ ఏవం ఇదంయమేతి యమదేవతాంవా పూజయేత్—॥ తదుత్తరభా గేమృత్యుంజయప్రతిమాంధ్యాయేత్ ॥ మృత్యుంజయనమస్తేస్తువృషవాహనశంకర। శమ యోగ్రరథోత్పన్నం భయంమేఫాలలోచన ॥ ఓంభూఃమృత్యోః ప్రత్యధిదేవతాంమృ త్యుంజయమావాహయామి ॥ ఓంభువఇత్యాది ॥ త్ర్యమ్బకమితిపూజాజపశ్చ ॥ తత్పరిత స్సప్తచిరజీవినోఽశ్వత్థామాదీన్ పూజయేత్.

సప్తచిరజీవిపూజా.

తత్రాదౌ ॥ బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలభుజో రాజత్కృష్ణాజినాసనః । అశ్వత్థామాచి రంజీవీ దీర్ఘమాయుర్దదాతుమే ॥ ఓంభూః అశ్వత్థామానమావాహయామీత్యాది॥ ౧ ॥ బలిఃపాతాళనిలయో ధనుర్బాణధరోనృపః । విష్ణుపాదాంకితశిరాశ్చిరంజీవీప్రసీదతు॥ ఓంభూః బలిమిత్యాది ॥ ౨ ॥ వ్యాసస్సమస్తధర్మాణాం వక్తామునివరేడితః । చిరంజీ వీదీర్ఘమాయుర్దదాతుజటిలోమమ ॥ ఓంభూః వ్యాసమిత్యాది ॥ ౩ ॥ హనూమాన్నాద్రి పాదాబ్జసంగీవఁణీవరశ్శుచిః । సంజీవనోపహర్తాచ రోగశాంతిందదాతుమే ॥ ఓంభూః హనూమంతమిత్యాది ॥ ౪ ॥ విభీషణోధర్మపరో రామార్చనపరాయణః, దదాతుచి రజీవిత్వం చిరజీవీజితేంద్రియః ॥ ఓంభూఃవిభీషణమిత్యాది ॥ ౫ ॥ కృపఃకృపాపయో రాశిస్తపస్వీచీరవస్త్రధృత్ । విశనోతుప్రసన్నాత్మా యావజ్జీవమరోగతామ్ ॥ ఓంభూః

కృపమిత్యాది ॥ ౮ ॥ పరశూజ్జ్వలహస్తాబ్జో జటామండలమండితః। దదాతు చిరజీవిత్వం ప్రసన్నాత్మా భృగూద్వహః ॥ ఓంభూః పరశురామమిత్యాది ॥ ౯ ॥ ఏతేషాం ఓం నమోఽశ్వత్థామ్నే ఇత్యాదినా పూజాజపశ్చ ॥ అత్ర కల్పాంతరే నవచిరజీవిన ఇత్యుక్తం॥ తదీత్యా మార్కండేయ ప్రహ్లాదౌ పూజ్యౌ॥

షష్టివత్సరపూజా.

తతః ప్రాగ్భాగే ద్వాదశ ద్వాదశ సంఖ్యయా ప్రాగపవర్గాః పంచవీథ్యాత్మికాః జన్మసంవత్సరమారభ్య షష్టివత్సర దేవతా ఆవాహయేత్ ॥ తత్తద్ధ్యానాని॥ అక్షాద్యంకితపాణిపద్మమభయం చిన్ముద్రికాం హస్తయో ర్బిభ్రాణం చతురాననం ప్రవికచత్పద్మాసనాంతః స్థితమ్। వక్షోభాగవిరాజమానవిశదశ్రీబ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలం వందే హం ప్రభవాభిధం కమలజం శ్రేయోభివృద్ధిప్రదం॥ ఓంభూః ప్రభవాబ్దదేవతాం కమలజమావాహయా—మి॥ ౧॥ భాస్వత్కిరీటం వరచక్రశార్ఙ్గగదాభిరామైస్సహితం చతుర్భిః। కరైరనంతాసనసన్నివిష్టం ధ్యాయేద్రమేశం విభవాభిధానమ్॥ ఓంభూః విభవదేవతాం రమేశమావాహయా—మి॥ ౨॥ జటిలమురగభూషాభూషితాంగం త్రిణేత్రం శశధరముకుటాఢ్యం వ్యాఘ్రచర్మోత్తరీయమ్। వృషవరకృతవాహం శుక్లసంజ్ఞం గిరీశం నమదమరమునీంద్రం శూలపాణిం నమామి ॥ ఓంభూః శుక్లసంవత్సరదేవతాం శూలపాణిమావాహయామి—మి ॥ ౩ ॥ కరీంద్రవక్త్రం కనదేకదంతోజ్జ్వలం ప్రమోదూతకృతాభిధానం। ప్రత్యూహశాంతిప్రదమాఖుసంస్థం ధ్యాయేద్ధృదబ్జే సతతం గణేశమ్ ॥ ఓంభూః ప్రమోదూతసంవత్సరదేవతాం గణేశమావాహయా—మి ॥ ౪ ॥ దంతీంద్రవక్త్రాంకగతాం సుశక్తిం చతుర్భుజాం చంద్రకలావతంసామ్। భక్తేష్టపాథోనిధిపూర్ణచంద్రం వందే ప్రజోత్పత్తికృతాభిధానమ్॥ ఓంభూః ప్రజోత్పత్తిసంవత్సరదేవతాం శక్తిమా—మి ॥ ౫॥ శక్త్యుల్లసైకబాహుం శశధరముకుటం మయూరమారూఢం। అంగీరసాభిధానం షణ్ముఖమీడే మహేంద్రసేనాన్యమ్ ॥ ఓంభూః ఆంగీరసాబ్దదేవతాం షణ్ముఖమావాహయామీత్యాది ॥ ౬॥ చంద్రముఖీం చారుదృశం కుక్కుటవాహాం గుహాదృతామనిశమ్। శ్రీముఖసంజ్ఞాం వల్లీం శ్రేయోవృద్ధిప్రదామహం కలయే ॥ ఓంభూః శ్రీముఖసంవత్సరదేవతాం వల్లీమా—మి ॥ ౭ ॥ గౌరీం గిరీంద్రతనయాం వృషవరసంస్థాం కలాధరాంశశినః। భావాఖ్యామహమీడే భవకుతుకాం బ్రహ్మాదిపూర్ణచంద్రాంతామ్॥ ఓంభూః భావసంవత్సరదేవతాం గౌరీమావాహయామీత్యాది ॥ ౮ ॥ యువసంజ్ఞామహమీడే బ్రాహ్మీం బ్రహ్మాదివందితాంఘ్రియుగమ్। హంసవరారూఢాంతాం శంభుమనోహారిరూపసౌభాగ్యామ్ ॥ ఓంభూః యువసంవత్సరదేవతాం బ్రాహ్మీమావాహయామీత్యాది ॥ ౯ ॥ మాహేశ్వరీ హృదబ్జే విలసతు సతతం చ ధాతుసంజ్ఞా మే। చంద్రావతంససహితా శ్రేయోవృద్ధిప్రదా సవామశంభోః ॥ ఓంభూః ధాతుసంవత్సరదేవతాం మాహేశ్వరీమా—మి ॥ ౧౦ ॥ కౌమారీమహమీడే సంపద్దాత్రీం సదా శిఖిరూఢామ్। తామీశ్వరాభిధానాం శరతోవప్రదాం స్వరూపేణ ॥ ఓం—ఈశ్వరసంవత్సరదేవతాం కౌమా

రీమా — మి ॥ ౧౧ ॥ బహుధాన్యనామధేయాం సతతంహృదయేన వైష్ణవీంకలయే । శంఖరథాంకస్థాం నమతామిష్టార్థదాయికామనిశం ॥ ఓంభూః బహుధాన్యసంవత్సరదేవతాం వైష్ణవీమా — మి ॥ ౧౨ ॥ వారాహీం ప్రణమామ్యధూర్జటివాహాబ్ధిపూర్ణచంద్రాంతామ్ । క్రోశమోభివృద్ధిధాత్రీం కృతవాజివాహిన్యాం ప్రమాథీతి ॥ ఓంభూః ప్రమాథిసంవత్సరదేవతాంవారాహీమా — మి ॥ ౧౩ ॥ మాహేంద్రీం కలయామి విక్రమసంజ్ఞాం వృషాసనారూఢాం । భాసురచంద్రికిరీటాం భక్తాభీష్టప్రదాంభియాంశాంత్యై ॥ ఓంభూః విక్రమసంవత్సరదేవతాంమాహేంద్రీమా — మి ॥ ౧౪ ॥ చాముండాంచారుతనూం మహామిహవందే వృషాసనారూఢామ్ । విషునామ్నా సురవంద్యాం దైత్యకులధ్వంసకారిణీమనిశం ॥ ఓంభూః విషు సంవత్సర దేవతాం చాముండామా — మి ॥ ౧౫ ॥ ఆరోగావ్హయమీడేహం చిత్రభానుం సదాముదే । తురంగమవరారూఢం ముకుటోజ్జ్వలమస్తకమ్ ॥ ఓంభూః చిత్రభాను సంవత్సరదేవతామారోగమా — మి ॥ ౧౬ ॥ ఆరోగ్యసిద్ధిసంస్తుతానాం స్వభానుంభ్రాజసంజ్ఞితమ్ । గజారూఢంలసత్ఖడ్గఖేటహస్తం నమామ్యహమ్ ॥ ఓంభూః స్వభానుసంవత్సర దేవతాం భ్రాజమా — మి ॥ అంతర్హృదబ్జెసతతం కలయే పటరాహ్వయమ్ । తారణం సూర్యగమనం శూలాద్యాభీకరంభజే ॥ ఓంభూః తారణసంవత్సర దేవతాంపటరమా — మి ॥ ౧౮ ॥ పతంగం పతగారూఢం పార్థివాహ్వయమాశ్రయే । శంఖచక్రగదరం దివ్య పీతాంబరమహంభజే ॥ ఓంభూః పార్థివసంవత్సర దేవతాం పతంగమావాహయామీత్యాది ॥ ౧౯ ॥ స్వర్ణరంకోకిలారూఢం వ్యయసంజ్ఞకమాశ్రయే । చంద్రావతంసంజటిలం త్రినేత్రంశూలభాసురమ్ ॥ ఓంభూః వ్యయసంవత్సర దేవతాం స్వర్ణరమా — మి ॥ ౨౦ ॥ సర్వజిత్సంజ్ఞకంవందే జ్యోతిషీమంతమిష్టదం । భ్రుశుండీ పాశహస్తాబ్జం వ్యాఘ్రారూఢం త్రిలోచనమ్ ॥ ఓంభూః సర్వజిత్సంవత్సర దేవతాం జ్యోతిషీమంతమావా — మి ॥ ౨౧ ॥ విభాసనామకంభానుం సర్వధారికృతాహ్వయమ్ । ఇష్టప్రాప్త్యైసదావందే సప్తాశ్వరథమాస్థితం ॥ ఓంభూః సర్వధారిసంవత్సర దేవతాంవిభాసమా — మి ॥ ౨౨ ॥ మేరుశృంగాసనస్థం తం విరోధికృతనామకమ్ । కశ్యపం పంచవదనం దశహస్తం నమామ్యహమ్ ॥ ఓంభూః విరోధిసంవత్సర దేవతాంకశ్యపమా — మి ॥ ౨౩ ॥ రవింవికృతినామానం త్రిశీర్షం షడ్భుజంభజే । పన్నగేశ్వరమారూఢం చారుపీతాంబరావృతమ్ ॥ ఓంభూః వికృతిసంవత్సర దేవతాంరవిమా — మి ॥ ౨౪ ॥ సూర్యాభిసంఖరం వందే చతుర్వక్త్రాష్టహస్తకమ్ । ఖగవర్యసమారూఢం నీలాంబరసమావృతమ్ ॥ ఓంభూః ఖరసంవత్సర దేవతాం సూర్యమా — మి ॥ ౨౫ ॥ భానుం నందననామానం భాసాచారు పరిష్కృతమ్ । మృగేంద్రవాహనంపంచవక్త్రం దశభుజంభజే ॥ ఓంభూః నందన సంవత్సర దేవతాం భానుమావాహయామీత్యాది ॥ ౨౬ ॥ షణ్ముఖం ద్వాదశభుజం వ్యాఘ్రవాహనమాశ్రితమ్ । వ్యాఘ్రచర్మాంబరంవందే ఖగంవిజయసంజ్ఞకం ॥ [illegible] ॥ పూషణం

యనామానం జయదంభక్తసన్తతేః । శఙ్ఖచక్రాంకితకరద్వన్ద్వం హృదిసమాశ్రయే ॥ ఓంభూః జయాబ్దదేవతాంపూషణమా—మి ॥ ౨౮ ॥ హంసవంశాధిరూఢంతం వీణామండితహస్తకమ్ । హిరణ్యగర్భంవందేహం మన్మథాఖ్యమనిష్టహమ్ ॥ ఓంభూఃమన్మథసంవత్సరదేవతాం హిరణ్యగర్భమా—మి ॥ ౨౯ ॥ మరీచిం దుర్ముఖాఖ్యానం మన్యేం మర్కటమాశ్రితమ్ । విష్ణుతాస్యంజగద్భీతిదాయకంసంశ్రియేముదే ॥ ఓంభూఃదుర్ముఖాబ్దదేవతాంమరీచి మా—మి ॥ ౩౦ ॥ ఆదిత్యంతేజసాంస్థానం హేవిళమ్బికృతాహ్వయమ్ । సప్తసప్తిసమారూఢం జగతాంనేత్రమాశ్రయే ॥ ఓంభూఃహేవిళమ్బిసంవత్సరదేవతామాదిత్యమా—మి ॥ ౩౧ ॥ విళమ్బిసంజ్ఞంమనసా సవితారంస్మరామ్యహమ్ । చాపబాణధరందోర్భ్యాం తురఙ్గవరవాహనమ్ ॥ ఓంభూః విళమ్బిసంవత్సరదేవతాం సవితారమా—మి ॥ ౩౨ ॥ అర్కంవికారినామానం కర్కశంకీకచాయుధమ్। శూరవ్యాఘ్రసమారూఢమేకనేత్రంనమామ్యహమ్ ॥ ఓంభూః వికారిసంవత్సరదేవతామర్కమా—మి ॥ ౩౩ ॥ భాస్కరంశార్వరీసంజ్ఞం భాసాపూరితదిఙ్ముఖమ్ । చక్రోజ్జ్వలకరం వందే భాస్వద్రథసమాశ్రయమ్ ॥ ఓంభూః శార్వరీదేవతాంభాస్కరమా—మి ॥ ౩౪ ॥ అగ్నింనమామిసతతం జ్వాలామాలంతమోపహమ్ ॥ అజారూఢంచతుర్హస్తంద్విశీర్షంప్లవసంజ్ఞికమ్ ॥ ఓంభూఃప్లవసంజ్ఞకమగ్నిమావాహయామీత్యాది ॥ ౩౫ ॥ జాతవేదసమీడేహం శుభకృన్నామకంసదా । ఆందోళికాసమారూఢం ఖడ్గఖేటధరంశుభమ్ ॥ ఓం భూః శుభకృత్సంవత్సరదేవతాం జాతవేదసమా—మి ॥ ౩౬ ॥ సహోజసంశోభకృతం నృణామిష్టదమాశ్రయే । శిబికావాహనారూఢం వామరద్వయపాణికమ్ ॥ ఓంభూః శోభకృద్దేవతాంసహోజసమా—మి ॥ ౩౭ ॥ అజిరాప్రభుమీడేహంక్రోధికృతనామకమ్ । గోరథారూఢమనిశం కుంతోజ్జ్వలకరాంబుజమ్ ॥ ఓంభూః క్రోధిదేవతామజిరాప్రభుమావాహయామీత్యాది ॥ ౩౮ ॥ వైశ్వానరంధజేనిత్యం విశ్వావసుకృతాహ్వయమ్ । నరవాహనమారూఢం ఖడ్గఖేటధరంవిభుమ్ । ఓంభూః విశ్వావసువత్సర దేవతాంవైశ్వానరమా—మి ॥ ౩౯ ॥ పరాభవాహ్వయంవందేనర్యాపసముదర్చిషం । ఉత్తుంగతురగారూఢం పరశూజ్జ్వలపాణికమ్ ॥ ఓంభూఃపరాభవసంవత్సర దేవతాం నర్యాపసమా—మి ॥ ౪౦ ॥ పఙ్క్తిరాధసమీడేగ్నిం ప్లవంగఇతివిశ్రుతమ్ । శ్వేతాశ్వవాహనారూఢం శార్ఙ్గబాణధరంసదా ॥ ఓంభూఃప్లవంగదేవతాంపఙ్క్తిరాధసమా—మి ॥ ౪౧ ॥ విసర్పిణంహుతవహం కీలకాహ్వయమాశ్రయే। ఉత్తుంగగజమారూఢం శూలోజ్జ్వలకరాంచలమ్ ॥ ఓంభూఃకీలకదేవతాంవిసర్పిణమా—మి ॥ ౪౨ ॥ మత్స్యమూర్తింహరింవందే శిరసాసౌమ్యసంజ్ఞకమ్ । శంఖచక్రోజ్జ్వలకరంభక్తాభీష్టప్రదాయకమ్ ॥ ఓంభూఃసౌమ్యవత్సరదేవతాం మత్స్యమూర్తిమావాహయామీత్యాది ॥ ౪౩ ॥ కూర్మాకృతిమహంవందే మన్దరాచలధారిణమ్, కౌమోదకీశార్ఙ్గహస్తంసాధారణకృతాహ్వయమ్ ॥ ఓంభూః సాధారణదేవతాంకూర్మమా—మి ॥ దం

స్తబ్ధారూఢమహీభాగం క్రోడరూపధరం హరిమ్ । వరదాభయదం వందే విరోధికృదితిశ్రు
తం ॥ ఓం భూః విరోధికృద్దేవతాం వరాహమా—మి ॥ ౪౫ ॥ నృకేసరితనుం వందే హ
రిం స్తంభవిదారణమ్ । ప్రహ్లాదహర్షదాతారం పరీధావికృతాహ్వయమ్ ॥ ఓం భూః పరీ
ధావిసంవత్సరదేవతాం నృసింహమా—మి ॥ ౪౬ ॥ ఛత్రోజ్జ్వలకరం వందే హరిం వా
మనరూపిణమ్ । బలిప్రతారణకరం ప్రమాదీచకృతాహ్వయమ్ ॥ ఓం భూః ప్రమాదీచ
సంవత్సరదేవతాం వామన మావాహయామీత్యాది ॥ ౪౭ ॥ జగదానందజనకం సీతా
వల్లభమాశ్రయే । రామమానందనామానం ధృతకోదండమార్గణం ॥ ఓం భూః ఆనం
దసంవత్సరదేవతాం రామమావాహయామీత్యాది ॥ ౪౮ ॥ కుఠారప్రోజ్జ్వలకరం జటా
మండలమండితమ్ । భార్గవం రామమాశాసే రాక్షసాభిధమంజసా ॥ ఓం భూః రాక్షస
సంవత్సరదేవతాం భార్గవరామమా—మి ॥ ౪౯ ॥ సీరోద్భాసికరాంభోజం నీలాంబ
రసమావృతమ్ । బలరామమహం వందే నళాహ్వయమహర్నిశమ్ ॥ ఓం భూః నళదేవతాం
బలరామమా—మి ॥ ౫౦ ॥ కృష్ణం పింగళనామానం బర్హిబర్హోజ్జ్వలాకృతిమ్ । నవనీ
తోజ్జ్వలకరం నృత్యంతం హృది సంశ్రయే ॥ ఓం భూః పింగళదేవతాం కృష్ణమా—మి
॥ ౫౧ ॥ మ్లేచ్ఛావళికృతద్వేషం కాళయుక్తికృతాహ్వయమ్ । ఆశ్రయే కర్కమారూఢం
ధనుర్బాణధరం సదా । ఓం భూః కాళయుక్తిదేవతాం కల్కినమావాహయామీత్యాది ॥
సిద్ధార్థీకృతనామానం బుద్ధాకృతిమహం భజే । నగ్నం విరూపవపుషం స్త్రీప్రధర్షణకార
ణమ్ ॥ ఓం భూః సిద్ధార్థిదేవతాం బుద్ధమావాహయామీత్యాది ॥ ౫౩ ॥ దుర్గాం విపత్తి
ధుతయే రౌద్రీతికృతసంజ్ఞికామ్ । ధ్యాయామి దైత్యహంత్రీం తాం రక్తాస్వాదనతత్పరా
మ్ ॥ ఓం భూః రౌద్రిసంవత్సరదేవతాం దుర్గామావాహయామీత్యాది ॥ ౫౪ ॥ యాతు
ధానం వక్రిముఖమేకాక్షం దారుణాకృతిమ్ ॥ ధ్యాయామ్యరిష్టశాంత్యర్థం దుర్మతీతికృ
తాహ్వయమ్ ॥ ఓం భూః దుర్మతిదేవతాం యాతుధానమావాహయామీత్యాది ॥ ౫౫ ॥
దుందుభీతికృతాఖ్యానం నమస్తరిపుభైరవమ్ । భైరవం శ్వవరారూఢం దిగంబరముపా
శ్రయే ॥ ఓం భూః దుందుభిసంవత్సరదేవతాం భైరవమావాహయామీత్యాది ॥ ౫౬ ॥
హనూమంతం వాయుసుతం రుధిరోద్గారిసంజ్ఞకమ్ । సముద్రలంఘనోద్యుక్తం దీర్ఘలాం
గూలమాశ్రయే ॥ ఓం భూః రుధిరోద్గారిసంవత్సరదేవతాం హనూమంతమావాహయామీ
త్యాది ॥ ౫౭ ॥ సరస్వతీం భాసమాన వీణోజ్జ్వలకరాంబుజామ్ । రక్తాక్షిసంజ్ఞికాం దే
వీం ప్రపద్యే వాగ్విభూతిదామ్ ॥ ఓం భూః రక్తాక్షిసంవత్సరదేవతాం సరస్వతీమావాహ
యామీత్యాది ॥ ౫౮ ॥ దాక్షాయణీం క్రోధనాఖ్యాం దక్షక్రతుహరప్రియామ్ । శుకా
రూఢాం శూలధరాం భజేఽభీష్టస్యసిద్ధయే ॥ ఓం భూః క్రోధనసంవత్సరదేవతాం దాక్షా
యణీమావాహయామీత్యాది ॥ ౫౯ ॥ ప్రపద్యే క్షయసంఖ్యానాం లక్ష్మీం క్షీరాబ్ధికన
కాం । హంసారూఢామిందుముఖీం పాణిద్వయధృతాంబుజామ్ ॥ ఓం భూః క్షయసం
వత్సరదేవతాం లక్ష్మీ [illegible] పూజాజపశ్చ

అయనఋతుమాసధ్యానాది.

ప్రధాన దక్షిణదిగ్భాగె దక్షిణాయనదేవతాం వర్షాదిఋతుత్రయదేవతాః కర్కటకాదిమాస షట్క దేవతాశ్చావాహయేత్ ॥ తదుత్తరదిగ్భాగె ఉదగయనదేవతాం శిశిరాది ఋతుత్రయదేవతాః మకరాదిమాసషట్క దేవతాశ్చావాహయేత్ ॥ తత్ర ధ్యానాని ॥ — ॥ శ్రేయసేభూయసేనిత్యందక్షిణాయనమాశ్రయే । భాస్వద్రథగతం సూర్యచన్ద్రనక్షత్రసంవృతమ్ ॥ ౧ ॥ ఓంభూః దక్షిణాయనమావాహయామిత్యాదిః క్లేశాపనుత్తయేనిత్య ముత్తరాయణమాశ్రయే । దివ్యంస్యన్దనమారూఢం సూర్యాదిగ్రహసంయుతమ్ ॥ ౨ ॥ ఓంభూఃఉత్తరాయణమా—మి॥ శిరసా ప్రణమామ్యద్య వర్షాహర్షప్రదాయికాః । ప్రసీనవిష్టాస్సతతం దక్షిణాముఖమాశ్రితాః ॥ ౧ ॥ ఓంభూః వర్షర్తుమా—మి ॥ శారదోభవితాహ్యస్మత్ప్రార్థితానాంప్రదాయకః । ఋతుఃప్రత్యఙ్ముఖాసీనః స్ఫాటికంసలమంపహా ॥ ౨ ॥ ఓంభూఃశరదృతుమా—మి ॥ హేమన్తఋతురస్మాక ముదఙ్ముఖముపాశ్రితః । శిఖీయజ్ఞోపవీతీచ ప్రసీదతుశుభప్రదః ॥ ౩॥ఓంభూఃహేమంతర్తుమా—మి ॥ శిశిర శిరసా నౌమి ఋతుమూర్ధ్వముఖంస్థితం । సూర్యబింబాహితదృశం పంచాక్షరజపోద్యతమ్ ॥ ఓంభూఃశిశిరర్తుమా—మి ॥ వసన్తమృతుమీడేహం వసన్తంవ్యాఘ్రచర్మణి । అక్షమాలోజ్జ్వలకరం బ్రహ్మసూత్రవిభూషితమ్ ॥ ౫ ॥ ఓంభూఃవసన్తర్తుమా—మి ॥ గ్రీష్మంప్రాఙ్ముఖమాసీనం విష్టరేమునిపూజితే । కమండలూజ్జ్వలకరం నమామిశిరసాన్వహమ్ ॥౬ ॥ ఓంభూః గ్రీష్మర్తుమా—మి ॥ అథమాసదేవతాః ॥ ద్విశీర్షకంచతుర్హస్తం పన్నగేశ్వరవాహనమ్ । ఉపాస్మహేశుచింమాసం భక్తాభీష్టప్రదాయకమ్ ॥ ౧ ॥ ఓంభూఃశుచిమాసమా—మి॥ చతుర్ముఖంచాష్టభుజం వరాహవరవాహనమ్ । నభోమాస నమామ్యద్య క్లేశానామపనుత్తయే॥ ౨॥ ఓంభూః నభోమాసమా—మి ॥ పంచవక్త్రిందశభుజంసారఙ్గప్రవరస్థితమ్ । నమామ్యహంనభస్యాఖ్యం మాసమిష్టస్యసిద్ధయే ॥ ౩ ॥ ఓం—నభస్యమాసమావాహ—మి॥ షణ్ముఖంద్వాదశభుజం భల్లూకవరసంస్థితం । భక్తాభీష్టప్రదంనిత్య మిషంమాసముపాస్మహే ॥ ఓం—ఇషమాసమా—మి ॥ ౪ ॥ త్రినేత్రంచారుజటిలం చారుచంద్రార్ధశేఖరమ్ । కైలాసశిఖరారూఢ మూర్జంమాసముపాస్మహే ॥ ౫ ॥ ఓం—ఊర్జమాసమా—మి ॥ వృషారూఢంశూలపాణిం ప్రమథావళిసేవితమ్ । నమామిశిరసాదేవం సహోఖ్యంమాసమన్వహమ్ ॥౬ ॥ శారికావాహనారూఢం ఖడ్గఖేటలసత్కరమ్ । ధ్యాయామిమనసానిత్యం సహస్యంమాసమాదరాత్ ॥ ౭ ॥ చన్ద్రహాసోజ్జ్వలకరం శుకప్రవరవాహనమ్ । ధ్యాయామీష్టకృతేనిత్యం తపోమాసమనన్యధీః ॥ ౮ ॥ తపస్యంమాసమీడేహం కోకిలప్రవరస్థితమ్ । బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలాంసంచ కిరీటాంచితమస్తకం॥ ౯ ॥ శంఖచక్రోజ్జ్వలకరంకిరీటా ద్భాసిమస్తకమ్ । జగదానన్దజననం మధుమాసముపాస్మహే ॥౧౦॥ కామోత్క..... గరుత్మద్వాహనగతంవన్దేఽభీష్ట

స్వసిద్ధయే ॥ ౧౧ ॥ త్రిశీర్షంపంచభుజం బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలభుజాంతరమ్ । వ్యాఘ్రపు వాహనమారూఢం శుక్రంమాసనుపాస్మహే ॥ ౧౨॥ ఏతేషామొన్నమశ్శుచిమాసాయే త్యాదినా పూజాజపశ్చ ॥

ప్రధానస్యాగ్నేయదిగ్భాగే పక్షదేవతేఆవాహయేత్ ॥--దినేదినే దేవగీర్వాణానై ర్వహ్నిస్వద్గ్రియమపూర్ణకైః । అపూర్యమాణపక్షాయ నమశ్శ్వేతవపుష్మతే ॥ ఓంభూః శుక్లపక్షదేవతామిన్ద్రమా—మి ॥ ఇంద్ర దేవానాం—మహాతేసౌభగాయేతి యద్దేవా ఇతివాపూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ దినేదినే దేవగణాః పుష్ణన్తి అమృతధారయా । అసితాయ నమస్తేస్తు పితృప్రీతికరాయవై । ఓంభూః కృష్ణపక్షదేవతాంసూర్యమా—మి ॥ కృష్ణాయ గోవ్యరుణీషు—అస్మృతిధుర్ ఇతి- ఇమంయమ ఇతివా పూజా ॥ ౨ ॥

ప్రథమాది తిథిదేవతా ధ్యానాది.

పక్షదేవతాదక్షిణదిగ్భాగె తిథిదేవతాఆవాహయేత్ ॥ ఏహిసాక్షాదిహాగ్నేత్వం దేవానాంహవ్యవాహన । శాంతికర్మణిపూజార్థం మేతాముత్తిష్ఠసమావిశ ॥ ఓం భూః ప్రతిపత్తిథిదేవతామగ్నింఆవాహయా—మి॥ అగ్నేనయేతిపూజాజపశ్చ॥౧॥ త్వష్టజగత్త్రియీధాత రహేహిదయయామహీమ్ । ప్రతిమాయామమప్యాంత్వం సంనిధత్స్వచతుర్ముఖ ॥ ఓంభూః ద్వితీయాతిథిదేవతాం బ్రహ్మాణం ఆవాహయా—మి॥ బ్రహ్మదేవానా మితిపూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ ప్రతిమాయాంహిరణ్మయ్యా మేహిపర్వతకన్యకే । నమస్యామిపదాబ్జంతే పుమర్థప్రతిపత్తయే ॥ ఓంభూః తృతీయాతిథిదేవతాం గౌరీం ఆవాహయా—మి ॥ శుచి గౌరీమిమాయేతి । యజుషిగౌరీ మిమాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ విఘ్నాంధకారబాలార్క పార్వతీమలసంభవ । గణాననార్చాం గృహ్ణీష్వ ప్రతిమాయాంనిషీదభో । ఓంభూః చతుర్థీతిథిదేవతాం గణేశం ఆవాహయా—మి ॥ గణానాంత్వేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౪ ॥ సర్పాభ్యేహిమయాహూతాః ప్రతిమాయాంకృతాదరః । పూజయామిపదాంభోజం సర్వసంపదవాప్తయే ॥ పంచమీతిథి దేవతాంసర్పానావాహ—మి ॥ నమోఅస్తుసర్పేభ్య ఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ షడానననమస్యాంతే కరవాణిపదాబ్జయోః । ప్రతిమాయాంహిరణ్మయ్యా మేహివల్లీమనఃప్రియ ॥ షష్ఠీతిథిదేవతాంషణ్ముఖ—మి॥కుమారంమాతాయువతిరితిపూజాజపశ్చ ॥ ౬॥ సహస్రభానోచండాంశో ప్రతిమామేహిసాదరం । త్రయీలనూనమస్యాంతే భూయోభూయఃకరోమ్యహమ్ ॥ సప్తమీతిథిదేవతామాదిత్యం ॥ అకృష్ణేనేతిఅసత్యేనేతివా పూజాజపశ్చ ॥ ౭ ॥ సద్యోజాతనమస్తేస్తు గౌరీనాథజగత్పతే । ప్రసాదంకురుమే శంభో ప్రతిమాంప్రాప్నుహిహభో । అష్టమీతిథిదేవతాంరుద్రం । —సద్యోజాతమితి పూజాజపశ్చ ॥ ౮ ॥ దుర్గే త్రినయనేచంద్రకలాంచితశిరోరుహే ఇహాగత్యప్రసాదంమే రచయాశుమహేశ్వరి ॥ నవమీతిథిదేవతాందుర్గా—జాతవేదస ఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౯ ॥ [illegible] నాస్తునాగా

య ప్రతిమామేహి సత్వరం ॥ దశమీతిథిదేవతాం యమాదిశేషం—యమాయత్వా ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౦ ॥ శ్రుతిషేద్యస్వరూపాయ యమాదికృతమూర్తయే । భూరిశ్రేయస్సాధనాయ ధర్మాయ మహతే నమః ॥ ఏకాదశీతిథిదేవతాం ధర్మం—ఓం నమో ధర్మాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౧ ॥ హరే జగత్త్రయాధీశ లక్ష్మీవల్లభ మాధవ । ప్రతిమా మేత్య సహసా ప్రసాదం కురు మే ప్రభో ॥ ద్వాదశీతిథిదేవతాం విష్ణుం—హరిగ్ం హరంతమితి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౨ ॥ రతివల్లభ పుష్పాస్త్ర నారాయణతనూద్భవ । ఏహి మాం ప్రతిమాం తూర్ణం ప్రసీద మయి మన్మథ ॥ త్రయోదశీతిథిదేవతాం కామం—ఓం నమః కామాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౩ ॥ సర్వధర్మప్రహర్తారం సర్వపాపప్రవర్తకం । వంచనాచతురం వందే భూతయే కలిభూపతిం ॥ చతుర్దశీతిథిదేవతాం కలిమా—మి ॥ ఓం నమః కలయ ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౪ ॥ సర్వగీర్వాణసేవ్యాయ లక్ష్మీకామః చక్షుషే । క్షీరాబ్ధిప్రియపుత్రాయ నమశ్చన్ద్రమసేస్తు మే ॥ పూర్ణిమాతిథిదేవతాం చన్ద్రమా—మి ॥ ఆప్యాయస్వేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౫ ॥ పితృలోకనివాసిభ్యః పితృభ్యోస్తు నమో నమః । ప్రతిమాం ప్రాప్య సావర్ణాం ప్రసీదంతు సదా మయి ॥ అమావాస్యాతిథిదేవతాం పితౄనావా—మి ॥ పునర్నః పితర ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౬ ॥—పశ్చాద్దేవతా పశ్చిమదిగ్భాగే వారదేవతా ఆవాహయేత్ । ఆదిత్య ఇందురంగారో బుధశ్చైవ బృహస్పతిః । శుక్రశ్శనిః క్రమాదేతే కథితా వారదేవతాః ॥ ౧ ॥ అగ్న్యపో భూమివిష్ణ్వింద్రా ఇంద్రాణీ చ ప్రజాపతిః । భాన్వాదివారాధీశానాం క్రమోక్తా అధిదేవతాః ॥ ౨ ॥ శివో దుర్గా గుహో విష్ణుర్బ్రహ్మేంద్రః కాలసంజ్ఞకః । సూర్యాదీనాం క్రమాదేషు ప్రోక్తాః ప్రత్యధిదేవతాః ॥ ౩ ॥

భాన్వాదివారాభిమానిదేవతాధ్యానక్రమః—వృషారూఢం శూలపాణిం ప్రమదాపరిసేవితం । శిరసా ప్రణమామ్యద్య రవివారాధిపం శివం ॥ ఓం భూః రవివారాభిమానిదేవతాం శివమావాహయామీత్యాది ॥ ౧ ॥ దుర్గాం విపత్తిశమనీం భుజాష్టకవిభూషితాం । ధ్యాయామి దైత్యహంత్రీం తాం రక్తాస్వాదతత్పరామ్ ॥ ఓం భూః ఇందువారాభిమానిదేవతాం దుర్గామా—మి ॥ ౨ ॥ శక్తిధ్వజైకబాహుం శశధరముకుటం మయూరమారూఢం ॥ అంగారకాధినాథం షణ్ముఖమీడే సురేంద్రసేనాన్యం ॥ ఓం భూః భౌమవారాభిమానిదేవతాం షణ్ముఖమా—మి ॥ ౩ ॥ భాస్వత్కిరీటం దరచక్రశార్ఙ్గగదాభిరామైస్సహితం చతుర్భిః । కరైరనంతాసనసన్నివిష్టం ధ్యాయేద్రమేశం బుధవారనాథమ్ ॥ ఓం భూః బుధవారాభిమానిదేవతాం విష్ణుమా—మి ॥ ౪ ॥ చతుర్ముఖశ్చతుర్బాహుః కమండల్వక్షసూత్రభృత్ । వరాభయకరశ్శుద్ధో గురువారాధిపో మతః ॥ ఓం భూః గురువారాభిమానిదేవతాం బ్రహ్మాణమా—మి ॥ ౫ ॥ ఇంద్రం గజవరారూఢం వజ్రాంకుశవరాభయమ్ । కరైశ్చతుర్భిర్దధతం శుక్రాధీశ్వరమాశ్రయే ॥ ఓం భూః శుక్రవారాభిమానిదేవతామింద్రమా—మి ॥ ౬ ॥ పాశదండోజ్జ్వలభుజద్వయం మహిషవాహనం । యమం నీలతనుం భీమం శని[illegible]దే ॥ [illegible] మా—మి ॥ ౭ ॥

అష్టవస్వేకాదశరుద్ర ధ్యానాది.

తత్పశ్చిమభాగే అష్టౌదేవావసవఇతి మంత్రేణాష్టవసుదేవతా ఆవాహయేత్॥ తత్రధ్యానక్రమః॥ అక్షమాలాధరంబ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలభుజాంతరం। ధ్రువాయయశశ్రమసేచింతయామిసదామువా॥ ఓంనమోధ్రువాయేతిపూజాజపశ్చ॥ ౧ ॥ సునిష్పన్నాంకకరద్వంద్వం వ్యాఘ్రచర్మాంబరంశుచిం। అగ్నిశుశ్రూషణరతమధ్వరం హృదిభావయే॥ ఓంనమోఽధ్వరాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ జగదానన్దజనక మమృతసావిచక్షుషం। రత్నసింహాసనగతంసోమంహృదివిభావయే ॥ ఓంనమస్సోమాయేతిపూజాజపశ్చ॥ ౩ ॥ సర్వపాపవినాశిన్య స్సముద్రపెవిమపూరితాః। ఆసన్శుభప్రదాస్సంతు మత్స్యవాహనసంగతాః ॥ ఓంనమోద్భ్యఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౪ ॥ శుభాయమేసదాభూయా దనిలోలోకపావనః। సమస్తదేవనివహవంద్యమానపదాంబుజః ॥ ఓంనమోఽనిలాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ అజాధిరూఢంశుభదంస్వాహాదేవీసమన్వితం। కిరీటోజ్జ్వలమూర్ధానమనలంభావయామ్యహమ్ ॥ ఓంనమోఽనలాయేతి పూజాజపః ॥ ౬ ॥ శ్వేతవస్త్రధరంశ్వేత చన్దనాలిప్తదేహకమ్। ప్రత్యూషంచిన్తయేభూయః ప్రత్యూషహోన్మూలకారణం ॥ ఓంనమః ప్రత్యూషాయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౭ ॥ ప్రభాసంపూర్ణవపుషంప్రభాసంభావయామ్యహం। అక్షమాలోజ్జ్వలకరం వ్యాఘ్రాజిననివాసినం ॥ ఓంనమఃప్రభాసాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౮ ॥ వసుదేవతాదక్షిణభాగే కద్రుద్రాయేతిమంత్రేణ ఏకాదశరుద్రానావాహయేత్ ॥ తత్రధ్యానాని ॥ దక్షాధ్వరధ్వంసకరః కోపరూపముఖాంబుజః। శూలపాణిస్సుఖాయాస్తు వీరభద్రోమమానిశం ॥ ఓంనమోవీరభద్రాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ బ్రహ్మవిష్ణుగిరీశానదేవదానవరాక్షసాః। యస్మాత్ప్రజజ్ఞిరేదేవాస్తంశంభుంప్రణమామ్యహమ్ ॥ ఓంనమశ్శంభవఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ కైలాసశిఖరప్రోద్యన్మణిమందిరమధ్యగః। గిరిశోగిరిజాప్రాణవల్లభోస్తు ముదేమమ ॥ ఓంనమోగిరీశాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ తిస్రృణాంచపురాంహంతాకృతాన్తమదభంజనః। ఖడ్గపాణిస్తీక్ష్ణదంష్ట్రోభైరవోస్తుముదేమమ॥ ఓంనమో భైరవాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౪ ॥ క్షమారథసమారూఢంబ్రహ్మసూత్రసమన్వితమ్। చతుర్వేదాశ్వసహితం పినాకినమహంభజే ॥ ఓంనమఃపినాకినఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ వామాఙ్గకృతసంవేశ గిరికన్యాసుఖావహమ్। స్థాణుంనమామిశిరసాసర్వదేవనమస్కృతం॥ ఓంనమఃస్థాణవఇతిపూజాజపశ్చ॥ ౬ ॥ చంద్రావతంసోజటిల స్త్రిణేత్రో భస్మపాండరః। హృదయస్థస్సదాభూయాద్భర్గోభయవినాశనః ॥ ఓంనమోభర్గాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౭ ॥ బ్రహ్మాభూత్వాసృజల్లోకం విష్ణుర్భూత్వాచపాలయన్। రుద్రోభూత్వాహరన్నంతే గతిర్మేఽస్తుసదాశివః ॥ ఓంనమస్సదాశివాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౮ ॥ యోగీన్ద్రనుతపాదాబ్జం ద్వంద్వాతీతజనాశ్రయమ్। వేదాన్తకృతసంచారం స్మరారింశరణంభజే ॥ ఓంనమస్స్మరారయ ఇతిపూజాజపశ్చ [illegible] । కల్యాణగుణ

ధామ్నే చ శివాయ విహితానతిః ॥ ఓంనమశ్శివాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౦ ॥ జటిన్విషై
ర్హారకృతే దేవౌఘప్రణతాంఘ్రియే । పినాకాంకితహస్తాయ హరాయాస్తు నమస్క్రి
యా ॥ ఓంనమో హరాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౧ ॥ రుద్రదేవతా పశ్చిమభాగే నక్ష
త్రయోగకరణదేవతా ఆవాహయేత్ ॥

నక్షత్రదేవతాధ్యానాది.

కృత్తికాదిక్రమేణ ॥ శ్లో॥ కృత్తికాహ్యగ్నిదైవత్యా మేషవాహనసంస్థితా ।
స్రుక్స్రువాభీతివరధృచ్చతుర్హస్తా నమామ్యహమ్ ॥ కృత్తికానక్షత్రదేవతామగ్నిమా—
మి ॥ అగ్నిర్నః పాత్వితి పూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ ప్రజాపతిశ్చతుర్బాహుః కమండల్వక్ష
సూత్రధృత్ ॥ వరాభయకరశ్శుక్లో రోహిణీదేవతాస్తు మే ॥ రోహిణీనక్షత్రదేవతాం
ప్రజాపతిమా—మి ॥ ప్రజాపతే రోహిణీ వేత్వితి పూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ శ్వేతవర్ణాకృ
తిస్సోమో ద్విభుజో వరదండభృత్ । దశాశ్వరథమారూఢో మృగశీర్షోఽస్తు మే ముదే ॥
సోమో రాజేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ రుద్రశ్శ్వేతవృషారూఢ శ్వేతమాల్యశ్చతుర్భుజః ।
శూలఖడ్గాభయవరాన్ దధానో మే ప్రసీదతు ॥ ఆర్ద్రానక్షత్రదేవతాం రుద్రమా—
మి ॥ ఆర్ద్రయా రుద్ర ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౪ ॥ అదితిః పీతవర్ణా చ స్రుక్స్రువాదర్శ
సంయుతం । దధానా శుభదా భూయాత్సర్వసుకృతాహ్వయా ॥ పునర్నో దేవీతి పూ
జాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ వందే బృహస్పతిం పుష్య దేవతాం మానుషాకృతిం । సర్వాభరణసంప
న్నం దేవమంత్రిణమాదరాత్ ॥ పుష్యనక్షత్రదేవతాం బృహస్పతిమా—మి ॥ బృహ
స్పతిః ప్రథమమితి పూజా ॥ ౬ ॥ సర్పా రక్తాస్త్రినేత్రాశ్చ ఫలకాసికరద్వయాః । ఆశ్లే
షాదేవతాః పీతాంబరధృద్వరదోఽస్తు మే ॥ ఇదగ్ంసర్పేభ్య ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౭ ॥ పితరః
పిండహస్తాశ్చ కృష్ణా ధూమ్రాః పవిత్రిణః । కుశలం దద్యురస్మాకం మఘానక్షత్రదేవతాః ॥
ఉపహూతాః పితర ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౮ ॥ సంపూజయామ్యర్యమణం ఫల్గునీతారాదేవ
తామ్ । ధూమ్రవర్ణం రథారూఢం సశక్తికరసంయుతమ్ ॥ పూర్వఫల్గునీదేవతాం సూ
ర్యమా—మి ॥ గవాంపతిరితి పూజాజపశ్చ ॥ ౯ ॥ భగం వరరథారూఢం ద్విభుజం శం
ఖచక్రిణం । ఫల్గునీదేవతాం ధ్యాయేద్భక్తాభీష్టవరప్రదం ॥ ఉత్తరఫల్గునీనక్షత్రదేవతాం
భగమా—మి ॥ శ్రేష్ఠో దేవానామితి పూజాజపశ్చ ॥ ౧౦ ॥ సవితారమహం వందే సప్తా
శ్వరథవాహనమ్ । పద్మాసనస్థం ఛాయేశం హస్తనక్షత్రదేవతామ్ ॥ ఆయాతు దేవస్సవి
తోపయాత్వితి పూజా ॥ ౧౧ ॥ త్వష్టారం రథమారూఢం చిత్తానక్షత్రదేవతాం । శంఖచ
క్రాన్వితకరం కిరీటినమహం భజే ॥ త్వష్టా నక్షత్రమభ్యేతీతి పూజా ॥ ౧౨ ॥ వాయుం
మృగవరారూఢం స్వాతీనక్షత్రదేవతామ్ । ఖేటచర్మోజ్జ్వలకరద్వితయం ప్రణమామ్యహమ్ ॥
వాయుర్నక్షత్రమితి పూజా ॥ ౧౩ ॥ ఇంద్రాగ్నీ శుభదౌ స్యాతాం విశాఖాదేవతే శుభౌ ।
నమామ్యేకరథారూఢౌ వరాభీతికరాంబుజౌ ॥ విశాఖానక్షత్రదేవతే ఇంద్రాగ్నీ ఆవా—
మి ॥ దూరమస్మచ్ఛత్రవ ఇతి పూజా ॥ ౧౪ ॥ మిత్రం పద్మాసనారూఢ మనూరాధేశ్వరం

భజె । శూలాంకుశధరంబాహుభ్యాం దేవంశోణితవర్ణకమ్ ॥ బుద్యాప్తహస్త్యైరితి పూజా ॥ ౧౫ ॥ ఇంద్రంగజవరారూఢం వజ్రపాశవరాభయమ్ । కరైశ్చతుర్భిర్దధతం జ్యేష్ఠాధీశ్వరమాశ్రయే ॥ ఇంద్రోజ్యేష్ఠామితిపూజా ॥ ౧౬ ॥ కరాళవదనంకృష్ణం యాతుధానంనృవాహనం । ఊర్ధ్వకేశంవిరూపాక్షం భజెమూలాధిదేవతామ్ ॥ మూలంప్రజామితిపూజా ॥ ౧౭ ॥ ఆపాఢాదేవతానిత్యమాపస్సంతుశుభప్రదాః । సముద్రగాస్తరంగిణ్యః పావిన్యస్సర్వదేహినామ్॥ పూర్వాషాఢానక్షత్రదేవతా ఆపఆవా—మి ॥ యాదివ్యాఇతిపూజా ॥ ౧౮ ॥ విశ్వాన్ దేవానహంవందె ఉషాఢానక్షత్రదేవతాః। శ్రీపుష్టికీర్తిధీదాత్రీ స్సర్వపాపాపనుత్తయే ॥ ఉత్తరాషాఢానక్షత్రదేవతా విశ్వాన్ దేవానా—మి ॥ తన్నోవిశ్వఇతిపూజా ॥ ౧౯ ॥ నిర్గుణంబ్రహ్మభూయాస్తై జ్ఞానైశ్వర్యప్రదంసదా। అభిజిత్తారకేశానం వేదాంతకృతసంశ్రయమ్ ॥ అభిజిన్నక్షత్రదేవతాంబ్రహ్మావా—మి ॥ యస్మిన్ బ్రహ్మేతిపూజా ॥ ౨౦ ॥ శాన్తాకారంచతుర్హస్తం శ్రోణానక్షత్రవల్లభమ్ । విష్ణుంకమలపత్రాక్షం ధ్యాయేద్గరుడవాహనమ్ ॥ శ్రవణనక్షత్రదేవతాంవిష్ణుమా—మి ॥ శృణ్వంతీతిపూజా ॥ ౨౧ ॥ శ్రవిష్ఠాదేవతాంవందే వసూన్ రథవరాశ్రితాన్ । శంఖచక్రాంకితకరాన్ కిరీటాంకితమస్తకాన్ ॥ ధనిష్ఠానక్షత్రదేవతావసూనావా—మి ॥ అష్టౌదేవావసవఇతిపూజా ॥ ౨౨ ॥ వరుణంసతతంవందే సుధాకలశధారిణమ్ । పాశహస్తంశతభిషగ్దేవతాందేవవందితామ్॥ శతభిషఙ్నక్షత్రదేవతాంవరుణమా—మి ॥ క్షత్రస్యరాజేతిపూజా ॥ ౨౩ ॥ శిరసాహమజంవందే ఏకపాదంతమోపహమ్ । ముదేప్రోష్ఠపదేశానం సర్వదేవనమస్కృతమ్॥ పూర్వాభాద్రపదనక్షత్ర దేవతామజమేకపాదమా—మి ॥ అజఏకపాదుదగాదితిపూజా ॥ ౨౪ ॥ అహిర్మేబుధ్న్యమోభూయాస్మదేప్రోష్ఠపదేశ్వరః । శంఖచక్రాంకితకరః కిరీటోజ్జ్వలమౌళిమాన్ ॥ ఉత్తరాభాద్రదేవతా మహిర్బుధ్న్యమా—మి ॥ అహిర్బుధ్న్యఇతిపూజా ॥ ౨౫ ॥ పూషణంద్విపదంవందే రేవతీశంసమృద్ధయే । వరాభయోజ్జ్వలకరం రత్నసింహాసనస్థితమ్ ॥ రేవతీనక్షత్రదేవతాంపూషణమావా—మి ॥ పూషారేవత్యన్వేతిపూజా ॥ ౨౬ ॥ అశ్వినౌదేవతే శ్వేతవర్ణౌతౌద్విభుజౌస్తుమః । సుధాసంపూర్ణకలశకరాబ్జావశ్వవాహనౌ ॥ అశ్వినీనక్షత్రదేవతే అశ్వినావావా—మి ॥ తదశ్వినావితిపూజాజపశ్చ ॥ ౨౭ ॥ పాశదండోజ్జ్వలభుజద్వయంమహిషవాహనమ్ । యమంనీలత్విషం భీమం భరణీదేవతాంభజే ॥ భరణీనక్షత్రదేవతాం యమమావా—మి ॥ తద్యమోరాజేతిపూజా ॥ ౨౮ ॥

అథ యోగదేవతాధ్యానాది.

విష్కంభంశిరసావందే విష్ణుగోత్రసముద్భవమ్ । ప్రాఙ్ముఖంప్రాంజలికరం త్రికోణోపరిసంస్థితమ్ ॥ ఓంనమోవిష్కంభాయేత్యావాహనాదిపూజా ॥ ౧ ॥ ప్రీతిమిదేహమనిశం బ్రహ్మగోత్రసముద్భవం। ప్రాఙ్ముఖంపుండరీకస్థం జపమాలాధరంశుభం॥ ఓం

నమః ప్రీతయ ఇత్యావాహనాదిపూజా ॥ ౨ ॥ ఆయుష్మంతమహం వందే యోగం యోగిభిరీడితమ్ । ప్రాఙ్ముఖం పంచకోణస్థం మత్రిగోత్రసముద్భవం । ఓం నమ ఆయుష్మత ఇతి పూజా ॥ ౩ ॥ సౌభాగ్యం నౌమి శిరసా చతుష్కోణము పాశ్రితం । కౌండిన్యగోత్రజం తం ప్రాఙ్ముఖం జపతాం వరమ్ ॥ ఓం నమః సౌభాగ్యాయేతి పూజా ॥ ౪ ॥ ప్రాఙ్ముఖం పంచకోణస్థం శాండిల్యాన్వయసంభవమ్ । శోభనం శోభకరం నమతా మాశ్రయే సదా ॥ ఓం నమః శోభనాయేతి పూజా ॥ ౫ ॥ వాధూలాన్వయసంభూతం పంచకోణోపసంస్థితం । అతిగండాభిధం వందే జపంతం ప్రాఙ్ముఖం సదా ॥ ఓం నమో ౽తిగండాయేతి పూజా ॥ ౬ ॥ సుకర్మాణం మోగమహం దక్షిణాముఖమాశ్రయే । కాశికాన్వయసంభూతం జపంతం లోకపూజితమ్ ॥ ఓం నమః సుకర్మణ ఇతి పూజా ॥ ౭ ॥ ధృతిర్యోగస్సదాభూయా దాత్రేయాన్వయసంభవః । దక్షిణాముఖమాసీనో వేదాభ్యేసనతత్పరః ॥ ఓం నమో ధృతయ ఇతి పూజా ॥ ౮ ॥ శూలనామా మహాయోగో భూయాదిష్టార్థదో మమ । దక్షిణాముఖమాసీనః కుండినాన్వయసంభవః ॥ ఓం నమః శూలాయేతి పూజా ॥ ౯ ॥ యోగోస్తు గండనామా మే ముదే కౌండిన్యవంశజః । దక్షిణాముఖమాసీనో బ్రహ్మపారాయణం పఠన్ ॥ ఓం నమో గండాయేతి పూజా ॥ ౧౦ ॥ వృద్ధిర్వృద్ధిప్రదో మేస్తు కౌశికో దక్షిణాముఖః । చింతయన్ బ్రహ్మ పరమం ప్రసీమాశ్రిత్య విష్ఠితః ॥ ఓం నమో వృద్ధయ ఇతి పూజా ॥ ౧౧ ॥ ధృవయోగస్తు మే నిత్యం యోగో యం దక్షిణాముఖః । అక్షమాలాం కరే బిభ్రద్గాయత్రీమాదరాజ్జపన్ ॥ ఓం నమో ధ్రువాయేతి పూజా ॥ ౧౨ ॥ వ్యాఘాతం శిరసా నౌమి వ్యాసాన్వయసముద్భవమ్ । ప్రత్యఙ్ముఖోపవిష్టం తం ప్రత్యగ్రరవిసన్నిభమ్ ॥ ఓం నమో వ్యాఘాతాయేతి పూజా ॥ ౧౩ ॥ హర్షణం హర్షణం వందే ప్రత్యఙ్ముఖముదక్షిపమ్ । పఠంతం వేదమనిశం శాశ్యపాన్వయసంభవమ్ ॥ ఓం నమో హర్షణాయేతి పూజా ॥ ౧౪ ॥ వజ్రనామా భవేద్యోగో భరద్వాజాన్వయోద్భవః । ప్రత్యఙ్ముఖముపాసీనః పఠన్ ప్రణవమవ్యయమ్ ॥ ఓం నమో వజ్రాయేతి పూజా ॥ ౧౫ ॥ ప్రత్యఙ్ముఖో బ్రహ్మవంశ్యస్సిద్ధిస్సిద్ధిప్రదోస్తు మే । విష్టరోపరి సంవిష్టో వేదాంతపఠనోన్ముఖః ॥ ఓం నమస్సిద్ధయ ఇతి పూజా ॥ ౧౬ ॥ స్మరామ్యహం వ్యతీపాతం వీతహవ్యాన్వయోద్భవమ్ । ప్రత్యఙ్ముఖం పాఠయంతం వేదాంశ్ఛిష్యాననారతమ్ ॥ ఓం నమో వ్యతీపాతాయేతి పూజా ॥ ౧౭ ॥ వరీయాన్నామ యోగోయం వరదోస్తు సదా మమ । ప్రత్యఙ్ముఖః ప్రాంజలికః సామవేదకులోదితః ॥ ఓం నమో వరీయస ఇతి పూజా ॥ ౧౮ ॥ ఉదఙ్ముఖో బ్రహ్మగోత్రో యోగః పరిఘనామకః । కైలాసశిఖరారూఢ స్సామగాయన్ భవేన్ముదే ॥ ఓం నమః పరిఘాయేతి పూజా ॥ ౧౯ ॥ శివశ్శివాయ మే భూయాచ్ఛివారాధనతత్పరః । విష్ణువంశసముద్భూత ఋగధ్యాపనతత్పరః ॥ ఓం నమశ్శివాయేతి పూజా ॥ ౨౦ ॥ సిద్ధస్సిద్ధిప్రదో మేస్తు కుండినాన్వయసంభవః । ఉదఙ్ముఖస్స్వశిష్యేభ్యో యజూంషి ప్రకటం పఠన్ ॥ ఓం నమస్సిద్ధాయేతి పూజా ॥ ౨౧ ॥ సాధ్యనామా భవేద్యోగ శ్శౌనకానామపనుత్తయే । ఉదఙ్ముఖో మహామంత్రమాథర్వణామనుస్మరన్ ॥

ఓంనమస్సాన్ధ్యాయేతిపూజా ॥ ౨౨ ॥ శుభశ్శుభాయ మేఘాయా ద్వాసిష్ఠాన్వయసంభవః । ఉదఙ్ముఖో జపన్మన్త్రం శైవంపంచాక్షరంశుభమ్ ॥ ఓంనమశ్శుభాయేతిపూజా॥ ౨౩ ॥ శుక్లనామామహాన్ యోగో యోగీశ్వరయుదఙ్ముఖః । ప్రత్యగ్దృష్టిర్మదేహాయాత్కాశికాన్వయసంభవః ॥ ఓంనమశ్శుక్లాయేతిపూజా ॥ ౨౪ ॥ బ్రాహ్మోబ్రహ్మకులోద్భూతో మహాన్పూర్వముఖస్థితః । బ్రహ్మణ్యాహితదృష్టిస్సన్ తపన్నస్తుసుఖాయమే॥ ఓంనమో బ్రాహ్మాయేతిపూజా ॥ ౨౫ ॥ ఐంద్రాయప్రణతిర్మేఽస్తు దూర్వాప్రేంతదృష్టయే । వాధూలాన్వయజాతాయ వరదాయసదానృణామ్ ॥ ఓంనమఐంద్రాయేతి పూజా ॥ ౨౬ ॥ నైరృతిర్నామయోగోసౌ పూర్వాన్యదృష్టిశ్శుభోస్తుమే । కౌండిన్యగోత్రజో బ్రహ్మ స స్మరన్మనసాన్వహమ్ ॥ ఓంనమో నైరృతయ ఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౨౭॥

అథకరణ దేవతా ధ్యానాది.

సద్యోజాతంబవాఖ్యానం చంద్రార్ధకృతశేఖరమ్ । తపస్విసంఘసంసేవ్యం కరణంప్రణమామ్యహమ్ ॥ ఓంనమో బవాయేత్యావాహనాదిపూజా ॥ ౧ ॥ కరణంబాలవాఖ్యానం వామదేవసమాహ్వయమ్ । నేత్రత్రయోజ్జ్వలముఖం నమామిబలవృద్ధిదమ్॥ ఓంనమో బాలవాయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ అఘోరంకౌలవాఖ్యానం చర్మాంబరధరంశుచిమ్ । నమామి మోక్షదాతారం వేదాంతప్రతిపాదితం ॥ ఓంనమఃకౌలవాయేతి పూజాజపశ్చ॥ తైతులాఖ్యంతత్పురుషం గంగోద్భాసితమస్తకమ్ । సమస్తగీర్వాణనుతం నౌమి పుత్రాదివృద్ధిదమ్ ॥ ఓంనమస్తైతులాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౪ ॥ నమామిశిరసానిత్య మీశానంగరజాహ్వయమ్, వామాంగనిత్యసంవిష్టం హేమాద్రితనయోజ్జ్వలమ్ ॥ ఓంనమోగరజాయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ శివంవణిక్స్వరూపంతం శిరసాప్రణమామ్యహమ్ । ప్రమథావృతపర్యంతం శూలోజ్జ్వలకరాంచలమ్ ॥ ఓంనమో వణిజఇతిపూజాది ॥ ౬॥ విరూపాక్షమహంవన్దే శకునీతిప్రతాహ్వయమ్ । ఆరోగ్యదంప్రణమతాం జటామండలమండితం ॥ ఓంనమశ్శకునయేఇతిపూజా ॥ ౭ ॥ భద్రాయమహతేభూయా ద్భద్రాఖ్యః పార్వతీపతిః । రుద్రాక్షమాలికోద్భాసి కంధరశ్శుభవర్ధనః ॥ ఓంనమోభద్రాయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౮ ॥ చతుష్పాత్ప్రతిసంజ్ఞాయ నీలకంఠాయశంభవే । అమరస్తుత్యపాదాబ్జయుగళాయనమోనమః ॥ ఓంనమశ్చతుష్పదేఇతిపూజా ॥ ౯ ॥ నాగచర్మాంబరధరం నాగవాఖ్యముమాపతిమ్ । ధ్యాయేత్సమస్తసిద్ధ్యర్థ ముత్తుంగస్సవభాశ్రయమ్ ॥ ఓంనమో నాగవాయేతిపూజా ॥ ౧౦ ॥ నమస్యాంతర్వైనిత్యం కింస్తుఘ్నాఖ్యాయశూలినే, భస్మోద్ధూళితదేహాయ వేదాంతకృతసద్మనే ॥ ఓంనమఃకింస్తుఘ్నాయేతిపూజా॥౧౧ ॥

ప్రధానస్య నిరృతిదిగ్భాగే నవదుర్గాః పూజయేత్.

వందే వాంఛితలాభాయ చంద్రార్ధకృతశేఖరామ్ । వృషారూఢాం శూలధరాం శైలపుత్రీంయశస్వినీమ్ ॥ ఓంనమశ్శైలపుత్ర్యాఇత్యావాహనాది ॥ ౧ ॥ దధానాకరపద్మాభ్యా మక్ష[illegible] దేవీప్రసీదతుమయి బ్రహ్మచారిణ్యనుత్తమా ॥ ఓం

నమోబ్రహ్మచారిణ్యాఇతిపూజా ॥ ౨ ॥ అండజప్రవరారూఢా చండరోపార్పటీయుతా । ప్రసాదంతనుతాంమహ్యం చండఖండేతివిశ్రుతా ॥ ఓంనమశ్చండఖండాయాఇతిపూజా ॥౩॥ సింహాసనగతానిత్యం పద్మాంచితకరద్వయా । శుభదాస్తుసదాదేవిస్కందమాతాయశస్వినీ ॥ ఓంనమస్కందమాత్రఇతిపూజా ॥ ౪ ॥ సురాపూర్ణాంచకలశం రుధిరాప్లుతమేవచ । దధానాహస్తపద్మాభ్యాం కూశ్మాండాశుభదాస్తుమే ॥ ఓంనమః కూష్మాండాయాఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ చంద్రహాసోజ్జ్వలకరా శార్దూలవరవాహనా । కాత్యాయనీశుభందద్యా ద్దైత్యదానవఘాతినీ ॥ ఓంనమఃకాత్యాయన్యాఇతిపూజా ॥ ౬ ॥ కరాళరూపాకాళాబ్ద సమానాకృతివిగ్రహా । కాళరాత్రిశ్శుభందద్యా ద్దేవీచండాట్టహాసినీ । ఓంనమఃకాళరాత్ర్యాఇతిపూజా ॥ ౭ ॥ శ్వేతహస్తివరారూఢా శ్వేతాంబరధరాశుచిః । మహాగౌరీశుభందద్యా న్మహాదేవప్రమోదదా ॥ ఓంనమోమహాగౌర్యాఇతిపూజా ॥ ౮ ॥ సిద్ధగంధర్వయక్షాద్యై రమరైరసురైరపి । సేవ్యమానా సదాభూయా త్సిద్ధిదాసిద్ధిదాయినీ ॥ ఓంనమస్సిద్ధిదాయిన్యైఇతిపూజా ॥ జాతవేదస ఇతిమంత్రేణ షోడశోపచారపూజాంకుర్యాత్ ॥ ౯ ॥

అథబ్రహ్మవిష్ణురుద్ర గణపత్యాది ధ్యానాది.

ప్రధానస్యపశ్చిమ దిగ్భాగే బ్రహ్మవిష్ణు రుద్రగణపతిక్షేత్రపాలా భయంకరవాస్తు పురుషరాశిదేవతా ఆవాహయేత్ ॥ పద్మాసనంచతుర్వక్త్రం ద్విచతుర్హస్తమేవచ । బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలంధ్యాయే ద్వేదామ్రేడనతత్పరమ్ ॥ బ్రహ్మాదేవానామిత్యావాహనాది ॥ ౧ ॥ గరుత్మద్వాహనారూఢం శంఖచక్రధరంహరిమ్ । పీతాంబరంహృదిధ్యాయే త్సర్వాభీష్టస్యసిద్ధయే ॥ విష్ణోర్నుకమితిపూజా ॥ ౨ ॥ త్రిణేత్రంజటిలంహస్తే చర్మాంబరధరంశివం । శూలహస్తంవృషారూఢంధ్యాయామిగిరిజాపతిమ్ ॥ కద్రుద్రాయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ ఏకదంతంగజముఖం శుండాలంమోదకప్రియమ్ । శూర్పకర్ణంనమస్యామి శిరసాఖువరస్థితమ్ ॥ గణానాంత్వేతిపూజా ॥ ౪ ॥ ఉత్తుంగవృషభారూఢం పద్మపత్రాయతేక్షణం । క్షేత్రపాలమహంవందే సర్వారిష్టస్యశాంతయే ॥ క్షేత్రస్యపతినేతిపూజా ॥ ౫ ॥ ఆసన్నజనసందోహ భీతివ్రాతవినాశనం । అభయంకరమీడేహం సతతంసౌఖ్యదాయినమ్ । యతఇంద్రేతిపూజా ॥ ౬ ॥ మానదండంకరాబ్జేన సహాంతం భూమిశోధకమ్। వందేహంవాస్తుపురుషం శయానంశయనేశుభే। వాస్తోష్పతఇతిపూజా॥

అథ రాశిదేవతా ధ్యానాది.

తీక్ష్ణశృంగయుతందీర్ఘ సటాకూటవిరాజితమ్ । రక్తాక్షంకుంచితపదం మేషం హృదివిభావయే ॥ ఓంనమోమేషాయేత్యావాహనాదిపూజా ॥ ౧ ॥ సంచార్యచలసంకాశం తీక్ష్ణశృంగద్వయాన్వితమ్ । కకుద్విరాజమానాంసం వృషభంహృదిభావయే ॥ ఓంనమోవృషభాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ పరస్పరానురాగాఢ్య మన్యోన్యసదృశాకృతి అన్యోన్యాశ్లిష్టహస్తాబ్జం మిథునంహృదిభావయే । ఓంనమోమిథునాయేతిపూజా ॥ ౩

వారిపూరాంతరచరం షడంఘ్రిం లోహితేక్షణమ్ । కుక్షివిన్యస్తవదనం ధ్యాయామి హృది కర్కటమ్ ॥ ఓం నమః కర్కటాయేతి పూజా ॥ ౪ ॥ చండాట్టహాసభయదం దన్తినస్తకభేదనమ్ । దీర్ఘలాంగూలసంయుక్తం సింహం హృది విభావయే ॥ ఓం నమస్సింహాయేతి పూజా ॥ ౫ ॥ పతిముద్దిశ్య సద్వ్రతం తపస్యంతీం మితాశనామ్ । పూర్ణచంద్రముఖీం కాన్తాం కన్యాం హృది విభావయే ॥ ఓం నమః కన్యాయా ఇతి పూజా ॥ ౬ ॥ పదార్థమానసిద్ధ్యర్థం బ్రహ్మణా కల్పితాం పురా । తులా వామేతి కథితాం సంఖ్యారూపాముపాస్మహే ॥ ఓం నమస్తులాయా ఇతి పూజా ॥ ౭ ॥ హాలాహలసమాయుక్తం నీలతోయదసన్నిభమ్ । ఆతోల్యమానపుచ్ఛాగ్రం వృశ్చికం హృది భావయే ॥ ఓం నమో వృశ్చికాయేతి పూజా ॥ ౮ ॥ ఈషన్నమితకోట్యగ్రదృఢజ్యాబంధనాన్వితమ్ । ఆరోపితోగ్రబాణాగ్రం ధనుర్హృది విభావయే ॥ ఓం నమో ధనుష ఇతి పూజా ॥ ౯ ॥ అంభోధిఘోరజఠరకృతభూయిష్ఠఖేలనమ్ । జలజంతుప్రతిభయం మకరం హృది భావయే ॥ ఓం నమో మకరాయేతి పూజా ॥ ౧౦ ॥ సౌవర్ణం రత్నఖచితం సుధాపూరాభిపూరితమ్ । వైనతేయజవానీతం కుంభం హృది విభావయే ॥ ఓం నమః కుంభాయ ఇతి పూజా ॥ ౧౧ ॥ నిమేషహీననయనం స్ఫురంతం వారిధేర్జలే । మమాభీష్టస్య సిద్ధ్యర్థం మీనం హృది విభావయే । ఓం నమో మీనాయ ఇతి పూజా ॥ ౧౨ ॥

సప్తమరుత్పంచ బ్రహ్మావాహనాది.

ప్రధానస్య వాయవ్యదిగ్భాగే సప్తమరుద్దేవతాః పంచబ్రహ్మదేవతాశ్చావాహయేత్ — ఆసమంతాత్సంచరిష్ణుస్సుతీవ్రగరుడస్థితిః । ఆవహో మారుతాం శ్రేష్ఠస్సుఖాయాస్తు సదా మమ ॥ ఓం నమ ఆవహాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ జగతాం భంజనం కుర్వన్ విపరీతప్రధావనైః । నభోమధ్యగతో వాయుర్వివహో భూతిదోస్తు మే ॥ ఓం నమో వివహాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ ప్రచండగతినిర్ధూతప్రచలాయితపర్వతమ్ । ప్రవహం పవనశ్రేష్ఠం శిరసా ప్రణమామ్యహమ్ ॥ ఓం నమః ప్రవహాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ ఉద్వేలయన్ పయోరాశీన్ గిరీనున్మూలయంస్తరూన్ । జగంతి క్షోభయన్నిత్యముద్వహస్సేవ్యతే మయా ॥ ఓం నమ ఉద్వహాయ ఇతి పూజా ॥ ౪ ॥ జగదానందజననో గంధవాహీ శనైశ్శనైః । శీతాంబుకణసంవాహస్సంవహస్సుఖదోస్తు మే ॥ ఓం నమస్సంవహాయ ఇతి పూజా ॥ ౫ ॥ ప్రాణాపానాదిరూపేణ జగంతి వ్యాప్య జీవయన్ । సేవ్యతాం ప్రాణినివహైః మరుత్పరివహాభిధః ॥ ఓం నమః పరివహాయ ఇతి పూజా ॥ ౬ ॥ ప్రాతికూల్యేన ధావంతం భ్రామయంతం జగత్త్రయం । మరుతాం ప్రవరం నిత్యమాశ్రయే ప్రవహాభిధమ్ ॥ ఓం నమః ప్రవహాయ ఇతి పూజా ॥ ౭ ॥ మారుతమసీతి మంత్రేణ సర్వేషాం మరుతాం సర్వోపచారపూజాజపశ్చ — సద్యోజాతాదిభిః పంచభిర్మంత్రైః పంచబ్రహ్మపూజా ॥ తథాహి అక్షమాలావరాభీతిహస్తం త్ర్యక్షం చతుర్ముఖం । కుందేందుశంఖధవళం సద్యోజాతం నమామ్యహమ్ । సద్యోజాతం ప్రపద్యా[illegible] ॥ అక్షమాలాభయవరాం కహస్తం

త్రిలోచనమ్ । కింజల్కాభంచతుర్వక్త్రం వామదేవమహంభజే । వామదేవాయనమో జ్యేష్ఠాయేత్యావాహనాది ॥ ౨ ॥ సుతారాంసశపాకాక్ష సూత్రధృక్కపాలవాన్। త్ర్యక్షశ్చతుర్ముఖోఽఘోరః పాతుమాంనీలవిగ్రహః ॥ అఘోరేభ్యోఽథఘోరేభ్య ఇత్యావాహనాది ॥ ౩ ॥ ప్రదీప్తవిద్యుత్కనకవర్ణాం త్ర్యక్షంచతుర్ముఖం। విద్యావరకుఠారాదిహస్తంతత్పురుషంభజే ॥ తత్పురుషాయవిద్మహే ఇత్యావాహనాది ॥ ౪ ॥ టంకపాశాంకుశాభీతి వేదధృక్కాక్షసూ వాన్ । సితిద్యుతిః పంచముఖ ఈశానోఽస్మాన్ సదావతు ॥ ఈశానస్సర్వవిద్యానామిత్యావాహనాది ॥ ౫ ॥

ఆదిత్యాది నవగ్రహపూజా.

ప్రధానస్యోత్తరదిగ్భాగే నవగ్రహదేవతాః గ్రహయజ్ఞోక్తప్రకారేణపూజయేత్। తత్ప్రకారః ప్రదర్శ్యతే ॥ గోధూమాస్తండులాశ్చైవ అథకాముద్గకాస్తథా । చణకాశ్శ్వేతనిష్పావాస్తిలామాషాఃకుళుత్థకాః ॥ ఏతాన్నవధాన్యాని ॥ మధ్యేగోధూమధాన్యోపరివర్తులాకారమండలే సాంగంసాయుధం సవాహనం సశక్తిపుత్రమిత్రపత్నీపరివారసంధదేవతా ప్రత్యధిదేవతాసహితం భగవంతం సూర్యగ్రహమావాహయామి। ఏవమాగ్నేయ్యాం తండులోపరిచతురశ్రాకారమండలే సోమమ్ । దక్షిణస్యాం అథకధాన్యోపరిత్రికోణాకారమండలే అంగారకగ్రహమ్ । ఐశాన్యాంముద్గధాన్యోపరిబాణాకారమండలే బుధగ్రహం । ఉత్తరస్యాం చణకధాన్యోపరిచతురశ్రమండలే బృహస్పతిగ్రహమ్ । ప్రాచ్యాంనిష్పావధాన్యోపరిపంచకోణాకారమండలే శుక్రగ్రహమ్ । ప్రతీచ్యాంతిలధాన్యోపరిధనురాకారమండలే శనైశ్చరగ్రహమ్ । నైరృత్యాంమాషధాన్యోపరిశూర్పాకారమణ్డలే రాహుగ్రహమ్ ॥ వాయవ్యాంకుళుత్థధాన్యోపరిధ్వజాకారమండలే కేతుగ్రహమ్ ॥ ఇత్యాది । సర్వత్రసాంగం సాయుధమిత్యాది పూర్వవత్ ఇతిగ్రహయజ్ఞే ॥ అత్రతిద్ధ్యానాదికంగ్రాహ్యమ్ । తథాహి— పద్మాసనః పద్మకరో ద్విబాహుః పద్మద్యుతిస్సప్తతురంగవాహః । దివాకరో లోకగురుః కిరీటీ ప్రసీదతాన్నః గవాక్షాదినేశః ॥ ఆకృష్ణేనేతి ఆసత్యేనేతివా ఓంనమ ఆదిత్యాయఇతి సూర్యావాహనాది ॥—సూర్యాధిదేవతాగ్నిధ్యానం । పింగభ్రూశ్మశ్రుకేశాక్షిత్రితయం సూక్ష్మసూత్రకం । ధ్యాయామ్యగ్నింశక్తిధరం ఛాగస్థంరక్తః గ్రహం । అగ్నింమూతమితి । ఓంనమ ఆదిత్యాధిదేవతాగ్నై అగ్నయఇతిపూజా ॥ సూర్యప్రత్యధిదేవతా రుద్రధ్యానమ్ । పినాకఖట్వాంగకపాలశూలధరంత్రినేత్రంసితదేహకాంతిమ్ । వృషాధిరూఢంవరదంప్రసన్నంధ్యాయామి రుద్రంమృగలాంఛనాంకమ్ । కద్రుద్రాయేతి । ఓంనమఆదిత్యప్రత్యధిదేవతాయై రుద్రాయఇతిపూజాది ॥ ౧ ॥ శ్వేతాంబరశ్శ్వేతవిభూషణాఢ్యో గదాధరశ్శ్వేతరుచిర్ద్విబాహుః । చంద్రస్సుధాత్మావరదఃకిరీటీ శ్రేయాంసిమహ్యం ప్రదదాతుదేవః ॥ ఆప్యాయస్వేతిమంత్రేణ ఓంనమశ్చంద్రమసఇతి చన్ద్రావాహనాద్యు

చంద్రాధిదేవతాఽబ్దేవతాధ్యానమ్ ॥ స్త్రీరూపధారిణీశ్వేతా ఆపామకరవాహనా।

దధానాః పాశకలశౌ ముక్తాభూషాభిరావృతామ్ । అప్సుమేసోమో । ఓంనమస్సోమాధిదేవతాభ్యో౽ద్భ్యఇతి పూజాది । చంద్రప్రత్యధిదేవతా గౌరీధ్యానం । ధ్యాయామిగౌరీమాదర్శమక్షసూత్రంకమండలుం । బిభ్రాణాంపంకజ హస్తైః హేమాభామంబరాచ్ఛతాం । గౌరీర్మిమాయ గౌరీమిమాయేతివా । ఓంనమశ్చంద్రప్రత్యధిదేవతాయైగౌర్యైఇతి పూజాది ॥ ౨ ॥ రక్తాంబరోరక్తవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో మేషగమోగదాభృత్ । ధరాసుతశ్శక్తిధరస్త్రిశూలీ సదామమస్యాద్వరదఃప్రశాంతః । అగ్నిర్మూర్ధా । ఓంనమోంగారకాయఇతి కుజావాహనాది । అంగారకాధిదేవతాభూమిధ్యానమ్ । అబ్జాంకరైరోషధిపాత్రసస్యపాత్రైర్వహంతీం వరరత్నపాత్రం । ధ్యాయామిచండాంశునిభాంబరాఢ్యాం శుక్లాంమహీందిగ్గజపృష్ఠసంస్థాం ॥ స్యోనాపృథివీభవ । ఓంనమోంగారకాధిదేవతాయై పృథివ్యైఇతి పూజా ॥ అంగారక ప్రత్యధిదేవతా స్కంద ధ్యానమ్ । పతాకశక్తిఘంటాకుక్కుటాఢ్యంమయూరగం । రక్తాంబరధరంపింఛభూషంధ్యాయామిషణ్ముఖం । కుమారంమాతా । ఓంనమోంగారక ప్రత్యధిదేవతాయైకుమారాయఇతిపూజా ॥ ౩ ॥ పీతాంబరః పీతవపుః కిరీటీచతుర్భుజశ్ఖడ్గధనుర్గదాభృత్ । చర్మాసిభృత్సోమసుతస్సదామే సింహాధిరూఢో వరదోబుధస్స్యాత్ । ఉద్బుధ్యస్వాగ్నే ప్రతిజాగృహ్యేనమితివా । ఓంనమోబుధాయేతి సౌమ్యావాహనాది । బుధాధిదేవతావిష్ణుధ్యానం । ప్రదక్షిణందక్షిణాధఃకరాదారభ్య బిభ్రతం । గదాబ్జశంఖచక్రాణిక్రమాద్విష్ణుంసితంభజే । ఇదంవిష్ణుర్విచక్రమే ఓంనమోబుధగ్రహాధిదేవతాయై విష్ణవేఇతిపూజాది ॥ బుధప్రత్యధిదేవతా పురుషధ్యానం ॥ శంఖచక్రగదాపద్మ రాజమానకరాంబుజం । సువర్ణవర్ణంపురుషమూర్తింవ్యాపివిభావయే ॥ సహస్రశీర్షా । ఓంనమోబుధగ్రహాధిదేవతాయై పురుషాయఇతిపూజా ॥ ౪ ॥ పీతాంబరః పీతవపుః కిరీటీ చతుర్భుజో దేవగురుః ప్రశాంతః । దధచ్చదండంచ కమండలుంచ తథాక్షసూత్రంవరదో౽స్తుమహ్యం ॥ బృహస్పతేఅతి ॥ ఓంనమోబృహస్పతయఇతి బృహస్పత్యావాహనాది ॥ బృహస్పత్యధిదేవతేంద్రధ్యానమ్ । చతుర్దంతగజారూఢం వజ్రాంకుశలసత్కరమ్ । ప్రాచీపతిం స్వర్ణవర్ణం ధ్యాయామీంద్రం సురాధిపం ॥ ఇంద్రశ్శ్రేష్ఠాని ఇంద్రవోవిశ్వతఇతివా । ఓంనమోబృహస్పత్యధిదేవతాయై ఇంద్రాయఇతిపూజాది॥ బృహస్పతిప్రత్యధిదేవతా బ్రహ్మధ్యానమ్ । కమండలుంపుస్తకమక్షమాలాంస్రువందధానంజటిలంచతుర్ముఖం । పద్మాసనస్థ మృగచర్మవస్త్రం పార్శ్వస్థహంసంప్రణమామిపాటలం ॥ బ్రహ్మజజ్ఞానమితివా ॥ ఓంనమోబృహస్పతి ప్రత్యధిదేవతాయై బ్రహ్మణేఇతిపూజాది ॥ ౫ ॥ శ్వేతాంబరశ్శ్వేతవపుః కిరీటీచతుర్భుజోదండధరశ్చశుక్రః । తథాక్షసూత్రంచ కమండలుంచ జటాశ్చబిభ్రద్వరదో౽స్తుమహ్యమ్ । శుక్రంతే అన్యత్ — ॥ఓంనమశ్శుక్రాయఇతి భార్గవావాహనాది ॥ శుక్రాధిదేవతేంద్రాణీధ్యానం । ఇంద్రాణీంబిభ్రతీంవామహస్తేసంతానమంజరీః । అభయందక్షిణేస్వర్ణవర్ణాం

ధ్యాయామ్యహం శచీం । ఇంద్రాణీమాసునారీషు ॥ ఓం నమశ్శుక్రాధిదేవతాయై ఇంద్రాణ్యై ఇతి పూజాది । శుక్రప్రత్యధిదేవతేంద్రధ్యానం । శ్వేతహస్తిసమారూఢం వజ్రాంకుశలసత్కరం । సహస్రనేత్రం స్వర్ణాభమింద్రం హృది విభావయే ॥ ఇంద్రం వో విశ్వత—॥ ఓం నమశ్శుక్రప్రత్యధిదేవతాయై ఇంద్రాయేతి పూజాది ॥ ౬ ॥ సూర్యాత్మజశ్శ్యామవపుః కిరీటీ వరేషు బాణాసనఖడ్గపాణిః । గృధ్రాసనః క్రూరతనుః కృపావాన్ ప్రసీదతాన్మే భగవాన్ససౌరిః ॥ శమగ్నిరగ్నిభిః ఓం నమశ్శనయ ఇతి॥ శనైశ్చరాధిదేవతా ప్రజాపతిధ్యానం । హస్తాబ్జైస్స్రువపుస్తకే చ విపులామక్షస్రజం కుండికాం బిభ్రాణం సితయజ్ఞసూత్రవిలసద్విస్తీర్ణవక్షస్థలం । నైకాస్యం వరహంసనిశ్చలపద్మప్రభాభాసురం సావిత్రీసహితం ప్రజాపతిమహం ధ్యాయామి లోకేశ్వరం । ప్రజాపతే న త్వదే—॥ ఓం నమశ్శనైశ్చరాధిదేవతాయై ప్రజాపతయ ఇతి పూజాది । శనిప్రత్యధిదేవతాయమధ్యానం । రక్తదృష్టిం పాశహస్తం యమం మహిషవాహనం । కాలంకరాళవదనం నీలాంగం భీషణం భజే ॥ యమాయ సోమం—॥ ఓం నమశ్శనైశ్చరప్రత్యధిదేవతాయై యమాయేతి పూజాది ॥ ౭ ॥ కృష్ణాంబరః కృష్ణవపుః కిరీటీ కరాళవక్త్రః కరవాళశూలీ । చతుర్భుజశ్చర్మగదాధరశ్చ నీలసింహాధిరూఢో వరదోస్తు రాహుః । కయానశ్చిత్ర—॥ ఓం నమో రాహుగ్రహాయేతి ఆవాహనాది । రాహ్వధిదేవతాసర్పధ్యానం ॥ రక్తవర్ణం కరాబ్జాభ్యామక్షమాలాకమండలుం । బిభ్రాణం భావయే సర్పం త్రిభోగం సర్పభూషణమ్ ॥ ఆయం గౌః పృశ్ని—॥ ఓం నమో రాహ్వధిదేవతాయై సర్పాయేతి పూజాది । రాహుప్రత్యధిదేవతామృత్యుధ్యానం ॥ కాలంకరాళవదనం భజే నీలాంగభీషణమ్ । పాశదండధరం మృత్యుం సర్పవృశ్చికరోమకం ॥ పరం మృత్యో—॥ రాహుప్రత్యధిదేవతాయై మృత్యవ ఇతి పూజా ॥ ౮ ॥ ధూమ్రో ద్విబాహుర్వరదో గదాభృత్ కపోతసంస్థో వికృతాననశ్చ । కిరీటకేయూరవిభూషితాంగస్సదాస్తు మే కేతురయం ప్రశాంతః । కేతుం కృణ్వ—॥ ఓం నమః కేతుగ్రహాయేత్యావాహనాది । కేత్వధిదేవతాబ్రహ్మధ్యానం ॥ విరంచిం వాక్పతిం శ్వేతపద్మస్థం పద్మసన్నిభం । అక్షస్రక్కుండికాభీతిదానహస్తం విభావయే ॥ బ్రహ్మజజ్ఞానం—॥ ఓం నమః కేత్వధిదేవతాయై బ్రహ్మణ ఇతి పూజాది ॥ కేతుప్రత్యధిదేవతా చిత్రగుప్తధ్యానం । పింగళశ్మశ్రుకేశాఢ్యం స్వర్ణాభం చిత్రగుప్తకం । వామే పత్రం కరే దక్షే లేఖినీం దధతం భజే ॥ సచిత్రచిత్రం—॥ ఓం నమః కేతుప్రత్యధిదేవతాయై చిత్రగుప్తాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ౯ ॥

ద్వాదశాదిత్యపూజా.

ప్రధానస్యైశానదిగ్భాగే ద్వాదశాదిత్యదేవతాః మృత్యుంజయదేవతాం చావాహయేత్ ॥ తద్ధ్యానం ॥ ధాతా శుభస్య మే దాతా భూయో భూయోపి భూయసః । రశ్మిజాలసమాశ్లిష్ట స్తమస్తోమవినాశకృత్ ॥ ఓం నమో ధాత్ర ఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ మేరుశృంగాంతరచరః కమలాకరబాంధవః । అర్యమాస్తు సదా భూత్యై భూయస్యై ప్రణత

స్యమే ॥ ఓంనమోఽర్యమ్ణఇతిపూజా ॥ ౨ ॥ నిశానివారణపటు రుదయాద్రికృతాశ్రియః । మిత్రోఽస్తుమమమోదాయ తమస్తోమ వినాశనః ॥ ఓంనమోమిత్రాయేతిపూజా ॥ ౩ ॥ సూర్యస్యన్దనమారూఢో హ్యర్చిర్మాలీప్రతాపవాన్ । కాలభూతఃకామరూపో హ్యరుణస్సేవ్యతేమయా ॥ ఓంనమోఽరుణాయేతిపూజా ॥ ౪ ॥ నిశావిద్రావణరతో జగన్మంటపదీపకః । మునీంద్రనివహస్తుత్యో భూతిదోంశు ర్భజేమ్యహ ॥ ఓంనమోఽంశవేఇతిపూజా ॥ ౫ ॥ తిథిమాసఋతూనాంచ వత్సరాయనయోరపి । ఘటికానాంచయఃకర్తా భగోభాగ్యప్రదోఽస్తుమే ॥ ఓంనమోభగాయేతిపూజా ॥ ౬ ॥ సహస్రరశ్మిసంవీత మింద్రంవరదమర్చతాం । శిరసాప్రణమామ్యద్య శ్రేయోవృద్ధిప్రదాయకం ॥ ఓంనమఇంద్రాయేతి పూజా ॥ ౭ ॥ జగన్నిర్మాణకర్తారం సర్వదిగ్వ్యాప్తతేజసం । నభోగృహమహాదీపం వివస్వంతంనమామ్యహమ్ ॥ ఓంనమోవివస్వతఇతిపూజా ॥ ౮ ॥ పూషాతోషాయమేభూయా త్సర్వపాపాపనుత్తయే । సహస్రకరసంవీత స్సమస్తాశాపరాంతరః ॥ ఓంనమఃపూష్ణఇతిపూజా ॥ ౯ ॥ ప్రపంచంప్రీతయన్భూమౌ వృష్టిభిస్తర్పయావయన్పునః । జగదానందజనకః పర్జన్యఃపూజ్యతేమయా ॥ ఓంనమః పర్జన్యాయేతి పూజా ॥ ౧౦ ॥ త్వష్టాశుభాయమేభూయా చ్ఛిష్టావళినిషేవితః । నానాశిల్పకరోనానా ధాతురూపఃప్రభాకరః ॥ ఓంనమస్త్వష్ట్రఇతి పూజా ॥ ౧౧ ॥ భానుమండలమధ్యస్థం వేదత్రయనిషేవితమ్ । గాయత్రీప్రతిపాద్యంతం విష్ణుంభక్త్యానమామ్యహం ॥ ఓంనమోవిష్ణవఇతిపూజా ॥ ౧౨ ॥ ద్వాదశాదిత్యానాముద్యన్నద్యేతిపూజాజపశ్చ ॥—॥ అథమృత్యుంజయధ్యానమ్ ॥ పదసంతాడితయమం భక్తరక్షణతత్పరం । మృత్యుంజయంసదాధ్యాయే త్సర్వాపద్వినివృత్తయే ॥ త్రియంబకం— ॥ ఓంనమోమృత్యుంజయాయేతిపూజా ॥ ఏతేషాంపరితోఽష్టదిక్షు తత్తత్స్థానేషు దిక్పాలకా నావాహయేత్ తత్తద్ధ్యానం ॥ శ్వేతహస్తిసమారూఢం వజ్రహస్తంపురందరం । సహస్రనేత్రం పీతాభమింద్రంహృదివిభావయే ॥ ఇంద్రంవోవిశ్వతః—॥ ఓంనమఇంద్రాయేతిపూజాజపశ్చ ॥ ౧ ॥ సప్తార్చిర్వృతవపుషం స్వాహాదేవీనిషేవితం । అజవాహనమారూఢ మగ్నింస్వాంతసంశ్రయే । అగ్నిందూతం—॥ ఓంనమోఅగ్నయఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౨ ॥ కరాళమహిషారూఢం కాలదండధరంపునః ॥ శ్యామవర్ణంపాశహస్తం కృతాంతంప్రణమామ్యహం ॥ యమాయసోమం—॥ ఓంనమోయమాయఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౩ ॥ స్తుమోనిరృతింగంతుం తురంగమకృతాశ్రయం । శ్యామరూపంశూలహస్తం వృత్తనేత్రంభయంకరం ॥ యత్తేదేవీతి—॥ ఓంనమోనిరృతయఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౪ ॥ నక్రవాహనమారూఢం సుధాకలశధారిణం । పాశహస్తంధూసరాభంవరుణంశిరసానుమః ॥ ఇమంమేవరుణ—॥ ఓంనమోవరుణాయఇతి పూజాజపశ్చ ॥ ౫ ॥ మారుతంమరుతాంసేవ్యంసారంగవరవాహనం ॥ సర్వప్రాణ్యంతరగతం ధూమ్రవర్ణమహంభజే ॥ తవవాయో—॥ ఓంనమోవాయవఇతిపూజాజపశ్చ ॥ ౬ ॥ కుబేరంపుష్పకగతం నిధిభిర్పరివృతం

సువర్ణవర్ణంపింగాక్షం మనసాభావయామ్యహం ॥ సోమోధేనుం—॥ ఓంనమఃకు
బేరాయఇతిపూజా ॥౭॥ చంద్రమౌళింత్రిణయనంతుంగపుంగవవాహనం । చర్మాంబర
ధరంశంభుం రక్తరూపంనమామ్యహమ్ ॥ తమీశానమ్—॥ ఓంనమఈశానాయేతిపూజా
జపశ్చ ॥ క్వచిద్దిక్పాలపూర్వభాగే అధోలోకపాలోర్ధ్వలోకపాలావాహనందృశ్య
తే। తథాహి । పద్మాసనంచతుర్వక్త్రం భారతీశంచతుర్భుజం । బ్రహ్మసూత్రోజ్జ్వలం
ధ్యాయే ద్వేదామ్రేడనతత్పరమ్॥ అధఃపశ్యస్వ—॥ ఓంనమోధోలోకపాలాయబ్రహ్మణె
ఇతిపూజా ॥ గరుత్మద్వాహనారూఢంశంఖచక్రధరంహరిమ్ । పీతాంబరంవ్యాదిధ్యాయె
త్సర్వాభీష్టార్థసిద్ధయే।తద్విష్ణోః ఓంనమఊర్ధ్వలోకపాలాయవిష్ణవఇతిపూజా ॥ ఏతేషాం
పూర్వభాగే ఆకాశదేవతామావాహయేత్ ॥ సర్వవ్యాపకమాకాశంశబ్దమాత్రసమాశ్రి
యమ్ ॥ నమామిశిరసానిత్యమారోగ్యావాప్తయేసదా ॥ అస్మేరుద్రామెహనా—॥ ఓం
నమఆకాశాయేతి పూజాజపశ్చ ॥ ఏతేషాంపశ్చిమభాగే మహీదేవతామావాహయేత్।
సమస్తజగదాధారాం గంధమాత్రకృతాశ్రయాం । ఆద్యాంపద్మభువస్సృష్టే ర్మహీ
మీడెముహుర్ముహుః ॥ మహీందేవీం—॥ ఓంనమోమహ్యైఇతి పూజాజపశ్చ॥—॥
ఏతేషాంచతుష్కోణేషు । నక్రవాహనమారూఢాన్ సుధాకలశధారిణః । పాశహ
స్తాన్ ధూసరాభాన్ వరుణాంశ్చతురోభజెఇతిధ్యాత్వా ॥ ఇమంమేవరుణతత్వాయా
మిత్వంనోఅగ్నే సత్వన్నోఅగ్నఇతి చతసౄభిర్వరుణదేవతా ఆవాహయేత్ ॥ తైరేవమం
త్రైరుపచారాంజపశ్చ ॥ సర్వేషాంపురస్తాచ్ఛ తచ్ఛిద్రసమన్వితం బృహత్కలశంపూజ
యేత్। అత్రబ్రహ్మజజ్ఞానమిత్యాదిమంత్రేణబ్రహ్మాణం అవతేహేళోవరుణఇత్యాదిమన్త్రే
ణవరుణంవాపూజయేదితికేచిత్॥ తత్తత్కలశనివేశితానాంధ్యానావాహనాదికం కృత్వా
ధూపదీపనైవేద్యభక్ష్యభోజ్య లేహ్యచోష్యపెయఖాద్యచర్వణాదికం నానావిధఫలస
హితంతాంబూలంచనివేద్యనీరాజనాదికంకృత్వా మంత్రపుష్పప్రదక్షిణ నమస్కారాది
కంకుర్యాత్ ॥ తైర్బాహ్మణైస్తత్తన్మంత్రజపమష్టోత్తర సహస్రసంఖ్యయాష్టోత్తరశ
తసంఖ్యయావాకారయేత్ ॥ తతఃవేదపారాయణద్వారా జపసూర్యనమస్కారాశ్వత్థ
ప్రదక్షిణరుద్రాభిషేక నమకచమకపురుషసూక్త శ్రీసూక్తభూసూక్తాయుష్యసూ
క్తమహాశాంతి ఘోషశాన్తి మహాసౌరాపాహిస్థాముంచామిత్వా ఏవాపిత్రేపావమానీ
శంవతీ స్వస్తిమతీ ఇంద్రాదీశానాంతసూక్త నవగ్రహసూక్త విష్ణుసూక్త సముద్ర
సూక్త వామనసూక్త విష్ణుసహస్రనామ శివసహస్రనామ విష్ణుకవచ శివకవచ నామ
త్రయాది జపార్థం బ్రాహ్మణాన్వృణుయాత్ ॥ — ॥ మంటపాత్పశ్చిమెభాగె శాంతి
హోమార్థం నవగ్రహహోమార్థం అయుతతిలహోమార్థంచ కుండత్రయం కుర్యాత్
సమానతంత్రేణ త్రయాణామేకంవాకుండం కుర్యాత్॥ అయుతతిలహోమపక్షే పృథ
గెవకుడం కుర్యాత్ ॥ కుండప్రమాణమ్ ॥ ముష్టిమానంశతార్ధేతు శతెచా రత్నిమా
త్రకమ్ । సహస్రేత్వథహోతవ్యే కుర్యాత్కుండంకరాత్మకమ్ ॥ ద్విహస్తమయుతే

హోమే లక్షహోమే చతుష్కరమ్। అష్టహస్తాత్మకంకుండం కోటిహోమే శతాధికమితి వచనాత్ హోమతారతమ్యానుసారేణ చతురశ్రంకుండం యథోక్తంకృత్వా స్వగృహ్యోక్తమార్గేణోల్లేఖనాద్యాజ్యభాగాంతం కృత్వానవగ్రహహోమం శాన్తిహోమం తిలహోమంచ కుర్యాత్ । ఏకస్మిన్కుండే స్థండిలేవా గ్రహయజ్ఞోక్తప్రకారేణ గ్రహయజ్ఞంకృత్వాప్రధానదేవతా మంత్రేణ సమిచ్చర్వాజ్యైరష్టోత్తరసహస్రమష్టోత్తరశతంవా జుహుయాత్ । అధిదేవతాప్రత్యధిదేవతాభ్యామేతద్ద్రవ్యైః తన్మంత్రాభ్యాం తదర్ధంజుహుయాత్ । మాచ్ఛిదోమృత్యోఇతి యథాశక్తితిలహోమంకుర్యాత్ ॥ తద్గాయత్ర్యా యథాశక్తిమధుసిక్తదూర్వాహోమం పృషదాజ్యహోమంచకుర్యాత్ ॥ ఏతే సహస్రమితి మంత్రేణయథాశక్తి గుడూచీహోమంకుర్యాత్ । న్యాసపూర్వకం త్ర్యంబకమంత్రేణ పృథక్కుండపక్షే అయుతతిలహోమం ఏకకుండపక్షే యథాశక్తి తిలహోమం కుర్యాత్ ॥ జన్మసంవత్సరాయనర్తుమాస పక్షతిథివార నక్షత్రయోగ కరణ రాశిదేవతానాం సమిచ్చర్వాజ్యైరష్టావింశతి సంఖ్యయాఽష్ట సంఖ్యయావాహోమః। ఇతరేషామేకైకాహుతిః॥*॥

ఉల్లేఖనాద్యగ్నిప్రతిష్ఠాపనానంతరమన్వాధానవతామన్వాధానక్రమః.

అస్మిన్నన్వాహితే గ్నావిత్యాదిచక్షుషీ ఆజ్యేనేత్యంతముక్త్వాసర్వతో భద్రమండలదేవతా ఏకైకసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యద్రవ్యైః । ఆదిత్యాది నవగ్రహప్రధానదేవతా యథాసంభవం వివక్షితసంఖ్యయాతత్తత్సమిచ్చర్వాజ్యైః । అగ్న్యాదినవాధిదేవతాః రుద్రాదినవప్రత్యధిదేవతాశ్చ వివక్షితసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః । ఉగ్రరథప్రధానదేవతాం మృత్యుం । పరంమృత్యోఇతి మంత్రేణాష్టోత్తరసహస్రాదివివక్షితసంఖ్యయా శమీసమిచ్చర్వాజ్యైః । ఉగ్రరథాధిదేవతాముగ్రం స్తుహిశ్రుతమితి మంత్రేణాష్టోత్తరశతాది వివక్షితసంఖ్యయా శమీసమిచ్చర్వాజ్యైః। ఉగ్రరథప్రత్యధిదేవతాం మృత్యుంజయమ్ ॥ త్ర్యమ్బకమితిమంత్రేణాష్టోత్తర శతాదివివక్షితసంఖ్యయా శమీసమిచ్చర్వాజ్యైః । పునఃప్రధానదేవతాం మృత్యుంమాచ్ఛిదో మృత్యో ఇతి మంత్రేణ వివక్షితసంఖ్యయా తిలద్రవ్యేణ ॥ పునఃప్రధానదేవతాం మృత్యుం తద్గాయత్ర్యావివక్షితసంఖ్యయామధుసిక్తదూర్వాచరుపృషదాజ్యైః । పునఃప్రధానదేవతాం మృత్యుమేతే సహస్రమితి మంత్రేణ వివక్షితసంఖ్యాకగుడూచీ సమిచ్చర్వాజ్యైః । పునఃప్రధానదేవతాం త్ర్యమ్బకమితి మంత్రేణ వివక్షిత సంఖ్యాకతిలద్రవ్యేణ। అశ్వత్థామాది చిరజీవినస్తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః । జన్మాది షష్టివత్సరద్వ్యయనషడృతుద్వాదశమాస ద్విపక్ష షోడశతిథిసప్తవార దేవతాః తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః । అష్టవస్వేకాదశరుద్రదేవతాస్తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః । జన్మర్క్షాదినక్షత్రదేవతాః తైత్తిరీయకమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః । జన్మాదియోగకరణ

దేవతా స్తత్తన్నామమంత్రేణ ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। నవదుర్గాదేవ తా స్తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః బ్రహ్మాణం బ్రహ్మజ జ్ఞానమితి మంత్రేణ । విష్ణుం । ఇదంవిష్ణురితిమంత్రేణ । రుద్రంకద్రుద్రాయేతి మంత్రేణ, గణపతిం గణానాంత్వేతిమంత్రేణ । క్షేత్రపాలం క్షేత్రస్యేతిమంత్రేణ । వాస్తుపురుషం వాస్తోష్పతఇతి మంత్రేణ । అభయంకరం యతఇంద్రేతిమంత్రేణ । ప్రతిదేవతివష్టసం ఖ్యయాసమిచ్చర్వాజ్యైః । ద్వాదశరాశిదేవతాః సప్తమరుద్దేవతాశ్చ తత్తన్నామమం త్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః । సద్యోజాతవామదేవాఘోరతత్పు రుషేశానాఖ్య పంచబ్రహ్మాణః తత్తన్మంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। ఆదిత్యాది నవగ్రహాన్నాధిప్రత్యధిదేవాం స్తత్తన్మంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చ ర్వాజ్యైః। ద్వాదశాదిత్యాం స్తత్తన్నామమంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వా జ్యైః । మృత్యుంజయం త్ర్యమ్బకమితి మంత్రేణాష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః। ఇం ద్రాది లోకపాలానాకాశదేవతాం మహీదేవతాం చతురోవరుణాంశ్చ తత్తన్మంత్రైః ప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః । శతచ్ఛిద్రాభిమాని దేవతే బ్రహ్మవరుణౌ తత్తన్మంత్రాభ్యాంప్రత్యేకమష్టసంఖ్యయా సమిచ్చర్వాజ్యైః । దిక్పాలసాద్గుణ్యదేవ తాశ్రియంచ వివక్షితైః సంఖ్యయా కేవలాజ్యద్రవ్యేణ శేషేణ స్విష్టకృతమిత్యాది సద్యోయత్న్యఇత్యేకకుండపక్షే। పృథక్కుండపక్షేతు గ్రహహోమకుండేచతుష్షి ఆజ్యే నైత్యంతే ఆదిత్యాది నవగ్రహప్రధానదేవతాః వివక్షితసంఖ్యయా, అధిప్రత్యధిదేవతాః ప్రధానార్థదశవవింశాంశాద్యన్యతమసంఖ్యయా తత్తత్సమిచ్చర్వాజ్యైః । దిక్పాల సాద్గుణ్యదేవతాః కేవలాజ్యద్రవ్యేణ శేషేణేత్యాది సద్యోయత్న్యఇతి । శాంతిహోమ కుండే సర్వతోభద్రదేవతాదిశతచ్ఛిద్రదేవతాంతం సంకల్పయేత్ । తిలహోమకుండే। అయుతసహస్రశతాన్యతమసంఖ్యాక తిలహోమాన్సంకల్పయేత్ । కుండత్రయేపీధ్మాధా నాది చక్షుష్యంతపూర్వాంగహోమః స్విష్టకృదాద్యుత్తరాంగ హోమఃపాత్రాసాద నాది బ్రహ్మవిసర్జనాంతంతంత్రాదికంచ సమానం॥

చిరంజీవి ప్రభవాది హోమః.

౧ ఓంనమశ్చిరజీవినేఅశ్వత్థామ్నే స్వాహా
౨ ఓంనమశ్చిరజీవినే బలయేస్వాహా
౩ ఓంనమశ్చిరజీవినే వ్యాసాయస్వాహా
౪ ఓంనమశ్చిరజీవినేహనూమతేస్వాహా
౫ ఓంనమశ్చిరజీవినే విభీషణాయస్వా
౬ ఓంనమశ్చిరజీవినే కృపాయస్వాహా
౭ ఓంనమశ్చిరజీవినేపరశురామాయస్వా
౧ ఓంనమోబ్రహ్మణేప్రభవాయస్వాహా
౨ ఓంనమోవిష్ణవే విభవాయస్వాహా

౩ ఓంనమోరుద్రాయశుక్లాయస్వాహా
౪ ఓంనమోగణేశాయ ప్రమోదూతాయ
౫ ఓంనమశ్శక్తయే ప్రజోత్పత్తయేస్వా
౬ ఓంనమఃకుమారాయాంగీరసాయస్వా
౭ ఓంనమోవల్ల్యైశ్రీముఖాయస్వాహా
౮ ఓంనమోగౌర్యై భావాయస్వాహా
౯ ఓంనమోబ్రాహ్మ్యై యువాయస్వాహా
౧౦ ఓంనమో మాహేశ్వర్యై ధాతవేస్వా

౧౧ ఓంనమఃకామార్త్యై ఈశ్వరాయస్వా
౧౨ ఓంనమోవైణ్యవైశ్య బహుధాన్యాయ
౧౩ ఓంనమోవా...స్త్యై ప్రమాథినేస్వా
౧౪ ఓంనమోమా సేంద్రైద్యై విక్రమాయ
౧౫ ఓంనమశ్చాముండాయై విషవేస్వాహా
౧౬ ఓంనమఃఆరోగాయచిత్రభానవేస్వాహా
౧౭ ఓంనమోభ్రాజాయస్వభానవేస్వాహా
౧౮ ఓంనమఃపటరాయతారణాయస్వాహా
౧౯ ఓంనమఃపతంగాయ పార్థివాయస్వా
౨౦ ఓంనమస్స్వర్ణరాయవ్యయాయస్వాహా
౨౧ ఓంనమోజ్యోతిష్మతే సర్వజితేస్వా
౨౨ ఓంనమో విభాసాయసర్వధారిణేస్వా
౨౩ ఓంనమఃకశ్యపాయ విరోధినేస్వాహా
౨౪ ఓంనమో రవయేవికృతయేస్వాహా
౨౫ ఓంనమస్సూర్యాయఖరాయస్వాహా
౨౬ ఓంనమో భానవేనందనాయస్వాహా
౨౭ ఓంనమఃఖగాయ విజయాయస్వాహా
౨౮ ఓంనమఃపూష్ణేజయాయస్వాహా
౨౯ ఓంనమోహిరణ్య గర్భాయమన్మథా
౩౦ ఓంనమోమరీచయేదుర్ముఖాయస్వా
౩౧ ఓంనమఆదిత్యాయహేవిళంబినేస్వా
౩౨ ఓంనమస్సవిత్రేవిళంబినేస్వాహా
౩౩ ఓంనమోఽర్కాయ వికారిణేస్వాహా
౩౪ ఓంనమోభాస్కరాయశార్వరిణేస్వా
౩౫ ఓంనమోఽగ్నయేప్లవాయస్వాహా
౩౬ ఓంనమఃజాతవేదసేశుభకృతేస్వాహా
౩౭ ఓంనమస్సహోజసేశోభకృతేస్వాహా
౩౮ ఓంనమోఽజిరాప్రభవేక్రోధినేస్వా
౩౯ ఓంనమోవైశ్వానరాయ విశ్వావసవే
౪౦ ఓంనమోనర్యాపసేపరాభవాయస్వా
౪౧ ఓంనమఃపఙ్క్తిరాధసే ప్లవంగాయ
౪౨ ఓంనమఃవిసర్పిణేకీలకాయస్వాహా
౪౩ ఓంనమోమత్స్యాయసౌమ్యాయ స్వా
౪౪ ఓంనమఃకూర్మాయసాధారణాయ స్వా
౪౫ ఓంనమఃవరాహాయవిరోధికృతే స్వా
౪౬ ఓంనమఃనృసింహాయపరీధావినేస్వా
౪౭ ఓంనమః [illegible] సూదుభయోః

౪౮ ఓంనమఃరామాయానందాయ స్వాహా
౪౯ ఓంనమఃపరశురామాయరాక్షసాయ
౫౦ ఓంనమఃబలరామాయనళాయస్వాహా
౫౧ ఓంనమఃకృష్ణాయ పింగళాయస్వాహా
౫౨ ఓంనమఃకల్కినే కాళయుక్తినేస్వా
౫౩ ఓంనమఃబుద్ధాయసిద్ధార్థినేస్వాహా
౫౪ ఓంనమఃదుర్గాయైరౌద్రిణేస్వాహా
౫౫ ఓంనమఃయాతుధానాయ దుర్మతయే
౫౬ ఓంనమఃభైరవాయదుందుభయేస్వా
౫౭ ఓంనమః హనూమతే రుధిరోద్గారిణే
౫౮ ఓంనమస్సరస్వత్యైరక్తాక్షిణేస్వాహా
౫౯ ఓంనమోదాక్షాయణ్యైక్రోధనాయ
౬౦ ఓంనమోలక్ష్మ్యైక్షయాయస్వాహా

---

౧ ఓంనమస్సూర్యాయ దక్షిణాయనాయ
౨ ఓంనమశ్చంద్రాయఉత్తరాయణాయ

---

౧ ఓంనమఃవర్షాభ్యఋతవేస్వాహా
౨ ఓంనమశ్శరదఋతవేస్వాహా
౩ ఓంనమః హేమంతాయ ఋతవేస్వా
౪ ఓంనమశ్శిశిరాయఋతవేస్వాహా
౫ ఓంనమఃవసంతాయ ఋతవేస్వాహా
౬ ఓంనమోగ్రీష్మాయఋతవేస్వాహా

---

౧ ఓంనమశ్శుచయేమాసాయస్వాహా
౨ ఓంనమఃనభసేమాసాయ స్వాహా
౩ ఓంనమఃనభస్యాయమాసాయస్వాహా
౪ ఓంనమఇషాయమాసాయస్వాహా
౫ ఓంనమఊర్జాయమాసాయస్వాహా
౬ ఓంనమస్సహాయమాసాయస్వాహా
౭ ఓంనమ స్సహస్యాయ మాసాయ
౮ ఓంనమస్తపసేమాసాయస్వాహా
౯ ఓంనమస్తపస్యాయమాసాయస్వాహా
౧౦ ఓంనమోమధవే మాసాయస్వాహా
౧౧ ఓంనమోమాధవాయ మాసాయస్వా
౧౨ ఓంనమశ్శుక్రాయ మాసాయస్వాహా

---

౧ ఓంనమఆపూర్యమాణపక్షాయస్వాహా
౨ ఓంనమఃకృష్ణపక్షాయస్వాహా

౧ ఓంనమోఽగ్నయే ప్రతిపదేస్వాహా
౨ ఓంనమో బ్రహ్మణే ద్వితీయాయైస్వాహా
౩ ఓంనమోగౌర్యై తృతీయాయై స్వాహా
౪ ఓంనమో గణపతయే చతుర్థ్యై స్వా
౫ ఓంనమస్సర్పేభ్యః పంచమ్యై స్వాహా
౬ ఓంనమస్స్కందాయ షష్ఠ్యై స్వాహా
౭ ఓంనమోరవయే సప్తమ్యై స్వాహా
౮ ఓంనమో సద్యోజాతాయాష్టమ్యై
౯ ఓంనమోదుర్గాయై నవమ్యై స్వాహా
౧౦ ఓంనమఆదిశేషాయ దశమ్యై స్వాహా
౧౧ ఓంనమోధర్మాయైకాదశ్యై స్వాహా
౧౨ ఓంనమోహరయేద్వాదశ్యై స్వాహా
౧౩ ఓంనమః కామాయ త్రయోదశ్యై స్వా
౧౪ ఓంనమః కలయే చతుర్దశ్యై స్వాహా
౧౫ ఓంనమశ్చంద్రాయ పూర్ణిమాయై స్వా
౧౬ ఓంనమః పితృభ్యోఽమావాస్యాయై
తిథిదేవతానాంత త్తన్మంత్రైర్హోమఇతికేచిత్

౧ ఓం నమశ్శివాయ రవివారాయ స్వా
౨ ఓంనమోదుర్గాయై సోమవారాయ
౩ ఓంనమష్షణ్ముఖాయ కుజవారాయస్వా
౪ ఓంనమోవిష్ణవే బుధవారాయస్వాహా
౫ ఓంనమోబ్రహ్మణేగురువారాయస్వా
౬ ఓంనమఇంద్రాయ శుక్రవారాయస్వా
౭ ఓంనమోయమాయశనివారాయస్వా
వారదేవతానాంత త్తన్మంత్రైర్హోమోవా-

౧ ఓంనమోధ్రువాయ వసవేస్వాహా
౨ ఓంనమోఽధ్వరాయ వసవేస్వాహా
౩ ఓంనమస్సోమాయవసవేస్వాహా
౪ ఓంనమోఽద్భ్యోవసవేస్వాహా
౫ ఓంనమోఽనిలాయవసవేస్వాహా
౬ ఓంనమోఽనలాయ వసవేస్వాహా
౭ ఓంనమః ప్రత్యూషాయ వసవేస్వాహా
౮ ఓంనమః ప్రభాసాయ వసవేస్వాహా
అష్టౌదేవావసవఇతిమన్త్రైర్హోమోవా

౧ ఓంనమోవీరభద్రాయ రుద్రాయస్వా
౨ ఓంనమశ్శంభవే రుద్రాయస్వాహా
౩ ఓంనమోగిరీశాయ రుద్రాయ స్వాహా
౪ ఓంనమో భైరవాయ రుద్రాయస్వా
౫ ఓంనమః పినాకినేరుద్రాయస్వాహా
౬ ఓంనమః స్థాణవేరుద్రాయస్వాహా
౭ ఓంనమోభర్గాయరుద్రాయ స్వాహా
౮ ఓంనమస్సదాశివాయ రుద్రాయస్వా
౯ ఓంనమస్సురారయే రుద్రాయస్వా
౧౦ ఓంనమశ్శివాయరుద్రాయస్వాహా
౧౧ ఓంనమోహరాయరుద్రాయస్వాహా
కద్రుద్రాయేతిమంత్రేణ హోమఇతికే
చిత్ తతోనక్షత్రేష్టిప్రకారేణాష్టావింశతి
నక్షత్రదేవతాస్సోప హోమం హావయేత్।

౧ ఓంనమోవిష్కంభాయస్వాహా
౨ ఓంనమః ప్రీతయేస్వాహా
౩ ఓంనమఆయుష్మతేస్వాహా
౪ ఓంనమస్సౌభాగ్యాయస్వాహా
౫ ఓంనమశ్శోభనాయస్వాహా
౬ ఓంనమోఽతిగండాయస్వాహా
౭ ఓంనమస్సుకర్మణేస్వాహా
౮ ఓంనమోధృతయేస్వాహా
౯ ఓంనమశ్శూలాయస్వాహా
౧౦ ఓంనమోగండాయస్వాహా
౧౧ ఓంనమోవృద్ధయేస్వాహా
౧౨ ఓంనమోధ్రువాయస్వాహా
౧౩ ఓంనమోవ్యాఘాతాయస్వాహా
౧౪ ఓంనమోహర్షణాయస్వాహా
౧౫ ఓంనమోవజ్రాయస్వాహా
౧౬ ఓంనమస్సిద్ధయేస్వాహా
౧౭ ఓంనమో వ్యతీపాతాయస్వాహా
౧౮ ఓంనమోవరీయసేస్వాహా
౧౯ ఓంనమః పరిఘాయస్వాహా
౨౦ ఓంనమశ్శివాయస్వాహా
౨౧ ఓంనమస్సిద్ధాయస్వాహా
౨౨ ఓంనమస్సాధ్యాయస్వాహా
౨౩ ఓంనమశ్శుభాయస్వాహా
౨౪ ఓంనమశ్శుక్లాయస్వాహా

౨౫ ఓంనమో బ్రాహ్మ్యై స్వాహా
౨౬ ఓంనమ ఐంద్రాయ స్వాహా
౨౭ ఓంనమో వైధృతయే స్వాహా

---

౧ ఓంనమస్సద్యోజాతాయ బవాయస్వా
౨ ఓంనమో వామదేవాయ బాలవాయ
౩ ఓంనమో ఽఘోరాయ కౌలవాయ
౪ ఓంనమ స్తత్పురుషాయ తైతులాయ
౫ ఓంనమ ఈశానాయ గరజాయస్వాహా
౬ ఓంనమో భవాయ వణిజై స్వాహా
౭ ఓంనమః పార్వతీపతయే భద్రాయ
౮ ఓంనమో విరూపాక్షాయ శకునయే
౯ ఓంనమో నీలకంఠాయ చతుష్పదే స్వా
౧౦ ఓంనమ ఉమాపతయే నాగవాయ
౧౧ ఓంనమశ్శూలినే కింస్తుఘ్నాయ స్వా

---

౧ ఓంనమశ్శైలపుత్రై్యై దుర్గాయై స్వా
౨ ఓంనమో బ్రహ్మచారిణ్యై దుర్గాయై
౩ ఓంనమశ్చండఘంటాయై దుర్గాయై
౪ ఓంనమః స్కందమాత్రే దుర్గాయై
౫ ఓంనమః కూశ్మాండాయై దుర్గాయై
౬ ఓంనమః కాత్యాయన్యై దుర్గాయై
౭ ఓంనమః కాళరాత్ర్యై దుర్గాయై
౮ ఓంనమో మహాగౌర్యై దుర్గాయై
౯ ఓంనమస్సిద్ధిదాయిన్యై దుర్గాయై స్వా

జాతవేదస ఇతి సప్తభిః యశ్ఛందసామి తి ద్వాభ్యాం నవదుర్గా హోమ ఇతి కేచిత్

---

౧ ఓంనమో బ్రహ్మణే స్వాహా
౨ ఓంనమో విష్ణవే
౩ ఓంనమో రుద్రాయ
౪ ఓంనమో గణపతయే
౫ ఓంనమః క్షేత్రపాలాయ
౬ ఓంనమో ఽభయంకరాయ
౭ ఓంనమో వాస్తుపురుషాయ స్వాహా

బ్రహ్మ దేవానామితి । విష్ణోర్నుకమితి, కద్రుద్రాయేతి, గణానాంత్వేతి, క్షేత్రస్య పతినేతి । యత ఇంద్రేతి । వాస్తోష్పత ఇతిమన్త్రైః క్రమాద్ధోమ ఇతి

---

౧ ఓంనమో మేషాయ రాశయే
౨ ఓంనమో వృషభాయ రాశయే
౩ ఓంనమో మిథునాయ రాశయే
౪ ఓంనమః కర్కటాయ రాశయే
౫ ఓంనమస్సింహాయ రాశయే
౬ ఓంనమః కన్యాయై రాశయే
౭ ఓంనమస్తులాయై రాశయే
౮ ఓంనమో వృశ్చికాయ రాశయే
౯ ఓంనమో ధనుషే రాశయే
౧౦ ఓంనమో మకరాయ రాశయే
౧౧ ఓంనమః కుమ్భాయ రాశయే
౧౨ ఓంనమో మీనాయ రాశయే

---

౧ ఓంనమ ఆవహాయ మరుతే
౨ ఓంనమో వివహాయ మరుతే
౩ ఓంనమ ఉద్వహాయ మరుతే
౪ ఓంనమస్సంవహాయ మరుతే
౫ ఓంనమో ఽనువహాయ మరుతే
౬ ఓంనమః పరివహాయ మరుతే
౭ ఓంనమః ప్రవహాయ మరుతే

పురావాతో వర్షన్నిత్యాదిసప్తమన్త్రైర్హోమ ఇతి కేచిత్

---

౧ ఓంనమస్సద్యోజాతాయ బ్రహ్మణే స్వా
౨ ఓంనమో వామదేవాయ బ్రహ్మణే స్వా
౩ ఓంనమో ఽఘోరాయ బ్రహ్మణే స్వా
౪ ఓంనమస్తత్పురుషాయ బ్రహ్మణే స్వా
౫ ఓంనమ ఈశానాయ బ్రహ్మణే స్వాహా

సద్యోజాతమిత్యాది పంచబ్రహ్మమంత్రైః హోమ ఇతి కేచిత్ ॥

తతశ్శాంత్యంగతయాధిదేవతా ప్రత్యధిదేవతా సహిత నవగ్రహ హోమం గ్రహయజ్ఞోక్తప్రకారేణ కుర్యాత్

---

౧ ఓంనమో ధాత్రే ఆదిత్యాయ స్వాహా
౨ ఓంనమో ఽర్యమ్ణే ఆదిత్యాయ స్వాహా
౩ ఓంనమో మిత్రాయాదిత్యాయ స్వాహా
౪ ఓంనమో వరుణాయాదిత్యాయ స్వా
౫ ఓంనమోంశవే ఆదిత్యాయ స్వాహా

౬ ఓంనమోభగాయాదిత్యాయస్వాహా
౭ ఓంనమఇంద్రాయాదిత్యాయస్వాహా
౮ ఓంనమోవివస్వతేఽదిత్యాయస్వాహా
౯ ఓంనమః పూష్ణేఆదిత్యాయస్వాహా
౧౦ ఓంనమః పర్జన్యాయాదిత్యాయస్వాహా
౧౧ ఓంనమస్త్వష్ట్రేఽదిత్యాయస్వాహా
౧౨ ఓంనమోవిష్ణవే ఆదిత్యాయస్వాహా
ఉదుత్యన్దృత్యమితిమహారిత్యాదిభిస్తిసృభిర్ఋగ్భిర్ద్వాదశాదిత్యహోమ ఇతికేచిత్ ॥

౧ త్ర్యంబకమితిమంత్రేణ మృత్యుంజయహోమః

౧ ఓంనమఇంద్రాయదిక్పాలాయస్వాహా
౨ ఓంనమోఽగ్నయేదిక్పాలాయస్వా
౩ ఓంనమోయమాయదిక్పాలాయస్వాహా
౪ ఓంనమోనిరృతయేదిక్పాలాయస్వా
౫ ఓంనమోవరుణాయదిక్పాలాయస్వా
౬ ఓంనమోవాయవేదిక్పాలాయస్వాహా
౭ ఓంనమఃకుబేరాయదిక్పాలాయస్వా
౮ ఓంనమఈశానాయదిక్పాలాయస్వా

ఇంద్రంవోవిశ్వతః। అగ్నిందూతం। యమాయసోమం। యత్తేదేవీ। ఇమంమేవరుణ। తవవాయో। సోమోధేనుం। తమీశానం ఇత్యష్టభిర్మంత్రైర్హోమః కార్య ఇత్యన్యే। అత్రఆధఃపశ్యస్వేతిమంత్రేణాధోలోకపాలం బ్రహ్మాణం। తద్విష్ణోరితిమంత్రేణోర్ధ్వలోకపాలంవిష్ణుంచజుహుయాదితికేచిత్ ।

౧ ఓంనమఆకాశాయస్వాహా
౨ ఓంనమోమహ్యైస్వాహా
అస్మేరుద్రామేహనా ఇత్యాకాశహోమః। మహీంజేవిమితి మహీహోమఇతి కేచిత్ ।

౪ ఇమంమేవరుణ। తత్వాయామి। త్వంనోఅగ్నే। సత్వంనోఅగ్నే ఇతిచతుర్భిఃస్తువరుణహోమంకుర్యాత్ ॥ శతచ్ఛిద్రకలశేదేవతాం బ్రహ్మజజ్ఞానమితిబ్రహ్మాణం ఆవాహ్యోవరుణఇతివరుణం వాజుహుయాదితి కేచిత్ దర్వ్యాదిపదభిషేకార్థత్వేనా సాదనమాత్రం విధీయతేనతు తత్రదేవతావాహనాదీత్యన్యే॥

క్వచిత్పుస్తకే అశ్వినీదేవతా విశ్వదేవసప్తసాగర సప్తనదీచతుర్వేద సంధ్యాత్రయాది కలశావాహనం పూజాహోమశ్చదృశ్యతే । తచ్చాసార్వత్రికత్వా త్కాల్పానుక్తత్వాచ్చ నప్రదర్శితమ్॥

తతోజయాది స్విష్టకృత్పూర్ణాహుతి బ్రహ్మవిసర్జనాంతహోమశేషం సమాపయేత్ । పూర్వోక్తకుండత్రయపక్షే ఏకస్మిన్నవగ్రహహోమం అన్యస్మిన్ శాంతిహోమం అపరస్మిన్నయుతతిలహోమంచకృత్వా జయాదిహోమశేషం సమాపయేత్ । తతః ప్రతిమానాంపునఃపూజాం కృత్వాదేవతా ఉద్వాసయేత్ । తతోఽగ్నేరుత్తరదిగ్భాగే ఐశాన్యేవాభిషేకార్థంకల్పితమంటపే పుత్రపౌత్రాదిసహితం సర్వాలంకారసంయుతం యజమానంభద్రపీఠే ఉపవేశ్య ఆచార్యో బ్రాహ్మణైస్సహ శతచ్ఛిద్ర బృహత్కుంభే తత్తత్కలశోదకం నిక్షిప్య వక్ష్యమాణై రాపోహిష్ఠాదివేదోక్తమంత్రైః సురాస్త్వామభిషించంత్విత్యాది పౌరాణిక మంత్రైశ్చమార్జయిత్వాస్నాపయేత్। అభిషేకమంత్రాః। ఆపోహిష్ఠామయోభువః । హిరణ్యవర్ణాః । పవమానస్సువర్జనః । సముద్రజ్యేష్ఠాః। ఆపఇద్వాఉభేషజీః । అతోదేవాః । శివసంకల్పాః । అక్షీభ్యాంతే । నవగ్రహమంత్రాః। ఇంద్రంవోవిశ్వతస్పరీత్యాది దిక్పాలమంత్రాః। వరుణమంత్రాః। పరంమృత్యో

హవిర్గంహరంతమను । దేవస్యత్వా । ముంచామిత్వా । సర్వేషువా ఏషులోకేషు। హిరణ్యవర్ణాం । తిస్రమ్పకం । ఋతంచ । తచ్ఛంయోరిత్యాదయోవైదికమంత్రాః। సురాస్త్వామభిషించన్తుబ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరాః । వాసుదేవోజగన్నాథస్తథా సంకర్షణోవిభుః ॥ ప్రద్యుమ్నశ్చానిరుద్ధశ్చభవంతు విజయాయతే । అఖండలోగ్నిర్భగవాన్యమోనైరృతిస్తథా ॥ వరుణఃపవనశ్చైవ ధనాధ్యక్షస్తథాశివః । బ్రహ్మణాసహితాదేవా స్సదాత్వాంపాలయంతుతే॥ కీర్తిర్లక్ష్మీర్ధృతిర్మేధా తుష్టిశ్శ్రిర్ధాక్షమాగతిః । బుద్ధిర్లజ్జావపుశ్శాంతిః పుష్టిఃకాంతిశ్చమాతరః ॥ ఏతాస్త్వామభిషించంతు ధర్మపత్న్యస్సమాగతాః । ఆదిత్యశ్చంద్రమాభౌమోబుధోజీవస్సితోఽర్కజః ॥ గ్రహాస్త్వామభిషించంతురాహుకేతుసమన్వితాః । దేవదానవగంధర్వయక్షరాక్షసపన్నగాః ॥ ఋషయోమనయోగావో దేవమాతరఏవచ । దేవపత్న్యోద్రుమానాగా దైత్యాశ్చాప్సరసాంగణాః ॥ అస్త్రాణిసర్వశస్త్రాణి రాజానోవాహనానిచ। ఔషధానిచరత్నాని కాలస్యావయవాస్తథా ॥ సరితస్సాగరాశ్శైలాస్తీర్థానిజలదానదాః । ఏతానిత్వాభిషించంతు ధర్మకామార్థసిద్ధయే ॥ విఘ్నేశఃక్షేత్రపోదుర్గా లోకపాలానవగ్రహాః । సర్వకామప్రదానిత్యం యచ్ఛంతుతవమఙ్గళం । ఇత్యాదయఃపౌరాణికమన్త్రాః ॥ అతఃపరంకాంస్యాదిపాత్రస్థదీపైఃపరితఃప్రాదక్షిణ్యక్రమేణనీరాజనంకుర్యాదితికేచిత్ । యానీహభూతానివసంతితాని బలింగృహీత్వావిధివత్ప్రదత్తమ్ । అన్యత్రవాసంపరికల్పయంతు నమోస్తుతేభ్యస్సకలగ్రహేభ్యః ॥ ఇతిమంటపస్యచతుర్దిక్షు చిత్రాన్నబలింన్యసేత్ । తతోయజమానోవస్త్రపుండ్రాదికంధృత్వా గంధపుష్పాదిభిరలంకృత్యాభిషేకాప్లుతవస్త్రాణ్యాచార్యాయదత్వాబృహత్సామేతిరక్షాం ధృత్వాఅలక్ష్మీ పరిహారార్థంనిరీక్షితాజ్యదానంకరిష్యేఇతిసంకల్ప్య । రూపంరూపంప్రతిరూపోబభూవేతికాంస్యపాత్రస్థాజ్యేస్వముఖంనిరీక్ష్య । యాఽలక్ష్మీర్యచ్ఛమేదౌష్ట్యం సర్వాంగేషువ్యవస్థితమ్। తత్సర్వంశమయాద్యత్వం శ్రియంపుష్టించవర్ధయ ॥ ఇతిమంత్రేణాజ్యంసంప్రార్థ్య। కామధేనోస్సముద్భూతం విష్ణుప్రీతికరంశుభం ॥ దేవానామాజ్యమాహార మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతిమంత్రేణాస్మై బ్రాహ్మణాయసంప్రదదేనమమనమమేత్యాజ్యంసదక్షిణంతామ్బూలం సకాంస్యపాత్రందద్యాత్ ॥ ఏవమ్మయఃపిండకార్పాసలవణతిలకమ్బళాదీనిదుర్దానానికుర్యాత్ । యస్మాదశేషకర్మాణి త్వదధీనానిసర్వదా । అయఃపిండనమస్తుభ్యం దుష్టారిష్టంనివారయ ॥ ఇతిచత్వారింశత్పలాధికమయఃఖండం సదక్షిణంబ్రాహ్మణాయదద్యాత్ ॥ కార్పాసంచంద్రదైవత్యం నరాణాముపకారకమ్ । త్వమేవావరణం యస్మా దతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతికార్పాసంసదక్షిణాకందద్యాత్ ॥ యస్మాదన్నరసాస్సర్వే నోత్కృష్టాలవణంవినా । ప్రియంచశివయోర్నిత్యం తస్మాచ్ఛాంతింప్రయచ్ఛమేఇతి । రసానామగ్రజంశ్రేష్ఠం లవణంబలవర్ధనమ్ । తస్మాదేతత్ప్రదాస్యామి తత

శ్శాంతిం ప్రయచ్ఛ మే ॥ ఇతి వాలవణం ద్రోణ పరిమితం దద్యాత్ ॥ యస్మాన్మధురిపోర్విష్ణో ర్దేహాస్వేదసముద్భవాః । హవ్యకవ్యేషు శస్తాశ్చ తస్మాచ్ఛం నో భవత్విహ ॥ ఇతి తిలం సంప్రార్థ్య, తిలాః కాశ్యపసమ్భూతా నిత్యం పాపహరాశ్శుభాః । తిలదానాదసహ్యం మే పాపం నాశయ కేశవ-ఇతి మంత్రేణ ద్రోణపరిమిత తిలదానం । మేషలోమసముత్పన్న శ్శీతవాతభయాపహః । తుషారభయహారీయ త్తస్మాచ్ఛాంతిం ప్రయచ్ఛ మే ॥ ఇతి మంత్రేణ కమ్బళదానమ్ ॥ అమాంగల్యపరిహారార్థం తైలఘటదానం కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య। తత్ర స్వముఖం నిరీక్ష్య । అమంగళం మే యత్ప్రాప్తం దౌస్థ్యం యచ్చ మమాంగకే । సర్వం తదద్య శమయ తైలపుష్టిం చ వర్ధయ ॥ ఇతి సంప్రార్థ్య । తైలం పుష్టికరం నిత్య మాయుష్యం పాపనాశనం । ఆమాంగల్యహరం పుణ్య మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛ మే । ఇతి మంత్రేణ తైలఘటం దద్యాత్ । యతో రసానాం ప్రవర స్స్వాద్విష్టో మధురో రసః । తస్మాద్గుడం ప్రదాస్యామి తతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛ మే । ఇతి గుడం సదక్షిణాకం స తామ్బూలం దద్యాత్ దుర్దానానంతరం స్నాత్వా వస్త్రం పరివర్త్య వాచమ్య వా శుచిర్భవేత్ । అథాచార్యం భద్రపీఠే ఉపవేశ్య గంధపుష్పవస్త్రాదిభిరలంకృత్య । సాలఙ్కారం సదక్షిణాకం వృషభం । ధర్మత్వం వృషరూపేణ జగదానందకారక । చిరమాయుర్బలం సౌఖ్యం కాంతిం చ కురు మే ప్రభో ॥ ఇతి మంత్రేణ సంప్రార్థ్య దద్యాదితి కేచిత్ । యజ్ఞసాధనభూతాయా విశ్వస్యాఘప్రణాశనీ । విశ్వరూపధరో దేవః ప్రీయతామనయా గవా । గవామంగేషు తిష్ఠంతి భువనాని చతుర్దశ ॥ తస్మాదేనాం మహం దద్యా మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛ మే । ఇతి మంత్రేణ సాలంకారాం సవత్సాం సదోహనకాంస్యాం సదక్షిణాం చ గాం దద్యాత్ । అథకలశదానమ్ । తత్రాదౌ ప్రధానప్రతిమాదానమ్ । యమదండోజ్జ్వలకరాం మహిషప్రవరస్థితాం ॥ దదామి మృత్యుప్రతిమాం సర్వదోషనివృత్తయే ॥ ఇతి ॥ పాశహస్తాం రక్తదృశం ఘోరాం మహిషమాశ్రితామ్ । దదామి మృత్యుప్రతిమాం సర్వాపద్వినివృత్తయే ॥ ఇతి వా మంత్రేణ సవస్త్రకలశ దక్షిణాం మృత్యుప్రతిమాం దద్యాత్ ॥ అధిదేవతోగ్రప్రతిమా దానమ్ ॥ కరాళాస్యాం విరూపాక్షీం వ్యాఘ్రప్రవరసంస్థితాం । దదామి చోగ్రప్రతిమాం సర్వమృత్యునివృత్తయే ॥ ఇతి ॥ ఉగ్రాం భయప్రదాత్రీం తాం సింహప్రవరవాహనాం ॥ దదామి ప్రతిమాం తుభ్యం సర్వభీతినివృత్తయే । ఇతి వా మంత్రేణ పూర్వవద్దద్యాత్ ॥ ప్రత్యధిదేవతా మృత్యుంజయప్రతిమాదానమ్ ॥ మృత్యుంజయ నమస్తేస్తు వృషవాహన శంకర । తవ మూర్తిమహం దద్యా మతశ్శాంతిం ప్రయచ్ఛ మే ॥ ఇతి ॥ సుధాపూర్ణఘటం హస్తే బిభ్రాణాం జయనామికాం । దదామి ప్రతిమాం తుభ్య సర్వసంపద్వివృద్ధయే ॥ ఇతి వా మంత్రేణ పూర్వవద్దద్యాత్ । ప్రతిమాం వస్త్రసంయుక్తాం ప్రాప్తారిష్టనివృత్తయే । తుభ్యం దాస్యామి విప్రేంద్ర యథోక్తఫలదో భవ । ఇతి మంత్రేణేతరాం త్సర్వాన్ కలశాన్ సవస్త్రప్రతిమా దక్షిణాన్ దద్యాత్ ॥ తతః గోభూతిలహిరణ్యాజ్య వాసో ధాన్యగుడాని చ । రూప్యం లవణమిత్యాహు ర్ద్వాదశ దానాన్యనుక్రమాదత్యంత్రయోదశ దానాని కుర్యాత్ ।

తత్రగోదానంపూర్వవత్ । సర్వసస్యాశ్రయాభూమి ర్వరాహేణసముద్ధృతా । తస్మా
దస్యాఃప్రదానేన విశ్వాత్మాప్రియతాంహరిః । ఇతిభూదానమ్ ॥ తిలాఃకాశ్యపసంభూ
తా నిత్యంపాపహరాశ్శుభాః । తిలదానాదసహ్యంమే పాపంనాశయకేశవ । ఇతితిల
దానమ్ ॥ హిరణ్యగర్భగర్భస్థం హేమబీజంవిభావసోః । అనంతపుణ్యఫలద మత
శ్శాంతింప్రయచ్ఛమే ॥ ఇతి ॥ జన్మాంతరసహస్రేషు యత్కృతందురితంమయా । హిర
ణ్యస్యప్రదానేన శాంతిరస్తుసదామమ । ఇతివాహిరణ్యదానం । కామధేనుసముద్భూ
తం సర్వక్రతుషుసంస్థితం । దేవానామాజ్యమాహార మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే ! అత్రద
ద్యామితిశేషః ఇత్యాజ్యదానమ్ ॥ శీతవాతోష్ణసంత్రాణం లజ్జాయాలక్షణంపరమ్ । దే
హాలంకరణంవస్త్ర మతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతివస్త్రదానమ్॥ ధన్యంకరోతిదాతా
రం ధాన్యమత్రపరత్రచ । తస్మాదేతత్ప్రదాస్యామి తతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతిధా
న్యదానం । గుడదానంపూర్వవత్ । రుద్రనేత్రసముత్పన్నం రజతంపితృవల్లభం । తస్మాదే
తత్ప్రదాస్యామి తతశ్శాంతింప్రయచ్ఛమే । ఇతిరూప్యదానం । లవణదానంపూర్వవత్ ।
తతోవిశిష్యభూదానం గజాశ్వరథచ్ఛత్రచామరనవధాన్యనవరత్న గృహవస్త్రకన్యాప్ర
ష్ఠాపనక్రతుదానాని మనసోద్దిష్టసర్వదానాని ఫలపుష్పతాంబూలాదిదానానిచయథా
శక్తికుర్యాత్ భూరిదానంచకుర్యాత్ ॥ తత్రగజదానమంత్రః । ఐరావతశ్చతుర్దంతో
గజానాంనాయకస్స్వయం । దిగ్దంతినాంపూజ్యతేమ శ్శాంతింకుర్యాత్సదామమ । అథా
శ్వదానమంత్రః । అశ్వోహివాహనంభానో ర్ధారణంహిశతక్రతోః । సంప్రదానేనచై
తస్య శాంతిరస్తుసదామమ ॥ అథరథదానమంత్రః ॥ రథాయరథనాథాయ సమస్తేవిశ్వక
ర్మణే । విశ్వభూతాయనాథాయ నమోలోకహితాయచ ॥ ఇత్యాదయోమంత్రాస్తత్త
ద్దానేషుద్రష్టవ్యాః । తతోఽయుతంవాసహస్రంవాశతంవాబ్రాహ్మణాన్భోజయిత్వా
శిషోవాచయిత్వాబ్రహ్మార్పణంకృత్వా స్వయంబంధుభిస్సహభుక్త్వాహరింస్మరన్ సుఖమా
సీత । ఏవంకుర్వతస్సర్వారిష్టశాంతిర్భవతిసర్వసౌభాగ్యవృద్ధిర్భవతి ॥

తథాచోక్తం ॥ జయంస్విష్టకృతంహుత్వా హోమశేషంసమాపయేత్ । ప్రతి
మానాంపునఃపూజాం కృత్వాచోద్వాసయేత్తతః ॥ అగ్నేరుత్తరదిగ్భాగే చైకానేవావి
చక్షణః । ప్రాంగణేచాభిషేకార్థం గోమయేనానులేపనమ్ ॥ రంగవల్ల్యాదికంకుర్యాద్భ
ద్రపీఠంవినిక్షిపేత్ । పుత్రపౌత్రాదిసహితస్సర్వాలంకారభూషితః ॥ భద్రపీఠంసమాసా
ద్య పూర్వాభిముఖమాశ్రితః । యజమానఃప్రహృష్టాత్మా కారయేన్మార్జనంద్విజైః ॥ ఉత్తి
ష్యచబృహత్కుమ్భ మాచార్యస్సుదృఢంనవమ్ । సమాహితమనాభూత్వా తస్మాదధోఽప
రిధారయేత్ ॥ ఆదాయచతురఃకుమ్భాన్ చత్వారోవేదపారగాః । ఋత్విజస్సర్వకలశ
తీర్థంసమ్పూర్యతేషుచ ॥ బృహత్కుమ్భేనిక్షిపేయుర్మంత్రైర్వారుణపూర్వకైః । శత
చ్ఛిద్రఘటస్థేన మంత్రపూతేనవారిణా ॥ ఆచార్యోయజమానంతం స్నాపయేన్మంత్రపూ
ర్వకమ్ । మంత్రైస్సముద్రజ్యేష్ఠాద్యైరాపోహిష్ఠాదిభిస్త్రిభిః ॥ మంత్రైశ్చపావమానీభి

ర్విష్ణుసూక్తైశ్చవారుణైః । నవగ్రహోక్తమంత్రైశ్చ తథాదిక్పాలమంత్రకైః ॥ అక్షీభ్యామితిసూక్తేన దేవస్యత్వేతిమంత్రతః । త్రాతారమిన్ద్రంమంత్రేణ తత్త్వాయామీతిమంత్రతః ॥ త్వన్నో అగ్నేచసత్వన్నో అగ్నే చేత్యపిమంత్రతః । హిరణ్యగర్భమంత్రేణ సహస్రాక్షాదిమంత్రతః॥ శాంతిమంత్రైస్తథాసౌరైరభిషేకంసమాచరేత్ । సురాస్త్వామభిషించంతు మంత్రైఃపౌరాణికైరపి ॥ ఘృతాక్తవర్తిజ్వలితైః కాంస్యపాత్రగతైశ్శుభైః । పరితోమంగళార్థాయ దీపైర్నీరాజయేచ్ఛృతమ్ ॥ చిత్రోదనబలింపశ్చాచ్చతుర్దిక్షువినిక్షిపేత్ । యజమానస్త్వలంకృత్య వస్త్రపుండ్రవిభూషణైః ॥ బృహత్సామేతిరక్షాంచ ధారయేదితికేచన । అభిషేకాప్లుతంవస్త్ర మాచార్యాయనివేదయేత్ ॥ స్వర్ణయుక్తేకాంస్యపాత్రే గోఘృతేనసమన్వితే । ముఖమాలోక్యతత్పాత్రం బ్రాహ్మణాయప్రదాపయేత్ ॥ మృత్యోశ్చప్రీణనార్థాయ దద్యాద్దండపరిశాంతయే । చత్వారింశత్పలాదూర్ధ్వ మయఃపిండంచకమ్బళమ్ ॥ కార్పాసంలవణంచైవ తిలంతైలఘటంగుడమ్॥ ఏవందత్వాచదుర్దానం స్నాత్వాచమ్యశుచిః ॥ అథాచార్యంభద్రపీఠే ఉపవేశ్యప్రపూజయేత్ । గంధపుష్పాక్షతైర్మాల్యై ర్వస్త్రైరాభరణైరపి ॥ ఆచార్యాయవృషందద్యాత్సాలంకారంసదక్షిణమ్ । సర్వాలంకారసంయుక్తాం సవత్సాంగాంప్రదాపయేత్ ॥ ప్రధానప్రతిమాందద్యాత్కుమ్భవస్త్రాదిసంయుతామ్ । అన్యాస్తుప్రతిమాదద్యాదృత్విగాదిద్విజన్మనామ్ ॥ దశదానానికుర్వీతభూదానంచవిశేషతః । గజాశ్వరథవాసాంసితాంబూలంచఛత్రచామరే ॥ గృహంధాన్యానిరత్నాని ఫలపుష్పాదికన్యకాః । మనసోద్దిష్టమన్యచ్చ ప్రతిష్ఠాపనమధ్వరమ్ ॥ ఏతానిదద్యాద్విప్రేభ్యోయథావిభవమాదరాత్ । దీనేభ్యోథవిశిష్టేభ్యోభూరిదానంప్రకల్పయేత్ ॥ అయుతంభోజయేద్విప్రాన్ సహస్రంవాశతంతువా । ఆశిషఃప్రతిగృహ్యాథ కృత్వాబ్రహ్మార్పణంతతః । బంధుభిస్సహభుంజీతహరింస్మృత్వాసుఖీభవేత్ । ఏవంయఃకురుతేశాంతిం భక్తిశ్రద్ధాసమన్వితః ॥ సర్వారిష్టవినిర్ముక్తో జీవేద్వర్షశతంసుఖీ ॥

ఇతిశ్రీశైవాగమోక్తగ్రహశాంతిప్రయోగస్సమాప్తః.

శ్రీమన్మహర్షిభ్యో నమోనమః.

శాంతికమలాకరగ్రంథే

యంత్రవిధి నిరూపణ సంగ్రహః.

తత్రాదౌ సర్వసాధారణ యంత్రవిధి ర్నిరూప్యతే ॥ యంత్రప్రయోగ కుశలస్సదాచార సంపన్న స్సత్యవాగ్జితేంద్రియః పరమేశ్వరారాధకో బ్రాహ్మణః, తత్రాన్తరే సుస్నాత స్స్వస్త్రీచందనాదిభిర్భూషితో యథోక్తద్రవ్యై శ్శుద్ధదేశే యంత్రంలిఖేత్ - తత్రాదౌషట్కోణాన్తం సాధకపదం మధ్యేబీజం తదధోవియద్యుక్తం సర్గబీజం లిఖేత్- యంత్రగాయత్రీః ॥ యంత్రరాజాయ విద్మహే మహాయంత్రాయ ధీమహి। తన్నోయన్త్రః ప్రచోదయాత్ - ఇతియంత్రగాయత్ర్యాప్రాణప్రతిష్ఠామంత్రవర్ణేనచ యంత్రంసర్వతోవేష్టయేత్ – ఏవం యంత్రం లిఖిత్వా సావధానతయా సువర్ణాదినావేష్టితంకృత్వా యంత్రప్రతిష్ఠాంకుర్యాత్ - సాయథా – సర్వతో భద్రమండలేఽష్టదళేవాకర్ణికాయాం కలశస్థాపనవిధినా కలశం సంస్థాప్యతదుపరియంత్రం స్థాపయేత్ – మండలకోణచతుష్టయే చతుఃకలశాన్సంస్థాప్యప్రతికలశం ఆంహ్రీంక్రోమితిత్ర్యక్షరీ విద్యాకూర్చబీజయుతాం సహస్రంజపేత్ - తతస్తద్యంత్రంచతుఃకలశోదకైరభిషేకమంత్రైరభిషిచ్యగంధాదిభిస్సంపూజ్యయంత్రే ప్రాణప్రతిష్ఠామంత్రేణ యంత్రదేవతా ప్రాణాన్ప్రతిష్ఠాప్య యంత్రగాయత్ర్యా యంత్రం షోడశోపచారై స్సంపూజ్యబ్రాహ్మణ సువాసినీః కుమారీశ్చ సంభోజ్య దక్షిణాందత్త్వా తేషామాశిషోగృహీత్వా యథోక్తాంగేయంత్రంబధ్నీయాత్ - అనుక్తలేఖనస్థలేభూర్జపత్రం - అనుక్తలేఖనద్రవ్యే కేసర గోరోచన కర్పూర కస్తూరీ గజమదచందనాగరు ద్రవ్యాణి- అనుక్తలేఖనికాయాం సువర్ణశలాకా. అనుక్తవేష్టనే సువర్ణం - అనుక్తధారణాంగే దక్షిణ[illegible] - ఇతిసర్వసాధారణ యంత్రవిధానం

ఉక్తంహి పార్వతీ పరమేశ్వర సంవాదాత్మకే యంత్రచింతామణి గ్రంథే—శ్లో ॥ ఏకదాదేవదేవేశం దృష్ట్వాదేవీ శుచిస్మితా । ఉపగమ్య శనైర్వాక్యం ప్రోవాచజగదంబికా ॥ పార్వత్యువాచ - దేవదేవజగన్నాథకరుణాకరశంకర।వర్ణాశ్రమాశ్చధర్మాశ్చసందేహాశ్చ మహాప్రభో॥కౌతుకానిస్వకల్పాని పురాణాదీనివైప్రభో । శ్రుతంసర్వం మయాత్వత్తస్సర్వజ్ఞో సియతస్స్వయం ॥ మంత్రాణాం వినియోగస్తుయంత్రాణాం నిర్ణయస్తథా । ఆచారభేదాయేలోకే యోగాభ్యాసస్సుదుర్లభః ॥ సుదుర్లభతరంజ్ఞానం యజ్ఞకాండస్సుదుర్లభః । అనేకమంత్రయోగోవై వేదోక్తోపిహిదృశ్యతే ॥ తథైవాగమభేదేషు ఉదితోహిన సంశయః ॥ ఏవం ద్విజాశ్చమంత్రజ్ఞాదృశ్యంతేక్లేశభాగినః॥ పాఖండిభిః పరాభూతా నాస్తికైర్వేదనిందకైః। వినామంత్రైర్జపైర్హోమై రల్పక్లేశేనచప్రభో ॥ తత్క్షణాజ్జాయతేసిద్ధిస్సుసిద్ధాసర్వకామదా । మారణోచ్చాటనాకృష్టే విద్వేషేస్తంభనేతథా ॥ అభిచారేషు సర్వేషు కామ్యార్థేషు చసర్వదా। వివాదేచ వివాహేచ రణేవైరిజయేతథా ॥ ఏతత్సర్వం యథాదేవ సిద్ధ్యతే సాధకస్యహి । విచార్యదేవదేవేశ రహస్యం పరమంవద॥ శ్రీపరమేశ్వర ఉవాచ—వేదాచారో మయాప్రోక్తో ఋషీణాంతు మహాత్మనాం । శివధర్మస్తుముక్తానాం వైష్ణవానాంతువైష్ణవః॥ సౌర్యంసాంఖ్యం మయాప్రోక్తం బహూనాం సిద్ధిమిచ్ఛతాం॥ శాక్తంచబహుధాప్రోక్తం భైరవంబహుధాప్రియే॥ధర్మకామార్థమోక్షాణాంజ్ఞానంచైవప్రకాశితం। రహస్యం గోపితంభద్రే సర్వత్రాపినసంశయః॥ రహస్యహీనో మంత్రస్తుధ్యానేనాపివిశేషతః । నసిద్ధ్యతివరారోహేకల్పకోటిశతైరపి ॥ శ్రీపార్వత్యువాచ—ప్రసాదంకురుదేవేశ సుఖోపాయం వదస్వమే । సురహస్యంసుబోధంచసద్యః ప్రత్యయకారణం॥ వినాహోమేన జాప్యేన పురశ్చరణసేవయా । కలౌతుసిద్ధ్యతేదేవ తథోపాయంవదస్వమే ॥ శ్రీపరమేశ్వరఉవాచ—సాధుసాధు మహాప్రాజ్ఞే లోకానాంహితకారకే। ఇదమిత్థంనకేనాపి పృష్టపూర్వం మయాద్యచ ॥ శ్రుణుష్వైకాగ్రచిత్తాత్వం రహ

స్యంక్షణసిద్ధిదం । కల్పం చింతామణింనామ గుహ్యాద్గుహ్య తరంమ
హత్ ॥ సర్వాగమస్యసారంచ మంత్రాణాంసారముత్తమం । అథర్వణ
స్యవేదస్య సారాత్సారతరంపరం ॥ అస్మిన్ కాలే భవిష్యంతి చింతామ
ణిమయేశుభే । యంత్రాణి బహుధాదేవి కామ్యకర్మకరాణిచ॥ ఏతత్క
ల్పంసదాయస్య లిఖితంవింధ్యతేగృహే । సంపూజ్యతే ప్రతిదినంప్రభా
వంతస్యవై శ్రుణు ॥ అల్పమృత్యుభయంనాస్తి నాస్తిచౌర భయంతథా।
భూతప్రేత పిశాచానాం ప్రభావోనైవజాయతే ॥ అన్యస్య కపటంనూ
నంనసిద్ధ్యతికదాచన । అవిశ్వాసోనకర్తవ్యః సాధకేన వరాననే ॥ అభి
చారోభవేత్కల్పే హ్యవిశ్వాసాన్నసంశయః। సంశయేనకృతంయంత్రం
విపరీతం ప్రజాయతే ॥ స్నానంకృత్వా శుచిర్భూత్వా పూజయేత్కుల
దేవతాం। లేఖనీయం ప్రయత్నేన ఏకాంతే యంత్రముత్తమం ॥ యస్య
కస్యప్రయోగస్య విధిశేషఃప్రకీర్తితః । దినత్రయం ప్రకుర్వీత పూజాం
భోగవిధానతః॥ త్రిరాత్రంభూమిశాయీస్యాత్ బ్రహ్మచర్య రతశ్శుచిః।
త్రిదినాజ్జాయతేస్వప్నంసాధకస్యవరాననే॥ సిద్ధంసాధ్యమరించైవసుసిద్ధ
మథవాధురివం । అవశ్యంవదతిస్వప్నే మంత్రాధిష్ఠానదేవతా ॥ యదా
నజాయతేస్వప్నం తదసాధ్యం వినిర్దిశేత్ । నోచేద్యథాశ్రుతంస్వప్నే
తత్తథైవ నివిర్దిశేత్ । శ్రుత్వాదేవముఖాత్ స్వప్నే ఫలసిద్ధింవిధానతః।
యదానివారితః స్వప్నేతదాతద్యంత్రముత్తమం ॥ ఏవం విలిఖ్యయఃకు
ర్యాత్సిద్ధిరేవప్రకీర్తితా । అతఏవమయోక్తాని యంత్రాణి సుబహూ
న్యపి ॥ యేనమంత్రేణసంసిద్ధి ర్యేషాంతేషాం ప్రజాయతే । తేనతేన
హితద్గ్రాహ్యం నిషిద్ధంతు పరిత్యజేత్ ॥ విధిశేషఃప్రసిద్ధోస్తి యంత్రా
ణాం భూతలేకలౌ। మంత్రకోష్ఠేతుపశ్యంతి సిద్ధసాధ్యాదిసాధకాః॥ నతే
షాంజాయతేసిద్ధిః కలిదోషాత్కదాచన । నచైకస్సాధకోలోకే నైకప్ర
కృతికోజనః ॥ నచైకరాశినక్షత్రం నచైకాకులదేవతా । యంత్రబీజం
తథామంత్రం చతుర్థాభవతిప్రియే ॥ నవైకపంచమేసిద్ధ స్సాధ్యష్షడ్దశయు
గ్మకే॥ త్రిసప్తరుద్రేసుసిద్ధో వేదాష్టద్వాదశేరిపుః ॥ సిద్ధసాధ్యావరిశ్చేతి

సుసిద్ధస్తుతథాపరః । సిద్ధస్సిద్ధ్యతికాలేన సాధ్యస్సిద్ధ్యతివానవా॥ అరిర్ని కృంతతేమూలం సుసిద్ధస్తత్క్షణార్థదః । తస్మాద్దైవవశాద్రాశింకాలం స్వప్నంమహోదయం । సాధకస్యమనోభావం సమ్యక్జ్ఞాత్వాసమాచరేత్ । ఏతద్రహస్యంపరమంప్రోక్తంయంత్రస్యలక్షణం ॥ ఇతి ॥

౧—మహామోహనయంత్రం—శ్లో ॥ రాజవశ్యంమహాయంత్రం శ్రుణుదేవిసుశోభితం । కాంస్యభాజనమానీయ శుద్ధంభస్మాదిభిఃకృతం॥ జాతీకాష్ఠేనవిలిఖేద్రోచనాచందనేనచ । సాధ్యనామలిఖేన్మధ్యేవర్తులం వేష్టయేత్తతః ॥ తస్యోపరిదళాన్యష్టౌవకారాంస్తత్రవిన్యసేత్ । తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్యగ్వర్తులంపూర్వవత్ప్రియే ॥ తస్యోపరిప్రకుర్వీతపద్మంషోడశపత్రకం । అకారాది స్వరాలేఖ్యాదళేప్రత్యేకతఃక్రమాత్ ॥ తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్యగ్రేఖాభిస్తిసృభిస్తతః । మల్లికాజాతికుసుమైస్సితాంభోజైఃప్రపూజయేత్ ॥ అన్యైశ్చశ్వేతకుసుమైః సుగంధైః శ్వేతకర్పటైః సంపూజ్యయంత్రరాజంతం మహామోహనసంజ్ఞకం ॥ ఏవంసప్తదినంకృత్వాత్రిలోహైర్వేష్టయేత్తతః । మోధారయేత్తం శిరసిబాహుమూలే గళేథవా ॥ మోషిద్వాపురుషోవాపి కృతనిశ్చయసంయుతః । కింకరా ఇవతేసర్వే వశీభూతాస్సదైవహి ॥ (౧)

౨—వివాద విజయయంత్రం—శ్లో ॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి వివాదేవిజయంనృణాం । యంత్రంకుర్యాత్ప్రయత్నేన సర్వలోకమనోహరం ॥ మధ్యేనామలిఖిత్వాతు వర్తులంవేష్టయేత్తతః। చతుర్దళంతతఃకుర్యా ద్బీజయుక్తంతుమానవః ॥ హ్రీంయం హ్రీంయం ప్రతిదళే రోచనా కుంకుమేనచ ॥ భూర్జపత్రేసమాలిఖ్య పూజయేద్భక్తిమాన్నరః ॥ ధూపైర్దీపైస్సునైవేద్యైః పుష్పైర్నానావిధైశ్శుభైః । త్రిలోహవేష్టితం యంత్రం దుగ్ధమధ్యేక్షిపేత్తతః ॥ తతోగచ్ఛేద్వివాదార్థం జయేన్నాస్త్యత్రసంశయః । వివాదవిజయంనామయంత్రం దేవైఃప్రపూజితం॥ (౨.)

౩—ధనికోత్తమవర్గవశ్యకరయంత్రం—శ్లో॥ యదాతుదైవసూత్రేణ ద్రవ్యనాశః ప్రజాయతే । ధనికా [illegible] తేద్రవ్యం నిర్బంధేనాధమ

ర్ణికం॥ తస్యదాతుంనచేచ్ఛక్తిర్దరిద్ర్యాభావేకథంచన। తదాతన్మోహనార్థాయయంత్రం మాయామయంమహత్॥ రోచనాకుంకుమేనైవ భూర్జపత్రేసువిస్తృతే। షట్కోణంకారయేద్యత్నా త్సాధ్యనామసమన్వితం॥ కోణాంతరేబహిర్లేఖ్యం క్లీంకారచ్ఛాదశంతథా। తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్య గ్వర్తులంయంత్రముత్తమం। పంచవింశతిహ్రీంకారైశ్చక్రపత్పరివేష్టయేత్। తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్య గ్వర్తులేనైవపూర్వవత్॥ఏవంసప్తదినంయంత్రం పూజయేద్విధినాతతః। ప్రత్యహంపూజయేద్దేవీం మహామాయాం విచక్షణః॥ మార్కండేయపురాణోక్తం దేవీమాహాత్మ్యముత్తమం। జపేత్సప్తదినంయావత్తతోహోమంతుకారయేత్॥ అంతేపూర్ణాహుతింహుత్వా భోజయేత్కన్యకాత్రయం। ప్రతిశ్లోకంచజుహుయా త్పాయసంమధుసర్పిషా। త్రిలోహవేష్టితంకృత్వా బాహుమూలేగళేథవా। తేనైవధృతమాత్రేణ ధనికోవశ్యతామియాత్॥ నయాచతేచతద్ద్రవ్యం వాణిజ్యార్థందదాతిచ॥ (౬.)

౭—దుష్టవశ్యకరం మృత్యుంజయయంత్రం—శ్లో॥ యదాక్రుద్ధఃప్రభుర్నూనం ఘాతంకర్తుంహివాంఛతి। తదాస్వజీవరక్షార్థం యంత్రం మృత్యుంజయంలిఖేత్॥ ఆనీయభూర్జపత్రాణి లిఖేత్పత్రద్వయోపరి। మధ్యేనామలిఖిత్వాతు చతుష్కోణంతురేఖయా॥ ఏవంసప్తచతుఃకోణం లిఖేల్లోహశలాకయా। తస్యోపరిదశాంశ్రీశ్చ చతుర్దిక్షువిలిఖ్యచ॥ ఈశానాదౌలిఖేల్లలా లిలీలులూచదక్షిణే। లేలైలోలౌపశ్చిమేచ లంలఃస్యాదథచోత్తరే॥ ఏవంద్వాదశదళేషు ప్రత్యేకంబీజమేకకం। త్రిశూలంచ చతుష్కోణే సబిందుంవిలిఖేన్నరః॥ ఏవంయంత్రద్వయం లేఖ్యంసంపుటంకారయేత్తతః। నిక్షిప్యభూమౌతద్యంత్రం సాధకశ్చోత్తరాముఖః॥ తస్యోపరిక్షిపేన్నూనం మహతీంచశిలాందృఢాం। పశ్చాత్తత్సన్ముఖేగచ్ఛేత్కోపస్తస్యప్రశామ్యతి। మృత్యుంజయంమహాయంత్రంప్రాణరక్షాకరంపరం॥ యదాకస్యోపరిక్రుద్ధః కాలోఽపిహిదురాసదః॥ తదాపియంత్రరాజోయం రక్షత్యేవనసంశయః॥ (౭)

౫—వ్యవహారవివాదజయయంత్రం — శ్లో ॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి వివాదేజయవర్ధనం । వ్యవహారేభయహర మిదంయన్త్రంప్రశస్యతే ॥ పూర్వపంక్త్యాసమాలేఖ్యం హ్రీంమాంహ్రీంచతథేవచ । తస్యాథసాధ్యనామంత చ్చతుఃకోణేనవేష్టయేత్ ॥ కోణకోణేదళంకుర్యాన్మధ్యదేశేతథైవచ । దక్షిణేరోధబీజంతు నైఋతేక్షంతథైవచ ॥ పశ్చిమే స్తంభబీజంతు వాయవ్యేక్షంతథైవచ । ఉత్తరేక్షోభజీజంతు ఈశాన్యేక్షంతథైవచ ॥ పూర్వేచమోహబీజంతు ఆగ్నేయాంక్షంతథైవచ । ఏవంచాష్టదళేన్యస్య బీజానివ్వాదశైవతు ॥ శరావసంపుటేక్షిప్త్వా యంత్రరాజంజయావహం । అభ్యర్చ్యగంధపుష్పాద్యై ర్దీపైశ్చాష్టభిరేవచ॥ లోకపాలాస్తుసంపూజ్య భోజయిత్వాకుమారికాం । బలిదీపైఃప్రపూజ్యాథ అష్టదిక్షుక్రమేణతు॥ తావత్పూజ్యంప్రయత్నేన యావత్కార్యంచసిద్ధ్యతి । వ్యవహారజయంనామ వివాదవిజయంతథా ॥ రాజ్ఞాంకులేవివాదేచ జయేన్నాస్త్యత్రసంశయః। మానోన్నతిర్భవేత్తస్య యంత్రరాజప్రసాదతః॥ (౧౦)

౬—శ్రీసౌభాగ్యకరం లలితాఖ్యంమహాయంత్రం—శ్లో॥ అతఃపరందేవితవబ్రవీమి క్షారార్భాగ్యహంత్రీణిచకామినీనాం ।యంత్రాణిసౌభాగ్యవివర్ధనానిసంమోహనానిప్రియకాముకీనాం॥ ఏకపంక్త్యాతుసంలేఖ్యం హ్రీంకారత్రితయంశుభం । తస్యాథస్తాత్సమాలేఖ్యం నామవైరమణస్యచ ॥ తతఃపంక్తౌతృతీయేతు హ్రీంకారత్రితయంపునః । తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్యక్చతుః కోణంతురేఖయా॥ తతశ్చాష్టదళంకృత్వా బీజన్యాసంప్రకల్పయేత్ । హ్రీంకారత్రితయంలేఖ్యం చతుర్దిక్షువరాననే । కోణకోణేదళేన్యస్య హ్రీంకారంతువిచక్షణః।రోచనాకుంకుమేనైవ మృగనాభిస్తుచందనం ॥ ఏకీకృత్యలిఖేద్యంత్రం భూర్జపత్రేసువిస్తృతే । త్రయోదశ్యాంసితేపక్షే సాధకశ్శోత్తరాముఖః॥ తద్యంత్రంపూజయేన్నిత్యం రాత్రౌరాత్రౌవరాననే । భోగైర్నానావిధైఃపుష్పైః వస్త్రాలంకారభూషణైః ॥ [illegible] ॥ శ్రీయస్సౌభాగ్య

సంయుక్తా భోజయేత్స ప్తసంఖ్యయా ॥ శంకరస్యప్రియే దేవి లలి తేప్రియ తామితి । రూపందేహియశో దేహి సౌభాగ్యందేహిమేశ్రియం ॥ భగవ తివాంఛితంచేహి ప్రియమాయుష్యవర్ధనం । ఏవంమంత్రంసముచ్చార్య తతశ్చాయంవిసర్జయేత్ ॥ తద్యంత్రంధాతునావేష్ట్య సదాకంఠేతుధార యేత్ । సుభగారూపసంపన్నా పతిప్రియతమాభవేత్ ॥ లలితాఖ్యం మహాయంత్రం స్త్రీణాంసౌభాగ్యకారకం॥ (౧౫)

౭—స్త్రీణాంసౌభాగ్య కరంయంత్ర—శ్రుణుదేవిప్రసన్నేన యం త్రంభర్తృప్రసాదనం। సంలిఖ్యాథప్రియంనామ సాంకారపుటితంశుభం॥ అధోపరితథాలేఖ్యం సాంకారద్వితయంశుభం । తత స్తద్వేష్టయేత్సమ్య గ్వర్తులం రేఖయైకయా ॥ తస్యోపరిదళాన్యష్టౌ హ్రీంకారసహితాన్లి ఖేత్ । రోచనాకుంకుమేనైవ భూర్జపత్రేలిఖేన్నరః ॥ త్రిదినంపూజయే న్నిత్యం రాత్రౌరాత్రౌతుపూర్వవత్ ।తతఃస్నాత్వాచతుర్థేహ్ని పూజయే త్సుభగాత్రయం ॥ అనంగవల్లభందేవి త్వంచమేప్రీయతామితి । ఏనం ప్రియంమహావశ్యం కురుత్వం స్మరవల్లభే ॥ ఏత న్మంత్రంసముచ్చార్య పూ జయిత్వాతుతాఃస్త్రియః । తద్యంత్రంధాతునావేష్ట్య కృత్వాకంఠేప్రధా రయేత్ ॥ పతిర్దాసోభవేత్తస్యా యంత్రరాజప్రసాదతః । సౌభాగ్యమ తులం తస్యాజాయతేనాత్రసంశయః ॥ నసపత్నీంగణయతి సౌభాగ్యమ దదర్పితాం । ఏకాసువాసినీభోజ్యా చతుర్దశ్యాంసితేతరే ॥ పక్షేపక్షేర తిప్రీత్యై పూజ్యంయంత్రంతునిత్యశః । యాసాంతాసాంనదాతవ్యం యంత్రంసౌభాగ్యవర్ధనం॥ (౧౬)

౮—స్త్రీవశ్యకరం కామరాజాఖ్యయంత్రం — యోషిద్వశ్యం ప్రవక్ష్యామి శ్రుణుదేవి సుశోభనం। రోచనాకుంకుమేనైవశ్రీఖండమృ గనాభినా॥ భూర్జపత్రేతుసంలేఖ్యంజాతీకాష్ఠేనయంత్రకం। ఐంహ్రీంక్లీం చతతోనామఐంహ్రీంక్లీంచ పున స్తథా ॥ ఏవంసంపుటితం కృత్వాచతుః కోణంతువేష్టయేత్। ఉపర్యధోపివిలిఖేత్పంచబీజాని యత్నతః। ఐంహ్రీం క్లీంచతథా ... ఐం

హ్రీంక్లీంచతథైవచ । దళాకృతీస్తుకర్తవ్యా బీజానాము పరిక్రమాత్ ।
ఏవంచతుర్దళంకృత్వా బీజయుక్తంమనోహారం॥ రాజతీంప్రతిమాంకృ
త్వామదనస్యతుకాష్ఠకే। తస్యాహృదితుసంస్థాప్య తద్యంత్రంపూజయేత్త
తః॥ భోగైశ్చ వివిధైర్గంధైర్ధూపైర్దీపైః ఫలైశ్శుభైః। రాత్రౌరాత్రౌప్ర
కర్తవ్యాదినాంతే(ప)త్యహంశుభే॥ ఏవంకృతేచసా నారీ దాసీనూనంప్రజా
యతే। యంత్రంశ్రీరామరాజాఖ్యంమోహిద్వశ్యకరంపరం॥ సంపూజ్యోమ
దనశ్చాత్రరాజికాప్రతిమోదరే। కామోనంగః పుష్పశరః కందర్పోమీ
నకేతనః॥ శ్రీవిష్ణుతనయో దేవః ప్రసన్నోభవమేప్రభో (ఇతిపూజనమం
త్రః) ఏవంనిత్యం ప్రకర్తవ్యం యావత్సావశ్యతామియాత్ ॥ (౧౭)

౯—క్రోధశమనం జామదగ్న్యయంత్రం—శ్లో॥ సుహృదోబం
ధువర్గోవాశత్రుర్వాక్రుధ్యతేయది। తదాతత్కోపశాంత్యర్థంకుర్యాద్యం
త్రంవిచక్షణః ॥ మధ్యేనామలిఖిత్వాతు వర్తులంవేష్టయేత్తతః । ఉపర్య
ధశ్చోత్తరేచదక్షిణేచతథైవచ ॥ బిందువర్యంచతుర్దిక్షు వేష్టయిత్వాలి
ఖేత్తవా । హుంకారంతులిఖేద్గర్భే బిందుమధ్యేఉపర్యధః ॥ దక్షిణేచో
త్తరేచైవ సాధ్యనామచపూర్వవత్ ॥ అంతేహుంకారసంయుక్తమత్ర
పశ్చాత్ప్రసాదయ ॥ ఏతద్యంత్రంసుసంలేఖ్యం తాలపత్రేసువిస్తృతే।
కంటకేనాయసేనైవ విలిఖేత్సోమవాసరే ॥ కులాలమృత్తికామధ్యేయం
త్రంక్షిప్త్వాతుగోలకం । కృత్వాపూజాప్రయత్నేన యస్మాత్కోపఃప్రశా
మ్యతి ॥ జామదగ్న్యంమహాయంత్రం సద్యఃకోపహరంపరం । అక్రోధ
నస్సత్యవాదీజమదగ్నిః దృఢవ్రతః ॥ రామస్యజనకస్సాక్షాత్సత్వమూర్తై
నమోస్తుతే । ఏవంమంత్రంసముచ్చార్య పూజయిత్వాప్రయత్నతః॥ ఏవం
సప్తదినంకార్యం క్రోధాపహరణంపరం । సప్తమేహ్నిపూజనీయోబ్రా
హ్మణో వేదపారగః ॥ నోచేద్దధ్యోదనందేయం మనుష్యాహారపూరితం।
క్రోధస్తస్యహృదయాద్యాతి ప్రసన్నోజాయతేక్షణాత్ ॥ (౧౮)

౧౦—సౌభాగ్యజననంకమలాఖ్యంయంత్రం—శ్లో॥ అతఃపరంప్ర
వక్ష్యా[illegible]యంత్రం సౌభాగ్య[illegible]కరం॥ శ్రీశివా[illegible]వపసముద్దిష్టం యంత్రం

కమలసంజ్ఞికం ॥ తస్యసంధారణాద్దేవి వంధ్యాగర్భవతీభవేత్ । మృతవ త్సాతుయానారీ నాలభేత్పుత్రముత్తమం॥ ధృత్వాతుజాయతేదేవి జీవత్పు త్రానసంశయః॥ రోచనాకుంకుమేనైవ భూర్జపత్రే లిఖేన్నరః ॥ ప్రణవం తులిఖేత్పూర్వం హ్రీంకారస్తదనంతరం । తతోరమణనామంచ హ్రీం కారాంతంప్రతిష్ఠితం ॥ ఉపర్యధోపివిలిఖే తో-హ్రింకార మేకకంతథా। తతస్తద్వేష్టయేత్సర్వం వర్తులంరేఖయైకయా ॥ తస్యోపరిదళాన్యష్టాబీ జాక్షరయుతానిచ। జూంకారంచచతుర్దిక్షు దళమధ్యేతు విన్యసేత్। ఓం కారంచతథాహ్రీంచ జూంకారంచతథైవచ । హ్రీంకారంచ పునశ్చైక్య మేవంబీజచతుష్టయం॥ కోణేకోణేదళేలేఖ్యం మధ్యదేశేతుసాధకః। ఏవం యంత్రంసుసంలేఖ్యం పూజయేత్తుదినత్రయం॥ భోజయేన్మిథునంచైకం లోకేశః ప్రీయతామితి । పశ్చాత్తంతంతునావేష్ట్య త్రిలోకేనవిశేషతః॥ వర్తులంమణివత్కృత్వా హారమధ్యేతుధారయేత్ । ధారణాజ్జాయతేదే విసౌభాగ్యమతులంమహత్॥ పుత్రంచలభతేనూనంవంధ్యాత్వంచప్రశా మ్యతి । కమలాఖ్యంమహాయంత్రం సృష్టంతుబ్రహ్మణాపురా । నదేయం యస్యకస్యాపి సాధకేనవరాననే ॥ (౨౧).

౧౧—సర్వవ్యాఘ్రచోరభయనాశనయంత్రం—శ్లో ॥ శృణుదే విప్రవక్ష్యామియంత్రమరినివారణం । సర్వవ్యాఘ్రభయంనాస్తియంత్రం కరతలేస్థితం ॥ లేఖనేవిధిపూర్వోక్తోద్రవ్యంపూర్వోక్తమేవచ । సర్వత్ర శాంతికేదేవి విధిరన్యోనవిద్యతే ॥ పూజనంచాపిపూర్వోక్తం నియమ శ్చాపితాదృశః । భూర్జపత్రేతుసంలేఖ్యం ద్వితీయంయంత్రముత్తమం॥ హ్రీంకారగర్భమధ్యేతు సాధ్యనామలిఖేన్నరః । తత్రత్పార్శ్వేతుసంయో జ్యంమకారంతదనంతరం॥ లకారంచవకారంచ యకారాంతంప్రతిష్ఠితం। ఊకారస్వరసంయుక్తం శాంతిబీజంమనోహరం ॥ తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్య క్చతుఃకోణంద్విరేఖయా। త్రిలోహవేష్టితంకృత్వా బాహుమూలేగళేథ వా॥ సర్వవ్యాఘ్రభయంహంతి హంతిచౌరభయంతథా, వివిధోపద్రవం హంతినాత్రకార్యావిచారణా ॥ (౨౨)

౧౨—బాలరక్షాయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి బాలానాంశాంతికారకం । యంత్రంరక్షాకరంశ్రేష్ఠం సర్వోపద్రవనాశనం॥ పూర్వోక్తవిధినాలేఖ్యం ద్రవ్యైఃపూర్వోదితైఃక్రమాత్ । భూర్జపత్రోపరిదేవిపూర్వోక్తవిధినార్చనం ॥ మధ్యేనామలిఖిత్వాతువర్తులంవేష్టయేత్తతః। తతశ్చాష్టదళంకుర్యాద్బీజయుక్తంవఃనోహారం । సకారార్ణసవిసర్గాంతార్ణదళేప్రత్యేకశోన్యసేత్ । సంపూజ్యవిధవత్పశ్చాద్బాహుమూలేగళేథవా ॥ ధారయేద్యంత్రరాజంతు లోహత్రితయవేష్టితం। శాకిన్యోవాథడాకిన్యోబాలగ్రహాస్తథాపరే ॥ గచ్ఛంతిబాలకంముక్త్వా యంత్రరాజస్యధారణాత్॥ (౪౯)

౧౩—భూతజ్వరనాశనయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి జ్వరనిర్నాశనంపరం।భూతజంతుజ్వరంహంతివిద్యతేవైద్యకోదితం॥బాలానాంతుసదాకార్యం యంత్రంవైజ్వరశాంతయే ॥ ఉన్మత్తస్యరసైర్లేఖ్యం కర్పటే వైశ్మశానకే ॥ కృష్ణాష్టమ్యాం చతుర్దశ్యాం సంపూజ్య నిఖనేత్తతః । శ్మశానేతు దివైవన్యాన్నిరాహారేణమానవః ॥ చతుఃకోణోపరిచతుర్భవేదషడ్దళంతథా । మధ్యేనామలిఖిత్వాతురకారస్యతుసంపుటే। దళమధ్యేంతగాళేతు రకారం సంప్రతిష్ఠితం ॥ ఏవం వింశతిరేఫాస్స్యుః సర్వాంతత్రక్రమేణతు ॥ సంపూర్యభూమౌసంపూజ్యబలిపుష్పైర్వర్మనోహరైః । తత్క్షణాద్యాతి భూతంతుజ్వరరూపంతు దారుణం॥ (౫౦)

౧౪—సర్వస్తంభనయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సం ప్రవక్ష్యామిసర్వాస్సంరక్షణంపరం । సర్పాదిభిర్యథాబాలఃప్రేతోవాపివిశేషతః ॥ నదృశ్యతేయథాదేవిప్రమాదాద్వహ్నిశాంతయః । పూర్వోక్తవిధినాలేఖ్యం పూజయిత్వావిధానతః ॥ మధ్యేనామ లిఖిత్వాతు వర్తులంతు ద్విరేఖయా । సంవేష్ట్యచదళాన్యష్టౌ హంసబీజార్ణపృథక్పృథక్ ॥ త్రిలోహవేష్టితంకృత్వా బాహుమూలేతు ధారయేత్ । నశ్యంతిదర్శనాత్తస్య దందశూకాశ్చతుర్దిశం ॥ ప్రమాదాత్పతితేపాదే తిష్ఠంతి స్తంభితాధ్రువం । అథదష్టఃప్రమాదేన విషంనైవాధిరోహతి । సర్పాణాం స్తంభనార్థాయ యంత్ర[illegible]॥ (౫౧)

౧౫—భూతత్రాసనయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సం ప్రవక్ష్యామి డాకినీ త్రాసనంపరం॥ భూతప్రేతపిశాచాద్యైః డాకినీ బ్రహ్మరాక్షసైః॥ యదాగ్రస్తోనరఃకోపి నారీవాబాలకోపివా । తదాయంత్రం ప్రకుర్వీత త్రాసార్థంభూతరక్షసాం ॥ ఖడికయా లిఖిత్వాతు ఖర్పరేనూతనేశుభే। చతుస్రస్తిర్యగారేఖా ఊర్ధ్వాస్తాఃపంచరేఖకాః। ఏవంభవంతి కోష్ఠానాం ద్వాదశైవవరాననే। హ్రీంకారంప్రతికోష్ఠేతు విలిఖ్యాథప్రపూజయేత్॥ బలిపుష్పోపహారైశ్చ తతోధూమ్యాప్రపూరయేత్ । సంస్థాప్యచాగ్నేరు పరిజ్వాలయేత్ఖదిరానలైః॥ రుదంతంచమహాభూతం వేపమానంపలాయతే। తత్క్షణాద్బాలకంత్యక్త్వా దేశత్యాగేనగచ్ఛతి॥ (౫౫)

౧౬—గర్భరక్షాకరయంత్రం—శ్లో॥అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి గర్భరక్షాకరంపరం । హాస్తిమదేనసంలేఖ్యం భూర్జపత్రేతుశోభనే ॥ మధ్యేనామలిఖిత్వాతు చతుఃకోణంద్విరేఖయా । సంవేష్ట్యకర్ణికాకారాద్యానర్త్త లాతుచతుర్దిశం ॥ యకారంచరకారంచ విసర్గాంతం పృథక్ పృథక్। కర్ణికామధ్యతోలేఖ్యాః పూర్వవత్పూజయేత్క్రమాత్ ॥ లోహైకేనతుసంవేష్ట్య గర్భిణ్యాఃకంఠతోన్యసేత్ । సుఖాత్ప్రసూతిర్భవతి ఛలఛిద్రంవనశ్యతి॥ (౫౬)

౧౭—గర్భిణీరక్షణంసుఖప్రసూతికరణంయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి అంతర్వత్నీసురక్షణం । యంత్రంయోనివ్యథాంయాతి దారుణంభూతనాశనం ॥ పూర్వోక్తవిధినాలేఖ్యంద్రవ్యైఃపూర్వోదితైః క్రమాత్ । భూర్జపత్రేవిధానేన మధ్యదేశేవిచక్షణః ॥ ప్రణవంచతథా హ్రీందఆద్యంతంనామతోలిఖేత్ । పటవచ్చచతుఃకోణం దీర్ఘంసంవేష్ట్య రేఖయా । ఉపర్యధోఽపిత్రిదళా నోకోణేకైకంప్రతిష్ఠితం ॥ హ్రీంక్షుంచ తథాహ్రీంచ కోణదళగతంలిఖేత్ । క్రోంక్రీంరంచతథాహ్రీంచదళశేషేషువైలిఖేత్ ॥ ఏవంసంలిఖ్యసంపూజ్యంలోహత్రితయవేష్టితం ॥ గర్భిణ్యాఃకంఠదేశేతు ధార్యంయత్నాన్నసంశయః। యోనిశూలం శిరశ్శూలం భూతదోషఃప్రణశ్యతి ॥ సుఖప్రసూతిర్భవతి వ్యథానాశనసంశయః। రహస్యంయంసమాఖ్యాతో యంత్రరాజోమహాద్భుతః॥ (౫౭) *

౧౮—సర్వసౌభాగ్యవర్ధనం సర్వతోభద్రాఖ్యంయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి సర్వరక్షాకరంపరం । ఛలఛిద్రహరంనామ సర్వతోభద్రసంజ్ఞికం ॥ ఊర్ధ్వరేఖాః పంచపంచ తిర్యగ్రేఖాస్తు సంలిఖేత్ । ఏవంకృతేభవంత్యేతే కోష్ఠాష్షోడశసంజ్ఞకాః ॥ అకారపూర్వాఃక్రమశో విలిఖ్యసర్వత్రకోష్ఠేనిశిభూతజేఒహ్ని । భూర్జస్యపత్రే మృగనాభిచందనేహిమేనసంమిశ్ర్యలిఖేత్క్రమేణతు ॥ సంపూజ్యపుష్పైర్వివిధైశ్చగంధైర్ధూపైర్మనోజ్ఞైర్వివిధోపచారైః। సంపూజ్యవిప్రాన్వసనైర్ధనైశ్చయంత్రంచతద్భక్తియుతస్సమర్పయేత్ ॥ సంవేష్ట్యలోహత్రితయేనపశ్చాత్సంహృష్టచేతావిధివన్మనుష్యః । సంధారయేద్దక్షిణబాహుమూలే నారీగళే యంత్రవరంప్రయత్నాత్ ॥ తద్ధారణాత్ప్రాప్తవరప్రసాదం సర్వప్రియో భాగ్యయుతస్సతూర్ణం । సంజాయతే సర్వభయేనహీనోలోకే యథాప్రాప్తమహాష్టసిద్ధిః॥ (౫౭)

౧౯—బంధమోక్షణయంత్రం—శ్లో ॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి బంధమోక్షంమనోహరం । బద్ధోరుద్ధఃక్షణేనైవ ముచ్యతే యత్ప్రసాదతః। యదాకేనాపిసంరుద్ధోనవిందే న్ముక్తిమాత్మనః । తదాయంత్రంప్రకుర్వీతతత్ క్షణాన్ముక్తిదాయకం ॥ కర్పూరకుంకుమేనైవ భూర్జపత్రేసువిస్తృతే । లేఖన్యాయంప్రయత్నేన ఏకాంతే యంత్రముత్తమం । మధ్యే నామలిఖిత్వాతుహృల్లేఖాం తదనంతరం । తతస్తద్వేష్టయేత్సమ్యగ్వర్తులం తుద్విరేఖయా॥ మాంమోచయేతిసర్వత్ర చతుర్దిక్షుప్రవేష్టయేత్ । చతుఃకోణంతుసంవేష్ట్య రేఖాద్వితయకేనతు। పూజనీయంప్రయత్నేన గంధపుష్పైఃఫలైశ్శుభైః ॥ త్రిలోహవేష్టితంకృత్వా బాహుమూలేగళేథవా ధారణాత్ తత్ క్షణాన్ముక్తః సంసారఇవనిర్మమః । స్వస్థతాధారణాన్నిత్యమవరోధఃకదాచన। జాయతేనైవసందేహః స్వప్నేపిహికదాచన॥ (౬౨)

౨౦—ద్యూతవిజయకరణయంత్రం—శ్లో ॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి యంత్రంద్యూతజయావహం। సర్వద్యూతేహిపరమంజయంస్యాద్యంత్రధారణాత్ ॥ [illegible] కోష్ఠకం । త

ద్ధారణాజ్జయందేవి మ్యాతేసర్వత్రనిశ్చితం॥ ఏరండపత్రేసంలేఖ్యం లేఖన్యాకాకపిచ్ఛయా । కజ్జలస్యమషీకృత్వా లిఖేద్రాత్రౌశుచిస్మితే ॥ తిర్యగూర్ధ్వాస్తుసంలేఖ్యా నవరేఖాస్తువిస్తృతాః । ఏవంభవతికోష్ఠాశ్చ చతుష్షష్టిర్వరాననే ॥ మధ్యేబీజాన్సుసంలేఖ్యానులోమప్రతిలోమతః । తేఏవహిపునర్లేఖ్యా శ్శేషకోష్ఠేషుచక్రమాత్ ॥ మైఖైరక్తందయేరు పాకజిజలతందసీచనః। ఛదాహీంయమంత్రంతేష హేష్టివామోక్షిణపాత్రం॥ ఏతాఏవతుబీజానిద్వాత్రింశద్విలిఖేత్క్రమాత్ । స్వేచ్ఛయానీయతే యేన చతుష్షష్టిపదంజనైః॥ ప్రసన్నంతుమయాప్రోక్తం యంత్రంచిత్రం మనోహరం। సర్వద్యూతేజయంప్రోక్తం ధారణాజ్జాయతేప్రియే॥ (౬౧)

౨౧—నిగడబంధమోక్ష కరయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి యంత్రంనిగడమోచనం। హస్తపాదతలేబద్ధో ముచ్యతేయత్ప్రసాదతః॥ కాంస్యపాత్రోపరిలేఖ్యం రోచనాచందనేనచ । కర్పూరకుంకుమాభ్యాంచ మృగనాభియుతేనచ ॥ హ్రీంకారంమధ్యదేశేతు వర్తులంవేష్టయేత్తతః। తతస్తుషోడశదళమకారాది స్వరాన్వితం ॥ తస్యోపరిప్రకర్తవ్యం ద్వాత్రింశద్దళసంయుతం॥ కకారాదిసకారాంతం వ్యంజనానిలిఖేత్క్రమాత్ । ప్రతిష్ఠాప్యమహాపూజాం గంధపుష్పాక్షతైశ్శుభైః । నైవైద్యైర్బలిహారైశ్చ దీపదానైర్మనోహరైః ॥ ఓంనమశ్చండికాయైస్వాహేతి మంత్రేణాష్టోత్తరశతంజుహుయాత్ । పాయసైర్మధుఖాద్యైశ్చ గుగ్గులేనవిశేషతః ॥ ప్రత్యహంతుప్రకర్తవ్యం సప్తమేహానిఖ్యార్యతే। ఉద్ధృత్యప్రణతఃపూర్వం భోజనాగంధరోచనం॥ పానార్థమర్ధకం దాతవ్యం ఘుటికార్ధేనకల్పయేత్ । తద్ధారణాత్ప్రముచ్యేత చిరంబద్ధోపిమానవః॥ (౬౨)

౨౨—బాలానాంజ్వరాదిగ్రస్తం భవనందంతరోగాది కృత్రిమోపద్రవశమనంయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి బాలానాంరక్షణంసదా। యంత్రంజ్వలనరక్ష్యాఖ్య మాయుర్వృద్ధికరంపరం। పూర్వోక్తవిధినాలేఖ్యం, ద్రవ్యంపూర్వోదితైశ్శుభైః । భూర్జపత్రేతుసంలేఖ్యం సాధ్య

నామతుమధ్యతః । తత స్తద్వేష్టయేత్సమ్య క్చతుఃకోణంతు రేఖయా। త స్యోపరిచతుఃకోణం త్రిశూలంకోణతోలిఖేత్ । కోణాంత రేలిఖేద్బీజం చకా రంబిందుభూషితం। ఉపర్యధోంతరాలేతు హ్రీంకారంవిలిఖేద్బుధః॥ ఏవం సంలిఖ్యతద్యంత్రం పూజయిత్వావిధానతః । త్రిలోహవేష్టితంకృత్వా బ ధ్నీయాత్కంఠమధ్యతః । యేచోపసర్గతాః కేచి ద్రోగాశ్శారీరమాన సాః। ఈప్యాకోప స్తథాదోషో దంతానాంసంభవఃపునః॥ నబాధ తేబాల కస్య స్తన్యదోషఃకదాచన॥ (౫౭)

౫౩—ప్రతివాదిముఖ స్తం భనయంత్రం—శ్లో॥ అథాతస్సంప్రవ క్ష్యామి వాచా స్తంభంచసుందరి। ప్రతివాదిముఖ స్తంభం యంత్రంఖ్యా తంతుభూతలే॥ పీతద్రవ్యేణసంలేఖ్యం శిలాసంపుటమధ్యతః। రోచనాహ రితాలంచహరిద్రాంచమనశ్శిలాం ॥ కుంకుమేనసమాయుక్తం పీతద్రవ్యం ప్రచక్షతే । మధ్యేనామలిఖిత్వాతు త్రికోణంవేష్టయే త్తతః ॥ తత స్తద్వేష్ట యేత్సమ్యగ్వర్తులంరేఖయైకయా । తస్యోపరిదలాన్యష్టౌ ప్రకుర్వీతతతః పరం । దళమధ్యే ఖేద్బీజం లకారంబిందుభూషితం । ఏవంచాష్టదళేలే ఖ్యం పూజయేత్కుసుమైశ్శుభై ః॥ పీతవస్త్రై స్తథాధూపైర్దీపైనైవైద్యకైశ్శుభైః। బ్రాహ్మణంభోజయేచ్చైకం పాయసేనగుడేనచ॥ తతోని ఖన్యభూమౌతు స్థాపయేత్పూర్వవత్తతః । వివాదేవ్యవహారేచ శాస్త్ర చర్చానుచప్రియే॥ ప్రతివాదిముఖ స్తంభో జాయతేనాత్రసంశయః । ఏత ద్యంత్రంమహాదేవి సుగోప్యంకథితంతవ॥ (౫౮)

౫౪—శాంతికంపౌష్టి కంనామయంత్రం—శ్లో॥ శృణుదేవిపరం గుహ్యం యంత్రంరక్షాకరంపరం। బాలస్త్రీపురుషాణాంచ మహారక్షాక రంస్మృతం। కాంస్యపాత్రేతుసంలేఖ్యం సుతిథౌశోభనేదినే । రోచనాం కుంకుమేనైవకర్పూరేణవిశేషతః। మృగనాభిసమాయుక్తం జాతీకాష్ఠే నసంలిఖేత్ । ఊర్ధ్వమష్టాభిరేఖాభి స్తిర్యగ్రేఖాభిరేవచ । ఏవమేకోనపం చాశ త్కోష్ఠాశ్చప్రభవంతిహి। ఈశానాదిక్రమేణైవ స్వరాఃకోష్ఠేషుసం లిఖేత్ । ఏవంసంలిఖ్యబీ

జానిత్రిశూలానిలిఖే_త్తతః। ప్రతిరేఖాపరినూనంచతుర్దిక్షుక్రమాల్లిఖేత్। క్రోంకారాస్సప్తసంలేఖ్యాః తుపూర్వపంక్త్యాతుపశ్చిమే॥ ఏవంసంలిఖ్యతద్యంత్రంపూజయెద్భక్తిభావతః। పుండరీకైస్సితాంభోజైః శతపత్రైర్మనోహరైః॥ మాలతీయూధికాభిశ్చ కేతకైర్మల్లికైస్తథా। వకుళైశ్చయథాలాభంఫలైః కాలోద్భవైఃశుభైః॥ నిర్గంధంరక్తవర్ణంచపుష్పంయత్నేనవర్జయెత్। సకర్పూరైఃశ్చతాంబూలైఃధూపైఃదీపైః సితాంబరైః॥ దినత్రయంతుసంపూజ్య నైవైద్యైఃవివిధైఃప్రియె। జపేత్సప్తశతీనిత్యం బ్రాహ్మణాంస్తుదినత్రయం॥ సంపూజ్యసాయసెసైవయథెష్టైన ఘృతేనతు। త్రిదినంభూమిశాయీస్యా ద్భోజనాద్గంధరోచనాం॥ ఉద్ధృత్యఘుటికాంకుర్యాత్త్రిలోహైర్వేష్టయె_త్తతః। తచ్ఛేషంచైవపాతవ్యంపానీయెనవరాననే॥ పరస్యజాయతేక్షోభోవిద్యయావై నియోజితః॥ ఘుటికాంధారయెద్దేవి బాహుమూలేగళేథవా॥ ధారణా_త్తస్యయంత్రస్య ఉపసర్గఃప్రశామ్యతి। అలక్ష్మీఃకలహశ్చైవ దార్భాగ్యంచ విశేషతః॥ యత్ప్రారేణకృతంకించి_త్తత్సర్వంచప్రణశ్యతి। శాంతికంపౌష్టికంనామ దేవానామపిదుర్లభం॥ ప్రథమంయంత్రరాజాఖ్యంసద్యః ప్రత్యయకారకం॥ (౪౫) *

ఏవమేవసర్వాణియంత్రాణిసాధ్యానీతిసాధకానాందిక్.

ఇతి శాంతికమలాకర గ్రంథే విశేష విషయ

సహితే ఉత్తర పీఠికాయాం

యంత్రవిధి నిరూపణ సంగ్రహః

సమాప్తః.

---

* ఈగుర్తులసంఖ్యలు యంత్రచిత్రలేఖనమందున చూచి యంత్రంబులను వ్రాసికొనందగును. తక్కిన యంత్రంబుల కన్నిటికిని ఆరంభమునందుగల యంత్రక్రమము నెఱింగి గురూపదేశ సత్సంప్రదాయము నెఱింగి ప్రయోగించువానికి సమస్తయంత్రంబులు సిద్ధించగలవు.

శ్రీకాశీ విశ్వేశ్వరాయనమః.

శాంతికమలాకరగ్రంథే - ఉత్తరపీఠికాయాం

శ్రీపరాశరోక్త వైదికాగమ సూత్రం.

ఓమథాతశ్శివలింగ విగ్రహప్రతిష్ఠాపనం వ్యాఖ్యాస్యామో పాం చరాత్రం పంచశైవం కేవలంతాంత్రికం పరమహంసంచేతి పంచధావి భజ్య పంచరాత్రో బ్రాహ్మణ స్తస్యకర్మ పాంచరాత్రం క్రియాలింగ విగ్ర హేషు ముద్రాబంధప్రసిద్ధం శ్రుతిమంత్రవర్జం దర్శనసేవాది సర్వేషాం బ్రాహ్మణానాం పంచశైవో బ్రాహ్మణశ్చ పంచశైవంకర్మ తేనజీవతి త థాస్వయంభూతే క్రియాభూతేషు స్వయంభూతంనార్మదం స్వయంవ్య క్తంచ యంత్రం ముద్రా క్రియా మంత్ర మాగమప్రసిద్ధం తత్కర్మసిద్ధం పంచశైవమిత్యాహు ర్దర్శనసేవాప్రసాదేషు సర్వేపిమన్యంతే తత్రనివే దితంనగ్రాహ్యమేతచ్చ శివనిర్మాల్యం త్రిపథగావర్జమంభస్యేత్యారభ్య సర్వలింగగ్గ్స్థాపయతీతివిజ్ఞాయతే- తన్మధ్యవర్తివైదికమాచక్షతే తదేవ కేవలం సర్వత్రకార్యంనార్మదేషు విశేష స్తథావిగ్రహేషు తత్రనివేదితః గ్రాహ్యమేవవైదికాచార సిద్ధత్వాత్ - త్తాంత్రికంతంత్రమాత్రమమంత్ర కక్రియాబహుళం దారుమృణ్మయపాషాణేషు శూద్రజాతిప్రసిద్ధం బ్రా హ్మణాః కేచిదిచ్ఛంతి తత్రభక్తిర్గరీయసీ జీవహింసాః ప్రకుర్వంతి కర్మభీ ష్టాః ప్రకథ్యంతే కైలాసదివ్యక్షేత్రేషు ధ్యానారూఢం పరమహంసం యదాభక్తిఃప్రజాయతే తదాపూజనీయం మానసమిత్యేవ క్రియాలింగ విగ్రహేషు మణియంత్రదారుషుధ్యానగమ్యం స్థాపయంతి తస్యాకర్షణ బలాద్బాహుళకీస్థితి స్తత్రసర్వం పరిగ్రాహ్యమత్రాగమోనాస్తి విశేషో బ్రాహ్మణాదీనామైచ్ఛికీభక్తిర్యథాజాతిప్రసిద్ధంతథాకర్తవ్యం ॥ ౧ ॥ య దాంరుదా శివలింగప్రతిష్ఠాపుణ్యకర్మకరిష్యమాణో వైదికేనాగమేనదీ క్షాంధారయమాణోథశ్శాయీ బ్రహ్మచారీన స్త్రీయోపేతః క్షారలవణ వర్జనంచ శివధ్యానపరో ... సత్యవాదీ సాత్విక

శ్చజితేంద్రియః ప్రకుర్వీత శివసాయుజ్యమేతి నార్మదంవా క్రియాలింగం సపరివారం సంపాద్య – వృషభంచగణాధ్యక్షం లింగంచే ద్వైదికంభవేత్ । అథవా బలిపీఠంచధ్వజరాజంచశాంభవీమితి– శివకాలనక్షత్రేషు విశేషోదగయనేషు దివ్యక్షేత్రతీర్థేషు శివలింగ విగ్రహప్రతిష్ఠాం కర్తవ్యమితి విజ్ఞాయతే తత్రాలయే నిర్మితేయద్భూమేరిత్యాది శివగ్శివమిత్యంతంయథోక్తమాలయసిద్ధిం కృత్వాయథాశక్తికరణం పంచపల్లవం చత్వక్ఫలాని పంచగవ్య పఞ్చామృతాని మధుపర్క–ఇత్యేవ పంచవస్త్రిసూత్రాణి పంచకషాయ పంచగంధ ధాతుపృష్ఠాణి పంచధూప తైలాని పంచబీజధాన్యాని చతుర్దశఇత్యేవ లింగయంత్ర వస్త్రినేత్ర సువర్ణకజ్జలానిధేను త్రిసూల నారికేళ కూశ్మాండాని పంచరత్నయంత్రాణి బలిదీపదర్పణాని సమిచ్చర్వాజ్యకుశతృణాని సృక్స్రువేంధనాదీని సంపాద్యపంచశరావపూర్ణకుంభాని చతుర్వేద మంత్రాగమ బ్రాహ్మణాగ్శ్చ సంపాద్యవ్యాఘ్రాజినరుద్రాక్ష సర్ష పార్క–క్షీర బిల్వపత్రాణి భస్మగోళకానిచ సంపాద్యాష్టబంధనాష్ట పీఠాయశ్శంకుకేతనాని తత్రోక్తదేవతాకలశవస్త్రిప్రతిమాదీని మంగళతూర్యవాద్యాని వాహనాందోళికా చ్ఛత్రచామరాణి దివ్యదుకూలవస్త్రాభరణానిచ సంపాద్య యథోక్త దక్షిణాం ధృత్వా పూజాసంభారవానుపవిశ్య బ్రాహ్మణాణ్ ప్రార్థయేత్ ॥ ౨ ॥

తతః శ్వోభూతేమహాపగాప్సు యథావిధిస్నాత్వా స్వకీయశివాలయే మంత్రసిద్ధై బ్రాహ్మణైస్సహ పుణ్యాహంవాచయిత్వా పవిత్రపాణిః ప్రాణానాయమ్య దేశకాలౌ సంకీర్త్య శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం సపరివారం సంస్థాపయామీతి సంకల్ప్య ఋత్విజః ప్రయుంజానో బ్రహ్మాణమాచార్యం వృణుయాద్బ్రాహ్మణాణ్ జపకర్మసుచ బృహత్సామేతి కంకణంధృత్వా ద్విహస్తమాత్రే చతుష్కోణ కుండే విధివదగ్నిం ప్రతిష్ఠాప్యపరిస్తరణాంతమగ్ని మలంకృత్యాపస్సంపూజ్య పంచశరావేషు చతుర్దశబీజాన్యావాప్య బ్రహ్మాణమింద్రం ధర్మమపాంపతించ సోమమిత్యేతాః పంచదేవతా ఆవాహ్య నిత్యంసంపూజయేద్ధ్యావత్పర్వ పర్యంతం పంచరత్నే

షత్రిశూలాంచిత వృషభధ్వజం సంస్థాపయేత్కర్మాంగం త్రిశూలమా శుశ్శుశానేత్యనువాకంపఠిత్వా ధ్వజమూలేనిధాయార్క క్షీరజలానిరు ద్రమంత్రైరభిషిచ్యసచేతనం సంపూజ్యకూశ్మాండేనిధాయ యావత్కర్మ పర్యంతం చక్రతుండాయేతి ద్వారపాలకౌ సంస్థాప్యసచేతనౌ సమా కుర్యాద్దిక్పాలకాంత్సంబోధ్యదిగ్బంధనం కుర్యాచ్ఛివాలయస్యాయశ్శం కూని సర్వతస్సంకీల్య పంచసూత్రై రావేష్టయేత్ ॥ ౩ ॥ తతఃపరం ధా న్యరాశిం పరికల్ప్యలింగయంత్రం ప్రతిష్ఠాప్య తన్మధ్యే బ్రహ్మకలశేబ్ర హ్మాణమావాహయేత్తమీశానమీశానో నమశ్శంభవేచ నమోహిరణ్యా బాహవే తత్పురుషాయేతి పంచభిర్మంత్రైరుమాపతిం విశ్వనాథమావా హయేత్సద్యోజాతాయేతి పంచదేవాన్నిధనపతయేనమ ఇతిద్వావింశతి ర్మంత్రైరేకాదశరుద్రాన్ ఋతగ్ం సత్యమితి విరూపాక్షంనమస్తేరుద్ర మన్యవఇతి త్రిశతరుద్రాన్గణానాం త్వేతిగణనాథం సహస్రశీర్షమితినారా యణం జాతవేదసమితి ద్వాభ్యాందుర్గాంమాతా మహాసేనాయేతిస్కం దమాదిత్యోవేతి హిరణ్మయమాదిత్యం సహస్రశీర్షేతివిరాజం బ్రహ్మ శినోమే అస్త్వితి చండిం వృషభంమాచక్రతుండాయేతి మహాకాళం చక్రతుండాయేతినందినం తథాభృంగించ నమస్తేరుద్రమన్యవ ఇతిధ్వజం త్రిశూలంనమోస్తు సర్పేభ్యఇతి శేషం నవగ్రహ దిక్పాలకాన్ తత్తన్మం త్రైస్సుపర్ణోసిసువర్ణపక్షాయేతి తార్క్ష్యమిమంమేగంగేసముద్రాదూర్మి రితినదీ సముద్రాన్ భూమిర్ధేనురితి భూమిమాపోనాఇదగ్ం సర్వమిత్యాప స్సలిల మగ్నిమీశఇత్యగ్నిం మానోనియుద్భిరితివాయుం భూరగ్నయేచే త్యాకాశంకళాముహూర్తేతికాలగ్ం సోమోధేనుమితి సోమమగ్నిర్నః పాత్వితినక్షత్రాణ్యాయస్మిన్నితి ఋషీన్యచ్ఛందసేతి ఛందాగ్ంసిధ్రువం తేరాజాఇతిచత్వారి శాకిని డాకినీ గణాగ్ శ్చైతానుక్తదేవాన్ తత్తత్క లశేష్వా వాహ్యావస్త్రాదిభిరలంకృత్య గంధాదిభిరభ్యర్చ్య సమ్యక్పార్థ యేత్ ॥ ౪ ॥ అథశ్రీ శివలింగ విగ్రహాణాంజలాధివాసం కారయేత్ర్కి ర్యాది ...తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణం తద

స్త్వితి బ్రాహ్మణవచనం సర్వత్ర కార్యమంభస్యేత్యనువాకం తజ్జలంస్పృ
ష్ట్వాజపేదేకరాత్రమిత్యాద్యేకరాత్రం త్రిరాత్రంవా మాసద్వయముదా
హృతం అంభస్యేత్యనువాకేన నిత్యంస్పృష్ట్వాజపేజ్జలమితి దేవగర్భం
జలం సంపూజ్యతత ఉత్థాప్య తథాబీజసిద్ధిర్ధాన్యాధివాసేన సప్తగ్రా
మ్యేత్యాది శ్రుతిప్రసిద్ధచతుర్దశధాన్యేషు నిక్షిపేద్యాజాతేత్యనువాకం
ధాన్యరాశిం స్పృష్ట్వాజపేత్తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణం ధాన్యరాశింసం
పూజ్యతతఉత్థాప్య వీర్యతేజోబలవృద్ధి ఘృతాధివాసేన ఘృతమధ్యేవిని
క్షిపేత్ ఘృతంమిమిక్షిరేఘృతస్యనామ ఇత్యేతద్ద్వయం తద్ఘృతంస్పృ
ష్ట్వాజపేత్తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణంతత్ ఘృతంసంపూజ్యతతఉత్థాప్యపం
చగవ్యైఃస్నాపయేత్ బహిఃకాయశుద్ధిస్తప్తఘాతసేదనం తప్తఘాతాది
దోషనివృత్తిరుక్తానుక్తపదైశ్శుద్ధై రగ్నిమంత్రైస్సేచయే ద్దేవత్వసిద్ధిర్ద
ర్భైరారబధ్య పంచవింశతి తత్వసిద్ధిర్యథాక్రమం ప్రకుర్యాద్భూమిర్భూ
మ్నాభూమిర్దేనుర్ధరణీతిపంచధా ధాతుభిరభిషిచ్య తత్తన్మంత్రాభిమంత్ర
ణాత్ పృథివీభూతసిద్ధిరాపోహిష్ఠేతితిసృభిర్హిరణ్య శృంగమిత్యనువాకేన
పంచజలైరభిషిచ్యతత్తన్మంత్రాభిమంత్రణాదభూతసిద్ధిరగ్నేయత్తేతిమం
త్రేణ భస్మనాభిషిచ్య తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణాత్తేజోభూతసిద్ధిస్తవవా
యోరితి మంత్రేణ పంచధూపైః స్నాపయేత్తత్తన్మంత్రాభి మంత్రణా
ద్వాయుభూతసిద్ధిరతః పరంమంత్రైః పంచపుష్పైరభిషిచ్యతత్తన్మంత్రా
భిమంత్రణాన్మహాభూతసిద్ధిరేవం కుర్యాత్పంచ మహాభూతానాం సిద్ధిర్భ
వతి సిద్ధిర్భవతి సిద్ధిర్భవతి ॥ ౫ ॥ ఏవంపంచమహాభూతసిద్ధానాం శివ
లింగ విగ్రహాణాం పంచతన్మాత్రసిద్ధిం కుర్యాద్భూమిర్భూమ్నాస్యోనాపృ
థివీతిద్వాభ్యాం పంచధాతుజలైఃస్నానం తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణ మా
పోహిష్ఠాహిరణ్యవర్ణాఇతిపంచత్వగ్జలైః స్నాసంతత్తన్మంత్రాభిమంత్రణమ
గ్నేయత్తోబృహద్భానోఇతిద్వాభ్యాం పంచపల్లవజలైఃస్నానంతత్తన్మం
త్రాభిమంత్రణంతవవాయువృధస్పతేశ్వత్థేమో ఇతిద్వాభ్యాంపంచకషాయ
స్నానంతత్తన్మంత్రాభిమంత్రణమతఃపరంమధువా తేతిద్వాభ్యాం పంచ

ధుస్నానంతత్తన్మంత్రాభిమంత్రణమేవంకుర్యాత్పంచతన్మాత్రసిద్ధిస్తతఃపం
చకర్మేంద్రియపంచజ్ఞానేంద్రియసిద్ధింకుర్యాదణోరణీయానిత్యనువాకేనస
హిరణ్యానీతిమంత్రాభ్యాం పంచరత్నోదకైః స్నాపయేత్తత్తన్మంత్రాభి
మంత్రణాత్పంచకర్మేంద్రియ సిద్ధిర్హిరణ్యగర్భోయః ప్రాణతోయఆత్తదా
మానోహింగ్సీరాపోహయదితి పంచభిర్మంత్రైః పంచదీపాని దర్శయేత్తత్త
న్మంత్రాభిమంత్రణాత్పంచజ్ఞానేంద్రియ సిద్ధిరథపంచాధ్యవసాయసిద్ధింకు
ర్యాన్మధువాతేతిత్రిభిరాప్యాయధ్వదధిక్రావ్ణోఘృతం మిమిక్షిరేమధు
వాతాస్వాదుఃపవస్వాదుః పవస్వయాఃఫలినీర్యా ఆపోహిష్ఠేత్యష్టభిర్మం
త్రైః పంచమధుపంచామృతపంచనదీజలైః స్నాపయేత్తత్తన్మంత్రాభిమం
త్రణాత్పంచాధ్యవసాయసిద్ధిరథబీజశరీరసిద్ధిస్సకలచరాచరప్రపంచచైతన్య
బ్రహ్మాండశక్తిరూప స్థూలసూక్ష్మకారణ శరీరసిద్ధ్యర్థం గోఘృతైస్స
మ్యక్ స్నాపయేన్నిధనపతయే నమఇత్యాది సర్వోహ్యేష ఇత్యంతం
శివలింగస్యగోఘృతస్నానం సద్యోజాతమిత్యాది ఋతగ్ం సత్యమిత్యంతం
శివవిగ్రహాణాం తామగ్నివర్ణాం గౌరీమిమాయ కాత్యాయనాయేతి
త్రిభిర్దేవ్యాఃగణానాం త్వావక్రతుండాయేతిగణపతేః కుమారం మాతా
మహాసేనాయేతి కుమారస్య వృషభం మాచక్రతుండాయేతి వృషభ
స్యశివోమే అస్త్విత్తిచండికస్యచైవం గోఘృతైఃస్నాపయేత్తత్తన్మంత్రా
భిమంత్రణాద్బీజశరీరసిద్ధిరేవం కుర్యాత్పంచీకరణ సిద్ధిర్భవతి సచేతనం
సమ్యక్కుర్యాన్మధుక్షీరంనివేదయేత్ ॥ ౫౫ ॥ తతోమలసిద్ధింకుర్యా
త్పంచీకరణసిద్ధానాంశివలింగవిగ్రహాణాం బ్రాహ్మణేష్వమృతగ్ం హితం
శుక్రమసీతిద్వాభ్యాం పంచతైలాభిషేచనం స్నానచూర్ణానులేపనముష్ణో
దకస్నానం హిరణ్యవర్ణేత్యాది బ్రహ్మవర్చసాయత్వేత్యంతం తత్తన్మం
త్రాభిమంత్రణం హిరణ్యవర్ణామితిసూక్తేనపంచ పరిమళహరిద్రాకుంకు
మచందనోదకైః స్నాపయేత్తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణం మహారుద్రపురుష
సూక్తశ్రీసూక్త గాయత్రీ పంచాక్షరీత్యాది మంత్రైః పంచబ్రాహ్మణాభి
మంత్రిత [illegible] ంతు దేవస్య త్వే

త్యాదిభిశ్చ తత్తన్మంత్రాభిమంత్రణాద్ర్వైశ్వర్యసిద్ధిః శివలింగవిగ్రహాన్వ
స్త్రీణిసంమృజ్య శివస్యలింగయంత్రందేవ్యాః శ్రీయంత్రం గణపతేర్భద్ర
యంత్రమితరేషాం తత్తద్యంత్రమేతాన్యభ్యర్చ్య హంసతూలికాతల్ప
దివ్యాలంకారశోభిత రుద్రాక్షగోపుర చిత్రగోపుర పటవల్కలకాశ్మీర
భాగినేయ చీనాపుళంజకాది దివ్యదుకూల చిత్రిత నవరత్న ఘంటా
ఝల్లికాతోరణై రుపశోభిత చతుర్దిక్షు శాతకుంభకలశాద్యష్టకేతన
ధ్వజపతాకైః పరిశోభిత డోళాయమాన పర్యంక గోపురాది దివ్యస్థ
లేషు నానావిచిత్ర పంచరంగవల్లిభిరలంకృత సభారత్న మంటపేషు
ధౌత శ్వేత పర్యంకమధ్యే తత్తద్యంత్రాణిసంస్థాప్య సంపూజ్య మల్లికా
కుందవకుళ చంపకా శామంతికా కేతకీ పాటలీత్యాది సౌగంధిక
పుష్పాణి సర్వత్ర పరికీర్య సకలజన మనోరంజనాభిముఖ కృత్యమంగళ
తూర్యవాద్య భేరీభాంకారణ నృత్యగీతోపచారై ర్వైదికాగమసిద్ధదేవా
న్గృహీత్వా భద్రం కర్ణేభిర్మ మాగ్నేభురివంతే రాజా ఇత్యాదిశోభన
మంత్రై ర్బ్రాహ్మణై స్సహోక్తస్థానేషూప వేశ్యదేవతాభిముఖకరణం
కజ్జలై ర్నేత్రచిహ్నం సువర్ణేనకారయేత్తస్మిన్ కాలేద్దృష్టిపథే కేపినస్థే
యుః పార్శ్వభాగేస్థిత్వాయావత్పర్యంకసేవా తావత్ప్రితియామం సక
లోపచారాణి కుర్యాచ్ఛివస్య పురతస్త్రిశూలకూశ్మాండ నారికేళ పూర్ణ
కుంభ బలిదీప దర్పణాని నిక్షిపేదితరేషాం నారికేళ పూర్ణకలశ బలి
ధూపదీపాన్యంతర పటమితికేచిద్బ్రహ్మ స్సర్వశ్చితోధ్వగ్యంచ యజమా
నంచ ధ్యాయేద్రుద్రోఘాతుక ఇత్యాదిస్మరణాత్ ॥ ౭ ॥ తతోయాగశా
లాయా ముపవిశ్యావాహిత దేవతా స్సంపూజ్యయజ్ఞేశ్వర మలంకృత్య
పరిస్తీర్య పరిషిచ్యపాత్రా సాదనంకుర్యా చ్చతుర్దశ సహస్ర హోమ
పర్యాప్తం సమిచ్చరాజ్య కుశతృణాని ప్రయుంజ్య యథాక్రమం కలశా
వాహన దేవతాభ్యస్సమిచ్చరాజ్యద్రవ్యైః ప్రధానహోమం కుర్యా
చ్ఛివముద్దిశ్య తన్మంత్రేణ ద్వాదశసహస్ర హోమంచాంగ దేవతాః
ప్రధానదేవతాః ప్రాయశ్చిత్తాశ్చ హోమశేషం సమాపయేత్పూర్ణా

హుతింపఞ్చత్వాతతో వైదికాగమ మంత్రసిద్ధాన్పర్యంక దేవాన్నమ
స్కృత్యోపప స్పృశ్యాదివత్పరీత్యానువాకం జపేదస్మిన్నహమితి యజుషా
ధనం దేవతాభ్యోదద్యాదయం కలిమిత్యష్టభిర్మంత్రైస్సర్షప ఫలీకరణం
హుత్వా మమాగ్నేవర్చ ఇతిపర్యంక దేవాంత్సంశోధ్య బ్రాహ్మణైస్స
హోత్తర చతుష్పథంగత్వా శీఘ్రమాగత్య ముహూర్తం సాధయే
ద్దేవశరీరస్థదర్భ గ్రంథీన్తత్తత్కలశేషు నిధాయతత్తన్మంత్రన్యాసధ్యా
నజపంకుర్వన్ దేవాన్గృహీత్వా పీఠమాగచ్ఛేత్తతస్సు ముహూర్తేత్రే
పీఠబంధా నమస్కృత్య సవ్యాహృతిం సప్రణవం సర్వలింగం సము
చ్చార్య హృత్పుండరీక మధ్యస్థం పరమేశ్వరం ధ్యాత్వావాహం
త్వేతిమంత్రేణాత్రావాహ్య వైదికాగమ సిద్ధలింగం బ్రహ్మామాయా
విష్ణురూపో మహాపాణిపీఠే బాఢంసంస్థాపయేన్ముహూర్తం రహఃస్థే
యం - స్థాపనముద్రాం ప్రదృశ్య శిలాన్యాసం కుర్యాత్పంచాక్షరం పరి
పఠ్య విగ్రహాణాం తత్తన్మంత్రం సచేతనం సమ్యక్కుర్యాద్ఘంటానాదం
చనవదిగ్బంధనంకార్యం నాపస్పర్శనం ప్రాణప్రతిష్ఠామంత్రైః ప్రాణా
నాయమ్య దర్భగ్రంథిం పునర్ధార్యం తత్తద్దేవతా ముఖ్యకలశాభిషేచన
సువర్ణస్పర్శనాత్కళాసిద్ధిర్భవతి తదాక్షీరం నివేదయే దేవం విగ్రహా
ణాం సుముహూర్తం బ్రూయుర్బ్రాహ్మణాః స్వస్తిమంత్రాన్ ఘంటా
నాదంచ భేరీతూర్యనాదం తమీశానమీశానో నమశ్శంభు త్రయం
పఠేదుదఙ్ముఖోపవిశ్యాత్మా నమేవసమింధేదిగ్దేవతాం నమస్కృత్యసర్ష
పాన్ వికీర్య దిగ్బంధనం కుర్యాత్పాణి మంత్రాన్పఠేత్ ॥ ౭ ॥ తతస్తా
మ్రపాత్రే గోఘృతేస్వనామవాపితు ర్నామకాలనామాని సంలేఖ్యతత్త
న్మంత్రాభిమంత్రణ మగ్నిరాయుష్మానితి పంచభిర్మంత్రైః బ్రాహ్మణై
స్సహాశిషోవాచయిత్వాబాఢం ప్రబ్రూయాచ్ఛ్రియమావాహమే ద్వి
హ్మైకాదశ రుద్రావిది సర్వకలశోదకై స్సహస్రధారాభిషేచనం శతరు
ద్రిమైశ్శతంకుర్యా న్మధుమంత్రాంజపేన్మధు ప్రాశయే త్కజ్జలనేత్రచి
హ్నం [illegible] విగ్రహాణాందుకూలం

శాతకుంభై రలంకృత్య పంచవింశత్యోపచారై ర్మహాపూజాంకృత్వా పరమే
శ్వరం తోషయేచ్ఛివసాయుజ్యమేతి హిరణ్యగర్భే త్యష్టభిర్మంత్రైరష్ట
దీపాని దద్యాద్బలిధూపదీపాని సత్యంప్రపద్య ఇతి దేవాన్స్పృష్ట్వాజప
తితదాదర్భోల్కమన్యేన కారయేచ్చతుష్పథే మహోత్సవాని బ్రా
హ్మణాన్ భోజయేదృత్విజస్సంపూజ్య సంస్థాపితానాం దేవానాం ప్రణీ
తాద్భిస్సంమార్జనం హోమశేషం సమాపయే దేవంబ్రాహ్మణోపి
క్షత్రియాదీన్ బ్రాహ్మణాయ సర్వందద్యాద్యథావిధి । మయాసంపాది
తంక్షేత్ర మిదంద్రవ్యం శివాలయం । తుభ్యంసంప్రదదేనోనః ప్రతిష్ఠాం
కురుశూలినః । ఇత్యుక్త్వాస్థిరచిత్తోవిధేయశ్చ యథాజాతిక్రమంకుర్యా
దాచార్యాయ నిర్ణయ గోధనాని దద్యాత్ఫలం క్రీణీయా దిహలోకే
ఫలంభుంక్తే శివలోకే మహీయతే శివలోకే మహీయత ఇత్యాహ
భగవాన్ పరాశరః ॥ ౯ ॥ అథోత్తరంపరిచక్షతే శివాలయేపంచసూ
త్రే పతితపాషండపాపిష్ఠ కుష్ఠవ్రాత్యానాం వైశ్యశూద్రచండాల సంక
రజాతినికృష్టానాం శ్వానకుక్కుటగార్ధభానాం గృధ్రవాయసాదిదుష్టజం
తూనాం జ్ఞానతోవాజ్ఞానతోవా రాజచోరకాలవైపరీత్యేన ప్రవేశనేస్ప
ర్శనేచప్రాయశ్చిత్తీభవే త్పంచసూత్రక్రమోభేద స్తత్రాద్యద్వితీయాచ
తత్రాయంక్రమః । వృషభంచగణాధ్యక్షం లింగంచేద్వైదికంభవేత్ ।
అథవాబలిపీఠంచ ధ్వజరాజంచశాంభవీం । ఇతిఛందోగాస్తత్రాద్యేన
దోషః। పంచసూత్రసంప్రోక్షణం తదేవప్రాయశ్చిత్తం తద్విధానంవక్ష్యే
మోష్టబంధనం చెచ్చలనమగ్నిదగ్ధంచ పునస్సంస్థాపనంకార్యముక్త పూ
ర్వప్రకారేణరహస్తత్త త్స్థాపకోవాతదీయసంప్రదాయకోవాపూర్వదీ
క్షాంప్రకుర్వీత శుచిర్భూత్వాసునక్షత్రే చతుర్వేదవిదోవరాన్బ్రాహ్మణా
నాహూయ పుణ్యాహంవాచయి త్వాంభస్యేత్యారభ్యవిశ్వంభూత మి
త్యంతమవిచ్ఛిన్నాభిషేచనం శివంస్పృష్ట్వాజపేన్మంత్రం తామగ్నివర్ణాం
గౌరీమిమామాయహిరణ్యావర్ణామితి మంత్రైరవిచ్ఛిన్నాభిషేచనము మాం
స్పృష్ట్వాజపే న్మంత్ర మష్యేషాం దేవానాం తత్తన్మంత్రైక్రమంకుర్యా దే

వంప్రకారేణవక్రతుండం చక్రతుండంకుమారంచండికేశ్వరం । భృంగీశం నందికేశంచ బలిపీఠంధ్వజంక్రమాత్ । యాఃకాశ్చదేవతాస్సర్వాస్త్రిశూలంచోక్తదేవతాః । ఇత్యేవమభిషిచ్యాభిమంత్ర్యకలశస్థాపనంకుర్యాత్తత్రాయంక్రమః బ్రహ్మాణమీశానంసపరివారముక్తమేతద్దిక్పాలకాన్నవగ్రహాన్నారాయణమాదిత్యం పృథివీనదీసముద్రాంశ్చరుద్రసంఘానావాహ్యాగ్నిమలంకృత్యయథావిధిక్రమేణేతాం తిలమిశ్రచరుద్రవ్యైస్సమిదాజ్యైశ్చతుర్వారం తత్తన్మంత్రైర్యథాలింగం సవ్యాహృతిభిఃకృత్వా మహేశ్వరంతోషయేద్బ్రాహ్మణాస్తత్తన్మంత్రైః కలశాద్భిస్సమ్మార్జనం ప్రాణప్రతిష్ఠాంకృత్వా॰ తత్తద్దేవాంత్సమభ్యర్చ్య మంగళతూర్యనిస్వనైశ్చతుష్పథే త్రిశూలేనహిరణ్యానాభయేతి బలిస్థానేబలిందత్వా మహోత్సవం మహేశానమితరేషాం విగ్రహాణాంమహానందకరం కుర్యాద్ధోమశేషం సమాపయేత్పూర్ణపాత్రజలైర్దేవాంత్సమ్యక్సంమార్జయేత్తామ్రపాత్రేగోఘృతే హోమభస్మసమాదాయ దేవనామానిసంలేఖ్యాగ్నిరాయుష్మానితి పంచభిర్మంత్రైర్దేవానామభిషిచ్యతత్తన్మంత్రాం జపేచ్ఛిలాన్యాసంకృత్వా తద్రహస్యంభవేద్దిగ్బంధనం కుర్యాత్తత్సంపూజ్య వస్త్రాదిభిరలంకృత్యతదాసర్వే బ్రాహ్మణాశ్చమంత్రపుష్పాంజలిం దద్యాద్బలిదీపదర్పణాని దర్భోల్ముకంకృత్వాతదా సత్యంప్రపద్యేతిదేవాన్స్పృష్ట్వా జపేత్క్షేత్రపాలబలిందత్వా జలంస్పృష్ట్వాత్రిరాచామేదాచార్యమలంకృత్యధేనుం దద్యాత్సవత్సకామృత్విజస్సంపూజ్యబ్రాహ్మణాన్భోజయేచ్ఛివసాయుజ్యమేతి ॥ ౧౦ ॥ అథైవంవైదికాగమప్రసిద్ధానాం పాంచరాత్రవంచితానామవిచ్ఛిన్నపూజితానాంమహాదేవవిగ్రహాణాం మహోత్సవంకల్యాణంమానవానాం విలాసార్థముత్సవాంగం ప్రకుర్యాచ్చ— తద్విధానం ప్రవక్ష్యామోసోమమర్యణ్ణం త్రిరాత్రం త్రిసంధ్యాసుత్రిసహస్రజపంకుర్యాత్త్రిశూలేనత్రిరావృత్యాత్రిదినేషుబలింపథిదద్యాన్మహోత్సవైర్దేవానాహూయ శివమందిరం త్రివిష్టపత్రిద [illegible] పటం మహోత్స

ముద్ధరే దూర్ధ్వభాగం-మహావిష్ణుం మహాదేవీంమహేశానం మహే
శ్వరీం । విధింసరస్వతీంస్కందం గణనాథంచచండికాం । దేవసేనాంసు
పర్ణంచ సోమమర్యమణం పరమహర్షింసమహేంద్రాది దిక్పాలకాంస్తత్ర
న్మంత్రై గావాహ్యోర్ఘాయంతే ష్సురాదయఃపూజయిత్వా బలిందద్యా
ద్బలిపీఠేత్రి సూలేనవేదికాయాం కలశేషూక్తదేవానావాహ్య హో
మకుండంసమభ్యర్చ్య త్రిదినేషు యథాక్రమంప్రత్యహంసంధ్యయో
ర్హోమశ్శైవశాఖాయథాక్రమం నాందీపుణ్యాహసహితం రక్షాదీక్షాంప్ర
కారయేదంకురార్పణ బీజానాంబ్రాహ్మణానాం సమభ్యర్చ్యమహావాద్య
కుంభంకుర్యాత్కాత్యాయనీ కపర్దినోర్మధుపర్కం ఘృతోదనంనివే
దనం నవాంబరంశిబికంచ శిరఃఫాలేశిరఃకల్యాణ చిహ్నితంమహాపర్వత
మూలపర్వతహిమవత్పర్వతానాంపుత్రికాం పార్వతీంకన్యాంశుభామను
స్మరేయుశ్చపరశివపరమేష్ఠి శివపరాపరశివగోత్రాయ వ్యావహారికసదా
శివాయశుభాయ వరాయదదామీతివదేత్తదా । దానంకుర్యాద్వరాం
జలౌ తతశ్శుభవచనాని గుడజీరకాక్షతాని పయోమధుఘృతమిశ్రి తా
నవరత్నయుతాన్యక్షతారోపణానిదంపత్యోశ్శుభాని మంగళ కన్యకా
కంఠే మంగళసూత్రంశివో బధ్యాద్ధ్రువంసప్తర్షీన్ స్మరేదితిశివం ॥౧౧॥

శ్లో॥ ఏవంకృత్వా మర్త్యలోకే విశాలంసాంగంలింగస్థాపనం పుణ్యకర్మ।
లోకేమర్త్యస్సర్వపూర్ణార్థకామో యస్తస్యాంతే సాంబసాయుజ్యమేతి॥

ఇతి శ్రీపరాశరోక్త వైదికాగమసూత్రం సంపూర్ణం.

శ్రీసాంబసదాశివ ప్రసాదసిద్ధిరస్తు.

గ్రామదేవతా ప్రతిష్ఠాది విచారః.

శ్రీగణేశాయనమః – పరాశరసూత్రం – అథగ్రామీణాః స్వేషాం
సమష్టిక్షేమాయ స్వస్థానీయే గ్రామాద్బహిర్వా గ్రామశక్తిం ప్రతిష్ఠా
ప్యపూజయే వైష్ణవా గ్రామమధ్యేశాక్తా బహిఃకాపాలికాశ్శ్మశానే
గాణపతాద్వారదేశే స్తంభదేశేవా అన్యేత్వంతరావణిజాః పణ్యవీ
థ్యాం సర్వేజలనికటే వనేవా పాషాణదారు మృణ్మయా యతనేష్వ
ర్చయేయుః ॥ ౧ ॥ తత్రదేవతా బ్రాహ్మణః కపాలం విష్ణోశ్శిరో రేణు
కామస్తకం ద్రౌపదీమూర్తి స్సీతాతనుః ప్రమథాశ్శైవా వైష్ణవాః
పారిషదోగ్రహాయోగి న్యశ్శక్తయో నానావిధాదారు శిలామృణ్మయా
జాతాభిష్టా యేచయోగతోనసిద్ధిం గతాస్సనశ్శైవ శ్రీశంకుర్ఘటో
త్కచఇత్యాద్యా దేవకీగర్భోద్భూతా బహురూపిణీ దుర్గాచశక్తిః పూతనా
ద్యాబాలఘాతిన్యో భూతప్రేత పిశాచాశ్చ కూష్మాండశాకినీ భేతాళా
ద్యాయక్షాః కిరాతదేవీ శబరోరుద్రశ్చ శతకోటిరూపాణి రౌద్రాణిమా
తంగీశ్యామలోచ్ఛిష్ట గణపతిరుచ్ఛిష్ట చాండాలీసురాభాండేశ్వరో మో
హినీ రాక్షసీ త్రిపురాలంభిణీ సౌభదేవీ సాముద్రికా వనదుర్గా జలదు
ర్గాగ్నిదుర్గా ఆత్మహంతారశ్శిక్షితాః పతివ్రతాశ్చద్రవ్యదేవ్యో గుణదే
వ్యోక్రియాదేవ్య ఇత్యాద్యాగ్రామదేవతా స్సమవాయేన పూజ్యతేసీధు
మాంసబలిభిర్దీపై రుత్సవైశ్చ తత్రఘాతుకా వీరానుయాయినో భైరవా
నుయాయినశ్చ భైరవమహాకాళ వీరభద్రావృషభో గణపతిహనూ
మాంశ్చ తత్రశాస్తావిశేషేణ భైరవోర్చ్యతే శూలినీప్రత్యంగి రాశ్మ
శానవాసినీ కృత్యాచ ॥ ౨ ॥ రూపాణ్యేషాంతత్తత్పురాణోక్తాని దేవ
కరవీరరక్తకరవీరశ్వేతార్క నీలోన్మత్తజపాపిచు మందస్నుహ్యాద పత్ర
పుష్పనిర్యాస క్షీరాద్యైరర్చయిత్వాగ్నికుండస్య ప్రాదక్షిణ్యేన ప్రా
చ్యామగారస్యధ్వజస్తంభే పశుంసన్నహ్య కృష్ణఛాగం బస్తంమహిషం
వావీరావేశీ ఖడ్గేనో త్కృత్యతస్యపాదం తన్ముఖేసంకీల్య తచ్ఛిరసి దేవ
తాభిముఖం తైలశరావంనిక్షిప్య నూతనవాస సాదీపంప్రజ్వాల్యవాద్య

ఘోషేణ మహానృత్తేన చండాలాదేవీంస్తువంతి గ్రామిణా అన్యేచదర్శ
నప్రసాదమాత్రం శిరసావహంతి ప్రసన్నాయదిగ్రామదేవతా గ్రామే
తస్మిన్ మారికారోగ పశురోగదుర్భిక్షరోగాదయః శామ్యంతినాగ్నిగే
హాతి ప్రదహేన్ననదీజల మాప్లావయేదప మృత్యుర్నశ్యతి నైవసర్పవృ
శ్చికాదయో విషవీర్యాబాధంతే నఖినోదంష్ట్రిణశ్చారణ్యగాః కిటిభ
ల్లూకవ్యాఘ్రసింహాదయోహింసంతి యోగక్షేమః కల్పతేరాష్ట్రేచప్ర
జాక్షేమోభవతీతి విజ్ఞాయతే ॥ ౩ ॥ ప్రతిష్ఠాయామాచ్చాదీక్షితః పిశితే
నపరిస్రుతాచ మధునామద్యేన ఘృతేనక్షీరేణ చమానవీయేన శిరసా
తత్ప్రతినిధి నారికేళఫలేన ప్రాణప్రతిష్ఠాదభిః కుక్కుటాదిభిరలంకృతే
మంటపే ప్రతిమా అలంకృత్యలోహితాన్నాది బలిభిరారాధ్య కేచిదు
పాసకాస్స్వస్వాంగాని ఛిత్వాప్రయచ్ఛంతి నాత్రోద్బంధనం నైన మపకు
ర్వంతి సాహసోవా విషవీరాణాం కలాప్రత్యక్షీభవతి ఫలంప్రత్యక్షీభ
వతిఫలమేతదేవకలా శూద్రాణా ముచితమిత్యాహ భగవాన్పరాశరః॥
౪ ॥ ॥ * ॥ ॥ స్మృతిపురాణసముచ్చయే—పల్లీపక్కణ ఖేటానా
మాభీరశిబిరస్యచ । కిరాతపాళికాయాశ్చ పూగశ్రేణివణిక్పథాం । శూ
ద్రాణాంకర్షకాణాంచ నగర్యాంపత్తనస్యచ । గ్రామస్యచోప గ్రామస్య
త్వాష్టానివాసస్య పద్ధతేః । గ్రామచండాలవాట్యాశ్చ విలోమావాసక
స్యచ । తథాపుల్కసవాట్యాశ్చకువిందావాసకస్యచ । దేవ్యోయాశ్చా
భిమానీయాః కథ్యంతే గ్రామదేవతాః -- ఇతి ॥ ॥ ఆగమస్మృతిసార
గ్రంథే—బ్రాహ్మణానాం శివోదేవః క్షత్రియాణాంతు మాధవః । వై
శ్యానాంతు భవేద్బ్రహ్మశూద్రాణాం గ్రామదేవతాః। తస్యేదంవ్యాఖ్యా
నం-శివోగ్నిర్వేదశ్చమాధవోధర్మోయజ్ఞశ్చబ్రహ్మాతుబ్రాహ్మణాఏవగ్రామ
దేవతాః పరాశరోక్తాశ్చాతుర్వర్ణ్యేనయథాక్రమ మర్చ్యంతఇతి ॥ ॥
దేవీయామళేగ్రామ దేవతాఉక్తాః—కాలకర్మవశాజ్ఞాతాః కల్పితా
బుద్ధియోగతః। స్వదేశభాషానామాద్యైరర్చ్యంతే గ్రామదేవతాఇతి।
తేషామర్చనంచ బ్రాహ్మణా అపిశిష్టసంతీత్యేకే- భగవంతంసర్వాత్మకం

తజ్జలానితి శాంత ఉపాసీతేత్యాది శ్రుతివచనైః బ్రాహ్మణస్య సర్వం బ్రహ్మమయా భవంతీతి నిర్దిష్టం । ఏతద్వై కామినాముక్త మకామానాం న కించన । గ్రామిణో గ్రామరక్షార్థం పూజయేద్గ్రామదేవతాః । ఇంద్రాక్షీప్రముఖా దేవ్యస్సర్వదేవాంశసంభవాః । శక్త్యా తత్ర పూజ్యంతే నానారూపాః కలౌ యుగే - ఇతి ॥ ॥ తత్ర గ్రామదేవతా ఆహబప్ప దేవః—శివశక్తిస్సువర్ణాంబా రేణుకశ్చాణిమా తథా । వీరాంబా మారికా గంగా ఫలగౌరీ చ నగ్నికా । అర్కాకా వీరభద్రశ్చ వీరశ్వపతి రేవ చ । భిల్లః కిరాతో సిద్ధశ్చ ద్రౌపదీ చా గ్రిజా తథా । గర్వాంబాచార్యనాథశ్చ భవానీ సిద్ధపూరుషః । రాదీ రుద్రా మహారాష్ట్రీ మానికా రుద్రసంఘికా । మూకాంబా వల్లవాస్సర్వే కృష్ణభక్తాశ్చ యాదవాః । లక్ష్మీస్తారా బ్రహ్మా రక్షస్తృణాంబా ఫుల్లలోచనా । ఘర్మ ఈశో సురశ్చైవ శరభః ఖడ్గ రావణః । సంగమేశో మహాదేవీ రుద్రాణీ చండికేశ్వరః । వినాయకశ్చైకమాతా చింత్యే శివరణా తథా ।। వల్మీకినీ చ భేరుండా దుర్గాంబాచార్గళాంబికా । జ్యోతిర్మహేశో యోగీ చ యోగినీ బకళా తథా । శుకహస్తాశ్శృంఖలికా మాయూరీ సింహవాహినీ । వారుణీ శష్కులీ కృత్యా రాక్షసీ చంద్రశేఖరా । నిర్గుండికార్కవృక్షస్థా ప్రస్థా పర్యంకవాసినీ । అంజనాభూశ్చ నిర్యాస స్తటా కేశో్యషధీశ్వరీ । వ్యాఘ్రేశశ్చ ధనుష్కోటీ స్తులాకోటిస్తథేంగిరా । ఉపలా నాగరూపా చ జటీశాస్తా చ భైరవః । ఋష్యశృంగో జామదగ్న్యః పార్షతశ్శకునశ్శమీ । దృషద్వానీకటనాథా చ మహాగండా చకుండికా । శ్రేణికా చాణఖేలా చ కూష్మాండశ్చ వినాయకః । మసూరికా హిపేనా చ తులసీ పశువత్సపా । రేతశ్శిరా మహావిష్ణుః కాంచ్యాం సిద్ధేన పూజితః । ప్రతీతికస్తమాలశ్చ గంగాభృచ్ఛదుకూలికా । నీలశ్చ మిహిరస్స్వామీ స్ఫోటాంబా చ మునీశ్వరః । చాలినీ శూర్పికా చైవ గృహయోధకయోధపాః । మలినీ యక్షరూపా చ మార్కటోలూఖలాత్మికా । హైయంగవీ నామ ముసలీ కుమారీ బాధరూపిణీ । జలమూర్తిశ్చాగ్నిమూర్తిశ్చ క్రీవాకాదినాయకాః । లంఖినీ పూతనేత్యాద్యాః పూజ్యంతే గ్రామదేవతాః — ఇతి ॥ ॥ ఇతి గ్రామదేవతా ప్రతిష్ఠా విచారః.

శ్రీరస్తు.

హ్రీంనమశ్శివాయై.

శ్రీభువనేశ్వరీ కచ్ఛపుటీ తంత్రగ్రంథః.

(బ్రహ్మశ్రీమద్బ్రహ్మవిద్వర సిద్ధాంతి సుబ్రహ్మణ్య మనీషి పరిష్కృతః).

శ్రీమహాగణపతయేనమః ॥ నమస్కృత్యమహాదేవం సృష్టిస్థిత్యంతకారిణం । యంత్రంకచ్ఛపుటీసంజ్ఞం సరహస్యంనిరూప్యతే॥ ౧ ॥ భువనేశ్వరీకచ్ఛపుటీ యంత్రారంభః ॥*॥ పురాలోకోప కారాయశివేనపరిభాషితం । సంఖ్యాయోగఫలంచక్రంవర్ణయోగై రభీష్టదం ॥ ౨ ॥ ఊర్ధ్వరేఖాలిఖేత్పంచ తిర్యక్పంచతథాలిఖేత్ । కోష్ఠషోడశకంచక్రంజ్ఞాతం కటపయాదిభిః ॥ ౩ ॥ రాజ్యం ౨౧ వీరో ౪౨ బలి ౨౨ ర్యజ్వా ౧౪ యోగీ ౧౩ గావో ౨౪ వయో ౪౨ రురుః ౨౨ । ఏకాద్యష్టాంతికం తత్రస్థానేష్వేతేషుసంలిఖేత్ ॥ ౪ ॥ ఆద్యేనలక్ష్య తేపేధిరుత్త రేణతథాగృహం । ధ్రువాష్టక మిదంచక్రం సమంసర్వేషుకర్మసు ॥ ౫ ॥ అర్ధీకృత్యయదిష్టం తదేకోనక్రమశోలిఖేత్ । భోగీ ౪౨ రఘు ౨౪ పటు ౧౧ ర్గౌరీ ౩౨ లంకా ౩౧ పుత్రః ౧౨ ఖగో ౨౨ విభుః ౪౪ ॥ ఉక్తమక్షరసంఖ్యాభి రథవాపారిభాషికైః ॥ ౬ ॥ శూన్యంశూన్యంకరా సప్త ఋతవోవహ్నయ స్తథా । ఖంఖంఖంఖంగజాశ్చంద్రో వేదాబాణాశ్చఖంచఖం ॥ ౭ ॥ ఇత్థంవాధ్రువసంస్థానం గణితేనాంకపూరణం । ఏకాదిషోడశాంతానాం సంఖ్యానాంసన్నివేశనే ॥ ౮ ॥ యయాకయాపివిధయా సమకోష్ఠచతుష్టయే । చతుస్త్రింశతిశేవస్యా త్సమష్టిరైక్యవహీయతే ॥ ౯ ॥ న్యూనోద్దేశేతతోజ్ఞేయం లిఖితస్యచలేఖనం । నాధికేపునరావృత్తి స్సంఖ్యానాంతత్రవిద్యతే ॥ ౧౦॥ ఏవంసమసమష్టీనాం సమచక్రేనివేశనం। సమకోష్ఠేషువిషమా సమష్టిర్యదికాంక్ష్యతే ॥ ౧౧ ॥ ఏకస్యపునరావృత్తిరేకంవాన్యూనమంకకం । ఇచ్ఛావికల్పాదుద్దేశో నాంకవిచ్ఛేదలక్షణం ॥ ౧౨ ॥ (అథవాధ్రువసంఖ్యాభి ర్యథాస్థానంయథాం

కనం) దండఃపార్శ్వంచకోణంచ చక్రంవ్యస్తమితిక్రమాత్ । నామాని
పంచవేధానాం నిర్వేధంచక్రముచ్యతే ॥ ౧౩ ॥ సంఖ్యాయోగఫలంచ
క్రం పంచవేధవివర్జితం । బీజంహిసర్వసిద్ధీనాం మయాయబ్రూహిపా
ర్వతి॥౧౪॥ ఇతిశ్రీ ఉమామహేశ్వరసంవాదే మయాసురోపదేశేకక్షపుటీ
విధానతంత్రే భువనేశ్వరీ సంఖ్యాయోగవిధిర్నామప్రథమోధ్యాయః॥౧॥

ఓం ॥ యంత్రేతుభువనేశ్వర్యా మధ్యేమాయాంచతృష్వపి । పా
ర్శ్వద్వయేలిఖేద్దేవ్యావాగ్బీజంకామమేవచ ॥ సాధ్యనామచతత్రైవ కర్మ
సంధానలక్షణం। ధురివేషూదితమార్గేషు సర్వాన్హ్రస్వాన్లిఖేత్సహ॥
౨ ॥ అధురివేషుచతత్రైవ స్వరాన్దీర్ఘాన్ లిఖేత్సహ । కర్మచోదిత
మంత్రాంశ్చ మాయయాసహసంలిఖేత్ ॥ ౩ ॥ కాదిఝాంతాన్ధురి
వేలిఖ్య టాదిధాంతాన్పరేలిఖేత్ । ఞాదిలాంతాన్ ధురివేలిఖ్యనాదిరాం
తాన్పరేలిఖేత్ ॥ ౪ ॥ జఞక్షైరుర్ఝ్ఞిత్రైర్వర్ణైః ప్రతిలోమానులోమ
తః । రేఖాగ్రేవిలిఖేచ్ఛూలాన్ హ్రీంకారంమధ్యశూలకే॥ ౫ ॥ తత్పా
ర్శ్వశూలయోర్లేఖ్యే బీజేపాశాంకుశాహ్వయే । దిక్పాలకాక్షరంది
క్షు మాతృణామక్షరాణ్యపి ॥ ౬ ॥ క్షేత్రాధీశాన్లిఖేదష్టౌదిగ్గజాష్టక
మేవచ । మహానాగాష్టకంచైవవైనతేయాష్టకంతథా ॥ ౭ ॥ తతోగ్ర
హాణాంనవకం రాశిద్వాదశకంన్యసేత్। మరుతాంసప్తకంచైవ పంచబా
ణాంస్తథాలిఖేత్ ॥ ౮ ॥ పక్షిణాంపంచకంచైవ గణనాథచతుష్టయం।
ఉపర్యుపరివిన్యస్య హ్రీంకారేణచవేష్టయేత్ ॥ ౯ ॥ రంఘుంఝుంయం
త్రబీజాని ప్రతికోష్ఠేషువిన్యసేత్ । యుగ్మేతరాయాస్సంఖ్యాయాః పూ
ర్వాంశాంత్యేతుయత్కృతం ॥ ౧౦ ॥ సంఖ్యాయామపరాంశాద్వా లిఖే
చ్ఛేషంతుపూర్వవత్ । ఉపాంత్యేచాష్టమేచాద్యేదశమేనవమేద్వయే॥
౧౧ ॥ సప్తమేంత్యేప్రయోక్తవ్య మూనైకార్ణంసమాలిఖేత్ । యం
త్రంకచ్ఛపుటీసంజ్ఞం సంఖ్యాబీజసమన్వితం ॥ ౧౨ ॥ ప్రసాదాద్భువనేశ్వ
ర్యాఃసర్వసిద్ధిప్రదంభవేత్॥ అత్రబీజ వివేకాయ పృథగుద్ధృత్యకథ్యతే॥
౧౩ ॥ [illegible] —క్రోం—ఇంద్రా

ద్యష్టదిక్పాలకబీజాని లం-రం-హం-షం-వం-యం-సం-శం ॥ సప్తమా
తృకాబీజాని ॥ అం-ఇం-ఉం-ఋం-ఌం-ఏం-ఓం క్షేత్రపాలబీజాని ఆం-
కం-చం-టం-తం-పం-యం-శం ॥ దిగ్గజాష్టకబీజాని ॥ అం-క్షం-సం-
వం-హం-యం-పం-కం-మహానాగబీజాష్టకం ॥ గం-చం-క్షం-సం-జం-
భం-శం-బం ॥ వైనతేయబీజాష్టకం ॥ వం-సం-గం-కం-చం-జం-పం-
టం ॥ నవగ్రహబీజాని ॥ లం-వం-రం-యం-కం-ఇం-ఏం-తం-నం ॥ రాశి
ద్వాదశకం ॥ అం-ఆం-ఇం-ఈం-ఉం-ఊం-ఎం-ఐం-ఓం-ఔం-అం-అః॥
మరుతాంసప్తకం-ఐం-రం-త్రం-ఘుం-యం-సుం-హం ॥ పంచబాణబీజా
ని ॥ శం-చం-భం-శాం-ఆం ॥ పక్షిపంచకం ॥ అం-ఇం-ఉం-ఏం-ఓం ॥
గణనాథచతుష్టయం ॥ గం-ఓం-సుం-క్షుం ॥ సురద్రుమబీజాని ॥ సం-
కం-క్షుం ॥ శ్రీబీజం ॥ శ్రీం ॥ ఇతిబీజవిన్యాసః ॥ అమిత్యనుస్వారః-అః ఇతి
విసర్గః ॥ ॥ అనుస్వార విసర్గాభ్యాం సహితాహిచతుర్దశ-స్వరా
షోడశవిజ్ఞేయా అకారాద్యాశ్చమాంత్రికైః॥ ౧౪॥ ఇతి కచ్ఛపుటీతంత్రే
ఉమామహేశ్వరప్రోక్తే బీజాక్షరవిన్యాసవిధిర్నామద్వితీయోధ్యాయః॥

ఓం ॥ యంత్రప్రయోగవిజ్ఞానం వక్ష్యామిసహమంత్రకం । వశ్య
మోహనవిద్వేషోచ్చాటనాకర్షణానిచ ॥ ౧ ॥ స్తంభనంమారణంభే
దః ప్రయోగా అష్టధామతాః ॥ ఐచ్ఛికా ఆత్మయోగేనఫలవైచిత్ర్యద
ర్శకాః ॥ ౨ ॥ హుంపిద్వేషే ఫడుచ్చాటె ఖేఖేచైవతుమారణె । నమ
స్తంభేవషడ్వశ్యే వౌషడాకర్షణెతథా ॥ ౩ ॥ క్లీంమోహనేచకడ్భేదె
పల్లవాఃపరికీర్తితాః ॥ అకారాదిస్వరద్వంద్వం ప్రత్యేకంచాష్టకర్మసు ॥
౪ ॥ అథవశ్యమంత్రః॥ ళంహ్రీంపంఖంవషట్ సర్వ జనంమేవశమానయ
స్వాహా ॥ ౫ ॥ అథమోహనమంత్రః ॥ ళంహ్రీంహ్రీంలంలీంక్లాంక్లీం
క్లూంక్లైంక్లౌంక్లః హంసకలం మోహయసర్వేంద్రియాణి ప్రేరయప్రసీద
మహామాయె సర్వమోహిన్యైనమః ॥ ౬ ॥ విద్వేషణమంత్రః ॥ ఓం
హ్రీంరంహ్రీంహుంభువనేశ్వర్యైనమః ॥ ౭ ॥ అథఉచ్చాటనమంత్రః ॥
ఓంహ్రీంరంరంళంహరిహరదేవిప్రతిపంథిముచ్చాటయ ఫట్ శీఘ్రంగచ్ఛ

గచ్ఛస్వాహా ॥ ౮ ॥ అథాకర్షణమంత్రః ॥ ఓంహ్రీంఓంవౌషట్ నమః స్తైభగవతి సర్వేంద్రియాణి సమాకర్షయాకర్షయస్వాహా ॥ ౯ ॥ అథ స్తంభనమంత్రః। ఓంహ్రీంశ్రీంహాంటంఠంఝంనమస్స్వాహానమోనమః ॥ ౧౦ ॥ అథమారణమంత్రః ॥ హ్రీంరంరంరంఖేంఖేంభై రవిభువనేశ్వరి మహామారికె మారయమారయరిపుంస్వాహా ॥ ౧౧ ॥ అథభేదనమంత్రః ॥ ఓంహ్రీంశ్రీంక్లీంకట్ భువనాధిపతయేనమోనమస్సకలదురితహం త్రైవిదురితంకట్ ఛింధితయోర్మమతాం మిత్రభేదంకురుకురు ఓంహ్రీంహ్రూంపృథక్ ప్రవర్తయ హ్రాంహ్రీంక్లీంజగత్ప్రసూతయేనమః॥ ౧౨ ॥ ఇతిప్రయోగాష్టక మంత్రాభవంతి ॥ ఇతిశ్రీభువనేశ్వరీ కక్షపుటీతంత్రె ఉమామహేశ్వరసంవాదె ప్రయోగమంత్ర విధిర్నామతృతీయోధ్యాయః॥ ఓం॥ ౩॥

ఓం॥ యంత్రేతుభువనేశ్వర్యాః పూజావిధిమథబ్రువే । గణేశదుర్గాసెనాని క్షేత్రేశార్కాదిషువిన్యసేత్ ॥ ౧ ॥ భువనేశ్వరిభోమాత రెహ్యేహిజగదీశ్వరి । సర్వజ్ఞానక్రియాశక్తే మంత్రయంత్రమహేశ్వరి ॥౨॥ ఇతిప్రార్థ్యావాహ్య యథావిభవంవైప్ర పూజయేత్ ॥ ప్రయోగక్రియానుసారేణ తత్తన్మంత్రాన్ యోజయేదితిసంక్షేపః ॥ ౩ ॥ స్వరాష్షోడశవిజ్ఞేయా వ్యంజనాద్యంతయోగతః । అనులోమవిలోమాభ్యాంజక్షణత్రయవర్జితాః ॥ ౪ ॥ ఇత్యక్షరత్రయంజ్ఞేయం ప్రత్యేకముపచారకె। తద్రూపిణ్యైనమస్స్వాహా సర్వత్రసమమేవతత్ ॥ ౫ ॥ వశ్యమోహనయోఃకర్మ వసంతేపరికీర్తితం । గ్రీష్మేతూచ్చాటనంశస్తం వర్షాస్వేవహిమారణం ॥ ౬ ॥ స్తంభనంచశరత్కాలె హైమంతేద్వేషభేదనె। ఆకర్షణంచశిశిరెదినెయామక్రమస్తథా ॥ ౭ ॥ వశ్యమోహాకర్షణాని స్తంభనంసితపక్షకె । అన్యదప్యసితెసాధ్యం సౌమ్యక్రూరాశ్చవాసరాః ॥ ౮ ॥ క్రమాత్కర్మాణిచత్వారి ప్రతిపన్ముఖతఃక్రమాత్। శీతోష్ణకంటకక్షీరి ఫలివంధ్యద్రుమక్రమః ॥ ౯ ॥ శుక్లంనీలంచధూమ్రంచ పీతంచపాటలం[illegible] । [illegible] ప్రయోగేష్వష్టకర్మసు ॥

౧౦॥ బల్యన్నాక్షతపుష్పాది రూపమేవంవిచింత్యతాం। వశ్యేత్వాకర్షణే స్తం భేకుండంతుచతురశ్రకం॥౧౧॥ మోహనోచ్చాటనభేదేషు వర్తులంకుండముచ్యతే। విద్వేషేమారణేవాపి త్రికోణంపరికీర్తితం ॥౧౨॥ ఏకద్విత్రివితస్తీనాం ఘాతాయామవిశాలవత్ । కోరంటతులసీగుంజామల్లికావశ్యకర్మణి ॥ ౧౩ ॥ కుటజౌదుంబరీశిగ్రు శిఖిసోమాశ్చమోహనే ॥ దుత్తూరఖదిరాశృంగి బెరవృశ్చికపుచ్ఛకే ॥ ౧౪ ॥ వేశ్యాజటాజటామాంసీ మర్కట్యంగారవల్లరీ। బభ్రుపాదశ్చధూమాఖ్యా మూషకశ్రుతిరేవచ ॥ ౧౫ ॥ స్నుహిర్విద్వేషతంత్రేతు జ్ఞేయాద్వాదశమూలికాః। సౌమ్యస్నుహిబ్రహ్మ దండీశమ్యశ్వత్థకుశామృతాః ॥ ౧౬ ॥ గాంధారీసహదేవీచ భూతాళీబలరాక్షసీ। లశునంగంధకంలోమలాక్షాసర్జరసోవచా ॥ ౧౭ ॥ లవణంకట్ఫలంవహ్ని దుర్గంధశ్చదురాలభా। క్షారఇత్యేనమాదీని సర్వోచ్చాటనకర్మసు ॥ ౧౮ ॥ శ్వేతార్కరక్తదుత్తూ రనీలోన్మత్తకుశాఅపి। పారిభద్రకకర్పూరసు ధూపభసితానిచ ॥ ౧౯ ॥ రక్తకార్పాసనేపాళని శాభయపునర్నవాః। కదంబకుంకుమాదీని సర్వాకర్షణకర్మసు ॥ ౨౦ ॥ శ్వేతార్కశ్వేతగుంజేచజాతీశ్వేతపలాశకౌ। సువర్ణవల్లీవారాహీ వజ్రవల్లీచపారదః ॥౨౧॥ రక్తోన్మత్తంపీతమల్లీగైరి కంచమనశ్శిలా। కేతకీచేతివిజ్ఞేయం సర్వస్తంభనకర్మసు ॥ ౨౨ ॥ అభకింతాళకంసీసం వరాహస్యచకంటకం। శవస్యకండరావ్యాఘ్ర శ్మశ్రూణిచతిలద్రుమః॥ ౨౩ ॥ ఎరండరసవ్యానత్వాచ ద్రోణోమరిచవల్లరీ। అతసీపద్మరుద్రాక్ష నీలికాఅపిమారణే॥ ౨౪ ॥ విరుద్ధజంతుకంకాళ ఘూకనేత్రశశశ్రుతీ। నకులస్యశిరఃకాకకుక్కుటాండజబర్హకం॥ ౨౫ ॥ జ్యోతిష్మతీచభేరుండీ ముండీద్రురపిభేదనే। అంజనేనీలకార్పాసం మత్స్యాక్షీభృంగరాజకః ॥ ౨౬ ॥ వరాహస్యఘృతంమూల మీశ్వర్యాశ్చవిశిష్యతే। మూలికాబద్ధికాయంత్రరక్షాధారణకర్మసు ॥౨౭॥ తిలకేచాంజనేలేపే యథాయోగంప్రయోజయేత్ । ధూపాదిష్వపినిర్దోషః క్వచిదత్రప్రయుజ్యతే ॥ ౨౮ ॥ ఫి

ద్వేషోచ్చాటన భేదో మారణంచపురాద్బహిః । నైవరక్తబలిందద్యా న్మారణేతరకర్మణి ॥ ౨౯ ॥ విద్వేషోమోహనంభేదో మారణంచచతు ష్టయం । క్రూరేయస్మాన్మైనకర్తవ్య మరాతిష్వపిధార్మికైః ॥ ౩౦ ॥ కం ఠదఘ్నజలెస్నాత్వా స్థిత్వావాతత్రతత్పరః । అరణ్యేగిరిదుర్గే వాతుల స్యశ్వత్థసంనిధౌ ॥ ౩౧ ॥ గోపుచ్ఛంశివలింగం వానారికెళముపస్పృశేత్। జపాదక్షరలక్షస్యమంత్ర సిద్ధిర్భవేత్కలౌ ॥ ౩౨ ॥ నోపదెశోననియ మోనాం గన్యాసోత్రవిద్యతె। సిద్ధమోత్రభవిష్యంతి మాసాదర్వాగితి స్ఫుటం॥ ౩౩॥ ఇతికచ్ఛపుటీతంత్రెప్రయోగ సాధనంచతుర్థో ధ్యాయః॥౪॥

ఓం ॥ సర్వయంత్రప్రయోగెషు పరిశిష్టమిదంశ్రుణు । జపతం త్రాదిరాహిత్యే భావనైవగరీయసీ ॥ ౧ ॥ వ్యాపకంహ్యాత్మచైతన్య మ వ్యక్తమివమాయయా । అంతఃకరణతాదాత్మ్యా దధ్యస్తైస్సర్వవస్తు భిః ॥ ౨ ॥ సర్వావస్థంవిభాత్యేకం సర్వజ్ఞంసర్వశక్తిమత్ । సర్వబీజమ విచ్ఛిన్నంస్వా భిన్నంనిత్యమాత్మనా ॥౩॥ జ్ఞాత్వాతద్బలతోయోగీ యం త్రసిద్ధిమవాప్నుయాత్ । యంత్రకోష్ఠాక్షరాణాంచ రెఖార్జవసమత్వ తః ॥ ౪ ॥ ఫలోత్పాదకతాశక్తి ర్జాయతెనాన్యథాక్వచిత్ । అదృష్ట విషమెయంత్ర మఫలాయైవకల్పతె ॥ ౫ ॥ కార్యకారణసాహిత్య మా త్మరక్షణమెవచ । సాధ్యసాధనసంబంధః కథంచిత్పరికల్ప్యతాం ॥ ౬ ॥ స్వభాగ్యవిషమెసౌమ్యె సుఖేవాసుఖసాధనె । న్యాయ్యెథమ్యేపివా యంత్రంశరీరెధార్యమెవతత్ ॥ ౭ ॥ గృహాద్యావరణస్యాం తరుపయో గాయయద్భవేత్ । ప్రతిఘాతనివృత్త్యై చతత్రద్వారాదిమస్తకె ॥ ౮ ॥ బధ్నీయాన్మోహనాద్యాతు తత్కాలెదర్శయెత్క్వచిత్ । తత్రైవప్రతి ఘాతాద్యా లెఖనీయంమనీషిభిః ॥ ౯ ॥ విద్వేషెభేదనెవాపి భూమౌఖన నముచ్యతె । ఆకర్షణేతువిక్షేపో భూమావాస్తరణంతథా ॥ ౧౦ ॥ భింద్యాద్వామారణేయంత్రం దాహమెద్వాన్యమూలతః । సుఖందుఃఖని వృత్తిశ్చ ఫలద్వయముదీరితం ॥ ౧౧ ॥ అంతర్మాతృకయాభావ్యం భూత్వాతత్పరమానసః । బహిశ్చమద్భ్వర్గయుతయా[illegible]బహిర్మాతృక

యాలిఖేత్ ॥ ౧౨ ॥ సంఖ్యాక్షరక్రియామంత్ర యోగద్రవ్యప్రభావతః। ఐచ్ఛికంహిచయత్కారం మయాయద్బ్రూహిపార్వతి॥ ౧౩ ॥ ఇతికచ్ఛపుటీభువనేశ్వరీతంత్రే పరిశిష్టవిధిర్నామపంచమోధ్యాయః ॥ ౫ ॥ ఓం॥

ఓం ॥ అభిసంధిప్రభేదేనసంఖ్యాయోదర్కకారణం । సమష్ట్యుద్దేశలాభార్థి చక్రభేదఇహోచ్యతే ॥ ౧ ॥ చక్రస్యతోయకోష్ఠేషు సహావిచ్ఛిన్నసంఖ్యయా । నిర్వేధచతురంకాప్త సమష్టిస్సమవర్తినీ ॥ ౨ ॥ తంత్రద్వైవాదిభేదేన ఫలభేదాయకల్పతే । పారిమాండిల్యమాత్రార్థిరేఖానైవమ్యతోఫలం ॥ ౩ ॥ పురుషార్థగుణైస్సర్వ పురుషార్థాప్తిరుచ్యతే । సంతానాప్తిరసగుణైస్తథాత్రైద్విర్ద్విరుత్తరైః ॥ ౪ ॥ ఆరోగ్యంవిజయంపీడా నివృత్తింశమమేవచ । విషస్యనిగ్రహంశత్రు క్షయంస్వాత్మాభిరక్షణం ॥ ౫ ॥ కుటుంబరక్షణంవాది వాక్స్తంభం శిల్పభంజనం। ఆయుధస్తంభనంక్షుద్రమృగాణాంముఖబంధనం ॥ ౬ ॥ ఇష్టయోషిద్వశ్యమర్థం మోహనంమిత్రభేదనం । సంకోచనంవికాసశ్చ శత్రువర్గపలాయనం ॥ ౭ ॥ ధాన్యవృద్ధింపశోర్వృద్ధిం తటాకాదినిబంధనం। స్థాపనంగోపురాదీనాం జీర్ణోద్ధారంకృషిక్రియాం ॥ ౮ ॥ నిధిసంస్థాపనంగ్రంథిమోచనంకార్యభంజనం॥కార్యసిద్ధించసంధానం గూహనంచాష్టభూతికం ॥ ౯ ॥ యంత్రమిత్యాదికార్యేషు మాయాబీజప్రభావతః। యోజ్యంగోప్యంచయత్నేన క్రియాసునిపుణైర్నరైః ॥ ౧౦ ॥ తాంత్రికీభువనేశ్వర్యా స్సిద్ధిరేషాప్రకీర్తితా । శుద్ధద్రవ్యజసంఘాత యోగవైచిత్ర్యశక్తిభృత్॥ ౧౧ ॥ ఏతత్కచ్ఛపుటీతంత్రసారోద్ధార సమీరితం।రహస్యంమంత్రశాస్త్రేతుసత్యం కలియుగేభవేత్॥ ౧౨ ॥ ॥ ఇతికచ్ఛపుటీతంత్రే ఫలకథనంనామ షష్ఠోధ్యాయః ॥

ఇతికచ్ఛపుటీ తంత్ర సారోద్ధార సంగ్రహస్సమాప్తః.

---

౧౦౦ సుతవృద్ధిః

౪౨	౪౯	౨	౭
౬	౩	౪౬	౪౫
[illegible]	౪౩	౮	౧
౪	౫	౪౪	౪౭

౮౦ గోవృద్ధిః

౩౨	౩౯	౨	౭
౬	౩	౩౬	౩౫
౩౮	౩౩	౮	౧
౪	౫	౩౪	౩౭

౭౨ శూలహరం.

౨౮	౩౫	౨	౭
౬	౩	౩౨	౩౧
౩౪	౨౯	౮	౧
౪	౫	౩౦	౩౩

౬౪ రాజవశ్యం.

౨౪	౩౧	౨	౭
౬	౩	౨౮	౨౭
౨౦	౨౫	౮	౧
౪	౫	౨౬	౨౯

౬౨ శుభవృద్ధిః

౨౪	౩౧	౨	౭
౬	౩	౨౮	౨౬
౩౦	౨౫	౮	౧
౪	౫	౨౬	౨౯

౫౪ గ్రహమోచనం.

౧౯	౨౬	౨	౭
౬	౩	౨౩	౨౨
౨౫	౨౦	౮	౧
౪	౫	౨౧	౨౪

౫౨ క్షేమం.

౧౮	౨౫	౨	౭
౬	౩	౨౨	౨౧
౨౪	౧౯	౮	౧
౪	౫	౨౦	౨౩

౪౪ సర్వనిగ్రహః.

౧౪	౨౧	౨	౭
౬	౩	౧౮	౧౭
౨౦	౧౫	౮	౧
౪	౫	౧౬	౧౯

☞ ఏవమేవ సర్వాణి సంఖ్యావిన్యాసయోగ కచ్ఛపుటీయంత్రాణి తంత్రోక్తవిధినా పరికల్ప్యాని. దిఙ్మాత్రమత్రోదాహృతాన్యేతానీతి శివం.

శ్రీగురుభ్యోనమః.

అథశైవాగమోక్త భీమరథశాంతి ప్రారంభః.

అథాతస్సంప్రవక్ష్యామి శాంతింభీమరథాభిధామ్ । సప్తత్యాంజాయతేమృత్యుః నృణాంభీమరథాభిధః ॥ దారనాశఃపుత్రనాశో ధననాశో రుజస్తథా । షణ్మాసాన్మృత్యుమాప్నోతి విపత్తిర్మహతీభవేత్ ॥ తద్దోషశమనార్థాయ శాంతింకుర్యాద్యథావిధి । సప్తత్యాం వత్సరేప్రాప్తే జన్మర్క్షే జన్మమాసకే ॥ జన్మవారేజన్మతిథౌ చంద్రతారాబలాన్వితే । అబ్దపూర్తేర్దినేవాపి శాంతింకుర్యాద్విచక్షణః ॥ గృహస్యైశానదిగ్భాగే మండపం కారయేచ్ఛుభమ్ । వితానమాలికాయుక్తం పతాకాద్యుపశోభితమ్ ॥ తత్రవేదింప్రకుర్వీత చతురశ్రాంసమంతతః । తత్రవ్రీహీన్వినిక్షిప్య త్రింశద్ద్రోణప్రమాణకాన్ ॥ తదర్ధంతండులాన్న్యస్య తస్యోపరి తిలాన్న్యసేత్ । కుంభంతత్ర ప్రతిష్ఠాప్యసుదృఢంచావ్రణంనవమ్ ॥ మృత్యుంజయస్యప్రతిమాం త్రింశన్నిష్కప్రమాణికాం। సౌవర్ణీంతత్రసంస్థాప్య బ్రహ్మావిష్ణూచపూజయేత్ ॥ అధిప్రత్యధిదేవౌతౌ తదర్ధస్వర్ణమానతః ॥ ఇంద్రాద్యష్టదిగీశాన్ తత్రైవచిరజీవినః । సాద్గుణ్యదేవతాస్సర్వాః ఆదిత్యాదినవగ్రహాన్ ॥ చతురోవరుణాంశ్చైవ పలైకపరిమాణతః । కృత్వాసమ్యగ్విధానేన కుంభేషుస్థాపయేద్బుధః ॥ పుణ్యాహవాచనంకృత్వా మాతృకాపూజనంతతః । నాందీశ్రాద్ధంతతఃకృత్వా కర్మసంకల్పమాచరేత్ ॥ మృత్యుంజయవిధానేన ఆదౌమృత్యుంజయంయజేత్ । బ్రహ్మాణంచయజేత్పశ్చాత్ బ్రహ్మజజ్ఞానమంత్రతః ॥ విష్ణుంసమర్చయేద్భక్త్యా తద్విష్ణోరితిమంత్రతః । అన్యాస్తుదేవతాస్సర్వాః స్వస్వమంత్రైః పృథక్పృథక్ ॥ రుద్రంపురుషసూక్తంచ సౌరంగాణపతంతథా। మహాశాంతించవిధివత్ పఠేయుశ్చయథాక్రమమ్ ॥ రుద్రాభిషేచనంకుర్యాన్మార్తండస్య నమస్క్రియాః ॥ ప్రదక్షిణానిచతథాకుర్యా దశ్వత్థశాఖినః ॥ తతోహోమంప్రకుర్వీత గ్రహయజ్ఞపురస్సరమ్, ముఖాంతంకర్మకుర్వీత స్వసూత్రోక్తవిధానతః ॥ హునేదమృతవల్లీభిః ఘృతాక్తాభిస్సహస్రకమ్। మృత్యుంజయవిధానోక్త మంత్రేణన్యాసపూర్వకమ్ ॥ తద్విష్ణోరితిమంత్రేణపాలాశసమిధాహునేత్ । బ్రహ్మజజ్ఞానమంత్రేణ పాలా

శైర్జుహుయాదథ ॥ అన్యాసాందేవతానాంతు స్వస్వమంత్రైర్హునే
త్క్రమాత్ । త్ర్యంబకేణమంత్రేణ న్యాసధ్యానపురస్సరమ్ ॥ సహ
స్రమయుతంవాపి తిలహోమంసమాచరేత్ । తతస్స్విష్టకృతంహుత్వా
హోమశేషంసమాపయేత్ ॥ ఆవాహితానాందేవానాం పుష్పాంజలి
మథార్పయేత్ । అబ్లింగైః పావమానీభిః అక్షీభ్యామితిసూక్తతః ॥ నవ
గ్రహోక్తమంత్రైశ్చ సురాస్త్వామితిమంత్రతః । యజమానంభద్రపీఠే
సుస్థితంత్వభిషేచయేత్ ॥ నిరీక్షితాజ్యదానాది భూరిదానానికారయేత్ ।
అభిషేకాప్లుతంవస్త్రమాచార్యాయనివేదయేత్ । ఆచార్యమాదౌసం
పూజ్యవస్త్రాలంకరణాదిభిః ॥ మృత్యుంజయస్యప్రతిమాం సవస్త్రాంప్రతిపా
దయేత్ । అన్యాశ్చప్రతిమాస్సర్వాః ఋత్విగ్భ్యస్సంప్రదాపయేత్ ॥ ఆచా
ర్యాయచగాందద్యాత్సవత్సాంచపయస్వినీమ్ ॥ శ్రీమూర్తిదానంభూదా
నం కన్యాదానంతథైవచ । బ్రహ్మప్రతిష్ఠాదానంచదశదానానికారయేత్ ॥
దీనానాథవిశిష్టేభ్యో భూరిదానంసమాచరేత్ । త్రిసహస్రంసహస్రంవా
బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్తతః ॥ ఏవంయఃకురుతేశాంతిం విధివచ్ఛ్రద్ధయా
న్వితః । ససర్వరోగనిర్ముక్తః సర్వపీడావివర్జితః ॥ శతవత్సరపర్యంతం
భుక్త్వాభోగాననేకశః । అంతేశివపదంప్రాప్య తత్రైవపరిమోదతే.

ఇతి శైవాగమోక్త మార్కండేయ భీమరథశాంతిస్సమాప్తా.

అథశౌనకోక్తభీమరథశాంతిక్రమః.

శౌనకోహంప్రవక్ష్యామి శాంతింభీమరథాభిధామ్ । జననాత్సప్త
తౌవర్షే మృత్యుర్భీమరథోభవేత్ ॥ ౧ ॥ షణ్మాసాన్మృత్యుమాప్నో
తిధనహాని స్తథైవచ । పుత్రదారాదినాశశ్చ ద్రవ్యధాన్యపశుక్షయః ॥
తద్దోషశమనార్థాయ శాంతింకుర్యాద్విధానతః । జన్మమాసేజన్మది
నేజన్మర్క్షేవాబలాన్వితే ॥ ౩ ॥ దేవాలయేనదీతీరే స్వగృహేవాశుభ
స్థలే । పుణ్యాహంవాచయిత్వాదౌ కుర్యాన్నాందీముఖంతతః ॥ ఆచా
ర్యంవరయిత్వాదౌ ఋత్విజోవరయేదథ ॥ గృహస్యైశానదిగ్భాగే మం
డపంకారయేదథ ॥ ౪ ॥ వ్రీహిభారంవినిక్షిప్య తండులంతుతదర్ధకం ।
తదర్ధంతిలభారంచ పద్మమష్టదళంలిఖేత్ । తస్యోపరిన్యసేత్కుంభాన్
తంతువస్త్రాదివేష్టితాన్ ॥ ౫ ॥ హ్రీంకారోపరివిన్యస్య భీమంమృత్యుం

జయంయజేత్ । పలమాత్రసువర్ణేన తదర్థార్థేనవాపునః ॥ ౬ ॥ అధిప్రత్యధిదేవౌచ తదర్థేనప్రకల్పయేత్ । ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చ దుర్గాసూర్యాదికాన్గ్రహాన్ ॥ ౭ ॥ అభ్యర్చనంయథాశక్తితత్తన్మంత్రైఃప్రకల్పయేత్ । ఉపచారైష్షోడశభిః ప్రధానందేవమర్చయేత్ ॥ ౮ ॥ స్తుహిశ్రుతేనమంత్రేణ అధిప్రత్యధిదేవతే । బ్రహ్మజజ్ఞానమంత్రేణ తద్విష్ణోరితిమంత్రతః ॥ యథోక్తపూజాంకృత్వాథ తత్తన్మంత్రాన్జపేత్క్రమాత్ ॥ ౯ ॥ వేదపారాయణంకుర్యాత్తథాద్వారజపంచరేత్ ॥ నమకంచమకంచైవ శ్రీసూక్తంభూమిసూక్తకమ్ ॥ ౧౦ ॥ మండపాత్పశ్చిమేభాగే కుండంస్యాచ్చతురశ్రకమ్ । స్వసూత్రోక్తేనమార్గేణ హ్యాజ్యభాగాంతమాచరేత్ ॥ నవగ్రహోక్తమంత్రైశ్చతత్తద్ధోమం సమాచరేత్ । ప్రధానమంత్రకైఃకుర్యాత్సమిచ్చర్వాజ్యహోమకం ॥ ౧౨ ॥ అష్టోత్తరసహస్రంవా అష్టోత్తరశతంతువా । ప్రధానహోమః కర్తవ్యస్తిలహోమస్తథైవచ ॥ అధిప్రత్యధిదేవౌచ ప్రధానాదర్ధసంఖ్యయా । త్రైయంబకేణమంత్రేణదూర్వాహోమంచకారయేత్ ॥ ౧౪ ॥ ఇంద్రాదిలోకపాలాంశ్చ హుత్వాసాద్గుణ్యదేవతాః । తతస్స్విష్టకృతం హుత్వా హోమశేషంసమాపయేత్ ॥ ౧౫ ॥ యజమానాభిషేకంతు కుర్యురాచార్యకాదయః । యజమానస్త్వలంకృత్య హ్యాజ్యావేక్షణమాచరేత్ ॥ ౧౬ ॥ కుంభదానంతతఃకుర్యాద్దశదానానికారయేత్ । దీనాంధకదరిద్రేభ్యో భూరిదానంతుకారయేత్ ॥ ౧౭ ॥ బ్రాహ్మణాన్భోజయేత్పశ్చాదాశిషోవాచయేదథ । సర్వదుఃఖనివృత్తిస్స్యాత్సర్వదాసుఖమశ్నుతే ॥ ౧౮ ॥ శత్రవోపివినశ్యంతిపుత్రపౌత్రాదివర్ధతే । హరిమేవస్మరేన్నిత్యం కర్మాద్యంతేవిశేషతః ॥ ౧౯ ॥

ఇతిశ్రీబృహచ్ఛౌనకీయే భీమరథశాంతిస్సమాప్తా.

అథ శౌనకోక్తశతాభిషేకవిధిః.

శతాభిషేకంవక్ష్యామి శౌనకోహంద్విజన్మనామ్ । అశీత్యేకాబ్దమాసేస్యాద్దధిమాసైస్సమన్వితే ॥ ౧ ॥ సహస్రసోమదర్శస్స్యాద్దూర్ధ్వంస్యాత్పుణ్యకృద్ద్విజః । అథోత్తరాయణేపుణ్యేపూర్వపక్షేశుభేదినే ॥ ౨ ॥ సిద్ధయోగేసులగ్నేస్యాచ్ఛుక్రేవాఖ్యామ్నిప్రకాశితే । దేవాలయేనదీ

తీరే స్వాంగణేవా శుభస్థలె ॥ ౩ ॥ బ్రాహ్మణాన్సమనుజ్ఞాప్య ప్రాయశ్చిత్తంసమాచరేత్ । స్వాబ్దైస్సమానసంఖ్యాకకృచ్ఛ్రాణిచరణమాచరెత్ ॥ ౪ ॥ కూశ్మాండంజుహుయాత్పశ్చాద్గణంచసవనత్రయే । వృద్ధిశ్రాద్ధంతు పూర్వంస్యాత్కౌతుకంచాఙ్కురార్పణమ్ ॥ ౫ ॥ ఆచార్యంవరయేత్పూర్వం దైవభక్తిపరాయణమ్ । ఋత్విజోవరయెత్పశ్చాన్మధుపర్కేణ పూజయెత్ ॥ ౬ ॥ మండపంకారయేత్పశ్చాద్దెహళీతోరణాన్వితమ్ । ఫలపుష్పైరలంకృత్య హోమస్థానంప్రకల్పయెత్ ॥ ౭ ॥ బాహుమాత్రప్రమాణంతు గోమయేనోపలేపయెత్ । విన్యసేద్వ్రీహిభారంతు తదర్ధంతండులంన్యసేత్ । తదర్ధంతుతిలంన్యస్యపద్మమష్టదళంలిఖేత్ ॥ ౮ ॥ తస్యోపరిన్యసేత్కుమ్భం పూరయేత్తీర్థవారిణా । నానాబీజం పంచరత్నం పంచగవ్యంవినిక్షిపేత్ ॥ ౯ ॥ నిష్కమాత్రసువర్ణేన విష్ణురూపం ప్రకల్పయేత్ । ధాతృరూపంతదర్ధేన లోకపాలాంస్తదర్ధకైః ॥ ౧౦ ॥ ఆవాహ్యకుంభమధ్యేషుతత్తన్మంత్రైఃపృథక్పృథక్ । ఇదంవిష్ణుర్బ్రహ్మణాతె ఇదంతెపాత్రమిత్యపి । తతోగ్నిందూతమితిచ యమాయెతిచమోషుణః ॥ ప్రసమ్రాజెబృహదితితవవాయవృతస్పతె ॥ సోమోధేనుంతమీశానమాభిరృగ్భిర్యథాక్రమం । అభ్యర్చ్యగంధపుష్పాద్యైర్నైవేద్యంచ పృథక్పృథక్ ॥ కుంభస్యపశ్చిమేదేశే హోమస్థానం ప్రకల్పయెత్ । ఉపలేపాదికంకృత్వా స్వసూత్రోక్తవిధానతః ॥ విధినాగ్నింప్రతిష్ఠాప్య ఆజ్యభాగాంతమాచరెత్ । సమిద్భిరాజ్యచరుభిశ్శతమష్టోత్తరంహువెత్ ॥ పరమాన్నంతుదధ్యన్నం ఘృతాన్నంకృసరంగుడమ్ । సక్తూంశ్చమాక్షికమధుక్షీరగోధూమశర్కరాః ॥ ఆశ్వత్థంచైవపాలాశం ఖాదిరంచశమీం వటమ్ । ఔదుంబరంప్లాక్షుబైల్వే సమిధశ్చయథాక్రమం । ఘృతసూక్తంపురుషసూక్త మాయుష్సూక్తం విహవ్యకమ్ । శ్రీసూక్తంభూమిసూక్తంచదధిలాజాజ్యసక్తుభిః । తతస్స్విష్టకృతంహుత్వా హోమశేషం సమాపయెత్ । ఆజ్యావేక్షణదానంచ శ్రోత్రియాయప్రదాయచ । తామ్రంవామృన్మయంవాపి పాత్రంకృత్వాప్రయత్నతః । పద్మాకృతిశతచ్ఛిద్రం పౌరుషేణాభిషెచయెత్ । అభిషేకంతతఃకుర్యాదృగ్యజుస్సామసంభవైః ॥ స్నాత్వాఽహతానివాసాంసిపరిధాయ సుభూషితః । ఉపస్థానందిశాంకృత్వా ఉదుత్యంజాతవేదసం ॥ చిత్రందెవానామితిచ నమోమిత్రె

తిసూక్తకం॥ సూర్యోనఇతిసూక్తంచ విభ్రాడ్బృహతిసూక్తకం।యమా
యధర్మరాజేతి వరుణంవారిశాదనం ॥ త్వంసోమప్రచికితఇత్యాయు
ష్యమితిసూక్తకం । శ్రీసూక్తం భూమిసూక్తంచ భూమింస్పృష్ట్వాజపె
ద్ద్విజైః। మహాశాంతింజపేత్పశ్చా త్పుణ్యాహంవాచయేదథ ॥ ఆచార్యం
పూజయేత్పశ్చా ద్వస్త్రగోభూహిరణ్యకైః । ఋత్విగ్భ్యోదక్షిణాంద
ద్యాద్దశదానమతఃపరం। బ్రాహ్మణాన్భోజయెత్పశ్చా దాశిషోవాచయె
దథ । రథంవాకుంజరంవాపి శిబికామశ్వమెవవా । ఆరుహ్యనగరాదీని
ద్విజైఃకృత్వాప్రదక్షిణం । స్వస్తిమంగళశబ్దైశ్చనృత్తగీతైస్సుహైవతు ।
గృహంచప్రవిశేత్పశ్చా దాశీర్వచనమెవచ ॥ ఏకాహికంద్వ్యాహికంవా
ఏవంకర్మసమాచరేత్ । దశపూర్వాన్దశపరానాత్మానంచైకవింశతిం।
పునాతిపుత్రమిత్రాద్యైః షష్టివర్షసహస్రకం । స్వర్గభోగమతిక్రమ్య
విష్ణులోకే మహీయతే॥ ॥ఇతిబృహచ్ఛౌనకీయే శతాభిషేకవిధిః॥

సహస్రచంద్రదర్శనప్రపౌత్ర జననశాంతిః.

భగవన్సర్వలోకేశ భక్తానుగ్రహకారక । కేనోపాయేనలోకే
స్మిన్ జంతుర్ముచ్యేతబంధనాత్ ॥ ౧ ॥ కర్మకర్తుమశక్తానాం మహా
పుణ్యఫలైషిణామ్ । మర్త్యానాంశ్రేయసేకించి ద్విధానంసంప్రచక్ష్వ
మే ॥ ౨ ॥ మహాదేవఉవాచ—శృణుభద్రే ప్రవక్ష్యామి కించిత్కర్మశుభా
వహమ్ । గుహ్యాద్గుహ్యతరంలోకే మర్త్యానాంపుణ్యవర్ధనం ॥3 ॥ చం
ద్రాణాంతుసహస్రస్య దర్శనాద్భువిమానవః । ప్రపౌత్రదర్శనాద్వాపి
సర్వపాపైఃప్రముచ్యతే ॥ ౪ ॥ మహత్పుణ్యమవాప్నోతి దేవైరపిదురా
సదమ్ । సహస్రంశశినాందృష్ట్వా ప్రపౌత్రంవాపిమానవః ॥ ౫ ॥ పితౄ
ణాంచఋణాల్లోకే ముచ్యతేనాత్రసంశయః । శతాభిషేచనంకార్యం శా
స్త్రోక్తవిధినాతతః ॥ ౬ ॥ శతాభిషేచనాల్లోకే పూజ్యతేసర్వమానవైః।
శ్రియంప్రాప్నోతివిపులాం స్వర్గంసమధిగచ్ఛతి ॥ ౭ ॥ గంగాస్నానాచ్చ
యత్పుణ్యం సేతుబంధనదర్శనాత్। పుణ్యతీర్థేషుచస్నానా త్కృచ్ఛ్ర
చాంద్రాయణాదితః ॥ ౮ ॥ లఘూపాయేనతత్సర్వం ప్రాప్నోతిభువిమా
నవః । స్వర్ణాభిషేచనంకుర్యా చ్ఛతనిష్కప్రమాణతః ॥ ౯ ॥ తదర్ధా
ర్ధేనవాకుర్యా ద్విత్తశాఠ్యంనకారయేత్ । రత్నైరపియథాశక్త్యా హ్యా

భిషేకంచకారయేత్ ॥ ౧ ॥ పార్వత్యువాచ—విధినా కేనకర్తవ్యం విస్తరాద్వదమేప్రభో ॥ మహాదేవః ॥ సమ్యక్పృష్టంత్వయాదేవిమర్త్యానాం హితకామ్యయా । తద్విధానంప్రవక్ష్యామి సర్వకర్మఫలప్రదమ్ ॥౧౧॥ శుభేదినేసునక్షత్రే చంద్రతారాబలాన్వితే । పత్న్యాసహసమాయుక్తః పుత్రపౌత్రాదిభిస్సహ ॥ ౧౨ ॥ కృత్వాతుమంగళస్నానం నిత్యకర్మసమాప్యచ । పుణ్యాహవాచనంకుర్యా న్నాందీశ్రాద్ధంతతఃపరమ్ ॥ ౧౩ ॥ ఆచార్యంవరయేచ్ఛాంతం శ్రోత్రియంవేదపారగమ్ । మంత్రతంత్రకలాభిజ్ఞం కులీనంచకుటుంబినమ్ ॥ ౧౪ ॥ బ్రహ్మాణంతాదృశంకృత్వా ఋత్విజశ్చతతఃపరమ్ । మండపంకారయేద్రమ్యం వితానాద్యైరలంకృతమ్॥ ౧౫ ॥ హేమస్తంభైశ్చసంవీతం రత్నహారైర్విభూషితమ్ । ధాన్యరాశింప్రకల్ప్యాథ పంచద్రోణమితంతథా । ప్రధానకలశేదేవం లక్ష్మీనారాయణంప్రభుమ్॥ ౧౬ ॥ సూర్యాచంద్రమసౌచైవ పార్శ్వయోరుభయోస్తతః । తంతుభిఃపరివేష్ట్యాథ వస్త్రైరాచ్ఛాద్యమంత్రతః ॥ ౧౭ ॥ మృత్తికానవరత్నాని పంచత్వక్పంచపల్లవాః । సర్వాంశ్చతీర్థైస్సంపూర్య తత్తన్మంత్రైఃక్రమేణతు ॥ ౧౮ ॥ సౌవర్ణప్రతిమాంకృత్వా పలాష్టకసమన్వితామ్ । అధిపత్యధిదేవౌచ తదర్ధపలసంమితౌ ॥ ౧౯ ॥ బ్రహ్మాణఃప్రతిమాంచైవ ప్రధానార్ధమితాంతథా । తత్తత్స్థానాధిరూఢేషు కుంభేష్వేతాఃప్రవిన్యసేత్ ॥ ౨౦ ॥ ప్రత్యేకంపూజయేద్దేవాన్ తత్తన్మంత్రవిధానతః । ఏవంసంపూజ్యవిధివ త్కుండంకుర్యాద్యథావిధి ॥౨౧॥ మండపాత్పశ్చిమేభాగే తత్రహోమంసమాచరేత్ । ముఖాంతంవిధివత్కృత్వా తత్తత్కర్మసమాచరేత్ ॥ ౨౨ ॥ గ్రహహోమంప్రకుర్వీత తంతందేవంహునేత్తతః । ప్రధానమంత్రైఃపూర్వోక్తై రష్టోత్తరసహస్రకమ్ ॥ ౨౩ ॥ జుహుయాద్విష్ణుగాయత్ర్యా బ్రహ్మవృక్షసముద్భవైః। తతస్స్విష్టకృతంహుత్వా పూర్ణాహుతిమతఃపరం ॥ ౨౪ ॥ హోమశేషంసమాప్యాథ అభిషేకంసమాచరేత్ । యజమానంభద్రపీఠే ఉపవే

శ్యద్విజో త్తమాః ॥ ౨౫ ॥ నవగ్రహోక్తమంత్రైశ్చ శతరుద్రీయమం త్రతః । స్వర్ణాభిషేచనంలక్ష్మీ సూక్తేనచసమాచరేత్ ॥ ౨౬ ॥ సురా స్త్వాదిపురాణోక్తై రభిషిచ్యబలింక్షిపేత్ । యజమానస్త్వలంకృత్య ఆ చార్యాదీన్ప్రపూజయేత్ ॥ ౨౭ ॥ సువర్ణప్రతిమాంవస్త్ర మాచార్యా యనివేదయత్ । ఋత్విగ్భ్యశ్శిష్టకలశాన్ బ్రాహ్మణేభ్యశ్చదాపయేత్ ॥ ౧౮ ॥ దశదానంతతఃకుర్యాత్ భూదానంచవిశేషతః । గోదానంచతతః కుర్యాద్భూరిదానంసమాచరేత్ ॥ ౨౯ ॥ దీనాంధకృపణేభ్యశ్చ బ్రాహ్మ ణాన్భోజయేత్తతః । ఏవంయఃకురుతేమర్త్య స్తద్విధానంమహేశ్వరి ॥ ౩౦ ॥ ధన్యంయశస్యమాయుష్యంమహాపాతకనాశనమ్ । లోకప్రియకరం పుణ్య మృణదారిద్ర్యనాశనమ్ ॥ ౩౧ ॥ ఏకవింశతుకులాన్యేవం పునాత్యే వనసంశయః । సర్వదానేషుయత్పుణ్యం సర్వతీర్థేషుయత్ఫలమ్ ॥ ౩౨ ॥ తత్సర్వంసమవాప్నోతి కీర్తింసద్యఃక్షణేనతు । స్వర్గలోకేసుఖంభుక్త్వా విష్ణులోకేమహీయతే ॥ ౩౩ ॥ తతస్సంప్రాప్యమల్లోకం మత్సాయుజ్యం సమశ్నుతే ॥ ॥ ఇతిశ్రీ శైవాగమే ఉత్తరఖండే ఉమామహేశ్వర సం వాదే శతాభిషేక కనకాభిషేకవిధానం సంపూర్ణమ్.

అథ శతసంవత్సరజీవినస్సహస్ర చంద్రదర్శినశ్చ శతాభిషేకవిధిః.

అథాతశ్శతాభిషేకవిధింవ్యాఖ్యాస్యామ శ్శతసంవత్సరజీవినస్సహ స్రచంద్ర దర్శినశ్చోదగయన ఆపూర్యమాణపక్షే పుణ్యేనక్షత్రే బ్రాహ్మ ణానన్నేనపరితోష్య పుణ్యాహంవాచయిత్వా దేవయజనోల్లేఖన ప్రభృ త్యా ప్రణీతపాత్రాంతంకృత్వాచోత్థాయ వ్రీహిభిర్యవైర్వా చతురశ్రం స్థండిలంకృత్వా తత్రప్రధానకలశంనిధాయ ప్రధానం గంధపుష్పఫలైర వకీర్య ఇంద్రాదిక్రమేణ దక్షిణోత్తరాన్ కలశాన్ స్థాపయిత్వా తిరఃప విత్రంవిధాయ శుద్ధోదకేనపూరయిత్వా మధ్యేప్రధానకలశం రత్నైర వకీర్యాహతవాససాచ్ఛాద్యగంధ పుష్పైరలంకృత్యమధ్యే ప్రధానకలశే బ్రహ్మాణమావాహ యేదింద్రాదీంశ్చక్రమేణ, ప్రజాపతి మావాహయా

మి । పరమేష్ఠినమావాహయామి । చతుర్ముఖమావాహయామి । హి
రణ్యగర్భమావాహయామి ఇత్యావాహ్య పరిధానప్రభృత్యగ్నిముఖాం
తంకృత్వా దేవతామర్చయిత్వాపోహిష్ఠా మయోభువఇతి తిసృభిర్హిర
ణ్యగర్భఇతి చతసృభిః పవమానస్సువర్జన ఇత్యనువాకేనచ మార్జయి
త్వార్థితా౯ గంధపుష్పధూపదీపైర ముష్మైనమోముష్మై నమఇత్యన్నే
నాముష్మై స్వాహేత్యథపక్వాజ్జుహుయాత్ యుష్టేవిశ్వతోదధదితి పురో
నువాక్యామనూచ్యాయుర్దా ఆగ్నేహవిషఇతి యాజ్యయాజుహోతి।
బ్రహ్మజజ్ఞానమితి బ్రహ్మసూక్తేన అగ్నిరాయుష్మానితిపంచభిః పర్యాయైః
స్విష్టకృత్ప్రభృతి సిద్ధమాధేనువరప్రదా నాదథాగ్రేణాగ్నిం దర్భేస్తం
భేషు హుతశేషంని దధాత్యాయుష్ట, ఆయుర్దాఅగ్నేఇతి ద్వాభ్యామ
త్రైతదభిషేకం కరోతి యాసుగంధార సావర్ణా ఇతిచతసృభిః ప్రత్య
ర్చం ప్రధానకలశేనాభిషించ తీంద్రాదిక్రమేణ యాప్రాచీరితి చతసృభిర
నుచ్ఛందసమభిషేకంకరోతి । యాఊర్ధ్వాఇతిప్రధాన కలశశేషేణాభి
షించతి । అహతానివాసాంసిపరిధాయాచమ్యాలం కృత్వాదిత్యముద్వీ
క్ష్యఉద్వయంతమసస్పరి । ఉదుత్యం । చిత్రం । తచ్చక్షుర్దేవహితం । ఉ
దగాదయమాదిత్య ఇత్యర్థితేనైవపథా ప్రత్యేత్యైణకాం వైయాఘ్రీం
వాసమాస్తీర్యతస్యాం ప్రాఙ్ముఖ ఉపవిశ్యసౌవర్ణేరాజతేతామ్రే కాం
స్యేవాపాత్రే ఆజ్యమానీయ హిరణ్యంనిధాయ నిమీల్యోన్మీల్యావేక్ష్య
బ్రాహ్మణాయప్రయచ్ఛతి ॥ అథ రథమారుహ్య గ్రామం ప్రదక్షిణీకృత్య
దుందుభిశబ్దేన స్వస్తిసూక్తేన, గురవేవరందత్వా బ్రాహ్మణా౯ సంపూ
జ్యాశిషోవాచయిత్వా దశపూర్వా౯ దశాపరానాత్మానంచైక వింశతింపు
నాతి పుత్రపౌత్రైశ్చ షష్టివర్షసహస్రాణి స్వర్గలోకేస్థిత్వాతమతిక్ర
మ్య బ్రహ్మణస్సాయుజ్యంసాలోక్యంచ ప్రాప్నోతీత్యాహభగవా౯ బో
ధాయనః ॥ ॥ ఇతి బోధాయనోక్తః సహస్రచంద్రదర్శిన శ్శతసంవ
త్సరజీవినశ్చ శతాభిషేకవిధానం సంపూర్ణం.

అథసిద్ధారి చక్రరీత్యామంత్ర మైత్రీదర్శనాది విచారః.

అకథహ	ఉజప	ఆఖదళ	ఊచఫ
ఓడవ	ౠఝమ	ఔఢశ	ౡఞయ
ఈఘన	ఋజభ	ఇగధక్ష	ఌఛధ
అఃతస	ఐఠల	అంణష	ఎటర

ఋణాన్యష్టకచక్రం

౧౪	౨౭	౨	౧౨	౧౫	౬	౪	౩	౫	౮	౯
అ	ఇ	ఉ	ఋ	ౠ	ఎ	ఐ	ఓ	ఔ	అం	అః
క	ఖ	గ	ఘ	ఙ	చ	ఛ	జ	ఝ	ఞ	ట
ఠ	డ	ఢ	ణ	త	థ	ద	ధ	న	ప	ఫ
బ	భ	మ	య	ర	ల	వ	శ	ష	స	హ
౧౦	౧	౭	౪	౮	౩	౭	౫	౪	౬	౩

ఇంద్రదర్ధనేత్రరవిపంచదశ ర్తువేద వహ్న్యయుధాష్ట నవభిగుణితాంశ్చసాధ్యార్ణ । దిగ్భాగిరిశ్రుతి గజాగ్నిమునీషువేద షడ్వహ్నిభిశ్చ గుణితానథసాధకార్ణాన్ ॥ నామార్ణులాద కరభాద్గజభక్త శేషం జ్ఞాత్వోభ యోరధిక శేషయుతంఋణీస్యాత్ ॥ సాధ్యార్ణాన్ద్విగుణీకృత్య సాధకార్ణేషుయోజయేత్ । వసుభిర్భక్త శేషంయ ద్ధనమిత్యుచ్యతేబుధైః ॥ సాధకార్ణాన్ ద్విగుణీకృత్య సాధ్యార్ణేష్వపియోజయేత్ । వసుభిర్భక్తశేషంయ దృణమిత్యుచ్యతేబుధైః ॥ ఇతిరామార్చనచంద్ర కాఖ్యగ్రంథే మంత్రరత్న మహోదధావపి ॥ సర్వత్రారి సంబంధోగ్రాహ్యః ॥ సాధ్యోమధ్యమః ॥ సుసిద్ధిస్సిద్ధిహేతుః ॥ సిద్ధస్సం

బంధమాత్రేణఫలదః॥ మిశ్రోమిశ్ర ఇతి॥ ప్రణవాదిమమంత్రాణాం సిద్ధారినైవశోధనాత్ । సపిండాక్షరమంత్రాణాం తద్వత్కోష్ఠేనశోధనం కులక్రమాగతానాంతు నైవకుర్యాత్పరీక్షణం । స్వప్నలబ్ధంగురోర్లబ్ధమపరీక్ష్య వసాధయేత్॥ క్వచిత్కామ్యేషు తత్కాలె ప్రజపోపినమాప్యతి । కర్మస్వఖిలమంత్రాణాంజనేనస్యాద్విశోధనం ॥ అన్యత్రసర్వమంత్రాణాం దృష్ట్వాసిద్ధారిమర్థయేదితి॥

మంత్రసాలావళిః ॥ మంత్రక్షాద్యాత్సాధకక్షాంతం గణయేన్నవసంఖ్యయా । త్రీణిత్రీణిప్రశస్యంతె త్రిషుఖండేషుసిద్ధయే । శిరఃప్రథమఖండేతునాభ్యంతం మధ్యమఃస్మృతః । తృతీయం పాదపర్యంతం త్రిష్వప్యేయం విచింతయేత్ ॥ ఇతి రహస్యతిలకే ॥

దేవఘటనం ॥ దేవతాకస్యకాఙ్క్షయా యజమానోవరఃస్మృతః। గ్రహమైత్రంగణోరజ్జుః వర్ణోనాడీ విచార్యతాం । అభావేపంచకూటానాం ఘటతైనైవదేవతా ॥ ఇతి పూజాదర్పణే ॥

దిఙ్నిర్ణయః ॥ సహజాకాలికీదిక్చ సహసూర్య భవెచ్ఛుభా । సహచాశుభకార్యేషు సవ్యావాకాలికీక్వచిత్ । అథవాభిముఖీపూర్వా సాధకస్య క్వచిన్మతేతి॥

ఇది సిద్ధారి చక్రరీత్యామంత్రమైత్రీదర్శనాది విచారః.

* ఆర్తవలక్షణ- గర్భాధాన- పౌష్టికవిధాన- మాసక్రమేణ గర్భస్రావభైషజ్యకర్మాదిగర్భిణీరక్షావిధానమ్.

ఉక్తంచ స్వరశాస్త్రే.—శ్లో॥ అథవక్ష్యేమహాదేవి శారీరసంగ్రహేణతే। యద్జ్ఞాత్వాసర్వనరాలోకేసుఖినస్సత్ప్రజాస్తథా॥౧॥ శుద్ధశోణితశుక్రాచేత్ స్త్రీపుంసోతుపరస్పరం। సత్ప్రజోత్పాదనేతౌహిసమర్థాథ

* శాంతిప్రకరణోక్తంబులగు పుత్రకామేష్టి హరివంశపారాయణాది శాంతికర్మావసరంబున కాలదేశస్థితులకుఁ దగినట్లు ఔచిత్యము నెఱింగి చేసికొనవలసియుండును గాన నీవిషయంబిచ్చట సంగ్రహింపబడియున్నది.

వేతస్సదా॥౨॥ శుద్ధశుక్రార్తవలక్షణం.—శుక్రంశుక్లంగురుస్నిగ్ధంమధు
రంబహులంబహు।ఘృతమాక్షికతైలాభం సద్గర్భాయార్తవంపునః।లా
క్షారసశశాస్రాభంధౌతంయచ్చవిరజ్యతే॥౩॥దుష్టశుక్రార్తవలక్షణం—
వాతపిత్తశ్లేష్మదుష్టంకుణపగ్రంథిపూతికం। పూయక్షీణమూత్రవిష్ఠాశ్రే
తాంస్యుత్పాదనేఽహితాః॥ రక్తేనచత్రిభిర్దోషైఃపృథగ్ద్వంద్వైశ్చసర్వ
తః।దుష్టంతదార్తవంచైవమబీజంభవతిధ్రువం॥౫॥దుష్టశుక్రచికిత్సా.—
పాయయేత్తంనరంసర్పిర్భిషక్కుణపరేతసి। ధాతకీపుష్పఖదిరదాడిమా
ర్జునసాధితం ॥ ౬ ॥ పాయయేదథవాసర్పిస్సాలసారాదిసాధితం। గ్రం
థిభూతేశటీసిద్ధంపాలాశేవాపిభస్మని ॥ ౭ ॥ పరూషకవటాదిభ్యాం పూ
యప్రఖ్యేచసాధితం। విట్ప్రభేపాయయేత్సిద్ధంచిత్రకోశీరహింగుభిః ॥౮॥
దుష్టార్తవచికిత్సా.—గ్రంథిభూతేపిబేత్పాఠాం త్ర్యూషణంవృక్షకాని
చ। దుర్గంధేపూయసంకాశే మజ్జతుల్యేతథార్తవే। పిబేద్భద్రశ్రియః
క్వాథంచందనక్వాథమేవచ ॥ ౯ ॥ శుద్ధేశుక్రార్తవేసత్వస్స్వకర్మక్లేశ
చోదితః। గర్భస్సంపద్యతేయుక్తివశాదగ్నిరివారణౌ। ౧౦ ॥ స్త్రీయ
శ్శుక్లాధికాన్నారీ పుంసశ్శుక్లాధికాత్పుమాన్। ఉభయోశ్చసమానేతు
క్లీబశ్శుక్రార్తవేపునః ॥ ౧౧ ॥ వాయునాబహుశోభిన్నే యథాస్వంబ
హ్వపత్యతా। తస్మాచ్ఛుక్లవిశుద్ధ్యర్థంవృష్యంస్నిగ్ధంచభక్షయేత్ ॥౧౨॥
స్త్రీపుంసయోస్సుసంయోగే యద్యాదౌవిసృజేత్పుమాన్। శుక్రంతతః
పుమాన్వీరో జాయతేబలవాన్దృఢః ॥ ౧౩ ॥ అథచేద్వనితాపూర్వం
విసృజేద్రక్తసంయుతం। తతోరూపాన్వితాకన్యా జాయతే[illegible]సంహ
తా ॥ ౧౪॥ పురుషప్రవర్తనక్రమః.—స్నాతస్స్రగ్గంధక్లృప్తోనాధ్మా
తఃక్షుధితోపివా। సకామాంసానురాగశ్చ వ్యవాయంపురుషోవ్రజేత్।
ఋతుకాలాభిగమనం కుర్యాత్పర్వాణివర్జయేత్॥ ౧౫ ॥ పరదారాన్న
గచ్ఛేత మనసాపికదాచన। పరదారగతిఃపుంసా ముభయత్రాపిభీతిదా॥
౧౬ ॥ ఇతిమత్వాస్వదారేషు ఋతుమత్సుబుధోవ్రజేత్। అత్యుత్తసృ
యథాదారేపుమాన్కామయతేపరాం ॥ ౧౭ ॥ తథాభర్తరిచాతృప్తా

పరమిచ్ఛతికామినీ । ఇత్యాత్మనోపమాంకృత్వా స్వదారవిరతోభవేత్॥
౧౭ ॥ అతిస్త్రీసంప్రయోగాచ్చరక్షేదాత్మానమాత్మవాన్ । శూలకాస
జ్వరశ్వాసకార్శ్యపాండ్వామయక్షయాః ॥ ౧౮॥ అతివ్యవాయాజ్జాయం
తే రోగాశ్చాక్షేపకాదయః ॥ ౧౯ ॥ ఆయుష్మంతోమందజరా వపుర్వర్ణ
బలాన్వితాః । స్థిరోపచితమాంసాశ్చ భవంతి స్త్రీషుసంయుతాః ॥ ౨౦॥
త్రిభిస్త్రిభిరహోభిర్హి సమీయాత్ప్రమదాంనరః । సర్వేష్వృతుషు
ఘర్మేషు పక్షాత్పక్షాద్వ్రజేద్బుధః ॥ ౨౧ ॥ రజస్వలామకామాంచ మలి
నామప్రియాంతథా । వర్ణవృద్ధాంవయోవృద్ధాం తథావ్యాధిప్రపీడితాం॥
౨౨॥ హీనాంగీంగర్భిణీంద్వేష్యాంయోనిదోషసమన్వితాం । సగోత్రాం
గురుపత్నీంచ తథాప్రవ్రజితామపి ॥ ౨౩ ॥ సంధ్యాపర్వస్వగమ్యాంచత
థామధ్యందినేషుచ । లజ్జాసమావహేదేశేవివృతేశుద్ధఏవచ ॥ ౨౪॥ క్షు
ధితోవ్యాధితశ్చైనక్షుబ్ధచిత్తశ్చమానవః । వాతవిణ్మూత్రవేగేచ పిపాసు
రతిదుర్బలః ॥ ౨౫ ॥ తిర్యగ్యోనావయోనౌచప్రాప్తశుక్రవిధారణం। దు
ష్టయోనావిసర్గంతు బలవానపివర్జయేత్ ॥ ౨౬ ॥ రేతసశ్చాతిమా
త్రంతు మూర్ధావరణమేవవా । స్థితఉత్తానశయనే విశేషేణైవగర్హి
తం । క్రీడాయావపిమేధావీ హితార్థీపరివర్జయేత్ ॥ ౨౭ ॥ రజస్వలాం
ప్రాప్తవతో నరస్యానియతాత్మనః । దృష్ట్యాయుస్తేజసాంహాని రధర్మ
శ్చతతోభవేత్॥ ౨౮ ॥ లింగినీంగురుపత్నీంచసగోత్రామథపర్వసు। వృ
ద్ధాంచసంధ్యయోశ్చాపి గచ్ఛతోజీవితక్షయః ॥ ౨౯ ॥ గర్భిణ్యాంగర్భ
పీడాస్యా ద్వ్యాధితాయాంబలక్షయః । హీనాంగీంమలినాంద్వేష్యాంక్షా
మంవంధ్యామసంవృతే ॥ ౩౦ ॥ దేశేశుద్ధేచశుక్రస్య మనసశ్చక్షయోభ
వేత్। క్షుధితఃక్షుబ్ధచిత్తశ్చ మధ్యాహ్నేతృషితోఽబలః ॥ ౩౧ ॥ స్థితస్య
హానింశుక్రస్య వాయోఃకోపంచవిందతి । అతిప్రసంగాద్భవతిశోషశ్శుక్ర
క్షయావహః ॥ ౩౨ ॥ వ్యాధితస్యరుజాప్లీహామృత్యుర్మూర్ఛాచజాయతే।
ప్రత్యుషస్యర్ధరాత్రేచ వాతపిత్తేప్రకుప్యతః ॥ ౩౩ ॥ తిర్యగ్యోనావయో
నౌచ దుష్టయోనౌతథైవచ ॥ ౩౪ ॥ ఉచ్చారితేమూత్రితేచ రేతసశ్చ

విధారణే । ఉత్తానేనభవేచ్ఛీఘ్రం శుక్రాశ్మర్యాస్తుసంభవః । సర్వంపరి
హరే త్తస్మాదేతల్లోకద్వయేహితమ్ ॥ ౩౫ ॥ దుష్టాన్యాచరతేయాతు నా
భినందితితత్కథాం । ఐక్యంద్విషద్భిర్వ్రజతి గర్వంవహతిచోద్ధతా॥౩౬॥
చుంబితామార్ష్టివదనందత్తంనబహుమన్యతే । స్వపిత్యాదౌప్రసుప్తాపి
తథాపశ్చాద్విబుధ్యతే ॥ ౩౭ ॥ స్పృష్టాధునోతిగాత్రాణి గాత్రంచవిరుణ
ద్ధియా । ఈషచ్ఛృణోతివాక్యానిప్రియాణ్యపిపరాఙ్ముఖీ ॥ ౩౮ ॥ నపశ్య
త్యగ్రగదత్తంతుజఘనంచనిగూహతి । దృష్టేవివర్ణవదనా మిత్రేష్వథప
రాఙ్ముఖీ ॥ ౩౯ ॥ తత్కామితాసుచస్త్రీషు మధ్యస్థేవచలక్ష్యతే । జ్ఞాతి
మండనకాలాపి నకరోతిచమండనం ॥ యాసావిరక్తాతాంత్యక్త్వాసాను
రాగాంస్త్రియంభజేత్ ॥౪౦॥ రజస్వలాలక్షణం.—క్షామప్రసన్నవదనాం
స్ఫురచ్ఛ్రోణిపయోధరాం । స్రస్తాక్షికుక్షింపుంస్కామాం విద్యాదృతు
మతీంస్త్రియం ॥ ౪౧ ॥ పద్మంసంకోచమాయాతి దినేతీతేయథాతథా ।
ఋతావతీతేయోనిస్సాశుక్రంనాతఃప్రతీచ్ఛతి ॥ ౪౨ ॥ మాసేనోపచితం
కాలేధమనీభ్యాంతదార్తవం । ఈషత్కృష్ణంవిగంధంచవాయుర్యోనిము
ఖాన్నుదేత్ ॥ ౪౩ ॥ మాసిమాసిరజస్త్రీణాంరసజంస్రవతిత్ర్యహం । వత్స
రాద్ద్వాదశాదూర్ధ్వంయాతిపంచాశతఃక్షయం ॥౪౪॥ ఋతుమతీధర్మః.—
తతఃపుష్పేక్షణాదేవ కల్యాణధ్యాయినీత్ర్యహం । మృజాలంకారరహితా
దర్భసంస్తరశాయినీ ॥ ౪౫ ॥ క్షైరేయంయావకంస్తోకం కోష్ఠశోధనక
ర్షణం । పర్ణేశరావేహస్తేవాభుంజీతబ్రహ్మచారిణీ ॥ ౪౬ ॥ దివాస్వ
పాత్స్వాపశీలోహ్యంజనాదంధకోభవేత్ । రోదనాద్వైవికృతదృక్ స్నా
నాద్దుఃఖ్యనులేపనాత్ ॥ ౪౭ ॥ తైలాభ్యంగాత్కుష్ఠరోగీ కునఖీనఖకర్త
నాత్ । ప్రధావనాచ్చంచలస్స్యాద్ధసనాచ్ఛ్యావవర్ణతా ॥ ౪౮ ॥ దం
తోష్ఠతాలుజిహ్వాసు ప్రలాపీబహుభాషణాత్ । శ్రవణాదతిశబ్దస్యబధిరో
హ్యవలేఖనాత్ ॥ ౪౯ ॥ ఖలతిర్మారుతాయాససేవనాదున్మదీభవేత్ । త
స్మాద్రజస్వలైతాని త్రిదినేషువివర్జయేత్ ॥ ౫౦ ॥ చతుర్థేహ్నితత
స్స్నాత్వా శుక్లమాల్యాంబరాశుచిః । ఇచ్ఛంతీభర్తృసదృశం పుత్రంప

శ్యేత్పురఃపతిం ॥ ౫౧ ॥ పూర్వంపశ్యేదృతుస్నాతా యాదృశంనరమంగ
నా । తాదృశంజనయేత్పుత్రం భర్తారందర్శయేదతః ॥ ౫౨ ॥ ఋతుస్తు
ద్వాదశనిశాః పూర్వాస్తిస్రశ్చనిందితాః । ఏకాదశీచయుగ్మాసు స్యాత్పు
త్రోఽన్యాసుకన్యకా ॥ ౫౩ ॥ ఉపాధ్యాయోథపుత్రీయం కుర్వీతవిధివద్వి
ధిం । నమస్కారపరాయాస్తు శూద్రాయామంత్రవర్జితం ॥ ౫౪ ॥ గర్భి
ణీస్త్రీణామకార్యనిరూపణం.—అతివ్యవాయమాయాసం భారంప్రావ
రణంగురు । అకాలజాగరస్వప్నకఠినోత్కటకాసనం ॥ ౫౫ ॥ శోకక్రో
ధభయోద్వేగవేగశ్రద్ధావిధారణం । ఉపవాసాధ్వతీక్ష్ణోష్ణగురువిష్టంభిభో
జనం ॥ ౫౬ ॥ రక్తంనివసనంశ్వభ్రకూపేక్షాంమద్యమామిషం । ఉత్తానశ
యనంయచ్చస్త్రియోనేచ్ఛంతితత్త్యజేత్ ॥ ౫౭ ॥ తథారక్తస్రుతింశుద్ధిం
వస్తిమామాసతోఽష్టమాత్ । ఏభిర్గర్భస్స్రవేదామఃకుక్షౌశుష్యేన్మ్రియేత
వా ॥ ౫౮ ॥ ఇంద్రియార్థాంస్తుయాన్యాన్సాభోక్తుమిచ్ఛతిగర్భిణీ । గ
ర్భబాధాభయాత్తాంస్తాన్భిషగాహృత్యదాపయేత్ ॥ ౫౯ ॥ సాప్రాప్త
దౌహృదాపుత్రంజనయేతగుణాన్వితం । అలబ్ధదౌహృదాగర్భేలభేతాత్మ
నివాభయం ॥ ౬౦ ॥ యేషుయేష్వింద్రియార్థేషుదౌహృదేవైవిమాననా ।
ప్రజాయేతసుతస్యార్తిస్తస్మింస్తస్మింస్తథేంద్రియే ॥ ౬౧ ॥ రాజసందర్శనే
యస్యాఃదౌహృదంజాయతేస్త్రియాః । అర్థవంతంమహాభాగంకుమారంసా
ప్రసూయతే ॥ ౬౨ ॥ దుకూలపట్టకౌశేయభూషణాదిషుదౌహృదాత్ ।
అలంకారైషిణంపుత్రంలలితంసాప్రసూయతే ॥ ౬౩ ॥ ఆశ్రమేసంయతా
త్మానంధర్మశీలంప్రసూయతే । దేవతాప్రతిమాయాంతుప్రసూతేపార్ష
దోపమం ॥ ౬౪ ॥ దర్శనేవ్యాళజాతీనాంహింసాశీలంప్రసూయతే । గోధా
మాంసాశనేపుత్రం సుషుప్సుంధారణాత్మకం ॥ ౬౫ ॥ గవాంమాంసేచమ
లినంసర్వక్లేశసహంతథా । మాహిషేదౌహృదాచ్ఛూరం రక్తాక్షంలో
మసంయుతం ॥ ౬౬ ॥ వరాహమాంసాత్స్వప్నాళుం శూరంసంజనయే
త్సుతం । మార్గాద్విక్రాంతజంఘాలంసదావనచరంసుతం ॥ ౬౭ ॥ సృమ
రాద్విగ్నమనసంనిత్యభీతంచతైత్తిరాత్ । అతోఽనుక్తేషుయానారీసమభి

ధ్యాతి చాహృదం।శరీరాచారశీలైస్సాసమానంజనయిష్యతి॥౧౮॥గర్భిణీ
స్త్రీప్రవర్తనక్రమః.—శుద్ధాంశుద్ధాంబరానిత్యాతుష్టాలంకారసంయుతా।
శుభకృత్యేషుసక్తాచ గురురక్తాష్టరాఙ్ముఖీ ॥ ౧౯ ॥ భయకృద్దర్శనేచైవ
వదుర్గంధాఘ్రాణినేతథా । శృణ్వతీపుణ్యచరితంభోజ్యేష్టంభుంజతీలఘు॥
౨౦ ॥ అక్లిన్నమన్నంచాశుష్క మపర్యుషితమేవచ । పుణ్యాస్థలేషుచరతీ
బహిర్గమనవర్జితా ॥ ౨౧ ॥ అకుర్వత్యసకృత్తైలాభ్యంగాదీనినిషేవతీ।
ద్రవంచమధురంస్నిగ్ధం సత్కృతందీపనేహితం ॥ ౨౨ ॥ మృద్వాస్తరణప
ర్యంకాధిష్ఠితాగర్భిణీసదా । భవేదాప్రసవాదేవ మన్యథాగర్భపీడనం॥
౨౩ ॥ ఆహారంగర్భిణీనాంచప్రథమేమధురంతథా । ద్వితీయేశీతలంచైవ
తృతీయేద్రవసంయుతం ॥౨౪ ॥ క్షీరేణషష్టికాన్నంచచతుర్థేదధిసంయు
తం । పంచమేక్షీరయుక్తంచషష్ఠేవైసర్పిషాయుతం ॥ ౨౫ ॥ పృథక్పర్ణ్యా
దిసంసిద్ధంసప్తమేతుపిబేద్ఘృతం । ప్రశస్తశ్చాష్టమేకోలకషాయేతుబలా
ద్వయం ॥౨౬॥శతపుష్పీపయోమాంసందధితైలఘృతంతథా।లవణంమద
నంచైవమధుమిశ్రంనిరూహయేత్॥ ౨౭ ॥ శస్తశ్చనవమేమాసేస్నిగ్ధమాం
సరసోదనం । బహుస్నిగ్ధయవాగుంవాపూర్వోక్తంచానుపాసనం॥౨౮॥
తతఏవపిచుంచాస్యాయోనౌనిత్యానివాపయేత్ । గర్భిణీంనవమేమాసే
సూతికాగారమావిశేత్॥ ౨౯ ॥ గర్భస్రావచికిత్సా.—మధుకంశాకబీ
జంచ పయస్యాసురదారుచ । అశ్మంతకఃకృష్ణతిలా స్తామ్రవల్లీశతావరీ॥
౩౦ ॥ వృక్షాదనీపయస్యాచలతాచోత్పలశారిబా । అనంతాశారిబారా
స్నాపద్మామధుకమేవచ ॥ ౩౧ ॥ బృహతీద్వయకాశ్మర్యఃక్షీరిశుంగాస్త్వ
చోఘృతం । పృశ్నిపర్ణీబలాశిగ్రుశ్వదంష్ట్రామధుపర్ణికా ॥ ౩౨ ॥శృం
గాటకంబిసంద్రాక్షాకశేరుమధుకంసితా ॥ ౩౩ ॥ సప్తైతాన్పయసాయో
గానర్ధశ్లోకసమాసవాన్ । క్రమాత్సప్తసుమాసేషు గర్భేస్రవతియోజ
యేత్॥ ౩౪ ॥ కపిత్థబృహతీబిల్వపటోలేక్షునిదిగ్ధిజైః । మూలైశ్శృతం
ప్రయుంజీతక్షీరంమాసేతథాష్టమే ॥ ౩౫ ॥ నవమేశారిబానంతాపయః

స్యాత్రమధుయష్టిభిః । యోజయేద్దశమేమాసేసిద్ధింక్షీరంపయస్వినా। అథ నాయష్టిమధుకంనాగరామరదారుభిః ॥ ౮౬ ॥ జాతస్యశిశోరుపచారాదికం.—శిశోర్జాతస్యవక్త్రేచసైంధవేనససర్పిషా । సువిశోధ్యఘృతాక్తంచపిచుంమూర్ధ్న్యవధారయేత్ ॥ ౮౭ ॥ ఆకృష్యనాభినాళంచహ్యంగుళాష్టప్రమాణతః । బధ్వాసూత్రేణసంఛేద్యబధ్నీయాచ్చశిశోర్గళేసూత్రశేషంకుమారాంగంసువిశుధ్యజలేనతు ॥ ౮౮ ॥ సౌవర్ణంమధుసర్పిశ్చానంతాబ్రాహ్మీరసేనతు । అగ్రేణానామికాంగుళ్యా లేహయేద్బాలకంతతః ॥ ౮౯ ॥ వాట్యాలకేనచాభ్యక్తంక్వాథేనక్షీరశాఖినాం । కపిత్థపత్రసిద్ధేనసుఖోష్ణేనహివారిణా । స్నాపయిత్వాయథాకాలంమృదుమంచేతుశాయయేత్ ॥౯౦॥భర్త్సనాద్బాలకస్త్రస్తస్సహసాప్రతిబోధనాత్ । వాతాదీనాంవిఘాతస్స్యాచ్ఛీఘ్రాపహరణాత్తథా ॥ ౯౧ ॥ ఉత్క్షేపణాద్వైబాలశ్చకుబ్జస్స్యాదుపవేశనాత్ । తస్మాదేతానివర్జ్యాని నిత్యంబాలహితార్థినా ॥ ౯౨ ॥ ఇత్యాదిభిషక్శాస్త్రేణ సమ్యగనుసంధేయం॥

వశీకరణమూలికా విచారః.

శ్లో ॥ అథవక్ష్యేమహాదేవివశీకరణమూలికాః । సుభగామనశ్శిలాతాళంలాక్షారససమన్వితం ॥ ౧ ॥ తరుణీక్షీరసంయుక్తో లలాటేతిలకోవశే । విష్ణుక్రాంతాచసర్పాక్షీసహదేవంచరోచనా ॥ ౨ ॥ అజాదుగ్ధేనసంపిష్టం తిలకోవశ్యకారకః । ప్రియంగుకుంకుమంకుష్ఠంమోహినీతగరంఘృతం ॥ 3 ॥ తిలకోవశ్యకృత్తచ్చరోచనారకచందనం । నిశామనశ్శిలాతాళంప్రియంగుసర్షపాస్తథా ॥ ౪ ॥ మోహనీహరితాక్రాంతాసహదేవీశిఖాతథా । మాతులుంగరసైఃపిష్టంలలాటేతిలకోవశే ॥ ౫॥ సేంద్రాస్సురావశంయాంతికింపునఃక్షుద్రమానుషాః । మంజిష్ఠాచందనంరక్తంకటుకందావిలాసినీ ॥ ౬ ॥ పునర్నవాసమాయుక్తో లేపోయంభాస్కరోవశే । చందనంనాగపుష్పంచమంజిష్ఠాతగరంవచా ॥౭॥ లోధ్రప్రియంగురజనీమాంసీతైలంవశంకరం। ఏవంపంచప్రయోగాస్తుసాధకస్తత్రదుర్లభః॥౮॥

అథ జ్యోతిర్ముహూర్తాది గుణదోషవిచారః.

ఉక్తంహివిద్యామాధవీయే దోషనిరూపణం.— శ్లో ॥ అథా దిశాస్త్రేషు మహర్షిగీతాం త్సంగృహ్యదైవజ్ఞ హితాయకాంశ్చిత్ । ఇహాభిధాస్యా మిముహూర్తదోషాన్ కార్త్స్న్యేనతత్తత్కథనాయశక్తః ॥ ౧ ॥ దుష్టాంస్తిథ్యర్క్ష వారానథవిషఘటికాః కృష్ణపక్షాపరార్ధా । ధూమాదీన్పంచసౌరాగుళికదినగణ్డా సగ్రహార్ధ ప్రహారా । విష్టింషడ్దుష్టయోగానుపతిథికుహరే కాలచక్రార్ధపాతౌ స్థూణాదీంస్త్రీంశ్చమృత్యూన్స్వదృగహిమశిఖే కంటకేద్వ్యాచగండం॥ ౨ ॥ నక్షత్రంభవనంచకర్తరశుభం వైనాశికైకార్గళౌశూన్యాది గ్రహయుక్తగమ్యగతభంజ్వాలాదియోగాంశ్చషట్ । మాసాబ్దావసతీరనోజదివసం శుక్రార్యయోర్మూఢతాం సందృష్టించసవేధశూలమధికా న్మాసాంశ్చకేతూదయం ॥ ౩ ॥ ఉద్వాహేతువిశేషతః పరిహరేర్వ్యధంశలాకాహ్వయంతత్తత్కర్మసుగర్హితాంగ్రహగతిం మాసర్తురాశ్యాదికం । దోషాన్కర్మవినాశకాన్ విదురిమానన్యానశేషానపి జ్ఞాత్వాతాన్పరిహృత్యసూక్ష్మమతయః కుర్వంతుసర్వాఃక్రియాః ॥ ౪ ॥ అగ్న్యంతకద్వీరసనత్రిదశేశరుద్రాః పూర్వాత్రయంచ బహుళంపితృమూలశూర్వాః । ఛిద్రాశ్చపాపదివసాస్పదకాలహోరా స్త్వాజ్యోగణోయ మఖిలాసు శుభక్రియాసు ॥ ౫ ॥ త్రిం ౩౦ శద్ద్విగుణిరం తకృతిమ ౧౪ నుస ౨౧ మిథస్త్రిం ౩౦ శత్కృ ౨౦ తిద్వ ౩౨ జాస్త్రిం ౩౦ శత్ । కృ ౨౦ తిధృ ౧౯ తిసమి ౨౧ ధఃకృ ౨౦ తిమ ౧౪ నుమ ౧౪ నుది ౧౦ జ్మను ౧౪ కృతి ౨౦ జనాకృతికరుభః ॥ ౬ ॥ దశవైద్యాన్నృపతి జనాఃత్రింశత్పంచాశతోజనాస్తేభ్యః । పరతోఘటీచతుష్కం విషసంజ్ఞంకృత్తికాదిషుజ్ఞేయం ॥ ౭ ॥ ధూమోవేదగృహైస్త్రియోదశభిర ప్యంశైస్సమేతేరవాస్యాత్తస్మిన్వ్యతిపాతకోవిగళితే చక్రాదథాస్మిన్యుతే । షడ్భిర్భైః పరివేషఇంద్రధనురిత్యస్మింశ్చయుతేమండలా దత్యష్ట్యంశయుతేతు కేతురథతత్త్రైకర్క్షయుక్తోరవిః ॥ ౮ ॥ భూకంపోంశై రశీత్యాన్వితఇనఉదుయత్సర్వదోల్కానిపాతో నిశ్యత్రాధోనయాస్మిన్భ వతికృతికలా విశ్వభాగోనయూచ । పూర్వాహ్ణైబ్రహ్మదండోర్ధ్వ జఇతిచతథాతత్ర నింద్యోవ

రాహ్ణాం తేషూర్ధ్వం ప్రాప్తనాడ్యస్తపనగిరిహరిత్త్రర్కనాడ్యోఽతినింద్యాః॥
౯ ॥ గ్రహావారనాథాదయోవాసరస్య ప్రమాణాష్టభాగాధి నాథాఃక్ర
మేణ ॥ తథా యామవత్యోశ్చ తత్పంచమాద్యోయ ఆద్యంశనాథః సవ
వాష్టమస్య ॥ ౧౦ ॥ ఉక్తక్రమాత్కులికమర్కసుతస్యభాగం జీవాంశకం
తుయమకంటకమామనంతి । అర్ధప్రహార మరుణాదిదినేషు వేదశైలా
క్షిబాణ వసువహ్నిగుహాననాంశాన్ ॥ ౧౧ ॥ భవత్యాద్యైబుధ్న్యద్విర
సన భయోర్మూలమ ఘయోర్ద్వితీయస్మిన్నంశేగుణపరిమితే విష్ణు
భగయోః । శశిస్వాన్యైరంత్యే శుభఫలవిరోధీదినకరస్తృతీయేంశేత
స్మాదుపరిదినమృత్యుశ్చబలవాన్ ॥ ౧౨ ॥ భూపాద్భయంరిపుభయం వ్యస
నంప్రవాసం విత్తక్షయం విశరణంచశుభక్రియాసు । కర్తుఃకరోతిశశభృ
త్కులిమశోర్కపూర్వైరేకాంగ్రహైస్సహాపిశన్నుడుమేకరాశౌ ॥ ౧౩ ॥
శుక్లేవారిధినాగరుద్రతిథిసంఖ్యాతాసుపక్షేసితే తత్పూర్వాస్వపినక్తమ
హ్నితిథిషుప్రోద్యాతి విష్టిఃక్రమాత్ । దిగ్యామేషుశరాక్షిశైలయుగష
ట్త్ర్యష్టేందుసంఖ్యేష్వథో యామేష్వార్య జగచ్ఛరాంత్యదహనే ష్వాం
త్యార్ధ్యనాడీషుచ ॥ ౧౪ ॥ నిత్యావిష్కం భాదయోవా రతిథ్యోర్వార
ర్క్షాణాంవారతారాతిథీనాం । తారాతిథ్యోరాశితిథ్యో రితీమేయోగా
జ్ఞేయాఃషట్ శుభాశ్చాశుభాశ్చ ॥ ౧౫ ॥ విష్కంభేనిత్యయోగేష్వహన
వపరిఘఃసవ్యతీపాత వజ్రోవ్యాఘాతోవైధృతిశ్చ ప్రథమపరివృతాఃశూ
లగండాతిగండాః । లోకత్రింశన్నవోషబ్ధితిథివిశిఖద్వీపతర్కాంగ
సంఖ్యానాడ్యః ప్రాంతేషుతేషా మఖిలునియమాత్ సజ్జనైర్వర్జనీ
యాః ॥ ౧౬ ॥ అర్కస్యాహస్తర్కకులాద్ర్యర్కచతుర్థ్యఃప్రాలేయాం
శోస్స్నాలధరోర్వీధరషష్ఠ్యః । క్షోణీసూనోర్భూతభుజంగాద్రిదశమ్యో
నేత్రక్షోణీనాగనవమ్యః శశిసూనోః ॥ ౧౭ ॥ వాగీశస్యాహస్కరనం
దద్వీపషష్ఠ్యఃకావ్యస్యాహిస్థాణుదిగంకాహితృతీయాః । సౌరస్యోర్వీశా
తిజగత్యఃసనవమ్యః వ్యాజ్యాయుక్తాస్సంతతమేతేతిథివారాః॥ ౧౮ ॥ పిత్ర
యమవసుమిత్రేంద్వగ్నిశూర్పాశ్వినైర్మై గుర్వరుజలపితృశూర్ప త్వాష్ట్ర
మైత్రోత్తరాభిః । అహిగిరిశవిశాఖా శక్రపౌష్ణాంబుపశ్చైర్వసుని
ఋతియమాశ్విన్యంత్యభాద్రద్విదైవైః ॥ ౧౯ ॥ భగజలపతిరోహిణ్యగ్ని
మిత్రేంద్రరుద్రైర్మరుదజయమశూర్పాద్రక్షపుష్యాహిపిత్ర్యైః ।

రవిగురుభగమాత్ర త్వాష్ట్రితో యత్ర యాంత్యై శ్శుభకృతిషువినింద్యా
వారయోగాః క్రమేణ ॥ ౨౦ ॥ పంచమ్యా సహకృత్తికాదినకరె చిత్రా
ద్వితీయెవిధౌ రాకాధాత్రయుతాకుజె శశిసుతెయామ్యాన్వితా సప్త
మీ । జీవెమైత్రయుతాత్రయో దశతిథిః శ్రోణాసషష్ఠీకవౌ మందెపౌ
ష్ణయుతాష్టమీతికథితా యోగావిషాఖ్యా ఇమె ॥ ౨౧ ॥ తిథయః క్రమె
ణకాస్త్రాత్ర యోదశమహీర వీషువసుసంఖ్యాః । విధిజలభగభుజగానల
భాద్ర యుతాస్త్ర్యృక్షలుంభినామానః ॥ ౨౨ ॥ శుభేషుచిత్రా ద్వయ
ము త్తరాత్రయం మైత్రంమఖావైధసమర్కనైఋతః । త్రయోదశా
గ్నిద్వశరాష్టస ప్తమీసమన్వితానిక్రమశోవివర్జయెత్ ॥ ౨౩ ॥ మకర
వణిజౌ తెయెణౌ స్త్రీయమౌ హయకకర్కటావళిమృగపతీ చాపాంత్యౌగో
ఝషౌవిషమాస్వమీ । తిథిషుతుసమాస్వేతెదగ్ధాభవంతి ఝషోవృషః
శశిభమబలాకీటో నక్రః క్రమాద్దశమాన్వితాః ॥ ౨౪ ॥ ద్విగుణితమను
ముని తిథయః కృతిహయతిథి హరమనుద్వితయం । ద్విగుణితశక్వర్యంకద్వీ
పాత్యష్టీశ కృతిశరద్వీపాః ॥ ౨౫ ॥ అత్యష్టిగిరిహరిత్స్వరగిరి తిథయో
మనుయుగెంద్రయుగబాణాః । ఏతత్సంఖ్యాస్వంత్యా నాడ్యోదస్రాదికె
షునిమ్నాఖ్యాః ॥ ౨౬ ॥ ద్వాభ్యాంయుక్తస్సప్తవర్గః సతత్వాబాణా
శ్శైలాఆకృతిశ్చద్విజాశ్చ । ఏతెష్వంత్యానాడికాః కూపసంజ్ఞానం దాదీ
నాంనిందనీయాస్తిథీనాం ॥ ౨౭ ॥ తిథితారకకూపనిమ్ననాడీ మభితో
ద్వేఘటికె వివర్జనీయె । అవమత్యనరస్తదంతరాళెపిచరణకూపఇవా
వపాతమెతి ॥ ౨౮ ॥ శనైశ్చరాత్సప్తమమృక్షమాహుః కాలంబుధా
స్తంకథయంత్యథాన్యే । అర్కాదవారెష్వధిభూసురందునేత్రాంబురా
శీక్షణసంఖ్యమంశం ॥ ౨౯ ॥ చక్రార్ధవ్యతిపాతమాహురిహతచ్ఛిష్టం
యదృక్షంరవావర్ధానాం శకతోంశకార్ధ సహితాత్యక్తాత్రయో విం
శతిః । అన్యేయావదినాద్ధ్రువత్యాదితిభం తావత్తతస్తంవిదుః సర్వైతంస
మయెస్వకీయసమయ ప్రాప్తోవినిశ్చిన్వతె ॥ ౩౦ ॥ యత్రచక్రార్ధయో
గభవెత్తద్దినందానయోగ్యం శుభేషూత్సృజెత్కర్మసు ॥ తచ్చతస్మాదథ
శ్చోత్తరంచాశుభంవాసరాణాంత్రయం కేచిదాచక్షతె ॥ ౩౧ ॥ అర్క

క్షోణీసుతాభ్యాంభవతి గణనయానైఋతంయావదస్మాత్తా వత్యౌతార
కైద్వ్యక్రమశ ఇహామతేకంటకే స్థూణసంజ్ఞే । తాభ్యామామూల సంఖ్యా
ద్వయఇతి గణితః కంటకస్థూణనామార క్తస్థూణోవసిష్టఃక్షితిసుతరహితే
సింహాధ్భృత్యంశకేస్యాత్ ॥ ౩౨ ॥ వ్యయేకో౽రాహుర్వారిపునిధనయో
శ్శీతకిరణఃసుతేజ్యోవాధర్మేధరణితనయః ఖేశశిసుతః । కవిర్యస్యద్యూ
నేవసతితనయే సూర్యతనయోగృహాంతస్మృత్యా వక్ష్యం నిఖిలరుభకా
ర్యేషువిసృజేత్॥ ౩౩ ॥ దద్యుశ్చిత్రా శూర్పశక్రాంబువిష్ణుక్షీ రాధీశాబు
ధ్న్యదస్రాంతకాశ్చ । ధాతారుద్రోదేవసూరప్యజాహైర్యమార్సైయుఙ
క్త్వావత్సరార్ధేనమృత్యుం ॥ ౩౪ ॥ గురురాహుభాస్కరాదీఙ్ వారాం స్త్రి
ఘ్నాన్ద్విశోధయేద్భగణాత్ । దోషానవరవిరసమితతారాః కాణద్విలో
చనాంధాస్యాః ॥ ౩౫ ॥ అర్కాఙ్రూఢభనాడికాముభయతో రామాగ్ని
షట్తారకా ॥ నాడ్యోంధైకదృగక్షియుగ్మకలితాః కాణాస్త్రిస్రఃపరాః।
వారాన్యానిచ తద్దినాంతమభియుం జ్యాంకాప్తశిష్టాస్సదృ క్కాణాంధా
యుగలోకలోచనమితాస్తారాః ప్రదిష్టాఃపరైః ॥ ౩౬ ॥ అశ్విన్యాదిషుభే
ష్వజాళిమకరప్రాప్తాంశకాంశేక్రమా దంశార్ధస్మరబాణరంధ్రఘటికా
స్తద్వద్విశాఖాదిషు । మేషాంశస్యముఖేష్టకార్పి మృగయోరంశావసానే
ష్టది జ్ఞానీరుష్ణశిఖావ్యయాః పరిహారే త్సర్వేషు కార్యేష్వపి ॥ ౩౭ ॥
ఋక్షాత్సూర్యాత్మజా(త్)కాంతా ద్వ్యంశంగండంప్రచక్షతే । ద్విచత్వారింశ
దిత్యుక్త్వా దోషాస్త్యాజ్యాః శుభేష్వమీ ॥ ౩౮ ॥ కర్తృజన్మాదికాస్తార
కాఃకీర్తితాజన్మసంపద్విపత్క్షేమకృత్ప్రత్యగాః । సాధకోధోవధోమైత్రమ
న్యత్పరా మైత్రమిత్యేవమన్యాః పునశ్చక్రమాత్ ॥ ౩౯ ॥ జన్మవిపత్ప్ర
త్యగవధ జన్మాష్టమరాశితారకాస్త్యాజ్యాః । సాష్టమగృహాశ్చభేషుత్య
జంతిషష్ఠవ్యయాంచాన్యే ॥ ౪౦ ॥ అష్టాశీతితమోంశోయస్మిఙ్జన్మాదిగ
ణనయాభవతి । వైనాశికంతదృక్షంత్య జంతికేచిత్తమేవాంశం ॥ ౪౧ ॥
సంప్రాప్తేపరిఘాదియోగనవకే మైత్రాహిపుష్యాదితిత్వాష్ట్రేభ్యోశ్విభర
స్తుస్యారకిరణాన్మూలాచ్చమైత్రాదపి । ప్రాక్పశ్చాచ్చయథాక్రమంవిగణి

తేతారాగణే సంఖ్యయా చంద్రార్క శ్రితతారకేయదిసమే దోషోయ
మేకార్గళః ॥ ౪౨ ॥ కుంభాంత్యవృషవీణాజస్త్రీకీటవణిగశ్వినః । కర్కి
మృగమృగేంద్రాచ చైత్రాదౌశూన్యరాశయః ॥ ౪౩ ॥ శాద్యేవిశ్వార్య
చిత్రా నిలభమమరసౌభాగ్య విశ్వార్కకేవా విశ్వార్క్షం వారుణాంత్యేశర
కృతిమితభేసోమ చిత్రాగ్నిపూష్ణః । షడ్వింశేంద్రాగ్ని మిత్రాస్రవితుర
గశివాన్విష్ణుమూలేయమైంద్రా శూన్యాసాచాక్రమేణత్యజతు షరిమితా
మాస్సుచైత్రాదికేషు ॥ ౪౪ ॥ షడ్బాణార్కకులాద్రిరవ్యుదధి దిగ్ధాత్రీమ
హేశాచల క్షోణీలోచన పావకాష్టనవ సంఖ్యాతేషుమాసేష్వపి । శూ
న్యాఖ్యాఃప్రథమాదికాశ్చ తిథయఃపక్షేసితేకీర్తితాః త్యాజ్యాఃపంచదశ
క్రమేణఖలుతాః కృష్ణేద్వితీయాదయః ॥ ౪౫ ॥ పౌషామాసశూన్యాఇ
తికైశ్చిద్దశేషుకేషుచిత్ । వర్జ్యతేశుభకార్యేషు వివాహేషువిశే
షతః ॥ ౪౬ ॥ గ్రహైరనింద్వేందుజభార్గవైర్యన్ముక్తంచయుక్తంచ
యియాసితంచ । క్రమేణదగ్ధం జ్వలితంతదృక్షం ధూమాయమానంచ
శుభేషుజహ్యాత్ ॥ ౪౭ ॥ భౌమాద్భూపనగాబ్ధితత్వమనవో జ్వాలాగు
రోరంగభంవ్యాధిం సోమజతోష్టసంకృతిధృతీ రాహుర్మహాకంటకం ।
పాతాత్వంచ మమీశ్వరంచపరిఘః శుక్రాచ్చతిథ్యాదయో ద్వేషస్సూ
ర్యసుతాద్దశ రుక్కృతయః ఖండఃస్మృతః పండితైః ॥ ౪౮ ॥ సౌరోరాశి
షుసూర్యసంక్రమణ తశ్చాంద్రస్తుదర్శాంతకోవిజ్ఞేయః సితపక్షపక్షతి
ముఖస్త్రింశద్దినస్సావనః । నాక్షత్రశ్శశిమండలాదితిమతా మాసాశ్చ
తుర్ధాక్రమా దంతేహస్త్రియ మాద్యయోశ్చరమయో ర్దిక్పంచనాడీ
స్త్యజేత్ ॥ ౪౯ ॥ సౌరోరవేర్ద్వాదశభిస్తుమాసైశ్చాంద్రస్తుతైః ప్రా
కృతసంజ్ఞితోన్యః । జైవస్తుసూర్యాద్ధిమణోదయాది బార్హైస్త్రిధేత్థం
పరికల్పితోబ్దః ॥ ౫౦ ॥ అర్కేస్థిరాస్వశతివిష్ణుపదాభిధానాస్తే భ్యఃపరా
స్తుషడశీతిముఖాశ్చతస్రః । సంక్రాంతయస్త్వజమృగానన తౌలికర్కే
జ్ఞేయాః క్రమాదుదగవాగ్విషువాయనాఖ్యాః ॥ ౫౧ ॥ త్యజంతిపూర్వాం
చపరంచసంక్రమాత్ దినానితద్విష్ణుపదా స్తథాయనాత్ । శుభక్రియా

యాంవిషువాత్పరందినం పరంపరేభ్యశ్చదినార్ధముత్సృజేత్ ॥ ౫౨ ॥
సప్తాంతేరవివత్సరస్యదివసాంస్తాన్పంచపంచాన్యయోః ప్రారంభేదివసత్ర
యంపరిహారేత్తైషాంత్రయాణామపి । ప్రాంతేబ్దత్రితయస్యపక్షమపరె
త్వాంజ్యంవిదుస్సూరయః సప్తాహాన్యుపరాగతోథనృపతిప్రాణప్రయా
ణాద్దశ ॥ ౫౩ ॥ క్రమశఃసితపక్షపక్షతిప్రముఖాలోచన సంయుతాతిథిః।
అచలైరపహృత్యశిష్యతే యదిదంశ్రీదివసాదిసప్తకం ॥ ౫౪ ॥ సప్తది
వసాన్స్మృతాః శ్రీకలినందనకాలకర్ణినామానః । జయవర్ధనార్ణవా
ఖ్యాతేషుచవిషమాః శుభాస్సమానిశుభాః ॥ ౫౫ ॥ దృశ్యోయదాహని
జనైర్వ్రజతోయదాస్తామన్యోన్యతః స్మరగతౌచయదార్యశుక్రౌ। కర్మా
ణితత్రసమయేనశుభానికుర్యాన్నైవారభేతశశిజెస్తగతేచవిద్యాం॥ ౫౬॥
ప్రాక్పశ్చాదుదితంరవేర్భృగుసుతంబాలంవదంతిక్రమాద్బాణద్వీపది
నానివృద్ధమనయోరస్తేదినవ్యత్యయాత్ । ఉద్వాహేక్రమశోంగనాపురు
షయోర్హంతాసఏవంగురుస్సర్వేషాంచతయోశ్శిశుస్థవిరతావిద్వేషి
ణీకర్మణాం ॥ ౫౭ ॥ హరిణాననస్యదశమాంశకస్త్యజతుగ్రహార్త స్ఫుట
తమానఖిలార్త । అవశిష్టమత్రశుభకర్మణి తద్గ్రహవేధదుష్టమితివిసృ
జేత్ ॥ ౫౮ ॥ ధాతృశ్రీనాథరుద్రానిలరవివరుణాః కాలమిత్రార్యమాం
భోబుధ్న్యైర్వ్యాః శక్రపూషాశ్విహినిర్ఋతిమఖాస్త్వాష్ట్రివస్వైందవాని।
భాద్యైరింద్రాగ్న్యృక్షే విశ్వాదితిదహనభగాః పంచవర్గాస్స్యురేషాం
వర్గాంతంవేధదుష్టంత్యజతుగ్రహకృతౌసగ్రహోయత్రతారాః ॥ ౫౯ ॥
రేఖాస్సప్తలిఖేదృజూరభిముఖం తిర్యక్చతాస్తావతీరేఖాగ్రేష్వభిజిద్యుతాః
పరిలిఖేదగ్న్యాదితారాఃక్రమాత్ । యత్రైకామధితిష్ఠతః ప్రతిముఖం
సాకంశలాకాంగ్రహాః శీతాంశుశ్చశుభైస్తుశూలముదితం తత్పాపసంజ్ఞై
ర్మహత్ ॥ ౬౦ ॥ సంసర్పోరవిమాసిదర్శయుగళం పూర్ణాద్వయంవా
స్తిచేత్తస్మిన్నాప్యేష్టయుగం భవేద్యదివిమస్తంకేచిదంహస్పతిం । అర్కేం
ద్వోర్యదిమధ్యయోగయుగళం మధ్యార్కమధ్యోత్థయోస్సంక్రాంత్యో

రధమా ॥ యస్మిన్న

స్తమయంతి వక్రగమనం యత్రారభంతేగ్రహా । యస్మిన్దేవనృపో
శ్నవాశ్చవివిధోత్పాతాశ్చతంవాసరం । నిర్ఘాతేసవధూమకేతు జననే
సోల్కానిపాతేదిశాం । దాహేభూచలనేగ్రహప్రహరణే చాహ్నాత్ర
యంవర్జయేత్ ॥ ౬౨ ॥ ద్వేద్వేరేఖేద్వికోణం పరిలిఖతుపురః పంచపం
చాథతిర్యగ్రే షాస్త్రాస్వీశకోణప్రభృతిషు విలిఖేద్భానివహ్న్యాదికాని।
యస్మిన్నిందుగ్రహశ్చప్రతిముఖమయతః సాకమేకాంశలాకాం నక్ష
త్రంవేధదుష్టం పరిణయనవిఘాతద్విపత్తిం విధత్తే ॥ ౬౩ ॥ పాదశ్చతు
ర్థఃకిలవిశ్వభస్యనాడ్యశ్చవిష్ణోః ప్రథమాశ్చతస్రః । ఉక్తాభిజిద్భుక్తిరితీ
యమస్యాం స్థితోగ్రహోహ్యావిధ్యతిధాతృతారాం ॥ ౬౪ ॥ ఇచ్ఛంత్యగ్ర
హాతాంస్స్వరాదిషుపదేషూద్వాహవిప్రక్రియాచౌలప్రాశనమౌళిబంధన
గృహప్రారంభణేషుక్రమాత్ । లగ్నస్థాస్స్వరసంస్థితాశ్చ నియమాత్పా
పాఃఫలంకర్మణాం సర్వేషాంక్షపయంతి జీవశశిభృ త్పాపాశ్చరంధ్ర
స్థితాః ॥ ౬౫ ॥ సర్వారంభేష్వయనమవదన్నుత్తరంశ్రేష్ఠమార్యాశ్చౌ
లాదీనామితరశుభదంకర్మణాంవార్షికాణాం । బ్రాహ్మ్యేద్వాహేత్య
జతుచతురశ్చైత్రయుక్తాంశ్చ మాసానాషాఢాదీన్త్సమపిశుభదంమాస
మూచెవసిష్ఠః ॥ ౬౬ ॥ కృషింబీజవాపంనరేంద్రాభిషేకం సవిద్యాగృ
హారంభదేవప్రతిష్ఠాః । క్రియాస్సప్తచౌలాదికానామధేయం క్రియాం
చక్షపాయాంనకుర్వంతిసంతః ॥ ౬౭ ॥ కృష్యాదికాన్యత్రచతుర్దశైవం
కర్మాణ్యనుక్తానినిశాసుయాని । సకర్ణవేధేషు గృహప్రవేశయుక్తేషు
తేష్వష్టమశుద్ధిమాహుః ॥ ౬౮ ॥ చరాదికేషు త్రిషుమందిరేషు భా
గాన్క్రమాచ్ఛైలశరాంకసంఖ్యాన్ । రవౌప్రపన్నేసతిదుష్టధిష్ణ్యం
దోషంచతుష్షష్టిముఖంవదంతి ॥ ౬౯ ॥ రాశితిథితారకాణాం గండాం
తంజలధివిషయనవమాంతే । తత్రోభయతోనాడ్యః రాశౌశరసం
మితాస్త్యాజ్యాః ॥ ౭౦ ॥ లగ్నస్యదోషాంస్త్యజపాపదృష్టిం పాపో
దయంచోభయపాపతాంచ । అపాపలాభారిసహోత్థతాంచ శుభ
గ్రహానాశ్రితకేంద్రతాంచ ॥ ౭౧ ॥ రిష్ఫావాసం పాపవర్గప్రవే

శం వేళావస్థాకర్మణాం చాశుభత్వం । ప్రోక్తాశ్చేందోస్సర్వకార్యే షుజపాద్యుద్ఘాతంచాన్యద్దుర్నిమిత్తం క్షుతాద్యం ॥ ౮౨ ॥ ఇందోర్నిస్త్రా ఖాఖాశైర్భహార్యాత్త్వాశిష్టాస్తిథ్యగ్న్యంకైః । హత్వాబాభైః శ్రోత్రైర్లబ్ధాః కర్మావస్థావేళాజ్ఞేయాః ॥ ౮౩ ॥ స్థానభ్రష్టస్తపస్వీపరయువతిరతస్తస్కరోహాస్తిముఖ్యైరూఢః సింహాసనస్థోనరపతిరరిహా దండనేతాగుణీచ । నిష్ప్రాణశ్ఛిన్నమూర్ధా క్షతకరచరణోబంధనస్థో వినష్టారాజా వేదానధీతేస్వపతిసుచరితం సంస్మరన్ధర్మకర్తా ॥ ౮౪ ॥ సద్వంశ్యో నిధిసంగతశ్శ్రితతులోవ్యాఖ్యాపరః శత్రుహారోగీశత్రుజితః స్వదేశచలితోభృత్యోవినాశార్థకః । ఆస్థానీచసమంత్రకః పరమహీహర్తాసభారోగ్యగజత్రస్తస్సంయుగభీతిమాననతిభయోలీనోనదాతాగ్నిదః ॥ ౮౫ ॥ క్షుద్బాధాసహితోన్నమత్తివిచరన్మాంసాశనోత్రక్షతః సోద్వాహోధృతకంతుకోవిహరతి ద్యూతైర్నృపోదుఃఖితః । శయ్యాస్థోరిపుసేవితాశ్చ ససుహృద్ధ్యాయీచ భార్యాన్వితోమృష్టాశీచపయఃపిబం త్సుకృతకృత్స్వస్థస్తథాస్తేసుఖం ॥ ౮౬ ॥ ఏతాశ్చంద్రక్రియాఃపంచ పంచాజాదిషురాశిషు । ప్రకల్ప్యతత్ఫలంబ్రూయాత్సర్వకార్యేషుతత్ఫలం ॥ ౮౭ ॥ ఆత్మస్థానాత్ప్రవాసోమహితనృపపదాసక్తతా ప్రాణహానిర్భూపాలత్వం స్వవంశోచితగుణసిరతీరోగఆస్థానగత్వం । భీతేఃక్షుద్బాధితత్వంయువతి పరిణయో రత్యశయ్యానుషక్తిర్మృష్టాశిత్వంచగీతా ఇతిభవనవశాత్సద్భిరిందోరవస్థాః ॥ ౮౮ ॥ మూర్ధానుయోముదితతాయజనం సుఖాస్థానేత్రామయఃసుఖతతావనితావిహారః । ఉగ్రజ్వరఃకనకభూషణమశ్రుమోక్షః క్ష్వేళాశనంనిధువనం జఠరస్యరోగః ॥ ౮౯ ॥ క్రీడాబలేహాసనచిత్రవిలేఖనేచ క్రోధశ్చనృత్తకరణం ఘృతభుక్తినిద్రా । గానక్రియాదశనరుక్కలహప్రయాణ మున్మత్తతాధసలిలాప్లవవనంవిరోధః ॥ ౯౦ ॥ స్వేచ్ఛాస్థానంక్షుద్భయం శాస్త్రలాభఃస్వైరం గోష్ఠీయోధనం పుణ్యకర్మ । పాపాచారః క్రూరకర్మప్రహర్షః ప్రాజ్ఞైరేతాశ్చంద్రవేళాప్రదిష్టాః ॥ ౯౧ ॥

అథ తద్దోషాపవాదనిరూపణంతత్రైవ—శ్లో॥ దోషైరమీభిర
ఖిలై రహితంముహూర్తం లోకఃకలౌనలభతే ఖలుమందభాగ్యః। తే
యాంతినాశమపవాదగణైర్యతోస్మా త్తేషాంక్రమాదభిదధేహమిహాప
వాదాత్ ॥ ౧ ॥ శుభకర్మణిబలిసింహాభిద్రా స్తిథయఃక్రమాచ్చతుర్థా
ద్యాః । నవనవమనుతత్త్వదిశాశర ఘటికాభ్యఃపరంశుభా జ్ఞేయాః॥ ౨॥
దేవారాధనమంత్రభేషజవిధౌ వాజిద్విపారోహణేభూషా నామభిషేచ
నేవ్రతవిధౌవిద్యాకృషిప్రక్రమే । గార్గ్యోఽర్కస్యశుభంజగాదదివసంద్రు
ష్టస్యసౌమ్యైఃపరే సర్వేష్వంబరధారణాచ్ఛుభవనా రంభాద్యతేకేచన॥ ౩॥
సమస్తకార్యేషువళక్షపక్షే నిశాకరస్యోదయవారవర్గాః । శుభాఃప్రది
ష్టాబహుళేత్వనిష్టా స్సదాహ్యనిష్టోభ్యుదయేవివాహే ॥ ౪ ॥ పాపస్యవా
రేపిజనస్యకార్య మవశ్యకార్యంయదితత్రతస్మాత్ । శుభాంశయుక్తాశుభ
కాలహోరా గ్రాహ్యైవనీచాన్మహతీవవిద్యా ॥ ౫ ॥ ఆత్మోపలబ్ధావివ
యామవత్యా ముపాగతాయాంగ్రహవాసరేషు । సర్వేషుభూతేష్వపి
బుద్ధిమంతో హీనోత్తమత్వంనఖలుస్మరంతి ॥ ౬ ॥ పాపాస్పదానిబలవ
చ్ఛుభసంప్రయోగాః క్రౌర్యంవిహాయహిభజంతిశుభస్వభావం। జ్ఞేయా
నిమధ్యమఫలానితతఃశుభేషు గ్రాహ్యాణ్యతే ధరణినందన మందిరా
భ్యాం ॥ ౭ ॥ త్రింశత్ప్రారభ్యశుక్లప్రతిపదమిహయాస్సంతితాసాం తిథీ
నాం। క్షోణీవహ్న్యంగబాణస్మరశిఖిశరబ్రహ్మసంఖ్యాక్రమేణ । విజ్ఞే
యాఃకష్టమధ్యోత్తమమహితతమశ్రేష్ఠమధ్యాతికష్టాః।కృష్ణేపక్షేత్రయో
దశ్యపిబలివిధావుత్తమాకైశ్చిదుక్తా॥ ౮॥ షడ్భిస్సూర్యస్యోదయాన్నా
డికాభిః ప్రాతఃకాలస్సంగమశ్చాపిషడ్భిః। మధ్యాహ్నాఖ్యస్తద్వదహ్నాప
రాహ్ణః సాయంకాలశ్చాత్రనింద్యాపరాహ్ణా ॥ ౯ ॥ దినకరవారసమే
తంనక్షత్రంన శుభవారయోగంవా । ఉపచయసంస్థోవార్కో దోషా
నపహరతిపంచధూమాదీన్ ॥ ౧౦ ॥ భరద్వాజఃప్రోచేవపుషిశశిశుక్రేక్షి
తియుతే క్రమాత్సౌరేష్వాద్యాప్రశమమయతోన్యాగురుయుతే । క్రమే
ణాద్ర్యంకోర్వీవసుతిథిషు సర్వాస్వథపునః। స్వవర్గస్యోచ్చస్థేనశుభదృశి

భానావితిగురుః ॥ ౧౧ ॥ అర్ధప్రహారకస్యప్రథమే యమకంటకస్యమధ్య
గతే । అంత్యేగుళికస్యదేవైనాఢ్యా నియమాత్ పరిత్యాజ్యే ॥ ౧౨॥ వా
రేశోగుళికంనిహంతిబలవాన్ మూర్తౌస్థితఃసద్గ్రహః। విజ్ఞేస్తాయమకంట
కస్యచశుభః కేంద్రత్రికోణస్థితః । పీయూషత్విషిసతిక్రియాకృతిశుభై
ర్దృష్టేశుభాంశస్థితే।లగ్నేంశేచశుభాన్వితే సతిసతాంనార్ధప్రహారాద్భ
యం ॥ ౧౩ ॥ క్షపాయాంక్షీణసామర్థ్యా దినమృత్యుదినామయా। న
తౌదోషాయకల్పేతే దివాపీంఢాబలాన్వితే ॥ ౧౪ ॥ విష్టిర్యదాహనిశి
థేరపరార్ధజాతా పూర్వార్ధజానిశితదాశుభదాచపుచ్ఛే । తత్కాల
భూరపినిజోదయయామబాహ్యే గ్రాహ్యాశుభే బలినిలగ్నపతౌనిజాంశే॥
౧౫ ॥ ప్రాతఃకాలేవారయోగే బలీయాన్నాద్యేవారేశాంశపవేతికేచిత్ ।
మధ్యాహ్నాంతంయోగమాహుస్త్రయాణామన్యే యోగాస్తద్వియోగా
వసానాః ॥ ౧౬ ॥ గోకన్యాకర్కిమీనస్థః శుభదృష్టఃశుభాంశకః । ఉద్ధ
ర్తాదగ్ధదోషస్య బలీకుముదబాంధవః ॥ ౧౭ ॥ ఆపూర్యమాణోబల
వాన్ హిమాంశుఃస్వోచ్చాంశకే స్వోచ్చగృహేఃస్థితోవా। వర్గోత్తమే
వాతిథితారకాణా మాపూరయత్యేవహినిమ్ననాడీః ॥ ౧౮ ॥ వినిహం
తికాలహోరాశుభస్య కాలాహ్వాయందోషం । కాలేంశకస్తృతీయోవి
నిందితోగండసంజ్ఞికేప్రథమః ॥ ౧౯ ॥ స్వోచ్చేస్వవర్గేచయదాప్రవిష్టౌ
దృష్టౌశుభైర్భాస్కరభూమిపుత్రౌ । తౌకంటకస్థూణసమాహ్వయానా
మేకోత్థమేకోహరతిద్విజేంద్రా ॥ ౨౦ ॥ యేదగ్ధాఖ్యారాశయోమృత్యు
సంజ్ఞాయేచప్రోక్తాః స్వామిదృష్టాశ్శుభాస్తే । వాగీశేనస్ఫీతవీర్యేణదృష్టాః
సంయుక్తావాసర్వకార్యేష్వనింద్యాః ॥ ౨౧ ॥ హంతిశుభోబలవాంఛశి
కేంద్రేవీక్షణతాభ్యుదితోంధజదోషం । సౌమ్యనవాంశకగః సుఖదేం
దుస్తత్రసులోచనభాభ్యుదితోవా ॥ ౨౨ ॥ ఆద్యేజన్మనినవ్యభుక్తివస
నాలంకారపణ్యైర్వినా సర్వంకర్మశుభాశుభంపరిహరేద్భుక్తింనవాం
చార్ధకీం । హిత్వాభ్యంగవిధింనిషేకసహితం క్షౌరంచశిష్టంశుభం।కా
ర్యంకార్యముశంతికేచిద్వృషయోర్జన్మర్క్షయోరన్యయోః॥ ౨౩ ॥ సర్వా

నేవవిపత్తిపంచమవధా ష్వాద్యేషుశేష్వంశకా న్మధ్యేష్వాద్య తురీయపా
వకమితా నంత్యేషువావర్జయేత్ । సత్కర్మాబలవాంఛుభాంశకగతో
దృష్టశ్చసౌమ్యగ్రహైః జన్మప్రత్యరజాన్విపద్విధభవాన్దోషాన్విధుర్బాధ
తే ॥ ౨౪ ॥ స్వకీయజన్మాష్టమరాశిపత్యోర్మైత్ర్యాన్నజన్మాష్టమరాశిదో
షః । జన్మేశకర్మేశ్వరమిత్రభావః క్షీణోత్థవైనాశికదోషముగ్రం॥ ౨౫ ॥
యదిశశిరవీతారాయుగ్మేద్వితీయ తృతీయగౌ ప్రథమచరమాచా పాంశౌ
తౌక్రమాద్బలవాంస్తదా । ప్రశిథిలబలః ప్రాజ్ఞైరేకార్గళః కథితోన్య
థాకతిచిదథతందోషం శంసంత్యవంతిషు కేవలం॥ ౨౬ ॥ బలినాశుభవర్గ
గతౌస్వవర్గగా వాశుభగ్రహైర్దృష్టౌ । ఏకార్గళదోషహరౌరవిశశి
నావితివదంత్యన్యే ॥ ౨౭ ॥ స్వస్వామిజీవశశిజైస్సహితంవిలగ్నం దృష్టం
తువాహరతిశూన్యవిషాదిదోషాన్ । కేంద్రత్రికోణగ్రహగోబలవాన్ శు
భశ్చ మాసర్క్షరాశితిథిశూన్యభయాపహారీ॥ ౨౮ ॥ భాస్వన్మందాచా
ర్యభౌమైర్గ్రహాంయద్దగ్ధంభాయస్తత్ప్రియాతిస్వభావం । మాసాద
బ్దాద్వత్సరాబ్దాత్తనర్ధాద్రాహూత్పాతాదాహవాదైర్యశ్చదుష్టం ॥
౨౯ ॥ దగ్ధంయదృక్షంఖచరేణభూయః శుక్లాంశయోగాదుపబృంహతే
తత్ । తాపావసానేనసముష్ణభాసా తప్తంయథాద్యాంబునిపాతయో
గాత్ ॥ ౩౦ ॥ ఋక్షస్యదగ్ధస్యచదాహకస్య గ్రహస్యమధ్యేవిచరన్హిమాం
శుః । వ్యపోహ్యపీడామభిరక్షతీదం బలీవహీనంబలినోవరుద్ధం ॥ ౩౧ ॥
యఃకురుతేయందోషంగ్రహస్స్వతుంగేస్థితస్స్వవర్గేవా । సౌమ్యగ్ర
హేణదృష్టఃసఏవతందోషమపహరతి ॥ ౩౨ ॥ ద్వయోరస్తమేకస్యవా
కావ్యగుర్వోః దివాదర్శనీయత్వమన్యోన్యదృష్టం । నసంసర్పమంహస్ప
తించాధిమాసంసమాసోక్త కార్యేషుసద్వర్జయంతి ॥ ౩౩ ॥ పూర్వాంష
డ్ఘటికాప్రభాతముదయాద్భానోః ప్రదోషస్తథా పశ్చాదస్తమయా
ద్ఘటీత్రయమిహత్యాజ్యంసఏవాథవా । యత్కర్మవిహితంనిశాసుత
దృతేఘోరాత్సమావర్తనాత్కర్తవ్యంనిఖిలంప్రభాతసమయే శంసం

తిగార్గ్యాదయః ॥ ౩౪॥ బలినాచంద్రలగ్నేశౌ లగ్నంమూర్ధోదయం
యది । అస్తమస్థపాపానాం దృష్టిర్లగ్నేనదోషదా॥ ౩౫ ॥ స్వో
చ్చస్వక్షేత్రగతః కవిర్గురుర్వాబలీయదాలగ్నే । నతదాదుష్కృతిదృష్టిః
మదనగతస్యార్కజస్యరాహోర్వా॥ ౩౬॥ ఉపరాగాదుపరిగతేవర్షా
ర్ధేత్వనుగతేశుభేబలిని । ఉదయోపితయోగ్రహయో శ్శుభదశ్శుభక
ర్మసుగ్రాహ్యః ॥ ౩౭ ॥ లగ్నస్యపాపద్వయమధ్యగత్వం దోషంగురుః
కేంద్రగతోబలాఢ్యః। కేంద్రత్రికోణోపచయేషుమూర్తేః స్థితశ్శుభోనా
బలవాన్నిహంతి ॥ ౩౮ ॥ క్రూరాశ్శుభావావపుషోగ్రహాయే స్థానాన్య
నిష్టానియదాప్రవిష్టాః । తదాస్వతుంగేబలినిస్వభేవా యదిస్థితాస్తేశుభ
దాభవంతి ॥ ౩౯ ॥ కవౌగురౌవాబలినిస్థితేతనౌ శుభేనదృష్టఃశుభవ
ర్గగఃశశీ । వివర్ధమానఃశుభకృచ్చనాశుభం కరోతితిష్ఠన్నపిషష్ఠరిష్ఫ
యోః ॥ ౪౦ ॥ సౌమ్యద్వాదశభాగగఃశుభపదే దృష్టోథవాసద్గ్రహై రం
గాంగాంశకకేంద్రగస్సచగురోః కేంద్రేచపక్షేస్థితః । సత్కర్మైవచతు
ర్వ్యధోపిబలవా నిందుఃక్షీణోత్యాత్మనో దోషంపాపనవాంశకాశ్రయభ
వం స్వాంశాశ్రయోత్థంతథా ॥ ౪౧ ॥ అసౌమ్యవర్గాశ్రయజాన్సుక
ర్మా దృష్టోబలిష్ఠైనశుభేనచంద్రః । దుష్కర్మవేళాదిసముద్భవాం
శ్చ భినత్తిదోషాంఛుభవర్గసంస్థః ॥ ౪౨ ॥ యదాస్వవర్గేతనుకేం
ద్రసంస్థో గురుఃశశీవాథశుభాంశకస్థః। శుభేనదృష్టఃసుకృతీతదానీం నపాప
యోగేక్షణదోషఇందోః॥ ౪౩ ॥ గురుస్సుదీప్తస్తనుకేంద్రసంస్థితో బలా
ధికోలగ్నగతోవిశేషతః । నిహంతిదోషానఖిలాంస్తథావిధిః స్వవర్గ
సంస్థోభృగుజోబుధోథవా ॥ ౪౪ ॥ మూర్తేస్త్రికోణాయమకంటకేషు
రవీందుజీవార్కనవాంశకస్థః। సుకర్మకృన్నిత్యమశేషదోషాన్ ముష్ణాతివ
ర్ధిష్ణురనష్టరశ్మిః ॥౪౫॥ లగ్నాంశాద్విషమాంశకేయదిశుభా స్తత్కం
టకాంశేపివా జీవజ్ఞౌగురుభార్గవౌబుధసితావన్యోన్యకేంద్రస్థితౌ । ల
గ్నేశస్యశుభస్యవాతిబహవో యుక్తాష్టవర్గేషుతాః తేష్వేకైకసమా
శ్రితాంశకగ్రహో ల్లాభాంశకాస్థాఃశుభాః ॥ ౪౬ ॥ లగ్నాంశకేత్రికో

శాంశకసదనగతాః సద్గ్రహాః కేంద్రగా వా జీవాంశక్షేత్రకేంద్రేసితబుధ
శశినశ్చంద్రకేంద్రేసు రేజ్యః। చంద్రప్రాప్తాంశరాశేస్సుతనవమగతాః కేం
ద్రసంస్థాశ్చసౌమ్యాః సౌమ్యేంద్వాప్తేశలగ్నోపచయగ్రహగతావీర్యవం
తశ్శుభాశ్చ ॥ ౪౭ ॥ రాజేంద్రస్సహమంత్రికోగజవరం సింహాసనంవాశ్రి
తః శీతాంశుర్బలవాంఛుభాంశకగతో లగ్నేష్టగేహస్థితః। హోరావ
త్సరమాసవాసరపతిః లగ్నేబలీసద్గ్రహో లగ్నాద్వైరిసహోదరాగ
మగతాఃపాపాశ్చవీర్యోత్కటాః ॥ ౪౮ ॥ ప్రాధాన్యేనవ్యాహృతాః కేచి
దేతే యోగాస్సర్వేఘ్నంతిదోషానశేషాన్। అత్రానుక్తాస్సంతిచాన్యే
సహస్రంనైవోక్తాస్తేగ్రంథబాహుళ్యభీత్యా ॥ ౪౯ ॥ అత్రోక్తాయేవీర్య
వంతోపి దోషాదేశాచారాద్దుర్బలాస్తేభవంతి। యేన్యేదేశాచారసి
ద్ధాశ్చదోషాస్తేషాందేశేనైవతత్రాపవాదః ॥ ౫౦ ॥ అనాపద్యుత్తమః
కాలోమధ్యమాపదిమధ్యమః । సత్యామత్యాపదిగ్రాహ్యో దుష్టోపి
స్యాపవాదతః ॥ ౫౧ ॥

అథసద్గుణనిరూపణంతత్రైవ—శ్లో॥ నిశ్శేషదోషవిహారస్యసుదు
ర్లభత్వాత్కాలేగుణౌఘబహుళేవిబలాల్పదోషె। కర్మారభేతశుభమి
త్యృషిభిర్యదుక్తంతత్కించిదత్రసుముహూర్తగుణాన్ప్రవక్ష్యే॥ ౧ ॥
అల్పదుర్లభదోషత్వంకాలస్యప్రథమోగుణః। అభావస్సర్వదోషాణాం
ద్వితీయస్సుమహాన్గుణః॥౨॥ విశిష్టవిప్రభాషితం శుభగ్రహస్యచోదయః।
తనోశ్చసౌమ్యవర్గతాత్రయోమహాగుణాఃస్మృతాః॥ ౩॥ అబాధ్యమా
నోవిహితక్రియాసుపంచాంగయోగోగుణనాయకాఖ్యః। షడంగయోగో
గుణరాజఉక్తః సప్తాంగయోగోగుణరాజరాజః॥౪॥ ప్రసన్నదైవజ్ఞవిధిప్రది
ష్టంసుఖప్రదందుర్లభమల్పపుణ్యైః। సప్తాంగసంపత్తిసమేతమేతన్ము
హూర్తరాజ్యంసుకృతోలభంతే॥ ౫ ॥సౌమ్యాః కేంద్రత్రికోణేషు పాపాః
షుతసహోత్థయోః। ఏకాదశేస్థితాస్సర్వే శుభదాశ్శుభకర్మసు॥౬॥ శ
శాంకనక్షత్రజలాభివృద్ధిః ఘటోప్యరిక్తస్థితయశ్చపూర్ణాః । స్యాత్సం
చపూర్ణాహ్వయఏషయోగో గుణాధిరాజశ్శుభకర్మణీష్టః ॥౭॥ దిక్తారా

ణాంమధ్యమాస్తంభసంజ్ఞాస్త్రిస్త్రిస్రః పార్శ్వసంజ్ఞాఘటాఖ్యాః । తిష్ఠ
త్యర్కోఽయత్రరిక్తస్సకుంభస్సంపూర్ణోఽన్యస్తంభసంజ్ఞోపితద్వత్ ॥ ౮॥
అహ్నఃపంచదశో భాగో ముహూర్తస్తారకాహ్వయః । దివాపంచద
శోక్తాస్తే నిశాయాంచతథాస్మృతాః ॥ ౯ ॥ ఆర్ద్రోరగమిత్రమఖావ
సుజలవిశ్వాభిజిద్విరించేంద్రాః । ఐంద్రాగ్నిమూలవరుణార్య మభగతా
రాదివాముహూర్తాస్స్యుః ॥ ౧౦ ॥ క్రమశోనిశాముహూర్తారుద్రాభా
ద్రాదయోష్టతారాస్స్యుః । అదితిగురువిష్ణుహస్తత్వాష్ట్రసమీరాశ్చకీ
ర్తితామునిభిః ॥ ౧౧ ॥ దినరాత్రిజాముహూర్తాయె కథితాస్త్యాజ్య
తారకారూపాః । ఏకాదశాశుభాస్తేశుభకర్మసుపూజితాశ్చాన్యే ॥౧౨॥
ఉత్పాతవిష్టివ్యతిపాతపూర్వాం నిహంతిదోషానభిజిన్ముహూర్తః । క
రోతియామ్యాః పహాయకాష్ఠాం దిగంతరాణివ్రజతోర్థసిద్ధిం ॥౧౩॥ భా
నోరర్యమదైవతోహిమరుచే బ్రాహ్మ్యస్తథానైరృతో భూపుత్రస్య
తుపిత్ర్యవహ్న్యధిపతీచంద్రాత్మజస్యాభిజిత్ । పిత్ర్యబ్రాహ్మ్యా సమాహ్వ
యాఉశనసో బ్రహ్మాంబుదైవోగురోః సార్పశ్చాహ్ని శనేరమీతునియ
మాత్యాజ్యాముహూర్తాబుధైః ॥ ౧౪॥ సంజ్ఞాఃపురాణకథితా రౌద్రశ్వే
తస్తథామైత్రః । ఆరభటస్సావిత్రోవై రాజశ్చాధగాంధర్వః ॥ ౧౫॥ అ
భిజిచ్చరౌహిణి బలావిజయాఖ్యోనైరృతశ్శాక్రః । వారుణభగదైవ
త్యావితివిజ్ఞేయాదివాముహూర్తానాం ॥ ౧౬ ॥ అభిజిద్రౌరాజశ్చశ్వేత
స్సావిత్రమైత్రబలివిజయః । శుభకర్మసిద్ధిజనకాస్సప్తప్రోక్తాఃపురాణజ్ఞైః॥
౧౭ ॥ శ్రేష్ఠాతారాసత్తిథిస్సన్ముహూర్తస్సత్తిథ్యర్ధంసన్నిమిత్తంచజా
తం। యోగేంద్రోయంపంచకల్యాణనామా గార్గ్యేణోక్తస్సర్వకల్యాణ
దాయీ ॥ ౧౮ ॥ సార్కాదివారాగురుమూలహస్తాశ్చిత్రాదినార్ధశ్రవ
ణేందుతారాః । బుధాన్యశ్వినీవిశ్వభగప్రజేశా విశ్వాగ్నిచిత్రాశ్వరశైల
తిథ్యోః ॥ ౧౯ ॥ త్రయోదశీమాతృజలాంత్యభాని భగప్రచేతోమరుత
స్సనందాః । భద్రాసమేతావసుధాతృతారాః క్రమేణయోగాః అమృ

తాభిధానాః॥౨౦॥ఉత్తరాసలిలపౌష్ణవిష్ణవోమాతృమారుతవసుప్రచేతసః।
మిత్రదండధరపౌష్ణతారకాఃసోమమిత్రభగవిశ్వవేధసః॥౨౧॥ మైత్రాశ్వినీ
మారుతమాతృతిష్యాభగత్రయీనైఋతపౌష్ణదస్రాః।ధాత్రగ్నివాయు
త్రయవారినాథాఃసార్కాదివారాఃశుభసిద్ధియోగాః॥౨౨॥ చిత్రాగ్నీశ్వ
రవారుణా దినపతేర్వారేసనందాతథాభౌమస్యాంబు భుజంగపౌష్ణమరు
తోయోగావరాఖ్యాశ్శుభాః।నందాభార్గవభౌమశీతమహసాం భద్రాక
వీంద్వోర్జయాచాంద్రీత్యోసుతయోఃశనేరపిపరాపూర్ణాగురోస్సిద్ధిదాః
॥౨౩॥ తిథివారర్క్షయోగాయేప్రోక్తాస్తేశుభకర్మణి । తత్తద్వారర్క్ష
యోగేషువిశేషాత్సిద్ధిదాయినః॥౨౪॥సంకృత్యాకృతినాగసాయకజనైర్భం
మాతఙ్గృతిభ్యాంజనైర్మన్వక్షైఃస్థితిశక్రనాగవసుభిర్వేదాష్టశక్షైఃక్ర
మాత్ । విద్యేంద్రాద్భియుగార్కదిగ్ధృతిజనైరక్షైఃపురాణైర్యు
తా నాడీస్త్రింశదతీత్యభేషుపరతోనాడ్యశ్చతస్రోమృతం॥ ౨౫ ॥ అమృత
ఘటికాస్సమస్తాశ్శుభ కర్మణ్యమృతయోగవద్గ్రాహ్యాః । విషరోగాది
చికిత్సావిధౌశ్శుభదాఇతినవాచ్యమిదం॥౨౬॥ శశీతదారూఢగ్రహాధిపశ్చ
లగ్నాధినాథశ్చయదాత్రయోమీ । బలాధికాస్సద్గ్రహదృష్టియుక్తా గు
ణాధికంతంకథయంతికాలం ॥ ౨౭ ॥ కర్తుస్స్వజన్మసమయే వసతిగ్ర
హాణాం కృత్వాష్టవర్గకథితార్కవిధానమత్ర । బహ్వర్క్షయోగవశ
తః శుభరాశిమాసభావగ్రహస్థితిషు కర్మశుభంవిదధ్యాత్ ॥ ౨౮ ॥ ఇ
యంతపవాత్రగుణాఃప్రదిష్టా దోషాపవాదాంశ్చతథాపరేన్యే । ఏషాం
విభేదాబహవోతిసూక్ష్మాః ప్రకీర్తితావిస్తరతోమునీంద్రైః॥ ౨౯ ॥ వ్యా
సోమనోభిరతిమాహగుణంప్రధానం వాయ్వాదయంచ కపిలఃశకునానిజీ
వః । గార్గ్యఃప్రభాత మృషిరత్రిరుపశ్రుతించ విష్ణుస్సమస్తశుభకర్మ
సువిప్రవాక్యం ॥ ౩౦ ॥ ఉపాన్యరాజానమివాధికారీ భక్త్యాప్రసాద్యైవ
గురుంసుమంత్రః । అభ్యర్చ్యదైవజ్ఞమనేనదత్తః శుభోముహూర్తోన
శుభోన్యథాస్యాత్ ॥ ౩౧ ॥ దేవార్చనాసునిరతోజపసిద్ధమంత్రః సప్తాం
గయుక్త గుణదోషబలాబలజ్ఞః । మౌహూర్తికోవదతియత్తు ఫలంము

షూర్తే సత్యంతదుక్తమృషిభాషితవన్నమిథ్యా ॥ ౩౨ ॥ ద్రేక్కాణశీ తకునవాంశకకాలహోరాలగ్నగ్రహోభ్యుదయదృష్టిషుయస్సవీర్యం। త త్తుల్యవస్తు కథనాగమనేక్షణాద్యం తత్కాలలక్షణమసౌ కథయేన్ముహూ ర్తే ॥ ౩౩ ॥ *

ఇతి విశేషవిషయసహితే శాంతికమలాకరే ఉత్తర పీఠికాయాం

ముహూర్త గుణదోష తదపవాద నిరూపణ శ్లోక

సంగ్రహ స్సమాప్తః.

* సర్వతంత్ర స్వతంత్ర పదవాక్యప్రమాణ పారావార పారజ్ఞులును సర్వజ్ఞ మూర్తులునగు శ్రీవేదభాష్యాది మహాగ్రంథనిర్మాణ చాతురీ ధురీణులయిన శ్రీమ న్మాధవాచార్యుల వారు మౌహూర్తిక జనసంలోకకరముగా లోకాను గ్రహమునకై రచియించి యుండునట్టి యీ విద్యామాధవీయంబును అమూల్యగ్రంథమును ఆంధ్రటీ కాతాత్పర్య వివరణముతోడ, సర్వజన సులభంబగునట్లు మదరాస్—క్రిశ్చియన్కా లేజుపండితులగు బ్రహ్మశ్రీ॥ చావలి రామస్వామి శాస్త్రిలవారు ముద్రించి ప్రకటించి యున్నారు. ఈగ్రంథము మౌహూర్తిక జనులకు మిక్కిలి యావశ్యకంబైనది. సర్వ మూలము కాలము, దానియొక్క శుభాశుభపరిణామంబు నెఱిగి వర్తించువారికి సక లకార్య దిగ్విజయంబుగల్గును. కావున నీగ్రంథమును అపేక్షించువారలు పైశాస్త్రిల వారికి వ్రాసి తద్గ్రంథమునందవచ్చును. దానిలోని విషయంబుల నెఱింగి యానం దించవచ్చును.

సపు స్తవ్రతాదికాలనిర్ణయ సూచీపత్రమ్.

సూపక్షేణ వ్రతాది నిర్ణయః
చైత్రశు౧ సంవత్సరారంభాదయికీగ్రాహ్యా.
శు౩-సౌభాగ్యగౌరీవ్రతం-పరాగ్రాహ్యా.
శు౪-గణేశదమనపూజా మాధ్యాహ్నికీ
శు౫-లక్ష్మీపంచమీ-నాగపూజనంచ.
శు౬-స్కందదమనారోపణం.
శు౭- సూర్యదమనారోపణం.
శు౮- భవాన్యుత్పత్తిః- నవమీయుతా గ్రాహ్యా. పునర్వసు యుతాష్టమ్యా మశోకకలికాప్రాశనంచ.
శు౯-శ్రీరామనవమీ-మాధ్యాహ్నికీ.
శు౧౦-ధర్మదశమీ.
శు౧౨-విష్ణోర్దమనోత్సవః.
శు౧౩-అనంగత్రయోదశీ.
శు౧౫- దమనపూర్ణిమా- ధర్మరథః
వైశాఖశు౩- అక్షయతృతీయా.
శు౫- శ్రీజగద్గురూపారాధనం.
శు౭- కన్యాకుమారీగంగావతారా.
శు౧౫- అర్ధనారీశ్వరవ్రతం.
జ్యేష్ఠశు౧- కరవీరవ్రతం.
౩- రంభావ్రతం-పూర్వవిద్ధాశస్తా.
౪- ఉమావతారః- తద్వ్రతంచ.
౬- వనగౌరీవ్రతం.
౧౦- గంగాభగవతీవ్రతం.
శు౧౫- వటసావిత్రీవ్రతం - కృష్ణామాయామితికేచనకుర్వంతి.
ఆషాఢశు౫- స్కందపంచమీవ్రతం.
౧౧- గోపద్మవ్రతారంభః - చాతుర్మాస్యవ్రతారంభః.
శు౧౫-వ్యాసపూజా.
కృ౨- అశూన్యశయనవ్రతం - దాంపత్యసుఖకరం.
శ్రావణశుక్ల౪-నాగచతుర్థీ- మాధ్యాహ్నికీ.
౫- గరుడపంచమీ-నాగపంచమీతిచ.
౧౫- దేవానాంపవిత్రార్పణం.
,, వరలక్ష్మీవ్రతం శుక్రవార యోగే తదభావే రాకాయాః ప్రాక్సన్నిహిత భార్గవవాసరేకార్యం- యథా సంభవం వృద్ధిః లాచంద్రవతి శుక్రవాసరేః స్తవ్యమితి. [వ్యాపినీ.
౧౫- హయగ్రీవావతారః- సాయాహ్న
కృ౮- శ్రీకృష్ణజన్మాష్టమీవ్రతం - నిశీథవ్యాపినీ. [ర్వాగ్రాహ్య.
భాద్రపదశు౩- షోడశగౌరీవ్రతం- పరవి
౪- శ్రీగణేశవ్రతం-మధ్యాహ్న వ్యాపినీ.
౫- ఋషిపంచమీవ్రతం-మాధ్యాహ్నికీ
౬- పాపహరషష్ఠీ - సప్తమీ యుతా గ్రాహ్యా.
౭- అముక్తాభరణసప్తమీవ్రతం.
౮- దూర్వాష్టమీవ్రతం.
౯- నందనవమీ వ్రతం.
౧౪- శ్రీమదనంతవ్రతం - పూర్వాహ్ణవ్యాపినీ.
౧౫- ఉమామహేశ్వరవ్రతం.
కృ౩-బృహత్తృతీయావ్రతం.
౬-కపిలాషష్ఠీవ్రతం.
౮- రుద్రాష్టమీవ్రతం.
ఆశ్వినశు౧-శారదనవరాత్రారంభః
౩- స్తనవృద్ధిగౌరీవ్రతం- పరవిద్ధా.
౫- ఉపాంగ లలితావ్రతం - అపరాహ్ణవ్యాపినీ.
శు ౭- ౮- ౯ పుస్తకమండల సరస్వతీ పూజా.
౮-దుర్గాష్టమీ.
౯-మహానవమీ.
౧౦-విజయదశమీ.
కృ౧౪,నరకచతుర్దశీ,ఉషఃకాలవ్యాపినీ
కృ౧౩-కేదారేశ్వరవ్రతం.
కార్తికశు౧-బల్యుత్సవదీపావళిః
౨-ధన్వంతరిద్వితీయా.
౩-త్రిలోచనగౌరీవ్రతం.
౪-నాగార్చనం,

౬-అగ్నిపూజనం.
౮-గోపాష్టమీవ్రతం.
౧౨-విష్ణుప్రబోధనంబృందావనోత్సవః
౧౪-వైకుంఠచతుర్దశీ.
కృ౮-కాలభైరవాష్టమీ,
మార్గశిరశు-చం౬పాషష్ఠీ.
౧౨-వాసుదేవద్వాదశీ.
౧౩-హనుమద్వ్రతం.
౧౪-పాషాణచతుర్దశీ.
౧౫-దత్తాత్రేయజయంతీ.
పుష్యశు౬-సుబ్రహ్మణ్యార్చనం.
మాఘశు౭-రథసప్తమీవ్రతం.
శు౪-ధుండిరాజనక్తవ్రతం.
శు౫-వసంతపంచమీ.
౮-భీష్మాష్టమీవ్రతం.
౧౨-తిలద్వాదశీ.
కృ౧౪-శివరాత్రివ్రతం. నిశీథవ్యాపినీ గ్రాహ్యా.
ఫాల్గునశు౪-శాంతచతుర్థీ.
౧౫-హోలికావ్రతం-మదనపూర్ణిమా.
కృ౧-వసంతోత్సవః

కల్పాదయః—శ్లో॥ వైశాఖస్యతృతీయాయాం కృష్ణాయాంఫాల్గునస్యచ । ప్రతిపచ్చైత్రమాసస్య తథాశుక్లేచపంచమీ । శుక్లాత్రయోదశీమాఘే కార్తికస్యతుసప్తమీ। నవమీమార్గశీర్షస్య తృతీయాఫాల్గునేసితే। ఏతానిసప్తకల్పానివహాపుణ్యతరాణిచ॥

సామాన్యవ్రతనిర్ణయః.

సర్వత్రకృష్ణ౪-సంకష్టగణేశవ్రత.- చంద్రోదయకాలికీగ్రాహ్యా
కృష్ణ౧౪-మాసశివరాత్రిః- ప్రదోషవ్యాపినీ.
శ్రావణమంగళవాసరేషు-మంగళగౌరీవ్రతం
,, మందవాసరేషుశ్రీవేంకటేశవ్రతం.
,, సోమవాసరేషు శివనక్తవ్రత.

విశేషయోగవ్రతనిర్ణయః.

చైత్రబుధాష్టమీయోగః—శ్లో॥ పునర్వసు బుధోపేతాచైత్రేమాసిసితాష్టమీ । ప్రాతస్తువిధివత్ స్నాత్వావాజపేయఫలం లభేత్.

దశహరాదశమీయోగః—శ్లో॥ జ్యేష్ఠేమాసిసితేపక్షే దశమ్యాంబుధహస్తయోః। వ్యతీపాతేగరానందే కన్యాచంద్రేవృషేరవౌ-గంగావ్రతంపుణ్యప్రదం.

సర్వత్ర, శుక్ల౭భానువాసరయోగే, భానుసప్తమీవ్రతం.
శుక్ల౪భౌమవాసరయోగే, భౌమచతుర్థీవ్రతం.
శుక్ల౮బుధవాసరయోగే, బుధాష్టమీవ్రతం.
శుక్ల౧౧గురువాసరయోగే, జీవవారైకాదశీవ్రతం.
శుక్ల ౧౫ శుక్రవాసరయోగే, భార్గవరాకావ్రతం.
కృష్ణ ౧౩ శనివాసరయోగే, శనిప్రదోషవ్రతం.
కృష్ణ ౩౦ సోమవాసరయోగే, అమాసోమవారవ్రతం.

అర్ధోదయమహోదయయోగౌ—శ్లో॥ అమార్కపాతశ్రవణ యుక్తాచేత్పుష్యమాఘయోః। అర్ధోదయస్స విజ్ఞేయఃకించిన్న్యూనోమహోదయః॥అస్మిన్యోగే సముద్రస్నానహిరణ్యశ్రాద్ధాదికంసుఫలదం.

లక్ష్మీనారాయణయోగః—శ్లో॥ శుక్లపక్షేయదాబ్రహ్మన్ వైష్ణవర్క్షేసమాయుతే। సోమేనవాథసౌమ్యేన నభస్యేకాదశీతిథిః। అతిగండేనయోగేన భవేదథసుకర్మణా। లక్ష్మీనారాయణోయోగస్తస్మిన్స్నాత్వాధయేద్ధరిం। దివావాయదివారాత్రౌ యోగషట్కంయదాభవేత్॥

హరిశంకరయోగః—శ్లో॥ నభస్యేకృష్ణపక్షస్యనవమీదశమీయుతా। పునర్వసూపుష్యయుక్తా శివయోగేనసంస్థితా, కరణే

గంజస్యాచ్చ అష్టయోగామహాతిథిః। దివా
వాయదివారాత్రౌ యోగోష్టఘటికాన్వితః।
హరిశంకరయోగోయం సర్వదేవకృతవ్రతః॥

జయంతీనిర్ణయః.

మత్స్యజయంతీ-చైత్రశు౩-అపరాహ్ణే.
కూర్మజయంతీ-వైశాఖశు౧౫-సాయం.
వరాహజయంతీ-భాద్రపశు౩-అపరాహ్ణే.
నృసింహజయంతీ-వైశాఖశు౧౪-సాయం.
వామనజయంతీ-భాద్రశు౧౨మధ్యాహ్నే
పరశురామజయన్తీ - వైశాఖశు౩ - మధ్యా
హ్నే-ప్రదోషేఇతిబహవః.
శ్రీరామజయంతీ-చైత్రశు౯-మధ్యాహ్నే.
శ్రీకృష్ణావతారః-శ్రావణకృ౮-నిశీథే.
బుద్ధావతారః-ఆశ్వినశు౧౦-సాయం.
కల్కిజయంతీ-శ్రావణశు౬-సాయం.

ఏతాస్తత్తత్కాల వ్యాపిన్యోగ్రాహ్యాః
అత్రమత్స్యకూర్మవరాహబుద్ధకల్కినామా
హాద్ధాదిమాసాంతరాణి ఏకాదశ్యాదితిథ్యం
తరాణి ప్రాతరాదికాలాంతరాణిచవచనాం
తరానుసారేణోక్తాని కల్పభేదేనవ్యవస్థాప
నీయాని - స్వస్వపరిగృహీతపక్షానుసారేణ
తత్తదుపాసకైరుపోష్యాణి - శ్రీరామకృష్ణ
నృసింహజయంత్యఏవ నిత్యాస్సర్వైరుపో
ష్యాశ్శిష్టైః.

మన్వాదియుగాదినిర్ణయః.

చైత్ర శు౩ ఉత్తమమన్వాదిః.
శు౧౫ రౌచ్యకమన్వాదిః.
జ్యేష్ఠ శు౧౫ భౌచ్యకమన్వాదిః.
ఆషాఢ శు౧౦ చాక్షుషమన్వాదిః.
శు౧౫ రుద్రసావర్ణికమన్వాదిః.
శ్రావణకృ౮ సూర్యసావర్ణికమన్వాదిః.
భాద్ర శు౩ తామసమన్వాదిః.
ఆశ్విన శు౯ స్వారోచిషమన్వాదిః.
కార్తిక శు౧౨ స్వాయంభువమన్వాదిః.
శు౧౫ ఇంద్రసావర్ణికమన్వాదిః.
పుష్య శు౧౧ రైవతమన్వాదిః.
మాఘ శు౭ వైవస్వతమన్వాదిః.
ఫాల్గున శు౧౫ బ్రహ్మసావర్ణికమన్వాదిః.
కృ౩౦ అగ్నిసావర్ణికమన్వాదిః

శ్లో॥ తిథ్యగ్నినతిథిస్తిథ్యాశే కృష్ణేభోఽన
లోగ్రహాః। తిథ్యర్కానశివోఽశ్వోమా
తిథీ మన్వాదయోమధోరితి నిర్ణయసిం
ధౌ॥ ఏతేషామపరాహ్ణః కాలోముఖ్యః.

వైశా శు౩ త్రేతాయుగాదిః.
భాద్ర కృ౧౩ కలియుగాదిః.
కార్తిక శు౯ కృతయుగాదిః.
మాఘ కృ౩౦ ద్వాపరయుగాదిః.

శ్లో॥ శుక్లేపూర్వాహ్ణికీ గ్రాహ్యాకృష్ణేచైవా
పరాహ్ణికీ।

సంక్రాంతి పుణ్యకాల నిర్ణయః.

మేషే ప్రాగూర్ధ్వంచ౧౫-ఘటికాః౧౦ఇ
తికేచన.
వృషే పూర్వాః ౧౬-ఘటికాః.
మిథునే పరాః ౧౬.
కర్కాటకే పూర్వాః ౩౦.
సింహే పూర్వాః ౧౬.
కన్యాయాం పరాః ౧౬.
తులాయాం ప్రాగూర్ధ్వంచ ౧౫-౧౫.
వృశ్చికే పూర్వాః ౧౬.
ధనుషి పరాః ౧౬.
మకరే పరాః ౪౦.
కుంభే పూర్వాః ౧౬.
మీనే పరాః ౧౬.

ఘటికాద్వయాద్యల్పదినేశేషే మిథున
కన్యామీనధనుర్వ్యాపిమకరేపి పూర్వాఏవపు
ణ్యాః. ప్రభాతేఘటికాద్వయాద్యల్పకాలే
వృషసింహతులావృశ్చికకుంభేష్వపిపరాఏవ
పుణ్యాః. ప్రభాతేకర్కసంక్రాంతౌపూర్వ
దినేపుణ్యమిత్యేకే. రాత్రౌసంక్రమేమధ్య
రాత్రాదర్వాక్సంక్రాంతౌ పూర్వదినోత్త

రార్ధం పుణ్యం. మధ్యరాత్రాత్పర తస్సంక్రాంతౌ పరదినస్యపూర్వార్ధంపుణ్యం. నిశీథమధ్యఏవసంక్రాంతౌ దినద్వయేపిపూర్వదినోత్తరార్ధం పరదినపూర్వార్ధంచపుణ్యం అయనేతుమకరేరాత్రిసంక్రమే సర్వత్రపరదినమేవపుణ్యం రాత్రౌకర్కసంక్రాంతౌ పూర్వదినమేవపుణ్యం. సూర్యాస్తాత్త్రంఘటికాత్రయంసంధ్యా, తత్రమకరసంక్రమే పూర్వదినంపుణ్యం సూర్యోదయాత్ప్రాక్ఘటికాత్రయంప్రాతస్సంధ్యా, తత్రకర్కసంక్రాంతౌ పరదినంపుణ్యమితి.

ఇతినిర్ణయ కౌముదీధర్మసింధ్వాది నిబంధనగ్రంథేభ్య సంగృహీతం సమస్తవ్రతాదికాలనిర్ణయ సూచీపత్రం.

తత్రతత్రవిశేషనిర్ణయాదికం ప్రాచీనశిష్టాచారానుసారేణ తత్రతత్రవాస్తవ్యైర్యాజ్ఞికవర్యైర్విజ్ఞేయం.

జైమిన్యాపస్తంబాది ధర్మనిర్ణాయకేభ్యో మహర్షిభ్యోనమః.

గ్రంథపరిసమాప్తిః.

శ్లో ॥ శాంతాకారంభుజగశయనం పద్మనాభంసురేశం విశ్వాకారంగగనసదృశం మేఘవర్ణంశుభాంగం । లక్ష్మీకాంతంకమలనయనం యోగిహృద్ధ్యానగమ్యం వందేవిష్ణుంభవభయహరం సర్వలోకైకనాథం ॥ ౧॥ శ్రీకమలాకరభట్టః । నిగమాగమశాస్త్రజాతసర్వస్వం ॥ ఆలోడ్యశాంతికమలా । కరనామానంనిబంధనగ్రంథం ॥ ౨ ॥ కృతవాంతదుపష్టంభకవిషయాన్సంగృహ్యాతత్రతత్రగతాన్ ॥ సుబహూన్ తైస్సాకంత । న్ముద్రణమేతద్ధిసమ్యగభూత్ ॥ 3 ॥ ఏతేనభగవాన్విష్ణుః పరమాత్మామహేశ్వరః । ప్రీణాతుతేఽనుగృహ్ణంతు శ్రౌతస్మార్తధురంధరాః ॥ ౪ ॥ * ॥

శ్లో ॥ శిష్టేష్టో వరద శ్శంభుః కవీ రమ్యశ్చ శాస్త్రకృత్ ।
శ్రీపుంరూపధరో వంద్యః ప్రేరక శ్చానుమోదకః ॥ ౫॥

---

*- ఈగ్రంథము రాజకీయశాసనము ప్రకారము రిజిష్టరుచేయబడినందున నితరులెవరును అచ్చువేయకూడదు.